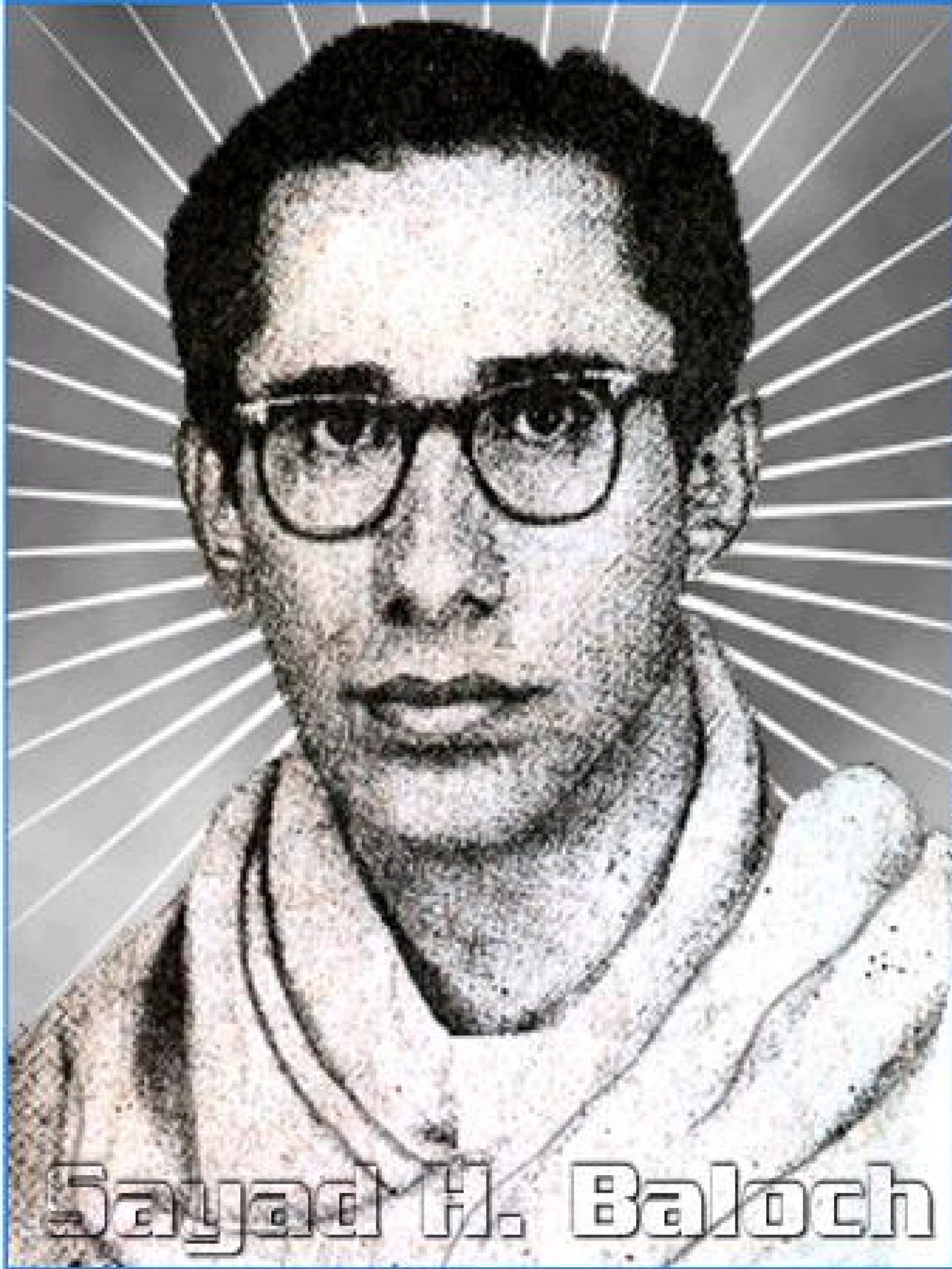

اولی بلوچی لغت

سید گنج

سید ہاشمی

Sayyad H. Baloch

سید گنج و آسان وانگ و هاتر و سید هاشمی و وانگی و بلوچی سیاہگ و راست نیسیگ و لھتیں بھر گچین کنگ و دگوش کرزین
 گال و سرگال و سید گنج و بنگ و دیگر بوتنگ و ایشی و وانگ و نہ ایوک و سید گنج و وانگ آسان بیت بلکیس ایشی و گون
 دگوشی وانگ و سر پد بوگ و رند پاری و اردو و تگیس هر بلوچ بلوچی و وانگ و نیسیگ و زوت بلد بیت۔

دگوش کرزین گپ

بلوچی زبان و کامرچی ماں اے سیاہگ و نیسیگ و ایشی و ستریں نیون ایشی انت کر سرجیں بلوچستان، ایران، اوکانتا
 و سندھ و ستریں دیان پل و واکرنگ و چارمی نیگ و نیلبوس زر انت۔ اے ستریں منڈکان کر بلوچستان ماں انک و گپنگ
 ایشانی تر و مے سیاہگ کار مرد بیگ و انت۔ اے سیاہگ عربی سیاہگ خوشگ بیت پر چاکر ماں عربی رحبند و انت کر عربانی
 بیڑ و اجاں پر سوگاتی اے ڈیہ و دیاراں بخشاگ۔ دگر گچے ایشی انت کر سرجیں رود راجی بلوچستان و اردو و رود ایرشتی
 بلوچستان و پاری و اینگ بیگ و انت۔ اگان ناں راستیں گپ ایشی انت کر بلوچی زبان ماں اے سیاہگ و مھر راست و خوشگ
 نیسیگ و وانگ نہ بیت۔ پے ایشی و ماں اے سیاہگ و راست وانگ و مارا هر یک گالے و هر یک آبے و سترینوک جنگ لوٹ ایت
 پد و طتیں انجیں گال و انت کر اگان آباں مے سترینوکاں پر کمن و انکنت م راست وانگ نہ بنت۔ پے ذور و لھتے گال پیش کنگ بیت۔
 میل، میل، میل، میل، میل۔

چہ ایشان جنسیگی دوئیں گالاں و بندر و سترینوک پر کنگ نہ بیت کر ماں هر دوئیںان م۔ م۔ ل۔ و آب انت کر م۔
 گون م۔ و سبک وانگ بیت م۔ ل۔ و اوش انت۔ بے پد و م هر دوئیںانی گالوار و دگر انت ما ایشان چوش گیشیں۔
 چہ ایشان گچے میل۔ (MYL) انت و دومی میل۔ (MEYL) و آدگرانی گالواران بچار۔ میل (MAYL) میل (MIL) میل
 (MILL) میل (MIYYAL)

پے ایشانی گالوارانی گیشینگ و مارو من آب کار بستگ انت۔ پے م۔ و (زبر) و A۔ پے م۔ و (زیر) و E۔ پے م۔ و
 Y۔ پے م۔ و I۔ زورگ بوتنگ۔

چہ اے گالاں حریچے و برانت جتا انت۔ دگر لھتیں گالاں بچار۔

مگر و گ (GEDDHAG) مگر و گ (GUDDHAG) مگر و گ (GADDHAG) جنگ (JANG) جنگ (JENG) جنگ (JUNG)
 جنگ (JANAG) بیر (BEYR) بیر (BIR) بیر (BIRR)

ابید چہ ایشان دگر شش شش یا چہ و گیشتر آئی گالانی وانگ انتگ مہم گراں ترین ششے کارایت۔ اداء چیزے گال پے
 ذور و نیسیگ بیت بچار انت کر ایشانی وانگ آسان انت و
 گیشیں گیشیں۔ تیشانی گیشینگ۔ چکغلو۔ زبانزانتیں۔

ایشی و دگر مے رنگیں گال سگ باز انت کر اگان سترینوک جنگ مہم بہ بنت پد و م یک برے جوانیں نکا کرب و ایشی انت
 یک گالے گیشیں گیشیں مہم۔ اے و آئی گالے۔ (ابید م۔ ش۔ و دگر و گ انت) اگان ایشی و دویا سے شکر بکینیں پے وانوکاں دگر
 گیشتریں اڑے بیت۔ انچوش کر۔ گیش ایشینگ اس۔ یا کر گیشیں تگ اس۔ هر وول و ایشی و یکجا نیسیگ جوان تر انت پر چاکر
 اے گال پے م۔ ایشی و برانت مہم پے۔ پیشکایا نیسیگ لوٹ ایت۔ ایشی و بھر بھر کنگ پد و بیت۔ البت اگان ایشی و
 بھر بھر کنگ هر یک مگر و جتا میں بزانے بوتیں ما اے گال و مگر کنگ نہ بنت بلوچ۔ انچوش کر ما و گ انت۔ مہم و

کرنگ۔ پر چاکر ایشی و هر ستریں بھر تھنا م جتا میں برانت دار انت و هر پے جتا و یک گالے۔

اے و هبند و ما تیشانی و مگر کیشینگ۔ و رنگیں گالاں مگر کرت رکنیں البت چکغلو و زبانزانتیں و گالاں دو
 مگر کنگ بنت، اک (انچوش کر) و چکغلو و زبانزانتیں و بے چوش کنگ و ایشانی زید و براہ پد و روت پر چاکر
 کر انوں اے چو کر یک گالے و وانگ و زانگ بنت ایشانی دو بھر کنگ و هابراہ چہ ایشان پنگ بیت

اسے دُچار مہ پنج کال ات انت بلوچی چہ اسے رنگیں بلکیں چہ ایشاں ہم گیشتر اڑ اتیں گالاں سترنج انت۔ بے ابید
چہ اسے گالاں دگر مسترین اڑے کہ بلوچی گالانی تہ انت ایش انت کہ ختیں کال اتیں انت کہ آسانی بھینج و آب ادشت انت کہ
دگر ہمرنگ و ہم تہیں گالانی رد و دوا لگ بشت اک ؛
درد (DARD) و درد (DRAD) کورم (GOURUM) کورم (GWARM) درپ (DARP) درپ (DRAP) گورم

(GOUHAR) گورم (GWAHR) بے پیر چہ ایشی و کہ ما دگر گپاں بھینیں یک گونڈیں دیوانے پہ بلوچی آباں ہم کنیں

بلوچی آب

انجوش کرم "انکر و تر و نکل" و ہیش گال "و" بلوچی بھینجی "و" تہ انت اے گپ پدا گرتگ کہ بلوچی آب و رستی بیت و پنج
(۲۵) انت کہ ایش انت ؛

اب پ ت ط ج ج د ڈ ر ز ر ز ش ش ک گ ل م ن و ہ (ھ) ع ی ے ۔

اد و یکرندے پد و گوشاں کہ بلوچی و سہیں آب ہمیش انت۔ آدگر آب کہ دوازدہ انت مایاں دوردنیں۔ چہ اسے
دور دالیں گالاں "ش ح ذ ص ض ط ظ ع ق" بھکیں عربی آب انت کہ تھماں عربی گالاں کار مرد بشت
یا کہ خوش بگوش کہ آگالے و تہ و کہ چہ اسے آباں بچے ہم مان بہ بیت جباں آگال عربی ہے۔ ابید چہ ایشی و اسے آباں راستیں گالوار بیک
عرباں دگر راج گیشنت نکنت (ھماں و سہ پہ در کہ چہ کساں ماں عرباں رستگ و مزن بوتگ یا کہ عربی زبان نے پہ خوانی و ننگ و در
بوتگ)۔ ایشی و متن ایش انت کہ کسی یک خوشیں گالے در گیشنت نکنت کہ آئی و تہ و چہ اسے آباں بچے گون بہ بیت و عربی گالے مر
بیت۔ آدگر گپے کہ پہ ردکاری یک گالے و آب رد بیتگ بہ بیت انجوش کہ پارسی و دو گال "صد" و گذشت "انت کہ چہ عربانی بلج بڑی
رند عربانی جند و یا کہ عرب تر انگین و عربی زبان و نردوشنگیں مردماں اسے گال یک برے انجوش بشتگ انت و د انکر مچی ھے رنگ و
نیشنگ بیک و انت۔ بے ایشانی بندریں راستیں نیشنگ ہم "صد" و گرتشت "انت۔ پر چاکر "ذ" و "ص" و "ح" رنگ و پارسی
آب نہ انت۔ و یک پارسی گالے دست نہ کہ ایت کہ آئی و تہ و چہ اسے دو میناں بچے مان بہ بیت و پارسی زبان و گپ جنو کہ ایشانی راستیں
گالوار و ہم گوشنت نکنت انت

دگر سے آب "خ ف غ" انت کہ ماں ایشاں پارسی و عربی ہر دو میں مشریدار انت۔ پہ عربی و دوردیش کنگ بکار
نہ بیت بے پارسی و پہ "خ" و "خشت" ، خاک ، بخت ، خربین ، خواستی و رنگیں گال انت۔ پہ "ف" و "مفت" ، گفتار ، فتن ،
فزا ، فراوان و پہ "غ" و "ایاغ" ، بغل ، کور باغہ ، مرغ ، مرغ ، و گال پہ شینگ و بیت انت۔

بے ماں بلوچی و اسے ہر دوازدھیں آب کار مرد بشت۔ ہا نصیث آب کہ تھما عربی شینگ انت آباں بارہ و د و ج گپ جنگ
نہ لوٹ ایت بے اسے رند و ماں عربی و پارسی و شریداریں سنیں آباں بارہ و کیں گپ جنیں۔

پارسی و "خ" ماں بلوچی و ہر دھ "ھ" بیت ، اک ، خشت ، بخت ، تحت ، خاک ، چخت و بلوچی ، ہشت ،
بخت ، تحت ، خاک ، چخت انت۔ البت ہتیں گال چہ گالوار و گرانی و سبب و چہ اسے رہبند و در کیت ، اک ، ناخن و بلوچی
"ناکن" انت "ناھن" نہ انت

اگاں پارسی گالانی تہ و ھے "خ" گون "و" و یکجا انت و گال و شینگ و آتنگ ایشی و متیں بلوچی گالانی تہ و گیشتر "خ"
پچک و در دیگ بیت و تھما "و" و زورگ بیت ، اک ؛ خوش ، خوشدل ، خود ، خواہش و بلوچی ؛ و شش ، و شدل ،
دت ، و اشت۔ پد و پارسی و "خ" و "مفت" بلوچی "گ" انت۔ اک ؛ "بغل و مرغ" و بلوچی "بگل و مرگ"
انت۔ ھے رنگ پارسی و "ف" و "بلوچی و پہ" ، اک ؛ گفتار ، مفت ، رفت۔ بلوچی رہبند و ؛ گپتار ، بہت و
زہت بشت۔

من چہ اسے گپ و نزا شکار نیاں کہ بلوچستان و باز جاگ و ھے سنیں آب بزاں "خ ف غ" و کار مرد کنگ انت
بے ایشی و دگر ہر آبے کہ بلوچی و تہ و نیست انت اسے درست ہما ہما گلین و بزدلستان سوگات انت کہ مارا دیگ بوتگ
انت۔ واد و اسے بنگت و سر و ج گپ جنگ نہ انت بے من انچک لازم گوشاں کہ آجا گھاں کہ اسے سنیں آب "خ ف غ"
کار مرد بوتگ انت ہم کہ دیں رہبند و کار مرد و گ انت کہ چہ ایشانی کار مرد و جا و د و زانگ بیت کہ پہ زور منے سر و شنگ بوتگ

آنت۔

”خ“ ”ء آب“ ”زیر“ ”اگان“ ”خ“ ”ء آب“ بلوچی آبی بوتیں گڑا باید انت کہ ایشی ءوت ءہ پہ جوانی وتی بندریں زبان ءہ
گالان رسینتیں۔ بے۔ ”آختگ“ ”بوختگ“ ”نشان“ ”نوخ“ ”ء رنگیں“ ”گالان“ ”دنگوش“ ”بجی“ ”ایشانی“ ”ء“ ”خ“ ”ء آب“
زور آرگ ءمان دیگ بوتگ۔ ”آختگ“ ”بوختگ“ ”ء پارسی“ ”رنگ“ ”گار آنت۔ ”نشان“ ”عربی“ ”نقصان“ ”انت“ ”کرے“
حال ءرکس ائگ ءہ ”رنگ“ ”لوک“ ”ء“ ”ک“ ”پہ“ ”خ“ ”ء بدل“ ”کرنگ۔ ”ہے“ ”رنگ“ ”ء“ ”پ“ ”ء گالوار ہم“ ”باز جاگ ءہ“ ”پھ“ ”کرنگ“
بوتگ، اک، پھڑ، پھڑ، پھوٹ، پھوٹ، پھوٹ، پھوٹ۔ ”اگال آنت۔ ”اسید“ ”چہ“ ”آگالان“ ”کہ“ ”آیانی“ ”ء“ ”ف“ ”ء“ ”چو“
پارسی ءکار مرد انت۔ ”پء“ ”انجیں“ ”گالانی“ ”ء“ ”ف“ ”ء“ ”جند ہم“ ”پھ“ ”کرنگ۔

چہ اے آباں ”خ“ ”خ“ ”پشتوزبان“ ”ء“ ”داد آنت ءہ“ ”پھ“ ”سندھی“ ”جامکی“ ”ء“ ”سراکی“ ”زبانانی“ ”سوگات آنت۔

نون ماید ءہ بلوچی آباںی بُنگت ءہ ”دنگوش“ ”نہین“ ”ء“ ”نخوشیں“ ”کہ“ ”بلوچی“ ”آب“ ”ہے“ ”بیست“ ”ء“ ”پنجین“ ”آنت“ ”کہ“ ”گوشگ“ ”بوتگ آنت ءہ
رند ءہ ”دواز دھیں“ ”آب“ ”عربی“ ”آنت“ ”کہ“ ”چہ“ ”آیاں“ ”پارسی“ ”گوں“ ”سے“ ”آب“ ”ء“ ”شریدار انت۔

البت چویشی عربی ءہ ”پارسی“ ”گال“ ”باز صت انت“ ”کہ“ ”آیاں“ ”چہ“ ”ہے“ ”دواز دھیں“ ”آباں“ ”یچے“ ”یاگیشترمان“ ”انت“ ”ء“ ”پء“ ”ہے“ ”گال“ ”بلوچی“ ”ء“ ”ہم“ ”کار مرد“ ”بیگ آنت۔ ”پارسی“ ”ء“ ”بازیں“
گل ءہ ”بلوچی“ ”وت“ ”جند ءہ“ ”شریدار انت۔ ”بے“ ”عربی“ ”ء“ ”گالان“ ”گوں“ ”عربی“ ”آباں“ ”ماں“ ”بلوچی“ ”ء“ ”کار مرد“ ”رنگ“ ”راست“ ”ء“ ”بیست“ ”کہ“ ”گالوار“ ”ایش“ ”پھک“
زء بیت ءہ ”اگان“ ”ما“ ”اے“ ”رنگیں“ ”عربی“ ”ء“ ”پارسی“ ”گالان“ ”ایشانی“ ”بندریں“ ”رنگ“ ”ء“ ”ماں“ ”بلوچی“ ”ء“ ”بہیتیں“ ”چہ“ ”درستان“ ”ء“ ”پسرا“ ”نخوشیں“ ”کہ“
گوشگ بوتگ ”گالوار“ ”ایش“ ”راست“ ”ء“ ”بیست“ ”ء“ ”دوی“ ”ایش“ ”انت“ ”کہ“ ”گڑا“ ”بلوچی“ ”زبان“ ”بلوچی“ ”پشت“ ”ء“ ”کپ“ ”ایت۔ ”پیشکما“ ”ہے“ ”گالان“ ”بلوچی“
رہبند ءہ ”گالوار“ ”ء“ ”نہیتیں۔

ءء ما بلوچی آباںی رءء ”سرجم“ ”رنگ“ ”ء“ ”حاتء“ ”ہے“ ”دواز دھیں“ ”دور“ ”دانگیں“ ”عربی“ ”ء“ ”پارسی“ ”آباںی“ ”ہمتوار“ ”ء“ ”مٹیں“ ”بلوچی“ ”آباں“ ”پیش“
داریں کہ ”ہر و ہدماں“ ”بلوچی“ ”ء“ ”ہا“ ”آباںی“ ”بدل“ ”ء“ ”کار مرد“ ”رنگ“ ”بہنت

عربی آب	بلوچی ہمتواری آب
ث - ص -	س
ذ - ض - ظ -	ز
ع -	ا
ف -	پ
ح - خ -	ھ
ط -	ت
غ -	گ
ق -	ک

در آدیں گال

چہ بلوچی آباں رندنی ما در آدیں گالانی بارہ ءگت جنیں۔ ”بلوچی“ ”زبان“ ”ء“ ”جند“ ”چہ“ ”سے“ ”سردار“ ”ء“ ”راحدارانی“ ”مہربانی“ ”ء“ ”مہر و رنگ“
ء ”نہیتگ“ ”ء“ ”چاپاری“ ”زبانے“ ”ء“ ”منزل“ ”ء“ ”نرس“ ”ائگ۔ ”بلوچانی“ ”وائگ“ ”ء“ ”نہیتگ“ ”ء“ ”زبان“ ”پارسی“ ”بوتگ“ ”ء“ ”پہ“ ”یشتر“ ”ء“ ”نیکراہ“ ”ء“
حاتء ”عربی“ ”ایش“ ”ونگ“ ”ء“ ”جد“ ”ء“ ”رند“ ”ء“ ”دو“ ”وائگ“ ”بوتگ“ ”کہ“ ”پارسی“ ”ء“ ”رند“ ”ء“ ”دوی“ ”جاگ ءہ“ ”گہتگ۔ ”انگریزی“ ”چہ“ ”آہر“ ”سینان“ ”رند“
پتار ”س“ ”ائگ۔ ”ء“ ”دو“ ”زبان“ ”ء“ ”گت“ ”ء“ ”من“ ”نہ“ ”جناں“ ”پر“ ”چاکر“ ”اگان“ ”پارسی“ ”ء“ ”عربی“ ”گالان“ ”چہ“ ”آئی“ ”ء“ ”در“ ”جن“ ”ئے“ ”آچو“ ”دست“ ”ء“ ”دل“ ”ء“ ”بیست۔
البت ”پارسی“ ”ء“ ”عربی“ ”سے“ ”کوہنیں“ ”ہراہ آنت۔ ”پارسی“ ”زبان“ ”ء“ ”سے“ ”راج“ ”ء“ ”سرد“ ”ء“ ”داری“ ”گرتگ“ ”ء“ ”عربی“ ”زبان“ ”ء“ ”نیکراہ“ ”ء“ ”نخوتن“ ”ء“
گوں“ ”وتی“ ”گوئد“ ”لین“ ”گالان“ ”مارا“ ”آماج“ ”کرنگ۔ ”بیشکما“ ”دھے“ ”کہ“ ”ما“ ”در آدیں“ ”گالانی“ ”تام“ ”ء“ ”گریں“ ”سے“ ”دیم“ ”ء“ ”ہے“ ”دوہیں“ ”زبانانی“ ”گال آنت
کہ“ ”ہر و ہدگوں“ ”سے“ ”زندمانی“ ”ء“ ”پھک“ ”ہوار“ ”بوتگ آنت۔ ”یا“ ”کہ“ ”راست“ ”تریں“ ”گت“ ”ایش“ ”انت“ ”بلوچی“ ”ء“ ”پڑگ“ ”ء“ ”پہ“ ”واہگ“ ”ء“ ”نواہگ“ ”ء“
سوار بوتگ آنت۔

اے گت چہ کس ءہ ”چیر“ ”ء“ ”انت“ ”ء“ ”کس“ ”ایشی“ ”ء“ ”نمٹوک“ ”ہم“ ”بوت“ ”نکنت“ ”کہ“ ”بلوچی“ ”ء“ ”رم“ ”نہیت“ ”گوں“ ”کراچی“ ”ء“ ”یشگاہ“ ”ء“ ”بلوچی“ ”جلساں“
”بشگ“ ”بوتگ۔ ”ہے“ ”رنگ“ ”ء“ ”لچہ“ ”کاری“ ”ء“ ”دیردی“ ”ء“ ”ستر“ ”سکین“ ”ہم“ ”ہے“ ”جلساں“ ”بوتگ آنت۔ ”چونا“ ”ہیگا“ ”چہ“ ”جلساں“ ”پسرا“ ”لہتیں“ ”بلوچی“ ”لچہ“ ”کار“
ہم بوتگ ”بے“ ”آیانی“ ”پرستگیں“ ”لچہ“ ”چہ“ ”پارسی“ ”عربی“ ”گالان“ ”ستر“ ”بوتگ ءہ ”آیانی“ ”زید“ ”ء“ ”ندارگ“ ”پھک“ ”پارسی“ ”یا“ ”اردو“ ”بوتگ۔ ”چویشیں

لچہ باز بونگ کہ بیکہ "گت، بنت و روان" در رنگیں لھتیں گالان وگر سر جس گال آئی و تہ عربی پاری بونگ آنت۔ جو گیشتر
لچہ کاراں یا کہ سبے کاریں سوت پر بستہ، یا کہ اندو یا پاری لچہ کارانی لچہ ماں نیم گند آکس رنگ دماں بلوچی و ترینگ آنت چہ ہما
رنگیں لچاں لھتیں بندہ در وری پیش کنان سے
دل و نادان بگوش ترا چہ آنت آخر اے در وری دوا چہ آنت
یا کہ لچہ وگر بندے سے محفل و فرش و بوریا چہ آنت۔

دگر لچہ کارے پد و ہمارد و لچہ کار و دگر لھتیں گال چوش ترین ایت :
سک مشکل آنت ہر یک کارے و آسان بیگ : مردم و ہم میتر نہ آنت انسان بیگ
دگر لچہ و دوسند بکار سے چومن و دیگر کسے بے تاب نیست : ساز موجود آنت مگر مضرب نیست
وحدے کہ من کراچی شنگماہ و بلوچی مجلسانی کار بچ کرگت، من دیست کہ بلوچی رمانی جاور ہم عیش آنت کہ لچہ انینگ
آنت۔ پیش کا من مزین ہندے کرگت کہ بلوچی لچہ کار و نڈکار و تی لچہ و دماں چہ اے رنگیں پولنگاں بہ پھر بڑ آنت۔ آوہدے
اتوں دیر آنت بے سن انگت ہم گنداں کہ سنے گیشتر نڈکار و لچہ کار و تی چادر و چہ اے در آمدیں گالانی گت گال گیشنگ و
بھدے نہ آنت البت یک دگر مزین سمجے مارا دست کہ پستک کہ سنے چیزے نوکیں لچہ کار و نڈکار و بلوچی و بلوچی و رنگ و
نیشنگ و آنت

بے مارا انگت کو شست کنگ لوٹ ایت کہ اے رنگیں در آمدیں گال ماں بلوچی و کار مرد و بنت و ہر یک چوش
گالے و بدل و بلوچی گال زورگ بہریت۔ اگاں یک گالے و مٹ کہ مارا بلوچی و پچہ دست کہ پست ایت گڑا بید آنت جوڑ کنگ
بہریت۔ تا و ہدیہ اے نوکیں گال جوڑ نہ بونگ آئی و بدل و چہ بلوچی و نزدیک تریں پاری کالے پہ لاڑامی زورگ بہریت کہ
پاری و بلوچی بندر و بچیں و ل و بڑ آنت۔ اے دگر گچے کہ گول عربانی باج بری و عربی زبان و پے پاری زبان و جند و ہم بیٹ
بڑت کہ اے بیڑ باج و اسد ایش آنت کہ مرپی پاری زبان و سدی چتا دگال عربی آنت و پاری و ہما وشی و مشیر کنی کتا ہما و
تہ و گندگ بیت مرچیں گس پاری و تہ و گواہ نہ کنت بے اے گت ہم راست آنت کہ پاری زبان و پد و تی بندیں رنگ و آرگ و
مزین ہندے بونگ آنت کہ آیاں ایشی و پولنگی ہما پے جوانی کپتنگ۔

ہے رنگ عربی زبان و چہ پاری و راہ و بلوچی زبان ہم گول و تی گالان تیر شتر کنگ کہ اے گالانی چہ بلوچی و در کنگ لازم
آنت۔ بے لھتیں انجیں عربی گال ہم هست کہ آیاں و تی ہندال ماں بلوچی و زمین و پے آپ و رسینگ آنت۔ اے رنگیں گالانی
و لگوچ کنگ باز گرائیں کارے بر جا کہ ایشانی گالوار ہم بچک بلوچی تر انگ آنت و ہما ہر روپی گت و تراناں کار مرد بنت۔
چوشیں گالان ماں بلوچی رہبند و گالوار نہ بیتیں و انچوش کر۔ "بلوچی آب" و سرگال و چیر و عربی آبانی بدل و
آبانی ہمتواریں بلوچی آب پیش دارگ بونگ آنت اے گالان ہم ہے رنگ و رہبند و بہریتیں زبان ما "افراد، عہد،
عشق، عجب، حیران، ثواب، خیال، قاصد، ضد، فقیر، ظاہر، عرض" و گالان "اکرار، آہد، اشک، آج، ہیران،
سواب، ہیال، کاسد، زرد، پکیر، زاہر، آرز، نبیش۔" ہمے رنگ و پاری و "مُرغ، خشت، گفتار، و رنگیں گال بے
گوشگ ووت پیر و "مُرگ، ہشت، گبتار" آنت۔ کہ پاری و بلوچی چہ بندر و اے رنگیں گالان شریدار آنت۔
بے ایشی و زبان ایش نہ آنت کہ ماں بلوچی و جند و گالانی بلہ بدین و ہر یک عربی گالے و بلوچی گالوار و تریناں کنیں
کہ یک باز گندگیں، بند رنگیں، بے واد و بے تائیں بلوچی بے جوڑ بہریت۔ و ہدیہ گول ماں گال، لچہ، لچہ کار، دانندہ، واد،
دیم پے دیمی و راہ و رہبند و گال ووت هست آنت گڑا ایشانی جاگ و عربی و بلوچی رنگ و ترینگیں لہر "شیر، شائر
آلم، انکلاب، مکاب، ترکیہ و کاٹھ" و گالانی کار مرد کنگ زوراک ہے۔ ہمے رنگ و "تاریخ، صحت و قوت" و گالان
"تاریک، صحت و قوت" نیشنگ زوراک ہے و ہدیہ کہ گول ماں پیر یا راجد پتر، ورجانی و زور و گال هست آنت۔

البت یک گچے کہ مارا بے وس کنت آمر دمانی عربی نام آنت۔ اگاں سنے دست و بوتیں (و مد دل ہم سک لوٹ ایت) ما
اے نام ہم چو کہ آدگر گالان بلوچی گالوار و رہبند و نبشنگ آنت، ہما نام کہ پاری رنگ آنت انگت ہم بلوچی کنگ بنت۔
اک : عدا بکش، عدا داد، پکیر داد، بے اگاں "محمد، محمود، حسن، احمد، جعفر، عبد العزیز، عبد الرحمن، علی محمد و
محمد سعید" و رنگیں ناں بلوچی گالوار و محمد، محمود، حسن، جابر، ایدرہمان، ابدل ازیز، آلی محمد و محمد سیت" بہریتیں
کتیں بے نام و بے براہ بنت۔ پیش کا ایشاں اتوں و تی بندرین رنگ و نبشنگ و ایں۔ اے گت و سن شتر زاناں کہ ہر یک چیزے و
تو نوکیں رنگے بدے یک برے تر اچکے کنت بے کم کم ہر مردم حبیل گبت ہے نوکیں چیزے نوکیں توچھن تر ایت و مردم گول ایشی
پے شتری سیل ایت و اے ہم نام کم کم و تریناں کنگ بنت تاکہ نیک راہی مرداں بچک راگی مرگڑین آنت۔ پیش کا پے اے
نامانی ترینگ و با و ست نہ لوٹ ایت۔

ایک برسے من گون زبان زانتاں پدے دست بندی کناں کہ چہ بلوچی و دراندین گالانی کشک و ہر رنگیں جھدے کوششت
بکن آنت۔

گوں رد درانکی بلوچستان و زندکاراں و سبندی ایش آنت کہ چہ بلوچی و پڑھک، بکھک، ساگی، ڈیوا، گھوڑو،
بھاگی، کھڑو بیگ، چڑوٹیا، ڈکھ، پھیرک، بولی، پار، ویرا، سوگو، پھنگ "و رنگیں منگی بھاگی یا سرائیکی گالانی درنگ و
جھدے بکن آنت۔ ڈر انکٹ دگر ستریں کارے ایش بکن آنت کہ "سندھ، ملتان و ڈیرہ جات" و ہما بلوچاں کہ آسانی زبان چہ
آسانی دستاں کشک پدے چہ بلوچی زبان و وانگ و دربرگ و سیکین و گنگ بدینت۔

اے گڈی گڈی من پہ و شگفتی نہ جنگ ہے رنگیں کارے مرغی اسرائیل و سرکارے دست جنگ کہ پہ جوانی سرجم بوگ و
آنت۔ و اپریکا و لوک آزارت بوتگیں راج ہم ہمانی و رہبندان گرگ و جھدے آنت۔

۵ "اوشت و نشان"

انچوشس کہ گوشتک بوتگ کہ بلوچی شیاہک و ستریں آڈ دو آنت یکے سرینوکانی "آڈ آنت کہ پہ
آنی و گیشینگ و ماں اے شیاہک و ابید چہ "سرینوکانی" جند و کار مردنگ و ہر رنگ و بے و تیں۔ دوی ستریں آڈ
ہا آب آنت کہ گالانی بٹینگ و کائنت بے "اوشت" آنت۔ اگاں پہ ایشاں راہے درگیجک مریت و حیشانی ہر رنگیں
گال مارا سکت و دینت و ایشانی جند ہم چہ رنگ و راست و انک نہ بنت، اک : درد (DRAD) گوم (GWAM)
پرنگ (PRENK) اے رنگیں گال ہر و ہد و وانگ نہ بنت۔ دگر ہتیں گال انچیں آنت کہ آسانی دوی آب ہے رنگ و اوشت
آنت، اک : پٹرو شگ PUTHIROOSSHAG پد و چیزے گال انچیں دست کہ ایشانی گڈی آب ہے رہبند و اوشت
آنت، اک : جندر JANDR و مندر MUNDR چوناہیکا اے رند و گالانی گڈی ہر تیں آب اوشت آنت بے اے آڈ و گڈی
آب۔ ر۔ پادکنت۔

پیری آڈ انکٹ کام ناکاے ڈلگ ہم شامے "و بتل و پد و سرینوک جنگ و مکتیں باز ٹھینگ بیت بے اے اوشتیں
آسانی آڈ و گیشینگ و چہ راہے ماں اے شیاہک و مارا دست نہ کہ بیت۔ پیشکا من چہ نادری و یک نشانے پہ اے منگیجی
اوشتیں آباں درگیجک کہ اگاں دگر نہ بیت بے ہے گالانی جند و مریت۔ اے آسانی سر و من اوشت و نشانے جنگ۔ چوناہیکا
اے انچیں نشانے کہ عربی، پارسی و آردو و آباں ہر و ہد کہ پکار بیت جنگ بیت۔ بے من عربی و ہما لوکیں اوشت و نشان و رنگ
کہ ماں اردو، پارسی و کار مرد نہ بیت۔ نشان ایش آنت "و" اے لوکیں نشان و زیرگ و اے شتری ہم گون آنت کہ گون آکوہن
اوشت و نشان "و" و آرد و رنگ نہ بیت۔ ہر آے کہ گال و بٹینگ و اوشت آنت مائی و سر و من آنت کہ جنیں سے برز و گوشتیں
آڈ و گالانی ہے رنگیں آسانی سر ہم جنگ بیت۔ اے نشان مالا مال و راستیں گال و دے دست و دنت۔ دگر شتریں کارے ایش ہم
کنت کہ دو ہر رنگیں گال گیشیں بیت۔ اے من ہتیں ہر رنگیں گال لاں نیشتاں کہ بے نشان و فانوک و آرد دینت بے نشان کہ
جنگ نہ بنت و گیشیں آنت۔

درد و درد، گورم و گورم، گواز و گواز، گوہر و گوہر۔ چہ ایشاں ہر یک جھکے و گال ہر رنگ آنت و فانوک
ایشاں یکیں گال و وان بیت پرچاک ایشانی آسانی تہ و چہ رنگیں دگری بے گزند نہ بیت۔ بے جھل و من ایشانی ہے اوشتیں
آباں نشان جنان و گیشیاں :

درد (DARD) بزاں تورشت درد (DRAD) بزاں ہور و شندی ایر و بیک۔
گورم (GOURUM) گوک و رنگ گورم (GWARM) دریا و چول یا کور و خورم گواز (GAWAZ) چش و

دار و پوست۔
گواز (GWAZ) دو گور یا چار دست و ذراچی، اگاں دستاں پشان لے چہ اے دست و توکی ٹنگ و سر و بگر
دانک دوی دست و توکی ٹنگ و سر و۔

گوہر (GOUHAR) نامے گوہر (GWahr) سکیں سارقی کہ مردم گر تیں پوشاک بہ لوٹ بیت۔ گرم و
چپ۔

اے نشان دوی و گڈی آب و ہم ہے رنگ و جنگ بیت، اک : مندر MUNDR جندر JANDR و
پٹرو شگ PUTHIROOSSHAG پٹرو شگ PUTHINKK اے رنگیں گال و کم آنت۔ بے ہما گال کہ آسانی منگیجی آب
اوشت آنت سکت باز آنت۔ فی ہے اوشتیں آسانی سر و اے نشان و چوش جنیں :

ڈرپ، بروج، گھون، خرنڈ، ثرات، گورم، پُرشٹ، سسرُمب۔
گوں اے گپ وکر یک منزیں اڑے گیشینگ بوٹک، سسینوکانی اڑ انگت ہم پُشت کپ ایت کہ پے آئی وکر گوکیں
راھے نیست۔ بے اڑد وکر کتیں گپ ہماگالانی بارہ و جہاں کز آئی تہ وچ اوشٹیں آباں ایددگر انجیں آب آنت کہ پد و سسینوکانی
میا رانت۔

اگان یک گپ گپ اوشٹ ایت، آئی و دومی آب جو آب موسی آب۔ ا۔ انت گرا اے گال پآسانی
وانگ بیت، اک:

غراں، برات، تراش، ذراج، بے اگان مے۔ ا۔ و جاگ و۔ و۔ ی۔ بے بیت گرا ایشانی وانگ و
دگوکش کنگ لوٹ ایت پرچاکر "ی۔ ی۔" ماں نبینگ و گالانی تہ و ہر دومی یک رنگ و آنت کہ دگوکش کنگ لوٹ
انت، اک: سسرگ و سسرین۔ البت گالانی گپ سسر و ہر یک وتی جندہ رنگ ایت۔ ہم رنگ و۔ و۔ آب ایت
کہ برے آئی و پیری آب و پیش پر بیت، اک: خروشت و برے بے سسینوک ایت، اک: پُروش۔ بے اے ہم
گپ کہ بے سسینوک "و" و گال گیشتر آنت و آدگر کم آنت۔

اگان بنگی آب اوشٹ ایت و پد و دومی و سسینی آب ہر دومی جو آب انت گرا ایک برے پد و مارا سسینوکانی
منت گزگی ایت، اک:

سسرپ: اگان ما ایشی و دومی آب و سسینوک پر کسین، پر سگ ایشی و وانگ و راستیں گالوار وانگ بیت
پرچاکر سسینوکاں زرت کنت، اک: سسرپ، سسرپ، سسرپ۔

ثرپ: ہم مے رنگ و ثرپ، ثرپ، ثرپ ہر سسین رنگاں بوت کنت۔ چو ناھیکا سسینوکانی اڑ بلوی و ہر گالے و

همراه انت بے اے ہم گپ کہ اوشٹیں آباں اڑ گیشینگ بوت۔ ا۔ و لھتیں گال پر رھد بری نبینگ بیت۔

ڈرد، بروج، بروج، تراخ، گوارچ، تراک، ڈرھند، گریک، ڈرین، جرمش، گرنند، جند و پُرشٹ و گت
پُرشٹ۔ بزاں ہماگالانی کہ کتاب مان انت و انگلش آسان ترانت۔

ع

بلوی و بنگی گال پے زبان و حاتر و کے و نبینگ، زانگ نہ بیت۔ البت اے زانگین و نبینگ گپ کہ بلوی کوھیں
لچہ کاراں وتی لچہ ماں بلوی و پر بنگ و نبینگ انت بے آباں بلوی و نبینگ و رھند پھک پاری بوٹک و ہر کس و دتی جندہ
زانگ و پد و ہرچ رھبندے کہ دوست بوٹک نبینگ مے۔ اے رنگ و یک دل جہیں رھبندے کس و جوڑ نہ گرنک۔ پیشکار و دج و
مردی پے بلوی و نبینگ و متن اٹکس رھبندے جوڑ کنگ نہ بوٹک، ہرند کارے و ہر گنے کہ دل و لوٹ اٹک نبینگ۔ اتوں بلوی و
شیانگ و پے نبینگ و وانگ آسان تر کنگ و حاتر و لھتیں انجیں گال شوھا زانگ بوٹک کہ پد و ساری ماں بلوی و نبینگ و
کار مرد نہ بوٹک انت۔ اے "و" ہم مے نوک جوڑ کنگ گال بیت۔

بُندر و چوشیں گال ۱۲۵ و۔ بلوی زبان و سسرچک (کراچی) و ہلکارانی دیوان و دیم و ایر کنگ بوٹک انت
کہ چ منزیں گپ و ترانے و رند متک بوت انت۔ ایدد چ سسرچک "و" ۱۲۵ و گسی اوس کراچی و دگر یک دیوانے رشت کہ اے
دیوان و کوشت و کلات و سسین نہ کار و لچہ کار ہم کون ات انت، اے گال پد و متک بوت انت و گوں ایشاں وکر گالے
"ی" ہم متک بوت۔

چر ایشانی "سسرچک و متک بنگ و پیر کس و دتی دل و پد و دتی رنگ و نبینگ، گسی اوس و دیوان و ہر یک و
و دتی نبینگ و رھبند دیوان و دیم و ایر گت و آئی و راست بنگ و متینگ و کوشت کنگ بوت۔ اے بھل و لھتیں
نبینگ و رھبند انت کہ دیوان و دیم و ایر گت بوٹک انت۔ کہ چر ایشاں و رست و دیر دیم و۔ و۔ گال متک بوت
کتاب بیار: زبر و اگان مچن مے و و وانگ بیت و زبر و کس نہ جنت۔ گال و د بیت۔

کتاب بیار: ایشی و آئی و تہ و دگری ایشس انت کہ زبر و بدل و گونڈیں الپ انت۔
کتاب بیار: ا۔ و الپ گوں "ب" و حور انت باید انت کہ کتاب و گال و جند چ وتی جاد و مترا بیت۔

کتاب بیار: کتاب و گال وتی جاگ و برابر انت و۔ و۔ و جند وکر گالے کہ وت جتا میں بڑا تے دار ایت۔ جو کہ (زبر)
یا گونڈیں الپ و نبینگ و پُشت ہم نہ کپ ایت۔ و وانگ و ہم آسان نہ بیت۔ پیشکارا نبیتیں: کتاب و بیار۔ لوگ و بر و۔ راہ و
بچار۔ سسر و پرنڈ۔ ایشی و تہ و منزیں دگوکش ایش لوٹ ایت کہ ہجر۔ و۔ گوں پیری گال و بجا کنگ نہ بیت بلکہ ہر و د جتا نبینگ
بیت۔ اے "و" باز جاگ و دکر وکر دکت بے و وکر نہ لوٹ ایت کہ ہر جاگے و جتا نبینگ بیت۔

باز مردم لھتیں گالان رد نہیں آنت بے نزان آنت۔ اِدو لھتیں انجیں گالانی بارہ دگپ جنگ بیت۔
 دیم برو : اے گالان باز مردم پے نزانستکاری "دیما برو" نہیں ایت۔ "دیما" دے گال رد ایت۔ اے گال دتہ د
 "دیم" دے "د" دو گال آنت باید ایت کہ خوش نیتگ بہ بیت : "دیم برو"۔
 اے گال دگر جاگھاں چوشس کار مردنگ بیت :
 "دیم برو چیز" بزان ہما چیز کہ دیم د ایر ایت۔ "دیم برو" دے دیم د رگیں دگھ گال ہم انجوش نیتگ بنت، ا۔ ک :
 اِدو تیا، رندو برو، پدو بچار، سہو بزدکن۔
 بزان ہر نامگال یا نام بزانستیں گالے د رندو کہ "د" د توار چو پ د در کیت آئی "د" "نشتگ بکن کہ چ رنگ"
 رد نہ بیت۔

وانگ د ایت : باز مردم اے گال د "وانگ ایت" نیت ایت بے اے ہم چو کہ بزو د گالان دتہ دندو
 "د" د توار دت۔ پیشکا مانیتیں آوانگ د ایت، لوگ نرنگ د ایت، بچک روگ د ایت، تو کنگ دے
 من : باز مردم اے گال د "من" نہیں ایت بے چوشس نیتگ رد ایت۔ ایشی د نیتگ د راستیں
 رھبند "من" د ایت۔ اے رنگ د "آئی" د "مانیتیں" : لٹ "من" د بدے، آئی د پس بڑت۔
 لچانی تر د ہما جاگ د کہ ردو پیشرد د ہاتر د "من" نیتگ بیت رد ایت۔ ابید چ ایشی د ہر جاگے "من" د
 نیتگ لوٹ ایت

ترا، شمار، مارا : اے سیں گال چ بزو د رھبندو در آنت۔ اے ہر سیں اے رنگ د کہ نشتگ آنت راست
 آنت۔ اے گالان تر د، شمار د، مار د "نیتگ رد ایت۔ پرچاک اے چو دتہ بندریں جاو د پھک لگشتگ آنت د نوکیں
 رنگ د رنگ ایش۔ انجوش کہ "من" د گال د رندو د "د" کیت د "من" د جوڑ بیت۔ اگال ما "تو، شما، ما" د رندو
 "د" گیش بکنیں گڑ اے گال "تو" د "شما" د "ما" د بنت۔ بے ایشاں پھک یک نوکیں رھبندو چہ بندو پ
 دت د جوڑ کرنگ۔ پیشکا اے گال ہر دھ دے رنگ د "ترا، شمار، مارا" نیتگ بنت کہ ایشانی اڑ زبان د دست
 گیشیتیں : "تراکس زلوٹ ایت، شمارا بچ باز ایت، مارا دگارے هست ؟
 دگر لھتیں گپ پ "د" د ہم بچار۔ دیم د کینز، دست د شہار، اِدو مہ رند، آدوگ د ایت، گوک چرگ د
 ایت، آئی د آب دارنگ، من د گے گوانک د ایت۔
 اے "د" ہما نامگال یا نام بزانستیں گالانی رندو کیت کہ آپچے آنت اگال اے گال پ باز د بنت گڑ اے "د"
 دور دیگ بیت پرچاک ہما نامگال د "باز" بیگ سہجیں بزانستیں ایت۔ درور : کتا باں بیار، پساں دوش،
 داراں پروش۔

اے گال ہم چو کہ "د" د نوک آو رگیں گالے د ایشی د آدگ د سیکیں ہم ہما ایت کہ "د" د ہونگ۔ اے ہم باز رنگ
 نیتگ بیگ آنت کہ اِدو لھتے راست ہمیش کرنگ بیت۔
 شپ نیم : اے پارسی رنگ آنت دیک زیرے د میار ایت کہ اے زیر ہم نیتگ د پشت کپ ایت۔ پیشکار د
 وانگ بیت۔
 شپ د نیم : ایشی د گالوار شتر ایت بے "د" د جندوت جتائیں گالے کہ "تو" د بزانست دت کہ دیم تر د گپ
 جنگ بیت۔
 شپے نیم : اے ہما شپے نیم "ایت کہ یکا نیتگ بوتگ۔
 شپے نیم : اِدو "شپے" رد بیت۔ ایشی د گالوار ہم رد ایت۔ بے ستریں گپ ایشی ایت کہ "شپے" د بزانست یک شپے
 ایت۔ اے جی "د" "ایت کہ گوں" شپ" د یکا ایت۔ اے "د" ہر گالے د ہور بیت آئی د یکے کنت۔ ایک : یک
 کلاھ، یک پکے، یک لوگے۔

شپ آد نیم : ایشی د گالوار پھک رد ایت کہ "آد" ایت۔
 شپ د نیم : انجوش کہ ایشی د گالوار راست ایت ہم رنگ د ایشی د نیتگ د وانگ آسان ایت د دگر
 گالان گوں اڈو کی ہم زانت۔ چو کہ "د" د جتائیں آدے مانیتیں :

بے گوستانی دگر ٹکے هست کہ آسانی نیست گ۔ بارہ دگر پخت جنگ لوٹ ایت۔ چہ آیان لطیف ہما کمال انت کہ گویا "ایت" و
کمال و گشت انت و انجوش کہ :

سر ایت، مجب ایت، ذرہ ایت، گڑ ایت، اڈ ایت۔ باید و ہمیش انت کہ ایشانی گڈ سر و آنگلیں "ایت"۔
سرجی و حے رنگہ نیست گ بہ بیت۔ بے اگان چہ ایشاں "الپ" و دور بدیں، اے گالاں "سرنیت"، مجبیت، ذرہیت،
گڑ ایت و اڈ ایت۔ نیست گ ہم راست بیت کہ چوش رنگ چہ رنگیں آریے پاد نہ کنت و ایشانی گالوار ہم روز بیت کہ مے سر سرب
مرا و ہمیش ایت۔

بے لے گوستانی دگر ٹکے هست کہ آسانی گڈ سر و "ات"۔ انت بے اے "ات" چو کہ "ایت" و دتی "الپ" و دور دیک
نہن ایت۔ اے گالاں بجار، سر ایت، مجب ایت، گڈ ایت، بند ایت، مثل ایت۔ اگان ما اے گالاں سرت، مجبیت، گڈت،
شلت، بہ نیستیں ایشانی گالوار مارا اڈین ایت۔ چونا ہیگا اتوں من چہ "ت" و پسر آنگلیں آیان سرنیوگ (ح) پر گنگ بے
نیست گ و تر و کس پر ایش نہ کنت و چوش گالاں نہ کنت۔

اے ہم راستیں گتے کہ اگان "سرات" و تر و "الپ" و زیر ہم بلہ دیک بہ بیت ہم ردوانگ بیت کہ چو دن کشیں "الپ"
و اے "سرات" و وانگ بیت، بے چوش نہ انت۔ پر چاک "ات"۔ انت۔ انت۔ و رنگیں گالانی بے زیر (ح) گویا "ایان"
انجوش همراه انت۔ انجوش کہ "ب۔ پ۔ ج" و گالانی ٹک۔ ہمیش کا اے رنگیں گالانی تر و ایشانی الہانی زیر (ح) و
زیر (س) چہ رنگ بیلہ دیک نہ بنت، و ہر ہر اے سرنیوگ بلہ دیک نہ بنت گال ہر ردوانگ نہ بنت ہمیش کا اے رنگیں گوست کار گالانی
رند و "ات" و گال ہر و ہر سر جم و نیست گ بہ بیت۔ فی ما نیستیں، سرات، مجب ایت، نس ایت، گڈ ایت، کش ایت، سنگ ایت
نچ ایت، نچ ایت، ترک ایت۔

اے گڈی و گتیں گالاں باز نہ کار یکجا، سنگ، بخت، نچت و ترکت۔ نیست انت کہ چہ آو کہ گالاں ہم رد ترہ بنت۔ اے گالانی تر و
ہم "ات" و گال جتا لوٹ ایت۔

مے رہ بند و ما نیستیں، سر ایت، مجب ایت، گڑ ایت، کش ایت، سنگ ایت، نچ ایت۔
دگر لطیف کمال هست انت کہ چہ نزارنکاری و ردو نیست گ بنت۔ باز مردم و رس ایت و گال و سر سنگ۔ نیست ایت کہ ایشی و
بزانت رد بیت۔ پر چاک "رستگ" و "میکال" زندگ "انت" و "رس ایت" و "میکال" زندگ "انت"۔ دگر انجوش گالاں کش ایت
کہ ایشی ہم باز نہ کار و کش گ۔ نیست ایت بے اے کمال ہم چو کہ "چ ایت" و "گڈ ایت" و کش ایت نیست گ لوٹ ایت۔
البت پہ نادری ماں پچھاں پر سنگ، رد یا پیش و عاتر و کش گ۔ نیست گ روا بیت

ایت

انجوش کہ گوست و کار گالانی رند و "ات" کہت ہے رنگہ آئی کار گالانی گڈ سر و "ایت" کہت۔ پیشتر و چہ "سرت" و
میکال و ما گوست و کار گال "سر ایت" و نیست گ۔ اڈ و آئی کار گال و ما "سرات" نیستیں۔ بزاں ایشی و گڈ سر و "ایت" و
گال انت بے اے "ایت" و ہر گالے و رند کہ تواریہ نہ انت انجوش جتا نیست گ لوٹ ایت۔ ایک : گڈ ایت، بند ایت، چوش
ایت، مجب ایت، و گتیں گالانی تر و انگت ہم ستر گشت ایت، ایک : کچ ایت، سنگ ایت، ذر ایت، سچ ایت۔
اے گالاں : گڈ ایت، بند ایت، گجیت، بخت، نیست گ رد انت۔ البت : جا ایت، سا ایت، پتا ایت و گالاں
"جا ایت، سا ایت، پتا ایت" نیست گ روا بیت۔ بے اگان ایشاں ہم بندیں رنگ و گلا ایت، سا ایت، بہ نیست گے
سرت تر انت کہ "ایت" و گال دتی بندیں رنگ و بیت۔

انت۔ انت۔ نئے۔ ات۔ آں۔ ایں

گت جنگ و تر و ہر زبان و گال گڈ گڈ گڈ گڈ بے نیست گ و گال ہر و ہر سر جم و زر گ بنت۔ ہم رنگ ایت، انت، انت
ات، ہر سبب کمال گت جنگ و تر و گیشتر سبب گوش گ بنت۔ چیشکا باز نہ کار ایشانی نیست گ و رد وارت و ایشاں "آں،
ایں، نئے" نیست ایت، ہمیشکا اے زانگ لوٹ ایت کہ اے رنگ و نیست گ گالانی بزانت و رد کنت۔ اے گال چوش انت :
پہ "ایش" و "آ" و "انت"۔ پہ "ایشاں" و "آیاں" : انت۔ پہ "تو" : نئے، پہ "شا" : ات۔ پہ "من"

آں۔ پے * ما * : ای

نی ماچہ ایشاں ہر پتے و جا تا گیشیں ۔

انت : اے راہی انت، کتب ایش انت، پس آ انت۔ براں اگاں چیز تیکے پہ آئی ء انت ء نیتنگ لوٹ ایت۔
اے گالاں ء اے راہی ایں یا اے راہی ایں۔ کتب ایش ایں یا ایش ایں۔ پس آ ایں یا آ ایں ء نیتنگ رَو انت ۔
آنت :۔ انجوش کہ ء انت ء پہینے تر انت ہے رنگ ء اے گال ء انت ء پہ باز ء انت۔ اے زانگ لوٹ ایت
کرنا مگال یخ نیتنگ بیت بے ایشی ء بدل ء ہے ٹمک کار گال باز نیتنگ بیت ء اک :۔ اے وانگی آنت ء، پس ایش آنت
آڈر یک آنت ۔

اداءِ مادیست کہ: "واگلی، پس، ڈرچک" چوکے سے آئے، بے گدلی کا آئے، مارا گوش ایٹ کہ اسے نیچے نہ آئے
بلکیں باز آئے۔ بڑاں اگاں اسے گپائی رندہ "آئے" نیستگ بہ بیت پہ نیچے نہ آئے "آئے" نیستگ بہ بیت پہ باز نہ
نہت۔

چو شیش گپاں "اے وانگیاں، پس ایشاں، آؤر چکاں "نبینگ پھک رُ دانت۔ مہمے رُگے" وانگی آں یا کہ آن، ایش آں یا کہ آن، دُر چک آں یا کہ آن "نبینگ ہم رُ دانت۔ اگاں اے رُگے نبینگ بہ بنت ایشا فی بنات ہم پھک رُ دانت۔ پیش کا اے گپ چو شیش نبینگ لوٹ آنت : اے وانگی آنت، پس ایش آنت، آؤر چک آنت۔

تھے : اسے گال پر جند پہ بلوچی نیستوگاں و نوک نہ انت بے ایشی و کار مرد گنگ و بارہ گت جنگ لوٹ ایت۔ اسے پہ دیم پہ دیم و مردم و گوشگ بیت۔ بلوچی نیستوگ ایشی و گیشتر گول پیسری گال و یکجا نیست انت، اک : "تو چے گئے؟" بے زانگ لوٹ ایت کہ ایشی و بنینگ و راستیں رہند "تو چے کن تے؟" انت کہ تے "پہ دیم پہ دیم و مردم و کار مرد بیت باز انجیں جاگہ و ایشی و یکجا بنینگ کا لوار و بھک رد کنٹ، اک : "تو گئے؟" یا کہ "تو کسے؟" اسے گت و بنینگ و راستیں رہند "تو گئے؟" انت۔

باید انت کرتے ۔ وہ گاں ہر وہد جتا نینگ بہ بیت جو یک سر جیں گالے و تنگ بہ بیت مڑھست انت ہم جتا و سر جیں گالے و مڑھست ہم رنگیں گاں و نکھار گاں یا کر "تہور کار گاں" (بزیاں تہوری کار گاں) یا گان مڑساوگیں کار گاں گھوٹیں ۔

اے "مے" و گاں ہو و جدتا نیدنگ لوٹ ایت یکجا نیدنگ و ایشی "و" سگ هیالذاری لوٹ ایت کوگیشتر
ندکار سرگوزے مکن آنت و اے چوکریکی "و" بیت کو زراخت . پیدشکا مانیستیں : تو نشنگ "ے" تو پال جن "ے" تو
جنگ کن "ے" .

دگر گالاتی تہ مذکر ہے ۔ و ت جتا انت باید انت کہ ۔ و ن تان حج رنگ و یلہ دیگر سر بیت کہ پد ہا کی ہے ۔ و
 رد و رگ بیت ۔ اک ۔ تو گشادے ۔ تو مجنڈے ۔ تو گارے ۔ ایشی و کھوار جو کہ ۔ و انت ۔
 دگر گشتیں گال انجین انت کہ اگال آیا نی رندہ ۔ ہے ۔ بیت بازند کار ایش رد قبیس انت اک ۔ تو و رگ دے ۔ ایشی
 گیشتر نڈکارہ و رگائے ۔ نبیس انت کہ بھک رد انت ۔ و رگائے ، نڈگائے ، شود گائے ۔ نبیسگ رد انت ۔ ایشانی نبیسگ و راستیں
 رجبند ایش انت کہ باید انت چوش نبیسگ بہ بنت : تو و رگ دے ، تو نڈگ دے ، تو شودگ دے :
 اگال ہے ۔ ہے ۔ چہ کی ۔ ہے ۔ و نہ د بیت چوش نبیسگ بیت :
 تو شیر ہے ، تو شترس مردے ، تو جنگولے ۔

بیت - ایک - "شمارِ شگرت، شمارِ پال جن، ات، شمارِ گدات، شمارِ دایک، ات، شمارِ لڑک، ات، شمارِ رنگ، ات، ات
 بے اے گت زانگ لوٹ ایت کہ اے ات، گوں مع کال، یکجا نیٹنگ نہ لوٹ ایت۔
 ہئے ات، ہ کمال ماں دگر بنائے، بنائے ہ، تو، ہم کار مردیت بے آئی، جتائیں رہبند کہ دیم، گت جنیں۔
 بازند کار، ات، ہ ہ نزارنکاری، ہ، نیس ایت بے چوش کنگ پھک ردانت۔ ہر جا گئے کہ شمار، ہ کمال نیت اودے
 ات، بیت -

آں : اے پہلی گپ جنوکے، کار مرد بیت بزاں پہ "من" ء، "اک"، "من" میری آن، "من" گاراں، "بے گال هر وهد" اں۔
 غیبت گ بیت کہ راست است۔ ما نیتیں : من میریاں، من گاراں، من رواں، من تہیگاں۔
 ایں : انجوش کہ اں پہ بیٹے مانت ہے رنگ "ایں" پہ بازو است۔ انجوش کہ "آں" پہ من "خراست" ہے رنگ "ایں" پہ "ما" است۔

VIX

ابھت لعتیں انجھیں گال ہست کہ دو بزانت دار آنت بے چوشیں گال کم آنت ، اک : " سیل ، تیل ، شیر ، کریشاں
 اگاں " " بوانے ہم ہا کیگیں " سیل ، تیل ، شیر ، بزانت ، دینت ، اگاں ایشاں
 بزانتیں گڑا ایشاں بزانت چوش ہنت - سیل ، بزانت گوں کسے ، سیلگ ، سہند ، سیل یا ماہیگ
 سیل - تیل : بزانت ہر تیلے نا لگنی یا زہریں سیل ، یا بوجیگ ، تیلگ - شیر : زہریں شیر -
 ہمیشکا ہر وعدے کہ نہ کار اسے زہریں گالے ہ بزانت ، اڑے بگند آنت ، باید آنت کہ گھوں یک (زہرے) ، جنگل
 اسے اڑے بگشتیں آنت -

४ - २

سندھی دکانی ء حمر اھیں زبان انگلتھے ۔۔۔ دے پر راہ دے و ہبند کار مرد کن انت بے آسانی حسا اھیں بلوچی زبان ء
 دے عج چونٹیں رہبندے حم نیست بس چہ آ زبانی زور کی دے اسے ۔۔۔ بلوچی دے مان ریجک ہوئگ اگاں ناں ماں بلوچی دے سو حیاں
 کھڑو کھناں ، ٹھک رنگ ، سو نظرا ، گھوڑو ، ڈوھلو ۔۔۔ سندھی دے سریشکی یا کچھی دے جاٹکی کالاں کار مرد کنگ ء نیتوں چے انت ؟
 اسے گپانی ادے جنگ ء جاگ نیست دے نا کہ ادے جنگ لوٹ انت ہمیش کا مادتی جنگت دے کریں ۔ بزبان بلوچی ۔۔۔ دے آب
 چو دے آباں جتا ء سر جیں آ بے چکے اردو سندھی دے گوں دے آباں ہوا ریں تواردے کار مرد نیست ۔ ادے منے مراد ایشی ء نیتنگ ء
 رہبندے دے گمشینگ انت ۔

”ہر کس مہمان“ و نہیستگ و ما د و گوشت نہ کنیں بے اگاں اے دونیں رنگاں دیم پہ دیم بکنے گڑا ”ھ“ و
شتری مے دولہاری زانگ بیت۔ دوی گپ ایش انت کہ اے رجبناں پہ بلوچی و انوک مے نبیشانی آسانی و حارہ و جو کنگشایں۔
۵۔ اگاں گال و گڑ سہ و کیت مے گوں گال و صمگج نہ انت گڑا مایشی ”و“ ۵۔ ”نبیشیں، اک: پڑاہ۔ موہ۔
دوازده۔ کا۔ ۵۔ بندگا۔ ۵۔

۱۰ : اگل گال ۱۰ گد سرو کیت د گون گال د مکر پنج انت گردا ۱۰ ۱۰ نبیتیں ۱۰ اک : جاگہ سرائے ۱۰ واجہ ۱۰ دگر ۱۰ تنج ۱۰ سنگ

”یہ ”مُو“ مجھ “ : دگر لھتیں گال اُنّت کہ یکیں رنگ مہ نہیت گ بنت بے ایشانی گالوار یک نہ اُنّت ، اک : ”یہ “
 ”مُو“ ”یہ “ کہ یک ”یہ “ بے ہمیش اُنّت ما چو ش کار مردے کنیں ”یہ کن ، یہ نند “ ”مُو“ ”دومی ایش اُنّت “ ”من مہ اے یہ
 دوست نہ بیت “ ۔

ایک "ب" یہ ہوئی کہ اے گال گون آنت "نہ۔ چہ۔ چہ۔ کہ۔ پے"۔ ایشانی گالوار سبک انت کہ چو کہ
 "ن۔ ج۔ ج۔ کہ۔ پ"۔ آنت مورا سب گپ ایش انت کہ ایشانی رند مہ مہ "گیشینی۔ پے مارا اے شیاہٹ
 ٹنگ گرتگ، اگال نال روم بوجی اے گال مہ مہ "نہٹنگ نہٹ کہ راستیں گالوار آنت۔ جے انوں چہ نادری اے گالان
 باید انت کہ ماہی دھند "نہ۔ پ۔ کہ۔ چہ۔ چہ۔ پے"۔ بہ نہٹیں

دومی ٹنگ دھامال آنت کہ ایشانی رندہ ہم چو کہ اولی بھرہ گالاں "و" و آب ہلکریج انت بلے چو کہ آیاں
سبک وانگ نہ بنت۔ اے گالانی اولی آپ گوں "و" و جنگ دیگ و ترند وانگ بنت۔ اے دومی بھرہ گالانی رندہ
باید انت راسے "و" و نہ بیتیں تاکہ "و" و "و" بھرہ۔ یا کہ "و" و "و" کھ۔ و گال گیش انت کہن آنت۔ بڑاں اے دومی
بھرہ گالاں ماچوش نہ بیتیں : بھہ۔ پھہ۔ بھہ۔

پہرہ دربري و چہرہ رنگ لھتیں گت نہ بیتیں :
۱۔ اگاں گال و بھگچ یا نیانچی و کیت :۔ ہرکس : اے گپ و ہرکس زانت۔ ہشت : من و ہشت کلار بدئے
شیمک : شیمک گباشت

۲۔ اگاں گالانی رندہ کیت و گوں گالاں ہلکریج نہ انت۔ راہ : راہ و گارمہ کن۔ ناڈ راہ : پلانی ناڈ راہ انت۔
موہ : تراموہ نہ بیت

۳۔ اگاں گالانی رندہ کیت و ہلکریج انت بلے سبک وانگ بیت :۔ پہ : ادا و نہ بنت۔ مہ : آئی و مہ جن۔
(اے ہر دو میں گال گوں دوی گال و یکجا "و" و نہ بنت و جن یا کہ کہن و ممکن "و" و نہ بنت۔ بلے ایشانی راستیں
رہبند ہمیش انت کہ جتا نہ بیتگ بہ بنت۔ انچیں جاگہ حسرت کہ ایشانی یکجا نہ بیتگ آڑین انت۔ اک : بہ نہ بیتیں۔ بہ بوج
پہنچ۔ مہ اوشت۔ مہ (اڑ)۔ پہ : من پہ تو نہنداں۔ چہ : چہ ادا و برو۔ کہ : من نشنگاں کہ تو بیائے۔ نہ : من تہی
کلاہ و نہ شوداں

۴۔ اگاں گالانی رندہ انت و گوں گالاں ہلکریج و ترند جنگ دیگ و وانگ بیت : بھہ : من گوں تو بھہ نہ
اڑاں۔ بھہ : اے جنگل و بھہ باز انت۔ بھہ : اے لوگ و بھہ برو۔ بھہ : ہشت و دگر بچے بھہ۔
"بھہ" و "بھہ" و گالاں ہرکس و "و" و "و" نہ "بیتگ و انت کہ زداش گوشت نہ کنیں۔ من و ت ہم
"و" و "و" نہ نہ بیتگ و یاں۔ بلے ہر جاگہ کہ گالوار و بزانت و زداکپ و ترس بہ بیت گڑا اے "بھہ" و "بھہ"
نہیتگ لوٹ انت

"بھہ" و گال و دگر بزانت نہ دنت کہ "و" و نہ بیتگ و بہ اڑین انت "و" و "بھہ" و گال دگر زانت نہ دانت۔ بلے
منے طہنیں نہ کار سندھی و "و" و "و" چو کہ اردو و "و" و "و" ماں بلوچ و کار مردکنگ و انت۔ اک : "اگاں زرت لوٹ نہ کار
کہن" کہ چو کہ اردو و "و" و "و" چاہتے ہو تو کام کرو" و انت۔ بلے چوش کنگ زدا انت۔
ہے رنگ و دگر لھتے نہ کار "و" و "و" نہ "و" و "و" جاگہ و کار مردکن انت کہ نہ کاری گالوار نہ انت۔ و چوش کنگ
نہ لوٹ انت کہ راست ٹنگ نہ بیت۔

پہیت کا اے رنگیں در آمدیں یا کہ زدا گالواریں گال کار مردکنگ نہ لوٹ انت۔

"و" و "ی" و گالوار

بلوچستان و ہر یک بھرے و دتی جٹا میں گالوارے کہ بلوچ و اے شیاہگ و پد و گیشتر بہ کتاب و گیشینگ و وانگ بنت
اے کتاب انوگین شیاہگ و "و" و "و"۔ و۔ و۔ ی۔ اے آنت
اے کتاب و نورنگیں گالانی نہ آنت کیچے نامگال و کارگال۔ نامگالانی نہ "و" و "و"۔ ی۔ آنت و کارگالانی نہ "و" و "و"۔
و۔ ی۔ ہم گیش بنت۔

نامگال : نامانی نہ و سر جیں بلوچستان و نورنگیں گالوار انت و بس۔ باز جوان انت کہ گیشتر نہ آنت۔ ادا و چہرہ
رنگیں دو گالواریں گالاں چیزے گال پہ و زوری نہ بیتیں :

و	ی	و	ی	و	ی
دیت	دوت	ایرت	اورت	ٹینٹ	ٹونٹ
سیر	سور	دیر	دور	سیگ	سوگ
سیت	سوت	بید	مود	کیش	کوش

اے ہر دو میں گالوار یک وانگ نہ بنت و ہر دو میں راست انت۔ اگاں کہے چہ اے دو میں گالواراں ہر یک و بگوشیت و
بہ نہ بیت انت و نہ بیت۔

کارگال : انچوش کہ گوشتگ بونگ ایشانی نہ و گوں "و" و "ی" و "و" و "و"۔ ی۔ و گالوار ہم گوں
آنت۔ چو ناہیگا اے گالوار چہرہ و دوازدہ و ہم گیش انت۔ بلے ہمینی نہ و چہ ایشاں چہ رنگیں گالوارے گونگ و زبرگ

رومن بلوچی آب و سرینوک

SARAG	سَرگ	A,a	ز
SERAG	سِرگ	E,e	زیر
SURAG	سُرج	U,u	پیش
SERRAG	سِرگ	RR,rr	ٹک
BRENJ	برنج		اوشٹ بر نشان (سکون)
SĀNG	سانگ		سکوانیں نوں "ں" بر نشان۔
ĀP BĀZĀR	آب بازار	Ā,a	آ کشش (مدّ)
SAR E WATH	سر و ت	E,e	ع
KETHĀB A BYĀR	کتاب و بیار	A,a	ع
DRACHK E THĀK	درچک و تاک	E,e	و
MAN O THAW	من و تھو	U or 'O	و
SHUMĀ GĀR ETH	شمار گارات	ETH, et, i	ات
Ā KAY ATH	آکے ات	ATH, at, i	ات
DĀR ESH PROSHT	دار ایش پروشت	ESH, esh	ایش
Ā MARDUM ANTH	آمردم انت	ANTH, anth	انت
GULĀ ESH ENTH	گلانیش انت	ENTH, enth	انت
LOG SUR ITH	لوگ سُر ایت	ITH, ith	ایت
O MULK E MARDUMĀN !	او ملک و مردماں !	O, o	او
O 'PELĀNI	اوہ پلانی	OH, oh	اوہ
EY CHY EY	ایسے چے	EY, ey	ایسے
AY MARD	اے مرد !	AY, ay	اے
EYSH ENTH	ایش انت	EYSH	ایش
EH BICHĀR NA KAPY	اے بچار نہ کپے	EH, eh	اے
MAN WA NA RAWĀN	من و نہ رواں	WA, wa	و
THAW CHY WĀNY	تھو چے وانے	Y, y	نے
PAS E BURTH	پاسے بُرت	E, e	ے
EY YAK MARDUM EY	ایسے یک مردے	EY, ey	ے
EY NEMDI EY	اے ندی یے	EY, ey	یے
DELI DOST	دلی دوست	I, i	ی
SHARREYN CHUK	شسترین چک	EYN, eyn	ی

A = ا	B = ب	P = پ	TH = ت	T = ث	J = ج	CH = چ
D = د	DH = ذ	R = ر	RH = ز	Z = ز	ZH = ژ	S = س
SH = ش	K = ک	G = گ	L = ل	M = م	N = ن	W = و
H = ه	E = ع	I = ی	Y = ی			

آباد بیگ : سیر بیگ، مالدار بیگ - دولت و اولاک و پزوری بیگ - ملک و پھور و وھل و کشار آبادان و وشھال بیگ - زمین و ڈھار و پھل و کوشار بیگ - کسے ویک جاگھے و روگ و ہود و ننگ و ہنکین کنگ -

آباد کنگ : ویراننگ یا گھر آبادیں جاگھے و روگ و ننگ و ہنکین و آبادی کنگ - ڈھار و زمین و کنگ و آباد کنگ - دولت و اولاک و پھواری چارینگ و سانگ و پزور کنگ - پھور و مال کسے و سیر و وشھال کنگ - خورانی گوارگ و مکلاں آباد کنگ - پھورانی بربادی یا کار و والی کنگ و برانتی حم و کوشگ بیت اک : تو مارا شتر آباد کنگ - بزان شتریں کارے و کرمگ، تاوان دنگ -

● آبادان : (آبادان) آباد - آبادی کو دیران و ویرندانی و چپت انت (۲) ایران و منریں شمرے کہ اود و تیل و مستریں چات انت (FURTYLE)

● آبادانی : (آبادانی) واری و ویرندانی و ڈھال و چپت، ملک و سیری و وشھالی (۲) ہما چیر یا مردم کہ گوں آبادان و نیادی کنت (PROSPERITY FURTILITY)

● آبادکار : (آبادکار) ہما مردم کہ چیزے یا جاگھے و آباد کن انت، آباد کنوک -

● آبادکاری : (آبادکاری) آباد کنگ و کار، آباد کر تگیں کار -

● آبادی : (آبادی) آباد بیگ، آبادانی، واری و چپت، ملک و آبادی، مردم و آبادی، پھ مردم و چوش ہم خوش انت - پلانی مرو چان آبادی و کینگ، دولت و آبادی، پزوری -

● آبتب : (آبتب) آپ رم، چو آب و ہر مریں درپ و جاگہ گر و کیں مردم -

● آبجبت : (آبجبت) بچار و کجبت -

● آبجن : (آبجن) آپ جنوک، آپ چندوک، ہما مردم کہ آپ جنگ و کار و کنت یا کہ ہما کار بوج کہ پھ آپ جنگ و کار مرد بیت

(۲) آپ جنگ و کار گال و پرمال گال بزان آپ بجن اتو یک مردے (۳) آبجت، آپ و جنگیں - FLOOD AFFECTED WATER BEATEN

● آبجیل : (آبجیل) بچار و آب جیل -

● آبدار : (آبدار) آپ دار بزان ہما کہ آپ دار بیت یا آپ مے مان انت (۱) زمینے کہ آئی و آپ مان بیت یا کہ بیت بیت کہ سان مے و کت بیت - اسے رنگیں زمین و ڈر چک شتر و ادکیت و آباد بیت (۲) زم آباد بیت بزان جوہر دار بیت -

(۳) باز مردم مالدار و آبداریں مردم و ہم خوش انت TEMPER (SWORD)

● آبداری : (آبداری) آپ دارگ و گلا و ساڑا یا کار، جوہر داری -

● آبدان : (آبدان) آبدان، آپ و درپ - ہما درپ و خوش انت کہ آپ مے مان کن انت و مساپری و زیر انت مے

اسے باز راست انت اسے مان یا پو پل کاس تیگ انت کہ پز میں گد و پوش و انت - بزیں آچاری گد و آبدان و چاگل "خوش انت کہ گد و

پیک و دول و انت - بلو چانی آبدان کلیگ انت کہ پز شنگی پوست و جوڑ بیت - بزی یا پا چنی مزین پوستاں ہم انجوش کن انت بلے آیاں

منگک خوش انت کہ اسے ہم "آبدان" شمار بیت - بچار و دان WATER BOTTLE

● آبدار : (آبدار) ہماریں، ہند و ہند و جاگہ کہ اود و زمین و آپ مان بہ بیت - آپ و بندر

● آبدست : (آبدست) آپ دست، آبدست، دست، پیشاب : ہما آپ کہ گنگ اش چہ حوی و گیشین انت کہ مان

کرک و پیک "سہین" و ایر چگ و ہم بیگ و رند چہ سو و در کیت - (سوج : باز نزانت کار اسے محال و برانت و پاری و آبدست

برانت و دستناز (دستناز و وضو) و برانت و زیر انت مے کہ مان بلوچ مے پھ زرد انت) آب دست کنگ : پیشاب کنگ - URINE

● آبدنتان : (آبدنتان) آبدندان، آبو : بچے کہ دوزات انت تیکے و کلونٹ مستر انت و زرد بنت

و دومی و کتر و شمرات، آبدنتان، آبدندان -

● آبدندان : (آبدندان) بچار "آبدندان"

● آبرج : (آبرج) آپشان، آپشار، آپشمار، آپشامگ، ہما جاگہ کہ اود و آب ایر رج بیت - چہ بزیں کوہ و کھاراں

آپ ۽ آبر ۽ جگہ، مودو ۽ آپ ۽ ایت ۽ ریت ۽ ایت۔

● آبرشت: (آب ۽ رشت) آبرشت، دو گال ایت ۽ آبر ۽ کز انگلیں چیزے، دومی رشت ۽ رشت گوش انت چیزے ۽ روگ ۽ تیزی ۽ کز انگیزی ۽ SPEED گوشک بیت۔ گیشتر ۽ بوجیک یا گراب براں دریائی اولاک ۽ کار مرد بیت کہ ۽ موٹر ۽ ریل گاڑی ۽ هم ایشی ۽ کار مرد کنگ راست بیت۔ آبرشت ۽ دریا ۽ سر ۽ حماکت ۽ گوش انت کہ ۽ گراب یا بوجیک ۽ روگ ۽ گون کت ۽ گجان چو کہ ۽ جو بیت۔ دریا ۽ یک بوجیک ۽ مردم گون دومی بوجیک ۽ مردمان گوش انت ۽ شامی آبرشت ۽ هم نہ رسات ۽ براں شے بوجیک ۽ رسینت نہ کنت۔

● آبرم: (آب ۽ رم) ہمارم کہ کسی گپاں ہمراہ داری کنت، آپ رمیں مردم۔ ہمار ۽ آبت۔

● آبرند: (آب ۽ رن ۽ ڈ) آپ ۽ روگ ۽ رند، آپ ۽ گوزگ ۽ ٹپ براں ہمار کہ آپ شپ ۽ گنگ ۽ مکتیں باز کل، کنگ یا ٹپ ۽ کنگ۔

● آبرنگ: (آب ۽ رن ۽ گ) آپ ۽ رنگ، آپ رنگیں ۽ رنگیں نیل ۽ سبز ۽ نیل ۽ پ۔ ہارنگ کہ گون چوڑی ۽ بت جو رکن انت WATER COLOUR

● آبرو: (آب ۽ رو) دریا ۽ زمینیں جنادریں ماہیگے کہ جون ۽ باز من ایت۔ اگاں بہ لوٹ ایت بوجیکان ۽ بت کنت۔ بے بے شیتانی کم کنت ۽ چہ مے زمینیں ماہیگان لیٹر ۽ ۽ کابوچ ۽ ہم باز انگلیں انت۔ (ہمار بیت)

● آبرو: (آب ۽ رو) آبرو: بندر ۽ دو گال ایت ۽ آب ۽ ۽ مودو ۽ یا ۽ ۽، آپ ۽ روگ ۽ یا گوزگ ۽ راہ، ہر وہ کہ ہر بیت چہ مے آبرواں ہور ۽ آپ تلان ۽ گوزان ۽ وت ۽ ۽ کور ۽ مزن کور ۽ بند گاہاں رسین ایت۔ (۲) دریا ۽ تہ ۽ مان ۽ رو تیا باں آپ ۽ روگ ۽ رہبند کہ ایشی ۽ انگیزی ۽ OCEAN CURRENTS گوش انت۔ رے زانگ لوٹ ایت کہ موسم موسم ۽ دریا ۽ زہ آپ ہم چو کہ کور ۽ جو ۽ یک ناں یک دیے ۽ تچ ایت ۽ ہر دریایے وتی رہبند بیت۔ ابید چہ دریا ۽ ورواں پہ دگر مردمان ۽ بھانگی گئے۔

● آبرو: (آب ۽ رو) لچ، میار، وشنامی، ازت، شرب، آرپی، بوہری، آبرودار، شربدار، آبرو ۽ گنگ آبرو ۽ کنگ، آبرو ۽ برگ: بے ازت کنگ، بے شرب کنگ، بے آبرو: بے لچ، بے میار، بے ازت۔

● آبروان: (آب ۽ ر ۽ وا ۽ ن) نازک ۽ شامپاں گدے کہ ۽ سرگ ۽ کار مرد بیت (۲) چوکیں آپ (۳) آپ ۽ سر ۽ گوانو کہ چوشنگ ۽ انت گوش ۽ زانان آپ ۽ سر ۽ شکون دیم کز گت انت۔ پا: آب سواران۔ ہندی: بلبلا۔ انگیزی: BUBLE گاڑی: حبابہ۔ بلوچی: آبلہ۔

● آبرودار: (آب ۽ رو ۽ دار) لچ دار، میار دار، وشنام، ازت دار، شربدار

● آبرہ : (آب + رہ) بچار * آبرو * (آب - رُو)

● آبرس : (آب - رس) مڑاٹ و بیس بے ڈرا جس ماہیگ NEEDLE FISH (بچاریت) *

● آبرپ : (آب - پ) آپ رپ، رپاپ، رپاپ لوڑیگ آپ، شیتان آپ، گولاب، چٹاپ، چہ گرمی

پت و وڈاں سیرکلیں وڈن انجوشن شپ آنت توگوش نے زاناں آپ ایت . MIRAGE

● آبرتج : (آب - رتے - ج) آپرتج، ریس، دنگ، سہد، آبد (۲) آلاڑناں دریا آپ کہ وھدے رت ایت . بزل کم بیت

گیش بیگ * یا بیل وگوش ایت

● آبریشم : (آب - رتے - شم) پیل، مے سکیں نرم و ناڈرکیں تندرکیں بندیک کہ کرم پیلہ جوڑے کنت . اسے کرم گیشریہ توت و تاک

رڈ ایت بے سرازو مے کرمانی ایرتاں یک برے یک کلاھ دینت کہ نامے * جو کارچک * ایت . مردچاں بے کرم و وساج باز جوڑ بیت . (پار : ابریشم، فریشم، - پچ، اپریشم، افریشم، طب : اوریشم، اریشم، تازی : حریر -

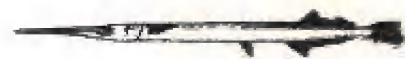
● آبرپٹ : (آب + وٹ) آپ وٹ، آپ وٹ، آپ کٹش : ہماکار بوج کہ آپ چہ چات و کٹش ایت . WATER PUMP

● آبرٹپ : (آب + وٹ) آپ وٹ، آپ وٹ، آپ وٹ، آپ کٹش : ہماکار بوج کہ چہ چات یا کورہ آپ و برزو کار ایت .

● آبست : (آ - بش - ٹ) ہماکار کہ آپ و جم کنگ و بندگ بیت WATER STORAGE (۲) چک و ماں لاپ و بندگ بزاں آپس بیگ

آبشار

آبرس کڈ : گیش چہ گیش ۲۰۰ س م

● آبنگ : (آ - بش - نگ) آپ بنگ، بزاں بنگلیر آپ، آپس، آپس (نگ، کتر، برپ -

● آبشار : (آب - شار) آپشان، آبشار، آپشمار، آپشنگ : بچاربت

● آبگر : (آب - گر) آبگر، ہما مردم کہ چہ جو یا کھن و وٹی ہوکین و آپ گیت، آپ گر وکیں مردم، ہما مردم کہ آپ بھاگیت -

● آبگرم : (آب - گرم) آبگرم، گرمیں آپ، ہما آپ کہ چہ چاہ یا دگر انجیں چیزے جوڑ کنگ و حارتہ و طردانگ ایت . چاہ یا دگر انجیں چیزے و

پہ اشارہ وگوش بیت . HOT WATER BOILED WATER

● آبگرٹ : (آب - گر - ٹ) ہماکار گر کرماں وائی و ورتاک و محتا کاں کار مرد ہوکیں آباں سنجہ کنت گڑ ایت و جوڑ کنت

TYPE FOUNDRY

● آبگیر : (آب - گی - ر) آپ گیر، آپ گرگ و وھد، چہ کھن یا کور جوڑ پ و ڈکاراں آپ بھر بیت ہوکین ہوکین و آپ و بھر و

وھد و وگوش ایت بزاں چہ یک و ڈکارے و پڑ بیگ و رندروی و ڈکار و آبگیر بیت

● آبلو : (آب - ل - و) آبلو، آبلہ : چہ بازیں کار و کنگ یا پتر، منش، کڈینگ یا دگر انجیں چیزے و دستک و شچیگ و دست و

پوست کہ آدنگ بیت و وگوات گیت و آئی و تہ و آپ بیت چولاس و اسپیت چک یا شمع و سیاہ بیت و و لحم لم بیت یا دھم چہ بازیں

سہاؤ ۽ راہ ۽ روگ ۽ یکا کوکوش ۽ جنگ ۽ انچوش بنت پاکہ دگر ناڈراھی ۽ نیتون ۽ جان ہم انچوش بیت۔ ایدچہ دگر ناڈراھی ۽ اسے ہماوہدی
بیت کہ پوست ۽ مزین زورے پر بیت ۽ آئی ۽ چیرہ گوشت آپ بیت ۽ پوست ۽ گوات دنت۔ آبلو یا آبلہ چہ باز نیتون ۽ بیت : چہ سچک ۽ ،
سہاویں مردم ۽ کوہ ۽ ترنگ ۽ ، کوش ۽ چوٹ ۽ سوس ۽ جنگ ۽ ، ٹیکم ۽ کوڈال پاکہ ہیپ ۽ میتین ہم آبلہ کنت۔ ہولیک جنگ ۽ تازگی
آبلہ آنگ انت ۽ کڈیت بے رندہ آئی ۽ پوست ۽ ریت ۽ مے مرنگیں پوست ۽ اگاں پہ ہنگر نہ چن ۽ نہ نور ریت۔ بے وھدے کہ آئی ۽
آپ رچ انت پوست ۽ چیرہ آنگیں گوشت سچ ایت۔ گر میک ہم آبلو بیت۔ (۲) بندر ۽ اے مے گوات آپ انت آپ دوسرہ بیت
(بچار آبلوان (۱۳) BOIL

● آبلو : (آب۔ ل ۵) بچار ۽ آبلو ۽ (آب۔ ل ۵)

● آبلہ : (آب۔ ل ۵) بچار ۽ آبلو ۽

● آبلند : (آب۔ بن ۵) آپبند، بزاں آپ ۽ بند، ہما بند کہ پہ آپ دارگ ۽ بندگ بیت، ڈکارانی بند کہ پہ آپ ۽ دارگ ۽
بند انت اش۔ (۲) ریس، دنگ، سہد، مملک، ہماہلی ۽ اے پلان آبلند ۽ مردم انت ۽ (۳) آبلند کنگ : بزاں پہ کسے ۽ آپ
بندگ۔ بے اے گیشتر جنگ ۽ وھدہ بیت (۴) مس بند : بزاں پہ ٹیکم ۽ ٹاک ۽ دم چوٹ انچوش کنگ کہ کسے ۽ آبلند بیت ۽ بیت
بے پر ایشی ۽ "مس بند" مشہور انت (۵) ہما چیر کہ آپ ۽ تہ ۽ بے کن ۽ گوں آپ ۽ بند گیت چوکہ ۽ "ہولیک" (۶) برپ، کثریا
بد انگیں آپ۔

● آبلوس : (آب۔ نو۔ سن) ڈرچکے کہ ہندوستان ۽ ابریکا ۽ بیت۔ ڈرچکے ۽ مزین بیت، دارمے سنگین ۽ سنگ انت
۽ شیاہیں بچ ۽ مان چہ بنگ ۽ رندواں کہ دیر ۽ آپ ۽ تہ ۽ بے کن انت کہ زوراک ۽ شیاہ ۽ ترایت ۽ کوش انت کہ دار ۽ بے اس ۽
کن ۽ ویشیں بوکنت۔ گوں آپ ۽ ریتینگ بیت ۽ چم ۽ مانٹنگ بیت کہ شپکوزنگ ۽ بارت، وژگ ۽ آبلند بیت ۽ سنگلکاں ریت ایت۔

● آبلو : (آ۔ بٹو) آبلندان، آبلندان، آبلندان۔ بچے کہ کلونٹ ۽ دوارست انت یک بچے ۽ کلونٹ مستر ۽ زرد انت
۽ دومی ۽ کستر ۽ شہر انت۔ تازہ ورائی ۽ ورائت ۽ سنگ ویش انت۔ (۲) دانکو، ہادان کہ دنیا گاہ رس ۽ آبلو زیر انت تاپ انت ۽
ایشی ۽ باز جاگہ ۽ ہیدلو، آدو ۽ آبلوس ہم کوش انت۔

● آبلوار : (آب۔ وا۔ ر) آپ وار، ہما کہ آپ باز وار۔ (۲) ہما زمین کہ باز آپ ۽ وارنگ (۳) ہما ایران یا رزان کہ
آئی ۽ تہ ۽ آپ وژگ بیت، پہ آپ وژگ ۽ کارمرد بیوکس کاشیگ۔ (۴) ڈرچکے کہ سکت باز آپ ۽ وارنگ مے رنگ ۽ کشار۔
● آبلوری : (آب۔ وا۔ رنی) آپ واری، پہ آپ وژگ ۽ کارمرد بیوکس آبلوری رزان یا کاشیگ (۲) یک جا گھے ۽ پہ
آدارمے بزاں پہ بچار چارینی پاکہ شیر واری یا پہ دگنیتو ۽ چیز ۽ مدت ۽ بندر ۽ بندگ بے بے بنگی نہ زندگ۔

● آبلیل : (آ۔ بی۔ ل) آپ بیل، بیلین آپ بزاں دریا ۽ آپ کہ پر ۽ آبلگ۔ ہابیل : نیس کراھی آدم ۽ بچہ کہ دتی بڑات کابیل ۽
کنت۔

● آپ : (آپ) مھے آپ انت کہ وژگ بیت۔ گوں ایشی ۽ گد ۽ جان شودگ بیت۔ چہ آکسین ۽ ہاٹیل ۽ روجن

OXYGEN & HYDROGEN ۽ یک جاہ بنگ ۽ جوڑ بیتگیں آپین ۽ بے رنگیں توکس چیز کہ سکس گرمی ۽ ہاپ بیت ۽ بال کنت ۽ ہٹک
بیت سکس سارقی ۽ بدایت۔ ماں دریا، دریاب، کور، جو، کھن ۽ چات ۽ چنگاں بیت۔ چہ جبران رچ ایت "ہورے" گوشتیں۔ ۽ مچہ
چنگاں رچ ایت اس ۽ گریاگ ۽ جان ۽ تر ۽ ایت "ہید" گوشت بیت۔ ۽ مچہ سہین ۽ درکیت "آبلند" انت۔ گیلکی ۽ ایشی ۽

”او“ گوش انت، پارس ء او، پارسى ء: آب، پهلوی ء: آب یا آفت، سعدی: آب، اوستائی ء: ”آپ“ ہندی ء: جَل یا پانی تازی: ماء، ء انگریزی: WATER پشتو: اَبُو، لمباری: وِلم، مدرسی ء: مَنَتی۔ مری بولی ء ہم ایشی ء ”آف ء آپھ“ گوش انت۔ بھنر ہند: ”آپ“ وھدے کہ ماں گپاں کار مرد بیت گڑا باز جاگ ء چونکہ یک چیزے بہیت: ”اے چات ء آپ سور انت“ ء باز جاگ ء چونکہ باز ء اک: ”اے کاشیگ ء آپ شتر نہ انت“ ہمے رنگ ء: دریا ء آپ، چات ء، گور ء، جو ء آپ ”یکے“ ء بھلگ، کاشیگ ء دگر در پانی آپ ”باز“ انت۔ یہ چنکے، پتے، گھلاٹے، گھٹے، گھلاٹے ء بھلگے ء آپ ء کی ء اے ”کار مرز بیت۔

● آپار: (آپ۔ آر) آپ + آر: آپ آروک، ہمار دم کہ پہ کسے ء آپ کار ایت۔

● آپار: (آ۔ پا۔ ر) اے دو گال انت تیکے ء آ ء کہ بلوچی ء زانگیں گالے، دومی ”پار“ کہ در آدیں گالے کہ بہ زوراک باز مردم ایشی ء کار مرد کنت۔ ایشی ء ہندی رنگ ”اُس پار“ انت کہ بلوچی ء باید انت کہ ”آدست ء“ گوشگ بہ بیت۔ باز بر ء اے پشتو ء ”پارا“ ء رنگ ء ہم زد کار مرد بیت۔

● آپ آرگ: (آپ + آر۔ رگ) (۱) کسے ء رُوگ ء آپ ء آرگ۔ (۲) بوجیگ اگال منگ بہ بیت یا کہ آئی ء بہر تیک بہ بنت یا تیکو گے وہ بیت یا تیک بہ بیت آپ آئی ء تہ ء کیت گوش انت: ”بوجیگ آپ کار ایت“ (۳) ہور بیت کور آپ کار انت (۴) چات ء آپ آرگ: (باز کم گوشگ بیت) البت گوش انت ”چات آپ ء کیتگ“ بے وھدے کہ بازی کاشگ ء چات ء آپ کنت ایت گڑا کت ء دو آوار ء یلے دینت کہ آپ بیار ایت ”چات ء پد ء آپ کنگ“ ہم گوش انت (۵) چم آپ کار ایت کہ تھار بیت ء بہر ء بین لوٹ ایت

● آپ امبار: (آپ + آم۔ بار) بچار ”آپبار“

● آپان: (آ۔ پا۔ ن) بلوچی ء پنجی ماہ انت ایرانی ہشتی ماہ انت کہ ”آبان“ ءے گوش انت۔ (۲) آپ ء ”باز“ آپ ء تہ ء اک: ”پلاں چیزاں آپان“ انت بزناں آپانی تہ ء انت۔

● آپاں بُڈو: (آ۔ پا۔ ن + بُڈ۔ ڈو) مَرگے کہ سر ء ماں آپ ء جنت ء کرم گپت ء وارت۔ سیبجال ء بزانت ء ماں آپ ء بُڈو رگ

● آپا نسری: (آ۔ پا۔ ن۔ س۔ برنی) ہمار دم کہ کھن یا کور جو ء آپ ء بھر ء بانگ ء کنت۔

● آپ ایر ریچک: (آپ + ایر۔ رے۔ چک) — آپ ء ایر ریچک، چہ یک دَرپے ماں دگر کستریں دَرپے، کاشیگے یاز زانے ء ماں کنگ بے انچوش کہ چہ مستریں دَرپے دَرپے آپ بہرچ انت ماں دومی رزان ء، ہمے رنگ ء چہ کستریں دَرپے ء ماں مستریں دَرپے ء ایر ریچک ہم بیت۔ POUR

● آپ بند: (آپ + بِن۔ د) بچار ”آبند“

● آپ بیگ: (آپ۔ ب۔ یگ) چوآپ ء بیگ، آپینک بیگ، بد اٹگیں چیزے ء آپ بیگ، آپ ء هست بیگ، اک: پلاں جاگ ء آپ هست، اے گور ء آپ بیت۔ (۱) دل ء آپ بیگ، جگر ء آپ بیگ، زھرگ ء آپ بیگ: چہ ترس ء (۲) تیل یار دگن ء آپ بیگ: بزناں آس ء سر ء یار دوج ء سر ء ایرے کن ءے کچ بیت ء آپ بیت۔ (۳) کشر ء ٹرونگل ء آپ بیگ (۴) منگرہ، تنگو (تلاہ) ء آپ بیگ: کہ زرگر آپ ءے کنت یا دگر انچیں چیزے ء۔ (۵) تنک گوزی لبب ء آپ بیگ: بزناں باز ”بیلاں“ رُوگ (۶) بوجیگ ء آپ بیگ: بزناں چہ ہشکی ء سر ء بیگ ء داں کہ ہمچک ء دریا ء تہ ء بزرگ کہ ترپن بہ بیت، (۷) دپ ء آپ بیگ: بزناں یک مردے گون دگرے ء سکتیں بدیے بہ کنت پد ء ہمار دم ء گور ء پہ کار سواری ء بردت، گوش انت:

ایشی دپ دؤ آپ بیت کہ پلانی د گور د چیزے بہ لوٹ ایت۔ (۸) آپ د لاپ بیگ : بزاں سیر بیگ، نپ د مسیت د رنگ (۹) گوشت د آپ بیگ : چہ ترس د بے گیشتر پنگر د وپس د گوش انت۔ اولاک د درکارے ہم یکبرے آئی د گوشت آپ بیت لاگر تر ایت (۱۰) سبزی کاٹک د آپ بیگ : بزاں سکت بازے غردے آپ بیت (۱۱) دگار د آپ بیگ : بزاں پربند بیگ (۱۲) ہون د آپ بیگ : نہ بیگیں کارے د بیگ (۱۳) ہون د آپ بیگ : ناڈاھی یے کہ مردم د ہون آپ تر ایت (۱۴) پریگ د آپ بیگ : چہ شد د کم وروی د۔

● آپ پد : (آپ۔ پد) آپ رند، آپ د پد بزاں آپ د گوزگ د رند د پد نشان۔ ہا نشان کاگد یا کر پدک د پر انت۔ بے دیکر روڑ نانی د دیم دے نہ دارے گندگ نہ بیت۔ WATER MARK

● آپ پریچک : آپ۔ پریچک۔ چیزے د یا مردے د سر د آپ ریچک (۲) نشگیں مردے د دیم د پد بود آرگ د حاتر د آپ پریچک (۳) جان د آپ پریچک : بزاں شودگ (۴) دیم د آپ پریچک : دیم د شودگ۔ (۵) دیم د آپ پریچک : بزاں حجے اڑتی د رکنیک اک : آئی د قی شتریں کار د کرت انت بے بہ گلا پلانی د قی دیم د پنے آپ پنے پریچک۔

● آپ پونز : (آپ۔ پونز۔ ز۔ گیمپنار، آپ د داں پونز د رنگ، شرج انگیں آپانی پونز د رنگ۔

● آپت : (آپت۔ پت) بدیں سر کیت، سر د کپتگیں بدیں کار، جبال، مسیت۔ (۲) سکتیں چالاکیں مردم

● آپتاج : (آپت۔ تاج) آپ تاجینوک، ہا آپ درپ کہ اگاں آپ پنے مان کن نے کم کم د آپاں د رونت (آپ تاج ایت) کہ پنتے د ہر د تر بیت د چہ آپ رچ ایت چوشیں درپ د "سارتاپ" گوش انت کہ مرگ د آپ د سارت کنت۔

● آپ تاجک : (آپت۔ تاجک) آپ درپ د آپاں د رنگ کہ سارتاپ آپ تاج ایت۔ چہ سارتاپ د ابیدانی، جھنگ، چاگھیں گدی آبدان، مشک یا کلکیم آپ تاج انت بے عتیں گیشتر ملعتیں کتر۔

● آپتام : (آپت۔ تا۔ تم) آپ د تمام بزاں آپ د ووزگ۔ آپتام کنگ : ووزگ ونگ

● آپتان : (آپت۔ تا۔ ن) تان گپتگیں آپ د برنی د پراھی د ووزگی۔ ہور کہ بیت یکبرے دگار د کابل پربیت چہ کابل د پریچک د رند آپ آدگہ برز تریں کثری زمین د مل ایت یا تان دنت۔ آپ د سسر د پتیں د چنڈائی د لئون۔

● آپتتب : (آپت۔ تب) آپ تب، آتتب، آبرم، آپرم : ہا مردم کہ چو کہ آپ د ہر دپ د گچ ایت۔ بزاں ہر کسی گپ ہنر بیت۔

● آپ تر : (آپت۔ تر) آپتر، آپتیر، ہا جاگہ کہ آپ چکر ایت د گردون دنت (۲) چو کہیں آپ د ترنگ یا ترنگ د جاگہ کہ حمد د چہ تچکیں راہ د پرترا ایت۔

● آپ ترنگ : (آپت۔ تر۔ رگ) بزیں یا بد رنگیں چیزے د آپ بیگ (۲) دل د آپ ترنگ بزاں بزرگ بیگ۔

● آپتل : (آپت۔ تل) تلو کیں آپ، دگار د آپتل بیگ : بزاں کتیں آپ بیگ۔

● آپجاہ : (آپت۔ جا۔ ہ) آپ د جاگہ، ہود د کہ آپ دار ایت۔

● آپ جاہگ : (آپت۔ جا۔ هگ) بچار د آپ جاگہ۔

● آپ جایگ : (آپت۔ جا۔ یگ) آپ جاہگ، بے سدرین د بے نہیں کار کنگ۔ حمے رنگ د آپ د منشگ یا آپ د مان جوگن د چو یگ۔

● آپجبت : (آپت۔ جبت) آپ د جبتگیں، ہا مردم یا ملک کہ آپ د تاوان د ملک ہا کہ ہار د آپ د جنگ "سیلاب زدہ" (۲) ہا کہ آپ د پد ووزگ نہ رس ایت (۳) ہر چیزے کہ آئی د آپ بنگ ایت د آجمن بہ بیت۔

● آپچل : (آپت۔ چل۔ ن) آپ بجلوک، آپ داروک، آجمن د کابل، تلاؤگ، کتب، ہونگ،

● آپجھن : (آپ + جھن) بچار "آپجھن"

● آپ جنگ : (آپ + ج - ٹک) پہ ترمی چنہء سرء آپ چنڈگ (۲) آسء آپ جنگ : پہ توگ، جیرہء سارت کنگ
گوش آنت "آسء آپ جھن" (۳) پہ اشارہء چاچ آپ دزگ لوٹگء گوش آنت "آسء آپ جھن" بے گیشتر گوش آنت "آسء کٹش"
(۴) کردساں آپ جنگ (۵) چہ گرمء سرء دلاں آپ جنگ (۶) اگاں خیمء بونچے کپنگ آپ نے جن آنت کہ در بیئت (۷) ترون سک
گرم بیئت آپ جنگ بیئت (۸) تان انگلیں چاگکء کٹیں آپ جن آنتء ترون خیمے جن آنت (۹) ماں دڑچکء لواریہ بار ہ بندگء
یکہ تحتء خیمگء ساداں آپ جنگ (۱۰) آچارء آپ جنگ کہ بوجیگ تیز تر برروت (۱۱) مشترانہ یا اھلکنء "آپ جنگ" کرسارت
بیئت (۱۲) دریاء آپ جنگ : بزاں گنوک کار کنگ

● آپ جگگ : (آپ + جگ - ٹک) آپ ء تہء دزکء دور کنگ کہ لڑہ بیئت، تلاوگء آپ کہ کم تر آنت کاٹنگلاں آپ ء تہء
ایر گج آنت ء ڈراہیء بر آنت ء کار آنت کہ آپ لڑہ بیئت وھدے کہ سنگرایت مے لڑیں مٹ ء بلک سر جہیں چلے ء گندگی ء شود آنت ء
گوں وت زیر آنت ء ایر بند آنت کہ آپ پدء چک بے بیئت (۲) آپ ء ز مینگ (۳) بے آسہیں کارے کنگ

● آپ چار : (آپ + چار - ز) آپ چاروک، ہامردم کہ آپ ء شوہاز ء کن آنت (۲) ہامردم کہ ہار ء آپ ء گیش ء کم
بینگ ء چار ء گند ء کن آنت (۳) گوش آنت کہ مرگے ء نام انت بے زانگ نہ بیئت کہ چہ مرگے

● آپ چتر : (آپ + چتر - ز) بچار "آپچتر"

● آپجھن : (آپ + جھن) ہاگد یاکہ دگر انجیں چینہء یا کار بوج کہ آپانی ہشک کنگ ء کار مرد بیئت اک، جانچک (ٹوال)،
پوتو (۲) آپ چنگ ء ہشک کنگ ء کار ء کٹوک

● آپچنڈ : (آپ + چن - ڈ) آپ چنڈگ ء کار کٹوک (۲) ہما کار بوج کہ گوں آئی ء آپ چنڈگ بیئت

(۳) ہما آپ کہ چہ گوات ء غورم ء نیمون ء بوجیگ ء تہء وت ء در نز آنت (۴) در چنڈ : مزیں توپان کہ ذرائی آپاں چنڈیں
ایت بزاں غورم کنت

● آپ چنڈگ : (آپ + چن - ڈگ) آپ در نز ڈگ (۱) شیاہ چن ء دیوال یا ڈون ء آپ چنڈگ (۲) زمین ء پہ سارت
کنگ ء پککانی ء اپنگ ء آپ چنڈگ (۳) پہ لم کنگ ء گل ء آپ چنڈگ

● آپ چنگ : (آپ + چ - ٹک) گوں در پے ء یا اگاں آپ کنگ آنت گوں گدے یا دگر انجیں آپجھنیں کار بوجے ء آپاں
ہشک کنگ (۲) بوجیگ ء گنت ء آپاں چنگ

● آپ چوپگ : (آپ + چوپگ - ٹک) آپ ء ماں جوگن ء کنگ، آپ ء پہ لٹ جنگ چوپگ بزاں بے بیئتیں کارے کنگ

● آپچوٹس : (آپ + چوٹس - ش) ہما چیر کہ آپ بے چوٹس ایت

● آپچیری : (آپ + چیر - ی) ہما کہ آپ ء چیر ء انت، آپچیری گراب : ہما گراب کہ آپ ء چیر ء روت چوہا ہیگ ء

انگ : SUB MARINE تازی، غواصہ ہما چار بت تا کرم ۹

● آپد : (آ - پد) کاگدیا کر پاسک یا زرتاک ء تہء ہما نشان ء رند کہ داں کہ روژ تانی ء دیم نہ دارے ء رندگ نہ بیئت

● آپدار : (آپ + دار - ز) بچار "آپدار"

● آپدان : (آپ + دان - ز) بچار "آپدان"

● آپدپ : (آپ + دپ - ز) آپ ء دپ بزاں آپ ہرگز (۲) آپ ء ماں دپ ء رگ (۳) گبی سب ء اگاں گب ء کر کٹل ء نڈے

یا کرے ڈک ایت خوش انت آپد انت یا آپ و دپ انت ۔

- آپدر : (آپ + دز) محمود کرا آپ باز بیت ، آپ و جاگ ۔
- آپدتر : (آپ + دتر) مہاجگ کہ آپ خوشنگ و زمین دے درنگ ۔
- آپدرپ : (آپ + دزپ) آپ مان کنگ و درپ ، مانی ، جھلگ ، مشک ، کلب ۔
- آپدرک : (آپ + درک) یک کلمے ۔
- آپدرگ : (آپ + درگ) چہ ہاشپ و مزنی شیاں یکے کہ چہ سھیل و کیت و کچ گور و ایر رج ایت ۔ وگہمتیں ایش انت :
- 1- دو گرم 2- آسکانی 3- سورو 4- سامان ہچر پانگ 5- کرڈوگی 6- برسموری ۔
- آپ و درنز : (آپ + درن) آپ و درنز ۔ آپ و درنز انگلیں ۔ SPRINKLE
- آپ و درنگ : (آپ + درن - رنگ) کسانیں رنگے ، آپ چندنگ ، مان دست و آپ زیرگ و ورنز دیگ کہ چہ شنز و بہ بنت ۔
- (۱) تین و آپ و درنگ کہ ننگ و مسوج ایت ۔ یا کہ پرانی و گرمی و زانگ و ، طریس پیمار و روگن و آپ و درنگ ۔ SPRINKLES
- آپدتر : (آپ + دتر - تر) آپ و دزوک ، چیر کا آپ بروک ، ہمازین کہ ہرج آپے مان تے یلہ دے چوس ایت ایش ۔
- آپدزان : (آپ - دز - زان) بلوچستان و چہ پھرگ و بھل و چہ سرباز و برز جاگے و نام انت ۔

آہ بھیری

- آپدست : (آپ - دس - ش) بچار آپدست ۔
- آپ دیگ : (آپ + د - گیت) کسے و آپ آرگ و دیگ (۲) درچک ، سبزی و کشار و آپ دیگ (۳) دلوٹاں آپ دیگ بزاں وارینگ (۴) ریش و آپ دیگ بزاں چہ ریش و آپ در آگ (۵) جم و آپ دیگ : بزاں ناڈراہ انت (۶) دپ و آپ دیگ : پیک چیزے و رگ و سک حدودناک بیگ ، تریشیں چیزے و گندگ دپ و آپ دیگ ، چہ ناوشی و ناڈراہی و دپ و آپ دیگ ، نگرہ و تلاء و آپ دیگ : بزاں تلاء و رنگ و کنگ یا دگر چیزے نگرہ و آپ دیگ ، زہم و آپ دیگ : بزاں آباد و جوہر دار کنگ ، زہروں کرگ و آپ دیگ : بزاں بے سیتیں کار کنگ ، تیر آپ دیگ : بے سرین و گزوک کار کنگ ، پرچاکہ تیرماں دریا و گور ہوار و ہوران و دلات
- آپدیم : (آپ + دے - م) : آپدیم ، آپ و دیم ، روشنائیں دیم ، آپ و پشت ، آپ و سر (۲) پونگیر گینگیں بیت و
- "جدیم" و چپ کہ چہ جدیمیں تاثر و آپدیم جو طبیعت POSITIVE (۳) آپدیم کنگ : دست دیم کنگ بزاں دیم شودگ ۔ (۴) آپ و کرہ ، تیاب و کرہ ۔

- آپر : (آپ + پز) آپشان ، کوہ و مہاجگ کہ چہ اود و آپ چو نوک و رج ایت (مشیلہ)
- آپراہ : (آپ - را - ہ) آپ و گوزگ و راہ ، آپرہ ، آبرہ ، آبرو ۔

● آپرچ : (آپ + رچ) آپ رچوک، آپ رنگ دیوک، بے سیتیں کارکنوک، ہماچیز کہ آئی رنگ آپ بدل کر تک یا آپ رنگ دانگ۔

● آپ رچگ : (آپ + ر - جگ) بے سیتیں کارکنگ انچو کہ آپ رنگ ہیک رنگ دیگ۔

● آپ رچوک : (آپ + ر - جو - ک) ہما مردم کہ آپ رچ رایت، آپ رنگ دنت براں بے پ بے سیتیں کارکنک۔

● آپرچ : (آپ + رچ) آپ رچگ و ہد : براں دریاء آلاڑ و ہد۔

● آپ رشت : (آپ + رش ش) بچارہ آبشت۔

● آپرم : (آپ + رم) آبرم، آپ شب : ہما کہ چو آپ و ہر و پ و گیک بگت براں ہر کسی گپاں متوگر بیت۔

● آپرند : (آپ + رن ڈ) بچارہ آبند۔

● آپرنگ : (آپ + رن گن) بچارہ آبنگ۔

● آپرو : (آپ + روڈ) بچارہ آبرو۔

● آپرہ : (آپ + رۂ) بچارہ آبراہ۔

● آپرتچ : (آپ + رتے - چ) آلاڑ، سرہد، آبند۔ بچارہ آبرتکا۔

● آپریچگ : (آپ + رتے - چگ) آپ و رچگ (۲) ہوور کہ بیت لوگ یا کاپر و آپریچگ، مرد و مچن و ویت و واب (۳)

چم و آپریچگ، سبیل و نڈارگ کنگ۔

● آپرانت : (آپ + ران - ث) ہما مردم کہ آپ زانگ و بلد انت (۲) ہما دریاء و د و ناہد کہ دریاء آپ و پنجاہ کارایت و توپاں

واہری و زانت مے رنگ و زرد و کندھاں زانت کنت۔

● آپرپٹ : (آپ + رپٹ) آپ رپٹ، آپ کش، آپ کشوکیں کاربوج (WATER PUMP)

● آپرمت : (آپ + رمت) مزن رمت، ہما کہ آئی و رمت چو کہ آپ و مزن انت براں چو کہ حارۂ مزین و پار وارت۔

● آپ زمبلگ : (آپ + زم - ب - گن) پے دست آپ و مشلچگ۔ مشک و پے زمبلگ پتر کن انت۔ پے دست آپ و چلگ،

پے زمبل آپ کنگ۔

● آپزو : (آپ + زو) آپ و کسانیں چنگ کہ چکڑایت۔ آپزو۔

● آپزوہ : (آپ + زۂ) بچارہ آپزوہ۔

● آپ زیرگ : (آپ + زری - زگن) آپ و زیرگ (۱) چو کہ یا کھن پے کشا و آپ زیرگ (۲) پے مساپری و تی ہما رمی آپ زیرگ

(۳) ریش و آپ زیرگ، براں آپ کش بیگ (۴) جبرانی چو دریاء آپ زیرگ (۵) بوجیک و مگرانی پے کار مرد کنگ و آپ زیرگ (۶) چانی آپ

زیرگ، براں نافراہ بیگ کہ مبرین لوٹ انت (۷) و رچک چو ہنڈالاں آپ زیر انت۔

● آپرپٹ : (آپ + رپٹ) آپ رپٹ، آپ کش، آپ کشوکیں کاربوج (WATER PUMP)

● آپس : (آ - پس) دلوت یا اولاک و لاپ و کہ چنگ قوم بندایت آپس بیت، ماہلی، و ہر

آپس بیگ : (آپس + ب - یگ) براں چنگ و ماں لاپ و بندگ، و ہر بیگ۔

● آپست : (آ - پس - ث) آپس، آپس، ہما کہ لاپ پتر انت براں چنگ و لاپ و انت۔

● آپستگ : (آ - پس - یگ) آپس رنگ، ہما کہ و ہر انت، چنگ و لاپ و انت۔

● آپسر : (آپ + ستر) ہمارا کہ اوہ آپ بہ بیت کہ ٹنگ منزل کنت یا گرم سارت کنت۔ جوانیں مردم ہمارا کہ ہم خوش انت کہ بیلے دارگ ہ گرم سارت کنگ بیت۔ امان منزل دوبر بیت ہمارا آپسرے ہ براں آپے ہ سوارگ بیت (۲) کچھ تربتہ کرتہ ہمارے۔

● آپسرے رسگ : (آپ + رس۔ پٹے۔ رسگ) آپے ہ سوارگ رسگ، آسرے ہ رسگ۔

● آپنگ : (آپ + نگ) آپس بیگ، لاپ پڑ بیگ یہ چٹ دھوہ بیگ (پہ دولت ہ اولاک ہ)

● آپ سنگ : (آپ + سن۔ گن) ہمارا سنگ کہ ہر وہ آپ ہ تہ ہ انت کہ ریدگ بیت۔

● آپ سنگ : (آپ + سن۔ گن) ہمارا سنگ ہ موت کہ سکار ملک ہ مردماں پہ آپ ہ کار مرد کنگ ہ گپت۔

● آپسیر : (آپ + سیر) میتاپ سیراپ۔

● آپسور : (آپ + سور) (۱) سوریں آپ (۲) سوریں ماہیگ ہ واداپ (۳) واداپ

● آپشار : (آپ + شار) آبشار، آپشان، آپشمار، آپشانگ۔

● آپشان : (آپ + شان) ہمارا کہ آپ چہ کوہ ہ رج ایت (۲) ہمارا تپ یادگر انہیں جاگ کہ اوہ آپ داشت مکنت ہ یہ دگر

دیے جلاوہ بیت (۳) ہمارا زین تپنیں کوہ سرکہ ہور، چنگ یا کتراپ ہ آپاں فصل ماں کور ہ دترے ہ شان ایت (۴) ہمارا تپ کہ سر جصل انت

کہ اوہ آپ داشت نکنت۔ WATER FALL

● آپشانگ : (آپ + شان۔ گن) آبشار، آپشار، آپشان، آپشمار۔

● آپشک : (آپ + ش۔ کن) واداپ، ماہیگ یا گوشت کہ سب ہزار ہ گراوگ بیت آئی ہ آپاں خوش انت، ایشان آپگ ہ

واداپ ہم خوش انت، براں کوہل کر تپیں گوشت یا ماہیگ ہ نارشت کہ سب الگدار ہ واد ہ دگر ہزار ایشان مان نیست۔

● آپشلنگ : (آپ + ش۔ لٹن۔ چٹ) پشنگ آپ کنگ، یہ دست ہم آپشلنگ ہ مشک یادگر درپے ہ مان کنگ بیت،

لخہ ہ آپاں شلج انت ہ شک کن انت۔

● آپشور : (آپ + شور) چو کہ کور ہ آپ یا چہ چیز ہ جلاوہ بیوگ ہ چو کہ آپ ہ توار کنگ، ہمارا گپت ہ باز انت کہ نہ نیست۔

● آپشون : (آپ + شون) کور یا کمن ہ ہمارا کہ مردم یہ جھنگ، کونترگ ہ مشک ہ پڑ کنگ ہ رو انت، ہو کین۔ (۲) آپ سورج

دیو کین مردم یا کہ کار بوج۔

● آپشونگ : (آپ + شون۔ کن۔ گن) آپ ہ پوز ہ کنگ کہ پوز ہ تھ شودگ بہ بیت۔

● آپشمار : (آپ + شار۔ ہار) آبشار، آپشار، آپشان، آپشانگ۔

● آپشپ : (آپ + ش۔ پٹ) ہم شپ انت ہور کہ بیت آپ ہمیشہ ہ تہ ہ شپ گران ہ یہ کور ہ روت، آپ ہ ہم بیگ

ہ یک جاہ بیگ ہ سر جلاوہ بیگ یہ کور ہ روگ ہ راہ، چہ شپ ہ کسترین ہ شپک خوش انت ہ مترین ہ مرن شپ۔

● آپشیتان : (آپ + ش۔ تان۔ ن) شیتان آپ، جن آپ، گولاپ، لوڑی آپ۔

● آپشیر : (آپ + ش۔ تی۔ ز) شیر رنگ ہ شیر تاپن آپ (۲) آپ ہ شیر کجا کر تپیں۔

● آپکار : (آپ + کار) ہمارا کہ کائی ہ کار گون آپ ہ شپادی کنت (۲) ہمارا کہ گون آپ ہ شپادی کنت

● آپکاہ : (آپ + کاہ) آپ ہ کاہ براں یہ دولت ہ اولاک ہ کاہ کہ کیم (۲) ہمارا کہ ماں آپ ہ تہ ہ رو ایت۔

● آپکیگ : (آپ + ک۔ گن) یک چیز ہ تہ ہ آپ ہ پیداک بیگ، آئی ہ جند ہ تہ ہ آپ جوڑ بیگ (۲) چات ہ آپ کیگ

براں جلی ہ مچک ہ رسگ کہنی آپ ہ درآگ۔ بے جوان ترین گلابند ہ آپ ہ کیگ ہ انت۔ چات آپ ہ کیگ۔ درجک ہ ہندالائی آپ کیگ

ہم چو چات ہ انت (بچار آپ ہ کیگ) (۳) مردم ہ آپ کیگ : براں ورنائی ہ رسگ۔ یہ دگر دولت ہ اولاکان کم گوشتک بیت (۴) نیگ ہ آپ

کیگ : براں چو چات ہ کیگ ہ درندہ ہر آپ ہ اش کپ ایت ماں (۵) مست ہ تھر دیگ۔

● آپکشی : (آپ + کش۔ ش) ہمارا کہ ہ دگران آپ کش ایت ہوز زیر ایت یا کہ یہ وت آپ کش ایت (۲) ہم کار بوج کہ چہ چان آپ

کشن ایت (۳) ہا اولاک یا دولت کہ آپ یہ کٹنگ ڈ آرگ و کار مرد بیت (۴) مردم اکان سوریں چیزے وزارت، گیشتر سوریں ملہیگ، آئی و آئی، ہوشم رنگیں گئے گیت کہ وہ سہ مساحت آئی و دل آپ لوٹ ایت آئی و ہم آپکشن "گوش آنت"۔ پلائی و آپکشن و گینگ یا پلائی و آپکشن آنت (۵) موی بزل گوش و دوج و ہا کٹشیں گازن کہ پر پوست و گلزگ ڈ آئی و آپانی کٹنگ و کار مرد بیت (۶) آپکشنیں دان : ہادان کہ باز آپ کٹش ایت (۷) آپکشنیں زمین کہ باز آپکشن ایت۔

● آپکشن : (آپ و کٹش)، آپ و کٹشوک، پر بوجیک و گوشگ بیت کہ اے بوجیک سنگ کم آپ کٹش ایت : بزان انچوش بنگ کرکٹیں آپ و ہم سنگ نہ بیت۔

● آپ کٹنگ : (آپ و کٹش، ٹنگ) مردم و چہ چات و، پے پڈ، پے سر، پے اولاک (۲) اولاک و آپ کٹنگ (۳) پڈ و آپ کٹنگ : بزان آپان ہوشینگ مان خراگ و (۴) آپ کٹش و کار بوج (WATER PUMP) و آپ کٹنگ (۵) زمین و آپ کٹنگ : بزان ایر برگ (۶) دل و آپ کٹنگ : بزان پر درگ و آپ و لوگ و وادشت (۷) ریش و آپ کٹنگ : بزان آپکشن بنگ، شت و آپ کٹنگ۔

● آپ کٹنگ : (آپ و کٹ، ٹنگ) : بوجیک یا دریا و اولاک و : بزان آپ بنگ و اندازگ، گوش آنت : اے بوجیک باز آپ نہ کٹش ایت : — بزان کٹیں آپ و شرق بیت (بند و پے دریا و اولاک و شرق بیت و کال ردانت، گوش آنت آپ بیت)۔

● آپ کنگ : (آپ و کٹ، ٹنگ) : ہر یک بد اگیں چیزے "آپ کنگ" (۲) تلاہ، نگر و و درگ انچیں چیزے آپ کنگ (۳) بوجیک و آپ کنگ : بزان تینگ و دریا و تہ و منجک و بزرگ کہ شرق بیت (۴) سنگ گوزی لبب و آپ کنگ : بزان بیلان کنگ (۵) چات و آپ کنگ : بزان آئی و آپانی کٹنگ و ہشک کنگ و رند پڈ و آپ و آرگ (۶) جھگ و آپ کنگ، شک و آپ کنگ، کلک و آپ کنگ، (ہر در پے)۔

● ہوز و آپ کنگ، ہلیم و آپ کنگ، تاس، گلاس، کرہ و بخل و کینل و آپ کنگ، بزان آپ مان کنگ (۷) کونڈے "آپ کنگ" : بزان مزین بھد و کوشست یا ہل و گیش کنگ (۸) چہ ٹرس و کسے و دل یا جگر و آپ کنگ (۹) جگر آپ کنگ : مید پاکسانی جگر و آپ کن آنت پر وئی یکدار و راجانی پل و موش و (۱۰) ہوز و آپ کنگ : بزان شرگوارگ و ملک و آپ کنگ۔

● آپک : (آپ و کٹ) : آپیں چیز، واداب، آپشک، کوہل گزگش گوشت یا ماہیگ و نارشت۔ آپیک۔

● آپکت : (آپ و کٹ) : آپ گان، ہا مردم کہ آئی و گت و گان چو آپ و ہر کڈے و جلا د بیت۔ ہا مردم کہ و ت ستائے نیست ہر کہے کہ لوٹ ایت ہا رہے کنت۔

● آپکج : (آپ و کٹ، ج) : ج یا کہ آپ کج گنج، تھوکیں آپ ی کور و جود بوتگشیں اسپتیں چو کہ تکی و سابون رنگیں کپ۔

● آپکر : (آپ و کٹ، ج) : ج یا کہ آپ کج گنج، تھوکیں آپ ی کور و جود بوتگشیں اسپتیں چو کہ تکی و سابون رنگیں کپ۔

● آپکرگ : (آپ و کٹ، ج) : ج یا کہ آپ کج گنج، تھوکیں آپ ی کور و جود بوتگشیں اسپتیں چو کہ تکی و سابون رنگیں کپ۔

● آپکرگ : (آپ و کٹ، ج) : ج یا کہ آپ کج گنج، تھوکیں آپ ی کور و جود بوتگشیں اسپتیں چو کہ تکی و سابون رنگیں کپ۔

● آپکس : (آپ و کٹ، ج) : ج یا کہ آپ کج گنج، تھوکیں آپ ی کور و جود بوتگشیں اسپتیں چو کہ تکی و سابون رنگیں کپ۔

● آپکس : (آپ و کٹ، ج) : ج یا کہ آپ کج گنج، تھوکیں آپ ی کور و جود بوتگشیں اسپتیں چو کہ تکی و سابون رنگیں کپ۔

● آپکس : (آپ و کٹ، ج) : ج یا کہ آپ کج گنج، تھوکیں آپ ی کور و جود بوتگشیں اسپتیں چو کہ تکی و سابون رنگیں کپ۔

● آپکس : (آپ و کٹ، ج) : ج یا کہ آپ کج گنج، تھوکیں آپ ی کور و جود بوتگشیں اسپتیں چو کہ تکی و سابون رنگیں کپ۔

5

•

•

1

1

•

1

22

یا نہیں

5

•

•

•

کے لیے

•

1

● آپینک : (آ۔ پے۔ ٹ۔ کن) ہر چیز کے چو آئے تھوک بے بیت، تازی: سیال، انگریزی (LIQUID) لیش بہ بیت
 ٹرنڈینک اِنت۔

● آپ ۽ آپ ۽ آرگ : چه چات ۽ ، بوجگ ۽ ، کور ۽ هار ۽ آپ ۽ چیز ۽ - آپ ۽ ایر برچگ : چه برزیز جاگه ۽ -
 آپ ۽ ایر رزگ : مان زمین ۽ ، گرت ۽ ، آپ ۽ ایر زندگ : مان زمین ۽ - آپ ۽ ایر ریچگ : مان درپ ۽ تر ۽ - آپ ۽ بنگ : چه سارقی ۽ -
 آپ ۽ برگ : چیز ۽ ، بے ۽ برگ ۽ بند ۽ ، آپ ۽ بندگ : یک لشکر ۽ ، چه دگر ۽ ، شکاری ۽ ، چه شکار کنگ ۽ ، رستر ۽ ، چه شکار ۽ -
 چه دارگ ۽ ، آپ ۽ بند کنگ : هار ۽ ، بیل ۽ ، چه بھر ۽ بانگ ۽ ، چه شینگ ۽ تلگ ۽ - آپ ۽ بر کنگ : کنگ ۽ ، میار ۽
 لچ ۽ - آپ ۽ بر کنگ : هار ۽ ، چات ۽ ، آس ۽ سر ۽ ، چه گرم کنگ ۽ - آپ ۽ برینگ : لچ ۽ اذت ۽ - آپ ۽ برینگ : دیم ۽ ،
 جان ۽ ، آس ۽ ، دگر چیز ۽ - آپ ۽ تاجگ : سار تاپ ۽ ، مشک ۽ ، کلگ ۽ یادگر انجین درپ ۽ ، آپ ۽ تان دیگ : مان دگر ۽
 شان ۽ ، وڈ ۽ - آپ ۽ تچگ : کور ۽ ، شپ ۽ ، پش ۽ ، کھن ۽ ، چنگ ۽ - آپ ۽ ترگ : آپ ۽ تریا آپ ۽ بھر ۽ ، کور ۽ ترگ ۽ جاگ ۽ ، دریا ۽ -
 آپ ۽ ترینگ : چه دگر ۽ ، چه هر کار مرد ۽ ، کور ۽ ، جو ۽ - آپ ۽ تلگ : زمین ۽ سر ۽ ، چرو ۽ ، آپ ۽ ترچگ : آپ ۽ ترینگ
 آپ ۽ توار کنگ - آپ ۽ جل جنگ : دریا ۽ آپ ۽ شپ ۽ ، آپ ۽ جنگ : گون بانڈ ۽ ، نیاب ۽ تاپ ۽ جارگ : کور ۽ ،
 هار ۽ ، دریا ۽ ، مان زمین ۽ ، چه چات جنگ ۽ ، آپ ۽ بھرگ : چه زو ۽ ، چه چر ۽ - آپ ۽ چندگ : چیز ۽ ، کور ۽
 چندگ ۽ کار - آپ ۽ چوگ : مان جوگن ۽ ، چه لٹ - آپ ۽ چیرنگ : ساپا ۽ هار ۽ ، ریچگ ۽ ، آپ ۽ چه سر ۽ گوزگ : آپ ۽ چرگ -
 آپ ۽ دارگ : مان گند ۽ ، مان بند ۽ ، چه کشار ۽ ، زمین ۽ ، کور ۽ - آپ ۽ در دیگ : گونی ۽ ، گد ۽ - آپ ۽ درگ : گراب ۽ ،
 بوجگ ۽ - آپ ۽ در زنگ : چیز ۽ سر ۽ ، کس ۽ دیم ۽ - آپ ۽ دزگ : دگر ۽ دگر ۽ ، زمین ۽ ، کور ۽ - آپ ۽ دیگ : درچگ ۽
 دولتان ۽ ، چه تاپ ۽ (کچاپ دیگ) ، آپ ۽ برچگ : چه زان ۽ ، دریا ۽ ، چه شرین ۽ ، چه چٹان ۽ - آپ ۽ روستنا بیگ : مان
 دریا ۽ - آپ ۽ ره کنگ : مان بند ۽ ، مان تلار ۽ ، چه گوزگ ۽ ، چه د آگ ۽ - آپ ۽ ریچگ : چه زان ۽ ، چه شرین ۽ - آپ ۽ رانگ :
 دریا ۽ ، کور ۽ - آپ ۽ زمبگ : چه مشک ۽ بر کنگ : چه لب ۽ ، چه کاری - آپ ۽ زیرگ : جبرانی ۽ ، چه ماسپری ۽ ، چه دگر ۽ ، جو یا کھن ۽ -
 آپ ۽ سر ۽ کشک کشک یا رزگ : آپ ۽ سر ۽ رنگ : آپ ۽ سر ۽ آس روک کنگ : آپ ۽ سر ۽ جنگ : چیز ۽ ، گد ۽ ، لٹ ۽ ،
 آپ ۽ سر ۽ روگ : آپ ۽ سنگرگ : آپ ۽ سنگرنگ : هار ۽ آپ ۽ سر ۽ گوزگ : آپ ۽ شنگ : آپ ۽ رنلا پگ
 آپ ۽ شینگ : آپ ۽ شونگ : آپ ۽ شینگ : آپ ۽ شنگ : آپ ۽ کترگ : آپ ۽ کرگ : آپ ۽ کشک : آپ ۽ کشک :
 چه سر ۽ ، چه چات ۽ - آپ ۽ گزگ : آپ ۽ گزنگ : آپ ۽ گواز کنگ : آپ ۽ گوازگ : آپ ۽ گوازینگ : آپ ۽ گینگ : آپ ۽ مان
 بیگ : آپ ۽ مان دیگ : آپ ۽ مان دارگ : آپ ۽ منایگ : آپ ۽ منگ : آپ ۽ مننگ : آپ ۽ بندگ : آپ ۽ درگ -

● آپ ع: آپ ماس عیک کنگ؛ آپ ماس ع جنگ؛ آپ ماس کنگ؛ آپ ماس لاپ یک۔

● آتار : (آ-تا-ر) وشبوہ شنگی مٹالانی • مسک اگاں شیاہ انت بوئے آتار انت • وشبوہ (۲۱) روشنائی و شنگ بیگ پنجوہ

”بیم آمار“

● آتارگ : (آتا - رنگ) سباہ و ہماوہد کہ چٹھری و رند روٹنائی چہ روج و درایگ و پیسریشنگ بیت و من سباہ و آتارگ آتارگ
بزائ سباہ و ہماوہد کہ چہ روج درایگ و پیسریشری و بزرگ و رند بیت (۲) بام، بامگواہ، بانگواہ، بام و دیگ، بام و آسگ و دھد -

- آمال : (آ-آ-ن) پس و ہا پوست کہ پہ نازاھے و غور و دیک و کار مرد بیت، آمال کنگ : پوست کنگ بزاں پہ دانی کے و دلوئی تازگیں پوست غور و دیک ۔
- آسان : (آ-آ-ن) آتام، چہ ترپشیں لیمبو بکلیں اُسب یا مرچ و دگر انجیں چزیاں گوں جوڑ بیت کہ کم کتیں گوں و دگر بیت، ہندی "آچار" انگریزی (PICKLE)
- آسک : (آ-آ-ن) چہ آیک و کار مال و شت و چپ، آسک، آہت، (آخت) کاسک، آیا "CAME" آسک، آسک آت
- آسکن : (آ-آ-ن) آیک و کار و جند، آہتن ۔
- آتون : (آ-آ-ن) جوانیں جنین، بانگ، جنینی نامے، بے بندر مہا جنین و گوشتنگ (ش) کر اے و دگر چک و جنیناں گد و دوچک مے سوج دانگ بزاں گد دوچک و استاد ۔
- آٹی : (آ-آ-ن) بچار "ہائی" آسک (آ-آ-ن)
- آج : (آ-آ-ن) مری بولی و بن، مگر و سیک و گوشش آنت کہ اے مال بندر و "ساج" کہ تازی و پیل و دستاناں گوشش آنت کہ چہ ایشی و ہڈ و بن، کارچی دستگ، زہد دستگ و دگر چیز جوڑکن آنت ۔
- آجگ : (آ-آ-ن) آرگ (۲) آجگل ۔
- آجگل : (آ-آ-ن) آسک، مے گل کہ بار گوں ایشی و جگل، مائی و دگر ہاکیں و رپ جوڑکن ۔
- آجو : (آ-آ-ن) آزات، ہاکہ دگر کسے و بندیک مہدار مرد بیت، ہاکہ آنت کہ دگر در آمدیں سہ کارے و دمت و نہ آنت ۔
- آجی گل : (آ-آ-ن) بچار آجگل ۔
- آجوج : (آ-آ-ن) آجوج مہوج، یا جوج مہوج ۔
- آجونی : (آ-آ-ن) آزادی، آزاتی، و تواجی ۔
- آجھان : (آ-آ-ن) ہان، پردا، دومی جھان، چہ مرگ و زندہ جھان ۔
- آجھانی : (آ-آ-ن) پردائی، ہاکہ گوں دومی دنیا و سیا دی کنت و ہڈامری، پہ ترگیں مردم و گوشش آنت ۔
- آج : (آ-آ-ن) آس، آچش، بند انگلیں دار یا باشکر و سکیں گرمیں چیز و کلیں ردیں مردم ۔
- آچار : (آ-آ-ن) بوجیک یا آئی و رگیں دگر دریائی اولاک و بستگیں تنیں گد کہ چو گوات و پڑ بیت و بوجیک و بارت (۲) بزار گھنچ، بتل، آسک جگل و آنت پتو آچار ساریت بلوچستان و باز جاگہ اے آچار و چہ آنا و انگ و بزار و جوڑکن آنت ۔
- آچش : (آ-آ-ن) آچ، آس (پاریسی : آتش) آچش داں و آتش داں ۔
- آچو : (آ-آ-ن) مردینی نامے
- آچویک : (آ-آ-ن) چو، پگ، دار پاکہ ڈراہیں تھکے کہ چترہ زیر آنت بزاں چیرہ آنت، چہ ہمیشی و چترہ زران و سبک کنگ بیت ۔
- (۲) چترہ دستگانی (۳) آہ جن دوارے کہ پہ کمپ و دانانی آہ جنگ و کار مرد بیت (۴) آچویک کنگ، ہیل کنگ، وشی کنگ، خردہ دار پیچ، گوشتن، "بلن و کیتی، آچویک مے لگ، لنگ، و ت روت و دوت کیت ؛
- آدر : (آ-آ-ن) بلوچی ماھے، ہاڈر، بتل : آدر ناہ ماں چادر (پاریسی : آذر)
- آدرو : (آ-آ-ن) گمال، برباد، تلوان، آدرو کنگ، گوں لگتاں برباد کنگ مری بہ دگر کار مرد و زیک مری برباد کنگ، زوال کنگ، برباد کنگ، ناوا کنگ ۔
- آدم : (آ-آ-ن) نیکرامی و مہندہ سر زمین و سبکی مردم و مردینی نامے ۔

- آدم زات : (آدم - زات) بنی آدم، مردم، آدم زاد۔
- آدم زاد : (آدم - زاد) آدم زات، بنی آدم، مردم۔
- آدگار : (آد - گار) یادگار، انجیں کارے کنگ کہ مردم و نام پشت بکپ ایت۔ یہ کسے و انجیں چیزے جوڑ کنگ کہ مردم آئی و بگند ایت مویات بکنت۔
- آدو : (آ - دؤ) بچار "آدوان"۔
- آدو : (آ - دؤ) مردینی نامے۔
- آدوان : (آ - د - وان) چتر و دو میں ہنگانی تیر کہ دستگانی گون ہیشی و بستگ۔
- آدوبند : (آ - دؤ - بن) ہماساد کہ چتر و دستگانی گون ہیشی و گون آدوان و بستگ۔
- آدور : (آ - دؤ - ر) شتر، شتریں کاہ۔
- آدور بند : (آ - دؤ - ر - بن) روبر و مردم شترانہ و اھتکی و گوش انت۔ آدو و مردم کراشی و جوڑ کس انت گڑا مے آدورانی نیانجی و مورت ہم مان کن انت چہ آپ چندگ و رند و ہدیہ گوات چے شمان کہ گوز ایت مورت و دوشیں بوہم کیت۔
- آدین : (آ - دے - ن) بچار "آدینک"۔
- آدینک : (آ - دے - ن - کن) دیم گندی شیشگ، آدین، دیمگند، دیم چار، سک پھک و پلکار۔
- آدینکار : (آ - دے - ن - ک - ار) ہامردم کہ آدینک و کار و کنت و پھک و پلکار کرایں مردم و ہاگد یاد کہ چیزے کہ آدینک جنگ و بڑھدار کنگ بوتگ۔
- آدینگ : (آ - دے - نگ) ہینگ و یک روپے و نام انت کہ چہ پشیم و رند و چہ شیم و پسر انت، ایشی و بلوچ جامت و ہم گوش انت (تازی : "جمہ" انگریزی : "FRIDAY" ہندی شکر وار۔
- آڈال : (آ - ڈال - ن) آڈال : بے پلکار، چرک، چلن، چلن، جون، بچار "آڈال"۔
- آڈلگ : (آ - ڈ - لگ) دولت یا اولاک و چہ ناڈارامی و رند نوکی و ت و گزینگ : "آڈلگ"۔
- آڈنگو : (آ - ڈ - ن - گو) آڈنگو : سکیں بازیں ماہیگ و پسنکاری و آڈلگ و گزینگ، ماہیگ کنگ و پلن یا سوب۔
- آڈھور : (آ - ڈ - ہو - ر) ریشنگ بوتگیں بدبو، یہ شترین و دوشیں بو و ہم کار و بیت بے کم، و دوشیں ہم زات و سر و مبرینوکیں بو، چہ دیت و ہم لوگ آڈھور ایت بزاں پڑ بیت۔
- آکر : (آ - کر - ر) آکر : بر و آربزاں "برگ و آکر" (۲) بچار "ہار"۔
- آراپ : (آ - زاپ) زھراپ، ہاتنگیں ریم ہواریں آپ کہ چہ ریش و در کایت، زواک۔
- آرام : (آ - را - تم) ترھگ، تاہیر، انسرگ و چند، بے تیر کہ (۲) آہستہ، میزاں میزاں، نداں نداں (چہ رامگ و بنگال و)۔
- آرام کھن : (آ - را - تم - ک - ہ - ن) ستر باز و کور و کر و چہ کجہ و چیر و چہ کچن و بزر شمرے۔ ایشی و "آرامکان" ہم گوش انت۔
- آرامکان : (آ - را - تم - کان - ن) بچار "آرام کھن"۔
- آرب : (آ - رب) بلوچ و عرب و گوش انت، تازی یا تازی و مردینی نامے۔
- آرب زئی : (آ - رب - ز - ی) دشتیاری و جاگھے و نام انت کہ چہ دتا و چو کاٹ و بزر و شکر و چکانی میگ و جھل انت، بلوچ کھمدانے و نام انت۔

- آری : (آ-ری) آری زبان، تازیانی زبان، آریائی (عربی) زبان، کلام اللہ زبان مسلمانانیکراہی پاکوانگی و مہندری زبان .
- آری اسٹر : (آ-ری + آ-سٹر) مصلائیں اسٹر (عصر) .
- آری کنگ : (آ-ری + ک-نگ) آری زبان و گپ جنگ (۲) لہ لہ کنگ، وپ وپ جنگ، یہ تک تری گپ جنگ کہ مخ ع ق غ خ و یگیں آواز و در کنگ .
- آرت : (آ-رت) درشتنگ و آرتنگیں چیز، گلہ یا نرغ یا دو گر و دھکے درشتنگ بونگ، سکیں ایرتیں، سائگیں و درشتنگیں چیز، بتل : آرت و بدے پہ آرت ریشاں بکن و نرین .
- آرت : (آ-رت) آورت : آرگ و کارگال و گوشت و براں آئی و آرت یا آورت " انجو کہ پلانی و منی دہتر گوت آرت بچارہ آورت " .
- آرتاپ : (آ-رت + پ) آرت آپ، آپ کرتگیں آرت کہ پہ نارشتانی بزر کنگ و کار مرد بیت .
- آرتنگ : (آ-رت + نگ) آورتنگ : آلی و چیزے آورتنگ براں اننگ و چیزے گون بوتگ .
- آرتنگ ات : (آ-رت + نگ + ات) آورتنگ ات، دیر انت کورتنگ ات، ہاوہدی آورتنگ ات، چہ آرتنگ و پیسر کرتگیں .
- آرتیک : (آ-رت + تک) سکیں طعم و نرین ہا چیز کہ آپلو مہ بیت، پینگ یا مشروب یا دو گر انجیں چیز آرتیک بیت، آرتو، چو آرت و آرتو : (آ-رت + تو) آرتیک، چو کہ آرت و طعم .
- آرتینگ : (آ-رت + نگ) ہر چیزے کہ چو آرت و بہ بیت .
- آرزو : (آ-ری + ذو) اُمیت، ارمان (گال پاری یے)
- آرگ : (آ-ری + گ) بچارہ " ہارگ " گراسنگ و مٹک کرتگیں کلونٹ .
- آرگ : (آ-ری + گ) بزرگ و چپ - چیزے و گون و ت زیرگ و آگ .
- آرگی : (آ-ری + گ) ہا چیز کہ آرگ لوٹ ایت .
- آروک : (آ-ری + وک) آرگ و کار و کنوک - ہاک کار ایت .
- آروکت : (آ-ری + وک) آروکت، آرتیک : دپ و تہ و شاگورانی ہا مٹھ چکیں گوشت کہ دستانانی بون و انت .
- آری : (آ-ری) بچارہ " ہاری " .
- آریا : (آ-ری + یا) بزرگرتگیں یا بزرگیں چیزے و پساد و بندھل ایریجگ - بچارہ " آریا کنگ " .
- آریا : (آ-ری + یا) چو دنیا و متن انگیں بون راجاں کیے کہ بھر ہر انت و باز و شیا دیں زبانان گپ جنت، ایشاں آریین، انڈو یورپین انڈو ویرمن ہم گوشت انت - ایشانی ستریں زبان ایشا انت : (۱) ٹیوٹانک، (۲) سلتیک، (۳) رومانس، (۴) سلاوونک، (۵) بالیک (۶) گریک، (۷) البانین، (۸) آرمینین، (۹) پرتشین، (۱۰) بلوچی، (۱۱) موڈرن انڈوک ڈیا لکت ٹیوٹانک
- آریپ : (آ-ری + پ) بوہیر، مشہور، جوانیں، نازاکیں، پڑھڑا، مڑدار
- آریٹ : (آ-ری + ٹ) اے منی آریپین پت و ہرات انت - (مشہوراد مھناز)
- آریٹ : (آ-ری + ٹ) در چکے ایشی و بڑہ ہٹک کس انت نی گڈگ و خے کشت انت و آپانی تہ و لھڑے دینت کہ پہ آریٹیں شہر، شہر و نگرہ و شہر و گ و کار مرد بیت پہ ایشی و جنین سر ہم شود انت، شہر شود . *

- 18

● آزمان : (آز۔ مان۔ ن) بُرز و پُراہگ، بُرزی، چہ زمین و بُرز و پُراہگ کہ روح و سبز و شپ و سیاہ انت، روح و ماہ و انت
ہم آزمان و دیم و گندگ بنت۔ آزمان و رُوگ : و ت و مزن زانگ، مزن سہریگ، بُرز و روگ، بال کنگ، بُرگ، آزمان و دیم و
بیگ : بز ان سگ بُرز و روگ یا بیگ، آزمان و پدگ بندگ : نہ بوتگیں کار کنگ سہ چاکر اگان آزمان و پدگ بندے۔ ہائیں میران و
پہ گدار گندے (کوہن لچ) آزمان و پُرشنگ : یا آزمان و ماں سہ و پُرشنگ : سکیں مزنیں تاوان و بُرائی بیگ یا سکیں مزنیں گہ
چیلان کپگ سہ ہشتیں دست و آذر دھیں ستا۔ ترس ایش انت کہ آزمان پُرش ایت (سید) آزمان و پُرش و روگ پمکیں مزنیں
کو کار و واہی کنگ بے اسے کالبد بُندر و بلوچی نہ انت بلوچی و ٹنک پُرش و روگ، کوہ پُرش و روگ، جنگل پُرش و روگ گوش انت سہ
اسے ریکا رانی کرنا ہاں کوہ پُرش و روگ۔ سید دمانے بنالین زیرانی نئے۔

● آزمانچار : (آز۔ مان۔ چار) ہمار دم کہ آزمان و آئی و چیزانی بارہ و پُرش و روگ و دربرگ و چار و گندگ و کلا شیش انت،
آزمان چاروک۔

● آزمانزانت : (آز۔ مان۔ زان۔ ت) ہمار زانت کہ آزمان و ماہ و استار و روح و دگر چیزانی بارہ و کلا شیش انت۔

● آزمانک : (آز۔ مان۔ کنگ) داستان، و ت و پُرش و روگ، انجیں و ستا چیں داستان کہ زندانی و رُو و بہ بیت۔ آزمانک،

● آزمانکار : (آز۔ مان۔ کار) ہمار کار کہ آزمانک بنشتگ کنت۔

● آزمانگند : (آز۔ مان۔ گن۔ د) حوشاپ، ہما زمین و دگر کار کہ پُرش و روگ و آپ و کشتگ بنت۔

● آزمانگل : (آز۔ مان۔ گل) ایک جاگلے نام انت، ماں بلوچستان و یک کوہ و نام انت، مے کوہ و گندگ و نام ہم آزمانگل و

کنڈگ انت۔

● آزمانی : (آز۔ مان۔ نی) ہمار گوی آزمان و سیاہی کنت (۲) آزمان زنجیں نیل

● آزمندگ : (آز۔ من۔ دگ) کنت کار۔

● آزمودگ : (آز۔ مؤ۔ دگ) بچار "آزمیدگ"

● آزمیدگ : (آز۔ من۔ دگ)، چتاس رنگ و چار رنگ یا چتاس رنگ و چار رنگیں، کنت کاریں۔

● آزمین : (آز۔ مین۔ بے) بہ آزمین، بہ چتاس۔

● آزمینتگ : (آز۔ مین۔ بے) چتاس رنگ، چتاس رنگیں، آزمیدگیں، آزمیدگ، و خوشست کمال۔

● آزمینگ : (آز۔ مین۔ بے) چتاسگ و چارگ۔

● آزرگور : (آز۔ گور۔ شاہگور، ہماہد کہ مردم یا دگر دولت و اولاک و جبل و دنان ہائی و تہ و مین انت، آشگور۔

● آس : (آ۔ ش) برازدک و لبوک و سوچوک و سکیں گرمیں روکیں چیزے کہ ہرج چیز چاہی، گرم کنگ بیت و دزگ
گون ہمیشی و دواگ بیت، سکت گرم، آج، آچس۔

● آس : (آش) ہرج چیز کہ شہر بیت، ہرج چیز کہ سوچوک بہ بیت بہ دروری آیاں گوش انت (۲) تلاء و تنگ و شہر ہم بہ

دروری گوش انت (۳) کلپیں مردم، پتہ کنوکیں مردم، شہر ندین مردم۔ آس و ایر کپگ : بز ان چہ و ایر کپگ، پو گندی یا کوشتی۔

● آس و آسکاری کنگ : تپگ کاری کنگ، ٹیک و ٹمک کنگ۔ آس و آپ و یک کنگ : نازندیں کنگ، نہ بوتگیں کارے و کنگ،

نہ ٹھوکیں دو چیزان یک جاہ کنگ، آس آرگ : چانی بہ زہر، بہ بر، بہ باہند بہ بے تاہیری۔ آس بند : ہمار آس و نہ سوچ ایت

آس بند کنگ، آس مین آس : مزنیں آسے روک کنگ، پکارے کنگ و تر کنگ و نندگ کہ لازم بہ بیت آس برگ : تپگ و یا

دگر انچیں آس برے ۛ یا مردم ۛ آس برگ بزان زھر گرگ۔ آس ۛ تلگ : روک بیگ، آس ۛ مین دیگ یا مین گرگ : بزان
روک کنگ پاروک بیگ۔

آس پیش کنگ : سکہ جنجال کنگ، شور کنگ، آس و پشک و کپک : بزان پشک و آس بزرگ، سوکریک بیک، بے تھیری
 باہنہ کنگ، آس و پاد آیک : گیش بیک، جنگ و اڑ و ستر بیک، آس و پاد کنگ : آس و گیش کنگ، آس و جہلا کنگ
 جنگ و گیشتر کنگ، اڑ و ستر کنگ، سلاہ کر تھیں داوا و اڑ و پد و چست کنگ، کس و پد زھر گرائینگ و یا پد جنگ و وڑ و سیکین و گت و سنج
 کنگ کہ ہونے و مرم بگیت و پد جنگ و پاد بگیت، آس پنگ : بزان آس و وڑ کنگ، مزنیں ترسناکس کار کنگ، چہ کار و کنگ و
 بزاری سحر کنگ گنوکیں کار کنگ۔

آس و آپ جنگ : آس و توسگ ، اژدہ و اوائے سلام کنگ ، و ہاترہ و جرائیں گپ جنگ ، آس و جنگ : ہر باد کنگ ،
 بران کنگ آس و جنگ : گمنوکی کنگ ۔

آس دیگ : سوچک، بچ دیگ : آس دیگ : پنگ جنگ یا وگ انجیں آسکارے ، آس دیگ : چٹانی پ زھر، پ زھر
پ بے تاحیریں باھند، آس ماں دل و دیگ : سٹ واری دیگ، سوکک کنگ، آس وارگ : بڑاں روک کنگ گیشتر پ کسے و
سوچ و رھشونی و، آس و پ جنگ : بڑا زانی گرمی و یہ مردم و رسگ، سکیں لمبو کس آس و کس و وقی نوک و نیگ

آس ۽ روڪ ڪنگ : بڻ ويگ، ————— جنگ ۽ پادڪنگ آس روڪ ڪنگ : ورگ غراوگ، گنور
ڪنگ آس ۽ سرءِ روگ : چرءِ ايرڪنگ ۽ سوگندي ياد وشن مني ۽ چم بندي، آس ۽ ريچڪ : بدين کارڪنگ، مروان
واري ويگ، نازندي ڪنگ آس ۽ ريچڪ : آزاب ۽ آيگ، آيت ۽ واري آيگ آس ۽ زبائڪ ويگ : سڪ لبوڪ بيگ،
نرانز شانگ

آس کنگ : آس و پیش کنگ، کارے و پہ اشتنا پی کنگ، و مردمان کڈن کنگ، ناروائیں زور کی کنگ، آس و روک کنگ
 آس و کاری کنگ : آس و اسکاری کنگ، زنا و تہنگ، کار و کنگ، آس و کنگ، بایک و بایک، و بایک و بایک
 سوچک، آس کپک : سوچک، بون گزگ، پیراں بیگ، برباد بیگ، جئے و دادا بے و بیگ، آس و کپک : جاگے و آسے بون
 بیگ و جاگمان سوچک، بیل : آس و کپک ایت ترہ ہشک نہ زانت .

آس گرگ : چیزے د آس و گرگ بنان سچا ، بنان گرگ ، زھر گرگ ، پنگ و آس گرگ ، آس گوارگ : سگ گرم
 بیگ ، سگس مسیت و ازاب و کپک ، ٹینگانی آس گوارگ آس و زگ : سوگند و زگ ، پھم بندی یا دشمنی - آس و کشگ : آپ
 جھگ و سارت کنگ .

آس ء جنڱ : چيزه آس جنڱ نزان آس ديگ ، آس ء جنڱ : چيزه ء بر بادو بران كنڱ ، آس ء كنڱ : سوچك په پچك ء هاتر ء ، آس ء اير كپك : په سوگند واري خبر ء اير كپك يا په وشش متي ء ، جنڱ ء مان ديگ : آس ء كپك : آس ء كنڱ : شچك ، بران بگ ، اژ ء جيره ء ته ء كپك .

آس و مان دارگ : روک کنگ ۔ دگر چیز مان دارگ بزاں سوچک ، پہ سوچی آس روک کنگ ، پہ ڈاھ دیگ : آس و تیزویگ : بزاں ترند و گیشتر یگ : آس و کُشگ : پہ آپ آس و توسگ ۔ تَن و پُروشگ : آس و روک کنگ : آس و بُن دیگ ، جنگ و پاد کنگ ، جیڑ و چست کنگ : آس و بُن دیگ : روک کنگ ، آس و میرگ : کُشگ ۔ کسے کر آس و کُش ایت آس مرا ایت ، وئی سر و دت مهم مرا ایت ۔

ہندی باہیں ، انگریزی : (SLEEVES)

آستیر : (آس - تی - ز) ہا کار بوج کر آس و مگر میں تیر جنت ، تیر اس ، و مبال ، پیٹنگ - وگر - وگر

آستین : (آس - تی - ن) بچار " آستونک "

آستینک : (آس - تی - ن - گ) بچار " آستونک "

آسجنگ : (آس - جن - گ) آسکار جنگ کنگ بزاں ہا جنگ کر پیٹنگ وگر آسکار کار مرد بخت ، انچوش کر " لٹ جنگ " وگر جنگ
پہ لٹ وگر جنگ کنگ بیت .

آس جنگ : (آس - ج - گ) بون دیگ ، مان دارگ ، سوچگ (۲) بزار بیگ (۳) بزار کنگ .

آستیم : (آس - چم - گ) مسمریم ، کسے کر آئی وچم سکت مسمریم بخت ، ٹرسناک .

آس و زو : (آس - کو - زو) جھٹم ، جھنڈم و آس (۲) مگرید ، ہرام .

آس دیگ : (آس - وے - گ) گچنگ ، چراگ یا آس و دیم و چیز کر چ پکت و رفورنائی و آئی و دیم تھار و سیاہ بنگ بیت .

آس : (آس - کارے و گڈ سرکار و جوانیں گڈ سر ، گٹ انگلیں سر ، بزاں چ یک سر و گچگ بیت دوی سر و گٹ ایت
مے دوی آس " انت (۲) ہر رنگے کر بہ بیت انچوش کر آس کر وئی بڑات انت !

آسرا : (آس - را) اُتیت ، سپارت

آسک

آسرات : (آس - رات) سپارت ، اوسر ، کار و گڈ سر ، گڈ سری جاو ، آسراتیں واسے کنگ و جوانیں گڈ سر و آسرا ، اینی
این ، امن ، تاہیر ، ٹرہگ .

آسکار : (آس - کار - ز) کار و آسرا (۲) ہر رنگے کر بہ بیت انچوش کر " آسرا کار و تیگ انت "

آسرنگ : (آس - رن - گ) آس و رنگ بزاں مسمریم و زچم .

آسروک : (آس - رو - ک) کنور ، وری گڑاگ و کار (۲) آس و روک .

آسرهاال : (آس - رھاال) گڈی ہال ، آسری ہال .

آسری : (آس - ری - گ) گڈ سری ، گڈی .

آسریچ : (آس - ری - چ) آس گوار ، ہا کر چ آئی و آس وچ ایت یک گوار ایت .

آسزبان : (آس - زبان) شند زبان ، سوچک خبر ، ہا کر آئی و گٹ سوچ و گٹ انت ، جنگول ، تیز زبان ، داوا باز ، یہ کسانیں جچے و
جبانز یک و سوچ پچیں گپ جنوک ، ہا کر آئی و ہر گچے چا آس و سوچک انت .

آسک : (آس - ک) آھوگ ، مے آسک انت کر شکار مے کن انت - ایشی و بازات انت لچہ کاراں وگر نام ہم بستگ انت .

ایشل، کاہنگ، کاہنگ، ٹھیل، ایوانٹ، ایگل، سسروان، ساروان، (بھارمیت) ۱۰۰

آسک : (آ۔شک) آس۔ک : کسانیں آس ۔

آسکار : (آش۔کار) ہا کہ گوں آس د سٹیادی کنت ۱۱، ٹینگ یا کہ آئی د ہمدردی سلاہ ۲۱، ہا مردم کہ مان گرباں انبل د
ایشکوان کنت ۲۱، اشتاپ کار ۲۱، شتک سوچیں مردم ۔

آسکاری : (آش۔کاری) تینگ جٹکا، پتنگ یا ہم د ورویں چیزے د بڑگ ۲۱، پ وشدلی د شادمانی پٹاسک د دگہ مے د ورویں
چیزاں گوں لب کنگ ۳۱، گوں آس د کار دارگ یا کار کنگ ۔

آسکان : (آش۔کان) آسک د باز، ہزاں باز آسک۔ بے اے رنگ د مان گپ د ہا و ہدی کار مردیت کر کار گال "تیکے بہ بیت انجوش کہ
آسکان نیار" امان کار گال باز بہ بنت گڑا آسکان "د بدل دیکے" آسک "کار مردیت انجو کہ" آسک تچگ د انت "

آسکان : (آش۔کان) بلوچستان د جاگے د نام انت ۔ یکٹے د نام انت کہ دت د آسکانی گوش انت ۔

آسکان چینی : (آش۔کان۔پے۔ٹ) بچار د آسکان چینی ۔

آسکان چینی : (آش۔کان۔پے۔ٹی) ہا سال یا موسم کہ آسکانی مید چنگ بنت انجوش کہ پس د مید چنگ بنت بے آسک د مید
جہر مزن نہ بنت کہ چنگ بہ بنت۔ پیشکا ہا کار کہ جہر نہ بیت پے آئی د گوشگ بیت کہ "اے کار آسکان چینی د بیت"

آسکانی : (آش۔کان۔ٹی) ہا کہ گوں آسکان ثیادی کنت ۲۱، آسکان د تندوک یا مردم ۳۱، بلوچ راج د یک ٹکے د نام انت
گوش انت کہ ایشانی روز کار آسک د شکار کنگ د پ وروں مٹ کنگ بوتگ۔ دگر ہتیں گوشش انت کہ چہ ایشانی بن پرک د ناشریں کاراں

یکٹے کہ آئی د جنگ آپ د بدل د آس د راتنگ کہ "آسکمن" د گال رندہ "آسکان" بوتگ د "آسکمن" د بدل د "آسکانی" گوشگ
بوتگ۔ دگر مردم گوشش انت کہ اے "آسکان" د تندوک انت ۳۱، چہ ہاشیب د مزن شیاپاں تیکے کہ چہ شھیل د کانت د کچ کورہ

ربہ انت دگر ہتیں د نام ایش انت : دوکرم، آپدرگ، سورو، سامان، چرپانگ، کڑوگی، سمسوری ۔

آسکاہ : (آش۔کاہ) آسک کاہ : کاہ د نام انت کہ آسک نے سک دانت ۔ باز مردم گوشش انت کاہ کہ شپ د گوش نے روک
انت۔ مہر موٹی د کاہ کہ تورہ کوہ د سہرہ دیتنگ نے ۔

آسکیتگ : (آش۔کپ۔تنگ) ہا چیر کہ آئی د سہرہ آس کپتگ، شتگ، شتکلیں۔ ہا مردم کہ کار بیراں د کار زوال بیت ۔

تراوروامی برہ آسکیتگیں دل : دوار سوچیں گرو کے جہران انت (ستید)

آسک چین : (آش۔کن۔پے۔ٹ) چو آسک د میداں چنگ۔ ہزاں ہا مید کہ نہ د انت کہ چنگ د گوند کنگ ہم نہ لوٹ انت
۲۱، آسک چینی، آسکان چینی ۔

آسکش : (آش۔کش) آسگر، ایشکر کش، ہا کار بوج کہ گوں آئی د چہ چٹل د ایشکر یا گینگ کش انت ۔

آسکش : (آش۔کش) آس د کشوک، ہا مردم کہ آئیانی کار آس د کشگ انت، ہا دربان کہ آس د زیت کش انت۔ آپ د نام۔
آسگر : (آش۔کن۔گ) آسک گر د تورہ مروے یا کہ دگر کار بوجے ۔

آسک گیر : (آش۔کن۔گی۔ٹ) آسک گر وک ۔

آسکل : (آش۔ک۔ٹ) کسانیں آسک، آسکی ٹپک ۔

آسکلک : (آش۔ک۔ل۔کن) کسانیں آسک۔ آسکلو ۔

آسکو : (آش۔کو) آسکو بندہ آس۔ کہ "ک" گیش کرنگ "آسک" د پردہ "و" ہم گیش کرنگ پے دوستی د آسکو ۔

- بے گونگ بیت ہ آسکوہ بزائ سین و سر و بدل گونگ و ش گونگ۔ آسکوہ جہلاکو
- آسکوہ : (آش۔ کو۔ ہ) ہاکوہ کہ چہ آئی و سر دیگ "وہ آس درکیت، آس شائیں کوہ (پایں آتش فشاں، تازی، بکان)
- (۲) ہاک و سنگ کو آئی و جن انت آس روک کن انت
- آسگ : (آ۔ سنگ) چہ آس و روک بیگ، روشنا بیگ، بام و آسگ بزائ بام و دیگ کرسباہ بیگج بیت۔ اُیت و آسگ بزائ پ و لمجی بیگج بیگ
- آسگال : (آش۔ گال۔ ن) ہاک گال و گپٹے چہ آس و سوچک انت، ترند گال و آسناک گالیں پتہ کار یا ندکار
- آسگر : (آش۔ گر۔ آس) ہاک روک، آزر، اشکر کش کو گون آئی و چہ چل و کینگ و روکیں اشکر گرگ و کنگ بیت۔ بچار (بت)
- آسگوار : (آش۔ گ۔ وار) آس غواروک، بازگرم، آزاب آروک، رُم کوک (۲) تنگ و آئی و ذات (۳) یک راستیں ٹوپے کو تیر و بدل و آس شان ایت کہ سوچان کنت
- آسگیر : (آس۔ گی۔ ر) ہر چیز آس بگپت بزائ گول آس و پیش دارگ و بن گپت انچو کہ شورہ "یا پٹرول"
- آس لاپ : (آش۔ لاپ) آسیں لاپ، ہا لاپ کہ ہرچے مان و کن وے گوشے زانناں سوچ ایت اش، ہا مردم کہ بازورگ وارت، نہ سیرگیں لاپ

آس

- آسنگ : (آش۔ گت) کسائیں آس
- آسکو : (آش۔ کو) ہاک آس و گلائے مان، بزانو، سوکیگ
- آس مار : (آش۔ مار) مار و یک زاتے
- آسمان : (آش۔ مان) بچار آزمان
- آسمانک : (آش۔ مان۔ گت) بچار "آزمانک"
- آسمانی : (آش۔ مانی) آزمان و شیادی کنت (۲) نیلیں رنگ و داتے کہ آزمان و رنگ انت
- آسمی : (آش۔ م۔ می) یک پتے کہ بوٹے و کش انت، یاسین
- آسین : (آ۔ سین) آھن کہ چہ ہمیشی و میتیں کڈیگ، تیر، کو ڈال و دگر چیسز جوڑکن انت
- آسین کار : (آ۔ سین۔ کار) ہا آستا کہ آسین و کار و کنت بزائ چہ آسین و چیز جوڑ کنت، آھنکار
- آسو : (آ۔ سو) آسکو، بد آس، آسناک، بزانو
- آسوار : (آش۔ وار) آس و روک، ہا مردم کہ آس وارت پر ہم بندی یاوشمنی، شیتان، دل مشیہ کنوک

- آسوار : (آش + وار) چہ آس و جوڑ کر لگیں وار چو پئی چپٹ و چاگر آس روک کنگ کر ایشی و تہ و مردم یا دولت یا اولک نہ لکت آنت یا ڈنگ نہ بنت ، نہت وار۔
- آسودگ : (آسو - دگ) آسیدگ " آرام ، ثرہ رنگ ، ہا مردم کہ کارٹے پر نیست ۔
- آسی : (آ - سی) ہا کہ گوں آس دست یادی کنت یاکہ چو آس و انت ، آسیگ (۲) تلوئیں ماہیگ و زانے CAT FISH (بجارت)
- آسیاب : (آش - یا - ب) چنتر ، ہش : ہا چنتر کہ جو سداں جوڑے کن آنت کر آئی و پترگ پہ آپ ترایت ۔ چنگوات و ہا مردم پر انت تے ، آسیابی چنر و رنگ : چو تلی ترگ براں ہے آرام بیگ یا ازاب بیگ ، ہر و ہدیگار بیگ ۔ آسیابی و رنگ : و رنگ و ہورت کنگ ، بیگواہ کنگ ہے و دل و جنگ یا واری و ازاب کوش کنگ ، ایردگ ایردگ کنگ ۔
- آسیدگ : (آ - سی - دگ) آسودگ ، آرام ، ثرہ رنگ ، ہا مردم کہ کارٹے پر نیست یا کارٹے سک کم انت ۔
- آسینس : (آ - سی - ش) بدیں لوئنگ پہ کسے و ، بد ووا ۔
- آسیگ : (آ - سی - گن) سوکیگ ، ارمانیگ ، بے تاہیر ۔ آسیگوں مکن و در داگ — پکیں آشہ پ و چانگ
- آسینک : (آ - سی - ن - کن) ہا چہ کہ آئی و تہ و آس و ہندام بہ بیت ، آس رنگیں چہر ، آس وار و کیں چہر (۲) مہنگہ و آئی و در وور

آسی

- آشس : (آش + ش) چہ نیشاں پشت تر و مزین جا یو کیں دنتان ۔
- آشا : (آشا) " عاشق " و بلوچی (۲) آشا کنگ ، یک مردے و گپ و بہ زانت پر و رنگ و آئی و راست و زرد رنگ ۔
- آشار : (آ - شار) بلوچستان و جامے و نام انت (۲) زرد ، زرد رنگیں ، زردیں چہر ۔
- آشبگ : (آش - ب - گن) بجار " آشوبگ " ۔
- آشک : (آ - شک) داہگ دار و اہدار ، پہ بے تاہیری لوٹوک (ایہ تازی گال عاشق و بلوچی انت)
- آشکان مشیر : (آش - کان - م - ش - م) بھار کاہے کہ گیشتر رنگ و زوایت ، و رانت تے چہ کہ آکو و زمین و سر و کپار بیت ، چراہی و کد و آکو و بیت بے ایشی و تاک سگ بارگ آنت و ذراج و سب و تہ آنت ، دش و کیں شہر پش تام انت دولت تے ہم وارت بے بھرے نہ بیت کہ مردم تے وارت ۔
- آشکی : (آ - ش - کئی) اشک و کار ، دوستی ، واہگداری (تازی : عاشق)
- آشگور : (آش - گور) آژگور ، شاگور ، دپ و جھل و دستاناں جاگ ، ہا ہڈ کہ تہ و جھل دستان میہ انت یا و رانت ۔ ایشی و باز جاگ کلا جور ، کلا گرم کوش انت ۔

- آشل : (آ۔ شُل) جنینی نامے (۲) مائشہ و نیم نام کہ "آشی" ہم خوشگ بیت،
 آشو : (آ۔ شُو) جنینی نامے۔ بتل : آشو کی ایت من در وہا وارت۔ روبہ شج ایت من آشو وارت۔
 آشوب : (آ۔ ش و ب) ڈاہ مشور۔
 آشوبگ : (آ۔ ش و بگ) آشوبگ، ڈانگ، ڈاہ مشور گرگ (۲) گرد و چیں بچے کہ کلونٹے ڈر دانت۔
 آشوبہ : (آ۔ ش و ب) سر بازی بچے، بلکس ہا آشوبگ ایت یا کہ عاٹا پڑا ایت۔
 آشور : (آ۔ ش و ر) وشوین کاٹ، شیرگ نے بازمان پس نے وارت شیر باز ورت، ایشی و تک چڑگٹ ایت (۲) مردی نامے۔
 آشی : (آ۔ شی) جنینی نامے (۲) مائشہ و نیم نام کہ ایشی و آشل و آشو ہم خوش ایت۔
 آکاڑہ : (آ۔ ک۔ ا۔ ڈ) بچار "آکاڑہ آکاڑا، آکاڑو۔
 آکبت : (آ۔ ک۔ ب) آسہ، گڈسر (آزی : عاقبت)۔
 آکو : (آ۔ کو) لیجے کہ لھتیں کا نہیں بگ سر پہ چکی و چکی کن ایت و پر بول ایش جس جن ایت بے اے لیب بند تاں بیت کہ بکس
 چہ دما میں مٹکان اٹگ (۲) بوتم : مڑگے کہ ہر کے زانت نے کہ پہ شو تھی زمانہ کپنگ۔ ایشی و توار ایش ایت : "آکو ہکاں زور" یا کہ
 او آکو۔
 آکوٹ : (آ۔ کو۔ ٹ) سحر میں لال (تازی یا قوت : انگریزی : (RUBY)
 آکوٹ : (آ۔ کو۔ ٹ) بچار ہاکوٹ۔
 آکوٹ : (آ۔ کو۔ ٹ) بچار ہاکوٹ۔
 آگا : (آ۔ گ) لوٹیا یا نیکی راہی پیشوک د ساڑا، واجہ، واجکار (گال در آمدے)
 آگاسی : (آ۔ گاسی) ماٹیا یا بُری تکانی دیم واکا پر و ہا گیشیں ہر کہ و دیوال د گیشیں ایت (انگریزی : (BALCONY)
 آگاہ : (آ۔ گاہ) آگہ : ہاکو و اب زانت (۲) سر پد، زانتکار
 آگبوٹ : (آ۔ گ۔ ب) وٹ) ہاکو کہ پر مشین روت (ہندی انگریزی : آگ۔ آس + بوٹ (BOAT) بوجیگ۔
 آگہ : (آ۔ گ) بچار آگاہ۔
 آگڑ : (آ۔ گڑ) چہ آگڑگ "د کار مال، پرمانگال بزاں بہ آگڑ۔
 آگڑگ : (آ۔ گڑ۔ گ) بشکڑگ، ڈانگ، چہ ترس و زانتکار بیک و ٹراس کنگ یا کہ پہ بڑا جگ و زھر گرگ۔
 آگنڈ : (آ۔ گن۔ ڈ) آگنڈ، ہنڈال، ہنڈال، روٹگ، چرگ، رینگ۔
 آل : (آ۔ ل) سسروک، پیشوک، نکتے و کاش۔
 آل : (آ۔ ل) حال، تاڈراہی بے کہ کپتوں جنیں و گپت کہ چہ زانتکار ی و مرداں خوشگ کہ چنے یا کہ جانیگے۔
 آلات : (آ۔ لآٹ) ساز و سامان، یک چہ و لازم ایت و پڑ و شیں سامان (۲) بوجیگ و آلات بزاں آئی و دور، پلن و آچار و
 بے دگر چیز (تازی : آکر باز : آلات)
 آلاڈ : (آ۔ لا۔ ڈ) بچار "آلاڈ۔
 آلاڈی : (آ۔ لا۔ ڈی) بچار "آلاڈی۔
 آلاڑ : (آ۔ لا۔ ڈ) آلاڈ : دریا آپ شے روپے دوبر پڑ و کیت و دوبر ہالیگ بیت۔ مے ہالیگ بیک و "آلاڑ" خوش ایت

(تازی، جزر، انگریزی : EBB)

آلاڑی : (آ۔ لا۔ ڈی) آلاڑی : مایکے نام انت ۔

آرٹو : (آ۔ ل۔ ژو) یک ڈرچے ۔

آلکو : (آ۔ ل۔ کو یا آ۔ ل۔ کو) بھار کا مے کر آملی ہم وراثت ہے و گرا دانت ہم وراثت ہے ۔ اسے دو ذرات انت (۱) و ذگی

(۲) ماری ۔ ماری زهر بیت ۔ بتل : آلکو زهر گینگ بین تا کیں کہ سندنم و سور چکین بنے گینگ ۔ (بجارت)

آلگ : (آ۔ ل۔ گ) زانگیں نیگے ، بچار ہاگ ۔ (بجارت)

آلم : (آ۔ ل۔ م) دنیا، جان، مصلوک، مردم ۔ بتل : گوهر انت گوں آلم و بھرائت ۔ (تازی : عالم)

آلم : (آ۔ ل۔ م) بندیرا، بیرک، رامٹو، باوٹا (تازی : علم، انگریزی : FLAG) آلم کنگ : پہ آلم گپ جنگ یا اث رہ

کنگ یا حال دیگ ۔ آلم و دار : ہا دار کر آئی و سہ آلم چامپ بیت ۔

آنسٹ : (آ۔ ٹن۔ ڈ) آگنڈ، ہنڈال، روتگ، چرگ، ریشک ۔

آلو : (آ۔ لٹو یا آ۔ لٹو) بچار ہالو ۔

آلور : (آ۔ لور) ششتر، ششتر کا ۔

آلگ

آلکو

آلوٹ : (آ۔ لور) یکجا ۔ مور، سر و چیر، آلوٹ بلوٹ ۔ مال و دولتانی سر آرنگیں کاہ و بلوچ ۔

آلوٹ بلوٹ : (آ۔ لور۔ ٹ + ب۔ لور۔ ٹ) مور تھور، سر و چیر ۔

آلہ : (آ۔ لہ) شاہین و رستیں مرگے ۔ ماں بلوچ پھان "آلہیں گردن"

آلی : (آ۔ لی) حالی و گار نامیں پرندے بیگ کہ گور کشیں حالی و زانگ بیت و مے رنگ وہ حالی چہ پر لنگاں پلک شود انت و

بتل ہم حالی و نام و انت ۔ (۲) شھرگ، شھر رنگ ۔

آلی بند : (آ۔ لی۔ ٹی۔ ب۔ ٹ) بچار و آلی بند ۔

آلی کروچ : (آ۔ لی۔ ک۔ ر۔ ڈ) مچے کر ایشی و کلونٹ زرد یا زرد و شھر بنت ۔

آسم : (آ۔ م) آملگ : ہاکر و گراستگ یا نہ چنگ (۲) اولاک و رواج (۳) ماہیگ و کشک و یک راستے (۴) ہشتی لیب و

دارگ و آسم کنگ ۔ بزاں دارگ حال و اس ایت بلیسی پہ دو ملیسی و دارگ و کشک و ہاترہ و دومی دارگ و دگر رندے ترین ایت ۔

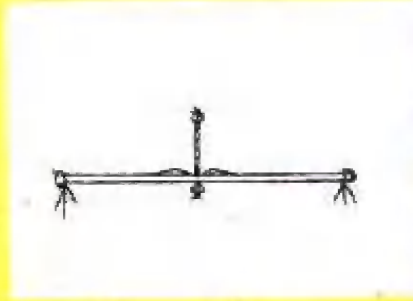
آماج : (آ۔ م۔ ج) ٹکٹ، نشان کہ تیر جی و بندگ بیت ۔

آسم چکن : (آ۔ م۔ چ۔ کن) دوچہ و نام انت، آملگیں دوچ ۔

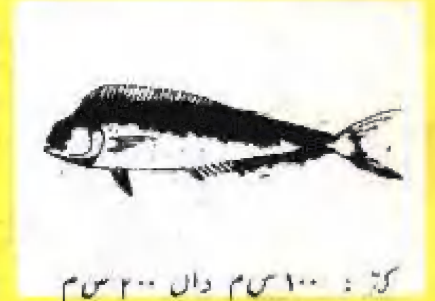
- **آمر :** (آ۔مُر) مے جوڑ کر گیس مٹیا ہیں رنگ کہ پہ دستانی مُشگ و کار مرد بیت کہ دستاں سسپاہ کنت ۔
- **آمر و سک :** (آ۔م۔رُ۔سن۔کن) سارم و راستیں ملھیکے بے باد و چکی انت DOLPHIN FISHES (بجارت)
- **آمک :** (آ۔م۔کن) آمک، پچیکل و زاتے ، مردی نامے ۔
- **آمکار :** (آ۔م۔کار) آمک کار بزاں موتی و مُشکی نہ کر گیس کار انجوش کر یک پٹکے یا کوٹے و یک بے انجوش ترک جن انت یا کر شوق انت رند و مُحر کارے کن انت ۔
- **آمکی :** (آ۔م۔ک۔فی) ہما کر گوں آمک و سسپاہی کنت ۔ ہا نیگ کہ " آمک یا آمک " (چپل) و دارنگ ۔ مردی نامے ۔
- **آمگ :** (آ۔م۔گ) ہما کر نہ پٹک ۔ ہما کر نہ گراستگ ورون و چپر یا ک نیگ ۔
- **آمگ کار :** (آ۔م۔گ۔کار) بجار آمکار "
- **آمگین :** (آ۔م۔گے۔ن) ہما کر آگ انت ، نہ گراستگ یا نہ پٹک ۔
- **آمگیں دوچ :** (آ۔م۔گے۔ن + دوچ) بُرز بوجی اے دوچ و تہ و تہ نام زانگیں انت ۔ بُست لوپو ، چوٹل ، شگل و مُشگ ، پو لوپک ، کپت و کنت بندری وٹ (وٹ باز راست انت) بندی ، یکت و کپت ، سُندوکی (وچ پٹکی و تے پٹکی)
- **آہیل :** (آ۔ہ۔یل) مُلک ، دیار ، سرحد ، ڈیم ۔
- **آمل :** (آ۔م۔ل) آمند و نام و نیم نام انت (۲) جیک ، کارڈ

آمید بند

آمینہ

آمر و سک / آملوشک

- **آمن :** (آ۔م۔ن) پُخر ، سوهان (۲) پر زہم و " آپ دیگ " کہ جو ہر دار بہ بیت ۔ (آمن دیگ)
- **آمو :** (آ۔مُ) نامے ، احمد و نیم نام انت ۔
- **آمو تنک :** (آ۔م۔تن۔کن) آمید تنک ، آمو تنک : مے گونڈیں تنک کہ آمید و توکا توک سپتیں مُشگ و تہ و مانکشتیں بندیک و سر و بستگ ۔
- **آمود :** (آ۔مُ و ڈ) بجار آمید "
- **آمو تنک :** (آ۔م۔تن۔کن) آمید تنک ، آمو تنک ، آمو تنک : بجار آمو تنک "
- **آمی :** (آ۔می) تا دانندھیں مردم ، ہا مردم کہ نہ ونگ شے ۔
- **آمید :** (آ۔می۔ڈ) آمود : ہا تھکیں دار کہ آئی و ہر دوسراں شاہیم و سر لو بخان انت و توک و بندیکے آئی و سر و تنک بستگ (۲) ہک ، انساپ (تازی : انساپ) (بجارت)
- **آمید بند :** (آ۔می۔ڈ۔ب۔ن۔ڈ) پاد و پُشت و ہا بند کہ لنگان و مُشک و نیامی و انت ۔ (بجارت)
- **آمید گیس :** (آ۔می۔ڈ۔گ۔سن) ہا دیوان جاہ کہ میار و بے میار و اڑ و گیشینگ و کار مرد بیت (انگریزی : LAW COURTS)

تازی: محکمة پارسى: دادگاه

آمیگ: (آ.ج.ج.گ.ج.گ.) راستین، ہمارے شک و شبہ کے مان نیست (مجاز و چپ حقیقت) "نامیگ" و چپ (انگریزی: NATURE فطرت)
آمیگنس: (آ.ج.ج.گ.ج.گ.) بچار "آمیگنس"

آمیگی: (آ.ج.ج.گ.ج.گ.) ہمارے گوں "آمیگ" و شاید کنت، ہمارے ناسیگی منہ انت (فطری: NATURAL)

آمین: (آ.م.م.م.م.) بچار "ہامین"

آمین: (آ.م.م.م.م.) ماں نیگدھی پاکو انگیاں لوٹک و پاگپانی رندہ گوش انت، ایشی و برانت انت "انچوش بیات"

(انگریزی: AMEN)

آن: (آن) کارگالانی تہ و پہ من "و گال و جیگری و کار مرد بیت کہ کمار گالے انچو کہ: من رواں" و تہ و گدنی آن (۲) ہر
کارگالے و رندہ ہور بیت آئی و جاور و گیشین بیت انچو کہ "روان انت" و گ و تہ و انت (۳) نامگالے و رندہ کیت آئی و چیکہ
"باز کنت انچو کہ مردم - مردماں، کلاہ، کلاہاں -

آن: (آ.ن) کسے و گوانک و پستہ آن گوشک براں ہڈ -

آنا: (آ.ن) آنہ، آنکی، شاہی، نیم گبز، کلاہ و ستانزدھی بھر -

آنجہند: (آن.ج.ج.ج.ج.ج.) بچار "آنجہند"

آنجگ: (آن.ج.ج.ج.ج.ج.) ہا بند کر پشوار و گوں لاک و بندگ و آئی و مان کش انت - ایشی و "نشپیل" ہم گوش انت - مے
رنگ و "نیپک" ہم گوشک بیت (چوناہیگا نیپک شلوار و ہا جاگ انت کہ آنجگ مان کنگ بیت) آنجگ باز راست انت (۱) کبلی

(۲) ہزگرد (۳) بکالی (۴) مارپوست (۵) ششو (پارسی: آہنجر، انگریزی: TROUSER CARD)

آنجہند: (آن.ج.ج.ج.ج.ج.) آنجگ و جند، آنجگ و بندگ و جاگ، شلوار و آنجگ و جاگ -

آنچوپک: (آن.چ.چ.چ.چ.چ.) بچار "آنچوپک"

آنڈار: (آن.ڈ.ڈ.ڈ.ڈ.ڈ.) بچار "ہانڈار"

آنڈگ: (آن.ڈ.ڈ.ڈ.ڈ.ڈ.) تنگ، بار و نیم
BBK: Barker / A.K. Mangal: half load

آنک: (آ.ن.ک.ک.ک.ک.ک.) دوچے و نام انت (۲) جینی نامے -

آنکارو: (آن.ک.ک.ک.ک.ک.) کور و کورے و نام انت، مے ہڈ و نام مہم "آنکارو" انت - آکارو

آنکارہ: (آن.ک.ک.ک.ک.ک.) بچار "آنکارو"

آنکی: (آن.ک.ک.ک.ک.ک.) یک "آنا" و زرہ آنہ، شاہی، نیم گبز

آنکر: (آن.ک.ک.ک.ک.ک.) آنکو، آنکو، آدیم و، آنکو، آکرہ، آنیک و، پیر و - اینگر آنکر: (ادہ اودہ)
اینکر آنکر کنگ، پیر و و و جہ کنگ -

آنکر: (آن.ک.ک.ک.ک.ک.) آنکر، چپ و چار د، چار دیم، چار دیم - آنکر و کنگ، آنکر و کپک، آنکر و بیگ، آنکر و گرگ -

آنگل: (آن.گ.گ.گ.گ.گ.) لاؤکی، ٹھل، ناز -

آنگو: (آن.گ.گ.گ.گ.گ.) آنکر، دور، آدیم و -

آنکور: (آن.گ.گ.گ.گ.گ.) آنکر، آنکو، بچار "آنکر"

آنوئی: (آ.ن.و.و.و.و.و.) پشکیں ماہیگ و زاتے -

● آوار : (آ۔وا۔ر) ہمارے یا کہ دگر انہیں کاہ دے بوجہ مسات کہ پہ زمین و زور مند کنگ و کارانت مریچ انتے مان (۲) امبار
 ہزینہ، مال و زر ہر چیز کے کہ سے و پتہ نکان انت۔ آوار و جنگ : بزاں کہے و لوگ و آذر وہ کنگ و ہرچ کہ دست و کپ ایت ہو گئے
 برگ یا گراں بہا ترے چیزانی برگ (۳) پل و مال، دڑی یا زور بردیں مال (۴) سات، دولت و مال و لہ یا کہ آئی و بجاہ و روپک۔

● آوار جاہ : (آ۔وا۔جاہ) ہزینہ، زر و مال و ایرنگ و جاگہ (۲) پتہ نکان۔
 ● آوارگ : (آ۔وا۔رگ) آوار و جنگ، آوار و روپک (۲) درپہ و در، بے در و جاگہ۔
 ● آوار : (آ۔وا۔ر) واڑ، پل، ٹٹ۔

● آواز : (آ۔وا۔ز) آواز، ہر چیز کے ایشنگ بیت، گالوار، ہر مش، پروک، گزندگ، ہر تو اسے بہ بیت۔ ساز، زیر پیک
 چیسے و بہ ساز و زیر و انگ۔

● آوان : (آ۔وا۔ن) آیان، آواز مردمان، آہاں۔

● آہ : (آ۔ہ) چہ دل و پہ درد و سوزان دپ و در انگلیں "آہ" و گالوار۔ درد و سہیگ کنگ و خوشگ بیت کہ بزاں من و درد
 پر انت۔ بڑن و ارمان۔

● آہ : (آ۔ہ) آہ جنگ، جنت و پہ چنگ تیز کنگ۔ کتب یا دگر انہیں درپہ و کہ دان کے مان کن انت و آہ جن انت بزاں پہ جنت و
 دستگانی یا پہ آچوگ بنگ کہ گیشتر دان بدر ایت۔

● آہار : (آہا۔ر) وریون، وراک، وری چیز (۲) ہماروم کہ آئی و چیز و وریک بزاں سبہ و چہ و اب و پاو آیک و نند چیز
 واریک کے کرنا ہار نہ انت یا کہ "اناوار" نہ انت۔ پلائی آہار انت : بزاں سیر و نہ واریک کے بے ناہار نہ انت (۳) رگند، آرز و نہ
 آہت : (آہت) آہک۔

● آہتن : (آہ۔تین) آہکن، آیک و چند (آمد)۔

● آہجنگ : (آہ۔ج۔نگ) پہ تیز کنگ و ہار و گون چنگ و جنت و "آہ جنگ"۔

● آہچک : (آ۔چ۔ک) و تے چوکیں، سرکپوک و پتا و کیں بڑے چوینڈا انت، ورا انت کے، باز مردم گوش ایت اسے
 آہشک انت

● آہر : (آ۔ہ۔ر) گڈ سر، آسر، گٹ انگلیں سر بارند۔ (تازی: آخر)

● آہتر : (آہتر) شترنگ، ہانوات کہ ہورے گون انت۔ ہ ہتر و بوجیک شلیں آہتر جنگ۔ (شملہ کار)

● آہتر : (آہتر) اولاک (گیشتر ہر) و بجاہ و لہ و بوج کہ کاہ و مسات ہور بنت۔ لوک یا کانیکر و سرکنگیں کاہ کہ ہم ایش
 کن انت کہ پد و زستان و دینت ایش۔

● آہرت : (آ۔ہ۔ر) پردا، آہان، چہ مرک و زند و جہان، دومی جہان (تازی: آخر)

● آہشک : (آہ۔ش۔ک) کاہ کہ وریک و پتا ایت۔ دولت کے وارت باز شیر دنت۔ گوش انت کہ اسے ہم آہچک انت۔ باز
 مردم کہ ہم گوش ایت بے اسے مین نہ انت۔

● آہن : (آ۔ہ۔ن) پاریسی و آہن و گوش انت کہ باز جا کہ بلوچی و کار مرد بوتگ۔

● آہنا : (آہ۔ہ۔نا) آہنا ناں و گونڈ کال، بے پہ "سر ڈاہ" و زند انگت ہم اسے کار و گت و ہیر بیک و ودر و خوشگ
 بیت "آہنا کہ بچک کے جت" "آہنا کہ شت" "اسے محال" "آہنا" ہم خوشگ بیت۔ اسے رنگیں و گمال "ایشنا" یا "اشنا"
 انت کہ اسے پہ نیک و انت، اسے ہم رنگ و چہ پیش ڈاہ و زند گوشگ بیت۔

- آہنڈ : (آ۔ہن۔ڈ) آگنڈ، ہنڈال، روٹنگ، یک چیسڈے دی ہن۔
- آہننگ : (آ۔ہن۔جنگ) بچارہ، آنجنگ، ہر انجی چیزے کہ پہ دگ چیزے فلایگ یا بڑنڈ ہنڈارگ، کار مرد بیت۔
- آہنگ : (آ۔ہن۔گ) لڈوک، ہماسا کہ دو لچ یا بارانی کڑیاں مان لے کار آنت کہ باز محکم بہ بیت۔
- آہو : (آہو) آسک کر شکار لے کن آنت، آہوگ (زند پازندی زبان نو آہی خوش آنت)، شگان تزن دی پیگور۔
- آہوپر : (آ۔ہ۔ڈ۔پ۔ر) چوک آہو براں آسک، ڈوروری، شترنگ، شکر کڈو بالاد۔
- آہو ڈروشم : (آ۔ہ۔ڈ۔ڈ۔و۔ش۔م) آسک رنگ، آسک ڈورور، شترنگ، ڈریمناک، ڈولدار۔
- آہوگ : (آ۔ہو۔گ) آہر، شگان، تزن، آہوگ کنگ یا آہوگ دیگ، شگان جنگ، آسک و ہم خوش آنت۔
- آہیر : (آ۔ہن۔ر) شگان، تزن، چانی چنگ، من ترا آہیر نکت خوشیں۔ (۲) ہا مردم کر آئی و ہم پہ دگر و چیز سنگ انت لالچی، لہی، پہ دگر مال و دل ید و بے مردم بآہیر بڑل پ لالچ پہ چیز یازر و آہیر انت (بے آہیر و بے لوٹ)
- آہیزگ : (آ۔ہے۔زگ) بوشار بیگ، بوشار بوگ، کر و سو بوگ، براں پہ جنگ و جریہ و مساجوبیگ، چوک پاسپان و اوشتاگ، چہ چار بیگ و پانپانی یا کہ کار و کنگ و جریگ و مساجوبیگ۔
- آہٹا : (آ۔ہ۔ٹا) بچارہ، آہنا۔
- آئی : (آ۔ئی۔آ) آمردم یا آئی و ۲۔ مات و ہم خوش آنت کہ بندر و در آمدیں گالے۔
- آئیگ : (آ۔ئیگ) بچارہ، آئی و۔
- آئی و : (آ۔ئی۔و) آمردم و اک، آئی و خوشنگ (کنوک انت) اے گال باز جاگد بے و و خوشگ بیت۔
- آئی و : (آ۔ئی۔و) آمردم و، آہیزہ، اے گال و آئی وگ و و آئیگ و ہم خوشگ بیت۔
- آئی وگ : (آ۔ئی۔وگ) بچارہ، آئی و۔
- آیا : (آ۔یا) جیستگال کر گت و منیج و کیت۔ اک : آیا تو حمد و بندے و
- آیات : (آ۔یا۔ت) مسلمانانی نیک راہی پاکوانگی و پاکت، کلام اللہ و تہ و گیت (تازی : آیات پہ باز و، پہ یکے و آیۃ)
- آیان : (آ۔یا۔ن) آئیگ و تہ و، ہاکر پیداک انت، مان آئیگ و، روان و چیت۔
- آیاں : (آ۔یا۔ن) پہ دیر و باز مردم یا چیزاں خوشگ بیت اک : آیاں بخوش، آیاں بیار۔ پہ یکے و آئی و انت۔
- آیانی : (آ۔یا۔نی) آبار مردمانی، آیانگ، آجیزانی۔ اک : آیانی گنس، آیانی پت۔
- آیانیگ : (آ۔یا۔نی۔گ) بچارہ، آیانی و۔
- آییگی : (آ۔ئی۔گی) آئیوکیں، ہاکر نوکی کیت بن رہبند (گرامر) و ہاکر گال کو آکارے و دیر و کنگ و متین بکنت۔
- انجوش کر بکنت، روت۔ (فعل مستقبل FUTURE TENSE)
- آئیگ : (آ۔ئیگ) دتی جندہ آریگ، چہ یک جاگے و روانگ بیگ و دگر جاگے و رنگ براں دومی جاگد و آئیگ، روگ و چیت۔
- آئیگی : (آ۔ئی۔گی) ہاکر کیت بے دنیا نیلنگ۔ اک : بیٹ۔ روگی و چیت۔

۱ : (ا) بوجی و بنگی آب انت ایشی و گالوار چو کہ آف بنگیں "ء" انت . ایشی و وقی تام گوئد و سبک و سنگیں "ء"
یا کہ "ا" انت . گالانی بنگی و کیت . "ء" و "ء" ہواں "ء" و "ء" و رنگیں یک سہریو کے پرے بیت . اک : اک : اڈ . اڈ
آف . اگاں گالانی نیانچی و یا کہ گڈ سہریو کیت چوت پیری آب و گوں و ت ہرز و دلج کش ایت . اک : بازار ، کاپر ، پادا
اگاں کش (مد) نے پر بیت چو کہ دو "ا" و واک بیت . اک : اک : اڈ (اڈ و اڈ) . آوسٹائی (مد) . ہندی (37)

ا : (ا) "ء" اے نشا نے کہ آبانی سہریو جنگ بیت ، پاری و ایشی و "زیر" و تازی و "فخہ" گوش انت .

ا : (ا) "ء" اے نشا نے کہ آبانی چیر و جنگ بیت ، پاری و ایشی و "زیر" و تازی و "کنہ" گوش انت .

ا : (ا) "ء" اے نشا نے کہ آبانی سہریو جنگ بیت کہ پاری و پیش و "تازی" و "کنہ" گوش بیت .

آبا : (آبا) اے حال بندر و "آبا" انت کہ سبک وان و "آبا" کنگ بوتگ . چوقی بندریں بزانت و ابید باز بزانت
دنت . اے پ گپ و تادار کنگ ، اچکھی ، بھاگی ، باحدی و رنگ و گپ و بنگی و یا کہ سہریو کار مرد بیت . انچوش کہ : ہاں آبا !!
نجا آبا !! آبا میگی گپنے نہ انت !! اے حال و گوئیں چک ہم کار مرد کن انت . انچوش کہ : آبا ما نیائیں گوں ! آبا مارا کار نیست !
پہ وقی گپ و راستی و پر سگ و گواہی گرگ و "آبا" انچوش نہ انت ؟ بیزاری و رنگ و "آبا" شاورت زان ات و نیگ و با پ لپاری
بھاگی : بیا آبا فی شتر انت ! تزن : تو آبا مرچاں میگی نئے ! راستی و گنگ : آبا کوٹانی جاگہ دل و سہر انت .

آبا : (آب) چک و مات و لوگواہ کہ چک چہ ہمیشی و بہ بیت . پت ،
پس ، پ دوستی و "بابا" "بابو" پت وقی چک و ہم دوستی و "آبا" گوش ایت . جوانیں مردم ہر گوئیں چک و "آبا" گوش انت
آبا بت : (آبا) بٹ (دور ، ہمدور ، چو کہ "دور" بابائیں دوست و "بندگی" بہ کسری دست بندگ و خدا و سار لگ (عبادت)
آبا بکی : (آب) ب . ک . ہی . پکی ہواں ملد و چک و کار کنوک کہ چک و تائید دنت و دم و چوت کنت .

آبا بیل : (آب) بی . بی . پی . پستان : کسائیں مرگے ، بانزلانی سہریو وراج انت و مت و دوسر انت و ہر دوئیں
دراج انت تو گوش نے زانان و شاہ انت . ایشی و لاپ و چیر اسپیت انت ، بانزلانی سہریو ، پد و سرگ سیاہ انت . تہند بال کنت کہ چو
تیر و سید ایت . بال و تہ و بانزلاں و نزکنت . اے بھاگاہ و کیت ، کدوگ و لوگانی تیزان و کارانی لاپداری سہریو پراگن بند ایت . ایشی و
توار "مگر مگر و رور" انت (تازی زبان و "آبا بیل" مزین شہدائیں مرگے و نام انت) .

آباشکوہ : (آب) کو . یک مرد و اگاں در آمدیں ملے و کرس و پتجاہ نیار ایت یا کہ ترس و تھانی ہر دوئیں گپنگ انچوش گرگ
بیت گوش نے زانان میران و سہ چار و امینک انت گوش انت : پلانی آباشکوہ انت و تہر ایت .

آبد : (آ) بڈ (مجر) یہ بھ ، بدن اک : من اے کار و آبد نہ کناں ، اے گرگ پ آبد بوجگ نہ بیت (تازی : آبد)

آبدک : (آب) دکن (مردنی ناسے ، عبد اللہ و نیم نام .

آبدال : (آب) و ان اے اخل ، بے سہر و نہیں گپ جو کہ ، گنوک ، ہاک سہریو و تہر انت .

آبدال : (آب) و ان (و شہنائی گور و دلی و بزرگ و یک و دجریے ، یک گنڈا نے اک : احمد شاہ ابدالی .

کنت (۱) اُپس ہنرگ، بڑاں شتر جرات چوکر اُپس ہنرگ، ککسانی ء دولدار انت بے مزن بیت سگ دولدار بیت (ایشی ء چپتہ ہر ہنرگ کسانی سگ دولدار انت بے مزن ک بیت دولدار ی ٹے روت) بچار بُت تاکدیم ۳۴ ۳۴

اُپساں شِندُک : (اُپٹ۔ ساں۔ شندُک) ہنرگے۔

اُپس : (اُپٹ۔ ستر) کار ہدا، ہا مردم کہ کارے ء مسترا انت (OFFICER)

اُپسک : (اُپٹ۔ سگٹ) کساین اُپس۔

اُپنگ : (اُپٹ۔ سگٹ) اُپس ہینگ، محول ء اُپس ہینگ

اُپسی : (اُپٹ۔ سی) اُپس واریں مردم، ہا مردم کہ اُپس نے باز ہست (۲) ہری اُپسی کنگ یا کہ اُپسی ہری کنگ، محولی لیے کہ محولہ چنڈ انت ہرے محولے کہ اُپس بیت، دیم ء وارت دُ ہرے محولے کہ ہر بیت ہشتیں محول دوارت، بے رہبندی کار ء کنگ۔

اُپکاپ : (اُپٹ۔ کٹ۔ اُپٹ) اُپکاپ، شتر، اُپکاپی : الکاپی، شتری۔

اُپکو : (اُپٹ۔ پ۔ پو) کُٹ انت : سُنکان ء گونڈوانی زبان ء ناؤں ناؤں اُپکو بڑاں جات دوارت ء ایر بُت دُ کُٹ انت۔

اُپو : (اُپ۔ پو) اے ہا دھدی گونگ بیت کہ تو کسے ء پے کارے ء کنگ ء مکن کن نے بے آھے کار ء پد ء کنت : اُپو تو پد ء گت انت نے محول !

اُپو : (اُپٹ۔ پو) کُٹ انت۔ بچار "اُپو"

ماہیگیں اُپس ء
ایشاں ہکشی مہ قاتل مہشور انت

اُپس

اُپونگ : (اُپ۔ پو۔ ٹنگ) بچار "اُپونگ"

اُپوگ : (اُپ۔ پو۔ گن) بچار "ہپوگ"

اُپچار : (اُپٹ۔ ہار) بچار "اُپار"

اُپچارگ : (اُپٹ۔ ہار۔ گٹ) بچار "اُپارگ"

اُپیان : (اُپٹ۔ یا۔ ن) ٹریک کہ ہشاش ء دُر پک ء شیرگ انت۔

اُپیگ : (اُپ۔ پی۔ پگٹ) شار شودیں کاھے کرا لیش ء ہوشین آنت ء چوپ آنت ء گون ایشی ء گد شود انت۔ باز مردم خوش انت کہ اُپے

ھے "اُپیگ" انت کہ بھار ء دُ دایت مردم بہ واھگ نے ودانت۔

اُپیٹنگ : (اُپ۔ پی۔ ٹ۔ ٹنگٹ) بچار "اُپیٹنگ"

اُپیٹنگ : (اُپ۔ پی۔ ٹ۔ ٹنگٹ) بکنا لیں مہ اُپس کاھے کمال ٹال ء دُ دایت گون ہور ء ہار ء تام نے کتیں ٹریش انت کہ گون واد ء ورا انت نے یا ماں واد ء اُپان نے کن انت۔ کسانی ء سگ نازرک ء ٹریش ترا انت سکیں ایر تیں تامل نے ہم پیر انت۔ ایشی ء برچو کوسگ ء انت کہ "کانٹک" یا "کانٹل" نے خوش انت۔ نازرکی ءھے "کانٹک" ہم دشا انت۔ ایشی ء دگیک ناتے ہم ہست وانت کہ از ہر بیت آئی ء ماری اُپیٹنگ "خوش انت۔ ہپیٹنگ (پہرنت ء بچار ہپیٹنگ)

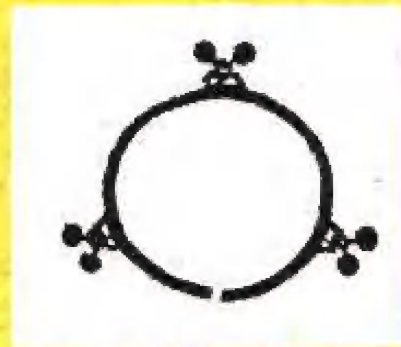
آہری : (ا۔ پے۔ برنی یا ا۔ پی۔ برنی) کٹینگ و زاتے کرکسان بیت وراثت ہے۔

آت : (اٹ) کٹار گالے کہ پہ کارگال و گنگ و بزانت و گیشینگ و کار مرد بیت۔ اک : شاہی شنگ ات تھانم کار مرد بیت۔ انچوش کہ : آکشی چک ات ؛ اے وگ و آ واکر و آئی و و بزانت و دنت (۲) گوشت و کارگال و رند و گیش کنگ بیت۔ ویر گوشت و بزانت و دنت اک : آئی و جنگ، آئی و جنگ ات (۳) هست و بزانت و ہم دنت اک : پلانی سلھدارے ات
ات : (اٹ) کٹار گالے کہ پہ کارگالے و یک تھانگ و بزانت و گیشینگ و کار مرد بیت اگان و کارگالے و رند و گیش کنگ بیت
و بزانت و دنت انچوش کہ : شنگ ات، جنگ ات، براں شنگ ات، شما جنگ ات، اگان و کارگالے و رند و گیش کنگ بیت، تو بیت، مرد جت ات، نگیں وارت ات، براں تو۔ ہے رنگ و نام بزانتیں گالانی رند و اک : مکار ات، وارت ات، براں شما مکار ات، شما وارت ات، بے آجاگھاں نامانی رند و گیش کنگ ات ایش و بزانت تہی بیت اک : کلاہ ات کوھن ات، راہ ات مکار ات براں تہی کلاہ و تہی راہ۔ وگر لھتیں انچیں کارگال ات کہ اگان آیانی موسنگ لانی رند و گیش کنگ ات آ و بزانت و دنت۔ سرات براں آ و سرات مکار ات براں آ مکار ات بے اے و لگویش کنگ لوٹ ات کہ اگان کارگال آیانی ات گزا ات و شما و بزانت و دنت و اگان کارگال گوشت ات گزا تو و بزانت و دنت۔

ات ات : (اٹ اٹ) کٹار گال رنگ ات و گوندک ات کہ کار مرد وراثت اک : بڈ رنگ ات و جاگ بڈ ات۔

ات پٹن

اتلی

اتار پتار : (ا۔ تار۔ پ۔ تار) ہار و پتار : براں ہار کنگ و روچک و پتار کنگ، تیز و تیز کاریں مردم و ہم گوش ات آس پیٹیں مردم۔

اتارگ : (ا۔ تار۔ رگن) بچار و اتارگ۔

اتبار : (اٹ۔ ب۔ اٹ) ایتبار، بیسہ، پکین، اوست، باور (چہ تازی اعتبار)۔

اثر پٹن : (اٹ۔ ت۔ ر۔ پ۔ ٹ۔ تہن) پٹنیں ماھک زاتے کہ ایش و گزی پٹن ہم گوش ات (بچار وبت)

اٹل : (اٹ۔ تہن) بلوچستان و چہ کراچی و چوک ۷۴ پند و دوسرے بیلہ و شھرے۔

اتلی : (اٹ۔ ت۔ پی) بچار و ہٹل۔ بچار وبت)

اتک : (ا۔ چمن) ناز وشت، خلا (چہ پارسی) کاچک، کاسخ۔

اتنگ : (ا۔ رنگ) اے سرات و رنگیں گالانی رند و گیش کنگ، ایشاں ویر گوشت کنت اک : سراتنگ، جُپ اتنگ

ثرہ اتنگ۔ اے ات "یکہ" اتنگ و ہا کارگالانی رند و گوں "۱" نیست بیت کہ آیانی گڈی آب و و توار و دنت۔ اک :

ذرہ اتنگ، پٹل اتنگ، سسرپ اتنگ، سیر اتنگ۔

انتیت : (ا۔ ت۔ ت۔ ت) صتیت : زرد رنگ، اے مال پہ اے بزانت و گیشتر ہنگول و ہنگلا چ و دنگ و کار مرد بیت

”زرد زرد جواتیت و انت، گورانی ہا“ ماراج“ کہ زرد پوشش انت آیاں ہم آتیت خوش انت (بلیں اسے گال و بزانت الداریا الگداریا دار زرد انت یا کہ بلیں گوں“ حت و ورجک، سیا دی کنت یا آئی و پل و بریا گوارہ رنگ یا بلیں و گپل و ورجک و گوں سیا دی کنت

اتینا : (ا-تی-ن-نا) بچار ہتینا

اتینو : (ا-تی-ن-نو) بچار ہتینا

اتینہ : (ا-تی-ن-نا) بچار ہتینا

اٹک : (اٹ-ٹ-ٹ) جٹ : دست و پنجک و پے کسے و انجیں رنگ و شہارگ کہ دست و دل گوں مانی و بہ بیت، لٹک چو کہ پھل کنگ و پٹ لٹک بنت کہ ایشی و بزانت مردم و بے پچ گوشگ انت۔ ایشی و پچ ”ہم خوش انت۔ اٹک و یک دست و مے رنگ و پے کسے و شہارگ، اٹک کنگ، کسے و بے پچ گوشگ، اٹک و پٹ کنگ، میا رنگ و شہارگ کنگ کہ پچا دیں کارے کنگ و۔

اٹک : (اٹ-ٹ-ٹ) نیم راہ، نیم ہنگ، اٹ کنگ : پے کارے کنگ و ہر کنگ، اٹک و ٹور : سر جین مال و مردم ”پلائی گوں اٹک و ٹور اٹک۔

اٹک ٹور : (اٹ-ٹ-ٹ) سر جین مال و مردم

اٹنگ : (اٹ-ٹ-ٹ) پا در ہمارگ کہ پینتر و ہند و پست و انت کہ پے ہمیشی و سست و شہارگ و مردم و لٹک و پینتر شہارگ ”بازیں رو و آو مے اٹکی سست انت“ جٹک، اٹنگ۔

اٹنگی : (اٹ-ٹ-ٹ) اٹنگ و رنگ۔ ایشی، جٹکی، جٹکی۔

اٹنگ : (اٹ-ٹ-ٹ) جٹک : پے مراد نہ رنگ، بھول و اٹنگ بزاں پے دومی بھول و کہ جٹک بونگ، نہ رنگ۔

اٹل : (اٹ-ٹ-ٹ) اٹل، ستن، پے سٹنگ اٹل اٹگیں، ہا کہ ٹھکم نہ انت

اٹل دیگ : (اٹ-ٹ-ٹ) پے ادا کے اٹل دیگ کہ ٹھکم نہ بیت

اٹنڈرو : (ا-ٹ-ن-ڈ-رو) مٹکمانی، لیوا و مزین یک دیسی پا دیگی برزیز ڈھل کہ اٹنڈنگ و جٹک بیت اسے

ڈورنگ و کار مرد بیت کچے ”لیوا“ و کہ اسے رنگ و پے دولٹ جٹک بیت دومی رنگ و پے و شمتی و رنگ و جٹک بیت کہ لٹ نہ زبانت و

دستانی ہتر جٹک بیت۔ اسے دومی رنگ و ”شے پز جاتا شیک پرچ و متوگر جن انت وے کہ اسے مے شیخ فرید الدین گنج شکر و

نام و انت۔ اسے دومی رنگ و ایشی و آریپی ہم شٹک بیت۔ اسے گال و جند سواہلی یے، چونا ہیگا ہم اسے ڈھل چما ملکان آٹنگ

ایشی و ہندیں نام ”نگوما“ (NGOMA) انت بے سندھ و بلوچستان و ہند راناں پے ”اٹنڈرو“ و زانگ بیت

اٹنڈرو و جند و سواہلی و ”اٹنڈرو“ (U-TUN-DO-RO) خوش انت۔ اسے اپریکا و بازگوہیں سازے

کہ پراہ و پتن و ذراج انت کہ آئی و سر سر بر و زاهر انت چو کہ ہار مونیم یا پانویہ سٹرائیگ و، پے ایشی و

جٹک و دوداری کد یگ لٹ کار مرد بیت کہ مے سٹرائی سر و جٹک بنت۔ ایشی و سر ہند و چہ بھو و جوہ بنت بے مرو چاں چہ ”مادن“

ہم جوہ ایش کن انت۔ یورپ و تازیاں ہم مے رنگیں سازے جوہ کنگ۔ مے رنگیں سازے چینی، جاپانی و

ہند چینی مردمانی گور و ہم حت انت

اٹنگ : (ا-ٹ-ن-گ) آٹ، ملند، پتہ۔

اٹنگ بٹنگ : (اٹ-ٹ-گ) ب-ٹ-ن-گ، ہراب تراب، سٹاوت، آٹ و ملند۔

اٹج : (اٹ-ج) بچ و پچ، بزاں ہا کہ ہجر بٹنگ وے پر نیست، نہ برچند، نہ شیکو، نہ بچو کہ نہ شیکو۔

لُج : (اٹ-ج) بچار ہتینا

- اَجاَم : (ا۔ جا۔ م) امان، تاہیر، کرار (۲) وار، دس ۔
- اَجَب : (ا۔ جَب) ہیران، ہیرانی، بھان، بھانگ (چہ تازی، عجب) (۲) ایک سحر انگیز چتی در مانے ۔
- اَجَت : (ا۔ ج۔ جَت) بچار، "مُجَت"
- اَجَرَک : (ا۔ ج۔ رَک) سندر زانگیں چادرے کر ناسی این چاپ جَنگ ۔
- اَجَرِیک : (اُج۔ رِیک) روت و سگندان، اوجڑی، اوجڑیک ۔
- اَجِکا : (ا۔ چَک۔ کا) بچار "اَجَکہ"
- اَجَکہ : (ا۔ چَک۔ کہ) پہ ساہ بندیک یاسیم و آسن گوتنگیں دروازگ و گوش اُنت کہ چو کہ ماہور و چنگ چنگ اُنت ۔
- (۲) ہیران، بھان ۔
- اَجَل : (ا۔ ج۔ ل) مرگ، موت، بیزانی، ساہ و تاوان، مرگ و نامکپنگیں و حد و دمان ۔ اَجَل و رسگ، اَجَل و گزگ، اَجَل و آیک، اَجَل بیگ ۔
- اَجَلِجَہ : (ا۔ ج۔ ل۔ جَہ) ہما جا کہ کہ اکاں چیزے اود و پلگ ایت مردم ہما دمان و رایت (رگ جان)
- اَج : (ا۔ ج۔) چہ اُژ، اُز، شہ ۔
- اَچا : (ا۔ ج۔ ا) بچار "اچے"
- اَچار : (ا۔ ج۔ ا۔ ر) بچارہ آچار
- اچے : (ا۔ چے) ہیران بیگ یا کہ گپ و رستی و بارہ و پُرسگ و وعدہ گوشگ "اچے !" اچا ۔
- اچے چچی : (اچے ۔ چچی) چیزہ مُجَت و پتو و "ہو" و بدل و پہ ترن گوشگ ۔ اچا چے !
- اِذ : (اِذ۔) پہ نزدیک و جا کہ و گوشگ بیت ۔ اے جا کہ ، اے نزیکیں جا کہ ، اِذ و اود کنگ : بعد و کوشست کنگ ۔
- اَدَا : (اَد۔ ذَا) برات یا کہ گوہار و پہ دوستی گوش اُنت گیشتر پہ سترین و کتر پہ کسترین و گوشگ بیت "ادا" ہم گوش اُنت ۔ انچوش کہ یک لیب لچے و تہ اُنت سہ ادا پنگوں پونز و دے : دادا ناکوں گوش و دے ۔
- اَدار : (اَد۔ اَر) بیت و چار ادار یک شے و روچے شست دمان یک ادارے شست کترہ یک دمانے ۔ ادار برج، ادار تُل ۔ TOWER
- اُدار : (اُد۔ اَر) ہتکہ، ہما داریا و گ انچیں چیزے کہ دیوالے، گرائیں چوٹیں چیزے و چیردیک کہ آئی و کپگ و میل ایت ۔
- اُدار دیک : چیزے و کپگ و نیلگ و اُدارے چیردیک ۔ "اُدار" (۲) بلوچستان و جاگھے و نام اُنت ہے جا کہ و نند وکان اُداری یا اُداریگ گوشش اُنت ۔
- اَدارک : (اَد۔ اَرک) کسانیں ادار ۔
- اَداسکے : (اَد۔ اَر۔ کسے) یک ادار کے براں یک کسانیں ادارے ۔ پہ ادار کے : پہ دمانے، پہ لاٹامی، پہ کار شواری ۔
- اَدب : (اَد۔ ب) ششم، اذت، بوہیری، مہیہ ادب، "ہتہ"۔ لندکاری، زبان و جوان ترین لہجہ کاری و رکاری (LITERATURE)
- ادرک : (اِذ۔ رَک) مُشک زاتیں دُمتکے کہ دُمتب وے و راج و مُتہ اُنت، ہر رنگیں و رچکاں پہ و رک سرک ایت
- "ادرک" ہم گوشش اُنت وے ۔ بچار بُت تاکدیم 04
- ادرک دمب : (اِذ۔ رَک۔ دُمتب۔ ب) ہکا ہے کہ آئی و ہوشگ چو کہ ادرک و دُمتب و اُنت ۔

- ادرکاں کلوسکی : (ا-د-ر-ک-ا-ں-ک-ی-ک-و-س-ک-ی) بچارہ ادرکاں کلوسکی ۔
- ادلس : (ا-د-ل-س) اٹلس، آبیشی گدے ۔
- اڈو : (ا-ڈ-و) مردینے ۔
- اڈیرو : (ا-ڈ-و-ی-ر-و) بچارہ اڈیرہ ۔
- اڈیرہ : (ا-ڈ-و-ی-ر-ہ) ہماچلکس کپان کرائی و تہ مانس انت یاک گبے (چہ تازی، اڈیرہ)
- اڈ : (ا-ڈ-ی) جوڑ، جریگ (۲) نوان (۳) روتاب (۴) بن مجیرہ کٹھان ۔
- اڈوٹور : (ا-ڈ-و-ٹ-و-ر) بچارہ اڈ ٹور ۔
- اڈل : (ا-ڈ-ل) بچارہ اڈل ۔
- اڈل دیگ : اڈل دیگ بچارہ اڈل دیگ ۔
- اڈگ : (ا-ڈ-گ) نشان ایرکگ پہ چنے و جوڑکگ، پہ نشانی چیزے لک کنگ، دیوال یا لوگ، چست کنگ ۔
- اڈگ : (ا-ڈ-گ) پیر، بزور، آجر، ہڈگ ۔
- اڈگرگ : (ا-ڈ-گ-ر-گ) ٹھگ، ہم بیگ، جاگ کنگ، اڈل گرگ، پناہ گرگ، نوان گرگ ۔
- اڈنگ : (ا-ڈ-ن-گ) اڈنگ، اڈنگ، اڈنگ، مزین گار، مزین ٹنگ، مزین ہونڈ، گاری دپ، ہانڈار ۔

ادرک

- اڈونگ : (ا-ڈ-و-ن-گ) بچارہ اڈونگ ۔
- اڈھی : (ا-ڈ-ہ-ی) ہوڈوئی، ہوڈوئیگ : دان دروکیں کرے ۔ (۲) اسپتیں مور ۔
- اڈر : (ا-ڈ-ر) ایرکتر، کسین برمش کہ چہ گوات و کشگ و چہ تاکاں درکیت ۔
- اڈر : (ا-ڈ-ر) ترمپ، پٹ، آپیں چیزے و کم تریں بھر، ہڑے، بتل : اڈے اڈے کاسگی مڑے ۔ بزاں شیردوشگ و دھدہ
- ایک ہڑے رنج ایت بے کاسگ آسہ کہ پڑ بیت ۔ (۲) اڈے بتل و ہڑے اڈے کاسگی پڑے، ہم گوش انت کراسے دوی
- رنگ، ایشی و بزان پے دمان، دمانکے کترہ بزاں اگاں دمانے ہڑے بے رنج ایت ہم کاسگ پڑ بیت، شیردوشگ و ہٹل
- ہٹل و کیت پہ اوپار کاسگ پڑ بیت ۔ ہڑے چہ گودان و شیردوشک پیتارے و گوش انت کہ گوں زور پر دیگ و درکیت ۔
- اڈرات : (ا-ڈ-ر-ا-ت) بچارہ ہرات ۔
- ارادہ : (ا-ر-ا-د-ہ) مان زرد و کارے و کنگ و واہشت دارگ، پہ کارے و کنگ و دمانگی و اہمیت، نیت، شور،
- ارادہ کنگ، مان دل و اہمیت کنگ، ارادہ کنگ : پہ کارے و کنگ و نیت کنگ (تازی، ارادہ)
- اراک : (ا-ر-ا-ک یا ا-ر-ا-ک) ایران و یکس سرے و نام انت ۔ باز مردم گوش ایت کہ عراق و نام ہم بندرہ و اراک و بونگ کہ تازیاں
- عراق کنگ ۔

● آرام : (اُڑ۔ راء نم) چتر پیشینہ، ٹیکٹس، لمبہ، مربع، محزور یک یا انچیس چیزیں جو ڈرنگیں سوچاک ڈرپش تھیں چیزے کہ گوں درگ و دانت ٹے، چٹنی، آچار۔ ایشی و تیل زار، زیگ ڈا باگ مان کن آنت ڈو گھیں آنت۔ آرام گیشتر پہ امب و آرام دکا مرد بیت۔ بلکین کال بندر و * آھر امب * کہ پر شنگ و آرام یونگ۔

● اراں رتی : (ا۔ ران۔ رث۔ تی) لیجے کہ ایشی و ہراں رتی، "اران رشتی و ہراں رشتی" ہم خوش آنت۔

● اراں رشتی : (ا۔ ران۔ رشتی) ہراں رشتی، اراں رتی، ہراں رتی باز زانگیں بلوچی لیجے۔

● آرب : (اُڑب) سڈ کروڑ، سڈ کڑل (۲) عرب۔

● آرب : (ا۔ رث) عرب و بلوچی رنگ کہ تازی و خوش آنت۔

● آرباب : (اُڑ۔ باب) ڈر ڈرنگیں ہزمتکار، ہزمتکار، چلوپکار۔

● اربون : (اُڑ۔ بون) ماں بھازور و تہ و چہ سہ جیں زرائی دیگ و ہیسر پہ نشا نگ و کتیں زریہ کی دیگ کہ پسودا و بندیک

کنوک آنت۔ چیزانی بھاکنوک کجرات نہ کنت و اکاں بھازیروک کجرات کجراتی و ہے پاربون و اگیں زریہ کنوک و بنت (پاریسی: آرمون، تازی: اربون)

● آربی : (ا۔ ر۔ بی) ہاچیر کہ گوں آربان (تازیان) سیادی کنت۔ آربی۔ تازیانی زبان کہ آریانی سیکلاس پاکوانگی ہم مے زبان

آنت (عربی)۔

آرب

● اُریٹ (اُڑ۔ پٹ) بچار "اُردپٹ"

● آرج : (اُڑ۔ رج) پیلر دوش، یک رسترے کہ پوست ٹے سگ بڑا آنت، چند ٹے سگ زرد و زورمند آنت، چم ٹے زور آنت

ایشی و کلنٹے یادو کانت دولیشگی و پوز و ہڈ و سر آنت۔ ایشی و گینڈا ہم خوش آنت۔ "تازی و کرکدن (RHINOCEROS) (بچارٹ)"

● آرج : (اُڑ۔ رج) تاوان، بے نیس چیزے، بدل و شنگیں زریہ یا کہ بے نیس کار، بے نیس و بے میاریں تاوان پلانی

پلانی و ارجاں شٹ "یا مئی زریہ پلانی و ارجاں شٹ آنت" یا کہ "اسے چیز پلانی و ارجاں شٹ یا بوت"۔

● آرجام : (اُڑ۔ جام) بچار "ارگام"

● آرجان : (اُڑ۔ جان) آرج و باز بزاں باز آرج۔

● آرجیل : (اُڑ۔ جل) لانگ و تھ ڈیس و ایشی و زانت "ہیرا" گرنگ۔ ARJAL: a diamond

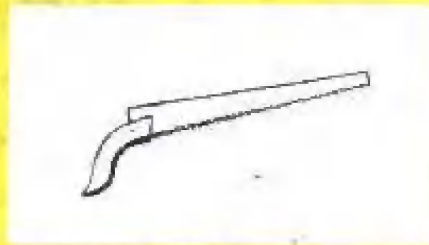
● ارج : (اُڑ۔ رج) بچار "ہرج"

● آرد : (اُڑ۔ د) بارسان، کاروان و بنگ و کساں کساں

● آردلیج : (اُڑ۔ دا۔ ج) "پردا ج" و چپ بزاں ہاچیر و سلمان کہ مڑگیں مردم و ششت و شود و کتل و ہاتر و بھازیرگ بنت

- اُرداس (اُڑ-دا-سن) دسبندی، اُڑو گورز، ارداس کنگ : اُڑو دسبندی کنگ (۲) بچار، ہرداس •
- اُردپان (اُڑ-ڈ-پان) ہا مردم کہ اُردانی پانپ انت •
- اُردپٹ : (اُڑ-ڈ-پٹ) اُردچار، ہا مردم کہ ہر کسی اُردان پٹ ایت پٹینک پٹ (۲) ہا سرکاری مردم گمرک •
- پسرانوانی اُردان پٹ ایت گمرک کنت (تازی : مُفتیش، انگریزی : P.O. PREVENTIVE OFFICER)
- اُردچار : (اُڑ-ڈ-چار) بچار " اُردپٹ •
- اُردُرج : (اُڑ-ڈ-رج) اُرج درج، ہرج درج، زرام، زرام یک سرکارے یا کارگلے حرسال چرسال و پینچ و پسرورتی
- کنت و مرج و پیش گرش کنت ہاں اندازگ کنت کہے حساب تازی، میزانیہ، انگریزی (BUDGET) پادسی : بودجہ چپرائسی •
- اُردک : (اُڑ-وک) بچار " اُڈوک •
- اُردکان کلوسکی : اُرد-وکان-کُٹ-ل-و-سن-کُٹ) اُردکان کلوسکی لیبے، بچار ہنڈلاں کبشکشن •
- اُردک دُمت : (اُردوک-دُمت) بچار " اُردک دُمت •
- اُردُل : (اُڑ-ڈُل) بچار " اُردُل •
- اُردُل : (اُڑ-ڈُل) کسانیں چچان پہ دوستی گوش انت
- اُردلی : (اُڑ-ڈ-لی) چلو پکار، دست دُپ و کوکر، اے گال میندرے انگریزی (ORDELY) انت پہ کستریں درجہ مردم •
- انت کہ مستریں درجہ مردمانی چلو پکار انت، پہ کارے و دربرگ و نوربرہ ہم گوش انت •
- اُردو : (اُڑ-ڈو) پوج، لشکر و جنگ، مینگاہ (۳) یک زبانے کہ ہندوستان و مغلانی زمانگ و آسانی پوج و لشکر و تہ •
- جوڑ بگ ایشانی لشکر زبان زبان و مردم مان بونگ چہ ایشانی کجا بگ و یک دست چین و دگرزین زبانے جوڑ بونگ کانی •
- نام ایش گمرگ " زبان اردو " ہاں لشکر زبان " اے زبان و ملک ہندوستان و لی و یوپی انت
- اُردی بھشت : (اُڑ-ڈ-ب-ہش-ٹ) ایرانی دوی ماہ انت •
- اُرز : (اُڑ-ڈ) بچار " اُرز •
- اُرز : (اُڑ-ڈ) دسبندی، پہ کستری و ت و پیش کنگ، پہ کستری لوگ (تازی : عرض) •
- اُرز : (اُڑ-ڈ) ہا نا جوڑی انت کہ اگاں سبہ و خداری مکنے باز مردم و گپت ہاں اناواری و ناذاھی اُڑہ جنگ، اُڑہ جنگ، اُڑہ جنت • انا وادے آپ ونگ و ہم گوش گمشدہ ایش کہ اُرز جنت •
- اُردان : (اُڑ-ڈان) ہا کہ بجائے گران نہ انت ہاں مزین بھاند انت •
- اُڑبند : (اُڑ-ڈ-ب-نڈ) سبہ و سر و مصلین سبکین خداری، ایش و رگبند ہم گوش انت •
- اُردُن : (اُڑ-ڈُن) زانگیں داسے کہ دانگے کسان و شترنگ انت ایش و گن و گون ردگن و شترکر پند انت چانگال جوڑ
- کن انت، اُردُن و ہلواہ ہم جوڑ بیت، تریں اُردُن و آرت ایرڈ بیت کہ زہر بیت • بتل : اُردُن و تتر وادار و گتر •
- اُردُنو : (اُڑ-ڈ-نُو) اُردُن و رنگ، مود یا مردم و ہند و رنگ اُردُنویت •
- اُردنی : (اُڑ-ڈ-نی) ہر چہیے کہ گون اُردُن یا کہ آئی و رنگ و سیادی کنت (۲) ہا زمین کہ اُردُن کشتگ بیت یا زمین •
- سیرنگیں جاگہ کہ اُردُن و جوہان ہمود و مُفلک بیت •
- اُرس : (اُڑ-س) مے آپ کہ چچان یچ ایت - اُرس و لپ بگ، اُرس و ہیکار بگ، اُرس و ہولب بگ، پارسہ سرشک،

- اِرس، ترمپ اُنک۔ زان فی کر گرسرشی ازان در یکدی پشیل : صد سال مست باشد از بوی آن ننگ (ردوکی)
- پهلوی : سنر شک ، اوستا : اُرس (ARSU)
- اِرس : (اُرش - ش) بچار هرس
- اُرس : (اُرش - ش) عرس
- اُرس : (اُرش - ش) بچار " اُروش "
- اِریک : (اُرش - ش) قبل یک زاتے که پُخته پر نیست ، هریک
- اُرشو : (اُرش - ش) " بچار " هرشو
- اُرسی : (اُرش - ش) ها که گون " ارس " میادی کنت ، اُرسی بیگ : گریوگ (به تواری)
- اُرسی : (اُرش - ش) دریائی مرغی ، ماهور زاتے
- اُرش : (اُرش - ش) چه سازی ، عرش که مسلمانانیکرامی منوگری و پد و ها بر زیر جاگه انت که واجب اُردا آئی و داهند انت
- اُرش : (اُرش - ش) بچار " اُروش "
- اُرش کُرش : (اُرش - ش) عرش کُرسی و گوار و د گارے نام انت - " هشت کُرش "
- اُرش : (اُرش - ش) ها که گون " اُرش " میادی کنت

اُزگ

- اُزگ : (اُز - گ) بچار " هُزگ " دار چیرگ و اُز باب - (بچار بُت)
- اُزگا : (اُزگ - گ) بچار ارگ
- اُزگام : (اُزگ - گ) اُزگام پر گام : شنگ دان ، شنگ شامگ
- اُزگام پر گام : (اُزگ - گ) پز - گام : شنگ شامگ
- اُزگور : (اُزگ - گ) گورین ماهیگ و زاتے که اشی " هر گور هم خوش انت
- اُزگه : (اُزگ - گ) مژین چارث گیس مرد ، زندی مردم ، گُهرت
- اُزمان : (اُز - مان) آپسوز ، بش بش وُزگ ، پُردردین واهشت
- اُروا : (اُز - و) درانه که سکت زهر انت بلکه کُرد اُروا " شیرگ انت
- اُرواه : (اُز - و) ساه ، نپس ، گین
- اُروش : (اُز - ش) اُرش ، اُروش : روس یا روسیه و ملک و راج و سداکار (RUSSIA)
- اُروش : (اُز - ش) اُرش ، اُرش : اُرش کُرش : اُرش کُرش : یکپارگی پر رچگ

- ازبوتک : (اژ-بوتک) در مانکھے کہ بہ نرمیم دشتہ انت ، ازبوتک د الگدار ، ازبوتک د وراست انت کئے وزگی ازبوتک د دومی مزی (اجوائن) جنینی نامے .
- ازت : (اژ-زت) آرپی ، بوہیری ، شہرپ (تازی : عزت)
- ازت : (اژ-زت) ازت لکچنگوری (کہ بندہ دھان د مردم انت) لچہ کارے بوتک کہ بہ دتی ولگدار میرک دے تاہیر بوتک ، ایشی د سرچیں لچہ کاری میرک د بارہ د انت .
- ازگار : (اژ-گار) بچار "ہزگار"
- ازگل : (اژ-گل) ازگند د پل - جنینی نامے .
- ازگند : (اژ-گن - ڈیا اژ-گن - د) در مانکھے کہ بہ کنگ د جگد دشتہ انت - جنینی نامے .
- ازلی : (اژ-لی) جھان د بنگش د روج ، چہ ازل د ، چہ بندہ ، ازلی : بزاں سکس شوم .
- ازلی : (اژ-لی) بنگشی ، چہ بنگش د ، شوم ، مبی شوم ، پیداک بوتکیں بے بہت - بے بھرگی .
- ازم : (اژ-م) کسب ، کار ، کار رہبند د نام (چہ انگریزی : ISM)
- ازمنہ (ART) ازمنہ : ہنرمند ، ہاکہ ہنرے د بلند بیت - ۳ - جازات ، موکل ، رزا -
- ازمنہ : (اژ-م) ہزم ، پشت پناہ ، پاسپان ، لچ د پانیا ، دڈاں میا ریل ، برات ، بڑانگوگیں دوست یا دوردوار ، چک ، چک گوٹک ، گوار ، د بھیں اُمیت .
- ازمانک : (اژ-مانک) بچار "آزمانک"
- از : (اژ-ا) از ، چہ ، اچ ، شہ ، اش ،
- از دھا : (اژ-د) ہا ، سکس مزنی مار ، پلگوکیں مار -
- ازرب : (اژ-رپ) بچار "اشرپ"
- ازرب دزا : (اژ-رپ - دزا) بچار "اشرپ دزا"
- ازرب دزائی : (اژ-رپ - دزائی) مان بلوی زیران باز جوانیں زہیر گے د نام کہ د شگوش ازرب دزا د جوڈ کرنگ .
- ازراب : (اژ-راپ) بچار "اشراب"
- ازربنی : (اژ-رپنی) بچار "اشرپنی"
- ازرنانگ : (اژ-رنانگ) اوژنانگ ، ہوژنانگ ، آپ د تہ د دست د پادان انچوش سرینگ کہ مردم نہ مڈ ایت .
- ازرنانگر : (اژ-رنانگر) اوژنانگ کنوک ، ہاکہ اوژنانگ کنگ د سک بلند انت .
- اسس : (اژ-س) بس - چپ -
- اس : (اژ-س) مردینی نامے (۲) لٹ ، دست لٹ ، دزلٹ ، دسلٹ (تازی : عصا)
- اسباب : (اژ-س) آب ، سامان ، کار بوج -
- اسپ : (اژ-س) آپس ، بؤر -
- اسپتال : (اژ-س) پتال (ناور ہجاہ ، ہمود د کہ ناورہ واپینگ د در مان دارگ کنگ بنت -
- اسپر : (اژ-س) چہ پوست یا د کہ مادے د جوڈ کرنگیں گردیں یا ذراچ بریں دیمپان ، مان زہم بنگیاں کار مرد بیت کہ زہم د دیمپان بیت - بتل : برات منی باشک انت بچ منی پلپس اسپر

آنت - (بجارت)

اسپیٹ : (اش - پش - ٹ) سے تاکوئیں کا مے کہ دلوٹے سگ جوان وارت مھے رنگ م اولاک ۔

اسیکہ : (اش - پک - گنہ) بمپور پرتہ شھرے ۔

اسپگول : (اش - پت - حون) رانچ ، رانچک ، درمانے ۔

اسپنتان : (اش - پن - تان) درمانے کہ دوراست انت یکے سیاہیں اسپنتان م دد می شھریں اسپنتان ۔

اسپنگر : (اش - پن - گز) درمانے ۔

اسپے فٹ : (اش - پے - فٹ) ہاکہ آئی م میدیاٹ اسپٹ آنت

اسپے پس : (اش - پے - پس) اسپٹ پس : میش مگرانڈ (بزم پاجن م سیاہ پس گوش آنت) ۔

اسپیت : (اش - پے - ٹ) بے رنگ شیریاک پاس م رنگ ، بے پونگ ، اسپیت چو : ٹھیک م ، شید م ، کراس م ، کتابی گد م ۔

اسپیتاک : (اش - پے - تان) یک بوٹکے کرتاک م اسپیت آنت ۔ ہرورچکے کرتاک م اسپیت بہ بنت ۔ ہرواگی یاد پترے کہ آئی م تاک اسپیت آنت ۔

اسپیتگ : (اش - پے - ٹنگ) بجار " اسپیدگ "

اسپیت لاپ : (اش - پے - ٹ) لاپ ، استالاپ ، دلبالاد (۲۵) ہاکہ آئی م لاپ اسپیت آنت ۔

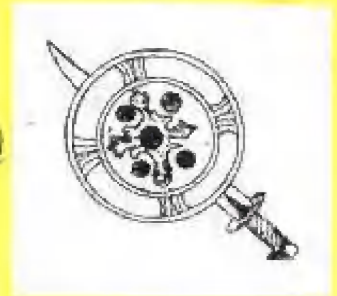

استار دُمی

استار
ماہیگ

STARFISH

اسپے

اسپیچن : (اش - پے - چن) اسپیتیں چن کہ لوگانی دیوالانی اسپیت کنگ م کار مرد بیت ۔

اسپیدار : (اش - پے - وار) درچکے کہ ایشی م پوست اسپیت آنت ، گوش آنت کہ برن دنت ۔

اسپیدگ : (اش - پے - گن) اسپیتیں بھر : ہیک م اسپیدگ ، چم م اسپیدگ ۔

اسپیکار : (اش - پے - کار) اسپیت کار ۔ ہاکہ اسپیت کاری کنت ، نگرہ کار ، سیم کار ، چنکار ، نکیں مردم

جشہ کاری مردم ۔

استا : (اش - تا) ہرکار م م بلد م زانکار ، بان بند ، واڑہ ، آسنکار ، بزاں ہر چیزے م استاد (۲۵) اوستا

یا کہ اوستا : زردشتی نیگراہ م پاکوانگی ۔

استاد : (اش - تا) استاد ، بکد ، زانکار ، وانیوک ، سون دیوک ۔

استار : (اش - تا) تھار ماہیں شپ م آزمان م دیم م شروکیں چینر کہ آزمان م دیم م سگ بازانت شروک م

بتلاؤکیں چنر (۲) دریائی کوٹکے منج کاشٹیں ، چکہ استار م انت (۳) سکیں چالاکیں مردم ، مشیتاں مردم ۔ (بجارت)

استاری : (اش - تا - ری) جتگیں ، یک انگلیں یا تنگیں مردم ، ہا مردم کہ بہ میارے زیرگ م دوران ڈیھنگ بونگ ۔

استار دُمی : (اش - تا - دُمی) ہا استار کہ دُراہیں روک م روڈ ناٹیں دُشہ پر انت م ۔ (بجارت)

● استارزانت : (اِس - تَار - زَان - ت) ہمارے ہر آدمی کے ہستارانی ترے گرد دشت و آسانی بڈگ و درایگ و ہرچ و گہ کارے کہ گوں آیان شیا دی کنت زانت .

● استارو : (اِس - تَار - تَار - ت) چونکہ استارو ، چونکہ استارو و روک : استار بوم ، تروپوک (۲) سس .

● استاری : (اِس - تَار - تَار - ت) ہمارے گوں استار و شیا دی کنت (۲) شیتانی ، چالاک .

● استال : (اِس - تَار - تَار - ت) استار .

● استالاپ : (اِس - تَار - تَار - ت) لاپ و لبلاو ، کسے و انچوش و پنگ کہ آئی بڈپنی و زمین و سہ و انت .

● استالکوس : (اِس - تَار - تَار - ت) درمانے کہ لاپ و بارت بزان ریتا چک و جلا ہے .

● استان : (اِس - تَار - تَار - ت) چیمہ ، کسانیں ہنگ .

● استانک : (اِس - تَار - تَار - ت) کسانیں استان .

● استر : (اِس - تَار - تَار - ت) استیل ، ہر و اپس و بکت .

● استرجل : (اِس - تَار - تَار - ت) استرگ جمل ، استرگ جلد ، استرہ جمل : استرگ و مان گنگ و پوستی یا گدی پیک

یا پوش .

● استرسنگ : (اِس - تَار - تَار - ت) استرہ سنگ ، استرگ سنگ ، استرگ و تیز گنگ و ساپ سنگ .

● استرگ : (اِس - تَار - تَار - ت) سیرایش ساپک و تیزیں کا رچ ، چالاک ، چالاک کاری مردم .

● استرگجل : (اِس - تَار - تَار - ت) استرگجل ، استرہ جمل ، ہاگدی یا پوستی پوش کہ یہ استرگ و مان گنگ و کا مرد بیت .

● استرگسنگ : (اِس - تَار - تَار - ت) ہا ساپ سنگ کہ گوں آئی و استرگ تیزکن انت .

● استری : (اِس - تَار - تَار - ت) آسنے کہ گرمے کن انت و گدانی سر و پریش انتے کہ گداں سہ کنت .

● استک : (اِس - تَار - تَار - ت) گدگ بیل بلوچی و یہ امب و گدگ و گوشگ بیت . ایشی و پتگ " ہم گوش انت .

● استکان : (اِس - تَار - تَار - ت) کسانیں گلاٹک یا پیالگ کہ یہ چاہ و ورگ و کا مرد بنت .

● استگ : (اِس - تَار - تَار - ت) جاگہ ، زمین ، کوہ ، کوہستگ ، ریک ، ریکتگ ، ڈل : ڈلگ بزان ہا جاگہ یا زمین کہ کوہ و

ریک یا کوڈل انت اے گال و ہرچ اے رنگیں مے و رند و بجن نے ایشی و بزان ہمیش بیت کہ ہمے رنگیں زمین .

● استیل : (اِس - تَار - تَار - ت) ہر و اپس و ڈو رنگیں چک کہ باز و زور و بیت و مزین جون ، گوش انت کہ استیل و پد و چاک

نہ بیت .

● استمان : (اِس - تَار - تَار - ت) مان ، اُس ، راج ، کوم .

● استون : (اِس - تَار - تَار - ت) بچار " استین "

● استنجا : (اِس - تَار - تَار - ت) چہ دستانہ و پروشگ و زندگوں آپ و شوروگ (تازی : استنجا)

● استونک : (اِس - تَار - تَار - ت) بچار " استینک "

● استی : (اِس - تَار - تَار - ت) بچار " ہستی "

● استیر : (اِس - تَار - تَار - ت) بچار " استیر "

● استیزگ : (اِس - تَار - تَار - ت) و - و - و ایشی بزان و ترونگل و توپان " ہشتگ

- اِشتاپ : (اِش - تا - پ) زیت زیت ، زودت ، جلدی ، برہمدہ ، ہیاہیا ۔ بتل : سگ کہ اِشتاپ کنت کھڑے کوانت ۔
- اِشتاپکار : (اِش - تا - پ ۔ کار) ہا مردم کہ ہرکارہ اِشتاپ کنت ۔
- اِشتر : (اُش - تیر) مزنیں اولاکے کہ پہ بارکشی و جہازی ہررو میں رنگاں کار مرو بیت ۔ ایشی و چند بُزانت پیشکا پہ چائی بار لڈگ و جویگ بیت ۔ گردن کے سگ وراج انت ۔ پہ بوجاں جوائیں اولاکے (پارسی : شتر ، تازی : جَمَل انگریزی : CAMEL)
- ہندی : اونٹ (۲) ماہیچے ہم ہست کہ نام کے اِشترانت (اسے دو زانت انت پتے و ساپی پتر و دوی و سیاہ پتر یا زلی گوش انت) (بچار بُت نامکیم 50) (۳) بُزنیں مردم و پہ ترن گوش انت ۔ بتل : اِشتر کہ پریت چراگاہ کے دیر بیت ۔ اسے بتل و اِشتر کہ کور بوت ، چراگاہ کے دور بوت و اِشتر کہ منوم بیت چراگاہ کے دور بیت ہم گوش انت ... بے ہا اولی بزاں اِشتر کہ پریت چراگاہ کے دیر بیت ، راست ترانت ۔ (بچار بُت)
- اِشتر بگدو : (اُش - تیر - بگت - دوف) بچار " اِشتر بودی "
- اِشتر بگدی : (اُش - تیر - بگت - دنی) بچار " اِشتر بودی "
- اِشتر بودی : (اُش - تیر - بگت - دنی) اِشتر بگدو ، اِشتر بگدی ، ہا اِشتر کہ آئی و دو کوہنڈ انت ، اسے اِشتر کہ یک کوہنڈی انت ۔ پٹک تیریت ۔ (بچار بُت)

اِشتر مرگ

اِشتر بودی

اِشتر

- اِشترک : (اُش - تیرک) درمانکا ۔
- اِشترکا : (اُش - تیر - کا) یک مرگے کہ دشمن گوش انت کہ اگاں ایشی و ساہگ ہر کسی سر و بہ کپ ایت آباد شاہ بیت بے چوش ہم گوش انت کہ اسے کس منہ دیستگ و گندگ نہ بیت ۔ ایران و مردم میثی و سیمرگ (سیمرغ) گوش انت ۔ اسے ہا سیمرگ انت کہ رستم و پت " دستان زال " و رودین ایت و مردود پہ آئی و گت و ہم کیت تازی و ایشی و " عُنقا " گوش انت (۲) ہر انجیں چیز ہر کسی کے بزاں بے گندگ مریت ، گار ، بیگواہ ۔
- اِشترکا : (اُش - تیر - کاہ) بچار " اِشتر کاہ "۔
- اِشتر کاہ : (اُش - تیر - کاہ) اِشتر کاہ ، اِشتر کاہ ۔ کاہ کہ اِشتر کے سگ وارت ۔ باز مردم گوش انت کہ اسے ہر ترانت
- اِشتر مار : (اُش - تیر - مار) مار و یک زانے کہ من انت بے نہ دج ایت ۔ گوش انت کہ اگاں بہ دج ایت ہم زھر کے مردم و نہ کش ایت ۔ دگہ مردم گوش انت کہ زھر کے کشوک انت ۔
- اِشتر مرگ : (اُش - تیر - مرگ) یک سکنی مزنیں دواج ٹانگیں و دواج گردنیا پہ رچی مرگے ۔ ہا کت و کت بے چنگہ سگ تیزانت (بچار بُت) *

اگر: (اکن گ) بچہ اکتدگ

اِکدا : (اِک-ک-ا) اِکدگ، اِکدوٹک۔

اَلَدَگ : (اَل۔ گ۔ دَگ) اے کدر، انچو کدر، دُگو دُگ، یک خیریت، دِ بازئی دِ کُنی دِ اندازگ، دِ بارہ دِ گُوشگ بیت .

اِکتر : (ایک سے) بچاؤ اِکترگ ۔

اِکرا : (ایک۔ ک۔ را) بیچارہ "اگرگ"۔

اِکْرَار : (اِنک۔ رَک۔ ر) اُھد، کول، مُسام، ہنرمَن (تازی : اقرار)۔

اکڑگ : (اکڑ گڑگ) اکڑگ ، ایچک ، اینکپاس ۔

اگر دانی : (اکن. ک. ژا. فی) منجیل و انٹرنی بزان ہایق کہ چاس و شتر نیگ مودیت مودات و سبب و مراب مرستگ .

آکرنگ : (اُن ک۔ رُخ) دست یاباد و کھام یک بندے ہے زور چہ وہی جاگہ عزیزیک ہے رانیک مَرنگ یا کہ در آئیک لُنگ۔
کوانگ، مچ مچو ج بیگ۔

آکڑینگ : (اُن بڑے جگت) اچھوش کنگ کہ بہ اڑوایت " آکڑنگ و کارہ کنگ ۔

اِکس : (اِکس - کنس) اِکدر، انجوا باز (۲) مچ کنس۔

اَکَلْ : (اَکَلْ لَ) بِجَارِ اَکَلْ ۔

اَکَلُو : (اَک.ک.و) مُٹکیں چُک کر نوکی پا داں کپ ایت گڑامات یا گھوہار آئی دَیجِرت کسیں دیر ادشتارین اُنت فی خوش اُنت لے مُٹے

یہ کنت مہ بیت - نوک پاواں سپٹھیں چمک بن گیش و گاہ مہ زیت زیت مہ روت کہ روت مہ آمید مہ نکنت پد مہ روگ مہ ترس ایت مہ پیش کا
یکبر مہ آہست آہست رو گپت بے نزدیک مہ کہ رس ایت رواج مہ تیز بنت کلا گان گروگ مہ بیت کپ ایت - مہ وھدی کہ پیداک ایت پہ آئی و
گوش انت - نیانیانیانیا "یا کہ کہ کیت ! مولک کیت" بی آئی مہ گلاشش کن انت گوش انت "اکھو" -

اکو : (اگو، تبتک کو نوکی پگ کنگ "اگو اگوں" کنت گڑا کاسگی تنکک آئی، جیل، کنت، سروس میزبان میزبان، جن انت، خوش آنت ہے "اکو کمن اکا کمن، وی، میچر چشکر کمن، لیزر آرہا کمن، دین، محمدی کمن"۔

اَلُو : (اَلَن - اَلُو)۔ اکبر و نیم نام ۔

آگے : (اُن۔ بے) مُسکافِ زبان، "تجے" "مُشِ اُن۔

آگے : (آگہ کنی) اکبر و خیر نام .

اکتی : (اکن-کئی) بیمار علیگ۔

اِکثِیْطُ بِدِ اِنک۔ کئی، ٹیپ، مائیکینک : یک زائنتیں سوئے کہ رک، سکت، بازو، انت۔

اکہیک: (۱۔ کی۔ تک) جو ان سے کہ مندرجہ کان مے کن آت۔ ایش و بازارات آت (تازی: عقیق)

اگ : (اگٹ) بھا-نخر-کمیت (درا آدیں گالے) فارسی: نرخ، بھا، تانہی: سعر، قیمتہ - (RATE - PRICE)

اگر : (ا۔ عا۔ ز) ہمارے گور کہ چہ ہمارے رند آئی و تہ آپ و غورم نیست کہ انت۔ ہلب آپیں گور کہ دانکہ ہور نہ بیت آئی و تہ و

آپ نیست (۲) گار، مرنیں گار، ہما گار رنگیں دسب کز زمستان و دلوناں آئی و تہ و دوا کرین آنت۔

آگازی : (ا۔ گ۔ ی) گازی : دھل جن، ڈومبی، ڈومب، ڈھل۔

آگاہ : (اُگاہن) اگر، یہ بے لے، یہ اے شہرت، یہ اے مُنقہ۔

اَلْجَنَّةُ : (اَلْجَنَّةُ) ، شَرَّتْ ، اَلْجَنَّةُ ، اَلْجَنَّةُ .

اَلْکَبْد : (اَلْک - بَن - ذ) بچار "اَلْکَبْد" -

اَلْکَدُو : (اَلْک - دُو) بچار "اَلْکَدُو" -

اَلْکَدُو : (اَلْک - دُو) خواہداری، ماننا، زنت (۲) مستری، مزنی، منسب -

اَلْکَر : (اَلْکَر - بچار) "اَلْکَر" -

اَلْکَرَب : (اَلْک - رِب) شوق، بے بخت (۲) استارے کو تازی و عقوب (زیم رانت) (۳) زور و زلم کوک : پانی میں نہایت پورے اکرے -

اَلْکَرِیچ : (اَلْک - رِیچ) ڈر پکے کر ایشی، دار کیر کے کر دک بیت توری ہو رہے ہیں کہ نہ میرا بیت تری و ہم روک بیت،

دگرھے زانیں دار شینرگ، کھنڈر و کرکچ "اَلْکَرِیچ" دار و سوخت اُنٹ و نوکیں ہینرک و دیت دینت - چہ ایشی و دیت دیگ و ہینرک

تام شربیت کو شیر و روگن و بد تمام و بودار نہ کنت - بتل : اَلْکَرِیچ روگن و درتچ -

اَلْکَرِیچ : (اَلْک - رِیچ) بے سنجیں و بے دریں بچ و بچین -

اَلْکَرِیچ : (اَلْک - رِیچ) بے رہبند و بے سنجیں، بے سنجیں بچ و بچین، بے رہبندی گت و ٹران، اَلْکَرِیچ، مان گیش و گیش، نہ گیش و گیش -

اَلْکَرِیچ : (اَلْک - رِیچ) بے سنجیں و بے سنجیں -

اَلْکَرِیچ : (اَلْک - رِیچ) بے سنجیں و بے سنجیں، کارے پر بے غوم و کنگ، بے رہبند و بے سنجیں بچ و بچین کنگ -

اَلْاَلْکِ

اَلْاَلْکِ : (اَلْاَلْک - ن) زانت - ہوش، زانگ (تازی : عقل) -

اَلْاَلْکِ : (اَلْاَلْک - ن) بچ (کٹیگ) و زانت کو چو بٹا و گردانت، و زانت و -

اَلْاَلْکِ : (اَلْاَلْک - ن) ہما کہ گون اَلْاَلْکِ و سیا دی کنت (۲) مردم و دستانانی چہ درستان شادی آتش کہ گد و سر و در کانت -

اَلْاَلْکِ : (اَلْاَلْک - ن) گول، جن، جنگلی مردم، نیم گونک، ابدال (۲) بے دسبیں مزنیں شیا ہیں شادی بے کہ چہ مردم و زانت -

(۳) دشمن خوش اُنٹ کہ و حدیکہ بایگ مردم و بارت گڑا کوہ و بارت ویدے و دنت کہ شب و رنچ ہمد و کوہ و زانت و بچہ مردان و کھڑا بیت

درتچ بیت، چوش ہم گوش اُنٹ کہ اَلْاَلْکِ ایشی و بگڑے و آئی و سر و پستک یا کارچ بچی بکنے و تی ہے ہونا کہ گندایت سا بیت -

اَلْاَلْکِ : (اَلْاَلْک - ن) گون، شنگ کہ بند و چہ و تی دپ و تو کو کنگ بنگ کنت پر گت و کنگ گڑا چہ درستان پسر گون گون کنت -

اَلْاَلْکِ : (اَلْاَلْک - ن) بچار "اَلْاَلْکِ" -

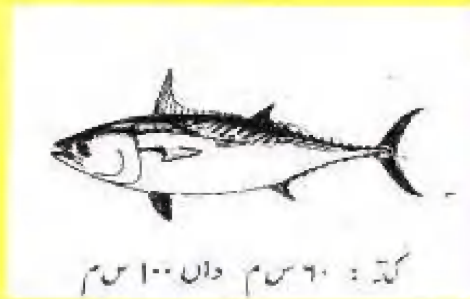
اَلْاَلْکِ : (اَلْاَلْک - ن) بچ : درمان دارگ، بیمارگ (۲) اندازگ، کدر و (۳) بند و بست (تازی : علاج) -

اَلْاَلْکِ : (اَلْاَلْک - ن) درمانی، پلان چیز و الاهی ہم نہ کس بیت بزان انچوش کار و نیست زانت -

اَلْاَلْکِ : (اَلْاَلْک - ن) ہما کار بوج کہ گون آئی و گرانیں سامان چست و ایر کنگ بنت (انگریزی : CRANE) (بچار بیت) -

اَلْاَلْکِ : (اَلْاَلْک - ن) بوجیک و لیرانے و زانتے -

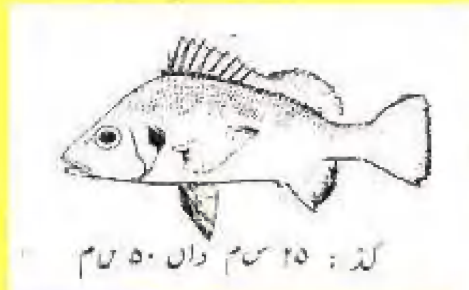
- آلا لینڈک : (اُن۔ لا۔ بے۔ ن۔ ڈکٹ) ایک بارہنچیں دریائی ٹوٹکے کرتیاب بڑے پتہ سٹیاہیں ریگلائی تہء دوت ء نکل کنت۔ مھے زمیں بگل ء
دقی دُوب ء مین دُوت ء کم کم ء دانکہ مکت زمین ء تہء بیت ء سرگ ء گندگ بیت ء مہسن۔ نزدیک ء کسے بروت سرء ہم تہء بارت
بے بچک ہر آنت ء کشت آنت ءے، مردم ء مچھ نہ کنت۔
- اَللہ : (اُن۔ لا۔ ء) تازی زبان ء ہُداء نام آنت۔
- اَللہ داد : (اُن۔ لا۔ ء) داد، ہُداء داد، ہُداء دانگیں، مردینی نامے۔
- اَللہو : (اُن۔ لا۔ ہُو) یک بچے۔
- اَللہو پ : (اُن۔ لا۔ ہُو۔ پٹ) بچار "اَللہو ت"۔
- اَللہو ت : (اُن۔ لا۔ ہُو ت) چست ء ایر، بگر ء بدار، وامی ء سلوات، جاک ء جیک، کوار تاکیرت، اَللہو پ،
- اَللہی : (اُن۔ لا۔ ہی) ہاکرگوں اللہ ء شیا دی کنت، پکیر، اد بال
- اَللہی داد : (اُن۔ لا۔ ہی۔ داد) مردینی نامے، ہُداء داد، ہُداء دانگیں
- البت : (اُن۔ بٹ) پہ دہی (۲) کم ج کم (۳) دگر و اِتاں بے چوش، بے شک، لازم۔ انگریزی :
- اَلبک : (اُن۔ بے کن) ماہیگے۔

اَلس

- اَلپ : (اُل۔ پٹ) شام ء یک شمرے ء نام آنت کرتازی ایشی ء "حکب" گوش آنت ء ایشی ء گوہنیں نام اَلپو (ALEPPO)
- اَلت بلوچانی یک کتے رند گوش آنت کہ آچہ آپ ء انگ آنت سے رند چہ آپ بھدار ات آنت۔
- اَلپ : (اُل۔ پٹ) تازی ء مھے رہبند ء دق کنوئیں زبانانی آبنی بنگی آب (تازی : الف، یونانی : الفاء) چک بڑھنگ (۳) چک بڑھنگ -
- اَلداد : (اُن۔ داد) اللہ داد، اَلص داد، مردینی نامے۔
- اَلدار : (اُل۔ دار) الگدار، دار دُرد : مھے زردیں دار آنت کرماں ہزاراں مان کنگ بیت۔ پہ زمیگ آد مہنگ ء ہم کار مرد بیت
- گوں لبوتک ء ہوار کنگ ء نیم ء پر کنگ بیت۔ دوزات آنت یکے "ر" دومی مادگ "ر" رند آنت ء پہ درمانی گیشتر کار مرد بیت
- اَلس : (اُل۔ سن) ترکی گلے کہ ایشی ء بزانے مردم "بزاں پیک آنت۔ بلوچی ء ہم مھے بزانے کار مرد بیک ء آنت۔ ایشی ء باز
- مردم چہ نزانکاری ء "اوس" نبیش آنت کہ پھک رُوانت۔ اِسے گال "اُس" (ULUS) آنت
- اَلس : (اُل۔ سن) ماہیگے کہ گوشت ءے سگ شمر آنت (MACKEREL TUNA) (بچار بٹ)
- اَلگ : (اُن۔ گت) مردینی نامے۔
- اَلکا : (اُن۔ کا) بچار "ہلکا"

- الکاپ : (اُن۔ کا۔ پت) سٹیں مزیں زمین سے الکاپیں گیاب
- الکاپ : (اُن۔ کا۔ پت) شستر، پھک، پنگار، تراز انگلیں، پلنگلیں۔
- الکاپ : (اُن۔ کا۔ پت) آسنی نیم منجھ کر ہر دو نیگ پر گرگن و کڑی نے پراہنت، مزیں ہم ہست و کسانیں ہم۔ مزیں تانی تر و ہلواجن انت و کسانیں پہ کپت و دگر انجیں چیزے و ماں روگن یا کتیل و پچک و کار مرد بیت۔ کاجا، بانکلینگ یا پل ہم ماں الکاپ و تانگت انت کہ پہ ایشانی تانگ و الکاپ و ریک مان کن انت
- الکاپ : (اُن۔ کا۔ پت) لولا، گپتا، آروگ (آرت روگن) تنکیں کوٹک انت کہ ماں الکاپ و لٹریں روگن دودر دیکھ
- بڑ بچک بنت۔
- اُلکو : (اُن۔ ک۔ و) نامے مردینی کہ ایشی و اُلکو ہم خوش انت۔
- اُلک : (اُن۔ ک۔ و) بچار "ہنک"۔
- الکین : (اُن۔ ک۔ و) تدار، بوجیک یا دریائی اولا کافی ہمار کہ چو کہ چلیک و شنگاں تھی نیگ و جنگ انت کہ تنک گوں آیاں یہ انت۔
- اُلگ : (اُن۔ ک۔ و) یہ کارے و کنگے کے "سرومان نہ نیگ" ہکن نہ کنگ (۲) لیر دیک (۳) چکان و گوز نیگ ہزاں چا و گراں دیم و گوزگ۔
- الکاپ : (اُن۔ ک۔ و) ٹرندیں بیٹ۔

اُلگ

کد : ۲۵ سم دان ۵۰ سم

- اُلگاش : (اُن۔ کا۔ پش) چر ٹس یا ڈاھ و شور و چست بوتلیں و اسی و کوٹار (۲) کپکانی پہ بے اجابی راشک۔
- اُلگدار : (اُن۔ ک۔ و) دار (بچار) الدار
- اُلگداری : (اُن۔ ک۔ و) دار (بچار) الدار (۲) دشتیاری و یک میٹک و نام انت۔
- اُلگر : (اُن۔ ک۔ و) تدر، گھیسر، دیر، نہ ٹس، سرست، جوست، گنوک، بیٹر، ٹرندیں، بے کمار، مزیں سر۔
- اُلگردو : (اُن۔ ک۔ و) لوتو پوتو، جون، لیگار، گھیر، چوگ، چلندر، بتام، نام و دپ۔
- اُللو : (اُن۔ ک۔ و) ماہی کے کہ بک بک انت۔ ڈول و بڑ و چو کپو و انت۔ (BLOTCHED GRUNTER)
- اُلم : (اُن۔ ک۔ و) آلم، ہیرک، بندیرا (تازی) علقم
- اُلم : (اُن۔ ک۔ و) زانگ، وانندگی، زانکادی (تازی) علقم
- اُلم : (اُن۔ ک۔ و) دلجم، بے شک، بے شمس، المی، دلجمی، من انگلیں۔
- الماس : (اُن۔ ک۔ و) شہرک، یک لوکے (۲) مردینی نامے (۳) سگ تیز یا کارچ یا زهم (۴) باز چالاک و تیز زبانی
- مردم (تازی) : هاس، الماس۔ گراں بھائیں سٹے کہ بلوچی و شدرے خوش انت (diamond)

- الما سکار : (اُن۔ مَاس۔ کَاز) ہمارے الماس و کار و کنت۔ بچار "الما کار"
- الما کار : (اُن۔ مَاس۔ کَاز) ہمارے کار میں مردم کہ پہ جند زگر و کاری کنت چو کہ بیٹا، گوانزگ و منجوی پادگ یادانچوپ و جوگن جوڑ کنت۔
- المان : (اُن۔ مَاس۔ جِرمِن و مُلک۔
- المانی : (اُن۔ مَاس۔ جِرمِن) ہمارے گول المان (جرمن) و سیادی کنت، جرمینی (۲) یک چینگے و نام اُنت
- اَلنڈ : (اُن۔ مَاس۔ مَریچی نامے۔
- اَلنگ : (اُن۔ مَاس۔ مَریچی نامے) ہمارے دیوال ککلات و چپ و چاگرد و ہندگ بیت کہ دژمن و بیڑاں و میمان بوت کنت۔ پڑوشنگ اُنت ڈروگ و ریاضاں شریعت و جرج و اَلنگ۔ (شعلوچ کار) باز جاگ و چکلات و دُن جینگیں چہ۔ ہم گوشگ بیت۔
- اَلنگ : (اُن۔ مَاس۔ ایلنگ، پتہ، بتائی، پولنگ، جُستام، زوریں میار۔
- اَلو : (اُن۔ مَاس۔ مَریچی نامے۔
- اَلوان : (اُن۔ مَاس۔ ایلوان) کسانیں مشنگ کہ پہ گوشت واری کُنگ بیت۔
- اَلوت : (اُن۔ مَاس۔ ایلوت) ہمارے کرائی و تہ و ماہور یا کہ آچار ہک دیگ بیت یا کہ پہ چن ہک کُنگ بیت۔

الوندی

کد : ۳۶۰ س م و ان ۳۳۳ م

- اَلور : (اُن۔ مَاس۔ مَریچی نامے) ہمارے کچو مار و لہم و قراج اُنت۔
- اَلوندی : (اُن۔ مَاس۔ مَریچی نامے) ہمارے کچو مار و لہم و قراج اُنت۔
- اَلوان : (اُن۔ مَاس۔ ایلوان) کسانیں مشنگ کہ پہ گوشت واری کُنگ بیت۔
- اَلوت : (اُن۔ مَاس۔ ایلوت) ہمارے کرائی و تہ و ماہور یا کہ آچار ہک دیگ بیت یا کہ پہ چن ہک کُنگ بیت۔
- اَلو : (اُن۔ مَاس۔ مَریچی نامے۔
- اَلنگ : (اُن۔ مَاس۔ مَریچی نامے) ہمارے دیوال ککلات و چپ و چاگرد و ہندگ بیت کہ دژمن و بیڑاں و میمان بوت کنت۔ پڑوشنگ اُنت ڈروگ و ریاضاں شریعت و جرج و اَلنگ۔ (شعلوچ کار) باز جاگ و چکلات و دُن جینگیں چہ۔ ہم گوشگ بیت۔
- اَلنگ : (اُن۔ مَاس۔ ایلنگ، پتہ، بتائی، پولنگ، جُستام، زوریں میار۔
- اَلو : (اُن۔ مَاس۔ مَریچی نامے۔
- اَلوان : (اُن۔ مَاس۔ ایلوان) کسانیں مشنگ کہ پہ گوشت واری کُنگ بیت۔
- اَلوت : (اُن۔ مَاس۔ ایلوت) ہمارے کرائی و تہ و ماہور یا کہ آچار ہک دیگ بیت یا کہ پہ چن ہک کُنگ بیت۔
- اَلو : (اُن۔ مَاس۔ مَریچی نامے۔
- اَلنگ : (اُن۔ مَاس۔ مَریچی نامے) ہمارے دیوال ککلات و چپ و چاگرد و ہندگ بیت کہ دژمن و بیڑاں و میمان بوت کنت۔ پڑوشنگ اُنت ڈروگ و ریاضاں شریعت و جرج و اَلنگ۔ (شعلوچ کار) باز جاگ و چکلات و دُن جینگیں چہ۔ ہم گوشگ بیت۔
- اَلنگ : (اُن۔ مَاس۔ ایلنگ، پتہ، بتائی، پولنگ، جُستام، زوریں میار۔
- اَلو : (اُن۔ مَاس۔ مَریچی نامے۔
- اَلوان : (اُن۔ مَاس۔ ایلوان) کسانیں مشنگ کہ پہ گوشت واری کُنگ بیت۔
- اَلوت : (اُن۔ مَاس۔ ایلوت) ہمارے کرائی و تہ و ماہور یا کہ آچار ہک دیگ بیت یا کہ پہ چن ہک کُنگ بیت۔

رحمانی امام : بڑاں بھادرانی پیشوک ، علی ء آئی ء دوئیں چنگ حسن ء حسین ہم " امام " ء نام ء دانگ بنت ۔

امامت : (ا۔م۔ا۔م۔ث) امام بیگ ۔ نماز ء امام بیگ ، امامی ۔

امامی : (ا۔م۔ا۔م۔فی) امام بیگ ء کار ، نماز ء پیشوک ۔

امان : (ا۔م۔ا۔ن) سپارت ، چترس ء گھ ، بے ترس ء بیم ، ایمنی (تازی : امان)

امان : (ا۔م۔ما۔ن) مات ، مادر ۔

امانت : (ا۔م۔ا۔ن۔ث) امانت : پے پھر یگ ء ایرکنگ ء دانگیں چنیر ۔

امانک : (ا۔م۔ا۔ن۔کن) کسانیں امان ، پے دوستی ء امان نامیں چک ء خوش آنت ۔

امائیل : (ا۔م۔ا۔ن۔ل) بردست ، دست ء ہا بھر کہ چوچنگ ء انت کہ پشت ء انت ۔ امائیل ء نندگ : بردست ء نندگ ۔

امب : (ا۔م۔ب) نیبگے کہ حامین ء ہمراہ انت ، گڈی ء دانگ ء سک ترپش ء پوست ء سبز بیت ۔ وھدیکہ کرس ایت

شیر کن بیت ء پوست ء نزد بیت ۔ بلوچستان ء جوان ترین امب مکران ء کلاچ بیگ انت ۔ (بچار بت)

امب : (ا۔م۔ب) گوکین ء زاتیں ماھیکے کہ بڑاں بیت ایشی ء یک چترے ء ہزارانی دانگ بیت ، سک ترند بوکنت ،

نکش آنت ء کہ دروند وارت بلکیں دگر ملکاں پھر پائی ء کش آنت ء ۔ ایشی ء نام " مھب " نبیگ ء انت کہ مھب ء بڑانت دگرے ۔

امبر

امب

امبا : (ا۔م۔با) بوجیگانی تر ء کارکنگ ء وھد ء " میدی سوت " ۔

امبار : (ا۔م۔با۔ر) ہا جاگ کہ چسہ سرجم ء ایرکنگ بنت ۔ ہر چیز ء امبار بوت کنت ۔

امبارک : (ا۔م۔بارک) بلوچی نامے ۔

امبار : (ا۔م۔باز) گلاشش ، گوں ہروئیں باسک ء سردستاں کسے ء انچوش گلائش کنگ کہ مہینگ بہ بنت ، گورامبار ۔

امبارگ : (ا۔م۔بارگ) امباران گرگ ، گورامبار کنگ ، گولائش کنگ ۔

امباگ : (ا۔م۔با۔گ) میدی ء توم ، ایشی ء گور وقی نارستاں کن آنت ، آدم ء ہم مان ء کن آنت ، پے

درمانی ہم کار مرد بیت ۔

امبا چنگ : (ا۔م۔با۔ن۔چ۔ٹ۔کن) امبا چنگی : نیبے

امبر : (ا۔م۔ب۔ر) وٹیں بویے (۲) یک رنگوبے کہ چہ آئی ء سیاہیں رنگ بھڑ بیت پد ء چہ ایشی دگر رنگ ہم جوڑ بیت ۔

امبر : (ا۔م۔بر) اسے بر ، اسے رند ، اسے گشت ، اسے سال ، اسے موسم ۔

امبر : (ا۔م۔ب۔ر) آسنیں روم کہ پے میدکنگ یاسیم ء تاب دیگ ء کار مرد بیت (بچار بت)

امبران : (ا۔م۔ب۔را) اسے سالان ، اسے موسماں ، امبریاں ، امبرانی ۔

- امجرات : (اُم - جِ بَرَاث) بچار ہم خجرات
- امجواب : (اُم - جِ دَاب) بچار ہم جواب
- امر : (اُم - ر) مرگ و حساب ، پرمان (تازی : اَمَر)
- اممر : (اُم - ر) سبند سال ، تیل (تازی : عَمَر)
- امرا : (اُم - رَا) امر و یا مرگ بر و ، هر و هد ، مدام
- امروز : (اُم - رُو ز) اے جہان ، اے دنیا ، امروز و پردا " ہزار اے دنیا و دومی دنیا کہ چہ مرگ و زندگانت (۲) روزگار ، زندگانی ، بیل : هر کسی امروز گوزایت کسے و پے سیری کسے و پے واری
- امریز : (اُم - رے ز) کیل ، پز ، کُنٹ پے کُنٹ ۔ بچار " ہمریز "
- اُمک : (اُم - ک) شچری زلت ، ایشی و لڈ پے کثاری زمین و خوانیں زورے ۔
- اُمک : (اُم - ک) کُنٹ کُنٹ ، برابر کُنٹ ، سہمین و برجیں کار کُنٹ ، کار کُنٹ ۔
- اُمک : (اُم - ک) بچار " اُمک "
- اُمک : (اُم - ک) ہانک ، شدرنگ ، دوست ، کیگد ، بے بجا ، بے کیمت ۔
- اُمکس : (اُم - ک) بچار " اُمکس "
- اُمکس : (اُم - ک) برابر ، میان ، یک کتہ ، یک لاد (EQUAL)
- اُمکسون : (اُم - ک) بچار " اُمکسون "
- اُمکلی : (اُم - ک) بچار " اُمکلی " چہ کوئی و مات و گوش آنت ۔
- اُمنا : (اُم - ن) توبہ و امتا کُنٹ (تازی : اُمنا)
- اُمکک : (اُم - ک) مزین شچری زلت کہ چہ اے دگران سترانت ، رنگٹے سیاہ ہر مش انت ۔
- اُمویک : (اُم - و - ک) بچار " اُمویک " موچکین
- اُمیت : (اُم - ت) دوست ، اُمید ۔
- اُمیتان : (اُم - ت) بلوچ مردینی نامے ۔ ہا مردم کہ چہ آئی بازی اُمیتے کُنٹ : بیت ، باز اُمیتیں مردم ۔
- اُمیر : (اُم - ر) میر ، سردار ، پرماندار و زرداریں مردم ۔
- اُمیر : (اُم - ر) ہا تہ گزگیں آرت یا دگر چیز کہ ایرے کن آنت دانکد ترپش تامہ بیت ۔
- اُمین : (اُم - ن) بلوچ مردینی نامے ۔ اُمین و ڈاؤ : میرا مین و پے مکران و گلاور و اگا رکرت ۔ امانت داریں مردم (تازی : اُمین)
- ال : (ا - ل) اے " ال " اگان یک نامے و رند و کیت آئی و باز کنت ۔ انچوش کہ : مردم : مردماں ، لوگ : لوگاں ۔
- وک کنوک و رند و گون انت کہ " من " ہرانت و دنت ۔ انچوش کہ : رواں ہزاں من رواں ۔ بلوچستان و باز جاگڑ اے پے باز مم
- کار مرد بیت انچوش کہ مارواں ۔
- انا : (ا - ن) اناں ، ہو " وچپ " نہ منگ و گال ، ناں ، نہ ۔
- انار : (ا - ن) نیگے کہ گرد انت ، تہ و دانگ دانگ انت ، دان کہ نہ رس دانگ ترپش بیت وچ بیت بشیر کن
- انت ۔ ترپش و دانگان و ہنک کن انت چوک چپک و لیمبو کار مردے کن انت ایشاں انار دانگ گوش آنت ۔ ایش و
- تاک زمستان و رچ انت ۔ بچار بیت تاکدیم 60

- اتار : (ان - تار) بچہ ہستار ۔
 ● اتار دانگ : (ان - تار - دان گن) تریشیں اتارو ہوشینگیں دانگ ۔
 ● اتارک : (ا - تار - ک) چہ چتاں جل دیں ہڈی چم و تھک و تھل ہڈی آئی و سر و گوشت کراوہ مسٹرنگ جان وشی و مسٹر نشانانی انت ۔ (بچار بیت)
 ● اناش : (ا - کاش - نشان) رگن ، کنگر ، پندسنگ سے اے شش نشان انت کوتری ۔
 ● اناگاہ : (ا - تار - گاہ) انگر ، بے گت ، بے گن ، بے ڈاہ ۔
 ● اناگہ : (ا - تار - گہ) بچہ ر " اناگاہ " ۔
 ● انام : (ا - ن - ام) داد ، منتر ، باج منتر ، بخشیش ۔ (تازی : انعام ، جائزہ)
 ● اتام : (ا - ن - تار - ام) پریشنگیں چیندے و پریشنگیں جاگہ و تل و پچیں جاگہ ۔ پے مکر جوڑ پینگیں چیندے و مے مکرانی وپ ہاں دہیں جاگہ ۔ ہرچیز و مے رنگیں پینگیں جاگہ ۔
 ● انامت : (ا - ن - ام - ت) امانت ، چیندے کہ پے پھریندے ایر کنگ دیگ بہ بیت ۔
 ● اتامگ : (ا - ن - تار - مگ) اتام و گزگ ہزاں پتیک ۔
 ● اتان : (ا - ن - تار - ان) ہو اتان ، میں میں ۔ اتان کنگ : میں میں کنگ ، ہو اتان کنگ ۔ (لیت و لعل کرنا)

اتارک

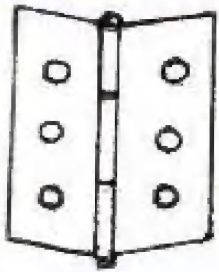

اتار

- اتادار : (ا - تار - دار) تار و تار دپ مے وگ ہزاں سپاہ و چہ واپ و پادایک موحج نورگ سے ہورسنی ہیلدار انت اتادار و تارگ و ۔
 ● اُنَب : (ا - ن - ب) بچار " اُنَب " یا " مَب " ۔
 ● اُنباگ : (ا - ن - با - گن) بچار " اُنباگ " ۔
 ● اُنبر : (ا - ن - ب - ر) بچار " اُنبر " ۔
 ● اُنپ : (ا - ن - پ) منتر ، مید ، پیک ، بچار " اُنپ " ۔
 ● اُننت : (ا - ن - ت) ہزاں مست انت ۔ پے باز " اُننت " گئے کہ برے تھناؤ برے گون و گہ کارگالاں کجا کار مرد بیت (پے پینے و " انت ")
 ● * (۲) راز - دل و انت ہزاں ول و راز ۔
 ● انت : (ا - ن - ت) ہزاں مست انت پے تیک و گتار گئے کہ برے تھناؤ برے گون و گہ کارگالاں کار مرد بیت ۔ (پے باز و " انت ")
 ● اُنتر : (ا - ن - تار) و شبو تیل (تازی : عطر)
 ● اُنٹک : (ا - ن - ٹ - ک) چیزے و تل و توک ، یں و بیہ ، منڈال و منڈال ۔
 ● اُنٹکلان : (ا - ن - ٹ - ک - لان) مال و زر و گتہ پست کپٹیں بھر ، مال و منڈی و یں خرچ و پتیک ۔
 ● انج : (ا - ن - ج) بوجیک یا دگر دریائی اولاکانی ہاساد کہ گون آئی و آچار چامپک بیت ۔

- انجھارا : (آن - جا - را) مرہبہ و زائیں کسانیں ماسیکے (ABU MULLET) (بجارت) *
- انجھاری : (ان - جہ - ری) آٹوں، آئی، مے، سہتہ، مے دھندہ.
- انجھک : (ان - جہ - کن) شپے کو چہ ڈیارجاہ و چیر شمرہ ایرکپ ایت و سرتازہ وزن کورہ ریٹ ایت.
- انجھل : (ان - جہ - ل) چہ آسن و جوڑ کرئیں مے و تکاریں کار بوج کر گراب، باسگراب و موٹر و ریل گاڑی و دگر انجھیں چیزاں تاچین ایت و دگر بازیں کارے کنت. انجھ، مشین (ENGINE - MACHINE)
- انجھیر : (ان - جہ - تی) زانتگیں نیگے. (بجارت)
- انجھیر پل : (ان - جہ - پی) انجھیر و پل کر کسان انت و گزند نہ بیت دیرہم نہ دار ایت - مردے کر گزند نہ بیت گواگوش انت مے : پلانی مرچاں تو انجھیر و پل مے.
- انجھیری : (ان - جہ - ری) ہماکر گون انجھیر و شادی کنت.
- انجھیتس : (ان - جہ - ش) دروازگ و دریگانی تاکانی و پیتیانی و پیگانی بن و جتگیں "پچبند" (بجارت)
- انجھیک : (ان - جہ - ک) انجھیتس، پچبند.
- انجھا : (آن - چا - بے) زرد و، بے مال و، چیزے پر مچ و دیم و، ٹپت و.

انجھیتس

انجھیر

انجھارا

کد : ۱۴ س م دان ۲۰ س م -

- انجھائیں : (آن - چدے - ن) مپتیں، بے زریں، بے مالیں، ارزاں بجا، بوج بجا.
- انجھش : (آن - چش - ش) انجھو، انجھوش، مے رنگ و، مے ڈول و، مے داب و، مے وڑ و.
- انجھک : (ان - جہ - ک) رے کدر، رے اندازگ، اینچک.
- انجھنائیں : (آن - جہ - ناے - ن) انجھنیں کر گلا و ساواٹاں مہ بیت، مپتیں، بے نہیں، نام گپت و گیشیتگیں مردم اتان، گون رُعب و ہواریں، مے رنگیں کار، چونائیں. (COMMON, ORDINARY)
- انجھناہیں : (آن - جہ - نا - مے - ن) بجارت انجھنائیں.
- انجھوش : (آن - چوش - ش) انجھش، مے ڈول، مے رنگ، مے ہم، چوش.
- اند : (آن - ڈ - تھال، واری، مٹکالی، : ملک اند و ڈتال انت - کم، سک کم، پے ٹلکال - مانش، گور، چر -
- اند : (ان - ڈ - مے رس انگیں دمان، کترے کر آئی و رسگ دلجم انت : پلانی انداں اند و رس ایت.
- انداز : (آن - کا - ڈ - اندازگ، کچ و ککس، شمار.
- اندام : (آن - دام - مردم و سرجمیں جند و ہر یک بھر یک اندام، دست یک اندام، پا ویک اندام.
- چار اندام : دسنازیادہ تازہ شکل اندام : دوستار، دوست و گلا بزاں ہا و دست کر آئی و اندام چوٹ و انت بشیم، آوب، ہماکر کپ نہ انت.

آندر : (آن - ذکر) تھ ، تھی نیلگ (۲) چہ سالوئک ۽ لوگ ۽ زوگ ۽ پیسیر بافور ۽ ہیٹ روچ آندر ۽ کن آنت - اے آندر
یک چادرے کو انچوش بند آنت ۽ کو بافور ۽ روزنائی مہ گندایت - بندر ۽ اے چادر ۽ بدل جُل بونگ آنت ۽ گوشنگ اش کو بافور ۽
آنت ، انگ ہم باز جاگرا انچوش کن آنت ۽ گوش آنت (۳) آسید ، سہرہ ۽ دہ ، در میان ، بے نہانت اک : پلائی آندر آنت بزان آئی
سہرہ ۽ دہ ، بے نہانت (۴) چیری چیز باہر تھی چیز راز تیننگیں یا تپ انگیں ، چیریں ، چیر دا انگیں .

اندرکس : (ان - ڈرس) بچار " اندرست " .

اندرساٹ : (آن - ڈر - ساٹ) درمانے کو پہ تھ نیم ۽ شہر آنت .

اندرست : (ان - ڈر - شٹ) پنت ، اندرست گرگ ، اہت گرگ ، درونت زیرگ یا گرگ (فارسی : اندر - پنت)

اندرکا : (ان - ڈر - کا) بچار " اندرکاہ " .

اندرکاہ : (ان - ڈر - کاہ) کاہ .

آندری : (آن - ڈری) چر آندری ، بے تواری ، چیر کا ، تھی ، ہما کہ زاہر نہ آنت .

آندوہ : (آن - ڈوہ) رنج ، گم ، ناڈراحی .

آندیش : (آن - ڈے ش) ٹرس ، بیم ، ستا ، زانگ (پارسی : اندیشہ) .

آندییم : (آن - ڈے - تم) نوان ، چیر ، چہ چتاں چیر ، چیزے کرگوں دگر چیزے ۽ نوان کرنگ کر گندگ نہیت .

آندپا : (آن ڈپ) اپریکاہ رو درلکی تیاہر کر ۽ بندوک کرایشانی زبان آندپائی آنت .

آندپائی : (آن - ڈپ ائی) آندپائی زبان کرایشی ۽ سواشلی (ش دالے لی) (تازی : سواشلی) گوش آنت - اے زبان ۽

تازی کال بازمان آنت . دعانی شمار عشر ، مشرین ، مانسر ڈرست تازی آنت ۽ رنگ سدان ۽ ہزارانی .

آنزا : (آن - زا) سہ باز ۽ کور ۽ چہ گروہ ۽ چیر ۽ چہ شہر در ۽ ہر ز شہرے .

انزار : (ان - زار) تیز ۽ ترندیں مجتک جنگ ، گیشتر پہ چیزے ۽ بیٹر برگ ۽ انزار کنگ ، انزار بندگ .

انزارگ : (ان - زارگ) انزار کنگ ، انزار بندگ .

انزہ : (ان - ڈر) ہر ہا چیزے کو پہ سہرپ ایت - ہا پولا تیں پئی یا کہ پیچ ۽ پچیں سیم کو نر آگ ۽ سہرپینگ بیت .

انساپ : (ان - ساپ) مزد گیری ، ہتک (تازی : انصاف)

انسان : (ان - سکن) مردم ، بنی آدم .

انسرگ : (ان - سن - رگ) ترہگ ، آرام گرگ ، بے تواریگ ، سہرگ - مردمانی انسرگ : چہ کسے ۽ زلم ۽ زوراں

یا کہ چہ نگ ۽ تاجاں - شپ ۽ انسرگ : بزاں بے وعدہ ۽ مردم ہر کس و پس ایت شپ بے ترک ۽ تواریت - ۽ رنگ ۽ ملک ۽

انسرگ - تاڈراہ ۽ انسرگ : چہ درد ۽ دورانی بیڑاں رند ترہگ ، مشیتاں پچے ۽ چہ لک و رنگ ۽ انسرگ .

انسگ : (آن - سگ) بچار " ہنگ " .

انشپ : (ان - شپ) مرچگیں شپ ، ۽ شپ کہ مرچگیں روچ ۽ زند کیت .

انشپی : (ان - ش - پی) مرچگیں شپ ۽ یا ۽ شپ ۽ کہ گوڑگ ۽ آنت ، ۽ شپ ۽ کہ چہ مرچگیں روچ ۽ زند کیت .

انشپیگ : (ان - ش - پی - گ) بچار " انشی " .

آنشگ : (آن - شگ) بچار " ہنگ " .

آنتک : (آن - کٹ) چوہ ۽ کس ۽ دپ جنگ ، آنت جنگ ۽ ووزگ - بچار " ہنگ " .

اَنک : (اَن - کَن) جنبی نامے ، فہانک یا اَنک بھم گوش اَنت ۔

اَنکا پگ : (اَن - کَا - پگ) بچار " ہنکا پگ "

اَنکار : (اَن - کَار) نمٹگ ، نمٹو گری - (تازی : انکار)

اَنکد : (اَن - کَن) بچار " اَنکد "

اَنکدا : (اَن - کَن) بچار " اَنکدا "

اَنکدگ : (اَن - کَن - گ) بچار " اَنکدگ "

اَنکر : (اَن - کَر) بچار " اَنکر " *

اَنکرگ : (اَن - کَن - رگ) بچار " اَنکرگ "

اَنکیاس : (اَن - کَن - یاس) اینچک ، اَنکدگ ، اے کدر ۔

اَنکین : (اَن - کَن - ن) بچار " ہنکین "

اَنگار : (اَن - گَا - ر) آس ، اَنکر ، کُشتگ ، اَنگار کنگ : پل دیگ ، مرک کنگ - اَنگار دیگ ، اَنگارگ ، اَنگار بیگ ۔

اَنگور

اَنگلت : (اَن - گَلٹ) تارے وھدے ، تا اَنوگ ، دانکد آبی (۲) بود ، وس ، اَنگہ ۔

اَنگتاں : (اَن - گَتا - ن) تارے وھداں ، داں آتنگاں (۲) وساں ، بوداں ، گدھی ساہ ، دُور باریگاں ۔

اَنگر : (اَن - گَر) روکیں اَشکر ، کُشتگ ، اَنگری : چوانگرے سوچوک ، سگ سمر (اَنگری نیم) اَنگر گوار : آس گواروک ۔

اَنگر : (اَن - گَر) اَنگو ، اے دیم ، اے کرتے ۔

اَنگرے : (اَن - گَر) چت دُچاگرد ، چاری دیم ، چہر دیم و اَنگرے کنگ ، اَنگرے گزگ ، اَنگرے کپگ ، اَنگرے بیگ یا بوگ ۔

اَنگرگ : (اَن - گَر - گ) چو آس و اَنگرے ترنگ ۔

اَنگور : (اَن - گُور) زانت گیں نیبگے کہ ہر جاگہ بیت ، ایشی و ہشک ہم کن اَنت کہ سیج خوشگ بیت ۔ چہ ایشی و

شرند آپ ہم جو کنگ بیت ۔ (تازی : عنب) (GRAPES) (بچار بیت)

اَنگور جان : (اَن - گُور - جان) چے ، کروچے کہ دانگے زرد اَنت ۔

اَنگوری : (اَن - گُور - بی) اَنگور باگ ، چاچر کہ گوں اَنگورے سیادی کنت ۔ اَنگورش کہ اَنگوری آپ ، اَنگوری دانگ ، اَنگوری توم ۔

اَنگہ : (اَن - گ - ہ) بچار " اَنگت "

اَنوگی : (اَن - گُور - گی) اَنگی ، اَنگی ، کارنے کہ گوں اَنگیں وھدے سیادی کنت ۔ ہا کار کہ اتوں کنگ بیت ۔ اَنگوش

کہ: اروت ہزاں اُتی روت یا کہ ہا کار کہ اُتوں کنگ بونگ انجوش کہ: آشت ہزاں اُتوں شُت۔

اِتل : (اُن۔ اُن) مردی نائے۔

اُتوں : (اُن۔ اُن) اُتی، اُنیک، مے دمان ء۔

اُتوش : (اُن۔ اُن) بچار "منوش" بے سار، کھسو۔

اُتی : (اُن۔ اُن) اُتوں، اُنیک، مے دمان ء، مے سہت ء۔

اُنیک : (اُن۔ اُن) اُنیک، بچار "منیک"۔

اُنیشک : (اُن۔ اُن) بچار "منیشک"۔

اُنیک : (اُن۔ اُن) اُتی، اُتوں، مے دمان ء۔

او : (او) گوانکالے کہ پے کسے ء خواجک جنگ ء کار مرد بیت۔ انجوش کہ: او شاہی ! اولک ء مردماں !۔

اُوا : (اُو۔ وا) مُشکافی زبان ء تاؤراہ، ریش، زیم، وژو یا پ "ء گوش اُت۔

اُوادگ : (اُ۔ وا۔ دگ) نوادگ، بے واد، کم واد، ہاؤرگ کہ واد اُش مان نیست یا سک کم اُش مان۔ ہر یک بے تاین چیزے۔ گوشتن : اے چیز اُوادگ ء در دل انت۔

اُوار : (اُو۔ ا۔ ر) بچار "ہوار"۔

اُواران : (اُو۔ را۔ ن) بلوچستان ء یک جاگے ء نام انت۔

اُوباد : (اُو۔ با۔ د) اُوبادگ، چک ء ناسگ۔

اُوبادگ : (اُو۔ با۔ دگ) اُوباد، چک ء ناسگ، زامیدگ، زئی۔

اُوبادگال : (اُو۔ باؤ۔ گال) ہاگال کہ چیک بنگالے ء در آتنگ (تازی: مُشلق، انگریزی: DRIVATIVE)

اُوبال : (اُو۔ بال۔ ن) بزرگ، بزرکار، وار، گریب (۲) ہک، اُگبال، اُگبال۔

اُوبد : (اُو۔ بد) بچار "اُوباد"۔

اُوبدگال : (اُو۔ بد۔ گال) "اُوبادگال"۔

اُوپار : (اُو۔ پاؤ۔ ر) تاهیر، سنگ، سبر، سنگ ء اُوپار۔

اُوپھا : (اُو۔ پھا۔) گرم، سوچک، آس "ماں مُشکافی زبان ء۔

اُوت : (اُو۔ ت) بچار "اوتاگ"۔

اُوتاک : (اُو۔ تاک) دیوان جاہ، دیوان کنگ ء کوئی (گیشتر پے لُند بانڈان)

اُوتاک : (اُو۔ تاک) اُوت : گد ء چنات بندیک (ڈرامی ء بندیکوں "تاجو" گوش انت) (۲) ہر بندیک کہ بارگ بیت

(۳) لال ء لڈوکیں دور واں اوتاگے پر انت ہزاں پے دُذانی جلاک ء اُبرشی کید پے کنگ انت (۴) لُندانی دیوان جاہ "اوتاگ"

اوترا : (اُو۔ ت۔ ر) سہی گوات (گال در آمدے)۔

اوترا : (اُو۔ ت۔ ر) بے چک ء ناسگ۔

اُوجری : (اُو۔ ج۔ ر) اُوجریک، اوجری، اوجریک، پس ء روت ء سگندان

اوجتو : (اُو۔ ج۔ ت) اوتاگ ء، بے گمانی (اے سندھی گالے)۔

اُود : (اُو۔ ڈ۔ آ) جگہ، پے دیر ء جگہ ء گوش انت۔ "اُد ء چپ کہ پے نرک ء انت۔ اُد ء اود کنگ : گوشنت

اوشٹ : (اوشٹ ش) : اوشٹ " اوشٹگ " پرمانگل انت (۲) ہا چیز کہ نہ سرائیت (۳) بھر جہندہ دگر امر ہوا
آب و گوش انت کر آئی اوشٹ و نشان ۵ یا ۷ پر انت ہزاں سرینوک " ۷ ۷ ۷ ۷ پر شے نیست ۔

اوشٹ : (اوشٹ ش) بچار " ہوشٹ "۔

اوشٹ : (اوشٹ ش) " ہوشٹ " و نہانت و انت ۔ بے بندرات و مردم " ہوشٹ " پر دریا و گورم و گوش انت
ہا و ہدی کہ پٹ و کرت و بہ پرش انت کر آئی و آپ و تلگ و تان و جاگہ نہ بیت گڑا گرتیں تو اسے کنت ۔ چونا ہیگا اسے گورم و جندم
کسان انت و دومی پٹ و دیم و زمین بڑا وگ انت ۔ دریا و دپ و پر و شوکیں ہا سکیں کسان گورم و ہم گوش انت کر آ تان
نہ دنت ۔ ہار و ہا آپ پر ہیلے زمیناں رس انت و نہ رس انت و " سکو " کنت ۔

اوشٹارینگ : (اوشٹ ش۔ تہا۔ رس۔ ن گن) انچوش کنگ کہ بوشٹ انت ۔

اوشٹگ : (اوشٹ ش۔ ٹگ) دوئیں پادانی ٹگ بیگ، ٹگ پاد بیگ، ٹگ بیگ، ٹگ بیگ (۲) بنگ، دارگ (۳) بیم بیگ ۔

اوشٹم : (اوشٹ ش۔ ٹم) سما، زانت، سار، ہوش، بچار " ایشٹم "۔

اوشٹم : (اوشٹ ش۔ ٹم) ٹگ و کاسگ و ہر دوئیں دیان ماکش انگلیں دارگ کوکانی گردن و ہر دو دیان لونجان انت ۔

اوشیش : (اوشیش ش) ساپ، چوشٹگ و سنگر انگلیں آپ، ہا چیز کہ چو آدینک و ساپ بہ بیت ۔ ہا آپ کہ چساپی و

آئی و بن مہر گنگ بہ بیت (چشیش = شیشگ)

اوکار : (اوکار گار) ہوکار : ہوکارگ و توار - ۲ - جیونی و جاگہ و نام انت ۔

اوکارگ : (اوکار گار گن) ہوکارگ، کوکارگ، ہوک کنگ، کوک کنگ : دل کہ بد بیت مردم پر شاگہ و ادکار انت

اگان مردم نہ شان انت " اوکارگ " گیشتر بیت ۔

اؤکو : (اؤکو گن) بوم، شپی مرگے، بو (۲) ایب لچے و تہ و یک بندے و اؤکو! بؤکو! شرت یسبو! چقات ہے!!

ایش و بئج : کنگ شٹگ پیل و انت ۔

اؤکو : (اؤکو گن) شپانک چر و قی گف و تہ و ساز رنگیں آوازے کش انت ۔ ایشی و اؤکو گوش انت ۔ گوش انت کہ

نم مہ چو شپانک و نفی و قی گردن و پشت و مان ترین انت و اؤکو جنگ و جہد کنت ہزاں شپانک و گیگانا کنت ۔

اؤکین : (اؤکو گن) بئج، کاسے و نوک دست جنگ (فہوکیں " ہم بچار) ۔

اوکار : (اؤکار گار) رومست ۔ اوکار کونک ہزاں رومست کنزکین دلوت یا اولاک ۔ ہمار، بیگواہ، ہر باد ۔

اؤکارگ : (اؤکار گار گن) رومست کنگ (۲) وگ و ایر برگ، پلنگ (۳) بیگواہ کنگ، ہر باد کنگ، ویرندان کنگ، چیراپ کنگ ۔

اؤگان : (اؤگان گن) اؤگانستان و مردم کہ ایشانی زبان پارسی انت ۔

اول : (اؤن) بئج، بئجی، بئجری، بئجش ۔ (تازی : اؤل)

اول : (اؤل) اولاسگ و توار، اولاسوک، کار جاہانی کار و بئج و بندی و ہال دیکیں اولاسوک ۔ ہول (SIREN)

اولاد : (اؤلاد) پٹک، پٹک و نماگ (تازی : اولاد) باز، یک و لڈ

اولاک : (اؤلاد گن) ہا چار پادیں سہدار کہ بہ کشتی یا سواری و تجازی و کار مرد بیت، انچوش کہ : اشتر، ہر، اپس ۔

اولاس : (اؤلاد۔ لاش) ملک و مروانی ہال دیک و توار کہ اولاس انت (

اولاسگ : (اؤلاد۔ لاسگ) ہولاسگ، اولگ، ہوگ، ڈرگ، نرتول یا پٹک و بہ ذراچ کشی و قی توار و کنگ کہ چو

موتک و زہیر گنگ و الحان و انت ۔

اول دیوان : (اول۔ دنی۔ وان) ایک ٹکبندی ہے ۽ ٹنگی دیوان ۔

اول ڈاہ : (اول۔ ڈاہ) ڈاہ ۽ ٹنگی ۔ ہلے ۽ ٹنگی سرہال، اول ہول، ٹنگش ۔

اول ڈک : (اول۔ ڈک) ٹنگی ڈک کہ چیزے ۽ گڈاگ ۽ چنگ بیت ۔ ٹنگی شرت ۔

اول رخت : (اول۔ رخت) نوک رخت، ہا امشتر کہ ٹنگی رندہ رخت کنگ بیت، جرمیں ہشتر ۔

اول رین : (اول۔ رے۔ ن) ہا ٹوچ کہ نوک ٹنگی رندہ ہیک دیگ ۽ ٹنگی کنت ۔

اول زنگ : (اول۔ زنگ) ہا دلوک کہ ٹنگی رندہ زائیت ۔ پے مردم ۽ "اول لاپ" ۔

اول زنگ : (اول۔ زن۔ ن) چہ دو جیہ میں مرداں ہا کس کہ چرسرہ دومی ۽ زنگ ۽ جنت ۔ چہ بازی رندے ۽ زنگ جنگ ۽ ہا ٹنگی رندہ جنگ زنگ ۔

اول زین : (اول۔ زے۔ ن) ہا آپس کہ ٹنگی رندہ پے سواری زین کنگ بیت ۔

اول سال : (اول۔ سان) ہا ساعدہ کہ آئی ۽ پیداک بیگ ۽ دینگا سالے زنگو سنگ ۽ کاسی پات ۽ مرگا اول سالیں ۔ شعلہ کار،

اول سانگ : (اول۔ سان من) ہا مردین پاک جنیں کہ ٹنگی رندہ سیرہ سب کنگ کنت ۔

اول شاگ : (اول۔ شان) آسک ۽ ٹنگی شاگ کہ شہار راش ذراج ۽ ترندہ جنت ۔

اول شام : (اول۔ شام) شاو شپ ۽ رگ انت ۔ بے ہاشا کہ صلا رگ بیت اول شام "دومی شام کہ بے دھندہ رندہ ۽ رگ بیت پے شام ۽ غموش انت ۔

اول شپ : (اول۔ ش۔ پ) سرشپ، شپ ۽ ٹنگی ۽ بھر، شپ ۽ ادلی پاس ۔ سالوگ ۽ با نور ۽ سیرہ ادلی شپ ۽ ہر دیناں ادلی شپ ۽ غموش انت ۔ یک شپی "اول شپ" ۽ نوک ۔

اول شنگ : (اول۔ شین گ) دانگی، مہتاک یار و تاک ۽ ٹنگی رندہ ۽ شنگ بیگ ۔

اول کار : (اول۔ کار) کار ۽ ٹنگی، ہا کار کہ نوک ٹنگی کنگ بونگ ۔ ہا مردم کہ نوک کار ۽ ٹنگی کنگ، ہا مردم کہ چہ اے دگراں پیر کار ۽ دست جگ ۔

اول کش : (اول۔ کش) ہا گرچ یا بند کہ ٹنگی رندہ سک ترندہ کش بیت ۔ چیم کہ پرکن انت یک برے اول کش ۽ کن انت براں شتر دم ۽ دینت ۔ اول کش ۽ چیم ترندہ انت، غموات ۽ ٹنگی ۽ کش ۔

اولگ : (ا۔ و۔ لگ) بچار "ہولگ" ۔

اولگ : (ا۔ و۔ لگ) بچار "ہولگ" ۔

اول کش : (اول۔ کش) چہ دو مردم ۽ تیکے کہ پیر کیت ۽ ہاے یا کلوسہ گوش ایت ۔

اول گند : (اول۔ گن۔ و) چہ دو مردم ۽ کہ ہر تیکے لوٹ ایت دومی آئی ۽ مہ گند ایت ۽ ایش ۽ گند ایت تیکے دومی ۽ "اول گند" کنت دت ہم "اول گند" انت ۔

اول گوانک : (اول۔ گ۔ و۔ ان کن) بنگی گوانک، بنگی توار ۔

اول گومس : (اول۔ گ۔ و۔ م۔ ن) ہا امشتر کہ نوک گومس کنگ بیت ۔ نوک گومس ۔

اول گمیر : (اول۔ گی۔ ر) چہ دو مردم ۽ کہ ہر تیکے لوٹ ایت کہ دومی ۽ پیرہ بگیت، ہا گیش بیت ۽ دومی ۽ پیش گیر کنت ۔

اول لاپ : (اول۔ لاپ) ہا جنین کہ اولی رندہ آئی ۽ لاپ پتر بیت ۔

اول لب : (ا۔ و۔ ل۔ م۔ ب) بچار "ہولب" ۔

- اُولسارہ : (اُول۔ سار۔ ہ) بچارہ اور ماڑہ
- اُول مٹر : (اُول۔ مٹر) بنگی مٹر، بنگی چنگ، اولی بڑگ (پیش مٹر)۔
- اُول مٹر : (اُول۔ مٹر) اولی مٹر، بنگی چنگ۔
- اُول نام : (اُول۔ نام) مردم و قتی جند و نام، ہندریں نام ہزاں زئی و نیکنام و پت و نام اتان۔ لہتیں مردم و نام چہ تیکے و گیشتر انت گڑا آئی و ہندریں نام۔
- اُول نند : (اُول۔ نند) چہ کارے و کنگ، چہ کار سوری و یا چہ کار و در بزرگ بنگی رند و زندگ یا کہ لوک زندگ۔
- اُولو : (اُول۔ لو) اولیگ و زاتے۔
- اُول واپ : (اُول۔ واپ) بنگی واپ ہزاں انپوشش کہ مردم سر و داب و دینت، داب و بنگی بھر کہ مردم مگران واپ بیت۔
- اُول واد : (اُول۔ واد) ماہیگ کہ وادکن نے آئی و بنگی وادکنگ رند شودانت نے کہ باز سورہ بیت، تازہ واد۔
- اُول وھر : (اُول۔ وھر) ہاد و لوت کہ بنگی رند و دھر بیت یا کہ آپس بیت۔
- اُول ہول : (اُول۔ ہول) اول اول، گون بنگی ہولگ و توار و چہ درستان پیسر۔
- اولیا : (اُول۔ یا) ہزرگ، ہدارس اتگیں مردم، کراماتی مردم (تازی: اولیاء، ولی)

اولیگ

- اولیگ : (اُول۔ لی۔ گ) ہادرا ہیں دار کہ آئی سر و پتین تھنگ و مکر بستگ انت کہ ایشاں چنگ گوش انت کہ ایشانی
- اولیمب : (اُول۔ لم۔ ب) چہ شدام چندگ و پیسر ڈگار و سرکار کن انت ہزاں آپ دیگ، شہر و کار کنگ و لگت کنگ و جریگ کنگ بیت۔ فی ڈگار کہ سرکار و تیار و بچ کنگ بیت ہزاں ہمدست کنگ بیت پدہ گوکان سوارے کن انت کہ گوزن یا مرز و ترازگ انت نے۔ بے پیسر چہ گوکانی سوار کنگ و ترازگ و گزانی سر مال آوار کہ ہزارنگ انت ہمیشاں ڈگار و سر و بچ کن انت کہ گون ترازگ و اے سر مال گون شہراں ہور بہ بنت۔ چہ ترازگ و رند شدام و تو مان چٹا انت۔ مے گزنی سر مالان اولیمب و گوش انت۔
- اولیمب : (اُول۔ لی۔ تم۔ ب) اولب، ہولمب۔
- اولینگ : (اُول۔ لم۔ گ) اولگ و گیشکار گال۔ بچار ہولینگ
- اوم : (اُول۔ م) مالدی کہ مالدجن انت آئیانی ملیپ و دیم و یک و دے مردم نندایت ہلیپ لہتیں پاکنا زینک گوش
- ایت و دیم و نشتگیں مردم خواب دینت یا کہ پ زیمیک و د و گال رند پ رند گوش انت ایشی و اوم و گوش انت۔
- اوتار : (اُول۔ ماز) اوتارگ و توار۔

● اُوتارگ : (اُؤ۔م۔ما۔رگ) داب ہتہ ء اُؤم اُؤم کنگ، داب ہتہ ء نارینگ، چہ درداں اُوتارگ، پڑھری
 یک گچے ہ پتوہ پاکر نہ وشی ء سہراکگ "خٹھٹھ" گوشگ۔ اُوتارگ جنگ۔

● اُومال : (اُؤ۔ما۔ل) مزن گورم کہ پڑش ایت آئی ہ پڑوشاپ گوں مزنیں شرنہی یے دگن نیاب ہرگ یالوں
 کوہاں جنت کہ جدہ دگہ کسانیں گورے جوڑکنت ء دیم پہ دریا ء روت۔ ایشی ء "اُومال" گوش اُنت ہرج گورے کہ گونے
 اُومال ء دوچارکپ ایت گوں ایشی ء ہمشہات بیت کہ چوٹوب ء توارکنت۔

● اُومان : (اُؤ۔ما۔ن) بے تاہیریں زہیر بے اجامیں مٹل کہ چہ مردم ہ دل ء کسے ہ یا جاگے ہ روگ یا گندگ چہست
 بیت ۔ ملک من ء اومان اُنت دلا لاپیں۔ اُشتر ء پہ وقی ہترہ اومان بیت ہ کسے ہ لاپ وکش نہ بیت دست ء
 کیت دھدے کہ میل ء بیت ہزاں آئی ء اومان بیت۔ پشیتا نہیں کلپیں چک ء گوش اُنت : زاناں تراپہ رتہ ء
 اُومان اُنت۔

● اُوماں گنوک : (اُؤمان۔گ۔نوک) ہا مردم کہ آئی ء یک اناگ گنوک اومان گر اُنت ہزاں زانگ نہ بیت کہ دی
 سرہ ء جن اُنت ء گنوک ء گیت بے ہزاں اے کچہ ء مان اُنت کہ چوکہ مری ء ناؤ راہی ء پائی ء بیڑ کار ایت۔
 اومرہ : (اُؤ۔مز) بلوچ دپترانی زانگیں واہگدار کہ پہ وقی کول ء اُہد ء مسماں بندگ ء بتل اُنت۔ ایشی ہ واہگ
 گوں ماہو ء بوتگ کہ ہردو وقی کولانی سرہ نشنگ اُنت۔

● اُومراڑی : (اُؤ۔م۔را۔ڑی) اومراں : بلوچ راج ہٹکے کہ دت ء اومرہ اوبادگ گوش اُنت۔
 اُومراں : (اُؤ۔م۔را۔ڑی) بلوچ ہٹکے کہ دت ء اومرہ اوبادگ کنت۔ اومراڑی۔
 اُومرماہو : (اُؤ۔مز۔ماہو) اومرہ ماہو : زانگیں ء نام پڑشتگیں واہگدار کہ ہردو وقی اُہد ء کولانی بندگ
 بوتگ اُنت۔

● اُومگ : (اُؤ۔مگ) اومان بیگ، واہشت بیگ، مٹل کنگ۔
 اُومی : (اُؤ۔می) مٹلیانی گورہ کہ نو دربر کلام اللہ وان ایت ء ہلاس کنت آئی ء اومی کن اُنت۔ نوکیں گدے ء گورہ
 دینت مکتی درست ہراہ ء بنت ء شہرہ ترین اُنت ء یاکناز یک ء نیکلو مگ وان اُنت۔

● اُومینگ : (اُؤ۔ے۔مگ) اومان دیگ۔ اومان ء ہڑینگ۔ انچوش کنگ کہ اومان بہ بیت۔
 اُوتارگ : (اُؤن۔تا۔رگ) بچار "اوتارگ"

● اُونڈ : (اُؤ۔ن۔ڈ) بچار "ہونڈ"
 اُوہ : (اُؤ۔ہ) پہ بدیں رنگے کسے ہ گوشگ "اُوہ کہ توبات ء!"

● اوہر : (اُؤ۔ہز) ہرج ہماساپ ء تسہیں چیز کہ آئی ء ہر چیز ہ ڈروشم پہ جوانی گندگ بہ بیت۔
 اوہند : (اُؤ۔ہن۔ڈ) ایوند : ہاس دکہ چہ گچے ہ سرہ ہڑانگیں ہوش ء ہمیش ء بندانت ء ایر دینت۔
 اوہنگ : (اُؤ۔ہن۔گن) چوکہ کمانگیں مگر یا مچلب ء لونجان ء ایر دانگیں کیر ہشتگرہ بارہ کچہ کارے گوش ایت :
 تہ شنگراش اوہنگ اُنت چلبانی "ہزاں اولب اُنت۔"

● اویل : (اُؤ۔ے۔ل) بچار "اہیل۔"

● اویلی : (اُؤ۔ے۔لی) بچار "اہیلی۔"

● آہ : (اُؤ۔تورشت ء درد ء سہراکگ ء اے توار ہوشگ۔

- آہت : (اَہ-ت) آگے گوستگال آہک، آخت، ہیئت۔
- آہنجنگ : (اَہ-ج-نگ) بچار "آہ جنگ"۔
- آہچک : (اَہ-چ-کن) بچار "آہچک"۔
- آہد : (اَہ-د) واہ، اکرار، کول، مَسام (تازی: عہد)۔
- آہر : (اَہ-ر-ر) دھلے کر دانگ کے کدر و گنتی و اُمباگ و بنت۔
- اہرام : (اَہ-را-م) شتر رنگیں جیک، دوستار، پتوسیپ دوست و گوش آنت۔
- اہسان : (اَہ-سا-ان) نیکی، شری، منت (گال در آمدے: تازی: احسان)۔
- آہشک : (اَہ-ش-کن) بچار "آہشک"۔
- آہمک : (اَہ-م-کت) نادان، بے زانت (۲) بزن، بے ساہار۔
- آہنجگ : (اَہ-ن-ج-گ) بچار "آہنجگ"۔
- آہوال : (اَہ-وا-ل) ہال، جاور (تازی: احوال، حال)۔
- آہور : (اَہ-ہو-ر) ماہی کے کتام کے سک و ش (انت) (دون) * ایشی و دگر زاتے و کشکی اہور گوش آنت (بچار بہت)

کد: ۷۰ سم دال ۱۳۰ سم م

(BLUE FIN TUNA)

آہور

کد: ۸۰ سم دال ۱۰۰ سم م

(STRIPED TUNA)

کشی اہور

- اہیر : (اَہ-ہی-ر) آہیر، رشگان، تزن، پیگورہ لالچی، تہی، ہما کہ چمے ڈیگر و مال و انت۔
- آسید : (اَہ-ئی-د) مسلمانانہ و شیش روچ کوسالے دو بر بیت کے چر و چگانی ماہ و رند و دومی تہ و زیارت و روچ و رند (تازی: عید)
- ای : (اَہ-ئی) بڑگ و دھدہ مردم گوش آنت۔
- اے : (اَہ-اے) پیرانی، پیر مسکرا، یا گوش کند و ہارت و گپتے و سر و ہیرانی زاہر کنگ و گوشگ بیت۔
- اے : (اَہ-اے) یک مردے و دل گوش لگ و گوشگ "اے پلانی" پیر گوانگال و رنگ و "او" و برانت و ہم کار مرد بیت۔ باز جاگ و پیر ہو "و برانت و ہم گوشگ بیت۔
- اے : (اَہ-اے) ایش، پیر نیک و چیز و سوچ و یک و گوشگ بیت : "اے کار چہ"۔
- آیا : (اَہ-یا) جُستگالے کہ گپت و بُسبج و کیت۔ آیا : "آیا توگون من کاے؟"
- آیا : (اَہ-یا) تگانی زبان و لانگبوج و گوش آنت۔
- ایب : (اَہ-بی-ب) بچار "ایب"۔
- ایب : (اَہ-ب) کچہ، کتی، کبودی۔ (تازی: عیب)
- آسیدار : (اَہ-ب-دار) ہما کہ کچہ کے مان انت، کچہ دار۔

ایبری : (اے۔ بے۔ ری) ایبری۔ اے زندگی "اے بے ری"

آیسی : (اے۔ پی) آسیدار، کچھ دار "ہرچے کو آسپی پانگ و گپی"

ایت : (ای۔ ش) کھار گالے کو گالائی رندہ کیت و آسانی بزانت و وقتی رنگ و گیشین ایت۔ اے ہا کار گالائی رندہ کیت کو آسانی گڈ سہ اے گالوار کیت انچوشس کو سرگ، سرات، سہرایت، کندگ، کنڈات، کنڈایت۔

ایبتبار : (اے۔ ش۔ ب۔ از) ابتبار، بیس، بادور، دوست (چہ تازی : اعتبار)

ایتک : (اے۔ ش۔ کن) سہ بازہ کور و کور و چہ مگ و چہ یک شہرے۔

ایٹک : (ای۔ ٹی۔ ٹی) تکی، نمجلی، مگر تچ، پہ نشانگ جنگ، ایتک کنگ۔ ہیٹ۔ پلانی و چکل ایتک انت یا کہ دست و

ایتک انت، ایتک کنگ و جنگ، ایتک بندگ، پہ نشانگ جنگ و ٹینگ یا کمان و ٹچک و نشانگ و مگر تچ و

دارگ، گور بندگ و جنگ بزائ ایتک کنگ بے ایتک و گال گیشتر پہ چکل جنگ و کار مرد بیت۔

ایشان چکلی : (ای۔ ٹی۔ ٹان۔ پخ۔ گ۔ نی) نشانگ بندگ و چکل جنگ۔ بزائ ایتک کنگ و جنگ۔

ایٹکی : (ای۔ ٹی۔ ٹی۔ کن) بچار "ٹنگ"

ایر : (اے۔ ژ) جھل، ہا کر چست و انت، و اگلی تھگ و سہر و ایر انت بزائ تھگ و سہر و انت، پھر بزائ گلیں۔

ایتر : (ای۔ ژ) بچار "ہیر"

ایتراب : (ای۔ ژ۔ راک) سکتیں تیز گوز و کیں توار، یک چیز و پہ زندگی شگوزگ و توار، روت گوزگ، ایتراب،

زروگ بند، اشتاپ کار، بے پرواہ۔

ایراپ : (اے۔ راک۔ پ) جھل و میں زمین، جھلیں زمین، ایر خلیں زمین، ایراپگ۔

ایراپگ : (اے۔ راک۔ پگت) ایر + آپگ ایراپیں زمین، جھل دپیں زمین، ہا زمین کہ کور و جھلیں کیر و انت کہ ہار و

آپ اش درستان چہ پیسر گپت۔ پشت تریں جاگھاں پیرمگ "گوش انت اے ایراپگال گواش ہم گوش انت۔ ہر یکیں ہار و آپ ایشا پگت۔

ایرات : (اے۔ راک۔ ش) بچار ایرہت

ایراد : (اے۔ راک۔ زاک) کچھو چینی، یک گپت یا شور یا کار و بارہ و یا آئی و بھرے بارہ و وقتی منتو گری و سہر کنگ یا پشہو بان

دیر کنگ و بارہ و پت جنگ۔

ایرار : (اے۔ راک۔ ژ) ایر + آر = ایرار : چہ بڑ و ایر آرگ بزائ جھل آرگ۔ زیم و بڑ بڑ بڑگ و رند ایر کار انت۔

ایرادگ و چند۔

ایرارگ : (اے۔ راک۔ رگ) ایر + آرگ : جھل آرگ، چہ بڑ و پ جھل آرگ، زیمیر یا زہیریک و ایرارگ، گٹ و ایرارگ

گوات یا گواتان ایرارگ : پہ درمان و دواگ جان و یک اندامے و یا کہ ریش و گواتان ایرارگ بزائ سسوم و گوات گیشیں

چیز و جھل روگ، گواتان جھل بڑگ۔ کار و ایرارگ : بزائ کار و پ و سہارے و کشگ و آئی و گٹ و شیکارگ کہ

آئی و بڑ بیت۔ گردن یا سر و ایرارگ : چہ بے زند و بے سہی و گردن یا سر و یلہ بیگ و یکیم و جھل و لیٹگ۔

چتانی ایرارگ : پہ چیز و رنگ و اُصیت و دل و ایرارگ : انجیں گئی گپت یا سر ہلے کسے و دیگ کہ آئی و دل ایرارگ

"پلانی تو مے دل ایرارگ" بزائ بے زند گرت، آچار ایرارگ : بزائ بوجیک و آچار و جھل کنگ کہ بند و گال و آچار

گرگ انت، پشک و ایرارگ : کسے و پشک بڑ لایچ انگ بہ بیت گوش انت و پشک و ایرارگ۔ دست و ایرارگ

پہ ونگ و۔

ایران : (اے۔ ران) بلوچستان و روایشت ایک مزیں ملکہ آئی و سیم سرگوریجاں روسیاء و روایشت و گون ترکی و اراک و دوچار کپ آنت۔ ایلان و مردم و ت ایشی و ایران و گورس آنت۔
ایران : (ای۔ ران) کاشیگ، رزان، آپلاری توری و رگوری۔
ایرانی : (اے ران) ایران و پارسی زبان یا دیگر زبانان گپ جو کیں مردم، گجر۔

ایراہت : (اے ر + اھ۔ ت) بچار "ایراہت"

ایر آیک : (اے ر + آ۔ یگ) جھل و آیک، چہ برزیں جاگے و ایر کپک و جھل و آیک۔ هامین و ایر آیک، بزان ایرحت بیگ۔ شھر و ایر آیک، بزان هامین و ایرحت بیگ، زندمانی و ایر آیک، بزان مردم و مرگ، زندمانی و کنگ گوانانی ایر آیک : درشتگیں یا ریشیں آندے گوات گپک ایشی و گوانانی رُوگ۔ گوات و ایر آیک : گوانیگانی زار و ایر آیک بزان و ڈھل و سرنایاکہ پے چنگ و سرو و ناڈراہ و پے پریگ و وادار بیگ و سسر و سرنیگ و گون زیمان ناچ کنگ ناچ و ایر آیک : بزان ناچ و ایر کپک، ناچ کنگ و مھبت گزگ۔ لاپ و ایر آیک : لاپ پڑیں جینے و چہ ناوش بیگ و، پڑوریں مردم و چہ لاگر بیگ و۔ گوانی ایر آیک : لاگر بیگ۔ لھڑانی ایر آیک : بزان جھل کپک و ایراد بیگ۔ ایر آیک و مرگ و پلانی ایرانک و مرٹ بزان مرٹ مے رنگ و ایر آیک و کارے کنگ، ایر آیک و رُوگ اے رنگیں گوانی تہ و ایر آیک و کال گیشینے۔

ایر مڈگ : (اے ر + ب ڈ ڈگ) ایر رُوگ، مڈگ و ایر رُوگ۔

ایر برگ : (اے ر + ب۔ رگ) ایر + برگ : بھل برگ، چیرہ برگ، ورس و یا آپ ایر برگ بزان چہ گپ و پ لاپ و جھل برگ ماربا، میگ و یک چیزے و ایر برگ بزان پلگ، زمین و چیزے و ایر برگ : چہ زمین چنڈ یا دیگر انجیں نیوے و زمین و شرگ و چیزے ایر برگ۔ آپ و ایر برگ : زمین آپ و ایر بارت، دریا و آپ ہر گز انجیں چیزے و ایر بارت بزان آ چیز مڈایت۔ زھرائی ایر برگ : زھرائی و رُوگ بزان زھر گرگ بے مچ نہ گنگ و پ شھل و تران و تیار بیگ۔

ایر مڈگ : (اے ر + ب۔ ک۔ ک۔ گن) ایر رُوگ، وڈ بنگ و چپ، مین رُوگ، کل و رُوگ، ایر مڈگ۔

ایر پد : (ای۔ ر۔ پ۔ ڈ) ایرت + پد = ایرت پد : بزان بگرو۔

ایر پڑشگ : (اے ر + پ۔ ر۔ شگ) بگرو یا دیگر انجیں چیزے و کرتے و یا آئی و یک بھرے پریشگ و زور پریشگ و پڑشگ۔ و ت و ت پتایگ۔

ایر پڑشگ : (اے ر۔ پ۔ ر۔ شگ) جھل یا دیگر چیزے و کرتاں پریشگ کہ گونڈ تر بہ بیت۔ گدے و کرتاں ایر پڑشگ پے شوگ و ہاتر۔

ایرت : (ای۔ ر۔ ت) نک کسان، ایردگ، بوریہ، چتر وک، بنگت، کش (۲) پانی شنگ و گور، ایرت ایرت : سکا ایرت پد : (ای۔ ر۔ ت + پد) بگرو، ہاک پدے سکا ایرت آنت۔ چاچ : مینگ لڈایت ایرت پد محمود انت " ایرت پڑوش : (ای۔ ر۔ ت + پ۔ ر۔ شگ) گسی کسان کسان چیز، چہ بازار و گپنگیں کم کم و کسانیں چسبند۔

ایرت چار : (ای۔ ر۔ ت۔ چار) ہا مردم کہ ہر کب چیزے و برابر پے دگوشش چار ایت کہ کسانیں شتری و ہدی یے ہم چہ آئی و چتاں اندر مہ بیت۔

ایرت چارگ : (ای۔ ر۔ ت۔ چار۔ رگ) ایرت چاری کنگ، پے دگوشش چارگ، چہ چیزے و شتر و گندگ و زانکار بیگ و ہاتر و پے جوانی و دگوشش چارگ۔

گورم ہر صلیب دیکھت گون، تیاب د میدان چک پرش (پنٹیں ٹھٹھ) زیرانت دریا مان دینت دانکہ مودو کورم پہ پرشنگ و چست بنت آ
 مے پرش و دراج پڑی گرانٹ بے سرے دتی لاپ دسک دینت دتی دل و چیش دکتیں چست دارانت گون مردوئیں دستاں آئی و دوی
 سرور دارانت دگون گورم و ہور تیاب دکانیت۔ ایشی د مید پرش تاچنگ "گوش انت۔ چان ایردیگ : پہ چیزہ د دلاگی و چان دارگ،
 دستاں یادان ایردیگ : پہ چیزہ د گرگ یا ایردیگ و، لٹاں ایردیگ : پہ بڑگی د دلاگی، گور ایردیگ : بوجیک و توپان و دھد و گون گورم و
 دپ و ایردیگ : سکیں توپان و کر بوجیک لیٹ جنت و گورماں تنگ بات نکنت گون لیٹ و آئی و دتیاں مزل کش و سرور کر گورم و دپ و
 ترانت کر بوجیک آپ زیرایت و تیرایت۔ شیر ایردیگ : انجی پس یا کوک حسنت کرگاں آئی و چنگ آئی و کر و مریت و تی شیر و دارایت ہزاں
 ووشگ و پرشتری شیر غنیت بے وھدے کر چنگ و گے کارانت گورچ ہور و دوسی و دتی شیر ایر و دنت، مال و ایردیگ : مال و مان بوجیک یا دگر
 دریائی اولاک و کڈ و جھلا و کنگ ہزاں مان کنگ، کارچ ایردیگ : پہ کنگ و کسے گف و، گرم و ایردیگ : ہزاں گیش بیگ۔ مے رنگ
 گور و ایردیگ، لشکر و ایردیگ : چہ ہرزیں جاگے و یا کر ماں ملک و یا کر شپ و ماں ملک و یا کر ماں دوی لشکر و ملک و ایردیگ : کسے
 ملک و ایردیگ کسے و کنگ و زوگ یا پ دگر کار و دانی بے و، آسانی ایردیگ : ہزاں آسانی ریچک، شریوگ، کسے و لوگ و ایردیگ : ہزاں پہ
 دتی، بیرگری یا پ دگر کار ہرانی و ایک اناگہ و پترگ، مرگ و ایردیگ : ہزاں پہ ہندگ یا پرشکار و فصل و آیک، بالیگر و ایردیگ :
 ہزاں آئی و پ نادینگ و فصل آرگ، سرور ایردیگ : فصل کنگ، چانی ایردیگ : پہ دلاگی و چیم فصلی، رنگ و ایردیگ : چہ کوہ و فصل ایر
 گیجک یا دگر و، کمیٹ یا ڈول و ایردیگ : مان چات و پ آپ کنگ و، گوات و ایردیگ : کنگ، با تولاں ایردیگ : بالی مرگ : پہ ہندگ
 یاگی مرگ : پہ گرم یا پ چور کانی آمان و یا دوسی و سھر کنگ و، پادانی ایردیگ : مرگ و چہ بال و پہ ہندگ و، پزگانی ایردیگ : بالیگر و پہ ہندگ
 ایردیگ : (ای ژ۔ دیکت) دانگیں دانگیں چیزہ و ماں ہزگ، چہ رزان آپیں چیزہ شاک دیگ، بچار و ہیردیگ

ایر رچ : (ای ژ۔ رچ) بچار ایرچ

ایر رچک : (ای ژ۔ رچک) بچار ایرچک، لشکر و ایرچک : مان ملک و، رنگ و ایرچک : چہ کوہ و، آپ و ایرچک :
 چہ کوہ یا دگر ہزریں جاگے و، گوشت و ایرچک : لاگر رنگ، دل و ایرچک : ہزاں ایر زوگ (کم کار مردیت) چہ بوجیک یا گراب و بالیگر و
 مرد و ایرچک : ہزاں ایرچک، (چہ لوگ و مان و کاٹیاں و درچک و دھال انت)
 ایر زوگ : (ای ژ۔ زوگ) چیزہ و یا گیشتر آپیں چیزہ ماں زمین و یا دگر مے رنگیں چیزہ پتہ و زوگ کا رنگ، روج و ایر زوگ :
 ہزاں برکت رنگ، پڑگ و کا رنگ کہ چیش و زند شپ بیت۔ دل و ایر زوگ : چہ کم زویں حالے و رنگ یا کر چہ ترس و، آپ و ایر
 زوگ : مان سکیں یا رکیں زمین و، گوات و ایر زوگ : ریش یا چہ دگر ختوئے دست، پاد یا دگر اندازے گوات گپت مے گواتانی کم
 بیگ یا حلاس بیگ (پیش و ایر ایک و گال بند جوان ترانت) و دگر و یا آپ و ایر روگ : مان گف و پ لاپ و، کارچ و ایر روگ :
 مان گوشت و، نیشانی ایر روگ : رستریا مار و نیشانی مان دگر و گوشت و، ریش و ایر — روگ : ہزاں نہ شرمگ بے کم کم و کار
 رنگ و دوش بیگ، دریا یا کور و ایر زوگ : ہزاں مقدرگ

ایر ریچک : (ای ژ۔ رے۔ پگت) آپیں چیزہ و پیک رزانے و مان دگر رزانے و رے و ریچک۔ باز جاگہ ایر ریچک و بدل و
 ریچک خوش انت۔ بے چوش خوشک رد انت کہ "ریچک" مان دگر رزانے و نہ بیت البت زمین و سرور بیت۔
 ایر سر : (ای ژ۔ سن) چیزہ آئی و یک سکر ہز و دوی فصل بہ بیت، ایر سرگ : ہاگد کر چہ ہراب و رنگ و آئی و
 دامن و یک کرے ہز و یک کرے فصل انت۔

ایر سرگ : (ای ژ۔ سن رکن) ہاگد کر آئی و دامنانی یک کرے و راج تر و دوی کر گونڈ تر، گیشتر و گد چہ ہراب و رنگ و
 چوش بنت کر چاریں سرریگان ایش گرانٹ تر دگر کش انت و ہر اک انت، لھتیں گد ہزگ و چک کنگ بیت۔

ایرکارگ : (اے ز۔ کار۔ گن) بچار "ایرارگ"

ایرکپ : (اے ز۔ ک۔ پ) ہاجا کہ پر ایرکپک و ایرکپک انت کہ پر سرکپک و ہمے پدو "سرکپ بیت۔" ایرکپک "پر پرمان گال بزاں ایرکپک۔"

ایرکپک : (اے ز۔ ک۔ پگن) چہ بڑیں جاگے و چہ جھل و ایرآگ، چہ بان و سر و ایرکپک، چہ کوہ و ایرکپک، چہ ڈرک و ایرکپک، چہ چچ و ایرکپک۔ شھر و ایرکپک : ایرحت بیگ، ڈرک و ایرکپک : ڈرک و بنگیج کنگ، میدان و ایرکپک : یہ جنگ و، ڈرک و، جنگ و ایرکپک : بنگیج کنگ۔ زہم و ایرکپک : جنگ و گون زہم و بڑگ بنگیج کنگ یا گون بھادری بہ زہم بڑگ، چات و ایرکپک : چات و تہ و جھل و روگ، گوات و ایرکپک : گواتی گانی زار و ایرکپک کہ مردم بڑ بیت، ناچ و ایرکپک : شہبیت گزگ، زاہ و ایرکپک : زاہ و یک بنگیج کنگ، آپ و ایرکپک بزاں مان دیگ، چر و ایرکپک : یہ سوگندی یا و شہتی، آس و ایرکپک : یہ سوگندی یا و شہتی، وک و ایرکپک : جھلا و بیگ، جوتیا گرو یا حار و ایرکپک : جھلا و بیگ۔ ایرکش : (اے ز۔ کش) چہ بڑو و جھلا دی کشان کنگ بے انجیں رنگے و کربنگیج و گرو و سر و دو جاگ گزگ بہ بنت ہنجوش کہ : پلانی و چادرے ایرکش "کرتک و وچک بزاں چادر و آئی و سر و دانک پاداں ہر جاگے پوش رنگ۔ کسے برایت آئی و سر و چادرے ایرکش کن انت"

ایرکشگ : (اے ز۔ ک۔ کشگ) ذراہیں چیزے و گنہنگ و ہاتر و آئی و سر و کستر کنان آس و سر و رسیگ (کم کار و بیت) دل و ایرکشگ : انجوش کنگ کہ دل ایر بھرا بیت۔

ایرکشگ : (اے ز۔ کش۔ کشگ) جھل کشگ، ذراہیں ایرکش کنگ۔ چادر و ایرکشگ : سر و دانک پاداں پر ویک و وپنگ بے ایرکش انگیں گیشتر دبا لاد و ویکیں مردم و پر انت، ہمے رنگ و مردگ و، شہات یا کت یا مشت و ایرکشگ : بزاں جنگ کہ پر کشگ "ہم خوشگ بیت چہ ایرکشگ" و پر کشگ "و کمال انگت ہم زوراک ترانت۔"

ایرکنگ : (اے ز۔ ک۔ نگن) چیزے و جھل زمین یا دگر چیزے و سر و کنگ بہ پھر بڑگ و ہاتر و چیزے ایرکنگ کہ حار مر بیت۔ چگ و ایرکنگ : کم کم و بزم کنگ۔ زیراپ و ایرکنگ : یہ بوجیک یا دگر دریائی اولا کافی بندگ و آئی و بوندریں چیر چیری ذراہیں دار کہ "زیراپ" خوشگ بیت آئی و ایرکنگ بزاں ہمیشہ ایرکنگ و رند بندگ بنگیج بیت۔ دست و ایرکنگ : چیزے و سر و دست پر کنگ۔ پاد و ایرکنگ : چہ چست کنگ و رند بزاں کارے و کنگ، ماں یک لوگے یا جاگے و روگ انجوش کہ "چہ مرچیک و رند منی لوگ و تہ و پاؤ ایرمکن" بزاں مینا۔ چہ و ایرکنگ : ایر چیز انجوش شترانت کہ دو تم ایرکن و بچاے "چست و ایرکنگ : سر و بڑ کنگ، پلی نڈی کنگ، اپ کارے و بگر و بدار کنگ، ارت و ایرکنگ : بزاں کسے و بے اذقی بوت بکنت یا کنگ لوٹ ایت بے انگت ہم چوش نہ کنگ، بئید و ایرکنگ : لوگ و بئید و بندگ کہ بزاں نی لوگ و بندگ بنگیج انت سر و ایرکنگ : یہ وپگ و، سر و ایرکنگ : بزرگ، تو شک و ایرکنگ : یہ دیم و سکیں روچاں زریا و رنی چیز بھریں تاوان و ایرکنگ : دو جیروں مردمانی شیانجی و شھل و تران کنوک کتے و سر و تاوان ایرکن انت، انجوش کہ سرکار و گور و ملام ایرکنگ "انت، رھبند و ایرکنگ : یہ یک مرادے دیوان جو کنگ و پر اے دیوان و دیم و برگ و چیزے راہ و رھبندی گت جوڑ کنگ و کنگ کہ انجوش کنگ بہ بیت۔ پاک و کسے و پادانی سر و ایرکنگ : بزرگ تریں رنگے و دسبندی کنگ۔ بھر و ایرکنگ : چیزے بھر کنگ و وڈ کنگ بیت کہ کسے و آئی و وڈ و ایرکنگ۔ یہ شیتا میں چک کہ کسے آئی و رنگ و گون آئی و سترے و جنت خوش انت "تنجا بھر ایر انت" بزاں لک و بھر" ہر و ایرکنگ یا گت و ایرکنگ : یہ واگت و نواگت ہر رنگ و پر ہاتر و رو کسے و گت و کنگ۔ پر دگ و ایرکنگ : بتامی نڈیک، بے ارت نہ کنگ۔ کسے و انجیں گت یا پاک نہ کنگ کہ پر آئی و

نام دلی بیار آنت - گردن و ایرکنگ : یہ دولت و اولاک و مرگ و نرک بیک - یہ مردم و کسے و ہاتر و آئی و مرگ و ننگ -
ایرگوات : (اے تر گ - واٹ) یک گواتے و نام انت (۲) دو مردم اگاں ویر ویر ننگ آنت گوات اگاں چہ
اولیک و نینگ و کشیت و پ دوی و نینگ و کشیت گوات دوی اولیک و ایرگوات و ننگ بزاں ہادیم و کوات روت ،
ایرگواتی : (اے تر گ - وا - تی) ہادیان کہ جوہان و گوات و نینگ و گوان پکاں و آنت ، ایساں بچلی و کنگر
ہم خوش آنت کتب -

ایرگور : (اے تر گ - وک) ہا مردم کہ آئی و کوپک و سسکتیں دبی نینگ و جلا و انت - گورایر .
ایرگوری : (اے تر گ - و - ری) کستریں بڑات - اگاں بڑات چہ دویاے و گیش آنت چوش گوشک بیت
۱، ستریں ۲، ایرگوری ۳، نیانکی ۴، کستریں - ہر یک کستریں بڑاتے چہ و ستریں و ایرگوری بوت کنت .
ایرماو : (اے تر - ماو) جھل کپک ، چہ بڑی و جلا دیک ، مستی و جوش و کم بیک و آرام بیک - ایرماو بیک - سوکینگ
مستی و جھل کپک ، ایرموش -

ایرمار : (اے تر - مار) ایرمارگ و کار ، یہ دوستی کسے و سر و دست و ایرموشگ و کار ، ہا چیز کہ گوان آئی و ایرمارگ
کار بڑگ بیت - مودانی رنگ و ایرموش کہ مودانی واپینوک انت - ایرمال - (HAIR-BRUSH)

ایرمارگ : (اے تر - مارگ) دست و کسے و سر و دست و دوستی ساپ ساپ و ایرکنگ ، مالک و مٹنگ ، پریم یا
مؤد رنگیں چیزے و سر و یک وگ انجیں چیزے مٹنگ کہ یہ و پس آنت - یہ ایرماو چیزے و ساپ و مٹا پ کنگ -

ایرمال : (اے تر - مان) ایرمال انگیں جاگہ ، گد و کڑ و ہا بھر کہ ایرموشنگ کہ پد و شولگ بیت و ایرماو : یہ سر و
مودانی رنگ و بڑش -

ایرمالگ : (اے تر - ملگ) گد و کڑاں ایرموشنگ و شولگ کہ پڑ پڑ مرہ بیت و آونگ ٹے وریا آنت و مودر بیت -
ایرمان : (اے تر - مان) نہ لوٹ انگیں مھان ، و ت تھ و کپنگیں مردم ، ہا مردم کہ گوان مھانے و بے لوٹنگ و آملگ
گوان - اے مال چہ ایرمینگ و زیرگ ہونگ ، ہلم نہیں مردم ، موٹوں مردم و مود مانٹ ، تھکپ -

ایرمر : (اے تر - م - ز) "ایرمرگ" و چند ، شگ و جند ، مزارگی ، مارتونگ ، مارٹنگ ، مرگ و رور بیک ، نزور
بے زور -

ایرمرگ : (اے تر - م - زگ) دل و شگ ، مزارگ بیک ، مارتونگ بیک -

ایرمرگ : (اے تر - م - زگ) مرگ و زور ، نرک و مرگ ، چوکر مڑگ و -

ایرمنگ : (اے تر - م - شگ) ایرمارگ ، مٹنگ ، پریمشگ یہ دوستی -

ایرموش : (اے تر - لم و بڑش) بچار ایرماو -

ایرمین : (اے تر - م - ے - ن) ایرمینگیں مردم ، ایرمینگ و کار ، ایرمینگ و ہیل -

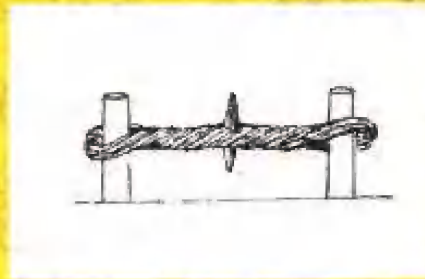
ایرمینگ : (اے تر - م - ے - ن) بے زب بیک ، دم بیک ، ہائی و زوگ ، رکت و زوگ ، بے زور بیک (۱۲) ایک چیز و یک شخص
بڑگین سگے و بے توری چتاں دارگ و بزندگ کلاگاں کسے پشت فوشی گوش بیت ہم کرتا و رس بیت انگت ہم پہ آئی و بچ بڑگ و ننگ -

ایربزندگ : (اے تر - ن - ن - زگ) جھل کپک ، جھل بزندگ ، جھل زوگ ، آپ و مان زمین و ایر زوگ ، دل و ایربزندگ : شگ بے
زور بیک - مرگ و ایربزندگ : چہ بال و پے تا میربزندگ - مان ند و سستا گت و ہبر ایربزندگ : جو زبالی و پوکار بیک و کسے چیزے و

رہبندیں گت ایربند آنت کہ یہ مھلوک و رھد بری آنت - زمین و ایربزندگ : جھل زوگ چہ کام نہونے و -

ایرو : (ای - زو و) چرک و چھوانی ، کلاگی ، ایروکنگ ، ایروکنگ ، ایربزندگ ، ایربزندگ

- ایرہت : (اے۔ ر۔ ہ۔ ت) حامین و گھنگ و وھد، شھر و ایر ایک و وھد ہزاں نادماں پتاں بنت گرمیں ملکائی نیگ ہم گوں
چ و ہامین بنت و ایرہت۔ ایر و آہت یا ایر و آہک، موسے کہ چ ۲۲ تمبر و بگر دانکہ ۳۰ و تمبر و انت۔
- ایر یا : (اے۔ ر۔ ہ۔ ت) بوجیک، راجن یادربائی و گراولاکائی آچاراگان و وریک دیے و انت ایشی و تریگ و وریک و وریک و
کنگ و گوش انت۔ ایچوش کر و ایر یا کن ات۔ بوجیک و ایر یا کنگ۔
- ایررک : (اے۔ ر۔ ہ۔ ت) درمان کاہے، بچار ایررک و ایررک ایررک،
- ایسا : (ای۔ س۔ س۔ پ) مردینی نامے کہ بندر و پاکیں رہتاے و نام انت کہ بندر و جیسس و انت کرنازی ایشی و عینی و نہیں
انت و گوش انت۔ وئی پاک زالیں مات و نام و مریم و بچ و (ابن مریم) و مشور انت۔ ایشی و متوگران کرستان گوش انت۔
- ایسار : (اے۔ س۔ ت۔ ر) ہوشی، بے ہوشی، ساری اسکات گوش انت : اپو و ترا ایسار و گپنگ و تو و پس وے،
- ایسپ : (ای۔ س۔ س۔ پ) نامے کہ بندر و جوزف و انت کرنازی ایشی و یوسف و گوش انت۔ پاک و بال یعقوب (جیک) و
ہانچ و نام انت کہ آدگر جراتاں پہ دشمنی چاہ و دورات و گنگ و کشش ات مصر (ایچٹ) و برت و بھاکرت و حسن یوسف و
جنگ گال ماں لچھان انت وھے ایسپ و زلیسکہ و داستان ہم باز مشور انت۔
- ایسپ و کتب : مردے ات کہ دارے برت وے کہ پہ مشتر و کتبے جوڑ بکت بے ہراب بوت گوشت وے تانوکے
کنان وے پد و ہراب بوت گوشت وے سررندے کنان وے دانکہ اے ہم ہراب بوت و لشت۔ باز مردم ایشی و داستان

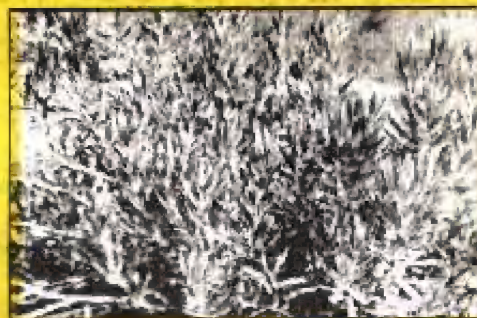

ایسو

دگر ننگے ہم کار انت

- ایسیگل : (ای۔ س۔ پ۔ گ۔ ن) درمانے کہ بلوچی و ایشی و داچ گوش انت۔
- ایسو : (اے۔ س۔ و) دوکلیں داراں سادے مان ترین انت پد و یک دارے زیر انت وھ ساد و توک و دینت و کتاب دینت ایشی و ایسو
گوش انت۔ اگاں کس و لاپ موڑ و انت آئی و پادلاں ایسو کن انت۔ لاکینگ ہر دوئیں پادان وے مان ترین انت و بیلرے زیر انت تابیے
دینت۔ (بچار بٹ)
- ایسی : (ای۔ س۔ س۔ بی) پنجگورہ شھر و نام انت۔
- ایش : (اے۔ س۔ س۔ و) پ نزدیک و چیز و گھنگ بیت : سو بگلے۔
- ایشاں : (اے۔ س۔ ن۔ ا) ایشاں و ایشاں و باز و باز و گھنگ بیت۔ اے بازیاناں، سو بگلے کہ پہ نزدیک و باز چیز و گھنگ بیت
- ایشانی : (اے۔ س۔ ن۔ بی) اے بازیانی، ایشانی، ایشانگ۔
- ایشانگ : (اے۔ س۔ ن۔ بی) ایشانی، ایشانی، اے بازیانی۔
- ایشتم : (اے۔ س۔ س۔ م) ہوش، زانگ، پلائی ووت وچ ایشتم و بنگ یاکو : پلائی چہ ایشتم و شنگ (۲) ہم، ٹرس۔

- ایبشرک : (ایس۔ش۔کن) کاٹھے کہ گوراں رُداہیت۔ مروینی نامے۔ ایٹرک، ایٹرورک، ایٹرک۔ (بچار بیت)
- ایشنا : (ایس۔ش۔نا) ایسٹ انت ناں : تو اگاں کسے و پیش ڈاہ کنے کو قی گینگ و بر بیت کہ کارچوش بیت موانگت ہم آ مردم ہرودا مکت بلے یک اناگہ و سنی گشتن پدھے کار بیت فی تو آئی و گوشے۔ ایشنا مروا اش جت۔ ایشنا کہ مروا تک :
- ایک : (اے۔کن) بچار "ہیک"
- ایکل : (اے۔کن) بچار "ہیکل"
- ایکل : (ایس۔کن) تھنا، ایوک، ہما کہ گوں و گراں حور نہ بیت، ایوانٹ۔ گوش انت کہ دو اسک انت کچے ایکل "دومی ایوانٹ" ات یاکوٹیل۔ یک اسک ہ زاتے :
- ایکل : (ایس۔کن) مروینی نامے :
- ایکم : (ایس۔کن) داو دیوک، دست کچ، زانتکار :
- ایکم داد : (ایس۔کن) داڈ، مروینی نامے :
- ایکیم : (ایس۔کن) یک ی تم، یکیم، بے امیت، اامیت، دلمائی و گنگ۔ پر چہ و دلمگ آئی و ائیں رنگ و ننگ دلمگ نہ رس ایت

ایبشرک

مروم دلمگ انت وہاے کہ رس ایت و رس ایت بلے آئی و رنگ و بارود و بھیں ہال پر رس ایت یا کہ ناامیتی م رہجاری انجوش وراج کش۔ بیت کہ مردم، و دل و نجوش ایت کہ ایس چیز فی رنگ نہ انت م مردم ایکیم بیت بزاں ایکیم بیگ ورنڈ کاسری و اامیت م رہجاری ہر ایت، دل ایکیم بیگ۔

- ایل : (اے۔ن) بلوی ٹوہیں دود و رسیگ (قبائی نفام) (م۔ص)
- ایلانچ : (ای۔ن۔لن) چہ آپیک، و آئی و آپاں کنگ، "ھشکینگ" و "تھینک" و جتا کنگ انجوش کہ چشیر و آئی و آپیک کنگ بیت و "شیلانچ" جو کنگ بیت، "شیر" ایلانچ "شیر"، بچانک، ریشیلانچ :
- ایلٹ : (ای۔ن۔لن) کس کسان، کستر و کستر، مہنوکسان کہ بوت کنت (۲) بھد، کوشست :
- ایلک : (اے۔ن۔کن) مروینی نامے :
- ایلنگی : (ایس۔ن۔گی) بھتام، پڈ، زوریں میار،

ایمان : (ای۔ن۔م۔م) نیگراہ و ننگ نام۔ نیکیس مت، نیکیاری (۲) گیرت، صحت، دل (۳) سوگند (تازی : ایمان)

ایمن : (ایس۔ن۔م۔ن) بے ترس، دس مہر (۲) نامے، ایمن جس، بلوی لچہ کارے بونگ (۳) یک مردے بونگ آئی و مال و بکت سب باز بونگ و بونگ کے سب باز و رنگ مہر و ہڈیوں بنگاں حوش بونگ مہر جس زندے انجوش گوازینگ کہ مال و چنگ و ترسے نہ بونگ پیشکا بتل انت : "بنگ و مہر و ایمن مہرے" بزاں چہ کہ ایمن و بنگ مہر و آئی و نہ مال و چنگ و ترس بونگ مہر و بونگ و چش مہرے :

ب

ب : (بٹ) بلوچی ۽ دومی آب ۔

ب : (ب) سندر آجے کہ پر مانگالانی سر ۽ گیش کنگ بیت اک : کن، بکن، دے بدے، اے مہ ”ہم نیتنگ بیت“ ۔

با : (ب) ۱) ننگ یا ک نہیں چک ”نیا“ ۽ گال ۽ ”یا“ گوشت آنت ۔

باب : (با-ب) بابا (۲) سہ جس حساب کریک یٹ ۽ گیشنگ ۽ گوشتک بیت : باب دیگ - (۳) محمد علی باب : بھائی نیکراہ ۽

بگچ کنوک کہ پیسر ۽ ایشی ۽ نام ”بانی نیکراہ“ بوتگ بے آئی ۽ پشت پد بھاوا شد ۽ اے ”نیکراہ“ پوت کش ات مونی ہمیشی ۽ اے ”بھائی“ گوشتک بیت ۔

بابا : (با-با) بابو، پت، پیرک، پیر مرید

بابل ۲۱۰۰ (پ-ک)

بابت : (با-بٹ) اِ بابت : چو کہ مے رنگیں یا گونگیں، دُر بابت : بزبان دُر گونگیں چو کہ مَر وار دے (۲) بارو : اے بابت ۽ یا ایشی ۽

بابت ۽ : بزبان ایشی ۽ بارہ ۽ یا اے بارو ۽ ۔

بابر : (با-بر) ماں ہندوستان ۽ ممکلا فی بادشاہی ۽ مینپد ایر کنوکیں بادشاہ ۔

بابرٹ : (با-برٹ) بانبٹر : گورانی ہما ملاء ۽ ماراج کہ ریش ۽ بروت ۽ سر ۽ سائیت ۔

بابل : (با-بلی) بابا، بابو، پت (۲) کلدانیانی شخصنامی ۽ مزین شھر، اے شھر ۽ دُر دانگت اراک (عراق) ۽ گون مے نام ۽ هست

آنت (انگ) : (BABYLON)، عبرانی : بابل، تازی : بابل (بجارت بیت)

بابو : (با-بو) بابا، بابل، پت، بٹ : بابو اگان بابوے بوتیں مامو میشاں نہ بوت ۔

بابو : (با-بو) کسانیں بچکیں چک ۽ پے دوستی گوشت آنت (۲) منشی، نکشش، میتا، ہاکر دہرائی نیتنگ ۽ کار ۽ کنت : ہندوستان ۽

پیسر ۽ ہر رنگیں مروت ۽ بابو گوشتک باش ۽ مے رنگ ۽ بلوچستان ۽ ۔

بانی : (با-بی) بابو، بابا، پت : بے ایشی ۽ اے گالوار ۽ گیشتر پے درد یا گم ۽ رنج ۽ دھند ۽ گوشت آنت اک : ایشی ۽ بانی نیتنگ

یکہ : اے بانی کہ نہ بوتان - باز جا کہ ۽ اے گال مے مات ۽ حم کار مرد کن آنت کہ نہ دشت آنت (۲) محمد علی بابو ۽ رنجک مروت پے بھارت

نام ء بھائی "گوشت گنت" .

بابے : (ب-بے) کوہنگ ء باز مردم پت ء گوش انت مے رنگ ء مات ء ہم "ماتے" گوش انت .

بابیاں : (با-ب-یاں) بابے ء باز : پتان بزاں واجہاں .

بابیل : (با-بی-لی) اسے گال بندر ء در آمدینے کہ ایشی ء (BOBBIN) "گوش انت" "بابیل" ایشی ء بلوچی گالوار انت بے

ماں بلوچی ء ایشی ء نام ماسولک ء انت . اسے گد دوچی شینان کار مر دیت .

باب : (با-پ) پاہار ء گرمی ء گرمیں دیت کہ چہ لھڑیں آپینک ء پا د کیت .

باباپ : (با-پا-پ) چہ لھڑیں آپ ء بابانی نساں گینگیں آپ . آب مُقَطَّر (DISTILLED WATER)

باباچ : (با-پا-چ) ہا چیز کہ پہ باب پاتنگ . چہ لھڑیں آپینک ء سر ء رچک ء یکہ آئی ء سکیں باب ء یکہ روج ء سوچک یا

گرمگ ء چہ پاہار ء بڑا لگیں پوست .

بابا پار : (با-پا-پا) سوداگری ء چیز بھانگ ء دکانداری ء شاہکاری ء واپار ء بھار ء زور .

بابا پارمی : (با-پا-پارمی) سوداگر ء بھار ء زور کنوک ء دکاندار ء شاہکار ء واپاری .

بابپتان : (با-پ-تانا) چہ سر باز ء کور ء چیز تریشہراں یکے کہ ایشی ء چہ تر جکیگور انت

بابپشت : (با-بش-ش) برپشت : دیم پہ دیم ء اتاں ء اگال نندوک دیم ء نرانت بزاں آ "بابشت" انت ء پلانی تئی بابشت ء

بازگت جنت .

بابگ : (با-پگ) باب دیگ یا باب گرگ بزاں گرم دیگ یا گرم گرگ . ہا چیز کہ پہ باب دیگ ء کار مر دیت .

بابیل : (با-پیل) تازہ وادیں ماہیگ یا کہ گوشت کہ کوہل ٹرنگ ء بے کہ الدار ء دگر حج مے مان نیست (۲) یک بئی دانے ء

نام انت کوہل کرنگیں بڑج .

بابپور : (با-پور) نلے کہ آئی ء سر ء پنگیں حاکی یا کہ کاشیگ ء دیر کے پرانت مے دیر کے سر دیگ مچکے ہم پر کہ ہمیشی سر ء تریاک ء پکڑے

ایرکن انت ء انگرے پرے ء دار انت ء نل ء وپ ء کن انت ء چوش انت بزاں اسے تریاک ء کشت ء کار بوج انت .

بابپی : (با-پی) ہا کہ گون باب ء شیا دی کنت (۲) پہ باب گرستگیں ماہیگ بزاں ایشی ء چوش گرانت : منجل ء کتیں

آپ مان کن انت آپانی تہ ء پیش ء چوڑیک یا دار ء کسانیں مکر ء دان ء پھانقی ایرکان کن انت دانکہ چہ آپ ء لسون ء برز تر بنت فی ماہیگان

ٹکڑاں بزار پر کن انت ء ہمیشانی سر ء ایرکن انت . آپانی چند ماہیگان نہ رس انت بے منجل ء وپ ء کہ گر انت آپ ء لھڑانی باب ماہیگان

گرادایت ء بازوش انت . باز جاگ ء گوشت ء ہم باپی کن انت .

بات : (با-ت) نیزہ ء دراجیں دستگ کہ آئی ء سر ء نیزہ ء وپ یا دو گوش انت کہ اسے سر یا دو گوشیں کا بڑ ء "بل" ہم گوش انت

سہ مرد ء جنین بات ء بل انت . (لہ گراناہ)

بات : (با-ت) بہ بات : "بینگ" ء مراد گال . اک : مثالا اسے کار شرباں

باتیل : (با-ت-یل) بھہ ء بھڑا ء دو دگ ء دوزورگ ء ہو ء اتاں ء نیمون کنگ "بات + و + بل" بزاں "ببات بے مبات" :

اک : تو چہ یکے بات ء بل مے انگت دومی ء نام ء گرے ہ بات ء بل بزاں نیزگ ء دراجیں دستگ ء آئی ء کا بڑیں سر

مرد ء جنین بات ء بل انت . (لہ گراناہ)

باتل : (با-تل) ہا کہ حکم ء ٹھہر انت ء زور ء آئل ء باتل کنگ یا بینگ ء کر و بگ یا کر بگ ء یک رچک یا بچ رچک (۲) نہ راست ء

زور ء بے بے بے رہبند ء ہا کہ کنگ نہ بیت .

باچ : (با۔ج) کسانیں بونچ یا دارک و پیشگی بونچ و باج۔

باچکا : (با۔ج۔کا) باچکہ : کسانیں گونی بے کہ نیم گونی بے بیت ہماچتی کہ آئی و تہ و چیزان کن انت و دہدوچ کن انت۔
مساپری بر انت گوں۔

باچکو : (با۔ج۔کو) جبڑے کہ جوش نہ انت بلے پہ ادار کے انچوش منگ بیت۔ کلکلا نڈو پہ ادار کے یا مین گرتگیں و ہدے و
رستہ سنگ۔ بچکو ہالیب کہ نالک و پیش کنگ بیت (ڈراما) ہالک و تران کہ پہ یک مرادے و سر پد کنگ و پر و گمش و سنگ بیت (نہجر) :
"باچکو تو بادشاہ نے من وزیران" مے رنگیں کار کونکین مردان گوش انت
باچکہ : (با۔ج۔کہ) بچار "باچکا"

باد : (با۔د) ناواراھی بے کہ مردم و گپت دست و پا داں بے کار کنت یا دپ و ہم چوٹ تر بین ایت۔ گیشتر اے بدن و یک
کچے گپت۔

بادام : (با۔دا۔م) نیلے کہ ترسی و ورگ ٹے در و نہ دارت ایشی و صوشین انت پوست و باز باز تکیں کا لکے و عٹش ایت و در
کت گڈگ نے زندانت و گر ٹپک ٹپ انت ایشی و نیجک باز جوان انت۔ مے رنگ و ایشی و تیل و ہم کش انت۔ (بچار بت)
بادچک : (با۔د۔ج۔کن) ہما گیشیں چر پی کہ ماں لھتیں مینکائی بھگاں بیت و مے رنگ و پر و و چر پی داریں ماہیگاں بیت

بادام

چہ ماہیگاں گور۔ اہور و اُس، پالوار و چہ دھلان و نیبگاں نالگین، پستہ، بادام، مھلب، مھلوک، کنجوت، کاجا، کاجو۔

بادچکی : (با۔د۔ج۔کی) ہما کہ گوں بادچک و سیادی کنت۔ ہما چیز کہ آئی و بادچک مان انت۔

بادگیر : (با۔د۔گی۔تر) باگیر و ماڑی، مزین کوٹ، مزین لوگ کہ چ یک بائے و برز تر انت۔

بادوچک : (با۔دو۔ج۔کن) بچار "بادچک"

بادوچکی : (با۔دو۔ج۔کی) بچار "بادچکی"

بادی : (با۔دی) بادوچکی (۲) ہما چیز کہ ورگ و لاپ و گوات پیہ رک کنت۔

بادین : (با۔دین) بھادین، بدین، مردینی نامے۔

بادینگ : (با۔دے۔ن۔کن) ہما چیز کہ شیر یا دگ انچیں چیزے و بادین ایت۔ (COAGULENT)

بادینگ : (با۔دے۔ن۔کن) آپیں چیزے و انچوش کنگ کہ بہ بدایت انچوش کہ شیر و فیرو مستگ کن انت۔ آپ و بادین انت "کثر" بیت

یادینگ (TO CURDLE) گڈینگ، چینگ۔

بادینگٹ : (با۔دے۔ن۔کن) کپانک و بادینگ بڑاں کپاں یک نیتوئے و تو م چر کپانک و ورنیا انت۔ ہاک نے چہ چیر و رنگ یا چہ تر و چیر و

گپنگ کہ دان نہ رنج ایت گوش انت "کپانک و بادینگٹ"

بادینوک : (با۔ دے۔ ٹوٹ) بچہ بارہ بادینک

بار : (با۔ ٹ) گرانی، گرانی چیز، چیزے کہ ہڈے کنگ لوٹ ایت۔ اشترو سہو لڈ انگلیں ہر چیزے کہ دوئیں تنکان ایت۔ اک : بارے دار، بارے جان، بارے پیش۔ بارہو بنگ، ہڈو بار لڈ انگلیں چیز (۲) بر، رند، باریک، نوبت، دور (۳) کارہ جٹ گالی : کارہ بار (۴) جاگے کہ چیزے باز بیتھے گاں "بار" و عزانت مہم دست یاریں و ہڈو۔ اک : دریا بار، رود بار۔ بارہ جنگ : پہ زور برگ، پہ دگر جاگے، مال بنگ۔ بارہ کشگ : ہلاکی کشگ، بارہ زیرگ : مکک کنگ، بارہ گرگ : بارانی بوبگ، منزل کنگ، پہ اشترو سہو باران ایر گجگ۔

باران : (بار۔ ان) مردی نامے (۲) "بار" و بار بزاں باز بار۔

باراں گرگ : (بار۔ ان۔ گ۔ رگ) اشترو پہ دگر اولاکے و بارانی بوبگ۔

بار بار : (با۔ تر۔ با۔ تر) رند پہ سڈو ہر رند، پدماں پد، ہر و ہڈ (بچے بلوچی و کم کار مرد بیت)

بار بر : (با۔ بر۔ بر) بار بروک، بارکش، بارکشوکیں اولاک

بار برگ : (با۔ بر۔ ب۔ رگ) پہ یک جاگے پہ دگر جاگے بارہ برگ و رسینگ، اولاک و بار برگ : بارہ برگ و رسینگ۔

بار برگ : (با۔ بر۔ رگ) بارانی پہ زور و زلم یا کہ پہ شدت برگ و دور دیگ یا کہ اولاکانی برگ۔

بار بندگ : (با۔ بر۔ بن۔ دگ) پہ سات و سہر گرگ، مال گرگ و پہ سات و سہو اگری و بندگ، پہ روگ و ساجو و جریگ بیگ۔ من

سندیاں مردم و بار بندگ بزاں نریک پہ مرگ و بیگ۔

بار بوبگ : (با۔ بر۔ بو۔ بگ) پہ اشترو سہو یا پہ دگر اولاکے و سہو باران پہ ایر گجگ و ہار و بوبگ، کنگ و

بار بوبگ و کنگ و ہڈو کہ بختیں بھناٹ و دپس ایت و یک باز لے مکین پشان ایت گوش انت کو بارشے بوبگ "موشن

گوش انت کہ اگان کنگ و بار بوج ایت مردے پہ درکیت بزاں پہ میا پری و بھائے کیت۔

بار بیٹ : (با۔ بر۔ بے۔ ٹ) ہاکنڈ یا بیٹ کہ پہ کور و آوریگیں یا سور و پہ کوہاں آوریگیں مٹ و بار بیت کہ کش انت

"بگ" ہم گوش انت لے۔

بار بیت : (با۔ بر۔ پیش۔ ٹ) اشترو پٹش و بارکشگ و کریمانی زرت (۲) ہا اشترو کرائی و بار لڈ انگ، بار پشتمین اشترو۔

بار تاک : (با۔ بر۔ تاک) ہا کنگ کہ پہ گرانی واجہ و پہ مال دیم دیوکیں مردم و رسی ایت کرائی و تہ و آئی و مالانی بارہ و سہر و

نیشگ انت کہ ہر جاگے کہ مالان رگی انت گوں مے گاگہ و پیش کنگ و رسی انت (انگ : بل آف لینگ) (BILL OF LADING)

بار دان : (با۔ بر۔ دان) درپ، رزان، گونی، ہر ہا سیگیں چیزے کہ آئی و تہ و چیزان کنگ بہ بیت بے پہ گونی، گوالگ، کنگ، گیشتر

کار مرد بیت۔

بار دان : (با۔ بر۔ دان) بڈار یا راجن و یک اولیگ و نام انت۔

بار دیگ : (با۔ بر۔ دیگ) چیزے و سہو ہاک یا ہاک نریں چیزے و ہنچک ریچک کہ آہیشانی چیزے گار بہ بیت، کنگ، مڑگ و

بار دیگ، ہاکانی چیز کنگ۔

بار زور : (با۔ بر۔ زور۔ ز) بار زیروک، بارچت کنوک، ہائی و کہ بار لڈ انت یا مان کش انت، بارکش، بار زیر۔

بار زیر : (با۔ بر۔ زیر۔ ز) بچار "بار زور"

بار کالی : (با۔ بر۔ کالی) پشک و زات و پاگاسے، ماہیگے۔ (BLACK TIP SHARK) بچار بت تاکدیم 86

بارکش : (با۔ بر۔ کش) بارکشوگ، بار ہڈو کنوک و بروک و رسینگ بارکش اشترو لاری بارکشیں موٹل۔

بارکشگ : (با۔ بر۔ کش۔ شگ) بار ہڈو کنگ و چہ یک جاگے پہ دگر جاگے برگ۔

- بارکنگ : (باز۔ک۔ٹکٹ) برہمی بارکنگ، لڈک، بڈم بارکنگ۔
- بارگ : (بار۔گن) ہما کہ زندہ انت (۲) دوست ہم گوش انت کہ بارگ بندہ بیت (۳) یک زیرے نام انت۔
- بازگ : (باز۔گن) میش، توار، بازگ۔ بت : میشاں کپ، باز، گرگاں کپ، مولاس۔
- بارگاہ : (باز۔گاہ) درگاہ، پاکس دیواں در، بزرگیں دربار۔
- بارگامی : (باز۔گامی) بارگانی، مخلوئیں ماہیگ، زاتے۔ (THREAD FIN, SEA CAT FISH) (بچاربت)
- بارگانی : (باز۔گانی) بچار بارگامی۔
- بارگرگ : (باز۔گ۔گ) حاکانی چیر، بیگ ۵ چر اشتر یاد کہ اولاکے، باران بوجگ۔
- بارن : (بار۔رین) پاکس ذات، مزین جنوریں ماہیگ، چو کہ لیٹر، آبرو، (WHALE SHARK) (بچاربت) ★
- بارو : (بار۔رو) بچار "بارہ"۔
- بارو : (بار۔رو) اگاں یک کارے کہ چچ پستندے، مہ بیت ایشی، پاد، کے تم کنگ گوش انت، گرماگ، درباگم بیت، میداں یزارانی تیگ، نیل انت کہ پشت، مان پشت پرش انت، بے یک، ناگ، نورم، تم کن انت، تم کننگ، بارو، گوش انت کہ مہ وھدی زیت زیت، یزاراں تیل انت، باریک، دور۔

بارن

کد : ۱۲ وال (میٹر) بگردان ۱۸ وال

بارگالی

بارگامی کد : ۲۰ سم

کد : ۱۶۰ سم دان ۲۰۰ سم

- بارو : (بار۔رو) بلوچی ندے
- باروت : (بار۔رو۔ٹ) بارو، شور، شور و کپ، آسکاری، کارمرو بیت
- بارو : (بار۔رو۔ڈ) بچار دو باروت،
- بارہ : (بار۔رو) پلائی، بارہ، توچے گوش نے؟
- باری : (ب۔باری) باریگ، دور، باریگ۔
- باریگ : (بار۔ریگن) دور، باریگ، وحد، زمانگ، وار، ہوکین۔
- باریس : (بار۔ریس) لڈکس، بارکرنگس (۲) زماناں کہ ہو با اتمان : پلائی باریس کجانت ! یا کہ "پلائی کجانت"؟
- ہتو، گوشگ "باری" : ہما نگی رنگ، "باری توگونک نے"۔
- باز : (باز۔گوش) کرکینک، نوک کہ جد، بازیک، مان کن انت، بچاربت تاکدیم 87
- بازرا : (بار۔را) کریم، لوٹوک، ہدوناک، بندیک، مھتل۔
- بازو : (بار۔رو) بازو، کریم، (۲) واڑیا پل کہ چہ پیش، نگر دوار جو کرنگ، یا کہ پگل، ہشت، سنگ، گچ،
- وھدگیں کلاتانی مزین دیوال کہ وھدگیں شھر وھد، مہ رنگیں شھر ندان بوتگ انت (۳) گوش انت کہ باھو و نوھیں

نام انت، ہاکن باھوکلات، انت کہ ہرتانی بندریں بہ نند جاہ انت۔ (۴) نام گپتیں کرے کہ شیر و یوکیں دلتاں دیگ بیت۔
 باڑہ : (با۔ڑہ) کریم، باڑا، نول، دگرے، لوگ، دکان، اولاک، کار مرد کنگ، دیم، آئی، نرزدیگ کہ آئی،
 "باڑہ، بیت۔"

باڑی : (با۔ڑی) بچار، "باڑیگ۔"

باڑیگ : (با۔ڑی۔گن) گوش، کنگ، سٹھرے کہ گوش، باڑو، کنگ، بیت، (بچاربت)

باز : (با۔ڑ) زیادگ، مکین اتاں، پُچ، ہما چیز کہ چیکے، گیش انت، باز، ہما شکاری مرگ۔

بازار : (با۔ڑا۔ڑ) مینگ، تنک، ہودو، کہ پہ سوداگری، دکان انت۔

بازاری : (با۔ڑا۔ڑی) لیے کہ ایشی، مٹکتی، وڑوئی ہم گوش انت، بچت، بازار، بزاں سبکی، بے شہی، نام، وڑی۔

بازکار : (با۔ڑا۔ڑا۔ڑ) ہمار دم کہ آئی، بازار ماں دست، وکینگ، سکتیں دست گتیں مردم، بت، بازکار بے کار۔

بازگپت : (باز۔گپت) ہما کہ گپت، بازجنت، بازہبر۔

بازہبر : (باز۔ہ۔بر) بازگپت، ہما کہ بازگپت جنت۔

بازی : (با۔ڑی) گیشتری، مکتی، چپت۔ بیب

باسک

باڑا

باڑ

بازیار : (باز۔یار) ہما کہ آئی، دوست، بیل باز انت

بازیگر : (با۔ڑی۔گن) گوا نگیر، گوا نگر کہ لوگانی سر، پگوات، ہاتر، جوطر کنگ، بیت۔

باسام : (با۔سا۔تم) بدین بو، چہ گرم، چست، بو نگیں، ہیپ، بو، ہیپ، بو، سکتیں، بے پلگاریں یا ہنگ، نگیں، بو۔

باسک : (با۔س۔کن) دست، ہما جہر کہ چہ سردش، نرزدانکہ کو پگ، انت، باہر، (۲) برات،

برنگو نگیں دوست، نمک دیوک، ہمراہ (۳) نام بستیں مجلس، ہاتر، بھر زردکیں ہمار، ہمراہ۔ (بچاربت)۔

باسگ : (با۔سگت) بچار، "باسگ۔"

باشا : (با۔شا) بزاں کہ، تاک، لوٹک کہ، اک، آئی، اے گپت جت، باشا کہ تو میاے، (۲) باشا، بادشاہ۔

باشاہ : (با۔شا) بادشاہ

باک : (باکت) پرواہ، ترس، دل پیرکھی۔

باکارگ : (با۔کا۔رگت) چہ لاپ، دپ، راہ، تواری گوات، وڈایگ، باکار، گارنگ، مٹگ۔

باکس : (با۔کنن) لٹوک، ماچس (MATCHBOX) بچاربت تاکہ ایم

باکند : (با۔کن۔ڈ) اکوت، ہما گراں بھانیں سنگ۔

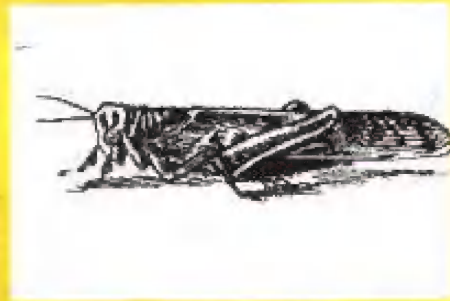
- باکور : (با۔ کو۔ تر) لُٹ، ہینزرائمک۔
- باگ : (با۔ گت) ہموء کہ پُل رو دینگ بیت، ہموء نیگ، ہو ڈرچک آنت۔
- باکار : (با۔ گا۔ ز) گوج، زات، لا پکشتہ کہ کوہان، جنگلاں بیت، ایشی، باگاڑ، ہم گوش آنت۔
- باگاڑ : (با۔ گا۔ تر) بچار، باکار،
- باگچہ : (ب۔ اک۔ چ۔ ہ) کسانیں باگ، ہریک باگے کہ آئی، پُل، نیگ مان بہ بیت۔
- باچین : (با۔ گ۔ چ۔ ن) چہ بازیہ چیزے، ہرکس در بہ چنت، چکین بہ کنت، ہو بہ زیرایت فی پشتکین
- کہ بہ نادوستی یلہ دیگ، بونگ آنت باچین گوشگ بنت، چہ نادوستی، سر آزگین، پشت کینگیں ہما چیز کہ چہ
- آئی، یا کہ چہ آیاں شتریں گچین کنگ، ہو زورگ بونگ آنت، ہر اب تریں سر آنگ آنت۔ اے گال بندر، بھاچین،
- بزاں بہ بھا کنگ، ہو زورگ، شتریناں گچنگ، باچین کنگ، چیزاں یا چیزے یا مردم، ہو ڈ لگ چار کنگ (۲)
- بلکیں اے گال، باگ چین، آنت کہ چہ نیگ، ہامین، رند پشت کینگیں نیگ گال، یا پونا یا میناں ملی وار گوش آنت
- یاگی : (با۔ گی) ہما کہ گوں باگ، سیا دی کنت۔ ہما کہ باگ، ہو کار، کنت۔
- باگیں : (با۔ گے۔ ن) باگ در ورین، چو باگ،

باکس

- بال : (با۔ ن) بال بزل، بال کنگ، چند، بال کنگ، ہتہ۔ چہ گل، بال کنگ یا نیگ، (۲) بالاد، برز۔
- بالا : (با۔ لا) برز، بالاد، جھل اتان،
- بالاچ : (با۔ لا۔ چ) بلوچی دپترانی زانگیں یا مردے کہ دودا، برات بونگ، دودا پہ سٹی، گوکانی دیم، پس لوکی
- گوشگ بونگ بٹے آوہدی بالاچ کسان آت مرن بیت دتی برات، ہیراں گپت، اے گورگیچ آنت۔
- بالا چانی : (با۔ لا۔ چا۔ فی) بلوچ ٹیچہ کہ وت، برات پہ بالاچ، سر کن آنت۔
- بالاد : (با۔ لا۔ ڈ) برزی، گشادی، کتہ (۲) برزی نیگ، بالا، برز۔ (۳) چند، دل، جان، زرد،
- سر، ہیال (۴) بوجیگانی ہما دیم کہ گوات چہ ہمانگو کیت۔
- بالبال : (بال۔ بال) ہما کہ بال آنت، بال آنت۔
- بالپد : (بال۔ پد) مرگ، بال کنگ، پد بزاں ہما جاگہ کہ مرگ، بال کنگ، رند آئی، پد پشت کپ آنت کہ پچست
- بیگ، پادے زور وائگ آنت۔
- بالٹی : (بال۔ ٹی) بالدی، آسین یا چہ مادون جوڑ کرگیں کیٹ یا آپکشت کہ گوں آئی، چہ چات، آپ کشت آنت
- یا کہ، خوش پہ آپ، ہما کنگ، کار مرد بیت۔

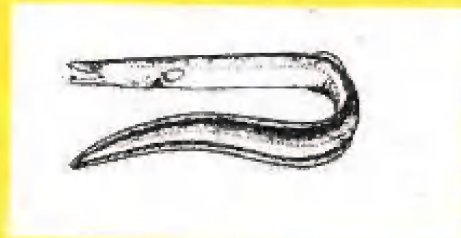
- بال جنگ : (بال، ج جنگ) ہما جنگ کہ ماں بال و بہت بڑاں بالیگراب کہ ماں بال و تہ و گوں یک و دگر و جنگ کن انت ۔ مرگ ہم برے برے بال و تہ و جنگ کن انت ۔
- بالچین : (بال، جی۔ن) ہما کہ بالیگراب و بال دیگ زانت ۔
- بالچین : (بال، جی۔ن) ہما مرگ کہ آئی و بانزل پہ مگر از جنگ بوننگ انت بالچین کنگ : بانزلائی جنگ ۔
- بالدری : (بال، دی۔ن) زیلا، بالٹی، ڈول، چہ آسن یا مادن و جوڑ کر تگیں کیٹ ۔
- بالشت : (بال، ش۔ن) مزنی و راہیں سر جاسے کہ تکہ دیگ کار مرد بیت، جٹل و سر و دیوال و ہن و ایرے کن انت و گندلائی سر و ہم ایر کنگ بیت ۔ بے اسے پتن نہ انت گرد پشت انت ۔
- بالکار : (بال، کار) ہما کہ بالیگرابی بال دیگ و آئی دگر کاراں بلد انت ۔
- بالگ : (بال، گت) روک کنگ، آس و ہن دیگ (گال در آمدے) ۔
- بالگتر : (بال، گ۔ن) بلوچستان و ہما گے و ام انت ۔ بت "چو کہ من میر و گوں نو و گندراں بالگتر گورانی چرا گماہ انت ۔
- بالگر : (بال، گر) ہما مردم کہ بالی گراب بال دنت، (PILOT) ۔
- بالو : (بال، نو) ہما بال کونک، ہما کہ بال کونک کہ بال کن انت، اک امگسک، پری، پاتو، بالی مدرگ، گو مز،

بالی مدرگ

- بالو : (بال، نو) نیل رگیں آئی نوٹیکے کہ سورب و بریا و بیت سک پتن و تنگ انت سحر رگے ماں انت بے کردا کہ دراہیں دمت و تہ میں بیت اسے سک پتن ک انت جان و ہما جاگر و کونٹ پرائت پچر بیت و سک سورج بیت گوماگ و بانیت، گوں گوات نیاب و کیت ۔
- بالوشا : (بال، لوشا۔ن) مردی تا کہ یک مٹا شیکے جوڑے کونگ کہ ہائی و نام پہ و بالوشا ہی و زانگ بیت ۔
- بالوشا ہی : (بال، لوشا۔ن) بالوشا و جوڑ کر تگیں مٹا نیگ ۔
- بالی : (بال، لی) ہما کہ گوں بال و سیا دی کنت، ہما کہ آئی و بال بڑاں بانزل پرائت بال کنت، بالی مدرگ، بالی مور، بالی گراب و بالیگ ۔
- بالی پیٹ : (بال، لی۔پیٹ۔ن) ہما پیٹ کہ اود و بالیگراب نندانت و پادکا انت ۔
- بالیگ : (بال، لی۔گت) بچار و بالی ۔
- بالیگراب : (بال، لی۔گت) ہما گراب کہ بال کنت ۔
- بالی مدرگ : (بال، لی۔تم۔ونگ) ہم مدرگ کہ بال کنت ۔ (بچار بیت) ۔
- بالی مرگ : (بال، لی۔مزرگ) ہما مرگ کہ بال کن انت ۔
- بالی مور : (بال، لی۔م۔و۔ن) ہما مور کہ بانزل بے پرائت و بال کنت ۔
- بالینگ : (بال، لی۔جنگ) بالگ، روک کنگ آس و با آس و درویر چیرے و (گال در آمدے) ۔

- بام : (با - م) شپ و گٹ انگیں سر و ہا و ہد کہ نوکی روز نامی وئی اسپیتی و شہم ایت (۲) سرور و
- یک : سیم .. و بلوچی سازانی .. لوگے (۳) سانگ ، کلو : ماہیگے ایشی دیک زاتے و تیابی سانگ گوش انت (بچاربت)
- بام استار : (با - م - ش - تار) روشنائیں استارے کہ چائیش و درآگ و دند بام دنت -
- بام رنگ : (بام - رنگ) بام و ہد و روز نامی و رنگ -
- بامرد : (با - مرد) چو درستان مستری و اچکار - داستان ، جنگ یا نامرانی تہ و ہا مردم کہ سرچیں کارہائی و سر و انت
- و مستری کارانی کنوک انت - اے گال ندر و " باج مرد و باج مرد " انت بزاں باج بروک - جنین " باجن " انت -
- بامردی : (با - م - ردی) دلیری ، بھادری - ★
- بامری : (با - م - ری) بلوچانی تکی کہ ایشانی پرشاک حدیشر سیاہ انت (۲) جنینی نامے (۳) شدر رنگیں جنین -
- بامبار : (با - م - بار) بام و دیگ و دھد ، بام ، بانگواہ -
- بامگواہ : (با - م - گ - واہ) بام و و ہد ، بانگواہ -
- بامی : (با - م - ی) ہما کہ گوں بام و سیاہی کنت ، بامیگ ، جنینی نامے ، بام دور -
- بامیگ : (با - م - ی - گ) بچار " بامی " -

بام

- بال : (با - ل) " بال " و گال و گوشگ ، " بال " و جند و گالوار ، بت : " گوک و جن نے گوش ایت بال ..
- (۲) بیاں بزاں و من بیاں .. چہ " بیگ " و کار گال و -
- بان : (با - ن) چہشت و گل یا سنگ بستگی کانگی لوگ (۲) برزیں جاگہ ، سر و بان : سر و سر برتریں جاگہ -
- بانستر : (با - ن - ب - تر) حیران - وانگ -
- بانبرگ : (با - ن - ب - تر - گ) حیران بنگ ، وانگ بنگ ، ابا شکو بنگ ، آجک بنگ -
- بان بندر : (با - ن - ب - ن - د) بان بندوک ، ہا مستاک گل و ہشت و سنگ باوگہ ہر رنگیں بان بندر ایت -
- بانجی : (با - ن - جی) بچار " بانجیگ " -
- بانجیگ : (با - ن - جی - گ) نوکیں چیزے کہ یک لوگے و کیت و رگوں و تی ہما ہگاں ہم بھرے کنت یا کہ کسے چہ
- وگہ ملکہ کیت و تی ہما ہگاں چہ و تی آور نمیں چیزاں دنت گوں ، بانجیگ گیشتر و ورگی چیز و انت انجو کہ نسل گوش ایت
- " پے نئی بانجیگاں و دور و چیگاں من یڑھی کو ہا نڈے نہ رودیناں (پنی تر و ار و " دور و چیگاں " و گال و بدل و
- " کرو چیگاں " یا کہ " دور و چیگاں " لوٹ ایت و دگہ تیلے " بانجیگ بدلے گندک آوزے " -
- باندرا : (با - ن - وا) بچار " باندات " -

باندات : (١ - ٢ - ٣ - ٤) باند : باند انگلیں روچ ، چہ مرچیک و رند و روچ ، آیوکیں روچ ، و ہمے رنگ و ،
 باند شپ ، باند بیگاہ (٢) بدل : بدل و باند : اد و باند ہا باند انت ، بزاں و ام نریگ ہمیش انت کہ مرچ بزیر باند باند
 (٣) پستار : چلائی و باندات چہ انت ، بزاں آئی و پستار چہ انت ، (٤) مین گریگ روچ باندام گیتیں روچ ، پلائی و
 آگ و کد و باندات نیست یا پلائی و کد و باندات نیست (بلکیں : بام دات ، کہ پاری و بام داد)

بانڈ: (بانڈی) لوڑی (خاند بدوش) ہر جاگھے کہ اُردکن آنت گڑا سنگ ردکن آنت چو برزیں ڈکائی ء کہ آئی ء
 سرء وئی نیاد ء گندلاں ایرکن آنت . میر کر تگیں مردم شپ ء وئی گندلاں زیر آنت پکرکن آنت ء بٹاشکے ء وپس آنت .
 بلے گندیں مردم ہے بانڈ ء سرء وپس آنت . گوئش آنت " پیلانی کُند ء بانڈ آنت " . بڑاں سیر نہ کر تگیں مردم ء بانڈ ء
 میار آنت ء سُنیں نیاد ء باھوٹ .

بانڈا ر : (بان۔ ن۔ ڈا۔ ر) بوجیک یا درگہ دریائی اولاکانی تہہ بوجیک گیتھننگیں جھلکے کر آئی ہوتی ہیں اور ان کی گیتھننگ بہت ہوتی ہے۔
 بانڈا ری : (بان۔ ڈا۔ ری) ہمارے ملک بوجیک، لالچ یا درگہ دریائی اولاکانی تہہ درگہ گراؤنگ و کارہ گنت۔ ورگ گراؤنگ۔ ★

باندھم (بان۔ ڈھم) کوہ یا کہ بھڑیس ڈھمیک کہ بھڑیہ بیت، کورہ باندھم بڑا آئی و کورہ اے نکال بندھو وہ بان
ڈھمپ رت بڑا پیشگیس بان و ڈھو کہ گڈسہ، چو کہ ڈھمیک و بچھے، بنت باندھی کر باندھی دیم، باندھی من (ایشو)

باز

گوں ” (ژ ۔ با ن ٹ ر م ،، نیسنگ ر دایت) د ژ و ، یا منی ، بھمنی ،
 بانٹہ : (با ۔ ن ۔ ژ) بانٹگ ء پر مانگال بنیاں چو کہ میشاں بہ بانٹہ ۔ بت : میشاں کپ ء بانٹہ گر کاں کپ ء ءو لاس (بچار بت)
 بانٹگ : (با ۔ ن ۔ ژ ۔ گ ۔ با ۔ ن ۔ ژ ۔ ر ۔ گ) میش ء آواز ء توار انچوش کہ بڑ ” دودایت ” گوک ” بانس ایت ”
 ھے رنگ ء میش ” د بانٹہ ایت ” ء کا میش ” ڈک ایت ”
 بانٹہ م : (با ۔ ن ۔ ژ م) بچار ” د بانٹہ م ”

بانی: (ب. ن. ی) میر جا کر شمعیک رند و گوہار و بیگر و مات۔ شہلچہ کار، ملا بھا در کولواھی و پستودت
 و پتہ و گڑی بندان گوشش ایت و کلوڑو جام و مری۔ گور و گبول و بامری۔ رکشانی و ٹیپر گوری
 اسے درست گلام آنت چاکری۔ سر شود دے دات آنت بانٹری

بائزلی : (بان - ل - ئی) بانزلی مُرگ ، شکاری مُرگ کہ چو شاہین و ایر دُست و کسانیں لکھو ، جتیک یا کہ کرگشک تھکا کر گنت ۔
 بانزلی : (بان - ل - ئی) مُرگ و بانزل ہزاں بال کہ آئی و دستانی جاگہ و آنت و دُگوں عیدشانی پشانگ و مُرگ و
 ل - گنت ۔ بانزل پُرشنگ آنت ، ہزاں بے دس و چھک لاچار انت کہ دُگرانی باہو انت و تہ چ کر گنت نہ گنت ۔
 بانزلی : (بان - ل - ئی) ہما سہدار یا چنر کہ بانزل مے پُرا انت (۲) اُشتر ماہیگ و زاتے سیاہ پتر

یا سٹیاہیں پتھر بچار " اُشتر " *

بانزری : (با - ن - زنی) ہمارے گوں بانزرو سٹیادی کنت ، بانزری ایردیگ ، بانزری ہینترگ ۔

بانزری : (با - ن - زنی) لیب ، گوازی ، بچار دو بانزریگ ۔

بانزریگ : (با - ن - زنی) بانزری ، گوازی ، (۲) سیرو سائنگ یادگہ وشیانی وھراں کہ ڈھل ڈومب

بیت ہریک رندے کہ ڈھل جنگ بیت یکت وڈوادر رند کیت دم کن آنت پدو جنگ وین گین کن آنت ، اسے

رنگیں ہریک " جنگ " ، دو بانزریگ ، گوش آنت ۔ بانزریگ جنگ (۳) بانزریگ تاچگ ۔ جنگ کنگ ، دست

پنجگی جنگ ، پہ جنگ و دیم یہ دیم جنگ ، (۴) بانزریگ ناسینگ پروش دیگ ، بر باد کنگ ، یکے و بے دس و

تباہ کنگ (۵) بانزریگ برگ ، باج برگ ، کنگ ، گیش بیگ ۔

بانسگ : (با - ن - سنگ) گوک و آواز پخوش کہ میش " بانزریٹ " ، و کامیش وک آیت ۔ و بڑ دو ریٹ یا

پلیگ آیت ۔ بانسگ ۔

بانگ : (بانگ) آرپیں جنین ، جوانیں جن ، بی بی ، بانو ، واجہ و مٹیں نام پہ جنین و ، سردار و لوگی ،

جوانیں سرے و لوگی ، ہمارے رنگ و شہبانگ بادشاہ و زال و گوشگ بیت ۔

بانکلینک

مانکار : (بان - کا - ن) بی بی کار براں بی بی و بانگ " واجکار " ، مٹیں گال پہ جنین و بے " بانکار " ، و جاگہ و

بی بی کار ، کار مرد بیت ۔ یک مردے یک جاگہ نوکر یا ہزمتکار بہ بیت گڑا آگس و مردیں آئی و واجکار آنت و

جنین " بی بی کار " ۔

بانکلینک : (بان - ک - یے) زانگیں وھلے کہ ایشی و برپتن بنت و کوسگ و آنت ، تری و ہم گڑاگ

و بورگ بیت و ہشک گے ہم کن آنت ۔ (بچار بیت)

بانکلینک چٹ یاچٹ : (بان - ک - یے) کن - چ - ٹ ، چ - ٹ) بانکلینک و کوسگ کہ ہشک بیت ۔ گرگ و

بڑ آنت و دولتانا دینت ایشی و گوشش آنت بانکلینک چٹ یاچٹ ۔

بانکلینک وراں : (بان - ک - یے) کن - و - ران) بانکلینک و رگ و موسم ہمارے وھد کہ بانکلینک

میں آیت ۔ سرداری کہ ہم موسم آنت تریں بانکلینک و گوں کوسگاں گوں بٹ و یکجا گڑا آنت و ورا آنت ۔

بانکلینک جنوری فروری و پل بیت ہمارے وھد " بانکلینک پل " ، ہم

گوش آنت ۔ بے بانکلینک و گندیم نہیں وھد کیشک بنت ۔

بانکلینکی : (بان - ک - یے) کن - ی) ہمارے گوں بانکلینک و سٹیادی کنت (۲) ہمازمین کہ آئی و سرے

- بانگ بنگ بنگ بیت (۳) لیے کہ بانگ بنگ چو جھول بانگ بیت بانگ بیت ۔
- بانگی : (بانگ) ہمارے گوں بانگ و شیا دی کنت ۔ بانگ بنگ ، بانگ دروری ، بانگ بنگ (۲) یک کا ہے ۔
- بانگ : (بانگ) واہی کو تار برز تواری جار ، یہ نماز و گوانگ بنگ ، کروس و بانگ (۲) جتا ، گیشینگس ، وند و دھیر و بانگ ۔
- بانگ دیگ : (بانگ) و بنگ ملتا ہے نماز و کروس و بانگ دیگ ، گوش و بانگ دیگ ، مردم و بانگ دیگ ، بزاں چہ یک کارے تو بہ کنگ ۔
- بانگو : (بانگ) بانگ دیوک ، ہمارے مردم کہ مردماں یہ نماز و گوانگ بیت ، مسیت و ہمارے جاگہ کہ آئی ہر سر و اوشنگ و بانگ دیگ بیت ، کروس ، بانگی کروس ۔
- بانگوا : (بانگ) و (وا) بچار " بانگواہ " ۔
- بانگواہ : (بانگ) و (وا) شپ و گڑی بھر کہ چ پاس و کنگ و روچ در کیت ۔ چ گور بام و پیر ، ملتا و بانگ و وھد (بانگ + واہی یا کہ بانگ + وھد) (DAWN)
- بانو : (بانو) بانگ ، خوانین جنین ، آریپس زال ۔

باؤ بند

بانور ما
(ماہیگ)

- بانور : (بانو) ہمارے جنین کہ آئی و نوکی سیر بونگ یا کہ ہمارے جنین کہ آئی و سیر بنگ و انت ، نوک سیر جنین ، سکت سبھینگس جنین کہ نوکیں گد و پوشاک و سھر و سھت پر کنگ بنگ (۲) کوہی ماہیگ کہ ٹینیل و زاتے ، بچار بیت
- بانگی : (بانگ) ہمارے گوں بان و شیا دی کنت ۔
- باوا : (باوا) بابا ، پیرک ، بیت ۔
- باور : (باور) منوگری ، راست ، راست منگ و جند ، باور زانگ ، باور کنگ ، باور بنگ : راست منگ ۔
- باوشت : (باوشت) انجین گپتے و تالان بنگ کہ آراست مہ بیت اسے گپت و سکت منگ بنگ و ہر کسی دپ و بنگ ، شور و کوکار ،
- باؤ : (باؤ) باسک ، چہ شروش و بگردانکہ کوپک و ، باہو ، باہر ، باؤ بند ، (۲) منگ پستی و گوش انت ۔
- باؤ بند : (باؤ) و (بن) باسک و سھت کہ چہ بنگ و جوت بیت و باسک و کن انت و ، ایسی و تور ہم مان کن انت ، زردار چہ تنگ و ہم جوت کن انت ، باہو بند ، باہر بند ، (بچار بیت)
- باہر : (باہر) ہرانی رنگ ۔

- باہڑ : (با۔ہڑ) دست و باسک کہ ایشی و باؤ، باہو، ہم گوش آنت، (۲) دوست، برات،
- برا تگولگیں در دوار، و باسک و باہڑ،
- باہند : (با۔ہن) کارے و کنگ پے بے تاهیری چست بوتگیں جوش و واہگ، باہند کنگ،
- یکپارگی پے جنگ یاد ایک یا زھر گرگ،
- باہو (با۔ہو) باؤ۔ باہڑ، باسک،
- باہو (با۔ہو) مردینی نامے،
- باہو (با۔ہو) باہو دشناری : بلوستان و زانتگیں جاگے و گوش آنت کہ ایشی و نام پیش و و باؤ،
- بیگ و ہوتانی میند جاہ بوتگ،
- باہو کلات : (با۔ہو۔ک۔لا۔ث) باہو و کلات یا باہو و مستریں مینگ کہ سردار و جاگر بوتگ
- بزاں باہو و مزن شھر،
- باہوٹ : (با۔ہو۔ٹ) مبار، باہوٹ بیگ، باہوٹ دارگ، باہوٹ کنگ (۲) مردینی نامے،
- باہوٹی : (با۔ہو۔ٹی) باہوٹ بیگ و جنر، ہما کہ گوں باہوٹ و سیادی کنت،
- باہوٹ : (با۔ہو۔ٹ) درنا ییں بوت آنت کماش پے منزل و باہوٹ سی و (ہاشم شاگر)
- بار (مبند و ہما بار کہ پے منزل و روگ و کوپگاں بیت، برابر دیم پے منزل و روگ)۔

B B K, Barker/ A.K. Mangal; BURDEN (originally the burden borne on the shoulders during a march) encumbrance, pressure, continuos marching.

- باہی : (با۔ہی) باہیگ، باہینک، باہو بند، باؤ بند، باہڑ بند (۲) مردینی نامے
- باہیگ : (با۔ہی۔گ) بچار و باہینک
- باہیگ : (با۔ہی۔گ) بچار و باہی
- باہینک : (با۔ہی۔ن۔ک) باؤ بند، باہیگ،
- باہینک : (با۔ہی۔ن۔ک) ببادیگ، برائینگ، رواں دیگ، بیران کنگ، تادان کنگ، چد دست و دیگ، بھاٹینگ۔
- بائی : (با۔ہی) ہما گوند و مکیں زبڈکیں دار کہ ماہورانی کیز و بندگ بنت کہ مڈرگ و ایش نیل آنت۔
- پے اے کار و کھپوگ ہم کار مرد بیت (۲) مردینی نامے،
- بائیان : (با۔ہی۔ن) مردینی نامے و نواب بائیان گچکی کہ کران و ریاست و اولی نواب بوتگ کہ چد و پیسر
- کران سردار بوتگ
- تاید : (با۔ہیڈ) لوٹ اینت، لازم، انجوش کہ : باید کہ اے کار بہ بیت، بزاں اے کار بیگ لوٹ ایت
- بیا : (ب۔ہی) بباد و تادان، بیران،
- بیات : (ب۔ہی) بیگ و و مراخال، انجوش کہ شالا ایشی و کار شتر بیات،
- بیادیگ : (ب۔ہی) دیگ، باہینگ، برباد کنگ، تادان کنگ، ماں بے و شرت و بھاٹینگ بزاں برگ بیگ،
- بیل : (ب۔ہی۔ل) مردینی نامے،
- بیو : (ب۔ہی) مردینی نامے،
- بہڑ : (ب۔ہی) بہڑ، درچیک کہ شاہ، لمب، تاک و مڈرگ درست سبز آنت۔ بارگیں تاک آنت،

بَتی : (ب-ث-ث-ثی) چراگ (درآمدیں گالے)

بَتیل : (ب-ث-ث-تے-ن) گزدانی ، بوجیگ ۔

بَتیلک : (بَٹ-تے-کٹ) کسانیں بَتیل کہ دوچار مردم دارایت عوبس ۔

بَٹ : (ب-ٹ) محولی لبب و یک رهندے ۔

بَٹ : (ب-ٹ) مَرگے کہ جندے ٹیک و گردن و دَراج انت و چمبٹ و پَن انت ۔ اسے دَراست انت یکتے بالی انت کہ

آپ و بندرایت ، دومی گسی انت کہ چوکلک و دارگ بیت و بال نہ کنت ، بالی بٹ بازراست انت ۔ (بچاربٹ)

بَٹ : (پ-ٹ) کسانیں لوپ نکلے کہ آئی و بندیکے بندانت لوپ و کُن انت و لکیتیں دارانی سر و سٹے بندانت پہ بلب و

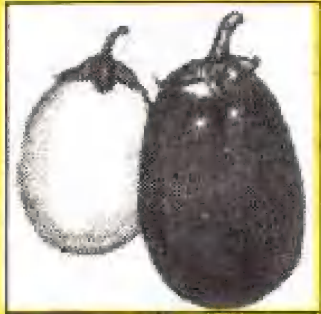
گَرگ ، مریاں مرنیں بٹ ہم جوڑ کُن انت و مَرگ و درآئی و بٹ بیگ : گروناچی و جکتی و آیک ۔

بَٹ : (ب-ٹ) بَرنجیں دان و گرا دے بَٹ بیت (۲) گندہ لگیں ریش ۔

بَٹ : (ب-ٹ) ہا بَرنجیں زمین کہ دریا و تیاب و دراجی و انت کہ دریا و گورمانی آپ و گڈی سیم سرانت دریا کہ

پُرسیت براں بیل بیت ہم آئی و بیل و گڈی سیم سرانت کہ چد و دیم تر آپ و راہ نیست گوش انت و بٹ انت ، یا کہ آپ

بٹ و گت رنگ ، بٹ ، بٹ شرف : سندھ و یک جاگے شاہ عبداللطیف بھٹائی و مندرجاہ بزنک و آوں گبلدے وود و انت ۔

بٹاگ

بٹاا

بٹا

بَٹ : (ب-ٹ) ہا سبیاہ پس کہ آئی و گوش گڈ انت (دشت و گڈاوری گڈ و گوش انت) باہو دشتیاری و و گڈ ۔

گوشش انت بلرچستان و و گرجاگے "بَرانگ دب" گوش انت ۔

بٹاٹا : (ب-ٹ-ٹاٹا) باجی بے کہ ایشی و برجو کہ کاجا و پنڈال و زمین و حیر و بنت ، پٹاٹا ، آلو (انگریزی: POTATO)

عربی: بطاطس ، پارسی: سیب زمین ۔ (بچاربٹ)

بٹار : (ب-ٹ-ٹار) کسانیں چکت کہ پنج و شش سال و بہ بیت ، میسر ، ٹوبر ، بٹارک ، بیٹرک ۔

بٹارک : (ب-ٹ-ٹار-ک) کسانیں بٹار ، گڈیں چکت ، میسرک ، ٹوبرک ، بیٹرک ،

بٹاک : (ب-ٹ-ٹاک) وقی کرگیں کارانی بار و و گپ جنگ بے چکرنگیناں و ت و گیشتر سٹارایک ، بٹاک جنگ ۔

بٹاکی : (ب-ٹ-ٹا-کی) ہا مردم کہ کسانیں کارے کنت و دت و سکت باز ساٹا ایت ۔

بٹاگ : (ب-ٹ-ٹ-گ) شینترگیں سبزی بے کہ نارشت بیت ۔ واکو ، (ہندی: بیگن) بیل ، کوکئی باگ بٹاگے یا کہ توکام باگ بٹاگے ۔

(بچاربٹ)

بٹال : (ب-ٹ-ٹال) چڈرانیں و سکیں کارے و کنگ و رند آئی و داستان و بیان کنگ و "بٹال کنگ" یا "بٹال جنگ" ۔

گوش انت ، بیان ، بڑال ، بٹال ، وٹ گپ و ہم گوش انت : بیل ، ماں وپ و جنگلی بٹال وٹ انت مردھا انت کہ پتواں بیا رانت ۔

[illegible]

یخکارت: (پنج، گناخت، بچک، آرتینک، پدگه آرتینک، هم کارموبیت POWDER (FACE-ETC))

بجلی، (ب ج ی) رگوئے چراگ، رگ چراگ، دایم چراگ۔

بجھن : (ب، جھ) "جھنگ" و "یرمان گال بزاں" "جھنگ" و "کارو بکھن"۔

تَجَنُّبُ : (ب. جَنْ) کوئی کلمہ، کفار، کسان کسائیں چار کُنڈ میں بزرگ بزرگ و آیات فی تہذیب سنیہ و کلام و دیگر انجمنیں چیز کشمکش، ایشان کر و تہم گوش آنت،

بُحَّ : (بَ - یَح - یَح) مردوں کی جھگڑا ، مردوں کے زعمگ - بتل : " مال کی جھگڑا ہے "۔

پنج : (پ۔ج۔خ۔ج) ہر وہ غنائیہ گوشہ آنت۔ ”کوڑہ پنج پنج“ (۲) چمک پر ماکھال بڑاں بہ پنج۔ بھارہ ”چمک“

پنج : (ج۔ پنج۔ پنچ) دو گیسو شیر و گرد آنت پنچ کن آنت پنچ، لٹک جوڑ کن آنت و تاپ و دینت کہ ہشک بیت، ایساں و شیل پانچ گوشت آنت۔

پیار : (پ. بجاز) "چارگ" "پرمانگمال بنان" "چارگ" "و کاؤنگن".

بیتجار : (ب، چ، ج - حجاز) بیتجار و بیبتجار

بچاؤ: (پ۔ چ۔ چا۔ ٹا یا ک ب۔ چ۔ چا۔ ٹا) چیرہ پناہ یا گندل (بلکین چرسندھی یا ہندی بھونہ)

بچدڑ: (پ. چ. ڈڑ) مردینی نامے۔

پہچن : (پ۔ پج۔ ژ) چڑگ و پرمانگال ہزاں "وہ چکرتہ" یا "ہتہ"۔

پنچر : (پ - پنچر) اشتراک رواج ہے کہ ایسی قوموں میں جو کہ ہم کو شانت بلے بندہ چھو دو پر دوسری دست تیرانت و پنچر ۔

بجھو : (ب. پ. چ. ٹر.) بجھارہ : بجھرہ

پچک ۱: (ب. چک) کسب میں مرویں چک، جھک (۲) اناں (۲) سکر دوتا (۳) نامرید، بے سرور (۴) سپر (۵) چک و بازی، ایسی بے سرور

بُجَکْ : (ب. جَکْ) بچار "بُجَکْ"

بچکار: (ب. چ. کا زیات. ب. چ. کار) یہ جلو پکاری و ہاتھ و انگلیں بچکے یا پتھر۔

بیچکار : (ب. چک - کار) ناسریدیں کارکنوک ہمارم کہ ہر کارے چو کہ ناسریدیں چک و کنت ۔

بچکنند : (ب- پ- چ- کن- تو) بچکنندگ ، چنند ، بچکنندگ ، پریشانگال بزاں ، بچکنند ، یا کہ ، بچ بہ گند ، بشکنند ۔

بچکندگ : (پ۔ پن۔ کن۔ وگ) بچکندگ۔ ہا ہے تواریں کندگ کہ کشت چچ بنت و دستان کیں گندگ بنت و ہرے برے دستان ہم گندگ نہ بنت۔ اے گال و دیر شکندگ، ہم گوشش آنت۔

بَنجھو : (بے رخ - کو) بھار دو بچھو۔

بچھتو : (ب. ب. چ. ک. گ. ز. ک. س. ا. یں. ی. ک.)

بچکتی : (ب-چ کن کنی) ہمارا مانگ کہ مردم کیساں بچکت انت بچکت ۵۶ ہمارا کہ گول بچکت و مٹیادی کنت ۵ بے زانی .

ناسر سیدی، بے پردہائی، نرا انشکاری ۵ ورنائی، خوشنودی، میاں جی، ۲۲ ریتوئی، نراں ہمدان کہ گوں جوہان، گوات، دیگہ گوں، بچان، رت، کنگرہ

پچنگ : پ۔ پ۔ پن۔ پچ۔ رگن امید کہ ماہوراں زیر آب آپ نہ کن آت، زندہ دعائے چار انت اس ہرما جیگے کہ ماہور و گینگ آیاں زیر انت

ماہورہ پردہ ہمدرد آپ کی بددینیت ہے چہ ماہورہ ماہیگانہ کی زیرنگ ، دیکھ چکے ، گوش آنست ۔ ماہورہ چنگ ۔ چہ یک چیزے وقتہ آئی و سرسبز

محیط

چیزاں کنگ آں، ہائیگ کنگ، یک مردے، سرچیں زر و ماللاں بزرگ، بے بن، کسے وھر چیز بزرگ، ہائیگ کنگ،

مُحْكَم : (بُ. یَ. حَ.) مُجْجَ، مُجْجَ بَیْگَ، چو مُجْجَ عَ بَیْگَ، مَسْکَ کَ بُرَا یَتِ مُجْجَ مُجْجَ بَیْتِ.

بچھلک : رپ پرچہ ملک کسانیں بچکت۔

بُجْلُو (م۔ ع۔ ح۔ کوم) میچ اگئیں چتر، ہما چیز کہ جو میچ، مڈرونک مڈرونک انت، پھٹنلی ۔

(ب. خ. ح. ق.) یاد رہے کہ گشتِ ہندوستان و مروجہ نام و گوشِ انت ہے۔ بلوچی سہتے نہ انت ہمیشکا ہا نام اش و رنگ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ : (ت۔ج۔خ۔د) حوکہ مجنوں، مجنوں۔

(ت - ج - ح - خ) کے ساتھ جو کچھ ہو کر رہ گیا۔ کسان، کسانوں کی رو سے (۲) مروجہ نام ہے۔

بجملہ : (ب) حنی - ازم و ست و لنگان لسان مے چیمچکی لنگک و سر و بگر دانکہ ماتیں لنگک و سر و دواجی و گونفت

بجیل کنگ، جیرے، یہ بجیل کہ اس کنگ۔ اے کمال باز جاگہ ”گچس“، ”گو“ گھر، ”وہ بلیس“ ہم گوش آنت۔ (بھادرت)

بجلیک (ب. جی. ان. لک) بجلی کے کدیں، بلوچی داستانے کرائی و نام و نام بجلیک انت مؤید ہے نام و نام بجلیک

(ب۔ جی۔ ن۔ لی) ایسے کہ ہر ایک شخص کو لینے و دینے دو روزت و بحال کت ہر ایک و پسہ چودریک و اگان بکلی

نیک، انگشت نرنگ ترست باریک، چہ بھلے، و دہر تو دہر گ نہ بہت۔

- بند : (ب. ذ. ا) ہراب، گندگ، ہما کہ شتر نہ انت، بدو رو، بدو بٹل، بدو ہیرانی، بدو ہیر، بدو بدکاری،
 بدادت : (ب. ذ. ا) دتہ (بند + آدت) بدھیل۔ ہما کہ بدیں کارو کر دے ہیل گرتنگ۔
 بدار : (پ. ذ. ا) دارگ و پرما نکال بزاں "دارگ" و کارو بکن۔
 بداس : (ب. ذ. ا) بد + آس : ہما کہ زیت تر اس گیت : ہما کہ زیت ڈاہ گیت (۲) بداس کنگ، ہزنگ، نگیک کنگ۔
 بدان رو : (بدان. رو) بے پکارو۔ مردماں چوت و پیروش و درنج کنگ۔
 بدبرگ : (ب. ذ. ب. رگ) زھر گرگ۔
 بدبو : (ب. ذ. ب. بو) بدیں بو۔ گندگیں بو، سٹیں بو۔
 بدبیر : (ب. ذ. ب. یر) ہما مردم کہ وتی ہیراں گندگیں رگے و گپت (۲) داگیں بدانی ہیر۔
 بدتر : (ب. ذ. ت. تر) چدا و لیگ و گیشتر بد، ہراب تو گندہ تر، ایشی بکجا "بتر" ہم گوش آنت۔
 بدچار : (ب. ذ. چ. چار) ہما مردم کہ چوت و ابیدھر کس و بد چارایت و دگرانی و شہالی و شری و نوش بیت۔
 بدچم : (ب. ذ. چ. م) بدچار، بدگند، ہما کہ چم و شتر نہ آنت۔
 بدوہ : (ب. ذ. و. دہ) ہما کہ چیز یا تر و دیگ و سکت تورایت۔ اگاں و اسے بدیرایت ہم ایشانی دیگ و سک دلا بیامکت
 بدوہے : (ب. ذ. و. دے) بچار "بدوہ"۔
 بدوڑ : (ب. ذ. و. ڈ) کھید وڑ، ہما کہ گرسکت ہراب و رنگ کہ بچنگ و شونگ نہ بیت بزاں راست چانک نہ انت۔
 بدویگ : (ب. ذ. و. یگ) بدیں ہیر دیگ، زاہ و زکت کنگ۔
 بدر : (ب. ذ. و. ر) چار وھی ماہ۔
 بدرو : (ب. ذ. و. ر) زاہ و زکت، بدو بٹل۔
 بدرگ : (ب. ذ. و. رگ) ہما مردم کہ آئی و رگ شتر نہ انت بزاں بن و بھد و جوانیں مردے نہ انت، کمیند، کم زانت، کم زانگ۔
 بدرواج : (ب. ذ. و. ر. وا. ج) ہراب رواج، ہما کہ راہ و شتر و زبیرا نہ روت۔
 بدراہ : (ب. ذ. و. راہ) ہما مردم کہ بدیں راہ و کپتنگ، بدیں راہ و چنداں خوش کہ گوش آنت "پلا فی بدراہاں کپتنگ" رنگ راہ، بے سرور۔
 بدر بیگانگ : (ب. ذ. و. بے. گ. بگ) در آمد، ہما مردم کہ و تمملکی نہ انت۔ درملکی (گال در آمدے)
 بدرنج : (پ. ذ. و. رن. ج) درنج و پرما نکال بزاں درنج و کارو بکن۔
 بدرنگ : (پ. ذ. و. رنگ) بزرین جاگھ : ہما ملک و میننگ کوہ و دیم و بزرگ و آنت، شھرستان و نزدیک و کز و گور و جاگھ۔
 بدرنگ : (ب. ذ. و. رنگ) لب تا کافی ہما تاک کہ چدا و شاہ، شھبانک، وزیر (بادشاہ، وزیر، گلام) و ابیدانت۔
 بدشیر : (بند. شے. ز) بدیں و ہراب کاریں دلیر۔
 بدکار : (بند. کار) بدیں کار کنوک، ہما کہ شتریں کار نہ کنت ہر کسے کہ شتریں کار و وت و دور بدارایت و بدیں کار بکنت۔
 بدکنگ : (بند. ک. نگ) ہراب کنگ، شتر نہ کنگ، گندگ کنگ، دل و بدکنگ : پے بڑناکی دل و سر و چیر کنگ، مگسک
 دل و بدکنٹ : کسے و بدکنگ : بدی کنگ۔ دل و پے کسے و بدکنگ : کسے و بدی و رند و بیگ، نیت و بدکنگ۔
 بدگ : (ب. ذ. و. گ) آپنیک و بدگ و پیپا پ بوگ یا کہ سکت بیگ انجوش کہ آپ بدارایت کسرتیت، شیر بدایت مستگ
 و پینریت، روگن و تیل ہم بدایت، بچک، لنگ۔
 بدگمان : (بند. گ. مان) بدیں گمان، بدیں گمان داروک۔

بدگند : (بذ-گند) بدچاریں مردم، ہمارو دم کہ کس ء پر شری ء ویست مکنست ۔

بدگوش : (بذ-گوش) ہا کہ هر کس ء با پشت ء بدگوش ایت ۔

بدل : (ب-دل) مٹ ۔ یک چیزے ء بدل ء دگرے زیرگ (۲) بدل ء باندات کنگ : وام ء کرز کنگ ۔

بدل : (ب-دل) (ب-دل) جوابدار، مانزماں، زمد دار ۔

بدل : (ب-دل) (ب-دل) دل پر دوش، هراب دل ۔

بدلگو : (ب-دل) (ب-دل) کہے ء بدل ء دڑائینوک، وکیل، نمائندگ ۔

بدلو : (ب-دل) (ب-دل) جنین شک کن آنت کہ اگاں چہ چلن ء توام بیگ ء پیسیرنگ ء تمنا بد بکے ء چن آئی ء مٹ کن آنت ۔

بدلے کن آنت ۔ اے شکستہ و سندر سال مزین بنت پلے جون ء کسان بیت نہ رزایت مے رنگیں چکاں ء بدلو ء گوش آنت ۔

بدلیب : (ب-دل) (ب-دل) ہمارو دم کہ لبب ء بے راہبندی کنت ۔

بدماش : (ب-دل) (ب-دل) شیتان، کلپ، رد (پارسی) بذ تازی : معاش

بدن : (ب-دل) (ب-دل) مردم ء جون، مردم ء دست، پاد ء سرگ ء ابید جند ء پوشکپتگیں بھر۔ جان ء جون ء تنھی بھر (۲) چہ

راچن ء مستزین درپائی اولاکے کہ گیشتر چہ گرا باں مال ء آرگ ء کار مرد بیت ایشتی باز جاگ ء ء دوبر ء گوش آنت (انگریزی) :

بازج (BARGE) (۳) پشک ء بدن ء جنین پشک ء ہا بھر کہ چہ استینک ء کشاں ابیدانت، مردخی پشک ء استونکاں ابیدیں بھر۔

بدناک : (ب-دل) (ب-دل) پختاک ۔ ہما چیز کہ اگاں دگرے ء پرے ء بکن مے پتچہ ایت گون۔ بزیں چہرناک ۔

بدنام : (ب-دل) (ب-دل) بنام ہما کہ دشنام نہ آنت ۔ ہما کہ آئی ء نام پہ ہری گزگ بیت ۔

بدنیت : (ب-دل) (ب-دل) بدیں نیت ء واجب، بدلوٹ، ہر کس ء بدلوٹوک۔ ہما کس کہ اگاں دست ء شے نہ بیت ہم پہ کس ء

شری یے نکنت ۔

بدو : (ب-دل) (ب-دل) بدیں مردم، بدنیت، ہدسما، ہما کس کہ پر کس ء وش شے نہ بیت، بدلوٹ ۔

بدواب : (بذ-واب) ہما مردم کہ هراب و پس ایت بزاں و اب بد ء لیٹ باز جنت ء لگت جنت ۔

بدوار : (بذ-وار) بے وار، گنگیگ، گندہ وار، ماں لبب یا جنگ نہ پرک وار بیگ ۔

بدوواہ : (بذ-واہ) بدلوٹ، پہ کسے ء بدی لوٹوک، دژمن ۔

بدواھی : (بذ-واہ) بدلوٹ، دژمنی ۔

بدوک : (ب-دل) (ب-دل) گلوک، پتوک، چوک ستر ء بدوک ء بالگیریں زمین گیشتر پہ دریا ء کرے ۔

بدون : (ب-دون) ہما ڈرچک ہرود سبز انت تا کچنڈہ دار نہ بیت (سدا بہار)

بدھیل : (بذ-ہے) بد آدت ۔

بدی : (ب-دی) نیکی ء شری ء چپ، ہرانی، ردی، بشتی،

بدے : (ب-دی) بدے بیکر پ۔ دے) دیگ ء پر مانگال بزاں دیگ ء کار ء پکن ۔

بدین : (ب-دین) مردخی نامے، باز مردم گوش ایت کہ طے بندر ء بھادین انت کہ بھادین انت ۔

بدین : (ب-دین) بد دین، بد مہذب ۔

بدینگ : (ب-دے) (ب-دے) گنگ، انچوش کنگ کہ بدایت، پختینگ، گینگ ۔

بدر : (ب-دل) (ب-دل) مردم ء پشت کہ پستی نیگ ء بردستانی، پھلرکانی سدرہ بھرائت کہ چہ سدرین ء بردانت ۔ بار ۔

بڑاں ہرچیز کہ چہ آپ ۽ گزان ترانت بڈو ایت

بڈو: (ب ڈ ڈ - ڈو) کسے ۽ بڈ ۽ بیگ بڑاں پشت ۽ بڈ ۽ سر ۽ بیگ، شیراں بڈو: چوک شیر ۽ ہنرگ کسے ۽ بڈو کنگ (شیراں بڈو کنگ یا بیگ) (ب ڈ ڈ - ڈو) بچے کہ کلونٹ ۽ زرد آنت۔

بڈورگ: (ب ڈ ڈ - ڈو - رگ) پرزانت آپ ۽ چیرہ رگ، چہ بے ہوڑ ناگی ۽ ہم مردم پہ بے وی بڈ وارت ۽ درکیت دانکہ یکپارگی بڈ ایت: "بڈی وِ رگ" ہم گو شگ بیت یک "بڈو وِ رگ"۔ ۷ چو بڈ ۽ بڈی وِ رگ بیت سے چاکر گوہرام ۽ بچہ۔
بڈول: (ب ڈ ڈ - ڈو - ل) بچار بڈول۔

بڈوک: (ب ڈ ڈ - ڈو - کت) ہما چیز کہ آپ ۽ کپ ایت بڈ ایت تر پل نہ بیت۔ ہمار یکپاد یا پنگلگ یا کپتیں زمین کہ اورہ مردم یا اولاک ۽ یاد بڈ آنت۔ یک ریکے کہ آن ۽ تہ ۽ ہرچیز چکہ آپ ۽ بڈ ایت بے چہ آپ ۽ ہم گندہ ترانت کہ ایشی ۽ تہ ۽ ہوڑ ناگ ہم نہ بیت۔ دریا ۽ کترہ ریک کہ باز جاگہ انجوش لم آنت کہ یاد بڈ آنت کہ ایشی ۽ بڈوک ۽ ہم گوش آنت۔ آپی سبے کہ ہر آپ ۽ کہ نند ایت بکت وارت ۽ درکیت۔

بڈی: (ب ڈ ڈ - ڈی) چادر کہ بڈ ۽ کنگ بیت۔ مژور، ہماں، ہما مردم کہ دگرانی چیراں بڈ ۽ کنت ۽ چامے رسین ایت کہ آئی ۽ مژرس ایت ہرچیز کہ گول بڈ ۽ سعادوی بکننت۔

بڈی مشکو

بڈی مشکو: (ب ڈ ڈ - ڈی + مش - کو) مشکو ۽ زات ۽ ماہیگے کہ ایشی ۽ ورنما مشکو ۽ پڈاسی ہم گوش آنت۔

(TIGER TOOTH, CROAKER) (بچار بٹ) ★

بڈی: (ب ڈ ڈ - ڈی) ہشتی لب ۽ ہریک کلاتے ۽ ہر دوئیں کزانی کل۔

بڈینگ: (ب ڈ ڈ - ڈے - گٹ) کسے یا چیزہ آپ ۽ چیرہ بڑگ، انجوش کنگ کہ بڈ ایت۔ (۲) ہیران کنگ، دیرندان کنگ، تاوان بار کنگ۔

بڈر: (ب ڈ ڈ - ڈل یا ڈر چک ۽ بڈر) ہرنیگے کہ مادریں اسے درست مے درچکان "بڈر" آنت۔ سبڈر، ہریک موسے ۽ ہراں گوش آنت کہ درچک ۽ واہنت گول وگ کسے ۽ بھاش کنت۔ جتی بڈر: ریشٹہ نام آنت کہ گوش آنت کہ "بڈر" سبب ۽ درکیت۔ (۲) رند، گشت، چلرم، اک: یک برے بڑاں یک رندے، وڈو بڑاں دوگشتاں۔ (۳) برگ ۽ پرمانگل بڑاں "بڈر تیروک": اک: دل بر، دل ۽ بروک، گڈ بڈر ۽ گڈ بروک۔ در بڈر: در بروک۔

بڈر: (ب ڈ ڈ - بڑگ) ۽ پرمانگل بڑاں "بڈر"۔ (۱۲) بانزل، بال،

بڈر: (ب ڈ ڈ - ہیران، وانگ، بانڈر (۲) بلوچانی مکتے نام آنت ۽ وشن زانت بڈر آرپی بانڈر۔ کم ہرید آنت زہم جن ۽ گاڑی (۳) ہشکی ۽ پھنات (تاری: بڈر ۽ ہشکی)

گیشتر پکن نہیں گیتے۔ سر زھر گرگ۔

برانزو: (ب۔ کران۔ زو) برانز شنگ کنوک، ہما چیز کہ برانز دنت، ہما چیز کہ زیت اس گیت، زیت زھر گرگوں مردم۔

براہ: (ب۔ را۔ ہ) زیب، شررنگی، ڈولدار۔

براہدار: (ب۔ راہ۔ دار) ڈولدار، زیہدار، زیہناک۔

براہنگ: (ب۔ را۔ حنگ) براہدار بیگ، ڈولدار بیگ، پلائی پاک براہ ایت۔

براہندگ: (ب۔ را۔ ہند۔ دگ) بچار "براہندگ"۔

براہندگ: (ب۔ را۔ ہند۔ دگ) برات گوئیں دوست، سنگت، ہمراہ۔

براہنگ: (ب۔ راہ۔ ن گت) بچار "براہنگ"۔

براہوئی: (ب۔ را۔ ہو۔ ئی) بلوچ راج و بھرے، براہوئیانی زبان کہ خوش انت مہندہ "دراوڑی" انت۔

برائی: (ب۔ را۔ ئی) گواتے کہ پھسیل، چیرہ کیت۔

برائینگ: (ب۔ رائے۔ نگ) ببادیک، باہینگ، روان، پامینگ۔

برباد: (ب۔ را۔ باد) دیر ندان، تباہ، بھران، تادان، بیگواہ۔

بربر: (ب۔ را۔ بر) ماہیک، گرگ، یک دڑے کریش، برام ہم خوش انت۔

بربراک: (ب۔ را۔ ب۔ راک) برناک، بربرانک، ہما چیز کہ برایت براں پرشگ، ریجو بیت۔

بربرانک: (ب۔ را۔ ب۔ راک) بربرانک، ہما چیز کہ برایت، ہما چیز کہ پرشگ، ریجو بیت۔

بربروک: (ب۔ را۔ ب۔ راک) بربرانک، بربرانک، برروکیں چیز۔

بربری: (ب۔ را۔ ب۔ رتی) ہما کہ گوں بربرہ، سیادی کنت بربری میں، بربری مردم۔

بربرین: (ب۔ را۔ ب۔ رے۔ ن) بربرین: بزرگ، راٹ راٹ کنگ (۲) داکترہ بربرین کہ ناڈراہ، پہ الاج، ہاترہ کنت،

اپریشن (OPERATION)۔

بربرنگ: (ب۔ را۔ ب۔ رن گت) بچار "بربیدہ" "بربرینگ"۔

بربیدہ: (ب۔ را۔ ب۔ بے۔ دہ) بربرہ، بیدہ، بربرہ، بونگ یا برینگ، تاہا پیٹ، دہ، برھیں ڈن۔

بربرین: (ب۔ را۔ بے۔ ن) بربرین: بزرگ، راٹ راٹ کنگ (۲) داکترہ الاج، ہاترہ ناڈراہ، بربرین کنت براں اپریشن۔

برپ: (ب۔ را۔ پ) کتر، بلائیں آپ (۲) پناہ، باہوئی ۱۱ دوست، سہ آمین، قرآن، ہرہاں کپتاں تھی پناہ، ہراں۔

برپشت: (ب۔ را۔ پش۔ ش) ہا پشت: دیم، اتان، دیم، دیم، اتان۔ برپشت گت جنگ: براں کسے کہ دیم، نہ انت،

آئی، بارہ، گت جنگ۔

برپہ: (ب۔ را۔ پ) ہما کہ گوں "برپ" سیادی کنت (۲) یک وش برگیں شیر کئی یے کہ دپ، سٹے کن نے آپ بیت۔

بررت: (ب۔ را۔ رت) "برگ" "گوستگل" براں آن، "بررت"۔

بررتک: (ب۔ را۔ رت۔ کن) "برجگ" "گوستگل" بررتک، بررتک ات: بررتک ات۔

بررتک: (ب۔ را۔ رت۔ کن) "برجگ" "گوستگل" بررتک، بررتک ات: دیانت کہ بررتک بررتک۔

بررتگیں: (ب۔ را۔ رت۔ کن۔ گے۔ ن) ہما "سرہ" کہ "برجگ" "کار کینگ" ہما کہ "برجگ" "کریں" انت۔

بڑتلیں بیر: سیدہ لچھانی داندی ہے۔

بڑتلیں بیر: (ب - رٹ - کٹ - گے - ن + وئی - ز) بڑتلیں = کباب، ہما کہ بڑیجگ بوتگ + بیر = ہما نیت کہ زمین ء کپ ایت۔ نیت ہر دھکہ چیدے ء سر کپ ایت سادار یا ڈرچک ء دار ہر چپکڑ کہ بیت آئی ء سوچ ایت بڑتلیں ایت۔ لوگانی سر کپ ایت چوزم ء آیاں بڑا ایت۔ مے نیت کہ کپ ایت ہمیشہ نام ء ہم بڑتلیں بیر گوشش آنت سکیں تیز ء براکیں زہم ء ہم گوشش آنت۔ گوشش آنت کہ ہر جاگھے کہ بیر ایت کہ کپ ایت زمین ء دانکہ ہما حد ء ایرکپ ایت دانکہ آپ ایرکس ایت آپ ء کرکس ایت سارت بیت ء ہمیشہ ء جندہم آسن بیت بے اے چہ آوگر آستان دیم ء تراخت کہ چو آپ دانگیں پولات ء بیت۔ اے آسن اکان کسی دست ء کپ ایت چہ ایشی ء زہم جوڑ کن آنت کہ تیزی ء براکی ء چونیت ء بیت کہ چہ بندر ء نیت ء جند ایت (۳) سیدہ لچھانی داندی ہے ء نام ایت۔

بڑتکہ دل: (ب - رٹ - گے - وئی) بڑتنگ دل: ہما کہ دل ءے مستنگ ء بڑتنگ مستنگ دل۔ داری دیتلیں مردم ہما مردم کہ پڑ در دیں دے ء واجد ایت ہما کہ امروزہ مزین سکی سوری ءے دیتنگ۔ واہکدار۔

بڑتنگ: (ب - رٹ - گے - وئی) بڑتنگ: ہما کہ بڑگ ء بنکار گال ء آئی ء بڑت "آئی ء بڑتنگ گوشش آنت۔

بڑتی: (ب - رٹ - وئی) بڑتیرے [انگ: BADGAR] (بچار بٹ)۔

بڑج: (ب - رٹ - وئی) بڑج: کلات، کوٹ کہ گیشتر گرد ہنت چار گندہم ہنت بے سکت کم۔ ملک ء شہر بند کہ دھداں سر جہیں ملک مے شہر بندائی دیوال ء ء بونگ آنت مے دیوال ء وراجی ء پشت پشت ء بڑج ایش بونگ کہ جنگ ء وصدہ ٹینگیاں ہمیشانی تہ نشنگ

بڑتی

ملک ء دیپانی کرتنگ۔ اے رتلیں بڑج چہ ملک ء دھم بندگ بونگ آنت کہ چوسنگ کار ایش دانگ۔ مے کوہتلیں مڈکان کوہانی سر ء ہم ہسنگ ایش۔ اے گال بندر ء بڑج ایت کہ "ز" پر "ج" مٹک بونگ۔

بڑج: (ب - رٹ - وئی) بڑج: ہما کہ بڑج ء کاراک: پلائی ء اے کار ء بڑج ایت "بڑاں بڑج ایت ء بڑج ایت۔ مے کرت ءے کنت۔

بڑج: (ب - رٹ - وئی) بڑج: ہما کہ بڑج ایت "بڑج" کہاب بڑج۔

بڑجاک: (ب - رٹ - وئی) بڑجاک: ہما کہ بڑجاک ایت "بڑجاک" کہاب بڑجاک۔

بڑجاک: (ب - رٹ - وئی) بڑجاک: ہما کہ بڑجاک ایت "بڑجاک" کہاب بڑجاک۔

بڑجاک: (ب - رٹ - وئی) بڑجاک: ہما کہ بڑجاک ایت "بڑجاک" کہاب بڑجاک۔

بڑجاک: (ب - رٹ - وئی) بڑجاک: ہما کہ بڑجاک ایت "بڑجاک" کہاب بڑجاک۔

بڑچانک: (ب - رٹ - وئی) بڑچانک: ہما کہ بڑچانک ایت "بڑچانک" کہاب بڑچانک۔

دیم ء ہما پتینیں ء گوشش داریں ہما کہ بڑچانک ایت "بڑچانک" کہاب بڑچانک۔

گوشش آنت "زہم چہ بڑچانک ء بڑچانک" [انگ: HILT] ایشی ء باز جاگہ ء "بڑچانک" ہم گوشش آنت۔

بُرد: (ب - رٹ - وئی) بُرد: ہما کہ بُرد ایت "بُرد" کہاب بُرد۔

- بُرد : (ب - ژ - ڈ) سحرپ یا آسنے کہ ہندیکے ، بستگ کہ پہ آب ، جھل ، زانگ ، کار مرد بیتھے رنگ ، بان ہندہ
- بُرد انت کہ پہ دیوال ، پچکی ، زانگ ، کار مرد بیتھے ۔
- بُردست : (ب - ژ - ڈس - ث) دستانی ہا چنگ بُردی ہڈ کہ ہڈ ، ہردو میں نیگاں پستی پھیلگان سدرہ ، و پنگ
- انت - (بچار بیتھے)
- بردستچار : (ب - ژ - ڈس - ث - چار) ہماردم کہ تازگ گشتگیں پس ، بردست ، چارایت ، ہورہ آبادانی ، بارہ ، پیشگوئی
- کنت ۔
- بردی : (ب - ژ - ڈی) بوج راج ، یک مٹے کہ گیت ترہ اشتہار انت ۔ بردیگ ۔
- بردیگ : (ب - ژ - ڈی - گ) بچار " بردی " ۔
- بُرز : (ب - ژ - ڈ) درمانے ، گاں ریشے کہ نہ ترک ایت گھنیں آرت ، بُرز ، مان کن انت ، پرے کن انت ۔
- بُرز : (ب - ژ - ڈ) بلند ، بالا ، بان ہسر ، آزمان ، جھل ، چپ ۔
- بُرزاد : (ب - ژ - ڈا) بُرزی نیگ ۔
- بُرزادی : (ب - ژ - ڈا - ڈی) بُرزاد ، بُرزی نیگ ۔
- بُرز بزرگ : (ب - ژ - ڈ - ب - رگت) بُرزہ بزرگ ، نام ، توارہ بُرز بزرگ ، مان شوگوشی ، وقی آوازہ بُرز بزرگ ، ہر چیزہ بُرز بزرگ ۔

بردست و حجت

بردست

- بُرز بیگ : (ب - ژ - ڈ - ب - بیگ) بُرزادی بیگ ، رھاگ بیگ ۔ روگ ، بلندہ بالا بیگ ، بُرز روگ ۔
- بُرز ترگ : (ب - ژ - ڈ - ث - رگت) بُرز بیگ ، بُرز روگ ۔
- بُرز چار : (ب - ژ - ڈ - چار) مزن چار ، دیر چار ، مزن گند ۔
- بُرز چارگ : (ب - ژ - ڈ - چا - رگت) بُرز چاری کنگ ، مزن گندی کنگ ۔
- بُرز دارگ : (ب - ژ - ڈ - دارگ) بُرزہ دارگ ، بُرز کنگ دارگ چہنہ بُرزہ برگ ہمودہ دارگ ۔ دستان بُرز دارگ ، بُرزہ برگ دارگ ۔
- بُرز دیم : (ب - ژ - ڈ - دے - دم) بُرزگی دیم یا ہمازمین کہ دیم پہ بُرزہ روت ۔
- بُرز روگ : (ب - ژ - ڈ - کر - روگ) بُرزہ روگ ، بُرزادی روگ ۔ دومرد چہ چلگ ماسیناں کم کم ، پہ جیڑہ دس انت
- نوش انت ۔ "پلائی ، پلائی گپ گپ" بُرزشت انت ۔ بزائ جیڑہ بوت انت ۔ مرگ یا بالیگراپ ، بُرز روگ مان آزمان دیم ۔
- بُرز کپک : (ب - ژ - ڈ - ک - کپک) چک نیں گپے ، پہ مزین جیڑہ ، رنگ ۔ پہ منزے ، یا مٹکے ، انجھیں راسے ، روگ
- کہ چہ ہما منزل ، بُرز ترہوت یکہ ہمارا کہ منزل ، پشت ترخوز ایت ۔ نوش انت ۔ "بُرز کپتگیں" ، ماہ راہ ، بُرز کپتگیں یا چہ منزل
- بُرز کپتگیں ، یکہ ، بُرزہ کپک ، چہ کپتگیں یکہ نیں گپے ، اڑہ جیڑہ یا بدہ مٹکے ، کپک ۔
- بُرز کنگ : (ب - ژ - ڈ - ک - کنگ) جیڑہ ، بُرزاد کنگ ، آوازہ بُرز کنگ ، مان گپ جگت ، مان شروہ چہ گونگ ، امان ، توارہ بُرز کنگ ۔

بندہ بُزرگ کنگ : بندہ حاکم پر چنگ و بُزرگ ترکنگ . پادان بُزرگ کنگ : وقتی یاد دہرے و پادان چہ زمین مہ چست کنگ ، لونجانی پادان
بُزرگ کنگ ، پہ و پتوانی کار سواری و پادان بُزرگ کنگ . پونز و بُزرگ کنگ : اژت دار کنگ ، جوانیں کار کنگ ، و شنای دیگ ، نامدار کنگ
اک : پلانی و راج و پونز بُزرگ کنگ : قوار و بُزرگ کنگ یا آواز و بُزرگ کنگ : پہ گپت یا شیر و الحان و . چتان بُزرگ کنگ : چتان
چست کنگ و کسے و چارگ . دپ و بُزرگ کنگ : قوار و مزین کنگ و گپت جنگ .

دستان بُزرگ کنگ : دستان چست کنگ و پشورگی و یا سلاحتان دور دیگ و یا پہ لوٹک و ذواہ .

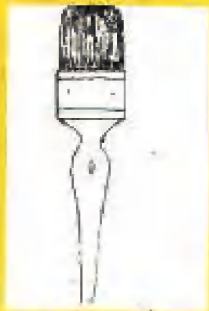
دُمب و بُزرگ کنگ : پہ و ہر و واہگ و یا پہ آجری و قی و ہری و پدرا کنگ و دولت و قی و دُمب و بُزرگ کنگ . ہے رنگ و
لڈ کنگ و ، پہ لنگ و مال کنگ و ، پہ تلسی و یا پہ تروی لنگ و بُزرگ کنگ و ترونگ .

زمین و بُزرگ کنگ : جھلیں زمین ، حاکم و بوج و ریچک و بُزرگ ترکنگ .

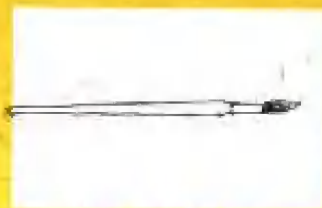
سر و بُزرگ کنگ : پہ بوجیری ، پہ ٹھل ، پہ پھر ، سر و بُزرگ کنگ و دیم و مردم و چارگ ، چہ پھر و سر و بُزرگ کنگ ، لوگ و
سر و بُزرگ کنگ ، سرچاہ و بُزرگ کنگ یا چہ و پنگیں جاگ و کتب سری نیگ و کنزنگ .

سٹ و بُزرگ کنگ : پہ ٹھل و شان ، پہ بے کماری ، پہ پھر و مڑا .

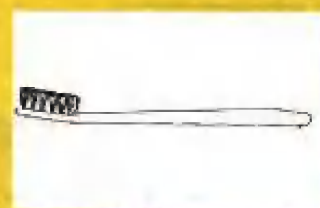
لنگ و بُزرگ کنگ : لنگ و مال کنگ ، دُمب و بُزرگ کنگ ، پہ بے پکاریں کارے و ٹھل و شان کنگ ، سر و زنی کنگ ، بے

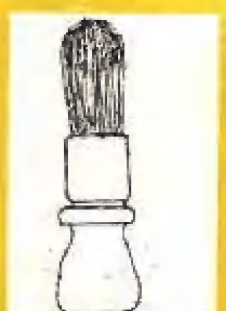
رنگ و بُرش

بیت کشیں بُرش

دنتان و بُرش

ریش و بُرش

پکاریں تلسی کنگ ، پکاریں گپے و زھر گرگ یا ٹھل و سٹ و بوگ .

لنگانی بُزرگ کنگ : پہ و پتوانی کار سواری و .

نام و بُزرگ کنگ : فرن نام کنگ ، نام دار کنگ ، چہ جوانیں کارے و کنگ و شنای آرگ

نام و قوار و بُزرگ کنگ : نام و بُزرگ کنگ .

بُزرگ : (بُ - ز - رُگ) بُرزاد ، ہمازمین کہ بُرزانت ، دُمپک ، تل ، جُپ .

بُزرنگی : (ب - ز - ن - گ - نی) غوث اعظم عبدالقادر جیلانی و متوگری مال دیانی مالہ جنگ و یک دھندے ،

بُرزو : (ب - ز - رُو) غوہر سارقی ، گپڑو ، سکتیں سارقی - بُرزہ ، بُرزو .

بُزری : (ب - ز - زنی) بُلندی ، بُزرگ ، جھل و چپ .

بُزری : (ب - ز - زنی) بلوچی کیسہ پیکی .

بُرسنگ : (ب - ر - سگ) دوسا دیا بندیک یا کھے رنگیں چیز دت مان دت و قی سر و پہ کجام نیوے و بُرس درگ و

یک پیگ .

سُرش : (ب - سُ - ریش) بُروش ، چہ مود ، سوس یا دگر اپنیں چہ پھر و جوڑ کر تگیں و سبوح کہ باز رنگ و پہ باز کار و جوڑ

کنگ بیت اک - ریش و بُروش ، گد و بُروش ، دنتان و بُروش ، لوگ و بُروش [لے گال انگریزی بے : BRUSH] (بجاریت)

برشکال : (ب - رشن - کال) بچار " بشکال "

برشکند : (ب - رشن - کن - ڈ) بچار " بچکند "

برشکندگ : (ب - رشن - کن - وگ) بچار " بچکند "

برکت : (ب - رکت) رنگ پر مالگال بزاں " برکت " " پرچٹ " " آزلت " بے "

برکت : (ب - رکت) بچار " بروکت "

برکت : (ب - ر - رکت) برگ ، وحد یا کار ، یہودی ، مسلمان ولی مردیں چٹکانی لک ، سروپہ ، برانت ہے برگ ، ایشی ، دودہ ، برکت ۔

برکت : (ب - رکت) چیزے ، بازیک ، کیتیں چیزے ، باز مردم ، بس نیگ ، گوش آنت " برکت ہے کرنگ " ، ماہ یاروچ ، برکت بیگ : بزاں بڈگ یا ایرروگ ، حساب کنگ " یک " بدل ، برکت گوش آنت " انچوش کر برکت ، دو ، سہ ، چار ۔

برکتی : (ب - رکت ہی) ہماکر گوں برکت ، شہیادی کنت ، برکت والا ۔

برکی ، برکتی : (ب - رکت ہی) یا (ب - رکت ہی) سکتیں مزنیں گنتندی ۔

برگ : (ب - رگ) بچار " پڑگ " ۔

برگ : (ب - رگ) تاہیر ، انسریگ ، انسریگی ، ژو ، ژوہگ ، سکتیں مزنیں تاہیر ، برگ دروہیں تاہیر ، سکتیں مزنیں اوپار ۔

برگ : (ب - رگ) یک چیکندہ زیرگ ، روگ ، چیکندہ گوں وٹ زیرگ ، روگ ، مردے ولی ہمارہ کنگ ، روگ ۔

آپ ، برگ : چیکندہ آپ ہارت ، ہادیگ شرت یا بے " دیک ، نادان درگ میار یک بیگ ۔ اک : ترا آپ ، برگ " ۔

دوت ، آپ ، برگ : پر آپ وارینگ یا آپ ، آرگ ، " دکرے " دکارہ آپ " پے وٹ ترینگ ، برگ ۔ آرام ، برگ : بے تاہیر کنگ ۔ آس برگ : " تینگ " بزاں شریک ، تیرہ برگ ۔ ایر برگ : چوٹ " پے لاپ حملاد کنگ ۔ پٹلگ ، باج برگ : گیش ۔

بیگ ، باج ، برگ : کنگ ۔ بار ، برگ : اولاک ، بارہ " پے منزل " رسینگ ۔ بد برگ : زھر برگ ، اندوش بیگ ۔

بج برگ : یکپارگی برگ ۔ بیتر برگ : حمل کنگ ، " جگ " دیم " روگ " پیش دست بیگ ۔ پادانی برگ : اکاں کسے کوں یک ۔

مردے ، بدی بے کنت کسے آسر ، بیت پدہ بدی کنوگ " ہما مردم " کار بکپ " بیت بے " میار بگی " شت زکنت گوش آنت " پلانی " ۔

اودہ پاد نہ برانت ، یا پلانی " اودہ چتور پاد برانت " ۔

تام ، برگ : سبک ، برگ ، اکاں یک گئے پادہ " پد جنگ بیت گوش آنت " توای گپ " تام برگ " کسے اکاں گوں کسے " پت ۔

تینگ ، آنت وکر سیمی مردے ، ناگ ، ناگہ " دکرگت کن " کنت گڑاگت جنوک گوش آنت " تووٹے گپ " تام برگ " مردم " دل شہاد کنگ " ہم گوش آنت " تووٹے تام برگ " ۔

تاہیرہ برگ : بے تاہیر کنگ ، بے آرام کنگ ۔ تینگ ، برگ : " تینگ شریک " آس برگ ۔ تیرہ برگ : تیرہ آس برگ ۔

ڈر برگ : " چیکندہ زانتکار بیگ ، وانگ " در برگ ، گوں کسے " سوچ دیک " آئی " سرجمیں سوچاں زانگ ۔ دروہ برگ : " پے دران یا دم " چوٹ دروہ کشگ ۔ دل ، برگ : دھلگدار " دوستار آئی " دل " بات بزاں پے وٹ " بے ساری وادارے کنت ۔

جانیک مردم ، دل ، بارت کر مردم مرا بیت بے پایشی " دل کشگ " " گالیند راست ترانت ۔

دم برگ : گھگ ، کین کنگ ، ژند بیگ " چہ باز کار کنگ " یا راہ " روگ یا درکت کنگ یا گیشیں اوشتگ ، ندگ یا ویسک ، مردم " جند نیگ ۔

بیت ، یک رنگیں زوری سے " سما بیت ۔

راہ ، برگ : کسے " ماں راہ برگ " راہ " در برگ بزاں زانگ ۔ روزگارہ برگ : " پے بے سر " بے آسری کارے سرچگ ۔ گوں بے ۔

سیتیں کارے " ہوگ ۔ زھر برگ : زھر برگ ، زھم ، برگ : بزاں برگ ۔ سادہ برگ ، کنگ ۔ ملکوت سادہ بارت ۔

دیگ - گمانی جگر بزرگ : بزان اینجیں گزانیں کم کھگر بڑا نت ۔ جبرہ بزرگ : صورہ گوارگ و رندیکر جبرہ بزرگ و رندیکر بزرگ
 کار بیگ : نرس و حلاس بیگ ، سیت و دیر بیگ ، جیزہ و سدا بیگ ۔ جنگ و بزرگ : بزان سدا بیگ ۔ سہل و بزان بیگ ۔
 جنگ و بزرگ : مزین کارے کنگ و پکشت و کشارہ زمین جوڑ کنگ ۔ جنگ و بزرگ ۔ چات و بزرگ : تلاریں زمین و چات
 جنگ ۔ چاہ و بزرگ : تلاریں زمین و چات و جنگ ۔ چہ و بزرگ : ذرا میں کنگ و جنگ کہ پے آس روک کنگ کار مرد بیت پاک کلات و
 چاگردہ پے دیپانی ۔ چک و بزرگ : بھوری و مسلمانانی دود و رسیدگ انت کو چکانی لہ و لومیک و بڑا نت ۔ چم و بزرگ : واکستری و
 درناکاری بزرگ کنگ ۔ دار و بزرگ : جان کشیں کار کنگ ۔ چہ جنگی و دار بزرگ ۔
 دپ و بزرگ : ناہ و پا پات و یادگ اینجیں چیکر دپ و بزرگ و بچ کنگ ۔ تیز و سو چاکیں چیرے کو درگ دپ و بڑا بیت ۔
 درچک و بزرگ : پے دار یا پے کاد و حازہ و درچک و گڈگ ۔
 دروگ و بزرگ : بزان دروگ بندگ ۔ دروگ و تراشگ ۔
 دروگانی بزرگ : دروگانی پاشک بیگ ۔ راست و سہرا بیگ ۔
 دست و بزرگ : وت و زوریں تادان دیگ ۔
 دل و بزرگ گمانی : دل بزرگ گم دل و بڑا نت ۔
 دلوئیک و بزرگ : دلوئیک کہ پادکیت ایشی و درمان دارگ و یک رھبندے ایشی بزرگ انت بے پے دم و چوٹ و بک و پکت ۔
 دسب و بزرگ : بنگ کنگ ، نشان کنگ ، تمام کنگ ، بے رند کنگ ۔
 ڈمپ و بزرگ : بزرگیں جاگے و بزرگ و گوں زمین و حملسون کنگ ۔ کارے و پے تجلیں رھبندے دور دیگ ۔
 ڈک و بزرگ : تنکیں کوھ راس و بزرگ و مزین کنگ ، گزانیں کارے کنگ ۔
 ڈلوک و بزرگ : پے ڈلوک جوڑ کنگ ۔ سنگ بزرگ ۔
 ڈوک و بزرگ : جان کشیں کار کنگ ۔ سنگ بزرگ ۔
 راہ و بزرگ : ذرا میں سات جنگ ، پند جنگ ، مشکے آسان کنگ ۔
 رگ و بزرگ پاک رگانی بزرگ : پاد و آسکیاں بزرگ ۔ دھداں مرداراں و تی جنگیں گلامانی پادانی رگ بڑا نک انت کہ تک رکن انت ۔
 ایس و بزرگ جو کنگ ، رحم و کرمشانت ۔
 زبان و بزرگ : پے داری دیگ ۔ پے پارت پے جھار گوشگ ۔ اگل تو درگ بے چوش و جوش سٹے تھی زبان و بڑاں ۔
 زرد و بزرگ : پے درمان و حازہ پے بک و پکت و دم و چوٹ گوشانی سرہ پے استرگ جن انت کہ زرد و بزرگ روت ۔
 سر و بزرگ : گشت ۔ سنگ و بزرگ : جان کشیں کار کنگ ۔
 شاہ و بزرگ : درچک و شاہ و نمب و بزرگ ۔
 شرت و بزرگ : شرت و پروشگ ، بے و پروشگ ۔
 شیر و بزرگ : زگرین شیر کو دیر و ایریت یا پے تیز بویے و بڑا نت ۔ مشک دیر و ایریت ۔ بک و بزرگ ۔ بک و بزرگ ۔ بک و بزرگ ۔ بک و بزرگ ۔
 کاه و بزرگ : کاه و رنگ ۔ بک و بزرگ : بک و رنگ ۔ بک و رنگ ۔ بک و رنگ ۔ بک و رنگ ۔ بک و رنگ ۔ بک و رنگ ۔
 کچرک و بزرگ : تیزیں چیکر نورے کچرکانی نازرکیں دست و بڑا بیت ۔ چبٹ و درگ و بازہ و کچرک ریش بنت ۔
 کرس و بزرگ : گلاب و بوجیک و درگ دریانی اولاکانی ہماسد و بزرگ کہ گوں درگ دریانی اولاک یا کہ بندہ و بک ۔ ہراسی
 بل دیگ ۔ دروھگ ، یلو دیگ ۔ چتاوان و میرانی و نرس و چہ ہراسی ہراسی دیگ ۔

کورہ بڑگ : کوروتی راہ و دت بڑایت ۔

کور جو بڑگ : کور جو چوڑ کنگ کہ پکشتہ آپ رسیدگ بیت ۔

کوہ بڑگ : جان کشیں کار کنگ ۔

کھن بڑگ : کھن آرگ ، کھن کنگ ۔

گکار بڑگ : کوہ بڑگ و گار جوڑ کنگ ۔

گام بڑگ : چکت کہ نوکی پادان کپ ایت گڑا آئی و گاماں بڑانت ۔ چٹی تریں پیش زبانت چکت و پادان پاند کون انت ۔

لوگ و دپ و مشکہ روگن اشکل آئی و دپ و دینت و گون تیریں کارچے و سہ پاند بڑانت و سیک آئی و کو پیکان کنت و

پہ ذرک کشتہ راہ و دوت و ذرک و پدہ کیت ۔ دشمن ایش انت کہ چک راہ و زوت دوت و تیز بیت و زندمانی و کارانی و ہا ہم

رنگ و زرنک بیت ۔

لاپ بڑگ : بیچہ و روز بیک و بیچ گرگ ۔ لاپ و لگت جنگ سیک و نجن و بیچ گرگ ۔ دت کم و رگ و دت یاک و گے و رودینگ ۔

ماہیک بڑگ : متھر کنگ ، متھ بڑگ : بنام کنگ یاک بدیں کار و سزا و چرش کنگ ۔

مچ بڑگ : مچ و ہوشانی بڑگ ۔

میک بڑگ : مکرے کہ ہیک نہ دت آن و سدریں کرزہ گڈی سرہ کہ دیم و گٹ ایت کہ و بزی انت بڑانت ۔

ناپک بڑگ : میک و پیدگ بیک و زند آن و ناپک و رگ کہ گون پوشش سگ انت و بڑانت جکت کون انت

ناہ بڑگ : ناہ کہ ماں پات و انت بڑگ و آن و دپ و بیچ کنگ ۔

نمب بڑگ : نمب اگان باز بیت بے دوج کہ در کیت چہ ایش و گرمی و حلاس بیت گوش انت و نمب و فی بڑانت ۔

نود بڑگ : جو جبر و پیتہ پتہ بیک و گار بیک ۔ نودان بڑگ ۔ خود و ہد باز بیت بیچہ ہجر بیت ۔

برگشک : (بڑگ - گٹ - شک) پرگشک ، پر بڑگ ، چیک جاورے ، پر در جاورے و بڑگ ۔

برگشک : (بڑگ - گٹ - شک) پدہ برگشک ، پدہ بڑگ ، ویم و نابودی و دیگ ، بخت و برگشک و بخت و ایک ۔

جھلا و سرہ دیگ ۔ بت : بخت و کھو برگشک ٹوپک و نام پر تل بوت ۔

بڑگو : (بڑگ و) بچکاری

برگہ : (بڑگ - گٹ) کنگر ، بچکی ، ایرگوانی یا ایرگوانی ایرگوانی : براں کنگر ۔ بچکی یا ایرگوانیاں پدہ گوات و دینت و

چہ ایشانی ایرگوانیاں و بیں دان و زبانت و اسے برگہ ماش و پر ماش و گیشتر بیت و مشہور کم ۔

بڑگی : (بڑگی) ہا چیسہ کہ آئی و بڑانت براں بڑگ لوٹ ایت ۔

بڑمش : (بڑگ - رم - مش) سکیں کسانیں توار کہ ہیلے و شکنگ و بیت بے اسے بڑمش مردم و گالوار و توار و انت ۔ پاد

بڑمش : کسے و راہ و رگ و پادانی توار ۔ بڑمش و چوڑک : پاد بڑمش و گالوار و چوڑک ، چوڑک مردم و گالوار و ہبہ و

کسانیں توارے ۔ (۱۲) روژناتی و سکیں کسانیں شریک یا بڑانز ۔ (۱۳) ذرپش کنگ ، بیچ گڑوگ ۔

بڑمشک : (بڑگ - رم - شک) کاہے کہ ایش و دڑمشک و " بڑمشک " ہم گوش انت ۔

بڑمشک : (بڑگ - رم - شک) پرمشک ، چیسے ، سرو یا پیر سپرہ چیسے و مشک چو کہ بڑپ کنگ ۔

بڑناک : (بڑگ - ناک) ہا چیز کہ بڑایت براں بورہ بورہ و ایردگ ایردگ بیت و رچ ایت بڑوڑک ، بڑوڑک ، بڑوڑک ۔

بڑناک : (بڑگ - ناک) ہا چیز کہ آئی و کر تیز انت و اگان دست یا درگ چیسہ و اندیا انت آئی و بڑانت ۔ بڑوڑک

برنج : (ب. رن. ج) : ہے دان گر دانت سے بنت بیت (۲) چڑھیں درنگیں مادنے کرنگ ٹے زرچ انت : گٹ۔ (بچاربت
برنجاسک : (ب. رن. ج. نک) : درمانے۔

برنج سیسی : (ب. رن. ج + سیسی) : سیسیٹ مرگ : زاتے بے چسیسی کسترات۔
برنجیل : (ب. رن. چن) : بچار "برنگن"۔

برنجن : (ب. رن. چن) : بچار "برنگن"۔
برنجی : (ب. رن. چن) : ہماکر گوں برنج : سیادی کنت، ہمازین کہ اود، برنج کیشک بیت۔
(۱) پانان ایک جاگے نام انت۔

برنجیگ : (ب. رن. جی. گٹ) : بچار "برنجی"۔
برنگ : (ب. رن. کٹ) : کپیں کاپرے کر آئی ہسرہ دھکان وقی ساماناں ایرکن انت۔ ایشی ہندگ، چار دارمکت کن
انت کہ چار دارسره سے دینت ۲ لاپ دارمان ٹے کن انت بے اسے پٹک بیت۔ (بچاربت

بروان

رنگ

برنج و ڈنگار

برنگان : (ب. رن. گان) : وانگو، بتاگ۔

برنگرٹ : (ب. رن. گٹ) : بچار "برنگن"۔

برنگل : (ب. رن. گن) : بچار "برنگن"۔

برنگن : (ب. رن. گن) : برنگل، برنج، ہماکر چ ڈکی، منگل منگل بنت۔ برنگیں ڈاچی، برنگیں ریں
برو : (ب. رن. گٹ) : بچار "برو"۔

برو : (ب. رن. گٹ) : برو : "روگ"، پرمانگال براں روگ، کار، بکن۔

برواں : (ب. رن. گٹ) : من برواں براں من روگ، کار، بکن۔ اسے بازہ ہم کار مردانت اک : ما برواں
براں ماروگ، کار، بکن۔

بروان : (ب. رن. گٹ) : چٹانی کاسگ، سبروی تہ، ہرکیہ۔ چتے سبروی نیگ، چہ مورک، بگر دانکہ ہٹاں ہے ڈاچی
کمان رنگیں مود، کلبیں برواں : ہما برواں کر مورک، جاگہ سداش حواریت۔ بچاربت

بروانک : (ب. رن. گٹ) : بچار "بروان"۔

برو : (ب. رن. گٹ) : بچار "برو"۔

دگر جاگھے پہ گپ اُٹم کنگ : اک : تو بزناں ! کہ من نیایاں ، بزناں اے گپ : تو شر مرید بہ بے کہ من نیایاں ،

بزاناں : (ب - زان) من پہ زاناں ، من زانکار بہاں ۔

بزانت : (ب - زان - ت) ایک انجین گالے کہ زانگ نہ بیت کہ چے ات ہے مردم : سر پہ کنگ ہمیشہ جندہ ، میں آساں
ترب گالے گز شگ پاکر گوں دگر گالاں آئی گشتوار کنگ : گشتوار : دگ یا دانوک : چہ مرادہ : سر پہ کنگ : مے آساں

گال یا گشتوار : ہما گال : بزانت : انت : [تازی : معنی : می ننگ] MEANING

بزانبلد : (ب - زان - ب - لہ) بچار : بزانت بلہ

بزانت بلہ : (ب - زان - ت - ب - لہ) ہما دانگی کو آئی : تہ : گالانی بزانت : مراد گشتنگ بیت ، ڈکشنری ، لیگزیکن

(DICTIONARY - LEXICON)

بزبان : (ب - زان - بان) بزبان ، سواس : راستے کست رندہ : بزگو پگ بیت - ہما چید بزگو پگ بوتنگ ،
بزگوپ : بزبان : ملکہ -

بزبانی : (ب - زان - بانی) بزبان ، بزگو پگیں سواس ، بچار : بزبان -

بزپاد : (ب - زان - پاد) ہما کپا دے بزانت ، بزناں گشتنگ آنت پاکر پادانی دل : پروست ہے بزانت -

بزپوست : (ب - زان - پوست) ہما چید کہ آئی : پوست بز بہ بیت : ہما مردم کہ ہیرے نہ توہر بیت ، چم جھل -

بزتناک : (ب - زان - تناک) ہما کتاک ہے بز بہ بنت ، بزتاکیں کتاب یاد پتر کہ آئی : کاگد بز بہ بنت - بزتاکیں : بزچک

ہما ڈر چک کہ آئی : تاک بز بہ بنت پاکر مت باز تاک ہے بز بہ بیت : (۲) مے بزیں کاگد کہ آئی : سرہ ہندی نہتس آنت :

شالہ : دیم دینت پاکر ہما بزیں کاگد کہ دیشیں روچاں پہ کسے : چہ مراد باقی پاکر پہ لوٹنگ : دیم دینت -

بزچین : (ب - زان - چین) گریماگ : مے دھکہ پانی موداں جن آنت : مٹی - جون -

بزدار : (ب - زان - دار) ہما ہلدا : کہ پس دارایت : آئی : ہما بیشتر پس آنت -

(۲) بلوچ : راج : یک مکے ، نام آنت کہ بندر : کاراش بزدارگ بوتنگ -

بزادل : (ب - زان - دل) زسوک ، ہما کست ڈسرایت : کان دل : بزور دل ، بزناں ہما کدل ہے چو بزہ دل : انت -

بززان : (ب - زان - زان) پادہ : زان : بزہ بزیں جاگھے چہ بکلتہ : جھل انت -

بززرگ : (ب - زان - زرگ) مزن : مستر ، مزین مردم ، بزگرہی ہما مردم کہ چو دنی نیکیں عزمتاں پہ بزیں جاگھے رس

انگ آنت بزناں نیگرہی آریپ ، ولی -

بززرگ زادگ : (ب - زان - زرگ - زان - دگ) بززرگ : چک : ہما سگ - بلوچانی یک مکے : نام انت -

بززرگی : (ب - زان - زرگ - گی) بززرگ : بیگ : مزنی ، مھتری -

بزک : (ب - زان - ک) ک نہیں بز -

بزکار : (ب - زان - کار) یک چیک کہ بزہ بزہ جوڑ کنگ بوتگ -

بزکار : (ب - زان - کار - ب - زان - کار) بزکاریں مردم ، وارہ : بے شدت ، گریب -

بزکار : (ب - زان - کار) بزکاریں مردم ، بے شدت ، بے پست ، گریب ، بزکار -

بزگ : (ب - زان - گ) بزگی ، تنگی ، چپت ، شیاہیں جبرے ، بزیں بزگ : بزگ : چہ رودر آنگ : بزگے چست بوتگ -

(۲) بزگ -

بزگ : (ب - زان - گ) وارہ ، آزاب ، بے کوس -

بسا : (ب.س.ک) باز رہا، باز رہا رہا۔

بسات : (ب.س.ک) دروڑ، نمونگ، وڑ، رہیندا، انجوشس کہ : تو پلائی بسا زرننگ۔ زاناں پلائی بسا بوت۔
لے دگر بتے کہ تو زرننگ۔

بست : (ب.س.ک) بندگ، خوش بزاں ایک مردے، بندگ، کارگرت، ہمارا کار کہ پر کشت و کشت رہا آپ۔
دارگ، ہانڈ، بند بستگ، بند بستگین، دگر۔

بست : (ب.س.ک) تھاپ، کم آہیں جاگناں کہ کٹاراں پر ٹٹکان آپ کس ایت گٹھے آپ بھر بیت لے آپ، ہر یک بھرے
بست خوش انت باز مردم بست بے آہی ہمارا حد کہ کورہ آپ مان نہ بیت خوش انت بچار بستار۔

بست : (ب.س.ک) پرواہ، انجیں و حد آگاہ بیگ کہ چہ رہو دگ ابید باز مردم چہ و اب سے چارہ بست کنت بزاں آگاہ بیت
سباہ کہ مردم بایدا انت کہ چہ و اب بایدا بیت ایشی بست خوشگ ردا انت۔ البت خوش خوشگ بیت کہ من سباہ تھلا بست نہ
بیت۔ بے اسے چہ رہو دگ و حد پیس را دایک انت۔ شک شب بست بزاں پاس و پاکیت کہ مات شیرے دنت۔

بست کنگ، بست بیگ، باز مردم لے گال و گوں انت ہمارا مردم کس انت انجوشس کہ : بست انت بے
خوش کنگ ردا انت۔ یک بلوچی دوچے۔

بستار : (ب.س.ک) لے دو کال انت بست ہمارا ہار زانستگین گالے کہ ہمارا خوش انت
کہ کورہ چہ ہوراں رند کیت، بست، ہاکتیں یا بازیں آپ خوش انت کہ دھکان و تالوت بھرے کن انت۔ باز
مردم بست ہمارا چند ہم خوش انت۔ فی لے گال بستار ہانت کسے ہونہاکی و نابودی یا ہرچے کہ
واہر انت خوش انت۔ پلائی بستار چے انت بزاں ایشی خوش یا زنی یادگ انجیں ہونہاکی یا بوردچے انت۔ ہے
دنگ خوش انت ایشی ہ بازار چے انت۔

بست بند : (ب.س.ک) بندگ، بوج یا کہ بند بوج بزاں کارے ہشت یا ہراب کنگ
چوڑ کرنگین و بند۔ ہمارا باز مردم کہ بست بند ہم خوش انت یا کہ ہمارا گالاں سرہ رند کن انت ہ بست
یا کہ بند بست ہم خوش انت۔

بستک : (ب.س.ک) بندک، دازہ کیدو کہ نوکی سرکش ایت کہ پتا بیت و درکیت کہ ہمیشہ کیش مان بیت و
ہمیشہ کوزہ ہوش پر بیت۔

بستگ : (ب.س.ک) بندگ، خوش، بندگ، آئی و بست آئی ہ بستگ بزاں آئی ہ بندگ و کار کنگ
(۲) بیت ہ چار خوش پات یک بستگ انت (۳) بستگ بستگین شیر (۴) بندگ یا بندگین ہر آپ
چہیز کہ بندگ۔

بست لوپو : (ب.س.ک) لوپو، بلوچی دوچے و نام انت

بستری : (ب.س.ک) گڑھی گنن کہ روڈر آنکی بلوچستان ہ سندہ و انت ہے۔

بستری : (ب.س.ک) بستی، زم، گڑ، سگار۔

بسکار : (ب.س.ک) کار، بڑکار، وار، گریب، بے شدت۔

بسکار : (ب.س.ک) اسے بڑکارہ گال انت کہ خوش خوشگ، ونگ بچار، بڑکار۔

بسکوت : (ب.س.ک) کوش، چہ آرت ہ دگر تاموک، چوڑ کرنگین انجیں عکھہ راستے کہ ہر کنگ ہر بیت ایشی، باز دنگ
چوڑ کن انت (دراستی گالے)

بشول : اب شول ول، گوش انت کہ جائے نام انت باز گوش انت کہ مے بشولیک انت (۲) پارسے لے گال و برانت
کارکنوک : کار در برے پریشانی ہم آئنگ۔

بشول : اب ش۔ قول (شولگ) برمانگال انت براں "برشول" شولگ و کار و کن۔

بشولی : (ب۔ ش۔ و۔ نی) بچار "بشولیک"۔

بشولیک : (ب۔ ش۔ و۔ نی) گن، مکان دشت، شور پاک و بازار و تورگانی و بازار و نیم راہ و جائے نام انت۔

بشلی : (ب۔ ش۔ ش۔ نی) ہمار گون بش و سیا دی گنت۔ بشی کوکر۔

بکت : اب کت، بٹنگ، بکت گیشتر مان چکالی زبان و ایسی و بکت گوش انت۔

بکت اب کت : ہمارا کتہ کپال و بکت زات و بٹنگ کت، گیشتر پر زگر مان گوش انت (۲) ککڑ، بکت کہر و حد

بیک : (ب۔ ش۔ و۔ نی) (بند و لے ترکی گائے کہ بیک) انت ایشی و برانت "مزن" انت انچوش کہ "اتابیک" براں مزنیں پت۔

بکت : (ب۔ کت) آپ و درپے کہ چہ بٹنگ، کستر انت۔ بکت بھڑی : دوپے و نام انت (۲) بکت درگ براں بڈ و رگ :

آپ و حسیہ و رگ و در آیک۔

بکار : (ب۔ کت) گڈام، امار، باپاری، مالدار و ہمار بان کہ آئی و تہ آئی و مال و بٹنگ ایر انت (۲) ہمار جاگر

ماہیک بڑگی و بٹنگ کنگ و بنگ و دگہ ملکان دیم و بٹنگ بیت۔

بکال : (ب۔ کت) کور، ہندو، ہندو لے کال تازی و "بقال" انت کہ ایشی و برانت "سبزی بھاکنوک" انت۔

بکچو : (ب۔ کت) چو (چو) بچار "بکچو"۔

بکچو : (ب۔ کت) چو، بکچو، گڈے یا گڈ راستیں چیک کہ آئی و تہ و گڈ یا گڈ چیزے بنگ بر بیت۔ بٹل۔

بکڑ : (ب۔ کت) بھانگی آڑ، بھٹنگی آڑ، دو و لگ و آڑ، بھ و بکڑ : دو و لگ، بھ و بکڑ بیک :

پہ کارے و کنگ و دو و لگ بیک کہ بکتان لے باریں مکان لے۔

بکش : (ب۔ کت) ش۔ داد، بکش انگلیں، داتنگیں، انچوش کہ ہدا بکش، مراد بکش، بکشگ و پرمانگال

براں "بکش" بکشگ و کار و کن۔

بکش : (ب۔ کت) ش۔ ہر ہا ہدارے و گردن پشت و میتہ

بکشگ : (ب۔ کت) ش۔ بکش، بکش انگلیں، مردینی نامے

بکشگ : (ب۔ کت) ش۔ گن (درگوزنگ، کسے و چہ میار و بندان یلہ و بیک، بے میار کنگ،

(۲) داد و بیک، کسے و زت یا گڈ چیزے انچا و بیک۔

بکشل : (ب۔ کت) ش۔ بچار "بکشگ"۔

بکشوشگ : (ب۔ کت) ش۔ و۔ ش۔ گن (بکشوشگ، رسترے کہ ایشی و چک بر ہم گوش انت۔

بکشوک : (ب۔ کت) ش۔ و۔ گن (درگوزکنوک، داد و بیک)۔

بکششی : (ب۔ کت) ش۔ نی (مردینی نامے)۔

بکششی : (ب۔ کت) ش۔ نی (ہمار بکش لے برانت، ہمار گردن و پٹ لے مزن انت۔

بٹنگ : (ب۔ کت) کت (کسائیں بکت، بٹنگ)۔

بہنیں : (ب۔ک۔م۔ی) ہمارے کون بچے ؟ شیادی کنت (۲) چادرے کہ جولاہیگ نے کوپ آنت ۔

کد: گیش چیش ۲۰ س م

کبت : (بَ بَگ) آسترانی رنگ، مزین بگ، "مزن بگ" گوشت آنت ہمے رنگ ہوا بگ کہ سبک مزن آنت کہ یک سرے

ادعانت دودمی سر دور رس ایت مان تو ایت ایشی ء "گر دگیں، بگت" گوشش انت۔
بگت : (بگت۔ بگت) بگت بگت پر مانگال۔

بگت : (بگت۔ بگت) ترسوک، بے دل، کساں دل، نامرد، جبینو، ہمار دین کہ آئی ء کار پد چو جنین ء انت۔

بگت بند : (بگت۔ بگت) بگتستان ء یک منہ سیدہ بندہ بزاں مانگوے کہ بگت بندہ تو دراج انت۔ گوشش انت کہ یک مردے بونگ کہ چون
سکت تیار ء بے کساں زوراک بونگ کہ مردم چہ ایشی ء ترس ء گار بونگ ء ایشی ء مرد ہر مردم بیل بگت انت مرداں چہ ترس ء گوں ایشی ء مرداں
ہم نہ بگت۔ یک مرد یک مردے گندہ بیت ء کاشتر ء سر ء پے مشت جنگ چو بگت ء آت کہ یک اناگ ء پے جاک گوں دت ء گوشش "جو
زور اگان ترادے بوتیں" اے مرد ء اٹکت ء زانت ء دل ء نیست ایشی ء ہکل کرت۔ یک برسے بگت ڈڈوت بے چارہ بیت ء مرد
دنی مرگ ء سر گوشش بگت دل ء ید دنت۔ لے مردے کش ایت۔ زانگ مذہب کہ لے داستان داں چنک ء راست انت۔ لے کوہ و باز
مردم "بگت بند" ہم گوشش انت۔

بگتار : (بگت۔ بگت) بگتار، بگتار، گوج ء زاتے، سرنہ گے، لاپکتے۔

بگتارو : (بگت۔ بگت) بگتارو، بگتارو، بگتارو، بگتارو۔

بگتارو : (بگت۔ بگت) بگتارو، بگتارو، بگتارو، بگتارو۔

بگتارو : (بگت۔ بگت) بگتارو، بگتارو، بگتارو، بگتارو۔

بگتارو : (بگت۔ بگت) بگتارو، بگتارو، بگتارو، بگتارو۔

بگتارو : (بگت۔ بگت) بگتارو، بگتارو، بگتارو، بگتارو۔

بگتارو : (بگت۔ بگت) بگتارو، بگتارو، بگتارو، بگتارو۔

بگتارو : (بگت۔ بگت) بگتارو، بگتارو، بگتارو، بگتارو۔

بگتارو : (بگت۔ بگت) بگتارو، بگتارو، بگتارو، بگتارو۔

بگتارو : (بگت۔ بگت) بگتارو، بگتارو، بگتارو، بگتارو۔

بگتارو : (بگت۔ بگت) بگتارو، بگتارو، بگتارو، بگتارو۔

بگتارو : (بگت۔ بگت) بگتارو، بگتارو، بگتارو، بگتارو۔

بگتارو : (بگت۔ بگت) بگتارو، بگتارو، بگتارو، بگتارو۔

بگتارو : (بگت۔ بگت) بگتارو، بگتارو، بگتارو، بگتارو۔

بگتارو : (بگت۔ بگت) بگتارو، بگتارو، بگتارو، بگتارو۔

بگتارو : (بگت۔ بگت) بگتارو، بگتارو، بگتارو، بگتارو۔

بگتارو : (بگت۔ بگت) بگتارو، بگتارو، بگتارو، بگتارو۔

بگتارو : (بگت۔ بگت) بگتارو، بگتارو، بگتارو، بگتارو۔

بگتارو : (بگت۔ بگت) بگتارو، بگتارو، بگتارو، بگتارو۔

بگتارو : (بگت۔ بگت) بگتارو، بگتارو، بگتارو، بگتارو۔

بگتارو : (بگت۔ بگت) بگتارو، بگتارو، بگتارو، بگتارو۔

بگتارو : (بگت۔ بگت) بگتارو، بگتارو، بگتارو، بگتارو۔

بگ ساند: (بگ. ساند. ٹو) بگ ساند بزاں بگ و بزاں تر و ستر تر یں لڑو کہ پہ نوی و ہاتر و ستر تر ساند بیت
بگ: (بگ. گ. گ. گ) گوشت یا ماہی کے گوں بزاں بے نارشت و گراگ۔

بگل: (بگ. گ. گ. گ) بگل: ہما بزرین و سکت چناک و ڈیکس لیزر کوں شھکارگ یا بگل و چہ پیاد ریت۔

بگل: (بگ. گ. گ. گ) دست و سکت و گٹ انگلیں حد و چیری کل کہ اود و پٹ ہم دعایت۔ چہ سزوش و بزر باسک و چیر و

پھنات و جاگ۔ رنگیں کاہ یا دگو کشار و دو تاکرے گوپ یک۔ بگلے۔ ہنچک کاہ یا دار یا دگا پھیں چیرے کہ۔ بگل و جاگ اس بہ بیت۔

یا کہ بگل کنگ و برگ بہ بیت۔ بگل و کنگ۔ بگل و چیر و کنگ۔ بگل کنگ۔ گولا لیش کنگ۔ کش و بگل۔ کش و بگل۔ بگل و بگل۔

بگل و بگل۔ ہما مردم کہ بارے سر و ہم بہ بیت و بگل و ہم۔ بگل کنگ۔ کش و کنگ۔ بگل و بگل۔ بگل و بگل۔ بگل و بگل۔

گرگ۔ باسکاں گرگ یا گولا لیش کنگ۔ بگل کنگ۔ چہ دشی بانزک جنگ۔ بگلاں گوات دیگ۔ بگل و بگل۔ بگل و بگل۔

بگل: (بگ. گ. گ. گ) مروینی نامے و حیر و کنارس مردم، جینو۔

بگل: (بگ. گ. گ. گ) چہ تاس و جوڑ بونگیں ترند تواریں ترناھے کہ ماں پوج و لشکراں کا مردم بیت و گول در آمدے) انگ: BUGGLE

(بچار بیت)

بگلاں ایر روگ: (بگ. گ. گ. گ) داک بگلانی حد و ماں زمین و یا میناں یا دگا پھیں چیرے و ایر روگ، بگل۔

بگل

یا مین روگ۔
بگلاں گواتو: (بگ. گ. گ. گ) داک تو، پدشی یا نخل بگلاں چو کہ مرگ و پچ کنگ۔ بگلا بگل۔ بوگ۔

بگلاں گوجک: (بگلاں گ. گ. گ) داک اوستاں چہ بر چانکاں گوجک و بگلی میدان گوجک۔

بگلک: (بگ. گ. گ. گ) کانیں بگل۔ بگلک جنگ بزاں چو کہ کوس و بانزل جنگ کہ چہ بانگ دیگ و میر پتو شس
کنت۔ بگلک جنگ و چہ دشدلی و ناچ کنگ۔

بگلک شاد: (بگ. گ. گ. گ) شاد، بگلو، ہما گد و تکر کہ پشک و بگلاں مان دیگ بیت۔

بگلو: (بگ. گ. گ. گ) سے سرگیں گدی مگرے کہ جنین و تی پشکانی کش و مان سے و نیت۔ لے گد چہ پشک و جند و

گد و بیت دگ و رنگ و ستر تر یں گدے بیت مرچاں چہ پشک و گد و ہم جوڑے کن انت ۲۵، بگلویگ، بزاں چہ سکت و شدلی و

یا کہ پھل و تی بگلاں گوات دیگ۔

بگلو: (بگ. گ. گ. گ) کادچ، زہم یا حیاء جنگ۔

رگلہ: (بگ. گ. گ. گ) بوجیک و یک راستے۔

بگلی: (بگ. گ. گ. گ) ہما تکر کہ بگل و دانت۔ ہما چیز کہ دگ چیرے کش و انت، کشی، ہما تکر کہ کش و کنگ بیت۔ بزاں ہمنجو
مزن بہ بیت کہ بگل یا کش و کنگ بہ بیت و کش و کر۔

بُنجوپ : (بجن - چوہت) ہمارنگ کہ آتی ہے سر و پیش یادگار نہیں چیزے ایرکن آنت ء کون " سر چوپ " ء آتی ء چوپ
آنت ء باز مرد زندین بند یادگار میں جو کن چکت ء نکس رنگ ء ہم گوش آنت ء پہ کوئیگ ء سر چوپ ء برانت ء ہم کار مردے کن
آنت ء زندین دار یادگار نہیں چیز ء ہم گوش آنت ء ہماردم ء ہم گوش آنت کہ باز ورگ وارث ء درو گنبد ء ہم گوش آنت ۔
بند : (ب ن ڈ) مھر ء کج ذانت اڈ کار ء بند ء بند ء تاید ء بند ء دست چادالی بند ء بونگ ء کید بند ء بند ء بونج ء پچر پر بند
ء چکاس بند ء گش ء بند ء کئے ثال گش کہ پر یخ ء مارگ ء کار مردنت ء کایگر بند ء انت ء براں چہ رون ء رند دانکہ ہشت کار ء وحد
ء بستگ ء وارث ۔ پرخ یادگار نہیں چیزے ء بند مردم ء بند ء کد ء بالادیا نندی ء بارگی ۔ یوچیگ یا گرب ء بندگ ء دڈ دل ء بند
دل ء بندوک ء جگر بند ء بندوک مردین ء بند سرین ء مردی ء ء کائیس چہ زانی ء بند ء مھرک ء بند ء غیر بند ہارگ ء بند
کنک ء بندے کلونٹ ء بندے انگور ء

ہندو جگ: ہندوئی چیزیں، جگ: چھوٹا، ہندو: ہندوستان کا، ہندو جگ: ہندوستان کا چھوٹا جگ، ہندو جگ: ہندوستان کا چھوٹا جگ۔

بند بزرگ : دُکار بند پر دنگ و آب و روگ ، گوش آنت مہ بند بزرگ ، مہ ناوان بیگ ، ہیران بیگ بند بزرگ ، بستگیں
سادہ بند بزرگ ، دُکار بند و جنگ ، حوت و چہ مردے یا کارسہ و یک بے کم کنگ ، یا کوبے کرس کنگ ۔

بند بنگ : ڈکاری بند بنگ، سادہ بند بنگ، کار۔
 بنگ کنگ : بند بیگ : دل و بند بیگ : پیچیدگی، دست و بند بیگ : گون کار و اڑک - راہ و بند بیگ : ملک و بند بیگ : کار و بند
 بیگ - چٹانی بند بیگ : ہرگز لا پ و بند بیگ : بند بیک - پوزر و بند بیگ - ہو لیگ و بند بیگ : ماں آپ ۔ روزیگ و بند بیگ -
 شش و بند راس بندست پس ہورگی چیزانی بدیا یا بس ہر نمود با نمود گوشت است

بندہ بوجہ: بیشک تیل یا سادہ بوجہ، بندگیس مردم، چه کید و بندای یل دیگ، بندہ بوجہ مردم، هدا آئی هنام، بندہ آیه، بندہ اسل۔

بند و پر کنگ : بند و محکم تر کنگ ۔

بندۂ جنگ: پر سردۂ کوہ ڈال ڈکارے بندۂ جنگ و آب و روان دیگ۔

بندہ دارگ : کسے و گپت و سر و دارگ - ماں کسے و گپت و خوهو کنگ یا کو آئی و راستہ کنگ بیگ - ریا و گپت بیگ - کسے و خوهو خانہ گپت بیگ -
 بندہ درایگ : دست و پچ - سروش یا کو پاد و پچ یا کو پد و بندہ درایگ یا کو چ بندہ و درو و گپ - بندہ درو و گپ : بندہ درایگ ، دست یا پاد و
 یک بند و لگشنگ - بندہ دیگ : آرٹ بیگ - بند و سر و مرد بیگ : چ کسے و گپشگ ائت پ آئی و چ چیز پست مہ کپ ایت بزاں ہر یک چیز بندہ
 بیران بیگ - بندہ سبندگ : بندہ بزرگ کرس بزرگ - بے سر و کار کنگ - بندہ مشیاد : بے بچ و پھک ، یکارگی ، بگواہ -

بند کنگ : کبیر، بند یک کنگ، اڑینگ، کارے، گت کنگ، مکھ کنگ، کار کنگ، نینگ، پھیں چیزے، دپ، گرج، بند گرج : اڑگ، بند گرج، مل مرگ، کستی گرج، پنادراہ، چملا، کچے، بند گرج، بند گلا تیش : پیر مرگ، گلائیش کنگ، بند مرگ، بند مرگ، مل مرگ، مل مرگ یا کستی گرج، بند وڑگ : اڑگ، مان اڑگ.

بُند: (ب ن د) مَیْشَو کِی گِیت، هَبر و بُند، مَیْشَو = چِستَن، چَایِج، اَکِید، جَنگ و بُندِ گِیت.

بندسات : (پان دہاٹ) ہمدعات کہ بندستنگ آباد کرنگ انت ۔

بندات: (پ. ن. ذات) بنگش، بنگج، بُناد، بُندات، بُداد۔ *

جُندرات : (بُن . دات) جُنِش، جُنِج، (۲) بُن ویکو گوست، بزا آئی و "جُندرات"۔

میںدا انگلیں : (بہن - ذرات - گے - فن) روک کر نکلیں۔ آسرو انگلیں : بائیں انگلیں - چوہ - بونہ دیگ - دھنکڑا گال۔

بندگ : اگر پتار کنگ : بچہ فی بندگ بڑا بندیک کنگ ! زبان و بندگ : بڑاں دپ و بندگ : لب و لالچ و دیگ و بے توار کنگ کہ بہر حال پ
 و گپت مہ جنت : دریا و بندگ : بڑاں پیر دم و چپ و نمک و ٹاک ان خوش کنگ کہ مایہ نگ گرگ مہ بیت : مردم و بندگ : بڑاں پیر نمک و ٹاک
 ان خوش کنگ کہ پیر مردی کار و مے کار بہ بیت : ڈک بندگ : آڈ کنگ پیر کارے و کنگ و حیرتے و لوٹک و : ڈک و بندگ : پیر جنگ و مرگ
 و یار کسے : اگر پتار کنگ و و سگیر کنگ آئی و راہ و بندگ : ڈک و بندگ : دپ و بندگ بڑاں پیل یا کمپان و مزین دروازگ و
 و پیر و بندگ : بوجیک بندگ : اگر آپ بندگ : سلام و بندگ : دولت و اولاک و بندگ :

بندگ : (کن۔ دکن) آپ ۛ بندگ : یہ ہم کنگ یا کہ یہ دیپانی ۛ بند بندگ ۛ آپ ۛ گت کنگ ۔ آچار ۛ بندگ : بوجیک آچار ۛ گول پلمن ۛ بندگ ۛ آچار سے یہ ساہگ ۛ ہاتر ۛ بندگ توری بوجیک ۛ تہ ۛ یا کہ ہشک ۛ سر ۛ وھداں منگیراش یہ آچار بستگ آنت ۔ یہ نوان ۛ بندگ ۛ ہم تیاب کرتہ ۛ مردم آچار دکن آنت ۔ بندناں یہ ساہگ یا کہ دگہ پیغیں کاراں آچار بند آنت ۔ آس ۛ بندگ : ونٹانی رھبند ۛ یہ دم ۛ چوپ انخوش کنگ کہ آس مر سوچ ایت ۛ گوش آنت آس بستگ یا کہ بازبر ۛ کہ ملک ۛ آسے کپ ایت ہم یہ دم ۛ چوپ آس ۛ بند آنت کہ تنگ مہ بیت ۛ گیشتر تاوانی مہ دنت ۔ آنجگ بندگ : شلواری آنجگ گوپگ ۔ آنجگ ۛ بندگ : شلوار ۛ آنجگ ۛ گرنج دیگ ۔ آندر بندگ : پردگ بندگ : یہ انیم کنگ ۛ چادر بندگ ، یہ بانور ۛ آندر بند آنت بنواں چادر بند آنت ۛ آئی ۛ نہ ۛ بانور ۛ نادین آنت ۔ وھدہ ۛ جل اش بستگ انگت ہم باز جا کہ ۛ گوش آنت ۔ بانور ۛ جل ۛ آنت ۔ یا مہرچی بانور ۛ جل ۛ کن آنت ۔ بانر بندگ : یہ سات ۛ ووفی ۔ مماناں بندگ : یہ مردم کہ مرگ ۛ مرگ تربیت ۔ مرگ ۔ بانر بندگ : بانیں لوگ بندگ یہ گل ۛ ہشت یا سنگ ۛ یقین لوگ بندگ ۔

بندگ : بندہ ، مر دے ، ذلیل و ذی سر زبیر گ ۔ پند بندگ : ہمتام بندگ ، ایملگی دیگ ، ملنڈ جنگ ، برپ بندگ : سکت
سویک جو رپ : جرس ، بٹش بندگ : بشیں حمور و جمبر و بندگ ۔ چوئش و بندگ : براں چوک لشی جمبر و چست بیگ مافشانان
موسک : کہے و گوش انت کہ پہ جنگ و دادا و پر گنوکی لامک تے بستگ ۔ بشاننگ بندگ : نصحت و سر و پاکہ بن ، پروپلمک
سیادانی سر و بشاننگ و بندگ کہ ہم نمب جن انت و ہم نگسک پھر یز : بن و بندگ : وانگی یاد پترے و تاکانی بن و دوچک و شیراز

شَدِّک - بندہ بندگ : پہ دُکار و بُنیج کنگ - «ہو رہا ہیں ایت کہ بندے بستگ کہ بس کنگ مرزانت» پہ کنگ و ثانی مُردم و مچوت بندیک
 کُنگ دیک - بند و بندگ : دُکار و بندگ - بُنیج کنگ - مُندر بندگ : مُندر کنگ - بُنیج جا کہ کنگ و مُندر گ - پہ کیں و ہد
 پہ آوار کے یا پہ بھار چینی یک جا گئے پہ مُندر جاہ کنگ - شَدِّک شَدِّک : ایلٹی دیک : مُختصام شَدِّک : ملندہ شَدِّک : یہ زور

میرا یہ ننگ - بوز بندگان : دیر پائی ایک اولاد کے ، گویا دینی اولاد کے کس پر کس کو لگ کر دیکھ ، مرموم ماں دومی و شت یمن انت پائی
 و مال ماں دومی و کنگ بہ بنت - بھاء بندگان : نھر بندگان ، بناد بندگان ، کیمت کنگ ، بے بندگان : شرف بندگان ، آنگ بندگان
 نوال بندگان : گوارا ساد بندگان : جدر و کس و باواں بندگان : کس و باد بندگان : کنگ بندگان : جھوکار و گوارا بندگان : بے رکت و جاگیر

روگ یا ترہ تاب، ممکن کنگ، پاک بندگ، پاک سر، بندگ، دق سر، یاد گرے، کسے، دق تک یا راج، کماش، مسٹر

چنانچہ بندگان: بڑاں نادرا ہیں، چہ ماں و اب، چہ ترک مرگ در آیک، چہ پچا چاں گوں بزرگ، چہ بچ بندگان: گدے بندگان: چیزے سرو، چہ نشان کنک، ہاترے: پیدانک بندگان: پیک بزرگیں جاگھے، سرو، روگ، ہاترے پیدانک بندگان: سرگ، پیدانک بزرگ کنک

پدیا بنگ بنگ؛ بچارہ بنگ بنگ؛ پرننگ؛ لچرہ پرننگ بزاں لچرہ جوڑ کنگ موت، عتاز بنگ، مبعساں و شکست پرنہایت، عذو ک
چیزے مہوس یا جنین جواب دہنت - پکار بنگ، پکار بنگ، ماہینوہ زرافانی بنگ بزاں نوکر، مہر منکار، ماہ، مہر، زراں گوشتنگ،
کرچینک آنت - پکار مین کنگ - پل بنگ، واژ بنگ، ٹٹ بنگ، پھر چیزے، پھر بنگ، مچتاوان، دؤر دارگ، ہا ترہ۔

[illegible]

بند کنگ : چادر بندگ : نوات کنگ ، اندر بندگ : چتر بندگ : ساہل بندگ ، ساحیل بندگ یا بنگ : بچک بندگ : ماد بنگ
 ساہل : لاپ : بچک : بندگ بزاں آپس بنگ ، لاپ : پڑ بنگ ، نیپک بنگ : بچل بندگ : پیر مرد یا پیرزاں : دیم یا دستانی
 پوست : بڑ بنگ : بچل بندگ : چیرک : لیگار : بندگ بزاں چرک : لیگار بنگ : چلبند : بندگ : بندے کہ بہ دم چو پوت
 گت سے دینت کہ چلی مات یا ننگ : گورہ : دینت یا کہ بچک : واست : بندانت سے کہ اگاں پہ چلگی مردے : چارنگ :
 ہوت : چمن : مر جنت : نجم : بندگ : مردمانی چھاں بندگ بزاں مردمانی دیم : دیم : انجیں ہنسرے کنگ کہ مردم
 نرمان : کسے : دیک : دار بندگ : گندیم یا دگر دھلے یا دکر کشنگیں ڈچک : دار بندگ بزاں آئی : نوک : وزن مثال کہ
 سرے زمین : رت : بلی : سکت : زند بنگ : بیل : سرور : لانک : بندایت گندیم دار بندایت : دار : بندگ : اھے : "دار بندگ"
 یا دار : ہنسرے : گول : دگر چیزے : بندے : دار : بندگ : کسے : گول دار : بندگ : پسر : ہاتر : ڈچک : ہم گول دگر دارے :
 بنداب : اگاں آئی : کینگ یا چوٹ بنگ یا پڑنگ : ترس بہ بیت : دام : بندگ : دام : بندگ : ماحور یا مرگ : یا پھر مرگ گزرگ :
 چنگوش : ماحور بندگ : پھر مرگ : گرگ : دام : چیر کنگ : دان بندگ : کشار : ہم بچک : روگ کہ خوشگ : دوارگ : فی خوشگ :
 در : در چو بنگ : دپ : بندگ : دپچیں چیزے : دپ : گرگ : لب : لاپ : دیک کہ بدھلاپیں گت مر جنت :

دیان بندگ : دوز بنگ : یک : دیانی ادلاکے گول دوی : کش : کش : ڈنگ : اوشتنگ : در : بندگ : دروازگ : بند کنگ : بے اُمت
 کنگ : در : بندگ : بوجیک : کزانی گزنی تھنگ : بندگ کہ چدر : سرور دگر تھنگ بندگ نہ بیت : ڈچک : بندگ : مھر حکم بنگ :
 دت : گرگ کہ مرگ : ترس نے نہ بیت : ڈچک : بر : بندگ : دزد : بندگ : پہ دم : چو پوت یا پھر بند : تائید : دزد : کشگ :
 در : بندگ : پہ دم : چو پوت : انجوش کنگ کہ دریا : ماحیک نہ بیت : تیاب کتر : دیوال یا کہ انجیں دیپان بندگ کہ دریا زمین : مر
 پروش : ایت : جنگا فی دھد : پاک : بوجیک یا لاپنے : گرگ : آئی : راہ : دریا : بندگ : دست بندگ یا دست : بندگ : ارز کنگ : دستندی
 کنگ : پکستری چیزے نوک : دستاں بندگ : دتی دستاں پہ ار : پکستری بندگ : پہ نماز : دستاں بندگ : پہ ادب دستاں
 بندگ : دگر کسے : دستاں بندگ بزاں آئی : دسیر کنگ : پچھاں بندگ : دکت بندگ : پاچ بندگ : گراب : بوجیکاں : گراب یا بوجیک :
 گول : دکت : پاچ : بور : بندگ : دل : بندگ : دل : گول یک جاگھے یا چیزے : بندگ بزاں آئی : دوست بنگ یا متنگ : دتی کنگ : شیکر
 بنگ : رازیک بنگ : دتیاں بندگ : دتیاں بندگ : کسے : دتیاں کہ کپ : اُمت یا دریا نکار : کش : اُمت گزوا : ستاچیں دتیاں آئی :
 دپ : بندگ بیت کہ ورگ گول ہمیشاں دات کنت : دولا دانت ہم : دتیر بندگ یا کہ دتیر بندگ : دتیر چست بنگ : اگاں یک
 جتار یا سورے چدر : پیداک : اُمت : گوش : اُمت : دتیر : ہنگ : اُمت : یک : چیزے : دیر : بیت یا کہ بچک کنگ نہ بیت آئی : سرور : ہم : دتیر بندیت
 گوش : اُمت : اے پتی : دتیر بنگ : "یا کہ" اے پتی : سرور : دتیراں ہنگ : دتیر بندگ : دتیر بندگ : بچار : دتیر بندگ :

دیم : بندگ : دیم : گرگ : دیم : گڈے چیزے بندگ : دیوال : بندگ : دیوال : پہ ہشت : بگل یا سنگ : چوچن جو کنگ :
 دت بندگ : پھر مرگ مات کنگ : دت (کنت) جو کنگ : دت بندگ : پہ چیزے : لوٹک : ڈنگ : دت : بندگ : گتیں راہ :
 بندگ : بندگ کہ دت : سرندی : خوش کنگ بیت : دت بندگ : دت : بندگ : دت : کنگ : بند کنگ گیشتر : سرکاری رنگ :
 ڈکار : بندگ : ڈکار : بند : بندگ : ڈل بندگ : اگاں زمینے سک باز : دیر : کشت : کشار کنگ نہ لوٹک گزرا آئی : ترو ڈل
 پیداک بیت : مھر وھد کہ پد : مھر زمین : کسے کنگ بلوٹ : اُمت گزرا : دلاں : پیدانت کہ پد روپ : اُمت : ڈل بندگ : کود بندگ :
 مونت بندگ : مال یا تیارین دھل : دہ یک : بندگ کہ پھر مسکار : گرگ بیت : ڈل بندگ : اُمت : کشتری لڑے : پہ نشانگ جنگ :
 ددر دارے : یا دگر چیزے : سرور : بیل کنگ : ڈول بندگ : کیف : بندگ بزاں چات : سرور : پہ آپ کشگ : دتیر بندگ : کوب : دتی
 کاسر بیل : بندگ : دتیر بندگ : انجوش کہ یہ گندیم : دار بندگ : گوش : اُمت : راج : بندگ : راج : تپاک کنگ : مھدل : مھدست

[illegible]

139

چکائی سرو، پہنی یاد دہانے ہم مان بند آنت۔ مان بندگ: دو چار دیگ انجوش کہ، پلائی من گوں کٹان مان بست بزاں پہ لکٹ
جنت، ہے رنگ پہ شہات یا مٹت مان بندگ، پہ زاہ ہم مان بندگ بیت، ءِ ہم رنگ پہ ہنتر۔ ماہور بندگ: پہ ماہیک گرگ بندیکاس
انجوش و ت مان و ت بندگ، ءِ گر پچ دیگ کہ چک چنگ بہ بنت۔ پچ، ءِ بندگ: پچ، ءِ سر پیگ بندگ۔ مچائی بندگ: دستانی
بندگ، دسیر کنگ، ءِ دستان بندگ، ءِ برگ۔ مردم، ءِ بندگ: بندیک کنگ، کیند کنگ یا کہ دسیر کنگ، ءِ پہ ساد بندگ، بے شرب کنگ
مژرو بندگ، لکہ بندگ، بخل بندگ، نگر پچ بندگ، گور بندگ، ءِ زوگ۔ ملند بندگ: بھام دیگ، پد بندگ، ایشی دیگ۔
منگیر بندگ: سیر یاد گر و شتیانی دھو، یا کہ مزنی دیوان، ءِ کنگ، ءِ مزنی ساہک بندگ بنت۔ بندرات، ءِ گیشتر، منگیر، ءِ گال پہ سیر
دھو، بستگیں ساہگاں کار مرد بیت کہ پہ بوجکائی آچاراں جوڑ اش کن آنت۔ ایشی، ءِ چیر، ءِ ڈھل، ءِ ڈومب یا کہ دیوان بیت۔
مونت بندگ: کو بندگ، بزاں چیرے کہ بھا، ءِ گرگ بیت آئی، ءِ سرو سرکار چیرے زر گیت، گوش آنت، ایشی، ءِ مونت، ءِ بند
بزاں مکر، ءِ مین کن یا کہ بہ نامیں ریل، ءِ بندگ: گراہیں چیرے، ءِ بڑ، ءِ کنگ، باگر کنگ، آئی، ءِ ساد بندگ بیت کٹوکیں ساد، ءِ سرو گوں
ٹوک انگیں دار یا بندے، ءِ میل کن آنت بزاں پچ کن آنت چچ وشت کہ ہاگر انہیں چیز و چامپک یا گر پچ، ءِ ہم ساد کہ سست
بیت ہمد، کشک، ءِ ترند دارگ بیت کہ بد، مدوت۔ نھاد بندگ: نھز بندگ، کیمت بندگ، بھا، نامینگ، نھز، نامیکت کنگ۔
نھز بندگ: نھاد بندگ، بھا، نامینگ، کیمت بندگ۔ نھز ان بندگ: ہکلاں بندگ، ہکل، ءِ گز کنگ، زمر کنگی ترندیں گت جنگ، ءِ
کسے، میار بار کنگ۔ داب، ءِ بندگ: پہ دم، ءِ چوٹ انجوش کنگ کہ داب مذیت، ایشی، ءِ پت، داب بند کنگ، آنت کہ مردم پھک
داب گھک بیت کہ ہر چی کن آے آسھیک، ءِ آگاہ نہ بیت۔ واد بندگ، واد، ءِ بندگ: سدریں زمین کہ اود، آپ دارایت آپ کہ ہنتر بیت
ہمازمین، سرو، واد بندایت بزاں واد جوڑ بیت۔ مردم و ت ہم باز جاگ، ءِ نھن یا بندگ بند آنت آپ اش مان کن آنت کہ آپ، ءِ ہنگ
ءِ زنداد پشت کپ رایت۔ ہر جاگے کہ نھن بند آنت اود، ءِ کا بخل، گوش آنت۔ مردم ہید کنت اگاں ہیداں پھک ہم کن آے گڑا
چہ ہنگ، رندھے ہش انگیں میدانی جاگ، ءِ اسپتیں ٹپ بنت چو واد، آنت اسے زانگیں گتے کہ ہیدوت وادے کہ گر ماگ چچان،
درکیت۔ واد بندگ، پل بندگ، پن جوڑ کنگ، ہنتر بندگ، ہنتر بندگ: پہ سیر، ساگ، منگی پتائی جنگ، ءِ بخت، ءِ بخت، ءِ مردمانی
وت مان و ت سرچیں گتاں منگ کہ ایشی، ءِ ہیر بندی، یا، ءِ ہیر بندی، گوش آنت کہ چہ ایشی، رندی سیر، ساگ، منگی، ءِ ہج
دیماپی نیست۔ ہنتر بندگ، گوں شہاتاں بندگ بزاں گوں شہاتاں جنگ۔ مجت بندگ: سگ، ءِ کت کنگ، ءِ کت بندگ، ءِ کت کنگ،
ہت بندگ، سیم سر بندگ، دودملکانی ہت، ءِ گیش بندگ، منکے، چار ہتال مین کنگ۔ ہت، ءِ بندگ: چالک کنگ، پرشتگیں دست
یا پاد، یا کہ دگ ہتے، چالک کنگ، ءِ بندگ۔ ہکل بندگ، ہکلاں بندگ، نھز، ہکل، ءِ گز با کنگ، کسے، میار بار کنگ،
آئی، ءِ ترند گپنی ایر جنگ۔ ہود، ءِ بندگ: جمیر، ءِ بندگ: جمیر، مانشاگ، ہیک بندگ: مرگ، یا ماہیک، ءِ ماں لا پھیک
بندگ بزاں ہیک ماں آئی، لا پھ جوڑ بیگ۔

بندگ: (بُن۔ دَن) توام، سرخم انجوش کہ نیم توام، ءِ میم بندگ، گوش آنت۔

بندگاہ: (بُن۔ ذ۔ گاہ) ہود، کہ بندستگ، ءِ آپ، ءِ داشتگ۔ بندستگیں دگار۔

بندگامی: (بُن۔ ذ۔ گامی) پچے کہ ایشی، ءِ دانگ مھر، ذراچ آنت۔

بندلا مہوج: (بُن۔ ذ۔ لَام۔ بُوچ) بچار، بندلاں بوج۔

بندلاں بوج: (بُن۔ ذ۔ لَام۔ بُوچ) چپٹ، ءِ راستے وھرے کہ پچ رایت گوں دست جنگ، چہ دل، سدرایت کیتی پڑارایت

ورگ، ءِ ہم و ت آنت بوسے ہم و ت آنت ایشی، ءِ تیس چپٹ، ہم گوش آنت۔

بندلوک: (بُن۔ ذ۔ دَل۔ وُک) بندوک، دُرچک یاد، ءِ ہاناگ کہ برآئی، ءِ سرو پچ، انگ۔

بند مڑگ : (بَن - ذ - م - بَرگ) مَل مڑگ، کستی گڑگ، بند گلائیش بیگ پہ زور چکاسی ۔

بندکن : (بَن - دَن) بندر : ہما شھر کہ تیاب کرتا انت ۔ تیاب کرتا ہرجاگے کہ اودے بوجیگ شت کمن انت ۔ انجیں تیاب کرتا کہ اگات بوجیگاں توپان بگیت ء اودے پرو انت چہ توپان ء شھماں رکت انت ۔ پناہ ء جاگہ ہما جاگہ تاوان ء دیماں انت ۔

(REFUGE - PORT)

بندو : (بَن - دَو - دَو) بندہ، بندگ، کستر، کستر پاد، نوکر، ہز منکار ۔

بند واجہ : (بَن - ذ - وَا - جَہ) بند ء واجہ، دُگار ء واجہ ۔

بندوک : (بَن - دَو - کَت) بندگ ء کار ء کنوک، ہماروم کہ چیزے بندر بیت ۔ ہما چیز کہ گوں آئی ء چیزے بستگ ہزاں بند یا بندیک انجوش کہ : جگر بند جگر بندوک ۔

بندو : (بَن - دَو - دَو) بندو، بندگ، کستر، کستر پاد، نوکر، ہز منکار ۔

بندی : (بَن - دَن) بندیگ ء جند (۲) بندیگ، ہما کہ کید ء بندر انت (۳) بندیکت (۴) بوجی دوچے ء نام انت (گوشتس انت اسے پہ دت دوچک بیت)

بندیانہ : (بَن - دَن - آدَہ) ہما جاگہ کہ بندیگاں بندکن انت (پارسی : بندی خانہ)

بندیرا : (بَن - دَن - رَا) آلم، بیزک، رامٹو، باوٹا، (FLAG) ہما گد کہ ہریک سرکارے ء سرکاری جاگہانی سر ء دور ء چامیگ بیت کہ ہر سرکار ء نشان انت۔ ہریک سرکارے ء وقتی رنگ ء جوڑ کر لگیں ہیر کہ ہست کہ پتجا وگ بیت ۔

بندیکت : (بَن - دَن - کَت) چہ کر پاس یاد کہ انجیں چیزے ء تاب دانگ جوڑ کر لگیں دراجیں مثال کہ چیزے بندگ ء کار مرد بیت بارگیں پہ دوچک ء ہم کار مرد بیت ۔ ریس، ریس (لگیں)۔

بندیکت جنک : جنین بندیکے زیر انت ء یک رہندے ء پرے ترین انت کہ گوں دستانی شریگ ء نہ واہنگیں پٹاں گونج انت ۔

بندیکتی : (بَن - دَن - دَن - کَن) ہما کہ گوں بندیکت ء سیادی کنت ۔ ہماروم کہ بندیک ء بجاء زیر ء کار ء کنت ۔

بندیکار : (بَن - دَن - کَن - کار) ہماروم کہ بندیکت ریسگ ء پروشگ ء کار ء کنت ۔ ہما چیز کہ پہ بندیکت جوڑ کر تنگ یا کہ ہماروم کہ ہر چیز پہ بندیکت جوڑ کنت ۔

بندیگ : (بَن - دَن - گَن) بند کر لگیں، بندی، کیدی، بندیگی ۔

بندیگانہ : (بَن - دَن - گانہ) بندیانہ، ہما جاگہ کہ بندیگ ء کیدیاں بندکن انت ۔

بندیول : ا ب ن - دے - و ل (گسائیں ماہیگے)۔

بندی ہانہ : (بَن - دَن - ہانہ) بندیگانہ، ہمودے کہ بندیگ ء کیدیاں بندکن انت ۔

بند : (بَن - دَن) بوج راج ء یک ٹکے ء نام انت ۔ (۲) دوپوستیں مردم، ہماروم کہ پہ وقتی نیپ ء دگر ء تاوان ء پکت ء پردہ بیت ۔ ریسکار، کبتہ شما ء سید زبان ۔

بند : (بَن - دَن) بند، ایلگی، ملند، بخنان، بندک ء سینگ ء ٹوک ء سکتیں چیز، سکت چوسنگ ء گران چوسنگ ء ۔

بند : (بَن - دَن) سکتیں زندیں دار توری گوئد بہ بیت ۔ ہما سکتلیں دار کہ دنیا ٹکڑ نہ بونگ یا کہ سر سوج بونگ ء شیاہ انت، دوچک ء ہما زندیں بھر کہ آئی ء سرے ماں زمین ء انت ء دوی سرے مزین شاہ سے پر انت ۔ اسے بند ء جند ء تاک پر نہ بیت ۔ مُتد ۔

پر شنگ، پر شند سر ۔ زہمی بند، پتلی بند، کاپی بند ۔ ہزاں انجیں انت کہ در دوزر انت یا یہ ایر جنگ چوش خوش انت، دیکھی بند

باز دگر دھرم ہے حال بہ سرور گیت کہ آئینہ شنگ آنت ۔

بُئسوپ : (بُن۔ ش۔ ش۔ ذ۔ پج) بہ بُئ سوچوک ، پھک سوچوک ۔

بُئشنت : (بُن۔ ش۔ ش۔ ش۔ ت) بہ بُئ شنگیں ، پھک شنگیں ، ہما پیر کہ پدہ آئی ورسک ، اُبت نیست ، بُئشنتی وام ، بُئشنتی ہون ، ہیر ۔

بُئشت : (بُن۔ ش۔ ش۔ ت) بُئ شنت ۔ چیز بہ بندگ آئی و بُئ شنت کہ ایرنگ بیت بہ بُئاد ، بُئگش ، اساس ۔

بُئٹک : (بُن۔ ٹک) ننگار بہ جھل و مُکت بہ ہمز ۔ ہج ۔ بُٹ ۔

بُئٹک : (بُن۔ ٹک) بہ ہر و ہدہ ، بہ تیش ، بہ مدام ، بہ ہر آوارک ، بہ پٹ ۔

بُئٹکار گال : (بُن۔ گال۔ گال) کار گالانی بُئنگال (مصدر) *

بُئٹکار گس : (بُن۔ گال۔ گس) مزین کار گس ، مستری کار گس ، بُئجامی کار گس ۔

بُئٹکڑی : (بُن۔ ک۔ ک۔ جی) پٹ یا دگر بار دان یا درپے بہ ہما کڑی کہ آئی و بُٹہ آنت ۔

بُئٹکی : (بُن۔ ک۔ ک۔ کی) بہ ہر و ہدہ و داست ، بہ تیش بہ ہاتر ، بہ مدامی ، دامن ، مڈپی ۔ بہ "ادارہ کے" ، اُتاق ۔ مٹکی ۔

بُئٹک : (بُن۔ ک۔ ک۔ کی) سولے کہ ایشی بہ تاک و پٹ و چوپ آنت آپان ایش بیر آنت کہ سکتیں فشر ہے کہ مردم ، بے سار و ہنوش کنت

چو کہ ترنداپ ، بہ چہ ہند ، ترنداپ بہ مٹک یونگ ۔ بہ چو کہ بُنگانی گلیں ہانی ۔ تیل ، بنگ ، بہ ہر و امین مہ بے ،

بُئٹک

یا کہ پلانی بنگ ہر دت آنت ۔ چو ہما گیشیر و ہیر ، بادام و پتہ ٹے مان بہ کن ٹے و پدہ کس اس ٹے ٹورے شری ترنداپے لے اے دودات

آنت ۔ دوی و "کوہ بنگ" گوش آنت کہ باز ترند آنت) چہ بنگ بہ تاکاں چرس و بہ ایشی و پلاں گانجا چور بیت ۔ ایشی و ہر و

نام شہد انگ آنت ۔

بُئٹک : (بُن۔ ک۔ ک۔ کی) کنت ، داریں پیش بر آنت و پیرے چن آنت کہ چُٹ مہ بیت بہ لوگ بہ بنگ ، کار مہ بیت ۔

بُئٹک : (بُن۔ ک۔ ک۔ کی) بہ سات و سپر و مردم دت دگر اولاکاں ہما ز بیت و سامان و چیزاں دگر اولاکاں کڈ آنت ہے

سامان و چیزاں بنگ گوش آنت ۔ بنگ و ہر و ہدہ سپر ، لڈ آنت و دیم و بیت پر چاکر اولاک نیز شنت نہ کن آنت ہما زی رند و

سر آنت کہ ہر دت آنت ۔

بُئنگال : (بُن۔ گال) آسام بہ دواہرشت ، مُکے کہ آئی و مستری شہر و بندر کلکتا آنت ۔

بُئنگال : (بُن۔ گال) ہر گالے و بُئ دیر گال کہ چہ آئی و دگر او باد گال در کیت اک : "کنگ" بُئنگال آنت ۔ "کنت" ،

کنت ، کنوک ، کنت ، "ایشی و او باد گال آنت ۔

بُئنگالی : (بُن۔ گال) ہما کہ گون "بنگال" و سبیا دی کنت بنگال بہ مردم ، بنگال بہ زبان بے زبانہ راستیں نام ۔ بنگال بہ

بُئنگالی : (بُن۔ گال) ہما مردم کہ ہر و ہدہ بنگ داریت ۔ مہجانی ہنوش ، بہ ہنوش چتیں سوار و گتاریں بنگ ۔ گوش آنت

بوج بیت۔ مشوار ۽ بوجگ : مشوار ۽ آجنگ ۽ چچ کنگ۔ بے اِزت کنگ۔ کار ۽ بوجگ : کار ۽ بند کنگ، بے راستیں برانت
 نیم بوج ۽ پربارگ ۽ نماز ۽ حائر ۽ بکت ۽ وادار ۽ کار ۽ بند کنگ۔ پے بگاہ ۽ کار ۽ چک بند کنگ ۽ برانت ۽ ہم بزرگ بیت۔
 کُئل ۽ بوجگ : کُئل ۽ چچ کنگ، بنڈن چیز ۽ چچ کنگ۔ گُٹ ۽ بوجگ : گُٹ ۽ گُشا کنگ، گُٹ ۽ آسان کنگ۔ مُھر پ چیز
 رها دگ کنگ۔ گر پچ ۽ بوجگ : بستگیں گر پچ ۽ چچ کنگ، اثر انگیں چیز ۽ گیشینگ۔ لاپ ۽ بوجگ : انجیں درمان ۽ وار گے
 کاورد کنگ کہ دست بشت، لاپ ۽ تُل کنگ۔ لانک ۽ بوجگ : لاکبند ۽ چچ کنگ یا آجنگ ۽ بوجگ۔ لائلگ ۽ بوجگ : بڑھنگ
 کنگ، لانک ۽ بستگیں گد ۽ چچ کنگ ۽ چہ لانک ۽ بوجگ۔ مُشک ۽ بوجگ : مُشک ۽ دپ ۽ بوجگ ۽ چچ کنگ پے آپ درگ
 یا پانی ریجک ۽ ہانز۔ ننگ ۽ بوجگ : بڑھنگ کنگ، بے پردگ کنگ۔

بوجی : (بُ - ج - جی) پچارہ بوجیگ ۔

بوجہیت : (ب و ج فی ث) بوجہیت، بستگیں چیزے، کے بوجہایت۔ ہزاں پچ گنت۔

بوجیک : (ب.و. چٹائی کش) بھارہ بوجیک ۔

بوجیگ : (ب-ڈ-ج نئی گن) دریائی مزیں اولاک کہ پہ آچار روت وچہ یک بندے مال و مردم پروگ بندے و بارت، ایشی و بازار است آنت چہ ایشاں شمشوک و نگی بوم، بازار انگین آنت۔ (بجارت)

بُوچُو : (بُوچُو - پُچُو) ہمارے چیز کے باز بُوچُو ہیں بہ بیت ۔

بُوچُو : (بُوچُو - پُچُو) چہ سادہ ، یا میدہ ، جوڈ کرگئیں چنگ چنگیں پیلے کہ مستیں دروکیں لیرھانی لیرھانی لُکوش اُنت کہ دپ مہ جنت ، شیر چیں ہڑو ہم بُوچُو کن اُنت ۔ ہمے رنگ ، گوسک ، ہم ۔ (بچار بُت)

بُوچُو : (بُوچُو - پُچُو) بچار در بُوچُو ۔

بُوچُو : (بُوچُو - پُچُو) ہوش ، سار ، سما ، بے ہوشیں مردم ، آپ پُچُو اُنت گوات گنج اُنت کہ ۔ بود ۔ کنت بزاں ۔ ہوش ۔ کیت ۔ بود کنگ ، سار کنگ ، ہوش کنگ ، چہ بے ہوشی ۔ سار کنگ ۔

بُوچُو : (بُوچُو - پُچُو) یک در مانے ، کو ہی بود ۔

بُوچُو : (بُوچُو - پُچُو) بُوچُو پیے کہ چہ بُدرد ، مردم ، مان اُنت ، زور ، زکنت ، توانائی ۔ اک : پلائی ، کار ، بود مان نبیست ۔ پلائی بے بودیں مردم ۔ (۲) ہستی ، بودشت ، اُبیست ، دلمی ۔

بُوچُو : (بُوچُو - پُچُو) ہستی ، بودہ ، بند (۲) موٹ ۔ پلائی ، کسی بودشت ، نکپنگ ، (۲) بو ، وشتیں یا نہ وشتیں بو ۔

بُوچُو : (بُوچُو - پُچُو) نابودیں مردم ، بے بودیں مردم ۔

بُوچُو : (بُوچُو - پُچُو) ہمارے آدمی کہ آئی ، بودہست ۔ بود کپنگیں مردم یا ملک ۔

بُوچُو

بُوچُو : (بُوچُو - پُچُو) ہمارے آدمی ، بودناک بیگ ، چند ، دیم روی ۔

بُوچُو : (بُوچُو - پُچُو) دو کوہانڈیں اشترو ، اشترو بودی ، لُکوش اُنت ۔

بُوچُو : (بُوچُو - پُچُو) بچار ، بودیگ ۔

بُوچُو : (بُوچُو - پُچُو) ہمارے آدمی ، بودناک ، بودناک ، بودناک بیگ ۔

بُوچُو : (بُوچُو - پُچُو) گداں بودیگ بزاں چہ سوچکی یا دگر چیزے ، بود ، آتار کنگ ۔ یک بوداں چیزے ، گوں دگر بے بوئیں چیزے ، بجا بکن نے ایشی ، ہم بودنت ۔

بُوچُو : (بُوچُو - پُچُو) بچار ، بوٹ ۔

بُوچُو : (بُوچُو - پُچُو) بدو ، بدو ، درگ ، پرمانگال بزاں درگ ، کار ، بکن ۔

بُوچُو : (بُوچُو - پُچُو) بچار ، بُوچُو ۔

بُوچُو : (بُوچُو - پُچُو) بچار ، بُوچُو ۔

بُوچُو : (بُوچُو - پُچُو) بادانی رنگ ، کمرنگیں ناسی ، کشتو ، کشت رنگ ، (۲) اپس ، بے اے ، ہم اش پر رنگ ، بستگ (۲) مہروب دان ، زانے کہ آئی ، دان ، رنگ ، بُوچُو اُنت وشتی ، طہمی چو کہ کلدو ، اُنت ۔

یور: (ب.و.ر) برپ، کنز کہ چہ جبر ال پرچ ایت۔

یور: (ب.و.ر) سکتیں ایرتیں مکر۔ ایردگ ۽ دانگ۔ سکتیں کسانیں مکر۔

یور: (ب.و.ر) پتر: درچک یکبرے پل کنت، پل کہ درچ انت بوڑیت چہ یورہ زندنی برست۔ (۲) دانگ، گانگا، ڈیوئیں مردم۔

یورا: (ب.و.ر) بچار، یورہ۔

یور یور: (ب.و.ر-ب.و.ر) گریوگ ۽ توار اک، پلانی ۽ یور بود گریگ۔

یور یورہ: (ب.و.ر-ب.و.ر) ایردگ ایردگ، ایرت ایرت، سک ایرت۔

یور تاپچ: (ب.و.ر-تاپچ) اپس تاپچ، اپس سوار، ہور سوار، ہما مردم کہ اپس ۽ تاپچ ۽ سک بلد ۽ زانگارا انت۔

یور تاپچی: (ب.و.ر-تاپچی) اپس تاپچی۔

یور: (ب.و.ر) بوجیک، گراب یادگر دریائی اولاک ۽ کش یا "وتان"۔ یور دہنگ، یک دریائی اولاک ۽ رومی ۽ "وتان" ۽ پھک

ڈنگ ۽ ادشنگ پ: پہلو گر فتن ۽

یورگ: (ب.و.ر) پس ۽ گوں دردناکی ۽ دودگ۔

یورگ: (ب.و.ر) بچار، یورہ۔

یورل: (ب.و.ر) مرد بنی نامے (۲) یورنگ، یور رنگیں۔ اے گال چہ "یور" ۽ انت براں یورنگ انجوش کہ چہ سبز

"سبز" ۽ "سیاہ" ۽ "سیاہل"۔

یورہ: (ب.و.ر) شکر، سکتیں ایردگیں چیز۔

یورینک: (ب.و.ر) ایردگ، یورینگیں چیز۔

یورینک: (ب.و.ر) ایردگ، یورینگیں چیز۔

یورینک: (ب.و.ر) ایردگ، یورینگیں چیز۔

یورینک: (ب.و.ر) ایردگ، یورینگیں چیز۔

یور: (ب.و.ر) ہلا، تارشت۔ [اے گال سندرھی ہے، بوڑا]

یور: (ب.و.ر) بچار، یورہ۔

یور: (ب.و.ر) بچار، یورہ۔

یور: (ب.و.ر) بچار، یورہ۔

یور: (ب.و.ر) بچار، یورہ۔

یور: (ب.و.ر) بچار، یورہ۔

یور: (ب.و.ر) بچار، یورہ۔

یور: (ب.و.ر) بچار، یورہ۔

یور: (ب.و.ر) بچار، یورہ۔

یور: (ب.و.ر) بچار، یورہ۔

یور: (ب.و.ر) بچار، یورہ۔

یور: (ب.و.ر) بچار، یورہ۔

بوستنگ : (ب. و. ش. بنگ) بوست ہے تو انگریزی چیز ہے پگ۔ توار۔ بوستنگ جنگ، بوستنگ توار و درآگ۔
بوسکی : (ب. و. ش. کی) ہمیں آبریشم دروڑیں گدے۔

بوسنگ : (ب. و. سنگ) بوس، چنگ، پکت، پکت، بچار، بوسس، [پارسی : بوسہ]
بوسل : (ب. و. سن) مردینی نامے۔

بوسوپ : (ب. و. ش. پچ) ہمارا زان کہ آسے مان کن آنت و سوچکی آئی و نہ کن آنت کہ ویشیں بوتالان بہر بیت۔ ابید
چہ سوچکی و دگر انہیں چیزے ہم دور دینت ماں کہ سوچک و ویشیں بوکین آنت۔

بوسوپ : (ب. و. ش. پچ) گوجہ زانے کہ چہ گلو اتیں گوجہ و کسترا انت کہ نیمے شپ و شپ آنت راہ و سکت تیز انت
گوش آنت مردم و ہم گت کنت و رند و ہم بچ ایت۔

بوشش : (ب. و. ش. بے) بے پردا، کماڑ، کماک۔

بوشش : (ب. و. ش. ناسرید) پھوال، دانگ، گانگا۔

بوشار : (ب. و. ش. یاکہ ب. و. ش.) گوات و گوات، کروسو، پھترگ و بھتل، پھترگ و تیار، سنٹ، ٹھل، کماڑ،
کماک، مزن یک، میتوک، پھترگ و پھترگ چو کہ گریگ و پاچراں پا دکنگ چو کہ کروسو۔

بوشارو : (ب. و. ش. زو) بچار، بوشار۔

بوکت : (ب. و. کت) کتر، کت، دامن (پشک یا سریگ)

بوکت : (ب. و. کت) بوک یا بوک، کتر، دامن، کنار، سریگ، بوکت، پاک، بوک، آئی و قتی سریگ، بوک بستگ، دبوکت۔
بوکارگ : (ب. و. کا۔ رگ) پاچن، لولارگ، بڑ، بوتارگ۔

بوکو : (ب. و. کت) ہما کوٹ کہ آئی و کتر و بکت کینگ۔

بوکنگ : (ب. و. کت) چہ چیزے و بویے در کیت و تالان بیت براں آبو کنت۔ " بوچنگ " و برانت و ہم بربگ
بیت اک : " البشی و بوکن " براں " البشی و بوچن " بے راست تر بن برانت آویگ انت۔

بوگ : (ب. و. گت) لنگانی ٹکڑ ٹکڑیں ہڈانی پروسجاہ (۲) ہمے بوگ کہ انگریزی و " اپچ " گوش آنت لے کہ دوازده

بوگ یک پدے (FOOT) (۳) گالے و بکتواریں بھر اک : " دبیرجا " سے بوگ انت " ڈرہ بڑ " جا۔
ہمے رنگ و لچہ و بندے بوگ بوگ کنگ بیت اک : " کجا انت گل کہ گلزاراں بچاراں " " کجا انت گل " کہ گلزاراں و بچاراں۔

بوگ : (ب. و. گت) بیک، " بوٹ " و بیکار گال بچار " بیک۔

بوگ بوگ : (ب. و. گت) چتا چتا، ٹکڑ ٹکڑ، چیزے کہ آئی و ہر یک ٹکڑے چتا کنگ بوگ۔ بوگ بوگ کنگ، ٹکڑ ٹکڑ کنگ۔

بوگرگ : (ب. و. گ. رگ) یک چیزے و بویے آئی و شوہاز کنگ براں پیسہ و آئی و بویے گرگ فی ہمے بویے موچکین و
آئی و در بیک، پکت، پوشی یا دگر رسترو دولت چیزے اپنوش شوہاز کن آنت۔

بول : (ب. و. گت) سٹھہ کہ پوز و کنگ بیت، بولہ۔

بول : (ب. و. ل) باز، بڑ (بڑے، بولے، بازیں بروے) (۲) ہمے بستہ کہ گردانت و توکے کو اپگ انت یا کہ گوات

مان کن آنت و یب کن آنت۔ [چہ انگریزی BALL بال] سکیں۔ رھش و رہبند، ڈرواھی، بیل دین، مین کرنگیں و ہد۔

یو لا : (ب-و-لا) کسانیں ماہیگے کہ وقتی موسم بازار بیت۔ (بچاڑت)

یٰۤاَیُّهَا (رَبُّ ۤاُولَیِّیْنَ) اَمُوں : سہجے کہ یونہی گنگ بیت ۔

بولان : (ب و - لآ - ن) بلوچستان و جاگھے پو نام انت . بولان و گتھ - درہ و بولان - (بجارت)

بولنگ: (ب ڈ۔ ٹک) ٹکٹ، ٹکٹم، میٹنگ، بازار، آبادی، [چتر کی بٹوک] [پاریسی و ایشیائی زبانوں میں میٹنگ و ٹکٹ کی بزرگائی و ہم کار مرد کن آنت۔ پیرنگنگ]

بولک : (بُولُک) رنگ و سیاہ انت جو رنگ و بلخ ایت، چہ کک و مسترانت . پس واری و پر بیت . ایشی و
 در مان تمباک لتارگ انت . ہر دلت و گپت بلے گوسک و سک تر گپت . گوش انت : کک و بولک شاتنگ انت فی اُمیت ہے
 دھانگ انت :

بولی : (بَـؤَـلِی) بولہ لیب - گالوار اک : بلوچی زبان یکے بٹے آئے بولی (گالوار) باز آنت - (DILECT) (اے گال وارے)
 بولے : (بَـؤَـلِی) بولے، بازینے، گیسٹے ۔

بولے : (بندوق لے کر، بازیں، گیسٹریں ۔

بولی پیٹ : (ب. ڈ. ل. ش. پ. ٹ) ہما پیٹ کہ اوو بولی لیپ کنگ بیت ۔

بو قلم : (ب و قلم) مزین زنگی لکھیں مگر گے کہ روچ و نہ گنداریت ، سچی مگر گے کہ الیشی و آواز ، بو قلم بو قلم .. یا کہ "بو قلم .. انت

نوم ۲۰

توم ۱-

بولان و گمرک

لؤلؤ

کد : ۳۰ س م دان ۳۸ س م

بلوچ گوشت آنت کہ اے "او آکوٹ" ! گوشت ریت - (۲) بو جیگ "بیک راستے کہ گیشتر پارس" "مزن ہو" "مردم بند آنت" "کار مردے" "کن آنت" "ایشی" "گور" "ویم" "چودنگی" "آنت بلے بند" "پتن آنت" (بچار بت)

بوم : (ب-و-م) نمود، دُرود اک : نیل بوم براں نیل رنگ یا نیل بُرمش یا دُرور۔ باز مردم ایشیاء نیل بو، گوش آنت
 "نیلیو میں زرد" و نیلیو میں زرد، گوش آنت، کہ زرد آنت، "مہرچی ہوا د بوم آنت"، براں دُور است آنت، ہرے گرم
 آنت "ہرے سار، موسم، بدل ہیگ، و ہمد، ہر و ہوا د بوم بیت، چکت، دس بند یا بندوک، گدے۔

یوماداران: (ب ڈ-ما-و-راش) بونی ماداران، دلی ڈرٹو، درمانے۔

بومیا : (ب. ق. م. یا) موسم، چرے، مینیں وھد (۲) ھکین، بھٹی جاگہ، بند گ (پاریس بوم، مرزوم، بومیائی)

یومیائی : (ث و۔ یم۔ یا۔ ئی) موسمی، پر موسم و دھرتی نگیں اک : یومیائی ہور، (۲) ہنکیسی، بنگلی جاگھی، ہما کر گوں یومیائی
سیادی کنت (پارسی یومیائی)

یون : (بَؤن) کا ہے کہ ہرے وارت۔ یون عویہ یوتار۔

لُونَزْدُ : (ی و ن - ز د) زنده و بدوول، بوستانووست.

لُونَزَر: (ب و ن ن ز) بچاره لُونَزَل

بجھ : (ب۔ ہ۔) ہیران، بھمان، بجھو بکڑ، دودھ لگ، ڈوڑورگ، دپ و دل۔ پھیرانی سھراکنگ گوشک بیت۔ اگاں دوبرو، بجھ بجھ گوش نے گڑا تو سبب و گلا یگ بیت۔

بجھا : (ب۔ ہا۔) نھر، کیمت، ہرید، یک چیزے و زڑ ہمسنگ، بجھا و دھن، بجھاکنگ یا کہ دھن کننگ، بزاں بجھا زبر بجھا و سیم، بجھا و زبر، بجھاکنگ و پیر زڑ و دیم و زبرگ، زڑ و یگ و چیزے زبرگ۔

بجھا در : (ب۔ ہا۔ دڑ) دیر، مزین دل، نہ ترس۔

بجھا دین : (ب۔ ہا۔ دی۔ ن) مردینی نامے (بلکیں تازی، بجھا و الدین)

بجھا ر : (ب۔ ہا۔) بھارگاہ، ہتم، ہزام، بھار و دھد، چہ تا کچند و رند کہ ڈرچک پد و تاک جن انت ۱۔ موسم چہ ۲۱ مارچ یا کہ فروردین و بھگت و بیت (۲) چہ ہور و ہرگاہ و سول و بوٹنگے کہ ردا بیت ایشاں ہم بھار گوش انت (۳) زید، زیب، (۴) ورنائی یا ہر چیز و خواں ترس و دھد۔

بجھا ر : (ب۔ ہا۔) بھار، پائپ، پے کسے و ٹرسینگ و ہتلی و گڑبا،

بجھا ر : (ب۔ ہا۔) سکتیں ترند و رشنگ تالان یوکیں بڑ (توری و ش بیت کہ گندگ) بو، ہار، بو و ہار، جت : بو و بھار۔

بجھا ربو : (ب۔ ہا۔ ب۔) بھار و بھارگاہ و بو، ہما گوش بوکنت، ہما کہ سبزگ و پٹل و بو و کنت۔

بجھا رکالی : (ب۔ ہا۔ کا۔ لی) بارکالی، پالاس و زات و ماہیگے۔

بجھا رگاہ : (ب۔ ہا۔ کا۔) ہما کہ بھار و دھد و زڈ انت۔

بجھا کریم : (ب۔ ہا۔ ک۔) ہم کریم کہ بھار و موسم و ڈرچک و کاہانی سر و باز بیت بند و رے درست بالوانی

ہیک انت کہ زند و ترک انت و پا تو یار دگہ اپنیں بالو بنت۔

بجھا رگاہ : (ب۔ ہا۔ کا۔) بھار، بھار و موسم۔

بجھا رگامی : (ب۔ ہا۔ گا۔ می) ماہیگے (۲) ہورے کہ بھار و جند و موسم و بیت۔

بجھا لوگ : (ب۔ ہا۔ لوگ) ہما لوگ کہ پیر بھار واری یا بھار چارینی بندگ بیت۔

بجھا ہور : (ب۔ ہا۔ ہ۔) بھار و ہور، بلوچی ماہ "مردار" و بنت۔

بجھا زڑ : (ب۔ ہا۔ زڑ) یک چیزے و بجھاکنگ و ہرزڑے دست کپنگ، دکان و یک روچے و سودا و زڑ۔

بجھا زبر : (ب۔ ہا۔ زبر) بھار و دگ، ہریدار، بھار و دگ، "بجھا و زبر" بجھاکنگ و زبرگ و کار۔

بجھا سی : (ب۔ ہا۔ سی) بھار "بجھا سیگ"

بجھا سیگ : (ب۔ ہا۔ سی۔ گن) بواسیر، ناڈرا می ہے

بجھا ن : (ب۔ ہا۔ ن) مادگیں آپس، ورنائیں مادیان، پیر مادگیں ورنائیں ہر و ہم کا در و بیت۔

بجھا نی : (ب۔ ہا۔ نی) ہما چیز کہ پیر بھار و انت، ہما کہ پیر زبرگ بیت۔ آچیز کہ پیر زڑ و انت بیت آئی و ہمزائی "گوش انت۔

بجھا ٹینگ : (ب۔ ہا۔ ٹے۔ ن گت) کش و پیر و آرگ، کشگ، آبادکنگ،

بجھ بھ : (ب۔ ہا۔ ب۔ ہا۔) دڑ و دل، سکت و ش، بے گم۔

بجھت : (ب۔ ہا۔ ٹ) بھرگ، کیمت (قیمت)

بجھا وڑ : (ب۔ ہا۔ وڑ) مزین بھتیں مردم۔

بھتران : (ب۔ ہا۔ ت۔ ران) درما نکاھے، درمانے، ایش و دگڑا تے و "بجھ بھتران" گوش انت (۲) چہ سلام و

سلیاں پیش پارسیا، سیزده ماہی سال و نام انت۔ کیسہ سال انت، پارسیا فی دشمنی ایش بوتنگ کہ اے سال کہ چہ
۱۲۰ سال و رندکیت مستریں بادشاہ و زمانگ و بیت انچوش نوشیروان و زمانگ اے سال و کپتنگ کہ آسالی یکس سال
۶۶ اردی بھشت، دو بوتنگ انت۔ پاری دت اے سال و نام و، بھترک و گوش انت۔

بھٹک: (ب۔ ہ۔ ڈ۔ ت۔ ک) کورے کہ چہ رودرا تک و کیت، گول سپار کوہ و کور و دوچار کپ انت و ہر دو
یکجا بنت و مر باز و مزن کور و ایر پرچ انت۔

بھتی: (ب۔ ہ۔ ڈ۔ تی) بھتاور، (۲) جینی نامے۔

بھدار: (پ۔ ہ۔ ڈ۔ دار) ہما کہ آئی و بون و بیہ بے پکھ انت۔

بھدارنگ: (پ۔ ہ۔ ڈ۔ دارنگ) نیگے۔

بھدرچک: (پ۔ ہ۔ ڈ۔ پرخ ک) بھشیر: مردم و بیہ و بنیاد و درچک بزاں کٹم و پر و چکت و نما سگ و پت
و چہ کا فی نام۔ (FAMILY NAME) شجرۃ النسب۔

بھہ: (ب۔ ہ۔ ڈ۔ ز) یک چیزے دو یا گیشتر و نڈ و کنگ ہر یک و نڈے یک بھرے، و نڈ، گیشینگیں و نڈ (۲) دیر جاہ
و ہر یک جتا نیں وانگی یے و نو دیر یک بھرے و انت۔ (۳) اکال یک وانگی یے سکت مزن بیت کڑا آئی و دو یا گیشتر
تا کہ بندن انت و ہر یک تا کہ بندے یک بھرے گوشک بیت۔

بھہرام: (ب۔ ہ۔ ڈ۔ رام) مرد نی نامے، (۱۲) استارے و نام انت کہ تازی و ایشی و، "مرئج"، و انگریزی و، "مارس" (MARS)
گوش انت۔

بھہرگ: (ب۔ ہ۔ ڈ۔ رگ) مزنیں بھر۔ (۲) زم بنستی و بازگپ یکجا کنگ بنت کہ ایشانی بنگج و بگردانکہ کٹ انگیرے
سہ و یک "بھہرگے" گوشیں کہ انگریزی و ایشی و، "پیرا"، یا کہ "پیراگراف"، گوش انت۔

بھہرگ: (ب۔ ہ۔ ڈ۔ رگ) مزن جون، ہما مردم کہ گوشت و جون و مزن انت۔

بھہرگر: (ب۔ ہ۔ ڈ۔ رگر) بھہر گردک، و نڈ و گردک، ہما کہ یک چیزے و نڈ و آئی و بھہرمان انت۔

بھہرن: (ب۔ ہ۔ ڈ۔ رن) مزن حورو زاننگیں ملکہ "بھہرن"۔ *

بھہر بانگ: (ب۔ ہ۔ ڈ۔ بانگ) بھہر کنگ، و نڈ کنگ۔

بھہریگ: (ب۔ ہ۔ ڈ۔ ری۔ گن) بھت، نسب۔

بھہشت: (ب۔ ہ۔ ڈ۔ ش۔ ت) گلباگ، نیگراہانی رہندہ و ہماوشیں زندمانی کہ چہ مرگ و رند شرکاریں مردمان رن انت
ماہ و نام انت کہ ایرانی ایشی و، "اردی بھشت"، "گوش انت"، "بھشت کشت و بھشت"،

بھہشت پل: (ب۔ ہ۔ ڈ۔ ش۔ ت۔ پل) بھشتی پل بزاں آسمی پل۔

بھہشت پل: (ب۔ ہ۔ ڈ۔ ش۔ پل) بچار، "بھشت پل"۔

بھہشتی پل: (ب۔ ہ۔ ڈ۔ ش۔ تی۔ پل) بچار، "بھشت پل"۔

بھہشیر: (پ۔ ہ۔ ڈ۔ ش۔ ز) پچہ و بنیات، "شیر، زات و زریات و شیر، زنی شیر، گوش انت مردم شیر و

ہڈال انت یا ہڈال یا آہند یا آگند انت۔ "شجرۃ النسب" (FAMILY TREE)

بھگ: (ب۔ ہ۔ ڈ۔ گن) باہینگ با کہ بھانینگ و کا کال، مان بے، شرت یا آڑ و باہینگ بیگ، کسے کوت و بنادنت آہ انت۔

بھل: (ب۔ ہ۔ ڈ۔ ل) پل مجازات، موکل، "مکن"، و چپ اک، "اے ماڑی و ہمک مردم و روگ و بھل نہ انت، "یا کہ" فی ترا

بھلی انت برو : بزاں فی ترا جازات و موکل انت . بھلی تاک ، بھلی پریان : اجازت نامہ ۔

بھلی : (ب۔ ہ۔ نی) بچار ، بھلیگ ۔

بھلیگ : (ب۔ ہ۔ نی) گٹ و گڑاٹے ، بھلیگ : بیت ۔ چٹنگ پیش پچ ۔

بھمان : (ب۔ ف۔ مان) پلان و گوہگال اک : پلان و بھمان : انت یا کہ : پلان و گوہمان : پہلوی زبان ۔

ہم بھمانت و زانگ بیت - (PAHLAVI: VAUN Or VAVAN)

بھمانگ : (ب۔ ہ۔ ما۔ ٹنگ) ہیران بیگ ۔

بھمن : (ب۔ ہ۔ م۔ ن) زنگ ، پتور ، مالدار ، شیر (۲) لاسگو ، راست گو شوک (۳) ایرانی یازدہمی ماہ انت ۔

بھناز : (ب۔ ہ۔ نا۔ ز) بھناز ، شرناز ، (۲) جینی نامے ۔

بھجو : (ب۔ ہ۔ و۔ ڈ) بدرنگ ، بدوول ۔ (اک) پلانی و تم چو بھجو انت ۔

بھیل : (ب۔ ہ۔ ی۔ ل) ہما کہ زرو چہ ساہ و دوست نردار بیت ، مژ ، مردان ، ہما کہ نہ پوت و ہرج کنت و نا کہ دگر دنت

پی : (پ۔ ی) بیگ و پرمانگال ، بھلی ، یا کہ ”بہو“ یا کہ ”بہی“ ، آمروم کہ اے گال و چوش گوش انت ایشی و بیکار

گال و ہم و بیگ ، گوش انت ، باز جاگہ ، اے گال و ”بیت“ ، و بدل و دم گڈ کن انت و کار مرد کن انت کہ در انت ۔

بے : (پ۔ بے) ابید نہ بیگ و بزانٹ و دار بیت ، اے گال ہریک گالے و بیگ و کر کیت آئی و اتاں کنت بزاں

آئی و بزانٹ و پیکان کنت بے اے ”نامگال“ و نام بزانٹیں گالانی ، سر کیت و گیشتر گول آیاں یکجا شمار بیت : اک

سیت ، بے سیت : ہما کہ سیت نے مان نیست ، و رد : بے درد ، ہما کہ دردے پر نیست ۔

بے : (ب۔ بے) شرت ، اگبگ ۔

بے آپ : (پ۔ بے) آپ و ہود و آپ نیست ، ہما جاگ کہ آپ نیست ، ہما سانی (مسافر) کہ آپ نے گون نیست

ہما بیگ کہ برابر آپ نے نہ گیتنگ و ہوش اتنگ و و پیت یا پیتنگ انت : بے جیس مردم ، بے تنگ ، کیتہ آپ ۔

بے آہیر : (پ۔ بے) آ۔ ہری (ہما کہ آہیر نے نیست ، بے تما ، بے لب ، بے لایچ ۔

بیا : (پ۔ یا) بچار ، بیا ۔

بیا : (ب۔ یا) بیا ، آگ ، و پرمانگال بزاں آگ و کار و بکن ۔

بیا ج : (پ۔ یا) ج (ہما بیت کہ زرا نی سر و گزرگ بنت بزاں یک کسے و سد کلدار دے و پچر شش ماہ و ہرند سد بیت

و پچ کلدار نے گرسے ، اگال سدریں کلداراں نہ دنت پرواہ نیست تو ہر شش ماہ سر ر و بیت و پچیں کلداراں گرسے ۔

گیشیں بیت و و پ ، و قاور

بیار : (ب۔ یا) بیار ، آگ ، پرمانگال بزاں آگ و کار و بکن ۔

بیار : (پ۔ یا) بچار ، بیار ۔

بیان : (ب۔ یا) چہ بیگ و بیکار گال و در آملگیں اوید گال پہ یک گپ جنو کے و بیان بزاں و من بیان ، من بیگ و کار و

کناں ، باز مردم اے گال و و باں ، گوش انت و دگ مردم ، بیان ۔

بیام : (ب۔ یا) م بچار و بیان ۔

بیان : (ب۔ یا) یک چیز سے یا کار سے و بارہ و گوشنگیں سر جیں گپ ۔ بیان کنگ ، سر جیں گپاں پہ گیش و گیتوار

نوشگ ، بیان گزنگیں گپ ۔ اے گال و ناواندہیں بلوچ ”بیام“ گوش انت (تاری : بیان [

بیائے : (پ۔یا۔ئے) بچار "بیائے"

بیائے : (ب۔یا۔ئے) بیائے : اگان ٹویک مروے "بیائے" بزاں آیک و کار و بکن "بیائے" بزاں تو پہ شما "ات" کار مرد بیت اک : "بیائے"

بیایاتے : (ب۔یا۔یا۔ت) ہڈانزا تیارایت "بیاک بیایاتے"

بے باج : (بے۔باج) ماں بے خوشترت یا کہ دگر انجین "موانگیشی" بنادو لوک بزاں ہما کہ باج "بے بترنگ" بے سوب

بے باد : (پے۔باد) ہما چیر کہ بادے مان نیست بزاں بادو چکی "مان نیست" بابادو چکی نہ انت "بلوچ ہما دھل و بادو چکی یا بادی گوش انت کہ چہ آئی و تیل در کیت اک : کا جا، گنجت، بادام، پستہ، کا جو، ہے رنگ و ہما ماہیک کہ آئی و پیگ و چرپی بازمان بیت۔ اک : گور، اهور، اُس، پالوار، کولگر

بے بار : (پے۔بار) ہما کہ بارے پر نیست، ہما دلاک کہ آئی و بار نہ لڈانگ۔ بے ڈبہ، بے گم، بے بد و بار

بے باک : (پے۔باک) بے پرواہ، بے ترس

بے بال : (پے۔بال) بے بانوئل، ہما کہ بانزلے پر نیست

بے باور : (پے۔باور) ہما کہ کستی قہر و باور نکنت، کسی گپت و راست نہ مت رایت

بے بُت : (پے۔بُت) ہما وانگی یا مھتاک کہ آئی و بُت مان نیست (۲) ہما مردم کہ رنگ و دانگ و شتر نہ انت

بے بٹاک : (پے۔بٹاک) ہما مردم کہ بٹاک نہ جنت بزاں پر وئی گزنگیں کاراں وئی جند ووت نہ گلا رایت۔ بے بٹال، بے بڑال

بے بٹال : (پے۔بٹال) بچار "بے بٹاک"

بے بدل : (پے۔بدل) ہما چیر باز کہ دیگ بیت بے آئی و مت و رسگ و اُمیت نیست۔ ہما مردم کہ آئی و دانگیں

چیر باز بدل و دیگ و تجواز نہ نیست۔ وار، بترگ، بے اُمیت، بے مت

بے بدال : (پے۔بدال) بچار "بے بٹاک"

بے بمر : (پے۔بمر) ہما ڈرچک کہ بمر نکنت

بے بتر : (پے۔بتر) بے ڈر، بے براہ، بے تراش، بد ڈول، بے ڈول

بے بترات : (پے۔بترات) ہما کہ آئی و هیچ بترات نیست۔ ہما مردم کہ کس آئی و دوست نہ انت، بے سبب و ب

مردم، ہما مردم کہ آئی و ہمدرد نیست کہ بتراتی ڈکے بگر انت، "بے براس"

بے براس : (پے۔براس) بچار "بے بترات"

بے براگ : (پے۔براگ) ہما کور کہ هیچ دگر براگے تثیت و ایشی و ایر نہ رچ رایت

بے براہ : (پے۔براہ) بے ڈول، بے بتر، بے زید

بے بمرش : (پے۔بمرش) بے توار، بے چوکہ، بے آواز، بے ترک و توار

بے بروت : (پے۔بروت) ہما کہ بروت سے پر نیست یا کہ نہ رنگ انت دینگا یا کہ سا بیت (ش)

بے بزاننت : (پے۔بزاننت) نہ انتکار و نازانت۔ ہما کہ بزاننت "نیست"

بینگ : (پے۔بینگ) جینی نامے، کسائیں بی بی، بانک، چک، نشنگیں جنین کہ دینگا سیرے نہ گزنگ

بینگر : (پے۔بگر) مردینی نامے، بلوچی و پزانی پرمٹرائیں بھاؤرے کہ چاکر و زمانگ و بینگ، ایشی و اھلگے

داستان گون کندھار و بادشاہ و جنک گراناز و مشہور رایت

بے بلا : (بے + بلا) بلاء، مصیبت، اید، گیشترائے کال لومگ، رنگ، گوشگ بیت، اک : یکے گوش بیت : پلائی بیران لونگ "اشکنوک گوش بیت" "بے بلا بات" "بزاں ہڈا مکت کچوش بہ بیت" "ہے رنگ" "پہ دروری گوش آنت" "بے بلائے ! بے بلائے ! اگاں تو نادرہہ بیئے"

بے بن : (پے + بن) ہمارے بنے نیست، بنیادے نیست یا کربنگش نے نیست، گوش آنت "اے گپت بے بن دروگ آنت" بے بند : (پے + بن - ذ) ہمانی، کر بند، کڑی پر نیست، بے کڑی، (۲) بے پرواہ، ہمارا کسی پرواہ نے نیست کسی ربائے نہ گیت، بے بند، کڑی : لگشنگ، بے پرواہیں مردم۔

بے بندگ : (بے + بن - وگ) شرت بندگ، الگ بندگ یا جنگ۔

بے بود : (پے + ب + د) نابود، بے پکار، بے نپ،

بے بوگ : (بے + ب + وگ) متک، بیگ، کبول کنگ بیگ، بے بیگ۔

بے بوگ : (پے + ب + وگ) ہمارا بوگ نے مان نیست بزاں یک شل، شاپک، چکیں (شل، بھو، بوگ مان) بے بوم : (بے - بوم) بے موسم۔

بے بھا : (پے + بے - ہا) ہمارا چیز کے آئی و کیمت، بھانگ نہ بیت کے گراں بھائی، زورگ نہ بیت۔

بے بھار : (پے + بے - ہا - ر) ہمارا پہ آئی، بھیر بھار نیست، ہمارا بھیر و دردی نہ گندرایت۔

بے بھت : (پے + بے - ہ - ت) کم بھت، بے بھرگ، بے بھر، بے نیب۔

بے بھر : (پے + بے - ہ - ر) بے بھت، بے بھرگ، بے نیب۔

بے بھرگ : (پے + بے - ہ - ری - گن) بے بھت، بے بھر، بے نیب۔

بی بی : (پے + بی) بانگ، مات، یا پتہ، مات، بنگ، مزنی، مات، مزنی، بانگ، جوانیں جنیں، لوگ، ٹکلی، بانگ،

گوش آنت کے اسے بند، ترکی گالے کے ایشی، بزانن، "کسائیں، پیریں، مات"، "بنگ"، "بانگ"، "شیر زال"، "کلا خیں جنیں"، "انت"۔

بی بی کار : (پے + بی - کا) ہر کسی گور، کہ مردم کارکت آ لوگ، "مردین"، "وہکار"، "انت"، "جنیں"، "بی بی کار"۔

بی بی ناز : (پے + بی - نا) جینی نامے (۲) نازانی بی بی یا نازانی بانگ۔

بے پاد : (پے + پا) ہمارا پادے پر نیست چوکر مار، ہمارا مردم کے آئی، پاد پر شنگ، بزرگ لونگ آنت یا کہ مادرزات، پادے پر نہ لونگ۔

بے پت : (پے + پت) چورو، ہمارا پت کے پت، بے سانگ، بزاں ہمارا آئی، پت، کس نہ زانت، کوٹک، بیکھر۔

بے پٹ : (پے + پٹ) ہمارا پٹے پر نیست۔

بے پد : (پے + پد) بے پشت پد، بے پد، زند ہمارا آئی، پچک، ہمارا سگ نیست (۲) پیکارگی، اک : پلائی بے پد،

نادرہہ انت یا بے پد، کپنگ "بزاں سکت نادرہہ انت کہ زندمانی، اُیت نے نیست، بزاں پد، ووش بیگ، اُیت نے نیست۔

بیت : (بے - نے - ت) بیت، چہ، آیک، "بیکار گال"، "آیک"، "شرطیہ"، "چہ"، "دوبند"، "چہ"، "ہر یک بندے"۔ بیت (شہل)

لوگ (تازی : بیت)

بیت : (بے - بی - ت) "بیکار گال" بیگ یا بوگ آیک بزاں نوک، "بیت" "ہے گال پہ گوست" "ہم کار مرد بیگ، انت

بے باید انت کہ پہ گوست" "بوٹ" "کار مرد بیت"

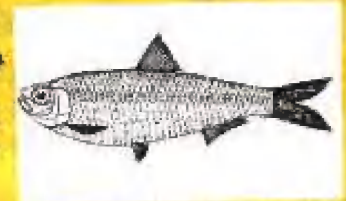
- بے جاگ: (پے۔ جگ) بے کوتاہ، بے جلت، بے جگتا، ہما کہ جاگ و کوتاہ نہ کنت۔
- بیجگ: (پ۔ بی۔ جگ) ہما کہ گد کہ بھارتیگیں چیزانی بندیں خیر و بھاء آئی و تہ و بھاکو کہ نہشتگ کنت و دنت چہ دریں ملکہ و اگاں کسے چیزے لوٹائیں بیت ہما رنگ و آئی و بیجگ ہم کنت۔
- بے جگر: (پے۔ ج۔ گ۔ ز) ہما کہ جگرے نیست، زسوک، اسے کال پہ زالم و بد زوراک ہم کار مرد بونگ۔
- بے جلت: (پے۔ ج۔ ن۔ کن) بے جاگ، بے توار، بے کوتاہ۔
- بے جن: (پے۔ ج۔ ن) ہما مردین کہ آئی و جن یا زال نیست۔
- بے جنجال: (پے۔ ج۔ ن۔ جان) بے آڑ، بے آڑ و کوڑ۔
- بے جنگ: (پے۔ ج۔ ن۔ گ) بے داوا، ہما مرد کہ جنگ و داوا نہ کنت۔
- بے چادر: (پے۔ چا۔ در) ہما مرد کہ چادرے نیست۔
- بے چارگ: (پے۔ چا۔ رگ) ہما کہ ہج کسی چارگ و ریائے نیست، بے پرواہ، ہما کہ کسی چارگ و نہ کنت۔
- بے چارہ: (پے۔ چا۔ ر) بے داک، بے دس، ہما کہ دس و داک نے نیست۔
- بے چکت: (پے۔ چے۔ کن) ہما کہ چکت نے نیست۔

بیجگ

(BIG EYE ILISHA)

● ایشی ویک زائے و سندی و مٹو و دگر زائے و
پلی گوش انت۔ کد: ۸ س م ۱۰ س م

(WHITE SARDINE)

- بے چکدان: (پے۔ چے۔ کن۔ دان) ہما جنین یا مادگیں ساہدار کہ چکجام یک سبے و آئی و لاپ و چکدان نیست کہ چک اورت نہ کنت کہ سنت انت
- بے چیم: (پے۔ چے۔ تم) ہما کہ چیم سے پر نیست بزاں کوہر انت۔
- بیچیم: (پے۔ بی۔ چے۔ تم) کسائیں ماہیگے۔ (بچاربت)
- پیچو: (پے۔ پی۔ چے۔ و) پیر چو: در مانے کہ پریش و ترکیگ و جوان انت۔
- بید: (پے۔ بی۔ ڈ) پکی، سوب، مزا، سکتیں وشی *
- بید: (پے۔ بی۔ ڈ) بیک، بجیر، ایشی و سسر پ در بچار "امید" *
- بے واپ: (پے۔ واپ) بے دڑ، بے زید، بے بُر، بے رہبند۔
- بے داد: (پے۔ واد) ہما کہ کس آئی و پریات و گوش نہوار بیت (۲) بدیں زوراک و زلم۔
- بے داگ: (پے۔ واک) ہما کہ داگ و شرخل و ٹپ سے پر نیست (۲) پھک و بے میاریں مرم، بے پولنگ۔
- بیڈام: (پے۔ ڈ۔ وام) مشہورین و زانگیں بیگے کہ گدگ نے مزن انت۔ گدگ و تہ و جگ مان انت کہ وشن انت
- جندے سبز ہم بیت و نامی ہم۔ بیڈام و در چک (بچاربت) اکدم ۱۵۱
- بے دان: (پے۔ دان) شہریں ملکہ مرد ہل و کہ بہند بیت آئی و دان و چوشش بیت و بے دان نے کنت۔

(۲) ہما کٹار کہ دھل آوانے نیست .

بے دپ : (پ.ے. دپ) بے ہبڑ، کم ہبڑ، ہما مردم کہ کم گیت جنت .

بے دپتر : (پ.ے. دپ. ت.ز) ہما پی آئی کہ دپتر نیست . ہما پیاری کہ آئی و با پار و حساب و کتاب دپتر نیست . ہما راج کہ آئی و گوسٹیں زند و ہشتنگیں کوہنیں دپتر نیست .

بے در : (پ.ے. در) ہما کہ پہ لکے و رسک و پد آئی و ہج راہ و در نیست . بے سیاد، بے ملک، وار، نادر .

بے درد : (پ.ے. در.د) ہما کہ آئی و ہج رنگیں دردے پر نیست .

بے درمان : (پ.ے. در.مان) ہما در و یا نا در اھی کہ آئی و درمان نیست . ہما کہ درمان نے گون نیست .

بے دروت : (پ.ے. در.و.ت) بے کوہ، بے سرہال، ہما کہ پہ آئی و ہج رنگیں کوہ و ہالے نیست یا کہ گون نے نیست .

بے درور : (پ.ے. در.ور) ہما کہ مق و درورے نیست، بے مق .

بے دربرادر : (پ.ے. در.ب.را.در) بے سنگت، بے ہیل، بے دوست، ہما کہ دوست و سنگت و ہیل و ہمیل نے نیست .

بے درگوہار : (پ.ے. در.گ.و.ہار) ہما جنیک یا جنین کہ آئی و در جنین دوست ممدل و ہمیل نیست .

بے دربوچ : (پ.ے. در.ب.و.چ) ہما کہ پہ چلوپک و دست و دپ و کار و پہ آئی و کسے نیست .

بیدام و درچک

بے درمن : (پ.ے. در.من) ہما کہ درمن سے نیست .

بے دست : (پ.ے. در.ش.ت) ہما کہ دست نے پر نیست، بے وسیں مردم، ہما مردم کہ آئی و دست و ہج نہ بیت، دست و ہج و سکت نہ بیت . بے دست و پاؤ سکتیں بے وس .

بیدستی : (پ.ے. در.منی.دس.تی) بولا ہیگ گواپ، بولا ہیگ گواپیں گد، بندہ ایشی و نام بہیت دستی، انت براں دراجی و بیشت دست انت . اگاں ایشی و چادرے بکن نے چارنگ بیت . ہر گدے کہ بولا ہیگ پہ مردینی شلوار و

گوپ بیت آئی و بیدستی گوش انت . بے گرہیں جنین آدم ہم پرے کن انت . ایشی و مٹکی . ہم گوش انت . رے اسپیت ہم بیت و رنگی ہم . ایشی و گالوار و گیشتر . بی دستی . گوش انت .

بے دشمن : (پ.ے. در.ش.من) بچار بے دشمن .

بے دگا : (پ.ے. در.خا) پھک دل، ہما مردم کہ رپکار نہ انت، ہما کہ دگانہ دنت .

بے دل : (پ.ے. در.ل) ترسوک، زور و دل، (۲) باز مردم ایشی و پہ پارسی و برانت و کار و کن انت براں ہما کہ آئی و دل و اھکار و بڑنگ .

بیدلکد : (پ.ے. در.ل.د) سر باز و کور و جاگھے ہم انت .

بے دم : (پ.ے. در.م) ہما نا در اھی کہ پہ دم و نچو پت ہم نہ روت، ہما کہ آئی و در انگیں مردم و دم کار نہ کنت . بے دمیں

شمیر مار، ۔

● بے دوپ : (پ نے ۔ ڈو۔ پچ) ہما کہ دوپچ نے پر نیست ۔ جینی ہما پشک کہ دوپچ نے پر نیست ۔ لال گوں بے دوپچیں گڈال تائیدے گوری ۔ سادہ ، ہما کہ نہ شمیر انگ ۔ نہ سینکار انگلیں ۔

● بے دود : (پ نے ۔ ڈو۔ ڈ) ہما مردم یاراج کہ آئی ء کوہنیں دود ء بیدگ نیست یا کہ ہما مردم کہ دود ء بیدگ ء پرواہ نہ بے دور : (پ نے ۔ ڈو۔ ڈ) بے درد ، ہما ء کہ درد ء دور پر نیست ۔

● بے دور : (پ نے ۔ ڈو۔ ڈ) ہما بوجیگ یا دگر دریائی اولاک کہ دورے پر نیست ۔

● بے دون : (پ نے ۔ ڈو۔ ن) ہما گل ء ہرشتی لوگ کہ سر ء نہ دوننگ ، نہ دونتگیں لوگ ۔

● بیدہ : (پ نے ۔ دہ۔ زمین ۔ دھات ، دگار ، بلکیں تازی ء " البیداء ")

● بے دھل : (پ نے ۔ دھ۔ ل) ہما کشار کہ دان مردنت

● بے دید : (پ نے ۔ دی۔ ڈ) کور ، ہما کہ چ نہ گندایت ۔

● بے دین : (پ نے ۔ دی۔ ن) بے نیکراہ ، ہما کہ گوں چ نیکراہ ء ، شہادی نہ کنت ۔ نہ متوک ۔ (دین ۔ تازی کالے)

● بیر : (پ نے ۔ ڈ) بدیں بدل ، بدی ء بدل ، کسے گوں یکے ء نارندیں کارے بکنت ۔ یا ناروائیں گپتے بخت آئی ء ہما رنگیں پستو ء " بیر ، گوش آنت ۔ اک : لٹ بیر ، زاہ بیر ، ہون بیر ، پللی ترا " بیرے " پرانت ۔ بیرنگ : کسے ء لٹ بیر یا ہون بیر ء دیم ء زربندگ ء دیگ ۔ بیر ترینگ : زاہ ء بد ء پستو ء زاہ ء بدویگ ۔ بیر دیگ : لٹ یا ہون بیر ترینگ ء دیگ ۔ بیر گرگ : بدل گرگ لٹ بیر یا ہون بیر بدل پہ لٹ ء ہون گرگ ۔ بیر روگ : گریب یا بے جوازت ء زرویں مردم ء بیر ء کہ کس نہ گپت براں بیرے روت ۔

● بیر : (پ نی ۔ ز) " گروک " ، داکہ جمیران انت آئی ء " گروک " گوش آنت بے وھدے کہ زمین ء کپ ایت " نیت " سے گوش آنت ۔ جوچھے نیت ء کہ زمین ء ایر روت " بیر گوش آنت ۔ گوش آنت کہ اے وھدے کہ زمین ء کپ ایت وڈان کنت ء بھل ء روت داکہ آپ ء برس ایت فی سارت بیت ء آسن بیت بے اے بے جوڑہ ء بے زوریں آسنے کہ ایشی ء دست کینگ مشکل انت ۔ ہرکس ء کہ دست کپ ایت زہم جوڑے کنت ہما تام ء گڑا آڑہم ء " بیر گوش آنت کہ ایشی ء رہ ء ہچ چیز داشت نہ کنت ہچ اسپر ایشی ء داشت نہ کنت کہ پہ آسانی بارت نے ۔ گوش آنت کہ یوسف خان ء مولاد خان ء کہ حاجی ذاب خان لاکہ پت بونگ ایغیں زہم بونگ ۔ یک آسنے ہست کہ بیرے گوش آنت کہ پرتشو کے بے نہ پت ایت (۴) سیکس سارتی ء گوڑہ گوش آنت (۳) کترہ مزین مکرے ء ہم گوش آنت کہ بازبر ء سپیکس سارتی ء کپ ایت ۔ جوچ ایشی ء جمہری ٹکڑے گوش آنت ۔

● بیرتر : (پ نی ۔ تر) بچار ، بوز ۔

● بیرام : (پ نے ۔ نام) بے دار ، گلیگ ، بے گلیگ ۔

● بیران : (پ نے ۔ ران) تاوان ، برباد ۔ زوال ، ویرنداں ۔ بیران بیگ : میرگ (مردم ء)

● بیراہ : (پ نے ۔ راہ) ہما کہ پہ راہ نہ انت ، چہ راہ ء گیسز ، گمراہ ، زنگراہ ، ردیں بے راہ ، ہما جاگہ ء گمراہ نیست ۔

● بیریک : (پ نی ۔ ز ۔ پند) ہما جاگہ ء کہ میر کینگ ء در ء ٹپت نے ہست انت ۔

● بیرپشت : (پ نی ۔ پش ۔ ث) بچار " پپشت "

● بے پچ : (پ نے ۔ پچ) بے دوپچ ، بے دار ۔

بیرچ : (پ نے۔ ژ۔ پچ) بچار "پچھو"

بیرد : (پ نے۔ رڈ) ہما کہ پر روع بندہ انت۔ بے رہند۔

بے رزا : (پ نے۔ رزا) ہما مردم کہ چہ دگرے، ہجر راند بیت زناں اگاں ہرچے کہن عے منت آئی و دیم و نیت۔ بے منت، بے نگر۔

بیرش : (پ نے۔ رش) ایتارانی نستان، سرور پتتیں تھکے کہ بندیک عے مان کش انت عوھے بندیکاں کہ مثال، اش گوش انت دار انت۔ (بچار بٹ)

بے رشت : (پ نے۔ رش۔ ش) ہما کہ رشت عے نیست زناں کم انت۔ ہما کہ رواج عے رپتار عے سست انت۔

بیرک : (پ نے۔ رکن) بندیرا، آلم، رامٹو، نشان۔

بے رگ : (پ نے۔ رگن) کم چارگ، بے چارگ، چیم فحل، نیکی بد شناس، ہما کہ کستی روع ربا و میار عے نرگبت۔

رپکار، دو پوستیں مردم، ہما کہ مردم، درودہ ایت، درودہ کار، بذرات، بدیں اوبادگ۔

بیرگ : (پ نے۔ رگن) پھک، پرن، یکدم، پرگ پرگ، تو کہ نہ تے، "بزاں پچ رنگ" کہ تو نہ من عے، پھک گیش اگیں، چیزے کہ

پھک سمہرا انت "اے بیرگین دروگے"، "تو بیرگ و میاریگے"، بے پختہ، بے شک، بے حیرہ،

بے رگام : (پ نے۔ رگام) بے موسم، بے وھد و موسم، موسم و یک نامینتگیں وھدے۔

بیرش

بیرگر : (پ نے۔ رگ۔ ر) بیرگر وک، بیرگر، بدل گر وک، بیرگیر۔

بیرگیر : (پ نے۔ رگ۔ ر) بیرگر وک، بیرگر، بدل گر وک، بتل، ہدا دیر گیرے بے بیرگیرے۔

بیرم : (پ نے۔ رگم) اسپیت، سکت اسپیت، پر اسپیتی، درودہ پر بوجیگ، آچار، ہم گوشگ بیت۔ ہم رنگ و بدہ

چار و ہم باز جا کہ کار مرد بیت۔ لھتیں مردم ایشی، پر پنا و گندل و برانت و زیر انت کہ رذ انت۔

بے رگم : (پ نے۔ رگم) بے رام، بے درج، بے وار، (۲) بے سما، بے حوش، بے زانگ۔

بے رنج : (پ نے۔ رگن۔ رنج) بے نا ذرا ہی، بے گم، بے آندوہ۔

بے رند : (پ نے۔ رگن۔ ر) بے چکت و خامگ، بے پشید، بے اوبادگ۔

بیرنگ : (پ نے۔ رگن۔ رگن) اسپیت، ہما کہ پچ رنگ عے نیست، ہما کہ رنگ نرانت، (۲) ہما نیگی کشک کہ پر پتے و کشک

بیکش اش رندایت بے رنگ نہ انت۔ بارگیں یک رنگیں بٹ کہ بلیج، کشک بیت (۲) چہ ماوی یاد کہ جا گھے و بندگ و پیر آئی و

بندگ و نمونگ، کشک ماں کا گدے، رندگ بنت ایشی و ہم بیرنگ گوش انت۔

بے روع : (پ نے۔ روع) بے ربا، ہما کہ کسی ربا و روع نہ دارایت۔

بے روت : (پ نے۔ روت۔ ش) ہما کہ روت عے مان نیست، ہش رنگ لاپ، ہما کہ لاپ سکت ہش رنگ، شری کر زو لگ رنگ۔

● بے روچ : (پ.ے. رو.چ) ہمارے آئی و زندمانی و روچ سک ملک آنت یا کہ ملک یونگ آنت، ہڈامزی، ہیران بونگیس مردم۔
● بے زور : (پ.ے. زور) ہمارے کارکنت بے زورے "نہ زس ایت" روز، ہر روچ و زراں گوشش آنت۔

● بے روزگار : (پ.ے. زور.ژ.گار) بے کار، بے دندا۔

● بے روک : (پ.ے. رو.ک) بے روشنا، بے میم۔

● بیرہ : (بے.رہ) واتر، بیرہ، بیرہ کنگ، واتر کنگ، پد و ترگ اک، پلائی آتک و پد و بیرہ مے کرت، بزاں ادا نہ داشت
● بیرہ دیگ، مانترینگ، انترینگ و آرگ، پچ ترینگ، و پساں بیرہ دے، "مردے بیرہ دات۔
● بیرہ بند : (پ.ے. ر.ہ.ب.ن) ہمارے رہبند نہ انت۔

● بے رہت : (پ.ے. ر.ہ.ت) ہمارے شتر کر رہتے پر نہ انت یا کہ ہمارے کر دینگا رہت نہ کرنگ۔

● بے رہش : (پ.ے. ر.ہ.ش) ہمارے کس و سیل ات نہ کنت تھرات نہ کنت۔

● بے ریپ : (پ.ے. ر.پ) تنگ کاہیں مردم، ہمارے آئی و دپ و دل و گت یک آنت، ہمارے کس و نہ و پین، "ایت، ہمارے و ریپکار، نہ انت۔

● بے ریس : (پ.ے. ر.ے.ش) بے تاب، بے پیچ، ہمارے ریس و تاب نے مان نیست، تنگیں چیز باراستیں مردم۔

● بے ریش : (بے.رے.ش) ہمارے ریش نے پر نیست، ہمارے اولاک کہ بے ریش و بے داگ انت، بزاں بے لایب انت۔

● بے ریش : (بے.ری.ش) ہمارے مردم کہ آئی و ریش نہ رشتنگ یا کہ یسا ایت راش۔

● بے رین : (بے.رے.ن) ہمارے کنگ دینگا ہیک نے نہ دانگ یا نہ دنت۔

● بیڑ : (پ.ے. ژ) بچار، بیٹ، "کد و بیڑ، بیڑ و بیٹ (۲) بیڑگ۔

● بیڑ : (پ.ے. ژ) یک مردے و پد و دگ مردے و جنگ یا یک لشکر و پد و دگ لشکر، پد و جنگ و یکپارگی انزار بندگ و اڑوش

کنگ، "ہے اڑوش" و "بیڑ" گوش آنت، اگاں کسے وئی جاگے آنت و دگرے آئی و سر و اڑوش کنت بزاں ایشی و سر و "بیڑ

آرگ بوت، "اگاں یکے پد و دگرے و سر و اڑوش کنگ و دیم و روت بزاں "بیڑ بارت۔

● بیڑگ : (پ.ے. ب.ر.گ) بیڑ، گوش، شلوار، آتنگ و بون و شلوار و چند و پنوش ماں جنگ کہ پچیزے و ماں کنگ و پیکے

جوڑ بیت۔

● بیڑگ : (پ.ے. ب.ر.گ) بیڑگ (بے سکت کم کار مرد بیت)

● بیڑو : (پ.ے. ژو) چپ و چاگرد، گرگ، انکو، بیڑو بندگ، انکو، کنگ، بیڑو آرگ، انکو، پرتینگ، بیڑو، آگ

یا کہ "ہے ماں دل و بونگ بیڑوے بیاراں (نذر گراناز)

● بیڑی : (پ.ے. بی.ی) شتر، رھت و دی کتب و جنگ و پاند (۲) و چکی تاکے کہ ہشکے و کن آنت و پد و چو پیش و پین آنت

پر مگر از پد کس چن آنت و ہے نکلائی نہ و تمباک پتا آنت و مچو کہ سیل و کش آنت نے کتر نہ انت، "اے ہندوستان و باز بیت۔

● بیڑات : (پ.ے. تراش) بے روچ، کم روچ، ہمارے زندمانی و روچ نے کنگ آنت، بے بند و بے سال، ہڈامزی۔

● بیزار : (بے.نار) شتر، پھرگ، سیباہ دل، سوچکینگ، سوکینگ۔

● بیزارت : (پ.ے. زان.ت) بے زانگ، نہ زانکار، چوال و ناسر پد و ہم گوش آنت، بے ربائیں مردم و ہم گوش آنت۔

● بیزارنگ : (پ.ے. زانگ) بے زانت، نہ زانکار، ہمارے چ نہ زانت، بے ربائیں مردم و ہم گوش آنت۔

● بیزاران : (پ.ے. زان.ان) بے ہنر، ہمارے کم گت جنت، کم ہنر مردم، "انگ، انگدام (۲) ہمارے وئی کول و سر و نہ اوشت ایت۔

● بے زور : (پ.ے. زور) دار، بزرکار، ہمارے پیسہ و زورے نیست، گریب۔

بے زکّت : (پ.ے. بکث) بے زور، بے توان، بے ہاٹی

بے زند : (پ.ے. یژن. ذ) بے سادہ، بے پیس، بے زور، بے زکّت، نیم مرگ، چونکہ مردگ۔

بے زنگ : (پ.ے. زن. بک) ہما کہ کسی زنگ، نہ جنت براں شکایت زکّت، اوپار کش۔

بے زہر : (پ.ے. زہ. ز) ہما مردم کہ تاراز نہ بیت (۲) ہما مار کہ آئی، نہ ہرمان نیست۔

بے سا : (پ.ے. سا) بے ساہگ، (۲) بچار ”بے ساہ“

بے سار : (پ.ے. ساز) ہما کہ سار نہ انت، بے ہوش، ہنوش، ہما کہ وتی سمائے نیست، (۲) گنوک۔

بے ساڑا : (پ.ے. سا. ٹرا) ہما کہ ساڑا ایک، گلا یگ نہ لوٹ ایت، باز جوان، باز شتر۔

بے ساز : (پ.ے. ساز) بے ڈر، بے جڑ، (۲) بے چنگ و سرور۔

بیسان : (پ.ے. سان) ہما زمین کہ آئی، نہ زدا شنگ یا غب، ایر نہ شنگ کہ زیت، شس ایت و کشگ و درد نہ وارت۔

بے ساہ : (پ.ے. ساہ) بے پیس، بے زند، بے زکّت، بے زور۔

بے ساہار : (پ.ے. سا. ہار) ہما کہ آئی، کس جُست کنوک نیست ہرچہ کہ دل کے لوٹ ایت کنت، سرور و انت، سرپر

کنوک نے نیست، ہما کہ ہکل ہوکل کنوک نیست۔

بے سبر : (پ.ے. س. ب. ز) بے اوپار، ہما کہ آئی، سگ و سہر و اپار نیست (بلوچی : بے + صبر : تازی)

بے سپارت : (پ.ے. سپا. رت) ہما کہ کتی سپارت و نہ انت براں کس آئی، چار و گزرا کنوک و پھر مزوک نیست، بے اوست بے اُمیت۔

بے سپاہ : (پ.ے. سپا. ہ) بے براہ، بد ڈول، بے جڑ، بے ڈر، بے سپہ۔

بے سپہ : (پ.ے. سپا. پتہ) بچار بے سپاہ۔

بسیست : (پ.ے. سن. ش) نوزدہ و دگ یک یا دگ و دگ ذہ (۲) بلوچستان و باز جاگ و ایشی و ”گیست“ ہم گوش انت۔

بے ستا : (پ.ے. سن. تاج) بے گلا، ہما کہ ستا یگ و گلا یگ نہ لوٹ ایت۔

بے ستک : (پ.ے. سن. ش. کن) بے باؤر، بے و شمن (تازی : صدق)

بیستی : (پ.ے. سن. تی) ہتھیں مردم ہم شور بنت و ہر ہینگ یا ماہ چیزے نامینگیں زرجم کن انت۔ ہر ہینگ یا ماہ بے زراں

یک باسکے : بیت ہمے رنگ و دانکہ کس و سرجم و وتی زرس انت۔ اسے رنگ و یکجا ہیں زرو کسے و آتک کن انت۔

بے سچ : (پ.ے. سن. سچ) ہما زہم کہ تیار کرنگ بے دنیا سچ و زاگ نہ کرنگ۔ (۲) جوہان و سچ و زاگ کن انت بے جوہان و

سچ و زاگ و زہم و سچ و زاگ دگر انت۔

بے سچ : (پ.ے. سن. سچ) ہما لائیگ (تروک) کہ دنیا آئی، سچ و میہ مان نہ کرنگ۔ ہمے رنگ شت یا دگ انچیں چیزے۔

بے سڈ : (پ.ے. سن. ڈ) بے سما، بے سار،

بے سڈام : (پ.ے. سن. ڈ. ڈام) بے آرام، نہ تر ہوک۔

بے سڈوم : (پ.ے. سن. ڈ. ڈوم) کسانیں یثار و سڈومی گوش انت اگاں سڈوم مدبیت براں بلوانت۔ بیکار، ہما کہ درد

نہ وارت۔ حیران و بھمان، پریشان، سرنگ۔

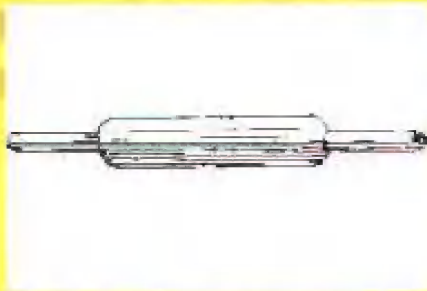
بے سر : (پ.ے. سن. ز) ہما کہ مسترے نیست، مستر ہی مردم نیست کہ آئی و سپارت و بکنت، بے رہبند، بے راہ، بے واجد

بے کاتال، بے پیشوک۔ بے سرگ۔

بے سرور : (پ.ے. ستر. دز) ہما مردم کہ بے رہبندی کار کنت کہ آئی و کاراں کسی سرور نہ روت براں سر پر نہ بیت۔

- بے کباہت : (پے۔ بک۔ با۔ ہٹ) بے کج، بے شرم۔
- بے کدیم : (پے۔ بک۔ وئی۔ مٹ) ہما اولاک یا دلوت کہ درگ نے نرس اٹک۔
- بے کرار : (پے۔ بک۔ راز) بے ناہیر، ہما کہ ناہیر کرارے نیست۔
- بے کرد : (پے۔ بک۔ رز) ہما کہ جو انیں کارے نہ کرتک نے کہ کو شک بہ بیت، ہما کہ گپ جنت بے کار نہ کنت، بیکار، ہشاک۔
- بے کردار : (پے۔ بک۔ رز۔ داز) بے کرد، بے کار۔
- بے کس : (پے۔ بکن) ہما کہ آئی، کس نیست بزاں سیاد و دوست و مگوارے نیست۔
- بے کساس : (پے۔ بک۔ ساس) بے کدر، بے اندازگ، بزاں باز، سکت باز۔
- بے کلم : (پے۔ بک۔ لزم) ناواندگ، بے واندگ ہما مردم کہ چھنے نہ و نتک۔
- بے کنگ : (پے۔ بک۔ نک) بکول کنگ، بنگٹ (گیشتر ماں بیب)۔
- بے کو : (پے۔ کو) بے جاگہ، بے لوگ "کو و کشن" [پار : کو]۔
- بے کود : (پے۔ کو) ہما زمین یا جاگہ کہ آئی و کوڈ گرگ نہ بیت بزاں سکار ایشی و کوڈ نہ گپت۔
- بے کول : (پے۔ بک۔ ذ۔ ل) بدلہ، بے زبان ہما مردم کہ اہد کنت بے وقی اہداں نہ اوشت ایت۔
- بے کوم : (پے۔ بک۔ ذ۔ م) بے راج، بے مردم۔
- بیکہ : (پے۔ بک) اسے گال بندر و "ابید کہ" یا "ابید چہ" رانت بزاں ایشی و سر بہ ودا، اسے بے نرانت۔
- بینگ : (ب۔ بنگ) بنگ، بنگار گالے کہ چہ ایشی و ابید گالاں لھتیں ایش رانت۔ "بیت، بینگ، بوت، بخت و بنگ، پیداک بنگ، سربنگ، رنگ۔
- کار و بنگ : کار و سرجم بنگ۔
- ننگ و بنگ : پچک و پھتہ بنگ۔
- نینگ و بنگ : رنگ بزاں پھتہ بنگ۔
- بیگار : (پے۔ بک۔ گن۔ گا۔ ز) کسے کہ بے مژدہ کار بندگ بہ بیت۔ زور کار بندگ۔ بے مژدہ کار بندگ۔ بے مژدہ پہ زور کار بستگیں بلکیں اسے گال بندر و دو بے پکار رانت۔
- بیگار گوج : (پے۔ بک۔ گن۔ گا۔ ز۔ وخی) چچہ کو گال پہ بے پرواھی یا پھوالی گوجک و بیگار گوج گوش آنت۔
- بیگاری : (ب۔ بک۔ ری۔ غا۔ ری) مژور، گیشتر کھکاری ہما مژور و گوش آنت کہ گوں بان بندیں استناء بان و بندگ و کار کن آنت۔
- وھد بان درست زردار و سردارانی بوتگ آنت کہ اسے رنگیں مژور اش بے زرد و بے مژدہ کار بستگ آنت۔
- بیگانگ : (پے۔ بک۔ گن۔ گن) درآمد، پتجاہ نیا و نگیں۔ [پا : بیگانہ]
- بیگاہ : (پے۔ بک۔ گا) روپج دو بیل رانت یکے سبھاہ و دووی بیگاہ و۔ بیگ۔
- بے گت : (پے۔ بک۔ گت) بے گمان۔
- بے گڈ : (پے۔ بک۔ گڈ) ہما مردم کہ آئی و بخت نامسک نیست، بے رند، بے پشید، بے اوبادگ، بے پدر۔
- بے گڈگ : (پے۔ بک۔ گڈ۔ ڈگ) باز بینگ دوزات آنت کہ یک راتے گڈگ مان رانت و دووی و مان نیست، دووی و بے گڈگ گوش آنت۔ (۲) بلوچستان و یک جاگھے و نام رانت۔
- بے گرز : (پے۔ بک۔ رز) بے پرداہ، (نازی : غرض)

- بیگروچ : (ب۔یگ۔رو۔چ) مردم و پیداگ بیگ و روچ۔
- بے گس : (ب۔ے۔گس) بے لوگ، ہمارم کہ لوگ نے نیست۔
- بے گم : (ب۔ے۔گم) ہمارم کہ ہج گم ہے پر نیست۔ بے چر۔
- بیگم : (ب۔ے۔گم) جینی نامے، بندر و تری گالے کہ بہ بانگ و کار مرد بیت۔
- بے گمان : (ب۔ے۔گ۔مان) بے گت۔
- بیگم جنگی : (ب۔ے۔گم۔جن۔گی) محشوریں نامے و نام انت۔ جوانیں پختے۔
- بے گناہ : (ب۔ے۔گ۔ناہ) ہما کہ میارے پر نیست بے میار۔
- بیگوات : (ب۔ی۔گ۔گ۔وات) ماہیگ کشگ و یک رہبندے۔
- بیگواہ : (ب۔ے۔گ۔واہ) ہما کہ نگواہ ایت، گار، ہمائی و کہ سورج ہم نیست۔ پھک گار۔ بیگواہ بیگ۔ سک باز۔
- بے حساب، اک : اسے چات آپ و بیگواہ انت بزاں پھگی نہ انت، بے راہ۔ گمراہ بزاں تندر و کس ملیک۔
- بیگواہی : (ب۔ے۔گ۔واہی) گاری، بیرانی، بے بن روگ، مرگ۔
- بیگوم : (ب۔ے۔گ۔وم) گینگ، بے وار، بے رام۔

بیگڑ

بیل آلاڑی

کد : اندازہ ۱۶ سم

- بیگہ : (ب۔ے۔گ۔ہ) بچار "بیگاہ"۔
- بے گینگ : (ب۔ے۔گ۔ے۔گن) گینگ، بے وار، بے رام، بے گوئم۔
- بیل : (ب۔ے۔لی) دوست، سنگت، (۲) روچ و یک بھرے، اک : سباہ و بیل یا کہ بیگاہ و بیل۔
- بیل : (ب۔ی۔لی) بزد کہ کل جو جگ و کار مرد بیت۔
- بیل : (ب۔ی۔لی) رنگدار، مالدار کہ پس و رمگ نے ہست (۲) دریا و آپ کہ پڑ و کیت۔
- بیلار : (ب۔ے۔لار) بلوچستان و یک جاگھے و نام انت۔
- بے لاپ : (ب۔ے۔لاپ) ہمارم کہ درگ نہ وارت۔ (جن و بے لاپ و داستان محشور انت۔
- بیل آلاڑی : (ب۔ی۔لی۔آ۔لا۔ڑی) کسانیں ماہیگے (بچار بیت) *
- بے بچ : (ب۔ے۔لی۔بچ) پھیا، ہما کہ شرم نے نہ بیت، لچے نے نہ کنت، بدکاریں مرد۔
- بیلڈ : (ب۔ے۔لی۔ڈ) بچار و بیلڈ۔
- بیلڈ : (ب۔ے۔لی۔ڈ) بیلڈ، لیٹوک : پینگن و چانگ و نانگ و ڈراچ و گردیں دار۔ (بچار بیت)
- بیلڈ : (ب۔ی۔لی۔ڈ) سرچک، انخوش چچک کہ سر پر پوست درست بہ سرچک ایت، یا کہ پھک چچک، خوش انت "پلائی سٹک و بیلڈ بیت"۔

- بے مھر: (بے۔م۔ہر) بے دوستی، بے واہگ، ہما کہ آئی دل و دوستی و مھر و واہگ نیست، نیکی بدشناس، ہما کہ مھر و دوستی بدل و بے کماری کنت۔
- بے ناز: (بے۔ناز) بے ٹھن۔
- بے نام: (بے۔نام) ہما کہ نام ہے نیست، پے زھر کے، گوشتگ بیت۔
- بے نان: (بے۔نان) شدیگ، وار، بڑگ۔
- بے نپ: (بے۔نپ) بے سیت، بے پائندگ،
- بینت: (بے۔ن۔ت) بہ انت، بیگ، کارگال و آئیگی، پے باز و بنت، آدرست شربنت۔
- بینت: (بے۔ن۔ت) اھد و کرار، پے کارے و کنگ و دو مردم بیت کن انت، من اتگیں کرار (شرت و بینت)
- بینٹ: (بے۔ن۔ٹ) یک دست و مشت کنگ دوی دست و کاسگی لنگ و توکی لنگ و پشت و شترینگ کہ مشتیں دست و بندیں کلکی لنگ و توکی لنگ و مہاجی و پل و بہ کپ ایت و تواریکنت۔ (۲) سرینٹ و پتو پچار و سرینٹ و
- بینٹ: (بے۔ن۔ٹ) آچاری گد و تاکا کہ گرد پناٹک۔ (۲) ماہور و بیٹ براں یک ورا جیں مکرے ہشتا و تاکا کہ یکد کلو گرائی و بیت۔

بینگ ملگسک

- بینڈ: (بے۔ن۔ڈ) بوند، جنڈیں پنا و، گوہیں پنا و و گندل۔
- بینڈا: (بے۔ن۔ڈا) سبزی ہے کہ ایشی و ہرچو لنگ و وراج انت، گرادگ و ورگ بیت۔ ہامگی و ہم و رانت ہے۔ پچناک انت۔ (پچار بندہ)
- بینگ: (بے۔ن۔گ) گچک، زاننگیں ساہدارے کہ ملگ و تہ و زندمانی کنت، گسی رسترے، ایشی و ماوگ و وومندہ ایشی و تہ و وراز و، مچکاں و گھو، گوش انت۔
- بینگ: (بے۔ن۔گ) شیرگ وڑیں چہرے کہ و بینگ ملگسک، جوڑے کنت۔ شحد۔
- بینگ ملگسک: (بے۔ن۔گ۔م۔گش۔کن) ہما ملگسک کہ بینگ جوڑکنت، بینگسک۔ (پچار بت)
- بے نلن: (بے۔ن۔گن) بے نان، بے ورگ، بے روزگار۔
- بے نماز: (بے۔ن۔ماز) ہما مردم کہ نماز نہ کنت۔
- بے نمازی: (بے۔ن۔مازی) نماز نہ کنگ (۲) ہما جاو کہ نماز و کنگ و دیمبان بیت۔ انچوش کہ، جہینانی سر شود و آیک۔
- بے نمب: (بے۔ن۔م۔ب) ہما زمین کہ پے کشگ نمب ہے مان نیست، ہشکین و کلنڈیں زمین (۲) نبل؛ پلائی بے نمب و نمہیں انت۔ براں پے ہرکار و نیمون شوہار کنت۔

- بے تنگ : (بے - ن - گ) بے کچ ، بے شرم ۔
- بے نیت : (بے - ن - یت) بد نیت ۔
- بے نیاز : (بے - ن - یاز) ہمارے کسی پرواہے نیست ، کسی چمدانہ انت ۔
- بے واب : (بے - و - اب) ہمارے نہ واپس آیت ، ہمارے وابے نیست ۔
- بے واد : (بے - و - اد) ہمارے کہ وادش مان نیست ۔ نوادگ ۔ (۲) مرے کہ رنگ و وائگ و وادوک نہ انت براں دل کش نہ انت ۔
- بے وار : (بے - و - ار) ہمارے ، بے رام ، بے لگ ۔
- بے وارس : (بے - و - ارش) ہمارے شیار و وارسے نیست [تازی : وارث]
- بے واک : (بے - و - اک) بے دس ، بے توان ، ہمارے دست وے چھ نہ بیت ، بے زور ، بے زکنت ، بے دسر س ۔
- بے وانک : (بے - و - انک) بے ترک و توار ، بے برمش و توار ۔
- بے واندگ : (بے - و - اندگ) ناواندگ ، نہ ونگیں مردم ، بے واندگی ۔
- بے ویا : (بے - و - یا) ہمارے بد ویا ، ہمارے نیست ۔ [تازی : وفا]

بیورو

- بے وت : (بے - و - ت) بے سار ، ہمارے سر و وت نہ انت ۔ بے ہوش ، بے زائگ ۔
- بے وتن : (بے - و - تن) بے ملک ، دراں ڈیہ ، جلا ، [تازی : وطن]
- بے ووار : (بے - و - وار) بے دیدار ، ہمارے گندگ نہ بیت ۔
- بے ورد : (بے - و - رد) بے وردن ، بے ورگ ، ہمارے ورگ نہ وارت ۔
- بیورو : (بی - ی - و - و) بوجیگ و سادے کہ چوکہ لبران نہ انت کہ یک سرے گوں جیبول و بستگ و دومی سر گوں گور و کڑی و جنگ ۔ (بجارت)
- بے وردن : (بے - و - ردن) بے ورد ، بے ورگ ، بے توشگ ۔
- بے وڑ : (بے - و - وڑ) بے بڑ ۔ بے ڈول ۔ ہمارے ۔
- بے وس : (بے - و - س) بے واک ۔ بے دسر س ، ہمارے دست وے چھ نہ بیت ۔
- بے وھد : (بے - و - وھد) پھداتان ، پھلا پھت ، دیر ۔ ناوھد ۔
- بیہ : (بے - ہ - ی) بنیاد ، [پارسی : بن]
- بیچار : (بی - ی - چار) پائڑپ ، گڑ ، پھڑپھڑ سیگ و ، پائڑپ و بیچار ۔

- بے حال : (بے۔ ھاں) بد حال، بے پردہ، اسے نادراہ بے حال و کپتنگ، بزاں پھک نادراہ انت۔ ہماکھال ۛ
- نڈیت : (باز مردم ایشی و، بے ہمال و، بزانٹ و، زیر انت کہ چوش کنگ نہ لوٹ ایت۔)
- بے ہیر : (بے۔ ھ۔ بڑ) بے گیت۔ ہما مردم کہ باز گیت نہ جنت۔
- بے چھ : (بے۔ ھ۔ پخ) چھ نہ بیگ، انچوش کہ : ”پلائی بے چھ نہ انت“، بزاں چوش نہ انت کہ چھ ۛ نیست بزاں چیزے هست انت ۛ۔
- بے ھڈ : (بے۔ ھڈ) بے کچ و کاس، بے حساب، بے اندازگ۔
- بے ھڈا : (بے۔ ھڈا) ہما مردم کہ ھڈا و نہ متق ایت۔ زورا کیں مردم۔ بے نیکراہیں مردم۔
- بیھدر چک : (بے۔ ھڈ + ڈرچ کن) بچار و، بھدر چک ۛ
- بے ھڈ : (بے۔ ھڈ) ہما کہ ھڈے مان نیست۔ بے پیہ، بد اسل۔
- بیھشیز : (بے۔ ھ۔ ش ہے تر) بچار و، بھشیز ۛ
- بے حساب : (بے۔ ھ۔ ساب) بے شمار، بے کاس، بے کدر، بے اندازگ، سک باز، ہمنچک باز کہ حساب نہ بنت۔
- بے ھندر : (بے۔ ھن۔ ڈ) بے جاگ، بے لوگ، بے ھکیں، بے دوار جاہ۔
- بے ھوڈگ : (بے۔ ھوڈگ) بے بیت، بے سوت، ناروا، بے پ، بے پاندگ۔ نا ھوڈگ۔
- بے ھوش : (بے۔ ھوش) بے سار، بے سما، بے سڈ، ہما مردم کہ گیت و زیت بے ترانگ کنت۔
- بے ہمال : (بے۔ ھ۔ یان) بے ترانگ، شمشکار، پراموش، بے ریایے رو۔
- بے ہیر : (بے۔ ھ۔ ز) بے پاندگ۔ ہما کہ چھائی و کس و پ و کتے نہ رس ایت [تازی : خیر]
- بے ہین : (بے۔ ھنی ن) بے کمال، بے کاسگ۔ [تازی : بے ظرف]

پ : (پ) بلوچی و سیفی آب۔ تازی و ایشی و متفق نیست، پارسی و اردو: پ، انگریزی: P، روسی: П، ہندی: प، اوستا = 𐬫𐬁؛ پہلوی: 𐭯، یونانی: Π۔

پا : (پ) ۱) کلدان، چارک یا چارمی بھر، یک نر سے، ہر چھینہ چارک (۲) بھانگ و دھند و گوشگ بیت۔
(۱/۴ چوتھائی حصہ، چوٹی۔)

پابند : (پا۔ بن۔ ڈ) بندیک، پادبند۔

پابندی : (پا۔ بن۔ دنی) سنجو، تھیں، نیم اتار (۲) دت داشتگیں و پخوانی تیارنگ و رودینگیں پس یا گرانڈ کہ یہ تباہگ و دارگ بیت۔

پاپلو : (پا۔ پ۔ ل و) پاتو، ملا پاتو، پوپٹ، پاپلی: بالوسے کہ کبریں با نزل آنت تے براں با نزلانی چند نرد یا سھر یا نیل یا اسپت و پرو رنگ آنت و بے سیاہیں پکت ایش مان آنت۔ ایشی و با نزل دو بھرا آنت بے دیم و پشت آنت دیم و مستر و پشت و کستر آنت۔ چم تے زندہ سیاہ آنت چو کہ بال مدگ و کانٹ تے پر آنت چنا ہیگا ہر دھد مان سبزی و در چکان بیت بے بھار گاد و سکت باز بیت۔ (نیکانی چنانی سپینگ کنگ و وعدہ شیگ و کہ چان مان کش آنت گڑا پے زیر گوش آنت و " پیپلو ! " پدہ دوی چم مان کش آنت گوش آنت " پاپلو " بکلیں آیان مراد گون چک و رد دیٹ مورھے ملا پاتو۔ سدیگیں با نزل و سیاہیں چنانی در و آنت)۔

پاپلی : (پا۔ پ۔ رتی) بچار " پاپلو "۔

پات : (پا۔ ت) چہ دارہ پیش و گوئیگیں پات کہ ایش پدہ دو چک و درپ جوڑ کنگ بنت اسے درپ پناہ، دان یا دگر حیینہ مان کنگ و کار مرد بنت۔ ناہ و پات، دان و پات یکلار و پات، گوئیگیں پات، گور پات۔ (۲) بیکاریں مردم و ہم گوش آنت ہما چیز و ہم گوش آنت کہ آئی و پ و بیت شنگ و فی درد و وارث۔ مات پات براں مات و براں چک و درپ۔ ہما مردم کہ مات و بوج بھاکن آنت (انجوش گوش آنت)۔

پاتال : (پا۔ تال) چہ گوئیگیں پات و دوئیگیں چپہ گج کہ چو گور پات و آنت۔ سکین ڈال گوئیاریں تگرد۔

پاتدوچ : (پا۔ ت۔ دو۔ چ) پادوچ: پات دو چکیں مردم، ہما مردم کہ پات دوچ بیت۔ ہما ساو کہ پات و دوچک و کار مرد بیت۔ جاہل براں ہما داری گوندوچ کہ پات دوچک و کار مرد بیت۔

پاتراپ : (پا۔ ت۔ رپ) پاد تراپ، پادانی توار، پادانی تراپ، تراپ و توار گیشتر پے شتر و کلائی تراپ۔

(۲) بچار " پاتراپ "۔

پاترپ : (پا۔ ت۔ رپ) پاد تراپ، پاتراپ، پاتراپ و کنگ، ترسینگ (۲) پاتراپ: پادانی تراپ و کنگ و توار براں پادانی

زیریں جنگ و توار۔

پاتک : (پا۔ پٹ۔ کٹ) پاچک، خوشگال، بزان کسے، پاچک، کارگت۔

پاتنگ : (پا۔ پٹ۔ کٹ) پاچک، دیر خوشگال۔

پاتک : (پا۔ پٹ۔ کٹ) کسائیں پات۔ جنین نامے۔

پاتنگز : (پا۔ پٹ۔ کٹ) بچار، پادہ گز۔

پاتل : (پا۔ پٹ۔ کٹ) پاتو، ملا پاتو (۲)، جنینی نامے (۳) کسائیں پاتو، ہم گوش آنت، پاک، دوستی، پاتو، خوشگال۔

پاتنگ : (پا۔ پٹ۔ کٹ) چہرہ پاتنگ۔

پاتو : (پا۔ پٹ۔ کٹ) ملا پاتو، پاپلی، پاپو، پوٹ، بچار، پاپو۔ (بچار بٹ)

پاتیا : (پا۔ پٹ۔ کٹ) پارس پارکنگ، گتھی روج، غارتہ، رتہ، دوا [تاری : فاختہ]

پاتینگ : (پا۔ پٹ۔ کٹ) پاتین، پات، رنگ، خوشگال، چرپات، خوشگال، جنین وانی میدان، کلاک کٹ آنت

ایش، پاتینگ خوشگال، کسائیں پاک، بے خوشگال (میدانی پاتینگ، کلاک، تیر)

پاٹ : (پا۔ پٹ۔ کٹ) چاہ، درگ، کوپ، پاچک، چہرہ، سٹنگ۔

پاتو

پاتک : (پا۔ پٹ۔ کٹ) یک، دوتے، پاک، اولاکے کسے، کشار، برات، پاک، درگ، کار، زوالی، کنت، گوا، آئی، سسکار، یا سسدار،

گور، برات، اور، ایک، دپ، دچر، پتے، بندکنگ، بیت، داک، آئی، رات، ہما، تادان، پتر، بکنت، ہمے، پتی، پاتک، خوشگال، آنت۔

دعدہ، ہمے، پاتک، مردمانی، بندکنگ، ہم، کار، مرد، بونگ، آنت، ایش، ٹوک، ہم، خوشگال، آنت۔

پاتو : (پا۔ پٹ۔ کٹ) بلوچستان، کولوا، درگ، چہرہ، پاک، پاتو، کنگ، پاچک، خوشگال، آنت، آئی، ترچ، پاتو، کون، بزان، پچاچ؟

پاتولی : (پا۔ پٹ۔ کٹ) لٹی، بوجک، رشت، انداز، رنگ، ازباب، کڈرا، چیر، والے، آئی، سس، نیم، گردی، کسائیں، تھکے، بستک

پاتی : (پا۔ پٹ۔ کٹ) دراجیں، پتیں، تھکے، چار، پاشش، پاک، شے، پرانت، کہ، پندگ، کار، مرد، بیت، ایش، پچ، ہم، گوش، آنت، کچ، انگریزی

۶، نزلک، ۱۲، انگریزی، پارٹی، ۶، بوجی، بزان، کلبندی، یا جم، بندی۔

پانچ : (پا۔ پٹ۔ کٹ) سوڑ، دریا، تہ، دت، جوڑ، گزنگیں، شہر، کھ، آئی، سرگوں، تباب، دھشکی، کٹ، آنت، گراب، بال، پچ، بوجک، گوں

آئی، سوڑ، بیت، دانت۔

پانچ : (پا۔ پٹ۔ کٹ) پاچک، پرمانگال، آنت، بزان، پچاچ، چہرہ، پوسٹ، دیر، بجن، بلوچستان، لھتیں، جاگ، اسے، گال، پچ،

بزان، کار، مرد، کٹ، آنت۔

پاچالو : (پا۔ چا۔ لٹ) گڈسر، گڈی، پشت، کپنگیں، گڈسری، رندی، رندہ، پشت، کپنگیں، پاچیلو، اسے، گال، در، آمدے

کہ بوجھ و دق گرتگ۔

پاچک : (پا - چک) کسانیں سندن۔

پاچک : (پا - چک) گ، یک چیزے، سریری پوست، دیر کنگ، چینیگ، دیر کنگ، پوست جنگ، تل جنگ، ساپ

کک، چٹک، زبردگ، مٹیاں جوگ۔

پاچن : (پا - چ - ن) پارچن، نریں سنیاء پس کہ ورنائی، رس ایت، (بچا بہت)

پاچیل : (پا - چ - ل) بچار، " پاچانو "۔

پاد : (پا - د) مے پاد کہ مردم چه آیان روگ، کار، گیت، مے دوئیں رنگ درویری اندام کہ مردم، جون آسانی سر و انت کہ چوچ دان مگین، انت۔ پاد، گران بیگ : لاپ پڑ بیگ، پاد، سبک بیگ : چک، سہ کپک، ناوش بیگ۔

پادار : (پا - دار) هر وحد پشت کپوک، نگوک، پہنکی پشت کپوک۔ لے گال مہندرم، " پاد + دار، انت بزان " پادان داروک، " ع " ن روگ۔

پادان : (پا - دان) پاد، باز، حاکم شور، انت، پیادگ۔

پاچن

پادان پڑ کنگ : پادان چست کنگ۔

پادان چک کنگ : حقاں چک کنگ۔ چہ دیراں ننگ، رند راہ، روگ کہ رگ چچ بہ بنت۔

پادان پد کنگ یا پد کنگ : پشت کنگ، ہماراں یل دیگ یا کار، یل دیگ، سست بیگ، بے ہمت بیگ، چہ ترس یا چہ تہرنے، موت، پشت گینگ۔

پادان پڑ چک : کسے، پادان پندگ بزان پہ درد، آرام کنگ، ہارے ماں پیچکاں گرگ، زود پر دیگ۔

پادان پڑوشک : پہ لٹ یا دگر چیکے، میشان پڑوشک، بے گیشتر، پائرت، ہمارا گوشک، بیت اک، " اکاں پلاں جاگ، بروئے تہی پادان پڑوشان۔

پادان پندگ : پادان پڑوشک۔

پادان ترگ : پیادگ، تر، تاب کنگ۔

گوں مے پادان ترگ : بزان یک جاگے روگ، نندگ، پد، ترگ، آیک۔ مے رنگ، گوشانت، " اورشتا نگیں پادان ترگ، آیک۔

پادان تچک کنگ : پادان دواج کنگ، پیادگ، ترگ۔

پاداں ترینگ : چہ چہ سترہ سربہ پاداں پر ترینگ ۔ کسے ہمراہ کنگ ء پیادگ ء ترینگ ۔

پاداں جنگ : پاداں مہ کنگ ، اتر کنگ ۔ پاتر پت کنگ ۔

پاداں جائیرگ : پاداں چست کنگ ۔

پاداں جنگ : پاداں دارگ براں نہ روگ ۔

پاداں دارگ : پاداں جنگ براں نہ روگ ۔

پاداں چارگ : ترینگ گندی کنگ ۔ چہ مبارگی ء وقی پاداں چارگ ۔ ہم مردم کہ دیر گندہ انت براں دیم ترہ کار ء جادو رستا

ء نہ کنت ہمیشہ کا بلوچ گوش انت " اشرہ بے دیر بچار ہر مہ بے پاداں مچار " اسے گپ ہم ساڑا یگ کر زایت کہ ہمشہر گوں دیر چارگ

راہ ء دشی ء گیشیاں ء روت بے ہر گوں اسے گپ ء کہ وقی پاداں دیم ء چارایت اگنت گوں ہر سنگ ء ڈوک ء اڑان انت ۔

پاداں چنگ : ستر ستری تنگ انجوش کسے ء دستان چنگ ، پاداں چنگ : یہ کار سواری جنیں ء پاداں چست کنگ ۔

پاداں چوگ : دیریں راہ ء پیادگ روگ اک : من چہ پلاں جاگ ء پاداں چوپان ء پیداکاں ۔

پاداں دارگ : کسے " پاداں گرگ ء دارگ ء آئی ء روگ ء نیلگ ۔ گوش انت " تو پلائی و پاداں داشت نہ کنت ۔

پاداں جنگ : براں نہ روگ ، انجیں جاگے کہ پیرہ ہر وحدہ سنگ ء آنکگ اگان یہ کجام نیولے وقی روگ ء نہ کنت ۔ گوش انت

" مروچاں پلائی ء وقی پادداشتگ انت " ۔

پاداں روگ : پیادگ ء روگ ۔ چک ء پاداں کیگ براں ہنچک بیگ فی وقی پاداں شت کنت ۔

کسے ء پاداں روگ : ہمراہی ء روگ ۔ مے رنگ ء " گوں کسے " پاداں روگ " ۔

پاداں زور پردیگ : راہ ء روگ ء پاداں ترند کشگ براں تیز روگ ۔ گیشتر یہ ہم مردم ء گوش انت کہ شست شست ء راہ ء روت

ء چہ ہمراہاں پشت کپ بیت پاک دم ترگیں مردم ء گوش انت " آپا کیت وقی پاداں زور پردے " ۔

پاداں سوار بیگ : پیادگ ء روگ ء تو ء تیز بیگ گوش انت " پلائی پاداں سوار انت " براں ڈوق ء تیز انت کہ زیت ء ترند ء

دیریں ہند ء شت کنت ۔

پاداں سنگ : پیادگ ء روگ بے یہ دیریں راہ ء گوش انت ۔

پاداں شہارگ : پیادگ ء روگ ، پاداں کشگ براں تیز روگ گوش انت " پلائی جاگ دیر انت کیت پاداں شہار آتون کسے " ۔

پاداں ذراج کنگ ، تچک کنگ ۔

پاداں کیگ : پکستری دست ء پاداں کیگ ۔ یہ درگوزی ء دسندی کنگ ء ہم مردم ء پاداں کیگ بیت ۔

چک ء پاداں کیگ : براں نوکی راہ ء روگ کہ چہ ء پیر گوں کو یا گوش بزمگ ۔ چہ پاداں کیگ : انجوش بے واک بیگ کر راہ ء شت

نہ کنگ ۔ پاداں کشگ : تیز روگ ۔

پاداں کنگ : پیادگ ، اگان مردمے سوار ء جاز انت پاک چتہ بد ء پاکوگ ء انت آئی ء جھل ء ایرگیگ ء پیادگ روگ پرما یگ ۔

چک ء پاداں کنگ : یہ درانی ء ہاترہ مات پاک کسے چک ء وقی دونیں پادانی سوار نادیں بیت کہ یہ آئی ء منی بے جڑ بیت ۔

پاداں گرگ : سداپ کناں ء آیک ، تیز تیز روگ ء یک اناگ سداپ کنگ ء رنگ ، پاداں مست کنگ ۔ پکستری ء منت کسے ء

پاداں کیگ ۔

پادانی گرگ : پکستری ء متواری ۔ مردم ء جندہ ہم پادگر انت انجوش ذراجیں راہے بہت دھدیکہ وقی منزل ء کس بیت چارام

کنگ ء رند آئی ء پاد مضر بہت در دکن انت ء راہ ء شت نہ کنت ۔

پاداں گرگ کنگ : یہ نہ آیک ء ہر کنگ ۔

پادان رنج کنگ : ہر یادگار اولاد کے سوار بیگ، چہ کپک و ترس و وقی پادان گرن آئی و لاپ، مگ ٹرند پچینگ۔

پادان تر کنگ : پہ نیایک پادان گر کنگ، اژ کنگ۔

پادان مہر کنگ : پادان مہر دارگ، تر کنگ، اژ کنگ، پادان مان زمین و مہر سنگ دریگ، مے رنگ، پادان مہر کنگ۔ پادان مٹنگ، پر دی و اژ وقی پادان گرن یکت، ہر گر، مٹنگ، سٹنگ جنگ۔

پاد آئیگ : پاد آئیگ، چست بیگ، غوات گرگ، چہ واپ مآگاہ بیگ۔ آپ و پاد آئیگ : آپ و گیش بیگ، کور و پُر تر بیگ کہ کراں آپ ہر تر بیت۔

آس و پاد آئیگ : گیش بیگ روک ز بیگ بے ہما و ہدی یک جانے آس پک بیت۔

مردم و پاد آئیگ : زہر گرگ، مردم و جنگ مآ پاد آئیگ۔ چہ واپ مآ پاد آئیگ۔

اولاد و پاد آئیگ : مست بیگ و ہر موسم بے نریں اولاد یار ستر یاد لوت و خوش انت۔

باگ و پاد آئیگ : باگ و نوگ و مگر و کنگ۔

بخت و پاد آئیگ : بھر بیگ، سیب و پاد آئیگ۔

پاچن و پاد آئیگ : مست بیگ کہ بڑہ و ہر و ہدی بیت۔

پرس و پاد آئیگ : مردے کہ مریت گڑا پ آئی، چہ آسے روح داکہ بیت روح و پرس دارگ بیت و ہدی کہ لے روح سرجم

بخت گڑا پرس ہم گٹ بیت گوشک بیت "پرس پاد آئیگ"۔ ہاں حلاس ہونگ۔

چتپ و چیر و پاد آئیگ : بازیں روح و تیک بیگ زند نوکی و ش بیگ۔

تھاری و پاد آئیگ : کوچ کہ بڑا بیت چہ ایشی و پیر شپ و سیاہی چہ رودر آئیگ، چست بیت۔

جبر و پاد آئیگ : چہ آزمان و بن و ہمبر و چست بیگ۔

جنگ و پاد آئیگ : جنگ و بلیج بیگ، جنگ و پے نیوے و شرو بیگ۔

جنگ و پاد آئیگ : جنگ کنگ و چست بیگ۔

جنگ و پاد آئیگ : کسے و جنگ و چو پک و پے لٹ یا مست چست بیگ۔

چات و پاد آئیگ : ہزاں چات، آپ و گیش بیگ۔

چار دست و پاد آئیگ : اولاد و ہزاں بیکپارگی وقی تیز تر یں رواج و تپک بلیج کنگ، پے ہر و آپس و گیشتر خوشک بیت۔

چاہ و پاد آئیگ : چاہ و لھر بیگ و چہ منجل و سرتج بیگ، چہ لھر باب بندگ و کنگ۔

چم و پاد آئیگ : ریش بیگ و غوات گرگ، چم و گرگ۔

چر زانی پاد آئیگ : کروس و گرد و چانی و جنگ و پاد آئیگ۔

داگ و پاد آئیگ : داگ کہ تکیں جاگہ ریش بیگ۔

دان و پاد آئیگ : دان کہ باز آپ کش بیت و باز غوات گیت و بٹ مے باز بیت۔ کوحنیں دان شر تر یاد کیت۔

دپ و پاد آئیگ : ریش بیگ و غوات گرگ۔

در چک و پاد آئیگ : زدگ، بے گیشتر پے نوک کشتیں یا نوک نھاں جنگیں۔

در د و پاد آئیگ : کسے و در دے جان و بہ بیت گڑا آیزے و ش انت و برے درد کنت۔ ہر و ہدی کہ درد کنت خوش انت

در و پاد آئیگ : انچر شرم انار و کسے و در دے بہت خوش انت۔ پلائی و لاپ و در دے پاد آئیگ۔ "در دے چست بیگ"

ہم خوش انت۔

دریاہ پاد آئیگ : محرم و ثوابان بیگ ۔
 دست و پاد آئیگ : دست و ریش بیگ و گوات گرگ ۔
 دل و پاد آئیگ : دل و بد بیگ ، دل و سر و چیر بیگ ۔ پر شائک اومان کنگ ۔
 دلوئیگ و پاد آئیگ : دلوئیگ و درد کنگ ۔ گیشتر گرم ، تنگ و گرما گرم آپ و درگ و چوش بیت ۔ یک برے اسے ناڈراہی کو گورجنت
 مڑا ہر وحدہ چ کیش ڈرک و میدان و رند دلوئیگ پاد کیت و درد کنت ۔
 دولت و پاد آئیگ : مست بیگ و حر و موسم و دنگ و پاد آئیگ : گوات و توپان و چست بیگ و ہانٹ لگ و ۔
 دستان و پاد آئیگ : دستان و سئل کنگ براں آریک و گوات گرگ و درد کنگ ۔
 و نزر و پاد آئیگ : گبار و چست بیگ پر توپان و یکر سوارے یا کاروانے و ۔
 و نس و پاد آئیگ : و نزر و پاد آئیگ ۔
 دوت و پاد آئیگ : دیت و پاد آئیگ ، دیت و چست بیگ ، لاٹور بیگ ۔
 دھل و پاد آئیگ : کشار و دگ ، ہر دھل و دگ ۔
 دیت و پاد آئیگ : دوت و پاد آئیگ ، دیت چست بیگ ، برز روگ و لاٹور ہندگ ۔
 دیم و پاد آئیگ : دیم و گوات گرگ ۔
 دیم و پاد آئیگ : کسے کیت نشگیں مردم آنی و دیم و پکتری پاد کاینٹ ۔
 دیوان و پاد آئیگ : دیوان و نشگیں مردمانی پاد آئیگ و نوگ براں دیوان و کنگ ۔
 دیوان و پاد آئیگ : چہ دیوان و پاد آئیگ و نوگ گیشتر پر زھر کیتی و برانت و زیرگ بیت ۔
 راج و پاد آئیگ : براں و جنگ بائمت یا پد دگہ کارے یکجا پر ہم دل و تپاکی چست بیگ
 رگ و پاد آئیگ : رگ و گوات گرگ و شنگرگ ۔
 روج و پاد آئیگ : روج و برز بیگ ۔
 ریش و پاد آئیگ : ریش و درد کنگ و ٹوننگ ۔
 ساحین و پاد آئیگ : ساحین و گوات گرگ ، گرگ و گوات گرگ ، یک ناڈراہی یے ۔
 شب و پاد آئیگ : شب و شبیہ و چہ رو در آنک و چست بیگ ۔
 ٹک و پاد آئیگ : کسے ٹک پر بیت ایک ، انجیں چیکر نوارت یا انجیں کارے بکنت کو لگ و گیش بکنت خوشانات ٹک نے
 یاد آٹک ۔ ٹک و چست بیگ ۔
 ٹٹ و پاد آئیگ : ٹٹ و گوات گرگ ، ٹرکلیگ بائمت و گوات گرگ ۔
 گٹوئیگ و پاد آئیگ : ناڈراہی یے کو گٹ پاد کیت ۔
 گرہ و دار و پاد آئیگ : دو مردم ، بڑانت ہرج دگر مردم پاد کیت و آیان گیشینگ یا جنگ و نیلگ و محمد و کنت براں لے
 پر آیان گرہ دار و پاد کیت ۔
 لاپ و پاد آئیگ : لاپ و گوات گرگ ۔
 مردگ و پاد آئیگ : براں سکتیں ناڈراہیں مردم کچ امیت نے مریت آنی و و ش بیگ ۔
 میدان و پاد آئیگ : ذرک کنگ ۔

ناؤرامی پاد آئیگ : براں چہ ناؤرامی نوک و ش بیگ۔

چہ سنگ پاد آئیگ : چہ نشنگیں جاگہ پاد آئیگ۔

منارہ پاد آئیگ : چہ وابہ یا چہ نشنگیں جاگہ پہ نماؤ پاد آئیگ۔

ناج پاد آئیگ : پہ ناج کنگہ چست بیگ۔

وابہ پاد آئیگ : چہ وابہ آگہ بیگ۔

واہگ و پاد آئیگ : حُتہ دوستی۔

حُتہ پاد آئیگ : واہشت و واہگہ چست بیگ۔

پاد برمش : (پا۔ ڈ۔ ب۔ رُم۔ ش) روگہ پادانی برمش و توار۔

پاد بند : (پا۔ بَن۔ ذ) ہماکہ چہ گسہ در تَرگہ جازات شے نیست۔ ہماکہ چہ تَرہ تاب مکن کنگ بیتنگ، موجری جنین۔

(۲) چہ سکارہ پرمان "لوگ" تہ "بندیں" مردم "لوگ بند"۔

(۳) گون انجیں کارے گولائیش و سنگٹ بیگ کہ تَرہ تاب و وارے مرس ایت۔

پاد تیج : (پا۔ پ۔ تیج) ہما مردم کہ آ پاد بندہ انت براں ہر جاگہ شتہ آتک کنت پہ تَرہ تاب آزاتیں مردم۔

پاد تیج : (پا۔ پ۔ تیج) پشیں بزی گدے کہ پوجہ لشکری تپنگدار وقی ٹیٹان شے پتا انت۔

پاد پروش : (پا۔ پ۔ رُوش) ہماٹی کہ پاد پرشتنگ۔ * پاد پروشوک : براں ہماکہ پادان پروش ایت۔

پاد پردیگ : (پا۔ پ۔ رُدیگ) پادہ چہ سہ سرہ انجوش ایر کنگ کہ چیز گدگ نہ بیت۔ پہ پاد چہ سہ چہ پردیگ، گوندہ

چہ پردیگ۔ پہ زانت کارے کنگ یا کنگ۔ زانگہ پاد پردیگ۔

پاد تراپ : (پا۔ ت۔ تراپ) پادانی تراپینگ و توار۔ پاتراپ۔

(۲) پاد تراپہ بھاردیگ : ترسینگ۔ بچار "پاتراپ"۔

پاد ترپ : (پا۔ ڈ۔ ت۔ ترپ) بچار "پاتراپ"۔

پاد جنگ : (پا۔ ج۔ جگ) تَرگ، گروگ، تَرہ گروگ کنگ۔

پاد دُر : (پا۔ ڈ۔ دُر) شپاد، سرودہ پاد دُر۔

پاد دیگ : (پا۔ ڈ۔ دیگ) نریں اولاک یا دلوتہ ماگینہ راہینگ و وحر کنگ۔ کسہ سہ سکین گیشیں زوراک کنگ

نارندیں کنگ....

پاد زند : (پا۔ ژ۔ ژند) پادانی ٹپ۔ پدہ نشان۔

پاد رو : (پا۔ ر۔ رو) ہما جاگہ کہ مردم و روگہ آئیگ هست۔ بازہ راہانی ہر دو میں کزان دکانانی دیم و کتیں برز ترز گنگیں

نچو کہ پرموانی روہ آہ جوڑ کنگ بیتنگ۔ فٹ پاتھ۔

پاد زھر : (پا۔ ز۔ زھر) بچار "پا زھر"۔

پاد شاہ : (پا۔ ش۔ شاہ) مزمن شاہ۔ براں بادشاہ یا شہنشاہ۔ بازیں سردارے و مستریں سہدار کہ دست آئی ہمزیرہ

منز گرات۔

مک و پاد شاہ : براں ہماکہ مک تہ آئیہ پرمان منگ بہیت۔ پاد شامی و ہند ایش انت کہ آئیہ مرگ و رند آئی و چکت

پاد شاہ انت۔

پاد شپاد : (پا۔ ش۔ شپاد) ہما مردم کہ کوش شے پادہ نیست، گریب، وار، بڑگی۔ *

پادکش : (پاد-کش) ہمارا راہ روگ، آئی پادگر آنت۔ کسے زندہ رہے کار یا یہ آنت لایچے گوں کیوک ۰ پلائی تو پلائی زندہ پادکشتے ۰

پادکنگ : (پاد-کن) چست کنگ، انچوش کنگ کہ آپادبنت۔

آسہ پادکنگ : اگان جاگھے آس کپنگ گڑا گڑات و کشگ آس پادکنٹ بزائ گیشترکنت۔ جنگ پادکنگ۔
مردم آس پادکنگ : انچیں گپت و ہنیز سکین و شریں و پڑیں کنگ کہ مردم پر کسے زھر بہ گپت، مردم زھر گرائینگ۔
باگ پادکنگ : باگ و کشگ و رودینگ۔

بھت پادکنگ : کرمت و نییب و چست کنگ۔ بھرگی۔

پرس پادکنگ : پرس و کٹینگ۔ بچار ۰ پرس و پادایک ۰

جنگ پادکنگ : جنگ و چست کنگ، جنگ پیداک کنگ۔ جنگ و بیچ کنگ۔

جنگ پادکنگ : دنی همراه یا ہمدل و ہمدستیں مردان پر جنگ و چست کنگ کہ ہمارے بہن آنت۔

چار دست پادکنگ : اولاک و پرتیز زریں رواج و تاچک۔

چہ جاگھے پادکنگ : چست کنگ، انچوش کنگ کہ آپادبنت۔

داوا پادکنگ : جنگ و پادکنگ۔

ڈرچک پادکنگ : کشگ و رودینگ۔

در در پادکنگ : انچوش کنگ کہ در دست بہ بیت۔

دل و پادکنگ : دل و بدکنگ، انچیں کارے کنگ یا انچیں چسے دیم و آرگ کہ دل بد بہ بیت۔

دنز پادکنگ : یا دس و پادکنگ : سکت تیز روگ، کاروان، ٹلگ یا آریو کیں شکرے ۰

دھل و پادکنگ : کشار و رودینگ۔

دیوان و پادکنگ : دیوان و کشینگ، دیوان و پروشک۔

ٹلگ و پادکنگ : انچیں ورگ یا کارہست کہ ٹلگ پادکنٹ بزائ گیش ترکنت یا پدہ چست کنت۔

لوگ ۰ یا۔ لوگانی پادکنگ : بجاہ کہ پیش تنگ دی لوگ پر اوارے بستگ آنت آیاں دگر جاہے برگ۔

میدان و پادکنگ : اولاک و ڈرک و پادکنگ بزائ سکت تاچینگ۔

ٹلک و پادکنگ : سرجیں ٹلک و چنگام یک نیمونے چہ یک جاگھے چست کنگ و دگر جاگھے پدہ آباد کنگ، مھلوک ۰

چہ واپ و پادکنگ : آگاہ کنگ۔

مردمانی پادکنگ : نشنگیں مردمانی پادکنگ یا واپیں مردمانی آگاہ کنگ۔ مردمان زھر گرائینگ، چہ بندگی جاگہ پاد

کنگ، یہ نماز پادکنگ : انچوش کنگ کہ کسے پادبنت چہ نشنگیں جاگہ یا کہ چہ واپ ۰

پادگ : (پا-دگ) شہوارہ پادگ : شہوارہ دو بھر کہ ہریکے، یک پادے مان کنگ بیت، شہوارہ ہمارا بھر کہ پاد ۰

چہ پرس آنت کہ ہمدہ پشتک پرکن آنت و دوچ آنت کہ بز بہ بیت ۰ ڈولدار۔ ہاچیز کہ پاد و جاگہ و کار بہ دنت۔

سنگ و پادگ : سپس یا لوک و کش آنت آئی ۰ چہ کوندہ و جھل ۰ پادانی بھر کہ جتا گراد آنت و ورا آنت کش یا باز جاگہ ۰

بھاشم کن آنت۔

تھت و پادگ : تھت و چاریں پاد یا کہ ہرچ ہرے رنگیں چیزے ۰ پادگ، پچگورہ آئی ۰ ہمارا گواریں شہراں مردم و پادبزائ

گیت : چند گیش آنت ۔ ہمالو پیں ساو کہ ہرن ، تھنگ ، نمگان آنت ، پدہ گونچ گون ہیشاں بستگ ۔

پادگ دار : (پا ۔ ڈگن ۔ ڈار) ہما کہ پادگ شے پر آنت ۔ ہر چہیز کہ پادگانی سہ آنت ۔

پادگدار : (پا ۔ ڈ ۔ گ ۔ ڈار) کسے میتگ ، راہ ، گوزگ ، آئی ، چندہ گندگ ، نہ روگ ۔

پادگرت : (پا ۔ ڈ ۔ گ ۔ ڈ) پادہ گرت : گرتہ ڈر چک ، زلتے کہ تچک ، ریگ بیت ۔

پادگرس : (پا ۔ ڈ ۔ گرس) ہما گرس کہ اودہ ، ہر کسی پاد رو آنت براں ہما گرس کہ اودہ ، انجین جنین نشتگ آنت کہ

مردم بہ کار سواری ، رو آنت ۔

پادلوپ : (پا ۔ ڈ ۔ لو ۔ پٹ) ہمالوپ کہ ولوت یا اوداک ، پادہ بندگ بیت ۔ ہما تک کہ بہ رستہ گرتگ ، چیر کنگ

بیت کہ پادہ شے گیت ۔

پادمال : (پا ۔ ڈ ۔ مال) لگتال ، ہما چہیز کہ گون پاداں لگت کنگ ، سہیر چینگ بوٹگ ، گون پاداں لگتال یا " مال انگیں "

برباد ، ویران ، بتل : سگندک کہ پاد مال بوت سگ شے دارت کہ گرتگ ، راہ ، سگندک ، ہر آنت پس یا گوک ، سگندان

آنت ، مردم بہ نراختکاری لے بتل ، تہ ، سگندک ، بدلہ " سکندر یا سندل " گونش آنت کہ بچک رو آنت ۔

پادمرد : (پا ۔ ڈ ۔ مرڈ) ہما مردم کہ پاداں تیار آنت براں پادگ ، روگ ، تیار آنت کہ اولاک ، حاجت شے نیست ، ہر مردے

کہ دگرے ، چھارہ آنت ۔ ہما کہ وقی کار ، وت سوار آنت ، دگرہ ٹمک شے پکارہ آنت ۔

پادموش : (پا ۔ ڈ ۔ لم ۔ ڈ ۔ موش) آشتہ رو لے کہ لے رواج چہ تیزیں گام ، تیز ، ٹرند تر آنت ، لے رواج آشتہ

نال زمین ، پر مٹان بہت ، سیر لگیں زمین ، کشپ کشپ ، ہر مٹان شہم ، شنگ بیت ۔

پادینک : (پا ۔ ڈ ۔ ون ۔ کت) بچار " پادینک " ۔

پادوچ : (پا ۔ ڈ ۔ وچ ۔ چ) بچار " پات دوچ " ۔

پادور : (پا ۔ ڈ ۔ و ۔ ر) پادرد ، پاد ، پاد ، پاد : دردے مان پاداں بہ بیت ، پادانی درد ۔

پادوم : (پا ۔ ڈ ۔ و ۔ م) بچار " پادوم " ۔

پادومی : (پا ۔ ڈ ۔ و ۔ م ۔ می) بچار " پادومی " ۔

پادون : (پا ۔ ڈ ۔ و ۔ ن) پادین ، پادوم : ہر چہیز پادانی نیگ ۔ تخت ، پادون ، مانش ، پادون ، مردم ، پادون ۔

تخت ، ہما دار کہ پادونان آنت ۔

پادونک : (پ ۔ ا ۔ وون کٹ) بچار " پادونک " ۔

پادونی : (پا ۔ ڈ ۔ و ۔ ن ۔ فی) ہما چہیز کہ پادون ، آنت ۔

پادہ گرت : (پا ۔ ڈ ۔ گ ۔ گرت) بچار " پادگرت " ۔

پادہمراہ : (پا ۔ ڈ ۔ ہم ۔ راہ) ہمراہ ، کسے ، ہمراہ ، پہ جاگھے ، روگ گون کسے ، بجا ہور روگ ۔ پادہمراہ ۔

پادہمراہی : (پا ۔ ڈ ۔ ہم ۔ راہ ۔ می) پہ کارے ، روگ ، کسے ، ہمراہ بیگ ۔

پادی : (پ ۔ ا ۔ وئی) ہما کہ گون پادہ ، سیاہی کنت ۔ پادی چہیز ہما مردم کہ دریا ، تیاب کرتاں بے بیکارہ ، مامیگ

گش آنت ۔

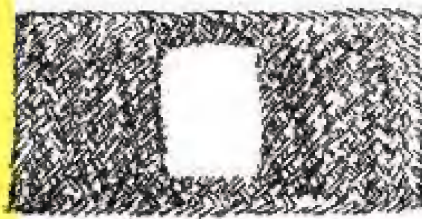
پادیک : (پا ۔ ڈ ۔ وئی ۔ گٹ) بچار " پادینک " ہما " پادی " ۔

پادین : (پا ۔ ڈ ۔ وئی ۔ ن) بچار " پادون " ۔

- پادینک : (پا۔ دین۔ نکت) سھتے کہ پادہ کنگ بیت گیشتر بہ نگرہ جوڑ کنگ بیت۔ ایشی نہ کوپگ انت ۽ کساہیں سینگ ۽
- مان انت کہ گون پادانی مسرگ ۽ تواد کنت۔ بتل : پادینک ماں ہر ۽ پادہ انت ۽ دودر ماں گرنگ ۽ گوش ۽ انت ۽ (بچار مت) *
- پادینی : (پا۔ دین۔ نکت) بچار "پادونی"۔
- پارا : (پا۔ را) بچار "پارہ"۔
- پاراپ : (پا۔ را۔ پٹ) ہما زمین کہ پہ کھن ۽ کور جو آباد انت۔
- پارات : (پا۔ رات) مکت، مدت، اک : "پلائی منی پشت ۽ پارات انت" بزاں منی مستری مکت کوک انت۔ بلوچستان ۽
- باز جاگہ ۽ فرجاد ۽ "پارات ۽ گوش انت۔
- پارنشت : (پار۔ نشت۔ نٹ) دواج بریں چار گندیں نگر دے کہ نوک ۽ ذرا جد ر انت کہ امشتہ ۽ کوہاندہ لگر شک بیت کہ رھت ۽ چیرہ انت۔ (بچار مت)
- پار دومت : (پار۔ دومت۔ تم) پار دیم : ہما سکہ امشتہ، پس یا ہرہ رھت، زین یا پالام ۽ پشتی نیگہ ۽ دوسرہ بنگ ۽ لوپ ۽ دیمب ۽ چیرہ مان ترینگ بیت۔ (بچار مت)
- پار دوتنگ : (پار۔ دومت۔ تم۔ گت) پار دینگ : کیرہ توک، کیرہ بن ۽ ہما آسنیں لوپ کہ نٹ گارہ ۽ زبانگ ۽

پار دومت

پارنشت

پادینک

- گون کیرہ مھر گیت، کیرہ توک۔
- پار دیم : (پار۔ دیم۔ تم) بچار "پار دومت"۔
- پار دینگ : (پار۔ دین۔ تم۔ مکت) بچار "پار دوتنگ"۔
- پارس : (پا۔ ر۔ سش) پارسیانی بندریں بند جاہ کہ ایران ۽ سمیل ۽ تیاب کرہ انت۔
- پارس : (پا۔ ر۔ ش) لگا، گیت، مسکا۔ ہما مردم کہ چہ دتی گت ۽ مسرگ ۽ پیر گان مردماں کندین ایت۔
- پارسا : (پا۔ ر۔ سا) پھرین گاریں مردم، پھرین دکیں مردم، ہما مردم کہ دت ۽ چہ امروزہ بد ۽ بیڑنیاں پھرین ایت۔ لے گال
- چہ "پارسی" ۽ جندہ در آنگ بزاں "پارسی" بیگ ۽ جندہ بزاں پھرین گار بیگ انت انچوش کہ سلمان شری پھرین گاریں ۽ خدا تریں مردم ۽ "موس" خوش انت ۽ کرستان، کرستان گوش انت۔
- پار سال : (پار۔ سال) پار چیں سال، پاری، پار یگ بزاں خوش گلیں سال۔ لے گال بلوچی، کم پارسی ۽ گیشتر کار مرد بیت۔
- پارسانی : (پار۔ سا۔ نی) پھرین کاری، پارسا بیگ، پارسا بیگ ۽ کار۔
- پارسنگ : (پار۔ سن۔ گت) ہما کساہیں سینگ، پوڑیا دگر انچیں چیزے ۽ مکت کہ چہ کش ۽ من ۽ پیر بہ شام ۽ سرہ

ہنگ کنگ ۽ کار مرد کنگ بنت۔

پاری : (پا۔ ری) پاری ہندوک، زر دشتی، بلوچ سرچیں گجرات پاری گوش آنت۔ پاری زبان کلمہ پاری ۽ گھوڑا پاری بان آنت کہ ہر دو چوکہ دگر آریائی زبانانی مباحی ۽ ٹنگ ۽ چہ اوستائی زبان ۽ در آنگ آنت۔

پارگ : (پا۔ گ) بلوچستان ۽ چھبارہ گٹرک ۽ بندرانی نیم راہ ۽ جاگھ ۽ نام آنت کہ اود ۽ واد باز میت۔

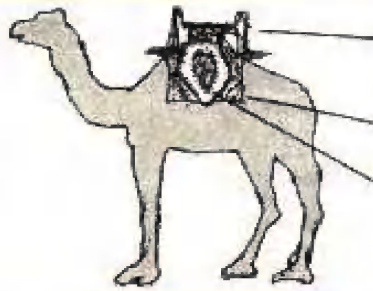
پارگ : (پا۔ رگ) پیک، پیک، ۽ خورک، ۽ ہالیک، (تازی : فارغ - خورک ۽ ہالیک)۔

پارگی : (پا۔ گ) پارگ ۽ ہندوک، ۽ ہاک گون پارگ ۽ سیا دی کنت - ناروائی ۽ نارہندی، چہینز ۽ بجاء سرچی ۽ جاور - چندی براں حین ۽ دوت، یہ کرتا ۽ دیم ۽ دیگ ۽ کار۔

پارسج : (پا۔ رن - ج) کوچک ۽ یا شھر ۽ ہما مردم کہ دت ۽ آتش نیست بے ہاچین ۽ ودد شھراں رو آنت کہ چہ ہاچین ۽ گنجان ہرے ہجرات۔

پارنجی : (پا۔ رن - جی) ہاچین ۽ چہ بیت یہ کوچکان آنگلیں یا کہ ہمدہ شھر ۽ وقی حسہ ۽ گریب ۽ بزکار چہ بیت کہ آباں چہ ہر شکر ۽ کتی باز ماہ ریگ میت، ۽ داتگیں آباں - پارنجی ۽ گوش آنت۔

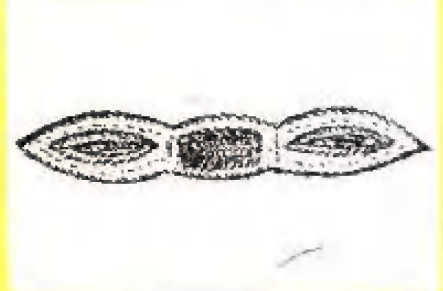
۽ پلانی ۽ من ۽ کدہ پارنجی بے دات ۔

زہت

پار پشت

پاریز

پاریز

پارود : (پا۔ رو - د) سر باز ۽ چہ میت ۽ چہ شھرے کہ کور ۽ ہر دو دستان آنت۔

پارہ : (پا۔ ر) پارا، زیبک، زوبک، اسپیتین ۽ چادے ۽ کیگ جاگہ ۽ نہ اوش آنت لڑایت ۽ شتران ۽ چہ آیت۔

پاری : (پا۔ ری - نی) پارگ، پارگیں سال، گوستگیں سال، پارسال۔

پاریز : (پا۔ ری - ز) ۽ تگر رنگیں پانال کہ اشتر ۽ دت ۽ سر ۽ کن آنت ۽۔ (بجارت میت)

پاریگ : (پا۔ ری - گ) بچار ۽ پاری۔

پاڑا : (پا۔ ژا) میتگ [ور آمدیں گالے] پاڑو، پاڑو، یک ٹکے ۽ بھرے۔

پاڑو : (پا۔ ژو) بچار ۽ پاڑا۔

پاڑہ : (پا۔ ژہ) بچار ۽ پاڑا۔

پاڑی : (پا۔ ژنی) ہمار ۽ ہکر کہ یہ دگر دارے ۽ ششم ۽ چہ کنگ ۽ ہاتر ۽ چیز انگلیں تن ۽ ٹوگ بیت کہ ۽ چیز بندر بیت۔ اسے پاڑی ۽ یک سکر تراش آنت ۽ تنک کن آنت ۽ بن ۽ زند آنت۔

پازوار : (پا۔ ژو - وار) پاؤ کنگ یا پاؤ پورنگ ۽ چیز اک، چہ، چہ، چوٹ، گوش، سواس۔

پازھر : (پا۔ ژہ - ز) پاؤ زھر : ہمار مان کہ آتی ۽ کار زھر ۽ پورنگ ۽ زھر کش ۽ آنت، زھر پوش، ہمار مان کہ زھر ۽

آجل انت د زهره هلاس کنت د گش ایت.

پازیب : (پا. زس. ب) هماصحت که چو پاد بیکت د پاره کنگ بیت. هماچیز که پادان زیب دار کنت. هر پادی سمته که چو پاد بیکت د کار مرد به بیت. بچگور د پادو لنگانی هماقندر بیکان خوشش انت که آیان بشمشک د لر دگ پر انت.

پاس : (پا. شس) شب د پاس بزان یک نام گپنگ د من انگلیس بھرے. چوکیداری. پاسپانی د کار.

پاس بیک : گزانی. بزان گزانی هشتک یا که پاس کنگ بیک. گزه دوش بیک. پاس بیک. شراب بیک. چار بیک.

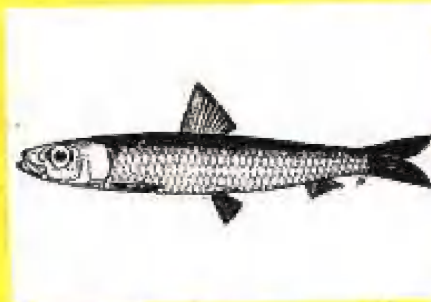
پاس د جنگ : نوبت د جنگ بزان شب د هما پاس د جاریه پرت بیک که چد د رند بازار د بیکار چوکت بیک بند بیت.

پاس جنگ : پاسپانی کنگ. چوکیداری کنگ. پانک جنگ. جنگ د وعده یا که ابید چ جنگ دگ وهدا سدکاری جاگهان یازر جاهاا هر وهد پاس جنگ بیت. مملک د پامن د امینی د هاتر د پاسپانی کنگ.

پاس دارگ : پاسپانی کنگ. پاس جنگ. پاس د دارگ. پاسپانی کنگ.

پاس کنگ : گزانی پاس کنگ. مشتزه که گز بیت آتی. بجرے گول بلی د دگ در مانا د وون انت د چ هشتک بیک د رند

مکتر انت بش که گز هلاس بیت. گزه در مان کنگ د دوش کنگ. (۲) پ چیر کانی یک مردے یا لشکرے د چارگ د چ آتی د جاگ د سدر پزان زانتکار بیک. جاگ یا دگ چیسزه دوست کنگ.

پاسالی

کد : ۶ سم داں ۴ سم

پاس د گرگ : پاسپانی شب یار وچ د چنت بخر کن انت که هر بیکت یک بھرے د پاسپانی کنت. هر وهد که بیکت پ وتی پاس د وهد د بیک کنگ د روت خوش ایت. "من رواں وتی پاس د گرگ د".

پاسار : (پا. س. ز) هما جاگ د که تا جگ یا سورس ما هیگ بھا کنگ بیت بے اے گال گیشتر پ تا جگیں ما هیگ. بھا کنگ جاگ د خوشگ بیت.

پاسالی : (پا. س. ل. ن. یی) ییو بالو جره زات د کسانس ما هیگ (DELICATE ROUND HERRING) (بچار بیت) *

پاسپان : (پا. شس. کان) پانگ. پانپا. مبنپان. پاس جنوک. پاس داروک. هما سپا هیگ که یک جاگھے پانپا کنگ بیت.

پاسجاه : (پا. شس. جاف) هما جاگ که پاسپان اوشت ایت د پاس جنت یا که روم آ کنت پ پاس د جنگ د هاتر د پاسپانی هما جاگ که درست هود د انت که آیان یک سترے هم هود د انت که هر بیکت پ وتی آتی د پاس د جنگ د دیم دنت.

پاسدار : (پا. شس. کاز) هما مردم که شب یار وچ د جاگھے یا کار جاھے د مبار یا بازارے د کلاتے د پاسپانی د کنت. پاسپان. پاس جنوک. پاس داروک.

پاسکار : (پا. شس. کاز) هما مردم که اشتراقی گزانی پاس کنگ د کار د کنت. گزانی پاس کنگ د کار کونک. (۲) هما مردم که

چیزے، چارگ، دوست، نادوستی، گوشگ، کار، کنت۔

پاسک : (پا۔ شک) پاس کنگ، گزانی پاس کنگ، ہر چہ پندہ سرورہ گندگیں چرکان دیر کنگ، رنگانی جنگ، چیر اندری چارہ گندہ سرکشی کنگ۔

پاسگاہ : (پا۔ شس۔ گناؤ) بچار "پاسجاہ"۔

پاسما : (پا۔ سس۔ تا) پاک سما، پاکسما، ہما مردم کہ چ رنگیں بدیں سنا نہ کنت، پاک سستا میں مردم۔

پاسو : (پا۔ سس و) کز، کشش، کنگ انجوش کہ : پلائی، مرجی تئی پاسو گپنگ، نشتنگ، بارہ سنگ یا چہ شہیم، دو میں سزلن پکتے پاک سنگ و وزن پاک اندازگ، انجوش کہ "لے سروا منی پاسوم پورا نہ بیت" (لے محال درآمدے)

پاسوک : (پا۔ سوک) ہما جاگ کہ مردم پہ چارگی، پاس جنگ، نندایت۔

پاسی : (پا۔ سنی) پاسیک، پاس جوک، پاس، بیوک (۲) ہما دولت کہ شکاری، گنڈ، زمین، سدا بہ بیت کہ در چکے، سر [مجان : کیں گاہ] (۳) گزے ہما ہندہ سدا گناؤت کہ پاس کنگ لوٹ آنت، (۴) کشش، کشگیر پے ساد ورنجگ (چہ ہندی : پھانسی)۔

پاسیک : (پا۔ سنی۔ گن) بچار "پاسی"۔

پاشا : (پا۔ شٹ) ترکی سرکار، دا نگین نرنیں میرانے کہ چہ ۱۹۵۲ء پیسہ میران ہم سے رنگ کار مرد کزنگ۔ باز جاگ و پہ پادشاہ، عزانت، ہم کار مرد کنگ بزنک کہ زرد انت ترکی سرکار، دا نگین دگ "میرانے"، "بیگ"، "انت کہ ایشی و تازی" بے "انت"، "بیگ"، "جین"، "حرک"، "بیگم"، گوش آنت کہ باز جاگ، ایشی، "بیگم"، گوش آنت کہ "دانت پر جاگ"، "بیگم"، "جانیں برانستے دارایت"۔

پاشپاد : (پا۔ شس۔ پاڈ) بچار "پاشپاد"۔

پاشک : (پا۔ شس۔ کن) چیریں گپت، ہبرے، زاهر بیگ، یک کارے یا گچے کہ آپیر دیگ بیت بے زانگ بیت شکر گوش آنت "پاشک"، بوت۔

پاشن : (پا۔ ش۔ ن) پاچن، پارچن، نری پش □ گڑی کہ اپس، گڑی کنگ، کار مرد نہت۔

پاشود : (پا۔ شو۔ و) پاشود : پادانی شودوک بزاں ہما کار پادان شودایت، وتی یا دگرے و پاک ہما آپ کہ گون آباں پاد شودوک بونگ آنت۔

پاک : (پا۔ کن) ہما کار ناپاک نہ انت، پلپیت نہ انت، انجیں گدے کہ بھک انت، چل و لیگار نہ انت بے پاک نہ انت بزاں انجیں چیزے لگ آنگ ٹے کہ پلپیت ٹے گزنگ۔ باز جاگ پہ بھک، جاگ، ہم کار مرد کنگ بونگ۔

پاکاپ : (پا۔ کا۔ پ) پاک آپ، پاکیں آپ، نوکاپ، زمزم، آپ۔

پاکار : (پا۔ کا۔ ر) ہما مردم کہ پاکیں کار کنت بزاں بد و ریں کار نہ کنت۔

پاکاس : (پا۔ کا۔ سس) پاک آس، پاکیں آس بزاں پہ سیکراہی دھبندانی پد، روک گزنگیں آس انجوش کہ : زرد شہانی آس، پاک، گورانی آس۔

پاکاک : (پا۔ کا۔ کن) پاکاک، پاکیں پاک، وتی ٹاک، زمین، پاک، سبتانی پاک، مکہ، پاک، زیارتانی پاک۔

پاکال : (پا۔ کا۔ ل) پاکھان : ہما حال کہ پاکسما میں مردم و ہف ذات دوست و پاک رتال و چہ درنگیب سر بیت۔ (تازی : وحی - الحام)۔

پاکجنگ : (پا۔ کن۔ جن۔ گن) ہما جنگ کہ : نیکراہ کنگ بہ بیت۔

پاکچار : (پاک۔ چار) ہما مردم کہ ہر چہ پندہ ہر گسے و کہ چارایت پہ بے کچہ، پاکیں خیم و سما، چارایت۔

- پاک چٹم : (پاکٹ - چٹم) پاکچاریں مردم۔
- پاکدا من : (پاکٹ - دامن) ہمارم دم، ہما جنین کہ آئی و دامن پہ بدیں کارے و پورنگ نہ بوتنگ پاکچینگ۔
- پاکدست : (پاکٹ - دست) ہما کہ آئی و دقتی دست پہ بدیں روہیں کاراں کار مرد نہ گرتنگ آنت۔
- پاکدیل : (پاکٹ - دل) ہمارم دم کہ آئی و دل پہ کس و بدی و روی مان نیست، نیکراہی مردم۔
- پاکڑو : (پاکٹ - ٹرو) پاکڑو، پاکڑو، پاکڑو : دونشتا کی رشت کہ نشتا تک پس جتا جتا آنت کہ گیشتر لیرھان و تیاریں ڈاچیاں ہم پر کنگ بنت۔ ایشی و باز جاگہ و پاکڑو ہم گوش آنت۔ (بچار بٹ)
- پاکڑو : (پاکٹ - رتہ) پاکڑو، پاکڑو، پاکڑو بچار پاکڑو *
- پاکستان : (پاکٹ - تان) شعیلی ایشیا و میکے ایشی و چار پر کنگ آنت و پنجاب، سند، سرحد و بلوچستان ایشی و زمین ۳۰۳، ۳۱۰ چار کنتری میل آنت۔ پنجابھی شہر اسلام آباد آنت۔ بچار ملکیت
- پاکسما : (پاکٹ - سما) پاک سستا، پاکدیل و تاری و صوفی۔
- پاکسمانی : (پاکٹ - سما) سستا و سما پاک بنگ۔ (صوفیانہ و صوفی گری)۔

پاکستان

پاکڑو

- پاکشس : (پاکٹ - شس) چوک گرم بزاں چیشکی و گوچگیں یاد پورنشہ کماں بادہ لگو شگ بنت۔ مرچاں ایشاں موزگ ہم گوش آنت۔
- پاکشود : (پاکٹ - شرو) چل و چرکیں گدانی شودگ و رند پدے گوں پاکیں آپ و پشلا نگ و پاکشود کنگ گوش آنت۔ بے نیکراہیں مردم و نیکراہ و بارہ و سرم کنگ و آئی و زانگ و پاکشود کنگ۔
- پاکشس : (پاکٹ - شس) پاکیں لوگ، ہما لوگ کہ اوڈ و نیکراہی مردم و دقتی و تیارہیں رہبند و نماز کن آنت۔
- پاکلوگ : (پاکٹ - لوگ) بچار " پاکلوگش "۔
- پاکمر : (پاکٹ - مر) ہما کہ پشیکراہ و ہاترہ کنگش بنگ، شعیہ۔
- پاکمرد : (پاکٹ - مرد) نیکراہی پاک و بے کچھیں مردم۔
- پاکمن : (پاکٹ - من) ہما کہ نیکراہ و من آنت یا آئی و بارہ و ہر رنگیں و تھڑیں بے سرم نہیں داستان منوک آنت۔
- پاکناج : (پاکٹ - ناج) ہماناچ کہ پشیکراہ و ہاترہ کنگ بیت انچوش کہ گور و دقتی و تالاف مہانی دیم و کن آنت۔
- پاکنازینک : (پاکٹ - ناز) ہما لچہ کہ ہما یا کہ آئی و پاکڑو بال و گلا و ساڑا و پر بندگ بوتنگ۔

- **پاکنام :** (پاک - نام) خدا ، خدا ، رتال یا دیگر نیکو نامی مردمانی ہندو نام ، ایدوگر نام کہ پر نیکو راہ ، ہاترہ پر کنگ بیتگ آنت ۔
- **پاکنان :** (پاک - نان) پاکین نان : پاکین گن ، ہمانگن کہ پر نیکو راہ ، ہاترہ ، پچگ بیت ۔
- **پاکند :** (پاک - کن) پاکوت کہ باز ہما میں سنگ کہ چہ بڑے تراشش ، رند چو کہ شیشگ ، کتہ بیت لے باز رنگ بیت [انگ : رُوبی RUBY] ۔
- **پاکندر :** (پاک - ن - در) چہ خوا سو لکان ، سر مزین شپے کہ گون سر بازہ مزین کورہ کیت ، ہور بیت ، ایشی ، بیتگ ، شہرم مان آنت ۔
- **پاکوام :** (پاک - وا - م) ہما وام کہ آئی و سرہ بیت ، بیاج گرگ نہ بیت ۔
- **پاکوان :** (پاک - وا - ن) پر نیکو راہ ، ہاترہ یا کہ پر برکت ، و شمن ، پاکن ، ہاترہ چیزے پاکت یا کہ پاکوانگی ، وانگ ۔ ہما مرد کہ پاکوانگی وان آنت [تازی : متری ، ایشی ، باز جا کہ ، فاری ہم گوش آنت] ۔
- **پاکھال :** (پاک - ہال) ہجار ، پاکال ۔
- **پاکھاک :** (پاک - ہاک) ہجار ، پاکاک ۔
- **پاکھبر :** (پاک - ہ - بر) پاک گیت ، پاکین گت جنک ۔
- **پاکمی :** (پاک - می) گون پاک سمانی ، ہما چیزہ کار کہ گون پاک ، سیا دی کنت (۲) ، انترنگ کہ سرہ سایگ ، کار مرد بیت بے بندرہ ، پاک ہما سرگ ، گوش آنت کہ سرہ ، وئی گرا کان شے پر حیریں پٹانی سایگ ، ہاترہ دینت ۔
- **پاکیشہ :** (پاک - کے - شہ) ہجار ، پاکشہ ۔
- **پاکیشرو :** (پاک - کے - شرو) ہجار ، پاکشرو ۔
- **پاک :** (پاک - گت) ہما تکت چھاتیں ذرا جیں گد کہ سرہ ، پیچ پر پیچ پتایگ بیت ، پاک بندگ یا جنگ بیت ، بوہیری شرب ، آرت ، آبرو (۲) ، پچگ ، چھتہ بیگ ، جند انجوش کہ : پیچ ، پاک ، کلیر پاک ۔
- **پاک بندگ :** پاک ، مان سرہ بندگ ، نام در آرگ ، نام ، بزرگنگ نام کشگ ، ہے رنگ ، " پاک و بندگ " ۔
- **پاک برگ :** باج ، برگ ، گیش بیگ ، پر پاکو اجمی ، جا کہ مرد گیش ، گیش بیگ ، کٹاک ، باج ، برگ ، براں پاکو اجمی ۔
- **پاک و برگ :** پاک ، ویکتیں چوڑ کہ چہ کرو سن و تاج ، آنت ۔
- **پاک و پادانی سرہ ایرکنگ :** پر کسے صنت ، گڈی ، گٹ (انگین ہتہ) کتری منگ ، وئی پاک ، چہ سرہ کشگ ، آئی و پادانی دیم ، ایرکنگ ۔
- **پاک و پیچ دیگ :** براں بندگ یا پاک ، جنگ ۔
- **پاک و نوک کنگ :** چہ مزین کٹے ، ہجرے گزگ ۔
- **پاک و کرکب یا کرو جگ :** ہر کب یا ہرو جگ براں پیچ رچکت ۔ بے آبرو بیگ ، موٹ بیگ ۔
- **پاگاپ :** (پا - غا - پ) گو بند : یک ہکنارے زمین (HECTARE) کہ ۲.۷۴۱ ایکڑ (ACRE) آنت پاکہ ۱۵۰۰۰۰ چار کنڈیں متر آنت ، یک پاگا پے ، دو سن ، نیم تہریزی قوم رچگ بیت ۔
- **پاگاس :** (پا - غا - س) سکتیں مزین پشگ ، ماہیکے ۔ پاگاس و باز زات آنت سوریں دریا ، بیت ، متری ، ہیت ، آنت ایشی ، جگہم کار مرد بیت چیزے پاگاسانی نام ایش آنت ، بلندو ، گزو ، کیل ، وروک ، زانی ، کیشہ ،

- آم ہار منگر، ٹچک، سہ، پشی، گڈی، چاہر، زہرو، لھتیں پاکاس روپ، پشن، زات، انت (SHARK) (بچار، بت)
- پاگبر: (پاک - بٹر) پاک، بروک، پاگوا جھی، بروک، مستری، کاشی، بروک، کٹوک۔
- پاگبند: (پاکت - بن - ڈ) پاک بندوک، ہمار دم کہ پاک، برہدار بندایت کہ مردم دتی پاگان ہمانی، گور، پ، بندگ، برانت۔
- پاگبندی: (پاک - بن - دنی) چہ مردگیش، کنگ، رندیا، پجوش، پ، کاشانی، عجین، یانا، مگپت، کنگ، منگ، پیکہ، سہ، پ، مستری، پاگبندگ، دود، زیدگ۔
- پاگسر: (پاک - سہ، جو، سہ، مالدار، زردار، کاش، ہمانی، ک، دسر، حس، بزاں، گریب، جے، دس، پاک، نیست، گریب، مال، دز، مالے۔
- پاگس: (پا، گس، بچار، پاکس)۔
- پاگلوپ: (پاکت - نو - پ، بچار، پالوپ)۔
- پاگوا جھ: (پاکت - وا - جھ) کاش، چہ، درستان، مستر، راج، کاش، سردار، ملک، مز، سردار، بادشاہ، بدل، دیوان، مجلس، مستر، کاش۔

پاکاس

- پاگوا جھی: (پاکت - وا - جھنی) پاگوا جھ، بیگ، پاگوا جھ، جھند۔
- پاگی: (پا - گنی) ہما کہ گوں پاک، سیدی کنت، ہمانی، ک، پاک، سہ، انت۔
- پال: (پا - ل) ماسگ، پان، جنگ، بزاں، چوک، ماسگ، دیم، ہاں، زانگ، لوگ، ہاتر، رک، پک، کنگ، گاریں، چیز، درگج، یادیں، مردے، جاور، زانگ، پال، جنگ، بیت۔ (۲) باز، گونی، دپ، ماں، دپ، دوچ، انت، مز، نہیں، چید، گج، جو، کن، انت، پال، کنگ،
- پالا: (پا - لا) پالایک، پرماتگان، بزاں، پالا، پاک، پالایک، کار، بکن۔
- پالاپ: (پا - لاپت) پالانگین، آپ، ہما، پ، کہ، چیک، چیز، پالایک، رند، سرکاینت، پجوش، کہ، پج۔
- پالات: (پا - لانت) آئی، پالایک، کار، کرت، باھر، کسے، ک، پالایک، کار، کرت، پجوش، کہ: من، پالات، تو، پالات، ما، پالات، شش، پالات۔
- پالاس: (پا - لاس) ہما، زان، کہ، گوں، آئی، چیک، پالایک، بیت۔
- پالاک: (پا - لاکت) ہما، کار، کہ، مشین، کہ، پالایک، کار، کنت۔
- پالام: (پا - لم) آپس، دزین، پکن، انت، مشتہ، رعت، بے، ہریگ، نام، پالام، انت، بزاں، حے، چہ، گونی، پاشم، دگر۔

چیتراں جوڑ کر تکیں نشانی کہ خمرہ بڈہ دینت آئی و سدرہ ہند انت۔

پالان : (پا۔ لا۔ ن) پارسی و پالام و گوش انت کہ رد ایرشتی باز جاگر کار مرز بیت۔

پالائینگ : (پا۔ لا۔ نٹ) وگر مردے و پالایک و کار پرملک۔

پالایک : (پا۔ لا۔ یگن) آپس یا آپلوئیں چیترا پگچین یا گچین رنگیں چیترا گچک بزاں آئی و تہ و رہپک کہ دوی

دریم و چیترا دراش دنت۔ بے لے و تہ و انگین پھک و بے بوج و باج انت۔ ایرشانی بوج ہما گچین یا پالاس و تہ و

پشت کپ انت۔ لے کار و پالایک گوش انت۔

(۲) دار و کوز بزاں دازی پیش و در چک و بزر کہ در کیت یکبرے "بشک" انت رندہ "مگسہ نر" بیت و پدہ

"پالابیت" بزاں نزدیک پگیشک و بیت۔

ھون پالایک : بزاں چو لاپ ھون روگ۔

پالپال : (پال۔ پال) بگچیں بھاکنگ۔ سبادہ کہ دکان بچ کنگ بیت اقلی گراک و بھازیرگ و پالپال گوش انت۔

یا کہ دکان و تہ و نوکین چیزے اولی گراک و بھازیرگ و۔

پالپال کنگ : بگچیں بھاکنگ۔ میتگان یا تروکین چیترا بھاکنوک و گور و ہر و ہد کہ بگچیں گراک روت گیشتر بانگینک

(TOLI SHAD)

* ایشی و دگر تاتے و کھلی پالوار

گوش انت بچار بختی پالوار

پالوار

کد : ۴۰ سم داں ۵۰ سم

آرگ یا تتی گن و ماشینک بھاکنوک گرا آھے گراک و پیسہ زیر ایت۔ دتی مغل و جنت یا ٹک ایت و گوش بیت

"پالپال بخت و رے دست۔"

پالجاہ : (پال۔ جاہ) پالجا : پالایک و جاگر و ہما جاگر کہ اودہ تیل یا دگر انجین آپینک پالایک و پھک کنگ بیت۔

پالجن : (پال۔ جن) پال جنوک۔ پچار "پالگر"۔ *

پالک : (پا۔ ل۔ کت) سبزی و کاٹھے کہ گردگ و ورگ بیت۔

پالکار : (پال۔ کار) ہما کہ پالایک و کار و کنت۔ پالایوک۔ پالایک و کار و کنوک۔ پالایکین و ہما چیز پالایک بیتگ و

بزاںت و ہم کار مرد بیت۔

پالگر : (پال۔ گر) ماسگندہ ہما مردم کہ پے سیک و دیم و زندمانی و بارہ و چیترا گوش بیت یا کہ مردم یا گاری چیزے و

بارہ و ماں رہبند رک و پک کنت۔ چو آئی و جاوہ زانتکار کنت۔ پال باز رنگ و جنگ بیت۔ پے کتاب و چارگ و پے حساب

و کشک۔ پے ماسگ۔ پے فنک۔ بنزی۔ پے پیش و دگر بلو چانی مستریں پال "ماسگ" انت۔ پالجن۔ پالجنوک۔

پالوار : (پال۔ وار) ماسکے کہن و اسپت انت تمام ٹے سکت و ش انت و سکت چر پی ٹے مان بے کشک ٹے سکت

بازمان۔ ابید چہ سوریں دریا لے ماسک و شیں آپ و ہم باز بیت۔ سندھ و ایشی و "پلو" گوش انت۔ (بچار بت)

پایان : (پارہ ۱) وئی تاکہ کہ چو کز گز نہ ناک : انت کہ ہندوستان آئی و کزہ غورہ ملکاں باز و رانت شے۔ یمن
شہیل و مکلا و ہم باز بیت و رانت شے گیشتر ایشی و مجن۔ گتتا، پول و پ و ششی و ناگلین شکر۔ حیر۔ کلہر و

دگر انجمن چہر زمان کن اُنت۔ سہیلی ہندوستان، ایشی، کتا پر ذکن اُنت تریں پو پل ۴ چن و ت ایشی، رنگ،
سہر کنت۔
پان : (پان) پھر بڑوک۔ گند، چار کنوک، چہ بیرانی پھر بڑوک۔ بلوچی گلانی رند، کببت، گون گال، یکجا بیت
پانپان، جتپان، دمیپان، دیو پان۔
پان نام : (پا۔ نا۔ تم) بچار، پاک نام۔
پاناما : (پا۔ نا۔ ما) پناما، دنیا، چما دوئین گراب راہاں یکے کہ مردم، دوت جوڑ کرنگ اُنت۔ دومی، سویر، اُنت، پناما، امریکا،
اُنت، سویر، ایجوٹ (مصر)۔
پانان : (پا۔ نان) بچار، پاکتان۔
پانازینک : (پا۔ نا۔ زے۔ ن۔ ک) بچار، پکانازینک۔
پانیا : (پا۔ نا۔ یا) پانگ، پاسپان، بنپان۔
پانشجا : (پان۔ جا) بچار، پانجاہ۔
پانشجاہ : (پان۔ جاہ) ہما جاگ کہ پاسپان اوشت ایت یاکر ہما جاگ پاسپان آن، پانیا، اُنت۔ پانیا، پاسپان، نندگ

پُترِ گ : (پ - ت - ر - گ) تہ روگ، لوگ یا دگر انہیں جاگے جو لوگ، آئی تہ روگ بہ بیت آئی تہ تم، تمگ، روگ، مان
دیک، تہ گوزگ، دروازگ، دریک، تنگ یا گار یا دگر انہیں پتر جاھے، پُترِ گ بزان آئی تہ گوزگ یا تہ روگ۔ تیز سری
آسن یا دارے، دگر یک چہ دت ہم تریں چہ کز تہ روگنگ۔

بَیْرُک : (پَ ت - ت - ر - رَک) پدِ بَیْرُک ، واترگ - *

نیزگ : (پ ت ث - ت ز - ر گ) پرتیزگ ، چکیزگ - *

پُتر و شس : (پ. ت. ر. و. شس) چہ آس، کسانیں بستگیں برائے نر کہ بال کن آنت ء مرانت .

پیشکش : (پ. ت. م. ش. ک) بچارہ پیشکش

پیشرو شک : (پ.ت. ر.د. شک) پیشرو شش، پیشرو شش دیگر، بزرگتر دیگر، چو آسن، بزرگتر کانی سیدگ، مال گوات، بزرگ.

ہمے پُرتوشک اگاں اس دوستی چیزے : بحر انت میں نے دینت : پُرتوشک دیگ : چہ اسس : بالبرائے در آگ : یا چہ دگہ انہیں چیزے

انچوش کہ آسنگ، ویاچہ، گڑمش، کنگ،

پیشروک : (پ. م. ر. و. ک.) بجای پتر وکٹ ۔

نیزوک : (پ. ب. ر. ک) میترگ، کار، کنوک، هماک میترایت۔

پشرونک : (پ. ث. رو۔ ن. ک. یاکہ پ. ث. رو۔ ن. ک.) سولے بے دو زات انت۔ پچھہ تاکاں وراثت و دومی و ہزار۔

ایشی، بر دو دو چار، چار یکجا بزاں یکتیں بندہ آنت، تمام ایشی ویش آنت۔

پترشیک : (پ۔ ت۔ ری۔ بشک یا پ۔ ت۔ ری۔ بشک) پتروش، پتروشگ، چہ اس، ہستگیں، برا نرگ (۲) سکت

کم، گیتی چیز (۳) اُمت و پتریشک : براں اوست و پتریشک یا بُرا نر۔

پیشکش: (پ۔ت۔ری۔شس۔شگت) بچارہ پروشگت۔

پیشتریکت : (پ.ت.ث.ریکٹ) سچا پڑونکت ۔

پُترِ تین : (پ۔ ت۔ پ۔ ن) پُترِ تنگ و پر مانگال ہزاں بہ پُترِ تین : بہ گواہین ، تہا رواں ہدے ، انجوشس یکن کہ کسے تہا روت ،

تو بہ پُتر ایت و گوزایت۔ پُتر ہنگ و کار و بکن۔

پترنیات: (پ. ش. ری. ن. کت) بچارہ پترونت۔

بترینیک : (پ.ت. ری. ن. ک) بچار " پترونت " .

پتک: (پت-ک) مردی مامے، تازی، فصیح و بلیغ نامانی بیمار است۔

(۳۱) زرر کوئی کسائیں کہ ایسی پوکھٹ دیا "پتک" ہم کو سنا

تیک : اپارٹمنٹ ک، سائیں پت، نابھ روڈ پت، پہ ایرجنک، چورس لورنس بیت۔

پینک : (پست۔ کن) دانِ فائزہ دیرۃ ایرمیت لوگ کے وارث پینک میت براں تھے ایرۃ ایرمیت میت
(۲۱) ہمارے شوکر خنگ باک دگر جھنڈا سرۃ جو نرمۃ مذابت۔

(۲) حمار پر کھینک یا کہ دو پیسہ سے ستر سو پر م و بعد زیست۔
(۳) خاک (۴) زرگری کی نیر کدنگ۔

یتلگ : (پ. ث. ک. گ) آرت یا آرتینک

پیشک : (چاہے کہ) اس کا یہ اریسٹو پروردہ نہ ہو۔
زبان بزرگ و درگ -

(۲) پیک : پیک : خوشگمال : یہ نغمہ بُنیگ : خوش انت : پُہ نیگ : " رنگ " : باز مردم لے گال : " پکت : اتگ : خوش

آنت کہ ندکاری نہ انت۔ نباید کہ "پک اٹک" بیشک بہ بیت۔

پتکین : (پ۔ث۔ک۔ے۔ن) بچار "پتکینک"۔

پتکینک : (پ۔ث۔ک۔ے۔ن۔ک) پہنچ کہ آرت نترنگ بیت کتب مشکب آرت گیشینگ بیت کہ پہ چانگ
"تاگ" نانوگ و سہ کتب پرشنگ بیت کہ چانگ گون تانوگ و مریچ ایت و شرتاگ بہ بیت مے مشکب آرتاں پتکینک
گوشش آنت۔ آرت و کم نریں بھر "دزے" آرت گوشش آنت بلے "پتکینک" مشرتا ندکاری ترانت انجوش کہ پلائی کس
"پتکینک" آرت نہ دنت۔ "دونو" و گال و پہ شکرہ کار مردکن آنت "دزے" شکرہ۔

پتکینک : (پ۔ث۔ک۔ے۔ن۔ک) پتک اٹک، پتک اٹکین، ہماچیز کہ پتک بونگ یا پتکان گینگ۔

پتکینک : (پ۔ث۔ک۔ے۔ن۔گ) انجوش کنگ کہ چیزے بہ پتک ایت۔

پتلا : (پ۔ث۔ت۔لا) ٹر پوکین مژن۔ جڑکت۔ ٹر پگ و جودگ و جند۔

پتلاہگ : (پ۔ث۔ت۔لا۔تک) بچار "پتلاہگ"۔

پتلاہگ : (پ۔ث۔ت۔لا۔تک) پتلاہگ، ٹر پگ، جڑکت، جڑکت۔

پتلون : (پ۔ث۔ت۔گو۔ن) چہ بزی گد و نکبیں مشور و ہمیں پوشا کے کہ پادنگ بیت۔ ایشی و نیپگ و جاگ و

پوست یا پوست رنگیں لاگند۔ ہندگ بیت یکہ پہ ڈال ہندگ بیت کہ آئی و جند و پر آنت (انگریزی : پیسٹون)

۔

پتن : (پ۔ت۔ن) چیزے کہ آئی و سہ پڑا بہ بیت چوزین و نکبیں پشت و ہماک آئی و سہ بڑکت و بڑو تو سک و

انت۔ انجوش کہ تانوگ و تھنگ۔ چار پادگی۔ بان و سہ و دروازگ و تاک، پنچ، و نمود،

پتنوس : (پ۔ت۔ن۔و۔س) مجگ : ہماپتین تالب کہ آئی و چاہ و کوپ و پاٹاں مان کن آنت و چاہ ایرزچ آنت

و مردمانی ویم و بر آنت۔

پتو : (پ۔ت۔و) ٹیکر کسل۔ ہلاکیٹ : جہ پڑم و جڑ کرنگیں بزی پڑمورہ زریں چادر و ڈے کہ زمستان و پڑنگ بیت۔ چہ

کر پاس و ہم جڑ کنگ بیت۔

پتو : (پ۔ت۔و) بچار "پتو"۔

پتو : (پ۔ت۔و) بچار "پتو"۔

پتو : (پ۔ت۔و) پہ تو، پہ ترا، "پتو" و یکجہیں رنگ، پتو و تہی و است و۔

پتو : (پ۔ت۔و) ماہیگ کہ ایشی و تکم گوشش آنت بلوچی نام تکم انت۔ کراچی و ایشی و پتو و گوشش آنت۔

پتی : (پ۔ت۔تی) برھنگ، ہماک ترپوش اٹک۔ پادپتی : پادشپاد۔

(۲) ل۔و۔ ڈیس و ایشی و برانت و در آمد و نبشنگ۔

پتی : (پ۔ت۔تی) ہماچیز کہے، پت و بہ بیت کہ چک و رس ایت پتی و ہسیدکن پتی مان۔

پتی : (پ۔ت۔تی) بھر و نم۔ [محل و آمدے]۔

پتلا : (پ۔ت۔ے۔لا) لائک و رتھ و میس و ایشی و برانت ہماکاوی کرنگ کہ مڑوگ و آئی و سہ کن آنت و پہ مانسہ و

آنت۔ بلے بلوچستان و مڑوگ۔ تخت و چار مردم کوپگ و کنت بلکیں بلوچاں پرنگی دیتنگ آنت و خوشنگ و ش لے دتی مڑوگ

"پتلاہگ" بر آنت مے "پتلاہگ" و گال و میس و "پتلاہگ" نبشنگ۔

میٹکو: (پ۔ لٹ ک۔ کٹ و) پٹکت، ہمارم دم کہ بالادء مرزہ انت۔ پٹکتیں مردم۔

پیکار : (پ۔ ٹک۔ کن) پٹک بیگ و جند۔ گونڈ میں کدو بالاد و جند۔

پٹکی : (پٹ. ٹ. کٹی) شیشنگ زنجیں مرد تا میں سنگے کہ اگل آپ دے ٹے بہ ترین نے آپ سنگریں ایت .

پت. ٹ. ٹ. ٹ. چپچرے شرمناک، دگر چیراں، انگر آغور کنگ، ہاکانی، تہ، چیرے، پشکانڈگ، شرمناک، شرمناک۔

پینگ: (پ پ ٹ ٹ گ) چٹائیں ابرائے پاکر چھٹک، مانی ٹٹٹک، آپ تاجک، آپ ٹٹٹ ٹٹٹ، رچک۔

(۲۱) گریوگ : جنگ : مردم و گریوگ۔

(۳) مردم و شنگ :- بدکار و بدھیل بیگ ۔

(۴) ونگش، باجایاکر انہیں چیزے، پنگ : حراب بیگ کہ کار مدت کہ مشر کنگ، شرچیک بلوٹ ایت۔

پیش : (پٹ. ٹل) پٹ اینگیں مردم، بدھیلیں مردم (۲) ہا مردم پٹ، کز رایت، پٹ دانگیں مردم۔

پیشل : (پ.ٹ.ٹ.ٹ.ٹ) کانیں پٹ۔ آپ کانیں ٹرمپ۔

پیشلو: (پٹ. ٹ. ل. و) پیشکش: کس نہیں پٹ (نالت) گسی مرگ، پادہ کہ کوئندہ، برزانت گوئندہ ۷ ہمیشہ زیرایت

ایسے گزریں یہ رگ و سر و جنت و نرندے کش ایت کر مرگ و ہمے پنجگ و لنگت و بخت چو کہ یک مردے و دست و کوسے و

ہفت بدنت۔ گوں خوش کنگ و آگوش ایت۔ ہر چے من و ماہ نہ دنت پٹ پٹو۔

یہ ہے : (ب-ٹ-ٹن) پھک پتین ماہیگے کہے رنگ، پتنگانی روت، ایشی، دُوب ڈراج انت، دُوب وُج، کُنٹے پراتے

کروچو گلور، گنٹنگ، آگ آگ، انت پٹن هم باز ذات انت - * پٹن باز ذات انت اک : آتر پٹن، پٹوپٹن، کارنج، گری

یاگز دُمب، ٹکی مین، دگہ دگہ (STINGRAYS, WHIPRAY) (بجاربٹ)

پیشتر: (پ-ٹ-ٹ-ٹ) شجر حرات، شربہ، آریہ۔

بیٹہ : (بے ٹو) نامے کے گشتہ گوندواں پر کن آنت چکر نیکنامہ، ایشی، پیٹی، ہم گوشہ آنت۔

(ث) (ث) (ث) (ث) (ث)

میرے، حمزہ، مختار، حمزہ ایک مڑبھیں خنائی مل گئے۔ اسے رنگیں جبر اسپیت بیت در کمان و

گنبد گوات و گون رست و روت که حضوره اُمتِ مے نیست۔ حمہ جگر ارگ، زنداگان مگر فکریت و عزایت گوشہ انت کہ

”حمرہ جیٹہ میتہ فوت“، مالک اکل حمرہ، از میتہ فوتات مگوز انت۔ میتھان مایٹھوان گیشٹہ فوتات مال دیان مارت۔

(۲) گوشش باونزہ بیٹو : مہاشا صاحبہ بخند کہ گوشش باونزہ بیٹمگ، مان کشک سمیت ۔

(ت-ٹ) ٹ (ف) یکنگلو، یکنکس مردم، همما مردم که بالا ایضی مبرز نداشت۔

بیٹوک : (ب-ث) ٹ ڈکٹ) ہمارے کربت ایت براں آما یمنک کہ بیک پیت ء ثرغوب ثرغب ورج ایت ء ثرمیک ۔ مہانمگ کہ

دردِ بچ دیگ : درد کم کم، زہریلے۔ اگان کے دیریں راہے بھت یا کر جاگنٹیں کارے بھت دانک اکرم انت آئی ء
 سمانہ بیت بے زندہ آئی ء دست، پادانی درد بھنج گنت ایشی، گوش انت درد بچ دیگ۔ مے رنگ، کے بدیں کارے بھت
 برآئی ء گوش انت ء زندہ دت درداں بچ دنت ء بزان وتی کرگینانی بڑء مڑے دوسرے ایت۔

رنگ و چچ رنگ : گدھے یا دوگراںچس چیرے کہ آئی ، رنگ کو ردیم انت بلے چہ شودگ ، رند یادگر درمانیکے ، جنگ رند آئی ،
رنگ روڈر نامیت۔

حکمت و تیج دیگ : اگان کسے بد زور راکی یے بخت ء زند ء آئی ء جسد ء سر ء دگر کسے انجیں بد زور راکی یے بخت یا آئی ء چسہ نزا انگلیں نیگے تاوان ء بہرانی یے بہ کس است گوش آنت " پلانی ء وتی کردارانی حکمت " تیج دات آنت "۔ یا کر پلانی ء حک پلانی تیج دات آنت (۲) یہ حکمت ء جزو کلک : کر کینگ یا دگر نہیں سنگ گز سوچ آنت ایسانی جریگ بیگ ء زند آیبانی کو تدمگ ء ہم گوش آنت پر چاکر چکر کورہ ء آس ء حیرہ ہنت ء حکمت ء حکت اسپیت بیگ ء ہم گوش آنت یا کر مہور ء آچار ء کو حکمت رنگ ء کینت آئی ء پر جوانی رنگ گرگت اسپیت بیگ (۱) یے بازی ء " حق " نہ انت ء بچار " حکمت "۔

دپ : بیگ : کجام یک چیرے پر راحت یا بے تاهیری وقتی دپ : بیگ کنگ تاکر دومی چیز آن : تہ : آسانی بہترت بہنت : (باز مردم ایشی : دپ : بیگ کنگ یا بیگ لگوٹنگ : ہرانت : کار مرد کن انت کو رد انت)۔

تہج رچک : رچ + رچک : چنگ : چنگیں چیزے ، رچ بیک و رچک بندیک کہ پتایک و چوک گرتک آن و پید
کرتک و ذراچ میگ یک کچ میگ : باز چاک و پ دو تلکیں چیزے (رچک و ہم کار مرد میت) : تاب دالکیں چیزے و تہانی و رچک۔
مرم : تہج رچک : زلزلہ و قہقہاں کپارے بے تاحیری سرجم و جنگ۔

گپ و چُج رُج : ستر بنگ ، زامر بنگ ، پاشک بنگ ۔
 چُج روگ : (پچ + روگ) پڑاہ تر بنگ ، پڑامی ، ستر بنگ ۔ انجیں ریش هست کہ آئی و کر پڑاہ تر بیان بیت یا کہ تریں
 گد رین ہم انجوش پڑاہ بیان بیت خوش انت " ریش چُج روگ انت " اگلان گدے ہرے رنگ یادگ انجیں چہرے و نیک بکپ
 بیت پر نواستکاریں رہندہ شودگ آئی ہر ستر بنگ ۔

درد و تپج روگ : براں یکبرے یک جاٹھے و درد کنگ پد و کم کم و گیشتر جاگ و گران کنگ ۔

چنانی توتک، تیج روگ : روژنامی مجہد، توتک نزاکایت نعاری و تیج روایت۔

تج ریکچ : (پ چ + رے - ٹک) پتا لگیں چیزے - انجوش کنگ کر تچ ہرچ ایت - پریچک - تاب دا لگیں یا ترستگیں
سدا یا بندیک یادگ انجیں چیزے ، تابانی کشک ۔

پنچرگ : (پہلے سچ، رگ، تنزگ، پنچگ، رینگ، کم کم، آپ دینگ یا آپ بینگ۔ پزوریں اولاکے و گوشتہ چہ بازی
کا۔ یا گھر دینگ، رینگ، آپ بینگ کہ لاگ بیت۔

پچھڑا: اپ-ج-ج (و) جیم: جیم، ہما جیم کو جیم ایش پر است۔

پنچرنگ : (پہنچ - رنج - رنگ) چم، رنج آرگ یا دیگ، پختن رنگ۔

پنج پتھر: (پنج - پنج، رُخ) ہمارے کمرہ صحت و تندرستی کے لیے عجیب و غریب علاج ہے۔

پنج شانگ : (پہنچ - شا - گٹ) تیرا اور تمہیں چیزیں، شمارگ، مرگ، بانزل و ہدیہ کی پیشکش تیرا اور گٹ، بدانت بال گٹ
پنج شان ایت ایش مردم ہم اگل لوٹ ایت وقی دستاں پنج شان ایت۔ پنشانگ۔

پچھلے پادری: (پے - ج - مچ - کاں + پا - دہی) ایسے: گھرے ڈک کن آنت کانیں دُجے پرے کن آنت ہمارے دُجے
سڑک کانیں گئے ہر جہ آنت. ہمارے پادری دو میں مرنیں لنگائی شمشاد آنت، چار دست پادری ہمارے پادری

نہنگ ۽ پچ ۽ دم ۽ بد ۽ سرگوزی ۽ پچ ۽ پادشاه ۽ دینت۔

پچ کنگ : (پچ + ک - گنگ) ہندی چیز ۽ پچ کنگ، مہری چیز ۽ پچ کنگ، رھاگ کنگ۔

اولاک ۽ پچ کنگ : بوجگ، اولاک ۽ پچ بنگیں جاگ ۽ یا بند ۽ بوجگ۔

بار ۽ پچ کنگ : باران بوجگ ۽ اولاک ۽ سر ۽ یا آبیان جند ۽۔

بالانی پچ کنگ : مرگ ۽ دنی ۽ نزلانی پچ کنگ۔

بان ۽ پچ کنگ : لوگ ۽ دب ۽ پچ کنگ۔

بند ۽ پچ کنگ : بستیں چیز ۽ بوجگ، بند یگیں مردم ۽ یل دیگ، روپ ۽ گیم ۽ بوجگ۔

بندیک ۽ پچ کنگ : سیب یا سیب رنگیں بندیک ۽ کیشل ۽ پچ کنگ، گر بخیر بندیک ۽ بوجگ۔

بندیک ۽ پچ کنگ : بند ۽ کید گر بخیں مردم ۽ یل دیگ۔

مکچہ ۽ پچ کنگ : گدے یا دگر چیز ۽ کو آئی ۽ دگر چیز مان انت ۽ بوجگ۔

پات ۽ پچ کنگ : دریں پات کو دان یا دگر چیز ۽ مان ایشی ۽ روپ ۽ پچ کنگ۔

پاتال ۽ پچ کنگ : پاتالیں تگرد ۽ چیر گجگ۔

پاتینک ۽ پچ کنگ : گوٹنگیں پات یا پات رنگیں چیز ۽ پیش پیش کنگ، ملگور ۽ پاتینک ۽ در ریچک براں پچ کنگ ۽

شنگ کنگ۔

پاد ۽ پچ کنگ : نرگ، پیادگ روگ یا گردگ، چہ بازیں بندگ، یا کہ حجازی ۽ دم بزرگ ۽ رند پیادگ ۽ روگ یا

گردگ، موشن انت "بازیں بندگ ۽ دم بزرگ بریں پادے پچ کنیں" پاداں پچ کنگ۔

پادانی پچ کنگ : حقان پچ کنگ، یک پادے ۽ چہ دومی دور دارگ۔

پگ ۽ پچ کنگ : پگ ۽ کروگ، بستیں یا جگیں پگ ۽ پچ ریچک۔

پاند ۽ پچ کنگ : مشتر ۽ پاند ۽ بوجگ۔

پت ۽ پچ کنگ : پڑ ۽ پچ کنگ، پچ ۽ پت ۽ راه ۽ وشن کنگ کو میدان پچ ۽ بیت کو حج چیز دیپ ۽ کو آریوک مریت۔

پتک ۽ پچ کنگ۔

پڑ ۽ پچ کنگ : پت ۽ پچ کنگ، پچ ۽ پتک یا ڈرک ۽ میدان ۽۔

پھنات ۽ پچ کنگ : کس ۽ پھنا آں پت یا مشت جنگ ۽ ژند کنگ، مک ژند ۽ پند کنگ۔

پیگ ۽ پچ کنگ : چہ پیگ ۽ روگن جوڑ کنگ کو آپ کنگ بیت ۽ ایر کنگ بیت کو چوروگن ۽ کار مریت، نل ۽ دتہ

مات هر رند ۽ پیگ پچ نہ کنت "براں هر رند ۽ دتہ ۽ سوب نہ بیت۔

تگرد ۽ پچ کنگ : تگرد ۽ چیر گجگ۔

تل ۽ پچ کنگ : تل ۽ لیٹینگ، دوتلین چیز ۽ تل ۽ لیٹینگ۔

تنت ۽ پچ کنگ : پچ گوزگ ۽ تنکیں راہ ۽ پچ کنگ۔

تھت ۽ پچ کنگ : تھت ۽ روتانی در ریچک۔

ٹامب ۽ پچ کنگ : ہامامب کو آئی ۽ ناہ، شیرگ یا دگر چیز ۽ مان انت ۽ ہم گزنگ یا مہر انت آئی ۽ پچ کنگ، مہ

۽ بزرگ یکشل ۽ پت کنگ۔

ٹنگ ۽ پچ کنگ : یک ٹنگ کو بوج ۽ باج ۽ ہاکر بند گزنگ آئی ۽ رھاگ کنگ۔

ٹیلگاں تچ کنگ : چاں تچ کنگ بے پ زھر کسکی چوٹ گوشگ بیت " ٹیلگاں تچ بکن د بچار " بزان " زانماں تو کورٹے کر د گندے "۔

جتل د تچ کنگ : مایگ و گرگ و جل د دپ د تچ کنگ۔

جتل د تچ کنگ : جتل د چیر گیجک۔

جیگ د تچ کنگ : کسے د جیگ د بوجک د مردینے پ جنیں چکے د گندلاں روگ د آئی د چینی د سر کنگ۔

چادر د تچ کنگ : چادر د چیر گیجک پ آئی د سر د تنگ د یاک پ چیزے د مان کنگ د۔

چاکو د تچ کنگ : چاکو د دپ د تچ کنگ۔

چک د تچ کنگ : چک د سر کنگ د چیشیاں چک د سر کنگ بزان چک د شیر د میچینگ د بند کنگ د تنکیں چک د کوشگ د بندگ بونگ بوجک۔

چٹانی تچ کنگ : ٹوٹ انگ د بندیں چٹانی تچ کنگ د وائینگ (ناداوندگیں مردم چو کور د انت د و تنکیں چوک پم تچ) کسے زانستار یا بے رهنبد انت آئی د زانستار کنگ د رهنبد پرینگ کسے د چ راستیں چیز د راستیں گت د زانستار کنگ د چ نادراہی د نوک د شربک۔

چٹان تچ کنگ : چیزے د پ شدی یا پ شیرانی چارگ د وائینگ (بچار " چٹانی تچ کنگ)۔

دان د تچ کنگ : پتاپ د ویک دانان محمد دیاوگر چیزے د سر د تچ کنگ بزان شنگ شنگ کنگ۔

دپ د تچ کنگ : پ جنگ د داوا د کو تار د جاک کنگ د پ زھر پ جاک گت جنگ د لوگ د دپ یاوگ انجیں چیزے ک د پیگ تے پ انت آئی د تچ کنگ ناہ د دپ د بزرگ یاوگ انجیں د پے د دپ د تچ کنگ د ریش د دپ د تچ کنگ بزان انجیں ریشے ک ترک انگ لے دپ تے کان انت ک پد بند بیت پ شوہن یاگوں دگ انجیں چیزے ایشی د دپ د چوندگ د تچ کنگ۔

دربرجاہ د تچ کنگ : د وائینگ د حاتر د دربرجاہ د بیگیج کنگ۔

دردارگ د تچ کنگ : ہندیں دردازگ د تچ کنگ د رھاوگ کنگ۔

دستان تچ کنگ : بندگیں دستان بوجک د انبازان تچ کنگ کسے د مان امبازان گرگ د۔

دوکان د تچ کنگ : نوکیں د کاسے د بیگیج کنگ د کوکان د دردازگ د تچ کنگ پ سوداگری د۔

دل د زنگان تچ کنگ : گوشش انت ترپشی دل د زنگان تچ کنت بزان دل د روپ ایت د بندر د ایشی د کارلاپ د سر د کپ ایت بے لمرچ دل گوشش انت۔

دلوت د تچ کنگ : دلوت د چ بند بوجک کائیگراں چ ننگار یاھرن د بوجک۔

دوچ د تچ کنگ : دوچ د دریچک۔

دیم د تچ کنگ : جنین چک د دیم د تچ کنگ بزان سیر دیگ پ چاکر جنین دانک سیر د کنت پ آئی د سیر گرنگیں جنینانی دیوان د تنگ د آئی گت د گوشدارگ جوان تنگ د بیت د مے رنگ د بستگیں جنک د آمدان بتل دتی جندہ لوگی مردنیانی دیم د پ آزاتی کہت د کنت۔

ڈوٹ د تچ کنگ : مزین دردازگ د تچ کنگ د گریج د تچ کنگ بزان بوجک۔

ڈول تچ کنگ یا ڈول د تچ کنگ : ٹپک د ٹکڑیاں د بکیں زمین د سر د ڈول ریچک د پتن کنگ د ہر چیزے ایشانی سر د تاپ د بدے ہاکین نہ بیت د یاک پ اسے حاتر د کرچک د ہاک پاد مشیت۔

دور و تچ کنگ : تباب کتر ہما جا کہ سورہ آپ کیت و زمین و دریا و دت پدھے دریا کہ پتر کیت ہم لے دور
 سورہ آپ کیت باز جڑھے دور و دپ بند بیت کہ آپ گھایت گڑا ہمیشہ دپا پے کوڑاں جن آنت و تچ کن آنت کہ آپ بروٹ
 راہ و تچ کنگ : پے کسے گوزگ راہ و یل و یگ، چہ راہ و یگز کنگ کہ کسے ہ گوزایت، پے ہر چہ پتر گوزگ یا گوزنگ۔
 روتاں تچ کنگ : مردم و روتاں تچ کنگ براں ریتا چک کار مرد کنگ کہ دست بیثیت لاپ بہ ریتاں ایت ناں ناڈرا ہما ہاں
 درمانا کارانی رہبندہ لاپ و پے کنگ و لیت درمان پالایک کہ روتاں تے و روتاں کہ چہ لعتیں دمان و رندھے درمان روتاں شود
 آنت و پدھ و کایت، گرہیں چیزے یا درمانے و رگ کہ روتاں لہم کنت۔

روتاں تچ کنگ : بچار و روتاں تچ کنگ۔

روگن تچ کنگ : نیمگ و گراگ و روگن کنگ۔

ریک تچ کنگ : زینے و سر و ریک آرگ و ریچک و آیاں انچوش پتن کنگ کہ زمین و پے پرش آنت۔

سادہ تچ کنگ : برستگیں سارہ پتر یچک یا کہ بستگیں و بوجک۔

ساکول و تچ کنگ : ساکول تچ کنگ : تاب داگیں ساکول و تاباں کنگ یا کہ بستگیں ساکول و تچ کنگ۔

سر و تچ کنگ : پستگ یا کہ قف یا گوں و گر چہ پتر کسے، سر و پتر و شگ، بستگیاں یا برستگیاں سار، سدل یا ساکول
 یادگ انجیں چہ پتر سر و بوجک یا پتر یچک، جنیں و وقی کو پنگیں سر و میدانی و پتر یچک، لوگ یا بان و سر و تچ کنگ پے نوک
 کنگ و یادگ مرادے۔

سدل و تچ کنگ : تاب داگیں سدل و تاباں کنگ یا کہ بستگیاں سدل و بوجک۔

شلوار و تچ کنگ : آنجک و بوجک۔

شنگاہ و تچ کنگ : نوکیں شنگاہ و تچ کنگ براں نوک بنگیج کنگ۔

شیراں تچ کنگ : کنگ و چہ شیراں سر کنگ براں شیر و میچنگ و بند کنگ۔

کار و تچ کنگ : نوکیں کارے و بنگیج کنگ یا کہ بند کرنگیں کارہ پدہ و سر و کنگ۔

کار جاہ و تچ کنگ : نوکیں کار جاہ یا کہ بند کرنگیں کار جاہ و پدہ و بنگیج کنگ۔

کار گس و تچ کنگ : نوکیں کار گس یا کہ بند کرنگیں و پدہ و بنگیج کنگ۔

کبندہ و تچ کنگ : مردگ و مانس و کوندگ و در جگ۔

کتاب و تچ کنگ : پے و انگ و پے کت و ٹاکی کہ ناڈراہ و ناڈراہی و بارہ و زانہ کار و درمان دارگ و سورج و ہاتر و
 پے بخت و چارگ و۔

کٹ و تچ کنگ : پے چہ پتر مان کنگ بلے ہما و ہدی کہ چیز مہی و ایر کنگ بیت و چوش گیشتر جنیں و کٹ بیت، پے مردین
 و کٹ و "دارگ" و خوش آنت "کٹ" و ہار کہ سیرے دان ترا دیاں۔

کچ و تچ کنگ : درہیں کچ کہ ہرے پترے کن آنت کہ آتی و دپ آتی و جندہ و راہی و آنت پے دور و جاک گپتیں
 مردم و خوش آنت، "وقی کچ و تچ مکن" براں دپ و پے جاک و جکل و کو کار و تچ مکن۔

کشک و تچ کنگ : بچار و راہ و تچ کنگ۔

کھل و تچ کنگ : لوگ و تچ کنگ و پے کسے و وشتا ک و پیشوازی و لوگ و سمبھینگ و آتی و ہما چاری و نندگ کہ
 بیثیت، پے سالونک و کتھت و زوگ و شب و یجرے و میدار و دروازگ و بند کنت کہ وقی داہ و چہ سالونک و بگپت۔

کلات ۽ پچ کنگ : کلات ۽ گرگ ، پچ کنگ کلات ۽ دروازگاں پچرگ ۽ کلات ۽ گرگ . (اے گلابند سنگ کم کار مرد کنگ بیت)
 گام ۽ پچ کنگ : پچ پادے پچک کنگ بزاں پچاڳ ۽ پادجنگ ۽ ترگ .
 گٹ ۽ پچ کنگ : چہ بازی گپ جنگ یا چ پشنگ ۽ پاک چ کیشیں سوت جنگ ۽ گٹ کدھربیت پچر میں آپ ۽ ورگ
 پاک پچر درمانے گٹ ۽ پچ کنگ ۽ جھد کنگ . سکت کوکار کنگ ، مکت ۽ پچ کنگ ، جاک ۽ جھل کنگ .
 گرگ ۽ پچ کنگ : بستلیں گرگ ۽ بوجک ، ساد ۽ بندیکت پاک گڈے ۽ سر ۽ بستلیں چیزے ۽ بوجک .
 گٹ ۽ پچ کنگ : ساد ، بندیکت یاڳر انجیں گرگ ۽ انگلیں چیزے ۽ ڈکت ۽ بوجک .
 گل ۽ پچ کنگ : پچ زمین یا بان سر ۽ دوک پچر کمال یا دست گل ۽ پچ کنگ .
 گچ ۽ پچ کنگ : عزاء ۽ پچ کنگ ، زر امار ۽ پچ کنگ کیشتر بھر ۽ بانگ ۽ هرات ۽ .
 گندل ۽ پچ کنگ پاک گندلاں پچ کنگ : پتاگیں نپاداں پچر وپک ۽ هاتر ۽ پچ کنگ . بستلیں گندلاں بوجک .
 گوشاں پچ کنگ : پچتری گوشدارگ ، کیشتر پچر زهر کنگل یا بھار گوشگ بیت " گوشاں پچ کنگ ۽ گوشدار ! " .
 گوکاں پچ کنگ : هماگوک کچر ۽ کار ۽ کار ۽ ننگار یاھرن یاڳر چیسر ۽ بستگ انت آباپی بوجک بزاں کار ۽ بند کنگ .
 لاپ ۽ پچ کنگ : پچ درمان یاڳر رنگے انجوش کنگ کلاپ پچر ایت .
 لچ یا لچانی پچ کنگ : بارانی لچاں بوجک پاک لچانی جنت ۽ بوجک کچرے مان ایش بیت .
 لنگانی پچ کنگ : هٹانی پچ کنگ .
 ماحور ۽ پچ کنگ : پچ تاپ ۽ دیگ پاک کوحیں ماحور ۽ گرچانی بوجک کچر دانان پچر رنگے کار مرد کنگ .
 ناه ۽ پچ کنگ : ناه ۽ پچ ۽ بزرگ .
 نشیل ۽ پچ کنگ : آنجک ۽ بوجک .
 منک ۽ پچ کنگ : چک ۽ دسبند ۽ بند وکاں بوجک . چشیران سرکنگ .
 وانکی ۽ پچ کنگ : کتاب ۽ پچ کنگ پچر وانگ ۽ پچر بخت ۽ چارگ ۽ پاک پچر پکناک ۽ درمان دارگ ۽ .
 ونگش ۽ پچ کنگ : پچر گوشدارگ ۽ ونگش بزاں ریڈیو ۽ بوجک .
 هاک ۽ پچ کنگ : پچر کڈ ۽ کلونڈین زمین ۽ هلسون کنگ هاک ۽ پچک ۽ پچ کنگ ۽ مرزگ .
 هٹان یا هٹانی پچ کنگ : انجوش اوشنگ کربیک پادے چر دوم ۽ دور ترین هت ۽ شھارگ .

پچکون : (پچ - کت - و - ن) شصتی مودین کجین هیل ۽ اوت (انت کھر ۽ هلاں ناچ کنت ، جنبینو ، بگاؤ ، بگاؤ) .

پچک : (پچ - گٹ) آنگیں چیزے ۽ آس ۽ تہ پچتر کنگ انجوش کنگن ، ماهیک ، گوشت پچک . نیبک ۽ رنگ ، پچتر بیگ .

پچک : (پچ - گٹ) چوکر ترین پچ ۽ بیگ . آپ دیگ انجوش کربش ۽ آپ دیگ بیتگ . منبک بزاں منب بیگ چر یک چیسر ۽ منب ۽ درایگ ۽ وتی کچر ۽ گوراں منب کنگ . جبر ۽ پچک ، گڈ ۽ پچک .

پچک : (پچ - گٹ) انجوش ۽ کت ۽ کت ۽ دوچک کچر جیں دوکلیں چیر ۽ هم ۽ کت مان پچش انت . پچر ساوگیں رنگ ۽ راسپاک ۽ دوچک ۽ هم گوش انت . مانوشگ : انجوش کچر جیراں آزمان پچر انک . گڈے ۽ دوچاں پچر نامستانی ۽ کچر بزی دوچک ۽ هم گوش انت . " دوچ و پچک " .

پچکرگ : (پ پ ج گ) رگ، چ کے چیرے پہ نہ ریا پہ ویش برگ، چ کے چیرے لوٹک، زریگ، پچکرگ۔
 پچکرگ : (پ پ ج گ) رگ، ٹوگ، پڑھگ، چ دھگ، دوش گ، پ بے ٹرائی، چ کجام یک نیونے، گڑگ۔
 پچگون : (پ پ ج گ) رگ، وچ، گڑگین، گڑگین بزاں یک چیرے مکر مکر گ، پچگون گ، سکر رند، رند،
 سکر رند، گڑگ، ٹامبلنگین

پیکلگشک: (پ۔ چ۔ ل۔ گ۔ شک) چہ چیز ہے، سہو، خیر، بڑی، درگشک۔

پچدگوشگ : (پ. خج. ک. گ. ذ. شک) اچوش کنگ کرج به لکش اینت. پورش انگیس پورش یا پوست « لکشگ ،
پد لکشگ. در لکشگ.

پشچنگ : (پ۔ پج۔ نگ) درختیں گدھے، وز، شُرنگ یا دو چک بیلے اسے کار مرد کرتھیں کوحین گدھے کو وزنگ گزشت بیت۔ پ نرکین، کریشک، شلوار یا دگر حیرنے جو کنگ بیگ، انت، شُرنگ، گزشت بیت۔

پُچُکُ: (پُچُ - چُ - ڈُکُ) ریش و زلتے کے گیشتر باز پیشک و رنگ و کجا در سچ ایت کہ چہ ایشاں عرو و حد آپ چب ایت و وقی کیز و گوران نہیں کنت کہ مے نمین جاگھاں و گے پیشک در کیت ۔

پتھکے : (پ۔ج۔ے) پرچا، پرچہ نمونہ، پتھکی۔

پیچی : (پ۔ بچ ٹی) بچار " پیچھے "۔

بیچگی: (پنج - چھ بی) ہمارے بچے پرانت *

پسکھی: (پچ - پچ نی) ہمارا ایک کھڑے چمٹے پچ انت۔ *

پیشگی : (پ - ج - ج - ج) بوجیگ و آچار، بارگ تریں سرکہ چامپ انگلیں آچار، مہر تریں بھرائت کہ پلین و ہم مہر تریں
بھرائت اسے سے گوشی آچار، انت - (۲) ہماک گوں مچ و سیا دی کنت - چچی ٹکڑ - بتل : "پاک پڑو کہ مہر پچی
مٹکس ملگ و ہچی"۔

پُچھیں: (پ۔ ج۔ ن۔) پُچھنگ، پُچھنگ و کار، پُچھ مو پُچھیں: پُچھ جُنگ، پُچھنگ: کوئیں پُشک شلوار یا دُرچیز
 و پُچھ و پُچھ کنگ: پُچھ: پُچھ نرک نہ بیت:

کپڑے : (پ ڈ) گلت بڑاں پادے پیترے بگر وانکہ ذراج ترین لٹکے دسره ، لگت د نٹاں د پٹ کڑمین دسره پٹت کپ ایت - (۲) پدے آپ ، پے آپ ، ماں ڈکاراں بھڑے ہانگے ، تاسے آپ - (۳) زندہ پٹت ، گڈسہ ، (۴) بوجیک دیم د نیمک د بھڑ (۵) رگ دیک برے گوارگ دیک پدے گورشن آنت د من دو پد گوارسنگ - (۶) پڑکاراں خاک د بوج د سمات د ہرک زندے آرگ ، ہم د پدے د گورشن آنت - (۷) ہرچینہ کپٹ د نٹاں -

پیرا: (پ۔ کا) ندر، کولیگ، شنگ، ہیرات، سڈک، چاگرد، (تازی: فدا)

پُندانک : (پ - د - ن - ک) میخار " پندانک "۔

پد بوند : (پ-و-ب-ن-و) پدی نیمگ ء یائشتی نیمگ ء ہستگین بند- چوٹ ء پدست- : چوٹ ء ہما پرستین بند کہ یاد ء
پنیش ء پرترنگ ء مگنا ء ماکشگ ء از رنگ بیت-

پیدترگ: (پ۔ د۔ ت۔ ز۔ رگ) پیدترگ، پنج ترگ، وانزکنگ، پدء ترگ، رگ، وانشتکنگ، وانگشگ، پرجاگے، و
 رگ، رند پدء آگیک، بجار، "ترگ ترگ"۔

یہ جنگ : (پ ڈ ج - نکت) گاریں چرنے و شہاد کنگ - کسے پ بدل و اگلیں یا کسے و کرد میا کر نگیں چیزے و جست

کننگ : لوگ ۔

پد چنڈگ : (پ ڈ - ج ۵ - ٹ ۵) چیزے ، انچر ش چنڈگ کہ پدی نیمگ ء بہ کپ (بت - تچ ڈرھگ -

پیدوارگ: (پِد - دَا - رِگ) اے غالبندہ رنگ و پدء دارگ یا پدء دارگ، ٹوٹ ایت۔

پیدء دارگ : رندء دارگ ، وتء رندء دارگ ، وتء پُشتء دارگ ۔

پدء دارگ : كسے ء رندء دارگ بڑاں هر جاگھے كآ ردت آق ء رندء روگ ء رندگيرى كنگ.

یَزْدِیگ : (پَڑ - دَ - یگت) سچا رنگ۔

پندرا: (پ-ؤ-وٹر) تراجم: سٹھرا، پندرا، چہرے گندگ بہ بیت، ہمارا چیدہ توان نہ انت۔

پندرہ: (پ۔ ڈ۔ ڈور) اگان دد جٹک دُر گوٹاں بہت گڈا جھل دُراں " دیم دُر " گور مشرانت مڈر میکان " پندرہ -

پندرا: (پ ڈ۔ ر) پندرا، زاہر، سہل، چیرے کے فوان، چیرے انت۔

پندرا : (پَد - د - را) پدر، پدرا، زهر، سهر، هرا که چسید آندیم : امنت.

پنڈریشک : (پے ڈ - ڈ - رپٹ - ٹنگ) پندرہک، پچ گڑگ، پچ لڑگ۔

نیکو درد : آپ - در - د : ہمارا کافی د درد بہ بیت بہ تور ایت ، درد بیک جسد ، ہمارا در دے پر ایت ، کسے کپ ایت

پندرو بیت پر گم مرغ یکا کسے، بیان و تاوان، ہم مردم پندرو بیت، آپسوز گیک، بژ نیگ۔

بذر شیک : (بذر و رشتن شیک) بچار بذر شیک۔

نیدرلینڈ : (پ ڈ۔ کرٹ ڈ) رنڈ و پست کیتکس نشان نمید۔

نیز روگ: (نیز- روگ) پشت روگ، پد، روگ، کم کنگ، صحت ینگ۔

نیز رهگ : (رَیْدُ - رَعَتْ) چِ ذرهگ، چِ گُردگ، ذرپش کنگ، چِ لرزگ، چِ داب، یک، انگر آگاه بیگ۔

بڈرھینگ: (بڈ-ڈ-ر-جے-گٹ) بچ ڈرھینگ، ٹوٹوٹ، بچ لرزینگ، انجوش کنگ کرکے ”بچ ہ ڈرہ ایت“۔

پیدک : (پ۔ مکن) کسین پز۔ کسین نٹ ٹمک ء غیت۔ پدک جنگ : کلونٹ ء مکت کدگ نزاں سکتیں کسین مکت کدگ،

گورکش آنت چلائی ہارچہ بڑک جنگ۔ بڑا نوکی ہیلے۔ اتریں ملک نے کیتنگ۔ بچ پکے بڑک جنت بدو ملک کب است رندو

چند دُردِ سیر و در بیت گزاف نام، که چند دُردِ بُزرگی، بیت۔

بدر کا: (پ د کا) پشکا، یہ پدر براں پہ میشت، چر میشت، پدری۔

بدکانگ : (پُر کا۔ نگ) ہماکانگ کہ گامٹانی ہڈ، انت کو چھ موجگ، مسترں کا نگان کئے۔

پندکائی: (پ - د - کا - ئی)، پدوئی، یشتمکائی، چیشتمی نینگ۔

(The following are the names of the authors who have contributed to the journal since its inception.)

پد لپاپ : (پ پ ذ ک - پ ک) پشت کپک ، رمد کپک ، کلوت

اک : "نی ادعایشم پر کپتک" بڑا نیشتہ آتک گفت۔

بدشک : (پد-کش، شکت، پشت کشگ، رند کشگ، رندء دارگ۔

پد نئزک : (پند - کون - رگت) پشت و کینزگ ، پد و کنگ . بے ولی بیگ ، دل و نامرد بیگ ۔

پد نلب: (پ پ ڈ - کے - نلک) کورہ ہارہ آپ ۽ کم بیگ نزاں ہارہ ابرمادیگ ہر ترین جاگھاں کہ آپ ۽ وست ۽

رسیننگ آپ کے بیک میں آئی، نشان یا پھر زہریلیک، دریاہ بیل کہ جنت میں دیم پہ آلاڑ، دنت ایشی و ہم پہ کنگ گوش

انت کہ آلاڑی بیکج انت شنگیں یا لکت انگیں مردمے یا دولت و اولاد کے پدے چار ان کنگ، پر چیز سہو ڈراجی و زمانہ آئی و

دراجی و پدنگ، پ پدماپ کنگ۔ جست و پدنگ : بزاں جست و پرس کنگ۔

پدگ : (پ۔ گن) بچار " پدیانک "۔

پدگر : (پد۔ گب) ہمارم کہ مردم، پاک دولت یا اولاک، پدان پتھاہ کارایت کہ دوز، درگیجگ، یا گاریں دولت، اولاک شروازہ آئی، پدان گران کنت و آئی و درگیج بیت۔

پدگرگ : (پد۔ گب۔ رگ)، دوز یا گاریں یا دوز انجیں دولت یا اولاک، پدان نشان گران کنگ و آئی و درگیجگ و نجد کنگ۔ کسے پدان گرگ بزاں آئی و رند گمیری کنگ۔

پدگی : (پ۔ د۔ گنی) پدیانکی، پدانکی، ہاک گوں پدگ، پدانک یا پدیانک، سیاہی کنت۔ پادگی بزاں ہاک پادگ شے پدانک۔

پدمانگ : (پد۔ کا۔ گنٹ) پشت کپگ، رند و پشت کپگ۔

پدو : (پ۔ د۔ دؤ) بچار " پندول "۔

پدروم : (پ۔ دو۔ م) پورم، پس و میش و لڈ۔

پدروم : (پ۔ د۔ دؤ۔ م) یکدار یا دگ انجیں دریائی اولاک و پ اولیک یا اخل انجوش کنگ کہ پدکا یا دیککا بزاں پشکا برت۔ پدروم کنگ۔

پدروند : (پ۔ د۔ وون۔ د) ہمالال کہ دگر لالانی گدسہء حور کنگ و ددگالی گال جوڑ کنگ بیت۔ اک : بر، یں، گر، مان " دلبر، شتریں، ماہگر، اگال انجیں گال دگر لالانی گنجج و کایت آیان " ستروند " گوش آنت اک، " پشت، ہم، سر، پد " مان پشام، ہمبند، سترچک، پد رھگ "۔

پدرونی : (پ۔ د۔ وون۔ آئی) پدکاٹی، پشکاٹی، " پدرونی پدایک " بزاں ہاکے روگ بے اود و نرنگ یا رنگ و بلی و بلی و بیگ و پدو ایک۔

پدی : (پ۔ دی) رندی، پشٹی و حلاس، بکواہ، گنٹ انجیں۔

پدیانک : (پد۔ یا۔ گنٹ) چہ تنک، وار بارک پے بیو یا آس، جوڑ گریں ہاڈاکہ و اک و برزیں چیز کہ ہمیش و سرکپان و مان و سر و زوانت۔

پدی دوتنگ : (پدی۔ دؤ۔ م۔ گنٹ) چم و ہاڈوتنگ کہ سر و عش و تنک و انت، پدی دوتنگ۔

پدی دینگ : (پدی۔ دی۔ م۔ گنٹ) بچار " پدی دوتنگ "۔

پدیگ : (پ۔ دی۔ گنٹ) پری، حلاس، گنٹ انجیں، پیشی مردم مریں مردم۔

پدیگ : (پ۔ د۔ گنٹ) بچار " پدیگ "۔

پدینک : (پ۔ دے۔ گنٹ) ہنک کتیں چیز کہ ہیلے رزان و دیم و نرگرت بکنت و بس، کد و نشانی، سکین کتیں چیز۔

پدیر : (پ۔ قی) ہرابی مرگے و کسائیں چکت، چکت و کسائیں چکت، پدرونی ہرکائیں چکت۔

پدیر : (پ۔ قی) گومش و پدیر : بزاں چنک یا کدور جاد، بچار بکنت ناکریم 209

پدیر و پدیر : بزاں پلور جاد۔

پیش و پدیر : پدیر و پیشانی ناکانی لچک و ہمسون کنگ و آیان ہر دو کپان ہارگ و گنٹ کن آنت ہارگیں مان ہنٹ ہمیشاں پدیر و پیشانی۔

پُراہِیَک : (پ۔ ژ۔ را۔ پگت) نیبک، چچک، مرم، اولاک یا دلوٹ و ورنائی و رگ۔

پُراہِیَک : (پ۔ ژ۔ آرگ) بُردناک کنگ، چینے و ہردناک کنگ، بازماگ و ایش و "پراہِیَک" و بزانت، ہم کار مرد کنگ بیت کہ نباید کہ چش و بیت۔

پُراہِیَک : (پ۔ ژ۔ آرگ) ایردگ، بیگس پلے پتچان کار مرد بیت، براں سک دیریں یا سک ایرتیں چینے و ایرت چارگ و چم پکار آنت۔ براں پتچانی ویم نمب دُر زین نامورے بند اینت پاک چم پترو شک وینت، دُر زو بیگ، پتچانی استار استار بیگ و دُر گ چیزے و پ۔ دُر گ رگے و گندگ بیگ۔

پُراہِیَک : (پ۔ را۔ ژا) پدیاک و زین بر زین چار پادگی بے کہ بانبد آئی و سر و اوش آنت و دیوال و بر ز بندان کن آنت۔ دیوال و تہ ہم دارمان کنگ و آئی و سر و تختگ بند آنت۔ ایش و "پراہِیَک" ہم گوش آنت۔

پُراہِیَک : (پ۔ را۔ زگت) بُرز کنگ، بُرزگ۔ کسے و بُرز لیگ و آئی و ساہایک۔

پُراہِیَک : (پ۔ راشٹ) "پرشیت"۔

پُراہِیَک : (پ۔ راشٹ۔ ٹگت) پُرشیتگ۔

پُراہِیَک : (پ۔ ژ۔ رام) رند، گشت، یک کارے، یک رندے یا یک برے و کنگ یا بیگ۔ کارے باز رندے کنگ یا جاگھے باز رندے روگ یا گورگ بہ بیت هر یک رندے و "پراہِیَک" گوش آنت "پلانی و ششی پرام آنت کہ اِدے کیت" "پُراہِیَک" و پُراہِیَک گوش آنت "پرام کہ بچار دُکار و بارت" براں پُراہِیَک دُکار و بندالی سر و رندے رند روگ و چارگ کہ جاگھے آپ و نکنت و دُکار و بارت۔

پُراہِیَک : (پ۔ ژ۔ را۔ مکت) پُراہِیَک، مَرگے۔

پُراہِیَک : (پ۔ ژ۔ را۔ مکت) رندے رند کنگ یا روگ، پُراہِیَک پرام کنگ (۲) رند و زگ یا زو دیگ (۳) پُراہِیَک آوست و اُمیت و بندگ۔ پُراہِیَک بُنیات دُبے آسری کارے و دل و ویش کنگ (۲) رت و رت و دیگ و گلاہِیَک۔

پُراہِیَک : (پ۔ ژ۔ را۔ مکت) پُراہِیَک، مَرگے۔

پُراہِیَک : (پ۔ را۔ م۔ و۔ شش) بے شراہِیَک، ششکار۔

پُراہِیَک : (پ۔ ژ۔ را۔ ن) نژیک چ پُراہِیَک۔ دریا و آپ کہ بیل و کیت۔

پُراہِیَک : (پ۔ را۔ ن) بچار و پراہِیَک۔

پُراہِیَک : (پ۔ را۔ ن) نژیک چ پُراہِیَک، دریا و آپ کہ بیل و کیت۔

پُراہِیَک : (پ۔ را۔ ن) نژیک چ پُراہِیَک، دریا و آپ کہ بیل و کیت۔

پُراہِیَک : (پ۔ را۔ ن) نژیک چ پُراہِیَک، دریا و آپ کہ بیل و کیت۔

پُراہِیَک : (پ۔ را۔ ن) نژیک چ پُراہِیَک، دریا و آپ کہ بیل و کیت۔

پُراہِیَک : (پ۔ را۔ ن) نژیک چ پُراہِیَک، دریا و آپ کہ بیل و کیت۔

پُراہِیَک : (پ۔ را۔ ن) نژیک چ پُراہِیَک، دریا و آپ کہ بیل و کیت۔

پُراہِیَک : (پ۔ را۔ ن) نژیک چ پُراہِیَک، دریا و آپ کہ بیل و کیت۔

پُراہِیَک : (پ۔ را۔ ن) نژیک چ پُراہِیَک، دریا و آپ کہ بیل و کیت۔

یُراہِک : (پ. ژا۔ حث) ہفت ، پچیس میرن ، (۲۲) آزمان و عاہلیگیں جاگ .

پُڑاہگی : (پ۔ را۔ جگن) ہمارے گوں پڑاہگ، سبیلاری کنت۔ ہمارے گوں آزمانہ بڑی بی پڑاہگ، سبیلاری کنت۔

پڑا اُگل مندرل : ہما بالین مندرل جادو کہ پہ ہینتر و کان مندرل کنگہ ہا ترہ مان " درہ پڑا اُگل " ہاں دیگ بیت کہ ہینتر وک آنہ
سرہ مندرل بجن آنت ہ پدہ پہ دگہ استارانی سرہ ہ ترہ آنت ۔

پُراہین : (۱) پتہ - کرا - جے - ٹی - ہماچل کے تنگ دریا ہماچل کے پھناتے من اُت (۲) پتہ ہاشیپ و من شیپاں کے کچے
 غوریاں کانت کورج اور راج اُت آگوستری و زانگیں ایش اُت (۱) جھوک (۲) تنگین (۳) کھوری (۴) کھنگانہ -
 (۵) کیساک (۶) ہینان (۷) جہنرات ۔

پیرائی : (پڑ-آ-ئی) پہ آئی - آئی - راست -

پرایگ : (پڑ-آ-گیت) مان آگ، بردناک بیگ، (باز مردم ایشی، پر گپگ، بڑانت وزیر ایت کہ روت ایت اے آئی و حیت ایت) خوش ایت "اے ملک مجھ پر بر نعیت" بڑاں مجھ بر دیم، نہ روت ہو بردناک نہ بیت۔

پُر ایک : (پُر - آئینہ، پُر آئینہ، دریا، جیل، چیمے، پُر یک یا نرک چیمے، ہنگ۔

پُر بارہ : (پُر - کیا - رُو) پر جانکھے، روگ، درگج جانکھے، مان نہ نرنگ، چمیک جانکھے، دوائیک، مچک دومی جانکھے، روگ۔
 "پُر بارہ" بیکر اگلاں مستزل سے یا گیشتر آنت گڑا میاںجی، منزلان مان نہ نرنگ - پُر بارہ - DIRECT

پیر بارہ ۵: (پٹہ - پانچ - رُف) بچارہ "پربارہ"

پیرمیںد: (پیر-میں-3) پابند۔ جہان سانگ، بندگی کنگ جے پیر رنگ یا سانگ، ہاترہ (۲) "تور" و ساویا "تور" و جسد کہ الیشی و "پیرمندی" گوش آست۔

پیر بمشدد: (پ. پ. ج. ۱) سرت. ناز بنگ یا آکر، ہا بسند کہ پر بندوک ٹے گوش آفت. (۲) لچرہ پر بندگ، (ہجند۔

مُتْرَبِند: (مُتْرَبْن - بن - ن) دھماکا، چھاپ، پڑیگ - پڑجہ یگ - پڑبندہ کنگ -

پیر بندگ : (پ۔ بن۔ دلت) بچہ بندگ ہزار بچہ جو کنگ (۲) تاز بینک یا سورت، مجلساں پر بندوک و گالان خوشگ۔

پُر مُبندی : (پُٹ۔ بُوٹ۔ دی) تُوڑ : ہمارا دکہ چُج ڈاٹک کُپُگ ڈ کار مرد ہیت۔

(۲) پائندی : ہما پس یا گورا نڈ کہ پہ تیاھگ ہ ہاترہ و ساٹک بیت ۔

۵. مرقومہ مصنوعہ شہزادہ یونسنگ داہلگ - چونکہ پرمیتری میں دہڑکیں اور مریٹنگ -

پرسنجا : اپ رت ہا۔ لیلیم۔ نیلام : بڑاں پر یک چینی، بھانگ، یک مردے اوشیت، ایت، یکبرے یک کتزیں بھایے
پر کنت۔ ن مردم آئی، پر کمان کن اُت ہر کس گیشتر وٹ ہما ئیک بیت۔ اے گال پر "گر دے" یا کہ "مستدو، زیرگ، خوجان کار مرد

بہتر (تازی : مزیدہ) .

پریگ : (پ. ب. یگ) چیز، سرد، یگ۔ گیش یگ۔

سرد پریگ : سر پریگ۔

تپ و پریگ : کسے تپ و گرگے رنگ و درد و پریگ، دل و پریگ : پے کارے ونگ و واہگ و ارگ یا پے واہگ
کار ونگ۔

نوک و پر بیگ : اولی شب و ماه و گندگ بیگ و ماه و بیگ بیت .

کار پر بیگ : سکتا ہوں کار بیگ۔

ترنگ (۳) رنگ و بدل رنگ بے مردم و دیم و رنگ و خوشگ بیت کہ کجام نتیجہ آئی ، دل و سماء ستاء دیم سحر کنت ،
پر رنگ (۴) چاکر و ترنگ ، مان ترنگ ۔

پیرتل، (پ۔و۔ت) : پریمک، پریمگ : لوگ پڈل، تل وٹک۔

پُرتیک: (پُرتیک) بھار ۱۰ پُرتیک ۱۰۔

پتہ تک : (پتہ - ٹھکانہ) بچاؤ پر متل ،

پیرتک: (پُر-تک) تنگ و پُتر براں میدان، دُورک و پُتری، آئیو کین مردم یا دُک چیرے۔

پرتنجیک : (پڑتق - چک) سک مورتجک۔

پکڑٹ : (پ۔ رٹ) دُبدڑ، گڑگڑ، بازگپتی مردم، پوتار یا پیتار۔

(۲) مثلاً، قوتی میں مرگ "گولو" میں مرگ۔

پُر جنگ : (پُر - راج - ننگ) ننگن : ملانارستان جنگ کرتے بہ بیت پر درگ ۔

(۲) گندہ پر جنگ : ہزاں ہشک ، آستینک ، ٹنگ ، بدن ، بچا دروچک کہ پر گور ، گنگتہ جریگ بیتھے رنگ شلوارہ یادگار گوری ٹیلوی

عقد (۲) مرگ پر جنگ براں ایر دیگ، تنگ یاکرم یا آپ، محبت جنگ، ہمارا شنت و پدہ پاد آگ

پُڑ جَنگ : (پُڑ - ج - ننگ) آئے گندگی لیب مَپُڑ جَنگ : براں وقی سئے وارگ بچئیں رِوہ آرگ کر لے رَنگ و دومی لیب و یک

دائے درگ بیت بزاں چ لیب و چار کشکان کشنگ مژدن و ایر کنگ بیت۔

پہرچ: (پہرچ) داریں پیش آئی و تاک اک: پہرچ، چتر یا چٹل، پہرچ و تگرد۔

پہ چنڈ : (پڑ-چن-ڈ) پرچندگ و جند۔ پرچندگ و کار و نامگال۔ پرچندگ و ہرماگال بزبان "پرچند"، پرچند۔

پُرچینڈ: (پرز-جین-ڈ) پرچینڈ، پرچندگ و کار۔

پُرچند: (پُر-چن) ہمارا ان کو آئی تہ سبیل یا پیری ہر چند گ بنت۔ ہمارا ان کو گوں آئی ہر چند گ بنت۔

پرچند ٹوک۔

پرچندک: (پڑ-چن-ڈک) مردے اگر انہیں چیزے باک پرچ (انکس ہریک چیزے چوت) پر تندی اچھش چندک

دُر نرنگ کہ دُور بکپ ایت۔ تیلانک، گورگت یا ہتھینہ دیگ۔

مزاری پر چنڈگ (۲) پر شانک، دُر نرنگ۔

پڑ چک : (پڑ - چک) باز مردم یا ساهدار : پڑ چک یک مردم یا ساهدار ہے ، یکپارہ کی بجائے ، پڑ چک : پڑ چک : (پڑ - چک) باز مردم یا ساهدار : پڑ چک یک مردم یا ساهدار ہے ، یکپارہ کی بجائے ،

سرد کبک۔ موریہ کبک ایک چھیندرہ پتھر جانتے۔ چیزیں سرد کیا پارکی ریچک (۲) ہول کبک۔ جنو منو کبک۔

پتھر چلب: (پتھر - رچک) پتھریں چکڑے رچک و یکتل بیک (۲) تاب دانگین ہدیک یا سارے تالابی در ایک (۳)

کے، چیدہ بگیاں بارہ، کپت جنگ، آیاں پاشک کنگ (۴) کار و ہراب بیک یا شہر کرتیں کار و ہراب بیک (۵) دونکلیں

چینہ و تاج رجب

پیر چناب: (پیر - برج - نکت) پتی جگ، چیزان سر پہکت، ایر کنگ، سر پر سدناویگ، تڑی جنگ یا کنگ۔

پیرچینک: (پُر۔ چے۔ ن۔ ک) پیرچینک، سچار "پیرچینک"۔

پہلو: (پ-ر-ڈ) بچے کہ "عمان" عازر بیت مگر انءم مروچاں هست. ناہئے زندہ کدک سے بارک است۔

دل نہ سوچ ایت سربازی مجھے۔

پُردا : (پڑ- دا) پردات نیکراھی متوکانی منزگری ء مردم کمرایت پدء زندگ بیت ء دگر دنیا بے ء زندمانی کنت ہما دنیا ء نام انت » پردا « بانڈات [پارسی : فردا - تازی : الآخرة] -

پُردات : (پڑ- دات) بچار » پردا « -

پُردات : (پڑ- دات) » پردیک « ء گوستنگال بزاں آئی ء پردیک ء کار کرت -

پُرداچ : (پڑ- داچ) پے سیر ء گینگیں گدء بچ ء دگر سامان - پرداچ کنگ -

پُرداچک : (پڑ- داچ) چنگ ، پردازگ ، ہیران کنوکیں کار کنگ ، کار پرداچک یا پردازگ - (۲) پرداچ کنگ بزاں پرداچ ء سامان گنگ -

پُردار : (پڑ- دار) پُردارگ ء کار ء کنوک ، پرداروک ، پردارگ ء کارگال ء پردانگال بزاں پردارگ ء کار ء کنوک یا پردار -

پُردارگ : (پڑ- دارگ) داگ پردارگ : بزاں داگ دیک - ترکل بزاں بچی داگ یا کربا دوجی گوندوج ء آس ء کنگ ء گوں آئی ء توستکیں یا زندکیں بچ ء کان کسانیں داگ پردارگ -

پُردارگ : ہر گنگیں گرمیں چیرے دگر انچیں چیرے ء سدرہ ایر کنگ ک آئی ء داگ بدنت -

پُردان : (پڑ- دان) ہمارے کپڑوں آئی ء تہ کن انت مسیق یا بیشری ء پڑانی چندک ء درپ یارزان ، پڑانی خم کنگ ء کنت ء درپ یا جاگر بے کاریں مردم ، بے بستیں مردم ، پھولیں مردم اک : باردان -

پُردرد : (پڑ- دزد) چہ درود پڑ ، ہمار درودے پردانت - درود چہ پڑیں - اک : پُردردی دلی -

پُردرک : (پڑ- درک) پردرگ ء کار ، پردرک ، گلتائی ، آذر دمی -

پُردرگ : (پڑ- درگ) چیزے ء سدرہ پے درک ء میدان روگ ء ایک - پردرگ ڈگ ، آذرود کنگ ، گلتائی کنگ - کارے دگر گنگ رنگی دست چنگ کارے پے گنگ کنگ -

پُردست : (پڑ- دست) ہمار دست ء پڑانت بزاں زر ء مال ء ست ، ہزگاریں مردم -

پُردگ : (پڑ- دگ) انچیں گدے ک دگر چیزے ء پردیک بیت یا گور ء کنگ یا پاد ء کنگ ء پوشگ بیت ک مردم ء پے ستر بخت - فوان ، اندر ، اندیم ، بچ ، ننگ ، آبرو ، پیشکا ، بے پردگ ء بزانٹ » بڑہنگ - انت -

پُردل : (پڑ- دل) دلیر ، بھادر ، نہ ترس ، مزن جگر ، مردینی نامے باز مردم ایشی ء پُردل » گوشر انت کزد انت -

پُردم : (پڑ- دم) دم نہ بڑھیں ، ہمار کزند نہ انت - ہمار دق دم ء پُردم بزاں پے زندی ء دم بڑگ ء رند آدم ء گزنگ -

پُردو : (پڑ- دو) بچار » پُردو « -

پُردوہ : (پڑ- دود) گمرک ، پُردوہ ، ہند ء ہمار جگر ک اود ء مال ایر گجگ بیت کھے مالان سنگ گزگ بیت - [پارسی : فرد تازی : فیضہ] -

پُردوہ پوش : (پڑ- دود) پوشش ، پردگ پوش ، پردگ ایر کنوک ، ستر کنوک ، بچ ء ننگ ء پھر بڑوک ، ہڈا ء ساڈانت -

پُردوہ دار : (پڑ- دود) پردگ داروک ، مومر ، ستر ، ہماجنیں ک دراندانی دیم ء نکپ انت -

پُردیک : (پڑ- دیک) پردنگ ، چیزے ء سدرہ گدے یا دگر ہے رنگیں جیسے انچوش ایر کنگ ک ہما چیز ہمیشہ ء چیرہ کار ء اندیم بیت -

پُردیک : (پڑ- دیک) کارے ء کنگ چہ زندی کلایش نیگ -

پُردیک : (پڑ- دیک) بچار » پُردیک « -

پُردنگ : (پڑ- رنگ) بچار » پُردنگ « -

پیش : (پ - ریش) بھار "پیش"۔

پُرشش : (پ. پرسش) پرشگ، پرمانگال، بزان "پر پرسش" "مکرمہ ہے"۔

پیشکش : (پ۔م۔ش) پرو رنگ ۔ پڑہ رنگ ۔

پرشانک : (پرست - ٹنگ) یک چیز حسرتاً شکر وادیا دگر انجمن چیزے ٹنگ ٹنگ ، انجوش ریچک کہ آئی لئون ، یکدست ،

گہیت۔ ہاک پر شاٹگ : ہاک پر پڑیگ۔ مے رنگ و ریک پر شاٹگ۔ (۲) پیر چنڈگ : ہم کا مرد بیت بے بزانے

ضرورت راشت۔

پیر مہنت : (پ۔ مرشد۔ ت) مہر شگ۔ گونستگال بزاں پر شگ۔ کارے گوت، منکر بوت۔

پزشت پزوش : (پ - ز - ش - ت + پ - ز - ش) کہے ، انہیں رنج و روگ یا تنگ کہ راہ و مخرج ہے ، لگتا کنان بکنت ۔

(۲) جنگ چریب، پرشت پرورش کنگ : جنگ چوپ کنگ۔

(۱۳) پر سامانِ کثرت، گہیر، شہر، سہتانی، پردہ شگ، چیمہ، میزے، گرگ۔

پُرشنگ : پ۔ مرس۔ تنگ) چہ پرشنگ، دیر گوسنگال ہذاں دیر انت کو پرشنگ، دیر انت کو پرشنگ و لارے کونگ

پُرستگیر، ہمارے سچے ذاتی دوست ہیں۔

پُرشتگیں: (پُرشتہ تہجے بن) ہمارے پرستگ، ہمارے سچے زانت، مکر ہر تگیں، کپتہ چنڈیں۔

پُرسش : (پ۔ پرسش۔ ت۔ تھ) مہذبہ لے گاں د پُرسنگ، انت لے گاں گوں دگہ گالے یکجا حور و بیت، چو درد گالی گالے :

مریبت هر وهد باید انت کسرم « پرشتگ » نیشگ لوٹ ایت . تخا ایش « پرشته » نیشگ کرد انت . البت وهد

کر لے گوں دگر محالوں چمک بجھا ہور بیت و آگاہ کلاؤں سدا ستم کنت گزرا ایشیہ «گ» کہ بیت و آئیہ جاگنہ «نہیتگ»

ہیت اک : "پُرسْتہ حَیْم" ، پُرسْتہ دِل دِگہ دِگہ ۔

پُرشْتہ پاد : (پ - مرش - تہ + پاد) پُرشْتگ پاد : ہمارا آئی و پاد پُرشْتگ۔

پُرستہ چیم: (پ. رُش۔ تہ + چ۔ تم) پُرستگ چیم: ہماردم کہ آئی، چیم زبرنچ نہنت: اے رنگیں چیم ناسوم بنت

بے باز سلامتیں خیمِ ہم انجوش کھنچ بنت۔ (۲) خیمِ جہل بے لجامِ ہم گوشگ بیت۔

پُرسْتہ دپ : (پ۔ پرس۔ تہ + دپ) : پُرسْتگ دپ : ہما کہ دپ نے پُرسْتگ پر کسے، گوشِ انتِ ہما گت کہ باید

انت کہ گوشگ بہ بیت نہ گوش ایتمے۔

پُرشتہ دل : (ب. عرش - ن + دل) پرشتگ دل : ہمارم کہ آئی دل پرشتگ .

پُرسِ شَہِ ہال: (پُ. پرسش۔ شَہ + ہال) پُرسشنگ ہال: ہمارے لوگ کہ آئی، ہال میں جاؤں جو انہیں دے، بڑگ۔

پُرشک : (پ. ر. شک) چیز سے پُرشک براں کنز بیگ، کھیں چیز سے ہے رھندی و زور راں سدی فکر و چنڈ چنڈ

۴۳۴

آسمان یا آزمان و پُرشگ : بڑاں کسے و سہ رنج و اندوہ و تاوان و بیزانی بے کاس و بے شمار کپک۔

اولا کہ پُرشگ : اشتراک دگر اپنی اولاکے پادیا دست و پُرشگ۔

باسک و پیر شگ : باسک و ہڈ و پیر شگ : آادان بیگ : مردے و ہیران بیگ گیشتر پیرات : گمشگ بیت .

بوجیک، پرشگ : چ گوات تو پان، بوجیک، تھنگان، یک یک، یک یک، یک یک، پرشگ، مے رنگ، دگر، یائی، اولاکانی

بادی زشک : باد و مونس سگ اگان کسے رزانت ک جاگہ دست زور و دیگر رکعت است غبار نہ کو ۴۰

گوشک بیت "زاناں تھی دتی پاد پرشنگ آنت"۔

پیت ۽ پرشنگ : سنت ۽ مراہداری ۽ ید دیگ۔ لہنر ۽ ورگ۔

پنرک ۽ پرشنگ : گھوڑگ ۽ چنچ بنگ دتی بندہ تاک یا پشترکان چنچ کنگ کہ تیج ہتی ایت یا شرب ایت پیل ۽ تاکانی پرشنگ ۽ رچک۔

پوڑ ۽ پرشنگ : دھل کہ چ زمین ۽ در آگ ۽ زور جنت گھوڑا زمین ترک ایت ۽ پوڑ پرشنگ آنت گھوڑا پوڑ پرشنگ۔
پونر ۽ پرشنگ : پونر ۽ ہڈ ۽ پرشنگ۔ پتی ثوری بیک، بے شرب بیک۔

پھلیک پرشنگ : پھلوک پرشنگ : پھنا آں چنچ کنگ بزاں انہیں کارے کنگ کہ کش ۽ پھنا ۽ پھلیک ۽ ہڈ ۽ نیم برنت۔
تاس ۽ پرشنگ : آپ داری تاس ۽ لپک، ٹمکریا تاس ۽ شک بیک۔ پگم یا درد واری چ پچاں ارسانی ۽ شک بیک ۽ چ دینگان ہکڑک۔

تبد ۽ پرشنگ : بزاں کم بیک بزاں دتی زور ۽ ورگ ۽ مسرہ ایر ماگ ۽ دیگ۔

تج ۽ پرشنگ : نیم یا گومز یا دگر انہیں بھداریں کوگک یا بالو بیہ تیج ۽ کہ چو کنگ آنت ۽ پرشنگ۔

مردم ۽ تج ۽ پرشنگ : بزاں آئی ۽ ڈٹ ۽ در آگ آئی ۽ بٹا کافی پرشنگ بیک ۽ زور وکانی زار بیک۔ حمت ۽ حاتی ۽ روگ۔

آپ تیج ۽ پرشنگ : بزاں کتیں گرم بیک یا شیر گرم بیک۔ زوراک ۽ زور ۽ روگ، نادان دیو کہیں مردم ۽ نادان دیگ ۽ بستارہ کنگ۔

ثران ۽ پرشنگ : شعل ۽ پرشنگ یا گپ ۽ پرشنگ بزاں پر سر ۽ روگ۔

ثرانگ ۽ پرشنگ : تھال ۽ پرشنگ، بات ۽ گیر ۽ روگ، کسے ۽ مر جیڑ ۽ بے ثرانگ بیک۔

تگر ۽ پرشنگ : تگر ۽ کز ۽ دوتل بیک ۽ لکت بیک، چھشکی ۽ آئی ۽ پیشانی پرشنگ یا سکتیں ہشکیں پتا بھیں تگر ۽ گرائیں چیتہ ۽ چیرہ آگ ۽ پرشنگ۔

تن ۽ پرشنگ : تن ۽ تن ۽ حلاس بیک بزاں ہنچک آپ ورگ کہ تن ۽ کنگ ۽ حلاس بیک، چو آپ ۽ سیر بیک۔

تونس ۽ پرشنگ : ایر ملائو کہیں تن ۽ پرشنگ۔

تھال ۽ پرشنگ : بکار ۽ ثرانگ پرشنگ۔

ٹال ۽ پرشنگ : زرچک ۽ بارگین شاہ ۽ پرشنگ۔

ٹمک ۽ پرشنگ : پیت ۽ سنت ۽ مراہداری ۽ پرشنگ بزاں مراہداری ۽ ید دیگ ۽ ہر کس سزوت بیک۔

جار ۽ پرشنگ : حال ۽ پرشنگ بیک بے گال بند ۽ حال ۽ پرشنگ ۽ "جار ۽ کپک" آنت۔

جان ۽ پرشنگ : ژند بیک، پرشنگ بیک، ہڈ پر و شیں زندگی بے گرگ۔

جنگ ۽ پرشنگ : جنگ ۽ جنگ بیک، باز جاگھان ۽ جنگ بند بیک ۽ حم کارو بیت۔

جھلک ۽ پرشنگ : ہے آپ ۽ ورپ ۽ پرشنگ ۽ بھر بیک۔

چک ۽ پرشنگ : دیم ۽ پرشنگ پرچاک ۽ چک ۽ بزاں لے نیم یا نیم ۽ بزاں دیم ۽ نیم، باز مردم ایشی ۽ گردن ۽

بزانت ۽ زیر آنت ۽ روا آنت، بے ایشی ۽ راستیں بزانت دیم ۽ یک کہتے آنت، اک ۽ "چک جنگ" یا کہ اگر بزانت ۽

"چک پرشنگ" بے ۽ چک ۽ گردن ۽ پرشنگ ۽ مسم زانگیں گال بند ۽ یک ۽ "چک ۽ گردن بیک"۔

چھانی پرشنگ : شرننگ ۽ میار بیک، چھانی نا ذراحم ۽ سبب ۽ چھانی برابر تیج ۽ بیک کہ ناسوئیں نیم ۽ پونش آنت۔

دار ۽ پرشنگ : دار ۽ بھر بیک، مردم ۽ کار ۽ سکت گدگین رنگے آٹوگ، سکت نلیک بیک، کار ۽ لگانڈو بیک۔

دپ و پرشگ : چہ چہ پینہ لنگ یا کسے ، جنگ ، گپ کرت نہ کنگ ، پ زہر کنکی گوش آنت ، تو سچ نہ گوش نے
زبان تنی دپ پرشگ :

دور چک و پرشگ : دور چک ، پتھر یک سرجم ، آئی ، بھرے ، پرشگ .

دست و پرشگ : نرندیں چہ پینہ لنگ ، دست ، ہڈ ، پرشگ . پ زہر کنکی گوش آنت ، بے کار ، لذت پر چاہ کنے
زبان تنی دست پرشگ آنت . بے کس بیک . بے جواز بیک ، ہاسک و پرشگ ، برات و بیران بیک .

دکان و پرشگ : گراک ، کم بیک ، چیز و بھانہ بیک بے ہما وحدی گوش شگ بیت کہ یک برس آدکان ، سودا باز
بہ بیت پدہ ، چہ کجام یک نیتونے ، گراک ، کم بیک ، سودا نہ بیک .

دل و پرشگ : ختب و پرشگ ، کم بیک ، واحک و پرشگ ، چہ کارے ، کنگ ، ختب ، واحک ، کم بیک . چہ
مردم و ہم ، دل پرشگ آیت . چہ اھولان ہم .

دلوت و پرشگ : چہ اولاک ، دلوت ، کند ، جبر یک چہ برزیں جاگے ، کپک ، آئی ، دست یا یادہ پرشگ .

دیوان و پرشگ : گنگ ، یاد ایک ، بزاں دیوان ، ہندوکان ، یاد ایک ، کروگ .

رواج و پرشگ : کام گنج ، بدل بیک .

رہبند و پرشگ : کانورہ ، پرشگ . رہبندیں کار یا چیز یا پرمان ، بے رہبند بیک یا چہ رہبنداں در ایک .

زبان و پرشگ : چہ نادر اھی بے ، نیتون ، یک مرگ ، نزدیک بیک ، وعدہ ، بلک ، برابر نہ مرگ ، گپ و نہ
گیشگ . پ دگر زبان و در برگ ، آئی ، آب و گال ، کانورانی پ جوانی گوشگ . زبان ، مان رہبنداں کپک . پ زہر کنکی کسے ،

گوشگ " پد چاکت نہ جن نے زباناں تنی زبان پرشگ " ، کول ، اکرا ، پرشگ .

زرد و پرشگ : مزن بھائیں زرد ، چہ وشدا نک بیک . چوش ہم گوش آنت کہ " بے زرد ، نہ پرشگ آیت " .
بزاں اد ، کس نے نہ زیر آیت .

زرتاک و پرشگ : کاکدی زرد ، پر وشدا نک بیک ، انجوش کو زرد ، پرشگ .

زور و پرشگ : زوراک و پرشگ : مردم ، اولاک ، گرم یا سارتی یا رگہر چہ پینہ زور ، کم بیک ، سرد

ایر جیل ، دیک .

سادہ پرشگ : سکتیں نرند ، داریکیں سادہ چہ دارہ ، پرشگ بے ہما دان ، نہ سدرگ ، کم کم ، مے جاگہ ، انجوش سدا آیت
کو گوش نے زباناں گنگ بیک .

بتک و پرشگ : وشتی ، پرشگ بزاں کسے ، ہر زنگیں گپ ، کارے ، راست منگ ، رند یک ، اگر چہ کجام یک نیتونے
آئی ، سرد ، ببہ نہ کنگ .

شاپک و پرشگ : ہر چہ پینہ کار مرد بوتگیں تکیں ذرا جس دارہ ، پرشگ . کارے یا جاگے ، مزن رزانے ، پرشگ .

شاہ و پرشگ : دور چک ، شاہ ، بزاں مزین لب ، پرشگ ، تاوان ، بیرانی بیک .

شدہ پرشگ : سیرلاپ بیک ، ہمنچک ، دُرگ ، دُرگ کہ شدہ ، کار بیک .

سکارہ پرشگ : کار ، بچک بند بیک .

کول و پرشگ : لہزہ زبان ، احد ، پرشگ .

کودہ و پرشگ : کودہ ، پتھر بیک ، کار بیرانی ، تاوانی بیک . مردم ، سرد ، رنج ، اندوہ یا تاوان ، کپک .

گپ و پرشگ : خبر ، پرشگ بزاں سرد گند بیک ، منگ بیک .

گڑب : پُرشگ : چکر برجگ ، چہ توپان یا دگر نیونے ، پرشگ ۔
گرکانہ پرشگ : دکانے ، گراکانی کم ترشگ و کم سورا بیگ ۔
گردن ، پرشگ : مردم ، دولت یا اولاک ، گردن ، ہڈانی پرشگ کہ گڑا گردن دارگ نہ میت ، مبارک بیگ ، شرمندگ
بیگ ، تادان درگ ، بہت دار بیگ ، رہا ، گف بیگ ۔

گردن و پرشک : مردم ، دولت یا اولاد و گردن و خدائی پرشک که عزا گردن دارگ نه بیت میارگ بیگ ، شرمندگ بیگ ، تاوان درگ ، بخت دار بیگ ، ریاء خفت بیگ -
گرم و پرشک : گرماگ و گرم ، کم بیگ بزان گرماگ و خمد سدان که گرم کم تزان بیت خوش آفت ، فی گرم پرشک یا گرم و زور پرشک .

گلک : پرشک : کاروان : یک یکت بیگ : نیادی جاہ : چسندہ : بھاء زیرہ : خشک پر چاکہ : گلک : حما جاگہ : ہم خوش
آنت کہ پہ درگہ جاگہ : چسندہ : کارانت : ہموہ : بھاکن : آنت کہ سبہ : ہرکس پہ چیزہ : مگرگ : ہموہ : روت : روج : مگر ہندگ : اے
بھاء زیرہ : ہند بیت : گڑا گوش : آنت : گلک : پرشک : یا : نیادی : پرشک :

گھنگ، پڑشگ : چہ کے، سرء گھنگ یا گھوہ، دیر بیگ، چہ میار باری، رندہ میار، دیر بیگ۔
گورم، پڑشگ : دریاہ جولاہی پہ تیاب، آگ، پڑشگ، گرناگ، کو دریا سکت گورم بیت، زور، ہم سکت باز گورم
بیت گرناگ، اسے گورم، بوم، گت، انگیں سرء کہ گورم کم، کنت گڑا گوش آنت، "نی گورم پڑشگ"، بڑاں گورم، زور پڑشگ
نو گورم کم، بڑاگ، "گورم، ماں سرء پڑشگ"، بڑاں جنجالے سرء کپک۔
گوھر، پڑشگ : ماں دستان، گت، انگیں سرء سارقی، کم، ترگ، سارقی، گوھر، زور، کم، ترگ۔

نچ : پرشگ : مردے کہ نوک گوں مستریں مردے : دو چار کپ ایت بگیجی مہس و دیوان و آن و گپ جنگ نچ کنت
 بے و ہدیکہ باز رندہ : مند و نیادی بیت گواپ آزادی گپ و تران گرت کنت بزاں " نچ پرش ایت " بانورہ ہم بلیج : گوں سارنک
 و نچ کنت بے رندہ : نچ پرش " ایت (لے گپ پ خوانی و دگوش کنگ کوٹ ایت کہ " نچ : پرشگ " و بزانہ " بے جی زبانت)
 میارہ : پرشگ .

شکرہ پر شگ : ہاں جنگ و پڑ، شکرہ فروش درگ و نچک۔ شکرہ پہ لکے، سدرہ بیٹر برگ دز پر چنگ۔
لوار : پر شگ : تہہ، گلت یا دز چک و زورہ کم تر شگ۔

لوگ و پرشگ : لوگ یا بان ، چندہ پرشگ و عورگ و کپگ ، لوگ ، برباد و دیرندان بیگ ، قحط و سختی ، وارء دیرندان بیگ ، لوگ ، سرمیں مردمانی لوگ ، پل دیگ و درآگ ۔

مَنف و پَرشگ : دُکار و تود مَنف و تَرنگ کہ زندہ شکار بیت بیے بلے ہما جاگھاں بیت کہ اورد، کُشگ مر بیت کہ چہ آپ
دُکُشگ و رندہ انچوش بیت باز جاگدہ پوڑہ پَرشگ و بزانہ ہم کار بیت۔

محتاج و پزشک : چہ درمحتاج و محتجیک کہ باز برہمے پزشکیں محتجہ ہم دتہ کہ پیت۔ انھیں برہمے محتج پریش ایت سبے زبرداریت
 ۱۰۱ اے اگاں ہم دتہ ماہی بہ تر ایت گڑا جکت جنت

منہ و پُرشگ : آبدست و پُرشگ بزاں چہ سرجم و آبدست کنگ و پیسر و کجام نیوئے ، آبدست و نیم کنگ چہ پاد آئیگ ۔
 مُلک و پُرشگ : مردمانی چہ نلک و چہ کجام نیوئے و در آئیگ و روگ یاکہ پے نلک یا میڑے ۔ ہاتر و چہ ملک و در آئیگ و
 اورہ آئیگ و جم بیگ ۔

میار، پرشگ : بچار، تچ، پرشگ

ناڈراہی و پرشگ : ناڈراہی و شنگ بیگ، ناڈراہی و کپکپ۔ ناڈراہی بے کہ ٹکے، کپنگ آئی و زورہ کم۔ بیگ کم
گوشگ بیت۔

نام : پرشگ : نام : شنگ : تالان بیگ : کسے نام : ماں ملک : مرکز انت : بیگ ۔

نشہ : پرشگ : بچار : نشہ : پرشگ ۔

نشہ : پرشگ : بے ساری و ہوشی : پرشگ : بے ساری : رنگ : بے ساری : بے ساری : زور سار کنگ ۔
رنگ : انت : بے ساری : جند انگت ہم صت بے : چہ کجام یک نیونے : سہ گڈ کنگ بہت ۔

نیادی : پرشگ : بے بجا : زیر : جم بوتگین : بوتگین گنگ : بجا : زیر : بند بیگ : گنگ ۔

داب : پرشگ : کسے : اگاں : مرد و یک نام گپتیں : دھدے : و پس : ایت : کراب : بچت بے : چہ کجام نیونے : آند
و پس : ایت : کراب : باز چوشیں : مردم : پد : داب : ناکہ : دیراں : نیونے : گرش : انت : داب : پرشگ : کسے : چہ داب : زور
پاد کنگ : رند آئی : پد : داب : آگ ۔

دار : پرشگ : گیگ : پرشگ : بے کار : کسے : دار : گیگ : بیگ : بے چہ کجام یک نیونے : آئی : دار : کار : کنگ
: نیگ : پد : آئی : دست : دے : کار : نہ بیگ ۔

وت : پرشگ : چیرے : دتی : سر : وت : پرشگ : مردم : دت : شمر : بیگ : شد : مندگ : بیگ ۔

وتال : پرشگ : انجین : حالے : دتی : سر : وت : شنگ : بیت : وتال : پرشگ ۔

پرک

وتال : پرشگ : بچار : وتال : پرشگ ؟

حال : پرشگ : حال : شنگ : بیگ : حال : ماں ملک : مردم : تالان : بیگ ۔

ہنبرہ : پرشگ : ہنبرہ : ناہنبرہ : بیگ : ہنبرہ : زیر : نہ ۔

یدارہ : پرشگ : چوکر : بوجیک : گرابان : چہ تو بان : یادگار : انجین : نیونے : یدارہ : پرشگ : متو : متو : بیگ ۔

پرک : (پ - ر - ک) : پیر : دگری : یکڈول : بیگ : (تازی : فرق) ۔

پرک : (پ - ر - ک) : چم : ناڈ : داسی : کچم : اسپیدگ : رگ : شمر : ترانت : مکت : شمر : بیت : بلوچ : پایشی ۔

مہرنگی : بندے : ترانت : کسے : چم : سرا : لوچان : مے : کن : انت : (۲) : دارہ : زانے : کسے : چم : ایشہ : پرزہ : آس : روک : کن : انت : ایشی : پیشی

چہ : ریدگیں : دارہ : ترند : ترانت : داسی : کوہ : باز : بیت : زمستان : ساری : مے : کسے : چم : جہیز : بدایت : بند : ایت : (گھر) ۔

پرک : (پ - ر - ک) : پڑو : جنینی : ناسے : کڑی : پری : پریاتون : پاکہ : پروین : نیم : نام : انت ۔

پرک : (پ - ر - ک) : مدگ : وڑیں : بالوے : کچم : مے : سکت : زند : انت : اگاں : بند : ایت : ہم : بانزل : مے : بند : نہ : بنت : (بچار : بیت)

(۲) : بالیکلاب : یک : زانے : کسے : ایشی : انگریزی : " ہیلی کاپٹر (HELICOPTER) : گوش : انت : (۳) : بچکر : باز : مردم : یشتال

(BICYCLE) : بائیکل : گوش : انت : کسے : آیاں : اسے : نام : ایشی : پچر : حانی : قوارہ : پرستگ : بے : باید : کہ : پرک : ہیلی کاپٹر

نام بہ بیت یا شکل کا نام "یشال" انت۔

پَرکار : (پَر-ک-ا-ز) کار برے کہ پر گردیں منگلیں کشک کشک، کار مرد بیت چو جگ، انت کہ یک سر سوچی دوی سر، پینے پر انت سے۔ پہلیبت، پندانی زانگ، ہم کار مرد بیت۔ ایشی "پرگال، پرگار، پرکال" ہم گوش انت (بچار بت) پرکال : (پَر-ک-ا-ن) بچار "پرکار"۔

پَرکان : (پَر-ک-ا-ن) سر باز، یک شھرے نام انت کہ چہ "آرام کھن"، چہ "گورد"، پَرز انت۔ ایشی "پَرکھن" ہم گوش انت۔

پَرکپ : (پَر-ک-پ) پرکپ، پرکپ، پرمانگال بزاں پرکپ، پَرکٹ، چٹ بہ ہلاں بہ بے، بیگواہ بہ بے۔

پَرکیگ : (پَر-ک-گ) گنگ، ہلاں بیگ، چٹ بیگ، بیگواہ بیگ، پشت نہ کیگ، چھ سر نیایگ۔

پَرکیپت : (پَر-ک-پ-ت) بیگواہ ہوت، چٹ ہوت، ہلاں ہوت، گنگ انت۔ "پَرکیگ" "گوشنگال" انت۔

پَرکشش : (پَر-ک-ش) "پَرکشک" "پرمانگال بزاں" "پَرکشش" "بچار" "پَرکشک"۔

پَرکش : (پَر-ک-ش) ہماسا دیابند کہ گون آئی، ایک چھینڈ یا اشترا باربتگ بے ترندکش اتگ (۲) مالدہ یک زانے (۳) کمان، پَر ترندی کشک، "پَرکش" "گنگ" ہم گوش انت۔

پَرکار

پَرکشک : (پَر-ک-ش) کشک، شھرات یا لٹ، جنگ۔

پَرکمار : (پَر-ک-م-ا-ز) ہماکت کہ ماں کوہانی چٹوک یا آبزواں ہنت کہ چہ ساتہن، سنگرنگیں آب، لٹ پَرکٹ، پَرانت۔ باز ندکار ایشی، پارس + تازی، چر تھار، "بزانت، زیر انت"، "پَرکاریں نیم"، گوش انت کہ چش کنگ نہ لٹ، ایت

اہت چہ ارسان پَریں چھاں گوش کسے۔

پَرکھن : (پَر-ک-ھ-ن) "پَرکنگ" "پرمانگال بزاں" "پَرکھن" "چست" "پَرکھن" "سرن پَرین" "باز جگ" "پلینڈی"۔

پَرکنگ : (پَر-ک-گ) گیشتر کنگ، کتیں چیرے کتیں گیشتر کنگ، بھازیرگ، کتیں گیشیں دیگ، بیت ہردناک تر بیگ۔

چیلہ پَرکنگ : بزاں چیلہ، تمباک، آس کنگ، کشک۔

سوچی پَرکنگ : آس، سر، سوچی ایرکنگ کہ ہسچ انت، ہ آتا انت۔

منجیل یا تین پَرکنگ : پَرکنگ، یادگ چیکند، گراگ۔

سر پَرکنگ : سر پَرکنگ، گدہ پَرکنگ، گورد کنگ۔

نہر پَرکنگ : پَرکسے، گون مردے، کلوہ دیم، دیگ بے پَر آئی، نوٹگ، کر ہیت۔ ہے رنگ، پَر کارے، ہمشوری و ہازہ

ایشی : مردم پر کنگ ہم گوش انت۔
گٹ : پر کنگ : لچ گوش یا شیر جنک گٹ و مشر تر بیگ گوش انت۔ پلانی : گٹ : انت هر چنت که شیر جنت
پر کنگ کنت (تج : تر انت)۔

اولاک : پر کنگ : بزاں حج رنگ : دم : بزرگ بلکین شتر : بودناک تر بیگ۔
دست : پر کنگ : گوازیگ گیش : بیگ : گیشی کنگ۔

دست پر کنگ : دست جنگست : چیزے : سر : ایر کنگ۔

پُر کنگ : (پُر - کت : کت) جلیں رزان یا درگ در پے : چه آپینگ : آر تینگ یا درگ : انجیں چید مان کنگ کو پُر بیت۔
گزائیک یا شیک : کس : چه دهل : دال یا چه چنگ : سرور : سازانی زیران صنوش کنگ۔
دل : پُر کنگ : دل : دُر کنگ : دل : مرد کنگ : چه انجیں کارے : کنگ : کرامیت : بے امیتی هر دو کاں دار بیت۔
همت : دل کنگ۔

سر : پُر کنگ : شتر بیگ۔

دست : پُر کنگ : همت : چه چیزے : پُر کنگ۔

لاپ : پُر کنگ : بے سیر : جینی : لاپ : چک : بیگ : سبب بیگ : لاپ : میر بیگ : بزاں : لاپ : لاپ : بیت۔
تینگ یا ٹوپ : پُر کنگ : بزاں : چنگ : تیر یا شور : چه چتر : مان کنگ : چه بیگ کنگ۔

ملک : پُر کنگ : حالے : دیکپارگی مان ملک : تالان کنگ : هر کس : صحیگ کنگ : چه دم : چه چوت چیزے : پُر کنگ کو
دشتانی دل : چه بدی : بیرانی : آیانی پھر زک بیت۔
لوگ : پُر کنگ : هر چید : سامان مان کنگ۔

دپ : پُر کنگ : چه دُرگ یا آپ : بے جواں : گالندے ایشی انت کہ : گپ : یا هیر : دپ : پُر کنگ گوش انت : پلانی
پلان گپ : دپ : جت : یا کت : بزاں : چه بے : چه بکری یا کر بے : ریائی یا کر بے : چه پیشی یا کر بے : چه پرداخی۔
کس : پُر کنگ : بزاں : پسکین : ستر بیگ : چه درگ : موی : آئی : زهر گرائینگ یا بد گمان کنگ۔

پُر کوت : (پُر - کوت) کوت : کوت گزنگیں چیز : فرنین کوم : جوهان : لڈ : بوج : دگر : گزنگیں چیزانی جم گزنگیں جوهان۔
ها جاگ کر لڈ : بوج : دگر : گزنگیں : بیکاریں چیز : مود : دور : دیک بنت : ڈمپک : بزرگ۔

پُر کھن : (پُر - کھن) بچار : پر کان ۔

پُر کینگ : (پُر - کیک : کت) پُر کت : پُر همد : چه کت : کینگ : همد : پُر۔

پُر گ : (پُر - گت) سرگ : ها جاگ کر گون گردن : یجی بیت : سر : میدانی پشت : گٹ : آنگیں : روگ : همد۔
پس : پُر گ : ایشی : یک : دو جاگ : چه مرگ : هم گوش انت۔

پُر گ : (پُر - رگت) بال کنگ : ایردگ : بیگ : مان گزانت : مشرنگ : زانگ : یا اگل : چه سر : پُر گ۔

پُر گ : (پُر - رگ) گھگل : بزاں : ها منگلین چید : کائی : چه شا پک : مان انت : کر همیشه : پشت : تر : بیت : موکل : یا گاڑی :
دگر : انجیں چیدانی گھگل یا منگلین پارگ : بچار بنت : تاکدیم 223

کره : پُر گ : کره : همد : شکار گزنگیں زهداریں بھر : بانزل۔

پاک : پُر گ : پاک : ها چور : چه کر : رس : تاج : لک : انت : پُر ک۔

- پریٹنگ : (پڑ۔ بے۔ ٹکٹ) بچا رکھی لیٹ ورگ، یا کپکپ و لیٹ ورگ، لیٹ پریٹ بیگ۔
- پریٹینگ : (پڑ۔ بے۔ بے۔ ٹکٹ) یکپارگی لیٹنگ، چیزے و بڑے پریٹینگ : بڑا بڑا جنگ بڑا کنگ۔
- پرماشس : (پڑ۔ ماش) ماش و زات و دھلے کراشی و دان ہم جوامش و کوسگ و انت۔ ایشی و کوسگ کتیں پتی بڑانت۔
- ایشی و زرش انت لکھن ہم کن انت۔ ایشی و لکھن چوسیرک و لکھن کنگ بیت۔ کاہ و دلوٹ ٹے سکت وارت۔
- پرمالگ : (پڑ۔ مالگ) زراجی و پرمشگ یا کہ پھلسن کنگ مالگ۔
- پرممان : (پڑ۔ مان) ہماروشتگیں گپ یا ہشتگیں گپ کہ ابید چہ آئی و مٹگ و دگر راہ نیست کہ ایشی و مٹگ مباد باری کارایت۔
- رصیند۔ پد۔
- پرمالنگال : (پڑ۔ مان۔ حمان) ہمالگ کہ پکارے و پرممان کنگ کار مرد بیت زبان و بترہبت و انجوش کہ یکن۔ برو۔ بہ
- مند (تازی : امر)۔
- پرمایگ : (پڑ۔ ما۔ یگ) پکارے و کنگ و گوشگ۔ کارے و کناٹینگ۔ کسے و گوشگ کہ پلاں کار و بخت۔ پکارے و
- کنگ و مباد نریگ۔
- پرمپوشی : (پ۔ نرم۔ پو۔ بشی) پرنشگیں روج و رند و روج بڑاں گوں مچیگیں روج و دیم و چاری روج۔ پشپ پرنوشی
- شپ و گوش انت۔ پرمپوشیگ۔
- پرمپوشیگ : (پ۔ نرم۔ پو۔ بشیگ) بچار و پرمپوشی
- پرمشگ : (پڑ۔ تم۔ ٹکٹ) سپر سپر و شبک شبک و مشگ۔
- پرمیل : (پڑ۔ بے۔ ل) ناڈرامی پے کہ آمدت شج بیت۔
- پرنادگ : (پڑ۔ نا۔ دگ) نلینگ و ہیکان سمر و نندیگ کہ چکت ہش بخت۔
- پرناسبت : (پڑ۔ نامس۔ ت) "پرنادگ" و "گرسنگال بڑاں" پرنادینت "پرنادگ" و کارکت۔
- پرمپوشی : (پڑ۔ پو۔ بشی) بچار و پرمپوشی۔
- پرنچ : (پ۔ رن۔ چ) پرنچک و پرمالنگال بڑاں "پرنچ" باز جاگر پچ بڑاں ناکناں ہم گوش انت بے چوش کنگ ندکاری
- زبان و درٹ بیت۔
- پرنچائینگ : (پ۔ رن۔ چا۔ بے۔ ٹکٹ) یک مردے پرمایگ کہ دگر یک مردے و پرنچ بیت۔ یا کہ وقتی جند و
- پرنچائینگ یک مردے و پرنچک و کار و پرمایگ۔
- پرنچک : (پ۔ رن۔ چک) گوں دستانی دل و لنگال گڑگ و زور دیگ، پادہ پرنچک، بگل و کنگ و پرنچک و زکت و
- پرنچک کہ روگن و مشیرگ نے پھک در نیا انت اگدہ پرنچک کہ آپ ٹے در نیا انت۔ ہمے رنگ و چان پرنچک بڑاں سکھر
- کنگ۔ دپ و پرنچک۔
- پرنچک : (پڑ۔ چ۔ چک) چیکڑہ سرے پ زور پچک یا لنگالی رنگ و چوناہ و مٹگ و رند و چنگ۔
- پرندوش : (پ۔ رن۔ دوش) بچار و پرندوشی
- پرندوشی : (پ۔ رن۔ دوش) چودشیک و یگوشنگیں شپ و پیسرنگیں شپ۔
- پرندوشیک : (پ۔ رن۔ دا۔ شیک) بچار و پرندوشی۔
- پرنک : (پ۔ رن۔ کت) چوگت رجاہ و بزرگڑ و گڑی ہند۔

پروشٹ : (پ. روشٹ) پروشٹ و گوشت کال بزاں کسے، پروشٹ و کارگت ۔

پروشٹانک : (پٹ. روشٹ - ٹانگ) بچار "پروشٹانک" ۔

پروشٹانک : (پٹ. روشٹ - دانگ) یک سرکارے و کم بھارتی نر انجوشن ک کلدان منہ انت و آنا یا پیسہ کسان انت
ھے آنا یا کر پیسہ "پروشٹانک" انت ۔ وھل ک کلدان ش نرودہ آنا بوتگ تھنا آنا پروشٹانک بوتگ انت ک انور کلدانہ
نیم، چارک وھشتک انت یا بوج و دہ پیسہ "پروشٹانک" بزاں دانگ دانگ، پر چاک دانگ پیسہ و گوشت انت ۔
پروشٹ کپک : (پروشٹ + کپک) شکرہ تہ پروشٹ کپک بزاں دومی شکرہ دیم، بزور یا بے دل یک و تپک ۔
سنگت یا دیوان وھل وھدستی و نانیاں کپک ۔

پروشٹ : (پٹ. زد - شگ) مکر کنگ، چنڈ چنڈ کنگ، ہر نرندائے و مکر کنگ ۔

باسک و پروشٹ : کسے و باسک وھڈ پروشٹ ۔ بڑا یا بڑا بھوگیں دوستے و بیران و تادان کنگ ۔

بند و پروشٹ : بند و جنگ و دگر و آپ و روان و یک ۔

بندیک و پروشٹ : آنگیں یا سیسین بندیک و پھرتاب دیک و پیردان جوڑ کنگ ۔

بند و پروشٹ : بند و دار و پ تیرنل کنگ ۔

پاد و پروشٹ : پاد وھڈ و پ ٹٹ یا دگر چیسز پروشٹ، نگ کنگ، پاد و بند کنگ ۔

پت و پروشٹ : تپک و پروشٹ، بے پتی کنگ،

پروشٹ و پروشٹ : پروشٹیں دست یا پاد وھڈ و دت و دت یا کر چ نرانتکارے و سبب وھرب گینگٹے زانکارے
و ایش، یک برے پد و پد و پروشٹ و پد و چالک کنگ ۔

پوڑ و پروشٹ : دھل و چہ زمین و ترنگ و دگر و پوڑانی شمان درایک ۔

پھوگ و پروشٹ : پھیک و پروشٹ : پھیکان ہڈانی پروشٹ، نرند کنوین کارے کنگ۔ کسے و سکت جنگ و آئی و

پھوگاں پروشٹ ۔

تبد و پروشٹ : بزاں جاگھ منزل کنگ یا بگ و تہ و دارگ دانک تبد و پروشٹ ایت فی نڈگ یا کر چہ لوگ و درایک ۔

تینگ و پروشٹ : سمجنی تینگ و پ تیران کنگ وھارت پروشٹ ۔

تج و پروشٹ : ریم یا گو مز بادگ انجیں تجوے و تچ و کر جو کنگ ات پروشٹ

آپ و پروشٹ : کمین گرم کنگ، شیر گرم کنگ

مردم و تج و پروشٹ : مردم و تج پروشٹ کنگ آئی و بے شون کنگ، موت کنگ، مہب و پروشٹ ۔

تن و پروشٹ : آپ و دگ کر تن وھلاس بیت ۔

تونس و پروشٹ : تن و پروشٹ ۔

جار و پروشٹ : کپتیں جارے و دود گبند کنگ و دگر جارے پزینگ ۔

جان و پروشٹ : جان کشک، ہڈ و بندان توارینگ، نرند و پند کنگ ۔

چکت و پروشٹ : دیم و پروشٹ ۔

چکت گردن و پروشٹ : دیم و گردن و پروشٹ ۔

چمت و پروشٹ : میارنگ کنگ، میار بار کنگ

دار و پروشنگ : یہ تنش و تپور و تھوڑا کنگ۔

رپ و پروشنگ : جنگ و کسے و رپ و پروشنگ یا کہ کسے و رپ و پروشیں پتو دیگ۔

دکان و پروشنگ : انچر شنگ کو دکان و گرا کی و جھاڑو نہیر و کم بیگ۔

دل و پروشنگ : کسے و دل و پروشنگ براں آئی و عبت و واہگ و یہ کجام نیون و سکیئے و ایرما کنگ و بد دل کنگ۔

دیوان و پروشنگ : دیوان و یاد کنگ یا کہ گیشنگ ، کار و ہراب کنگ ، کسے و دیوان و پروشنگ براں آئی و تاوان دیگ۔

رواج و پروشنگ : چہ رواج و چہ دگر رواج و کپک ، رواج و بے رعبندان پرتینگ۔

عبندان و پروشنگ : پھکی رعبند کہ چہ عکس و انت چہ آئی و بے راہ بیگ۔

زبان و پروشنگ : زبان و وزگ ، کبتر و وزگ ، کول و پروشنگ براں و قی گوشنگیں گپانی سر و نداشتنگ۔

درآمدیں زبان و راست گوشنگ و وانگ و کسے و ہنچک سر و سوج کنگ و در آگ کرائی و زبان سے درآمدیں زبان و راستیں

گالہ بار و قی بکنت۔ یہ زانت و چوش گپ جنگ کہ گوش سے زاناں کہ زبان بل انت و گپ و گشینت و کنت۔

زرتہ و پروشنگ : مزین زرتہ و پروشنگ کنگ۔

زرتاک و پروشنگ : کاکدیں زرتہ و پروشنگ یا کہ گسترین زرتہ کنگ۔

سار و پروشنگ : سے چار و راجیں بزرگ کرایانی بزرگ جابیل انت ایشانی یک برے یک یکت و چہ تاب و پروشنگ

چہ پد ایش و کچی کنگ و یک سارے کنگ گیشتر میدہ پیدار پورا چنانی نشہ و نیکر و سار و وامت و ایشی و

جوڑ کن انت۔

سنگ و پروشنگ : چہ کسے و دن و دشمنی متوگری و پروشنگ ، بیہ و پروشنگ کہ بے باوری ایشی و اسرار انت۔

سر و پروشنگ : چہ پند یا سادارے و سر و پند یا سنگ یا کہ انجیں چہ پند و پروشنگ۔

سوگند و سر و پروشنگ : بند و چوش انت کہ کسے و کارے کنگ یا کہ کنگ و سوگند وارت بے چہ لے سوگند و بندان

در گیشنگ ، کجام نیونے شواہ کنگ۔

داب و سر و پروشنگ : براں یک برے و پیک پد شپ و دھدے یا کہ ایک چوش گیشتر کاروان سات و سپر و کس

انت کہ سر شپ و دس انت و شپ و دھدے یا کہ کانت و دومی مسئل و لغت انت۔

سھر و پروشنگ : انگریں سخت و شمرانی بھا کنگ و زرتہ کنگ چہ چیز گیت و گیرا کہ ہرج و مرج و ہازر۔

سدرین و پروشنگ : سادارے و سدرین و عذہ و پروشنگ ، کسے و تاوان دیگ ، کسے و بے کس کنگ۔

شہ و پروشنگ : در چک و شاہ و لب و پروشنگ ، کسے و بوزناکی و سر پروش کنگ۔

شاپک و پروشنگ : یک کارے و محکم ترین و لازم ترین بھر و میران کنگ ، شاپک و جند و کنگ کنگ۔

شدہ و پروشنگ : براں وزگ و وزگ یا کہ شدہ پروشیں درمان و وزگ کہ شدہ بارت

کار و پروشنگ : چہ جم بیگ و پیر کار و چہ کجام نیونے و بند کنگ۔

کیل و پروشنگ : ماول و پروشنگ بے " ماول " جنین و کار مرو بیت و " کیل " واپس و پیشکا کیل و

پروشنگ " براں مردیں اپس و ہم کنگ۔

کلدار و پروشنگ : پروشنگ کنگ۔

کمار و پروشنگ : چہ نالکین و برو پرست و تھی سون سا جوڑ کنگ۔

کوں ۽ پُروشگ : اهد ۽ گزنگیں گپان سر ۽ اوشگ و ت ۽ ہد لنگ۔ وقتی فستگیں اکراد
برہدی نہ کنگ۔

کوہ پر دوشک : کوہ، جنبہ، چٹیکم، پستین، پروشک، سنگ، پروشک، پرچاک، ہارچاک، "کوہ" پر
 "سنگ"، "بزانت" ہم کار مرد بیت (چونا ہیگ نہ باید کہ چرخ کنگ بیت پرچاک "سنگ" "خوگ" "انت"
 "کوہ" وھر کس زانت کہ "کوہ" "خوش آنت"۔ سکتیں مزنیں کارے کنگ، "ماہ جنگ"۔ نوزنگیں کارے کنگ۔
 گپ، پروشک : خبر، پروشک، بزان، منگ۔ بضر، پروشک، بزان، کول، آھد، کرار، سر، آھنگ۔
 گراکی، پروشک : انجوش کنگ کہ کسے "دکان" و گراک پر کجام نیمونے کم، بزانت۔

گردن و نر و شگ : مردم یادگار ساهدارے گردن و نر و شگ و ہڈان شے چہ بدن از در کنگ کر ایش و آسرد
مرگ انت . منت وار کنگ . منت نڈگ ، میار بار کنگ ، مبارک کنگ .

گرم و پزدشگ : بزان گرم ء یا نیمروچ منزل کنگ یا وپگ ء گوات چنڈ کنگ ء لنگ یا پدگس ء دریاگ
گراگ ء کٹ اتخیں سر گواتے ء کشک کہ گرم دست کنت . گرماگ ء هورس ء کپگ کہ گرمی ء پزدش ایت ء بوم ء
دش کنت .

گرم و سرد نپوشک : نیمروز و منزل کنگ و نگوات چنڈہ نڈگ یاچہ نوگ و نگو چنڈہ در آگ بزان گرم و زور و نپوشک و زندہ :

گنج و پروشنگ : گنج یا ککشت و بره پاچک یا کپ کنگ . ارس و ریت بیگ .
گورم و پروشنگ : دریاه گورم و پروشنگ بنان چ دریاه سون و برز بیگ و کپک و گنج بیگ و ننگ . بره و هم چ توپان سب
و یک دریاه و کوچه و کم آب و سرد گورم هم پرش ایت گدا گوش ایت " چلان جاگ پروشنگ ایت " بنان گورم پرش ایت .
گوهر و پروشنگ : سرقی و کم تنگ و ایر ماد بیگ .

نچلے پُروشنگ : انچوش کنگ کہ کسے مچ پُروش ایت براں پر بے جھوٹ بکھڑا گپ مَڑان مَند مَ نیا دجنت (بلے
زائنگ لوٹ ایت کہ "نچلے پُروشنگ یا پُروشنگ" دگرے مَ بے نچی دگرے)۔

لوگ پرورشنگ : لوگ، جسد، پرورشنگ۔ کسے، لوگ، پروردگار کنگ، کسے، فرزند تالوان، بیرونی دیگ، کسے، لوگ،
دُری کنگ بڑا آئی، کبیل یادریگ، یادریگ، پرورشنگ، دُری کنگ۔

مٹ ۽ پُروشنگ : اچھیں جاگھے کہ آپ جم بونگ ۽ شنگ بونگ بے کشنگ نہ بونگ اودہ اگان کاہے ۽ بوشے کے تروک
یت آئی ۽ همسزہیں مٹ ۽ تروکین ایت ۽ پُروش ایت یکہ روج ۽ جنت ۽ مٹ ۽ پُروش ایت کے رندہ تلکار ہنت۔ بازگار

یشی، پڑھل، پوڑ، پروشگ، بڑات، ہم کار مردکن آنت۔
 مُٹ، پڑوشگ، ماں مہیب یا جنگ، چہ وقی مہدور، گیش بیگ، یاکر ہنیک تاوان کروت وارانگ وقی مُٹ، ہم

مردم پرورشک : مردم ہر پار یادگار اندامے یہ ت یادگار چہینہ جنگ و یزدوشک ۔ ماں دوان ، پاک دگر مرمے ۔

مہاجر و پڑوشک : بے جنگ و آثریں مردے و سہرا چھوئے و بے دھندس زور و اکی کنگ غم و شش آنت " بلانی فی الخوش

نیش و کینک کہ پلافی و چم و مچاچان ماں آئی و چہاں پرورش آیت۔

مسن پروشنگ : کسے آبرست و بہ بیت آئی و گزینک یا تاچینگ کہ لے رنگ و آئی و آبرست و نیم بیدگ کنگ
 ٹنگ و پروشنگ : ٹنگ و دیوان کنگ و ملک و طواہ و بگ و گچے و ماں ملک و سک تالان کنگ و ملک و مردماں پہ
 انجام نیونے انجوش کنگ کہ بجھا ہے سرجمی بیانت و جم بہ بنت یا کہ مردمانی دت انجوش کنگ
 نام و پروشنگ : نام و مشنگ و تالان کنگ و نام و گار و بیگواہ کنگ
 و اب و پروشنگ : کسے و اب و گزینک کہ و آئی و اب نمیت۔ انجیں چیزے ورگ کہ آٹھگیں و اب بردت
 و اب و پروشنگ : گیشتر و گلگ و کاروان و سات و سپر و بیت کہ منزل کن انت شام کن انت و وپس انت و شپ
 و مدرے و پاد کا بیت و لڈ انت گوش انت و اب و سر و پروشیں گزاندیں
 دت و پروشنگ : ماں ورت و میدان یا کہ لیب و گوازی یا کہ نیمونے و دتی ہڈ و ہڈے و پروشنگ گوش انت و انچک
 ستر و پ و تودتی جند و پروش و دت و ستر و مرگ کنگ
 و اس و پروشنگ : ٹنگی و اس و چوک بھنی و دو نیم و پروشنگ کہ تیزن کنگ بہنت
 حال و پروشنگ : حال و مشنگ کنگ و حال و ورو گبند کنگ
 ہبر و پروشنگ : کسے و پت و پروشنگ و ناہیر کنگ و ورو گبند کنگ و رد و مٹا ینگ و گپ نہ زیرگ و گپ نہ بزرگ و
 ٹنگ و متورگ و بگ و گھ کنگ

پروش ورگ : (پ۔ پروش + و۔ رگ) پروش و مردم و اولاک یا کہ شکرہ

پروش حال : (پ۔ پروش۔ حال) بچار "پروشال"

پروشیک : (پ۔ رو۔ رشیک) ہماروم کہ آسانی بوجیک پروشنگ و دت پشت کینگ انت کہ مچ و واجد انت
 مے رنگ و پروش وارتگیں شکرہ سرتگیں مردم

پروک : (پ۔ روک) پر۔ ہما کہ سربر و بہ بیت۔ پر بہ بیت۔ وام۔

پروورگ : (پ۔ وورگ) پل وورگ، تر وورگ، نرگ، چکرگ، چوک گھل، یا کہ لانتیک یا تر وک، چکرگ، بیٹ
 وورگ، پریشنگ

پروکی : (پ۔ رو۔ کنی) پری چیز۔ پری زر، براں ہما زر کہ کسے و سر و "وام" انت۔ وامی۔

پروم : (پ۔ روم) بروستان و زامران و گور۔ چانی سیم سراں جاگھے و نام انت۔ ایشتی و روکیت و ایوانی بلوچستان و
 بمپشت انت۔ اود و لچہ کار و داد و پرومی و ہرکس انت۔ شہلچہ کار ملا پازل و پ و داد و پرومی و لچے ویم وائگ انت کہ
 ایش و پتو ملا بھادر وروستان و وائگ۔ یک جاگھے گوش انت۔ ویر انت پروم، وک و وور و گالان ہرے کو لوادہ شتور۔

پرومی : (پ۔ رو۔ رمی) ہما کہ گون پروم و سیاہی کنت، لچہ کار و داد و پرومی۔

پرومیگ : (پ۔ رو۔ می۔ گ) پرومی ہما کہ گون پروم و سیاہی کنت

پرونک : (پ۔ رو۔ ن۔ کت) باز جاگہ و پارسی و پروانہ و بلوچی و گوش انت کہ لاٹرا مگالے۔

پروہ : (پ۔ رے) گیشینگ و تر وک، لے ہما "کارینک" انت کہ گوشکان پر ماسکولک کنگ و یکبرے ہمیشی و سر و گیشینگ کن
 انت۔ یک دارے بکت کن انت کہ "ماتدار" مے گوش انت۔ ایشتی و سر و وک بارگ نری دارے یا کہ ہمیشی و جندہ سر وری ہر و
 بارگ نر کن انت۔ ہما بچی کہ کماگ انت و سیم گزنگ انت پتا یگ و ہمیشی و سر و کنگ بہنت کہ مے پتا یگ و نجیانی سر و
 گیشینگ براں کرند کرنگیں لگو شک بیت۔

پرنی : (پ۔ ر۔ ٹی) میتین، ہیٹ، لے یک دوا میں آسنے کہ یک سکر پین انت کہ پے کل گو جگ و کار و بیت۔ باز مردم

پیریات : (پہڑ-یاث) گوتکار، داعی، زاری، دستبندی، آرزو گو، زور، چہ دردے، گنگریوگ، دکار۔ [پارسی: فریاد]۔

پُر یا توں : (پ - بری - آ - توں) پری رنگیں جنیں - جینی نامے ۔

پری پری : (پری + پری) پری پری کنگ : چہ بے تاملی و کسے ، زہیر ، یا لم ، بے آرام ، بیک و گت جنگ و
بشر : کنگ ۔

پتھر تھک : (پٹھ - برے - بچ) تھک ریچک و جند - پتھر تھک و پرانگال بڑاں " تھک و برے تھک ۔

پرتیج : (پڑے - ج) پڑتاج، پڑتیگ، پڑمانگل بڑاں "پڑیہ ریج۔"

پتہ سچا : (پتہ - رہی - چٹا) ماہیگ - کش - بانزل رنگیں دستک - مے رنگ - آئی - و مت - و بقہ - و کنت - و دل - و میر
مہر بیت - ہر جیت - مے رنگیں بانزلوئیں بھر -

پریچک : (پُر سے۔ چٹ : تھج : ریچک : تاب : دائیں یا بائیں چیزے : تھج : کنگ : بتائیں بندیک یا بندیک رنگیں چیزے : تھج : کنگ : گونگیں چیزے : تھج : ریچک : تھج : کنگ ۔

پرتھوچک : (پرتھو۔ چٹ) چیزے، سرو آپٹیک یا آرتینک یا ریجنیک ریچک اک : آپ پرتھوچک، ہاک پرتھوچک، آرت پرتھوچک، ریچک پرتھوچک۔

پہرہ پیری : (آپ۔ رے۔ رہی) پھیری، چھڑکیاں (روح و پھیری روح)۔

پُریشیت : رپ - بری - شش - پریشیتگ - تور - داشتگین کندگ - پیکارگی - وراگ - تور کہ یک انا گاہ - درکیت بے
 رنجیں کندگ : دپ ہندانت - تور چہ وختا فانی شمر - درکیت - پریشیت کنگ - باولاک یا کہ ولوت - پونز موشش کنگ - تور کہ
 یکبارگی ساد - چہ نرندی چہ پونز کش ایت - اے گال - "موشش انت -

پریشان : (پ۔رے۔شان) میگیں پدرو، دلپدرو، دلیرکو، رنج، پریشانی، دلپدردی، دلپترکھی، مگی۔

فِر لَیْسِتِ یَراشْت : (پ - بری - شت + پ - راشْت) پَرِشْتِگ مُ پَرِاشْتِگ - چش مُ چاش -

پزیرا شتگ : اپٹ - بری - ش - جگ : پزیرا شت گنگ - گنگ کرے رنگ ، داشت گنگ گنگ - تواریچ و تمانی شتم ، در کیت - اولاک پاد لوت و وقی یوزو ہونش گنگ -

یزرشتگ: (پ۔ رے۔ ش۔ ٹگ) نیگراھی متوگرانی متوگریءِ عظیمیریں مھلوک آنت کو واجھیں ہمدار کار دارم چلوپکار آنت۔

کہ لے جھان، کلان، حمایاں پر مابیت اک، مرگ، پریشیتگ، روزیگ، پریشیتگ درگ درگ۔

پریشی : (پ رے - ش ی) پریشی، پریشی، پریشی، حائر و یاد است *

یہ رنگ : (سبز - سرخ - کٹ) درجائی ہو گئے۔

پیر تنگ : (پیر سے گنگ) ، جو خوش فہم رہا کہ بیت دور دیگ کا پیگ ۔

آپ بزرگ : ہاں، بزرگ یکتہ، بچ بزرگ، بے بچ کنگ، بنام کنگ، زرت بزرگ۔

آپ کو پڑھنا : آپ کو تھکا دے۔ زوال کنگ۔

میں تیرنگ : میں دیگ : اڑم جیڑہ پادکنگ : جنگ یادکنگ :

اس پیرنگ: جنگ پادکنگ از جبر و پلیندی پادکنگ۔

آس و نیرنگ، جبران کنگ، تالوان کنگ، چٹمیت برباد کنگ۔

آشرب پَرِ نیک یا آشوب پَرِ نیک : دوزخ و شورش پَرِ نیک۔

بارہ پڑینگ یا بارہ پڑینگ : استرہ تراپہنی کنگ یا کہ پگھیری تپک : باران دور دیگ : بے چوٹیں کار و گیشتر جڑیں
استر کن انت : بارہ بوجک و یک جاگھے یل دیگ : بارہ بوجک : منزلی و یک ران سکر : پکجام نیمون و یل دیگ :
نہد پڑینگ : کسے نہد دور دیگ : نہد دیگ : براں یکے : سکر جھالے دور دیگ : کسے ماں جہاں : جیڑے : اڑینگ
گت و پڑینگ : وئی استر داچی یا ریزھے : کہ چرگت و بستگ : پدہ آئی و بڑگ : گت و ہور کنگ یا کہ دگرے : گت بڑگ
و ہور کنگ :

بے راہاں پڑینگ : کسے : بے رہبندی کارے : کنگ و ہد و ناک کنگ : کنا ٹینگ : کسے : چہ راستیں رہبندان ٹھینگ و
بہ راہاں دور دیگ : گمراہ کنگ :

بیم پڑینگ : کسے : دل : ترس دور دیگ : کہ چہ یک چیسے زور ترس بیت :
پاداں پڑینگ : بکرہ : دگر کسے : پاداںی سکر : دور دیگ : براں انجوش کنگ : کہ آئی و پاداں بکپ بیت : کسے دگرے و
زیر مت و مترواری و پرمایگ : کسے و چہ دگرے و دگر و بکشگ لوگ : پرمایگ : کسے و بے ایت و بے سکر پ کنا ٹینگ :
چہ پاداں پڑینگ : انجوش کنگ : کہ راہ و شت مکنت : بے وں کنگ :
پٹ و پڑینگ : یل دیگ و رہینگ : چیز دور دیگ : یل دیگ بیت : ہمراہ رہینگ بیت : پٹ و دیگ : وئی و
وئی : سکر کنگ :

پڑ و پڑینگ : بچار : پٹ و پڑینگ :
پشت و پڑینگ : نہد دور دیگ : براں پشت گجگ :
پل و پڑینگ : وکار : پل و تہ و دور دیگ : چہ کہ پل و پڑینگ : انجوش کنگ : کہ بیسار و بکپ بیت : چو پلارہ
پڑینگ :

تاس و پڑینگ : رہیار بیک : داکہ تاس بکپ : بیت : آپ و بھر و بانگ و :
تام و پڑینگ : سکر : کشگ : سکر وں کنگ : سکر یک کنگ :
ثران و پڑینگ : گت و ثران یا سکر و ثران و دور دیگ :
ثرانگ و پڑینگ : ثرانگ دیگ : یات دیگ : یات و پڑینگ : تختال یا ثرہناں و پڑینگ یا دور دیگ :
تنگ و پڑینگ : ورت دیگ : اولاک و ورت و میدان دیگ :
تنگ و پڑینگ : انجوش کنگ : کہ تک و بکپ بیت و تک ٹے بکپ بیت : کسے : بے واری و بزرگ : کسے و سر و سکتیں
آر و جھالے دور دیگ : کہ اوت و رکینت مکنت :

چار و پڑینگ یا چار پڑینگ : پہ چار چہین یا پہ ونگش یا کہ روتاگ و مھناک : ہالے و شنگ و تالان کنگ : کہ هر کس
سہیک بہ بیت :

خنگ و پڑینگ : دوہرہ یا دوہرہ و مہا خنگ : کہ کنگ :
خنگ و پڑینگ : جھل و دور دیگ : جھل خنگ : ایر خنگ : کم لیک : چات و پڑینگ : چات و دور دیگ : چات خنگ : براں بے
رہبندان دور دیگ یا کہ تاوان بار کنگ : چکت و پڑینگ : چہ جنین و لاپ و چہ چھماہ و سرجم بیک : پسر بہ زور و در مان و ارگ چکت : پیدائنگ
تنگ و دور دیگ : گیشتر سبیر نہ گیشتر جنین : انجوش کن انت کہ چہ بنامی بہ رک انت :

چکت و پڑینگ : سکر و دور دیگ : چکت و دور دیگ :
چکان پڑینگ : چکان دور دیگ : براں مات یا بیت و وئی چکان یل دیگ : روگ و پدہ آیاں جنت : کنگ :

چہ چٹان پرتینگ : یک دور روکیں چیرے ، داں ہنچک دیر چارگ کہ بروت ، چہ چٹان گار بہیت ۔ کسے "ارت" شرب ، چہ مردمانی چٹان دور ویک بزاں انچوش کنگ کہ یک شرب پداریں مردے کم کم ، چہ مردمانی چٹان بکپ ایت ، اولگیں شرب ، ارت مے گوں مردمان پشت رکپ ایت ۔ چہ چٹان چچ نہ گندگ گوشش انت " پلانی پیسہ کرتا بے نی چہ چٹان ہم کپت ۔

دپ پرتینگ : دیک وارینگ بے پتاوان ، بیروانی ، ہاتر ۔
 چہ دپ پرتینگ : بے بھر کنگ پ ، بیت ، زنگ بند ، ایش ، بزاںت چوشش انت کہ کسے ہرودھدیکے ، درگ ، چرگ بدنت ، پد ، یک انارگ یا کجام یک نیمونے ، بند اش بکنت نی مے درگ بزاں چہ آئی ، دپ ، کپ انت ۔
 دور چار پرتینگ : دیک وارینگ انچوش کنگ کہ دو مردم یا ملک یا شکروت ماں دت دیم پ دیم بہیت ۔
 دور پرتینگ : دراج ، دراج ، دور دیک ۔ کار ، انچوش کنگ کہ سرچ ، بیک دیر بہیت ۔
 دور پرتینگ : انچوش کنگ کہ درو دوش بہیت یا کہ گٹ ایت ۔ کسے یک کارے کنت کہ پے آئی ، سیٹ ناں بلیکین تاوان انت بے کسی سورج ، نہ گپت ، کاراں کنت ۔ نی کہ تاوان وارت گڑا گوشگ بیت ۔ نی تھی سرہ درو کپت ناں ؟
 دست پرتینگ : دست دور دیک ، چیکہ سرہ دستاں دپ کنگ یا آئی ، گرگ م دست جنگ بے دستانی ماں ترینگ ، کنگ ، بیت اک : " پلانی ، منی گردن ، دتی دست پرتینگ انت " بزاں پے متواری من ، کلایش مے گرت کہ آئی ، مراد ایش انت " من تھی گردن ، بستگان ، یا کہ درگ سولا مرزی ، بے راستیں گال بند " دستانی ماں کسے ، گور ، دور دیک انت ۔
 دل پرتینگ : دلاپ کنگ ، انچیں حالے دیک کہ پے آئی ، اش کنگ ، چہ رنج ، مگم یا کہ چہ ترس ، دل ، ایر مرگ ، (بچار " دل ، کنگ) ۔

دوب پرتینگ : یا کہ دوب پرتینگ : کسے " زند ، کپک یا زند پرتینگ ۔
 دنز پرتینگ : دنز کنگ اک : " بے گوات ، دنزے پرتینگ " کارے ، انچیں رنکے ، کنگ کہ آئی ، اسرہ شری م گندگی زانگ نہ بیت ، تاموراں دیک ، تامور دیک یا کنگ ۔
 دور پرتینگ : چہ یک جاگھے بزرگ چہ ملک ، لوگ یا چند ، دیر دور دیک یا دور بزرگ ۔ بلوچی سوت ، بندے ۔
 دل من ، بارت ، دیر پرتینگ ایت " بزاں ہیال ، ترانگ ، گوسگیں تھال ، دور دنت یا دیریں مروتے یا ٹکے ، ترانگ ، دور دنت ۔ همراه ، زند ، پشت گیجک ، چیرے ، چہ دت ، یا کہ دت ، چہ یک چیرے ، چہ زانت یا پے بے وی دیر دارگ ۔
 دیر پرتینگ : بچار " دور پرتینگ " ۔

راہ پرتینگ : کشت ، پرتینگ اک : اگاں کسے راہ ، گار بکنت گڑا ، گرے آئی ، بارت ، راہ ، سورج دنت کہ مھے راہ ، بکپت ، بروت ۔ دھدر بری کنگ ، زانگکاریں مردم ، سرہ سورج کنگ ۔
 راہ بند پرتینگ : راست ، تچکیں راہ ، رہبندان دور دیک ، دھدر بری کنگ ، سرہ سورج کنگ ۔
 زند پرتینگ : انچوش کنگ کہ کسے یکے ، زند ، بکپ ، بیت بزاں آئی ، زند ، بروت یا کہ زند گیری بکنت ۔
 گڑا ہاں پرتینگ : کسے ، گور کشاں دور دیک ، کسے ، بے راہاں پرتینگ ، گار کنگ ، کسے ، بے رہبندی سرہ سورج کنگ ۔
 روج پرتینگ : بزاں پشت کپک ، چہ کارے ، سرچ بیک ، پیسہ دھد ، کنگ یا ہما وھدی کہ باید انت کہ کار سرچم بہیت ۔ چوش نہ بیک ۔ بندر ، چوش بونگ کہ یک کارے ، باید شپ ، شپ سرچم کنگ ، بہیت بے سرچم نہ بونگ ، روج بونگ ۔

روح و سر پرینگ: روح و سر دور دیگ، گرم و سر دور دیگ، واری دیگ، از آب کنگ یا دیگ.

رہبند پرینگ: بچار "راہبند پرینگ".

رہبند پرینگ: کاوندہ رواج دیگ بزاں جوڑ کر نگین رہبندہ و سر مردمان زدگ پرما یک، رہبندہ و پر سرجین مھلک و مردمانی سرہ لازم مقینک. انجوش کنگ کہ ہر رنگ و مردم سے رہبند، بکرات.

زھر پرینگ: چہ زھر دور دیگ. چہ زھر پرینگ بزاں زھر گرگ چیزے چکل دیگ یا دور دیگ یا پرینگ. زھر برائینگ انجوش کنگ کہ سے زھر بچت.

سال پرینگ یا سال پرینگ: سال گوازیگ بے سکیں زوریں گالبدہ. (بچار "سال و کیگ").

سہ پرینگ: ارواہ دیگ، مرغیں جوئے تہ ساد مان کنگ انجوش کہ خوش آنت "تومنی مرغیں جون و سہ پرینت".

بزاں زندگ کرت. چہ ناہمیتی و رند پرامیت کنگ، دل و چنگ و لاپ و دیگ، دل و ڈوی دیگ، سھر پرینگ.

سرہ پرینگ: سرہ دور دیگ بزاں دیگ.

سرہ پرینگ: سرہ دور دیگ، مردے و دگرے سرہ دور دیگ بزاں انجوش کنگ کہ بے آئی و چ رنگ و یلدت.

چہ سرہ پرینگ: چہ دت و دور دارگ، تجام رنگے دت و چہ کسے و زہینگ و رکینگ. بارے اگل سرہ چکت و ایر بہ بیت آئی دور دیگ.

سوب و پرینگ: انجوش کنگ کہ یکے و سوب و سوب بہ رس ایت.

سوت و پرینگ: بچار "سیت و پرینگ".

سور و پرینگ: وشی و لزت و پرینگ.

شان و پرینگ: نعل و نازانی دور دیگ، آنت و دور دیگ، مزنی و تاوان کنگ.

شب پرینگ: کارے کہ بایر ایت روج و گشت ایت و حد کہ گون روج و شکک، اگت مرحم نہ بیت گوش ایت "تومار

شب پرینت یا شب پرینت".

شدہ پرینگ: گوش ایت "پلائی شدہ پرینگ" بزاں چہ شدہ ناڈراہ ایت چہ شدگی و زندہ پاوانک نہ گفت.

شکت و پرینگ: شکر و کنگ، کسے چہ گت یا کارے بیگ تہ و بھ و بکڑ و دور دیگ.

تنوچ و پرینگ: کسے و آشوب و جنجالے و دور دیگ.

کار و پرینگ: کسے و چہ کار و روزگار و پرینگ بزاں کار و روزگار دیگ یا دیا ینگ.

چہ کار و پرینگ: کار و یلد دیا ینگ بھک کار نہ کنگ گوش ایت "پلائی تو پشیننگ و مروچال چہ کار و ہم پرینگ" چہ

زوری یا کہ ناڈراہی یا کہ دگر انجیں بے کس کنوکیں نیمونے و کار کرت نہ کنگ، بزاں چہ نیمونان یکے آئی و چہ کار و پرینت ایت.

کارے کسی و سرہ پرینگ: جنجالے یا دگر کارے کسے و سرہ ارگ.

کنک و پرینگ: کھپگل لب و وقی مت و دور دیگ.

کشک و پرینگ: راہ و پرینگ. راستیں رہبند و پرینگ، راستیں سرہ سوج کنگ و راستیں کار

پرما یک.

کل و پرینگ: کل و کڈ یا کڈ تہ دور دیگ. کسے و بے رہبند دور دیگ. کسے و تاوان بار کنگ. کسے و جنجالے و

اڑینگ.

گار و پرینگ: گار و شریب تہ دور دیگ. بہر اھاں پرینگ، گار و گسار و بیگوان کنگ.

گال ۽ پڙينگ: گپ ۽ پڙينگ، انچوش کنگ ڪر گپ، بخت۔
 گام ۽ پڙينگ: انچوش کنگ ڪر گام ۽ رواجان بروت دولت يا مردم۔
 گپ ۽ پڙينگ: خبر ۽ پڙينگ بزاں کس ۽ انچوش کنگ ڪر گپ، بخت۔
 گپيل ۽ پڙينگ: اڙ ۽ جڙ ۽ پڙينگ، کس مان بختال ۽ دور ڊيگ۔
 گڻ ۽ پڙينگ: بزاں مردم يا دولت يا اولاک يا ڪرستري ۽ انچوش انگر کنگ يا انچي جا گي انگر ۽ کنگ ڪر آئي ۽ تنگ
 ۽ روگ ۽ وگ راه مريت۔ لوپ ۽ تلک ۽ پڙينگ۔
 گڻ ۽ پڙينگ: کس ۽ ڊيگ مرمي ۽ گڻ ۽ لوپ کنگ بزاں انچوش کنگ ڪر آئي ۽ ڊيگ مريت۔ کس ۽ مرمي ڪار ۽ دور ڊيگ
 ڪر آوت ۽ ڇ آئي ۽ زهنيت مڪنت۔
 گجر ۽ پڙينگ: کس ۽ مرمي گجر ۽ پڙينگ بزاں کس ۽ مرمي بد ترين ۽ مرمي ترين ڪار ۽ دور ڊيگ، کس ۽ مرمي رستري پڙينگ۔
 گد ۽ پڙينگ: چيڪر ۽ مرمي گد ۽ دور ڊيگ بزاں آئي ۽ گد پر ڊيگ، تلک ۽ گد ۽ گد ۽ راستي ۽ تلکي رند ۽ برگ پر بھاء
 هاتر ۽۔
 لاپ ۽ پڙينگ: ڇ لاپ ۽ پڙينگ، ڇ لاپ ۽ دور ڊيگ بزاں انچوش کنگ ڪر ڇ ورگ ۽ مرمي مرمي ايت يا ڪر انچي
 ڪار ۽ گولائيش کنگ ڪر مردم ۽ زرم مرمي ۽ لاپ مرمي ايت۔ چيڪر ۽ شوهار ۽ يا ڪار ۽ رند ۽ انچوش کنگ
 ڪر ڪار لاپ ۽ شوهار ۽ مرمي وار مريت۔
 لاپ ۽ پڙينگ: لاپ ۽ ناڙهي ۽ مردم ۽ دور ڊيگ بزاں لاپ انچوش باز بروت ۽ دست ببيت ڪر مردم ڇر زوري ۽ بشت
 ۽ پاڏانگ مڪنت، گرش آت ۽ پلائي لاپ ۽ پھڪ دور وانگ يا پڙينگ۔
 لپ ۽ پڙينگ: لالچ ۽ رواج ڊيگ، لپ ۽ لالچ ۽ مرمي ۽ زير ۽ تنگ کنگ۔
 لچ ۽ پڙينگ: بچ ۽ کنگ، نام ۽ کنگ، لچ ۽ کنگ، سنيہ دل کنگ، سوکيگ کنگ۔
 لڌ ۽ پڙينگ: مان لڌ ۽ دور ڊيگ بزاں چيڪر ۽ ڇر بيزار ڊيگ ۽ دور ڊيگ، مردم يا دولت ۽ اولاک ۽ برگ ۽ لڌ ۽
 ڊيگ۔
 لڇ ۽ پڙينگ: ڇ لڇ ۽ دور ڊيگ يا ڪر ڇ لڇ ۽ دور ڊيگ، بچ ۽ کنگستان تاوان ڊيگ۔
 مل ۽ پڙينگ: مرمي ۽ دور ڊيگ ڪر بند گرانتي ۽ مرمي ۽ مان ۽ ڪار ۽ جنگ۔
 ميدان ۽ پڙينگ: مردم ۽ دور ڊيگ ۽ پڙينگ يا ڪر اولاک ۽ ناچک۔
 ناچک ۽ پڙينگ: انچوش کنگ ڪر ناچک ۽ بپ ايت (بچار: ناچک ۽ کپک)۔
 ناچ ۽ پڙينگ: ناچ ۽ اير ڪپاينگ، انچوش کنگ ڪر ناچ ۽ بپ ايت بزاں ناچ ۽ اير مريت ناچ ۽ مڱيگ مڪنت۔
 نام ۽ پڙينگ: نام ۽ تالان کنگ، هر کس ۽ سھيگ کنگ۔
 نان ۽ پڙينگ: روزگار ۽ پڙينگ، روزگار ۽ کار ڊيگ۔
 ڇ نان ۽ پڙينگ: بچ روزگار کنگ۔
 ناڙهي ۽ پڙينگ: انچي ڪار ۽ يا بد پھريزي ڊيگ کنگ ڪر لوگ يا تلک ۽ ناڙهي ۽ بشت۔
 نيت ۽ پڙينگ: انچوش کنگ ڪر کس يا چيڪر ۽ مرمي نيت بزاں مير کپ ايت، بيگواه کنگ ۽ ميران کنگستان تاوان ڊيگ۔
 ننگ ۽ پڙينگ: سڪ ڪو ڪار ۽ جاک جنگ، ڪر چوش کنگ ۽ ننگ ۽ جرجر ڪر جھل کپ ايت ڪر ايشي ۽ سبب ۽ کنگ مرمي کپ۔
 ننگ ڇ باري ڪر يوگاں انچوش بخت گد ۽ ننگ ۽ چست کن آت ۽ پش۔

آئی، کنگ، توری چوش کنگ، از مجرہ پاد بیت یکا کارے پہ زانت کنگ بے اچوش پیش دارگ کہ پہ نزا ستاری کنگ ونگ۔

پزیر: (پُر زور، پیگداری گوشت، موشتاک، حمادوت یا دلاک گوشت، پیگ انت بزاں آباد انت، ژند۔

پیشہ: (پ) - پڑھ لکھنا، (ب) - چمکا کر پاس، (ج) - گمشدگی، (د) - بوجھ راج ویک کے نام سے۔

پتھر پتھر : (پتھر - پتھر) ہمارے لیے کہ آئی ہر چو پتھر مانت۔

میشود در د: (پچ ژ - ژر) بسیار - پشت در:

پیشکش: (پیشکش - ٹرک) کہیں بیٹھ، ایشی، "یڑ ٹرک" ہم گومشانت

میرزا تنگ : (یہ نثر - ڈرامہ) میرزا تنگ کی انچوش کہ کشتک یا تنگک یا درگ انجیس وول چہ میل و ریمک، رنبر مرثہ بندایت کہ مھے میرزا۔

ترتیب آن کنت، هر چه که در نزد خداست، مؤثر و برگزیده است. و منتهی به شایان نعمات گوناگون، باد و آفتاب، درخت و دریا، و...

هضم گرگ، یث، بامنگ، بج، نامک شیک که در لاله است و مکنمه است گداخته انداخته بر روی کوزه که در آن است.

نوشته شده است که : «بسم الله الرحمن الرحيم»

پیر لوامب : آپ ترک وائے

پیشانی : (پ - نل) بچہ "پہلے"

پیشتر : (پتہ-زل) ایک نہیں پڑا پڑک۔

پیر ملک: (پے ڈر ڈر، ٹکٹ، کسٹین پڑ، پڑکن، پڑل، اچہ "پڑل")

پیشترم : رہنما، گورنڈہ، میس براں "اے پس"

پُڑمُش : (پُڑ-مُش) بچہ و پُستِ مُش

پنژمنت : (پنٹر-من-ٹ) چارہ پنٹ

پیش مندا: (پیش من - د) چار پخت.

پشتمندو: اپ ٿر۔ من۔ دواسرائمگيں، پشت کپنگيں۔

فِرْتَمُوش : (پُٹڑ - مُوش) بچارہ - پُشت موش۔

نیز می: (ای شرمی) هر چه گفتوں بزم به شادی گفت با که نه بزم و جود بیت - پیش -

[illegible]

پرسیدلی : (پ - م - ل - ن) پیٹ میسلی ، پیٹ میسلی ، ہما صا لمیسیلی ،

[illegible]

پرسی ہلوا: رپڑ۔ جی۔ ایل۔ والا چستروہ جوڑ کر میں پریم ویریں بسیر ہی جیے۔

پڑو: (پ - ژ) دن! وڑی کاٹھے کہ دانہ لسان انت مرمئے وارت و مرن کہ بیت استرئے وارت کانی ءایسی نام پڑو

بانت عزن کر بیت نام ہے۔ یوانٹ، انت، ایشی، و ذکر زائے مم هست کے انتی وء منشک، کو ش آت ہر چہ یکنہ کہ آئی و پڑ پر بہ بیت۔

پیش وانک: (پیشہ والے) کوہ، کے

کے آئی۔ گیگان، گرگ، انت ایشی، پشوانک، پڑ گوانک، پد گزند

۲) دیریں نوار، پستیں نوار۔

میٹری: (پٹر ٹری) حاجب: کہ آن نماز پڑھتے پر ہیبت □ کچک: زلزلے۔

پس: (پس ہمارے دوست کے آتی، شیر، گوسفند، وراثت۔ اسے وراثت آتے، کیجئے، «شیاء ہیں» «دوستی» ایسے ہیں۔

گھنٹراں نہ محض ایت، رنگ نے ناسی انت۔

پس: (پس) پت، جنین، مردین کو سیرکن انت چو ایشال چکے بیت، جنین، چکے، مات، انت، مردین، آئی، پت، بیت، کرا ایشی، پس، ہم گوش انت ہے رنگ، مات، ہم باز جاگ، ماس، گوش انت۔

پسا: (پ) سا یا ک پ س، سا، بلوچستان، تیاب کڑ، بندے کرا ایشی، پسا بدن، گوش انت، بندہ، ایشی، نام، پسا بدن، بوتگ، پاسار، ہما جاگ، گوش انت ک، ماہیگ، ارگ، بھا کنگ، بنت، بزاں، ماہیگ، مارکیٹ، اسے بدن، ماہیگ، سکت، باز بوتگ، دگر بندانی، بوجیاں، ہم وق، ماہیگ، یک زمانگے، ہمد، آوزنگ، بھا کنگ، انت، رند، اسے نام، ماں، دپ، بازی، کار مرد، پرشتنگ، پسا بدن، بوتگ۔

پستا بدن: (پ) سس، سا، بن، دن، بچار، پسا۔

پسات: (پ) سار، ش، پ، پتند، پینڈی، دزمنی، آرم، جیرہ، [تازی: فساد]۔

پساد: (پ) سا، ذ، بچار، پسا۔

پساوند: (پ) سا، دن، ذ، پتہ، پیشرد، کرا ایشی، تھنا، دند، ہم گوش انت، ملا بھا در مر استانی، گوش انت، دآدو، نزانگ، شیر، دند، بے گال، کردکپ، بند، برانت، زیرگ، زلوٹ، ایت۔

پساہندگ: (پ) سا، هن، دگ، پساہندو، پساہندو، پساہندو، پساہندگ، او باوگ، چک، نمازگ، دگر، چک، مردم، سکت، باز مردم، ملے مردم۔

پساہندو: (پ) سا، هن، دو، بچار، پساہندگ۔

پساہندہ: (پ) سا، هن، دہ، بچار، پساہندگ۔

پساہندگ: (پ) سا، هن، دگ، بچار، پساہندگ۔

پساہندو: (پ) سا، هن، دو، بچار، پساہندگ۔

پساہندہ: (پ) سا، هن، دہ، بچار، پساہندگ۔

پسپار: (پ) س، پ، پ، بدو، دوا، پسا، اک، پلائی، تراچے، دوا، پسا، انت۔

پستا: (پ) س، پ، پ، نیگے، کچو، بادام، ایشی، ہگ، ورگ، بیت، گوں، پوست، مھر، شینگ، بیت، گوں، پوست، پچا، چک، بھا کنگ، ہم، بیت، چو، بادام، کسرا، انت، ایشی، پوست، اسپت، چک، سبزا، انت، بے، اسے، سبز، پستانی، گوش انت۔

پستان: (پ) س، تان، گور، گودان، ہمے، کو، چو، ایشان، شیر، درکیت۔

پستانی: (پ) س، تا، بی، ہما، چیز، کوں، پستا، سیاوی، کنت، پستا، رنگ، کتکین، سبزا، انت، ہما، ک، آئی، تہ، پستا، دزچک، انت۔

پستک: (پ) س، ت، ک، امب، گڈ، تہ، ہگ، امب، گڈ، جند، ہم، گوش انت، ہمے، رنگ، ایشی، اسٹک، ہم، گوش انت، چک، زانے، کد، ک، انت، دپ، سٹٹ، چو، رنگ، انت۔

پستول: (پ) س، ش، دن، فاس، پیشرد، ہما، ک، نبی، آسگوار، کیکین، دست، چو، ک، تپنگ، کار، مرد، بیت، ایشی، باز، زانت، انت، [چو، انگریزی: PISTOL]۔

پستہ: (پ) س، ش، بچار، پستا۔

پس کش: (پ) س، ک، ش، ہما، مردم، کس، کشگ، کار، کنت، بزاں، پس کش، ایت، گوش، کنت، پد، دگراں، ہم پس۔

”پشنگ یا پشنگ“ پرانگال بڑاں ”پریش“ کہ امیشی، بڑاں ہما ”پرچک“ بچختہ بیگ ”رانت“۔ ”پشت“ ”بڑاں“ ہم
زیرگ بیت اک : ”پشاد“۔

پیش : (پیش) "پشت" "سبکدوش" کر لیے رنگ، گیشتر چونکہ "سروند" و کار مرد و بیت بزاں و گر گائے، جنگی،
گوں آئی، ہمگر بیت اک : "پشردو، پیشد" کہ بندرے، "پشت درو، پشت پند" آنت۔

[illegible]

پیشام : (پیش شام، پشت شام، پشتیں شام، بے وحدہ شام، چہ شام، رند بے وحدہ پدہ، دگ شامے، درگ بیت۔
پیشامگ : (پ۔ گشا، گت، بلوچستان، سرباز و گورہ، چہ پیروز آباد، ٹبرزیک گورے چہ رو درانگہ، کیت، گون مزق گورہ
ہوار بیت۔ عے گورہ، نیامی، وحدہ، چہ گورہ، پ۔ رو درانگہ، ایک جاگھے، نام انت۔

پُشْتَان : (پُشْت - پُشْتَان) : پُشْت نِگ ، و پَر مَان گَال بَرَاں ، پُشْتَان ، پُشْتَان گِیْن چِیْمَن د پَرَاہ و دُرَا جِی ۔
 پُشْتَان نِگ : (پُشْت - پُشْتَان - کُت) ، نَا جُوڑی بے پُونز آپس لَمپ د نِت یا کُ پُونز بِن دِیْت ، لَمپ مَک بَد آ نِت ، گُٹ مَک اِیْت
 و مَک لَیْن اِیْت ۔ لَھتِیْن مَر دُم و مَک چِشِیْن اِیْت ۔ گُوشِیْن اَنْت سَار تِی بے کُ گُٹ و جَنْت ۔ اِگَال دُر مَان مَدَار گُ مَک مَک مَک پُتَاں اِیْر
 کِیْت و جِکِیْن اِیْت کُ "بُکُل" کِیْت ۔ "باز بَر د لَی سَر و پُکُش و پُھَنَات" و نَا ذِر اِیْت و کُش اِیْت ۔ مَک نَا ذِر اِیْت اِگَال دِل و لُوت و
 گِیْت آ نِی و لَمپُو نِکُٹ یا کُ لَمپُو نِکُٹ "گُوشِیْن اَنْت" ۔

پشانگ: (پش پشانگ) چپت کرنگ، نر اور گئیں جیسے تاج، پڑا کنگ، انجوش مرگ، وقی یا نر لال پشان، اینت و مردم وقی، دستار، بندہ لے کمال، "تاج پشانگ"، اینت کر زبان و ت پشانگ و لے رنگ، ایک گے جوڑ بوتگ کر بچا، "پشانگ"، بنیشگ لوٹ اینت۔

پشپاد : (پ ش - پا ذ) اولاد کے دولت یا کہ دگر رستہ کی پیشانی دو میں پاد ، ہم نیگاں دست ہم گمش آنت ۔
 کشپاک : (پ ش - پاک) پشت پاک : براں زندہ ہنگیں ۔ ہماچ و گرش آنت کہ چہ آدگہ متیاں زندہ بیت ۔ نیبگ ، ہم
 فخر شک بیت ۔

پُشید : (پُش۔ پید) پُشت پید : رُند پید ، مردم ، پُشت بزاں کُٹم ، پیر پینانی نشان کہ چُکٹ ناسگ است و ادواگ۔
پُشت : (پُش۔ ش۔ ش) دُور ، دیر ، یک کرے ، گستا ، یک گنکت ، رُند ، پے ، اشتہ ، گوش ، دانت ، پُشت پُشت !!
کر پُشت تر کُتر ایت یا چُکٹ ایت۔ جُبل : پُشتین کُشار ، مھلئیں واسے شُر تر دانت ، بزاں ہمار کُشار ، رچہ دُرستان و رُندرون بہ
بیت چہ آئی ، مھلئیں واسے شُر تر دانت کہ ڈکے ، کیت ۔

پشت دارگ : دُور دارگ. گستا دارگ. یختره مُیک کُنکته دارگ.
پشت روگ : دُور روگ. یختره روگ.

پشت سر: پد کا یا پد کاں، پشت کا یا پشت کاں، پشت سر کپ، پشت کا کپ، انچوش کپ، کہ سر پشت زمین
کپ ایت، پشت سر کپ۔

پشت کیگ : چوتنی ہمراہاں رند کیگ بزاں ہمراہ روانت ءلے رند ء پشت کیگ ایت۔ چیزے ء پشت کیگ بزاں
سراگ۔ گیش رنگ کس کسیت۔

دور ایش کینگ : تنی میننگ چه آکوه پشت کینگ یا کپ ایت بزاں دیرانت - پر گرو هنجای ۶ رند

مردم پشت کپ ایت۔

وانگ، پشت کپک : پلانی چہ آدگ نو در ہواں چار درونت و پشت کپتگ۔

چہ کم و پشت کپک : چہ دلی کمدان و مے کیس، پک پشت کپتگ و بس آدگ درست مزنگ انت، گشتگ بوتگ انت یا دگر رنگے میران بزنگ انت۔

پشت کپتگ : پد کپتگ، پشت کپتگ، کم کم و یکپارگی پشتی نیگ، پشت نکاروگ۔

پشت گیگ : دگرے ترا "پشت گچ ایت"، بزاں چہ ترا گوز ایت و دیم و روت یا کہ قوت ووت "پشت گچ مے" کہ رند و وارے یا کلے کہ دگرے چہ ترا گچو ز ایت و بروت۔ رند گیگ، سردارگ، بزاں چہ بازیں چیزے و لھتیں زیرگ و لھتیں پشت گیگ۔ چہ کار و یا پد دھد جاگھے و رسگ، پشت گیگ بزاں انچوش کنگ کہ پد و دھد کار کنگ یا جاگہ و دھد بیت۔ بے سوب کنگ، "لے" پشت کپک، "گشت کار گال انت بزاں قوت و پشت نکپ مے" بے دگرے ترا "پشت گچ" ایت۔

پشت : (پ ش ش) دیم، چپ، ہر چپک کہ پتن انت آئی و دودیم انت شد ترین و دیم و دومی و "پشت گوش انت" انچوش کہ مردم و دیم و پشتی نیگ۔ گد و چپ۔ مردم و دست یا پادری بڈ۔ مردم و چندہ بڈ، ہما چیری اندام کہ چور و درانی در کیت یا کہ آئی، سیلا ندہ گٹ انگیں سر کہ چہ نادرہ می بے و دن و دم در کیت (۲) مردم و پت و پیرک یا بزرگیں پیر و کرمانی۔ پد زوریں مردے و زور اکیں و ترا ینوک و آئی و پھر بروک۔ بھول و پشت بزاں و ہمیں بڈ، بھول و دومی دیم کہ کند انت آئی و دیم گوش انت۔ جنینوئیں مردین،

دل و پشت : سینگ و سراک : پلانی من و قی دل و پشت و گزنگ دل و پشت و دارگ بزاں سک ساگ۔

ھر و پشت : ھر و بڈ، بے بیسہ ایں مردم یا چیز، دگر چینیانی نام کہ کار مرد بستہ بجم، پشت، سر و پشت، زمین پشت، زهم، پشت، کارچ و پشت، لوگ و پشت۔

پشت بیگ یا لوگ : پد کسے و ترا ینوک یا کہ پد آئی و چہ تاوان و پھر بگ و گت و دیمیان بیگ۔

پشت پد بیگ : پشت بیگ، گت و لوگے و مروانی و آبیانی پیر بنانی نام، ایشانی مستر و کماش بیگ۔

پشت پر کنگ : دیم و تر نیگ، پشت گون مردماں کنگ، اے رنگ و گیشتر و زھر و گنت و نزاں کار کنگ بیت۔

پشت جنگ : بے پرواہ بیگ، بدیں رنگے بے ریا بیگ، گوش انت و پلانی و درستیں مھلوک پشت جت و شت۔

بزاں کسی پرداہ مے دگرت و شت یا کہ همراه داری مے دگرت۔ ہشتی دیب و ہشت و داراں پر سنگ و جنگ و لوگ کہ دار

پشت بہ بنت، یک مردینے و دگر مردینے، چو کہ جنین و کار مرد کنگ۔

پشت دیگ : پشت و تر نیگ یا دیم و دومی دیم و تر نیگ و روگ، مردینے و دت و گون دگر مردینے و چو کہ جنین و کار مرد کنا ینگ۔

پشت کنگ : روگ، جاگھے و روگ و پد نیایگ، پشت دیگ و روگ۔ کسے و قی و ترا ینوک یا گت دیو ک کنگ۔

پشت گوش کنگ : گپ و پد زانت و اشت کنگ، گپ و دزیرگ، ہبشر متنگ، بے پردانی کنگ۔

پشت و بنگ : بڈ و بنگ، دود و زیرگ۔

پشت و پردیگ : پشت و تر نیگ پد روگ، پشت دیگ و روگ، دیوان، قی پشت و گون مردماں تر نیگ و ندگ کہ پیر

چپکتر و زھر یا نزاں کار کنگ بیت بے دومی رنگ و "پشت پر کنگ" و گال بند راست ترانت۔

پشت پر کنگ : دیوان و ہر کس دیم و دیم پشت انت قی پشت و گون آباں کنگ و ندگ کہ پد زھر یا نزاں کار کنگ بیت

کنگ بیت، پد لے گال بند و پشت و پردیگ و ہم کار و بیت بے زور انت۔

پشت و ترینگ : پشت پر کنگ ، دیم و دیم و دیم و ترینگ کہ پشت گوں مردماں بہ بیت ۔

پشت و جنگ : پشت جنگ ، بے پرواہ بیگ ۔ چہ درد و زبیدگ بے پرواہ بیگ گوشش آنت ۔ پلائی چہ مردماں وقی
پشت جت و شت : بڈ و جنگ ، بڈ و کنگ بار یا میارے بڈ و جنگ و زوگ ۔ پشتی نیگ و جنگ ، چیکند بڈ و کارے
و کنگ و گوشش آنت ۔ پلائی دیم و جت و پشت و جت و وقی کارشدرگرت ۔ کسے و زریا مال و پے زوراکہ یا رچینگ و زوگ
و برگ و جواب دیگ بے پے ایشی : پشت و کشگ ۔ یا چیرکشگ ۔ و گالیند شدر ترانت ۔

پشت و چارگ : چک جنگ و پشتی نیگ و چارگ ۔ وقی گور سنگیں زندمانی و ٹرانگ و آرگ یاکہ وقی لوگ و چچکانی بارہ
و ستا کنگ ۔

پشت و چنڈگ : پشت و زرنوگ کہ اگاں چیکند پشت و بڈ و سر و آنت بکپ ایت ۔ پے چیکند بڈ و کنگ و ہاتر و آئی
و گوں دو میں دستاں پے ترندی برز و زرنوگ و زیت زیت و بڈ و چیردیگ و آئی و بڈ و کنگ ۔ چیزے و پشت و شکر یا داد
یا دگر انجیں چیزے و پر شاگ ۔ چیزے انجوش و زرنوگ کہ پشتی نیگ و بکپ ایت ۔

پشت و زرنوگ : وقی پشت و انجوش چنڈگ کہ اگاں آئی و سر و چیزے بہ بیت اکبپ ایت ۔ نہ منگ ، چیزے و
پشت و شکر یا داد رنگیں چیکند پر شاگ ۔ انجوش چنڈگ کہ پشتی نیگ و بکپ ایت ۔

پشت و زوگ : پدی نیگ یا پشت و نیگ و زوگ ۔ پد کینزگ ۔ چہ کارے و کنگ و تیار نیگ و پد کینزگ ۔ کسے و پشت و
زوگ : آئی و زند و زوگ پے زند گیری یا پے چارگی ۔

پشت و کپک : کسے و زند و کپک پے ایت ۔ کسے و زند و کپک پے آئی و نادان دیگ و ہاتر و ۔ زند و پشت کپک ۔
دیر کپک ۔

پشت و کینزگ : پد کینزگ ، چہ کارے و کنگ و وقی پاواں دارگ ۔ پشت و کینزگ ، بے دل و تر سوک بیگ ۔ ہر ہا حافی
یہ دیگ ۔

پشت و کشگ : و ت و پد و کشگ ۔ زند و دارگ ۔ کسے و مال یا زریا دگر چیزے پے زور وقی کنگ و نہ دیگ یاکہ چیزے و پے
کار سواری و لاٹامی چک گرگ و پد و جواب دیگ و نہ دیگ ۔

پشت و ایک : کسے و زند و براں زند و ایک ۔ چہ در آئی و راہ و بیلا ند و سر و در ایک کہ نادرا می بیے ۔ پے
کسے و ٹمک ، آئی و ٹمک دیرک و ایک ۔

پشت و پر بیگ : دلم بیگ و پد ہر رنگیں پکراں زہگ براں و رستیں کارانی سرجم بیگ و شریگ کہ دگر چچ رنگیں
رگم و گردن نہ بیگ ، امین بیگ ۔

پشت و پر کنگ : دیوان و د و کہ مردم دیم پے دیم نشنگ آنت وقی دیم و ترینگ و پشت و گوں مردماں کنگ کہ چوش پے زمر و کنت
یا نرا نکاری کنگ بیت و بے پرواہ بیگ ۔

پشت و تل و آرگ : ہمچک جنگ کہ کسے و بڈ و پوست دیر بیت ۔

پشت و چنڈگ : بڈ و زرنوگ کہ آئی و سر و اگاں چیزے ہست اکبپ ایت ۔

پشت و در ایک : پشت و ایک ، براں چہ در آئی و راہ و بیلا ند و سر و در ایک کہ نادرا می بیے ۔ پے کسے و ٹمک و دیپانی کسے و دیم و در ایک ۔
پشت و ٹمک و نادرا می بیے کہ در آئی و جاگ سچ ایت ۔ بڈ و ٹمک ، چہ کسے و بے رہند براں کاراں سوکینگ بیگ ۔

پشت و تارگ : بڈ و تارگ پے چلن و دیر کنگ یا پے دگر نیٹونے و بڈ و کینگ ۔ کسے و پے کارے و کنگ و گوشش و کسے و آئی و ووت
ہد و ناکی پیش داشتگ بے کنگ و باریگ و نیٹون شوا زکنت ، جواب ہم مات نہ کنت فی گڑ و بڈ و تار ایت یا سر و کچین ایت ۔

پُشت و ماں دیگ : پھر روگ، پُشت تریگ عُر روگ۔ گلوں آنت «پلانی ع پُشت و اندات و شُست»۔

پشتاک : (پشیمانگی و دیر بارگی) انجین جیزے، پشت، ہاک، پیل، پشت و بزر ترین مہترین ہتکت ۔

پشتاک : (پش تان) ہما درجہ کہ تا کچھ عرصہ درستان رند ہزار ایت و تاک جنت ۔

پشتال : (پش پش) پشتیں ہال، پشت ہال، ہما ہال کہ چہ درساں رند رسایت، چیزے یا کامے بارہ گڈی رس رنگیں ہال۔

لیست پید: (پ ش ت پ د) بچار، پشید،

پشت پر مپوش : (پُش، ش، پ، رَم، پوش) چہ پرمپوشیگیں روچ ورنند و روچ کرگوں مرچگیں روچ و آیوکیں پٹخی روچ اینت (پہ

شب ۴: "پشت پر مپوشی شب" "گوش آنت ۲" "پشت پر مپوشی"

یشت یرمیشی: (پ ش ت + یرم + پوشی) بچار۔ پشت پر پوش

یُشتِ پرمیوشیگ : (پُشت + پرمیوشیگ) بچارہ یُشتِ پرمیوش

نِشت پری : (پُش + پِرسے پری) بچارہ "نِشت پری"

نِشت پیراری: (پُشت مہ پئے۔ را۔ پری) چہ پیرا رِگس سال مہ پیش مہ سال، چہ پارِگ مہ دو سال پیسر۔

نِشْت پیری: (پُشْت + پَ پَری) نِشْت پیری: چہرہ گیس روچ، پسر روچ، چہرہ گیس روچ، ابد پسر، سبھی روچ۔

نِشت جنگ : (پُشت + جنگ) بچار نِشت "کالبدیاتی ردو"۔

پشت دارگ: (پشت - دارگ) بیدارگ پرندگ یا لفق جنگ.

پیشست دارگ: (پشت - کا - رگن) دودر دارگ، دیردارگ، گستا دارگ، یک کتر دارگ، یک نکت دارگ۔

پیشست درد : (پیشست - دزد) تازگیں پٹ پے درد کم ترانت بلے چہ درمان وارگ عر رندر که درواں کچ دنت همے پشت درد ، پشت بزل

رند و درد آفت - نازد اهی یا پیت و ریش و گدیزی درد که چیده رند و دژ و دژ آفت

پُشت وِرد : (پُشت + وِرد) پُشت وِرد زرد کف و مُز که زرد رنگ و دیگر بنت .

پُشتِ دیگر: (پُشت + دَ - یَغت) بپارده پُشت، و کالبدانی روده .

پُشت دیم : (پُش ش + دے + م) دیم و پُشت، هر دو میں دیم. پُشت دیم کنگ و تپاسگ و چارگ، جنگ۔ یہ بدین و ریدین پاک

رہبندیں رنگ، ہر ڈول کار مرد کنگ، پشتِ دیوی جنگ : مجموعی لیے۔

پشتِ راہ ۛ (پیشِ ث + راہ) دُورِ راہ، یک کُترِین عُدِ دیرِ راہ۔

نِیشت راه ۲ (پیش + راه) هم‌راه که در بازار نمرود کت، بازار نِیشت راه، نِیشت راه، مژ راه، درانی و راه -

نِشتِ رُوگ، (پِشْت + رُوگ) دُور رُوگ، یک کُترِ رُوگ، پِدِ رُوگ۔

لُیشت رُوگ : (پُشت رُوگ) یُشتکاروگ، یُشتی نَمگ و رُوگ .

نیشتر ریش. (پیشتر + ریش) پیچا ریشتر

گشت سر: (پیشات + سر) چہ سر، گشت، چیزے، گشت سر دور درگ، نراں سر، گشتی نیمگ، دور درگ۔

یشت سر: (یشت + نثر) یشتکا، یدی نیمگ، مڈکا، یشت مہرگ، یشتکا کنگ۔

پیش‌شام : (پیش‌شام، شام) بخار «یشام»

فیش بیک (۱) : (پیش بیک) فیشک، شلوار، کوٹ، دیگر پوشاکانی فیشک نزاں جیری و تھنی نینگ و گدڑ پوشاک و گدڑ

سخت تر و در رنگی یازانے بیت ۔

پشتک (۲) : (پُش. ت. کن) سرزمین، سرحدیں زمین و پشت، امروز۔ یک چیز سے سرسری یا پشت و بھر۔

پشتک : (پُش. ت. کن) بچارہ پشتک۔

پشتکا : (پُش. ت. کا) دیر دیر، ایک کڑیک کڑو۔

پشتکا : (پُش. ت. کا) پٹکا، پدکانی، پشتکاروگ، پدکانی روگ، پشتکانی روگ۔

پشتکانی : (پُش. ت. کا) پشتکا، چڑشتی نیگ، پہ پشت یا پشتی نیگ۔

پشتکار : (پُش. ت. کا) ہمارے وہ دگر کارے، گلت و گنگ بیت۔ بچارہ پشتکار۔

پشتکار : (پُش. ت. کا) پشتکارو ہمارے دگر دگر دقتی دھندہ رندنگ بیت۔

پشتکپک : (پُش. ت. ک. پٹک) چھوٹی مہراہاں رندکپک بزاں مہراہ رو آنت و اسے رند و پشت کپک بیت۔ چیز سے

پشتکپک : بزاں سر آیک، گیش نیگ کہ سرکیت۔

پشتکپک : (پُش. ت. ک. پٹک) پہ اُمیتے کسے و رند و کپک۔ پہ کسے و تاوان دیگ و آئی و پشت و کپک کہ کماناں کجا

انچوش کنگ و وار برس بیت۔ رند و کپک، دیرکپک،

پشتکیزگ : (پُش. ت. کن. زگ) پدی نیگ و کیزگ، پدکیزگ۔

پشتکنگ : (پُش. ت. ک. کن) دیرکنگ، دیردارگ، یک کڑو دارگ۔

پشتکنگ : (پُش. ت. ک. کن) پشت و خریگ و روگ، گوش آنت و پلائی و پشت گنگ و پشتک نی پچ دیم نہ کنت۔

پشتک : (پُش. ت. کن) ہماند کہ آپ و دیپانی بنگ بیت کہ زمین و شہراں مہ مل بیت۔

پشتک : (پُش. ت. کن) پشت کپتگیں۔

پشتکال : (پُش. ت. کان) پشتکال : ہماگت کہ داعی و پشتک و زندانی و گدسہ داعی و بارہ و نبشتک آنت۔ پہ کچم

مراے و دیوان و مجلس و رند یا کچمراش و پیسے و رندایشی و بارہ گدگشتانکے دیگ بیت۔

پشتکوش : (پُش. ت. گش) کسے و پشت و گت جنوک و آئی و بارہ و نوش گت جنوک۔

پشتکوش : (پُش. ت. گش) پشت کوش، کسے و پشت و گت جنوک۔

پشتکوش : (پُش. ت. گش) پہ زمانت گتے نہ اشکنگ یا کہ اشکنگ و رندا چوش پیش دارگ کہ نہ اشکنگ ہے۔ ہر باگتے

نہ زبرگ یا اشکنگ و ہر رنگ و نہ کنگ۔

پشتگیجگ : (پُش. ت. گ. گ. ع. گ. گ.) بچارہ پشت و گال بندانی ردو

پشتگیگ : (پُش. ت. گ. گ. ع. گ. گ.) کٹینگ و زلت۔

پشتمش : (پُش. ت. م. م. ش) پشت مشوک، بدمشوک، ہماروم کہ پرتیل یا دگر انچیں چرپی یے و مکت و گران بد یا پشت و

میش بیت کہ رگ پچ بہجت، یا کہ بردست و چست کنت۔ بلوچ گوش آنت بردست کہ نہایت گوا پشت مہر بیت و بدو در دکننت،

دستانی نہ و ہم ترندی و مہری یہ کیت کہ بدو یا پشت و مشگ و رند شربت، پڑمش، پشتمش۔

پشتمشگ : (پُش. ت. م. م. ش) کسے و پشت یا بدو و مشگ۔ بچارہ پشتمش۔

پشتموش : (پُش. ت. م. م. ش) لاپ موش و چپ بزاں و بالاد، زمین و سر و پسگ و بدو زمین و سر و دیگ و فتران

کنزراں یگ و روگ بدو موش، پشتموش، پڑموش۔

پشتنگ : (پُش. ت. م. م. ش) ادلاک و تنگ کہ گوں ہمیشی و نہت، پالام یا زین رندنگ بیت۔

پشکپگ : (پش. ک. پ. گ) پشت پگ، رند، پشت پگ، دیرپگ، سرایگ بزاں چیزے وچہ پکاریں اندازگ و گیشتر بیگ کہ چہ کار مدکنگ و رند سرکیت، پکارے لنگ یا جاگھے و روگ و گون نہ کیگ۔

پشدرگ : (پش. ک. رگن) جنگ. پش. پهل کنگ، پر چیزے، شوہار، وگہ چیزاں سر پر چیر کنگ۔ پشکوندگ۔

پشکونڈگ : (پش. ک. و. ڈگ) پیش کونڈگ، پر تلک یا داوک یا دگہ انجیں چیز زمین ۽ پشگ ۽ کونڈگ۔ (اے گل بندہ)
یا کہ چوٹی، کونڈگ، "اُخت یا" چو کہ پر پیش زمین ۽ کونڈگ، "اُخت" (انت)

[illegible]

پتہ : بڑا پوری سے مانگوں بالوکر راجپوت سٹیشن پر اینٹ کے چو سیچن و مردم و گتے دانت و مھون کشن ایت۔ اسے چہ آپ ۷
 لنگ و ترک ایت و درکیت۔

پیشنگ : (پیش-ہنگ) چھٹنگے، سبک سبکت، گواتے، درآجگ، پیش، رنگیں توار سے کنگ۔ پوشنگ، گواتے، پوش کنگ
در آجگ پوشنگ، چکر لوگ، رند یا کہے توارس گر لوگ، ہر بوزو، پوش پوشا، توار، در آجگ، حریفانک، ہمراہی خوش کنستار۔

پُشْگُش : (پُشْ، گُش) پُشت گُش، پُشت گُوش، پُشْگُوش : ہمارم کہ کہے : باپُشت، گُپُشت جنت بے شری ایتاں۔

پیشگوئی : (پش۔ گف . واکن) بجا رہ پڑوانک ..
پیشگوش : (مشر۔ جن ۔ وش) اُکے ، ہاںشت دوت جھوک کسہ ...

پشت گوشت: (پُشت، گ. د. ش) پشت گوشت۔ گچے، اسٹیک بے، انگوشت کنگ گوشت نے زاناں نہ اسٹیک۔ گپ نہ کنگ، پشت گوشت کنگ۔

پیشلا پگ : (پ.شن.ش.لا.پنت) گوں مکین آپ و ایران، منجل و کاشیگ یادگہ انجین چیزے و تہ و سپر شود کنگ، پل جنگ، پیشلا پگ

پہرہ و نمیناں کا مردوبیت کہ کو اہانت (جندو) اسے دو گالی گالے پد + شلا پگ براں پد = دیم یا یک رند و شلا پگ - گوں آپ و سہر

پیشو : (پ. ش. ل. و) کہے کہ پشیل پشیل و میاریگ میاریگ بہ بیت .

پیشم : (پ.ش.م) اسے پس و میت بچار "پیشم"

پہلے : (پ.س.م.پ.ء) ہینک ویک روچے و نام انت کہ چہ سبجے اگان بکرے کسی روچ انت
 چار سبجے و رند و آدینگ و پیسر انت . [پاری : پنج شنبہ ، گردی ، پشمہ ، تازی ، الخیس ، انگریزی : THURSDAY

پشیمپ : (پ. ت. م. پ.) "پشت" کراچی و دگر یک دو جاگ و "پشتیں" ماہیگ و گوش آنت۔
پشمر د : (پ. ش. م. ز. د.) ہمارم کہ گڈی آمر کار ہائی و دست و آنت۔ بوجیگ و ہمارم کہ بوجیگ و دیم و کار و مٹر

نت - پوچھو لشکر، چہ دستاں دندی مردم، چہ ہر کس، دندترین مردم، کمترین مردم -
پیشمر: (پیش، مُر، د) پُشمر، گجہرنگیں (چہ پارسى، پُشمرده)

پیشکش: (پیشکش، پیشکش) بچارہ "پیشکش"

246

پیشمنت : (پ.ش.م.ن.ث) پیشمندو، پشت پکتیں، رندو پشت پکتیں، سر آنگلیں۔

پیشمندو : (پ.ش.م.ن.ث) پچار، پرندو، پشت پکتیں، سر آنگلیں، چیرے کے کٹ انگ و چ آئی و ہرچی سر آنگ۔

پیشموش : (پ.ش.م.و.ش) پچار، پشت موش۔

پیشمیکی : (پ.ش.م.س.ل.ک) پشت میکی، بوجیک، بندگ، ہما تنگ کہ چہ، میکی، وند، ایرکنگ بیت براں چہ، میکی، وند، تنگ۔

پیشنت : (پ.ش.ن.ث) ماچیک کہ پتن و قذاق انت کہ کنگ، بازمان، مید گوش انت کہ پشت و بند و کنگ مان نہ بوتگ۔

شنگ گور و گور و پرماتی، گور و گوشنگ تو مے ہمد و نہ بے پشت و گوشنگ کہ منی و گور و نہ و چ و گری یے نیست گز گور و

گوشنگ کہ اگان تو اے کنگانی جوہان و جتک جت و ہما دست یوت بکن ترا زامات کنیں۔ پشت و جتک بنگ و جتکرت و

کنگانی نہ و پکت۔ چہ ہمارو چ و پتر چ کنگ بوت و زاماتی نے ہم نہ رس انت۔ (WOLF-HERRING) (پچار بیت)

پیشتر : (پ.ش.ن.ث) رسترے کہ چ پنگ و انت بے چ پنگ و نزو زمرانت۔

پیشنگ : (پ.ش.ن.ک) آنگ، چنگ تیر و ہاگیں پوست، باز جاگ پنگ و تیر و ہم گوش انت۔

پیشو : (پ.ش.ش.ن.ث) پش، پش بویں مردم، موٹ بویں مردم۔

پیشو : (پ.ش.ش.ن.ث) چنک کہ نازک و شر پوکیں لوک کہ گد یا گد یا چیں چیزاں وارت براں شنگ کنت۔

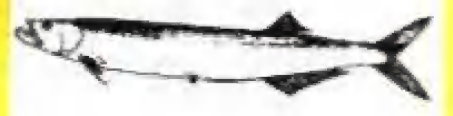
کد : ۲۴۰ س م - کد : ۴۵ س م

WEASEL SHARK

پیش

LONGTAIL CARPET SHARK

کد : ۱۰۰ س م

پشت

پیشو : (پ.ش.ش.و) کنگانی زبان و، آبدست و، گوش انت۔

پیشوانک : (پ.ش.و.ان.ک) پچار، پیشوانک۔

پیشومان : (پ.ش.و.مان) پیشوزیک، برنگ، جمانت، شرمندگ، ایشی و پیشیمان، ہم گوش انت کہ پاری و ہم، پیشیمان، انت۔

پیشی : (پ.ش.ش.ن.ث) پیشی، چہ چار پادیں لوگی دیک، ایشی و زر گرگ گوش بیت کہ باز مردم، رگور، نے ہم گوش انت بے، رگور۔

پیشتر کہ کوئی و جتکی، گوش انت۔ اے ہے لوگی دیک انت کہ پشک و گرگ و زانگ بیت۔ پد رنگ و ڈول و بر و چ کہ مزار و پنگ و

انت پر، ہوسگ، سکت ہدونک و واہلی انت، (۲) کسانیں ماہیگے، نام انت و ہے رنگ و یک مزنیں پاکاسے و ہم نام پیشی انت۔

(پچار بیت)

پیشی : (پ.ش.ش.ن.ث) پچار، پیشی۔

پیشیش : (پ.ش.ش.ن.ث) چوک، کاہے کہ گداں پر پشیشیت۔

پیشیان : (پ.ش.مان) پچار، پیشومان۔ *

پیک : (پ.ک.ن) پچار، پکت۔

پکت : (پ.ک.ن) کنگانی زبان و، پشک و، گوش انت (۲) پکت، پشک، بوس، بوسگ، پشک و بزانت و کا بند و پک پک۔

پگ : (پگ) ماش یا سُھرو پوسٹ کہ چہ دان و گیشس ایت ۔

پگا : (پگن گ) پجار ۔ پگاہ ۔

پگار : (پگاز) ماہینو ، ہماز کہ ہز متکار و آئی و کار و مژہ پد ماہ و یا ہینگ و دوہینگ و رندوس ایت

پگار وار : (پگاز وار) پگار داشتگیں مردم ، نوکر ، ہز متکار ۔

پگار وار : (پگاز وار) نوکر ، ہما مردم کہے و پگار و وار و آئی و ہز مت و کنت ۔

پگاڑو : (پگازو) سبندہ و سبندہ رانی مشترک آئی و "پیر پگاڑو" گوش آنت ۔ انوگیں پیر پگاڑو سید سکندر علی شاہ انت ۔ ایشی

پت جرم و دومی جنگ و انگریز سرکار و سبندہ و پگت و شہید گرت پرچاکہ سرجمیں ہندوستان ایشی و مکت یکتی مکت بوتگ کہ

انگریز و بد ہلاپی و دومی پیر و گوشتن و پد و چہ دومی مرگ و ہم سرگوستگ آنت ۔ اے یکتی مکت بوتگ کہ

سرجمیں ہندوستان ایشی و رنگیں سرجماری دگہ چھ مکت و نہ گزنگ ۔ ایشی و متوکاں "ہتر" گوش آنت ، کہ تازی گال و رخت ۔

انت کہ ایشی و بزانت و آرات ، انت ۔

پگاہ : (پگن گاہ) پگا ، کھلا ، پد و ہلا پاری ، پگاہ ۔ چلوئی و اوستا ، ب (ص) و گاہ ، گہ [

پگر : (پگن گز) پگر ، گماری ، ستا [تازی : فکر] پگر ہال ، پدیم تر و لوٹاں چیزے یازتے ابر کنگ ۔

پچل

پگتر : (پگن گز) چیزے و پھر پگ و چنگ و ابر کنگ ۔

پچل : (پگن گز) دنگ رنگیں لوکے کہ چار دست و پا و انت ۔ دست و گوئد تر و پاوے و راج تر انت جندے شرد

و پاوانے چو کہ مردم و رنگ پر انت ۔ سرگ و زندہ چہ زندہ و پ و سکت پراہ انت ۔ آپ و بیت و ہوژ ناگ و گوش و سکت بلد

انت ۔ چو کہ کشتگ و سٹ جنت مارہ و داوہیں وراکے ۔ یورپ و مردم یک راستیں زندیں پچل و ران و گوشت و ورا انت ۔ چہ

ایشی و روست و آوار گش و بند کسائیں زریلیک و جہنم و سبک جڑ بیت ۔ پد پچل و گوش آنت و پچل آپی پچل و پچل و چندہ

جون و دورہ و توارے مکت بر انت ایشی و توارہ و کزنگ گوش آنت ۔ بل ، پچل ، گوشتگ من گپ زاناں بے منی دپ آپ و پیرگ انت و بچار بیت

پگنسر : (پگن گز) واز و کنت یا بند ۔

پگو : (پگن گز) ہما کہ پگد انت یا کہ ہما کہ گون پکاں ہوا انت یا کہ پگن انت یا آئی و تہ پگ بازمان انت ۔ مردینی نامے ۔

پگن : (پگن گز) وکار و نگار دیگ و ہے و جاہیں و زک ناسرو روت ، پد کشتگ و ایشی و نہ و دان رچ آنت ۔ پل کشتگ بیت ۔ چہ

پل و کپگ : براں کپگ و کنگ یا دسرگ و زند ، نشان ۔

پگن : (پگن گز) پچل یا دگر پچیں رزانے یا آپ دپے یا کہ ہے رنگیں دگر رزانے و تھی نیمگ و ویم پل کشتگ بیت براں ہے رزان و آپ مان کنگ و

پچلکینگ بے دست مان نہ کنگ و آپاں پد و پچل ، پشلاپگ (پن و شلاپگ) براں و پل ، و شلاپگ ، پد گزادگ ، براں یک و پچل و کنگ و گزادگ ۔

- پل : (پ۔ن) لیٹ ڈیٹھو۔ پل ورگ : لیٹ ورگ، پیٹھ ورگ۔
- پل : (پ۔ن) پر پٹت و اپچاس انگلیں مال و سوب و سوب، اڈل، زعفر نو۔ پل و اڈل، پل و پانچ۔ پل و وڑ۔
- پل : (پ۔ن) چرپیش تگرو، تھنگ، یادگار انجیں چیزے و بستگیں شہر بند۔ اپیل، شہر بند، کپان، پسبل، وار۔
- پل : (پ۔ن) مے پل کر ایشی ہٹل بنت و یا کر دشتیں بوکن آنت و یا کر ڈولدار آنت بے ابید چر ایشاں ہر وڑ چکے یک برس پل جنت۔
- پل کر برج آنت ہر برج۔ جنت و مے ہر برج۔ رند و ہر جنت۔ ابید چر اسے بزانت و وگہ بازیں دودھ بزانتے دارایت کر چر ایشاں ہستیں
- ایش آنت (۱) ہما پل چر مکئی دان و تاجک و ہر جوڑ کنگ بیت کر گر مار گرم ورگ و دشت آنت (POPCORN) (۲) چم و پل : چم و
- شیاء گ و سرو، اسپتیں بکے کپ بیت کر چم نیم نہ کنت (۳) گوشت و پل : گوشت و بوٹیک و گوشت آنت (۴) دل و پل و
- بزاں دل و جند و نوکا نوک، باز جاگ و دل و کاہل و ہم گوشت آنت۔ (۵) باز شہر و زمیناک یا دشت بوٹیں چیز یا کس۔ گور۔ پل و جنگال
- باز آنت کر وئی جاگھاں کابنت اک : پل گد، پل گور، پل کدرگ، پل ہنز، مے رنگ و پل و بیلوک، پل و لاڑ یا ناڑ، پل و تاک۔
- پل و شرتک یا شوشنگ، پل و سیلیگٹ اٹلا گال و یا ساڑا رنگ و جوان کار و بیت اک، پل و شتاک، پل و جند، پل و بوس
- پل کندرگ، پل و ونا، (۶) یک پتے و نام آنت۔
- پلاٹ : (پ۔ن) اسے پس و ہما پکت گورگ کر چر پلاٹک و سترانت (۲) بے دوریں بدن کر چر گرا باں مال ماں آباتی تر و

پلاٹ

کد : ۱۵ س ۱۶ داں

- کن آنت و متیاب و کار آنت۔ * مربہ و زرات و کسانیں ماہیگے و ہم نام آنت۔ (GOLD-SPOT MULLET) (بچار بیت)
- پلاٹک : (پ۔ن) لڈٹک (۱) اسے پس و کسانیں گورگ، لیپ لچھے و گال آنت و پھر دشت پلاٹک پھر دشت پلاٹک : تنوے
- پلپاں کے شلومت بیت : ملار و باہ شلومت بیت۔
- پل ر : (پ۔ن) نون و وھ و چر دھوش و مائے مائے پشت کپ بیت یا کپ بیت۔ اگاں کے ایشاں جنت و چم کنت و پلاچیں
- ایش گوشت آنت۔ بلوچی کوھیں لچھے و تیتا علی مرگ رامگیں۔ چینگاں پلا ران جس سے و رند پشت کیتگیں شتاں ہم گوشت آنت۔
- ابو شربل آنت و اشتیابی کاراں پا و پلا ران ماں گیش آنت۔ برنج و سپیرا خوش کر گور و ماش پر دشت و شہر و پل آنت۔ دودھ :
- پلائی پلا رانت یا کر چو پلا ر و کسنگ و بزاں چر دہرگ یا کسنگ و پلک آنت۔ کسنگ و نہ سترانت۔ کسنگ و چارایت۔ ہم گوشت آنت۔
- پلا ر چنگ : TOGLEAN پلا ر۔

- پلا ر چلین : (پ۔ن) لاڑ۔ چ س۔ ن) چر گورگ و رند گندیم یا ترنج و پشت کیتگیں بڈر۔ چرون و رند چلین پلا ر و وھ و ہم کوک
- مے وھد کر پلا ر چنگ بیت۔ لچھی بندے و چینگاں پلا ران چن سے۔ (Gleaned gathered corn left by reapers)
- پلا رشود : (پ۔ن) لاڑ۔ ش و ڈ) موسیٰ ہورے کر چر ران و رند بیت۔

پلاس : (پ۔ لا۔ ش) ہر پالام و سرخجلی کہ پالام و پشت و دینت سے چید با پرم و انت کوہیں جلی و مکرے ہم کار و بیت (۲) پالاس بزاں : (۲) پلاسک : سکتیں بزم زندیں گرمپک کہ ایشی و شہید پلاسک : ہم گوش انت (۲) گیلن : میدیں تمبو کہ مالدار جو کئے کن انت و آبی گیس و بدل انت ۔

پلاسک : (پ۔ لاس۔ کن) سکتیں بزم زندیں گرمپک کہ ایشی و شاریک کراماتے (۲) سکتیں شہاد (۳) کشاکش کہ بیت ہم گوش انت مستحکم و پلاسک انت (۲) پلاس و بزاں ہما ہر و پالام و سرخجلی ۔

پلال : (پ۔ لا۔ ل) بچار ۔ بچار ۔

پلامرز : (پ۔ لا۔ م۔ ز) ہما مردم کہ دگرے و پلامرزی و کنت : پلامرزی کنوک : ہماں کسے و پکتے و بیت و گپ جنگ ۔
پلامرزی : (پ۔ لا۔ م۔ ز۔ ری) یہ کسے و بیت و منپے گوں کسے و گپ جنگ ۔

پلان : (پ۔ لا۔ ن) مردم : چیز جاگہ و نام نہ گزگ و اسے گال : کار و کنگ چو دھما یا آ : و بزاں انت و بیت اک : " پلان مردم ، پلان جاگہ ، پلان چیز " یہ نیون گوشنگیں گیلان گوش انت اک : پیس و من انت سے بے فی گوش انت کہ پلان و ہما انت انت : یہ بد و زائیں گالانی بدل و ہم کار و بیت ۔ اک : " گوش و پلان " ۔

پلان : (پ۔ لا۔ ن) " پلان " : باز باز پلان ند : مان پلان ہما جاگہ کہ اود و پلان باز رستنگ ۔ (۲) دشتیاری (بلوچستان) ایک جاگہ نام انت کہ ایشی و گیشتر و پلان : گوش انت اسے دو بیتگ انت کہ یکے کور و اسے دست و انت و دگرے آدست و ۔ (۲) مردینی نامے ۔

پلانی : (پ۔ لا۔ ن) یہ مردم و چو کہ نامینتیں پنامگال و کار و بیت اک : پلانی تو کجائے و تود بیت کہ پلانی و چے کرت ۔
پلانی : (پ۔ لا۔ ن) ہما کہ گوں پلان شہادی کنت : مان پلان کپتیں : انجناٹیں : ایرانی بوچستان و یک منٹے نام انت کہ وژ نام و رود رنگ و چہ کسل و جھل تر انت ۔

پلانی : (پ۔ لا۔ ن) ہما کہ گوں پلان : شہادی کنت ۔

پلانی : (پ۔ لا۔ ن) ہما کہ گوں پلان : شہادی کنت ۔

پلپٹ : (پ۔ لا۔ پ۔ ٹ) پلپٹگ و چند : بچار و پلپٹگ ۔

پلپٹگ : (پ۔ لا۔ پ۔ ٹ) کسائیں پلپٹ : بچار و پلپٹگ ۔ (۲) بچار کا ہے ۔

پلپٹگ : (پ۔ لا۔ پ۔ ٹ) ساہدار و سرچیں چند زمین و سر و کپتیں رنگ و ڈرہگ : سٹنگ جنگ یا کہ یک اندامے و انوشش بیگ : ماہیگ و زندگی و چہ آب و کشے و ہٹشک و سر و ایر گن آ : پلپٹ بیت و دل : پلپٹ بیت : باز ساہدار چہ مرگ و پیس و پلپٹ بیت : یا کہ چہ و درد و نورشت و : پلپٹگ سرچیں چند بیتگ انت و : سٹنگ جنگ یا سٹنگ جنگ : یک اندامے یا گیشتر بیتگ انت کہ گیشتر دست و پادانی و پھر مرگ و آئی و پاد و بانز لانینگ انت ۔

پلپل : (پ۔ لا۔ پ۔ ل) شہادیں برج کہ گرد و شہاد انت کہ سوچاک انت : یہ دور گرد یا کہ سرچیں چیز و گوش انت ۔

پلڑی : (پ۔ لا۔ ل۔ ڈ) بچار و پلڑی ۔

پلڑی : (پ۔ لا۔ ل۔ ڈ) مرگے کہ چہ بوم و کستر انت بلے پہ شکار و کنگ و چہ بوم و چالاک نر انت : شہی مرگے ۔

پلشت : (پ۔ لا۔ ش۔ ث) بد ، بڑناک ، چرک و چلن : (۲) کپتہ سمائیں مردم ، گندہ سمائیں مردم ۔

پلک : (پ۔ لا۔ ک) دراجیں پتیں ٹکڑ : نھٹنگ یا آسن یادگ انجیں چیزے و پلک و پلک پلک بیگ : بکڑ بکڑ بکڑ گوش انت بوجیک توبان و پروشت و پلک پلک کمرنگ : سکت زند بیگ ۔

پلک : (پ۔ لا۔ ک) پلک : پر ماسکال بزاں : پلک یا پلکگ و کار و بکن ۔

● **پنگ :** (پ. ل. کن) منٹ۔ پنگ : سکتیں ہورت و پوجو میدہ و نر میں ہاک کہ پہ کشار و باز جوان انت۔ (۲) ہر رنگیں اتریں ہاک کہ گوں کتیں گوات یا چند گے و دز بکنت۔

● **پنگ :** (پ. ل. کن) کاہیل : ڈکار و بند گاہ و ہا جا کہ آپ داکر دیر و دارایت چو کہ تلا و گ و ہوٹک و بتل : ہالی چہ پونگا پنگ شود انت۔ (۲) پہ تازی و فلک و جاگ و ہم کار مرد بیت۔

● **پنگ :** (پ. ل. کن) مٹی : جنینی سھنے کہ پوز و کنگ بیت۔ سر پوز پتن انت چو اس پر و پیر و لک کے پیر انت ہزاں و راج و مناب و انگیں سیسے کہ گوں ہمیشی و پوز و نگرانز و اڑینگ بیت۔ چونا ہیگا بار راست انت بے سری۔ دگرے کہ ہم چو پنگ و پوز و کنگ بیت۔ (۲) نیر و پنگ کہ پشت و بن پیر انت کے کہ تینگ و سچن ہمیشی و لک انت و آس بارت۔ دگر ہرچ رنگیں آسبر و ہم پر بیت۔ (۳) کسانیں پتا و ہم گوش انت و (۴) بلوچستان ووشیاری و بازار سے ہزاں میتے کہ کور و کوزہ انت چہ گوزانی جھل و پتن و ہر زانت۔ (۵) مرد دینی نامے۔

● **پنگا :** (پ. ل. کا) کسانیں کوہیں لگن کہ گوں روگن و پنگ بنت کہ سکت نرم و نازک بنت بے گیشتر ہندوستان و پنگ بیت۔
● **پنگار :** (پ. ل. کار) ہمارم کہ گدیا دگر انجیں چیزے و سرو و دوچ و پتن و دوچ ایت یا چکن کنت۔ چکنار۔ ہالک و دگر انجیں چیزے کہ آئی و سرو پتل کشک یا دوچک بوتگ۔

● **پنگ تراش :** (پ. ل. کن. ث. راش) بندہ اے گال و پنگ تراش و انت ہزاں آسبر و پنگ تراشوک کہ زہم و س و انت کہ آسبر و پنگ و ہم تراشت کنت۔

● **پنگتنگ :** (پ. ل. کن. ث. گن) ایکس زمین، ہمازمین کہ پنگ انت ہماریں و ملک کہ آئی و زمین پنگ انت اے چہ دگال و جوڑ کنگ بوتگ ہزاں پنگ و راستگ۔

● **پنگش :** (پ. ل. کن. ث. گن) پنگشوک، شکار کہ کشت و کشار و ناننگیں آڑ بابے کہ گوں آئی و کار پتن کشک بیت۔
● **پنگشور :** (پ. ل. کن. ث. گن) ہماچیز کہ بند گاہ و نوکاپ و پوجوان ششنگ۔ بتل : ہالی چہ پونگا پنگ ششوات۔

● **پنگلک :** (پ. ل. کن. کن. گن) دوگ یا دگر چیزے و پار و بے جایگ و ایر بزرگ چیزے سلامتی و بے ٹکوتگ و ایر بزرگ۔ مار و مایگ و ٹرک و قورگاں پنگت انت۔

● **پنگلی :** (پ. ل. کن. ی. کن) ہماچیز یا کس کہ گوں پنگ و سیادی کنت، پنگ والا۔ (۲) پنگ و راستے کہ زوے سر پوز انت کہ پہ پنگ و پنگ کار مرد بیت۔ (۳) کاھے کہ آئی و تاک چو کہ پنگ و انت۔

● **پنگ :** (پ. ل. کن) اڑنگ : آدردہ کنگ : پھر رنگ و چر ادو و اودو چیزے و ہم کنگ۔ پنگ کنگ : گوش انت۔ مدگ و کشار پنگی کنت، یا کہ پلائی ترایت و پنگی کنت، ہزاں چہ کرس و ناکس و زو و پنگ گران انت۔

● **پنگ :** (پ. ل. گن) پوز و بزرگ، بزرگ، کسے و زو و پنگ و آئی و چیزے بزرگ۔

● **پنگ :** (پ. ل. کن) پتل بندگ، پتل و کنگ، وار و کنگ و اندیم کنگ و نامور دیگ، بند کنگ، بتل پتے کے گتو کاں گوں نکھلا پتل بیت۔ مے رنگ و گوش انت «پلائی و پلائی پہ بدیا ز پتل ات۔ گت کنگ، ہر چار دیوال گزرگ، کسے و ہر لو و گزرگ، کسے بے دار کنگ یا کہ بے دس کنگ، راہ و پنگ : ہزاں گت کنگ۔

● **پنگ :** (پ. ل. کن) نرینگ، پھک ترینگ گد و جان و یا دگر چیزے و، بیتنگ و گوات گزرگ، چر دتی جند و تہ و چہ کجام سبب و نیموئے و گزرگ یا گوات گزرگ و مسترینگ۔

● **پنج پنگ :** پتل و پنج بیگ، پہ مردم و ہم گوش انت کہ «دیم نے پنج پتل انگ، چر دتی و دزچک و پتل کنگ یا جنگ

پلو پرخ : (پ. ل. ڈ. پنخ) بچار، پلوٹنگ

پلوٹس : (پ. ل. ڈ. ش) ہندو در آمد میں گالے (POLICE) بلوچی انت، پاسپان

پلوٹنگ : (پ. ل. ڈ. ٹ) پلو پرخ، ریسٹورنر، چرگہ یا گھر رگیس دگر چیزے یا کہ چر سادو پیشش یاد گراںچیں چیزے، جو رگرگیس منگل کہ جھلک یا ماٹی یا کہ انچیں ٹوسک نہیں رزان، درپ یا دگر چیزاں ایشی، سرو، ہرکن، انت کہ ناکپ انت یا مہ لیٹ انت

پلوہ : (پ. ل. و. ڈ) سمجھتے کہ جنہیں پوزوئے کن انت، ایشی، چند پین انت، مزین سبزے مان انت، بے چارہ و کسانیں سبز ہم مان گئے کن انت، ایشی، آتھ پوزوئے پڈو، مانگشنگ بیت، اسے سر رری گنت، سرو، لونجان انت، بوجھن و باز جاگ، ایشی، "نگلش"، ہم گوشش انت، (بچار بت)

پلوہ : (پ. ل. و. ڈ) بچار، "پلہ"

پلوٹنگ : (پ. ل. و. ٹی گ) ہما سھت یا چلمب کہ جنہیں گوش، "پلو"، "پر کنگ بیت"

پلہ : (پ. ل. ڈ) ما چکا کہ چہ "مرہ"، کسٹرا انت بے چو کہ مرہ، و جند، انت، (بچار بت)

پلہ : (پ. ل. ڈ) بچار، "پلہ"

پلہ : (پ. ل. ڈ) ہما بت کہ گوشت آئی، تہ، یکا گرا سنگ، "مر پلہ"، ہزاں، "مرگ و پلہ"

(GROUND HEAD GREY MULLET)

کد : ۲۵ سم دان ۲۱ سم

پلہ

پلوہ

پلہ : (پ. ل. ڈ) بچار، "پلو"

پلٹی : (پ. ل. لی) ہما کہ گول، پل، موسیادی کنت، مردینی نام

پلٹی : (پ. ل. لی) ہما کہ گول، پل، موسیادی کنت، "پلنگ" جو پین، دوست، اشتیں چکت یا دگر مرد، "پلنگ پوزنگ"۔ لیجے کہ آئی، لہنیں گول ایشی انت، چے، پٹے، آسمی پٹے، گلی کچنگ، بزر، خصل، بے چے کاویت، ٹوٹ، وید۔ ہا ڈرچک کہ پٹ، بیگ، ہڈو، رس، انگ

پلٹی پوزنگ : (پ. ل. لی) پ. ڈ. ڈ. ری گن اسکیں دوستیں چکت کہ چو ہما پل، دوست دارگ بیت کہ پوزوئے لے لے

پلیٹ : (پ. لی) ت. انماک، سیل، سلگت، بیگار، پے پلگار

پلیٹنگ : (پ. لی) ت. گن (چو) دے تاب دانگیں بندیک یا کہ پاتینگ گرتگیں پتین وٹ کہ یہ ڈیجی، وٹی یا کہ چرگ وٹک کنگ، کار مرد بیت ایشی، یک سرے مان ٹیلان انت، دو می سر وٹک انت، (۲) پر ریش، و دے مان، کار مرد جوگیں، پلیٹنگ

۲۔ تنگ، پلیٹنگ، ۴۔ داگ، پلیٹنگ

پلیٹنگی : (پ. لی) ت. گن (ہما کہ گول پلیٹنگ، موسیادی کنت، ہما پلنگ کہ یہ پلیٹنگ آس دیگ بیتنگ) (MATCH-LOCK)

پلیج : (پ۔ ل۔ ے۔ پ) بے گرجیں بیچ کر اسے رنگیں سادے دو ہیں سرور یا نزدیک گوں دگر چیزاں بندگ بنت سادے میا بجی و دگر گستاخیں وارے بیچ دیگ بیت کہ مست و ترند کنگ بیت ۔

پلیجری : (پ۔ ل۔ ے۔ ری) گواوری گورہ جا گئے نام انت کہ ایشی و پٹیری ہم گوش انت ۔

پلیجری : (پ۔ ل۔ ے۔ ری) بچار "پلیجری" ۔

پلیسک : (پ۔ ل۔ ے۔ ش۔ ک) بچار "چلیسک" ۔

پلیسک : (پ۔ ل۔ ے۔ ش۔ ک) ایک ترندیں چیزے و گوں دگر ترندیں چیزے مشک کہ بارگ و ترندیں توارے درکیت کہ

مردم و گوشاں نہ دوش بیت و ایشی و سما دناناں کپ ایت ۔ پلیسک ، چلیسک (۶) چلیسک (۳) پلیسک ۔

پلیسک : (پ۔ ل۔ ے۔ ش۔ ک) بچار "چلیسک" ۔

پلیسک : (پ۔ ل۔ ے۔ ش۔ ک) بچار "پلیسک" ۔

پلیسک : (پ۔ ل۔ ے۔ ش۔ ک) ہماروں مردم کہ دو مردم یا گیشتر و دت ماں و ت ایں ایت ، اولید کنوک ، شیتان ، پتہ ۔

پلیسک : (پ۔ ل۔ ے۔ ش۔ ک) چوٹین و براں ہمارے چوٹ و شتر یا سبک انت "پلیسک بیگاہے پتہ" ، "پلیسک سبہ" ۔

پلیسک : (پ۔ ل۔ ے۔ ش۔ ک) چوٹین و براں ہمارے چوٹ و شتر یا سبک انت "پلیسک بیگاہے پتہ" ، "پلیسک سبہ" ۔

پلیسک : (پ۔ ل۔ ے۔ ش۔ ک) چوٹین و براں ہمارے چوٹ و شتر یا سبک انت "پلیسک بیگاہے پتہ" ، "پلیسک سبہ" ۔

پلیسک : (پ۔ ل۔ ے۔ ش۔ ک) چوٹین و براں ہمارے چوٹ و شتر یا سبک انت "پلیسک بیگاہے پتہ" ، "پلیسک سبہ" ۔

پلیسک : (پ۔ ل۔ ے۔ ش۔ ک) چوٹین و براں ہمارے چوٹ و شتر یا سبک انت "پلیسک بیگاہے پتہ" ، "پلیسک سبہ" ۔

پلیسک : (پ۔ ل۔ ے۔ ش۔ ک) چوٹین و براں ہمارے چوٹ و شتر یا سبک انت "پلیسک بیگاہے پتہ" ، "پلیسک سبہ" ۔

پلیسک : (پ۔ ل۔ ے۔ ش۔ ک) چوٹین و براں ہمارے چوٹ و شتر یا سبک انت "پلیسک بیگاہے پتہ" ، "پلیسک سبہ" ۔

پلیسک : (پ۔ ل۔ ے۔ ش۔ ک) چوٹین و براں ہمارے چوٹ و شتر یا سبک انت "پلیسک بیگاہے پتہ" ، "پلیسک سبہ" ۔

پلیسک : (پ۔ ل۔ ے۔ ش۔ ک) چوٹین و براں ہمارے چوٹ و شتر یا سبک انت "پلیسک بیگاہے پتہ" ، "پلیسک سبہ" ۔

پلیسک : (پ۔ ل۔ ے۔ ش۔ ک) چوٹین و براں ہمارے چوٹ و شتر یا سبک انت "پلیسک بیگاہے پتہ" ، "پلیسک سبہ" ۔

پلیسک : (پ۔ ل۔ ے۔ ش۔ ک) چوٹین و براں ہمارے چوٹ و شتر یا سبک انت "پلیسک بیگاہے پتہ" ، "پلیسک سبہ" ۔

پلیسک : (پ۔ ل۔ ے۔ ش۔ ک) چوٹین و براں ہمارے چوٹ و شتر یا سبک انت "پلیسک بیگاہے پتہ" ، "پلیسک سبہ" ۔

پلیسک : (پ۔ ل۔ ے۔ ش۔ ک) چوٹین و براں ہمارے چوٹ و شتر یا سبک انت "پلیسک بیگاہے پتہ" ، "پلیسک سبہ" ۔

پلیسک : (پ۔ ل۔ ے۔ ش۔ ک) چوٹین و براں ہمارے چوٹ و شتر یا سبک انت "پلیسک بیگاہے پتہ" ، "پلیسک سبہ" ۔

پلیسک : (پ۔ ل۔ ے۔ ش۔ ک) چوٹین و براں ہمارے چوٹ و شتر یا سبک انت "پلیسک بیگاہے پتہ" ، "پلیسک سبہ" ۔

پلیسک : (پ۔ ل۔ ے۔ ش۔ ک) چوٹین و براں ہمارے چوٹ و شتر یا سبک انت "پلیسک بیگاہے پتہ" ، "پلیسک سبہ" ۔

پلیسک : (پ۔ ل۔ ے۔ ش۔ ک) چوٹین و براں ہمارے چوٹ و شتر یا سبک انت "پلیسک بیگاہے پتہ" ، "پلیسک سبہ" ۔

پلیسک : (پ۔ ل۔ ے۔ ش۔ ک) چوٹین و براں ہمارے چوٹ و شتر یا سبک انت "پلیسک بیگاہے پتہ" ، "پلیسک سبہ" ۔

پلیسک : (پ۔ ل۔ ے۔ ش۔ ک) چوٹین و براں ہمارے چوٹ و شتر یا سبک انت "پلیسک بیگاہے پتہ" ، "پلیسک سبہ" ۔

پلیسک : (پ۔ ل۔ ے۔ ش۔ ک) چوٹین و براں ہمارے چوٹ و شتر یا سبک انت "پلیسک بیگاہے پتہ" ، "پلیسک سبہ" ۔

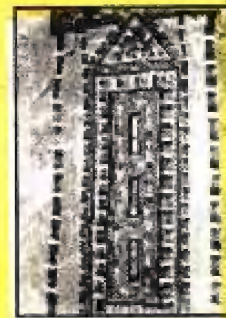
پلیسک : (پ۔ ل۔ ے۔ ش۔ ک) چوٹین و براں ہمارے چوٹ و شتر یا سبک انت "پلیسک بیگاہے پتہ" ، "پلیسک سبہ" ۔

- پنچگی : (پَن چَ گئی) ہمارے گوں پنچک و سنیادی کنت۔ دست پنچگی۔ ہمارے کہ تہورگ جنت۔ ہزاں گوں پھلوان و سرورزی۔
- پنچو : (پَن چَ ڈ) پنچک و پڑیا پنچک و چند۔
- پنچو : (پَن چَ ڈ) اپننا میں مہوم۔ ۲۔ مردی ۳۔ ۳۔ پنچو پنچک و پھلوانے ہونگ کہ بازیں ہوجی کوہیں پلے لے یاد ہونگ کہ رودرا کی بلوچستان و ہونگ۔
- پنچ : (پَن چَ) ماں دانگ و حساب و دو دانگ و دگر گئے دانگ اے بنت۔ پنچ دانگ و چار و دگر گئے ہم پنچ بنت۔ ۲۔ دست و پنچیں جوٹ کر تگیں لنگ کہ کسے دیم و دیگ یا سر و جنگ بنت۔
- پنچ : (پَن چَ) تاکہ : مے تنگیں مہر کہ دست و پادانی لنگا کی کشتہ لگیں سر و ہونگ و پیر آنت و باز جاگ لنگاں مہر خوش آنت کہ نہایت۔
- پنچریم : (پَن چَ و یے م) بچار و پنچ ویم۔
- پنچ شے : (پَن چَ و ش م۔ یے) بچار و پنچ شے۔
- پنچک : (پَن چَ ک) پنچہ بھر، یک چہینے پنچ بھر مینے ہر یک بھرے و پنچک و خوش آنت و۔ (انگ : ۱/5 FIFTH لازمی : ٹمس : پارسی : یک پنجم)
- پنچگی : (پَن چَ گئی) چٹکانی لیے کہ پنچ سنگ لگ زیر آنت گوں ایشاں بازیں لیے کن آنت۔

پنڈہ اسی

کد : ۲۰ س م داں ۳۰ س م

پندول

- پنچگی : (پَن چَ گئی) چہ چارمی و رند FIFTH لاس۔ پنچیں، پنجم، پانچواں۔
- پنڈ : (پَن ڈ) چہ یک جاگے تا دگر جاگے و دوری، راہ و ذرا جی، میل یا کیلومیٹر۔
- پنڈول : (پَن ڈول) گیتان، گیتان : جنینی پنڈک و دیم و مزین کیگ کہ گوں پنڈک و دنگلگ، ایشی و بن پنڈک و دامن و آنت و ایشی و سر چہ بیگ و مچلی سر و بگیج بیت۔ ایشی و دو چ کن آنت۔ بلوچستان و باز جاگ مردینی کیٹو و ہم گوش آنت۔ (بچار مہت)
- پنڈ : (پَن ڈ) پنڈک و چند، پندھائی نام و لوٹ لگیں کار، ہدائیگی لوگ، پنڈک و پرماتھال ہزاں و بہ پنڈ۔
- پنڈ : (پَن ڈ) پنڈک و پرماتھال ہزاں و بہ پنڈ۔
- پنڈ اسی : (پَن ڈول) ماہیگ و کسانیں و مشکو و مشکو و ہم ماہیگ (LESSER TIGER TOOTH CROAKER) بچار مہت
- پنڈال : (پَن ڈال) چو کہ بٹانا و چہر زبانی سبزی یے بے ذرا ج بیت، ایشی و انگریز و شیر کیں بٹانا و گوش آنت۔
- پنڈک : (پَن ڈک) پنڈک و کار، ہدائیگی لوگ و کار۔
- پنڈکی : (پَن ڈکی) پنڈ لگیں، ہدائیگی چہ گیتگیں و لوٹ لگیں، بتل : پنڈکی داناں لال کیت پتور و نہایت۔

[illegible]

پورا: (پ ڈ۔ ژ۔ برا) پورو، سرجم، برابر۔ *

پوڑاں گوزی: (پ ڈ۔ ژ۔ گ۔ و۔ زنی) پوڑی لیب کہ پوڑا پہ لٹ جھ آنت۔

پورٹک: (پ ڈ۔ ژ۔ ٹک) بیچم، زات، کسانیں ماہیگے (BIG-EYED HERRING) (بچارٹ) *

پوڑتی: (پ ڈ۔ رتی) پوڑائی، گزداں، گزارا۔ *

پوڑچینک: (پ ڈ۔ ژ۔ پے۔ ٹ۔ ک) بچار، پیرچینک۔

پوڑی: (پ ڈ۔ ژ۔ رتی) پوڑی، لیب، پوڑاں گوزی (HOCKEY)

پوڑیا: (پ ڈ۔ ژ۔ یا) مڑا، گزنگیں کار، دیم، رس، انگلیں مڑ۔

پوریاگر: (پ ڈ۔ ژ۔ ری۔ ا۔ گ۔ ژ) ہاک، مڑگیت۔ ہاک پہ مڑکار کنت، مڑور۔ *

پوڑ: (پ ڈ۔ ژ۔ گل۔ ٹک) ہاٹھکیں گل کہ چوکہ، پروشک، بیت۔ ہاٹھکیں ہاک، ٹکڑ کسنگ نراست کہ زمین، اکاں کپ ایت پڑش ایت۔

پوڑ: (پ ڈ۔ ژ۔ ر) مردم، پونز، کوہ یا دگر چیزے، عیشیں سرکیم، درآٹک۔

پوڑگ: (پ ڈ۔ ژ۔ گ۔ ٹ) سٹ، درآٹکلیں گیشیں بھر، کوہ، پوڑگ۔

پورٹک

کد: ۱۸ س م داں ۲۰ س م

پوڑگل: (پ ڈ۔ ژ۔ گ۔ ل) بچار، پوڑگل۔

پوست: (پ ڈ۔ ژ۔ ش۔ ٹ) سادہ، جون، سر، پڑی پوش کہ گوشت ہمیشی، پوش، انگ۔ ایشی، سر، میدرو ایت۔

پوست سادہ، بے پوست نراست لھتے، نازک، لھتے، شرنڈ نراست۔ سٹ۔

پوست، آرگ: بزاں سکت جنگ۔

پوست بندگ: ریش کہوش بیت، ہم جاگ پوست بند ایت، بزاں آزگی، روت۔

پوست بیگ: پوست، درآگ، بے گالند، پے سکت کندگ، گوش آنت، دوازیں کندگ، ما پوست بونیں۔

پوست، پاچک: نیگ، پوست، چیلنگ، دیر کنگ۔

پوست، پڑنگ: دجک، سیکن کہوتی پوست، پڑا بیت گڑا سرگ، جان، دگر بھرے، گندگ، زبنت۔ اے رنگ، آئی،

دژمن، دکپ ایت، یا کہ آئی، بیران کُرت نہ کنت۔ پے زدیں مردم، گوشگ بیت کہ پہ ہنر، پک وٹ، چہ تاوان زہین ایت

یا کہ کارے، کنگ، پھک، اڑ کنت۔

پوست، پچک: پے تواری، کوشاں مان کنگ، موچی پوستی، مکران تین، سر، تیلان، ہشک، پچ کنت، ہرچ کوشے،

اے رگلیں پوست مال، بیت، آسانی، تواری، پچ نہ روت۔

پوست و پچنگ : پوست و پچنگ بزاں دو چنگ بے گیشتر بہ مردم و گوش آنت کہ تہی پوستاں پچاں بزاں تراسک داری دیاں ۔
پوست و پچنگ : پوست و پچنگ کنگ ۔

پوست و پیرنگ : گوات گزگ گیشتر بہ مردم و گوش آنت و ہذیک زہر گیت و پچ رنگ و کسی گیت و نہ من ایت ۔
پوست و پیرنگ : دولت یار ترے و پوست و کاہ و بویچ مان کنگ و پچو کہ زندگین و کنگ ۔ مردے و زہر گرائینگ ۔
پوست و تل دیگ : انجوش جنگ کہ کسے و پوست بہ ترک ایت ۔ پوست و تلک و پچل دیگ ۔ پوست و چاک دیگ ۔
پوست و تل و آرگ : بزاں انجوش جنگ کہ ستر و پوست و دیرایگ و پیرری پوست و تل و زاہر بیگ ۔
پوست و تل کنگ : بزرگ ، راک دیگ ، چاک دیگ ، تل دیگ ۔

پوست جنگ یا پوست و جنگ : بزاں پوست کنگ ۔ انجوش کہ پس و کش آنت و آئی و پوست و کش آنت ۔
پوست و جنگ : پ واری دیگ و ہاتر و کسے و پوست و پ و دو کا پچ یا بیکرا ز جنگ ۔

(چہ) پوست و درایگ : دتی راستیں رنگ و زاہر مسہرایگ ، اے پ و دو کنگ و دو پوستیں مردم و گوش بیت کہ گزگ و
دگرے و پیر اندی دگر کار کنت ۔

پوست و دزگ : یکپارگی و اناگ دت و زاہر کنگ یا کہ یک مردے و چہ دتی ہذ و گیشی کنگ ۔
پوست دیگ : دست یا پا دیا کہ جان و پوست و تلک دیگ ۔

پوست و رنگ : پوست و رنگ دیگ ۔ پ و کسے و گوش آنت و تہی پوست و زجاں بزاں تراسک جاناں ۔
پوست و رنگ دیگ : پوست و رنگ کہ موی پ و دتی کار و چوش کنت ۔
پوست و پچنگ : چہ آس یا آسناکس چیزے و ۔

پوست و کزچنگ : پوست و کزچک بیگ توری انجناٹیں ہشک کہ تگین یا تریں پوست یا کہ زندگین مردم یا دگر سا ہدارے و
پوست و کزچک بیگ کہ گیشتر بہ پیری و مزن سندی و بیت ۔
پوست و کنگ : پوست و لگو شگ یا پوست و جنگ ۔

پوست و کلیگ کنگ : چہ سا ہدار کہ گیشتر پس و پوست و کلیگ بزاں آبدان جو رکن آنت ۔ مردم و گوش آنت کہ تراپنوش
بجناں کہ پوست و کلیگ کناں "یا کہ" تہی پوست و کشاں و کلیگ کناں ۔

پوست کنگ : پس یا گرانڈ و تازہ کش انگیں پوست و ترے و ترنا ذراہے و گورے و نیت پ و نا ذراہی و تو میل و ۔
پوست و لوگ : چہ کجام نیون ، نا ذراہی یا کہ گوں دگر ترند ترین چیزے کلزگ و پوست و رینگ و لوگ بے لوگ و رینگ
و کتیں دگری مان آنت لوگ و پوست کسانیں یا مزنیں سلا متیں مکر و دیر کیت و ورت گ و پوست ترند رنگ و جنگ
دور و بیت ۔

پوست و لکشگ : ساپ ساپ و دیر بیگ یا بھک سر جگے پوست و درایگ ۔
پوست و لگو شگ : انجوش کنگ کہ پوست و رنگ بگش ایت ۔ پوست و لکشگ و در کنگہ انجوش مادوتی پوست و گوش بیت ۔

پوست و پشنگ : پوست و تل و لیٹنگ بزاں چپ و راست کنگ ۔
پوست و بزرگ : گرماگی یا ریش و کرے و پوست کہ اسپیت بیت اے ہما پوست ایت کہ اگاں ایشی و پ و مکرانہ چننے یا کہ پ و دگر
چیزے و پ و ترے دور ہدے نہ تو رایت ۔

پوستاد : (پ و ش تاز) بچار پونزاد ۔

پوستی : (پ.وش.ت.بی) ہر چیز کے گون پوسٹ و سیا دی کنت، ہر چیز کے چہ پوسٹ و جوڑ کنگ بیت (۲) موچی، پوسٹکار، ہما کہ پوسٹ رنج بیت، گوش دو پج (۳) پس گوک و آشتہ براں ہر رنگیں مال، نو د بندگ زر زوال گوش بیت سے تن اگاں پس و پوستی کتیں۔ مال چو مگیم و مثل ایتیں ۔

پوستین : (پ.وش.ت.بی) چہ پوسٹ و جوڑ کنگیں پشک، شال یا کہ کوٹ، گوش یا زر پشک۔ چہ پوسٹ و جوڑ کنگیں پوشک یا دگر درپ رنگیں چیزے، پوستی پتی، پوستی ہرجین۔
پوسنم : (پ.وش.ن.م) میدانی بن و ہما بیتیں سمٹ کر چہ آباں ہید ترک بیت۔ اسے گال دیوٹم، پوسنم، پوسنم، ہم گوشگ بیت۔

پوسناس : (پ.وش.ت.ناش) پوسٹ ناس، پوسٹ و کار کوک یا پوسٹ رجوک بے بلوچی و موچی و گوش آنت براں گوش دو پج یا پوسٹکار بن مردم ہما کہ چہ پوسٹ و چیز جوڑ کنت۔

پوش : (پ.وش) ہما چیز کہ دگر چیزے و سر و انجوش مانترینگ بیت کہ آ چیز گندگ مہ بیت۔ لیا یا : کہندی مان کن آنت و دیم و دینت۔ مان کار جاہ و قندی و دگر نشتگیں کا گدانی ایر کنگ و برتاکیں بریں دوتاکی (FILE) ہے مزین چادر رنگیں سر پوش کہ موجری جنین سر و نے کن آنت و چہ گرس و در کا آنت۔ وانگی و پوش و وانگی و سر بر و مانوشگیں بھریا جتا پشک رنگیں گد کہ وانگی و آئی و تہ و کن آنت۔ چم و پوش : چم و سیا ہگ و سر و نامورے گیت کہ چم و گندرا بیت۔ مانرش و کبر و سر و مانگوشگیں گد۔

پوشار : (پ.وش.ش.از) ہوشارگ، پوشارگ۔ مار و سکتیں مزین ساہ کشگ و توار۔ چہ پشکار رنگیں ماراں و گزمار و پوشارگ یا پوشگ زانگیئے۔

پوشاک : (پ.وش.ش.اک) ہما کہ گور و کنگ بیت، ہر چیز کے پوشگ بیت، ہما چیز کہ دگر چیزے و سر پوش بیت۔

پوشتاک : (پ.وش.ش.تاک) وانگی (کتاب) یا دپتر یا دگر انجیں چیزے و سر بری تاک کہ آئی و پوش بیت۔

پوشگ : (پ.وش.ش.گ) انجوش کنگ کہ پوش، توار چہ دپ و در بیت۔ مار و پوشارگ یا پوشگ و ہوشارگ۔

پوشگ : (پ.وش.ش.گ) مانوشگ، پردیگ، پتایگ، گورے یا دگر انجیں چیزے و زیرگ و دگر چیزے مانوشگ کریشی و چہ و بر دگر بیت، گد و گور و کنگ، چہ دیگ، پردگ و دارگ، بت : شاعر کہ پوش نے گزرا شال و شمشوش نے۔

پوشن : (پ.وش.ش.ن) پوشاک، ہما چیز کہ پوشگ بیت، گور و یا دپ و یا مانوشگ بیت۔

پوشی : (پ.وش.ش.ی) ہما کہ گون پوش و سیا دی کنت، ہما چیز کہ دگر چیزے و پوش بیت، پوشی، پوشگیں روچ کہ چہ باندار ندرانت۔

پوشی : (پ.وش.ش.ی) ہما کہ گون پوش و سیا دی کنت، ہما چیز کہ دگر چیزے و پوش بیت، پوشی، پوشگیں روچ کہ چہ باندار ندرانت۔

پوشی : (پ.وش.ش.ی) ہما کہ گون پوش و سیا دی کنت، ہما چیز کہ دگر چیزے و پوش بیت، پوشی، پوشگیں روچ کہ چہ باندار ندرانت۔

پوک : (پ.وک) ہوڈ، کنگ، سمٹ، ناکارو، بے پکار، پھوال، نازانت۔

پوکی : (پ.وک.بی) ہوڑی، ناسریدی، پھوالی، نادانی *

پوکڑا : (پ.وک.ڑا) نادان، ناچم، ہوڈ، نازانت۔

پوکی : (پ.وک.بی) گڈگ یا کہ پدانک کش (نگیں کر پاس، پمبہ، پینوک، پیکتی۔

پوکی : (پ.وک.بی) تمبا توار و زاتیں مانیگے (UNICORN FILE FISH) (بچا رہت) تاکہ ایم 264

پوکی رسی : (پ.وک.بی) پوکی رسیگ براں پ سکتیں ہلاکی گوش آنت۔ اسے چار بن زر من پ پوکی رسی جم

کرنگ آنت، پیکتی رسی۔

پوگس : (پ.وک.ش) ڈریپاچ، پوگس، پوگس : پناہ بیگ و پک کپنگیں کلونٹ۔ پون و پوگس۔

پول: (پُ فُل) چنگ، شوہاز، پٹ، پول کنگ، جُست کنگ، شوہاز کنگ، (۲) بجار، پھیل۔

پول : (پُؤل) نمونہ، رہنما، پیما، قول، ایک کارے، کنگ، نونگ، رہنما،

پولات: (پ. و. ل. ا. ت) آسن، جوان ترین زات، پولاد، سک، محکم، مروینی نامے۔

پولاد ۲ (پٹولڈ) بھار، پولات

پولک : (پ و۔ لُ ک ت) پر پست، گدھا، نامب و آسہ و گھر رنگیں چیزے و بڑا گلیں گرد و پتھیں چوپسیہ مٹریں نیکت کہ آئی و توک
 ٹنگ انت۔ ہمارے پولکین استاذک کہ پشک یا سرنگان پر اش کن آنت۔

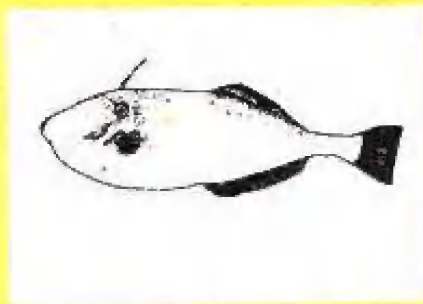
پولنگ : (پت ونگ) شوہازنگ، پنگ، پولنگ۔ *

یوں لگوں : (پُؤن - گن - وُن) چیرے شوہارے ہر چا پوگن وُگوگن براں ترنگ وُجست کنگ .

پولنگ : (پ.و.ل.ن.گن) ہمارے چکر، لیگاریا بدیں ہمت و ہوش کر کے چھکے ہوئے لیگاریاں چیزیں و بہ لگ آنت۔ دگر رنگ و گریا دگر

انہیں چیز سے سرمہ دگر رنگ و نکت کو چھپے بہ کپایت۔ ہمارے کہ بھک نہ انت۔ لیگار، نہ مشتکیں، پو لنگ چنگ۔ لیگار چنگ، آب

جنگ، دیکاربگ، پولنگ کنگ، لیگاری کنگ، پولنگ

یولونک : (پ. ف. ل. ف. ٹکٹ) ہرچی دو ہے .

پولوننگ : (پ۔ و۔ ل۔ و۔ ث۔ ک۔) یہ رودیگ لونگ بڑاں کسے ، یہ رودیگ لونگ انجوش کی یورپ و مردم ایریں ، بنگیچی روپ و کن آنت ۔

پولونگ : (پ. و. ل. و. ٹ. گن) پر دینگ لونگ، پ. پ. پولونگ، لونگ.

یومر : (پتوہم) پس اللہ یادوم، آسک و پیدوم

یون : (پون) نامو یا نیوگہ انہیں گھٹے مکے کی ایت مان کہ آئی ہو ستین ایت بوکتہ عمامہ ہے ہم تریش و بوکتہ

دست پا دو پون بنگ : گوشت و تہ ایک اسپتھی یہ پیداگ بیت کر آئی و کرے گورو گوشت دودھ نہایت جندے دردم کنت ایشی توجہیں

ترک و کشک انت - راج چہ لون و راج چہ ندیہ بدو بدکار و بے سہ دریں مردم : یون و کنگ : تادہ یا نیتنگ و ۔

یوناہ لگ : (پ. ف. نا. گنگ) بچارہ پوناگ

یونانیگ : (پنوناگ) پنوناگ، ایک نیلے لال ویت یونانت گوں دگر شترس نسلکاں کہ ہور کنگ ست آماں ہم۔ یونانت نرناں

یوں باشا گفت ہے رنگ، ایک ناؤ راہے گوں وشنو، جو ٹپڑیں مردماں یکساںیت جو نہ پھر رنگ، اے ہم آماں لو نا است نزاں ہے ناؤ راہی آماں

ہم گیت، براں یوں کنگ۔

یونج : (پ و ن یج) یونگ، سامان، گرغ، خوشنیک، جمن، حوالہنگ، بارو، گوش آنت : جمن، گردانت، ماں مَن، دھکان، کدانت

کہ زورِ حق میرے کنت۔

پونز سادہ : (پتہ ذرا سادہ) پونز سادہ ، پستاد ، ہما سادہ کہ گوگ ، پونز ، مان کشنگ بیت ، مچہ سرفے مان ترینگ ،
 ندگ بیت کہ زور حتم کہ کنت . (بحار حتم)

پونزگ : (پٹ وٹ زگٹ) بچار پوزگ۔

یونیزگ : (پ.و.ن. ژ. رگ) یونیزگ، زمرگ، پھل زمرگ.

نُونَزِگِل : (پُتُون زِگِل) بِسْمَار "یُو جُگِل"

پونز لگوش : (پونز لگوش) سوان پینتر بند ، لگشک یا لگوشک براں پہ کشک ۽ ھنز ۽ ماسک کہ بندانت آئی ۽ اگاں و دھال
پیش ۽ سرکی گرچ بنت ۽ آوگر دھیں سریش یک بندایش ۽ پونز لگوش انت براں ھرم دے ۽ بارہ ۽ کہ ماسک بندگ بنگ آواز بیت کیت ۔
پونز وان : (پونز وان) ھماگال یا آب کہ وانگ ۽ آئی ۽ آواز چ پونز ۽ در کیت ۔ پونز آوازی گال پونز وان بنت اک : آں ،
دوان ، مان ، کہ ادو ۽ ن ۔ پونز وان انت ۔

لُونزى : (يُ فوڭ - ژ. زى) ايجار - پىنڭزى .

یونیزرگ: (پ.و.ن. ن. ڈرگ) جان «پشانی چہ ترس» سارقی یا بہ جنگ و یا دایک.

پوئش: (پ. و. ش) چہ پوزہ لب «موش کنگ و تواریک گر لوگ و دھدھ»، پوئش کنگ: چہ پوزہ پرتندی سا، کٹشگ: موش پائش کنگ: موش پائش بڑا موش ہائش.

پوشی : (پ و ن ش) پوشیگیں روچ ، چہ باند اگیں روچ ، رندہ روچ بزاں گوں مچگیں روچ ، دیم و میہی روچ ، پر شپ ،
خوش آست ، پوشی شپ ، ایشی ، پوشی ، ہم گوش آنت .

پونو : (پ.و.ن.و) مجھے کہہ دیجئے کہ ان کے کسان آنت، زبردست کلونٹ کے زرعوں میں کھیت کے بیشتر زرعوں میں۔

لو ۱۵ : (پاؤں) چھ، سرید۔

بوسارہ (پٹو-ہار) شکرلوگ عزاری، میرس *

(پ۔ و۔ ہاڑ۔ جاہ) ہما جا کہ گزموگ جزای سیت، ہما جا کہ کُرس دارگ سیت، کُرس د پتھر

● BARKER: Weeping place, place of mourning سے شیعین مرید ہائی وڈز گری دل ۱۰ یو ہار جادہ (حاشم شاہ)

دوہاری: (پ و۔ ھا۔ یی) میسی، میسیگ۔

پہ : (پ۔و) اسے کال دے۔ وہ گیشیے بے پگالوار گیشینگ کا مرد بونگ۔ راستہ ہاتھ اک : یہ من، یہ تو، یہ آئی ۔

پچھ : (پ۔ ھ) پودہ، سرید، پودہ بیگ : سرید بیگ : (۲) دمنے کے چورواہ، کسترے، چکر کشک، مسترانت، رنگ، شاہ و اسلمت

انت۔ (۳) بھان ملے پہ سکت باز چیز و گندگ و گوشتگ بیت۔ چکت یا چکتی۔ ہم گوش انت۔

پہار : (پ۔ ہا۔) پاہار، گرمی، باپ۔

پہتو : (پ۔ ہ۔ ت۔) سچا۔ پھتہ۔

پہتہ : (پ۔ ہ۔ ت۔) پھٹک، پھٹک، ہما کر پنگ کہ آنگ ذانت۔ پینگ یک برسے گذر انت زندہ پنگ بیت۔ پھتہ۔ بیت۔ ہم رنگ و گوشت مایک کہ سبزی و گراو انت بے پایشانی چک و براں کباب کنگ و کاہر بیت (۲) چالاکیں مردم، ہم گوش انت کہ استانت۔

پہتہ کار : (پ۔ ہ۔ ت۔) کار (ہامردم کہ دتی کار و پتہ جانی و سرچی و کنت کہ کارے نوال و کچہ دار نہ بیت۔

پہتہ دار : (پ۔ ہ۔ ت۔) دار (جریدہ دار، ہامردم کہ پیریدگیں و رگ و رگ و سا جو انت یا کہ جریدگیں کارانی دتی کنگ و یا چیزانی برگ و، ششک و شیر و پلگیں نان و ملکیت۔

پہر : (پ۔ ہ۔ ز۔) ٹھل، بیسہ، پھر کنگ، ٹھل و ناز کنگ، پھر ندگ، بیسہ کنگ، سپارت پر کسے و کنگ۔

پہرگ : (پ۔ ہ۔ ز۔) پھر زنگ، پھر ندگ، پھر کنگ، بلوچستان و چو اش و بھل و چہر پھور و برز جاگے و نام انت کہ گھراں اشی و نوکیں نامے پر کنگ۔ ایران شہر کہ مزنیں بنجا ہی شہرے۔

پہری : (پ۔ ہ۔ ری۔) پھر یگ۔

پہرینر : (پ۔ ہ۔ ری۔) دور دارگ، پھر یگ، پھر زنگ، جند، پھر یگ و پرا نکال براں۔ بہ پھرینر۔

پہر یگ : (پ۔ ہ۔ ری۔) زنگ ایک چیزے یا دتی جند و چہر و میرانی یا انجیں چیزے و کہ پیرانی و نیون بوت کنت دور دارگ چیزے و سلامتی و آئی و پگڑگ کہ زوال مرہ بیت۔

پہریگ : (پ۔ ہ۔ ری۔) (بزار، شزار، سوکیگ، شید دل، دل سیاہ، تو مارا پھر یگ گزنگ، براں بزار کرنگ، ہر کس چہ پلائی و پھر یگ انت۔ براں شزار و بزار انت۔

پھک : (پ۔ ہ۔ ک۔) سپا، سہ، بے لیگار، بے پولنگ، ہر چیزے کہ پھک بہ بیت گون آئی و نام و اسے گال ہنگر پنج بوت کنت۔ اک پھک دل، پھک جان، پھک زبان، پھکاپ، پھکار، پھکاس، پھکاک، پھکال، پھک و جاگہ و پاک۔ ہم کار مرہ بیت۔ درست، سرجم۔

پھکسا : (پ۔ ہ۔ ک۔) سنا، بچار۔ پاک سما۔

پھل : (پ۔ ہ۔ ل۔) درگوز، بکشگ، ہلار، پھل کنگ، بکشگ، درگوز کنگ،

پھل : (پ۔ ہ۔ ل۔) جوبا کور یا دریا بے و سر و چہ داریا آسن و جو و کرتگیں رھگوز کہ ہمیشی و سر و مردم یا اولاک گوز انت و ہا دست بنت۔ (۲) پول و تلک گوزی و تلک میا نجی۔ تلک و پول و تلک پر چانہ جن نے۔

پھلو : (پ۔ ہ۔ ل۔) بھادر، جنگی مردم یا کہ ہامردم کہ بھادر و جنگی مردمانی جنگ و ہڑ و کیسواں پر لچہ و زیر من آت (۲) پھلو پھلی، پھلیگ۔

پھلوگ : (پ۔ ہ۔ ل۔) پھلیگ، ہما کی نہیں ہڑ کہ مردم و سینگ و بڈ و انت کہ چو کبش و انت کہ پت، دل، جگر، درست مے کبش و تہ و انت، پھلوگاں، شنگ۔ ہم گوش انت۔ (بچار بٹ) تاکدیم 268

پھلوی : (پ۔ ہ۔ ل۔) پھلوی زبان، یا کہ ہر چیزے گون آیاں میا دی کنت۔ چہ اوستانی زبان و در آنگلیں زبانے۔

پھلی : (پ۔ ہ۔ ل۔) پھل کنگ و درگوزی، پھلی گرگ، درگوز گرگ، بکشی لوگ، ہک پھل، اشد و چاں یک دگر و دساں گرگ و درگوز لوگ۔

پھلیگ : (پ۔ ہ۔ ل۔) بچار۔ پھلوگ۔

پہم : (پ۔ ہ۔ م۔) زانت و سما و زانگ۔ (تازی، فہم)

بیٹلی : (پنٹا پ. پ. لے ا سچا رہ پتی)

پتیاب : (پے کتاب) بچار : پتیاب :

پیشیار : (پیشی شہزاد) بھار۔ پوتار۔

پینٹ : (پپی ٹانگ) پوتن، کسائیں باریں لاٹور کہ چو جکول، انت۔ ہر رنگ کہ۔ سرنگو۔ انت۔

(TAPE RECORDER) پیلیوار ۲ (پی سی - ت - وار) بکارہ لواریپیت »

بہیٹ : (پ سے ٹ) پوش، ہر رنگیں چیزے کہ دگرے، مان پوش ایت بے انجیں رنگے، کہ گوں ہما چیزہ جندہ
 پہلچہ رنگ اک : پڑ پیٹ : مان پراں پیٹ انگیں یا کہ مک پیٹ : بزاں ٹیک پیٹ : اسے مے رنگ، کہ کسے یا چیزے
 مان پڑ یا ہلکاں لیٹروارت یا دیگ بہ بیت کہ آئی، سپرہ بھرہ "پڑ یا ٹیک" بہ پوش ایت۔

پیشگی کل : (پی جی - کل) بپارہ پوجگی

پچپچس : (پس سچ - کش) دُر اہیں آسنے کہ سرے لمیں پنہ انت کہ گوں مے سرے پچپچ میھاں ماں تھتگاں پترین
 انت یا کہ کش انت ، ایشی مے دستگ ہم پرات ۔ بچار تاکدیم 270

پیچل : (پ ی چ - ج ک) بچار پیچل

سدا: (بے، دوا) سٹھا، زائر، جزے کہ حیرت آندہ نہ انت۔ بتا: "شہدائے رنگ سدا"

پیدارک : (پہلی دائرہ) پٹنی، گوریچاں جالھے کہ دیم پر تربت، روک، نیم راہ، کپ، ایت، پیدارک،

زیارے ہم هست کہ زانگیئے ۔

پیدارگ : (پ۔ے۔و۔ارگ) پیشس دارگ

پیدایش : (پ۔ے۔و۔اش) پیدائشس، پیداک بیگ، کٹ، ٹپ، مسیت، ماں باپار یادگر، گئے، گئے، انگس زڑ۔

پیداشی : (پ۔ے۔و۔اشی) پیداشی، ہماکہ گوں پیداک بیگ، مردم، همراه انت، ہما سال کرکے، پیداک

بیگ، گوں شیا دی کنت اک : نبی عیسیٰ و پیداک بیگ، سال کہ میلادی یا عیسوی، گوش انت، میلادی۔

پیداوری : (پ۔ے۔و۔ا۔وڑ) سہرا، زاہر، ہماکہ چیرہ انت، ہماکہ گندگ بیت۔

پیداوری : (پ۔ے۔و۔ا۔وڑ) سہرائی، زاہری۔

پیدگ : (پ۔ی۔و۔گ) پودگ : مزنی ریشس (چو کہ سوم)، تہ، اسپت، سبز و چین یک بستگے کہ

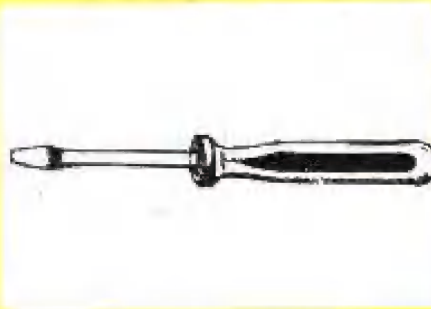
چہ ریم، تہ تہ تہ انت بلے چو ناہیگا لہم انت، ریشس و تہرگ، تہ زور تہ پر دینت کہ اے درکیت تہ ریشس

دش بیت دانکہ ریشس و تہ تہ انت ریش و تہ بیت۔ دیم و دراکلیک کسان کسان زورال، ہم مان انت۔ باز "زور"

مستربنت کہ چو "گونشان" انت کہ اے ہر و ہد زور پر دیگ، پیدگ کشتگ لوٹ انت۔ بلے پدہ بند انت پر چاکہ ایشی و تہ

در نیئت دانکہ مہ برتے و مہ کٹے تہ۔

پیر : (پ۔ے۔و۔ر) دگری۔ پرک (فرق)

پیچکش

پیر : (پ۔ی۔و۔ر) مزن سہند باز سالیں مردم کہ چہ مزنی دیم و سر و میڈ اسپت بنت، قد چک ہم پیر بیت

رنگ و ہر ساہدار پیر بیت۔ نیکر اھی بزرگیں مردم۔ پیر کاہ : کتہر، کاہے کہ اُشترے وارت۔

پیر : (پ۔ی۔و۔ر) بانزل یاہے رگیں چہرے، تہرند تو ارکنگ۔ پیر کنگ : تہرگ و بال کنگ و آئی و بانزلانی توہر کتہر کنگ کنگ۔

پیرار : (پ۔ے۔و۔ار) پیراری : چہ پارگیں سال و پیرار سال۔

پیراری : (پ۔ے۔و۔ار) پیرار، پیرارگ : چہ پارگیں سال و پیرار سال۔

پیرارگ : (پ۔ے۔و۔ار) بچار "پیراری"

پیرام : (پ۔ے۔و۔رام) بلوچستان و نشنگیں جدگال پشک و گوش انت (بلیں چہ پاری و پیراھن و ویش ندنگ)۔

پیرام : (پ۔ی۔و۔رام) بچار "پیرامپ"

پیرامپ : (پ۔ی۔و۔رام) پیرام : اشکرانی، اشکرانی۔

پیرامپ چکلی : (پ۔ی۔و۔رام) پ + چ۔ گ۔ ل (نی) لیہ کہ پیرامپ کنگ مانبرگ بیت ہر کسی کہ دیر تہر روت۔

پیرانداد : (پ۔ی۔و۔ران) بچار "پیرانداد"

- پیرانسر : (پ ی - ر ا ن - س ن) مزن سبند ، مزن سالیں مردم ، پیری مردم
- پیرانسری : (پ ی - ر ا ن - س ن) مزن سبندی ، مزن سالی .
- پیرانی : (پ ی - ر ا - ن ی) ہما کہ گوں پیراں سپادی کنت - جنینی نامے
- پیرنگ : (پ ی - ر - ب گ) گورہ کرتہ ہما زمین کہ چہ گورہ گواشاں جرزانت ، جرزتری گوشاں ، نزکیں زمیناں یا گواشاں " ایراپگ گوشاں آنت " ایراپگان " کسین آپ ہم گپت بے پیرگان " داکہ مزنیں ہاے نہ بیت آپ نہ گپت
- پیرنیشتر : (پ ی - ر - پ ت - ش ت) پیرہ نام و مجلس کنگ ایشی و گوشاں آنت " پیرنیشتر کنگ " ہاے مجلس و دیوان گیشتر چہ مالہ و نگر بیت ایشی و چیرگیجاں " پتر گوشاں آنت -
- پیرپیٹ : (پ ی - ر - پ ی - ٹ) پتریں مردم کہ کارے تھبیل نہ کنت ، سست ، تمبیل -
- پیرتاگ : (پ ی - ر - ت ا گ) پیری کاہ و تاک ، ڈرچک و ہما تاک کہ پیریت و زندہ کپ ایت -
- پیرچینک : (پ ی - ر - چ ی - ن ک) پورچینک ، درمانکاہ -
- پیرداد : (پ ی - ر - د ا د) پیرہ داد ، پیرہ دانگیں ، پیرہ بکشاں تگیں - مردینی نامے -

پیرکاه

- پیردان : (پ ی - ر - د ا ن) ہمودہ کہ پیری کاہ باز و دایت باز بیت ، پیردز - سرباز و ایک شہرے کہ چہ شہر دہ
- پیردز : (پ ی - ر - د ز) پیردان ، ہمودہ کہ پیری کاہ بازانت -
- پیردل : (پ ی - ر - د ل) ہما کہ آئی دل پیرانت بزاں ہوسناک نہ انت
- پیرزال : (پ ی - ر - ز ا ل) پیری جنین ، ہما جنین کہ پیرانت ، سبند و مزن انت
- پیرسر : (پ ی - ر - س ن) اسپیت سر ، ہما مردم کہ سرہ میدے اسپیت آنت ، مزن سبند -
- پیرک : (پ ی - ر - ک) پت ہ ، پاک مات و پت ، مزنیں پت - مردینی نامے -
- پیرک : (پ ی - ر - ک) مردینی نامے -
- پیرکار : (پ ی - ر - ک ا ر) ہما مردم کہ آئی و میل گوہنیں رہبندہ زند گیرانت - گتہ کار ، تجربہ کار -
- پیرکاه : (پ ی - ر - ک ا ہ) زاننگیں کاہ کہ سولے مزن بیت اشتہرے شرفارت (بچاربت)
- پیرگل : (پ ی - ر - گ ل) پیری کاہ و گل - مردینی نامے -

- پیر مراد : (پ ی ژ۔ م ر آؤ) پیر کہ چہ آئی مراد لونگ بیت۔ کوہ مراد: ترت و نزدیک و زنگریانی مسترین زیارت۔
- پیر مرد : (پ ی ژ۔ م ر ژ) ہمارو دیں کہ پیرانت، سندنہ مزن انت، ہما کہ چہ مزن سندی د میدے اسپیت انت۔
- پیر نداد : (پ ی۔ ر ن۔ د آؤ) پیرانی دانگیں۔ مردینی نامے۔
- پیرو : (پ ی۔ ر و) مردینی نامے۔
- پیروز : (پ ی۔ ر و ژ) باج بڑ، باج بروک، مردینی نامے، بلوچی دپیراں پیروز گلو "باز زانگیں زعم جنے۔
- پیروان : (پ ی۔ ر و زان) جنینی نامے (بلکیں ہم اے پیروزہ انت)
- پیرو شاہ : (پ ی۔ ر و۔ شاہ) مردینی نامے، بلوچی کوہنیں دپیرانی سراوشتاتیں مردے کہ پیر مڑایانی پیرو شاہ موزانگ بیت۔
- پیروز آباد : (پ ی۔ ر و ز آباد) سربازہ کورہ چہ راسک بڑ ز شہر۔
- پیروزہ : (پ ی۔ ر و۔ زہ) سبز، نیل، سبزرنگیں سنگے کہ مندر تچان مڑ پلوہانے کن انت۔
- پیروزھی : (پ ی۔ ر و۔ ز۔ ہنی) پیروزہ رنگ۔

پیر شدہ

- پیرو زنی : (پ ی۔ ر و۔ ز۔ زنی) پیروہ چک بڑ ناسک۔
- پیروک : (پ ی۔ ر۔ راک) پتوک، مڑگے کہ کینجہ رنگ د انت بلے کسترانت کم بال کنت گیشتر پوس موت نزدیک د کر رس سٹے فی بال کنت۔
- پیری : (پ ی۔ ر ی) چہ زیک د پیسرہ دوج، پریری۔
- پیری : (پ ی۔ ر ی) مزنی سندی، مزنی سال۔ مردینی نامے۔
- پیٹر : (پ ی۔ ر) چہ پیٹرگ "د پیمانگال بزاں" بہ پیٹر
- پیڑاپ : (پ ی۔ ر۔ آپ) غب، شپ غب، شبنم
- پیڑگ : (پ ی۔ ر گ) جیڑگ، جیڑہ کنگ، آرڈگ، آرڈ کنگ۔
- پیڑار : (پ ی۔ ر۔ زار) آپیں چہیزے د چہ باگیں ٹنگے د پیرندی درایگ یا کہ چہ مزنی ٹنگے د بلے انجیں دنگے د آئی د چہ پشت د زوسے پر بہ بیت۔ پیڑار بندگ : گوں پیڑار د درایگ۔ "پیڑار" مزنی بیت مڑا د بنگار بیت۔
- پیڑوہ : (پ ی۔ ر۔ دہ) پیشدہ : فٹاس، پستول (بچار مٹ)

● پیشتر ڈاھ : (پے ٹر۔ ڈاھ) پیش ڈاھ : چہ کارے ۽ بیگ ۽ پیسر کے ۽ سہیگ ۽ سرہال کنگ۔ چہ ڈاھ ۽ پیسر کے ۽ ڈاھ دیگ ۽ سرہال کنگ۔

● پیشتر راہ : (پے ٹر۔ راہ) پیش راہ : راہ ۽ نیگی نشان، نشانی۔

● پیشتر رد : (پے ٹر۔ رد) پیشرد : چہ رد ۽ پیشتریں، دیجی رد، ماں پچھاں ہاگال کہ آسانی گڈی یک دو اگیشتر آب ہمتواریں بیت (تازی : قافیہ)

● پیشتر کارج : (پے ٹر۔ ک) کارج (بچارہ پیشکارج)۔

● پیشتر گاہ : (پے ٹر۔ گاہ) پیش گاہ، لوگ ۽ دیم ۽ سر ۽ پچیں زمین، لوگ ۽ کمپان یا پل ۽ سر ۽ پچیں زمین۔

● پیشتر گوش : (پے ٹر۔ گ) گوش (کے ۽ چہ سر ۽ پچیں گتے ۽ جنگ ۽ پیسر چہ گوشاں جنگ ۽ ہاتر ۽ یازاں کار کنگ ۽ ہاتر ۽ گت ۽ بارہ ۽ سرہال کنگ، پیش گوش۔ چہ کارے ۽ بیگ ۽ پیسر آئی ۽ بارہ ۽ گوشگ ۽ ہال دیگ یازاں گ ۽ دگر ۽ گوشگ پیشتر گہ : (پے ٹر۔ گ) پیشتر گاہ ۽ پیش گاہ۔

● پیشتر ناہ : (پے ٹر۔ ناہ) پیش ناہ : ہماچ کہ ہامین ۽ چہ درستاں پیسر ناہ بیت۔

● پیسیا : (پے ٹر۔ نا) پیسو۔ سکار دی زرتائی کستریں ۽ کستریں بھا ۽ دانک۔

● پیسر : (پے ٹر۔ س) اول سر، پیش تر، ساری، نیگیج، دیم تر، دیم ۽۔

● پیسک : (پے ٹر۔ ک) پیسک ۽ توار۔

● پیسکان : (پے ٹر۔ ک) پیسک پیسکان، پیسک پیسک ۽ توار ۽ درکنان۔ "پیسکان ۽ پیسکان بیگ"۔

● پیسک : (پے ٹر۔ ک) کسانیں "پیسک" یزان پیسک ۽ نزدیں توار، پیسکل۔

● پیسکگ : (پے ٹر۔ ک) کسان ۽ بارگین توار، چہ درد ۽ تورشت ۽ سنگیں نزدیں بارگین توار، گت روگ ۽ زند توار ۽ جوانی در نیایک ۽ بارگ بیگ یا کسک کم ۽ آیک، مشک ۽ توار

● پیسکل : (پے ٹر۔ ک) پیسکگ ۽ نزدیں پیسکگ ۽ توار۔

● پیسل : (پے ٹر۔ س) تازی نامے کہ بلوچانی ۽ بازبر ۽ زیر انت ۽، ایشی ۽ برانت "سلاہ، تران، پیسلات"۔

انت۔ چہ مشکت ۽ سلتاناں یکے ۽ نام قابوس بن سعید بن تیمور بن فیصل بوتگ۔ ہمے رنگ ۽ اولی جھانگیریں جنگ ۽ رند

کہ اراک (عراق) ۽ نوکیں بادشاہی یے جو کنگ بوت گڑا پر نگیاں "خریف تکر حسین" ۽ بیج فیصل آئی ۽ بادشاہ گرت

ہمے فیصل ۽ ناسک ۽ نام پد ۽ فیصل بن غازی ات کہ عبدالکریم قاسم ۽ ڈاھ ۽ سلاہ ۽ کنگ بوت۔ دگر سعودی عرب ۽

بادشاہ عبدالعزیز بن سعود ۽ یک پتے ۽ نام ہم فیصل ات کہ ایشی ۽ وقتی ہرات سعود بن عبدالعزیز چہ بادشاہی ۽ ابرگینگ ۽ دت

بادشاہ بوت۔ (تازی : فیصل)

● پیسلات : (پے ٹر۔ ل) ایک اڑے یا کدگر انچیں گت ۽ کارے آئی ۽ بارہ ۽ مردم ہمدل نہ انت ۽ یا کہ

ہرکس وقتی دل ۽ لوٹ انگین ۽ دگرے ۽ متینگ لوٹ انت میاںجی ۽ رنگ ۽ پے بیائی سلاہ کنگ (تازی : فیصل)

● پیسلہ : (پے ٹر۔ ل) بچارہ "پیسلات"

پیسو : (پے - سن) بچار "پیسو"۔

پیسہ : (پے - سن) بچار "پیسہ"۔

پیش : (پے - سن) دیم، گوستگیں، پیسہ، اول، ۔ پیش کپک، پیش بیگ

پیش : (پے - سن) دازیں پیش بزاں دازہ ناک، مچ یا دگر مچ رنگیں ڈرچکانی ناک کہ چہ ایشاں "نالگین" مچ، شیتان مچ
پوپل و کیدہ "زانگین انت۔ سک سبک۔ ہالانٹیک کہ گاگور نہ انت بزاں سچے سچے سک لستہ سینگ۔ بتل : "آاز کہ دو
نال پیش انت آئی دسوج موت و گیشین"

پیشاپ : (پے - سن) آپدست، مٹس۔

پیشال : (پے - سن) شال، بلوچستان و جاگے و نام انت، کورے و ہم نام انت، حمود و یک ڈیو اتے ہم است کہ پر
پیشال و نیارت نام و زانگ بیت۔ دازور : بزاں حمود کہ دازیں پیش باز بیت۔

پیشال : (پے - سن) ال، پیش حال، سر حال، ہا حال کہ چہ سر جیں حال د پیسرو پے مردماں سر بیت۔

پیش انج : (پے - سن + انج) پیشنج : بوجیک و انج و ہما بھر کہ یک سر گوں پیش و سینگ و دوی سراں
دور و راگھاں ماں کش اتنگ و یک دگر سر کہنی یے و مان کش اتنگ۔

پیشانی : (پے - سن) انچک، صنیشک، دیم و ہما بھر کہ چہ بڑ واناں سر بڑی نینگ و نیلج بیت و دیکھ سہ میدان
رس ایت کش و ہر دویں ہشاں آئی و ہڈ انت۔ ہر چیزے دیم و بڑ نہ و بھر تاکدیم و سر بڑ و بھر کہ سرگال نیشک بیت۔
پیشاھت : (پے - سن) اھت (بچار) پیشتنگ۔

پیشبر : (پے - سن) بڑ، یہ یک چیزے و برگ و چہ یکے و گیشتر مردم دلمانگ۔ بنت بٹے یکے پیش کپ ایت
و بارتے، پیشبر کنگ : چہ ہر کس و پیسہ برگ۔ ہما ڈرچک کہ چہ وقتی ہمد و دویں ڈرچکاں پیسہ کنت۔
پیشبر : (پے - سن) بڑ، دازیں پیش بڑوک۔ ہما مردم کہ پیش بڑ ایت و بھاکنت چہ روز گار و، ہما داس کہ گوں
آئی و پیش بڑ اھت۔ انچما میں مردم۔

پیشبرو : (پے - سن) بڑ، پیسہ بڑنگیں، چہ آدگراں پیسہ بڑنگیں چیز پیشبر کرنگیں

پیشبند : (پے - سن) بند، چہ کارے و کنگ و پیسہ آئی و بارہ و چیزے کنگ یا کہ یک گارے و سر و کپک پیسہ
پہ آئی و دیمپانی و چیزے کنگ، پیش بندی۔ ہما چیز کہ دگر چیزے دیم و پہ نواں کنگ و بندگ بیت۔

پیشبند : (پے - سن) بند، ہما ناہ کہ دازیں پیش و یکٹ بٹے و تکانی تہ و بستگ۔

پیشدگ : (پے - سن) بندگ، پیش بندی کنگ، پیش بند کنگ۔

پیشندی : (پے - سن) بندی، پیش بند کنگ و کار، پیش بندی کنگ۔

پیش بیگ : (پے - سن) بیگ، کسے دیم و کستری روگ یا کہ یہ میار باری یا کہ یہ رنگ و جنگ و۔

پیشچ : (پے - سن) چ، دازیں پیش و کڈہ و تہ و گراستگیں شہر کہ گیشتر کٹ بیت، کٹ، مچلیگ، ہشنگ۔

پیشتران : (پے - سن) تران، پیش تران، ہما مردم کہ چہ درساں پیسہ کپ جنت یا کہ ہما مردم کہ چہ درساں پیسہ کپ جنت

پیشراہ : (پے ش۔ راہ) پیشراہ : نشانی، بتل، میدے فی اسپت، سیاہ انت ریشے لڈگ و پیشراہ انت "ہاں بگی راہ کہ ترابارت موزن راہ و سرکنت پہ منترے و کرسین ایت۔
پیشرا : (پے ش۔ را) چہ وھدہ موزم و پسر زایگ، دلویت یا اولاکے کہ من اٹگیں زنگ و زان و موزم وچ پسر بہ زرا ایت

پیشراہ : (پے ش۔ راہ) دو مردم کہ دپ جنگی کن انت چہ ایشاں ہریکے کہ پسر دوی و راہ دنت گوش انت "پلائی پیشراہ بویگ" بزاں آئی و پسر راہ دانگ۔
پیش سلام : (پے ش۔ س لام) ہا مردم کہ دوی و پسر دہبات گوش ایت یا سلام دنت پیش سلام بویگ : کسے و پیش کپگ و سلام دیگ۔

پیش سلامی : (پے ش۔ سلامی) ہما کہ گوں پیش سلام "و سیاہی کنت پیش سلامی بویگ : پیش سلام بویگ۔ ہاسوگات و نیکی کہ چہ کسے و و شامک و روگ و پیش پہ آئی و دیم دیگ بنت و مدہ آئی و و شامک و روگت، ہر چیزے (زریا کہ انجیں چیز) چہ و ت و مستریں مردے و پہ آری ہے رنگ و چہ و شامک و پسر دیگ بیت۔
پیشک : (پے ش۔ ش۔ ک) کسانیں پیش، پیش و کسانیں مکرے، وانگ و لنگ بزاں حاکم غی کس قلاصین بارگیں پیش و بیکر کہ کسانیں گونڈ و میں نو در براں دینت کہ وانگ و وھدہ آبا فی سہ ایرے کن انت کہ آھاں بواں ایت (پارسی : چوب آلف) سنگیں بارگیں مردم و گوش انت۔ مردنی نامے۔ پیشک و مات : لیجے۔

پیشکار : (پے ش۔ کار) ہا مردم کہ کسے دست و دپ و کارنو کہ انت۔ بزاں چلوپکار، دستبوت، لوگ تھی نپر و ہزمت کار، ہا مردم کہ چہ ہر کس و پسر و قی کارے کنگ یا کنت ہے۔

پیشکان : (پے ش۔ کان) گوا در و رو برکت و و گنر و رو در اکی نیک و بندے کہ وھداں ادا و داریں پیش بوتگ۔ ایشی و نام پیش و بازار انت بزاں باز پیش بے داز و سہ نانت ہر حاکمے کہ کس بزاں داریت آئی و نام و بازار ہے رنگ و پر کن انت۔

پیشکارچ : (پے ش۔ کارچ) ہرام، ہا پس یا در ہماریں دلویت کہ ناو وھی و سبب و ایشی و چہ کاری و آرگ و پسر بہ مرایت۔ شکار بازار بہ ہم گوں تیر و مرایت و کارچ و نہ رس ایت۔

پیشکانڈ : (پے ش۔ کن۔ ان۔ ڈ) پیشکانڈ و پد و نانت و پیشکانڈ و پد و پد۔
پیشکانڈگ : (پے ش۔ کن۔ ان۔ ڈگ) پیشکانڈگ : بکڑ و گوں و قی پادانی بکڑ زمین و کوڈگ کہ کرم و دانے مانے در بگیچ ایت و بوارت۔ پس یا کہ آسک یا کہ انجیں سا ہدار و گوں و قی شہر میں زمین و بکڑگ کہ پہ و بکڑ و جاگ و انجوش کنت۔ مردم و پہ چیزے و شوہار و چیزاں انگو انگو کنگ و پت و پول کنگ۔

پیشکانگ : (پے ش۔ ک۔ ان۔ گ) چہ بویگ و ستو و تھکانی ایر کنگ و پسر بہ تھکانی دانگ و حاتر و کانگ ابر کن انت چہ ایشاں تے مزین کانگ انت۔ کیے ہے کانگ انت کہ بویگ و گور و نیک : انت ایشی و پیشکانگ "گوش انت۔ دوی پدی کانگ انت کہ گاندانی کانگ انت و سینی دور و کانگ انت کہ مزین دور و مشرین گوں ہمیشی و تکر انت۔

پیش کیگ : (پے ش۔ ک۔ پ گ) کارے بکنگ کو۔ بزاں کارے پیسہ دست جنگ۔ پہ راہ بروگ و بزاں پیسہ راہ گروگ کہ ہمراہ زندہ سرگرا انت۔

پیش کشس : (پے ش۔ کشس) مزین مردے و چیزے پہ آری پیش کنگ و دیگ۔

پیش کشس : (پے ش۔ کشس) دازیں پیش و کشوک۔ بزاں اشترے کہ پہ پیش و بار کشی و کار مرز بیت، یکہ مردے کہ پہ پیش کش ایت۔

پیشکونڈ : (پے ش۔ ک۔ و ن ڈ) بچار "پیشکانڈ"۔

پیشکونڈگ : (پے ش۔ ک۔ و ن ڈگ) بچار "پیشکانڈگ"۔

پیشگاه : (پے ش۔ گاہ) بچار "پیشزگاہ"۔

پیشگال : (پے ش۔ گ۔ ان) چہ بندریں گپاں پیسریانی بارہ و کتیں گپ جنگ۔ وانگیا نی بنگی و ایشانی چندہ بارہ و بشتگیں گپ کہ ایشانی زندہ نی وانگی و چند بنگی بیت۔

پیشگپ : (پے ش۔ گ۔ پٹ) ہاگپ کہ پیسہ جنگ بیت۔ یا کہ ہا مردم کہ چہ دوی و پیسہ گپ جنت۔

پیشگند : (پے ش۔ گ۔ ن) پیسہ گندگ و کار چوک : "پیش چار" و دو مردم پہ دڑ منی یک و دگرے و زندہ پہ بیرانی و بکپ انت۔ ہر گپ کہ دوی و پیسہ گند ایت بزاں آئی و پیش گندگت۔

پیشگوات : (پے ش۔ گ۔ واث) ہاگوات کہ چہ دیہی نیگ و بیٹ۔

پیشگواش : (پے ش۔ گ۔ واث) کور و کتر و کشکی زمینانی فصل تریں بھر بزاں دپگواش۔

پیشگوش : (پے ش۔ گ۔ واث) مردے و پہ کسے و کلوہے گون بہ بیت یا کہ دگر گپے و سر کنگ و پہ آئی و بہتو بلے و دگر مردے پیش چہ ایشی و ہر دت و آدمرد و سر ہال بہ کنت گوش انت : "پلائی و پیشگوش گرتنگ"۔

پیشگہ : (پے ش۔ گ۔ ہ) بچار "پیشگاہ"۔

پیش ماد : (پے ش۔ م۔ ا) بچار "سرماد"۔

پیش مرد : (پے ش۔ م۔ ز) بوجیک و تہ و ہا مردم کہ بوجیک و دیم و کارانی کار مستر انت کہ چہ جانشواں مستر و چہ سرنگ و کتر انت۔ پشیر مرد۔

پیش مھر : (پے ش۔ م۔ ہ) پشیر مھر : دیم و مھر بزاں جوانیں سر، جوانیں مردم، ٹکے یا ٹکے یا دیولنے و پیش مھر بزاں جوان تریں مردم، شر تریں مردم، کشیں مردم، پیشوک۔

پیشمن : (پے ش۔ م۔ ن) بلوچستان و چہ باپتان و بھل مند و روا برشت و شھرے و نام انت۔

پیش ناہ : (پے ش۔ ن۔ اہ) پیش ناہ : بچے کہ ہا میں و چہ درستان پیس ناہ بیت، ہر چ بچے کہ ہا میں و چہ درستان پیس ناہ بیت، ہا میں و بنگی و ناہ۔

پیش نند : (پے ش۔ ن۔ ن) پیسہ نندوک یا کہ دیم و نندوک۔

پیشو : (پے ش۔ و) چنک، ہدائی پیشو : کسانیں کہ نمکے کہ اسپیت و شر پناک انت۔ لوگاں بیت، گداں جنت۔

انچوش کہ: چم و پیشگ، بزاں ٹیلگ و پیشگ: کہ ناڈراھی و چم و ٹیلگ کستریان بیت واکہ کور بیت، دست و پادھم
پنی آنت "زندگی و روگ و لھگ و بارگ بیگ۔ شمشک۔

پیشگ: (پ نی سن۔ سن گ) لھگ، پون بیگ، لھگ و بدیس بوکنگ، گندگ، گندکنگ یا نیگ، "پیشگ" ہم گوش
آنت، مین و لیگار بیگ

پیگام: (پ نے گ ام) کلوه، وروت، سرزبانی دیم انگلیس گپ (پارسی: پیغام)

پیگور: (پ نے گ وژ) تژن، شگان۔

پیل: (پ نی ٹ) سکیں منزیں جنادرے کہ پونہ و ڈراہی و واکہ زمین و کرس ایت۔ ایشی و نیش سگ مزن
بنت۔ چہ اسے دنتاں باز خوانیں چیز جو کنگ بیت۔ (بچار ایت۔

پیللا: (پ ی لا) بچار "پیلو"

پیلیان: (پ نی ٹ ہان) بچار "پیلیان"

پیلپا

پیل

پیک

پیلیا: (پ نی ٹ۔ پا) بگل و ہشت یا چہ سنگ و جوڑ کر تگیں زندگی تکت۔ میگ، (بچار ایت)
ناڈراھی یے کہ پاداں گوات دنت۔

پیلیان: (پ نی ٹ۔ پان) ہماردم کہ پیل و ساربان انت، بٹل: "پیلیان و ہار انت پیلیان۔
ستیں لیڑوان و ساربان؟"

پیلیائی: (پ نی ٹ۔ پائی) پیلیائی لوگ: ہمالوگ کہ آئی و میٹکانی بدل "پیلیا" آنت، پیلیائی مینچی و کرز بستگ
و کرز بگل دوستگ آنت۔ ہاردم گل و بدل و تکر دیش پوش آنت۔ اسے لوگ و سر و یا کہ پہ گل دون آنت یا کہ گل و
تکر دے کہ آنت۔

پیشگ: (پ ی ٹ۔ ٹ ش گ) انچوش شچک کہ پوست و سر و مبدہ شچ آنت و پوست و جندھم
سہر بوج بہ بیت بٹے گوشت مہشچ ایت، پس و سرگ و پادگال پیلوش آنت بزاں انچوش کن آنت کہ ایشانی مبدہ پوست
بہ شچ آنت و ہڈ و ہرس آنت پرچا کہ ایشانی پوست و چیر و گوشت سگ تنگ آنت

- پیلک : (پ ے ل ک) بچار "پیلک"
- پیلک : (پ ے ل ک) بچار "پیلک"
- پیلک : (پ ے ل ک) بچار "پیلک"
- پیلک : (پ ے ل ک) چوگرنگیں مرنیں کیتگ کہ پر چیزے ومان کنگ و کامر دیت۔ ایشی و باز دست آنت انجوش کر : دستپیلک، کیسپیلک
- پیلک : (پ نی ل ک) کسانیں اسپیت رنگیں بھلے کہ چوگوڈل و انت کر گتاں باز بیت۔ جنگ یا وگر چہ آجمل و چوگرنگیں آپرپ و گل و تہ و گوں ترانگیں اسپیت یا وگر رنگیں سہنگل یا کر کینکی مکر کہ آپ ومان کنگ و ترانجھے و کیت و آپرپ کنگ بیت۔
- پیلکان (پ نی ل ک) ان سدر باز و گور و یک شیعہ کہ چوگواسلکان و میگ و بھل و انت کر میگ و مان نیست۔ ہا جاگر کر بیلکیں ڈل باز بیت۔
- پیلگوش : (پ نی ل ک) وشن (نیلنٹر، نیلنٹر نیلوپر : پٹے کہ آپ و تہ و ر و ریت تک وے سکتیں آنت (پارسی : نیلوپر، تازی : نیلوپر)۔
- پیلم : (پ ے ل م) ماہور و یک کیشلیں مکرے و گوش آنت : یک پیلے ماہور : پلانی و راجی و سے پیلم ماہور مان۔
- پیلو : (پ نی ل و) بچار "پلو"
- پیلو : (پ ے ل و) بچار "پیلہ"
- پیلو : (پ ے ل و) بچار "پیلہ"
- پیلو : (پ نی ل و) بچار "پیلو"
- پیلو : (پ نی ل و) مری گاوار و پورا "موسرجم و گوش آنت۔ (ہندی : پورا)
- پیلو : (پ نی ل و) دندان و درچک، ہا درچک کہ جہ آفی و دار و دندان جو رکن آنت
- پیلوش : (پ نی ل و) وشن (پیلوشگ و پرمانحال انت براں پیلوشگ و کار و کین۔
- پیلوشک : (پ نی ل و) وشن کن (پیلوشک یا کر پیلوشکلیں چیدے و بو، پیلوشک و بوگیشتر مبد و بچک و بو ترند بیت۔
- پیلوشگ : (پ نی ل و) وشن کن (انجوش کنگ کہ بہ پیش است۔ پیلوشگ و گیشتر گلی۔
- پیلوئیگ : (پ نی ل و) نی گ) بچار "پلوئیگ"
- پیلہ : (پ ے ل و) پیلو، پیلو : آب ریشم، یک بریشی سرگی و نام بیت۔ و تیریشم و جلی آنت کہ دیزگا کرم و پتانگ کو ملک آنت۔

- پیلہ کرم : (پ نے ل + ک زم) کرم پیلہ : ہا کرم کہ پیلہ بزاں آبریشم تند ایت - آبریشم ہ کرم (بچار بت)
- پینچم : (پ نے م) گینگ، ٹھگ و وڑ، جاگہ گرگ۔ اک : دوزبان ماں یکیں دپ مہیم نہ بنت یا کہ دوزہم ماں یکیں جتیک مہیم نہ بنت، رہبند، ڈول، انچوش کہ : اے کارہ مہیم نہ انت کہ توشے کن تے یا کہ ایشی مہ اے پیم بدار یا کہ اے دگہمیں کارے۔ ٹھگ، انچوش کہ : اے دوئیں وت ماں وت پیم نہ بنت بزاں نہ ٹھ انت۔
- پیم کنگ : جو کنگ، اڈکنگ۔ پیم بیگ : ٹھگ، پیم گرگ، جاگہ گرگ، گینگ بیگ۔
- پیم تار : (پ نی م - ماز) زانگیں سبزی یے کہ نامتساں کنگ بیت۔ انچوش ہم ورا انت تے۔ ذرا جیں تاک انت تے اگاں گوں تاکاں گوج انت تے تاکی گوشگ بیت کہ تاک تے ہم ورگ بیت بے اے وھدو بن تے کسان ماز رک انت اگاں نہ گوج تے تے گڑا بن تے مزن بیت م تاک تے ٹھش انت (بچار بت)
- پیمازگ : (پ نی م - مازک) بھار کاھے کہ کوھدیم و رکیپاد و رود ایت۔
- پیملگ : (پ نی م - ل ک) پیملو : بھار کاھے جبگل و رود ایت، کپوت م ش تے سکت وارت تاک تے

پیماد

پیلہ کرم

- چوپیمازہ انت بے بارگ انت، برے سہیاہ انت۔ دانگ اش شک شک انت۔ گرینگ جملگ جملگ انت مہولب
- ہولب۔ دانگ نازرک انت باز مردم نارشت تے کنت۔
- پین : (پ نی ٹ) پینگ، پینچ، پینچگ : ہا کلونٹ یا کہ چیزے کہ وقی جند و سر جیں رنگ مہ رس ایت، بزاں چوقی بندریں کد و کتر و لپ ایتگ م بے گڈگ م بے تام بہ بیت۔ پون پون اٹگیں۔
- پینتول : (پ نی ن ٹ) پیننگلک، پیننگلک : کسانیں مرگے، ایشی و آواز پی پی ایت۔ اے مرگ اگاں مردے یا کہ اولاک م دلو تے بگند ایت یا کہ مار و تولکے، انچوش جبرہ کنت و "پی پی پی" گوشان و بال کنت۔ اپو ہرج مرگے کہ ایشی و آواز پتجاہ کار ایت۔ بلوچ گوش انت اے گوش ایت : دیست، دیست، دیست "ہر وھد کہ ایشی و تلک گپست اے سکت توار کنت کہ ایشی و توار و دگ پینتول کایت م ایشی و پریج انت۔
- پینچر : (پ نی ج) پینچر، پینچر : گوج و گوج م گوجانی لٹ م آیانی تاک م کنگلک۔ درما کاھے و ہم نام انت، مردی نامے۔

ریکیں پادینک کر ٹانگ ایشم پر انت۔

تابوت : (ت۔ا۔ ب۔ و۔ ت) داسورہ ۷ ماہ ۷ دمی روج پر امام ۷ گوش یادگیری ۷ تابوت کش انت کہ ایش چو کہ مسیتان ۷ در گاهانی گمبداں سمجھیں انت ۷ ہڈ ۷ کن انت ۔ * مُردگ ۷ پیتی ۷ شم ۷ تابوت ۷ گوش انت ۔

تاپی : (ت۔ا۔ پ۔ ی) ہما کہ تاپ سٹے مان انت ۔ تاپ دانگیں ایشم ۷ راستے کہ پیر ۷ تاپ ۷ انگ کہ گئی ایشی ۷ گد روج انت ۔
تاپ : (ت۔ا۔ پ۔ ی) گرمی ۷ باپ ۷ تاپگ ۷ پرمانگال بزاں ۷ بہ تاپ ۷ گزنگ ۷ دروشم ۷ چو کہ دگ ۷ گدے ۷ زندہ کیت ۷ حور بیت اک : ۷ مھتاپ ۷

تاپگ : (ت۔ا۔ پ۔ گ۔ ت) پگت ۷ پتین ۷ بزیں سنگ کہ چوتین ۷ پرنگن ۷ بچگ ۷ کار مرد بیت ۷ چیتہ ۷ تاپگ اک : دانگو ۷ بانکلینک یاد کہ اپنیں چیتہ ۷ جان ۷ نہ و شیں بھرے ۷ تاپگ پڑ کہ گد ۷ کنگ بیت یا پر گریں سنگ ۷ محبے ۷ ہم گد پتاپگ بیت دردیا کوات رگپتگیں جا کہ تاپگ بیت ۷ زستان ۷ مردم آس ۷ کر ۷ زند انت دست تاپ انت ۷ نکتیں ۷ چکت ۷ بہ ۷ دیاں تاپ انت ۷ پگ تاپگ ۷ تاپگ جان ۷ : دریا ۷ کہ جان شود انت ۷ گڑا دریا ۷ دپ ۷ ریکانی سر ۷ روج ۷ مرد ۷ پس انت کہ گد ۷ ایش ۷ جنت ایشی ۷ گوش انت ۷ "جان ۷ تاپگ" (SUNBATHING) ۷ گوار ۷ یک ۷ دوسرے ایش برنگ کہ پر امید ۷ ہتیں روج پیرا ۷ پٹی پٹ (مانکلینک) ایش گو تگ ۷ آورنگ ۷ ہوشیتنگ انت امید ۷ شپ ۷ بانوہ ۷ گون ۷ مولا ۷ مے ۷ مشکلی ۷ پٹی پٹ تیاب ۷ بڑنگ انت

تاپی

بُن دانگ انت ۷ ہر کس شنگ دریا ۷ جان ۷ ششنگ ۷ آنگ ۷ مے آس ۷ دیم ۷ جان ۷ تاپگ ۷ مے مے یک جان تاپگ ۷ جگر ۷ تاپگ : مہر ۷ پاگاس ۷ جگر ۷ تین ۷ سر ۷ پچ انت کہ آپ بیت کہ یدرافی ۷ جی ۷ موش ۷ کدوت ۷ گد مے چل بزاں تاپگیں جگر ۷ پالانگ ۷ شتہ ۷ کزنگیں تیل ۷ کپنا ہم تچ انت ۷ بزاں چو کہ روج ۷ کار مرد ۷ کن انت ۷ چکت ۷ تاپگ : نکتیں ۷ چکت ۷ تاپگ کہ در مان گون روگن ۷ گڑا انت ۷ آئی ۷ جان ۷ مر جے ۷ شش انت ۷ چم ۷ تاپگ : چم اگل ۷ رگیت ۷ درد ۷ کنت یادستے ۷ لگ بیت ۷ گد مے یا گدے ۷ کن انت ۷ پٹ انت ۷ چم ۷ پر دار انت کہ گرمی ۷ بہ لگ بیت یا گون دگ گرمیں چیتہ ۷ دست ۷ تاپگ : زستان ۷ آس ۷ دیم ۷ دست ۷ پاداں گرم کنگ ۷

تاپگی : (ت۔ا۔ پ۔ گ۔ ی) ہما کہ گون ۷ تاپگ ۷ ۷ شیدا ۷ کنت ۷ حمان کہ تاپگ ۷ سر ۷ پگ ۷ حاجر کہ تاپگ ۷ وٹا بیت ۷ تاپو : (ت۔ا۔ پ۔ ی) جھلیں تین ۷ انکار یاد کہ اپنیں کزائے کہ آئی ۷ نہ ۷ کا جا ۷ بانکلینک ۷ ۷ حو تاپگ بیت ۷ تاپی : (ت۔ا۔ پ۔ ی) پتین ۷ تکیں کہ دست ۷ پچگے آسنے کہ دارہ دست ۷ مے پت ۷ شجہ ۷ بانند ۷ چن ۷ کد ۷ کار مرد کن انت بزاں چن ۷ گھال کہ ایشی ۷ مے ۷ چنمال ۷ ہم گوشت کن ۷ (بچاربت)

- تا پینگ: (ت-ا-پ-ن-گ) گر مینگ انجوش کنگ کہ بہ تپس ایت۔ کسے ۛ دل ۛ تا پینگ: بزاں آئی ۛ سر ۛ زور کی کنگ آئی ۛ واری دیگ۔
- تات: (ت-ا-ت) تات ۛ تپجار۔
- تاتا: (ت-ا-ت) یک یکتا، جتا جتا، یکے پر کر ۛ کینکے۔
- تاتار: (ت-ا-ت-ا-ر) ٹیکے کہ چینی ترکستان ۛ انت کہ اودہ ملک سک نام پرشت انت تاتاری، ترک ۛ تاتار۔
- تاتاری: (ت-ا-ت-ا-ری) تتری، تاتار ۛ ملک ۛ مردم یاراج، تاتاری ترک،
- تاتی: (ت-ا-ت-ی) تنگ ۛ ٹینگ ۛ رواج کہ نوکی پادال کپ ایت، ایشی ۛ ق-ق، ۛ تاتے ۛ ٹاتے ۛ ہم گوش انت۔
- تاج: (ت-ا-ج) بادشاہانی بادشاہی کلاہ، مردم ۛ "سگ ۛ تاج" بزاں سگ ۛ برز بزیں جاگ۔ کروس ۛ تاج: کروس ۛ بلی یا بلیج کہ آئی ۛ سگ ۛ سر ۛ انت۔ ۛ رنگ ۛ شاپی کروس۔ ۛ دگ ۛ ہرج مرگے ۛ کہ بہ بیت۔ (بجارت بیت)
- تاجدار: (ت-ا-ج-دار) تاج ۛ داج بزاں بادشاہ۔
- تاجداری: (ت-ا-ج-داری) تاج ۛ داج بزاں بادشاہ انت۔

تاج

- تاجک: (ت-ا-ج-ک) تازک ۛ ہماکہ کونہیں زانت، تاجکین ۛ ہیک، ہماکہ سرورہ کزنگ، تاجکین شیر: زگزیں شیر۔
- تاجل: (ت-ا-ج-ل) نامے کہ مردین ۛ جنین ۛ مرد میں زیر انت ۛ۔
- تاجو: (ت-ا-ج-و) مردینی نامے ۛ تاج دین یاد کہ ۛ رنگیں نامانی نیمنام۔
- تاج: (ت-ا-ج) تاجک ۛ جتہ انجوش کہ "پہ تاج بروہ" بزاں تیز برویا کہ اولاک ۛ تاجان بہ کن برد۔
- تاجان: (ت-ا-ج-ان) تاجک ۛ کار ۛ کنان، گلینان، یک گپ جنو کے "من تاجان" بزاں من تاجک ۛ کار ۛ کنان۔ باز جاگ ۛ اسے پہ "باز" ۛ کار مرد بہت اک: ماتا چاں "بزاں" ماتا چاں یا تاجک ۛ کار ۛ کنین انجوش کہ رہیند انت "ن ۛ ٹیک دیر کنگ بہت ۛ پونزدان" بہت۔
- تاجک: (ت-ا-ج-ک) اولاک ۛ سوار بیگ ۛ تچک ۛ برمایک اک: اشتہر تاجک، آپس تاجک، ہر تاجک۔ ۛ رنگ ۛ دریائی اولاک، اک: بیدار تاجک، بوجیک تاجک، بشیل تاجک، آپ تاجک: جھلک، مائی، بکت یاد کہ انجیں آپ درپے ۛ آپ تاجک بزاں آئی ۛ سر ۛ نہیں بیگ ۛ پد ۛ چکرگ ۛ جن ۛ پنگ۔
- تاچینگ: (ت-ا-ج-سے-ن-گ) انجوش کنگ کہ بہ تچ ایت۔ گلینگ، مردم یا اولاک یاد دوتے ۛ انجوش کنگ کہ بہ

● **تاسپ :** (ت۔ا۔س۔پ) نازاک، چشتری، دوستناک، دوستیگ، پُلیگ، پونزیگ، باز جاگ، ایسی و۔ تاسک۔
 ● ہم گوش آنت۔

● **تاسر :** (ت۔ا۔س۔ر) تاسر، تاکہ ٹٹ، تئیں سر، تاسر بزاں ناکرٹ، تئیں سر، چلے سر تاسر، سرجم،
 سرجم۔

● **تاس سر :** (ت۔ا۔س۔ر) ہمار آئی، سر، میتھک، رنگ آنت، کچل، کچل، سر۔

● **تاسک :** (ت۔ا۔س۔ک) کانیں تاش، بچار، تاس، پہ دوستی، چکت، ہم گوش آنت، انجوش کو تاسکیں، بچ، بچے گال
 گیشتر، تاسپیں بچ، گوشگ بیت۔

● **تاسکار :** (ت۔ا۔س۔ا۔ر) ہماروم کو تاس و کار، کنت بزاں تاس و کدہ، تار، ٹیک جو کنت۔

● **تاسل :** (ت۔ا۔س۔ل) تاسک، کانیں تاس۔

● **تاسلک :** (ت۔ا۔س۔ل۔ک) تاسک، تاسل، کانیں تاس۔

● **تاک :** (ت۔ا۔ک) ڈرچک، لب، مال و شاعانی سر، رشتگیں بنوی کاگدو، لھتیں ڈرچک، تاک مستربیت لھتیں
 بکتر، ڈرچک، پٹی، بر مرد و حد پر نہ بیت بے تاک، شے مرد و حد پر انت ابید چہ ڈرچکاں کو تا کچنڈ، و حد، تاک، اش، برچ
 آنت، پیش، تاک بزاں بچ، پیش، یاک، داز، وانگی، تاک بزاں کتاب، مرکب کاگدے، ڈرچک یا کو ڈرچکارگ، تاک،
 شے پتینیں دوئیں تھنگ کوں ہمیشاں بچ، بند کنگ، بنت، گدہ تاک، بزاں، تاک۔

● **تاک آرگ :** ڈرچک، چہ تاکانی، رچک، رتہ پد، نوکیں تاک، جنگ۔

● **تاک و تریگ :** چرکت، جنگ، کوف، وقی تاک، پر ترین بیت۔

● **تاک جنگ :** ڈرچک، تاک آرگ، سبزیگ۔

● **تاک تاک کنگ :** دپتریا وانگی، مرکب تاک، یک، یک کنگ۔

● **تاک چنڈگ :** پر لٹ ڈرچک، شہچک کو تاک، پرچ آنت، دولت نور آنت۔

● **تاک و ڈرگ :** وانگی یا دپترے، تاک، ڈرگ، چنڈ کنگ، گپنکارے، یاسٹایہ، یگواہ کنگ، و ہارتہ گوش آنت، نی
 لے تاک، و ہارتہ۔

● **تاک و رچک :** ابید چہ تا کچنڈ، موسم، دگر و حدے چہ کجام نیونے ڈرچک، تاکانی، رچک۔

● **تاک کنگ :** ماں سیاہیں میداں اسپتیں مال کنگ، بزاں میدانی اسپتیں، بنگیج۔

● **تاک، لیٹینگ :** دپتریا وانگی، تاک، لیٹینگ، چک دیے، و پر دوئی دیم، کنگ، بنگ، و ٹٹ کنگ، انجوش کو اکاں مردم یک چیز
 یا کسے، بارہ، گپ جنگ، آنت کو تاک، بچے چہ کجام نیونے، سبے گوش آنت، نی لے تاک، لیٹینگ، بزاں لے بنگ، بیل
 بدے رت۔

● **تاکار :** (ت۔ا۔ک۔ا۔ر) ہماروم کو تاک، ہمتا کانی کار، کنت۔

● **تاکبند :** (ت۔ا۔ک۔ب۔ن۔ڈ) روتاک، ہپتگی، نیم ماہی، یاک ماہتاک، یک دانگے۔

● **تاکت :** (ت۔ا۔ک۔ت) سنگ، اوپار، برداشت، بچل، (تازی، طاقت)

● **تاکچن :** (ت۔ا۔ک۔چ۔ن) چہ تا کچنڈ، رند پد، ڈرچکاں تاک، جنگ، موسم، بھارگاہ، ہزام۔

● **تا کچنڈ :** (ت۔ا۔ک۔چ۔ن۔ڈ) ڈرچکاں تاکانی، رچک، موسم، باز انجیں ڈرچک، مت انت کو آیاتی تاک، ہجر، رچ آنت

آیاں خوش آنت و ہمبہہ یا ہمبہہ۔

تاکسٹر : (تاکٹ - مٹر) ہمارم کہ آئی ہسرو مید تاک کپٹنگ آنت بزاں آئی و میداں اسپیتی کپٹنگ۔

تاکشان : (تاکٹ - شان) کسے تاک ڈیلا کنگ، پر دوستی و دشمنی و پل شان کن آنت۔

تاکشم : (تاکٹ - شم) تاکانی شم انچوش کہ مرگ ماں تاکانی شم و زہرا انت بزاں گندگ بیت۔

تاکگ : (تاکٹ - گٹ) ک نہیں تاک۔

تاکگ : (تاکٹ - گٹ) تاک جنگ، تاک درارگ، تاک بیگ، ہسربیک۔

تاکل : (تاکٹ - ل) ک نہیں تاک، تاکگ۔

تاکلک : (تاکٹ - کٹ - لکٹ) ک نہیں تاک، تاکل، تاکلٹ۔

تاکمر : (تاکٹ - مٹر) ناڈراھی یے کہ اگاں ڈرچک و گیت آئی و تاک مر آنت و رچ آنت ابید چہ موسی تاکچٹ۔

تاکو : (تاکٹ - کو) تاک، ہماک تاک سٹہ پر، ہماک چہ تاک و انت ہمار کاٹے کہ گیا باں سوناں خوش آنت یا کہ ہمار سوناں خوش

آنت تل و تاکوہ کڈ و بیا، یا کہ تل و تاکوہ کڈ و بیا، گڈ و تاک۔

تاکوار : (تاکٹ - وار) تاک وردک، ہماکرم کہ ڈرچک و تاکاں وار۔ تاکواری، کرم، پید کرم بزاں آبیشیم و کرم۔

تاکوارٹ : (تاکٹ - وارٹ) چہ پیش و تاکاں یا چہ دگہ ڈرچکی تاکاں جوڑ کر تگیں وار۔

تاکوال : (تاکٹ - وان) گڑواں، گڈ و تاک و جندہ پر وشتگیں وال کہ تاک و تچ کن آنت و نکاں مے حساب کن آنت۔

تاکوان : (تاکٹ - وان) تاک و والوک - آمید گیس یا کہ جرگہ و ہمارم کہ جہر حانی نبشتگیں بیاناں وان ایت کہ مردم خوش

بدا آنت بزاں آنت کہ جیڑہ چرن بزنک۔

تاکول : (تاکٹ - وکٹ - وکٹ) کڑدہ و ہمد و ناگ کولے کولے گوت و آگ۔ بزاں تایی کول،

تاکول : (تاکٹ - وکٹ) ہماون کہ پل و برد کنت۔

تاکوم : (تاکٹ - وکٹ) تاک و کوم، تاکاں جوحان کہ چہ ڈرچکان چیر و پلکاری و ہاتر و چنگ و بجیا کنگ بنت کہ چدہ

رند یا کہ سوچک یا کہ ڈگار و زورہ ہاتر و کار مرد بنت۔

تاکوہ : (تاکٹ - وکٹ) ہماکوہ کہ یک جنگل یا کہ پٹ و گیا بانے و چرے دگہ کوہاں سنگ و یڑ و آنت۔

تاکہ : (تاکٹ - کٹ) تاکو، گڈ و تاک۔

تاکہ : (تاکٹ - کٹ) بچار و تاکہ۔

تاگ : (تاکٹ - تگ) تچک، تگ، تچ و تاگ، چہ کارے و تچک، تگ و تاچ کنگ یا تچ و تاگ کنگ بزاں مکت جھد کنگ۔

تاگان : (تاکٹ - گان) "مربہ" یا بیینگ و زامیں ماہیگے بچار بت تاکیم 289 *

تاگر : (تاکٹ - گر) ہما تھنگ کہ بوجیک و تھی نیمگ و الکینانی سر و ذراچی و جنگ بنت، ایشانی شم و تی جسدہ

بڑاھی و آنت۔

تال : (تاکٹ - تال) تار، تالاب، مزین تالاب، چہ بٹ و رنگ و پڑا میں رزناں کہ مھاناں یا کہ باز مردم و بجا و رنگ مان کنگ و

دیگ بیت بتل : "ہر وچ جلال" سیر زانت - ناہ و ننگ تالان و آنت۔

تالاب : (تاکٹ - لاپ) تالاب : شرپ و بزرگیں بے پتہیں جاگھے و جم بزرگیں ہور و آپ، تل و آپ۔

تالار : (ت ۱۔ ل ۱) دیوان جاہ ، دیوان جاگہ ، ہما مرنیں لوگ یا کاپڑیا دو دپ کی آئی تہ مرن دیوان کنگ بیت۔ ہما مرنیں جاگہ کو اودہ مھمان وڑگ ویک بنت یا کسیر یاوشی یے و روج و وڑگ واری بیت۔

تالان : (ت ۱۔ ل ۱) باز تال ، تال و باز مان تالان بزان تالانی تہ و بتل : ہر روج جلال و سیر نہ انت تادہ و نگیں تالان نہ انت۔ باز چیکز باز مھر جاگہ برس بیت۔ شنگ۔

تالان کنگ : شنگ کنگ ، نشر کنگ (TO PUBLISH)

تالان و تول : شنگ و طان ، بزان و انگیں چیز جو کہ دان ، دار و وڈگہ از باب کہ یکے پہ دیے پہ کپ بیت۔

تالان تول کنگ : شنگدان کنگ بزان پک یک و وڈگ وڈگ کنگ ، مچی میڑی ہم شنگدان بزان تالان تول کنگ بیت ، ایشی و تڑاں تول ہم گوش انت۔

تالیب : (ت ۱۔ ل ۱) مرنیں تال ، مرنیں تار ، بزان مرنیں وڑگ واری مزان۔

تالیک : (ت ۱۔ ل ۱) کنبیں تالیب۔

تالیو : (ت ۱۔ ل ۱) کسانیں تالیب۔ ثانب و گرویں مکر۔

تالکان

تالیبی : (ت ۱۔ ل ۱) ہما کہ گون "تالیب" و سیادی کنت۔ مردی نامے۔

تالجن : (ت ۱۔ ل ۱) تار جن : ہما مردم کہ ماں سوت و گونزگ و دولت مے گون و تال و و پیر خنت۔

تالکار : (ت ۱۔ ل ۱) ہما مردم کہ تال و کار کنت بزان تال جوڑ کنت۔

تالکش : (ت ۱۔ ل ۱) تال کشوک ، وان کش : ہما ہر متکار کہ مھماناں وڑگ دیم و دنت۔

تالوکار : (ت ۱۔ ل ۱) ہما مردم کہ سگ باز وڑگ وارت ، تال و پڑے وڑگ وارت کنوک یا کہ باز تال و پڑ۔

تالی : (ت ۱۔ ل ۱) ہما کہ گون "تال" و سیادی کنت ، تاری ، تالیب و تار و ہم گوش انت۔

تام : (ت ۱۔ ل ۱) چہ زبان سماء یک چیز مے وشی ، سوری ، زھری و جاور ، مڑگ۔ چیکہ کہ چنگ بیت بزان دپ و کنگ بیت

آئی و تام زانگ بیت۔ باز جاگہ و سگ گال و پکجام و بزان ہم زیرگ بیت کہ بندر و "گنام" انت۔

تامبر : (ت ۱۔ ل ۱) سید دل کنوک ، پناہو دگ گپ و تہ مان دیوک ، بے کار و ناہو دگین گپ جنوک ، یک چمیزہ و

بارہ و دمنیات جست کنوک یا آئی و بارہ و پدماں پدگپ جنوک : "پلانی تامبر مے گپ و تام مے بڑنگ۔

تامدار : (ت ۱۔ ل ۱) وشتام ، ہما چیز کہ مڑگ و تام مے وشی انت۔ گپ ہم تامدار بیت۔

تامر : (ت ۱۔ ل ۱) مے تنگیں کاپور و ژیں کاگدو کہ بنگیریانی تہ مے مان کن انت و مردم و بنت و گردانت کہ در آمدیں زبانان "قلم

(FILM) "مے خوش آنت۔ ہمالیہ، داستان، ہم خوش آنت کہ ماں عیشی، بختان آنت کہ تاجر جاہ، پیش دارگ بیت۔

تا ممریت : (ش۔ م۔ ب۔ ث) حمایت کہ ماں تا ممر و انت جڑاں کا گدہ سرے نہ انت۔

تائمر بند : (رت۔ ا۔ م۔ ٹ۔ ب۔ ن۔ ڈ۔ ہ۔ د۔ اس۔ ن۔ ا۔ ن۔ ک۔ ت۔ م۔ ی۔ ب۔ م۔ ا۔ م۔ تائمر، گپنگ کہ ماں تائمر جاہاں پیشیں دارگ بیت۔ یا اگاں جاہ تائمرے دگہ جاگہء پیشیں دارگ بیت۔

تائمر تالار : (ت۱-م۱-تا-ل۱) تائمر جا . تائمر پیش دارگ و مزین تالار .

تائمرجا: (ت-م-ز-جاء) تائمرجھ، تائمرگھس، تائمرجاء، تائمریش طارگ و جاگ۔

تمامر حجاز: (ت-۱-م-۲-حجاز) پتہ ناموں پر نیستگیں جار۔

تامر حاه : (ت۱- مُز- كَاجَة) سِجَار " تامر حاه "۔

تامر حبه : (تـا-مـز-حـه) بچار «تامر جا»۔

تتاما ر حیار : (ت-ا-م-ژ- چاژ) همامردم که تا مژ چار (ایت یاکه باز چار ایت-)

تائمر دُر: (ت-ا-مُر دُر) انچوش کہ وانجی (کتاب) «باز» دُر بہنت تائمر ہم بیت ایشی و ہریک دُرے و انچوش انت

تا مژگانست : (ست - مژ - زان - ش) همکار تا مرقی باره ، هر چیتدیه محمدی ، زانست -

تأمیر ستار: (ت ۱۔ م۔ پرس۔ ت ۱) تا میر ستار هم مردم که ماں تا میرانی داستان کار کن انت که آیینی بتان گر انت که چه همیشه کار و بتان "تا میر" جوڑ بیت۔

تائمرشانک : (ت-ا-م-ژ-ش-ا-ن-ک) هما از باب ۲۰ دوز بروج که تائمرانی بتان پہ چار وکان دیم ۱ اسپتین پر دگ بادیلوال ۱
سید شانک دنت۔

تاسر شنگ : (ت۔ ۱۔ مُمُر۔ جس ن گٹ) ہم کہ تاملانی ریشنگ و تالان کنگ و کارو کنت۔

تأمیر کار : اثبات نماز - کھانا - روزه و غیرہ کے تمام انکار کو کہتے ہیں اور جو نہ ہو

تأملوا في هذه الآية الكريمة

تائمرگ : (ت - ا - م - ر - گ) سماءوم لپ "بنسیر" -

تَامُرْ گُل : (دش - مُڑ گُل) تَامُرْ گُل (تَامُرْ گُل) تَامُرْ گُل -

تأمل گیسو : اے! مہرِ گیسو ہمیں تنگ کر گئے ہیں، ہمارے گیسو کی طرف سے ہمارے گیسو کی طرف سے۔

تمامی : (ث - م - ری) کہے : ہاں جسے : کہ گوں "تامہ" دے سدا ہی ہو سکتا۔

[illegible]

تاماوک : ات-ام وک (تا معا، معا) جس کے لئے تمام فراغت، لذت دار۔

تال : (رت) سے شہداء کے گال ، شانہ انت لے دینا ، دے دے ، ہنر ، شکر ، واں گنگ ست ، خوش کر : " دے دے تال اور دے " بڑاں

جس کو دیکھ کر اُمید، دعا، والہانہ، دانک و نثار رہتا ہے۔

(۱۰) (ب) اے، جس نے نہادہ رنگ و جند، اغوش کو آب و تان نزاں آئی نہ راہی باغمنک و درکہ آئی و طامن فراہ شنگ۔

تاک: در میان کلا، زلال، تان، انخوش، کو، لے، حاجک، و تان، زلال، دست، اکو، سلا، ایش، و عزم، و متین، و تنیک، بجن۔

تالار (۱) آبد در سردر مجلسی، که تمام دیگر یک حصے در سردر ہیئت مجلسی، در میان تالار، در میان سردر و در حاجی،

[illegible]

ہندہ خندان انت، تان پدہ منی ڈکارہ آپ پارگیں، تان پدہ و درس انگ، براں پارگیں آپ پدہ ہمسون نہ انت۔

تان : (ت ان) تندلان، تانجو، گدہ ذراحی، بندیک، پھنات، بندیکان، اوتاگ، گوش انت چو ناہیگا ہر دو میں ہم "اوتاگ" گوشگ بنت۔

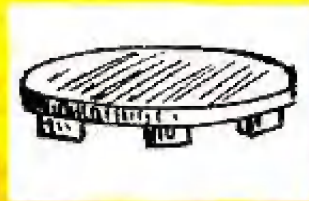
تانپدہ : (ت ان) پ د، آپ تان پدہ، حور کہ بیت آپ پدہ ڈکار یا لٹاپی جاگھے، جھلا د بیت، اگان ڈکارے آئی بندگاہ، کاسیل پیسہ پڑ بیت اگان تلے آئی، جھگیں جاگہ پیسہ بیت چہ ایشانی پڑ بیگ، زند آپ پڑہ روان بیت تاہچک درکپ برت گوش انت، تان دنت، ہما گڈی ہند کہ آپ، دامن گٹ بیت یا کہ دومی دیم، ڈکار و بندہ دیم، ہما جاگہ کہ آپ، ہمز ترین ہند انت چہ آپ، حشگ، کم بیگ، زند لے ہر دو میں جاگھاں آپ پدہ ٹپٹ، نشان پھت کپ، بیت ایشی، گوش انت، تان پدہ۔

تانجو : (ت ان) راج و، گدہ ذراحی، بندیک، پھنات، بندیک، اوتاگ گوش انت، ہما بندیک، ٹال کہ گدہ ذراحی، انت۔
تانجو مارگ : تانجوانی چک کنگ، زند جولاہیگ موشن گردایت، ہما تانجو، ذراحی، مٹان، روت، کیت تاکہ بندیکت زیر بہ بنت ایشی، گوش انت، تانجو مارگ، شہید مرید، لچہ، یک بندے، من زہیرانی تانجو، ماراں۔

تان دیگ : (ت ان) ڈ، یگٹ، پڑہ روگ، حورہ آپ، چہ بندہ پڑ بیگ، زند پڑہ روگ، بچار، تان۔
تانزی : (ت ان) زنی، بچار، تازی۔

تانوک

تانہ : (ت ان) مس، بچار، تاسز۔

تانک : (ت ان) کٹ، کسانین تانوک، ہما دستگی تانوک کہ گون آئی، لبیب کن انت کہ کنین، ٹوک، جن انت۔
 (۲) بچار، تانوک۔

تانگ : (ت ان) گٹ، پڑہ پتن، ٹنکت کنگ، آرت، چانگ، پچک، ٹنکن کنگ، ہاتر، پدہ دست یا پدہ ہیل پتن، پڑہ ٹنکت کنگ۔

تانو : (ت ان) ف، بچار، تاندہ۔

تانوک : (ت ان) وکٹ، چہ تھنگ، جوڑ کرنگیں پتنیں چہیہ کہ آرت، چانگ، آئی، سرو ایر کن انت، ٹگون ہیل پتن، کن انت، تانگ، کارہ کنوک، پتن یا پتن کنوک، (بچار ٹبت)

(۲) تانگ چہ طارہ جوڑ کرنگیں بردے کہ پدہ جوهان، گوات، ویک، کار مرد بیت۔

تاندہ : (ت ان) تانو، زرد بار، سھیل، دریا بار، تانھی نو، براں زرد بار، نو، زرد نو۔

تاوان : (ت ان) وکان، ہیران، ہیرانی، ٹکسان، زوالی، چہرے کہ بے سیت، چہ دست، پروت، سیت، گٹ، پت۔

- تاوان بھا : (ت۔ ا۔ وَاَن۔ ب۔ ہا) ہماروم کہ وقتی چیزاں پہ تاوان بھاگنت یا کہ تاوان سگ ات کنت۔
- تاوان جَل : (ت۔ ا۔ وَاَن۔ ر۔ ج۔ ث) نکسان جَل، تاوان سگ : ہماروم کہ تاوان سگ ات کنت۔
- تاوان چار : (ت۔ ا۔ وَاَن۔ چ۔ ا۔ ز) تاوان چاروک بزاں ہماروم کہ ہریک کارے ۽ کنگ ۽ پمیرائی ۽ تاوان ۽ چارایت اگان تاوان شے مان دست شے نہ جنت۔
- تاوان زَر : (ت۔ ا۔ وَاَن۔ ز۔ ر۔ ث) ہمار زَر کہ ماں یک سودایے ۽ یا کہ دگرنگے ۽ تاوان بوتگ ات۔
- تاوان کار : (ت۔ ا۔ وَاَن۔ ک۔ ا۔ ر) ہماروم کہ ہریک کارے کہ کنت یا کہ پہ ورت ۽ یا پہ دگرے ۽ تاوان انت : تاوانیں کار کنوک یا کار ۽ کنوک۔
- تاوان کش : (ت۔ ا۔ وَاَن۔ ک۔ ش) تاوان کشوک بزاں تاوان سگوک، تاوان جَل۔
- تاہاپ : (ت۔ ا۔ ہ۔ ا۔ پ) تاہ آپ : ہما جاک کہ اودے آپ پچھ مہ بیت۔
- تائید : (ت۔ ا۔ ن۔ ی۔ د) ہما ہشتگیں کاگد کہ چہ ملتا ۽ بیکان گرگ بیت کہ آیانی مَن ۽ ملے ناڈراہی ۽ دگر ہیرانیان دمیپان بیت۔ مے تائید ۽ نکوہیں پوشش ہم کن انت کہ بانک ۽ بندگ یا کہ خور ۽ کنگ بیت۔ جنینی کنڈیکے کہ آئی ۽ توکیگ چوک چارگند ۽ فُراج بریں شکہ انت ایشی ۽ کراں دگر تاک ۽ ماکسم نکوہیں پر انت ایشی ۽ "جیگیگ" ۽ گوش انت کہ چہ زَر بزاں نکوہ ۽ جوڑے

تائید

- کن انت : باز ہستونمند چہ تلاء ۽ ہم جوڑکن انت۔ بلوچی لچھے ۽ بندے : ۽ لال گونا بے دوہیں گداں تائیدے گوری۔ (بچادبت)
- تب : (ت۔ ب۔ م۔ ی۔ ل) واہشت، صبت، ہیل، چہ لے دوکار دیکے بکن فی تب تی و تیگ انت کہ کجائی ۽ کن شے ۽ کجائی ۽ نہ کن شے "۽ پلائی وقتی تب ۽ گپ جنت" من ۽ پلائی ۽ تب ۽ نہ کپتگ "تمی دل ۽ تب ۽ درستیں کار نہ جنت"۔
- تبار : (ت۔ ب۔ ا۔ ر) کلام اللہ ۽ یک درے کہ گوں ہمے گال ۽ بیگیج بیت۔
- تباہ : (ت۔ ب۔ ا۔ ہ) برباد، بیران، ویرندان، بیگواہ، چٹ۔
- تباہگ : (ت۔ ب۔ ا۔ گ) ہشک کرتگیں گوشت "لے گوراند من پہ تباہگ ۽ داشتگ، باندا گشان شے ۽ گوشت شے تباہگ کناں۔
- تباہی : (ت۔ ب۔ ا۔ ہ۔ ی) بربادی، تباہیگ، بیگواہی، ویراندانی۔
- تباہیگ : (ت۔ ب۔ ا۔ ہ۔ ی۔ گ) یک مٹکے ۽ بوجیگ ۽ آئی ۽ جانشواں دگر مٹکے یلہ بدینت گوش انت "۽ پلائی ۽ بوجیگ پلاں مٹک ۽ تباہیگ انت" بزاں جانشواں یلہ دانگ۔ یا کہ بوجیگ ۽ کجام یک پتاری چیکڑ ۽ نوال بیگ ۽ آئی ۽ مٹ نہ رسگ ہم بوجیگ "۽ تباہیگ کنت۔ ہمے رنگ ۽ چہ بنے ٹھڈائی یا بے ر بان ۽ ہم بوجیگ ۽ تباہیگ ۽ بیت۔

تَبَّحَارُ : (تَبَّ - حَارُ) ہمام مردم کہ دِلانی حیل و تب و تبیل جوان چار و گند کنند ۔ ہمام مردم کہ پر کارے و گنگ و دودلگ بیت ۔
تَبَّد : بوار و تک ، ہمے گر میں گوات کہ دیم و سوچ ایت گر باگ و گر میں ملکاں سک بیت ۔ گر مگوات ۔
تَبَّهَارُ : (تَبَّ - هَارُ) وقی تب و مستر ، ہما کہ وقی میل و مستروت انت ، انچوش کہ مارویں تو وقی ایک و نیا یک و تب و ہار
جوت ہے ۔

تیسرو : (تَبْت - رُوْ) تَبْرُو : ہما پیک کہ آئی، کدیم مان کن آنت پہ اپس، یاھر، ایشی، بندان سرے لگوش
آنت کو ت عبداریت، اولاک دانان، ولان کنت، ایشی، شتری ایش انت کہ دان نہ برج آنت، دگر اولاک ہم وادت ایش نہ کنت
تیسرو : (تَبْت - رُوْ) بچار "تَبْرُو"۔

تبصرین : (ث۔ ث۔ رس۔ ن) تبصرین : چه نرندیس شب و گرمی و کشتان و کچر کافی کراں و پونہ نہ گرانہ زانی دپ و کر و موران
 و تہلگیں پیشک رنگیں دانگسے پاک چھپ و بلہ دیگ و رند و کزانت و پاک چہ بلہ دیگ و روچے پکتے پیسر
 تبزانت : (ث۔ ث۔ زان۔ ث) تب زانوگر، هما زانت کار کہ مردمانی شب و هیل و میل و جوان زانت کہ چو کہ در مان کار و
 مردمانی تب و زردی و سستانی نازاھی و زانت ۔

تبرانتکار : (ت ب - زان ث - ک ا ر) ہما تبرانت کہ تبنا وراہانی توجیل و کنت -
تبرانتی : (ت ب - زان - ت ی) ہما زانتکاری کہ مردم و حیل و تب و نانگ و بارہ عزانت و سسائم زور و نادوامی
و زانتکاری -

تبیزی : (ثب - تری) مے مھرک رنگیں دانگ کہ بندیک ء کماگ آنت کہ ہریک نیکر اھی ملا ء پکیرانی گور ء انت یا کہ دست ء کہ وعدے کہ ہدا ء یات ء کن آنت گوں ہمیشاں حساب ء دار آنت کہ پلاں یات چنت برء گوشگ بوتگ ۔

تبک : (تبکت) مزین تلاب ، ننگری ، مزین پتن ء پراہیں نرزانے کہ بُٹ ء دگر چیز پ بازار موم ء مان کنگ ء دنگ بیت ۔

"تاس ء تبک" بتل : پیسر ء تبک ء رند ء سبک " بزان پیسر ء ورگ ء رند ء دانگ ۔

تثلیث : (ث ب ل) ٹھل ٹھل ٹھل راستے ، گھوٹیاں گانے لیسے ، نام انت ۔
تثلیث : (ث ب ل) ٹھل ٹھل راستے ، گیشترھا ٹھل ، گوش انت کہ صدوستانی سازم آوازہ کار مرد میت کہ نرؤ ماؤگ بزاں
چپ و راست چتا چتا انت [بلکین چتا تازی : طبلۃ - طبل] ۔

تبکوات : (ثب - گ - واٹ) موسمے، ہمارے وہاں کہ تہذیبی گنواٹ کش ایت و کلونٹ و پاجین ایت - سول و زورچکاں ہم
موسمیں ایت - ہمارے موسم و یک پتے ہم عست - اے موسم چہ جون و ماہ و گڈ سول و جگ و انک ستمبر و ماہ و نیم و گور ایت -

تینگ : (تَبّ، گے رخ) تَبّ پرتیوک، ہماروم یا کار یا دمان کہ کسے ضروری تَبّ، زوراک بکنت، راسے دور بدنت۔
 ھدوناکی میداک کنوک پہ کارے، کنگ، ھدوناک کنوک یا واھگ گچھوگ۔

رتبنا ذراہ : رت ب - ن - ا - ذ - راہ ہماروم کہ آئی * جان مہجون و کش رت بے آئی * زرد و سستنا نا ذراہ انت ۔
رتبند : رت ب - ب - ن - ذ - تپ بند : ہما چٹ * بندیک کہ چہ تپ * مار گنگ * ہاترہ چہ ملا * بیکان گرگ بیت کہ مے ملا * بیک
وان انت م گنگ ہندان کن انت ۔

تبو: (ثب و) ہمارا دم کہ کیسے نہ انت، بے یک تے، انت۔

تنبیہ : (ت۔ پ۔ ٹ۔ ث) در مانکار، ناڈراہیانی زانٹکار، آیانی در مان کنوک، [تنازی : طبیب]

تنبیہ: (تذکرہ) آپس یا ہرانی بنگاہ۔

تپ: (ت پ) ہے ناؤ راہی کہ مردم و گیت سرچیں جوں و گرم کنت۔ تپ کنگ، تپ و گرگ، براں تپ بنگ۔ گرمی و ہم گوش آنت کہ چہ تپنگ و تپنگ و انت۔

تپاس: (ت پ اس) پکارت تپ۔ پ اس) پٹ پھول پہ چپکے زانگ، بارہ و انچو کہ لے لوگ، تپاس کن، براں بچار باریں مردم یا سامان تے مان انت "لے پیتی و تپاس کن" براں بچار کہ چے تے مان۔

تپاک: (ت پ اک) ہم پت، ہم شور، ہم سنٹ، یکدل۔

تپچار: (ت پ چار) ہما از باب کہ آئی و ناؤ راہ و دپ و دینت و تپ و گیشی کئی و چار انت۔

تپچک: (ت پ چ ک) کانیں تھوڑے کر تنکی گوانترگ و چک کنگ بیت رنگ اک: "آبد ملان تپچک انت" براں رنگ انت سدا بار و تپچکلاہ و گوش انت۔

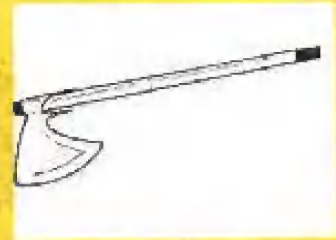
تپچکلاہ: (ت پ چ ک) لادہ) چہ مچی گرگ و پیش و جوڑ کر تکیں ساہلی کلاہ۔

تپدہ: (ت پ دہ) تپ دیوک: ہما چیز کہ چہ و رنگ و مردم و تپ بگیت۔

تپر: (ت پ ر) دار پروشنگ یا در چک و گڈگ و از باب (بچار بیت)

تپرزین

تپر

بائسندہ تپچر: ہما کانیں تپکر بائبندیں استاپ سنگ و تراشگ و کار مردے کنت۔ سار بان و تپر ٹاگلڈیں و راج و رنگ و پتین و پین تپکر چو کہ کانیں تپرزین و انت۔

تپیر بند: (ت پ ر ب ن د) پرم و چوپ و رک و پک جان و بندگ کہ تپیر آئی و کار گرت مکنت۔ جان و بند انت کہ مار وارت مردم و چچ نہ بیت۔ ہما رنگ مردم و جان و "تپیر بند کن انت۔ براں تپیر آئی و جان و کار و کنت۔ ہما رنگ و سگار بند، تپیر بند۔"

تپیر زین: (ت پ زین) تپر و زانگیں راستے کدیشی و دستگ سنگ و راج انت۔ دپ تے سک پتین و دلچ و کمان انت و سنگ تیز انت۔ ایشی و مند و گنگر انت چو کہ زعم و دست و لے یک جوانیں ہلاک کرے جنگ و چو کہ زعم و کار و دنت و ایشی و دوی راست گوئد و سنگے کہ اسیب و زین و کو گٹ چو کہ پیشدہ و لونجان بینگ۔ ماں جنگ و اگاں کسے و زعم و گیل و از رنگ یا پر شنگ۔ گلا لے آئی، دست و گورہ دوی جریدگیں سلاہ بونگ۔ (بچار بیت)

تپیرک: (ت پ ر ک) تپیر کہ، گلیگ، بے تاہیر، چان نسینو کیں پتلا یگ۔

تپیر کہ: (ت پ ر ک) تپیر کہ، بے تاہیر، گلیگ، پکر گ۔ دل تپیر کہ بینگ پرین ان بینگ گیشتر تاوان و بیلانی و ترس و

تجھوک : (ت-سج-و-ک) ہما چیز کر چہ کشک ء تچ ایت ء ذراج تربیت ، سواس بندہ ، بنگ ، ء ہم خوش آنت ۔

تجھی : (ت-سج-ئی) بچار ء تجھک ۔

تجھیک : (ت-سج-ئی-ک) سواس ء تجھک ہما ذراجیں سا کہ آئی ء سر ء پے سواس ء گو پگ جنک ترینگ بنت ہے تجھیک سواس ء تہ ء سادانت ۔

تجھینگ : (ت-سج-ے-نگ) انجوش کنگ کہ بہ تچ ایت ، مردم یا دولت وئی بُد ء تجھین ایت ۔ مارہم وٹ ء تجھین ایت ۔

تچ : (ت-چ) تچک ء پرمالنگال بزاں ء برنج ۔

تچان : (ت-چان) تچک ء تہ ء ، پے تچک ۔

تچ تاگ : (ت-چ-ت-اگ) تچ تاگ یا تگ ء تاچ ، تچک ء تاچک ۔ پے کارے ء کنگ ء تچ تاگ کنگ بزاں کوشت کنگ ۔

تچک : (ت-چ-ک) راست ، بے گومب ء بے چوٹ ، نچل ، بے تاب بزاں ہما کرتاب ء تچ بے مان نیست ۔

تچک ارگ : تچک کنگ ء راست کنگ ۔

تچک بندگ : چیزے ء انجوش بندگ کہ راست بہ بیت ء تچ رنگیں چیتی چوٹی مان تے مرہیت یک چیزے ء نینگ ء تیر بندگ ء روگ اک : پلانی ء پتن تچک بستگ ء پیداک انت بزاں منی تچ بچ ء پیداک انت ۔

تچک بیگ : ذراج بیگ ، راست ء راست ذراج بیگ ، چو میں چیزے ء چوٹانی ذرایگ ء راست بیگ ۔

تچک دیگ : وٹ یا دوگ کسے یا چیزے ء تچک کنگ ، تچک دارگ ، ذراجیں چیزے ء راست دارگ ۔

تچک روگ : پے چہیڈ ء نینگ ء تچک بچ بندگ ء روگ یا دوگ تچ جاگ مان نہ ترگ ء یکسری پے جاگھے روگ ، پربارو روگ ۔

تچک کنگ : راست کنگ ، تاباں کشک ، ذراج کنگ (پے دوگ بزاں بچار ء تچک کنگ ء گال ء) ۔

تچک کپگ : ذراج ء ذراج کپگ ۔ تچکس راہ ء کپگ ۔

تچک کشک : وٹ ء ذراج کنگ ، تچک بیگ ، ذراج بیگ ۔

تچک گرگ : تچک بیگ ، ذراج بیگ ، راست بیگ ۔

تچک کنگ : (ت-سج-ک-ک-نگ) پاداں تچک کنگ ، ذراج کنگ نشنگیں جاگ ء پادانی ذراج کنگ ۔ راہ ء روگ ء

ہم خوش آنت اگال کسے داں کہ ویراں یک جاگھے بہ مند (بیت خوش ایت : برویں کہیں پاداں تچک کہیں کاٹیں ۔ بزاں کہیں تریں لے

بزانت ء دوگ کالبند خوش آنت پادے جنگ ، پادے چچ کنگ ء تے رنگ ء پادانی تچک کنگ ۔

نہل ء تچک کنگ : ننگار کنگ ء زانتکاریں مردم ء بیل تچک بنت بے کسے کہ گتہ کار نہ زانت آئی ء پیل چوٹ بنت خوش آنت پلانی

دینگا پلے تچک گت : گت : بزاں دینگا چ نہ زانت ۔

دست ء تچک کنگ یا دستانی تچک کنگ : دستاں پے چیزے ء لوگ ء ذراج کنگ ۔ دستانی شمارگ پے چہیڈ ء دیگ یا گرگ ء ۔

راہ ء تچک کنگ : راستیں راہ ء کپگ ، راستیں راہ بندہ روگ ء سر بیگ ۔

سزین ء تچک کنگ : ذراج بیگ پے آلام ء ہاتر ء ۔

نور ء تچک کنگ : سینگ ء راست کنگ ، پے روگ ء چہ چپ ء چوٹیں راہاں ذرایگ ء راستیں راہ ء کپگ ۔ پے روگ ء وارہ وٹس

کنت ء تچک بیگ

مردگ ء تچک کنگ : مردگ ء راست ء تچک ء ذراج کنگ ۔

تجک : (ت س ج گ) موم یا اولاک و دولت و راہ و روزگ و تیزیں روانی و کراہی و درک کنگ و میدان کنگ ہم گوش انت۔ یہ لب یا پسر و ت تجک یا کہ چہ کسے و ترس و تجک و روگ و بنگ و روزگ۔

آپ و تجک : آپ و سر جھلاوی و ملان و روگ و کور و آپ یا جوہ آپ و تجک۔
اولاک و تجک : بزاں نرند روگ و تیز روزگ۔

بوجیک و تجک : آپ و پشت و بوجیک یا دگ دریائی اولاک و روزگ۔
کور و تجک : کورے کہ حاکمیت آئی و آپ سچ ایت۔ ہرج کورے کہ آئی و ہر و ہد تجکین آپ هست اکور و آپ سچ ایت۔
گاڑی و تجک : حرکت پرگی اولاک و راہ و روزگ۔
گلاب و تجک : چونکہ بوجیک و دگ دریائی اولاکان آئی و روزگ۔
لاپ و تجک : لاپ و رچک و دست و آیک۔

شکر و تجک : شکر و جگ بزاں دگ شکرے و دیم و جنگ کنگ و پروش و دگ و تجک یا کہ چہ دگ شکرے و ترس و پسر و دیم و دیم بیک و تجک۔

نہر و تجک : کاسد و رباوہ و کارے کورے یا حالے و روزگ۔

ہرس و تجک : پچیندہ و نہ سیرگی و واہشت و سہرا کنگ۔

تجوک : (ت س ج و گ) ہرج چیکند کہ بر سچ ایت۔ تجک و کار و کینوک۔

تر : (ت ر) چہرہ، چہ مید و جوڑ کر تین منگلے کہ چہ گلازیک و مستین و گھگھریں لیٹروانی گرا تر و دینت وے۔ تر و گال و سبکوان کہ دگ گالانی جینگ و ہور بیت۔ اک : تر و لان، تر و امبل۔

تر : (ت ر) تر و سولے کہ دریا و دپ و ماں سورگین و کھلیں زمین و رد ایت۔ دریا و سوری آپ ایشی و چہ نہ کنت۔ بلکیں شتر تر پادے کنت۔ خورانی دپ و ہم باز بیت۔ اے سول سکت نازرک انت پر چاک سورگ انت اے سکت باز رد بیت اشترے وارت چیکند کہ سکت باز بیت گوش انت : تر و جنگل انت و یک و تری جنگل انت و باز مردم ایشی و تری جنگل و گوش انت کہ پھک رد انت۔ چہ ایشی و نازرک و بے زوری و سبب و پے دور گوش انت و پلائی تر و رگ و داشتنگ و یک و پلائی و تراں تہر و گڈ ایت و اد و پے نہ نامتکاری مردم اے گلا و تر و گوش انت کہ پھک رد انت گال و تر و انت۔

تر : (ت ر) دو چیز کہ دیم و دیم کنگ بیت و چہ یکے و دومی شتر و گوش بیت۔ گڑا آئی و گلا گال و رند وے و تر و گال گیش کنگ لوٹ ایت۔ اک : شتر، شتر، برز، برز تر، پڑا، پڑا تر۔ اے چہ آئی شتر زمانت۔

تر : (ت ر) بچار و تر و

تر : (ت ر) چکر، تر و دگ : چکر و گ، چکر و دگ۔

تر : (ت ر) چیکند کہ شش نہ انت بزاں آپ یا آپینک وے سہر و انگ۔ پل و انگین و تر و گ و پر و انگال بزاں و تر و۔

تر : (ت ر) توری توات کہ چہ لاپ و درکیت چہ ودامی و راہ و۔

ترا : (ت ر) تنی جسد و تو کجائے و من تر و بزاں گون و۔

ترانی : (ت ر) تراوی و جیک ماہ و شب و گیشین نماز (تمازی : تراویح)۔

ثراب : (ث۔ لاپ) ثرپ، ثرپ یا ثراب ثراب و توار۔

پاد ثراب : پاڈانی ترندیں توار کہ چوشمات و توار بہ کن آنت، پاد شمات و توار۔

اشتر و ثراب : اشتر و پاڈانی توار یا مے رنگ، کپک کہ توار بہ کن آنت۔

ہور و ثراب : ہور و درد کنگ کہ گیشیں توارے کنت۔

ثرآپ : (ث۔ لاپ) دریا و تہا جاگہ کہ آب "ثرآپیت" و گردون دنت ایشی و "پژآپ" و "پژآپ" ہم گوشر آنت۔

ثرآپکن : (ث۔ لاپ۔ گن) ثراب کنوک، ثراب ثراب و کپوک۔ ثراپکنیں ترسپ : ہور و ہا ترسپ کہ جاگہ کم ہر و جاگہ گیشتر
برج آنت کایشانی توار ہم مے رنگ، بیت و زمین و سرد ہم جاگہ گیشتر آب بیت جاگہ کتر براں مہدستیں رچکے نہ آنت۔

ثرآپکنیں اشتر : لیو یا ڈاچی کہ پڑاہ گام و مزن شاگ بہ بیت کہ گون پڑاہ گامی و وھدے کہ تیز دت آئی و پاد مسم سک ثراب

ثراب و توار کن آنت۔

ثرآپل : (ث۔ لاپ۔ پ) ثراب کنوک ثراپلین ہتر، تنس و پھوس و تراپولی کنوکیں ہتر۔

ثرآپول : (ث۔ لاپ۔ پ) ثراب کنگ و چند، تراپول، پاڈانی ثراپینگ و جند، تراپول۔

ثرآپولی : (ث۔ لاپ۔ پ۔ و۔ ل) تراپولی، تراپولی، اولاک و مردم و اپنیں رنگیں چک و جھک جنگ و پاڈاں ماں زمین و
شمات کنگ کہ پاد ہم سک توار کن آنت۔

ثرآت : (ث۔ لاپ) رگیت و ڈولیں سولے کہ مرگ ایشی و براں وراثت۔ گوہنیں پتھ و دو بدانت : تیت تانی مرگ رامگیں۔

ثراتی براں شیر نہ بٹے۔

ثراد : (ث۔ لاپ) پ ہا ہند پاڈایک، کارے کنگ یا کہ پہ جنگ و مڑے اجام و بے تاجیری انکار و پیر۔

ثرادگ : (ث۔ لاپ۔ گن) پ ہا ہند پاڈایک، پ ہا ہند جھک، پ کارے کنگ و یا کہ پہ جنگ و مڑے بے اجامی و بے تاجیری
بیر و انکار کنگ۔ سترگ۔

ثرار : (ث۔ لاپ) براہ، زیب، ڈول، ثرازگ و پرماتال براں بہ ثراز، براہدار بہ کن، ڈولدار بہ کن۔

ثرار کار : (ث۔ لاپ۔ ک۔ ا) ثرازوک، سمبھینوک، براہدار کنوک، مھتاک و ثراز کار : ہما مردم کہ مھتاک و زیب و براہ کار مستر
انت۔ لوگ ثراز کار : ہما مردم کہ لوگ و سمبھینگ و کار ہلد انت۔

ثرارگ : (ث۔ لاپ۔ زگ) براہدار کنگ، انکاپ کنگ، ساپ و ستہ کنگ، سمبھینگ زمین و پ لوگ و سوار و کنگ براں گون
مرز یا گوزن و مرزگ۔

ثرار گال : (ث۔ لاپ۔ گ۔ ان) ہما گپ کہ ثرازگ و براہدار کنگ و بارہ و جنگ بیت۔

ثراس : (ث۔ لاپ۔ س) مرس یا گوزگ و ڈاہ و شیدواری۔

ثراس دیگ : گوزینگ، ڈاہ دیگ ترسینگ۔

ثراس کنگ : ترسگ و ڈاہ گرگ، ہزرگ۔

ثراس گرگ : فقی سرد و چیرے و ترسگ و گرگ و ڈاہ گرگ۔

ثراسگ : (ث۔ لاپ۔ سگ) ثراس کنگ، ہزرگ، گوزگ۔

ثراسو : (ث۔ لاپ۔ س) ہما کہ بے نیون و ثراس کنت یا کہ پ سکتیں کسانیں نیونے ثراس کنت، سکتیں ثراس کنوک۔

ٹراسی : (ث۔ را۔ ہنئی) بچار "ٹراسیگ۔"

ٹراسیگ : (ث۔ را۔ ہنئی گٹ) ٹراس دانگیں، ٹراس گپنگیں، ٹراس (انگیں۔

ٹراسش : (ث۔ را۔ ش) بڑ، ڈول، ڈوڈاک : "اسے لٹ "ٹراسش وشن نہ انت۔"

ٹراسٹوک : ٹد ٹراسش، کلم ٹراسش، دیم ٹراسش، سر ٹراسش بزاں ند، کلم، دیم، سر ٹراسٹوک۔ "ٹراسٹگ، پراٹگل بزاں "ہ ٹراسش۔"

ٹراسٹانگ : (ث۔ را۔ ش ان گٹ) چھپنے، ٹراسٹگیں، ٹراسٹوک۔

ٹراسٹائینگ : (ث۔ را۔ ش اسے۔ ن گٹ) چہ دگرے، دست، ٹراسٹینگ، ٹراسٹانگ، کار، کنا ٹینگ بزاں انچوش کنگ کردگ

یک مردے ٹراسٹگ یا ٹراسٹینگ، کار، انگٹ ہم چہ دگر مردے، بہ گپت۔

ٹراسٹسر : (ث۔ را۔ ش۔ ت۔ سن ر) ٹراسٹہ سر، ٹراسٹگ سر، ہما کہ سرے ٹراسٹگ بزاں سرے سانگ، ساتہ سر۔

سانگ سر، کوٹ سر۔

ٹراسٹک : (ث۔ را۔ ش گٹ) ٹھرگ، راستے کہ چوک لال، ٹراسٹگ، شش گٹ انت دستونگانے کن انت ہمک رنگ بیت۔

ٹراسٹکار : (ث۔ را۔ ش۔ ک۔ اڑ) ہما مردم کہ گراں بھاسنگ بزاں شد رانی ٹراسٹگ، کار، زانت، نکنت۔

ٹراسٹگ : (ث۔ را۔ ش گٹ) گون تمش یا کارچ یا چاکو یادگ اپنیں از بابے، دار یادگ چیزے، ٹنگ ٹنگ، بڑگ بزاں آئی

سپر سپر، تنگ تنگ، بزاں کنگ اک : دار ٹراسٹگ، کلم ٹراسٹگ، کنتب ٹراسٹگ، رھل ٹراسٹگ، دروازگ ٹراسٹگ، ٹپکٹپ

ٹراسٹگ ہے رنگ، شد ٹراسٹگ : بزاں شد رہ بزاں ٹراسٹگ، گٹ گٹ کنگ کہ بے ٹراسٹگ، بند رنگ، گون ناک، کم بھا انت۔

ٹراسٹوک : (ث۔ را۔ ش وٹ) ٹراسٹگ، کار، کنوک چیزے، ٹراسٹگیں بھر۔

ٹراسٹینگ : (ث۔ را۔ ش سے ن گٹ) ہما از باب کہ گون آئی، دگر چیزے ٹراسٹگ بیت، چیزے، ٹراسٹکیں از باب۔

ٹراسٹینگ : (ث۔ را۔ ش سے۔ ن گٹ) ٹراسٹینگ، چہ دگرے، دست، ٹراسٹگ، کار، کنا ٹینگ۔

ٹراسٹاک : (ث۔ را۔ ک گٹ) نازر کیں چھنے، ٹرگ، ٹپک، گڈاگ۔ ٹرھٹگ۔

ٹراسٹینگ : (ث۔ را۔ ک۔ سے۔ ن گٹ) نازر کیں چیزے، یہ آرام ٹرکینگ، اک : ریش، ٹراسٹینگ، چٹانی ٹراسٹینگ بزاں ٹچ کنگ

چوک پیشی، چٹک یا کہ ٹوٹا، کہ چہ پیداگ بیگ، چیزے رونق چٹانی پوشش اش ٹرک انت۔

ٹرام : (ث۔ را۔ م) بجا، رد، چپ، رنگ، یہ ڈولدری سرپ بیگ، یا رد بیگ، یا جم بیگ، مانپوش،

مانش، ٹرام بیگ : بجا بیگ، رد، رد بیگ، جپک، یہ براہ، زیب رد بیگ۔ مانپوشگ، مانش، ٹرام، پوشگ۔

ٹرامب : (ث۔ را۔ م ب) مزین ٹرامبل۔

ٹرامبگ : (ث۔ را۔ م۔ ب گ) ٹرامبلگ، آبد بیگ، ٹومبگ، گوات گرگ، ٹرگ، زور جنگ۔

ریش یا درود ٹرامبگ : ٹرامبل بیگ۔

ٹرامبل : (ث۔ را۔ م۔ ب ن) ٹران، آبا، آبلو، مردم، دست، یاد یادگ جاگھے، پوست کہ آزگ، آئی، چیر گوشت آپ بیت

یہ گوات گپت، جو لاس، ٹرپ، اپت اسپیت ٹپک یا ٹھر، شید ٹپک بیت، ہم بیت۔ لے ہما وھد، بیت کہ پوست، مزین زورے

پر بیت یا کہ پر ٹرندی گون یک چھنے باز رند، پر ٹنگ بیت کہ آئی، چیر گوشت آپ بیت، پوست، گوات دنت، جان، جاگھے

اگان، بیت ہم "ٹرامبل" بیت، شپادیں مردم کوہ، یہ ٹریت یا کہ کوشش، چوٹ، سواس پاداں بخت یا کہ یہ ٹیکم کوڈاں یا

ھولیک جنگ، ہم "ٹرامبل" پاد کیت۔

ٹرامپل : (ث۔ را۔ م۔ پ ن) بچار "ٹراپل" یا "ٹراپل۔"

● **تراپیل:** (ث۔ رام۔ پ۔ ن) بچارہ تراپیل۔

● **تراپیل:** (ث۔ رام۔ پ۔ و۔ ن) تراپیل، تراپولی، تراپولی: مردم یا اولاک یا دولت، ہستی، جنگ، پادوں پر گنوں کی زمین، شہمات کنگ، تراپیل جنگ، تراپولی کنگ۔

● **تراپولی:** (ث۔ رام۔ پ۔ و۔ ل۔ ی) بچارہ تراپولی۔

● **ترامک:** (ث۔ را۔ م۔ گ) بجا بیگ، رد بیگ، جپک، ڈولڈاری ردیہ، مانہ بیگ، مانہ بیگ۔

● **تران:** (ث۔ ران) سھل، تران: بزاں چ زھر زھری و رند و شانی یک جیڑہ، تران گپ اک: گپ، تران: بزاں دیوان، محس، گپ، دیوان۔

● **تران کنگ:** سھل کنگ یا گپ جنگ بے تھنا تران کنگ، بزان: سھل کنگ، انت: بے گپ، گپ، تران کنگ، گوشت انت، انت اے رنگیں گپاں تھنا کار مرد بیت۔ "من گوں تران، یں۔"

● **تران:** (ث۔ ران) چکران بزاں تران، چکران و یاسیل کتان، ترانگ، آئی منکار گال بزاں "من تران" من ترانگ و کار کتاں۔ منی جند، تران، بیت۔

● **ترانک:** (ث۔ ران۔ ب۔ گ) بچارہ تراپیل۔

● **ترانبل:** (ث۔ ران۔ ب۔ ن) بچارہ تراپیل۔

● **ترانبل:** (ث۔ ران۔ پ۔ ن) بچارہ تراپیل۔

● **ترانبل:** (ث۔ ران۔ پ۔ و۔ ن) بچارہ تراپیل۔

● **ترانبل:** (ث۔ ران۔ پ۔ و۔ ل۔ ی) بچارہ تراپیل۔

● **ترانبل:** (ث۔ ران۔ پ۔ و۔ ل۔ ی) بچارہ تراپیل۔

● **ترانج:** (ث۔ ران۔ ج) شہ پس یا سپے پس و شاک، ترانج بزاں چرستی، چوچل، سٹ، دور کنگ، آتشک یا دگ کوئی پس و شاک، ترانج و دگ، ترانج کنگ، ایشی، "ترنجو" ہم گوش انت۔ چلہ تران ترانج، ترانج، گپسار، شہلچہ کار۔

● **ترانج:** (ث۔ ران۔ ج) ترانج آروک بزاں ہما بیتون یک دربان کہ مردم، ترانج، ترانج، بے تھیر، کنت، باہند آریا، باہند آروک۔

● **ترانج:** (ث۔ ران۔ ج۔ پ۔ و) ترانج، شاک، پڑھی، پد، دور پد، شاک پد، ترانج، نشان۔

● **ترانج:** (ث۔ ران۔ ج۔ ک) ترانج، ہما مردم کہ ترانج، جنگ، کاراں سیم، زانتکار انت۔

● **ترانج:** (ث۔ ران۔ ج۔ گ) ترانج کنگ، بچارہ ترانج۔

● **ترانج:** (ث۔ ران۔ ج۔ گ) ترانج، ہما مردم کہ جنگ، دور جنگ، کار، بلدانت، بلج بری لبیاں گون بیت۔

● **ترانج:** (ث۔ ران۔ ج۔ و) سٹ، دور کنگ، پتسی، بے آرام، لبیب۔

● **ترانج:** (ث۔ ران۔ ج۔ و) ترانج۔

● **ترانج:** (ث۔ ران۔ گ) ترانج، ترانج کنگ، ترانج کنگ۔

● **ترانس:** (ث۔ ران۔ ن) بچارہ ترانس۔

● **ترانک:** (ث۔ ران۔ ک) ترانک، چکر وک ہما چیز کہ آئی، سہر، تھانت یا اوشنت انت، آچکر، بیت۔ چھاپ، چھاپ، گردون، دیوکیں آپ، ترانک، بزاں ترانک، شکی، بیت انت اک: ناکن، ترانک، بزاں ہما جا کہ گوں گوشت، بجا انت۔

شرانکار: (ث۔ ران۔ گ۔ ان) سھل ۽ شران کنوک، ہما کہ ہر وھد جیڑھاں شران کنت۔ گپت جنوک بے ماں مزن دیوانے ۽ پے مَن انگلیں رھبند ۽ مَن انگلیں بنگپ ۽ سر ۽ پاکہ چہ ونگشی شنگباھاں گپت جنوک۔ (1969) SPEAKER PEACE MAKER

ثرانگ: (ث۔ ران۔ گ۔ ان) تختال، بات، گیز، خوشگلیں، کارے یا دیستگلیں ۽ دوستگلیں مودے ۽ ستا، ماں زرد ۽ انگلیں ہیال ۽ بات۔ ثرانگ ۽ کپک یا ثرانگ آیک، چہ ثرانگ ۽ زوگ، بے ثرانگ بیگ، ثرانگ ۽ گیجگ، ثرانگ ۽ پرتینگ، ثرانگ دیگ۔

ثرانگار: (ث۔ ران۔ گ۔ ان) گارن ثرانگ، ہما ثرانگ کہ گارانت انجوش کہ اگان یک مودے چہ ناڈراھی پاکہ دگہ خیرتے ۽ چہ وقی خوشگلیں زندانی ۽ ہرگز گلیں کار یا دیستگلیں چیزاں بے ثرانگ بہ بیت۔ ثرانگاری، ثرانگاری ۽ ناڈراھی۔

(1969) (LOST OF MEMORY)

ترانگراندو: (ث۔ ران۔ گ۔ ان) پے ہما مودم ۽ خوش انت کہ وقی زوراک ۽ پے زوریں مودم یا چیزے ۽ سر ۽ پیش دارایت۔ ترانگراندو بیگ، پاکہ ۽ تر شھپ کنگ ۽ لے گل ۽ تر ۽ انت کہ باز مودم چہ ترانکاری ایشی ۽ ۽ تر ۽ خوش انت ۽ تر ۽ ہما سورگ ۽ ناڈر کہیں سول انت کہ دریا ۽ دپ ۽ سکتیں کلڑیں جاگ ۽ روایت انجوش کہ یک گرانڈے پستی ۽ تختی تریں سولان پے کانٹ ۽ جنت گونش انت ۽ پلائی ترانگراندو انت ۽ بنان چو کہ گرانڈے ۽ تران ۽ پے کانٹ جنت مے رنگ ۽ تر شھپ کنگ ۽ تران ۽ تران ۽ پے لٹ جنگ۔

ثرانگشود: (ث۔ ران۔ گ۔ ان) ش ۽ و ۽ ثرانگ ۽ شودوک پاکہ ہما مودم کہ آئی ۽ ثرانگ شودگ بیگ بزان ہما کار یا دران کہ مودم ۽ خوشگلیں ثرانگان پھک چہ زرد ۽ بارت پاکہ ہما مودم کہ چہ آئی ۽ زرد ۽ ثرانگ شودگ بوتگ انت۔ ثرانگشود کنگ، ثرانگشود بیگ، ثرانگشودی۔

(1969) (BRAIN WASHING-ER MEMORY WASHING-ER)

ثرانگیج: (ث۔ ران۔ گ۔ ان) گ نے ج ۽ ثرانگ ۽ گیجوک، ثرانگ ۽ پرتینگ، بات دیوک، تختال ۽ پرتینگ، ہماندی یادگہ انجیں نبشتگ کہ چہ ایشی ۽ پیسر نبشتگلیں ۽ ثرانگ ۽ پرتینگ ۽ ہاتر ۽ نبشتگ بیت (1969) (REMINDER)

ثرانی: (ث۔ ران۔ گ۔ ان) ثرانگ، گپت جنگی، گپت ۽ تران بیگ بزان گپت جنگ گپت ۽ تران کنگ مے رنگ پے سھل ۽ ثران ۽ ہم خوشگ بیت۔ ثرانی بیگ بزان سھل ۽ ثرانی بیگ، سھل ۽ ثران کنگ۔

ثرانیک: (ث۔ ران۔ گ۔ ان) بجا ۽ ثرانی۔

تراوی: (ث۔ ران۔ گ۔ ان) تراوی، رو جگی ماہ ۽ شپ ۽ گیشیں نماز (تازی: تراویح)۔

تربال: (ث۔ ران۔ گ۔ ان) چہ سوتلی یا دگر انجیں رنگیں بندیکان جوڑ کر تگیں بزیں ۽ چپتیں یکتل ۽ یکشل ۽ بڑا ۽ ذراہیں پاں کہ آپ دور ۽ دنت ایشی ۽ مز نہیں چیزانی سر ۽ پاکہ لوگانی سر ۽ پردینت کہ حور ۽ مریل انت پاکہ مریج انت چہ ایشی ۽ ساہگ مسم بند انت کہ حور ۽ ہم نہ رنج ایت۔ تہوئی گد۔

تر بیت: (ث۔ ران۔ گ۔ ان) ماں بلوچستان ۽ مکران ۽ جگہ ۽ مزن شھر ۽ نام انت کہ کچ کور ۽ کور ۽ انت۔ کچ۔

تر بڑ: (ث۔ ران۔ گ۔ ان) ہما پیش کہ ترسی ۽ بڑانگ پاکہ ہما ساد کہ چہ مے تر بڑیں پیش ۽ جوڑ کرنگ یا بڑینگ، تر ناک، ہما کہ تر ناک انت بزان ترسی مے ماں انت۔

تر بک: (ث۔ ران۔ گ۔ ان) بک، بک، ڈھل ۽ راستے یا راستے۔ گواتیگانی یک بیبہ ۽ نام انت۔

تر پ: (ث۔ ران۔ گ۔ ان) بے ساری، ہنوشی، نش۔

ترپ: (ث۔ ران۔ گ۔ ان) ہما میوہ یا ٹکلیہ کہ ماں زہیں ۽ یادگہ چیزے ۽ ٹوک ۽ انگ ۽ بک انت کہ ایشی ۽ بکلیں سر ۽ ٹکلیہ یا ٹکلیہ یا جنت رنگیں چیک ۽ ایر کنگ بیت کہ اسے چو کہ تر ۽ آئی ۽ تر ۽ جاگ کنت۔ ترپک ۽ بٹکار گال ۽ پرمال گال بزان ۽ ترپ ۽ ترپک ۽ کارو بکن ۽ بے جوت ۽۔

ثرپ : (ث۔ رپ) موری و زاتے کرچہ موری و کسترانت بن گئے ہم کسترانت و تاک گئے ہم کسترانت۔

ثرپ : (ث۔ رپ) کوہ و سر و مرنیں پتیں جاگہ، چہ زمین و مرنہ تری مرن و پتیں جاگہ۔ چیزے و زمین و سر و کپک و توار۔ یادانی ثراپینگ و توار۔

ثرپاثرپ : (ث۔ رپ۔ پ۔ ا۔ ث۔ ری پ) "ثرپ و ثراپ : ثرپ ثرپ یا کہ ثراپ ثراپ و توار۔ یادانی ثرپینگ یا ثراپینگ و توار۔ جنگ و چوپ و شہات و مشنت و مکوٹ و توار۔

ثرپانز : (ث۔ ر۔ پ۔ ان۔ ر) ثرپو ثرپو یا ثرپینٹ۔

ثرپش : (ث۔ رپ ش) ہاتھم کہ دستاناں کٹ بہ کنت، کٹکٹ، چپک، بھبھو یا کہ نہ پلگیں آنب و تام۔ دوگیں بشیر۔

(SOUR)

ثرپشاک : (ث۔ رپ۔ ش۔ ان ک) ثرپشینوک، ہماچیکو کہ چپیناں ثرپش کنگ و کارمرد بیت ہماچیکو کہ دگان "ثرپشین ایت۔

ثرپشک : (ث۔ رپ۔ ش۔ ک) ثرپش ترپشیں، ہماچیکو کہ "ثرپش" ترپشک ثرپش اٹگیں۔

ثرپشک : (ث۔ رپ۔ ش۔ ک) پتن تاکیں بھار کاہے کہ سکت ثرپش بیت، ایشی و تاک و پتن ہر دو سکت ثرپش انت ایشی و باز جاگہ "ثرپشک و ہم گوش انت۔

ثرپشک : (ث۔ ر۔ پ۔ ش۔ ک) بچار "ثرپشک"۔

ثرپشک : (ث۔ ر۔ پ۔ ش۔ ک) بچار "ثرپشک"۔

ثرپشک : (ث۔ رپ۔ ش۔ گ) ثرپش تام بیک، ثرپش ترپک، دوگیں بشیر۔ ثرپشک و بھار کاہیں ثرپشک۔

ثرپشاک : (ث۔ رپ۔ ش۔ ن۔ ا۔ ک) ثرپش تام۔ ثرپش مرگ، ثرپش چک۔

ثرپشینک : (ث۔ رپ۔ ش۔ ن۔ ک) ثرپش چیز، ثرپش تاییں چیز۔

ثرپشینک : (ث۔ رپ۔ ش۔ ن۔ ک) ثرپش کنگ، ثرپش تام کنگ۔

ثرپشک : (ث۔ ر۔ پ۔ ک) کسین "ثرپ" ہماچیں میہ کہ چتر و ہیرا و گرہ دار و انت کہ سرتا و گرہ دار و کنگ ہمیشی و سر و نادینگ بیت و ہم گران دار و جند و ہم "ثرپک" گوش انت و آئی و ثرپک و میہ۔ (بچار بیت) تاکدیم 304

ثرپکار : (ث۔ رپ۔ ک۔ ا۔ ر) کدکار، ہماچوم کہ مغل یا کہ رزان کلا میخ کنت یا کہ دگر ہر رنگیں چیزے و کون کلا میخ و رنگیں دگر دربانے و ثرپاک کنت۔

ثرپک : (ث۔ ر۔ پ۔ ک) جڑو لک، پتلا لک، جڑو لک، شہم دیک، لے کال و "ثرپک" و ہم گوش انت۔

ثرپک : (ث۔ ر۔ پ۔ ک) بے سار بیک، ہمنوش بیک، نش بیک۔

ثرپک : (ث۔ رپ۔ پ۔ گ) بڑ بیک، چست بیک، یک چیزے و چوقی نریک و کڑ و گور و چیزاں بڑ بیک بے اے پر پراہ و پتن و پتیں چیز و گوشت بیت انچوش کہ زمین، کوہ یا جپ و ثرپک۔ (۲) چیزے و زمین و سر و کپک و توار۔

ثرپیل : (ث۔ رپ۔ پ۔ ن) نہ بڈگ، آپ و سر و وت و دارگ، کابیا، دار و تھنگ ماں آپ و نہ بڈگ انت آپ و سر و ثرپیل بنت، آپ و مشک و ہماچ کہ پ و داری مکرے کرگ، جو لک ہرچ رنگیں نکش یا دہر چنگ و کند چنگیں نکش کہ کد چنگیں و کد چنگیں چیز و تان بڑ زانت

ثرپیلک : (ث۔ رپ۔ پ۔ ک) ثرپیل بیک، کابیا بیک، چیزے و سر و بیک جاگہ و بڑ بیک، ثرپیل چیزے و یک جاگہ و بڑ بیک، سادارے و جان و پوست و یک جاگہ و بڑ بیک یا کہ ثرپیل بیک، نرامل بیک یا ثراملک۔

مُشچینک : گوش آنت۔ اک : «دان»۔

تُرک : (ت۔ رُک) تروی دُرک و دور۔

تُرک : (ت۔ رُک) دولت یا اولاک و چہ تروی یا تُلُسی و دُرک و دور کنگ۔

تُرک : (ت۔ رُک) دے۔ گنگ اپیں و سوار بیگ و دور و جنگ پر یا یک و تاچک۔

تُرک : (ت۔ رُک) زمیر و غوز یا زمیل و راست بزل آئی و ساز و آوازی و دُرک و بندہ اپیم، ڈول، غوز، اور، و ہست۔

تُرک : (ت۔ رُک) تازہ زانگیں دولت، اولاک یا رستر۔

تُرک : (ت۔ رُک) بیم، نادان و میرانی و سماء سستا، نادان و دیک، میران کنوکیں زوراک و سستا۔

تُرک : (ت۔ رُک) بچار «تُرک»۔

تُرک : (ت۔ رُک) تروی و گھگرین انوار، تُرک و الگار : بیر و انوار۔ تُرک کنوک۔

ہ ماں گھکان سیدی تُرکے (لڈ گونا)۔

تُرک : (ت۔ رُک) کسے تُرکینک بہ بیت آتُرکس ایت۔ دلاپ بیگ، بیم زیرگ، مال دل و دُر و دوار، ازانی یا مرگ و سماء

سستا کنگ، نادان و میرانی و سستا آگاہ بیگ۔

تُرک : (ت۔ رُک) پر تروی و گھگری انوار کنگ، الگر یا الگار۔ یک انار و پر گھگری تُرکس کنگ۔

تُرک : (ت۔ رُک) کسے و تُرک و دیک، انجوش کنگ کہ کسے بہ تُرکس بیت یا تُرک بیت دلاپ کنگ۔

تُرک : (ت۔ رُک) تُرکیش، کنگ، تُرکیشیں لیمو یا چیک و نام، کنکیں امب و نام، مُر نام، دگرین شیر۔

تُرک : (ت۔ رُک) ہما کوہ یا باندم کو آئی و دیم پھک تچک بیت کہ چ زنگ و سرکینگ نہ بیت۔ ہما رزان و ماں آئی و دست

شور دانت۔

تُرک : (ت۔ رُک) تاپ، تُرک و تارانی سنگر مکیں آپ۔

تُرک : (ت۔ رُک) تُرک + مُشک = تُرک شک، تباب و ہما جاگ کہ تُرک زمین گون مُشکیں زمین و دوچارک بیت (۲۲)۔

پتہیں سہیں سینگے یا کنگندے زیر انت ایشی و یک دیے تُرک کن انت حاکم کن انت توکی مُشک، سسر و ایرے کن انت و گون ماتی

کنک و تُرکینز انت سے کباریں کجام دیم برز و بہ بیت پہ آڑہ گیشینگ و چوش کنگ بیت۔

تُرک : (ت۔ رُک) تُرک، کت، کت و بھلیگ۔

تُرک : (ت۔ رُک) تُرک (ت۔ رُک) کسے کبارگیں لٹ یا ہیزانکے زیر بیت و بُراں بہ شہپ بیت کہ بہ ایشی و سچ زوراک پکار

دانت بے، شہپ و شہپ و توار باز بیت، پد و تر یا تر سکتی نازر کیں سولے کسورگی و گون دست جنگ و پُرش بیت (اے

گل و باز مردم «تُرک» گوش انت کہ دانت پر جا کمال «تُرک» دانت «تُرک» دانت)۔

تُرک : (ت۔ رُک) اُرت، اُرت، اُرت و ترشپ و دیک یا کنگ : اُرت و دیک یا پ اُرت کنگ۔ رت کنگ، سمجینگ

یا کور کنگ۔

تُرک : (ت۔ رُک) کنکیں مُرجین کہ چرنگ سے ہم کن انت ایشی و «مُرجین تُرک»، ہم گوش انت، چسپ و سامان و گولانی

ماں کنگ و دُرک۔

تُرک : (ت۔ رُک) مزین راجے۔

تُرک : (ت۔ رُک) ساہ، نپس، ہما گوات کہ پُتانی مُرگ ہمیشی «ہاوت انت»۔

ترک : (ث - رکت) تلار، تنگ، دیوان، شیشنگ یا زمین کچھ ترک ترک، پیسہ ترک، زبردستی کہ ہیتے گندگ بیت ہے شک کہ مستر بیت ایشی، "نیل" گوش انت۔ بے دنیا جانا انت لٹے ٹھرات ہے "تل" انت کہ گیش انت ایشی نام "ترک" بیت ترک آئیں جاگہ۔ ترک ترک پر مانگاں بزاں "ہ ترک"۔

ترک : (ث - رکت) سکیں بارگین، بزدوری چیزے، پر شک، توار۔ ترک ترک، بندیک، سدگ، توار، لٹکا کافی ٹھیکنگ "توار، جان، ہڈی، بندانی توار، دو ٹنگیں بزاں شول آئیں گند، بندیک، حربک، ڈکے، ترکانی سدگ، توار، ترک ترک، پر مانگاں "ہ ترک، پوست، دوچک، ایک، ڈکے، گوش انت۔ یادگ اپنیں بزیں چیزے، دوچک۔

ترک : (ث - رکت) ترک ترک، ہا چیز کہ "ترک" ترک ترک، دیر گوست گال۔ ہا پل کچھ بوتگ۔ بزاں کرومگ ترک ترک، پل انت۔ برابرین ورنائی، رس آنگیں جنک، پلین ورنائی، رس آنگیں، یہ زہرم گوش انت ہا جنک کہ آئی جنین چکی ترکینک بوتگ، یہ ترن مزین جنیں چک، گوش انت۔ گوات گپٹیں چیزے کہ ترک ترک، ایت ہا کہ ترکینک بوتگ۔

ترکانی : (ث - رکت) دشتیاری، چہ دج، بزرگیت نام انت۔

ترک جنگ : (ث - رکت) جنگ، پوست یا دگر اپنیں بزیں چیزے، دوچک، گوش انت "منی گوش، ترک جن"۔ دو ٹوکر گند، اپنوش وراجی، یکجا کنگ کہ شوگ ترک بیت بے دیر دیر، ڈکے، ڈکے جنگ، بیت باز جاگہ، شوگ، ہم کار مرد بیت۔

ترک ٹرک : (ث - رکت) ترک ترک، بکار "ٹرک"۔

ٹرک ٹرک : (ث - رکت) ترک ترک، ہاگ، ہاگ، پتا آنگیں، پچہ کہ ایشی، سرو، جن دینت، گون، ہمیشی، داگ دینت۔ لے داگ، ترک گوش انت اے داگ، گوندوچ، نیا دوچیں، سچن، ہم دیگ بیت۔ کائیں ترک گندے، کائیں ترک، ہاچو روچے نام انت۔ باز مردم "ٹرک" (سوس) ہم "ٹرک" گوش انت۔

ترک ترک : (ث - رکت) ترک ترک، چیزے یا درپے چہ زور پر بیگ، درگ۔

ایت ترک ایت، درپے، چہ گیش، چیزے مان بہ کنے ترک ایت، دیوان، ہاک، کاشیک، باجھک، کب، نل زیریگ۔

ٹرک : ترک ترک، ہرچہ نہ بن، نچ بیگ۔

بول : ترک ترک، درگ۔

پادانی ترک : چہ ساری، پادانی، پینترانی، رک، رک بیگ۔

ٹوپ : ترک ترک، ٹوپ، پے بے ٹولی، توار کنگ، ٹوپ، ٹوپ، ترک ترک۔

ٹینگ : ترک ترک، ٹینگ، نل، وراجی، یا یک جاگہ زور ترک بیگ۔

تنگ : ترک ترک، تنگ، اگاں دیراں روچ، سرو، ایر، بیت آئی، نل، نل، شک ترک بیگ۔

تیر : ترک ترک، تیر، چہ کجام نیو نے اس برگ بے چہ ٹینگ، درنیاک، آئی، پوست، ماں ٹینگ، تہ، ترک ترک، باز بر، ٹینگ تیر، بارت، اگت ہم پوست، ترکین ایت۔

جگر : ترک ترک، چہ کجام ناڈوچی، جگر، درگ۔ چہ جرس، دلاپ بیگ۔

جان : ترک ترک، چہ ساری، باچہ دگر ناڈوچی، جان، پوست، ترک ترک، نل، نل بیگ۔

چم : ترک ترک، ٹینگ، ترک ترک، آپ بیگ۔ پتشی، ٹچک، یادگ مسترین، سنترانی، چٹانی، چٹانی، پر جاگہ آدھی کہ

ہیدک بنت چم اش زکند انت چہ پوش و ترنگ و دندلی زندانت -

دل و ترنگ : چہ کجام ناؤرامی یے و دل و درگ ، چہ ترس و دلپ بیگ -

دپ و ترنگ : پے بدیں رنگ و دگت جنگ و برانت - چہ ناؤرامی و دپ و دکش و کور و پوست و تل تل بیگ -

درد و ترنگ : درد و یک انگ و ہاوند کنگ - اگان کسے و لاپ و دروسے بہیت و یک انگ و ہاوند بکنت گوا باز و گون

مے ہاوند و درد و جندت و ترنگ بیت کہ مردم و ہماوان و گنش بہت -

دون و ترنگ : دیوال اگان پے گل یاچن دزنگ چہ کجام یک کچرے و مے دون و تل بیگ -

دیوال و ترنگ : بستگیں دیوال و چہ ہشتانی بے ہدی یک چہ زمین و نندگ پاک زمین و سبب و ہشتانی چہ ہرز و پے ہل و دراجی و

پاک چپ و چوٹی و مشک و دیوال و تل بیگ -

ریش و ترنگ : ریش و باد آیک و گوات گروگ و زند تل بیگ کہ درستی گند و گسے در کانت -

زمین و ترنگ : چہ زمین جب و پاک آپ و ایر نندگ و پاک دھل و پے در آیک و زور جنگ و زمین تل بیگ -

سر و ترنگ : سر و تل بیگ ، سر و ہر ترنگ -

کرم و ترنگ : کرم کہ وئی سر جی و رس بیت گوا ترنگ بیت و ہالویہ بہیت ، مگسک ، ملا پاتو و دگہ ہالو درست ہند و

کریم انت -

کوکر و ترنگ : چہ و کوکر و تل بیگ کہ گنش و دھد انت -

گیر و ترنگ : لاپ و تہ و روت و ہما گیشیں سر گوات بہت و سرگ و در کنت اگان ہر بہین ٹے مکن ٹے لاپ و تہ و ترنگ

ایت و مردم و گنش بیت -

گت و ترنگ : دھل و ہونگ و پوش و ترنگ و ہونگ و سر و کنگ -

گت و ترنگ : چہ ہاڑیں کوکار و دھی و آواند و گاکوڑ بیگ -

گد و ترنگ : درگ چہ گد و زوری و بیت بے اگان گدے کہ و زاگ ٹے سرگ ترندانت اگان گیشیں زورے پڑے بہ بیت

ترک بیت ، گیشتر آبریشی یا مے رنگیں گد ترک انت و پاک سکتیں ہزیں -

گوش و ترنگ : ہزاں بریم دیگ -

لاپ و ترنگ : لاپ و درگ -

لشانی ترنگ : چہ ساری یا مے دگر نیمونے لشانی تل تل بیگ -

مشک و ترنگ : مشک و درگ -

ہمک و ترنگ : چہ مزنیں بے توری یے و زندگت جنگ بے پے بدیں رنگ و گوشگ بیت - چہ ہاڑیں کوکار و نک و دم برگ

و توار و گاکوڑ بیگ -

ترنگ : (ش ر ک گت) ترک و توار ، ہاڑیں چیزے ترنگ یا بندیک و سدگ و توار ، ترنگ و کنگ - ہزاں ہک

بے توار بیگ -

ترنگ : (ش ر ک گت) ترنگ و ہاڑیں چیزے و چہ دگر چیزے و تہ و سببگ و در آیک انچوش کہ دھل وئی سر و

چہ زمین و در کنت - ہید و ترنگ ، ہزاں چہ مردم و جان حید و در آیک ، میتہم ترک بیت و در کیت -

● **ترکینک :** (ث ترک۔ ک۔ ے۔ ٹک) "ٹرک" یا "ٹرک" کا لفظ ہے، پھر شے کنگ کہ آہ ترک ایت۔ (بچار گاہند ترک)۔

● **ترکینک :** (ث ترک۔ ے۔ ٹک) ترک ترک تواریک، ترک ترک ورسنگ۔
● **ترککو :** (ث ترک۔ ک۔ نو) "بیب" کہ جنگلی وحدہ چہ بالیگرا باں دورے دینت کہ ملک و جاگھاں پرکوش ایت و سوچ ایت۔

● **ترکی :** (ث ترک۔ ی) ہما کہ ترینگ و چکرینگ بہ بیت، ہما کہ تررات و چکرات بکنت۔ ہما چک کہ نوکی پاداں شت کنت۔ ہما چک کہ لنگاں گرگ و ترینت کنگ بہ بیت۔

● **ترک :** (ث ترک) کوہ دی ہما کند کہ آئی تہ آپ وار ایت، کب۔

● **ترک :** (ث ترک) راہ و روگ، سئل کنگ، گردگ، پد و ترک، واٹر کنگ، بیرو کنگ، بدل بیگ، مٹ بیگ، گشک، پرگشک، پرکنگ، وئی جند و چپ و چاگرد و چکرگ و ترک کو دیگ چو کہ ترک و یا لانیٹنگ و چکرگ و ستنیں لیٹہ و جنگ و ہار و چمر و ابید گر انزہ جمل و ہمد و سبک و میدے مان کنگ بیت۔ ناکن و ہما ہر کہ گون گوشت و لچ انک۔ ہشک و ہما ہر کہ چہ اود و ترسی بیک بیت۔ نکل جنگ و زین و ہما ہر و رنگ کہ خاک و تررات۔

● آپ ترک : بدراگیں چیزے و آپ بیگ یا آپ بیگ۔

● اسپیت ترک : اسپیت بیگ براں چہ دگ رنگ و لگشک و اسپیت بیگ۔

● آپ و ترک : آپ و رنگ و بدل بیگ کہ دریا و جھلی و تلگی و سبب و آپ و رنگ ہم تر ایت کہ ناہداٹے پنجاہ کارانت۔ پر موسم دریا و آپ ہم چو کہ وچ ایت ہم رنگ یک موسم و اگاں یک دیکے و آپ وچ ایت دوی موسم و پد و واٹر کنت ایشی و ہم گوش انت و آپ و ترک۔

● آس و ترک : گرم بیگ، تپک، گرم گرگ، شھر بیگ۔

● انگر و ترک : سک شھر بیگ۔

● بارگ ترک : زندی و روگ و لاگر بیگ یا کہ زندیں چیزے و سٹیک و بارگ بیگ۔

● برز ترک : پشک و چپ بیگ، براں وراج بیگ و برزادی روگ چوچ تو برز روگ۔

● بوم و ترک : موسم بدل بیگ۔

● پاداں ترک : پیادگ و روگ۔

● چچ ترک : پد ترک، واٹر کنگ۔

● پد ترک : واٹر کنگ، چچ ترک، بیرو کنگ۔

● پر ترک : پر چکرگ، گشک، چہ جاورے پہ دگ جاورے ترک، پرگشک۔

● پشت و ترک : پشتی نیگ و روگ، پد و ترک، واٹر کنگ، پشت و کنگ۔

● پشت مان ترک : مردے و پشتی نیگ و روگ پہ وئی پھر بیگ و ہار و۔

● چک ترک : چوٹیں چیزے و چک و راست بیگ۔

● تلار و ترک : باز سک و محکم بیگ۔

تھنا ترگ : ایوک ء ترگ یا گردگ . ایوک بیگ ، تھنا بیگ ، تھنا پشت کپگ .
تین ء ترگ : چو تین ء گرم ترگ ، سگ گرم بیگ ، سگ پشنگ . چو تین ء سیاہ ترگ بزان سگ سیاہ بیگ .

جل ء ترگ : چوکہ جل ء گرم بیگ .
جنگ ء ترگ : چوکہ جنگ ء چکرگ .
جنگلی ترگ : چو جنگ ء ترگ .

جنگ ء ترگ : ہماروم کہ پہ جنگ ء شہاز ء ترایت بزان جنگ ءے ویش بیت پیشکاپہ کسانیں گتے پہ ترگ ء بوشر و بیت .
جھل ترگ : برزیں چیزے ء جھل تر بیگ ، جھل کپگ .

جھل ترگ : جھل بیگ ، تلکیں چیزے ء جھل تر بیگ .

چل ترگ : گوشت ء کم ترگ ء پوست ء کرچک کرچک بیگ . دانکہ دیراں آپ ء تہ ء اوشتگ ء پادانی پوست ء آپ چل تر تین بیت
عے رنگ دستانی پوست ہم دانکہ دیر ء آپ ء تہ ء بیگ ء چل ترایت بزان تنک کانی پوست ء پاد یا دستانی دل ء آئی کر ء گورہ
پوست . کلونٹ یا ناہ چل ترگ یا دانکہ نیگے بزان ہشتک ء کرچک بیگ .

چل ترگ : چل بیگ ، چرک بیگ ، بیگار بیگ .

چٹاں ترگ : چٹانی دیم ء ترگ ، گندگ بیگ ، چٹانی تہ ء کپگ .

چٹانی دیم ء ترگ : دیم ء ترگ ، گندگ بیگ .

چٹانی دیم ء ترگ : چٹانی دیم ء ترگ ، گندگ بیگ .

چسید ترگ : دگر چیزانی چیز ء بیگ . وام دار بیگ . بیلاں بیگ .

دست ء ترگ : چیزے پہ تنک کرچک بیگ ، سکیں کانیں چیزے کہھیٹے پہ تنک کرچک بہ بیت ، چہ بارگی یا ایرقی ء . دست
تہ ء ایک .

دست ء پادانی پر ترگ : ناڈراھی یے کہ دست ء پاداں تاب دنت گوش انت ، پلائی ء دست ء پار پر تر ترنگ انت بزان تاب
ترنگ انت .

دل ء ترگ : مردم ء چہ یک دیے ء پہ دگر دیے ء میل کنگ ، دل ء واہگ ء پہ یک چیزے ء میل کنگ ، چہ چیزے ء دل ء ترنگ
پہ دگرے ء واہگدار بیگ .

دل ء ترگ : درست بیگ .

دیم ء ترگ : کسے ء دیم ء ایک .

دیم ء پر ترگ : کسے ء دیم ء سہرا ء زاہر بیگ .

راہ ء ترگ : راہ ء روگ ، کسی کار ء کارنہ دارگ . کسے ء راہ ء سر ء ایک یا راہ ء سر ء کپگ .

رند ء ترگ : پشت ء ترگ بزان شہاز کنگ . کسے ء رند ء گون بیگ یا گون کپگ . رند ء پشت کپگ .

رنگ ء ترگ : چہ یک رسے ء پہ دگر رسے ء ترگ بزان رنگ ء بدل بیگ . مردم ء سگ پریشان یا گمی یا وثر دل بیگ .

کارے ء رہبند ء بدل بیگ . جاگھے ء زیدہ مٹ بیگ .

روحانی ترگ : روحانی بدل بیگ ، روحانی کستر ء مستر بیگ . داری ء یا سیری ء روحانی بدل بیگ .

زرد ترگ : رنگ و زرد ترگ ، الگوار یا زاپران رنگ بیگ ۔

زک و ترگ : زندہ و پزور بیگ ۔

زور و ترگ : سگ زور بیگ ۔

زندہ ترگ : پزور بیگ ۔

سبز ترگ : چو سبزی رنگ و بیگ ، در چک و سبز ترگ بزان ناک جنگ ۔ کشتار و سبز ترگ بزان چو زمین و ترگ و در آگ ۔ ناکن و پنچک و زندہ سبز بیگ ، لک و لگ و جان و سبز بیگ ۔ مار یا دگر زهری ٹوٹکے و دھگ و زندہ مردم و جان و سبز بیگ ۔ ٹنٹانی سبز بیگ ، بروٹ یا ریش و سبز ترگ بزان سبزگ یا لوکی در آگ ۔

سرو ترگ : ناڈراھی سے کوشش و زاناں آئی و چٹان ہر چیز چکرگ و ترگو دیگ و انت ۔ اسے ناڈراہ نشت و اوشٹات نہ کنت ککب ایت ۔ بلوچی دربان " سیاہیں ونگ انت " یا کہ مچی پیش و بندے بند انت ۔ پریشان بیگ ۔ بے تاہیر بیگ ۔ سر سر جنگ ۔

سرد ترگ : سارت بیگ ، سرد بیگ ۔ گرم چیزے و سرد و سارت بیگ ، بے زندہ بیگ ، ٹنگ ، مرگ ۔

سک ترگ : ڈوڈ بیگ ، ترند بیگ چو ٹھی و رند ۔

سھر ترگ : سھر بیگ ، ریٹھ بیگ ، ہون رنگ بیگ ۔

سناہ ترگ : سناہ بیگ ، شپ رنگ بیگ ، تھار بیگ ، تھاری و رنگ بیگ ۔

سناہ ترگ : بچار " سناہ ترگ " ۔

شپ ترگ : شپ بیگ ، وار بیگ ، بڑگ ۔ ڈوڈال بیگ ۔

شپ و ترگ : شپ و گردگ ۔ چوشپ و بیگ بزان تھار بیگ ۔

شپ و ترگ : شپ و گرد و گول کنگ ۔

شپ و ترگ : پے ٹنڈی شپ و ترگ ۔

شرو ترگ : ہم و نرم بیگ ۔

شکران ترگ : پے بے کاری یا پے دڑی و چیر کاری بیے و ایراھتی شکران گردگ ۔

شینتر ترگ : چو کشینتری رنگ و بیگ ۔ چو زھر و یا کینگ و رنگ و پے ترگ ، شینتر و نیل ترگ ۔

کلند و ترگ : سک ہٹک بیگ ، چو کلند و پنچک ، سک ٹچک ، سک سناہ بیگ ۔

کور ترگ : کور بیگ ، میم و کنگ ۔ کور دیم ترگ : تامور و گردگ ، دزیز بیگ یا کون بیگ ۔

کوہ و ترگ : پے شکار یا پے سیل و مساوات کوہاں چکرگ ، چو کوہ و جڑاں ڈوک و سک بیگ ، ترند بیگ ۔

کون ترگ : کون بیگ ، دیر گورگ ، نوک بیگ و چپت ۔

گران ترگ : گران بیگ ، کش و سنگین بیگ ، " سبک بیگ " و چپت و شہم بیگ ، پے ادب بیگ ۔

گرد ترگ : گل و بیگ ، کارے و گل ٹینس بیگ ۔

گرم ترگ : تپسگ ، گرم گردگ ۔

گنج و ترگ : سک زھر گردگ یا زھر بیگ ۔

گنوک ترنگ : ساریں مردے ۽ گنوک بیگ۔
 گوات ترنگ : گوات ۽ کشک ۽ راہ ۽ بدل کنگ بزائ اگان پسر ۽ چہ رود رانک ۽ کشک ۽ بوتنگ انون چہ گاہ یا زرباہ ۽ کشک۔
 ٹھم ترنگ : نرم بیگ، ڈڈ ۽ زبر ۽ چپ بیگ۔
 مان ترنگ : "بچار مان ترنگ"۔
 مرد ترنگ : دیر بیگ، ڈڈ بیگ، مردین چپ ۽ ورن بیگ۔
 مست ترنگ : اولاک یادوت ۽ دھر ۽ موسم ۽ آیان زانی ۽ ماد گانی دو چار کپک ۽ بے سار بیگ، گنوک بیگ، کسی پرواہ
 نکنگ، گرونگ بیگ، بے سار بیگ، دریا ۽ گورم بیگ، گرماگن دریا ۽ گورمانی مزن بیگ۔
 موسم ۽ ترنگ : بوم ۽ بدل بیگ، موسم ۽ منٹ بیگ۔
 ناڈراھی ۽ ترنگ : بزائ یک برے و شتر بیگ ۽ زند ناڈراہ ۽ پد ۽ کپک۔
 تر ترنگ : مست بیگ، کسی گپ ۽ زبرک، وقی گپ ۽ سہ ۽ اولک، نہ ترنگ۔
 نک ترنگ : سگ گندگ ۽ ہراب بیگ۔ نل ۽ نل ترنگ : پربیک، ترند بیگ۔
 وقی پاداں ترنگ : چہ ناڈراھی ۽ زند ۽ مردے نوکی لٹ ۽ پاداں بکپ ایت بزائ نوکی کہیں کہیں راہ ۽ شت پکنت گوشش انت
 "وقی پاداں تر ایت" کسے ۽ باھوٹ نہ بیگ، کسے ۽ کار ۽ کار نہ دارک۔
 واب ترنگ : مردم ۽ دست یا پاد یا درگ اندامے ۽ کنگ کنگ ۽ بے سار بیگ کہ وقی سر ۽ دت گوشش نے زانائ چہ کنگ ۽ سچ ۽ برانت کہ
 سر بیگ نہ بیت۔
 وار ترنگ : وار کنگ بزائ پد ۽ ترنگ، بیرہ کنگ۔
 وار ترنگ : ازاب بیگ، وار بیگ، بڑک بیگ۔
 وار ۽ ترنگ : وار ۽ رسک، گیک ۽ رسک، پکارے ۽ کنگ ۽ جوائ ترین وھد ۽ دست کپک۔
 وار ۽ ترنگ : گیک ۽ کپک، وار ۽ ایک، وار ۽ کپک۔
 ھشک ترنگ : ھشک، ھشک بیگ، ترسی ۽ ھلاس بیگ، لاگر بیگ، بارک بیگ۔
 ھشک ۽ ترنگ : بے کار ۽ گردگ، ھشت ۽ گردگ۔
 ھور ترنگ : یکھا بیگ، گون دگر چیزے یا مردے یکھا بیگ۔
 ترنگ : (ت ترنگ) ترنگ، ترنگ، ھما بندیک کہ گور یا پارسیانی گور ۽ انت کہ بہ نیکراھی دود ۽ مریدگ گور ۽ دیگ بیت۔
 ترنگرود : (ت ترنگ) سیل ۽ سادات، گرد ۽ سید، سیل ۽ گردش۔
 ترنگول : (ت ترنگ) ھماک چو ترسی سول بزائ قبر ۽ سول ۽ نازک انت، سکین ناڈرک بلے ۽ مان نیکی گوشش انت۔ باز مردم ایشی ۽
 ترنگول گوشش انت کہ دانت ایشی ۽ انکت ہم نزور ترنگ انت ۽ "ترنگ" گوشش انت۔
 ترنگلاس : (ت ترنگ) ھمالاسین ٹھرک کہ سگ ترپ انت ۽ گندگ ۽ گوشش نے زانائ ترنگ انت کہ چو آپ ۽ ترپ ۽ جڑک انت۔
 ترنگلک : (ت ترنگ) لکت، بچار "ترنگ" (اسے گال ۽ ترنگلک "گوشک رود انت)۔
 ترجم : (ت ترجم) ترنگ لکڑی کہ بند ۽ ٹکر انت یکدار ۽ وھدے کہ برز ۽ کشش انت گڑاھے "ترنگ" آفی ۽ چیرہ دینت، گوشش انت۔

”پلائی ۽ یکدار تُرمان انت یا ترمانی سدر انت“

تُرْم : (ث - رُم) سکتیں بُرین ۽ سئل گوارین جبر یا حور۔ مانث انگیں یا مانثا نوکیں گم۔
تُرْم کنگ : مانثا نگ، تُرْم بیگ، مانپشنگ۔

تُرْمایگ : (ث - ر - ما - یگت) مھر بندگ، تُرْم پتایگ ۽ بندگ، مٹایگ، کچایگ ۽ بندگ۔
لنک یا مھرین ۽ تُرْمایگ : بزاں بندگ۔

تُرْمرب : (ث - رُم بُ) کسانیں یک پوستی دھل، کسانیں مالک کراشی ۽ بُنکھم گوش انت باز جاگہ مزین دھل ۽ هم گوش انت۔
تُرْمپ : (ث - رُم پ) آپ ۽ پٹ کہ چر مٹک ۽ بُن ۽ دانگ ۽ دانگ ۽ کپ انت۔ چر جبران حور کہ گوارایت آئی ۽ هر یک دانگ تُرْمپ گوشگ بیت۔

تُرْمپک : (ث - رُم - پک) کسانیں تُرْمپ، حور ۽ تُرْمپ تُرْمپ ۽ پچگ ۽ بُنچ ۽ گوش انت۔ ”دنیگا حور پچگ ۽ زانت بے تُرْمپک انت“۔

تُرْمپگ : (ث - رُم - پگ) تُرْمپ جنگ، تُرْمپ تُرْمپ ۽ پچگ۔
لوگ ۽ تُرْمپگ : بزاں پشنگ۔

تُرْمسگ : (ث - رُم - سگ) بچار ۽ تُرْمگ۔

تُرْمگ : (ث - رُمگ) مان پشگ، مانثا نگ، بُنگ۔

تُرْمرن : (ث - رُن) تُرْمرن : بُنکس، هوستی، هوڈ، بے ساحار، پُوروت، اے کال هم گوں ۽ تر ۽ مٹیادی کنت بزاں انچوش کہ گتے ۽ وقی پیش دارگ یا چر بُنکس ۽ تر شپ بکنت۔ گندہ رنگیں لارمک استیتاں، مانت۔

تُرْمرن : (ث - رُن) بچار ۽ ”تُرْمرن“۔

تُرْمناہ : (ث - ر - ناہ) تُرْمرن ناہ ۽ تازہ ورانی ناہ ۽ بزاں چرچ ۽ سدر ابر گیتلگیں ناہ کچ ۽ بُر ۽ پیسر ۽ ورگ ۽ هاترہ ۽ چرچ ۽ روپک بیت۔

تُرْمب : (ث - رُن بُ) بچار ۽ ”تُرْمب“۔

تُرْمبپ : (ث - رُن پ) بچار ۽ ”تُرْمپ“۔

تُرْمپگ : (ث - رُن - پگ) بچار ۽ ”تُرْمپگ“۔

تُرْمچ : (ث - رُن چ) تُرْمپش لیمبو ۽ راستے کو مزین بیت ۽ سکت تُرْمپش، ایشی ۽ دگر زاتے ویش ۽ تُرْمپش انت۔ تُرْمچگ یا تُرْمچ لنگیں ۽ هوشبند، نیبگ ۽ هوش بند۔

تُرْمچک : (ث - رُن - چک) کین ۽ ”تُرْمچ“۔ سربازی چچے۔

تُرْمچگ : (ث - رُن چ گ) تُرْمچگ، تُرْمچ کنگ۔

تُرْمچگ : (ث - رُن - چ گ) چو تُرْمچ ۽ تُرْمگ بزاں تُرْمپش تُرْمگ، هوش بندگ، اک : انگور ۽ تُرْمچ بزاں هوشبند۔

تُرْمچو : (ث - رُن - چ و) تُرْمچ۔

تُرْمچو کنگ : بزاں تُرْمچ کنگ۔

تُرْمچو : (ث - رُن - چ و) چو کہ تُرْمچ ۽ تُرْمپش یا چو تُرْمچ ۽ بُر ۽ ڈول ۽۔

تُرْمند : (ث - رُن - د) سکت، زبر، دُور، هماک هم ۽ سدر دانت۔ تیز، تیز تب، راه ۽ تیز، زور مند، زور مندی دُورگی

چسنداک : ترندی درمان ، ترندی چاہ ۔

آس ترندانت : بزان بڑا ترند باب شے تیز سوچک انت ۔

پلائی آس ترندانت : بزان گرم تب و روت زھر گردیں مردے ۔

اولاک ترندانت : بزان ترند سہر گھیکر و سر مہل انت کہ حکمت مردم و نہ مزین انت ۔

کار ترند انت : بزان گران انت و مشکل ۔

درمان ترند انت : بزان سک زھر یا سک زہت یا کہ انجیں سکلی یے مان انت اش ۔ مشک ، تمباک ، بٹری یا دگر انجیں چیزے ۔

ترند بیگ : بزان زور مند کہ چہ کھینے کار مرد کنگ و سہر جن انت باز یا گیشترہ کار مرد سہر سک گران کنت یا دل و تو سین انت ۔

ترندی چاہ یا کھوہ : ہما کہ آئی و تہ و چاہی تاک یا کھوہ و جسد گیش مان کنگ بوتگ کہ سک زہت یا زھر بہت ۔

زمین ترندانت : بزان پہ کل جنگ یا شکار کنگ و ہاک شے ڈوڈ انت ۔

توارہ ترند بیگ : گوشش انت پلائی و دپ ترند انت بزان پہ جاک گپ جنت ۔

بورہ ترند بیگ : یک چیزے و بورہ ترند بیگ اک : دُن و سوچک و دگر و شین و ستر و بورہ گوشش انت و ایش و بورہ بُبں چہ

ترندی و سہر و در دے وات یا ڈبرینت ، سہر رنگ و بدیں ترندی بورہ دپ و بورہ ترند بیت ، گوشش انت پلائی و دپ و بورہ ترند انت

بزان دپ شے سک بوکنت ۔

روح یا گرم ترند انت : بزان سک گرم انت و سوچک ۔

(گالبتند) : ترند آرگ : تھورہ ترند آرگ : بزان گون رسک و ترند سک و چک یا گوارگ ، سہر رنگ ۔ جبرہ ترند آرگ ، کورہ

ترند آرگ بزان ترندی و تیزیں آپ و آرگ ۔

ترند بچک : بسنگیں یا ڈکینگیں یا بند کرنگیں چیزے و پ ندورہ تیز ترندی بچک یا نل و بندہ ، تہنگانی بچک بزان یکپارگی پتنگ

کاری بچک : مردم و بندہ بچک لاپ و بچک بزان سک بچک ۔ دل و بچک : سک بچک ۔ ارسانی بچک : بزان سک بچک ۔

ترند بندگ : مھرکم ، سک مھر ، محکم بندگ ۔

ترند بیگ : لمہیں چیزے سک و ڈوڈ و زبر بیگ ۔ مردم و زھر گرگ ، محکم بیگ ۔ گران و مشکل بیگ ۔ توار یا کہ دپ و توار ترند بیگ

بزان سک بزرہ ہماک توارہ و دایک ۔

ترند تاجک : اولاک و سک گلینگ ، سوارہ اولاک و سک تیز تاجک ۔

ترند تچک : سک تیز و رکت کنگ ، سک پہ ترندی و تیزی میدان کنگ ۔

ترند تزگ : چیزے کہ ہم ، شرد بوتگ آئی و سک و ڈوڈ و زبر بیگ ، چکر وک یا پزگ و تیز حکمرگ ۔

ترند تچک : مھر تچک ، سک مھر تچک ۔ تھت و روتان کچایک و تچک ۔

ترند جملک : مھر دارگ ، اولاک و مھار مھر دارگ ۔

ترند جنگ : یک چیزے و دگر چیزے و سہر گون زورہ رکت و جنگ ۔ شہات و ترند جنگ بزان سک جنگ سہر رنگ و

لٹ و ترند جنگ ۔ دل و ترند جنگ بزان سک و رکت کنگ ، دل و سک و رکت کنگ ۔ دل و تیز تیز و جنگ ۔ رگ و ترند جنگ :

بزان رگ و تیز تیز و جنگ ۔ گردک و ترند جنگ بزان سک جنگ و بے اجمعی گردک و جنگ ۔ بچار " جنگ " ۔

ترند چارگ : کسے یا چیزے و روک روک و چارگ ۔ پہ دوستی و روک روک و چارگ یا پہ زھر ، زھر ناکی چارگ ۔

ترند چندگ : سک چندگ سک جملگ ، زمین و ترند چندگ : بزان سک جملگ ۔ در چک و ترند چندگ : بزان سک

ثرامہدنگ کہ برے پہ رچ آنت۔

ثرند دارگ : ساد یا دگ انجیں چیزے ۽ پہ مھکی دارگ۔ اولاک ۽ مھار ۽ ثرند دارگ کہ سرور نری کرت مکنٹ۔ وت ۽ ثرند دارگ :
بزاں ماں جیڑ ۽ گپ ۽ ثران ۽ سست نہ بیگ، بزاں پہ سصل ۽ ثران ۽ دار نہ بیگ۔ پہ دگرے ۽ گپ ۽ مٹگ ۽ وا دار نہ بیگ۔ دروہ
ثرند دارگ : بزاں دروے کہ کسے ۽ بگپت ۽ ثرند سٹے پدار ایت۔ کسے ۽ گردن یا دگ جاگھے ۽ رگ ۽ گڑگ ۽ ثرند دارگ۔
ثرند دست جنگ : کارے پہ چاڑکھی دست جنگ، کارے ۽ واہگداری کنگ ۽ ہاتر ۽ دست جنگ۔ پہ جنگ یا دگ ہاترے ۽ کسے
پہ ثرند ۽ مھکی دست جنگ ۽ دارگ۔

ثرند ڈنگ : کارے ۽ کنگ پہ تیزی ۽ ثرندی۔

ثرند راہینگ یا رائینگ : پہ گنوی رائینگ۔

ثرند ریچگ : حور ۽ پہ دزد گوارگ۔

ثرند رندگ : سرہ میدان پہ زور اپنوش رندگ کہ میدانی مین دور دکن آنت، زھر رندنگ ماتو رند کنگ۔ پہ زور ۽ زکت پہ
ثرندی کشک رندگ یا کشگ۔

ثرند روگ : تیز روگ، اشتابی روگ، زیت روگ، ہشک روگ، بزاں اولاک ۽ گردن ۽ بستگیں ساد ۽ ثرند بیگ ۽ گٹ
گیر کنگ۔

ثرند سوگ : زیت ۽ پہ چاڑسورگ۔

ثرند شانگ : سگ شانگ۔

ثرند شنزگ : نودانی زبر شنزگ بلے پہ گوارگ ۽ نہ رگ۔

ثرند شھپگ : سگ شھپگ۔

ثرند کپگ : سگ کپگ، پہ زور کپگ، بوستگ ۽ کپگ۔ زھر گڑگ ماں جیڑ ۽ دپجنگ ۽۔

ثرند کجایگ : سگ ثرند کشگ ۽ مٹایگ۔

ثرند کچگ : سگ ثرند کش کنگ ۽ دروہ ثرند کچ ۽ کنگ۔

ثرند کشگ : مھکم کشگ، ساد ۽ یا بندے ۽ اپنوش کشگ کہ مھر ۽ سگ ۽ دار ۽ دار بہ بیت سست ۽ ہم نہ بیت۔ گوات ۽

ثرند کشگ : بزاں سگ کشگ، تیز کشگ۔ پاواں یا کاماں ثرند کشگ : بزاں تیز تیز زیت زیت روگ۔

ثرند کنگ : سستیں چیزے یا لھیں چیزے سگ ۽ ثرند ۽ ڈوڈ کنگ۔

ثرند گڑگ : کسے ۽ ماں ہبر یا گپ یا جیڑے ۽ سگ پہ ثرندی ماں تر یینگ۔ کارے ۽ کنگ ۽ ثرند گڑگ پہ زرنگی دست جنگ،

بزاں سستی ۽ زوری ۽ کنگ۔ تپ ۽ ثرند گڑگ : بزاں سکتیں گرمیں تپ ۽ گڑگ پلائی تپ ۽ ثرند کینگ، پلائی ثرندیں پتے ۽ گپتگ۔

مردے ۽ پہ ثرندی ۽ مھکل ۽ مھیب ماں تر یینگ۔

ثرند ماں بندگ : پہ جیڑھی ثرند مھکل ۽ گڑ باکنگ، سرہ ۽ در ماں سگ ثرند ماں بندگ۔

ثرند مٹگ : پہ ثرندی ۽ گھیری مٹگ، حمام دم کہ آئی ۽ دست مٹگ ۽ ثرند ثرند ۽ روات ۽ کانت چو کہ لشکری مردمانی مٹگان۔

ہار ۽ دکار ۽ زمیناں پہ ثرندی مٹگ کہ کشار ۽ تاوان دیگ۔

ثرند ورگ : اشتاپ ۽ اشتابی ورگ۔

ثرنداپ : (ش کرن داپ) چہ انگور، ناہ ۽ جوہ ۽ دگ نیبگ ۽ دھلان کش انجیں ہاشیرگ یا آپینک یا شیرگ آپ کہ آئی ۽ ورگ ۽

مردم ہنوش بیت، شراب۔

ترنداس: (ث رُن ڈ آس) ہمارم گرم سرائت، ترند تب، ہما اولاک کہ زیت غورگیت۔

ترند آنک: (ث رُن۔ دان ک) ہما دران کہ اگاں آپیک یاہیں چیزے مانے بکنے آئی ترند ڈڈڈ زبرکت ہماروان

کہ مردین نے پر درانی وراثت کہ زور و نہایت یا زور و مستہیں مردم نے کار و کن انت۔

ترند بند: (ث رُن ڈ۔ بَن ڈ) مھر بند ہما کہ سست نہ بستگ۔

ترند بو: (ث رُن ڈ۔ بُو) ہما چہند کہ آئی ہو ترند تیز انت۔

ترند پشت: (ث رُن ڈ۔ پَش ش) ہما اولاک کہ اگاں آئی و سوار یا جمار بہ مے مردم و پر آرام نہ بارت آئی و پشت سکت

سرائیت و سوار و پیدر و کنت۔

ترند تب: (ث رُنڈ + تب) ہما مردم کہ آئی تب ترند انت بزاں زوت ہر گیت۔ گرم تب، ترند تبیات۔

ترند تیج: (ث رُن ڈ۔ تَن ج) ترند ترند تیج انگیں تھت یاد کہ چیزے۔

ترند چار: (ث رُن ڈ۔ چَار) ہما مردم کہ دگرال پر ترندی چار ایت۔

ترند چیم: (ث رُن ڈ۔ چِم) ہما مردم کہ آئی چیم ترسنگ بہنت، ہما مردم کہ آئی چیم مردم، سک گرات۔

ترند رواج: (ث رُن ڈ۔ رَوَاج) ہما کہ راہ و ترند تیسر روت مردم یا اولاک۔

ترند روگ: (ث رُن ڈ۔ رَوَگ) راہ و تیسر روگ۔

ترند سر: (ث رُن ڈ۔ سَر) ہما اولاک کہ آئی و مھارہ جگہ زور لوٹ ایت بزاں سکت زور جنت۔ ہما مردم کہ تب و

تبیات نے ترند گرم انت، گرم سر نہایت زھر روگ، گھیر ہر غلی۔

ترند کار: (ث رُن ڈ۔ کَار) ہما مردم کہ ہر کارے سستی نہ کنت ترند ترند و دست جنت۔

ترند کش: (ث رُن ڈ۔ کَش) ترند کش انگیں ساد یا بند، کجا انگیں ہما سوس کہ گوپک و آئی و تھجگ سکت ترند کشک بوتگ۔

بے سوس پر پلک و مہلک و ریکپاد و شتر انت۔ یہ کوہ و ڈپاد و شست کش، نے کن انت کہ گوگ مہ بیت۔

ترند گال: (ث رُن ڈ۔ گَال) ترند ہبر، ترند گپ، ہما پکار کہ آئی و لچہ گال باز ترند انت۔

ترند گام: (ث رُن ڈ۔ گَام) ہما کہ آئی و گام تیز انت بزاں راہ و پ گام تیز روگ۔ تیز گامیں اولاک، ہما کہ پیادگ و ڈڈ

انت و راہ و ہم تیز انت۔

ترند گیت: (ث رُن ڈ۔ گِیت) ترند ہبر، ہما کہ پ زھر و جب تہ گپ جنت۔

ترند ناک: (ث رُن ڈ۔ نَاک) ترند، زبر، ڈڈ۔

ترند و: (ث رُن ڈ۔ و) لھو و چپ ہما کہ ہم نہ انت۔ ترند وڈ۔

ترند ہار: (ث رُن ڈ۔ هَار) کور و ہما ہار کہ ترندی و تیزی کیت۔ ترند ہاریں کور، ہما کور کہ آئی ہما و ہد ترند و تیز انت۔

ترند ہبر: (ث رُن ڈ۔ هَبَر) ترند گپ، ہما مردم کہ نصیب و گز یا زھر گالی گپ جنت۔

ترندی: (ث رُن۔ دِی) ترند بیک و جند، لھو و چپ، ڈڈی، زبری۔

ترندین: (ث رُن۔ دِی) ہما کہ ترند انت، ہما کہ سکت انت ہم نہ انت، ہما کہ گرائی انت، آسان نہ انت، ہما کہ شکل انت،

ہما کہ تیز انت۔ ترندین آپ: ہما آپ کہ چونو کاپ و دل و ڈک ایت۔ ترندین کار، ترندین زمین، ترندین راہ، ترندین رواج، ترندین

توار، ترندیں دار، ترندیں شہات بزاں سک تورینوک۔

ترندیں چاہ : بزاں سک زچتیں، ترندیں کھرہ : سک زھریں۔

ترندیں ہنر : پہ کھل، ہنر کر تگیں ہبر و گپ، مے رنگ، ترندیں گپ : بزاں پہ کتیں و پاتراپ جگیں گپ۔

ترندیں روج یا ترندیں گرم : بزاں گرمیں روج۔

ترندیں جنگ : ہما جنگ کہ آئی و تہ سک مرگ بیت۔

ترندیں ہار : ہما ہار کہ آئی و آپ باز بیت و پہ تو پانی کیت۔

ترندینک : (ت - رن - دے ن ک) ہما چیز کہ آہنک نہ انت، آپ و چند کہ تر بیت، بزاں ہدایت گوا "ترندینک" بیت۔

ترندینگ : (ت رن دے ن گ) ترند کنگ، ڈڈ کنگ، آپینک و پنوش کنگ کہ آب ہدایت و ڈڈ بہ بیت۔

ترنس : (ت رن سن) ترنگ و پرمانگال بزاں "ہ ترنس" یا "ترنگ" و کار و بکن۔

ترنسک : (ت رن سگ) چیزے و سک ایرت ایرت و ٹکر کنگ، گوشت و ترنگ : بزاں سکیں کسائیں ٹکر کنگ، پیاز یا دگ چیزے و ترنگ، شش کنگ۔

ترنگ : (ت رن ک) ہما آئی و نک ترانت بزاں ہما مردم کہ ہر و ہد روگنی و زگ وارت چرب دار یا چربیں دپار دار۔

ترنکش : (ت رن ک ش) "ترنکش" چیزے کہ ترنکش رنگ، سواس و راستے کہ ٹوپک و و ہد آئی و تھجک و ترنکش انت کہ سواس سک تر بیت بلے اے رنگیں سواس پہ ملکیں زمین و پاؤ کنگ بیت۔ پہ کوهانی رو و آہ کار مرد و ترنکش انت مے کہ کوہ مے گوا بیت آئی و "سستکش" گوشت انت بزاں سست کش رنگ۔

ترنگ : (ت رن گ) ذراج بریں جیرے و ذراج و توکا توک و پھانی و میناچی و جاگ۔ برزی چیزے و ذراج و سبر بری نیمک و تچ رنگیں زہ و ہڈ و ترنگ "دوئیں بردستانی میناچی و ہڈ و توک و ہجر دوئیں بردستانی گوشانی میناچی و ہجر کسیر و ہڈ و کو پگانی تچ و توک و ہجل و ہجر۔

ترنگبین : (ت رن گ پئی ن) تازی، منق، ہما وراک کہ پھتر موسی و راج اسرائیل و ابادگان چہ آزمان و ترنگ۔

ترنگک : (ت رن گ ک) چیزے و توکا توک و ذراج و پادایک و ترند بیگ، مردم یا دولت و اولاک یا رستہ ہڈ و ہڈ و ترند بیگ و پادایک۔

ترو : (ت - رو) تری : مات و گوار، پت و گوار، مرد و یا جن و مات۔

تروار : (ت - ر - وار) ترین چیز و دگ، چرب وار، تروار یا ترواری بزاں ہائیں و ہما و ہد کہ لوکین ترین ناہ و رنگ بیت بزاں چہرچ و ایرگیجک و رنگ بیت۔

ترواری : (ت - ر - واری) تروار و و ہد۔

تروج : (ت - روج) نافراہی یکہ زندی رگے پشت و ذراج و ہنگارایت و مک و درو کنت، باز جاگ ایشی و "دروج" (نامری آسک) و "توج" (ذرچک) و برانت و گوشت انت۔

تروود : (ت - رود) تروود، تروور : مے پشت و رنگ انت کہ ترند بیت و درو کنت۔

تروورگ : (ت - ر - وورگ) ترگ، ترگو وورگ، ترگ، چکر وورگ، کسے و سرگوات بکنت یا سرگے بہ تر بیت یا کہ چہ زوری راہ و رنگ بہ تر بیت یا چکر کو نورت۔

تشروران: (ت. ژ. دوران) تروار یا تروار و وند بزاں هاین و هما وند که تازگیں ترین ماه چرمج ایرگجگ و درگ بیت.

تروڑ: (ت۔ رُوڑ) تروج، تروود، ریس، پشت، رگے کہ توند بہت دردکنت۔

شروشت: (ت - روشنت) بچاره شروشت -

تشریح: (ث - روش - ت ث) بجای "تشریح"۔

تروشتن : (تـ) تروشـ (تـن) بچاره و تروشتن :-

تڑوک: (تڑ- روک) تڑونک، چکر وک، چکر ونک، چہ کالکہ یا پیشہ دار پاکہ اسمیٰ جو گڑگیں لیوے کہ پہ ہنریک

یا چه گزشت ترا بیت و طاب بیت. همکار باز ترا بیت و باز چکر ایت یا تره گرد گشت.

تَمْرُونُ : (ت۔ تَمْرُونُ) کھلے یا گمب نیچے، کہ کل انت ایسی تہہ اس روک کن انت دُنْگَن قَیْ اَنْت، تَرْيَق، اْتَدِير، تَمْدُور۔

تَرْوَنک : (تَرْوَنک) بچار "تَرْوَنک"

ترونی: (تڑو نی) تڑو کی: پھپھک، مرن، بیگ کہ دو میں لنگھ کاں گرگ و چکر ہنگ بوت بکنت۔

ثرونگل: (ت۔ ژون۔ گان) ہمارے کتری گٹھڑی (لنگ) کے چمبڑوں چمکے ٹرمپ، بیچ آنت کے سنگ سارت ہنت، سنگ

سارت۔

تَرْوُن: (ت۔ رُوئی) ہمانگن کے ماں "تَرْوُن" بچہ بچک بیت، ہماں موم کے آئی، تَرْوُن هست، ہمکسی نگناں پر کرکھ تَرْوُن بیت یا کہ

و تا نگین ترنج ایت بجاگفت -

تزوہگ: (تزوہگ) اندیم کنگ، مان پوٹنگ، تامر ہندگ، یکجا بیگ، شینک جنگ، تنگ تنگ، مان پوٹنگ.

تہا مورگ۔

ترہ: (ث۔ رُہ) ترہگ، چہد، ترہگ، پر مانگال بڑاں، پر ترہ۔

ترهتال: (ت۔ رۂ۔ تال) ٹرائنگ، تھتال، یات، گیر۔

ترشحہ: (ت۔ ر۔ ج) آرام کنگہ جاگہ، ٹرھگہ جاگہ، سینینورم، آسٹش گاہ۔

ترھک: (ت۔ رۓ ک) دار و راستیں یادگراں ہیں جیسے بارگاہِ ثانیہ، پیر شاہ، نور، ٹرھک، نور۔

ٲرھکار : (اٲ - رٲہ - کار) " ٲرھینگ " ٲکار، کنوک، ٲرھینوک۔

ترہگش : (ث - ر - گ - ش) ہمارا ترہگ، چند بیگوارا کنت، سکیں بے تاحیر، کنوک، تاحیر، ترہگ، کنوک، کنوک،

بے گناہ کنوک۔

ترھلگ : (ٹ۔ رُھ۔ ک۔ گ) چیزے ۽ ترشک ۽ توار۔

ترھک: (ر۔ ھک) سر جبین آرام، سر مجھ و آرام بگ، تاہیر لوگ، انسگ۔

شہید گیم : رت - رۃ - رگ سے سرخ : ہمارے درمان کہ مردم ہے چہ درد آرم بدن بزل درد بگشایت ، یا کہ ہمارے مردم

دآب ٲرگېچ ایت (TRANQUELISER) -

ترہماز : (رث - کرم - ب - از) ہماک ماں آئیۓ امباہر کرس رس ایت شرہ ایت واکرام گیت، ترہینو کیں امباہر۔

ترہو : (تث۔ ھو) ہمارے ہمارے کہ آئی، جہر سر جہر آں زمان، مان پوش ایت، نزلت، رگام، رگام، گوار

ایت کہ زمین باج رنگ، مٹھنگ، مٹھیل ایت۔

ترہینگ : (شار-جے۔ ن گٹ) انجوش کنگ کہ درے پر ترہ ایت، آلام دیگ، انسینگ، سیرینگ، سھڑینگ۔

شہری : (ت۔ری) بچار، شرموہ۔

تحریت: (تحریر سے) پُزور، آباد۔

ترتیب : (ت۔ ری۔ ث) نگوں کو ماں شیر یا نانا رشتاں کو مگر مگر گرتنگ و پٹنگ۔

شریشت : (تہری ششٹ) بچارہ تریشتن ۔

تشریح: (ش-ری ش-ب-ڑ) بجارہ تشریق

تریشتن: (ت۔ برہنہ ش۔ ت۔ ن) سیاہ پُرس، شکر و دنانیں، ٹریس، شنگ، کچھو، رند، پاچن، بیت۔

تحریریں : (ت۔ بری ٹی ٹی) بچارہ ترموٹ۔

تر مینتر: (ت۔ ری ن ژ) سر پتگیں تر مپ، زندیں تر مینگر، کسین تر مپ، مرگ، چست، "تر مینگر"، "بر مانگال
بزاں" "تر مینتر"۔

ٹریننگ: (ت - ری - ن - ڈ - ٹ - ر) کہیں "ٹریننگ" آپ یادگ آپ رنگیں چیز پر تنگ، ٹریننگ آگلیں کہیں ٹریننگ۔

شرینزگ : (دث - ریٹن دگت) سترپگ، چو کمان ء در آتلیگیں تیر ء سترپگ، سترپگ -

ترجمہ: (شاعر کا) ایک چیز سے ترجمہ نہیں جاؤ، دومی جاؤ، ترجمہ کرتے ہیں (TRANSLATED)

تَڑینِک : (تَرے نَگ) چکر نیگ، گردنیگ، بیرو دیگ، سیل کنائینگ، پرتز نیگ، مٹ کنگ، بدل کنگ، چیک جاوے

پیر وگہ جاورے ترینگ سیاہی وچیک زبانیہ دگر زبانیہ ترینگ بزس منٹ کنگ (ترجمہ کنگ) - (TOTRANSLATE)

آپہ ترینگ : کور یا جھوہ آپہ راہ ۶ ترینگ کہ درگ جا گئے ہروت۔

اشکراتی ترینگ : پر مرغان بال دیگ ، اشکراتی توک مان کنگ ، سربری ، پهلینگ ، سینگ ، جنگ ۔

آلم ترینگ: بیک بندیرا سرینگ پر دئی مردم ہاں دیگ مسھیگ کنگ ہاڑو۔

اولا کہ تہہ ننگ: پہ در آگ و ہاتر۔

جگہ تریگ : جگہ سے مان ترگ و آئی پد و اتر و گ، جگہ پانپانی کنگ۔

بندنی ترتیبک یا مالانی ترتیبک: بزاں جئگیں بندہ مالان پدہ وچ گرگ و آریگ۔

میر ترنگ: کسے اکل بندے یا زامے بدت آئی، بدل آئی، ہم زامے دیگ یا کہ ہابہء پید آئی، جندہ گوندگ۔

بھرتہ تہہ نیک: دگرے بھرے دندے پہ وت کشک یکا پہ دگر سی مردے دیگ۔

پادان تربینگ: کسے پیادگ، تربینگ، گروینگ۔

پیشگی ترنگ: آجانی تر و پیشگی چترنگ کہ پیشگاہ انت۔

تہ تیہنگ : پدہ تہ تیہنگ، واتر تیہنگ، پدہ گرد تیہنگ۔

پد تڑینگ: ۵۰ تڑینگ، بیرو دیگ، وائرینگ۔

پہلے تڑینگ۔ : کشینگ، اچے یک جاوے دیوے دگر جاوے تڑینگ۔

پُشتِ تَرَنیگ: پُشتِ نِیگ و تَرَنیگ، دنی پُشت و تَرَنیگ بزان دیم، و هانگو کنگ.

تاک و تازیگ: کشادہ تازیگ کہ چہ درند گریگ جنت۔

جنگ ترینگ: پہ جنگ پشم یا بندیک رینگ۔
جنگ ترینگ: چونکہ جنگ ترینگ۔

جواب ترینگ: پستہ ترینگ، جواب دیگ۔

چٹان ترینگ: مردے و چارگ و پدے پہ نواہگ یا نادوستی چٹان ترینگ۔

چٹان پر ترینگ: چٹان ترینگ، چٹانی سیاہگ، روگ و اسپیدگ، زھر بیگ، چٹانی پستی بیگ۔
چیر ترینگ: چیرگ کنگ، انجوش کنگ کو درگ چیزانی چیر و بہیت، وامدار کنگ، کنگ، گیش بیگ۔
دپت ترینگ: یک برے یک گئے کنگ بے پدے، ہماگت و سرہ نہ دوستگ و آئی و درنگ ترینگ۔

دست ترینگ: کارے کنگ و دست و ہور کنگ۔

دل ترینگ: دل پر کجام نبیونے و پہ وقی نینگ، یادگر نیگے و اہنگدار کنگ، کسے دل و چہ درگے و دوستی ترینگ و
وقی و اہنگدار کنگ۔

دیم ترینگ: دیم و چہ درگ دیے و پہ درگ دیے ترینگ۔

دین ترینگ: وقی دین بزان نیکوہ و منت کنگ، درگ نیکوہ و وقی کنگ۔

راہ ترینگ: راستی نینگ یا چچی نینگ، ترک۔

زھر ترینگ: ماں آپ یا شربت یادگر انجیں آپنیکے، زھرمان کنگ، زھر گرائینگ۔

زہم ترینگ: پہ لبیب و زہم، انجوش ترینگ کو گوش سے زانان ماں جنگ و جڑ و انت۔

ساد ترینگ: سادہ ہر دو میں سراں دست و کنگ و آئی و لوپ و چہ سرہ ترینگ و پدے ہست کنگ و چہ پادانی چیر ہم
ترینگ، یلبے۔

ساہ ترینگ: مریگیں مردم ساہ و پدے آرگ و آئی و زندگ کنگ۔

سرہ ترینگ: مردگ یا کر نادراہے سرہ چہ یک نینگ و پہ درگ نینگ گردینگ، انجوش کنگ کر نیگے و سرہ تریست،
اولاک و سرہ ترینگ بزان و اگاں تاب دیگ۔

سرہ ترینگ: چیزے و کسے سرہ چپ و چارگ و ترینگ سدر و میرات کنگ، اولاک و سرہ ترینگ: بزان و اگاں ترینگ
کو چپ یا راست و بہ تریست۔

سلام ترینگ: نماز و کنگ و وعدہ راست و چپ و دیم و ترینگ و سلام گوشگ کر چدہ زند نماز کنگ ایت۔

شوب ترینگ: گت و سوب و پہ وت یا پہ درگے ترینگ بزان چہ درگے و بلج برگ۔

شیاد ترینگ: پہ وت و پہ کجام نبیون و رپک و خضر سیاہ پیداک کنگ۔

شیہ ترینگ: سیاہ کنگ۔

گت ترینگ: یک گئے کو بیگ و انت کو چہ ایشی جیڑہ و آڑ یا تزن و شنگان یادگر انجیں چیرے پیداک بہ بیت اگتہ بدل
کنگ و درگ نیگے بیگ کنگ، گت و نہ منگ، خیر نہ زریگ۔

گت ترینگ: ماں اچہ گوشگ یا ماں سوت و نازینک گوشگ پہ چیت و زیر وقی گت و آواز و برز و جھل کنگ، وقی آواز و
انجیں رگے بدل کنگ کو بجاہ آرگ بہ بیت۔

گندہ ترینگ: پہ بھانگ ۽ هاتر ۽ مینگ ۽ برگ ۽ مھر کس پیش وارگ، چادر ۽ ترینگ، بزاں پہ داد ۽ هاتر ۽ دیوان ۽ مردانی دیم
گندے مان دستاں گرگ ۽ گوزیاں کنگ کو آئی ۽ تہ ۽ تر رچک بیت، پہ کسے ۽ اسٹ ۽ کنگ ۽ مالوم وار کنگ ۽ چھ ۽ دور ۽ گند ۽ چادر سے
سراں بڑی چکرینگ ۽ سرنینگ ۽ آلم کنگ۔

گندہ ترینگ: چھ مروت ۽ برگ ۽ رند کو آئی ۽ شیاو ۽ وارس ۽ بیت آئی ۽ مال ۽ سسوار یا سرکاروت زیرایت کایشی ۽ "گند"
خوش آنت بزاں گند ۽ مال ۽ پہ وت ۽ ترینگ یا کوئی کنگ۔

لاپ ۽ ترینگ: عزت کنگ ۽ لاپ ۽ شوہاز کنگ، ومان ۽ لاپ ۽ ترینگ، بزاں چہ رچک ۽ پاک ناڈراھی ۽ جوڑ تر یا گندہ
تر کنگ، لاٹور ۽ ترینگ، ٹاگار ۽ ترینگ ۽ توارینگ۔

لانینگ ترینگ: لیسو نکیں ۽ لانینگ ۽ "کش ۽ پتایک ۽ ترینگ۔

لانینگ ترینگ: پہ کسے ۽ ہال دیگ ۽ لانینگ ۽ دست ۽ کنگ ۽ سر ۽ بڑ ۽ چکرینگ ۽ انجوش کہ آلم یا بیرک ترینگ بیت۔
لگام ۽ ترینگ: اپس ۽ واگاں ترینگ۔

لھم ترینگ: نرم کنگ، انجوش کنگ کہ لھم ۽ نرم بہ بیت۔

مال ۽ ترینگ: دگرے ۽ مال ۽ پہ وت ترینگ ۽ وئی کنگ، پس ۽ ٹوک یادگ انجیں دوت ۽ پہ وت ترینگ یا کہ پہ چرگ ۽
بزرگ، رنگ ۽ دوار دیگ، بزاں یکجا رچ کنگ یا بیرہ دیگ۔

مان ترینگ: سادیا دگر انجیں چیزے ۽ دگر چیزے ۽ پشت ۽ ترینگ کہ چوک پتایک ۽ بیت، کسے ۽ سر ۽ مان ترگ ۽ آئی ۽
گشت کنگ، گوں کسے ۽ پہ خھل ۽ ہوکل ۽ هاتر ۽ ٹرند کپی کنگ، دپ جنک کنگ۔

مرد ترینگ: دلیر کنگ، بھادر کنگ۔

مرد ۽ ترینگ: یکے ۽ مرد ۽ پہ وت بزرگ بزاں یک جینے ۽ دگر جینے ۽ مرد ۽ چائی ۽ رسنگ ۽ گوں وت سنگت کنگ یا گوں
آئی، سیر کنگ، مردے ۽ چہ دگرانی دست ۽ برگ۔

مرد ماں ترینگ: مرد ماں پہ لوتکے یا دگر کارے ۽ هاتر ۽ همراه کنگ ۽ برگ۔

مُرگ ۽ ترینگ: مُرگ ۽ جند ۽ بیرہ دیگ، کسے ۽ چہ مُرگ ۽ رگینگ۔

مُلک ۽ ترینگ: همراه کنگ ۽ مُلک ۽ برگ ۽ پیش وارگ۔

مُلک ۽ ترینگ: یک سرکارے ۽ دگر سرکارے ۽ مُلک ۽ پہ زور برگ ۽ وئی کنگ ۽ پہ وت ترینگ۔

مھار ۽ ترینگ: مُشتتر ۽ واگاں ترینگ کہ چپت یا راست ۽ بہ ترایت۔

میار ترینگ: کسے ۽ پہ کارے یا کار سواری ۽ هاتر ۽ خوشک کہ چہ آئی ۽ مُلک لوتک انت۔

میار ترینگ: کسے "میار" ۽ پہ وت ترینگ بزاں آئی ۽ ڈبہ ۽ وئی سر ۽ زیرگ، میار ترینگ۔

نام ۽ ترینگ: نام ۽ مٹ کنگ یا بدل کنگ، یک نامے سرچنگ ۽ دگرے پر کنگ، پہ دُڑ ۽ دگر گجٹ چو ۽ نام سوچ۔

۽ باز مردم ۽ نام ۽ مان کانیں کا گدنی سر ۽ جتا جتا عبیت انت ۽ یک یک ۽ مان کلام اند ۽ کنگ ۽ آئی ۽ چکا سگ، ایشی ۽
کلام ترینگ ۽ ہم خوش آنت۔

پنہ ترینگ: پہ مردانی حال دیگ ۽ نیر دیم دیگ کہ هر کس ۽ حال بدنت، کسے ۽ پنہ ۽ بیرہ دیگ یا پہ وت برگ۔

نماز ترینگ: پدہ نماز کنگ، بزاں نماز تر ۽ ر دوپک ۽ مھے نماز ۽ پدہ دومی گشت ۽ کنگ۔

واب ترینگ: واب گجگ (بچار "واب ترگ")۔

واگ: یا واگاں تَرینگ: آپس و یادگہ اولاسکے واکاں تاب دیگ کہ چپت یاراست و بہ تَرایت۔
ہمبر تَرینگ: کھیر نہ زیرگ۔

ہران تَرینگ: بزان و اترو دیگ ہیرہ دیگ یا چارینگ۔

مُشک تَرینگ: مُشک کنگ، ہیران کنگ۔

ہور تَرینگ: بچا کنگ، ہوار کنگ، لور کنگ۔

تَرینوک: (ت رے نوک) تَرینگ و کار و کنوک۔ (TRANSLATER)

تَر: (ت ر) مُکڑ، شنگ: شنگ شاگ، پوپل، مُکڑ، جنگل یا ڈن یا کوہ کرے و کہ آپ بدارایت "آپی تَر" نوکاپی تَر۔

تَران تَر: (ت ران) ت ر (یک یک، شنگ شاگ، شنگدان، یکے پر راہ۔

تَر: (ت ر) ہا جیک و ہندول و آستونک کردگ گڈانی سر و جتا و چگ بنت و رند و دگ سر جیں پشکے و سر و جنگ بنت۔

تَر: (ت ر) پُرز گونی یا دگہ انجیں چیں زانی پر چنگیں رو، تَر دیگ، پر چنگ، ہکل، گُربا، تَر دیگ: ہکل دیگ، ہکل، گُربا کنگ۔

تَر: (ت ر) پائی، بچار "تَبزنی"۔

تَر: (ت ر) دار و پتن و کپتین و داجیں مُکڑے کایشی و دو ہجر ہر دو میں سدان کند چنگ انت کو ایشی و تہ و چیردان یا ہندیک پتایگ بیت کہ پر گ یا ماہور ہندگ و گنوگٹ، کار مرد بیت۔ اسے چہ و بکی و مُکڑ یا چہ آسن یا عکٹ و ہم جوڑ کنگ بیت۔

تَر: (ت ر) آپکاہے بزان آپی کاہے کہ آپ و تہ و ر وایت۔

تَر مارگ: (ت ر مارگ) مار تو س، مار تو سگ یا مارش بیگ بزان کپتین تَرگ۔

تَر: (ت ر) تَرکان، سوچ بچیں گپ، تَرن جنگ، شگان جنگ، تَرن دیگ: شگان جنگ، تَرناں ہندگ: سگ شگان جنگ، تَرن و تیہار: شگان پگان۔

تَر: (ت ر) تَرن، شنگی، آپ و دگ و سکیں و اہشت۔

تَر ناپ: (ت ر ناپ) تَناب، پاپ و تَنیگ، بے آپس و گار یا ورجک و کشار۔

تَر: (ت ر) تَنگ، تَنیگ، تَرینگ: ہماک آئی و آپ و دگ و سکیں پکاری پگٹنگ۔

تَرینگ: (ت ر) تَنیگ، تَرینگ، تَنیگ: ہماک آپ تہ و دس ایگ، ہماک آپ تہ و سگ پکار (ت)۔

تَر: (ت ر) تَنگ و پرا نکال بزان و تَرش بے ہوش بیگ، بے ہوش بیہ بے چہ زوری و یا کہ جنگ و ہوجگ، یا کہ دم برگ و تَرش کنگ: کرو س یادگہ زریں مرگے کہ گون و فی داگ و بچا بیت، ایشی و کنگ کنگ یا "کُل کنگ" ہم کوشش انت۔

تَر: (ت ر) گواتے کہ چلاپ و در کیت۔

تَر: (ت ر) گندبو، بدبو۔

تَبی: (ت ر) تَبی، بچار "تَبزنی"۔

تپ : (ت پش پ) پچگورہ شہر سے نام انت۔ تنپگ : پرمانگال بڑاں "بتپ" گرم ہگیا "بتپش"۔

تپگ : (ت پش پ) پگت، تپنگ، گرم گرگ، چواسن، گرم بیگ، مردم، تپگ : زہر گرگ۔

تپینگ : (ت پش پ) پے، نگ، گرم کنگ، تپینگ۔

تست : (ت سش ٹ) ٹگ، ٹوسنگال بڑاں ایک مردے، ٹگ، کارکرت۔

ٹک : (ت سش ٹ) کزن، ٹج، تامور، تھاروی۔

ٹکگ : (ت سش ٹ) گت، دزری بیگ، گبار بیگ، تھارویم بیگ، کورویگ (گیشترہ چاں گوٹگ بیت)۔

تکینگ : (ت سش ک) بے، ٹگت، انچوش کنگ، بے، ٹک، بیت۔

ٹنگ : (ت سش ٹ) چہ نزوری، چہ دروہ قورشت، بے حوش بیگ، دم بڑگ، سگ، دم بڑگ، بے زند بیگ، زور بیگ۔

تسمارگ : (ت سش - مارگ) بچار "تسمارگ"۔

ٹسم : (ت سش - مٹ) ٹنگ، کنگ، یا ہما بندیک کہ چو کنگ، پیجیک، یادگہ چیز سمہ بنگ، کار مرد بیت۔

ٹسو : (ت سش - سو) ٹسو، کانیں تاس یا تاسک کہ کس، آپ، بھر کنگ، ماں تگار، آپاں ٹر پلے کس، انت کہ چہ ایشی ٹمب، ایشی، آ، آپ کم، روت دانکہ بڈ، بیت۔

ٹسو : (ت سش - سو) درمانکا، بیک، انچاں نامے، نام انت۔

ٹسوئیک : (ت سش - و - ٹ) ٹسو، ٹینگ، پھلیگانی چیز پ، نرگ کہ اگاں، اد، مُشت یادگہ چیزے جنگ بہیت

مردم ٹس، بیت۔

ٹسوگ : (ت سش - وئی گ) بچار "ٹسوگ"۔

ٹیک : (ت سش - ی گ) بچار "ٹسوگ"۔

ٹش : (ت سش) زانگیں ڈرچکے، بچار "چش"۔

ٹش : (ت سش) ٹھروئیں دان کہ وینگا پوست، انت مے پوست، دپ، بیک سکیں کسانیں بوجے کہ یک سکیں ٹوسک، دوی پڑات کہ گدان پوجے، بیت۔ سکیں کسانیں چیز کسانیں یا کسانیں ترپ ٹنر۔

ٹش ٹش کنگ : ٹنکر ٹنکر کنگ، بوجے بوجے کنگ، ٹنکٹ ٹنکٹ کنگ۔

ٹش بیگ : ٹنک، ٹنک، کنگ کیت۔

ٹش : (ت سش) بچار "ٹنش"۔

ٹشان : (ت سش ان) مردہی نامے۔

ٹشک : (ت سش ٹ) ٹنگ، آپ، چنگ، ہما چنگ کہ چہ آئی، آپ، ورکیت، یا کہ چہ چنگ، آ، ڈر کپتگیں آپ کہ چہ بڑگ۔

ٹشکار : (ت سش - ک) ساڈگ، ساڈگ، ٹراشنگیں تخت بڑاں الما کار، انت، چہ دار یا تھنگ، جوڑ گرنگیں ہراچیں

سادگیں کارے SIMPLE UN DECORATE UNENGRAVED

ٹشن : (ت سش ٹ) بچار "ٹژن"۔

ٹشن : (ت سش ٹ) بچار "ٹژن"۔

ٹشنگ : (ت سش ٹ) ٹژنگ، ٹینگ، ٹینگ۔

ٹشود : (ت سش - ٹوڈ) ہما تھنگ کہ ٹوڈ، ہما ٹی، سر، واپیں، انت، ٹشود، انت، بیت، ٹشود، انت، "ٹش"۔

تگار لاپ: (ت - گار - لاپ) مزن لاپ، ہما کہ آئی و لاپ چو تگار مزن انت - باز و روکیں مردم، لاپی۔
تگاری: (ت - گاری) آرسن یا دار و زرنے کہ گل یا چن و مان کنگ و استیا یا بندہ بیگاری کار و سئے کن انت۔ (بجارت)
تگر: (ت - گ - ر) ہما کہ چنگیں بند کہ کھن جو وپ وپ و آپ و بھر کنگ و ہاتر و ایر کنگ بیت کہ ہر کنگ گے آپ چن بروت۔
 چہ کور و کشش انگیں جو و دگر ستریں جو کہ آپ چہ ہمیشہ بھر بیت و دگر دگر زمینان روت۔
تگر و: (ت - گ - و) یا (ت - گ - و) چہ وازیں پیش و جو و گرتیں چسیر گج۔
تگر و پیچ: (ت - گ - و - پیچ) ہما کہ آئی و تگر و پیچ بیت براں پہ آئی و صیج سرمیت، خوش انت۔ پلافی تگر و
 پیچ بروت، براں تباہ بروت، برباد بروت، تگر و پیچ کنگ، تگر و پیچ بیگ۔
تگر و دی: (ت - گ - و - دی) ہما کہ گون تگر و دیادی کنت، ہما کہ تگر و بھاکنت، ہما کہ کپہ تگر و جو و گرتگ۔
تگر و پیچ: (ت - گ - و - پیچ) تچک، ایک چسینہ، تچکی، و، پنہل۔
تگش: (ت - گ - ش) سوری آپ و دئے کہ چو کر کینگ و انت۔ و طرح بیز انت بے چنانی، عشت ٹانگ شہ پرات، و دو و مروت کہ
 چسینہ و گنگ کار و و اسش کنت تے ستر انت، تے کسر انت، بند و تنکین و نادر کیں بے ندر نگیں پرستے پرات و

تنگم

تنگس

تگاری

تنگ: (ت - گ - ن) پلو، حبیبی زانگیں تھے کہ چہ پوزہ پند و بوجان انت کہ سدری لٹ و ہم چیر و نت۔
تنگم: (ت - گ - م) زانگیں، مہیگے کو و راست انت تے اسپیت انت و دوی سیاہ کہ مے رنگ و ایشاں، اسپیتین ونگم و
 سیاہین تنگم خوش انت۔ (بجارت) * اسپیتین تنگم ہم دو و زات انت تے سک مزن بیت کہ ایشی و "وانگ"
 یا "مرز" گوش انت بجارت تاکدیم 326

تنگم: (ت - گ - م) تنگ، کنگ، پنہل۔

تل: (ت - ل) شک براں شبیگ و مے رنگ پر شک کو آئی و و یک کشکے جو بیت بے ناکہ کنڈ انت و یکد گیش رنگ بے کہ مے
 کشک و دگر کچے مان نیست و براں و تل یا تھنگ و تل براں ترک و انت۔ بارگ و تنگ بڑا نگیں جاگ۔ پیتیں چیزے نیم و پرو شک و
 دو میں بھراں چک پہ چک کنگ و ہریک بھرے و یک تے گوش انت و ہر دو میں چک پہ چک کر نگیں بھراں میناچی، ہم "تل" و گوش انت۔
 ہر گوش کہ نپا و تل، چادر و تل، تگر و تل۔

بڈہ تل، پوست، بندیک و تل، ٹال، بگل و تل، چسیر۔ پادانی تل، پرست۔ پڈل و تل و میناچی۔ پشت و تل، پوست،

پشک و تل : شہر یا چیرہ۔

پتل و تل : چیرہ۔ پیش و تل : دوتاک و میاخی ۔ نگہ و تل : میاخی ۔ جان و تل : پوست ۔ تل و تل یا چادر و تل
چیرہ تل : چیرہ بھر ۔ چپٹ و تل : چپٹ و ستر تل یا چیز تل ، چپٹ و تل : ستر تل یا چیز تل ، دل و تل : دل و جسد و پوست
تل ۔ دیوان و تل : ترک یا راک ۔ رتی و تل : تل و توک ۔

شیشک و تل : شک ۔ بشمار و تل : کرچکانی تہ یا جسد و تل ۔

شوکانی تل : هکسانی میاخی ۔

گٹ و تل : گٹ و تل ۔ گرچک و تل : کوس و گرچک و چیرہ ۔ کوس و تل ۔ گرچک و تل ۔

کتاب و تل : کتاب و تل ۔ گرک و تل : بچ و گرک و تل و بھر ۔

گٹ و تل : بک و پوست ۔ گڈ و تل : هر گڈ و تل و توک یا کر یک ٹیڑے ۔ گر و تل : در ، راڑ یا ترک و گار و تل ۔ پیاد
و تل و تل ۔ نمن و تل : تنک ۔ نکت و تل : نکت و پوست ۔ ننگ و تل ۔

تل بیگ : (تل ۔ بئی گ) درگ ، راک بیگ ، شک بیگ ، ترک ۔

تلکلم (وانگ)

تل بندگ : (تل ۔ بئی گ) پوست بندگ ، تنکین پوست و خشک و تل زیرگ یا تنک بندگ ، پتل بیگ ، پشک
کہ ۔ چہ تن ۔ پلانی و تل بنگ ۔ شیر تل بنگ ۔ بزان ملائی بنگ ۔

تل جنگ : (تل ۔ بئی گ) تنک تنک و چیزے و ستر بڑی بھر و تراشک چک ۔ پوست و چہ گوشت تنک تنک
و چہ کارچ یا دگر از بابے دیر کنگ ۔ بزی پوستے یا دگر چیرے و تل تن بزرگ کہ آئی و تنکین بھر بندت ۔
بڈ و تل جنگ : بزان سگ جنگ ۔

تل دیگ : (تل ۔ بئی گ) تل کنگ ، راک کنگ ، وڑگ ، پے کارچ بزرگ ۔

نشان تل دیگ : بزان تل بندگ ، پوست و تل دیگ بزان راک ۔

جان و تل دیگ : بزان پوست دیگ ۔ بڈ و تل دیگ ، پشت و تل دیگ ، دستانی تل دیگ ۔ لاپ و تل دیگ ۔

تل کنگ : (تل ۔ بئی گ) بڈ و تل کنگ ، پے کارچ یا پے کٹ ۔

بند و تل کنگ : پے پھر ۔

پٹ و تل کنگ : نہ بونگین کارے و کنگ ہیران کنوکیں کارے کنگ ۔

پشت و تل کنگ : پے کارچ یا کٹ ۔

تلارہ تل کنگ: مزین کارے کنگ۔

تل تل کنگ: راڑ راڑ کنگ۔

جگرہ تل کنگ: تادوس کے دبیر گرگ یا واری دیگ۔

دارہ تل کنگ: پتیر یا تنش۔

سدرہ تل کنگ: پروشگ۔

باہیگ تل کنگ: بزرگ جان تل کنگ، شیشگ تل کنگ۔

تل گرگ: (تل-گ-رگ) تل زیرک، شک زیرک، نرنگ زیرک۔

تل: (تل-ا) جھپ، بزرگ ڈن و ڈواں ہما بزرگ کوئی سسر یا کڑ نوکاپ جم بیت۔ ہما آپ کہ جنگل و بزرگیں جاگھے و دارایت تلادگ ہمودہ کو آپ دارایت۔ تل: «شیر و شیلانچے نہ بیت، تل سڑی گواتے وریں»۔

تل: (تل-ا) کشارہ لائیں زمین چہ تل: «مستر تبست، انت بڑچہ تبست» و «مستر کیلگ» انت۔

تل: (تل-ا) مزین کیلو کہ پوان کیل کنگ و کارود بیت۔

تلاپ: (تل-ا) تلاپ، کابیل، بندگاہ، تلاپ، تلاپ۔

تلاپ: (تل-ا) تلگین آپ، تلگاپ، ہما آپ کہ تلگ انت جھل نہ انت۔

تلاپ زانگ یا زانت: کم زانگ و کم زانتیں مردم، کم زانتی۔

تلاپ نرانگ: ہما نرانگ و نھتال کہ مردم، سک بے تھیر نہ کنت۔ ہما نرانگ کہ داب ہیانے و یات کیت۔

تلاپ: (تل-ا) تلاپ یا تل آپ، تل آپ: ہما آپ کہ مان تل و جم بونگ۔

تلار: (تل-ا) کوہ یا کوہستیں زمین و ہما سنگ کہ سک مھر کم انت کہ پھلو ہالو پروشگ نہ بیت۔ چہ درستان مھر کم سک

ترین سنگ و است، اس سنگ زمین و تہم پتی و پوشے بیت کہ گیشتر ایشی و چیرہ آپ بیت (۲) بلوچستان و نام کپتگیں کندگے و نام

انت و مے رنگ و سرباز و شیعہ و نام انت کہ «ایشی» پتی «م گوش انت، کوہ مے ہم سک بڑ انت۔

تلار: (تل-ا) پسا واد کارود بیت کہ بزانت مے۔ سک مھر کم انت پخوش کہ تلاریں اسپر مے رنگ تلار بڑ: بزان سکتیں

تیزری زہم۔

تلار سنگ: (تل-ا) ریش سنگ، ہما ملک، ریش یا ہد کہ آئی و زمین «تلار» انت۔

تلاک: (تل-ا) سون، مرد و جن و پیکر اسی رہندہ چہ یک و دگر و گیشینگ و نام، بزان چہ و رندایانی مرد و جنی پشت نہک

ایت: تلاک دیگ، سون دیگ، بزان چہ کنگ [چہ تازی: طلاق = آزالت]۔

تلام: (تل-ا) تلام، ہر چہ پیز و کہ باز مردم پے دستانی سر و یا مان کو پگان کن انت و برانت۔ مرد مے کہ چہ نزوری یا دگر نیتونے و دوت راہ و

فت مکت دگرے آئی و «تلام» کنت بزان آئی و دوان کنت کہ نہک ایت مے رنگ و دو مردم آئی و دستانت کنت و بابت۔ بے جوان تریں بزانت

چست کنگ و دستانت کنگ و برگ انت۔ باز جاگہ و درچک یا رنج و مزین نھال و ہم چہ یک جاگھے و کش انت و دگر جاگھے و کش انت و کش انت

ایشی، ہم پے «تلام» برانت۔

تلام: (تل-ا) تلام، ہما تھت کہ تادراہ آئی و سسر واپینگ بیت و دو مردم آئی و چست کنت لے گیشتر ناڈا ہما ہاں کارود بیت۔

مہر چہ پیز کہ مے رنگ و چست بہکن مے۔

تلانگ: (تل-ا) بلوچستان و یک جاگھے و نام انت، گوکار، وادی، چاک، سلوات۔ ہما کوہ کہ چیک تلار بہ بیت۔

تلاوگ: (رت۔ لا۔ وگ) ہما بند یا بند گاہ کرائی دہ آہ آپ دارایت۔

تلاوہ: (رت۔ لا۔ وہ) تلاوگ۔

تلاہ: (رت۔ لاہ) تگلو، تنگ، شھر۔ باز جوان و گراں ہما، نازاک۔

تلب: (رت۔ لب) یک گنم یا کتے و سرجیں مردم۔

تلب: (رت۔ لب) تچک راناں کہیں پر راست و یا چپ۔

تلبار: (رت۔ لب) سکین برین و آچاری رنگیں چادر کہ ہور نہ رتج ایت و آپ در نہ دنت۔

تلب گوش: (رت۔ لب) گوش و شش بوجیک و کہیں پر راستی یا چپ نیمگ و درگ بزاں تچک و درگ بے اسے رنگیں روگ و بوجیک

گوات و نیمگ و تلب کنت بزاں گوات و دپ و پترنگ و رنگ و رانت، تلب گوش و درگ۔

تلبیش: (رت۔ لب) پئی شش بوجیک و مال سک باز مان بیت گرا با تلی و درابواں پرے کن انت و درگ باز بوجیک انجیں انت کہ

آیاں با تلی و درابو نیست گرا چہ گور ہات و جوڑ کر تگیں و درابو پرے کن انت۔ ایش تلبیش گوش انت و باز برد با تلی و درابواں پشت و

مم تلبیش دینت۔

تلبشت: (رت۔ لب) چشش (چوناھیگا ماہیگ ہر و دھ چہ گٹ و لاپ و نیمگ و برگ و تلب کنگ بیت بے چہ پشت و بزاں چہ

سرد و پشت و بد و نیمگ و مم تلبے دینت اسے رنگیں برگ و تلبشت گوش انت و تلب و پالوار رنگیں ماہیگاں گیشتر تلبشت کن انت۔

تلتل: (رت۔ ت۔ ل) راو راو، ٹوک ٹوک، ٹٹک ٹٹک۔

تلمتوک: (رت۔ ت۔ ٹ) تلم و ٹوک، تلمانی دہ و ٹوک و تلمانی جاگہ چیزے و تھ و مچی بے دہ۔

تلم دیگ: (رت۔ ت۔ ل) دیگ (بچار و تلم)۔

تلمس: (رت۔ ت۔ ل) لاس، نازکر، ہوسناک، چسکیں دوستی و لاوگ۔ ہوادار، گراہ، ٹھلو مان تلمس، مست، گھگراہ

ہے سٹایاں اولاکانی نام مم تلمس پریش کرنگ۔

تلمسک: (رت۔ ت۔ ل) شش کن، ہما میہ کسرتا و ٹرپک آئی و سر و نادینگ بیت۔

تلمشک: (رت۔ ت۔ ل) شش کن، ساپ سہ کتہ، شترنگ، تلمایں سنگ یا واگ۔ واگ رنگیں کوہ یا سنگ، تلمایں کوہ

مین و پتوک و کنت کہ آپ دار انت۔

تلمک: (رت۔ ت۔ ل) سکین کن نہیں کیلو کہ پہ بینگ یا درگ انجیں چیزے و بھر و بانگ و کار مرد بیت۔ ہما آپ کر سک کم انت و ہیلتے

چپ ایت، چپ، چپوک، پچوک۔

تلمک: (رت۔ ت۔ ل) کسانیں تلی، تنکیں پوست و مچل، ہر چیزے و تنکیں پتہیں پوست رنگیں بھر، ہما زہ تلمک، نمن و تلمک۔

تلمک: (رت۔ ت۔ ل) کلمک، چہ پس و کانٹ و جوڑ کر تگیں کلمک کہ پہ مرگ و گرگ و کار مرد بیت۔

تلمک جنگ: مرگ و ایک و تلمک و سر و بستگیں کرم و دپ جنگ کہ تلمک سرب ایت و گیت ٹے۔ سک واریگ۔

تلمک و چیر کنگ: بزاں پہ مرگ و گرگ و تلمک و کل کنگ کہ مرگ ٹے و گند ایت و آئی و سر و بستگیں کرم و بخت کسے و مار حجاب

و دور دیگ و ہاتر و دھبندے جوڑ کنگ۔

تلمک و دور دیگ یا پترنگ: کسے و مان تاوانے یا جیڑہ و آڑے و دور دیگ کہ پہ آئی و بیرانی کارایت۔

تلمک و کپک: لوپ و کپک، جنجال و آڑے و کپک، گر تیار بیگ، پر زناشتکاری گرگ بیگ۔

تلمک: (رت۔ ت۔ ل) کسانیں نمودن دار و مٹکے و کھیش و ہر و دہی سر و زشتنگ و تلمک انت کہ مان و تلمک و زب و پے و گوزہ جنگ بیت

تلگوڑی: (رَت لَن - گت وُڑی) بچار "تلکاں گُڑی"۔

تلمب: (رَت لَن مَت) تلمب: کوہ و ہمارے کہ سر بُر پتن ایت بے چیرے تچ ایت کہ ایشی و چیرہ ندگ یا جاگ کنگ بیت۔
کوہاں چو لوگ و کار دنت کہ ہور و گم و ہندن ایت۔

تلمل: (رَت لَن - مَن) بھار کاہے کہ ایشی و تلک چار گند برانت "تلمل و تاکوہ لڈ و بیا" چار گندیں و دُشنگ پتین و ترناکیں
ھر رنگیں ٹھگ "راستہ کہ دستو تکانی ٹینگ و مچ و مچ و ایت و ستونک و گت انگیں بند کھربا ایت اے رز و تگ و ہم جوڑ کنگ بیت۔ لچہ و ٹینگ و
بند کہ ایشی و تازی و "مقطع" گوش ایت۔ تلمل بند = مطلع۔ مقطع بلوچ و کھربا بند ایت۔

تلمب: (رَت لَن مَت) بچار "تلمب"۔

تلمنٹ: (رَت لَن مَت) چیسینہ و پ و اگاں و دنی ٹینگ و بری ٹنٹ پر بیت و تھی ٹینگ و تنکیں گُڑا و دنی ٹنٹاں "در ٹنٹ" گُڑا
ایت و تھی ٹنٹاں "تلمنٹ" و "تلمنٹ" پڑاں تھی ٹنٹ یا تنکیں ٹنٹ۔ بے دنی یا دنی ٹنٹ اگاں تنک ہسم بہنت کہ "تلمنٹ"۔
گُڑشگ بہنت۔

تلوتاہیر: (رَت لَن - و - ش - ا) چہئی ر (تلوتاہیر) مان بے تاہیریاں شرمیونک بے تاہیری و تلوسکاں ترہبونک ہما چیز پاکس کہ
کے و بے تاہیریاں یا کہ تلوسکاں ترہمین ایت۔

تلوتاہیر: (رَت لَن - و - ش - ا) چہئی ر (تلوتاہیر) بچار "تلوتاہیر"۔

تلوسگ: (رَت لَن - و - ش - گ) پیک چیزے و رنگ و یار گندگ و بے اندازگیں بے تاہیری یا بے تاہیر بیگ بے ڈولیں بے آرامی یا
بے ڈول و بے آرام بیگ۔ چہ زہیریاں تلوسگ پیکے و گندگ و تلوسگ۔
تلا: (رَت لَن - و - ش - ا) بچار "تلا"۔

تلی: (رَت لَن - و - ش - ا) ہما کہ گوں "تلی" و سیاہی کنت و تل بیگ و جند یا جاوڑ۔ تلیگ: یک ماہیگے۔

تلی: (رَت لَن - و - ش - ا) ہما کہ گوں "تلی" و سیاہی کنت ہما چیز کہ چہ بیک بے اُمیت بیگ و رند بہ رس ایت یا کہ ہما چک کہ چہ بیک نا اُمیتی و
رند بہ بیت۔ مرد بچی نامے۔

تلیان: (رَت لَن - و - ش - ا) چہینی نامے۔ اے رنگیں نام بلوچی و باز ایت اے گوں "تلا" و گال و برانت ہما گنجی و جوڑ کنگ برنگ کہ
ہند و "تلاہاں" بوٹک کہ رباچ پُروشنگ و "تلیان" کہ رنگ و پوش کہ و چہینی نام ایت۔ چہ "روچ" و "روزان" چہ "گنج" و "گنجان"
چہ "ماہ" و "ماہان" اے رنگ و مردینی نام ایت کہ "ہیبیت" و "ہیبستان" چہ "جنگ" و "جنگلی" یا "جنگیاں" و "اُمیت" و
"اُمیتستان" اے بڑی گپے کہ باز مردم نزا ستکاری اے مرد بچی ناماں "ہیبیت خان"۔ "جنگلی خان" و "اُمیت خان" نہتیک ایت کہ اے
پھک و دانت۔ "خان" و گال بلوچی و گواہ ایت اگاں چہ در انداز زریگ بیت گُڑا "ہان" بیت بے ماں اے ماں پھک و دانت۔
تلیدار: (رَت لَن - و - ش - ا) دار (بلوچستان) یک جاگے "نام ایت کہ ایشی و گندگ تلیدار و گندگ نام کپتگ۔

تلیسک: (رَت لَن - و - ش - ا) سکتیں کساہیں مرگے اجترہ و تسک و ہم باز مردم گوش ایت۔ باز جاگ و ایشی و پھک و پھلک و برانت
و ہم کار مرد کن ایت بے پھر بزرگ شہر زرات۔

تلیگ: (رَت لَن - و - ش - ا) تلی و اہیگے نام ایت ایتکے و نام ایت۔

تلینگ: (رَت لَن - و - ش - ا) تلک و گشکار گال بڑاں و پوش کنگ کہ بے تل ایت۔ آپینگ و پوش کنگ کہ زمین و پُشت و تلک و تلک
تلکان و پروت۔

تھم: (رَت مَن) بیک کش و یوکیں کارے و بند بیگ و حاور۔ پس کنگ یا بیگ و حاور۔ تم کنگ: پس کنگ، بند بیگ۔

تمم: (ت م) گھنٹائی زبان و "چم" و گوش آنت۔

تماہ: (ت م) ماء، لب، لالچ، سیت

تماچار: (ت م) چار (تماشا چاروک، ہما کہ پ تماشا چارگ و کیت یاروت۔ لہجی، لالچی، سیتوار۔

تمادار: (ت م) دار (لالچی، سیت دار، لب دار۔ ہما مردم کہ لب و لالچ و ہدونک انت۔ تلس، ہمدار، بے ساہار، لاؤک۔

تماشا: (ت م) شا (دورس کنزکیں ندرگ، گل و شا دانیانی میڑہ و ندرگ۔

تماشاچار: (ت م) شا۔ چار (تماشا چاروک۔

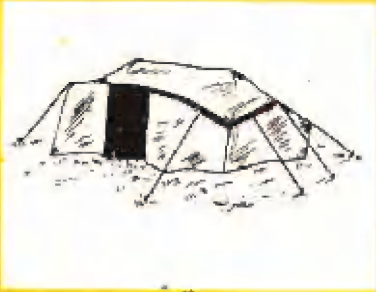
تماشیار: (ت م) شا۔ چار (بچار "تماچار"۔

تمام: (ت م) م، درست، سرجم، توام ہما کہ نیم بندگ و شکند انت۔

تمب: (ت م) ب (دارین پیلیا یا ہمدار کہ نذر یا پشنگیں کانگ و جیر دیگ بیت اگل کانگ گوند بیت ہم ہمدوئیں دیوالانی بئی و

نرمبسم بک کن انت "نمک" ہم تمبہ۔

تمب: (ت م) ب (بچار "نرمب"۔

تمبو

تمباک

تورا/تمباور

تمباور: (ت م) ب، ا، ت (ور) ماہیگ، ایشی و تمبا نورا، تمبتور و تمبتور ہم گوش آنت۔ (بچار بیت)

تمباک: (ت م) ب، ا، ت (ور) کشارے کیشی و تاکال کہ سگ پتن انت ماں چلم و کن انت و کش آنت ہیڑی، سیل (سگریٹ)، نمشوک

ہم چہ ہمیشی، جو کہ کن انت۔ (بچار بیت)

تمبتور: (ت م) ب، ت (ور) ماہیگ بچار "تورا"۔

تمبتورا: (ت م) ب، ت (ور) ماہیگ بچار "تورا"۔

تمبک: (ت م) ب، ا، ت (ور) تمبک و راستین کسانیں و مٹھے بے ایشی و یک دیے و پوت پر انت "تمب یا نرمب" اے گال و

"تمبک" ہم گوش آنت۔

تمبکی: (ت م) ب، ا، ت (ور) ہما کہ گون "تمبک" و سیادی کت۔ ہما کہ "تمبک" جنت اے گال و "تمبکی" ہم گوش آنت۔

تمبل: (ت م) ب، ا، ت (ور) ہما کہ کارے و قہیل نکنت ہست، بے کار و، ناکار و، ہما کارے و تورا بیت۔ ٹمٹریں مردم۔

تمبو: (ت م) ب، ا، ت (ور) ہما کہ کارے و قہیل نکنت ہست، بے کار و، ناکار و، ہما کارے و تورا بیت۔ ٹمٹریں مردم۔

گورہ نیمگ، انت کہ چہ ہار و آپ و میپانی و سگ حکم کنگ بیت "آپ تمبوئی مان آگ"۔

تمبو: (ت م) ب، ا، ت (ور) گدان ہما گس کہ چہ پرم یا پوت و گمہ چادران گون جوڑ کرنگ سردار و تمبوہ یک کونہ و نام انت۔ (بچار بیت)

تمبور: (ت.م. ب. ڈ. ر) بچار "تمبورگ"۔

تمبورگ: (ت.م. ب. ڈ. رگ) تمبیرگ، بلوچی سارہ رزانے کراہی، پنجگم گوش آنت کہ چونکہ ہندستانی سازانی ڈھل و حساب و ہمیش و پنجگان دار آنت۔ (بچار ہٹ)

تنبول: (ت.م. ب. ڈ. ر) پان (ڈرچک و ل) آئی و تاک ایشی و تاک، اسپے چن و سنگ و کتا و پوپل مان کن آنت و ورا آنت ایشی و تاک کتا ہوار و تاکے بیت چوناہیگا ایشی و باز زات آنت وھے رنگ و کان و مزن بنت۔ ہندستان و گیشتر ایشی و کتا پر نہ کن آنت بے ترین پوپل و حدے کہ گون اسپے چن و ہوار بیت و تھریس رنگ و نت۔ اے پان و باز و دل و شکر کن آنت۔ باز و مری ایشی و تنباک ہم مان کنت و وارن شیر کنیں پان و وستی چیر مان کن آنت و ورا آنت۔ وھداں و ہندستان و ابید پان و گرجا کم و رگ بونگ بے مروچان و گرجاں ہم باز و رگ بیت۔

تمبیر: (ت.م. پ. ٹ. ر) بچار "تمبورگ"۔

تمبیرگ: (ت.م. پ. ٹ. رگ) بچار "تمبورگ"۔

تمپ: (ت.م. پ. ٹ) ملکان و پت پر گنگے (تاسیلے۔ تعمیل) کراہی و شھر و میتگ نھنگ و کور و ہر و میں کراں نالان آنت

تمبورگ

ایشی و مزن میتگ و "تمپ و کلات و گوش آنت کہ" پزگن دار و حمد و انت۔ شعیس تمپ: کیچ و سدا و و ندگ و میتگ کہ چہ تر مت و بازار و دیم و رد و راتک و انت۔

تمپ بیگ: بیگواہ بیگ، بر باد بیگ، ویرندان بیگ۔

تمپ کنگ: بیگواہ کنگ، بر باد کنگ، ویرندان کنگ۔

تمپیک: (پ.م. پ. گ) ترزگ، جپ کہ سرے چن انت، زمین و مزین برز و پتین جاگ

تمپتی: (ت.م. پ. ٹ) تمپ و مردم یا ندوک، تمپیک۔

تمپیک: (ت.م. پ. ٹ) بچار تمپتی۔

تمتورا: (ت.م. ڈ. ر) بچار تمباتور۔

تمر: (ت.م. ر) سولے کہ دیا و دپ و ماں سورگین و کٹرین زمین و ورا دیت۔ ہورانی دپ و ہم باز بیت۔ اشرے وارت۔ بچار و تر۔

تمر د: (ت.م. ر) مست و گمراہ و گروناک۔

تمر دی: (ت.م. ر) دینی مستی و گروناک

تمس: (ت.م. ش) بچار تونس۔

شمس : (تَمْ مَسْ) بچار "تومن"

شمک : (تَمْ مَسْ) سوترن، دُنگ، شکت، بانگ، بزاں سوچن، چم کہ بندیک مانک شگ بیت

شمک : (تَمْ مَسْ) تم کنگ، بس کنگ، بند کنگ، بند لوگ، حور، تم کنگ

شمس : (تَمْ مَسْ) ایران، کلدار، نام انت کہ ایشی، ایرانی "تومان" گوش انت، دله تا شد کلک یا متنگ کہ چه یک دگر، دیر دیر انت یکجاہ شمار کنگ، یک "مَنْ" دے گوشگ بنت کہ ایرانی ایشی، "تومن" گوش انت، بیل، حیرانی من ویران انت - سیت گون شکلیر جیگان انت -

شمندار : (تَمْ مَسْ) وار، من، مستر، سردار

شمی : (تَمْ مَسْ) مہنی، جوناہیگ، کارگر، شادان، مہن، شتک رنگیں کار بوج کہ بہ اوتاگانی جنگ و کار مرد بیت

شمیر : (تَمْ مَسْ) چیری، لٹ، چیر، مکتیں مود کہ چه ریشاں بزر انت، (بچار شت)

شمن : (تَمْ مَسْ) "شنگ" و پیمانگال بزاں "بوتن" یا "بہ تیج"

شن : (تَمْ مَسْ) شت، شنگ

شن : (تَمْ مَسْ) شزن، شتگی یا شتگی کہ آپ و واہشت انت

تناب

تمیز

تناب : (تَنْ نَابْ) تحت تیج، پتیس روت کہ بہ بندیک گو پنگ - (بچار شت)

تناب : (تَنْ نَابْ) آپ و شتیک، ہمازمین کہ آزمان گندانت بے آپ لاش بدس انت

تنادنی : (تَنْ نَا) دس، تاکہ آوہدی، داکہ آوہدی

تناوہدی : (تَنْ نَا) دھ، دنی، بچار "تنادنی"

تنیک : (تَنْ نِکْ) بچار "تنیک"

تنیل : (تَنْ نِکْ) بچار "تنیل"

تنبو : (تَنْ نَبْ) بچار "تنبو"

تنبور : (تَنْ نَبْ) بچار "تنبور"

تنبورگ : (تَنْ نَبْ) بچار "تنبورگ"

تنبرگ : (تَنْ نَبْ) بچار "تنبرگ"

تنپ : (تَنْ نَبْ) بچار "تنپ"

- تنتورا : (تَن تُو - را) بچار تمبتورا "یا بچار" دتورا •
- رتجاری : (تَن - جاری) تننگا ہزاں "تاں کہ رتجاری" (کچھ وگالوار)
- رتج : (تَن جُ) تھت و تنجک و جند و نام "تنجک" ہر مانگال ہزاں "رتج" •
- رتجک : (تَن - چک) سک ٹھربندگ و پٹایک و ٹٹایک • تھت و تنجک : ہزاں آئی و ہر دو میں گور باسک و سرون و یاد دانی دارانی نیاچی و ہالیکس جاگ و پسادگو پگ و پڑکنگ (اے سادان تھت و روت گوش آنت)
- رتجوک : (تَن جُ وک) ہامردم کہ تھت یاد گرانچس چیزے رتج ایت • ہاساد کہ گوں آئی و تھت و رتج آنت
- رتند : (تَن ڈ) موکو و رتند کہ موکو و وقی و پستاراں چوک گڑیں دایے و جوڑے کنت • ہلوہ یاد گ چیزے کہ دیر و ایر بہیت رتند بند ایت ہزاں سہرہ و پڑ بند ایت - ۲ - ذراہیں سادے و سر و بازیں بلے بند آنت کہ ایشانی سر و ایرتاں بند آنت • (بچار بٹ)
- رتند : (تَن ڈ) بچار رتند •
- رتندگ : (تَن وگ) رتند بندگ یا رتند وڈیں چیزے جوڑکنگ ، رتند و گڑگ •

تند

تند لان : (تَن - لان) گدہ و راجی و اقامت WARP آنت PPB, LWD; TANDILAN: WARP AND WOOF
موجھنا و اوانگ WEPT-WOOF

تندو : (تَن - ڈو) ہا چیز کہ چومو کو و رتند بہ بہیت • تامرو ، شینکو ، رگو • موکو و جند • ہا کہ رتند بند ایت •
تندور : (تَن - ڈور) ترن و یا ترین : زانگیں چیزے کہ ہا جھلیں کل و گوش آنت کہ آئی و تہ و آس روک کن آنت و رگیں رتج آنت •

تندیر : (تَن - دی ز) بچار "تندور" •
تنز : (تَن ز) ترن ، سنگان ۲ - آباد و پڑوس اشتر و گوشت کہ چہ بازی کار و رتج ایت گوش آنت "تنزے و کونگ تنز اٹک ، تنز کونگیں و آڈل اٹگیں" تنز "کنت ہزاں گوشت و رتج ایت •
تنزگ : (تَن زگ) چہ زمین و ٹنگے و یا چہ نل یاد دیوال یاد گرانچس جاگھے و کہ آئی و تہ و آب یگانگیں آپ بہ بہیت گوں نورو ہر بیگ و یاد گ نیتوے و گوات و گوں نورو و آیک بے گوں حمے گوات و آب یا گند ہم مکیں در بہیت گوں •
تنزینگ : (تَن زے - نگ) تنزگ و "بکار گال" • چٹکے و کولاپ و شس نہ بہیت برے برے چہ لاپ و گوات کہ گوات

کیت گون عے گوات ۽ مکین آپین درائی هم کیت گوش انت "چک ۽ تنرینک"۔

تنش : (ت ن ش) تش۔ تیش۔ بچار "تش" وارپوش ۽ تش یکہ واڑہ ۽ تش باسگ تیش ۽ (بچار ت)

تنشود : (ت ن شود) مُردگ ۽ شودگ ۽ پن ۽ دراجین تنگ۔ بچار "تنشود" *

تنک : (ت ن ک) چراه اتان۔ بازار۔ مینگانی یا بازار ۽ هماراه که پراه نہ انت (گلی، کوچہ)۔ نزیک۔ تنک ۽ دمک،

تنک ۽ نزیک، کوہ ۽ تنک۔ ۲۔ بلوچستان ۽ جاگھے ۽ نام انت۔

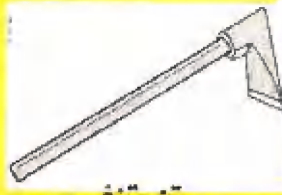
تنک : (ت ن ک) بز ۽ چت، پنیں چیز که زندہ انت اک : کاگد، گد، تنگ۔ بے پدو ۽ درست بز تنک

انت۔ اے ۽ تنک "۽ بز پنیں چیز بیت آکه پن نہ انت ۽ آیان ۽ زندہ ۽ بارگ" ۽ کال کار مرد بنت طب : تنک :

روان (مذغلینط)۔ تنک۔ پا : تنک۔ سن : تنک "روان" تنک آپ : هود ۽ که دریاء آپ کم بیت "کم آب"

تنک اگل ۽ کم اگل، کم زانت تنک بز : تنکین تنک ۽ پن : هما چیز که آئی ۽ پن تنک انت۔ تنک بند : هما مردم ۽ بیل ۽ بند

۽ نازدک انت۔ باره بند، بارگ بند۔ تنک پوست : هما ساهدار که پوست ۽ تنک انت۔ تنک تاک : هما درچک یا واکلی که

تش/تنش

تاک ۽ تنک انت۔ تنک جان : بچار تنک بند۔ تنک دپ : هما چیز که دپ ۽ تنک انت۔ تنک دون : هما جاگد یا دیوال که

تنک تنک دونک۔ تنک دیم : هما مردم که دیم ۽ نازدک انت۔ تنک رگ : هما مردم که گنت ۽ تنک انت "تنک گنت"۔

تنک زانت : کم زانت، کم اگل۔ تنک زانگ : کم زانگ، کم اگل۔ تنک سستا۔ تنک گند : هما دگران کم لیک رایت،

کم دید۔ تنک گنت : بچار تنک رگ۔ تنک مید : هما که مید ۽ تنک انت یا ۽ تنک ۽ تنک بوتک انت تنک ناکن : هما

مردم که ناکن ۽ تنک انت۔ تنک مَر : لاگد، نزور ۽ آنتک مری کچی جلوہ دیان انت هرگور ۽ (شعلچہ کار)

تنک کار : (ت ن ک) کار۔ درمائے که زرگر تلاء ۽ نگرہ ۽ دگر انچین مادانا گون همیشه ۽ لهم کن انت۔

تنک بن : (ت ن ک) بن ۽ پن ۽ تنک "انت"۔

تنک شکر لیکاں : (ت ن ک) شکر ک بی۔ گان ۽ سراز ۽ چکور کان ۽ چیر من کور ۽ چند ۽ کش ۽ شمرے که مچ ۽ بازار مان۔

تنکی : (ت ن ک) کئی ۽ چرائی اتان۔ نزیکی۔

تنکی : (ت ن ک) کئی ۽ بزی ۽ چپ۔

تنگیں : (ت ن گ) پڑھیں اناں، ہا چہ کر تنگ بہ بیت پڑا ہمد بیت چہ ہامزن شیب، شیاں یے کہ چہ گورہ بچاں کاہنت، کیچہ کورہ ایر پرچ انت کہ محشوریں ایش انت : ۱۔ گرگ ۲۔ پڑھیں ۳۔ کھوڑا ۴۔ گٹکانی ۵۔ کیساک ۶۔ جنرات ۔

تنگیں : (ت ن گ) یک ے (ن) بریں چپ ۔ ہاک تنگ انت اک : تنگیں کالگد، تنگیں گ، تنگیں تنگ ۔

تنگ : (ت ن گ) ونی سر و دت تنجک ہوگ ۲۔ تندہ بندگ اک : موکوشن ایت ۳۔ شینگ "تن انت" تامل بندگ بے تنگیں سے سیمی برہ شینگال تنگ (ہانی مشیہ مرید) براں ماناشانگ، تاملور ایش گونگ ۔

تنگ : (ت ن گ) بار و نیم ۵۔ ہاساد کہ اولاک ۶۔ سینگ ۷۔ بستگ کہ رھت، پالام یازین ۸۔ دار ایت ۹۔ بر و تنگ : یک سادے کہ گوں ہسپا ۱۰۔ بستگ کہ دیم ۱۱۔ یک مردے کش ایت ۱۲۔ کہ حاک روت ۱۳۔ پہ آسانی کشگ بہ بیت ۱۴۔ تنگ ۱۵۔ وار بڑگ بے زور ۱۶۔ پیدائش

تنگ (ت ن گ) آپ، شیر یا دوگ انچیں آپنکے مزین گئے ایر برگ یک آئی ۱۷۔ اندازگ اک : تنگے آپ، تنگے شیر، دریا اگاں سور انت بے تنگے گرگ بیت، "تنگ ہر و ہد گرگ" بیت، چہ گٹ ۱۸۔ گلاٹ ہر دو میناں مسترانت ۔

تنگ : (ت ن گ) تنگ، تنگ، ہاسا ہدار کہ پہ آپ ۱۹۔ ورگ ۲۰۔ تلوس ایت ۲۱۔ بے تاحیر انت ۔

تنگار : (ت ن گ) گار ۲۲۔ آپن چہ پہ ترندی در ایک ۲۳۔ لٹ بیگ یا کمان بیگ ۲۴۔ چگ ۔ اگاں تنگار بارگ بیت گڑا ہیشار انت ۔ زندی ہیشار ۔ تنگار بندگ : آپ ۲۵۔ چہ نوک، نل یا کہ زور مندیں چنگ ۲۶۔ تنگار دیگ : آپ یا آبدست ۲۷۔ تنگار ورگ، تنگار گرگ، تنگارگ ۔

تنگار : (ت ن گ) تنگ، تنگار ۲۸۔ آپ گرگ براں تنگے گرگ ۔

تنگاری : (ت ن گ) گا۔ ری، کروچیں پچے کہ دانگ ۲۹۔ سحر انت ۔

تنگدر : (ت ن گ) دز ۳۰۔ سر بازو ۳۱۔ دیکور ۳۲۔ دیم پہ دیم ۳۳۔ دومی دست ۳۴۔ رور درانک شھرے ۔

تنگدست : (ت ن گ) دس ۳۵۔ ہا مردم کہ آئی ۳۶۔ دست ۳۷۔ زور ۳۸۔ مرتے مر بیت براں وار، گریب، بڑکار، بے ہچ ۔

تنگدل : (ت ن گ) دل، گجت، ہاک وژدل نہ انت ۔

تنگر : (ت ن گ) گز ۳۹۔ PPB, LWS; THANGUREN MARDAN: BARRAGARTS: those who indulged in boastful talks

بے پتی زور ۴۰۔ اے گال تنگرو (THANGROO) انت ۔

تنگرو : (ت ن گ) زور ۴۱۔ PPB, LWD; THANGRU; Boosting and baringing

تنگرو : (ت ن گ) زور، ہا مردم کہ ہر و ہد ۴۲۔ انگ ۴۳۔ روٹے ۴۴۔ انت ۔ بے ریائیں مردم ۔

تنگ کنگ : (ت ن گ) ک ن گ ۴۵۔ پڑھیں چیز پڑا ہی ۴۶۔ کم کنگ ۔ مردے ۴۷۔ پریش ن کنگ ۔ بارے ۴۸۔ تنگ کنگ ۔

ہم تنگ کنگ براں ہر دو مین تنگاں یکیں گرائی ۴۹۔ کنگ، ہم سنگ کنگ ۔

تنگلگ : (ت ن گ) گن ۵۰۔ آپن چیز یا آپ ۵۱۔ پہ مزین ۵۲۔ گٹ ورگ ۔ بچک ورگ، یکپارگ ورگ ۔

تنگو : (ت ن گ) ۵۱۔ تلاء، شھر ۔ مردے ۵۲۔ نام بادشاہ ختا وختن است ۔ بقی

تنگہ : (تَن گَہ) تنگہ، تلاء، سھر (تنگ : مقداری از زر و پول باشد بق)
تشل : (تَن تَن) تشنگ، سکت باز تشنگیں مردم۔

تشلک : (تَن تَن) تشل، تشنگ۔

تننگا : (تَن تَن) گال، اے گال بندہ، تا آئیگ، یا "تا آئیگ" انت کہ ایشیء باز رنگ، خوش انت کہ آیاں ایشیں
ایشی انت : "تننگ، تننگ، تننگ، تاں آئیگ،" بے اے گال یکجا کنگ، یک گالے "تننگا" جوڑ کنگ بوئنگ
کہ بزانت ے ہا "تا آئیگ" انت ماگویشیں "پلائی تننگا نہ شتنگ" اے درستیں گالانی تہ، مہجیج، آب "ت" و
"د" ہم گوشگ، نیتنگ راست انت بزاں "تننگا" "د" "تننگا" یک انت۔ اے گال درست چو کہ یک گالے و
"تننگا، تننگا، تننگا" نیتنگ لورٹ انت۔ ہم رنگ، "تننگا" "د" "تننگا" "د" "تننگا" "د" گال۔

تننگتا : (تَن تَن) گ۔ تا، بچار "تننگا"

تننگے : (تَن تَن) گ۔ تا، بچار "تننگا"

تنور : (تَن تَن) نور، تروتن

تنھا : (تَن تَن) ہا، پارسی انت بلوچیء ایشیء "تنھا گوش انت بچار "تنھا"۔

تننگ : (تَن تَن) نی گ، بچار "تننگ"

تننگا : (تَن تَن) گال، بچار "تننگا"

تننگتا : (تَن تَن) گ۔ تا، بچار "تننگا"

تننگتا : (تَن تَن) نی گ، تا، بچار "تننگا"

تننگے : (تَن تَن) نی گ، تا، بچار "تننگا"

تو : (تَو) دیم و مردم و خوشگ بیت۔ دو مردم انت پتے و خوش ایت "من" و دودلی گوش ایت "تو"۔

تو : (تَو) یا کہ توہ : سیر ہرچ بزاں ہماز کہ کسے و سیر و سیر و ہرچ ہنت۔ بانور و سالونک و گد و مہج و سھر و

سھتاں ابید (توی : جشن و مہمانی باشد و ترکان عروسی را "توی" گویند (بق)

توار : (تَو) آواز، مزین برمش، چو کہ، گوانک، گالوار، توار کنگ، چیزے و توار و در آئیگ، گوانک کنگ

آواز کنگ، توار جنگ، گوانک جنگ۔ دل و توار، پادینک و توار، دپ و توار، ٹوپ یا تینگ و توار، کور و توار،

"دھل و توار و خوش انت : لٹ و توار۔

توار پیت : (تَو) وار۔ پی ت، پیتوار : چو کہ مکین پتن تشنگیں تیر و وریں پیت کہ مردم یا ساز یا دگر چیزے و

آواز ہمیشی و تہ و گرگ و دارگ بیت کہ پد و استنگ بیت۔

توارینگ : (تَو) وار۔ رے۔ نگ) انچوش کنگ کہ توار بکت۔ باجلا و نگش توار پر ماگ۔ "مرچی من و نگش توارینگ و

توازا : (تَو) آواز، گوشکند، ہا گوشکند و تماش کہ آئی و تہ و کسے و دلازاری مہ بیت۔ ایشی و چنگان چرک و بھو

چتر و کلنڈ "انت کہ آئی تہ و مردم و ایر جنگ و بد گوشگ مراد انت۔

تَوَال : (ت و - وَا ل) مُتَّكَافِ زَبَان ۽ شَلْوَار۔

تَوَام : (ت و - وَا م) تَمَام، سَرِجَم، پورا۔ *

تَوَبَ : (ت و - بَ و) تَارِي ۽ "تَوْبَةُ"

تَوَبَ : (ت و - بَ و) بَچَار "تَوَبَ"

تَوَبَ : (ت و - بَ و) چَ پيش ۽ تَگرَ جو رَگَر تَگِيں لوگ کَ سَرِجَ ۽ گِرَ دِ اَنَت۔ (بَچَار مُت)

تَوِيَان : (ت و - پَ اَن) دَرِيَاءُ گُوَات کَ سَکَ بَکَش اِيَت ۽ گُوَرَم بَ بِيَت۔ هُشَکِي ۽ گُوَات بَار بَکَش اِيَت۔ چَٹ،

تَمَب، بِيگُوَاه، ۲۔ سَکِيں مَزِيں شَوَر ۽ جَاک۔ تَوِيَانِي کَنگ، پَ کَار ۽ کَنگ سَکِيں مَزِيں زَوَر ۽ اِشْتَا پِي کَنگ۔ هِيَا هِيَا۔

تَوِيَنِيک : (ت و - پَ کَن) تَمَبَنگ، دُمَبَال، تِيرَاسِي، آسْتِير۔

تَوُت : (ت و - ث) مُکَرَّ ۽ کَلِينِگ ۽ گُوَش اَنَت "تَوُت کَن"

تَوُت : (ت و - ث) تَوُد نِيگَ (شَهِيَت) اِيَشِي ۽ تَاک زَمِستَان ۽ پَرِچ اَنَت۔

تَوَبَ

تَوُتَرُو : (ت و - ث - رُو) دَرَا جِيں سَرِنَار نَگِيں لِيَبُو کَ کَ هُپَ کَنگ تَوَار کَنَت۔ هَر رَنگِيں لِيَبُو کَ کَ هُپَ کَنگ ۽

تَوَار بَکَنَت۔ تَوُتَرُو شَلْوَار؛ هَا تَنگِيں شَلْوَار يَ اِپْتَلُون کَ گُون پَادَاں لُچَ اَنگ، دَر دَوِج۔ (چَوَرِي دَار پَانجَامَ)

تَوُتَرِي : (ت و - ث - رِي) دَر مَان کَا هِي کَ اِيَشِي ۽ بَر چَو کَ اِسْپُست ۽ بَر اَنَت بَلُوچ اِيَشِي ۽ بَر گُون دُرُت ۽ هَوَر دُرُش

اَنَت پَر لِيَس ۽ هَا تَر ۽

تَوُتَک : (ت و - ث - کَن) چَم ۽ تِيلِگ ۽ سِيَا هَگ ۽ تَر ۽ سِيَا هَ تَرِيں اَنگ، دِيَدُوک، گَنَدُوک۔

تَوُت مَوُت : (ت و - ث - مَوُت) زَنَد ۽ پَنَد، بِي تَوَار، بِي سَکَ۔

تَوُتُو : (ت و - ث - و) مُتَّكَافِ زَبَان ۽ مُرَگ ۽ گُوَش اَنَت۔ تَوُتِي، مِيَتُو۔

تَوُتِي : (ت و - ث - ي) مِيَتُو، مُرَگ۔

تَوُج : (ت و - ج) نَا دَر اَمِي يِي، تَوُج ۽ رَگ : رَگَ کَ مَرَدَم ۽ گَپَت ۲۔ دُرِچَک ۽ نَام اَنَت۔

تَوُجِدَان : (ت و - ج - دَان) بَلُوچِستَان ۽ جَاگَ ۽ نَام اَنَت۔ هَا جَاگَ کَ تَوُج ۽ دُرِچَک بَار اَنَت

● توجیل : (ت و ج ی ل) مشکل مگر انیں کارء آسان کنگ ۽ راہ مریجنده مشکلیں توجیلاں کماشاں پیسر کنلات .
(شعلہ کار پازل) ، توجیل کنگ : جھڈے پہ الائج ۽ کنگ - (الاج .

● تود : (ت و ذ) گمان ، گت ، اُمیت ، دلمانگی ، چیزے هست بیگ ۽ اُمیت - تود برگ : بزناں گمان کنگ ، اُمیت دارگ - گت گرگ ، درور " تو تود برے کے اے جاگہ ۽ آسک بیت " من تود نہ براں کہ اے کوهاں آپ بیت " سے دُش نہ بارت تود انگت زندگی انت سید .

● تود : (ت و ذ) توت ، پا : توت ، تود تازی : توت ، توت ، تود . پھ : ۱۲ (توت ، توت)

● تور : (ت و ز) بھل دشت ۽ مردم ڈکار ۽ گوز ۽ گوش انت . ۲ - باز جاگہ ۽ تیر ۽ ہم گوش انت

● تور : (ت و ز) ہاسا کہ آئی ۽ یکسے پین چو تگرده ۽ گوچنگ کہ مردم دنی پشت ۽ ایرگنت دومی سید ۽ سچ ۽ ماں تیزین ایت ۽ سچ ۽ سرکپ ایت - (بجارت)

● تور : (ت و ز) پتین ماہیگ ۽ زلت .

● تور : (ت و ز) تورگ ۽ پرمانگاں بزناں بہ تور ، وزن ، کش

تور

● رنداں اگاں کہ زور بوت - عالی گوں چاکر تور بوت . (بجارت مرستانی)

● تور : (ت و ز) کسانیں ماہیگے بلے لاپ مگردن ۽ بون دانکہ دُش ۽ گوات انت . ایشی ۽ "تورتور" ہم گوش انت - سک زند ، بے کاس ۽ گوات ، گواتیں چیز ، تور گت ، بزناں زند گت .

● تور پد : (ت و ز) پد ۽ سچ ۽ سچ ۽ کپ ۽ کہ تود ۽ جنان کن انت حر یک رندے کہ تور بوز تر جنگ بیت یک "تور پدے" گوش انت ۽ یک "تور پدے" کہ گورے بیت بزناں یک رندے تور ۽ جنگ ۽ یک گورے ۽ کد ۽ مردم بوز ۽ روت ، نوک رستگیں سچ ۽ گوش انت کہ یک "تور پدے" یادو "تور پدے" ۽ شنگ بزناں رستگ .

● تورشت : (ت و ز) رشت (تورگ "نامو (بزناں تورگ ۽ ساء جند ۽ نام) تورگ ، درد ۽ تورشت " .

● تورگ : (ت و ز) درد بوگ ، دوز بوگ ، تورشت ۽ سماکپگ .

● تورگ : (ت و ز) تورگ : وزن کنگ ، نیاس کنگ .

● تورگ : (ت و ز) تیرگ : مزین کیسپیک کہ آرت مان ۽ کن انت - گدے ۽ ہم بیت ۽ مید ۽ ہم بلے مید نیگ ۽ گوشگ راست تر انت

تورم : (ث و۔ رُم) بازیں چکت، ناسگ، کھڑا سگ۔ اباداگ۔ اگاں کسے چکت یا ناسگ باز بہ بنت گوش انت "اے کئی تورم انت"۔

توری : (ت و۔ ری) "اگاں چوش ہم" اک : اگاں چوش ہم بہ بیت کہ من چوش کناں۔ "توری من، تاوان بہ بیت کہ لے کار، کناں"۔

تورینگ : (ث و۔ رے، نگ) انچوش کنگ کہ دگرے، بہ تورایت۔ درد پر ماہگ۔ *

تورینگ : (ث و۔ رے، نگ) کس کنا ٹینگ، وزن کنا ٹینگ۔ *

تورینوک : (ث و۔ رے، نوک) ہما چیز یا ہبر کہ تورین ایت۔ *

تورینوک : (ث و۔ رے، نوک) ہما کرکش، وزن، کار، کنت۔ *

توس : (ث و۔ ش) "توسگ" پر مانگاں بزاں "بہ توس"، "آس، بکش یا چراگ"، "بہ توس"۔ توسوک : اک : ہتوس کہ ٹینگ، "سہر، نیند ایت بزاں ٹنٹے کنت"۔ اے گال، "ٹنٹے کنگ ہم گوش انت" بہ راست تریں گال "ٹنٹے کنگ یا توس" کنگ انت۔

توسک : (ث و۔ س ک) بارگ، تیز اک : کنگ، نیزہ، زہم یا سوچن، بارگ، تیز انت

توسکیں : ہما چیز کہ بارگ، تیز انت، ہما چیز کہ توسک انت۔

توسگ : (ث و۔ سنگ) روکیں چیز، کنگ، بے روک کنگ، گرمی، ٹے سارت کنگ اک : آس، توس، چراگ، توس بزاں بہ کش مے رنگ، ہتوس، چراگ توس، دل توس، مار توس، مار توسگ۔

توسینگ : (ث و۔ س، نگ) انچوش کنگ کہ بہ تس ایت، بے ہوش کنگ پہ جگ یا رگ، گرگ، دمبرا ٹینگ، کھینگ۔

توشش : (ث و۔ ش) چار، موج (دل)۔ تونس، توشش : بے تاہیریں ٹنٹے۔ "پلائی تیج توشش، انت"۔

توشا : (ث و۔ شا) ٹاشیکے (شیر کئی بے) کہ آرت، مروگن، پند انت دراجیں ٹنگ جوڑ کن انت و شکر و تمان، جن انت۔

توشگ : (ث و۔ شک) ہما وردن کہ سات، پر راہ، روزگ بیت۔ ہر وردن، چیزے کہ ایر کنگ بہ بیت

توک : (ث و۔ ک) چیزے گرد، گرد گردن، بکپ ایت۔ ہر گردیں پوست یا دگر پتیں چیزے کہ گردی، چیزے

مان ترینگ بہ بیت۔ دار، توک، گچک، توک، مردم، توک۔ گری یا کہوت، گردن، سیاہیں کشک کہ چو

"توک" انت

توک : (ث و۔ ک) یک چیزے برابریں نیم، جاگ، میانجی، نیام، توک دیگ : گول، سیرا ہیگ، ٹنگ کنگ کہ رند،

مے ٹنگ، میہ ٹولگ بیت۔ توک دیگ : بلوچی، جی، لیب، وقتی بکت، دومی کاتیال، پچکے، میانجی، پر پک

گوزگ۔ مان دیگ۔ توک دیگ : PPB, LWD; TOKDEAGH: to cloth to wrap

توکل : (ث و۔ ک ن) بیہ، ہمت، توکل کنگ : بیہ کنگ، پر کارے، کنگ، چست بوگ کہ بازیں اُمیتے

مہ بیت،

- توکی : (ث و ک ی) بچار "توکیگ"۔
- توکیگ : (ث و ک ی گ) میناچی، نیامی، نیاستاکی۔
- تولا : (ث و ل) دو مسکال (سے سھتر نم) کلداریا چار زترہ کش۔
- تولان : (ث و ل - دان) سرباز، چرتنگ در، چیرگوردر، شیب، و برزتر شھرے کور، و درانک انت
- تولگ : (ث و ل گ) کسانیں رستے ک شھر، ک کھڑکت دڑایت۔
- تولگو : (ث و ل گ و) گردچیں مچے دانگے سھرائت۔ تولگ بریں کچک۔ سھرگیں مردم، سھربیں مردم۔
- تولگور : (ث و ل گ و ز) گوریں ماہیگ، و سست ترین زاتے۔
- تولہ : (ث و ل ہ) بچار "تولا"۔
- توم : (ث و م) دھل، نیگ یادگر در چکے، و بر و عجب و دانگ ک زمین، و کشک بیت۔ نیگ یادگر
- برانی کسانیں گڈگ، ٹم۔ طب : تیم، پا : تخم، تخمہ۔ پھ : ۱۳ ط (توہم، توخم) ۱۴ (توم) قب : توما۔
- ستا : ۳ - ۳۳ - ۶۳ - ۱ (سین : تخم)
- تومکار : (ت و م - کار) بچار "تھکار"۔
- تومن : (ت و م ن) بچار "تومن"۔
- تومی : (ت و م ی) ہاورنایں گورانڈ ک رنگ، و پتومی ایرنگ بیت۔ بزاں یکدم رس ایگیں گورانڈ۔
- تونس : (ت و ن س) تمس یا تمس : بزاں دل پہ یک چیزے نیگ بہیت ایشی و تونس ہم گوش انت (دل سے جھک اٹھنا)
- تونی : (ت و ن ی) منگ، تمب، پا : ستون۔
- توہ : (ت و ہ) بچار "توہ"۔
- توہیگ : (ت و ہ ی گ) بچار "توہیگ"۔
- توہیگ : (ت و ہ ی گ) توہیگ، پشک و توہیگ، جنین و پشک و جیگ و در و دگر رنگیں گڈ ک بارگ بارگ دانگ
- سرجیں جیگ و بون پہ پندول و وت و نزدیک کنت۔
- تونی : (ت و ن ی) بچار "توہیگ"۔
- تہ : (ت ہ) تھ : چیزے و تھی نیگ، وڈن اتان، لاپ، توکی نیگ، لاپی نیگ
- تھار : (ت ہار) سیاہ رنگ، شہرنگ، شپ و رنگ، چراگ و بندیں رنگ، و نیار بندیں رنگ، رنگانی
- بندیں رنگ، روشنائی و چپت۔
- تھاردیم : (ت ہار - دے نم) ہماردم ک ہر دھدیم تھار انت، زھر گتنگ و مورک ٹے مچ انگ۔ چرنچ و
- بڈگ و رند ک تھاری مانسان ایت۔
- تھارگ : (ت ہار - رگ) ہر دھد ک تھاری مانسان ایت یا کرباہ و ک نوکی روشنائی آنا دایت، جدیگ۔
- تھارماہ : (ت ہار - ماہ) ہاشپ ک ماہ نیست، بے ماہیں شپ ک ماہکان نہ انت۔

- تھارمہ : (ت۔ تھار۔ م۔ م۔) بچار "تھارماہ"۔
- تھاروکی : (ت۔ تھار۔ روکی) تھاری۔
- تھارونکی : (ت۔ تھار۔ روکی) بچار "تھاری"۔
- تھاری : (ت۔ تھاری) روشنائی و چپت، تھاریگ و جند۔
- تھت : (ت۔ تھت) ولسگ و چارپادگی کہ پناہ و گندل مائی و سر و کچ کنگ بنت۔ بادشاہی تھت کہ دیوان و آئی و سر و بندایت کہ چونکہ مزین براہداری گروشی و رانت۔
- تھتاک : (ت۔ تھت) تھائی، دپتر یا وانگی و تہ و تاک۔
- تھتال : (ت۔ تھت) یات، ترائنگ، ترائنگ و تھتال۔
- تھت سلیمان : (ت۔ تھت۔ س۔ س۔) مان، ربال سلیمان و تھت کہ گوش آنت چو بالیگراب و بال و کرنگ۔ چنگ گوش آنت "مدگ و دل، تھت سلیمان" لھنیں استارانی نام کہ تازی و ایشاں "بنات النعش" گوش آنت۔
- تھتنگ : (ت۔ تھتنگ) دار و کہ تپن و دراج و تھتنگ چتر آنت "تھتنگ" بیت۔ چہ تھتنگ و دریک و دروازگانی تاک جہر بنت، بوجیک و راجن بندگ بنت۔ پتین چیسہ۔ سگ۔
- تھتیک : (ت۔ تھت۔ ت۔ ت۔) ہانگر و تھت و سر و گندلانی چیر و کچ کنگ بیت۔
- تھجاہ : (ت۔ تھجاہ) پیک چیز و یا کہ کس و انجس جاگے کہ لوگ یا بان و تھتیک بیت، تھت و توکی۔
- تھچوپ : (ت۔ تھچوپ) تھت جن، تھت زد۔
- تھزد : (ت۔ تھزد) ہمار دم کہ جنگ بوتنگ بے سر و آئی و ٹپ پر نیست بے لاپ و سینگ و دگ جاگ تھتیک و تھت آنت و "تھزد کنگ"۔
- تھکش : (ت۔ تھکش) ہمار دم کہ آئی و تھت ہزاں دل و لاپ سگ ہلاک و تھت آنت۔ تھکش کنگ، ہلاک و دیک۔
- تھکلپ : (ت۔ تھکلپ) تھت، ہمار دم کہ سر و زھر و تھت آنت تہ و کلپ آنت۔
- تھقل : (ت۔ تھقل) زھر تام، سگ زھر، گنج تام، گچل تام۔ طب : تلخ۔ پا : تلخ، تلک، پھ : تاخک۔
- تھلچ : (ت۔ تھلچ) کلپ و مردی مردم۔
- تھلگ : (ت۔ تھلگ) درمان و دارگ، زھرین چیز، زھرینک، زھرین درمان، تھلگ و درمان یا درمان و تھلگ۔
- تھم : (ت۔ تھم) توم، ہر دھلے و دانگ کہ کشک بیت، تھم کپ، ہزاں جنین و لاپ و چک و بندگ۔
- تھمیل : (ت۔ تھم۔ م۔) پکارے و کنگ و چار بیگ، بے تھمیل : بے چار، سست۔
- تھمت : (ت۔ تھمت) بہت نام، ایلنگی، پڈ ۲۔ چتھی، مسیت۔
- تھمکار : (ت۔ تھم۔ م۔) گڈ و تھمکار : گڈ و کشک و دھد، گڈ کش (دھمب)، تومکار۔
- تھمیات : (ت۔ تھم۔ م۔) یاٹ، پگر، ستا، تھمیات کنگ : پکر کنگ، ستا کنگ۔
- تھنا : (ت۔ تھنا) ایوک و ہما کہ کس آئی و ہمراہ نہ آنت، بے ہمراہ، تا، تھنا (پا : تنہا)۔

تھنائی : (تَ تھ - نا - ری) ایوکی ، بے عمر اسی ۔

تھنکا : (تَ تھ - ن - کا) بچار "تھنا" ۔

تھہ توکی : (تَ تھ - تَ تھ - کنی) تھی توکی ، توکی نینگ ، لاپی نینگ ۔

تھی : (تَ تھ - ری) توکی ، تھہ ، توکی نینگ ۔

تھی : (تَ تھ - ری) تینگ : تنی مال براں توکی مردے مال ۔

تینگ : (تَ تھ - ری - گن) بچار "تھی" ۔

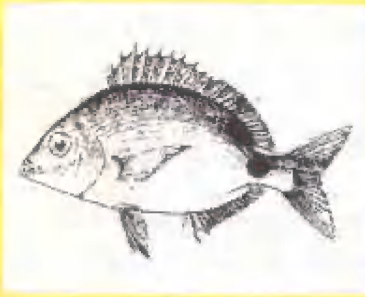
تی : (تَ تی - دوی)

تیاب : (تَ تیاب - دریاہ کتر ، دریاہ دپ کہ آپ تلگ انت ذرہ انت - ذر کنگ

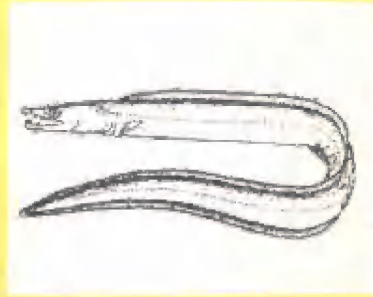
تیاب پ : (تَ تیاب - دپ) تیاب گور ، تیاب کتر - تیاب دپی : تیاب کتر و مندوک ۔

تیاب کتر : (تَ تیاب - کتر) تیاب و گور ، تیاب دپ ۔

تیاب گور : (تَ تیاب - گور) بچار "تیاب کتر" ۔

تیاب

تیابی سانگ

تیابی سانگ : (تَ تیاب - بی + سان گن) کلور زات و ماہیگے ۔ (بچار بت)

تیار : (تَ تیاب - زور مند ، جان مہتر ، مزن شاگ ، ۲ - جریدہ ، ساجو ۔

تینچ : (تَ تی - پ تچ) ٹینٹیل ، زاتیں ماہیگے ، تینچ : "تین + پتچ (چہ پچگ) یا "تین + پتچ" کہ ایشی و

دوبہ سیاہیں گردس پتچے پر انت (بچار بت)

تی پرے : (تَ تی - پرے) دگر گشتے ، دگر برے ، دگر زندے ۔

تیتانل : (تَ تی - ثا - نل) کہانیں مرگے سہ تینانلی مرگ راگیں ۔ ثرائی براں سیر نہ بے ۔

تیتانلی : (تَ تی - ثا - نلی) بچار "تیتانل" ۔

تیتتر : (تَ تی - تَ تَ) سولے ، سولیں ڈر چکے ۔

تیشک : (تَ تی - شک) توٹک : چم و سیاہک و تہ و سیاہک ، گند دک ۔

تیتک : (تَ تی - شک) آتیت ، تیت ، زورچہ ، زور رنگ ۔

تی تی : (تِ تِ - تِ تِ) چیز (کچھ) چھت، خوش انت "بیاتر تی تی دیاں" [پنجگور، ٹنگ و دواج یا آسٹکیں رولج و خوش] - کسانیں نوک ٹرک اٹکیں تاک - ٹی ٹی و چھیں توار

تیجی : (تِ تِ - تِ تِ) ہٹک ٹرک ایت تیجاریت (بوٹ و چٹ) ۲- کاہ یاکٹ رتج کنت، "تیجاریں ہٹک" تیجک : (تِ تِ - تِ تِ) ہٹک باز مھسوریں ول برے، تیجک ل یک برے پل بیت پد و نار بیت پد و گلوڑت بیت پد و کر کوکٹ بیت فی ہج ایت و دتر ایت "تیجک بیت" تیجک و بومار و باز دوست بیت، مارا ہٹی و بومار گپت و کیت و کش و کش و پس ایت باز بر و گٹ و پانچ ایت و ٹنگ و کنت و خوش انت وارت وے ہم، باز بر و انچوش ہم بونگ کہ بوار و تیجک مار و ٹنگ کنگ و تے و ہٹک

تیجوک : (تِ تِ - تِ تِ) ہٹک، ہٹک، سوا سبند و یک سر و پیش و ترندیں بے و تراشے کہ چوڑ و پیش و گوند و چاں کار دنت

تیجول : (تِ تِ - تِ تِ) ہٹک و دل : مھسوریں و لے ڈکارانی بندانی سر و کشک بیت

تیج : (تِ تِ - تِ تِ) چھ پیش و جوڑ کر لگیں نگوں مان کنگ و درپ - بچار تاکدیم 345

تیچک : (تِ تِ - تِ تِ) چٹ (کسانیں تیج)

تیر : (تِ تِ - تِ تِ) توسک سر و دراج بڑیں کار بوج کہ چہ دار، تیرپ یا چہ دگہ مادے جوڑ کنگ بیت کہ کمان ٹینگ و ٹوپاں کار مرد بیت، کمان و تیر - ٹینگ و تیر، لوگ و تیر، چٹانی تیر -

کسے و گوانک و پتو و پر زھر یا پد لوٹی گوانگ "تیرا" پد لوٹی و "ترا تیر نکات" ڈکار و تیر، تیر بند و استار کہ جون و ماہ و بیت و ششی روج و در کایت

تیراس : (تِ تِ - تِ تِ) ہا کار بوج کہ آسیں تیر جنت، آس تیر، ٹینگ، توپک، دُمبال

تیرانک : (تِ تِ - تِ تِ) بچار "تیرک"

تیر باران : (تِ تِ - تِ تِ) تیر جنگ، تیر گوارگ

تیر بند : (تِ تِ - تِ تِ) ٹینگ و تیر بند کن انت کہ مہارت، تیر بند و استار کہ ۲۶ جون و در کایت

تیر بیگ : (تِ تِ - تِ تِ) گوزگ، گوزگ و دوزگ اک : "اے کار و چوشیں پیدا شے نیست کہ ترا مگیم بکنت بے براں تی روج تیر بنت"

تیر پر : (تِ تِ - تِ تِ) تیر و کپک و جاگہ

تیر تاج : (تِ تِ - تِ تِ) تیر تاج، تیر تاج، تیر تاج

تیر دان : (تِ تِ - تِ تِ) جابہ، کمان و تیرانی درپ کہ پخت و بندگ و تیر مان کنگ بیت

تیر دیگ : (تِ تِ - تِ تِ) دیگ (بازاری دوزی) و تیر دیگ و گوزگ : براں دوپک و توک و گوزگ کہ اگاں

جنگ یا گرگ نہ بیت باز گئے بارت - شکار و تیر دیگ : براں شکار و، شکاری و ٹینگ و گوزگ و انچوش ایک کوش جنگ بہ بیت

- تیررس : (تِی-رِ-س) ہموء واک تیررس است بکنت
- تیرشنز : (تِی-رِ-شَن-ز) ہامپنگ کہ گون زو و زور پ دگ و پ رچ تیرشنز است . (MACHINE GUN)
- تیرشنز کنگ : تیرگوار کنگ و کُشگ .
- تیروک : (تِی-رِ-وِک) کسانیں تیر - ۲ - دست یا پا دیا تم یا ریش تیرک جنت براں چک جنت . درد تیرک جنت براں چو تیر و گت بیت .
- تیرکشش : (تِی-رِ-کُشش) کلات یا بادگیری سر بر و یاد یوال و ہامپنگ کہ جنگ و دھو و پ تیر و کُشک کارم جیت (بجارت بیت)
- تیرکمان : (تِی-رِ-ک-مائی) حاکمان کہ تیر جنت .
- تیرکنگ : (تِی-رِ-ک-نگ) پ تندی گوڑگ و گوڑگ ، جنگ و مینگ کنگ پ تپنگ یا ٹوپ و گار و ساد تیرکنگ ، براں ڈگاری کوآشانی گیشینگ کہ پ ساد چک کنگ و چوش بیت .
- تیرکو : (تِی-رِ-کو) کمان و کسانیں تیر ، هر ذرا جیں دارے کہ آئی و سر ٹوسک بہ بیت بلے چہ دستے و ذرا ج تر

تیرکش

تیرچ

- تیرگ : (تِی-رِ-گ) ٹورگ ، چہ سید ، پزیم یا بندیک ، جود کُرتگیں آرت و کسانیں بار دان ، کیتنگ پیلک یا مزین پیلک ، ہامپلک کہ دان سٹ مان کن آنت آئی و ذرا جیں بندان اسپس یا هر و سر مان لگوش آنت کہ وقی کہ میان دارت تیر و ، تیر و .
- تیرگوار : (تِی-رِ-گ-وار) تیر باران ، تیرشنز (MACHINE GUN)
- تیرگچ : (تِی-رِ-گ-چ) کولواہ و دگ و جاگہ و نام انت .
- تیرمار : (تِی-رِ-مار) مار و نراتے .
- تیرمالگ : (تِی-رِ-ما-لگ) پریشان ، ترسگ چہ تاوان و ، چہ بیرانی و ترس و ڈانگ و دود لگ بوگ . تیرمالگ بگ : پ اے گپ و پریشان و دلبر کہ بگ کہ آئی و مال و زو یاد و سستگین چیزے و تاوان مدنت یا کہ آئی و مد جنت .
- تیرماہ : (تِی-رِ-ماہ) ماہ و نام انت . اے ماہ و گندیم تیر جنت براں دار بند است بانکلینگ پل ،

ایشک پل، نیک پل، لیڑہ مست .

تیرنگ : (تے - رنک) مختصر، ہا پسترب مانگیتگیں مجول کہ دگر بدستگیں مجولاں جنگ بیت . ہما
ریشپوری سنگ کہ بدستگیں کتیاں جنگ بیت .

تیرنگی : (تے - رن - گنی) مکتوری ہالیب کہ بدستگیں مجول پٹکریا تیرنگ جنگ بیت . ہرج مجولے کہ چہ رید
درکیت انت بزرگ بیت، پت تیرنگی "ردیں مجولانی پشت ء چو کہ تلک گوزی ء میتے بند انت کہ ہر مجولے کہ چہ میت ء
درکیت فی ورگ بیت .

تیرمچ : (تے - رے - چ) بلوچی کوہنیں لاجے پہ دل ء گرگ ء تاسے ء آپ مان کن انت ، مردم ء
دل ء سر ء سینٹرے ایر کن انت ء تاس ء سینٹرے سر ء ایر کن انت ء سترپ ء آپ کن انت ء مھے تاس ء تہ ء
مانرچ انت . *

تیز : (تے - ز) ترند روک ، راہ ء زوت روک ، زوت ء ترندی کواج . کارچ یازہم یادگانچیں ہر روک یا
دروکیں چیزے کہ بزرگ ء سکت تیز بیت . ایشی ء چت کنت انت . تیز ہبر ، تیز کار ، تیز گام ، تیز
رواج ، تیز آس ۲ - تیس ء کوہنیں نام

تیزاپ : (تے - زاپ) سکتیں تیزیں آپے کہ مردم ء پوست ء اگاں بلک انت سوچ انت ء ہٹ لے کنت
ھے رنگ ء گد ء دگر چیزاں سوچ انت ء ساڑین انت .

تیز آس : (تے - ز - آس) ترندیں مردم ہما کہ آس لے ترند انت .

تیز رواج : (تے - ز - رواج) ہما کہ روگ ء تیز انت . ترند روک ، تیز گام .

تیز گام : (تے - ز - گام) بچار "تیز رواج"

تیس : چہار ء بندن ء گوریچاں سکتیں کوہنیں بندنے کالیشی ء نام مان کوہنیں دپتراں "تیز" انت .

تیسی چہٹ : (تے - سی - چ - ہٹ) چہٹ ء راستے کہ وہدیکہ ہچ انت گوں دست جنگ ء چہ دل ء کپ انت
نام ء بوئے ویش انت ایشی ء بندریں نام بند لانبوج "انت .

تیشگ : (تے - شک) تیش کہ پاری ء "تیشہ" انت .

تیک : (تے - کن) PPB, LWD : TEK : Vaunt ; Brag, Arrow, dart, brand

تیک : (تے - گ) زہم ، سگار "تیغ"

تیل : (تے - ن) باز محکیں ساد ، لڈوگ ، زڈیں محکیں بندیک ، ابریشم ء بند کہ سک محکم بیت . ساکول ،
سندل ، ساکوڑ - لونڈ .

تیل : (تے - ن) ہما پوست کہ چہ ساد ء بن ء چہ اپس ء گردن ء چہ پتہ تنگ ء کرس انت .

تیل : (تے - ن) ہر زاتیں تیل ۲ - تیلگ ء پرمان "تیلانی بن گنچت انت"

تیل : (تے - ن) زات : ہشتیق : ہمسر ہمزات - کد ء بالاد : سند ء سال ، "پلانی تیل مزن انت"

تیلانک : (تے۔ لہ۔ ٹک) گوں دستاں ہینا دیگ، تیلانک دیگ۔

تیلکشش : (تے۔ لی۔ کشش) بچارہ ٹیلکشش۔

تیلگ : (تے۔ لگ) یک چیزے کے گران انت دارانی سہہ شتریان کنگ، یکدار یا بوجگ تیلگ :
بزاں تیلگ، آپ، برگ۔ ہے بوجگ، کہ چہ آپ، درکار انت ایشی، کشگ گوش انت۔ تیلگ، بڑے
کنگ ہم گوش انت بلے کم۔

تیمار : (تے۔ یم۔ مار) تیمارگ، پرمانگال بزاں بہ تیمار، نادرہ، دلگوش کن، مسات۔

تیماردار : (تے۔ یم۔ مار۔ دار) ہاکس کہ نادرہ، دلگوش کنت، مسات، ایت۔

تیمارگ : (تے۔ یم۔ مار۔ رگ) جوان سنگ، دلگوش داری کنگ، نادرہ، تیمارگ۔

تین : (تے۔ ین) بگن پچگ، آسنیں تاپگ۔ باجا، تین (گرموفون کارڈ)، ہرچ پتیں شکیں، مگر دیں چیز۔

» تین ورے تاپگ۔ تو لگ، شیاہیں ناپگ۔

تینموش : (تے۔ ین۔ موش) تین موشیں بگن بچارہ تینی۔

تینی : (تے۔ ین۔ نی) تینگ : چہ برنج یا کنگ یا گلہ، پکلیں تین موش، ایشی، آرت شرد کنگ بیت، تین
سرہ، مشک بیت۔ چہ گلہ، جوڑ کر لگیں چو کاگہ، شک بیت، سھر و گوں برنج، ہوار کن انت بزیں تینی ہم پچ انت۔

تینگ : (تے۔ ین۔ یگ) بچارہ تینی۔

تیوک : (تے۔ وگن) تھنا، یوک۔

تیوگ : (تے۔ وگن) سرجم، کٹیں، درستی، نیم اتاں۔

تیہ : (تے۔ ھ) تازی، ایشی، طبع یا تیج، گوش انت۔ گوش انت کہ اشتر و زاتے کہ عدن، مین و

کوہاں بیت۔ اے پھک جنگلی ہے، کدہ کسان انت، نالے ہم سکت کسان انت۔ اے چہ مردم و بوء سکت

ھزایت، تیج ایت کہ چھ رنگ، گرگ نہ بیت۔ آکوہاں کہ ایشیں انت سکیں گٹ انت کہ مردم ہم شت نہ کن انت

یا کہ انچیں گٹ انت کہ ٹرس ایش بازمان۔ آکوہاں آپ ہم کم انت بے ایشی، بے آپ، چھ نہ بیت۔ گرماگ، آ

کوہاں آپ گٹ ایت یا کہ سکت کم بیت بے ایشی، تین دور نہ دنت۔ ایشی، گرگ و تھنا یک رہ بندے کہ مردم یک

و دو ڈاچی بر انت و ہا کوہاں یلہ دینت اے چہ ملکی اشتران ھز نہ کنت ہمیشکا اے ڈاچی ہم گوں ہا اشتران

ھور بنت، وھدی کوہ و آپ گٹ ایت ملکی ڈاچی پہ آپ، سرجن انت۔ وھدیہ چھ رنگ، آپ ایش نہ رس ایت

گرچہ کوہاں در کاینت و وقی ملک پہ آپ و ورگ، کاینت۔ چوناہیگا، تیہ، ایشانی ہمراہ انت بلے چہ وقی کوہاں

پھک در زکپ انت البت چہ اے کوہاں در آگ و جنگیہ، یک ڈکے کہ تنگ، گٹ انت ھے گٹ و پسر، ماہور چیر

کن انت ھر وھد کہ ڈاچی چے گٹ و گوزانت، تیہ، ہم آمانی ہمراہ انت انچوش کہ تیہ، ماہور و سرہ رس ایت ایشی و

سرہین انت و ماہورے گپت، اے سکیں زورے جنت بے ایشی و دست و پاؤد گردن و مٹا انت و سرہ

تیج انت پہ واری و ملک وے کار انت بلے اے وقی گردن و بھلاؤ نہ کنت گڑا ایشی و گردن و ساد بند انت و سادہ

گوں سکیں گرائیں سنگے بند آنت کہ سرور بُز کُرت مکنت۔ انجیں بر بیت کہ دانکہ ماہے ہم گیشتر اے انجوش آنت، نہ آپ وارت مَناکہ ورگ۔ گوشت اے رِج ایت پھک نزور مَ لاگر مَرگی بیت۔ نی کم کم، چارین آنت اے کہ مَچ پَر روچ گوں مردم اے ہیل دار بیت۔ یک برے کہ ہیل گپت گر اچو کہ دگ اشتران بیت۔ ایشی ہ مسترین جوانی ایش آنت کہ اے راہ اے سگ تیز آنت، تَن اے مَچ پرواہ اے نیست مَ پُشت اے انجوش وشت آنت کہ تو گوش اے کہ تھت ہ سرور نشتگ اے اشتر ہجا دانکہ یک ہزار پوند ہم بیت باز برے یورپ مَ دگ ملک ہ مردم ہم ایشی ہ ہجازیر آنت۔ باز برے ہاڈاچیک کہ کوہ مَ برگ مَ یلہ دیگ بنت چہ مے تیھیں لپڑواں چک چن آنت ہم ایشانی چک شتر بنت بے چو تیھ ہ جندہ نہ بنت تیھار : (تِ بی - عار) شگان، ٹاکور، پیگور، ترن، تیھار، *

تیھڑ : (تِ بی - مَڑ) مَھکم، نہ گیسکیں سُدہ کوہ کہ گوزگ نہ بنت۔

تیھڑ : (تِ بی - مَڑ) پَل کہ بند آنت یک ردے پیشکرز لک کن آنت پدہ آئیانی دُراجی ہ دگ کرزیاشنک یادارے بند آنت۔ کرزی لوگ ہ دیوال ہ کرزانی تہ مَ شنک مان کن آنت۔ (بچار بُت)

تیھڑ

ج

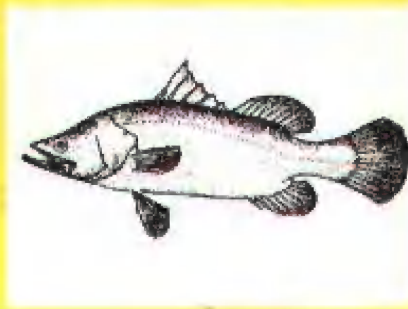
- ج : بڑھی و ششی آب۔
- جا : (ج ا) جاگر + جاد، "جاپہ جا"، بڑاں ہرجا، "جاگک" پرمان بڑاں "بہ جا"۔
- جابل : (ج ا ب ن) چہ دارہ جوڑ کرتگیں گوندوچ کہ گون آئی و پات دوج اُنت : پات دوج یا پادوج (بچاربت)
- جابو : (ج ا ب و) کمان و تیردان کہ آئی و تہ تیران مان کن اُنت، جاپہ، تیردان۔

جابل

- جاپہ : (ج ا ب ہ) بچار "جابو"۔
- جات : (ج ا ت) جاگک و گوندگان۔
- جاتوگ : (ج ا ت و گ) جادوگر بے بلوچانی گورہ، ہما بھر کونک و گش اُنت کہ مردم و دل و کش ایت و جند و بارت۔
- جاتیک : (ج ا ت ی گ) بچار "جاتوگ"۔
- جاتینک : (ج ا ت ی ن ک) جاتگیں۔
- جات : (ج ا ت) یک راجہ کہ بلوچستان و ہم دست کہ ایشانی زبان و "جاتکی" و گش اُنت، سندھی، سرائیکی و جدگالی و لاسی و ہواریں رنگ، ایشانی ملک و نام "کچھی" کہ کلات و سرداری و اُنت۔
- جاتکی : (ج ا ت ک ی) کچھی و سندوکانی زبان کہ چو جدگالی و لاسی زبان و چہ سندھی و سرائیکی، سرسند بیتک۔
- جاتوڑ : (ج ا ت وڑ) پھکیں جٹ و پھوالیں مردم۔ لے گال و جٹوڑ ہم گش اُنت۔
- جادزنی : (ج ا ڈ زنی) دشتیاری و چہ جیسپ زنی و جھل بازارے۔
- جادو : (ج ا د و) جاتگی و کار بھر۔
- جار : (ج ا ر) یہ گیتے ہشتنگ تالان کنگ، ملک و تہ و گوانک و ملک و سہیگ کنگ۔ اعلان [شیرازی : جار۔ صدا]۔

- جاراز : (ج ا ز ا ز) ماسچیکو کہ پورہ نمونہ دانت۔ (کد : ۲۵ س م داں ۱۰۰ س م) (بجارت)
- جار پرنیک : (ج ا ز + پ ن ر س ن گ) ڈنڈور کنگ ایک مردے پر ایک کہ یک گتے پ گوانک تالان بہ کنت۔
- جار تانک : (ج ا ز + تانک) اشتہارہ تاک۔ ANNOUNCEMENT SHEET
- جار جنگ : (ج ا ز + ج ن گ) گوتار کنگ۔
- جار چین : (ج ا ز + چ ی ن) گوانک کنوک۔ مصلوک و سمیگ کنوک۔ جار پرنیک۔ ANNOUNCER
- جار دیم : (ج ا ز۔ دے م) روتاں یا مہتاں کہ اود و جار چاگ بیت۔
- جار نھر : (جار + ن ہر) مہتاں کہ پر جار چاگ یا شنگ کنگ و دیم و بندگ بیت۔
- جاری : (ج ا ر ن ی) "لاؤڈ اسپیکر" LOUDSPEAKER
- جاڑ : (ج اڑ) دو چک کہ یکیں مات و لاپ و بچا پیک بیت۔ جنگ۔ مہراہ۔ (پانی و بری پلوہ و پنگ جاڑ کنگ انت) جاڑ کنگ۔
- جاڑک : (ج ا۔ ک) کسانیں جاڑی تا۔ نامے۔ بلوچی و نامی میں از مکار و وشتوار ودا امرزی محمد جاڑک *
- جاڑو : (ج اڑو) بلوچی کو نہیں دہترانی تہ مزین نامیں رندے کہ پ توجر جوابی مشہور انت۔ "جاڑو جو جواب و مروینی نامے۔
- جاڑی : (ج اڑی) جریدہ و تیار۔ پس و سرمہاں چہ برز پشٹی نیگ، مچ و دو میں کسانیں لو بچانیں چلب، قری گوک یا میش و۔

جاراز

- جاشک : (ج ا ش ک) رو بکتی بلوچستان و بندنے کہ گو سر و نریک و انت۔
- جاک : (ج ا ک) ٹرنڈی گپ جنگ۔ جنگا۔ جاک جنگ۔ جنگا کنگ۔ جاک و جتل۔
- جاک و جتل : (ج ا ک۔ و۔ ج ا ک) بازگپ جنگ و باز مردمانی جاک کہ چہ ایشی و سلواتے بیت۔
- جاک و جیک : (ج ا ک۔ و۔ ج ا ک) جنگا و شور و گون گپ و نران۔ الہوت۔ باوست۔ جاک و جتل۔
- جاگ : (ج ا گ) جاہ، لوگ، گس، بند جاہ، میتگ، ملک، ہمد۔ یک مین کر ٹیگس جاہے۔
- جاگیر : (ج ا۔ گ ی ز) ملکیت۔ جاہداد۔
- جالار : (ج ا ل ا ز) یک روپ و نام انت آسیاب و پریگ PPB. LWD; JHALAR; water wheel
- جالبوت : (ج ا ل ب و ت) بوجیگ و یک راستے۔ کسان ہم بیت و مزین ہم۔
- جالگ : (ج ا ل گ) مہا چنگ چکو میں پیک کہ پ ساد جوڑ کنگ و اشتہارہ گودان و ماہگ و بندگ بیت کہ ہتر منگ و کنت۔
- پس و ہم جالگ کن انت (مرچاں گون گد و ہم جوڑ کنگ بیت)۔
- جام : (ج ا م) بلوچ و یک سرداری زاتے۔ سس بیل و سردار و سرنام۔ درپ ہشتنگ۔ یک نیگ
- جامگ : (ج ا م گ) پشک۔

جامو: (رج ام و) ڈولدار۔ PPB, LWD, JAMO; fitting, well-shaped

جاموٹ: (رج ام وٹ) بلوچ راج وٹکے۔ ⑤ جی میںھیال گھر۔ ایسی انت کہ "بلوچستان ویکٹکے"۔

جامی: (رج ام ی) مردہی نامے۔ ڈولدار۔ ہماکر گوں جام و مسیادی کنت۔ *

جان: (رج ان) مردہ جان بزان جون۔ سہاء، ارداء، جنین، ننگ۔ "جان پر جان و دوست بیت جام ویرچہ جان و" جی و جان۔

جاناور: (رج ا - نا - وڑ) پڑور وکر آور، جان و پڑ، چگ، مزن جون، رستر۔ *

جانبند: (رج ان - ب ن ی) مارگر، جوگی، ہما مارگر یا جوگی کرمواں انجیں نرم و چچپ کنت کہ آیان مارہ رنگ کارمر کنت۔

جان بی بی: (رج ان - بی بی) جنسینی نامے۔

جانخوڑی: (رج ان سچ وٹری) جان وشی، ڈراہی، جان وراہی، سلامتی، جان سلامتی۔ HEALTH

جاندر: (رج ان وڑ) ہما مردم کہ آئی وگد گور و تربیت، جاندر۔

جاندراسی: (رج ان - ڈ - را - جی) بچار "جانخوڑی"۔ *

جان درو: (رج ان وڈی) جان و در وکنگ۔ ناوشی، ناوہی۔ ⑤

جاندر: (رج ان وڑ) ہما مردم کہ کارہ وتی جان و وڈا بیت۔ سستیں مردم، بے کاری مردم، چہ کارہ ورموکیں مردم۔ ⑤

جان دوست: (رج ان ووسٹ) ہما مردم کہ وتی جان و دوست دارا بیت چہ زہمت کشی یا جنگ و۔ ⑤

جانڈائی: (رج ان وائی) یک آرت ورتے کہ آئی وگونی و سہاء "بندیرا" و نشان پر بوتنگ۔

جانشو: (رج ان ش و) بوجیگ یا میل و تہ کار کوکیں مردم۔

جانگ: (رج ان گ) جان بی بی و نیم نام۔

جان کش: (رج ان کش) سستی و کشگ، مردم و وتی جان و اندامانی کشگ و ٹرنہ دارگ۔ ⑤

جان کش: (رج ان کش) سکتیں زہمت، ہما زہمت کہ مردم و تورین بیت۔ ⑤

جانوڑ: (رج ان وڑ) در مانکھ۔

جانوشیر: (رج ان وشی وڑ) در مانکھ۔

جانل: (رج ان ل) بچار "جانگ"۔

جانمانہ: (جا - ن - مانہ) نماز جاہ، مسلہ، نماز و تکر دیا چنگ۔

جانور: (رج ان - وڑ) رستر، جانور۔

جانی: (رج ان ی) نامے، دوستیگ، جینے جانی بزان جبک جانیک۔

جاؤ: (رج او) بلوچستان و جاگے و نام انت۔

جاور: (رج اور) (۱) حال (۲) حالت۔ پا: جاور "ہال" [جاور: بردزن جاور بمعنی حال باشد، چہ جاور

داری؟ مراد آن باشد کہ چہ حال داری ب - ق] پچھ: جاور

جاہ: (رج اہ) جاگ۔ جاہ یارگ، تباہ آرگ، زانگ۔ جاہ جنگ: باہند کنگ، سہڑگ، یہ ٹرنہی چست بڑگ۔ جاہ ویک۔

جاہ گرگ۔ جھ

جاہسیرگ: (رج اہ - یں وڑگ) یہ ٹرنہی چست بڑگ، چاہینگ، باہند کنگ۔ بچار "جھسیرگ"

جاہگ: (رج اھگ) یہ دستان چہینہ وپ و تہ وورت کنگ۔ کنگ و سولان بڑگ ٹے و پیاز جائے۔

- جاہگیر: (ج ا ہ) گ ی ژ، جاگ، گردک، جانشین، نمائندہ، جاہگیری کنگ، نمائندگی کنگ۔
- جاہل: (ج ا ہ ل) گ پت نہ زور، ہر نہ زور، سر پہ نہ برک، یا پ زور گت، نہ متوک، ناواندگ۔
- جاہو: (ج ا ہ و) بچار، جاؤ۔
- جاہورگ: (ج ا ہ و ر گ) وار کنگ، دل سیاہ کنگ، نہ گیگ کنگ (توؤ مارا جاہورت)، پے چیند، چٹاں جہل جنگ، پے آئی، لوگ، نہ تہنگ۔
- جاہ و دیار: (ج ا ہ و ی ا ر) دیے از، ملک، جاگ، بہت جاہ، ملک۔
- جاہیل: (ج ا ہ ی ل) جاگ، جاہیل، گرتگیں، جاتینگ، گاجیل۔
- جب: (ج ب) پیری گوشت، پیری مردم، پیری مردم کہ گوشت، لہر ایت، پست، ٹے، نوخان بیت۔
- جب بار: (ج ب ا ر) سک باز او پار کشتک، سکین مزین او پار، جبار کشت، مزین او پار کشت۔
- جبٹ: (ج ب ٹ) ٹنگ، رتی، گندل، اردو، پھوڑا۔
- جب تہل: (ج ب ت ل) کوہین، دہنگیں، یادگ، پرشگی، باز جاگ، سک دہنگیں۔
- جبڑانک: (ج ب ڈ ا ن ک) جبڑانگی، ہماگت، پے جبڑگ، جنگ بنت۔
- جبڑگ: (ج ب ڈ گ) پے پندیں بے رد، بندیں گت، جنگ، بے گیشتر، گونوت، گت، جنت، یا تلوس، ایت، پے، جبڑگ، گونک، جبڑگ، "جبڑگ"۔
- جبڑگ: (ج ب ڈ ر گ) بچار، "جبڑہ"۔
- جبڑہ: (ج ب ڈ ر ہ) جبڑہ کنگ، پے کارے، جبڑہ کنگ، یا پ زہر، کپارگی، جاہ جنگ، پے بے توری، یا پے تہرندگی۔
- جبڑ: (ج ب ڈ) ہما پیری مردم، پے پیری، آئی، دیم، چل، چل، کز چک، بہ بیت، پے پیری، جبٹ، ٹے، نوخان، بہ بنت، سک، پیری مردم۔
- جبوڑ: (ج ب و ڈ) بچار، "جبڑ"۔
- جبید: (ج ب ی ڈ) گمان، اندازگ، پے گمان، پھگ، یا سر پہ بیگ، پھر بندگ، "من سر پہ بناں بے پے جبید رواں"۔
- جبیرگ: (ج ب ی ر گ) سک گڑگ، سک گڑگ، چر ترس، انا گاہ، چر ترس، گڑگ، و دروگ، یا پریات کنگ۔
- جبین: (ج ب ی ن) سینگ، تھی نینگ، ڈوڈر، ڈوڈر۔
- جبپ: (ج ب پ) بزان، "جبپ، انگ" یا "جبپ، آنگیں"۔ "جبپ" پر مانگال بزاں، "جبپ"۔
- جبیت: (ج ب پ ت) جنگ، "تا"، "انماں"، "دو، بجا"۔
- جبیتی: (ج ب پ ت ی) جتکی، بکجاہی، ہر دو عمر اھی۔
- جبپ جبپ: (ج ب پ ج پ) جب چیں اس بزاں، گپ کوکیں اس، جبوری، اس، زبانک، دیوکیں، یا لبوکیں، اس، چر گری، باب دیوگ، گپ۔
- جبپگ: (ج ب گ) بن گرگ، سچگ، جب چپ، آس گرگ۔
- جبپگ: (ج ب گ) سر پہ چک، جم بوز، شکر جب، ایت، جبر جب، ایت۔
- چینگ: (چ پ ی ن گ) پچوش کنگ، کہ جبپ، ایت، سر پہ چک کنگ، جم کنگ، جبرنگ، شکر جم کنگ۔

جَت : (ج ت ش) جَنگ، گوسٹ، پُوش کہ "آئی، جَت، شیرجَت، جُھاچک کہ کُجام نہیوئے، پچک مشتری، شیرٹے مرسا بیت۔ ۱۔ رنگیں چک زور و ناؤر جہان بنت (دلوت ہم)۔ جُھاچَت، نسبت جَت، پیرجَت، کلام جَت، رپل جَت یا کشتیا دیہ جَت، رنگیں گال پز ووشی گوشتک بنت۔

جَت : (ج ت ش) اُستراتی شوانگ، بگیان، جت پال، بلوچانی زانے کہ رنگدار آنت۔

جَتا : (ج ت ا) جُدا، یکر، گستا، تھنا۔

جَتانی : (ج ت ائی) گستانی، دوری، ویری۔

جَتبند : (ج ت ب ن د) بچار، "جنگ بند"۔

جَتک : (ج ت ک) داز و پیش کہ پوکوئیگ، چوپک، ملہم کنگ، بوتنگ کہ زندانت، اژند، دل و جَنک، چوپک، جتکی آپ۔

جَتک : (ج ت ک) تاء چپ : دو دانگ، جُکے کوش۔ رُہم و جَنک، کارچ و جَنک۔ دوئیں پاد یا دست، دُور،

جَتک : (ج ت ک) کش پکش مان پُچک، دُور رنگ و ملہم کدی چپز، لچہ و گیشتر دسترنگ، دو بند۔

جَتکاپ : (ج ت ک ا پ) جَنک پکینگیں آپ۔ جَنک و گرسنگیں آپ۔

جَتکبند : (ج ت ک ب ن د) جَنکافی بندگ : بزاں دلوت یا اولاک و دوئیں دستاں یکر و بندگ۔ کبہ۔ بندیک۔

جَتک جَنگ : (ج ت ک ج ن گ) دوئیں پاداں پڑا و چست و دُور دیگ۔ چہ برزی جاھے و دُور کنگ، دُور جَنگ۔

جَتکگ : (ج ت ک گ) جَنک بوگ، جَنک نرگ، اژند بوگ۔

جَتکگ : (ج ت ک گ) جَتکی، همراه، ملہم جَنک۔

جَتک و تا : (ج ت ک و تا) جَتکافی ییہ۔

جَتکی : (ج ت ک بی) چہ جَتک و ژند۔ جَنک، جَتک بھاگوک۔

جَتکی : (ج ت ک بی) جیتکی، دستیاری و آئی، کر و گور، نکال، جن پُچکا، "سیب و گوش آنت۔" جی۔

جَتکی : (ج ت ک بی) یا جتو : جَنک جَنگ بے پادانی سہ زندگ و جَنک جَنگ۔ جیتکی جَنگ۔

جَتکی : (ج ت ک بی) دُور و مرھی، دُور و بجا بوگ، دپت و داب کنگ۔ گند بزاں دوئیں "تا" کہ جَتکے بنت۔

جَتکورک : (ج ت ک م و ر ک) بچار، "جدمورک"۔

جَتو : (ج ت ش و) نامے،

جَتوئی : (ج ت ش وئی) بلوچانی یک زانے (زاناں چہ جَت یا جَتو، زنگ)۔

جَت و پیت : (ج ت و پ ت) ناکار میں مردم۔ بے سدی مردم، نرا ناکاری مردم۔

جَتی چپٹ : (ج ت ش تی) چپٹ و راستے : بچار و پچل۔

جُٹ : (ج ت ش) تاسرید، بھول، نرا ناکار، ناوانسدہ۔

جُٹ : (ج ت ش) پسیریں و اچی، مٹ، ہمدرد، همراه۔

جُٹ بار : (ج ت ب ا ر) جُٹے، ہنچیں بار کہ جُٹے زرت بہ کنت۔

جُٹور : (ج ت ش و ر) بچار "جاٹور"۔

جُج : (ج ت ج) سگ پیر۔ مری۔ قاضی۔

جُج : (ج ت ج) گوئد وانی زبان و گور یا گودان و گوش آنت۔

مُجَرّی: (جُڑ ٹی) جُٹ، جُتک، ہمدرد، ہمراہ، ہنور *

ہ کیپ مُجری بیت آنت گوں من، بنگاں۔ مَلّا پاڑل

جُڑینگ: (جُڑے ن گ) آنام دیگ، پُرشنگیں چیزہ آنام دیگ، ہور کنگ۔

جُڑ: (جُڑ) مھرگے، دستونک، مھرگانی زاتے۔

جُڑ: (جُڑ) جُڑعم کلام اللہ سیمی بھر (۲) جُڑگ، پرمانگاں براں ہر جُڑ۔

جُڑگ: (جُڑ گ) سکت کوہنیں سڑاٹگیں، جُتک، ریزانگ، جُند، ژند، زوگ۔

جُڑگ: (جُڑ گ) سُدگ، روگ۔ جُنرگ۔

جُڑم: (جُڑ م) سُدگ، دُجھ، مھکیں اُمیت، اُم۔ (تازی: جُڑم) *

جُڑ: (جُڑ) جُڑ، ہزار، ہزاراٹگیں، اشتہرہ جُڑ کنگ یا اشتہر جُڑ ایت۔

جُڑ: (جُڑ) سکت پیر، جُڑ (جُڑ) جُڑ۔

جُڑان: (جُڑ ژان) کورے کہ چہ روکیت، کیت، سر بازہ فرن کور، کوہ مینگ، جیرا یر برج ایت۔

جُڑن: (جُڑ ژن) زیارت، بھر، کاروان اگاں زیارتے، کُڑ، گوز ایت چیزے ناں چیزے آئی، سرہ ایر کن آنت ہے

جُڑن، انت۔

جُڑنی: (جُڑ نی) ہما دوت یا چیز کہ پر جُڑن، دیگ بیت، ہما مودم کہ جُڑن آئی، دیگی انت۔

جُش: (جُش) پُر براں جُچ انچوش کہ ہاک، پُر نیل، جس، جُل۔

جُست: (جُست) جہات براں تگ۔

جُست: (جُست) دُتو، پول، سوال، جُست کنگ، جُست گرگ، جُست، پد، جُست، پرس۔

جُستار: (جُست ار) میناب، کبلی بلوچ دُشتار، گوش آنت، داستار، دُشتار۔

جُستاد: (جُست ا) پ اؤ، تنگیں مردم پُر ترس، یادگ، تاوان، یم، جُستگیں۔

جُستگ: (جُست گ) مھل، بنگار گال، دیر گومت، تنگ، تنگیں۔ PPB, LWD, JESTAGH: to flee

جُصول: (جُصول) PPB, JASOL: an attack

جُد: (جُد) ماونے (جست)۔ ورمانے

جُک: (جُک) کینگ، کنت، جبیک۔

جُشنگ: (جُش گ) جُک، گُزنگ۔

جُکی: (جُک نی) کینگ، کنتی، ہما کھیک دار انت۔

جُسی: (جُسی) ہما کگوں جس، سیاوی کنت۔ جُسم، نیم نام۔

جُشن: (جُش) پر جُشن، جُشگ، پرمانگاں۔

جُشک: (جُش ک) جُکش، زہر نام۔

جُشگ: (جُش گ) آپیں چیز کہ مھل، آس، سرہ لھڑ، بیت، کم، کم، ہمش ایت۔ چہرہ جُشگ۔

جُک: (جُک) کوہی ڈر چک، گوش آنت کشیم، زات، ڈر چکدارے سیاہ آنت۔ "جک مجب ایت جک، ہانگ مجب ایت

کہوت ماں کلام، ہیک بندایت، شیر، منگ، روگن، ہندگ

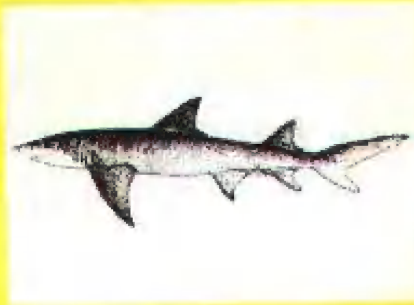
- جکت : (ج ک ٹ) بہ جکت، مبنکار گال، جکتگ، پرمانگال۔
- جکت : (ج ک ٹ) گننگ، جکت بیگ، لک بیت یا گت بیگ، جکت دیگ، جکت جنگ، جکت کنگ، بدیں رنگے، "دنتان"
- جکت : (ج ک ٹ) جکتگ، پرمانگال بزاں "بجکت"
- جکتارینگ : (ج ک ٹ - کا - رے - نگ) جکتگ، پرمانگ، جکتینگ۔
- جکت : (ج ک ٹ) یا (ج ک ٹ) قفل، زھر نام، سکت زھر، جکتک۔
- جکت جنگ : (ج ک ٹ + ج ک ٹ) چم و جکت جنگ، درد و جکت جنگ، کرگ و جکت جنگ۔ بزاں تیرک جنگ۔
- جکت دیگ : (ج ک ٹ + دی گٹ) لٹ، مان زمین، مان وگر چیزے۔
- جکتگ : (ج ک ٹ س گٹ) گون مزین توارے، یک جاگھے، گزندگ، ہالیگین لوگ جکتس ایت، دروین سر جکتس ایت، چم جکتس ایت، نام و توار جکتس ایت۔
- جکتگ : (ج ک ٹ) ٹر سینگ، PPB LWD
- جکتگ : (ج ک ٹ گٹ) ہما ٹکگ کر پتلا درکیت و بکل ٹے مان بیت توری نہ بیت بے گیشتر بکل درکیت۔
- جکتگ : (ج ک ٹ گٹ) جکت بیگ یا جنگ۔

جکت

- جکتگ : (ج ک ٹ گٹ) اُشترہ ہندگ۔
- جکتو : (ج ک ٹ و) پتو و جکتو بزاں یکت، یکتو یا یکتل۔
- جکتوک : (ج ک ٹ وکٹ) ہما چیز کر جکت بہ بیت، ہما مودم کر جکت جنان و راہ و روت۔
- جکتون : (ج ک ٹ وکٹ) کھل، زیش جکتون انت، بزاں کھل انت کر تے هست۔
- جکتی : (ج ک ٹ ک ی) ٹوسک دنتان، گنٹگی۔
- جکتیگور : (ج ک ی گٹ وکٹ) بلوچستان و جاگھے و نام انت، سربازہ کورہ چیر تری شھرے کر چہ باپتان، ہم چیر انت۔
- جکتینگ : (ج ک ٹ - ک - رے - نگ) انجوش کنگ کر بہ جکت ایت۔ *
- جکت : (ج ک ٹ) سنگارہ ہما بھر کر گو کافی گردن و انت۔ (بچاربت)
- جکت بیگ : ہم جکت بوگ، جکت بیگ ہما رمی، تچگ۔
- جکت : (ج ک ٹ) گج۔
- جکتگا : (ج ک ٹ گٹ) کوتار، دامی، گون بزیں توار و گٹ جنگ۔
- جکتگاہ : (ج ک ٹ گٹ اہ) بچار "جکتگا"

- جگر : (ج گ ژ) ہونگوشت، مچھری کے بیشتر ساهدار بدن و تہ ہون جو کنت۔
- جگر : (ج گ ژ) "جگر" پر مانگال "پر جگر" بڑاں پر پچھو برو، پلکت۔
- جگر : (ج گ ژ) کوھی ڈرچے کے ایشی و برکت دش انت بلے باز ورے لاپ پھک و بند بیت۔ اسے ڈرچک و تاک گوں شامال انخوش پر پچھ انت تو گوشے زانال پر سسر پچھینگ انت۔ چہ دور و جو کہ ریزک و انت سکتیں مزنیں جگر کدہ کلیرے بیت ہے "تاک کلیر و انگ انت جگر و گوں لنڈ وریں براں" "تووت جگرے کے بار و ملٹائے"۔
- جگراں وارو : (ج گ ژ + و ا و) وشتیاری و پل و روکیت و بازارے و نام انت۔
- جگر بند : (ج گ ژ + ب ن ڈ) ہمارگ و ریشک کہ جگر ایش گوں دل و پچاں بستگ۔ چکت، سکتیں دوستیں مردم، دوستار۔
- جگر ترک : (ج گ ژ + ت ر ک) و لاپ، جگر و، ترسوک۔
- جگر جاہ : (ج گ ژ + ج ا ہ) بچار "جگر جہ"۔
- جگر جہ : (ج گ ژ - ج ہ) جگر و جاگ، جگر بند۔
- جگر و : (ج گ ژ و) فرن کور و ہما جاگ کہ آپ ایر رچ ایت، بلے پچھکیں کور و آپ۔ لچہ گوشے غش ایت۔

جگری هام

- "چہ جگر وانی ریدگیں سنگاں"
- جگر وگ : (ج گ ژ و گ) سکتیں و لیں گندیے۔
- جگر ریش : (ج گ ژ + رے ش) دل سیاہ، دل ریش۔
- جگرگ : (ج گ ژ گ) لنگ، کس و حال نہ دیگ وچہ ترس و لنگ، چیر اندری تچک و وگ۔
- جگر گوشگ : (ج گ ژ + گ و ش گ) جگر و ہما کور کہ گوں جگر و ہور انت بلے گیش انت، وراج انت کدہ و لنگ و زندی و دومور و انگ بیت۔ چہ جگر و ہم دش تر انت۔ سگ دوستیں مردم، گیشتر و دوستیگیں چکت و نماسگ و کار مرد بیت۔
- جگر و : (ج گ ژ و) سگ تر سگ، و لواریگ، و لشرک۔
- جگر وار : (ج گ ژ + و ا ر) جگر و وروک بڑاں دل سیاہ کنوک، بیزار کنوک۔
- جگری هام : (ج - گ - ری - ہام) پاگاس و زات و ماہیگ (کد : ۳۱۰ س م اندازہ) (بجارت)
- جگریگ : (ج گ ژ ری گ) سرا و چہ ابند و جھل شمرے کہ مچھے مان و شیبے ہم هست انت۔
- جگ : (ج گ ژ گ) جگینگ، ترا مبلینگ، سر و چیر کنگ، لگتال کنگ، چیزے و سر و یا تہ لگت مان لگت کنگ، چیزے و سر و ادشتگ و آئی و سر و پچک۔

جنگلی: (جنگ لئی) ہمالوپ کہ سنگار شیر گول جنگ و ہمنگ کنت۔

جنگو: (جنگ گٹ و) ہمار دم کہ کردے نیست بے وت و مزن ایک ایت۔

جگین: (جگ ی ن) ٹکے * بلوچستان و جاشک و نریک جاگھے و نام انت۔

جل: (ج ل) گرمیں پڑ۔ دریاء آپ جل جنت بزان شہم ایت " پلائی پے زتر و جل جنت " بزان پے زتر و سکت بے تاحیر انت۔
سکین گرمیں بیروچ۔ سکین گرم۔

جل: (ج ل) سگ برداشت، "توایشی و جل و کرت زکن ٹے، جہان جل، مہمان جل، تنی جل و ہدا بکنت۔

(۲) چہ پات و بمبوئی و غبی جو گرتگیں درپے کہ مید پے نیم و زندگ دارگ و ہاتر و کار مردوٹے کن انت کہ دیا و تہ و نگر کنگ بیت۔

(۳) یک ماہورے کہ آڑنگ و ماہیگاں گول ہمیشی و چہ مزین و اڑ و کش انت و بوجیگ و مان کش انت۔ (۴) چہ " جنگ و

پرمانگاں بزان بجل۔ جمل جمل: دار مدار، ماماگ۔ (۵) ہینرک و دار کہ منتگ و کار مرد بیت۔ (۶) مے رنگ و چو کلندر و

پوکیں پس۔ جنوکیں گول و وروکیں لیڑ و جل کن انت۔

جل: (ج ل) بلوچستان و تیاب کر و کراچی و نریک و یک جاگھے کہ آئی و کوہ و سر و چراگے صت کہ شپ و پے گراب و
بوجیگاں رصوچ انت۔

جل: (ج ل) بے پڑی گالی، ارسک، اشترا یا پس و ہرو و بڈ و جل کہ توک و پارینر و منگ انت۔

[شیرازی: جل: پارچہ ای کہ زیر پالون اندازند]

جلاب: (ج ل اب) مردی نامے۔ کشوک۔

جلاب: (ج ل اب) ہمار مان کہ چہ آئی و ورگ و لاپ و ج ابیت، ریتاچک۔

جلاد: (ج ل اد) کشوک (پسر کلری پرمان و)۔ EXECUTIONER

جلار: (ج ل) دریا و ماہے دوہر و "جوار" بیت و دوہر و "جلار" جوار و وھد و آپ بیل و باز دیم و کیت و آلاد

و باز رتج و بزان گشت و روت۔ جوار و وھد و آپ بیل و کم دیم و کیت و آلاد و کم رتج و روت۔ جوار و زور و رتج ماہ و

۲۸ و بگر دانکہ ۴ و ۴ دومی رند و ماہ ۱۲ و بگر دانکہ ماہ ۱۴ و انت، جلال و زور و رتج ماہ ۶ و بگر دانکہ ماہ ۱۱ و ۱۲ دوی

رند و ماہ ۲۱ و بگر دانکہ ماہ ۲۶ و انت۔

جلاک: (ج ل اک) گزگ کہ چہ مات و لاپ و لاپ و پیداگ بیت، آئی و اولی لڈ۔

جلالی کلاک: (ج ل ای ک) ک ل ل گ، سر باز و چہ جگرگ و چیر شپے۔

جلانی: (ج ل ای) مردی نامے۔

جلایک: (ج ل ای گ) یا جلاہگ: کشگ، ژند کنگ ساد یا مے رنگیں بندے و۔

جلت: (ج ل ب) مردی نامے۔

جلب کش: (ج ل ب کش) کسے و رند و پے امیت گول بیگ۔

جل تچ: (ج ل تچ) ماہیگ، بٹا، امبی گڈگ، پریل یا دگر چیزے و گرمیں پڑانی (جلانی) تہ و پچگ۔

جلپرگ: (ج ل پ زرگ) بچار " جٹک پڑگ"۔

جلد: (ج ل ڈ) پوش، پوست، کتاب، جلد، ہیک جلد و انت (۲) ہالہم و لیناری پوش کہ ٹنگ یا دلوت و چٹ

ہمانی و تہ و انت و پیداگ بیت۔ (۳) روت۔

جلدی: (ج ل دی) روت، گشار، زیت، وھر، ہیاہیا۔

جلشک : (ج ل ش ک) ترپگ، ترپگ، شتم، جوطگ۔

جاشکاں : (ج ل ش ک اں) ، تریپناک ، تریپوک ، جڑ گڑک .

جَلَاک : (جَلَا لُکَ) مھے جَلَاک کڑگوں آئی، جندیک تاب و نیت۔ کرپا پس یا پشم، ریس آنت۔

جُذْک : (جُذْکُت) کسائیں جُذْک، کُڑھیں جُذْک، ہم کُڑھیں آت۔

جلک پڑگ: (ج ل کٹ + پڑگٹ) جلک + چار دار

(۲) ہمارا گھر چار دروازے رنگ، پیردارگ میت۔

جَلگ: (جَ کُ گ) آس دیگ، پُتر و شگ دیگ (۲) جل جنگ دریاء سورسِ آپ، جل کنگ دریاء سورسِ آپ۔

جل جنگ: پیک چیزے، سکتے تھے۔

جنگ : (جٹ لٹ) (۱) بچک، سنگ، اولاک و جنگ سواری ۶ (۲) منزل کنگ، ساسار کنگ، (۳) ہمارا ہاں لہو دنگ

دارگ، ماما نگ یوگ، کسے ۶۰ پی میار دارگ، کسے ۶۰ گورہ دارگ، ٹیکے، جنگل بزان دارگ، مہنتل یوگ۔

PPB, LWD, JALLAGH, to pass or spend time

عَلَّامٌ : (ج ل گ م) سکتیں گرمیں جلی کر آس ، ایدمادیگ ، گرد پشت کپ آنت ، سکتیں مزین آس ۔

جُلگَمینگ: (جُ ل گ م نے ن گ) جُلگُمینگ، مُجوٹینگ، دُرچک، بُوں، یا کہ شاہ، گرگ، جُلگَمینگ۔ مُشک و آپ
یا در چرے جُلگَمینگ۔

ملک : (جنگ) : مزین : چراہ و دراج : سبزگیں مزین زمین۔

پہلے: (ج ل ل ل) سکتیں جاگ، دگر کنگ، جاگ، جمل۔

یلم : (ج ل ث م) جزم۔

تل مجل: (ج ن م ج ٹ) دار مدار جوگ، ماماگ جوگ۔

سندر : (سچ کٹ ڈوڑ) ناڈو راھی یے کہ ابیشی وڈ باد پرنگ ہم گزشت انت

پلو: (ج ل و) جُک و گونڈ، جُک، جُلال و نیم نام انت۔

ملو: (ج ل ل و) مروینی نامے۔

ملوان : (ج ٹی وائی) بولانی جملوان دیگ بزبان پے درآرگ ءیا گزده تاجی ء۔ بوران تاجگ۔

مل هتر: رجان هت، چم روتس يا چم ريس۔

ملی : (ج ل ی) چکائی زبان ہ ہیتارہ شس ات۔

جیب : (چ لے ب) دُر دیم د سر پتا یت ایشی جلیب گش آت.

۱۷ : (ج ۴) جم کر تھیں، یکجا (۲) نیلے کے برے کدے، کلوٹے بنت کہ ٹھنڈے مٹیوں کیباہ رنگ انت گڈ گڈے سے مل کر
انت۔

۱۰۰ : (ج ۴) [بادشاه - بادشاه سیلمان ، بادشاه جمشید ، بادشاه سکندر ، هم گوش است] -

دار: (جَم ادا) مزد وانی سرکش، پوئیس و جمدار، پوچ و جمدار، بنگیانی جمدار،

ارسطو : (جَمَامِ اَرْ) اَبَد، هَمْسِي و سِرْحِيْن و عِدَّة كُفْ اَتِيْن سِرْ

جٹارٹ : (ج ٹ م اڑ) پروا، کیا مت و روح - ابدی -
 جٹار : (ج ٹ م اڑ) اشتہار سوار، جٹار بونگ : اشتہار سوار بونگ -
 جٹازگ : (ج ٹ م اڑگ) سواری و اشتہار، اشتہارے کو آئی و سرے کے جٹاز بہ بیت -
 جٹازگ دل : (ج ٹ م اڑگ + دل) شوکی، ہمارو دم کہ ہر وہد پاک و پڑو کہ انت -
 جٹاٹ : (ج ٹ م اٹ) آدینگ، ہینگ و ہیشمی روح کہ چہ پشتیجہ و رند و شجہ و ہیسراٹ -
 [تازی : جمعہ]

جُپ : (ج ٹ م ب) "جُپگ" و نام : زمین جُپ -
 جُپیر : (ج ٹ م ب ر) جُپ - ہمے و نر کہ آپ، پڑاٹ و آزمان و دیم و مانوش اُٹ و ہیم ایشان سور پرچ ایت -
 جُپیر : (ج ٹ م پ ر) جنینی نامے -
 جُپیر : (ج ٹ م ب ر) بڑ بڑ و دستگ و چست توگیں و ہل یاد کہ ہمے رنگیں چیز -
 جُپگ : (ج ٹ م ب گ) گرائیں چیز و سرگ یا چنڈگ - زمین و جُپگ - رُپگ -

جُپا

جُپلاس : (ج ٹ م ب ل ا س) جو مپلاسک : آسے کو آئی و ہمارو بڑو روکے باز بہیت (کلام اللہ و تہ و جیم)
 جُپلاسک : (ج ٹ م ب ل ا س ک) بچار "جُپلاس" -
 جُپیر : (ج ٹ م ب و ر) آسے کو ہمارو بڑو باز بڑو ایت، جُپلاسک، جُپیر -
 جُپوک : (ج ٹ م - ب و ک) ہا چیز کہ جُپ ایت - لڑو کہ، سُر و کہ بے گرائیں رنگے و -
 جُپوگ : (ج ٹ م ب و گ) جُپوگ، ویشوگ، دائی، چچک پیدا کہ و کار و بلدیں بنگ -
 جُپول : (ج ٹ م ب و ل) بوجیگ و دور و بڑو نری گیش ایتیں بلی کہ شہر و دور پردہ گوں ہمانی کبل کنگ و لک کنگ -
 بیت

جُپور : (ج ٹ م ب ہ و ر) ہما آس کہ سٹ روک و زبانک و نت، جُپور، جُپلاس، جُپلاسک -
 جُپیا : (ج ٹ م پ ی ا) ہنجر (بچارٹ)
 جُپینگ : (ج ٹ م پ ن گ) "جُپگ" و بچار گال : چنڈینگ، سُرینگ بے گرائیں رنگے و -
 جُپ : (ج ٹ م پ) یکدم کسانیں کو تمک کہ زمین و پشت یا کوہ و سر و گتے و بہ بیت - باز جُپ گتیں -

- مُجِب سر: (ج م پ + سز) بزرگے سر۔ ڈپکے سر۔
- جُپِک: (ج م پ گ) جُپِکِ زین، ٹپک، بزرگِ زین۔ بزرگ، ڈپک، بیگ۔ بزرگِ بیگ۔
- جُپِپِنگ: (ج م پ ے ن گ) انجوش کنگ کہ جُپِپِ (ایت بناں جُپ بہ بیت۔
- جُجُم: (ج م + ج م) داستانی بادشاہے نام انت۔
- جُمَدَل: (ج م د ل) دلم۔
- جُمَزَنگ: (ج م ز ن گ) جم رنگ، جُمو، پٹی رنگ۔
- جُمک: (ج م ک) دارہ انجیں بُرے کہ بُن یک، کم کم، گیشان انت، پراہ بُوان انت، بُرے، رَوان انت۔ ۷۔
- [انگریزی وی ۷۷] اے جُمک کہ بچکے لُہر بند انت، مُرگ جِن انت۔
- جُمک: (ج م م ک) نامے، جُما، نیم نام انت۔ باز گوش انت کہ "جُما" تازی "جُمد" انت۔
- جُمکو: (ج م ک و) چوک جُمک۔
- جُمَل: (ج م ل) بچار "جُمک"۔
- جُمَلگ: (ج م ل گ) چوک جُمک، دوشاہ کہ بُن اش یک بیت۔
- جُمَلگ: (ج م ل گ) دُو چیز کہ چوک جُمک، بُن اش یک انت بے بُر جُنا انت۔ جُمَلِکس جُ یا کُتر۔
- جُمُو: (ج م و) جم رنگ۔
- جُمی: (ج م ی) ہما ک گوں "جُم" سیدی کنت۔ ہما جا کہ جم باز بیت۔
- جُمیدر: (ج م ی و) یک جاگے بلوچستان، ہما جا کہ "جم" باز بیت۔ سرباز کورہ کرے چہ باپتان، بُرے
- چہ پیران، چیر شہرے۔
- جُن: (ج ن) زال، مردہ جن، سور کُنگیں مردہ جنین۔ (۲) جُن: "جنگ" و پرمانگال۔
- جُن: (ج ن) دین کتابانی تہ چہ اس، جوڑ بوتئیں مھلوکے کہ مردم نے دُکُرا بیت بے اکاں لوٹ ایت وُست۔
- پُدر کنت۔
- جَنارہ: (ج ن ارہ) ہما تھت کہ مُردگ، آئی تہ کن انت م پ نکل، بُر انت۔
- جَناور: (ج ن اور) رستر، جانور۔
- جَنائِنگ: (ج ن اے ن گ) ہر، گوک یا اُشتر، اُس گوں نرے جُنک کُنائِنگ، پُکے پُراپک کہ کسے، بجنت۔
- جَنبر: (ج ن ب ر) جنوک و بُردک (۲) بچار "جبر"۔
- جَنبگ: (ج ن ب گ) بچار "جُبگ"۔
- جَنبوک: (ج ن ب و ک) بچار "جُبوک"۔
- جَنبوگ: (ج ن ب و گ) بچار "جُبوگ"۔
- جَنپ: (ج ن پ) بچار "جُپ"۔
- جَنپان: (ج ن پ ان) جن پانیا۔ باز مُردم جاپان، گوش انت۔
- جَنت: (ج ن ت) جُنک، ادبی کار کال۔ بناں آ (یک مردے) خُنگ و کار و کنت۔
- جَنست: (ج ن ت) ہما باگ، مارٹانی جا کہ۔ پرداء ہما مردماں رسن انت کہ ماں امروزہ جُوانی، نیکی اش کُرتک۔

بہشت - گُلہاگ۔

جَن تچکا : (جَن تَنج ک) ایسے ایشیو جی و ہم خوش انت۔

جَنتر : (جَن تَر) ہمارے دین و پنتیں دوسنگ کہ چہ ایشان دان دُرشگ بیت، ہنس یا ہنشن۔

جَنجال : (جَن جَال) مُسببت، اُڑ، بدیں جاوڑ۔

جَنجشک : (جَن جَش ک) جَنگ۔

جَند : (جَن نَ د) دت، آئی و جند ہزاں آوت۔ منی جند ہزاں من و ت۔ تئی جند ہزاں تو دت۔

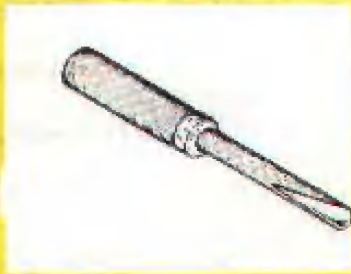
ایشی و جند ہم خوش انت۔ جون جسم۔

جَندر : (جَن نَ دَر) واڑہ و گردکاری و اسباب، گیشتر لوڑیگاں گول انت۔ بچار بُت

جَندر : (جَن نَ دَر) بچار "جند"۔

جَنڈ : (جَن نَ ڈ) سکت باز کوہن، جَبڈ، سُرانگ۔

جَنتریپ : (جَن نَ رِے پ) بچار و جَنک رِپ۔

جَنڈ

جَنز : (جَن نَ ز) بچار جُز۔

جَنزرات : (جَن نَ زرات) چہ ہمانن شپ، مشیپاں یکے کہ چہ گوریپاں کاینت و کیچکور و ایر برج انت چہ ایشان

مشتوریں ایش انت : (۱) گروک (۲) پڑاہین (۳) تنگیں (۴) کھوری (۵) کنگانی (۶) کیساک (۷) ہیتان۔

جَنزگ : (جَن نَ گ) بچار "جَنگ"۔

جَنشک : (جَن شش ک) ہزاں جَنگانی شک (سُرند) ہمار کاہے کہ تاک لے چو کھیر انت و بُرے چو ترند و دستان دستان انت۔

جَنک : (جَن نَ ک) جنین چکت۔

جَنک رِپ : (جَن نَ ک رِے پ) مرگے خوش انت کہ چو مردم و شیراز ایت۔

جَنگ : (جَن نَ گ) کسے و پے نٹ، مشت یا گول و گر چیزے چوپک۔ پے ہر، ایس، گوک یا امشتر و کز آئی و سرہ

مُرکپ ایت۔

آپ جَنگ : شتگیں مردم یاد دوت۔

اگبال و جَنگ : ہزاں ہک و جَنگ۔

آوار جَنگ : پے زور چیزے و برگ۔

آہ جنگ : جھنڈا چمک جنگ -
 پار جنگ : بڑاں تر مے تاب کنگ -
 پساں پلے جنگ : بڑاں پلے گوارینگ -
 نمک جنگ : لببہ جنگ -
 ٹاکور جنگ : شکان جنگ -
 ٹاہ جنگ : نہ بینگیں کار کنگ -
 چم جنگ : بڑاں پہ کارے کنگ، مسنی کنگ یا پہ لالچ یا ترس دستان دارگ، اٹ کنگ -
 چم جنگ : بڑاں چم کو نسائی پدینگ، پہ دوستیں مردے یا چیزے گنگ، مستاک نانگ بیت -
 دپ جنگ : پہ ترندی گپ جنگ -
 دست جنگ : پہ کارے کنگ، مسنی کنگ - دستے جنگ : مزین تاوانے دیگ -
 دست و پار جنگ : بڑاں جھد و کوشست -
 دل و جنگ : چہ دل و مارگ، نانگ یاد دل و دریکت دریکت کنگ -
 دولت و جنگ : پہ لٹ پہ دگر چیزے -
 دیم و جنگ : مردے و داغیں چیزے و واٹر کنگ -
 دیہ جنگ : بلا و جنگ -
 ڈک جنگ : بڑاں شرٹ و ایر کنگ -
 راہ جنگ : دیریں راہ بزرگ -
 زہم جنگ : مزین و ٹوہیں کار و کنگ (پہ شکان و ٹوک)
 سات و جنگ : بڑاں سپر و کنگ -
 سر جنگ : پہ گنوی (د و اود و دست جنگ -
 سر و جنگ : ناڈ راہ و چہ دردان پہ گاریں چپہ -
 سلاہ جنگ : داوت دیگ پہ ورگ و، پہ دیوان و مجلس یا پہ کارے کنگ و کسے و میار ترینگ -
 سھر جنگ : سلاہ و سھت (زیور و اڈ کنگ -
 کشادہ جنگ : بڑاں تاک جنگ -
 گل جنگ : بڑاں گل و تر کنگ -
 گوش و جنگ : سھی کنگ، ہال دیگ، مالوم دار کنگ -
 لاپ و جنگ یا لاپ و لکت جنگ : بڑاں کسے و روزیگ و بند کنگ -
 لببہ جنگ : بڑاں نمک جنگ -
 لد جنگ : ڈکار و وڑ و دیں و چکانی گڈگ -
 شر و جنگ : بد ووائی یے -
 ماہیگ و جنگ : ماہیگ و گون گنڈی یا ماہور و اڈگ -

جنگ : بڑا کرشک۔

ملک و جنگ : بڑا ملک و ملک۔

نگن و جنگ : دنی ہر بائیں مردے و گون و گاکوئیں مردم اگاں سکی و سوری یا زبانی و دوچار بہ بیت گودا گوش

آنت " آئی و پلائی و نغن و جنگ "۔

داد جنگ : ماہیک و گوشت و۔

هک جنگ : بڑا اگبال و جنگ۔

جنگ : (ج ن گ) مرگ، میٹر، جنگ، چوپ، ڈاھ۔

(۱) پڑ جنگ : بڑا پٹ و جنگ۔

(۲) پیش جنگ : جنگ و پیش کیگ۔

(۳) دُر جنگ : بڑا بے گت و گمانیں جنگ۔

(۴) زِر جنگ : بڑا دریاد و جنگ۔

(۵) شم جنگ : بڑا دارگ و جنگ کنگ۔

جنگ

(۱) گپ جنگ : ہمدانی جنگ ۔ * سھتانی جنگ بڑا سھت و زیورانی بڑا و تراش۔

جنگ : (ج ن گ) کانیں مرگے ۔ (بچار بٹ)

جنگ : (ج ن گ) بچار " جونگ "۔

جنگ بار : (ج ن گ + ہار) ہماہر کہ جنگی مردم و ت و لڈ بیت ۔

جنگبار : (ج ن گ + جاز) پر جنگ و جاز پڑینگ۔

جنگ جاہ : (ج ن گ + جاة) جنگ و میدان ۔ ہما میدان و پٹ کہ اود و دوشکر پر جنگ و دیم پر دیم بیت ۔

جنگل : (ج ن گ ل) ہما پٹ و میدان کہ اود و دُر چک و دار باز بیت ۔ سورگ، دست آجگ، درانی، مرگ و سورگ یا

درانی سرباز و چہ بیلہ و ششم و چیر کور و ہر دو کراں شہرانی نام آنت ۔

جنگل : (ج ن گ ل) کسانیں جنگ۔

جنگلک : (ج ن گ ل) جنین یا جنگلانی نکت " جن گلک " بازی جینے کہ ہمارہ بنت و دار چینی یا آپ آرگ و یا آپ و

سرد و سر شودی و گد شودی روا آنت ۔

جنگلی : (ج ن گ ل ن) جنگل و، ہما کہ گوں جنگل و سیادی کنت ۔ پھوال ۔

- جنگول: (جنگ و ل) جنگ کنوک۔ پر زور جنگ شوہاز کنوک، مٹوک۔
- جنگلی: (جنگ و ل) ہر چیز کے گون جنگ، ہڑ، سببادی کنت، جنگ کنوک، جنگول۔ مردہی نامے۔ پر سر جنگ، دادائی، ہالچو کہ جنگ، داوایہ و بارہ، گر شک بیت۔ ہڑ، حبسگی، لچہ۔
- جنگیان: (جنگ و ل) مردہی نامے۔
- جنگی سرپرگ: (جنگ و ل) پُر رگت (جنگی کمانڈر۔
- جنگلک: (جنگ و ل) کانیں جنگ۔
- جن مرید: (جنگ و ل) ہمار دین کے زال، ہر رواد، ناروایش گپاں پریرایت، زال و ہیرانی سر، بیت۔
- جنوزام: (جنگ و ل) جنوزان، ہماجنیں کہ آئی، مرد ہیران بوتنگ۔
- جنوزان: (جنگ و ل) جنوزام ہماجنیں کہ آئی، مرد ہیران بوتنگ یا کٹھن ٹے دانگ انت۔
- جنوک: (جنگ و ل) ہما کہ جنت، جنوکیں گوک، دروکیں کرے کہ گدان چنت وارت، کیستگ جنوک، دُر۔
- جنین: (جنگ و ل) مردین، مادگ، زال، لوگ بانگ۔
- جنین آدم: (جنگ و ل) آدم، جنین، مردین آدم، چپ۔
- جنین چک: (جنگ و ل) چک، جنین زہگ، جنین چک۔ جنک چک۔ جنک۔
- جنین زہگ: (جنگ و ل) زہگ، بچار، جنین چک۔
- جنینو: (جنگ و ل) جنین تب۔ ہمار دین کہ جنین تب دارایت۔ شر دین، مزیں مردین۔
- جو: (جنگ و ل) دے، دھلے۔
- جو: (جنگ و ل) آپ، جو چکوران کش، انجیں آپ، راہ کہ دگاران سر بیت۔
- جواب: (جنگ و ل) پتو، جنت، پتو، ہماگ کہ چیکے، جنت، رند گون آئی، گوشگ بیت۔ جواب دیگ، ناں کنگ۔
- جواب کنگ: پتشت، کشگ، دیگ۔
- جوابدار: (جنگ و ل) کار، زمرہ دار۔ [مدیر سٹول]
- جوازت: (جنگ و ل) جوازت، (جنگ و ل) دس، واک، دسرس، مجتشت، زورہ رنگ۔
- جوان: (جنگ و ل) شتر، زہر، ورنہ، جوان سال، جوان دیم، جوان کار، جوان گپ، جوان دل، جوان گند، جوان راہ۔
- جواناب: (جنگ و ل) آب، آبانی چہ، "اوی سے"، "ابید درستیں آب"، "جواناب"، "انت" (حروف صحیح)۔
- جواناہ: (جنگ و ل) ایک پتہ۔
- جوانسال: (جنگ و ل) سال، نامے ہما سال کہ آبادانی باز بیت، شرین سال، ہمار دم کہ چہ آئی، پیداک بیگ، جوانیں سالے، بیت، جوان سال بگٹی، بلوچی لچہ کارے بوتنگ۔
- جوپ: (جنگ و ل) تہ، اسل، نوک، لاپ، باتن۔
- جوپا: (جنگ و ل) لالچ، ناروایش کٹ، دنیا، جون۔
- جویاگ: (جنگ و ل) جویاگ، موسم۔
- جوڑہ: (جنگ و ل) جھک، جھونا۔
- جوہرک: (جنگ و ل) کنگ، تہ، لونجانیں گوشت۔ چم، جوہرک، لوگ۔

- جَوَھِج : (ج + وِج + کٹ) جھجک : کسائیں جَوَز یا گودان ، گودان ، گَوَز یا گودان ہمسر۔
- جود : (ج + وِج + وُڑ) مَرَد ، جنین ہ مَرَد ، شو ، ہمارو دی کہ سورٹے گزنگ آدنی جن ہ "جود" انت بزاں مَرَد انت۔
- جَوُود : (ج + وِج + وُڑ) ہیل ہ آدت (کولواھی گالے) جَوُود بُوگ بزاں بنگ ہ مَرگ۔
- جَوُدان : (ج + وِج + وُدان) ہمار پ کہ آئی ، جَر مان کن انت ۔ مَرگانی چینگدان بزاں سینگوٹ۔
- جَوَز : (ج + وِج + وُڑ) زھر کا اگل دوت بوارت تے ہرابت ۔ پیل تے باز دودار انت ۔ ہرکے کہ گندگ ، شترانت تے ہرانت آئی ہ
- گش انت کہ "تو جَوَز ہ پیل تے" جَوَز بُوگ ، زھر بُوگ ، کچل بُوگ ، تھل بُوگ ۔ جَوَز چارینگ ، جَوَز دژمن بزاں سکس بدس
- دژمن ۔ جَوَز کنگ ، ورگ ہلے ہ زھر و کنت یا ہ شگان گوشگ بیت انجوش کہ "لاپ کنگ" یا "دوت کنگ" ۔ (بچاربت)
- جَوَز جواب : (ج + وِج + وُڑ + وُاب) ہمار دم کہ جُست ہ گپانی کپو دیگ ، ش تھل نہ بیت ۔ زھر جواب ، زھر ہر ، ہمار دم کہ آئی ہ
- گپ چو جَوَز تھلگ ، انت کہ اشکنوک ، ننگ ، تھل کن انت ۔ بلوچی کونہیں دپستراتی تے مرن نامیں رندے "جَوَزو"
- بونگ کہ پ "جَوَزو جَوَز جواب" ہ نازنگ بیت۔
- جَوُر دان : (ج + وِج + وُدان) ہما جاگ کہ "جَوَز" باز بیت۔

جَوَز

جَوَز پیل

جَوَز

- جَوُر در : (ج + وِج + وُڑ + وُڑ) بچار "جَوُر دان"
- جَوُر کان : (ج + وِج + وُڑ + کان) یک جاگے منزے کہ اودے جَوُر باز انت "تمی بام ہ جَوُر کان دانگ"
- جَوُرینگ : (ج + وِج + وُڑ + ننگ) پ چم ہیل چپے ، تچ گُزگ ، بنگ ، گھیر بُوگ ۔
- جَوُڑ : (ج + وِج + وُڑ) وُش ، ذراہ ، جَوَان ، آڈ ، جَوُڑینگ ، ٹینگ ، برابر کنگ ۔
- جَوُڑ بُوگ : (ج + وِج + وُڑ + بُوگ) شتر بُوگ ، آڈ بُوگ ۔ ذراہ بُوگ ، وُش بُوگ
- جَوُڑ کنگ : (ج + وِج + وُڑ + کنگ) آڈ کنگ ۔
- جَوُڑ گ : (ج + وِج + وُڑ + گ) بچار "جَوُڑ گ" ۔
- جَوُڑ گ : (ج + وِج + وُڑ + گ) ٹینگ ۔
- جَوُڑو : جَوُڑو : (ج + وِج + وُڑو - ج + وِج + وُڑو) ماہور ہ زاتے "کوڑو کوہیں جَوُڑو" ۔
- جَوُڑی : (ج + وِج + وُڑی) وُش ، سلامتی ، ذراہی ، نیار جَوُڑی ، وُش تکی ، جاسلامتی ، جاونشی ۔
- جَوُڑینگ : (ج + وِج + وُڑ + ننگ) بچار "جَوُڑ گ" ۔
- جَوُز : (ج + وِج + وُڑ) ہشوریں مشکیں نیبکے کہ کالگ تے ورگ نہ بیت بُوگ تے شش انت ۔ (بچاربت)

- جوگوارچک: (ج ڈگ ڈار چک) کاٹھ کر جوہ کرے گدایت۔
- جوگی: (ج ڈگ ٹی) مار گروکیں پکیر، مارگر، جانبد۔
- جول (۱): (ج ڈل) چہ پادہ گپتیاں برزہ جاگہ کہ ہمدہ کید پادہ دیگ بنت۔ جنینانی پادینک ہم ہمدہ آنت۔ پادہ ٹینٹ۔
- جول (۲): (ج ڈل) سکتیں بندہ لوارہ کہ مردم دشمن گیت و آب نہ رس ایت و ہر ایت یا نزدیک مرگ و بیت گوشش آنت "جول و جنگ"۔
- جولان جنگ: (ج ڈل ان + ج ڈل گٹ) ہزاں جولان نے کیدکن آنت یا کٹٹ ٹے پادہ و دینت۔
- جولائیگ: (ج ڈل آئے گٹ) مے استاد کہ گد گپ ایت۔ آپنی ٹوٹکے کہ آپ "سر و روت و کیت و کیتنگ دندہ بیت۔ موکو۔
- جولی: (ج ڈل تی) بھارہ ہمنگی و ہاترہ یک دارے کہ مردم ٹے سر و بند آنت کہ بیشی و پری یا پانی ہم گوشش آنت۔
- جو مہیک: (ج ڈل م بک) بچار "جو ٹبک"۔
- جو مہیلاس: (ج ڈل م بک اس) بچار "جھلاس"۔
- جو مہیلاسک: (ج ڈل م بک اس ک) بچار "جھلاس"۔
- جو مست: (ج ڈل م شٹ) پزور و آبادیں آپس۔
- جون: (ج ڈل ڈن) لاشو۔ کشنگیں روت و لاشو۔ دوت یا اولاک و رستہ گھنگیں جون، مردم و جون ہزاں چہ سر و تا پاواں۔ جسم، چند، ڈوٹ۔
- جو ٹبک: (ج ڈل ون بک) سن و لیکاریں مردم۔ قبل و ٹپریں مردم۔
- جون بو: (ج ڈل + ب ڈ) ہما کہ جون و بوہ بخت۔ بدیں بو، سکتیں بو، بدبو۔
- جون کشش: (ج ڈل + ک کشش) جون کشوک۔
- جو ٹنگ: (ج ڈل ون گٹ) مزین، جونگیں لیٹہ: پیرین و مزین زانیں لیٹہ۔ مزین ہٹک کہ جو ٹنگ و آنت چہ بوجیک و ہنگ و زور آنت۔
- جو ٹوار: (ج ڈل ون ڈار) مزار و دار، گیتوٹیں مرگ۔
- جوهار: (ج ڈل ڈھار) موسم، وھد، رگام، چیزے کہ پ وھد بیجک و مسجم بیت۔
- جوشی گردک و دان سے پڑے جوهاری جنگ یا دوشی گردکال ہیت برہ جوهاری جنگ۔ پینی زانگ و اے پچہ کال چوش
- لوٹ ایت سے دوشی گردکال جبرہ جوهاری جنگ۔
- جوهان: (ج ڈل ڈھان) مزین کومب، رون و رند دان و بجاکچ کن آنت ایشی و جوهان کشش آنت۔ ماہ و جوهان و بیگ:
- آئی و چپ و چاگرد و رنگ رنجیں کشکے بیت۔
- جوهان کشش: (ج ڈل ڈھان + ک کشش) جوهان کشوک۔
- جوهان مشش: (ج ڈل ڈھان + م مشش) یک موسم کہ مے موسم و جوهان مششک بیت۔
- جوهان مششگ: (ج ڈل ڈھان + م مششگ) گون کسے و جوهان مششگ: ہزاں گون آئی و دیم پ و دیم بڑگ، مکا بل کنگ۔
- گوکان جوهان و سر و ترینگ کہ دان چہ کاھ و پگیش آنت۔
- جوهانی: (ج ڈل ڈھان ٹی) ہما جاگہ کہ جوهان مششک بیت، ہما کہ گون جوهان و سیاہی کنت۔

- جھ : (جھ) جھگڑو پرانگال پڑاں پر جھو۔
- جھات : (جھات) جھگڑو گوست : بڑاں تنک، لکت ات، جھت۔
- جھاز : (جھاز) جھ : جھ زور مال کر شور و مردین جنین و دنت۔ لکت۔
- جھان : (جھان) جھان : امروز، دنیا۔ گیدی، گیتی۔
- جھانسری : (جھان + سرنی) بجار "جھنری"۔
- جھانگیر : (جھان + گری) جھان : جھان د گردک، سرنین و ماں شانوک (INTERNATIONAL)
- جھت : (جھت) جھت : دانی کوز و کالک۔ جھک۔
- جھجنگ : (جھجنگ) جھجنگ : یک اناک و جھت بوگ۔ پھرنیں کارے و لالک و بندگ و جھت بوگ۔ چہ واپ و پھ ڈاھ پاد آیک۔ ڈاھ کنگ۔
- جھد : (جھد) جھد : کوششت، ہیلت، وٹس، واک، و سرس۔
- جھبترگ : (جھبترگ) جھبترگ : پد و رھگ، بگڑگ۔
- جھسری : (جھسری) جھسری : ہا آرگ یا نایادگ چیزے کہ مردگ و کل کنگ و زند بھر کنگ بیت (یا کہ جھان سرنی)۔
- جھلگ : (جھلگ) جھلگ : گرائیں چیزے و کپک و توار۔
- جھک و جیک : (جھک و جیک) جھک و جیک : کوکار و سلوات بشور و شمار۔
- جھگ : (جھگ) جھگ : ہلاس بوگ، پرکپک، شچگ، لکگ (گوست : جھات، جھت)۔
- جھگیر : (جھگیر) جھگیر : نمازندگ۔ جاگ و گردگ۔
- جھل : (جھل) جھل : زمین و نیک و نیک تر۔ چیر و نیک۔
- جھل : (جھل) جھل : چیزے و بن کہ دور بہ بیت۔ دریا جھل انت، چات جھل انت۔ ٹلگ و چپ۔
- جھلاد : (جھلاد) جھلاد : جھل، جھل، جھل و نیک، بڑا و چپ۔
- جھلادی : (جھلادی) جھلادی : جھل، جھل، جھل و جھل، ایر جھل، دیم پھل۔
- جھل تنگ و ر : (جھل تنگ و ر) جھل تنگ و ر : سراز و چر کور و جھل شھرے، نیک و ہمان، کور و ر و درانک و انت۔
- جھل جاھو : (جھل جاھو) جھل جاھو : بلوچتان و جاھو و یک جاگے و نام انت۔
- جھل جنک : (جھل جنک) جھل جنک : جھل دور دیگ، جھل دور دیگ، نزد کنگ۔
- جھل جنک : (جھل جنک) جھل جنک : زمین و چر ویر و کوچک۔
- جھل روگ : (جھل روگ) جھل روگ : ایر روگ، جھل و روگ و کار بوگ۔
- جھل کپک : (جھل کپک) جھل کپک : چر بڑی و جھل و کپک، زور بوگ، کم کنگ، سست بوگ۔
- جھلگ : (جھلگ) جھلگ : آپ و جھلگ بڑاں آپ و درپ، چنگ و چنگیں پیلے کہ آنتر و ماھگ و بندانت وے کہ جھر منج ایت۔ پس ہم جھلگ کن انت۔
- جھلگ : (جھلگ) جھلگ : جھل، جھل، جھل و جھل۔
- جھل گپ : (جھل گپ) جھل گپ : مزین گپ جنوک، مزین ہبر۔
- جھل گوات : (جھل گوات) جھل گوات : گواتے کہ چر و برکت و کیت۔

- جھلکی : (جھ - لک نی) بچے کہ کلونٹ کے ذراچ انت ناھئے چل وڑانت (گوھی) تروران و زہر انت - ۲ - ہا
مردم کہ جھلک کے سر انت -
- جھل ملگ : (جھ ل + مل لک) ہاکس کہ راہ و روت ملگ و دستاں سک شھار انت -
- جھل ہبر : (جھ ل + ہب ل) بچار جھل گپ -
- جھ منشد : (جھ - من ن ذ) بچار جھنشد -
- جھنم : (جھ ن ذم) دوزو، ہامز نہیں آس کہ دین و قی نہ منکاں آئی و تہ و دور دیگ و ترس و دنت - بے گواہ - گسار -
کورم و جھلاس "تازی و جھنم" -
- جھنشد : (جھ - ن ذ) کسے و بدلہ آئی و جاگہ و ننگ، نندوک، جاہ منشد
- جھود : (جھ و ذ) ہا مردم کہ یک جاگے کپنگ و مہ سرائیت - ۲ - یہودی -
- جھینگ : (جھ ے ن گ) گھینگ، ہلاس کنگ، تاجینگ، گلینگ، لکینگ، انچوش کنگ کہ ہر جہ انت -
- جی (جی) : پندر گوانک و پتو دیگ - جی و جان کنگ - ۲ - دوستی و دل دوستی و سھرا کنگ و گوش انت "جی منی ملی ملک"
"جی بات پلانی کہ منی وکت و ایک" "بناں بگلا پلانی و"، "جی منی و قی لوگ" - ۳ - لیے

جیرادگ

جیب

- جیب (جی بی) : بوجیگانی کہ انیں آچارے کہ گور و سنٹ میت - (بچار میت)
- جی بات (جی بی + بات) : دوستی و دل دوستی، دوستی و من تہی اسے رنگیں جھ و کوشتاں جی بات گوشاں - پیکے ہا یر جنگ و دوی و
سٹایک و گوشگ ریت : مشاھود و قی شہزایی کار و گرت انت بے جی بات شھد و کہ منے گف کے گٹ و کرت "ایشی و جی بات
انت و ہم گوش انت -
- جیتی : (جی بی بی) : کہ انیں گور و مکرے کہ جینانی جیگ و ورا جی و چیر و جنگ کہ جیگ و شہ و ستر کزنت -
- جیبی : (جی بی بی) : بے کار و ورتوک، چوک -
- جیب : (جی بی بی) : جیب موٹل -
- جیتنگ : (جی بی بی ت ک) : دویں پادانی سر و ننگ و جنگ جنگ - جیتنگ جنگ -
- جے جاتوگ : (جے - جات - ٹ و گ) : کہ انیں گشتگی بھار کاھ و ایشی و بر و پریش و گوشت آروکیں و دمانی و کار مردکن انت
- جید : (جی بی ذ) : بربادی یا بربادی و جاگہ، کبرستان، مانسجاہ - (PPB, LWD, JIDH: Pasture) - ۲ - کٹ و مال -
- جیرا : (جی بی - ذ) : دریائی مدگ و زراتے، جھلیں و ران بیت، ایشی و موسم و سمرواں پر وری و انت - (بچار میت) *
- جیرگ : (جے نے و گ) : شور کنگ، پڑ جنگ - گوں دل و جیرگ - وڑی وڑی کنگ -

- جیر و : (جے ڈو) آڑ۔ جگ۔ زگشتیں گپ یا کار۔
- جیرٹھ : (جے ڈو) بچار "جیرٹھ"۔
- جیشپ : (جے یس ٹپ) نامے۔
- جیشپ زئی : (جے یس ٹپ + زئی) دستیاری، چہ میرا زارہ چہرینگی۔
- جیسک : (جے یس ٹک) زہریں ہسد۔ بدیں کیسک۔ دل و دشتگیں کینک۔ کینک پہ میرڈ گیت دارگ بیت "جیسک" پہ گنت و ہسد۔
- جیسکی : (جے یس ٹک نی) کینگی کستی، ہماکے جیسک دارایت۔
- جیک : (جے ٹک یا جے ٹک) جاک جیک طب : جیک جیک : صوت کجنگ، پا : جیک جیک۔
- جیکار : (جے ٹک کار) درمان کاھے، سولے۔
- جیکارگ : (جے ٹک کارگ) لاپ و جیکار دیگ بزاں موڑ دنت و نہ رچ ایت۔
- جیک : (جے ٹک گن) پشک و جیک۔ (بچارٹ)
- جیکبند : (جے ٹک + ب ن ڈ) ہابندیک کہ گون آئی و جیک و بندانت۔

جیک

جیک

- جیگی : (جے ٹی جے ٹی) چہ زرد یا تنگہ جوڑ کر لگیں کٹ ٹیگ۔ (بچارٹ)
- جیل : (جے ٹی) کیدوبند۔
- جیم : (جے ٹی م) تازی و پنجی، اردو و ہندی، ایرانی پنجی، بلوچی و ششی و آب۔
- جیمار : (جے ٹی م مار) زیمار مار و زاتے۔
- جیمٹری : (جے ٹی م ٹری) بلوچستان و مکران و تیاب کر و بندنے کہ جمرن و دومی جنگ و ادو B.O.A.C. R.A.F. U.S.A.A.F. و ادو۔
- و بندر و بالی پٹ و ٹیسس جوڑ و تنگ کہ انگریزان ایشی و نام "جیوانی" کُرت (JWANI) ایشی و بندیں نام "جیو و مڑی" "JOO E MARHI" "انت "جیو" یا کہ "جیادام" یا "جے رام" یا "دگہ" ہے رنگیں گوری نامے یا کہ "دگہ" یا "دینا" یا "نام انت کہ پہ آئی و نام و "مڑی" یا "مندرے" ادو و تنگ کہ پہ "جیو و مڑی" و نام و "ناگ و بینگ"۔ بے گال و پر مشنگ "جیمٹری" و پد و درآدیں مردماں ایشی و نام "جیوانی" کُرت و انگریزان "جیوانی" کُرت۔ بے ملک و وقی مردم انگٹ "جیمٹری" و گوش ایت۔
- جینا : (جے ی۔ نا) محمد علی جناح (۱۸۷۶-۱۹۴۸)، گلا نام قائد اعظم۔ پاکستان و جوڑ کنوک و اولی گورنر جرنس بوتگ۔ (بچارٹ)
- جیوانی : (جے ٹی۔ و۔ ن ٹی) بچار "جیمٹری"، بچار "جینٹری" جیمٹری و نوکیں نام۔
- جینٹری : (جے ٹی۔ ن۔ ہڈی) جینٹری، جبر، جڑ۔ باز مردم گوش انت کہ جیمٹری (مرد و لگیں جیوانی یا جیوانی) و گوہیں نام انت۔

چ

چ : (رچ سے) بلوچی و ہپنتی آب۔

چا : (رچ ا) "چار" و "شیکان" بزاں بچار، "چاہ" مے چاہ کہ گزادانت و درانت ٹے۔ Tea

چاب : (رچ اب) چہ مین پاکہ تنگیں مسس و جوڑ کرنگیں گردیں تابیے چوکہ مالہ دانت۔ گیشتر بیٹری بندوک کار مردے کن انت برگردینے چہ پیش یا نامب و جوڑ کرنگیں تاب کرکڑے برزانت۔

چابار : (رچ اب ار) بچار "چھبار"۔

چانگ : (رچ اب ک) پوست و ٹٹ کسردہ جبرے کمزانت۔ ہما گونگیں ٹٹ کر آئی و سدر و مزیل پر، اے مردو پر ہرہ اپس و گلینگ و کار مردہ بنت، چالاک۔

چانگو : (رچ اب ک و) یک بلوچی روچے و نام دانت۔

چابو : (رچ اب و) مثانیگے و نام ایت۔ *

چانی : (رچ اب نی) کلیت۔

چاپ : (رچ اپ) دست و دل گوں لنگاں۔ بیچک PPB, LWD; CHAPO: Palm of the hand

۲- یک دستے و دل و لنگاں گوں دگ دستے و جنگ، چاپ جنگ۔ ناچے۔

دپ چاپینگ : ورگ و دپ و سکت توارینگ، پشوماں بوگ۔

چاپ کنگ : کتاب و چاپ کنگ، دپ و توار ورگ و وحدہ۔

چاپار : (رچ اپ ار) چاپاہ، دانگی و دگر چیزانی چاپ کنگ و جاگ، چاپک و کار بوج (PRINTING PRESS) -

چاپر : (رچ اپ ر) پاگاس و زات و ماہیگے۔

چاپشنگ : (رچ اپ شنگ) چاپ و شنگ کنگ و کار یا ادارہ (PUBLISHING & PRINTING)۔

چاپک : (رچ اپ ک) شکیں شہمات۔

چاپگ : (رچ اپ گ) کتاب و چاپک، چاپنگ۔ PPB, LWD; CHAPAG: To flash

چاپل : (رچ اپ ل) چوکہ تراپل و بزاں ہوسناک و تنفس پے گیشتر پگ و گورسک و گوش انت "چاپلین گورسک"۔

چات : (رچ ات) جھلیں کئی، جھلیں کل کہ آب و کپ ایت۔ پا : چا، چہ - چھ : ۶ سس - (چاہ)۔ ستا : ۲ سس۔

چاتی : (رچ ات ی) ہما گوں چات و شیا دی کنت، چاتی کپوت بزاں کپوت چامی۔

چاچ : (چاچ) چاچا ، چیتان ۔

چاچا : (چاچ - چاچ) چیتان ، چاچ ، چاچ جنگ ۔

چادر : (چاچ - چاچ) چیتانی مزنی سدی گد ، مردین و بڈ و گد ، نیادانی سر و چ کنگ یا پردیگ و گد ، نادراہ و اندیم کنگ و گد ، بانور و آندر کنگ و گد ، تمبو و گد ، بیل و مالدارہ گرس کہ چہ نیم ، مید و پوست و جوڑ کنگ ہر پتین و تنکین چیز ۔

چادران چیری : (چاچ وراں و چاچ نی ری) لیجے ۔

چار : (چاچ اڑ) چار کانٹی گوراند ، چار کانٹی لکن ، چار کانٹہ ، بچار ۔

چار اشکیل : (چاچ اڑ و اشک نے ل) چار اشکیل ، ہر یا پس و رواج ، انجوش ردت کہ گوش نے نا مال ہر یک دستے گون پادے ، اشکیل انت ۔

چار اندام : (چاچ اڑ و اٹھ) دست نماز گرگ و چاریں شودگی اندام ۔

چار بند : (چاچ اڑ و بٹ) پشت ، سرین و گس و ہڈانی و دو چار جاہ ، ونگ ، بند و سُر و چک بران ہما جا کہ کہ گچ جنت ۔

چار بندی : (چاچ اڑ و بٹ و بی) چار بنگ ، ہنگ یگرگ ، (رباعی) ۔

چار یادگی : (چاچ اڑ و پ و دگ نی) گوار و یک ماری یے کہ برز گے و سر و دریاہ کر و انت ۔

چار چیم : (چاچ اڑ و چاچ م م) باز شیوار ، ہما چک کہ آئی و چانی سر و اسپیتیں بک مان کہ چوچم و انت ۔

چار دار : (چاچ اڑ و دار) جنازہ و تحت یا ہما چیز کہ مرگ آئی و سر و کنگ یا تہ کنگ و پ کنگ و برگ بیت ، در وازگ و چار چاٹ ۔

مرگ و تحت (پلانی و سراسش چار دلاں دست) ، دور و قبول و کش و تختے کہ آئی و سر و پخری بند بیت و گزدان ، مہیگ

چار بیت ۔

چار دست : (چاچ اڑ و دشت) اولاک و رواج ، چار دست و پاد : بران مردے کہ چو دولت و چاریں دست و پادانی سر و بدوت ۔

چار دہ : (چاچ اڑ و دہ) وہ و دگ چار ، چہ سیزدہ ، یکے گیش و چہ پانزودہ ، یکے کم ، دوہپت ۔ XIV 14

چار دیوال : (چاچ اڑ و دی و ان) کپان یا شہر بندہ ایلی کہ تختا دیوال انت ۔

چار راہ : (چاچ اڑ و راہ) مود و کہ چار راہ یکجا منت ۔

چار شانگ : (چاچ اڑ و شش و ان گ) پتن بڈ ، مزین سینگ ، چراہ کوپگ ۔

چار شاہ : (چاچ اڑ و شش و اہ) چہیز کہ چار کانٹے بہ بیت گرانڈ کہ آئی و چار کانٹ پر ۔

چار شبے : (چاچ اڑ و شش و شبے) ہینگ و پچی روح کہ چہ شبے و رندہ و پشے و میر انت ۔ (پارسی چار شنبہ ، کروی : چار شبے

عربی : الاربعاء ، ہندی : مبرہ) - WEDNESDAY

چارک : (چاچ اڑ و ک) چاری بھر ، چنڈ و چارک

چارک : (چاچ اڑ و ک) نامے ، چار شبے و نیم نام ۔

چار کانٹی : (چاچ اڑ و ک و ان بٹ نی) چیزے کہ آئی و چار گند یا کانٹ بہ ہنت □ گئے و راستے کہ چار کانٹ کن انت و چاچ انت شے ، چار

شامی گرانڈ کہ آئی و چار کانٹ ہنت دو بڑی بنگ و ترایت و دہ چیرہ ۔

چار کل : (چاچ اڑ و ک و ل) ہما کل کہ ہر چاریں نیگان چاچ انت

چار گند : (چاچ اڑ و ک و گ) چار کوخ ، چار کانٹ و تہ بنگ و چاریں گند ۔

چار کی : (چاچ اڑ و ک نی) چارک و چاری بھر نامے ۔

چارگ : (چاچ - رگ) گندگ و کار ، چان پیک چیزے و سک یگ کہ آگندگ بیت ، دگوش ، مہربانی ، سستا ، زانگ ۔

چارگ و کنگ : بزاق کے عدت و کھمک کنگ - پاداں چارگ : دور چاری نہ کنگ - ہر مہ پاداں چار - پس و بردست و چارگ : زانشکاریں دھکان پس و بردست و چار انت و ہور و بارہ و پیشگوئی کن انت - تماشا چارگ : سیب یاداری چارگ ، نادرگ چارگ - دست و چارگ : بیخ و دست و دل و کشاکش چارگ و آئی و زندہ حال و کوشگ - دستاں چارگ : دگرے و پہ دماغی - دل و چارگ : پہ کارے و کنگ و نہ کنگ و پد و پیش کنگ - دیر چارگ : دور چاری کنگ - اشتربے و دیر بچار - راہ و چارگ : کسے و آگ و اُمیت و آئی و راہ و چارگ - سر و چارگ : پہ بوٹ و گرگ و - شکار چارگ : ماں شکار و گیک و چارگ : گوم و چارگ ، وچ و چارگ - نادرہ و چارگ : پہ گندگ و یا ڈاکسٹر و -

چار گام : (رچ اٹھ گام) اشتربہ رواجے -

چار گوش : (رچ اٹھ گوش) آچارے ، اشتربہ گوشیں ، گلاہ ، ہر چہینہ چار کاٹ ، چار گزگ ، بے چار گیک -

چار ماہنگ : (رچ اٹھ ماہ نگ) در مانے -

چار و گزار : (رچ اٹھ گ و گز) گمت ، چار و گز ارنگ : پہ زرت یا چہیز کیں کیں گمت کنگ -

چار و گند : (رچ اٹھ گ و گنڈ) مردے و چارگ ، دو چار پگ و گند کے کنگ -

چار یک : (رچ اٹھ یکتا) چاروی بھر ، انچوش " دو یک " -

چار یک : (رچ اٹھ یکتا) کسے و سر و پزانی پہ چیر کاٹی چارگ ، اندری پاس و بیک ، سر و بیک ، چار ویک -

چارینگ : (رچ اٹھ یکتا) چرگ و بکار گان ، پس - گوک ، اشتربہ گامیش یا دگر دونوں جنگل و برگ کہ بہ چرانت ، اشتربہ گاہ دپٹ

دیک کہ بوارت ، لپ چارینگ : بزاق کے دگر کارے کرت نہ کنت ہیلتے لاپے گپت و وارث ، جور چارینگ : بزاق کے و زھر

دیک کہ بوارت -

چار : (رچ اٹھ) حُب ، حدونکی ، بے کسایں دوستی ، بے ساری ، گیک ، پہ چار بیک ، پلائی چارڈاں زرتنگ -

چار اپ : (رچ اٹھ اپ) دریا گورم بیت و گورم بوجیک ، جن انت ہر آپے کہ بوجیک و تہ و ششتر انت ہے چار اپ انت -

بوجیک و جند و رشت و آپ مسم چار اپ انت -

چار گز : (رچ اٹھ گز) پہ چار ، پہ گیک ، مشیور -

چار : (رچ اٹھ) چڑ و چار : چہینہ و گون چربی و پچک و توار ، شہری اشکر یا دگر گریں چہینہ و ماں آپ و کپک و سارت بیک و

توار ، داگ دیک و توار ، گورم ویکرے رنگیں کوکی باز زلفی توار -

چار دان : (رچ اٹھ دان) بزاق چاشت دان ، ہما و پ کہ آئی و تہ و ورگ مان کن انت و ہما و زرت انت ، درگدان ، نگدان ،

ناندان ، توشگدان -

چار گاہ : (رچ اٹھ گاہ) تھاری و وھد -

چاشدان : (رچ اٹھ دانا) بچار " چار دان " -

چاشک : (رچ اٹھ ک) نامے ، چار شے و نیم نام -

چاشگاہ : (رچ اٹھ گاہ) بچار " چار گاہ " -

چاشی : (رچ اٹھ شینی) نامے ، بچار " چاشک " -

چاک : (رچ اٹھ) ذرا جس دگر گدے و مان بہیت ، نل ، راک ، " چاک دیک " -

چاکر : (رچ اٹھ کر) میر چاکر خان رند بلوچانی مشہوری سردارے بونگ ، کستر ، ہزمت گار -

چاکر : (رچ اٹھ کر) بچار " چاکر گ " -

● چاگرگواپ : (چ ا گ ر گ و ا پ) ہیرنگیں، چاگرگواپیں چادر : براں ہیرنگیں چادر، کاشانی۔

● چاکو : (چ ا گ و) چانکو، دست کارچ، (ترکی : چاقو)۔

● چاکی : (چ ا گ ی) چتری، چاکی دیگ : براں تنچک و نہ روگ، اگان سگانی زانکار مرہیت گڑا بوجیک چاکی دنت براں تنچک و نہ روت، چاکی دیگ : دمپساروگ و پدہ ترگ و ہم گوش آنت، سکین زانکار یں سگانی پ زانت ہم بوجیک و چاک پر ما ایت۔

● چال : (چ ا ل) زاد رہبند، وڑ، پیس، بوجیک کہ چہ آچارہ رگوانی و سبب و یک دیم و سیٹ ایت گڑا لھتیں گڑا یں گونی کہ چہ دیک و پڑ آنت ایشاں دومی دیم و ایرکن آنت کہ بوجیک پھک مرہیت ایت، اگان بوجیک و سربرہ مال مان آنت گڑا اچا مالان چال کن آنت۔

● چالاک : (چ ا ل اک) بلد، زانکار، سگ بلد، کار و گشاو، ہیرزانت۔

● چالو : (چ ا ل و) رواج، بھگچ، روان، مان روگ۔

● چامبول : (چ ا م ب و ل) چامبول، کسانیں شہانگ

چانجو

کد : ۳۰ س م

● چامپ : (چ ا م پ) چانپ، بوجستان، ٹیکے، چاپ، مہت۔

● چامپٹ : (چ ا م پ ٹ) سبک دستیں تواری شہمات، باز جاگہ ایشی و چوٹ ہم گوش آنت بے چوٹ بندر و چوٹ و گوش آنت۔

● چامپٹا : (چ ا م پ ٹ ا) نیم گونک، بوز، ناسرید۔

● چامپگ : (چ ا م پ گ) کیے و دست و پدہ روت چیزہ برگ * آچار چامپگ یا آنچ و چامپگ : بوجیک و آنچ (آچار و

ساد کہ گون پلین و بستگ) و تر یگ و بوجیک و آچار کنگ۔

● چامپول : (چ ا م پ و ل) شامپول یا شامپول، اک تیں شہمات۔

● چامیل : (چ ا م ل) نیکیں، تازی : شمائل و بلوچی آنت۔

● چانپگ : (چ ا ن پ گ) چہ کسے و دست و چیزہ و پدہ روت چیزہ برگ۔

● چانٹ : (چ ا ن ٹ) دریگ یا کہ دروازگ، چانٹ، ہما چاریں دار کہ چار گندی جوڑ کن آنت، پ دروازگ و برزی و جھلی

گوئیں داران گیشتر کار مرد بہت کہ برزی چانٹ و جھلی چانٹ خوشگ بنت۔

● چانجو : (چ ا ن ج و) ماہیگے، (بچا ربت)

● چانگترگ یا چانگترگ : (چ ا ن گ ر گ) پ ناگن یا چنگل پت کنگ یا پست روئیگ، چانگتر : چنگل و پت اک نیں پت۔

- چانگ : (چانگ ان گٹ) چیسے کہ دور دیگ بیت آئی ، چہ جھل ، کپک ، پیسر گرگ ۔
- چانگ : (چانگ ان گٹ) کچہ کس کرنگیں ڈکے آرت کہ بہ یک گنے ، انت ، هر چیسے ، انجی پٹک ، مصلب ، چانگ ، اشرفی ،
- چانگ ، زپاسی : چانہ ب ق [شیرازی : چنہ (چونہ گرفتق ، بشت اندازہ گرفتق خیر برائے تہیان)
- چانگال : (چانگ ان گٹ) آرژن روگن ، دشر مینڈ آنت چانگال جوڑ بیت ۔
- چانگر : (چانگ ان گٹ) چہ آنکو ، چانگو ، چہ آدم ، چانگو ، چانگر ، چہ ہانگو ، چہ ہادیم ۔
- چانگ : (چانگ ان گٹ) راشک ، کپسک ، کولک ، بچک چانگ بیت ۔
- چانگو : (چانگ ان گٹ) چہ آنکو ، بچار ، چانگر ، بچار ، چانگو ۔
- چانگوٹ : (چانگ ان گٹ) دست ، مٹک ، سر دوش یا بڑوک ۔
- چانوک : (چانگ ان گٹ) بچار ، چانگ ۔
- چانیک : (چانگ ان گٹ) ہماوڑگ کہ چہ مزنیں لوگے ، آئی ، گرہیں ہماوڑگ یا چلوپکار ، دیگ بیت ، پنڈگ ، چنڈہ چانیک ،
- چانیک روگ ، چہ چانیک چم دارگ ، چانیک وار ، چانیک گر ۔
- چاوش : (چانگ اوٹش) نلمے ، شہلچہ کار ملا فاضل ، پت ، نام ۔

چاہ بہ بوتلگ

- چاوش : (چانگ اوٹش) چلوپکار ، دست ، دپ ، مردم ، کار دار یا کٹار ۔
- چاہ : (چانگ اوٹ) چات + چا Tea ، چاہ دون : سیاہ آپ ، چنگ ، چاہ دون بہ آپ ، آبادی بیت (بچار بیت)
- چاہبار : (چانگ اوٹ - بزار) بچار ، چہبار ۔
- چاہ دون : (چانگ اوٹ - دون) چات ۔
- چاہوش : (چانگ اوٹ - ہوش) دست دپ ، مردم ، چلوپکار ، کٹار یا دز برج ۔
- چاہیتاک : (چانگ اوٹ - ہیتاک) ہے ہٹک کرنگیں بوتلگ ، تاک کہ گزادنت ، چاہوٹے کن است ۔
- چاہی ، چاہیک : (چانگ اوٹ - چاہی) کپوت چاہی ، جنگل کپور ، ایشی ، آواز انت ، گزو گرو یا ککڑ ۔
- چاہیتاک : (چانگ اوٹ - ہیتاک) بچار ، چاہیتاک ۔
- چب : (چانگ بٹ) پیری گوشت ، پیری مردم ، گوشت کہ آپ بیت پوست لونجان بیت ، پوست رنگیں گوشت ۔
- چب : (چانگ بٹ) بند یا تلاوگ یا انجیں زمین ، سرہ ہما آپ کہ سگ تنگ انت ، گون جی ، ہوا انت یا کت تنگ ،
- گل ، سرہ تالان انت ۔

- چبٹ : (جَب ٹٹ) چہ پوست جوڑ بونگیں پشت، مچیں کوشش۔ بچار "چوٹ"۔
- چبٹ : (جَب ٹٹ) تہجگ و زاتے بے کن انت۔
- چبٹول : (جَب ٹٹ) چبٹ و دل۔
- چبٹی : (جَب ٹٹ) سپانی مگر جنین کے پاد و کن انت۔
- چبڈست : (جَب ٹٹ) پر دست و پشت شہات جنگ۔
- چبراست : (جَب ٹٹ) ہما میوہ کو چپ و راست تریگ و مھر و مست کنگ بیت۔
- چبٹر : (جَب ٹٹ) کپنگیں، لگت انگیں، لگت بونگیں، کاہ و زاتے، شیر، چڈ، لگو کیں کہے۔
- چبٹر : (جَب ٹٹ) نامے۔
- چبٹر : (جَب ٹٹ) کاہ و زاتے و کوشش انت کہ شیر انت، پر لچوک، لگوک۔
- چبگ : (جَب ٹٹ) چنگ، سکیں کن و کیں رنگ و آپ و چرگ (ہندی: رسنا۔ انگریزی: COZE)۔
- چبٹل : (جَب ٹٹ) مڑے کو چپ، مشک بہت شش انت "پانی چک، چبٹل انت"۔
- چبی : (جَب ٹٹ) نامے۔
- چبی لٹ : (جَب ٹٹ) لٹ و بے روز گاریں مردم و گورنگ بیت۔
- چپ : (جَب ٹٹ) راست و تان، راستیں دیم و چپیں دیم، ہما مردم کہ آئی و زور اکثریں دست چپی دست انت۔
- چپ : (جَب ٹٹ) بے توار، ہاموش، پر کسے و ہاموش و بے توار کنگ و گوش انت "چپ" یا "چپ کن"
- چپ بونگ، چپ کنگ۔
- چپ بیگ : (جَب ٹٹ) دیم چر بیگ، چہ راست، چپ بیگ۔
- چپیت : (جَب ٹٹ) چپ ات، چایگ یا چپگ و گوست۔
- چپیت : (جَب ٹٹ) بند، تنگ، چپیت و چوب، جنگ و چوب، چوبگ و گوست براں کسے و چوبگ و کارکت۔
- چپیتنگ : (جَب ٹٹ) چوبگ و گوست۔
- چپٹنگ : (جَب ٹٹ) بھار کا کھے نارشت بیت۔
- چپچپ : (جَب ٹٹ) ورگ و رگ و دپ و یادگ و بچیں توار۔
- چپچیل : (جَب ٹٹ) شجر، شجر، شچیل، مڑگے کہ و تان و چر و چکاں میچیں انت و پٹ شے پر نیست۔ سبگیں مردم۔
- چپڈامن : (جَب ٹٹ) لاجن یا بدن و ہے رنگ و برگ کہ چہ گوات و آچارگوں دور و لچے انگ۔
- چپ دست : (جَب ٹٹ) دکنش (ہما مردم کہ آئی و چپی دست و زاک تر انت بچار "چبڈست"۔
- چپ دیم : (جَب ٹٹ) دیم و شگون دیم۔
- چپر : (جَب ٹٹ) بچار "چبٹر"۔
- چپ راست : (جَب ٹٹ) ہما میوہ کو چپ و رکیت و راست و تریگ و زات و روت و پر پیش جوڑ کرنگیں بندے کہ پر سترنگ و بند انت شے۔

چپٹر : (ج پ ٹر) مزید پتہ، گیم، چپٹر، ماہیگ، چپٹر، گوشت، چپٹر۔
 چشک : (ج پ ٹر) پٹے کوٹنے، سمرانت، چیشک، دپ : ٹم دپیں مردم۔
 چٹکا : (ج پ ٹر) چپیں، دھند، راستہ، رنگ، اتان، چٹکان۔
 چٹکانی : (ج پ ٹر) بچار، چٹکا۔
 چگ : (ج پ ٹر) چاگ، بوگ، دانگی، یارو، تاک، چٹک، براں، چاگ، کار، بوگ *
 چنگ : (ج پ ٹر) ہولیک، سر، پتہ، ننگ، کہ آب، بند، گت، کشت، پیدک، کنت۔
 چٹکان : (ج پ ٹر) چٹ، گریں، سر، چیر، راست، چٹ، لگانڈو۔
 چیل : (ج پ ٹر) چٹ، (اے وادی، گالے)۔
 چٹلو : (ج پ ٹر) کوئی ماہیگ، درگی، بے، چوک، سیاہیں، نگم، انت۔
 چپوٹ : (ج پ ٹر) چٹ، ہما، کچک، انت، سکت، چٹ، بلیک، چپٹر، نام، انت۔
 چپوٹرت : (ج پ ٹر) ہوڈ، ناہم، پوک، چپٹا۔

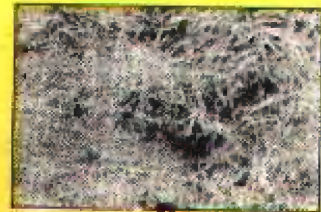
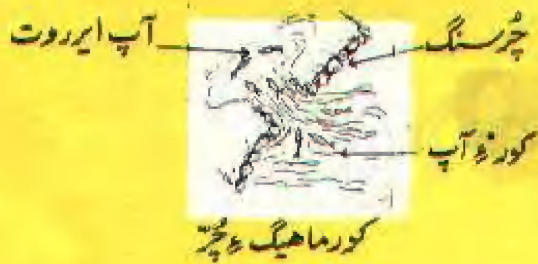

چپی

چپوکنگ : (ج پ ٹر) چاگ، بوگ۔
 چپٹا جنگ : (ج پ ٹر) آچار، چٹ، جنت، گوٹ، آچار، چٹ، جنگ، جنت، آچار، گون، دور، جنت کہ
 چپٹیں، دھند، بوجیک، بڈگ، ٹرس، انت۔
 چپٹی : (ج پ ٹر) دیم، چیر، سر، چیر، سر، شکون، دیم، دیشکون۔
 چپی : (ج پ ٹر) آریں، چیزے، مان، ننگ، دپیں، رز، نے، ایر، ریگ، از، باب، (بچار، مت)۔
 چپیر : (ج پ ٹر) گڈیا، کاکہ، درگ، توار، چپیر، چپار۔
 چپینڈا : (ج پ ٹر) شپتال، نیم، گنک، چپوٹرت۔
 چٹ : (ج پ ٹر) چگ، گوت۔
 چتار : (ج پ ٹر) کوکے، چٹ، چٹار، نل، چٹ، انت، چٹار، انت، مزار، انت، سیاہ، وادت، اے، بتل، چوش
 ہم، گوش، انت : چٹ، انت، چٹار، انت، گنک، انت، عہتار، انت، تراود، انت، من، چار، انت۔
 چتر : (ج پ ٹر) اشتراک، سے، سال، بیت، ساہگ، کہ، بند، گ، بیت، گڈ، سیم، جوڈ، کرتیں، عرہی، ساہگ، تحت، چتر، ساہیل۔
 (بچار، مت)

- چداں : (چ ڈاں) چداں، چہ ادا۔
- چدگ : (چ ڈگ) کوہ، ٹل، کوہ و برز ترین باگیں ٹل۔
- چڈ : (چ ڈڈ) کاہے کوہ گارانی تہ و باز روایت و پر کشد و جوان نہایت، دگر و کشش ہم هست کہ باگاں کشش آنت شیز کہ باز میں جنت۔ (بچاربت)
- چڈ : (چ ڈڈ) رچ و میں، شہر دیں بکل۔
- چڈول : (چ ڈول) کابین چنگے کسہ و بے پرات تے ایش و چلوگ ہم کشش آنت (چڈول ٹی)، چنگ گرش آنت "چلوگ ٹی ناوارت ٹی (رایت)۔"
- چڈول : (چ ڈول) جتہ، چہ ڈول۔
- چہر : (چ ڈر) چرگ تہ پر مانگال "ہہ چہر" "چراگ" مہماہا کہ کاہ پہ دلوتانی چرگ و باز بیت، کاچہر یا کچہر، زید و کاچہر۔
- چہر : (چ ڈر) ذرا جین کل، ذرا جین کل کہ آئی و تہ و آس روک کن آنت و چہر تہ آنت یا پہ سوگند یا پہ مالد و مہماں آئی و تہ و ایرکپ آنت۔
- چہر : (چ ڈر) "چرگ" پر مانگال، بزاں بہ چہر یا چکتر یا تہر۔

چہر

- چہر : (چ ڈر) چیزے و توار کہ "چہر" و توار نہایت، ہاڑی (ھٹتی، ورنڈو یا ورنڈی) و سیب و ایسی بندانی ہاڑیم و ددکیت، کشش آیت "چہر" وے وراگ و کشش آنت "چہر کنگ" یا "چہر جگ"۔
- چہر : (چ ڈر) گن تیزی چہرے کش و گوزگ، پہ ڈرک و تاب چہرے کش و گوزگ، چہر جگ، پلائی مرچیاں انگو چہر نہ جنت۔
- چہر : (چ ڈر) چرگ و پر مانگال بزاں "ہہ چہر"، (گرری گری، اچھاں مجری) و بلوچستان و یک ہاگے و نام آنت۔
- چہر : (چ ڈر) کوری ماہیگ و برگ و کوہیں رہند، ہمود و کورہ آب آپ ایر رچ آیت مے آپ و پتی و لھتیں سنگ ایر کنگ بہیت، و تھناک راسے پہ آپ ایر رچ و یل و یگ بہیت۔ (بچاربت)
- چہر آب : (چ ڈر آب) آپے کہ پتر آیت، گرداب، چہرٹ، چہرٹ و چہر آب۔
- چہر آگ : (چ ڈر آگ) دلوتانی چرگ و جاگ کہ کاہ باز بہیت۔
- چہر آگ : (چ ڈر آگ) روڈ ناکنوک، کسندیل، چہر آگ و آگ : بزاں وشی و مش و کامی کنگ یا کہ دتی کول و ند و پیرانی سہ، چہر آگ و آگ۔
- چہر آگاہ : (چ ڈر آگ آہ) چہر آگ، ہمود، کہ دولت یا دلاک چہر آنت۔
- چہر آگاں : (چ ڈر آگ ان) راسک و ہم جہت و کتیں برز تر و شہرے۔

- چرباہینک : (چ ر ب ا ہینک) درناکامی کے پہلے کلاگ، دھڑ دھڑ، درگ بیت، اشتراے م م دارت۔
- چربٹ : (چ ر ب ٹ) سکتیں چلاک کہ بے تائی، ر س ایت۔
- چربک : (چ ر ب ک) بلوچستان، جاگھے، نام انت۔
- چرپ : (چ ر پ) روگن دار، روگنیں یا نیلیں، چرپ کنگ : روگن، مشک، تیل، مشک، کش، چیزے، شامیم، کھل تر بیت، چرپیں مردم : سیریں، دست چرپ : آباد۔
- چریان : (چ ر پ ان) بچے کو کلوتے، ٹھرائت، ایش، ناہ چوڑائی، انت تام ٹے وٹس انت بے چہ مزاق، جھل ترانت۔
- چریانک : (چ ر پ ان ک) چہمازن شپ، شیشیاں کیلے کہ چہ سھیل، کائنت، کیچکورو، ایر برچ، آنت، آد کہ مشھوری ایش، آنت، (۱) دوکرم (۲) آپدگ (۳) آسکانی (۴) سورو (۵) سامان (۶) کڑوگی (۷) سمسوری
- چرپ دست : (چ ر پ د س ت) سیریں مردم۔
- چرپ زبان : (چ ر پ ز ب ان) چلاک
- چرپ وار : (چ ر پ و ا ر) دشوار
- چرپنی : (چ ر پ نی) کجام یک چرپیں چیزے، تیل، روگن یا پیگ، شامیم، چیزے، سرگیشی۔

چمردک

- چرت : (چ ر ت) چرت، چتر، لومکے کہ شپ، سنگ تو ارکنت، سنگ سٹ، ایت، گش، آنت، مے یکتیں لوک، انت کہ نکنت واد، درست کر آنت۔
- چرت : (چ ر ت) حیران کنوکیں پھر، میاں، چرت جنگ : پہیرانی پھرے، کپک۔
- چرتک : (چ ر ت ک) کانیں مرگے۔
- چرتٹ : (چ ر ت ٹ) شتئل، چرتٹ۔
- چرتٹ : (چ ر ت ٹ) داری بے کہیں تہاک، گشگ، سرکیل، چرتٹ۔ (بچا دبت)
- چرتٹی : (چ ر ت ٹی) شتئل، رد، ریپکاری۔
- چمردک : (چ ر م د ک) کانیں میز، میز، توار، کانیں آپ، توار کہ چہ کوہ، ایر برچ، ایت، سیکتیں، بے تواریں باوست، اپیک نرسناک یا تادان دیوکیں یا ناتپاکیں ٹرسے کہ مردانی تہ بے تاہیری پیداک کنت۔
- چمرد : (چ ر د) کندھی یے کہ پہ ماہیگ، گرگ، کار مرد بیت۔
- چمردک : (چ ر د ک) سکتیں کانیں کندھی کہ بلوچستان، تیاب کہ، گیشتر، دریائی مرگے، گرگ، کار مرد بیت، چار پنج انجیں گندھی زیرانت، گون کر تہ، ٹھکم بند انت پد، مے کوٹ، لیجترے، لاپ، کن، آنت، آئی، سر بر، بندیک پتا، آنت۔ بندیکے درمیں

بندانت ہسکے، مگوں ننگے کن انت۔ کوٹ لیجیو، ترپل گنت دریائی مگر پہ ڈوگٹ دپٹے کنت گنڈی آئی و دپٹ اُرانت مگر گنت۔

چَرَن : (چَرَن) دَوّی مگرے۔ (بچاربت)

چَرَن : (چَرَن) مگرے یا دگر مگرانی گردن ہٹ۔

چَرَن : (چَرَن) ہنوش کنوکیں چیرے کر ماں تمک، کن انت، کش انت * اسے چہ ہنگ، کشک بیت۔

چَرَن : (چَرَن) ہنگ انت کہ پہ آپ، دارگ، مگر ماہیگ، ترپنگ چَرَن، مری نیگ، ایرنگ بیت۔

چَرَن : (چَرَن) گد دوچک، مشین، بوجیگ، چرک بزاں سکان، چرک، پرک : چالاک۔

چَرَن : (چَرَن) چرپیں چل، چرک۔

چَرَن : (چَرَن) لائیک، لائیک، گور، چرک، گونڈیں لائیک، کلاگی، بنام نام، دپ، چرک، ملہ۔

چَرَن : (چَرَن) چرک کار، چرک، سر، کار کنوک، چرکنوک۔

چَرَن : (چَرَن) ہما کہ گد دوچک، مشین، سر، کار کنت، پاک ہندیک، بربیک، دست چرکے۔

چَرَن : (چَرَن) دلوٹ کہ کاہ، چرک، ماں جنگل، روت، دلوٹ کہ کاہ، مگر چکاں وت، توارت، مری کہ دوارت،

وارت۔

چَرَن

چَرَن : (چَرَن) آھنڈ، رگنک، مھنڈال، آگنڈ، مھنڈال، آھنڈ، پاک بن، کش، مگر، آھنڈ کہ چوگراں، فٹک ترانت۔

چَرَن : (چَرَن) چکرگ، نرگ، ڈوگ، توار۔

چَرَن : (چَرَن) چرنگ بزاں، اشتاہیں گوزگ، چری دیگ، چیرے، ڈوگ، توار، ککرگ، توار، چر، چر۔

چَرَن : (چَرَن) سک کتیں اندازگے بارگ، بارگ، چکرگ، ایر، چرگ، چرنگ چم۔

چَرَن : (چَرَن) ہما نام کہ پہ نا دوستی، ہما، جند، ہیل، مگر دلائی سیاوی، پکے، ابید، چہ آئی، ہندیں نام، ہنگ بیت۔

چَرَن : (چَرَن) کد، بالاد، کان، کسان۔

چَرَن : (چَرَن) مگر، اسپتیں پس، زاتے۔ PPR, LWD, CHARANZ : gray, charanz Rish

چَرَن : (چَرَن) بچار، چرن۔

چَرَن : (چَرَن) کراچی، نزدیک، بلوچستان، تیاب کر، جاگہ، نام انت۔

چَرَن : (چَرَن) مید، کار، گد کہ زرد، روگ، دھد، گور، گنت۔

چروک: (چُرُوک) ہماک چڑایت، ہماک داریت، داریت۔

پھڑوک: (چڑ-ڑوک) تڑوک، چھڑوک۔

چہرہ یا چہرہ: (چہرہ) کاتیں گردیں سرپ کر چہرہ ٹینگ تیر مان انت سینکل یا موٹر یا دگر انجل یا ایسل یا بیرنگ (Bearing) چہرہ۔

چترئی : (بچ ڈبرئی) ریب، چتری دیگ : رد دیگ، پے کسے بے گرگ آئی درندہ بھگ کہ اناکڑ تنگلکس مروم راست، چپٹ م پے
نرندی ترایت کہ رندہ بھوک واهی نہ بیت م آدر روت یا کہ کسے کسے م راه م گٹ کنت آچپٹ م راست کنت م یک اناک
م سر ہندوک م راستی یا چپی نیمگ م انچوش پے نرندی درکیت کہ آئی بے گرگ م چ واهی نہ بیت۔ اسے رنگیں در رنوک م
"چتری" م گوش انت۔ اسے کارم "چتری دیگ" م گوش انت۔

چتری چری : (چ ری + چ ری) جنگ و توار، ساهدار سے، بودشت و توار۔

چرتیک : (بچ توڑے ناک) مرگے، دریائی مرگے، چرتیکیں مرگے ماں توڑے بال است۔

چڑی نگ : (چٹوڑے نگ) تڑینگ، چڑینگ۔

چٹر : (چٹو) پگھلنے کی بجائے ساری چیزیں واہگ دار یا بیٹر رگ، باز جاگ، چٹر زیرگ، گوش آنت بے گال بندہ رد بیت۔
چاڑاں زیرگ بیت کہ زیر وک چاڑا جند آنت "چٹر، نہ آنت۔ چٹر کٹک بیت۔

چتر: (ج ۲) ہرگز، علیحدہ، چرک شک یا کنگ، سکین شد کہ سر پہ گزنی، دنت بے چہرہ کہ ہم نرا انت۔

چیزا: (ج-ٹا) درست، بیچھے، واں گڈ سر، تھنا، تیموگ۔

بچڑک: (بچ-ٹوٹ) چالاک، جانوش، کارۂ نیرنگ۔

چھرکھ: بچ ٹرک گاہ، برمش، کانیں توار، "برمش" چیزیں آواز انت بلے چڑکے گئی توار انت البت سر پہ بیگی نہ انت۔

چڑگ: (چ-ڈگ) زھر گرگ، گنت بُگ، چڑورگ۔

چٹروں: (ج۔ ٹروں) چٹروں مٹی، جگمگ مٹی، مرگے۔

جیڑی : (جھڑی) پر دشتگیں بندیک (چیروان) ایک دستگے۔

چٹینگ : (چٹری ن گت) توار، ٹلینگ و توار، چٹنگ، نلنگ و چٹنگ بزائ نلنگ و توار۔

چرٹینگ : (چڑے ن گ) گنت کنگ، یا کیرٹینگ، زہر برائینگ۔

چڑھینگ : (چڑھنگ) یک ٹنگیں چڑھ ٹنگ اور اتنگیں چڑھ انجوش کشک پاھا اور تگیں چڑھ چڑھانی ہماٹنگ ہ

چتر: (چتر) چپین بچہ، توار۔

پیشتر دان : (بچہ شوقان) چشمان، چشم، جنگل، ہموں، کھچس باز بیت۔

چتریک : (چ-ژ-ٹ-ک) گوراندہ دُوبگہ پیگاں تچ انت چتریک گوش انت۔

چترنگ: (بچہ-بچہ) گرمیں روغن دے سر پہ پیانہ یا چیز دے دور دیگ دے توار، گرمیں تین دے سر پہ آپ جنگ دے توار، ماہیگ، بچک دے توار۔

بجڑوک: (چٹڑوٹ) آکوہ رنگیں بھارکاشے کو رانتے۔

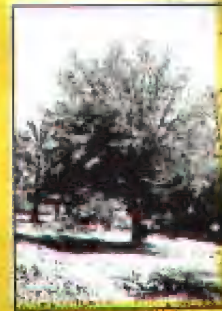
- چتر وک: (چ تر وک) ہما چیز کے چتر ایت یا چتر چتر توار کنت، لوگ و دپ و ٹلو پاک (۲۰۱۲ء)
- چتر و چار: (چ تر و - چ ار) تھک و پاک و نہ و چتر و چار و توار۔
- چست: (چ ست) برز، چست بیگ، پاد آگ، چست کنگ: جازیرگ، پاد کنگ ۲۔ دمان، ہما دمان۔ پلائی و چست و پتوٹ ہناں رشت و پتوٹات۔
- چست: (چ ست) چالاک، ہرک
- چستوک: (چ ست وک) ہما کار گاہ کہ کر پاس و گد گاہ گیشین ایت۔
- چست و ایر: (چ ست و ایر) برز و جھل کنگ، سرنیگ، پر کار و سر و پر کنگ پر بدیں کار و سرنی پرین کنگ۔
- چسکن: (چ سکن) بزاں چست بکن۔
- چسنگ: (چ سسنگ) بچار "چوسنگ"۔
- چش: (چ ش) "چشگ" و پرمان گال پر چش، تام و بگر
- چش: (چ ش) پر چش، چش و چاش: پشاک و سحت و دمان چشگ۔
- چش: (چ ش) مشور و در چک، دار و باز حکم انت، سارت گواتے، تاک و ٹے ساہ انت و چتر و پرکن انت، کنگ و ٹے

ستر

چش پل

چش

دراج و دولدار انت، پل و کسان و زرد و سارت بوا انت کہ جنک وے چو پنگ و پوز و کن انت و گوش انت برے "ستر" انت کہ
دراج و بوگ بوگ انت، کو چل وے "گواز" گش انت کہ اشتر و وارت، اشتر ایشی و تاک و ستر و ہم وارت، گواز و زور انت
و گد و انت گواز و آپ و ستر ہم درمان انت، چش و، چش دان، ہما بل کہ اود و چش باز بیت۔ (بچار بیت)

● چش: (چ شش) چش، چش، اے ڈول، اے ہم۔

● چشت: (چ ش ش) چش ات بزاں تام گپت، "چشگ" و گوسٹ گال

● چش دان: (چ شش دان) چش و جنگل، ہما بل کہ اود و چش باز بیت، چشد، چشی۔

● چشدر: (چ شش ورم) چش و جنگل، ہما بل کہ اود و چش باز بیت۔ چش دان۔

● چشگ: (چ شش گ) تام گرگ، چنر و تام و چارگ۔

● چشگ: (چ شش گ) چ پوز و بچارگی گوات و در آگ، پوز و کھچک و بچارگی گوات و در آگ۔

● چشگ: (چ شش گ) ششگ، کٹ، کٹر، پیشچ، مھدیگ۔

● چشگ: (چ شش گ) چوشگ، چوشگ، نیگ، نیبو یاد کہ چنر و بچک کہ آئی و آپ دپ و بیا انت، چوشگ۔

● چشم: (چ شش م) در مانے کہ سکت سیاہ انت۔

چشم : (ج ش م) چم (پا چشم)

چشمک : (ج ش م ک) چشمہ، عینک

چشم و چاش : (ج ش م ش) پشامک، صحت، دمان چنگ

چشبی : (ج ش بی) چشمان

چک : (ج ک) بيم، چوک، ڈول، نام، پر رنگ، سیاہ چک، اسپت چک، زرد چک، پر نام، زهر چک، ٹرین چک
سور چک : (شیرازی: شیریں جی: طعم شیریں داشتن)

چک : (ج ک) کانیں دار، کپکپ آنت کہ دست، لکلاں آرن آنت، گون سا زہ جن آنت، انت، "چکی"
چک جنوک

چک : (ج ک ک) دیم، دیم و کپت، چک جنگ : دیم ترینگ، چک، پد بوگ، چک، پد بوگ، مردم و دیم یا دیم و
نیم۔ "تان" : چیزے و سدر و سر جیہی تینی، سر بر۔ چک جت و چاراتے۔ پل و جن و نارایتے۔ گری چک چک آتے۔

چک : (ج ک) مجولی لیب، مجولاں کہ چند آنت یا یک دانگے مجول گوں دو لکلاں گرا آنت انجوش دور وینت کہ باید آنت کہ لک بیت
بزاں ہر بہ بیت یا کہ آپس بزاں "چک" آنت پہ آوازھے "چک" و گال و ہم گوش آنت۔

چک : (ج ک ک) بہ چک "چک" پر مانگال، چک چک : جنگ و دھد، داس و قوار، کش : زن و چک۔

چک : (ج ک ک) چک یا جنگ و قی پت و مات و چک آنت، بہ چک : چہ چک و۔

چک : (ج ک ک) در چک کہ آئی و جن و در کسانیں چک در کانت، ہم رنگ و کرب یا در انجیں دھل۔

چکا پگ : (ج ک اپ گ) چاک یا چامپک و برگ، چیزے چیک و دست و اناکہ پہ ٹندی زیرگ یا پہ زور و زبردستی
برگ، زور و رنگ (شیرازی : قاپیدن : چیزی را ناگهان از کسی گرفتن)۔

چکار : (ج ک از) چر، سرچ، نٹ ماں نٹ۔

چکاس : (ج ک ک اس) امتحان - EXAMINATION

چکاس بند : (ج ک ک اس ب ن د) سنجند، گرہ بند - (طرح معرہ)۔

چکاس گ : (ج ک ک اس گ) سنج، امتحان برگ، اندازگ و زانتکار بوگ و ہاتر و چارگ۔

چکاسنگ : (ج ک ک اس ن گ) سھر و چکا سگ و سنگ (کسوٹی)۔

چکاسینگ : (ج ک ک اس ن گ) انجوش کنگ کہ کسے دگ چیزے و بہ چکین ایت۔

چکاسینگ : (ج ک ک اس ن گ) یکے انجوش کنگ کہ دومی و انجوش بخت کہ سبی و بہ چک ایت۔

چک بر : (ج ک ب ر) رسترے کہ ایشی و "بشوٹگ، بکشوٹگ، سرکت یا سر کنگ ہم گوش آنت۔

چکپروش : (ج ک پ د ر و ش) گردن پر دوش، پر شنگ گردن، چکپروش کنگ : جنگ۔

چکتک : (ج ک ک ش ک) ٹٹ و ہما بھر کہ آئی و پیش پرات، ہم پیش و ہشکین و ہم گوش آنت، چٹ، چکتک جنگ
بزاں چے و لٹانی پیشانی بھر و برگ پر ناہ و تاپ کنگ، پل و بندگ یا کہ لوگ و مان جنگ و کار مرو یا سو چک بیت۔

چکتک جنگ بزاں برگ، کسے منی و ٹٹ چکتک کنگ آنت، منی و چکتک کسے چنگ آنت، کسے منی و چکتک
جنگ۔

چک جنگ : (ج ک ک) دیم ترینگ و چارگ۔

چک چک : (بچ کن - بچ کن) چه ہو گئیں کارے، نہ دوشی سہل کنگ، چه دیپ و مھے توار کشگ بیت، دھل و رنگ،
فاسانی توار یا کاہ و رنگ، فاس و توار۔

چُک چُک مات مات : (چُک-چُک کن کن۔ مات-مات) ایسے کہ زہک غے کن اُنت۔

چٹک چٹن : (چٹک کٹ - چے ے ن) گٹھے ، سر جی ، جنگ ، کشک ، بر باد ، چٹ ، چٹک چٹن کنگ : چٹک ،
 ناسک کنگ ۔ *

چکرگ: (چکڑوگ) تیزگ، پد تیزگ۔

چکرگ: (چُک زنگ) کہیں کہیں آپ بوگ، بارگ، ہارگ، ایرجگ، چکرہ، کین آپ، بارگ، ہارگ، ایرجگ، ایرانی چکرگ: رچگ۔

چکر وک : (چک زروک) بچار "زروک"۔

چکر و نک : چک و ر و نک (بچار و تر و نک) ۔

چکک : (چکک کت) چکک و آپ اگان کم میت گڑام کم چکک ایت، زک و دپ و جھلا دکن آنت کہ آئی و دووگس یا بینک یا شیرگ بہ چکک ایت براں کم کم و بہ چکک آنت و در بیا آنت - ۲ - ژپک، وئی نیمک و کشفک۔

چنگ : (مچ کنگ) دست، پاد، دیم یا گت، چنگ براں گوں نشاں کتیں زور پر دیگ، مودستی زاهر کنک۔

چٹیل : (چاکلنگن) سکتیں کم آپیں چنگ، ہنیں جاگھاں ایشی و پے باز آپیں چنگ و ہم کارم و کنگ و انت۔

چھل : (بچ ک ک ن) لھیں گل، ترے شردیں گل، لچ ۽ مین، پیچگل۔

چکل دیم : (چکل کین + دیم) بے یحییٰ مردم و گوش آنت۔

چکلکش : (چ کل کی شکش) ہمارا بیا لاچ کہ چہ دریا چکل گوج ایت کہ جہل کنگ بہ بیت بگیشتر بہ بندوانی حوریان
چوش کن انت ، ہمالاچ کہ چکلان پارت جوزہ رتج ایت ۔

چکماک: (جَکَم اَک) بچارہ چکماک۔

چلنک : (جگمگم کن) ہمارا دین کہ آسن و دنی نیلگ، کش ایت شینگے، راست انت۔ چلکاک، چلکاک۔

چکن : (جک ن) پہ آبشیم بخش و نگارین دوج کہ پوست بر سر کن انت ، چکن کار : ہما مردم کہ چکن دوج ایت .

چلن درپس : (چگن + درپش) چکن دوچگن نازکیں گنڈی (موچی)

چلن دوچ : (اچ ک ن + دوچ) چکن دو تکیں یا دو چوک ۔

چلندار: (چنگ ناک از) همانمدم که چلند دج ایت، همان خیزه آبی و سر چکن کنگ.

چکھو : (چک و) بیجے نام ات، سب چک۔
چکھو : (چک و) بیجے نام ات، سب چک۔

چکڑو: (چکڑی) بھار، جکڑو

چکڑو : (چکڑ گڈو) چکڑو، دارچک

چکھو : (چک کٹو) جن و یا مرد و چہ در سنگے و چک

چکۃ : (چکنیکٹ) اشتہری ناڈا رہی یے کہ آئی، رکان گپیت کر

401

- شڱ يادگ ويگ انت ۱۰ ۽ ناڌرامهي هے بردستان ۽ بيت -
- چڱ ۽ پڙشڱ: (چڱ کڻ ۽ پڙشڱ گڻ) پرکے ۽ دمپ ساهت چڱ جنت يا چڱ ۽ داں دير ۽ يکس دم ۽ تريننگ ۽ چارگ ۽ انت گش انت ۽ آبا تئي چڱ پڙش انت -
- چڱ ۽ پڙ: (چڱ کڻ ۽ پڙ) سھت ۽ دمان چڱ جڱ، چڱ ۽ پڙ نه بوگ: مھتل نه بوگ -
- چڱ ۽ چلانگ: (چڱ کڻ ۽ چلانگ ان گڻ) چڱ ۽ لوگ ۽ مردم، چڱ ۽ ناسگ -
- چڱي: (چڱ کڻ ني) شڱ، کشر ۽ من يادگ ۽ انگ ۽ انا، چيزے بے حساب ۽ بها کنگ -
- چڱي: (چڱ کڻ ني) بچار ۽ چڱي -
- چڱي: (چڱ کڻ ني) چڱ بيگ، چڱي ماني -
- چڱي يادگ: (چڱ کڻ ني ۽ پڙ گڻ) کسان يادگ، چھر ۽ چڱي يادگ -
- چڱينگ: (چڱ کڻ ۽ ن گڻ) انچوش کنگ کڻ چڱ ۽ بيت، شڱ يا زڱ ۽ چڱينگ -
- چڱينگ: (چڱ کڻ ۽ ن گڻ) انچوش کنگ کڻ ۽ دڱي ۽ دڱي ۽ چڱ ۽ بيت -
- چڱ: (چڱ گڻ) پھوان، تيار، مزن جون، چار شنگ -

چڱو

چڱ

- چڱ: (چڱ گڻ) بچار ۽ چڱ -
- چڱ: (چڱ گڻ) چنڙ ۽ آه جڱ ۽ ازباب، سر ۽ چڱ، مڙگ يا چونگ - (بچار بت)
- چڱو: (چڱ گڻ) مھشوريں ڌڙ چڱ ۽ چپش ۽ کشر انت ۽ کنگ ۽ چوچش ۽ انت تاگ ۽ ايت انت ۽ وار ۽ سوچڱ ۽ وش انت - (بچار بت)
- چڱو دکان: (چڱ گڻ ۽ روک ان) همود ۽ چڱو باز بيت، چڱو جڱل، چڱو دي، چڱو دي -
- چڱو دي: (چڱ گڻ ۽ دي) بچار ۽ چڱو دکان -
- چڱل: (چڱ گڻ) سڱي زورگ ۽ چيزے جڱ ۽ شنگ، چڱل جڱ، چيزے ۽ شنگ ديگ، چڱل ديگ، دور ديگ، چڱل کنگ درياء -
- چڱل: (چڱ گڻ) همادرم کڱ ۽ باپشت ۽ روت ۽ گول ۽ دڱي ۽ آئي ۽ انچس گپاں جنت کڱو شادروک چڱا ياں وش مريت -
- چڱلي: (چڱ گڻ ني) کڱ ۽ باپشت ۽ گول ۽ دڱي کڱ ۽ انچس گپاں جنت کڱ ۽ آئي ۽ بد بيت (شيرازي: چڱلي: شڪايت کردن) -
- چڱماک: (چڱ گڻ ۽ ماک) بچار ۽ چڱماک -
- چڱوگ: (چڱ گڻ) پا: چکاوک، مٽي مرگي کڱ ۽ کٽي تيار ترانت، چڱوگ - چڱوگ مٽي ناہ وارت ۽ مٽي -

چلین: (چ ل گے ن) بُرز بلوچی ء چکن ء خوش آنت۔

چل: (چ ل ن) ناھے کو کاگ ٹے ہمش ریت ہوست ٹے مشک تر ریت، چل پون: ناھ ء بیکاری بھر، گند اگس۔

چل: (چ ل ن) سگ تیز، چل رنپیں کارچ، شل، شلتیں کارچ یا مخر، یا کاٹار۔

چل: (چ ل ن) ۲۰ + ۲۰ = ۴۰، ۳۰ + ۴۰ = ۷۰، ۴۰ + ۷۰ = ۱۱۰، ۷۰ + ۱۱۰ = ۱۸۰، ۱۱۰ + ۱۸۰ = ۲۹۰، ۱۸۰ + ۲۹۰ = ۴۷۰، ۲۹۰ + ۴۷۰ = ۷۶۰، ۴۷۰ + ۷۶۰ = ۱۲۳۰، ۷۶۰ + ۱۲۳۰ = ۱۹۹۰، ۱۲۳۰ + ۱۹۹۰ = ۳۲۲۰، ۱۹۹۰ + ۳۲۲۰ = ۵۲۱۰، ۳۲۲۰ + ۵۲۱۰ = ۸۴۳۰، ۵۲۱۰ + ۸۴۳۰ = ۱۳۶۴۰، ۸۴۳۰ + ۱۳۶۴۰ = ۲۲۰۷۰، ۱۳۶۴۰ + ۲۲۰۷۰ = ۳۵۷۱۰، ۲۲۰۷۰ + ۳۵۷۱۰ = ۵۷۷۸۰، ۳۵۷۱۰ + ۵۷۷۸۰ = ۹۳۴۹۰، ۵۷۷۸۰ + ۹۳۴۹۰ = ۱۵۱۲۷۰، ۹۳۴۹۰ + ۱۵۱۲۷۰ = ۲۴۴۷۶۰، ۱۵۱۲۷۰ + ۲۴۴۷۶۰ = ۳۹۶۰۳۰، ۲۴۴۷۶۰ + ۳۹۶۰۳۰ = ۶۴۰۷۹۰، ۳۹۶۰۳۰ + ۶۴۰۷۹۰ = ۱۰۳۶۸۲۰، ۶۴۰۷۹۰ + ۱۰۳۶۸۲۰ = ۱۶۷۷۶۱۰، ۱۰۳۶۸۲۰ + ۱۶۷۷۶۱۰ = ۲۷۱۴۴۳۰، ۱۶۷۷۶۱۰ + ۲۷۱۴۴۳۰ = ۴۳۹۲۰۴۰، ۲۷۱۴۴۳۰ + ۴۳۹۲۰۴۰ = ۷۱۰۶۴۷۰، ۴۳۹۲۰۴۰ + ۷۱۰۶۴۷۰ = ۱۱۴۹۸۵۱۰، ۷۱۰۶۴۷۰ + ۱۱۴۹۸۵۱۰ = ۱۸۶۰۴۹۸۰، ۱۱۴۹۸۵۱۰ + ۱۸۶۰۴۹۸۰ = ۳۰۱۰۳۴۹۰، ۱۸۶۰۴۹۸۰ + ۳۰۱۰۳۴۹۰ = ۴۸۷۰۸۴۷۰، ۳۰۱۰۳۴۹۰ + ۴۸۷۰۸۴۷۰ = ۷۸۸۱۱۹۶۰، ۴۸۷۰۸۴۷۰ + ۷۸۸۱۱۹۶۰ = ۱۲۷۵۲۰۴۳۰، ۷۸۸۱۱۹۶۰ + ۱۲۷۵۲۰۴۳۰ = ۲۰۶۳۳۲۳۹۰، ۱۲۷۵۲۰۴۳۰ + ۲۰۶۳۳۲۳۹۰ = ۳۳۳۸۵۲۸۲۰، ۲۰۶۳۳۲۳۹۰ + ۳۳۳۸۵۲۸۲۰ = ۵۴۰۱۸۵۲۲۱۰، ۳۳۳۸۵۲۸۲۰ + ۵۴۰۱۸۵۲۲۱۰ = ۸۷۴۰۳۸۰۰۳۰، ۵۴۰۱۸۵۲۲۱۰ + ۸۷۴۰۳۸۰۰۳۰ = ۱۴۱۴۲۱۲۲۴۰، ۸۷۴۰۳۸۰۰۳۰ + ۱۴۱۴۲۱۲۲۴۰ = ۲۲۸۸۴۹۲۲۷۰، ۱۴۱۴۲۱۲۲۴۰ + ۲۲۸۸۴۹۲۲۷۰ = ۴۷۰۲۷۰۴۵۱۱۰، ۲۲۸۸۴۹۲۲۷۰ + ۴۷۰۲۷۰۴۵۱۱۰ = ۶۹۹۱۱۹۶۷۸۰، ۴۷۰۲۷۰۴۵۱۱۰ + ۶۹۹۱۱۹۶۷۸۰ = ۱۱۶۹۲۹۰۱۴۶۹۰، ۶۹۹۱۱۹۶۷۸۰ + ۱۱۶۹۲۹۰۱۴۶۹۰ = ۱۸۶۸۴۸۹۸۴۷۰، ۱۱۶۹۲۹۰۱۴۶۹۰ + ۱۸۶۸۴۸۹۸۴۷۰ = ۲۰۳۷۷۸۰۰۰۱۵۶۹۰، ۱۸۶۸۴۸۹۸۴۷۰ + ۲۰۳۷۷۸۰۰۰۱۵۶۹۰ = ۳۹۰۶۲۶۸۸۹۱۶۰، ۲۰۳۷۷۸۰۰۰۱۵۶۹۰ + ۳۹۰۶۲۶۸۸۹۱۶۰ = ۴۱۰۴۰۴۶۸۸۹۱۶۰، ۳۹۰۶۲۶۸۸۹۱۶۰ + ۴۱۰۴۰۴۶۸۸۹۱۶۰ = ۸۰۱۰۳۱۳۷۷۸۳۲۰، ۴۱۰۴۰۴۶۸۸۹۱۶۰ + ۸۰۱۰۳۱۳۷۷۸۳۲۰ = ۱۲۱۰۸۱۸۴۶۷۷۱۶۰، ۸۰۱۰۳۱۳۷۷۸۳۲۰ + ۱۲۱۰۸۱۸۴۶۷۷۱۶۰ = ۲۰۱۱۶۳۲۲۴۵۹۳۶۰، ۱۲۱۰۸۱۸۴۶۷۷۱۶۰ + ۲۰۱۱۶۳۲۲۴۵۹۳۶۰ = ۳۲۲۲۴۵۱۲۲۷۱۶۰، ۲۰۱۱۶۳۲۲۴۵۹۳۶۰ + ۳۲۲۲۴۵۱۲۲۷۱۶۰ = ۵۲۳۴۰۸۳۴۷۷۱۶۰، ۳۲۲۲۴۵۱۲۲۷۱۶۰ + ۵۲۳۴۰۸۳۴۷۷۱۶۰ = ۸۴۵۶۵۳۴۷۷۱۶۰، ۵۲۳۴۰۸۳۴۷۷۱۶۰ + ۸۴۵۶۵۳۴۷۷۱۶۰ = ۱۳۶۹۰۶۱۸۴۷۷۱۶۰، ۸۴۵۶۵۳۴۷۷۱۶۰ + ۱۳۶۹۰۶۱۸۴۷۷۱۶۰ = ۲۲۱۴۷۱۸۴۷۷۱۶۰، ۱۳۶۹۰۶۱۸۴۷۷۱۶۰ + ۲۲۱۴۷۱۸۴۷۷۱۶۰ = ۳۵۸۳۷۸۴۷۷۱۶۰، ۲۲۱۴۷۱۸۴۷۷۱۶۰ + ۳۵۸۳۷۸۴۷۷۱۶۰ = ۵۷۹۸۴۷۷۷۱۶۰، ۳۵۸۳۷۸۴۷۷۱۶۰ + ۵۷۹۸۴۷۷۷۱۶۰ = ۱۱۵۹۷۳۲۵۷۷۱۶۰، ۵۷۹۸۴۷۷۷۱۶۰ + ۱۱۵۹۷۳۲۵۷۷۱۶۰ = ۱۷۳۹۵۷۷۷۷۱۶۰، ۱۱۵۹۷۳۲۵۷۷۱۶۰ + ۱۷۳۹۵۷۷۷۷۱۶۰ = ۳۴۷۹۱۵۷۷۷۱۶۰، ۱۷۳۹۵۷۷۷۷۱۶۰ + ۳۴۷۹۱۵۷۷۷۱۶۰ = ۵۲۱۸۷۳۷۷۷۱۶۰، ۳۴۷۹۱۵۷۷۷۱۶۰ + ۵۲۱۸۷۳۷۷۷۱۶۰ = ۸۶۹۷۸۹۷۷۷۱۶۰، ۵۲۱۸۷۳۷۷۷۱۶۰ + ۸۶۹۷۸۹۷۷۷۱۶۰ = ۱۳۹۱۵۷۷۷۷۱۶۰، ۸۶۹۷۸۹۷۷۷۱۶۰ + ۱۳۹۱۵۷۷۷۷۱۶۰ = ۲۷۸۳۱۵۷۷۷۱۶۰، ۱۳۹۱۵۷۷۷۷۱۶۰ + ۲۷۸۳۱۵۷۷۷۱۶۰ = ۴۱۷۴۷۳۷۷۷۱۶۰، ۲۷۸۳۱۵۷۷۷۱۶۰ + ۴۱۷۴۷۳۷۷۷۱۶۰ = ۶۹۵۷۸۹۷۷۷۱۶۰، ۴۱۷۴۷۳۷۷۷۱۶۰ + ۶۹۵۷۸۹۷۷۷۱۶۰ = ۱۱۱۱۵۷۷۷۷۱۶۰، ۶۹۵۷۸۹۷۷۷۱۶۰ + ۱۱۱۱۵۷۷۷۷۱۶۰ = ۱۸۰۷۳۷۷۷۷۱۶۰، ۱۱۱۱۵۷۷۷۷۱۶۰ + ۱۸۰۷۳۷۷۷۷۱۶۰ = ۲۹۱۸۹۷۷۷۷۱۶۰، ۱۸۰۷۳۷۷۷۷۱۶۰ + ۲۹۱۸۹۷۷۷۷۱۶۰ = ۴۷۲۶۳۷۷۷۷۱۶۰، ۲۹۱۸۹۷۷۷۷۱۶۰ + ۴۷۲۶۳۷۷۷۷۱۶۰ = ۷۶۴۵۳۷۷۷۷۱۶۰، ۴۷۲۶۳۷۷۷۷۱۶۰ + ۷۶۴۵۳۷۷۷۷۱۶۰ = ۱۲۲۹۰۷۷۷۷۷۱۶۰، ۷۶۴۵۳۷۷۷۷۱۶۰ + ۱۲۲۹۰۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۱۹۹۳۵۷۷۷۷۱۶۰، ۱۲۲۹۰۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۱۹۹۳۵۷۷۷۷۱۶۰ = ۳۲۱۲۶۷۷۷۷۱۶۰، ۱۹۹۳۵۷۷۷۷۱۶۰ + ۳۲۱۲۶۷۷۷۷۱۶۰ = ۵۲۰۶۲۷۷۷۷۱۶۰، ۳۲۱۲۶۷۷۷۷۱۶۰ + ۵۲۰۶۲۷۷۷۷۱۶۰ = ۸۴۱۲۹۷۷۷۷۱۶۰، ۵۲۰۶۲۷۷۷۷۱۶۰ + ۸۴۱۲۹۷۷۷۷۱۶۰ = ۱۳۶۱۹۷۷۷۷۱۶۰، ۸۴۱۲۹۷۷۷۷۱۶۰ + ۱۳۶۱۹۷۷۷۷۱۶۰ = ۲۷۲۳۹۷۷۷۷۱۶۰، ۱۳۶۱۹۷۷۷۷۱۶۰ + ۲۷۲۳۹۷۷۷۷۱۶۰ = ۴۴۸۵۹۷۷۷۷۱۶۰، ۲۷۲۳۹۷۷۷۷۱۶۰ + ۴۴۸۵۹۷۷۷۷۱۶۰ = ۷۲۱۰۰۷۷۷۷۷۱۶۰، ۴۴۸۵۹۷۷۷۷۱۶۰ + ۷۲۱۰۰۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۱۱۶۱۹۷۷۷۷۷۱۶۰، ۷۲۱۰۰۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۱۱۶۱۹۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۱۹۸۳۹۷۷۷۷۱۶۰، ۱۱۶۱۹۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۱۹۸۳۹۷۷۷۷۱۶۰ = ۳۱۶۵۹۷۷۷۷۱۶۰، ۱۹۸۳۹۷۷۷۷۱۶۰ + ۳۱۶۵۹۷۷۷۷۱۶۰ = ۵۱۵۱۹۷۷۷۷۱۶۰، ۳۱۶۵۹۷۷۷۷۱۶۰ + ۵۱۵۱۹۷۷۷۷۱۶۰ = ۱۰۳۰۳۷۷۷۷۷۱۶۰، ۵۱۵۱۹۷۷۷۷۱۶۰ + ۱۰۳۰۳۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۱۵۴۵۷۷۷۷۷۱۶۰، ۱۰۳۰۳۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۱۵۴۵۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۲۵۷۶۷۷۷۷۷۱۶۰، ۱۵۴۵۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۲۵۷۶۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۴۱۲۲۷۷۷۷۷۱۶۰، ۲۵۷۶۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۴۱۲۲۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۶۶۹۹۷۷۷۷۷۱۶۰، ۴۱۲۲۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۶۶۹۹۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۱۱۳۹۹۷۷۷۷۷۱۶۰، ۶۶۹۹۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۱۱۳۹۹۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۱۸۰۹۹۷۷۷۷۷۱۶۰، ۱۱۳۹۹۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۱۸۰۹۹۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۲۹۴۹۹۷۷۷۷۷۱۶۰، ۱۸۰۹۹۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۲۹۴۹۹۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۴۸۹۹۷۷۷۷۷۱۶۰، ۲۹۴۹۹۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۴۸۹۹۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۹۷۹۹۷۷۷۷۷۱۶۰، ۴۸۹۹۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۹۷۹۹۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۱۹۵۹۹۷۷۷۷۷۱۶۰، ۹۷۹۹۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۱۹۵۹۹۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۳۹۱۹۹۷۷۷۷۷۱۶۰، ۱۹۵۹۹۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۳۹۱۹۹۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۷۸۳۹۹۷۷۷۷۷۱۶۰، ۳۹۱۹۹۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۷۸۳۹۹۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۱۵۶۷۹۷۷۷۷۷۱۶۰، ۷۸۳۹۹۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۱۵۶۷۹۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۳۱۳۵۹۷۷۷۷۷۱۶۰، ۱۵۶۷۹۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۳۱۳۵۹۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۶۲۷۱۹۷۷۷۷۷۱۶۰، ۳۱۳۵۹۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۶۲۷۱۹۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۱۲۵۴۳۷۷۷۷۷۱۶۰، ۶۲۷۱۹۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۱۲۵۴۳۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۲۵۰۸۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۱۲۵۴۳۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۲۵۰۸۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۵۰۱۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۲۵۰۸۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۵۰۱۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۱۰۰۳۵۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۵۰۱۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۱۰۰۳۵۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۲۰۰۷۱۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۱۰۰۳۵۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۲۰۰۷۱۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۴۰۱۴۳۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۲۰۰۷۱۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۴۰۱۴۳۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۸۰۲۸۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۴۰۱۴۳۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۸۰۲۸۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۱۶۰۵۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۸۰۲۸۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۱۶۰۵۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۳۲۱۱۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۱۶۰۵۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۳۲۱۱۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۶۴۲۳۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۳۲۱۱۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۶۴۲۳۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۱۲۸۴۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۶۴۲۳۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۱۲۸۴۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۲۵۶۹۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۱۲۸۴۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۲۵۶۹۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۵۱۳۹۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۲۵۶۹۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۵۱۳۹۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۱۰۲۷۹۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۵۱۳۹۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۱۰۲۷۹۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۲۰۵۵۹۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۱۰۲۷۹۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۲۰۵۵۹۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۴۱۱۱۹۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۲۰۵۵۹۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۴۱۱۱۹۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۸۲۲۳۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۴۱۱۱۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۸۲۲۳۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۱۶۴۴۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۸۲۲۳۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۱۶۴۴۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۳۲۸۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۱۶۴۴۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۳۲۸۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۶۵۷۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۳۲۸۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۶۵۷۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۱۳۱۵۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۶۵۷۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۱۳۱۵۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۲۶۳۱۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۱۳۱۵۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۲۶۳۱۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۵۲۶۳۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۲۶۳۱۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۵۲۶۳۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۱۰۵۲۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۵۲۶۳۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۱۰۵۲۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۲۱۰۵۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۱۰۵۲۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۲۱۰۵۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۴۲۱۱۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۲۱۰۵۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۴۲۱۱۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۸۴۲۳۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۴۲۱۱۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۸۴۲۳۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۱۶۸۴۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۸۴۲۳۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۱۶۸۴۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۳۳۶۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۱۶۸۴۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۳۳۶۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۶۷۳۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۳۳۶۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۶۷۳۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۱۳۴۷۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۶۷۳۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۱۳۴۷۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۲۶۹۵۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۱۳۴۷۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۲۶۹۵۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۵۳۹۱۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۲۶۹۵۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۵۳۹۱۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۱۰۷۸۳۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۵۳۹۱۹۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۱۰۷۸۳۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۲۱۵۶۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۱۰۷۸۳۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۲۱۵۶۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۴۳۱۳۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۲۱۵۶۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۴۳۱۳۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۸۶۲۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۴۳۱۳۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۸۶۲۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۱۷۲۵۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۸۶۲۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۱۷۲۵۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۳۴۵۱۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۱۷۲۵۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۳۴۵۱۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۶۹۰۳۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۳۴۵۱۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۶۹۰۳۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۱۳۸۰۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۶۹۰۳۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۱۳۸۰۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۲۷۶۱۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰، ۱۳۸۰۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ + ۲۷۶۱۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۱۶۰ = ۵۵۲۳۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷۷

یا نذر و تبرک پہ دم و چو پت۔ چم و چنگ کنگ : چہ نا ذرا ہی و نوکی ذراہ بیگ۔ چٹاں چنگ کنگ : بندیں چٹانی چنگ کنگ، کیے و دگوش و دیگرے و جوانی یے نیگ تریگ و آفی و خوشگ " چٹاں چنگ کن و بچار "۔ چٹانی چنگ : بڑاں چنگ دیگ۔ چم یا چٹاں بچگ : ننگان جنگ۔ چم و پٹل : چم و شیاہگ و تہ و اسپتیں نک۔ چم پہ راہ بوگ : کسے و راہ و چارگ۔ چم و پٹشگ : دروگ بند، دڑ یا میار باری مردم و چٹانی چنگ۔ چم پشدارگ : چم ٹرس دیگ، ٹرسینگ۔ چم و پٹچرگ : بڑاں چنگ بیگ۔ چم و پٹشگ : چم و ارسس پٹشگ بڑاں گریوگ۔ چم جنگ : کارے و گرانی و گندگ و کار و کنگ سستی کنگ کہ دیگرے بکنتے، ٹرسگ، ڈرچک و۔ چم و جنگ : چم و کوسانی پٹشگ و سستی ایشس انت کہ تریکیں مردے گندے۔ چم چاری کنگ : مڑی گری کنگ۔ چم دار بوگ : واستومند بوگ۔ چم در آرگ : چہ زھرو۔ چم دو چم کنگ : چیزے و انچوش چٹ کنگ و بزرگ کس مگندایت یا انچوش روگ کہ کس مگندایت، چیرکا، دوزکا۔ چم ڈسنگریگ : چٹاں شہرینگ، چٹاں نزارگ۔ چم رُسرینگ : پہ چمداری و دماغی و، چم و روگ ارگ، چٹانی روژنا بیگ۔ چم یا چٹانی سک کنگ یا دیگ : پہ چیزے و چارگ و۔ چم شہر دیگ : ٹرسینگ، چم ٹرس دیگ۔ چٹاں شاک دیگ : مکتیں ویریں نزارگے یا چیزے چارگ۔ چم و کپات : بڑاں چم نیست۔ (چہ) چٹاں کپگ : بے اذت بیگ، چٹل کپگ، گار بوگ۔ چم کشگ : چم پشدارگ، چم شہر دیگ۔ چم کنگ : بزرگ کنگ۔ چم و گرگ : چم دورے و گرگ۔ چم مدیست : ہما کہ چیزے پہ چم ندیستگ۔ چم و شینگ : چٹانی نزارگ چارگ۔ (بچاربت)

چھا : (چ م ا) چہ ہا۔

چمپی

چھاٹا

اسپیگ

چم

دیدوک شیاہگ

چھاٹا : (چ م اٹ) ٹاٹا، ٹاٹر، باجی یے۔ TOMATO (بچاربت)

چھا دیم و : (چ م ا و س م و) چہ ہادیم، پر بارا۔

چھانگو : (چ م ا ن گ و) چہ ہمانگو، چھانگر، چہ ہما گور و، چہ ہمانیگ و، چہ ہما دیم و *

چھب : (چ م ب) مرگ و چھب بڑاں آئی پٹنٹ، مرگ و دپ، ٹنگ، چھب جنگ : مرگ و دپ و دان و ورگ و، ٹنگ جنگ، پہ جنگ و چھب جنگ، ہر چیزے و ٹوسکیں سر، ریسچک، مچ۔

چھبو : (چ م ب و) پہ تندی چہ چیزے و مشت و پڑے چامپگ، چھبو کنگ، چھبو جنگ، مشت و پڑے بے لاکوٹ ذانت۔ لاکوٹ چیر جنگ بیت بے چھبو مشت جنگ بیت بڑاں لاکوٹ کنگ و دست و لباد انت و چھبو کنگ دیمپیر انت۔

چھبٹی : (چ م ب و س و) پہ دار و کر دھوڑ کر تکیں کس بے کشاں چھب جنگ بیت و سرور و تھو دانت۔ (بچاربت)

چمپچ : (چ م م + پ چ) دانندہ، زاننگاریں مردم۔

چمپیر دار : (چ م پ ر دار) پہ درگے و چیزے چٹاں پر دارگ، بنگ، پہ چم چھلی و گرہ چیزے و لوٹگ و ایرمینگ۔

چمیل: (چم پل) چوٹ یا چبہ (دراہیں گالے)

چمشران: (چم بٹ لران) یہ چم کپ چنگ، دو کس یا یک کس گوں دومی و کپ نہ جنت بے پہ چم دتی مرادان خوش انت
ہما دانگی یا مہسا کہ بت چاپ ایت مردم گیشتر مے بتان چار انت مجاوره زن انت۔ ایشی و تہ بہت گیشس و

نیشنگ کم انت۔ (Illustrated PICTORIAL DRAH)

چمٹو: (چم ٹٹ و) بارگ سرب ارگر۔

چم چنگ: (چم مچ ن گ) در چک پہ ہزام و چم جنت بزاں پہ نوک ناک چنگ لگ جنت۔ چم چنگ پہ کارے و کنگ
ہکار و گرنی و

چمچل: (چم مچ ہل) ہما مردم کہ لچینگ نہ بیت، میارینگ نہ بیت، بے لچ، کم لچ۔

چمچہ: (چم مچ ہ) کانیں استان۔

چمچہ: (چم مچ ڈ) چم ہمد بزاں چم ہماہ و، "چمچاں" چمہ و باز، "چمچی" چمہ و ہمدی۔

چمچدار: (چم مچ ہزار) محتاج، دستیار پہ چمچہ و، چماں پہ چمچہ و، واروک بزاں پہ کسہ و دستاں۔ بزاں ایش
انت کہ کسہ و محتاج، بتل و چمداری کچک و سنگ رنگ۔

چم دید: (چم مچ م - دی و) چمانی دیم و بوتگیں کار، چم دیست، چم دیستگین۔ *

PPB, LWD; CHHAM-didh: sight of the eyes, something worthy of being seen, a remarkable event.

چم دیست: (چم مچ م - دی و) بچار چم دید۔ *

چمچہ: (چم مچ م) تر، مست و دروکیں بیٹہ و گرانہ و مست انت و گوسہ و مدلا و مومے و مدلا و کوسہ انت۔

چمچہ: (چم مچ م) چلوں۔

چمچوک: (چم مچ وک) چمانی روک، چمانی روشنائی، دیدگ، چمچک یا دوستیگین مردم۔

چم زہم: (چم مچ م - زہم) نزر (چم زہم [ب - ق] و) *

چمچہ: (چم مچ م) ترس، بیم، چمچہ دیگ، بیم دیگ، ترسینگ۔

چمشانک: (چم مچ م) چماں شانک دیگ و مچارگ گوں عجوانی چارگ و کار، چار و تپاس *

چمشود: (چم مچ م) چم شودوک، کس و ہما بھر کہ اود و دیم، دست، پا و جان شودگ بیت، دیشود،
بندرات و پسیل۔

چمچک: (چم مچ م) چمچک، بردانان پہ وڑ سینگ، کانیں کدہ (شیرازی: چمچک زدن: با اشلو
چشم دل کسی را بردن)۔

چم کیت: (چم مچ م) ک پٹ (ہمود و کہ میم کار کنت)۔ *

چم کدہ: (چم مچ م) چم و جاگہ۔ چم و ہکٹہ
PPB, LWD; CHHAM - KADAH: The eye Sockets

چمکش: (چم مچ م) سکین دز بزاں انچیں دز کہ چم و ہم کش (ایت و بارت مردم و سمانہ بیت۔

چمک وٹی: (چم مچ م) وٹک ٹٹ (شدر، ہیرا (الماس)
PPB, LWD; CHAMAK-WATTI: Diamond, adamant

چمک: (چم مچ م) لرزگ، ترپک، درھک، ناچ کنگ۔

چمک: (چم مچ م) آپ و چمک، آپ و بنبرہ کہ چودہ چمک و چمک دیر کیت۔ دام و چمک: رگ و چمک، رگ یا ماحور

چنڈ: (چ ن ڈ) کپتہ کاری جنین، بے پروائی جنین، سیکس بد دستیں جنین، چلندیں جنین، بے سوری موم۔

چنڈ: (چ ن ڈ) کانیں سنگیں ٹکڑ، نگیں چنڈ، چنڈ دپار، ہمارے پس کے آئی و گوش کان انت۔

چنڈال: (چ ن ڈال) آڑال، سنگت، بڑناک، ہماروم کو رپٹ، اروپ و کار کنت، ٹوری، لڈروپ۔

چنڈک: (چ ن ڈک) کانیں چنڈ۔

چنڈگ: (چ ن ڈگ) ڈرہگ، لڑگ (۲) دزناں ڈورنگ، گڈہ چنڈگ، دان چنڈگ، جل چنڈگ، سحر و چنڈگ،

زمین چنڈگ، ڈرچک چنڈگ، دل چنڈگ، سرو چنڈگ، دست چنڈگ، چادر چنڈگ، پاد چنڈگ، بڈ چنڈگ،

چ دست جان و سر چنڈ۔

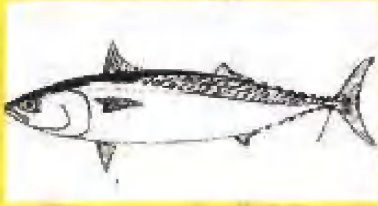
چنڈگ: (چ ن ڈگ) ریش و سرو کانیں پھلاں ڈورنگ، کوند و پیشاں لچ آنگیں ناہان چنڈگ۔

چنڈینگ: (چ ن ڈے ن گ) مرینگ، شیک دیگ، ٹامبلینگ، انچوش کنگ، چنڈ ایت، مجبتیک۔

PPB, LWD / CHANDENG : To shake, Dil Chandengh : To shake the heart, i.e. to be afraid

چننگ: (چ ن س گ) بچار، چننگ۔

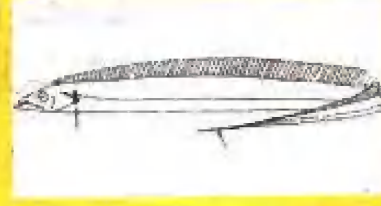
چننگ: (چ ن س گ) بچار، چننگ۔

چنکی

چنکی

چندی

چندن

چنک: (چ ن ک) ڈولاکوٹ، دوٹیں دستانی بجا کنگ، آیان پُر کنگ، چنک چنگ، چنک کنگ۔

چنک: (چ ن ک) دوچے۔

چنکا: (چ ن ک) چنچو، چنچک، چکدر، بندر، اے گال چنت کدر یا چ کدر ایت۔

چنک بکالی: (چ ن ک ب ک) (بی) دوچے۔

چنکس: (چ ن ک س) چنچو، چنچک، چکدر، بندر، اے گال چنت کیاس انت۔

چننگ: (چ ن ک گ) چنک کنگ۔

چنکی: (چ ن ک بی) دست و کستری ٹنگ، چنکی چنکی، چنکی چنکی زرائی بانگ گڈی منوک انت کا سگ چٹ ایت

دستانی مات انت۔ (بچار بت)

چنکی: (چ ن ک بی) اٹس یا اھور و زات و ماھیکے کہ جنوری و بگر داں اپریل و موسم و پزور بیت انت۔

(بچار بت) *

چنکیاس: (چ ن ک بی اس) چنچو، چنچک، چکدر، بندر، اے گال "چنچو کیاس" انت۔

چننگ (۱): (چ ن گ) گاڑی تاچک و چنگ، گنر چنڈگ و چنگ، ہر وراجیں سے کسٹے چنگ یا چوٹ انت۔

چنگ (۲): (چنگ ن گ) سرود یا سرور۔ (بجارت)

چنگ: (چنگ ن گ) میٹ کر مرگ و دیزی و ہڈی و سر و رایت، مومی دولت و اولاک و رستری مرین و کرزہ ہما سر کر گوں و ہٹ
ہوریت و کٹ ایت۔ میٹ۔ پلائی و مرچاں چنگے رودینک، نئل: چندے نند ایت چنگے نند ایت، مردم و
دیزی و ہڈی۔

چنگ: (چنگ ن گ) گوں مکارہ و مرگ، چہ زمین و چیز و چست کنگ، راہ و کپتگیں چیز چنگ، راہ و رہبند و چنگ۔ کنگ
چنگ: ایب زیرگ، پتھو زیرگ۔

چنگدان: (چنگ ن گ، دان) چینگدان، سنگوٹ، مرگ و سنگدان۔

چنگرو: (چنگ ن گ، رو) کانکھو، لوتو پوتو، کلاٹیش، لچک، مان اولگ، مان گیشک۔

چنگل: (چنگ ن گ، گ) چنگ رودینک، تر و بیگ، مست بیگ۔

چنگل: (چنگ ن گ، ل) رستری ناکن، پیشی و ناکس، شکاری مرگ و ناکن، مادن و جوڑ کر تگیں چنگل کہ گوں آئی و درگ و رانت۔

چنگل چنگ: چاٹو پاچگ گوں ناکنان گد دوپگی کار بوج و چنگل۔

چنگوٹ: (چنگ ن گ، وٹ) چینگدان مرگ و، سنگوٹ۔

چنگیز خان

چنگ

خان

چنگی: (چنگ ن گ، ی) چنگ و سرور چنوک۔

چنگی (۱): (چنگ ن گ، ی) ماہیگانی چنگی بزاں ساوے یا پیشے و کما تگیں۔ جوہان چنگی کنگ۔

چنگی (۲): (چنگ ن گ، ی) ہما چنگ و دان کہ جوہان تیار بیگ پر گریاں دیگ میت، ایب و تر و یک لیسی یے کٹ ایت اڈک لیسی درست چیزے
نہ چیزے کٹ آگیں لیسی و کٹ کن انت ایشی و ہم چنگی خوش انت پر جوہان و گوتنگ میت «چنگی کنگ»۔

چنگیز: (چنگ ن گ، ی) نامے، چنگیز خان: (۱۱۶۷ - ۱۲۲۷) منگل بادشاہی (کہ سرچیں جہان و تالان بوتگ)

و بن ہشت ایر کنوک بوتگ۔ چہ ایشی و بیڑ و باجریانی ترس و چین و بگر دانکہ اسود و زر و حاکم لرز و تگ انت۔ ایشی و بندیں
نام «تیموریچ بوتگ» (بجارت) *

چنو: (چنگ ن گ، و) چنو و باجو ہرود بلوچی دہترانی بنام تربیں کارندہ انت کہ یخے و وئی صمان کشت و دومی و وئی همراه
ذروہ ایت۔

چنور: (چنگ ن گ، و) چنگ و درگ، بلصین دولت یا اڈاک یا مرگ و اودہ ناکے نامی ونگے و درگ انجیں چیزے چنت و وارت کہ
کدیم نانت۔ مے رنگ مردم و ہما درگ کہ چہ سٹیں بیلائی درگ و امید انت۔

چنوک: (چنگ ن گ، وک) چنگ و کار و کنوک، کر مے کہ گداں چنت بزاں تگ و شش کنت، چنک۔

- چوریک : (چ وری گن) گونڈی چک، گوکا، (بورگوں چوریکال زوال بنت زال گون کوتاہ زانگیں مردان)۔
- چوڑ : (چ وڑ) دار و شراستیں سرکے مان کنگ بیت۔ پیش و چوڑیک، نھال و چوڑ : ڈرچک و، تھت و۔
- پاگ و دست و چوڑ : ڈریں۔
- چوڑیک : (چ وڑی کک) چوڑیک : دار و پیش و بن۔ ۲۔ منگی یا منگیلیک : دست و کنگ و جنبی سقے
- چونسنگ : (چ ورس سگن) چنگ، چونسنگ، چوڑیک : لمبو، اُنب یا انجیں نیگے و چک کہ آئی آپ دپ بیا انت
- چوش : (چ ورس) چش، اے ڈول۔
- چوشگ : (چ ورس شگن) بچار "چشگ"
- چوک : (چ وک) دست و دل۔
- چوک : (چ وک) چار راہ۔
- چوک : (چ وک) بے کاری تروک، رول، چکتو، آوارگ۔
- چوکاٹ : (چ وک اٹ) دشتیاری کور و ہر دوستان دو مینگ انت کیچے وڑا چوکاٹ انت و دوی سیدانی چوکاٹ
- انت ویشی وکادر بخش و مینگ ہم خوش انت، سید رگل شاہ و گبدہم چ سیدانی چوکاٹ و تریک انت
- چوکسی : (چ وک سی) پاس، چوکسی جنگ، چوکس : پاسدار۔
- چوکی : (چ وکی) پاس۔
- چوکیدار : (چ وک ی داز) پاس دار، پاسپان۔
- چوگان : (چ وک ان) زگریانی یک جاہیں رنگے و ڈگر کنگ، یک ٹوہیں لیے ک ایران و شنگ بونگ۔ POLO
- چول : (چ وک) گرم۔
- چولہند : (چ وک لب و) ہما کوہ پاکوت جوڑ کر تیں بندک چولان مان بندر و پسترگ و نیل انت۔
- چولپروش : (چ وک لب وروش) ہابندری یا وت جوڑ کر تیں بندک وریا و چولان پروش ایت۔
- چولک : (چ وک ک) پشک، جاگ، گد۔
- چون : (چ وک ون) چتر، چنوں۔
- چوناہا : (چ وک ون اھا) بچار "چوناہیگا"۔
- چوناہیگا : (چ وک ون اھ وئی گ) "چوش کہ گپ و بندر انت" اے ہم راست انت کہ گپے و بارہ و انجیں رنگے،
- گونشک بیت کہ گونشک گپے و منگ و گون ہور دوی گپ و راستی ہم منگ بیت یا آئی ہم انجوش بیگ تھرا کنگ
- بیت : "چوناہیگا آ باز جوان انت بے من و اے دوستر بیت۔
- چوناہیں : (چ وک ون وے ن) انجناہیں، رومی (ممولی)
- چوندک : (چ وک ون ڈوٹ) پ دو کنگ یا ناکن کسے و پست و مرگ و زور پر دیگ، چوندک پاچک، چوندک،
- (پاری و شگون، شکچ، اشکچ، شنگ، شگون، نجیل، نجیل۔
- چوندک : (چ وک ون ڈوٹ) پاچک وک نیں چنڈ ویر کنگ۔
- چونسنگ : (چ وک ون سس ی گن) بچار "چونسنگ"۔

WIRE NAIL

100

100

ت انت

21

3

435

مکتبہ

442

112

1000

۲۰۴۳

56

信託

1000

08/18

مکتبہ

روشنی

بہارِ حیات

ت چھکے

زے وار۔

شش است۔

چاپ

چاپخانه

فصل

www.ijerph.com

10

10

چیر تلگ : (چے زے زے کن) "چیر" ۽ گالبتداں بچار *

چیر چادر : (چے زے زے ادر) همداء چیر چادر نزاں جنیں چکت .

چیر چادری : (چے زے زے ادری) کے سھیک ننگ ، چیر اندری .

چیر دان : (چے زے زے دان) بندیک ۽ چیر دان ، ماسیک ۽ شکارے ۽ نام انت .

چیر دج : (چے زے زے دج) دشتیاری ۽ دج ۽ ٹنگ دوا انت یے "سروج" ۽ دوی "چیر دج" گوشت بیت .

چیر کا : (چے زے زے کا) چیر کاٹی بچار ۽ چیر اندری .

چیر کش : (چے زے زے کش) مزنیں بچ ۽ هما سادکہ چیک کڑی ۽ ۽ چیر ۽ مان ترینگ ۽ دوی کڑی ۽ رسینگ بیت .

چیر گ : (چے زے زے گ) جھلی نینگ ، لائٹگی ۽ یے ۽ لائٹگی ۽ چیر بیک .

چیر گی : (چے زے زے گی) چیر ۽ چیز یا مردم .

چیر گنج : (چے زے زے گنج) تگور ۽ زاتے ، پر دستیں چیر گجیاں کار مرد بیت

چیر رو : (چے زے زے رو) چیر بودک .

چیری کوس : (چے زے زے کوس) چم ۽ چیری کوس .

چیری لنت : (چے زے زے لنت) دپ ۽ چیری لنت یا جھل ۽ لنت کہ آئی ۽ یں ۽ تیز زوانت .

چیر : (چے زے زے چیر) چیز : انجوش کہ پلاں "چیز" ۽ یں بیار ، هرچے ۽ نامے پر آ "چیرے" زانگ بیت .

چیز کے : (چے زے زے کے) کسانیں چیزے ، کیں ، ٹنگے ، کیں چیر یا جھل .

چیشان : (چے زے زے شان) چاچ ، انجیں جوڑینتگیں گت کہ آئی ۽ گال ۽ گرانٹ ۽ مراد ۽ گرانٹ ، هما لچہ کہ هے رنگ جوڑ کنگ بیت .

چیتوک : (چے زے زے ک) کرپاس ۽ گڈ کال گیشینگ ۽ کار دربر .

چیسک : (چے زے زے سک) چیسک ۽ توار ، چیسک ۽ چاسک ، چیسک ۽ پیسک .

چیسکگ : (چے زے زے گ) دو ترند ۽ ساہیں چیزوت ماں وت ثرند ۽ موش بنت "چیسکگ" ۽ توار درکیت ، دنتان

چیسکگ ، لیٹرہ کہ مست بیت دنتان چیسکین بیت .

چیک : (چے زے زے ک) بنک ۽ زرتاک . چینک .

چیکر : (چے زے زے کر) تیاب کرہ کوهانی خم ۽ دران انجیں نوانیں جاگ کہ بوجیگ آئی ۽ تر ۽ ہتر بیت چہ دریا ۽ آوکیں

دگر بوجیگ آئی ۽ دست مذکن انت .

چیکل : (چے زے زے ل) بچار "چیکلگ" .

چیکلگ : (چے زے زے لگ) گونڈیں چکت کہ لب کن انت ، یک جتکے دت ۽ مات کنت ۽ دگر کستریں چکت یا جتکے

دقی چکت کنت هے چکت ، "چیکلگ" گوشت انت .

چیل : (چے زے زے ل) ذراج ۽ جھلیں جڑ ، باھوہ چیل : دشتیاری ۽ کورہ نام انت کش چیل ، گرہ چیل ، درہ چیل .

چیللم : (چے زے زے ل) چینگ ، رزوا ، بنام ، لونجان ، غرابیں گم ، دروکیں گم ، گم ۽ چیللم .

- چیلانکر: (چے ن اں ک ر) ماچیکے۔ (بچار مٹ)
- چیلک: (چے ن ک) لوغانیں نشان، پر نشان دلوٹ یا اولاک وگٹ و چیزے لوغان کنگ پر بد برائی ہم گوشک بیت۔
- چیلک: (چے ی ل ل ک) چے چک و برستنگیں سادے پر سیکڑا بارگ تر و ٹھر تر انت۔
- چیلک: (چے ی ل ل ک) بچار "چیلک"۔
- چیلک: (چے ی ل ل گ) ریتگ، چیلنگ، چیلنگ و کار حال۔
- چیلنگ: (چے ی ل ل گ) روستینگ، پاچک، کش و چیل۔
- چین: (چے ن) بند، زید، کد و بالاد: پر چک و کش انت "پلانی و ش چیلے یا شر چیلے"، ڈول۔
- چین: (چے ن) جیک۔
- چین: (چے ن) گڈ، گڈ یا دگر چیزے و چنگ و بزرگ و نوگ و وڑ، سال و سر و پانی مبد و پڑ ماں چنگ، آسکا چینی: ہیر نیا و کیں و ہدے پر چاکر آسک چین نہ و نت۔
- چینڈک: (چے ی ن ڈ ک) بچار "چونڈک"۔
- چینک: (چے ن ک) مرگ و کدیم، چینک دیگ: مرگ و دان دیگ "تینا علی مرگ را نگیں، چینکاں پلاراں چینے"۔

چیلانکر

- ہر چیزے ک زمین، چنگ بہ بیت۔ چنگیں چیر۔
- چینکدان: (چے ن ک دان) مرگ و سنگوٹ کہ چینک دان آئی و ورگ ہمدہ زوانت۔ (شیرازی: چین مرغ، چین دان)۔
- چینوکی: (چے ن و ک ی) مزدور کہ کراس و چنگ و یا و دل و رنگ و دارگ بیت، کاری، مزدور۔
- چیو لگ: (چے ی و ل گ) ہاگ ریو کہ آئی و توار چے نزرگ و کیں مسترانت۔
- چیہال: (چے ی - ہا ن) چے گم و اندوہ یا چے درد و تورشت و دراتنگیں توار، پر سوزیں الحان۔ نالگ، چیہانٹ۔ *
- چیہالگ: (چے ی - ہا - ن گ) چیہال کشگ، چیہال جنگ *
- چیہانٹ: (چے ی - ہا ن ٹ) بچار "چیہال" *
- چیہبر: (چے ی - ہ - ب ر) تیار جوڑی، حال احوال "چیہبر و واہند سردار، مستر یا ہدیشانی نامینتگیں مردم بیت۔ *
- چیہوا: (چے ی - و - و ا) چیہوا: کلاگ، رموز، ملنڈ

د: (دان) بلوچی و ہشتمی آب۔

دا: (دا) "دہ" یا "دات" و گوند گال۔

داب: (دَاب) ڈول، بیم، دڑ، نمونہ، کھیب، داب کنگ: پہ کھیب روگ۔

دابانی: (داب انی) داب کنوک، داهدار، دابانی ششی، دابانی شروک۔

دابو: (دَاب و) دولت۔ پہ دودھ بھوال و ناسریدیں مردم و گوش انت

دابہ: (دا-بہ) بچار "دابو" *

دات: (دَات) دیگ و گوست۔

داد: (دَاڈ) داتھیں چیسر (داتھیں دارانی پدہ نامرد جن انت) پریات، انسپ۔

دادا: (دَاڈا) مستریں گوہار، کستریں جکتے پہ مستریں گوش ایت (مشیرازی: ددہ: زن سیاہ، خواہر) بسمہ وڑے

لیب پچھے (اڈا پنگوں پرنزہ دے۔ دادا نالگوں گوش دے)۔

دادانی: (دَاڈان نی) دیوک، دار دیوک۔

دادک: (دَاڈک) داد محمد یا داد رحمان و نیم نام انت، بلوچی نامے، ہما گلام و ہزمت کار و گوش انت کہ چہ کسانی و لوگ

تر و رایت و پیر بیت، دادو۔

دادو: (دَاڈو) نامے داد محمد یا داد رحمان، داد خدا و نیم نام، ہزمت کار، گلام، نوکر، ہما گلام و ہزمت کار کہ چہ کسانی و

یک لوگے و تر و ایت، داڈک، دادو، بلوچی دپترانی و اھلکارے کہ ماہکان آتی و دوستار بونگ کہ۔ دادو ماہکان مسکاتی

نام و زانگ بیت۔

دادین: (دَاڈین) داتھیں۔ نامے۔

دار: (دَار) چہ دُرچکان بڑا تھیں یا پُر و شتگیں دار، یادگھر رنگ و دارے کہ بیت، دار و دار: ہزاں سگ ترند

سگ مشک۔

دار: (دَار) داروک، داخند، واجہ، انجوش کہ کار دار، سردار، دلدار، لچ دار۔

- داراں مگو: (داران - ٹگ ڈ) مرگے کیشی، "بچ گڈ" یا "بچ گڈوک" ہم گوش انت. گنٹاں بچک، لوڑی مرگ. (بچارہنت)
- داراں گوشو: (داران + گ وشن ڈ) دربرجاہاں یک راستیں سزایے کر بچکان دیگ بیت کر بچک وقی دستاں وقی جندہ بنگانی یا کونڈانی چیرہ گوازیں ایت و پدہ وقی گوشاں بچک و چو گڈ و ڈول و پادانی سر و اوشنت ایت، ایشی و دگر راستے ایش انت کو وقی راستی گوش و پچتی دست و چچی گوش و پچتی دست و گپت و پادانی سر و اندر ایت و اوشنت ایت دانک دست و پستان بک ایت، باز جاگ یک پادے و سر و اوشنتارینگ بیت اے رنگ و بیکتیں پادے سر و اوشنت ایت بے اے رنگ و دومی پادے کونڈ و چیرہ دستے گوازیں ایت و پدہ گوش و گپت۔
- دار بڑ: (کار + بڑ) دار بڑ وکیں مردم، دار بڑی تپیر، ہما موس کہ یہ دار و بڑ و نام گپت انت کہ اے موس و اکاگ دار بڑگ بہ بیت و سر ایت و در وک گے زوارت، اے موس انت کہ سورگ پتل بیت۔ "دار بڑ و موس"۔
- دار بند: (کار - بٹ ڈ) مے بندیک کہ تلک و دارگ گون عیشی و نیادار و ہستگ ایشی و "کیر بند" ہم گوش انت۔
- دار پر ووش: (کار + پٹ ووش) ہماگ دار پر ووش ایت، ہماگ دار گڈ ایت۔
- دار پیچ: (کار + پے چ) درملنے۔

دارکالب

دار دمب

داراں مگو

- دار چین: (کار + چ ن) ہماگ دار چنت، دار چوک۔
- دار چینی: (کار + چ ن ن) ڈر چکے و کونچل انت، سوچاک انت کہ بزارانی تر و مان کنگ بیت، پد گزاد انت ہم ایشی و مان کن انت۔
- دار چک: (کار + چ ک) ایر وکان کلوسکی و رنگیں بیے۔
- دار چین: (کار + چ ن ن) ہما مردم کہ جنگل و دار چنت و وقی روزگار و گوازیں ایت۔
- دار دمب: (کار + دمب) ماہیگے۔ Torpedo Scad (بچارہنت)
- دار شیرین: (کار + ش ی نری ن) درملنے (میچی کاٹھی)
- دارک: (کار + ک) کن نیہ دار، نامے، تلک و دار یا کیمرک کہ گون گسک و اڑینگ بیت۔
- دارکار: (کار + کار) دار تراش، دار و کار کونکیں استا، داڑہ۔ CARPENTER
- دارکالب: (کار + ک ال ب) جوت یا گوش و دار و کالب۔ (بچارہنت)
- دارکان گوشو: (کار + گ وشن ڈ) دارے بک کی انت، یک بچے وقی یک دستے چ تلک و چیرہ گوازیں ایت و وقی گوش و

گپت۔ رومی دست، مے کٹیں دار و سرہ ایرکن آنت، مے کون بیکیں پاد مے دار و چاگرد و ترایت۔ اگان چیت رند ترایت و
دکب ایت گردا براں آپک بوت، مے رنگ و ہریک بچکے ترایت ہرکے کہیت رند و توام کنگ و پیسرک ایت آئی و سزاکیت
اگان چیزے غار بیت گردا ایشی و پے سوگندی ہم کار مرد کن آنت۔

دارگ (۱) : (دارگ) گڑ و دارگ انوں رستان گڑ درمان دارگ، مے گڑی یا ہشتی و ریب و مے گڑی کہر لیں زوراکت ہیشاں دارگ
خوش آنت۔ دارگ و گردان و دارگ و داشت، داشتگ، داشتگ آنت، دارایت۔

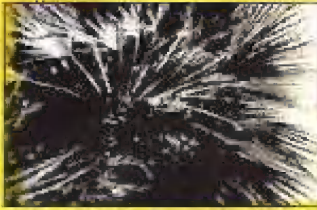
دارگ (۲) : (دارگ) رتھ و موری و رتھیں دھے کہر ہور و رند ترایت، تاک مے چو کھ و تاک و آنت بے چو دوسے تاک گیشتر
پرٹے نہ بیت۔ مے نے اسپت آنت چو رتھ و موری و ورگ بیت بے تام مے و ش آنت، تاک مے ورگ نہ بیت۔

دارگوج : (دارگ و ج) گوج و زاتے کہ تازیانی گور و ورگی گوج آنت ایشی و تازی و آنت، ہندستان و ایشی و
مہانداز خوش آنت و ایشی و میل و کفش آنت پے درمانی۔

دارمدار : (دارم و دار) دارمدار بوگ : جل مر جل بوگ و ماماگ بوگ۔

دارمورک : (دارم و ورک) متک کہ رنگ بیت دارے تراش آنت کنڈک مے چن آنت و مے شنگ و مے دینت مے آوت و

دارایت۔

دار

(الیوس و جنگ ۳۳۳ پک و هیالی ندرگے فیفسا و یومپای ناپولی (المنجد))

دار و : (دار و) درمان، دارگ۔

دارواژ : (دار و واژ) ہما شمع بند کہر دار جوڑ کرنگ براں دیوال نہایت، دار واژ اگان تگر دپر یچ مے گردا پل خوش آنت مے۔

داریں سرہ : (دارے ن و سر) اگان کیتے دومی و م رنگ و مے دم و سر و شمع بہ بیت گردا خوش آنت پلائی پلائی و داریں سرات۔

دارینک : (کوارے ن ک) چو دار و ترند و ڈ و سگ، دار رنگیں چینز۔ 5-12-1968

دارپوش : (دار و پوش) پارس و سے اخانشی بادشاہانی نام بوٹگ۔ اولی دارپوش (۵۱۱-۸۶۶ پک) دوق دور و بابل،

سوس و سیدیا (آل ماد) و گپت۔ تھی سسکاری بندر بست و جولین رحبندے و پترین ایت۔ پد و ترکی و مقدونیہ و سر و آرمش کنت۔

ماناتون و جنگ ۳۹۰ پک و باج بارت و یونان و دست گپت۔ مصر و ایران بوٹگ۔ *

دومی دارپوش (۲۲۳-۴۰۴ پک) و دور گشت و کوش و باز مشهور بوٹگ و موت ہم بابل و کشگ بوٹگ۔

سیسی دارپوش (۲۳۵-۳۳۰ پک) دومی دارپوش و اوبادگ بوٹگ۔ ایوس و جنگ (۳۳۳ پک) و مزنین سکندر

(سکندر مقدونیہ) و دست و پر ووش وارت۔ پد و (۳۳۱ پک) و آرمین و نزدیک و کواکس و کشگ بوٹگ (بچار بیت)

دار : (دار و) غونگیں سولے کہ گردان سگ باز بیت، چہ ایشی و پیش و پات و تگر و ساد و دگر مے رنگیں چینز جوڑ

بیت ایشی و دوزات آنت بچکے سورگ و دومی و و ریدگ و یاک و جو انداز و خوش آنت۔ وگ زاتے ہم حسبت آنت کائی و

«پرک» گوش آنت که تاکه بزرگ زبانت - «ریدگ» سورگ بچاگ، دوتاک زیر آنت، هر دو عینانی دو بهر، جله بند آنت فی هبل
مران اشش گز آنت بچن آنت بزاں ترپ آنت - سورگ صدایت، ریدگ جنگ بیت - (بچار بیت)

● دازدان: (دانه دانه) داز دُر، شان، پیشال، پیش دُر -

● دازدر: (دانه دُر) پیشال، پیش در، دازوان، همود که داز باز بیت البشی، «شان» هم گوش آنت -

● دازرون: (دانه کرون) داس رون، کشار که رون آنت، رنگ، چنکو یک رنعه داس و دپ، مان تر آنت، دانه تا پانزده ۱۵

دازرون یک پنجه، «دستگ» یا «پنجه» همای گوش آنت کرون یا دال پانزده دازرون آنت که پنجه پُر بیت - باز جاگه

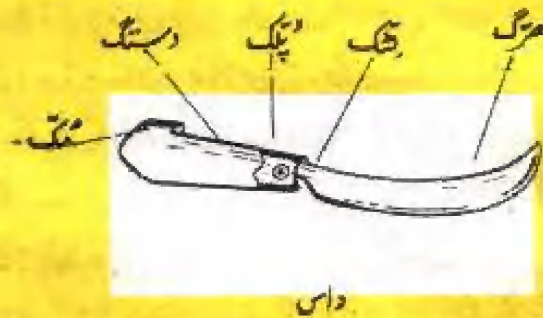
پنجه، دازرون و دازرون و پنجه گوش آنت -

● دازن: (دانه ن) تمپ و نرک و جاگه نام آنت -

● دازم: (دانه زم) داری زم که په زم جنگی و در برگ و یکه په باچکو و کارم بیت البشی، «دازم» هم گوش آنت -

● داس: (داس) هرگ، هرگس کارچه، (بچار بیت)

● داستان: (داس - تان) کت (افسانه، کهنای)

داس

● داس چین: (داس + چین) داس رون -

● داسیچک: (داسی یچ کن) برنج و دان و سره سوچن که شالی و سره پُر آنت همادهدی که دنیا محوش و آنت -

● جوه داسیچک -

● داشت: (دانش ت) «دارگ» و گوشت + سنگ، برداشت *

● داگ: (داگ) مردم یا دولت و گوشت و په درمالی سوچک، داگ په میخی پُر متو گوشت بیت، په گوندی سر و تچ و تکل،

داگ دیگ یا کنگ یا پردارگ و لپ، پولنگ، تپ -

نیبگ و داگ کپک بزاں په هگ و تکت کپک، داگ گرم وگ و تپ، روگ و داگ که بٹ یا نارشت و پنازاں دینت -

داگ و باز راست آنت - تکل که په تچ بارگیس سیم یا سوچن و گوندیچ دیگ بیت -

(۲) متو یا مت که په میخی پُر یا بن دیگ بیت -

(۳) هر داگ: سکتی مزنی مسته -

(۴) دارج داگ: گون دارجین سیبه و دارجین داگ دیگ -

(۵) جنگ پُرگ: بزاں چوکه جنگ و پُرگ و چار داری داگ -

داگشود : (داگ + ش + وڈ) ہمارے مان کر گوں آئی، پر لنگ شودگ بنت۔

داگو : (داگ + و) داگ دیو۔

داگی : (داگ + گی) ہمارے داگ دیگ بینگ، نشانیں مردم، پر رزکاری، یا شکاری زانگیں مردم۔

دالی (دان) : "د" عربی، ہشتی، اردو، یا زدی، پارسی، ہشتی، بلوچی، ہشتی آب۔

دام : (دام) مامور، رگ یا مرگ، و رگ، دام، کچی، مانگش، آگلیں ہمارے مردم کے کش آنت پر گرائیں چیزے کشک۔

دامن : (دامن) پوشک، کوہ، آچار، یا سکے و کنارے کہودہ کٹ ایت۔

دان : (دان) گد یا بربغ، و دگر ہے رنگیں زور شنگیں و حل۔

دان : (دان) دُرپ، ہر چہند نام و رند، اے گون بیت بزاں ہمارے چیزے دُرپ آنت۔ انچوش کر : آبدان، کاهدان

سگتدان، سرمگدان، شیردان، چھدان، دادان، شکر دان، و دگر دگر۔

دان : (دان) تان، دانک، تانک، تاکہ، تاکہ *

دانا : (دانا) داناک، بلد، زانکار، ہوش مند *

دانگ : (دانگ) زانکار، بلدکار۔

دانچوپ : (دان + چ + وپ) مزین جوگن کر دان آئی، و چوپ آنت۔

دانک : (دانک) چہ درستان کم بھارتی زور، چکر پیس، بتلے پلانے، دانکے، جاگ نیست، پلانے دانکے زور آیت ؟

اُستریے پر دانکے دانگ گار آنت، گدراں پر پایوں ملے کیسگ، دانکے دارے، اُستریے دانکے بلے دانے نیم دانک۔

(۲) گپ، یک گلے، من و قی دانک، دور دیاں بزاں من و قی گال، گورشاں یا مہر و کناں۔

دانگ : (دانگ) پیمانہ قوم، چہند آنت، گورج مومنی کہ بیت آئی، گورج آنت، اے وعدہ، یوں گے نیست، یا کہ سک

کان آنت کہ چہ تاکاں زند تر آنت۔ اے رنگ و پیمانہ، دانگ خوش آنت۔

دانکش : (دانکش) مورہ زاتے۔

دانکل : (دانکل) "تک و گوری" یا "تک لٹی" فیب، ہر کس کہ بیلاں روت و کوان، یک و ٹنگے دست،

مہنت و تک کہ گورایک بیت آگوں مے ونگوڑے گپت مے ونگوڑے نام "دانکل" آنت۔ بندرات، ایشی، بدل،

دانیک یا پادریے تک، بند آنت آئی، داناں دست، کن آنت باز پر پوشک، تک مے مگپت۔

دانگو : (دانگ + و) تایتگیں گد۔

دانگہ : (دانگہ) تاکہ، تاکہ۔

دانگ : (دانگ) تاج، یک دانگ، دانگ، دانگ بزاں یک، چہرے، دانگ، ناہ، دان، مہرگ، دانگ، مہرگ،

دانگ (طب: دوتہ، پارسی: دانہ، دانک، دانج، داثرہ۔

دانیچ : (دانگ + چی) ایسی محل، دربانے "دانیچ"۔

دانیچک : (دانگ + چی + ک) بچار، دانیچ۔

دانیچک : (دانگ + چی + ک) دانگ، دانگیں چیز انچوش کر دان، گندم، بربغ شکر واد، ریک۔ 28-11-1966

داوا : (داوا) جنگ، مہر، اڈ (بلے) داوا، بندر، وپ جاگیں جنگ آنت۔

داوادار : (داوا + دار) دیکاز ہمارے کس کر گوں کے، جنگ، داوا، آنت یا کہ میرے پر آنت۔

- داوا دُمبی: (داوا - دُمبی) استار دُمبی: ہماپہ کاگد جوڑ کر تکیں بالی کر چکت بندیک بندانت د مگوں گوات ۶ بال گئے دینت۔ (پتنگ: کاٹھا)۔
- داواگر: (داواگر) جنگ ۶ زانکاراں مردم، جنگزانت۔
- داوانی: (داوانی) نامے یا ہماک داواکنت۔
- دانی: (دانی) دینوگ، بتک۔
- دانی: (دانی) چٹکان دانی کنگ۔
- دبجاک: (دبجاک) پہ گپ ہوگ، دبجنگی کنگ۔
- دبیر: (دبیر) زیر، نرند، گرگر۔
- دُبُر: (دُبُر) گلو مہیگ ۶ زاتے۔ دُبُر Soldier cat fish (بچار بُت)
- دبرہ: (دبرہ) مزنیں دروازگ، پترگ، جاگ، میدی کالوار ۶ پہ دار، گلت یا دست یکدارے ۶ چہ دومی ۶ دُر کنگ۔
- دبزی: (دبزی) دبزی، ہڈ، مشین کرز ۶ ٹھلی گڈی سرد میک۔
- دبجاش: (دبجاش) چہ کورہ کرتا، نریک تریں گواش، ایراپگ ۶ چہ کورہ نریک تریں بھر۔

دُبُر

- دُبُوج: (دُبُوج) روچک ۶ ہما دُرگ ۶ گش انت کر چہ روچک بُڈگ ۶ نرند اولی گشت ۶ چیزے درگ بیت۔ دپ ۶
- دُبُوج: (دُبُوج) دُبُوج درگ یا کنگ۔
- دُبُوس: (دُبُوس) ہماجاگ کران ۶ مان ۶ درگ وردن ۶ چیزان ایرکن انت (دُبُوس)۔
- دُبوکو: (دُبوکو) پاک یا درملے کسر ۶ بندگ بیت ۶ پد ۶ زوک ۶ چیر ۶ گوازیگ ۶ بُر ۶ مانجنگ بیت کر دپ ۶
- دُبوکو: (دُبوکو) پد ۶ چیز بیت۔
- دُبوکو: (دُبوکو) بچار "دُبوکو"
- دُبوی: (دُبوی) شیر، شیر بھاکونک ر PPB,LWD: DABAVI: a milk seller
- دپ: (دپ) مردم ۶ دپ کگون ۶ ہیشی درگ ۶ گپ جنگ بیت، ہر ہدار ۶ دپ (۲) کرز یا کنارہ اک: تیاب ۶ دپ، کور ۶ دپ، زہم ۶ دپ، بخل ۶ دپ، پات ۶ دپ۔ ہر درپے کونے ۶ بندب بیت ۶ بُر ۶ دپ ۶ ہے پچیں نیگ آئی ۶ "دپ" انت (۳) دیم یا دیمی نیگ واک: گنل یلوگ ۶ دپ۔
- دپ ۶ بندگ: حج ۶ گوشک پہ لت ۶ لالہ یا ترس ۶۔ دپ ۶ بُرگ: ناہ ۶۔ دپ ۶ کنگ: ہر کنگ ۶۔ دپ ۶ لوگ
- دپ ۶ کنگ: کور ۶ جاگ کنگ، دپ ۶ کنگ: دپ ۶ پچ ۶ ہے چاک ۶ دپ ۶ کنگ یا بد ۶ دپ ۶ کنگ۔
- دپ ۶ کنگ: چر ۶ دپ، پہ دوا ۶۔ دپ ۶ کنگ: پچی ۶، دروان ۶۔ دپ ۶ دارگ: دپ ۶ بندگ ۶ نزل

چ زگوٹنگ۔ دپ و درجک، تپ رین و۔ دپ دیگ: گون نامریدیں و گھٹیں مردے و گپ مژان کنگ۔
 دپ و دیگ: ہسکر و ورگ و۔ دپ و دستان بوگ: دپ و دستانانی نریشک بزاں پٹی ٹوری بوگ۔
 دپ و رچک یارچیک: پچیزے و لوٹنگ و یاقوتی ناوشی و دل و نہ دارگ و گون بے اوپاری درشان کنگ۔
 دپ و سانڈ بیگ: دپ و ڈڈ بیگ، ہبر و تیز بیگ، چالاک بیگ۔ دپ کپک: دوچار کپک۔
 دپ کشک: کسے و آٹنا کنگ و دپ و پلگوٹنگ۔ دپ کنگ: ریش و۔ دپ و کنگ: چیزے و، ہبر و۔
 دپ گرگ: دپ پچیں ورپے و۔ (پ) دپ گرگ: زہم و بزاں زینڈیں ہبر کنگ، دپ و سانڈ، پ و پ و ت و دلیر
 پیشدارگ۔ دپ ماں دپ بیگ: کٹ پ کٹ بیگ، سک پیر بوگ۔ دپ ورگ: دو رنگ و، بزاں مجورگ۔
 (پ) دپ ورگ: گون گپ کسے و بے وں کنگ۔ دپ و ہشک بوگ: بزاں چ زگوٹنگ و کنگ بوگ۔
 دپ و کوٹ بیگ: بزاں بے ترک و توار بیگ (اے گالبد و گیشتر دپ و کون) "گوٹش آنت کزدانت"۔
 دپ و لپونز بیگ: چٹی ٹوری بیگ۔

دپ: (دپ، کوہ و کر و کزوات یکپارگی ایررچ ایت۔ دپ دنت۔

دیادپ: (دپ ا دپ) کٹ پ کٹ، سک پیر۔

دیار: (دپ ا) دپ و پیر، کنگ۔

دیان: (دپ پ ا) یو جیک یا میل و کر و دگر یو جیک یا یگدارے اوشٹ ایت کش آنت آئی و دیان و انت۔ یگدار و
 یو جیک و دزا بو و تھنگ۔

دیاور: (دپ ا و ز) چالاک۔

دیہوج: (دپٹ و وچ) بچار "دیوچ"۔

دپ پات: (دپ پ ا) دپات: کیٹ و دپ و پات۔

دپتر: (دپ پ ت) لھتیں کپک (کاگد، بجا بکنے و بچے یا ہر بندے دپترے بیت "تاریخ ہالچانی دپتر"۔

دپتر دار: (دپ و ز دار) رجبٹار ہما سرکاری کار ستر کد سرکاری دپتر گون حمائی و انت۔ ماں دپتر و بشتک کونک

دپتر زانت: (دپ پ ت ز ا ن ت) دپتر بشتہ کونک "مورخ" (HISTORIAN)۔

دپتر گیر: (دپ ت ز گ ی ز) دپتر و تہ و آدگ، درج کنگ۔

دپتل: (دپ پ ت ل) و تل کر تگیں چیزے و کٹانی نیگ و بھر، مین و عی "مبتل و کوش آنت۔

دپٹاہ: (دپ ٹ ا) دپ ماہ بزاں اپنیں گپ جنگ کد تر کوشے زاناں راستیں ماہ جنت۔

دپچاک: (دپ چ ا) بچار "دیچاک"۔

دپچنگ: (دپ چ ن گ) دیچاک، پ و دپ بوگ۔

دپچ: (دپ پ چ) ہما کس و زمان و روچک و انت، کاس و درملے۔

دپچاک: (دپ چ ا) ورتہ دپ۔

دپیل: (دپ چ ل) چٹ و راستے کد تریش و تیزانت کد ورگ و دپ و سورج ایت و بڑ ایت۔ و ش رسندہ زانت۔

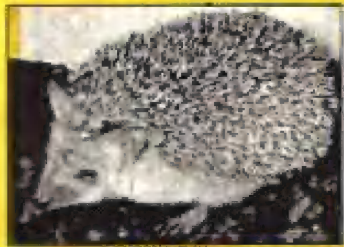
بزاں پ و و و سندرگ و و و زور سندرگ لوٹ ایت ایشی و دگر نام "گرتی چٹ" و "جی چٹ" یا گھانگ چٹ ایت۔

دپچی: (دپ چ) روچی و زمان و ماہ انت و دپچی اے و دگر یار و ماہ انت۔

دپدیم: (دپ پ) دپ و دیم، پ و بڑ زانتی و کوش آنت۔

دپرہ: (دپ ر) دپرہ، پیرگ و راہ، دو یو جیک یا یکدار کد کٹ ایت ایٹاں جتا کنگ و تیلانک دینت اے "دپرہ کنگ" ایت۔

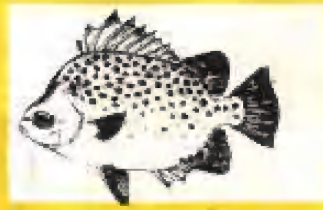
- دیرھیں کوٹ : (دُپ رُھے ن، دُک ڈُٹ) ہمایاں کہ دروازگ پر، ٹھکیں باوگیسر۔
- دُپا : (دُپ سس) دُپ و ساء، چ دُپ و در آریکیں گوأت کہ چ عیشی و ساء در زندگ انت دُپا پر دُک تئیں مردے و دُپ و
- سکت کنگ کہ بور بیٹ - mouth to mouth respiration
- دُپ ساند : (دُپ ہس ان) ہما مردم کہ دُپ و ساند انت براں پر گپ و سکت و دُپ انت۔
- دُپشان : (دُپ ہس ان) دُپشان کنگ براں چ دُپ و گشک، پر دُپشانک دُپک اگاں تلک شرب ایت بے مُرگ چ
- آئی و دُپ و در لگش ایت گوشت انت و دُپشان مے کنگ۔
- دُپکش : (دُپ مک مش) ہبر و متوک، وقی رُوبان گون دُپ و زور و چیر دیوک، چاھل۔
- دُپکور : (دُپ مک و) سرباز و کور و چ ہندان و چیر شھرے۔
- دُپک : (دُپ گت) ہم دُپ، برابر، مُت (PPB LWD: DAPAGH: Sharp edge . EQUAL)
- دُپگر : (دُپ گ) چیزے کہ دُپگ مے پر بہ بیت، براں پر دُپگ و دُپگر انت، دُپ و گروک، دُپگ، ہما کہ دُپگ مے پر
- دُپو : (دُپ و) بے دُپ و وانگیں مردم۔
- دُپگ : (دُپ نی گن) سرپوش، دُپگر۔

دُجک

دُتورا

دُتیرا / دُتیرو

دُجک

- دُپیل : (دُپ نی ن یا دُپ ے ن) کسے و سرار وکیں آپ، چا یا شیر براں آپیں چیز
- دُت : (دُت) تو لگ و روباہ و رنگیں رستر۔
- دُتک : (دُت کن) کسانیں ساءار، لوکک، و دُتک، نوکک پر لاپ رُوانت و دُتک پر دست و پاد۔ بے کُتار و آئی و
- ذات لوکک گشک بنت۔ مُتک، اڈرک، کور مُتک، کرگشک، سیکن، دُجک
- دُتک : (دُت کن) چہ گد جوڑ و تئیں ہما کساں کسانیں بُت کہ چک لب کن انت اش، سک سمہ (تئیں جنک، یک
- سولے کہ آئی و پلان سرباھا کن انت۔ (بچار بُت)
- دُتک : (دُت کن) جنک، کسے و جنک، جنکین پک۔
- دُتورا : (دُت ورا) سولے کہ آئی و بر کد و لمبے بیت و زمیں گشک مے پر۔ اگاں و رگ بہ بیت مردم و بہ حوش
- کنت۔ بہ حیک و ناڈرامی و هُشک کنگ و چلیم و کنگ بیت۔ (بچار بُت)
- دُتیرا : (دُت نی۔ را) دُتیرو، ماہیگے کہ ایشی و تر گوج و ہم گوش انت۔ (بچار بُت) ★ Spotted butter fish or Spotted Scar
- دُج : (دُج) بلوچستان و یک جاگھے و نام انت۔ دُو بازار انت یکے سردج و دومی چیر دج۔
- دُجک : (دُج کن) کسانیں دُتک۔ (بچار بُت)

- دَجَک : (دَجَک) مار کہ مردم ء ثبوت کُش اُنت مار ء دَج اُنت، زیم ء گو مزجن اُنت ء مار دَج اُنت۔
- دَجی : (دَجی) دَج ء نند وکس مردم۔
- دَدَ : (دَدَ) نمتکانی زبان ء " درد " ء گوش اُنت، ہما مردم کہ مکتب اُنت ء گت جنت۔
- دُدِر : (دُدِر) اناکت چک ء روگ، ہما دمان ء روگ
- دَر : (دَر) دَدَ دَج دیک درے گوش ہورانی موسم کہ ایشانی در چ دہی دانکہ ستدی ء اُنت۔ بلو جگ ء آچار ء پٹ۔ دَن، جتا، دروازگ، وسیلہ، چارہ، اُمت، کتاب ء در (باب) Chapter
- دِر : (دِر) دِرگ ء پرمالنگال " ہر دِر "، دِر۔
- دِر : (دِر) مزین تل یاراک، آپ ء دِر، کوہ ء دِر، گد، چادر، شلوار ء دِر، دیوال ء دِر۔ دِر ء دِر۔
- دُر : (دُر) سہتے کہ گوش ء کنگ بیت، شپیں دُر، سبز ء مَر وادی دُر، دیم دُر، پد دُر، دُر دانگ (بچار جت)
- دُرَا : (دُرَا) " درایگ " ء پرمالنگال ہزاں دریا۔
- دُرَا : (دُرَا) بلوچی مردی نامے
- دُرابل : (دُرابل) بچار " دُرابل "۔

- دُرابلو : (دُرابلو) دُرابلو جگ ء چہ درستان سربر ء کتر ء تھگ، دپان ء تھگ، چالاک ء چہ نہیں مردم
- دُرابلول : (دُرابلول) بلوچستان ء جاگھے ء نام اُنت، ہود ء کوہ ء نام اُنت۔ اے کوہ چہ دشت دانکہ پیکان
- دُرآتوں : (دُرآتوں) کوانٹ، یا پڑاپ ء ہم گوش اُنت۔
- دُرآتوں : (دُرآتوں) جنینی نامے۔
- دُرَاج : (دُرَاج) گوئد نہانت، شہار۔ پا، دراز۔
- دُرَاجاب : (دُرَاجاب) سر باز ء کور گوہر، جاگھے ء نام اُنت۔
- دُرَاج داگ : (دُرَاج + داگ) ہما دُرَاجیں داگ کہ پیہ دیگ بیت
- دُرَاج کانزگ : (دُرَاج + کانزگ) کروچیں تچے، دانگ ء زردانت۔
- دُرَاجکش : (دُرَاج + کش) دُرَاج کنگ، دُرَاج کش کنگ۔ گوئدیں گتے ء کارے ء دُرَاج کنگ۔
- دُرَاج کنگ : (دُرَاج + کنگ) شہارگ، دُرَاج کنگ، گرگ۔
- دُرَاج گام : (دُرَاج + گام) ہما کہ گامانی شہارے مزین اُنت۔

ڈراک : (ڈراڈک) پچگورہ چنگل و چیرہ چہ سوراوان و بزر شہرے ۔

ڈراگ : (ڈز آرگ) مردم و در آرگ : آئی و ہر و ہندے کو لٹٹے پہ جوانی سوچ دیگ ، مردم و کسے "ڈراکایت" گڑا آ "در بارت" بزان آذانت کار و بلد بیت ۔ گڑمپک و در آرگ یا کہ سھرک یا کہ دگر انچیں ناڈراھی یے و ۔ نام در آرگ :

نام کنگ ، جوانین نام پیداک کنگ ۔ اولاک و در آرگ : پہ سوار و جہازی و اولاک و وشت رواج و دم دار کنگ و ہاتر و

پہ راہ و رہبند تاجک و رہبند پرتینگ ، رہوار کنگ ، اشتر و کیشتر سرشپ و یا کہ بانگواہ و پہ در آرگ تاج آنت ۔ اشتر و

شے روچے و تہ و دگر لازم پہ در آرگ تاج آنت و رہبند و ترین آنت دانکہ اشتر و در کیت ، آئی و گوشت پھک آپ بیت

و ہشتکین ہڈ پشت کپ ایت ۔ پہ در آرگ و رندنی بند وے کن آنت ۔ جوان نے چارین آنت کہ پدہ پزور بیت ، پہ در آرگ

رند اشتر راہ و دم ہم نہ بارت ، پشت وے ہم وشت بیت ، راہ و دم تیز بیت ، رواج وے ہم جوان بیت ۔ 10 DASH

ڈراش : (ڈراش) وٹ تراش و وٹ تراشگیں گپ ، و دگر وے مہن گپ (ڈروگ و ڈراش)

ڈراک دریک : (ڈراک + ڈریک) یا دریک ڈراک ، گڑا گڑا کنگ ، تھتگیں جاگھے و لگت یا دارے و گون جنگ و

ڈراکا دریک : (ڈراک ۱۔ ڈریک) دریک و دراک ، مزین چست و ایر ۔

ڈراکگ : (ڈراکگ) کاشیگر و توار ، مزار یا پلنگ ڈراک آنت ۔

درامب : (درامب) بچار "درامب" *

درآمد : (ڈز۔ آمڈ) چہ در آنگلیں مردم ، درملکی مردم FOREIGNER

ڈران : (ڈران) گنر و جیٹری و میانجی و ڈراہیں کو ہدرے کہ ڈرچک و آپ نے مان ، ریک پادانت ، ہور و آپ

چہ ہودہ ملتان پہ دریاء روت ، ہور ہم چہ دریاء دانکہ پندے راہ و کیت ۔

درانب : (ڈز۔ رانٹ) بچار "درامب" *

ڈرانڈیہ : (ڈران۔ ڈے) چہ ڈھڈ و دیار و در ، ہا مردم کہ چہ ملک و کنگ بونگ ، جلاوتن ، *

ڈرانیک : (ڈرانیک) بچ و ہوش و ترس کا بنگ ۔

ڈراہ ڈرہ : (ڈز۔ ڈرہ) ہاک ناڈراہ نہ انت ، جان سلامت ، وشت و سلامت ، تمام ، کل ، درست ، سرجم

ڈراھی : (ڈراہنی) جان وشتی ، ڈراہانی ، جان سلامتی (اے گال و "ڈرائی" گوشت و نبیتگ و درانت)

ڈرا و چوکاٹ : (ڈز۔ ڈرا و چوکاٹ) دشتیاری و چوکاٹ و دوبازار انت یے و نام ڈرا و چوکاٹ انت ۔

ڈرائینگ : (ڈز۔ ڈرائے۔ ٹنگ) چہ دپہ ہر و کنگ ، ہرہ و در دیک ، گوشتگ ، درشتان کنگ ، بشو و ہرے کنگ ۔

ڈرایگ : (ڈز۔ ڈریگ) چہ یک چیزے و تہ و در آیک و وٹن و بوگ ، جتا بوگ چہ یک دیوانے و ، دیم و در و گدہ

ڈرایگ (شودگ و)

دربار : (ڈز۔ بار) دیوان در ۔

دربر : (ڈز۔ بر) دربرگ و پرمانگال ، کار دربروک ۔

دربرٹ : (ڈز۔ برٹ) کسے و دربرگ و کار کرت ۔ *

دربرتگ : (ڈز۔ برٹ گن) "دربرگ" و دیر گوستگال ۔ *

دربرتگیں : (ڈز۔ برٹ گن) چکا س و باج برتگیں ہائی و کہ دربرتگ ۔ *

دربرجاء : (ڈرتب ڈ + ج اؤ) همودد کہ چک وان انت م دربرانت " اسکول " School

دربرگ : (ڈرتب رگ) دنتگین سرچیں وانگیانی چٹاس و باج برگ ، هرک سوج دانتگین م سرسوج کرتگین کارے و

استاد بگ to graduate

دربری : (ڈرتب ری) هماوانگی کہ دربرجاءاں (اسکولاں) وانینگ بنت (دری کتاب) TEXT BOOK

درنگ : (ڈرتب ک ک گ) چر زمین و آپ و ترنگ و در آیک ، چنگ و درنگ ، دگر هر چیزے کہ مے رنگ در بیت .

در بند : (ڈرتب ن ڈ) جاگے و نام انت ، شھر بند ، شھر یا ملک ، جند ، شھر یا ملکے و کرت و گور یا کر سیم سر ، بندر .

در بی بی : (ڈرتب بی بی بی) جنینی نامے .

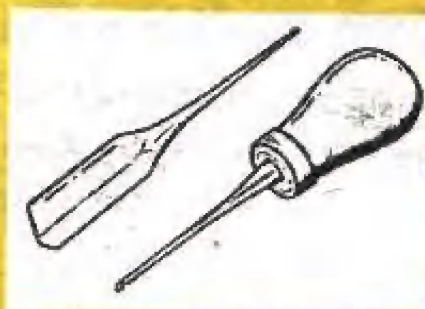
دریش : (ڈرتب یش) متیا ، پکیر ، پنڈوک ، مردینی نامے .

دریلو : (ڈرتب ل و) بلو حستان و جاگے و نام انت .

درپ : (ڈرتب پ) باردان ، جام ، چیز دان .

درپ : (ڈرتب) کسائیں لکپ - PPB.LWD; DRAP; DREAD

درپ زیر : (ڈرتب زیر) سرباز و کور و یک شیبے چر چری و چیر انت بے شھرے مان نیست .

درپش

درپش : (ڈرتب ش) مزین سوچنے کہ دستگے پر انت ، موچی و از با بے . دریش کنگ : ٹرگ ، درپش بوگ :

چٹ بوگ - ایتب و کتب و رسگ . تمب بوگ : زمین بوگ - AWL (بھارنت)

دریشک : (ڈرتب ش ک) ترپک ، بھرنگ ، جشکک -

دریشوک : (ڈرتب ش و ک) ترپوک ، جرتوک ، هما چیز کہ درپش ایت - *

دریک : (ڈرتب ک) تمب ، لکین تیر ، مکن مھکیں دار

درپ در : (ڈرتب یہ - ڈرتب) هر یک دروازگے و پ دگے دروازگے و روگ بے مچ جاگ لک نہ رسگ بزاں وار ازاب ،

تھلیپ ، برباد . درپ در بگ - درپ در کنگ .

درت : (درت) کسے و یک چیزے درت یا هما چیزوت درت " درگ " و گوستان .

درتک : (ڈرتب ک) و درنگ و گوستان ، بزاں درنگ و کار بوت - دیر لوست : درتک ، درتک انت *

درتک : (ڈرتب ک) " درتک " و گوستان بزاں درنگ و کار بوت ، دیر گوستان : درتک ، درتک انت *

درتک : (ڈرتب ک) درنگ و دیر گوستان ، درنگ بزاں کسے و درنگ و کار کنگ یا ک یک چیزے کسے و

یک جاگے درج اناک .

دَر تَلگ : (دَر - تَل - گ) "دَرچک" دیرگوستان -

دَر تَلگین : (دَر - تَل - گ) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

دَر تَلگ : (دَر - تَل - گ) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

دَر تَلگین : (دَر - تَل - گ) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

دَر تَلچم : (دَر - تَل - چ) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

دَرچ : (دَرچ) کسانیں داری یا مادی تَلگہ -

دَرچ : (دَرچ) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

دَرچا : (دَرچا) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

دَرچا : (دَرچا) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

دَرچا : (دَرچا) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

دَرچک : (دَرچک) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

دَرچک : (دَرچک) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

دَرچک : (دَرچک) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

دَرچک : (دَرچک) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

دَرچک : (دَرچک) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

دَرچک : (دَرچک) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

دَرچک : (دَرچک) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

دَرچک : (دَرچک) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

دَرچک : (دَرچک) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

دَرچک : (دَرچک) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

دَرچک : (دَرچک) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

دَرچک : (دَرچک) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

دَرچک : (دَرچک) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

دَرچک : (دَرچک) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

دَرچک : (دَرچک) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

دَرچک : (دَرچک) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

دَرچک : (دَرچک) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

دَرچک : (دَرچک) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

دَرچک : (دَرچک) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

دَرچک : (دَرچک) "دَرچک" (گرامر = تَلگین) *

درکپ : (دُرک پٹ) سرکپ یا درکپک ۽ جاگہ ۔

درکپک : (دُرک پٹ) دراگ، چر جاگے ۽ در آگ *

درکش : (دُر + کش - شگ) درکشان ہوگ ۽ مکر ۽ گوزان ۔

دُرنگ : (دُرنگ گن) پر دُرنگ، یک چیز ۽ سر ۽ دُرنگ، دُرنگ کنگ، کارے ۽ دُرنگ، تَرند ۽ گنج کنگ ۔

دُرکیل : (دُرک لے ل) گوات ۽ گورم ۽ دُرک، درکیل دیگ : بوجیک کہ گوات ۽ دیم ۽ گورماں دُرک دیاں انت ۽

روت ۔ درکیل درگ : گوات ۽ گورم ۽ گورگنداں بیگ ۔

دُرگ : (دُرگ) دُرچی ۽ پچیں دُر ۔

دُرگ : (دُرگ) تنکیں چیزے ۽ تل یا را دُرنگ، چیزے ۽ دُرے آدرایت "دُرگ" ۽ وکار گال ۔

دُرگ : (دُرگ گن) کت مزن ۽ یکجاہ بیت آئے دُرگ گوش انت، کت ۽ مزنیں گیٹ باز مردم گوش انت کہ "دُرگ" کت ۽ چکت انت بے اے بتل اڈ ۽ گیشیں انت کتے پہ کتے ترک انت دُرگے پہ چي بارگے ۽ چو ایشی زانگ بیت کہ کت چکت انت دُرگ انت ۔

دُرگ : (دُرگ گن) گد ۽ یا کالگد ۽ دُرگ ۽ چاک دیگ، تل دیگ، تنکیں چیزے ۽ چاک، تل یا را دُرنگ، کتے انچیں

چیزے ۽ دُرے انت کہ آدرایت۔ لاپ ۽ دُرگ : پہ کارچ ماں جنگ ۽ ۔ دُھل ۽ دُرگ، چادر ۽ دُرگ، آپ ۽ دُرگ :

بوجیک یا گراب ۽ زمین ۽ دُرگ، دُر دُرگ "دُرگ" ۽ بکار گال (اے گد دُر ۽ سست انت یا "تُرند" انت)

نوکیں گد ۽ دُر ۔

دُرگت : (دُرگ گن) دُور بارگ "پلائی ۽ دُرگ ۽ جنگ"، نوبت، درگتے گوستگ بزاں مدتے گوستگ ۔

دُرگل : (دُرگ گن) شتریں جکت، نامے ۔ PPB, LWD: DURR- GUL: Fair one, WIFE, mistress

دُرگوز : (دُرگ وژ) بکشی، پھتل، منت، دُرگوز کنگ : بکشگ، پھل کنگ، دُور دوریں مُلک ۔ دُرگوزی : در آدیں

مردم یا سرہال ۔

دُرگوش : (دُرگ وژ) ہاک دُرے گوش ۽ انت، مردینی نامے ۔

دُرگیج : (دُرگ ۽ ج) "دُرگیج" ۽ پرماں گال بزاں درہ گج، بہ پٹ، شوہاز ۔ *

دُرگیج : (دُرگ ۽ ج) شوہاز کنگ، پٹنگ ۔ *

درمان : (دُرَم ان) دوا، درمان دارگ، ہاچیر کہچہ آئی ۽ ورگ ۽ نا ذراہی روت ۔ دُرچہ آئی ۽ پرکنگ دُر دُریش دُرش بت ۔

درمانگ : (دُرَم ان گن) پھک دُم برگ، کتنگ ۔

درمانینگ : (دُرَم ان ۽ ن گن) ہر چیزے کہ پہ درمانی کار مرد بیت ۔ 15-9-1968

دُر مَب : (دُرَم بٹ) کوہی دیم، کوہی دیم گور ۽ کپور ماں گلیں دُر مَب ۽ ۔

دُر مَبک : (دُرَم بٹ گن) آپ، چاہ یا کہ شیر ۽ سر ۽ چرپی بندایت یا مان کنگ بیت چرپی سر ۽ روت ۽ دارایت دُر مَبک

بیت ۔ بت ۽ سر ۽ شیر ۽ سر ۽ رگن پتہ انت "دُر مَبک" گوش انت شیرانی منگ ۽ رند ہینرک ۽ دپ ۽ بوج انت دُر مَبک ۽ دپ ۽ کیت گوش انت

دُر مَبک انت ۔ دُر مَبک، دُر مَبک، دُر مَبک

دُرمدان : (دُرَم دان) بچار "دُرمدان"

دُرمشک : (دُرْمَشُک) بَرْمَشک "کا ہے"

درمیان : (دوڑیم کے ان) دو راہبید، حساب و نہ انت، بے نہ انت، نیماںجی۔

دُرناز : (دُرناڑ) جنینی نامے۔

دُرُج : (دُرُجی جُج) دُرُنْجک در پرمان بڑاں پِدْرُنْج۔

دُرْخُجْک : (دُرْخُجْکُ) بچار "دُرْخُجْک" "دُرْخُجْک" "دُرْخُجْک" کسانگال انت۔

درنجک : (دُرَنجَک) گوں چیزے اڈینگ مُلوخجان کنگ یا بندگ مُلوخجان کنگ۔

دُرُخْدِک : (دُرُخْدِک لُک) لَوخَان، دُرُتَکَلِیس - دُرُخْدِک بَیگ : وُت و لَوخَان کَنگ، دَستَان گُون یک چَظَر و بَند دِیگ و

آٹو ینگ و پادال چہ زمین و چت کنگ و چند و گرانی و گون داستان دارگ۔

دُرُخْلُوكُ : (دُرُخْلُوكُ ۛ ۛ ۛ) دُرُخْلُوكُ ، لُونْجَانِیَسْ ۔

دُرنجوک : (دُرنج وک) هماروم که دُرنجک و کار و به کنت - هماچیز که گون آئی و چیزه اڑینگ و دُرنجک به بیت -

دُرَنْز : (دُرَنْز) آب و چنڈ، کسانیں شرمپ - PPB, LWD; DRANZ: in compound, Sardranzi : HOT Headed

دُرنِزِک : (دُرنِ زِک) آپس چیز یا آرتی چنر، تنک تنک پاشنر شنر، بیر ریگی، چوشنر، تنک تنک، آب جُنک، یه گنای

دست یاسر، چند ینگ، دست و درنگ، سر و درنگ، زخم و درنگ - PPB, LWD, DRANZAG to Strike a blow

فرنگ : (دَرَنگ) مُرگ ، بَرگ ، حاک ، دُر تِلْکِه ، جَنْ ، هَا دُر تِلْکِه جَسْتِ کُو آوِي رَیْزِ مَدَّ - رَوْنَمُ اَلَا اِسْکِرَانَت

[illegible]

آئیے محکمہ اعلیٰ تعلیم کے تحت

درنگان: (دَوْنِ گَزَن) درشتان، سواران، جنگجویان

رنگین (دینا گار) در کوهستان کوهستان

دریغ: دروغ (ب) اس کے چہرے پر

دوستک : (دوستی، شکر، محبت، شکرانہ)

در سبک : در سبک های کمال - در سبک های کمال -

درو : (درو) طلی اچوش کہ درو دریء آتک بزاں دتی دتی آت

در جواب: (دروازان) دشت و یک کورے کے ساتھ "ساجی" رہے۔

دروازک : (دروازک) لوک ۽ دپ یا لوک ۽ دپ

دروال : (دُرُوال) دُرال، تنگش، تنگش۔

درواه : (د-ر-واة) دراه، دُڙ، جوڙ، دشت ۲- درست، مٺي، تمام

رواھی : (ذرا ادنیٰ) مُراداتی، مُسار کی، یہ دو چار گنگ کے درماد گنگ تاک دو چار گنگ، جاگ جوم، بونگ شنگ، با۔

۲- جان و مشر جان سلامتہ، ذرا جان

دُروَت : (دُرُوْث) دُشِیں سلام، دُرُوْلیں کُلُوہ، کُلِیں دُرُوْت۔

- دُرُوج : (دُرُوج) درمانے ۲۔ مزن رُ باز شاہیں آسکے کہ باز چاکہ ایشی و زامر ہم گوش آنت۔ (بھارت)
- دُرُوپک : (دُرُوپک) بچار " دُرُپک "
- دُرُور : (دُرُور) منٹ ، ہم رنگ ، ہم ٹول ، مثال ، بے دگری ، ہریش ، دُرُوری ، برابر ، چوکھائی ۔
- دُرُوشی : (دُرُوشی) دُرُوک PPB, LWD, DROZHI: false, Lying
- دُرُوش : (دُرُوش) دانگ ، سرچنگ ، سودانی سُرک مہم گراز چنگ ، دارے پکڑ گدڑشگ ، اُشتر و گوشاں چن آنت یا بڑا آنت ، چار گوش نے کن آنت گش آنت " دُرُوش " چہ دُرُوشگ " تیرے کہ سپر پستی پوز یا گوش و چٹہ پدش ایت ۔
- دُرُوشاپ : (دُرُوشاپ) بچار " دریشاپ "
- دُرُوشگ : (دُرُوشگ) انچوش کنگ کہ بہ دُرُوش ایت۔ دُرُوشگ " بکار گال
- دُرُوشم : (دُرُوشم) دیم ، گوناب ، تنگو دُرُوشیں بچ " رنگ ، ڈول PPB, LWD: drosham
- دُرُوک : (دُرُوک) نیچک ۲۔ دست یا پادہ بندانی دُرُوک بزاں ہڈہ بندانی چہ دتی جاکہ شکگ ۔
- دُرُوک : (دُرُوک) نہ راست ، ردیں گپ ، ہاگپ یا کارے کہ نہ ہوئگ تو گوش نے ہوئگ ، دُرُوک بند ، دُرُوکو ، دُرُوک دُرُاج یا دُرُاش ۔

دُرُوج

- دُرُوک بند : (دُرُوک بند) مردم کہ دُرُوک بند آنت بزاں راستیں گپ نہ جنت ۔
- دُرُونت : (دُرُونت) عربی ، درس ، انگریزی (LESSON) پہ وانینگ و دربر جاہاں دانگی و تہ و ہر پھرے کہ پہ یک بندے
- وانگ گیشینگ آئی " دُرُونت " گوش آنت بزاں " دانگ دُرُوبگ و چیز "
- دُرُوہ : (دُرُوہ) دگا ، ریپینگ ۔
- دُرُوہرا : (دُرُوہرا) دُرُوہا ، ردیں گپ ۔
- دُرُوہگ : (دُرُوہگ) کسے نیم راہ و یک کنگ ، کسے پہ کارے یا چیزے یا پہ مراہی و بزر کنگ پد دتی لبز و رگ ۔
- دُرُوش : (دُرُوش) پکیر ، بیتا
- دُرُہبتا : (دُرُہبتا) سلام ، آئی و منی دُرُہباناں بدے یا آئی دُرُہبات گوش ۔
- دُرُہباتی : (دُرُہباتی) دشتی ، ذراہی ، سلامتی ، جوڑی ، جانجوڑی
- دُرُہجان : (دُرُہجان) ہما کہ ناڈراہ جان نہ آنت ، ہر و ہد دُرُاہ آنت ، ناڈراہی جان نہ نیست ۔
- دُرُہجانی : (دُرُہجانی) جان وشتی ، جانی سلامتی ، بے ناڈراہی ، ذراہی ۔ Health

دُرہگ : (دُرہگ) لرزگ چہ گوہر یا چہ ترس۔

دُرہگ : (دُرہگ) کسے دت دوت بہ دُرہین ایت یا کہ دگہ کسے آئی ء بہ دُرہہ ایت گڑا آہ دُرہہ ایت

دُرہمدان : (دُرہم دان) پہ کرز جوڑ کر تگیں ماٹڈلی ، پہ میتہ جوڑ کر تگیں ماہور کہ رزان مان کن انت ء دُرہج انت ء۔

دُرہند : (دُرہن ذم) درمانے ، مردی نامے ۔

دُرہینگ : (دُرہے ن گن) لرزینگ ، چہینگ ، چہدینگ ۔

دُرہم دوج : (دُرہم دوج) انجوش مرگ کہ ٹپ ء ٹور بہ بنت ۔

دُرہم گور : (دُرہم گور) نزیک گور ، کرہم گور ۔

دُرہی : (دُرہی) دریگ ، ڈالگوپیں گہ ء چہر گجے ، پارسی زبان ء یک راستے کہ آئی ء پارسی دُرہی گوش انت ۔ دُرہی ء در آمد ۔

دُرہی : (دُرہی) جنینی نامے ، ہما کہ گوں " دُرہ " ء سہیادی کنت ، ہما کہ دُرہے گوش ء انت ۔

دریا : (دُرہی ا) سورس آپ ء دریا کہ دنیا ء سے بھر گوشگ بیت ، سمندر

دریاب : (دُرہی اب) ہما گور کہ آئی ء آپ ہجر نہ کٹ ایت ء ہر دھد چہ سورس دریاء آئی ء تہ ء آپ مان انت کہ آئی ء

ماہیک بیت ء بوجیک ء یکدار ء لایچ رو ء آکن انت انجوش کہ سہند ء پنجاب ء دریاب ۔ اسے گال ہند ء دو گال انت

کچے "دریا" دومی "آپ" بزاں ایشی ء آپ چہ دریاء انت ۔

دریابار : (دُرہی لب ا) دربار ، سہیل ء نیگ ، گوش ء نیگ ، جنوب ، South

دریا بُرد : (دُرہ- یا- بُرد) دریا ء بُرتگیں ، مان دریاء بُرد ایتگیں ۔ *

دریادل : (دُرہی لہول) مزن دل ، نان دہ ، دست بچے ، ہما مردم کہ ہر کسی گمک ء چک ء پند نہ بیت ، تاوان کشس ۔

دریا سوچ : (دُرہی اس دج) مشوم ، بد بخت ، بُختر ۔

دریا ورد : (دُرہی او وڈ) دریا ء گتہ کاریں مردم ، جوانین ء گتہ کاریں مہد ، جوانین ناہدا ۔

دُرہی پانچ : (دُرہی پانچ) پوگس : ہما کلونٹ کہ کچے آئی ء ناہ انت ۔

دُرہی پگ : (دُرہی پگ) ایڑہ کہ مست بیت نمک ء پیکے کشس ایت ء بلیکل جنت ہمیشہ گوش انت دُرہی پگ ۔ ایڑہ دُرہی پگ ۔

دُرہی چ : (دُرہی چ) دُرہیت ، بچار دُرہیتیں ۔

دُرہی چ : (دُرہی چ) دشتیادی ء "ڈیک" ء گوش انت بزاں ڈیک ورگ : دوچار کپک ۔ پچگور ء دمگ ء مہیال ء گمان ۔

دُرہی گوش انت

دُرہی چا : (دُرہی چا) دُرہیت ء

دُرہی چا یا دُرہی چا : (دُرہی چا) مَرگے کہ آئی ء آواز انت "چک چک" ، چک چک " بزاں دُرہی چاں گوانک جنت کہ

بیاردوس ملک ء کشاراں دُرہیں ۔ اسے مَرگ ہزارانی شمار ء کیت ء کشار ء ایر رچ ایت ء ہوشگ ء پرتچ ایت ۔ کش انت ء

بے دیر نیٹ ء ڈگار ء چٹ کنت برے برے ماہکانی ء ہم ایر دت ۔

دُرہی چک : (دُرہی چک) دوتگیں یا گویستگیں چیز ء پد ء چک کنگ ، دوج ء دُرہی چک ، تحت ء دُرہی چک ، سر ء دُرہی چک

تگر دے دُرہی چک ، سہند ء دُرہی چک ، لوگ ء دُرہی چک ، پرتچک ، ساماناں چہ پیتی ء یادگ درپ ء لوگے ء دُرہی چک بزاں دُرہی چک ء دُرہی چک ۔

- دَریشاپ (دَریش شاپ) اشتر کہ چو مردم و چش این و منٹ و بُزء بخت این ، کاسیکر کہ متر این و پوشتار جنت و پیر جنگ و بربارت ، مزار یادگر رستہ دَریشاپ یا کاسیکر کہ زهر گیت کوئم جنت و پُزشت کنان و پیر جنگ و بربارت ۔
- دَریگ : (دَری گ) لوگ و دیوال و ہما بچیں جاگ کہ اود و چانٹ مان انت و سیم مان گیتنگ انت کہ روڈ نانی و گوان کیت
- دَریگیت : (دَرے گیت) بچار و دَریگیتیں
- دَریگیتیں (دَرے گیت) چہ یک کارے و بیگ و رند گوشگ بیت " دَریگیتیں اے کار مہنیں " (کاش) Alas
- دَرین : (دَرے ن) جنہی نامے ، ہما کہ چو دَر " انت ۔ *
- دَرین : (دَری ن) چہ حور و رند ہیت رنگیں کمانے آزمان و زاهر بیت ۔ سنج ، دَرینج ، بی بی و گدان - RAINBOW
- دَرینج : (دَری ن) دَرین ، سنج کہ حور و رند زاهر بیت ۔
- دَرینگ : (دَری ن) درمان کاٹے ۔
- دَرینوک : (دَری ن) کمر پاس و شینگ و دسبوج ، کمر پاسن (بچار بت)
- دَریمہ : (دَری م) سار ، دگلوش ، سہیک ، دَریمہ کنگ : سار کنگ گزنگ ، اناگہ و پچ دَریمہ ، چواب و جاہ سترگ ،
- حوش کنگ ۔

- دَرامب : (دَر ا م ب) بلوچستان و کچ و گوادری و شیبخی و مزین کوہے و نام انت درامب ، درامب ، دَران
- دَر و : (دَر و) رد ، دوتہ و پنجاہ دانگ یک کورے و نام انت ۔
- دَر : (دَر) ہاکی کہ مردم و چیز و چیرا بارت ، لولکے (لکی کو) دَرچم : چم بھل ، دَرپس : ہرمانٹ ۔ جاں دَر : کار دَر ۔
- دَر اپ : (دَر اپ) بلوچستان و جاگے و نام انت کہ ایشی و ایرانی " زاہدان " گوش انت ۔ براں زاہدان و کوہنیں نام ۔
- دَر برادر : (دَر ب رادر) دَر برادر ، سنگت ۔
- دَر برادر : (دَر ب ۔ ر ۔ ا ۔ دل) بچار " دَر برادر " بیل ، حبل ، دوست *
- دَر بگان : (دَر ب گ ان) سرباز و کور و چر گواسلکان یا واسلکان و بھل شھرے
- دَر بھند : (دَر ب ن ڈ) گدے کہ بھنگانی دستاں بندانت ۔
- دَر بندی : (دَر ب ندی) کارے ارز کنگ و دتی دیستان بندگ ۔ متوار ۔
- دَر بوج : (دَر ب و ج) چلوپک کار ، ہما مردم کہ پیر کسانیں کارانی کنگ و دارگ بیت ۔
- دَر پُٹ : (دَر پ ن ڈ) پیر دست پُٹ اگیں ۔

دزجن : (دَزَجَن) پہ ناڈامیانی کنگ ونگہ جنک ۔ دُز ۔

دزجنگ : (دَزَجَن گ) گوریلہ جنگ ۔ چیرکائی جنگ کنگ ۔

دزجینی : (دَزَجَن ی) بچار " دست جینی "۔

دزدیوان : (دَزْدِیَوَان) دزدیوان کنگ : چیراندی دیوان کنگ کر کے سھیکو مریت ۔ Secret Meeting

دزدیوان بوگ : چیراندی دیوان کنگ بے پاشک بوگ ، پہ چیراندی کارے و کنگ و گرگ بوگ ۔

دزروگن : (دَزْدُورُگَن) درمان کاٹھ ۔

دزک : (دَز - زِک) مکران و کچھ و جاگے و نام انت ۔ *

دزک : (دَزْدُورُگ) چیراندی ، دزکی ہتی : سالونک و ہتی و شب و چریک شے ساری دزکی ہتی کن انت ۔

دزکار : (دَزْدُورُک از) کسے و دست و گرگیں کار ، دسکار (دست و کار) دزگرگیں کار ۔

دزکار : (دَزْدُورُک از) ہماکار کہ چیراندی کنگ بہریت ، پہ دزکی کنگ بہریت ، ہما مردم کوئی کاراں چیراندی کنت ، دزکاری : چیراندی کنگ ۔

دزکزا : (دَز - زِک - زَا) بچار " دسکزا " *

دزکش : (دَزْدُورُک شش) بچار " دسکش "۔

دزکشش : (دَزْدُورُک شش) بچار " دسکش "۔

دزگ : (دَزْدُورُگ) کسے و چیز و چیرکار برگ کہ کس بھی مریت ۔

دزگٹ : (دَزْدُورُگ ٹٹ) دست گٹ ۔ گوں کارے و گٹلائش ، دسبند ، دسگٹ ۔ *

دزگل : (دَزْدُورُگ لَن) پٹڈ اگلیں ، دزگلن کنگ : پٹنگ ۔

دزگوپ : (دَز - گُ - واپ) گوں دست گوپتگیں ، دست و گوپتگیں ۔ *

دزگوہار : (دَزْدُورُگ - وَا) جنین سنگت ، دو جنین کو تماں دت سنگت انت آیاں دزگوہار گوش انت (بندہ دست گوہار)

دزگیر : (دَزْدُورُگ ی ز) دستگیر ۔

دزلٹ : (دَزْدُورُک ٹٹ) ہالٹ کردست و کنگ بیت ، شو انگ یاساربان و لٹ ۔

دزمال : (دَزْدُورُک اَل) کسانیں گدے کہ پہ دست و دپ و پھک کنگ و کیسگ و کنگ بیت ، رومال ۔

دزمنسریا دزمسر : (دَزْدُورُک سُر) بچار " دمسر " ۔ کاٹھ ۔

دزموزگ : (دَز - م - ز - زِگَن) دست و موزگ ، بچار " دستانہ " *

دزموشس : (دَزْدُورُک دَش) چیز و پہ دست شوہاز کنگ ۔

دزناپ : (دَزْدُورُک ناپ) رکشان کور و کور و پچگور و چہ شاپاتان و جھل شھرے ۔

دزدوتم : (دَزْدُورُک دُوم تَم) یدار و دیککار برگ پہ اولیگ ۔ دزدوتم کنگ : بزاں اولیگ و انجوش جنگ کہ یدار کور و بدل و

پہ دیم و ہروت ۔ اولیگ و یک راستے ۔

دزمن : (دَزْدُورُک مَن) ہماکار دوست نہ انت ، ہما مردم کہ یکے و تاوانی و میرانی و رند و انت ۔ آئی و دزمن انت ۔

دزمان : (دَز - مَان) دشمن ، زاء بد و دزد ، دزنام ، دشنام *

دُشنام : (دُشنام) زاه، بدو رو، دُشنام، دُشمان۔

دسبرادر : (دسبداذر) سنگت، ساری، دوست، همبیل، بیل، دسبرادل

دسبردار : (دسبب زوار) چہ کارے، دست کشک۔

دسبند : (دسبب ن ذ) بارگین گدے کُشتکافی دستان گون آئی، بند انت، دست گت، گون کارے، گلائیٹش۔

دسبندی : (دسبب ن ذنی) دسگتی، گون کارے، دسگت، گلائیٹش بیگ، آرن، گون کسے، کسری دست بندگ، چیزے لوٹک یا منت گرس یا کنگ۔

دسبوج : (دسبب و ج) آلہ، اوزار۔ INSTRUMENT

دسپچ : (دسبب پ ج) ہما کہ دسگت نہ انت + ہما مردم کہ بھیل نہ انت، داد بکش، ہرق کنوک۔ *

دسپدست : (دسبب پ دسبب ش) نگد۔ دست پہ دست بیگ، بزان برے یچے، دست و بیگ۔

دسپشت : (دسبب پ ش ش) دست، پُشت۔

دسپنجک : (دسبب پ ن ج گ) دست و پنجک۔

دسپنجکی : (دسبب پ ن ج گ نی) زور چکاسی۔

دسپیلک : (دسبب پ ن ل مکن) ہما کسانیں پیلک کہ دست و ٹے کن انت۔

دست : (دسبب ش) ہما اندام کہ چہ بگل و لونجان انت کہ آئی و گدے سر لنگ انت۔

۲۔ لاپ و یک رندے رچک بے گیشتر چہ نافہ اھی یا جلاب و ورگ و۔

۳۔ گماری لیب و یک رندے و بستگین یک دستے۔

دست آیک : لاپ و رچک۔ دست بندگ : پھلی لوٹک، بکشی لوٹک۔ دست و پناہک : کارے و

دست و پیچک : کارے و دست جنگ : زندی تاوان دیگ، کار و دست جنگ بزان، پیچک کنگ۔

دست دیگ : لاپ و بزان رچک۔ دست و دیگ : چیزے و دگر مردے و۔ دستان دارگ : کسے و پُرس و

پشتر و دوتیں دستان چت کنگ، لھتیں پاکت و انگ پتر لگین و بکشی و۔ دست و زبرگ : کارے۔

دست کپک : رمگ۔ دست کنگ : دواہیں چیزے و گون دست کچ کنگ۔ دست گرگ : زیرگ چہ دگرے و

دست و۔ دست و گرگ : کسانیں چکے و، سکین پیری مردے و، کورے و یا زورے و۔

دستان گرگ : ستریں مردے و یا ہر کسی۔ دست لنگ : مزین تاوان و بیرانی ورگ۔

دست و ہم کنگ یا دست و دیم کنگ : درغاز گرگ۔

دستاج : (دسبب ش ا ج) دستار، ریتاچک یا ریتاچ بزان جلاب، لاپ شود۔

دستار : (دسبب ش ا ز) دست آروک، ریتاچک، ریتاچ : لاپ شود بزان جلاب، پاگ، دستار بندی، پاگ بندی۔

دستاگ : (دسبب ش ا گ) یک تاکی جارتاک و ڈولیں چاپ (لگین کاگز۔ HANDBILL

دستانجک : (دسبب ش ا ن ج گ) لالک بوج۔

دستانگ : (دسبب ش ا ن گ) کسانیں لچہ، کسانیں سوت۔ ۲۔ بچار "دستانہ"۔ *

PPB, LWD; DASTANAG: short song.

دستانہ : (دسبب ش ا ن ہ) پوست یا پرم و جوڑ کر تکیں دست و موزگ، دسموزگ، دوزموزگ۔ ایشی و دستانگ

ہم گوش انت۔ *

دستاور : (دسبب ش ا و ز) ہزگار، جواز تکار، توان دار، ہستومند، تنگدست و چیت۔

آنت - گر پتار : سرکار کسے بگیت آ دستگیر بیت ، آئی آ سرکار دستگیر کنت ، جگ آتہ آ دُڑ من د ہمار دم کہ تیر جگ آ کشک نہ بنت بیلہ گرگ آ بندہ کنگ بنت ۔

دست موش : (دُنش ت - م و ش) بچار " دز موش "

دستور ، دستیر : (دُنش ت و ز) بوجیک آ گورہ ڈرا جیں دارے کہ آچار آ گوش گوں آئی بندگ بیت ۔

دستونک : (دُنش ت و ن کن) مھرگ کہ دست آ بندگ بنت ، ہالچہ کہ عربی ، اردو آ فارسی آ آیاں غزل گوش آنت ۔ دستینگ

یادستونک - LOVESONG

دست آ دل : (دُنش ت - د و ل) دست آ پنجگ آ دیم کہ اودہ پٹ نہ رُوایت سپا ۔

دستی : (دُنش ت - ی ت ی) ہما چہ نہ کہ دست آ کنگ بہ بیت ، کسانیں دستی پیتی ، دستی لوت دسپیدک ،

چہ دازہ پیش آ جوڑ کر تگیں کسانیں ٹوکری ۲ - گوں کسے آ دست آ دیم داتگیں (BY HAND) ۳ - دزھرچی ،

چہ کسے آ دست آ دُر تگیں زڑ *

دسجن : (دُنش ج ن) بچار " دست جی " یا " دزجن " *

دستیر

دسجنگ : (دُنش ج ن گ) دست پر کنگ - تانوان دیگ ۔

دسچار : (دُنش چ ا ز) بچار " دستچار " *

دسرنہ : (دُنش ر ن ز) دست رند ، ہر کسی وقی نبشتگیں Handwritings

دسشود : (دُنش ش و د) ہمار پ کہ دست شودگ آ کارہ دنت - ترشت ۔

دسکار : (دُنش ک ا ز) دز کار ، کسے آ اکڈ کر تگیں چہ کہ آئی آ جندہ دسکار آنت ۔

دسکڑی : (دُنش ک - ڈ ی) بچار " دستکڑی " *

دسکزا : دُنش ک ز ا) چہ دست آ یلہ بیگ یا لکشگ دست کزا : چہ دست آ کزا یہ آ بیگ براں ردی یہ بیگ ۔ *

دسکش : (دُنش ک ش) دز کش گوں وقی دستاں کش آگیں ، دزن کر تگیں ، دست ہر موزگ ۔

دسکلانچ : (دُنش ک ل ا ن چ) ہما لوہیں ساد کہ مھار آ جُنہ آ بندگ بیت آ دست لوپ کنگ بیت ۔

دسکوش : (دُنش ک و ش) گوں دستاں کشتگیں مھرگ ، پس ، گرانڈ - اک : من پلانی آ دسکوش آ نہ وراں *

دسکی : (دشمن کی) بچے کہ آئی وکلوٹ زرد آنت۔

دسکیچ : (دشمن کی) جن یا مرد و گویا۔

دسگاہ : (دشمن کی) دستکاری و جاگ۔

دسگٹ : (دشمن کی) دستبند۔

دسگٹی : (دشمن کی) دست و گٹ بیگ، مشکولی، گوں کارے و گلاش بیگ۔

دسگوہار : (دشمن کی) جنگیں سنگت، بچار دزگوہار۔

دسگیر : (دشمن کی) بچار "دستگیر"۔

دسلٹ : (دشمن کی) بچار "دزلٹ"۔

دسلوت : (دشمن کی) حالت کہ دست و بہ بیت۔

دسمال : (دشمن کی) بچار "وزمال"۔

دسماندست : (دشمن کی) دور و تپاکی، ہمراہی۔

دسمیر : (دشمن کی) کاہے۔

دسمنسر : (دشمن کی) کاہے۔

دسموزگ : (دشمن کی) بچار دزموزگ، بچار دستانہ *

دسنام : (دشمن کی) بزار "دست نام" گوں وقتی دست و نبشتگیں نام۔

دسنپشت : (دشمن کی) پہ دست نبشتگیں بزار چاپ نہ کر تگیں (ظلم خط)۔

دشت : (دشمن کی) مکران و یک تاسیلے، زامران و دشت، جنگل گیابان، ہمازمین کہ کوہ کم انت و ملک بازانت،

کور و دوئیں کڑ و کپتنگ، ہما اولیگ کہ یکدار و گور و انت۔

دشتار : (دشمن کی) بچک و جنگ و پور و نام گیت کن انت آیاں دشتار گش انت، نام گیت، نام زو، سرگ

پرکتگیں۔

دشتاری : (دشمن کی) بچے کہ ہر کس نے ذانت۔ دشتاریگ۔

دشتیک : (دشمن کی) کسانیں دشت۔

دشت کور : (دشمن کی) دشت و کور کہ چھ مکران و مزین کوران بچے آدگہ سٹیں، ارکان ۱ کیچکور ۲ ہنگ۔

دشتی : (دشمن کی) دشتیک : بزار دشت و نندوک۔

دشتی : (دشمن کی) دشتیک : سوک۔ پلائی و دشتیک کپتنگ، بزار پہ کسے و سوک لاپ انت ایشی و نہ نیم گنوں کی رنگ بیت۔

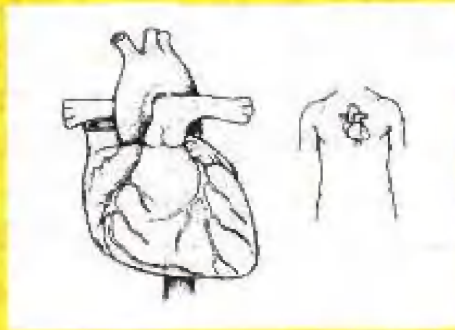
دشتیاری : (دشمن کی) یار جان و دشت یا کہ یار محمد و دشت کہ جگالانی میند گاہ انت ماں رو ایرشتی بلوچستان و۔

دشتیگ : (دشمن کی) بچار "دشتی"۔

دشک : (دشمن کی) نامے۔

دشمن : (دشمن کی) دشمن : ہما کہ دوست نہ انت۔ بدواہ۔

- دشمنان : (دُشَمَان) زارہ ، بد مژرد (پارسی: دشنام)
- دُشَسُو : (دُشُؤ) دوشنبہ و نیم نام۔
- دُشود : (دُشُؤ) ہا آپ کہ گوں آیاں دست شودگ بوتگ انت ، ہا مردم کہے بدستان شود ایت۔ ہا درپ کہ آئی بد
- دُشی : (دُشِی) دوشنبہ و گونڈ نام
- دُک : (دُک) ڈک۔
- دُک : (دُک) چہ درچکے و گپتگیں ستر رنگیں ترمندینکے کہ گوں ایشی و گد یا ستر شود انت۔
- دُکان : (دُک) ہا بان کہ آئی بد و پارای نشتگ و مسوداگری کنت۔
- دُکڑ : (دُک) دشتواریں کسانیں دھلے کہ بے کف و پد دست جنگ بیت۔
- دُک : (دُک) ہتینہ ، تیلانک ، میل یا بوجیک و گوں بستگیں تیاب و سوڈ بنگ و جاگہ۔
- دُگ : (دُگ) راہ ، مزین راہ۔

دل

- دُگا : (دُگ) ڈودہ ، ریب ، ڈروچگ و کار *
- دُگر : (دُگ) بچار "دگہ"
- دُگراں : (دُگ) دگر و باز
- دُگرانی : (دُگ) ہاکہ و قی نہ انت۔
- دُگری : (دُگ) پیر ، پُرک (فرق) تپاوت ، دگر رنگی ، جٹائیں رھبندی ، دگر راستی۔
- دُگنیا : (دُگ) دنیا ، امروز ، مچ ہمال دُگنیا۔ (دُگنیا : نخل خرما را گویند۔ زند پازند ب ق)
- دُگہ : (دُگ) دگر ، بیکہ ایشی و دگر چیزے ، ابید چہ ایشی و۔
- دل : (دل) میان ہر چیز و میان اک : دست ، دل ، پاو ، دل ، لوگ ، دل ، سورگ ، دل۔ (طب : دل : "میان ہر چیز" پا ، در ، دل ، دین۔ پھر : دل ، دین)
- دل : (دل) سا ہمار و بدن و لازمی بھرے کہ تمایں بدن و ہون پختین ایت۔ مردم و دل کہ سینک و چہ پی پھلوگانی چیری نیگ و انت۔ ایشی و جنگ زندمانی و نشانی انت۔ "دل و گال گوں دگر گالانی ہلکری و بھگالی عا ہا زکار مرد بیت۔ اک : بدل ، بڑنگ دل ، بھدل ، بے دل ، پزشتگ دل ، دُڈیں دل ، بڑنگ دل (دریتہ دل) ، سینگ دل ، مستگ دل ، سکتیں دل ، سینگ دل ،

ستیاء دل، بشیر دل، کسان دل، کھ دل، مڑنگ دل، مزار دل، زور دل، وٹش دل، یک دل، دگر دگر۔
گالبتند :

دل آپ بوگ، سکت ٹرسک : دل آ آرگ : ماں دل آ مارگ گپتے، شگلانے : دل آ ایر مرگ : دل آ ایرنگ بزان
تسمار جو بوگ، دل آ ٹسک : تنسار بوگ : دل آ بد بوگ : بزان دل آ ہراب بوگ پہ شاک و حدوک بوگ : دل آ بدی دیگ :
تسلی دیگ، ہمت دیگ : دل آ بندگ : سکت دوست دارگ : پھر بزرگ دل آ ہند بیگ : پہ یک چیزے آ کر تر اپسند بہ بیت، پہ
مردے آ گندگ آ۔ دل آ بود آرگ : ہوش آ آیک : دل بیگ : شات بیگ : دل آ پردیگ : کارے آ سہ آ یا وانگ
سہ آ یا وانگ آ بزان دلگوش دیگ : دل آ پڑکنگ : ہمت کنگ : برو سہ کنگ : دل آ نروشک : بے ایت کنگ :
دل آ ترشک یا دل نروش بوگ : بے ایت بوگ چہ مردے یا چہ چیزے آ۔ دل آ پڑنگ : دل آ دور دیگ :
دل آ ٹرک بوگ : سکت ٹرسک، دل پٹ بوگ : دل آ ترنگ : سکت باز تورگ کہ چہ سگ آ حد آ در بہ بیت : دل آ ٹسک :
بچار دل آ ایر مرگ : دل آ جنگ : ڈوڑ آ دل جنت، بزان زانت کہ آئی آ ڈوڑی کنگ، دل آ ڈریک دریک کنگ :
دل چارگ یا دل آ چارگ : دو دلگ بوگ : دل دارگ یا دل آ دارگ : اوپار کٹنگ، سگ، برواشت کنگ :
دل آ دارگ : (۱) سگ، اوپار کٹنگ (۲) سکت دوست دارگ (۳) گپتے آ دل آ دارگ بزان دل آ آرگ : دل آ ڈریک :
دل آ ترشک، دل آ ڈریک ڈریک کنگ : دل آ ڈوڑ کنگ : دل آ ٹھر کنگ، دل آ مزین کنگ، ہمت کنگ : دل آ ڈوڑی دیگ :
بچار "دل آ بدی دیگ" : دل آ روپک : تریشیں چیزے آ درگ کہ دل شیک بیت : دل آ ریش بوگ : بشیر بوگ،
دل آ ستیاء بوگ، بے زار بوگ : دل آ ریش کنگ : کسے آ دل آ ستیاء آ شزار کنگ : دل آ سہ بوگ : جگر بوگ، ٹرسک :
دل آ سھرنگ، بوت آ تسد دیگ : دل آ ستیاء کنگ : کسے آ بے زار کنگ : دل آ ستیاء بوگ : چہ کسے آ یا چہ
کارے آ بے زار بوگ : دل آ کپک : درگ آ پسند بیگ : دل آ کپک : دل آ دور دیگ، ہمت آ بدی دیگ : دل کنگ :
ہمت کنگ : دل گوش بوگ : خیال آیک گور کنگ پہ گپتے آ گور شدارگ آ چیزے آ چارگ آ، سیل آ مزارگ آ
دل گوش دارگ یا دل گوش کنگ : خیال گور کنگ، چارگ "توجہ دینا" : دل آ ٹشک : ماں زمین آ، بششش درگ،
اپسوز درگ، سکت اپسوز درگ : دل موش کنگ : سرسہ جنگ : دل آ واپنگ : کسے آ تسد آ رہینگ، انہیں رنگے آ کسے آ
تاوان دیگ کہ پسر آ آئی آ سما بہ بیت :

دِلَپ : (دل آ پٹ) ٹرس آ گار،

دَلَّار، دَلَّال : (دل آ ل) دو کس آ منیا نبی آ کارے کنگ آ مونی مزارگ روک۔

دِلَارام : (دل آ رام) دل آ آرام دیوک، دوستار۔

دِلَال سرو : (دل آ ن سرو) دلال سرو بوگ : بزان ہنچو درگ کہ لاپ چہ دل آ سرنگوز ایت، سکت پڑ پتی دلال سرو ایت۔

دِلَاور : (دل آ وڑ) بھادر، دلیر، نہ ٹرس، مزین دل، بشیر دل۔

دِل آزار : (دل آ آزار) دل آ رنج دیوک۔

دِل بَاد : (دل آ ب آڈ) بچار "دل بالاد"۔

دِل بَار : (دل آ ب آڑ) چہ ناڈ راہی یا کہ سما یا کہ گم آ گورست آ کیسنگ آ دل آ سرنگوزانی بے بیت۔

دِل بَالاد : (دل آ ب آڈ) انچوش و پگ کہ بڈ زمین آ بہ بیت آ دل بند بڑ آ۔ دل پلاپ۔

دِل بَر : (دل آ ب بڑ) دل آ بروک بزان دوستار، واہگدار، شہر زنگیں جنین۔

دِل بَر : (دل آ ب بڑ) ہما کہ دل آ بڑ ایت "دل بڑ زہیر"۔

دِل بَسند : (دل آ ب بٹ) سیگ : دوستیں مردم۔

دِل بَنان : (دل آ ب بٹ) پہ بے تاہیری لوٹوک، پہ یک چیزے آ دل آ بند بوگ، دل بندان بوگ : دل بندہ باز۔

دلبود: (دل بؤڈ) نامے۔ دل بؤڈ آرگ۔

دلپٹ: (دل پٹ ٹٹ) ٹرسوک۔ جگرو۔ دلشک۔

دلپڑ: (دل پڑ) ہمارم کہ پہ کارے رنگ موت واہگدار بہ بیت، ہماکہ کارے دل پر دنت و دلگوش کنت، و تکار۔

دلپڑامی: (دل پڑام می) دپ مہ دلی۔ دلپڑامی بگانی و بن انت۔

دلپڑی: (دل پڑی) کارے پہ دل و واہگ و کوششت کنوکیں، کارے دلگوش دیوکیں مردم۔

دلپسند: (دل پٹ سٹنڈ) ہماکہ دل پسند انت۔

دلپٹل: (دل پٹ لٹل) دل و پٹل، نامے۔

دلپلاپ (دل۔ پ۔ پلاپ) دلباد، دلباد: انجوش و پساگ کہ پڑ زمین و سر بہ بیت و دلپسند پڑو۔ *

دلپھک: (دل پٹ فک) ہماکہ دل سٹے ساپ انت۔ ساوگ۔

دلپڑکہ: (دل پٹ رکہ) پریشان۔

دلشک: (دل۔ ش۔ شک) جگر پٹ، جگرو، ٹرسوک، دلپٹ۔ *

دل تنگ: (دل پٹ تنگ) تنگدل۔

دلجبان: (دل پٹ جان) نامے۔

دلچار: (دل پٹ چار) ہمارم کہ پہ کارے رنگ نہ رنگ چار و بچار کنت کہ اے کارے بکناں کہ مکناں، دو و لگیں مردم۔

دلچارگ: (دل پٹ ارگ) پہ کارے رنگ نہ رنگ دو و لگ بیگ یا کہ شتر سستاکنگ۔

دلدار: (دل دار) دل داروک بزان گرانیں گم یا درد سگوگ، ماں لچقان دوست و گوش انت، نامے۔

دلدرنج: (دل پٹ درنج) دل و درنجوک۔

دلدل: (دل پٹ دل) پہ دل، پہ مسکرا و خوشکند اتاں، پہ گپٹ و رپٹ اتاں۔

دلڈل: (دل پٹ ڈل) برکت داریں ہور کہ دینی مروانی سولاری و میت انت۔ دژڈل۔

دلڈور: (دل پٹ ڈور) دل درد۔

دلرنج: (دل پٹ رنج) ہماکہ چہ پٹے و بگلگدار و کتیں آزار انت۔

دلریش: (دل پٹ ریش) بیزار۔ سگ پریشان، سہیہ دل۔

دلڑی: (دل پٹ لڑی) چالوسی، حسنین دلار کہ پہ کسے و جنینے ورنج بیت۔

دلسانڈ: (دل پٹ انڈ) ہمارم کہ دل و ساٹڈ انت بزان دل و سکت وڈڈ انت۔

دلپسند: (دل پٹ سٹنڈ) ہماکہ دل و ہر سہند بیت۔

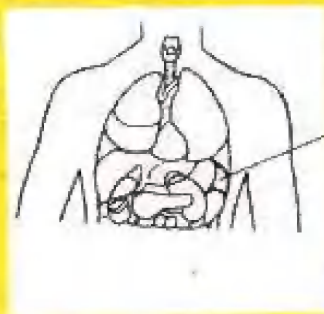
دلشویج: (دل پٹ ویج) ہماکہ دل و بسوچ بیت۔

دلشویجک: (دل پٹ ویج کٹ) نا ذرا ہی یے، دل شچک۔

دلشیاہ: (دل پٹ شیہ) بیزار، دلریش۔

دلشاد: (دل پٹ شاد) نامے، گل، و شہل۔

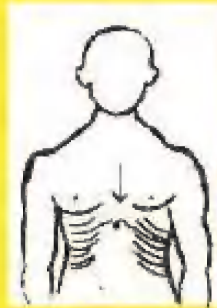
- دِلک : (دِل ک) نامے ، کسانیں دل ۔
- دِلکشش : (دِل ک شش) ہما کہ دل ء کشش ایت بزاں جاتیگ ۔ پسند ۔
- دِلکور : (دِل ک وُر) ہما کہ پھم ئے نیست ۔
- دِلکھر : (دِل ک هَر) دل گراں ۔
- دِلگار : (دِل گ اَر) دل گار ، ہما مردم کہ آئی دِل پے کسے دِل زہیراں یا گمان بے تاہیراںت ، چہ زہیر و گمان دل گار بیگ ۔
- دِلگان : (دِل گ اَن) دستتاری دِل باہو دِل گور ہوران دِل نزدیک ء مُلکے کہ اداء مسترس مینگ زانگ بیت ۔
- دِلگران : (دِل گ رَاَن) کتیں آزار ، کتیں دل ء وُش نہ بیگ ، گِلگدار ۔
- دِلگریب : (دِل گ رِی ب) ہما کہ مال ئے ہست دل ئے نیست ۔ (دِل گاری مزی ۔
- دِلگوشش : (دِل گ وُشش) پے دل گوشدارگ ، دل پر کنگ ۔ کار ، ہیاں لاری ، ہیاں گوشدارگ ء کار (توجہ)
- دِلگیسہ : (دِل گ ی سَہ) گم جت ، گلیگ ، رنجیگ ، دِلتنگ ، دِل گیر کنگ ۔ ناہ ء یاد کہ چیزے ء باز روگن مان کنگ کہ بازورگ مہ بیت ۔
- (شیرازی : دِلگیر شدن ، دل تنگ شدن ، دِلخور شدن)

دِلوئیگ

- دِلمانگ : (دِل م اَن گ) پے کار دِلک ء یا پے چیزے ء ورگ ء دِل چست بیت ، دِلمانگی : پے چیزے ء دِل مان بوگ ، ارادہ ۔
- دِلموش : (دِل م وُش) چہ درد ء مھتاں یا چہ گم ء اندوہاں سگ بے تاہیر ء بے وس ، *
- دِلموک : (دِل م وِک) ہما مردم یا چیز کہ بر تگیں دل ء موک ایت کنت ۔
- دِلنار : (دِل ن اَر) ہما کہ دل پے آئی ء ناز بہ کنت ، دوستار ء توسیپ ۔
- دِلواب : (دِل وَاَب) ہما مردم ء گوشش اُنت کہ گوشش ء زاناں ہر وہد و اب اُنت ء دِلاب اُنت ہچ ء سمائے نیست ۔
- دِلوار : (دِل وَاَر) دل ء وِوک ، شیاہ دل کنوک ، جاتیگ کہ دل ء کشش ایت ۔
- دِلوارگ : (دِل وَاَر گ) ہما کس کہ وُتی دل ء وارت بزاں تُرس ایت ، تُرس اِگیں ۔
- دِلوت : (دِل وُت) گوک ، پس ، میش ء رنگیں سہار کہ آیانی شیر ء گوشت درگ بنت ۔
- دِلوت ڈنگ : (دِل وُت ڈَن گ) ہمے بالوک چو نیلک ء اُنت بلے چو شنی ء وارت ۔ اے ڈنگ گیشتر دِلوت ء پے بیت ۔
- دِلوڈنگ : (دِل وُڈَن گ) ہمے ڈنگ کہ دِلوت ء پے بیت ۔
- دِلوئیگ : (دِل وُئی گ) مردم ء لاپ ء گوں دِلگ ء لاپیگاں چچ اِگیں یک بھرے کہ اے نا ذراہی ء پاکیت ، سیتیگ

- دَلوِیگ : (دَلِ وی گ) بچارہ " دَلوِیگ " سینگ۔
- دَلِ وِ کاهل : (دَلِ وِ ک اہل) سینگ ۽ نیا نچی ھڏ ۽ لونجائین سر۔ (بچارہ بت)
- دَلِ دَلِ : (دَلِ نِ دَلِ نِ) شیر ۽ زیمیر، زھیر گ۔ (شیرازی : دَلِ دَلِ : آواز از سر شوق و خوشحالی)
- دَلِ - دَلُو : (دَلِ نِ ، دَلِ وِ) دلمراد ۽ گوئڈ نام۔
- دَلِیدالی : (دَلِ نِ دَلِ نِ) دَلِ دَلِ۔
- دَلِ دَرُو : (دَلِ نِ دَرُو نِ وِ) بوئی مادان : درمانے۔
- دَلِیر : (دَلِ ی ز) رپک، ھنر۔
- دَلِیر : (دَلِ ی ز) بھادر، دلاور، نہ ترس، مزین دل، شیردل۔
- دَلِیکیم : (دَلِ ی ک ی م) نا آمیت۔ PPB, LWD: DALEKHĪM: POWERLESS, Unable -
- دَلِگ : (دَلِ ی گ) ھما کہ گوں دل ۽ سیادی کنت یا کہ ھلکے نچ انت، دَلِگ ۽ لاپگ۔
- دَلِگ ۽ لاپگ : (دَلِ ی گ ۽ لاپ گ) دَلِ پُت ۽ جگر۔

دَلِ وِ کاهل

- دَلِیل : (دَلِ ی ل) سرماد ۽ مھار ۽ نیا نچی ۽ سندنل (اشتر ۲)۔ رپک، ھنر۔
- دَلِ یلہ : (دَلِ ی ل ۽) ھما مردم کہ پہ ھر چیز ھر س ۽ ٲچ ایت۔ بے سبر۔ دَلِ یلو۔
- دَم : (دَم) ساه، دمان، دم ۽ چوپ کنگ۔ (۲) دمگ ۽ پرمانگال بزائ بہ دم یا دمگ ۽ کار ۽ کین۔
- دَم : (دَم) دُمب ۽ گوئڈ گال۔ *
- دَمَگ : (دَمَ اگ) گرائز : پونزو دویں ٲنگانی دپ کہ دم ۽ بر ۽ آرد تنگ ۽ پراہ بنت۔ *
- دَمال : (دَمَ ا ل) ھما دھل کہ گوں آئی ۽ ناچ ھم بہ بیت بے سور ۽ وشی دنان بلکیں ٲک ۽ ٲاک ۽ گوئڈ گانی پربگ ۽ گوئڈ گوش انت یا کہ شیکی کہ پہ سرود پربنت، گکڑانی دمال کنگ بزائ ویرندان بیگ۔
- دَماما : (دَمَ ا م) مزین ٲھل، دمامہ، دمامو۔ (دمامہ ب ق)
- دَمامو : (دَمَ ا م وِ) بچارہ " دَماما "
- دَمامہ : (دَمَ ا م ۽) بچارہ " دَماما "
- دَمان : (دَمَ ا ن) گوئڈ یں س ھتے، ادار ۽ کتھے۔ MINUTE (دمان = ب ق)

دُمب (دُم بے) دِلوتانی یار سترانی پشپادانی پشت و لو بخانیس چیز، مُرگانی رُند و دراجیں پُٹ۔ گوندیں دُمب و لنگ
گوشس آنت، پاگ و دُمب، بزاں ہما بھر کو بخان انت۔ رُند بکس و دُمب و کپک بزاں رُند و کپک، ہر چیز پُٹ لنگیں
سر یا بھر۔ دُمب جُنگ: دُمب و رینگینگ، دُمب و شھپک، دُمب و کپک۔ دُمب گُڈ، دُمب پُر، سر و دُمب، زر دُمب
(ماہیگے و نام انت) دُم، دُمب۔

دُمب: (دُم بے) کُھنیں مانس، مانس، کبر۔

دُمبال: (دُم۔ بان) مٹنگ، توتیک۔ *

دُمبدر: (دُم بے دُر) مانس جاہ، کبرستان، دُمبیک، ہمود و کمانس آنت، مُرگانی کلجاہ۔ دُمب و دُر: دُمبدر
ایشی گال و مردم «دُمب و دُر» گوشس آنت کہ دُر انت، بے ترک و توار، ویرندان۔

دُم بَرگ: (دُم بے رگ) گُھگ، کینگ یا کین کنگ، رُند بیگ۔

دُمبگ: (دُم بے گ) گُوراند و دُمب کہ چہ پیگ و پُر انت۔ (بچار بُت)

دُمبیل: (دُم۔ بِل) کسانیں دُمب۔ پشک و دُمبیل: پشک و مٹشی نینگ و دامن و لب۔ دُمبیل بنگ: پشک و پشتی

دُمبی مٹک

دُمب

دامن و پچکے یاد کہ چیزے بندگ۔ چادر یا سرگیک و دُمبیل بزاں لب۔ *

دُمب و دُب: (دُم بے و دُب) دشتیاری و چہ مٹیل و بُرز جاگے و نام انت۔

دُمبی: (دُم۔ بی) ہما کہ دُمب بے پُر انت۔ ہما کہ کسے و دُمب و انت «استار دُمبی» نامے *

دُمبی پشک: (دُم۔ بی بی و پشش شش کن) پاگاسس و زات و ماہیگے کہ دُمب بے پُر انت، Thresher Sharks

بچار بُت۔ *

دُمبیک: (دُم بے بی گ) رُند کانی مان گارے و تہ و کنگ و دُونگ، تباہ و برباد، دُمبدر و ہمود و دُمب آنت۔

دُمبیک: (دُم بے بی گ) مُرگ و دُمب و پُٹ۔

دُمبُسا: (دُم بے بی ا) ہردان، دمان دمان، سحت و دمان، دمان و سحت۔

دُمچن: (دُم بے چن) دُمب جُنوک، تر شھپ کنوک۔

دُم جُنگ: (دُم بے چن گ) دم و چوٹ کنگ۔ چلم یا بیڑی و سوت جُنگ۔

دُمچن: (دُم بے چن) دُمب چنوک، ہما کس کہ ہر کسی رُند و پُر کار زوالی و گون انت۔

دُم چین : (دُم چے ن) سادے کر یک سرے اولاک ۽ پار دو تم ۽ بنگ ۽ دومی سرگوں تنگ ۽۔

دمدار : (دُم دَار) ہما کر دم ۽ پتلا انت ۵

دمدہ : (دُم دَم) مڑا ۽ شان، شان ۽ شوکت (شیرازی : دمدہ : صیبت ۽ شوکت)

دم دیگ : (دُم - دے - یگ) آرام دیگ، بٹ یا گرا دگی چیزے ۽ اشکرانی یا کتیں آس ۽ باب ۽ سر ۽ ایر کنگ۔

دم ۽ دیگ بزاں ساہ ۽ دیگ، برگ۔ *

دُم زہم : (دُم - زہم) پہ دُمب ہم جنگ : تر شہب کنگ، بے سیثیں پا ترپ دیگ۔

دُمک : (دُم ک) لوگانی یا دو لوگانی نیانجی ۽ تنکیں راہ، تنک۔

دُمک : (دُم ک) دراجیں دارے آئی ۽ سر ۽ دگہ زند، کر دُمہن بنیں بند ۽ مکرے پر انت کہ لوگانی تہ زمین ۽ پہ رگل ۽

دُمک ۽ کار مرد بیت۔ ایشی ۽ "دُمک" ۽ "ہگ" ہم گوش انت۔

دُمک دیگ : (دُم ک، دے گ) دُمک دیگ، بازاری لب ۽ یک یسی ۽ دو یسی ۽ نیانجی ۽ گوزگ۔

دُمکش : (دُم ک ش ش) دم ۽ نا ورامی۔ ۵

دموک

دم کنگ : (دُم - ک ن گن) چہ دبرگ ۽ رند آرام کنگ + دم ۽ چوٹ کنگ۔ *

دُمک : (دُم ک) گوات گیگ پہ دموک یا آستونک، سیاہگوات، میدان، پت ۽ میدانیں ۽ ہڈ، ملک ۽ ریس، مکران ۽

دُمک ۽ پہ ساں شتاں بزاں مکران ۽ ملکان یا ہاکر ۽ گوران، گون ہپسان ۽ دُمک، سور ۽ دُمک۔

دُمکل : (دُم م ن) بچار "دُمسبل"۔

دُموک : (دُم و ک) گواتو، گوات گچن (بچاربت) * ہما شک کہ اُستا کارٹ پہ آس ۽ دُمک ۽ کار مرد کنت۔

دُم ۽ چوٹ : (دُم ۽ چ و پ پ) دُم کنگ۔

دُمیچاکو : (دُم ی پچے اک و) کاہے۔

دُمینگ : (دُم یے - نگ) "دُمک" ۽ گشکار گال، انچوش کنگ کہ بہ دم ایت۔ *

دُن : (دُن) وشیں بُوے کہ جنین کار مردے کن انت۔

دُنانی : (دُن - نا - ن ی) ہما کہ دُن مال ایت۔ وشیو جگیں جنین، دوسار ساڈا۔ *

دُنَب : (دُن ب) بچار "دُمب"۔

دُنْب : (دُن ب) بچار "دُنْب"

دُنْبال : (دُنْب اَل) بچار "دُنْبال"

دُنْبدر : (دُن ب. دُر) بچار "دُنْبدر"

دُنْبگ : (دُن ب گ) بچار "دُنْبگ"

دُنْبیگ : (دُن ب ی گ) بچار "دُنْبیگ"

دُنْبیا : (دُنْب ی ا) بچار "دُنْبیا"

دُنْت : (دُن ت) "دیگ" یا "آبی"

دُنْتان : (دُن تان) دپ و سبب دوئیں سببوں کے پہ درگ و جہاں کا کار و مروت۔ دُنْتان بنگ : نوکیں دُنْتان مان کنگ۔

دُنْتان بگ : دلت و دُنْتان پُروشگ : ہیت سال و کچھ دُنْتان پُروش ایت و نوکیں دُنْتان رو دین ایت۔ دُنْتان و تگ :

بزاں سر کنگ : دُنْتان دُرشگ : پہ مرد و پہ زہر و دُنْتانی رچگ : بزاں کپگ "ریش کش اُنْت و ریشگ اُنْت دُنْتان"

دُنْتان و سرگ : دُنْتان و یل بگ و سرگ پہ کنگ و۔ دُنْتان کنگ : یک و سر زہر آگ و پہ آئی بد بوگ۔

دُنْتان گدروشگ : بچار "دُنْتان دُرشگ" دُنْتانی کٹ بگ : پہ پُرش چیز و درگ و۔

دُنْتان بند : (دُن تان - ب ت) ہا داکتہ کہ دُنْتان بند ایت۔

دندنی

دُنْتان پاچ : (دُن تان پ اچ) چنگر و چور و گریں سچک کہ گول آئی و دُنْتانی شعلہ گانی پوچاں کش اُنْت۔

دُنْتان کش : (دُن تان کش) دُنْتان کشوک۔

دُنْتان مال : (دُن تان - مان) دُنْتانی مالگ یا ساپ کنگ و پُرش

دُنْدن : (دُن دُن) توج و اگنڈ یا شعل و مال کہ پہ دُنْتانی مالگ و کار مرد بیت۔

دندنی : (دُن دنی) دندنی سواسو، سواسو و زات و ماہیگہ Indian Sping Turbot (بچارست) *

دَنْز : (دُن ز) دُنس، گبار، ہا ایتیں ہاک کہ گول گوات و بال گرات و تامور دینت۔

دَنْزگ : (دُن زگ) ہر دَنْز ایت یا اُشتر دَنْز ایت، تیر و دَنْزگ۔

دَنْس : (دُن سن) بچار "دَنْس"

دَنْگ : (دُن گ) مزن جون، وشت و جوڑ، ذراہ (شیرازی : دَنْگ آلتی است کہ با او برنج کو بند + میوه نارس)

دَنْگ : (دُن گ) آرتیں زچیں بوی کہ چنن و تی جگ یا سر و پکن اُنْت، بوی آنا کنگ، یک چنے و وشتیں بویگ، بویگ۔

دَنْگلی : (دُن گ لی) ستیں کسین ماہیگہ کچک و زاتے بے سگ ایت اُنْت۔

دَنْگی : (دُن گ نی) بویگ و راستے۔

دنگی : (دنگی نئی) سکتیں جانڈ راہی کہ مردم زندہ بہ بیت ۔

دننگا : (دنگی ننگ ۱) دننگا ، داں آتیک ، تننگا ، داں انگت ، تا اتوں ۔

دننگت : (دنگی ننگت) دننگت بزاں داں انگت ۔

دننگتا : (دنگی ننگت ۱) دننگت ، دننگت ، دننگت بزاں داں انگت ۔

دنی : (دنگی نئی) واہند ، ہدایند ، *

دنیا : (دنگی یا) جہان ، امروز ، گیدی ، دگنیا ۔

دننگا : (دنگی ننگ ۱) تننگا ، تا انگت ، انگت ، تا اسے وھدی ۔

دو : (دو ۲ ، ۲) بیٹے ، دگے بیٹے ، چرکے ، گیش تر چرے سے کم تر ۔

دوار : (دوار) لوگ ، گس ، نقل ، پس یا لوگ ، دوار بزاں دوار جاہ ، دوار جاہ ، دواہی : گس بانگ ۔

دوار جاہ : (دوار جاہ ۱) دوار جاہ ، دوار جاہ : دوار گرگ ، جاگہ ، جم بیگ ، جاگہ (عربی : مرکز) انگ CENTER, CENTRE

دواہی : (دواہی) لوگ ، دواہی زبان بزاں لوگ زبان ، دواہی گس بانگ ، دواہی سوچ : لوگ سوچک ، برباد کنوک ۔

دوازده : (دوازده) دہ ، دگے دو ، چہ یازدہ ، گیش تر چرے سینزدہ ، گے کم ۔

دوینچ : (دوینچ) ماہور ، آپ ، کن ، انت یک برے بیچ انت پدے دگے ہشت دہ ادارے رند دوی رند پدے

بیچ انت ۔ بزاں دوینچ بیت ۔

دوبو : (دوبو) ماہیگے ، نام انت ، چیزے کہ دو بو ، بوگ بہ بیت ۔ بچار "دوبو" ۔

دوبند : (دوبند) ہاکہ دو بندے پر ، ہاکہ ہر دو دیمان پ مسیت گپت ۔

دوبندی : (دوبندی) مھ گڈگی لب ، دوبندی کنگ بزاں ہر رند ، سرگ پر جنگ ، ہشت در بندگ ، لچہ کاری

ہا لچہ کہ ہر دوبند ، بردے پیشردیک انت ، آدگے ہریک دوبندے ہے رنگ ، جتا انت ۔

دوپاک : (دوپاک) شہر وہ آرت ، تر کن انت یک چانگے نیم چکن انت ، ایر گچ انت ، گوں ہے دگے لیں انگیں آرت

ہوار کن انت ، نوں پدے درستیں آرت ، مچ انت ، باز مردم ہے چانگ ، ایک برے تان ایت تین ، کننت نیم چک کہ بیت

پدے ایرے گچ ایت مچدے چانگ ، کننت ، تان ایت پدے تین ، سرے کننت ۔

دوپشت : (دوپشت) یک پشت پدے دو پشت بزاں چہ پرک ۔ پت یک پشتے دوی پرک ، کھیریں مردم ،

دوپشت ۔

دوپشتگ : (دوپشتگ) ماہ مردم بختیں اشتہر ، کیس رھت ، جاز انت ۔

دوتاگو : (دوتاگو) کشتگیں ڈھل یاوت رستگیں کاہ یاوت کہ دننگا دوتاگو انت ۔

دوت : (دوت) ہے شیاہ رنگیں دز ، تا مور کہ چر اس ، در کیت یا اس ، کٹگ ، رند چت بیت ۔ حلیم یا بیسری

کٹگ ، در کیت ۔ دز ، گبار ۔

دوتو : (دوتو) دیت یا دوت ، رنگ ، دوتو بیگ : دوت ، رنگ بیگ ، چے دوتو بیگ بزاں پک کہ مزن

بیت رنگ گرگ ، چے رنگ ، مان آئی ، سبزی ، مان ایت ، آئی ، رنگ ، جو دوت ، کننت گوش انت ، دوتو ایت

چہ ایشی ، رندنی رنگ گیش ایت ۔

- دوتل : (دُوتَل) ہما کہ تچک نہ انت ۔ دوپوست ۔
- دوتلو : (دُوتَلُو) ہر چیزے کہ دوتل بہ بیت بزاں یک تلے دومی ۽ چک ۽ بہ بیت ، دوتلوں نگن : دوچانگ زور
- انت نیا نچی ۽ روگن چرپ کن انت ہر دوتلناں سر پہ چک کن انت ۽ تان انت ، دوتلوں کلدار : جرمن ۽ دومی جنگ ۽
- ہندستان ۽ انگریز سرکار ششی جارج ۽ کلدار کہ آئی ۽ کڑاں کر دی ۽ کندے مان انت ۔
- دوتل ۽ دوپوست : (دو-تَل-مُ-دو پ و س ت) دو کشتیں مردم ، نکت ، شتل ★
- دوچنگ : (دوچ ن گ) ہما سہر یا سخت کہ یک برے جنگ ۽ کروچک ۽ پد ۽ جنگ بیت ، جنگ ۽ داوا ۽ ورنہ کنگ ۔
- دوچ : (دوچ) گوں ہک رنگیں آبریشماں ماں گد ۽ سر ۽ جوانیں ۽ مشردو تلگنیں نکش ۽ نگار ، مینکار گال " دوچک " ،
- پرمانگال " بہ دوچ " (بچاربت)
- دوچک : (دوچ ک) چیزے کہ چہ کوہنی ۽ تریش بوسے بکت ، بدیں تلے ۽ میک رنگیں دگرانیں چرپیے ۔ چیزے باز دیراں ایر
- بیگ ۽ رند دگرانیں تاسے بندایت کہ ورگ ۽ دلے نہ زیرایت ، دوچک بندگ ، ہے رنگ ۽ دیر ۽ ایر بیگ ۽ رند ہے چیزے سر ۽ سبز رنگیں
- پڑے سکت تنک تنک بندایت کہ گوں پھک کنگ ۽ دیر کیت بلے چیزے ۽ تاء ۽ ترین ایت
- دوچک : (دوچ ک) چہ سپن ۽ بندیک ۽ دو ٹکر گد کچا کنگ ، پکار بوج دوچک ، گد یاد کہ چیزے ۽ پ بہ بندیک یا ایریشم نکش کنگ ۔

بلوچی دوچ

- دوچ گر : (دوچ گ ر) ہما کہ دوچ ۽ زبر ۽ اُستانت ۔
- دوچم : (دوچ م م) ہر دوتل چم ، چم دوچم کنگ : بزاں مردماں بے تراک کنگ ۽ کارے کنگ یا چیزے ۽ برگ ، دوچم ایر بکن
- بچار : بزاں باز شتہیں چیزے کہ پ جوانی بچارے ۔
- دوچی : (دوچ نی) ہما کہ آئی ۽ دوچ پر انت ۔
- دوچیشیں : (دوچ ی مے ن) گوں دوچاں ، دوچی ، ہما کہ دوچ ۽ پر انت ۔
- دود : (دُود) رہبندہ ، کانون ، دود ۽ ربیدگ ، رسم ۽ رواج ، رہبت ۽ نزل کہ یک راجے ۽ بندریں جوانیں ہمراہ انت
- culture (اوستائی زبان ۽ " دات " ۽ " برانت " دانگ " ۽ " قانون " انت ۔
- دودا : (دُودَا) بالاچ ۽ برات ، بلوچانی کوہنیں راجد پترانی زانستگنیں سالونک کہ پستی ۽ گوکانی ہاتر ۽ کنگ بوت ۔

★ سہ دودا چہ دود ۽ تچے کنت

گوکان سرچی ۽ کارایت

یاہیسی چوٹواں زبیاں دارایت

دوزر : (دو زور) دوچار آنا، ہشت آنا، نیم کلدار، دوزر سر، بزاں نیم کلدار، گرائی، سنگ۔

دوزنی : (دوزن نی) مچے کروچیں فانگ مے زردانت۔

دوزو : (دو زو) بچار "دوزه"

دوزواہ : (دو زواہ) دوست۔ بیل، ہبل۔

دوزورگ : (دوزورگ) یک چیزے، چست کنگ زور جنگ مے پھنگ کر سک سبک انت بے آچیز بندر، گران انت اسے رنگ آلی چست کنوک دوزوریک بیت۔ مے رنگ دومرد یک چیزے چرن انت بے زانتکاری مریکے دگ دیے حے جنت کہ ہر دوئیں دوزورگ بنت۔

دوزہ : (دوزہ) جھٹ، جھنم، دیزہ، آس، "کوڑم" مسلمان گوش انت ہرکے کہ گناہ کار انت مے "کوڑم" مے دوریک بیت۔

دوس : (دوس) دوست "دو گونڈ گال۔"

دوست : (دوش ت) سنگت، دزبادر، بیل، ہبل، دژمن، چپ۔

دوستار : (دوشیات) دوست، دلی دوست، گیشتر، جنگ کار مرد بیت

دوستی : (دوشیت نی) سنگتی۔ دژمنی، چپ۔

دوستیگیں : (دوشیت ندگے ن) ہماکہ دوست انت۔

دوستین : (دوشیت ے ن) نامے، سک دوست، ہماکہ دوست بیت، دوست بیتگیں۔ دوستیں۔

دوسری : (دوشی ری) ہر دوسری، ہماکہ ہر دوئیں سراں بگپت، روگ، آئیگ، دوسری ٹکیس Return Ticket

دوسواہ : (دوش وواہ) بچار "دوزواہ"

دوش : (دوش) بکار گال "دوشگ" مے پرمانگال بزاں بہ دوش۔ "دوشیگیں شپ، گوستیگیں شپ۔"

دوشنگ : (دوشنگ) بڑ، بیش یا گوک، گامیش مے گوداناں زور پر دیگ مے شیر مے کنگ۔

دوشنبے : (دوشن پے) چہ یک شنبے، یک روپے رند مے چے شنبے، یک روپے پیری روپ۔ ہتنگ، پیری روپ۔ مردنی نامے

دوشنبے : (دوشن پے) بچار "دوشنبے"

دوشی : (دوشی نی) گوستیگیں شپ، چہ مے جیگیں روپ مے پیر شپ (چہ دوشی مے پیر مے دوشی مے چالیسی مے پیر پست پرندوشی)

دوشیگ : (دوشی نی گن) بچار "دوشی۔"

دوک : (دوک کن) "دیک" تچکیں گونڈی دارے کرائی، یک سرے، پتیں گردیں سنگے کہ توک، توک شنگ انت ایشی مے سر مے شنگ مے

گوازینگ، سرری نیگ مے دار مے سر مے گنڈی پے پر انت۔ اسے پے پڑم یا بندیک، تاب دیگ، کار مرد بیت۔ بردو، دوک، بردو، ذرا جیں دار، دست مے دوک، دست مے ہماہد کہ چہ مچ مے بگرداں شروش انت، سک تچک۔

دوکارچ : (دوک ازچ) امبرن، ہما سگاز کہ پے پانی چنگ مے کار مرد بیت

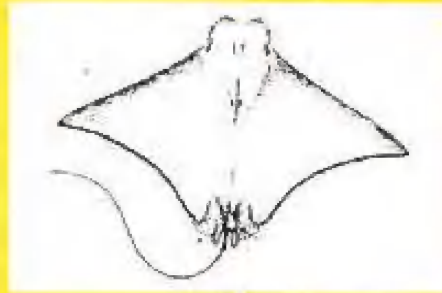
دوگرم : (دوک گرم) چہ ہما شپ مے مزین شیاں بیچے کہ چہ تحصیل مے نیگ مے کیت مے کیچکود مے ایر برچ ایت آدگ لھتیں ایش انت :

آپدرگ مے آسکانی مے سورو مے سامان مے چہ پاک مے کڑوگی مے سیمسوری، پے شیریں دوگرم بچار "شیری دوگرم"

دوکستگ : (دوک سن۔ سنگ) بچار "دوتل" "دولوست" *

دوگ : (دوک) شیراں منت انت، نیگ ایش کشس انت پش کپگیں شیر "دوگ" انت۔ شریش۔

- دوگام : (ڈوگ ائم) اشتہر رولجے۔
- دولت : (دولت) مال، ہزینہ۔
- دولٹ : (دولٹ) پٹنیں ماہیگے و زاتے۔ (بچارہٹ)
- دولوپ : (دولوپ) گرچ و راستے۔
- دوئم : (دوئم) ڈاچیک کہ آپس بیت دُنب و ہرودہ لک کنت، آجری کنت، زیربشی سن ایت۔ گوشن آنت کہ دوئم آنت ایسی و ہرہم گوش آنت۔
- دوئم (دوئم) گوار و دریاء یک کوہے کہ اود و ماہیگے و کشگے روائت۔
- دوئم (دوئم) چم و اسے کر و آکر و کنت و لگیں ہد، پونز و دوئمگ : پونز و پند۔
- دون : (دون) دونگ، دونگ و پرمانگال براں بہ دون، جنتر و دون۔
- دونگ : (دونگ) گولہیں چیزے و یک چیزے و پوشگ، گولہیں و دیوال و دونگ۔ تنگ لب کنگ
- دونند : (دونند) پیک کارے و دورند و دیوان کنگ یا دوہر و منڈگ و کٹینگ۔ 4-2-1968

دولٹ

- دون و موش : (دون و موش) براں لوگاں گولہیں یا سمینٹ و دونگ۔
- دوہپتگی : (دوہپتگی) پانزدہ روپی Biweekly Paper
- دہ : (دہ) پنج و دگرہنچ۔
- دہ : (دہ) کلگ، ملک، دہرہ : روت۔ جلدی۔
- دہات : (دہات) کلگ۔ کشت و کشار و زمینانی ہد۔ بندر و اسے کال و دہ "و باز" دہات "بلوچی و دہیہ
- دہتر : (دہتر) ماہیگے۔ جنگ۔
- دہرہ : (دہرہ) ہیاہیا، زیت زیت۔
- دہشہ : (دہشہ) داد و دہش۔
- دہکان : (دہکان) ڈکار و کشت و کشار کنوکیں مردم۔
- دہکان مار : (دہکان) مار و زاتے۔
- دہکانی : (دہکان) دہکانی و کار۔
- دھگ : (دھگ) بلوچی نامے۔

دھل : (دھَل) چہ زمین و رستگیاں چیز (گیشتر پہ کشتگیاں چیز کہ رنگ بیت) نوکی چہ زمین و ترک ایت گوش ایت
 "تج" ایت۔ چہ پل و گیش ایت خوش ایت "سر رنگ یا در رنگ یا گیش ایت" کڑب چہ پل و رستریچ ایت گردا کرک
 بیت۔ بزاں چہ زمین و چست بیت پد و چہ پل و سد ایت بزاں چہ پل و کھڈ و بڑ تر بیت۔

دھل : (دھَل) بچار "دھل"

دھلچن : (دھَل چَن) دھل جنوک، دوسہ۔ دھلی۔

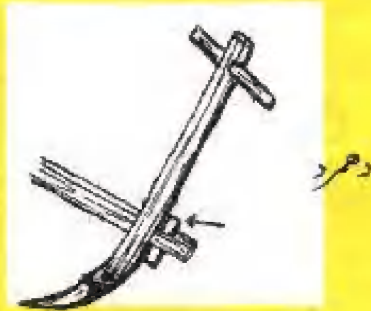
دھلچین : (دھَل چَیَن) سگیاں بلدی دھل چن۔

دھمرد : (دھَم رَد) دھمردان، دھمردگ، شتنگ و سرے کہ نگار و تہ ایت دومی دیم و سرے در کیت ہا
 دیم و یک دار ہے چوڑ و پیم زمان ہے کن ایت کہ در سیت ہمیش و خوش ایت۔ (بچار بت)

دھمردان : (دھَم رَدَان) بچار "دھمرد"۔

دھمردگ : (دھَم رَدَگ) بچار "دھمرد"۔

دھیب : (دھِی ب) کورما ہیگہ چہ مڑب و کستر ایت۔ روت ہے مان نیست۔ اسپیت ایت و تڑپ ایت۔

گوچلے سگ میرت ایت۔

دھیر : (دھِی ر) دوگ و دھیر، زیرک، زیرک و تاکاں چنڈ ایت و گرد ایت گون دوگ و چوکہ سورچک و رانت ہے۔

دوت : (دَوُت) بے بچ، بے گیرت۔

دُون دُون : (دَوْن - دَوْن) شتنگ دان، دڑاں دڑو، یک یک، تے پہ راھے، چوہاک و ماں گوات و بال کرگ
 گوات و جبر دُون دُون گرت ایت۔ سپا ہیگاں تینگ گرت و مھلوک دُون دُون بوت۔

دیرو : (دَے رُو) گاہ سوچ "دیرو"

دی : (دی) ہم، ہوں (اردو بھی) ۲۔ "دیت" یا "دیت" و گونڈ گال ★

دے : (دَے) دیگ و پرمانگال بزاں بدے۔

دیار : (دے - یار) جاگ، ملک، دوار۔

دیارسوچ : (دے - یار + سوچ) دوار سوچ، کار زوال۔

دیت : (دی ت) بچار "دوت"، بچار "دیت"۔

دیتنگ : (دی ت - نگ) بچار "دیتنگ"۔

دیشگیں : (دی ت - گے) دیستگیاں، گندگ بوتگیاں۔

- دید (دی ڈ) چم، گندگ۔
- دیدار (دی - ڈان) چارگ، گندگ۔
- دیدپان (دی ڈ + پان) ہاجب اگر کہ اودے گندگ، دور چارگی کن آنت، کلمات یادگرا نہیں جاگھے، دریک کہ چہ اودے پہ چارگی چارگ بیت۔
- دیدگ : (دی ڈگ) چم، دوست۔
- دیدوک : (دی - دوک) چم، چم رتہ بد گندوک، ٹوک۔
- دیر : (دی ر) دور، نزدیک، چپ، گستا، چتا، اک : دیریں راہ، دیریں دوست، دیریں ڈاچی، دیرگند، دیرشیاد، دیرست دیرس۔
- دیر : (دی ر) دوت، چپ، روت، اتان۔
- دیرچار : (دی ر + چار) ہامردم ککارسے کنگ، دیرس چار، دیرس چار کنت، سرپہ، زانستکار۔
- دیرشیاد : (دی ر + شیاد) بچار، دورشیاد۔
- دیرگند : (دی ر + گند) بچار، دورگند۔
- دیرو : (دی - رو) کتب نما، گھسوج Compass (بچاربت)
- دیری : (دی - ری) بازپیسر "اگان منی گورہ زرت بوتیں من دیری اسے کارکت"۔ دوری نزدیک، چپ۔ *

دیرو

- دیریگیں : (دی - ری - گے ن) چیزے کہ باز دیرسے گوسنگ، گونہیں۔
- دیر : (دی ر) چہاگ، جوڑ بوتلیں منجل کرائی و تہ شیرمان کن آنت یا بادین آنت دیر و تہ ہقا، ماہیگ ہم گرا دانت۔
- دیرک : (دی رکن) کسانیں دیر۔
- دیرزو : (دی رزو) دیرہ بچار "دوڑہ" بچار بھندم۔
- دیرہ : (دی رڈہ) دیرزو بچار "دوڑہ"۔
- دیست : (دی سن ت) "گندگ" دیرگوسٹ بزراں گندگ، کاربوت، دیت دیرگوسٹ : دیستگ، دیستگ آت *
- دیشک : (دی سن ک) سکیں مزین دے توجییں ناڈراہی کہ ویش : بیت۔ "پلائی ترادیشکے بہ جنت"۔
- دیک : (دی کن) دوک، بٹک، دار، بٹک۔ چہرہ دوک بچار "دوک"۔
- دیگ : (دی - یگ) یک مردے یک چیزے ترادنت، تو آئی، دیرے، دے "دنت" دیرنگان دیگ "انت"۔ دیگ "د"۔
- گوسٹ : وات، دیرگوسٹ : واتگ، واتگ آت، آئیگی : دنت۔ دیماگی : دنت، آت، آپ دیگ : ریش، چم، ڈرچک، دپ، آج دیگ یا آس دیگ : سوچک، بربادکنگ، چمائی آس دیگ بزراں سک تودگ۔ ایر دیگ : مردگ، مان مانس، ہود، ایر دیگ بزراں سک گوارگ، مرگ، بانزلانی ایر دیگ پہ بٹل، ایر ایگٹ۔ ایر دیگ : زہرہ زہر چیزے دیر مانسیرگ۔ بار دیگ : چات، کند، مانس، بزراں حاک مانکنگ، بال دیگ، مرگ، مہالی گراب، استار دہی، بن دیگ، آس، بزراں روک کنک۔ بند دیگ : سک دیگ، اڈینگ، بیر دیگ : خواب ترینگ زاہ، یاہرہ

بیران دیگ : بزاق جنگل - پاد دیگ : لائینگ - پاد تڑاپ یا پاد تڑپ دیگ : ٹرسینگ ، بھار دیگ - پتر دیگ : کسی و لوگ و روگ و آئی و آرت دیگ - بچ دیگ : بو و رنگ و نام و بزاق کچا شنگ ، درداں بچ دیگ بزاق کشف ہنگاں یا ہنگ و اگبالاں بچ دیگ : بزاق توپ کسے و نیکی بکن نے بے آئی نیکیانی بدل و بدی بکنت گڑا گھوٹی آنت « نئی حک و اگبالاں دت بچ دنت » بزاق تئی حکے گرائنت - بوش دیگ : لشکر و بزاق شکست دیگ ، پشت دیگ : یلہ کنگ - پشت دیگ : پشت و مردمانی نیگے کنگ و زندگ - بچ دیگ : لاپ و بزاق موڑ دیگ - تاب دیگ : بندیک و ، راہ و ، ساد و ، گوش و ، کشک و تاب دیگ یا تاب و دیگ : ششنگیں تزیں گد و ، ناہ و ، ماہیگ و یا گوشت و کرھشک بہ بنت - تام دیگ : بڑا ہنگ ، ۲ - ورگی چیزے و سوری ، زبیتی ، شیرینی ، زہری یا تریشی و تام دیگ یا مزگ دیگ - تان دیگ : آب و ، گن و ، ٹراس دیگ : ہزینگ - شش دیگ : گرت و ، تل دیگ : راک دیگ ، تل کنگ - راک کنگ - توک دیگ : سیرا ہنگ و ، بازاری لب و - ٹوک دیگ : شکان جنگ ، ٹھک دیگ : زور و کنگ - جنگ دیگ : میٹرینگ - میٹر دیگ - جواب دیگ : نہ متنگ - اتان کنگ ، جنت و ہبر و پستو دیگ - جم شھر دیگ : جم ٹرس دیگ ، ٹرسینگ - جندے دیگ : بڑے ہتل و ہوکل کنگ ، ترندیں ہبر و حال دیگ ، بد و دزد کنگ - بھر دیگ : گون چھر و تیز کنگ ، اشترگ و ، کارچ و - چیر دیگ : ٹپینگ ، چیر دیگ کوپک و یا کوپگانی - بہ بارے و بد و جنگ و ، کارے و دت و زورگ - چینک دیگ : مرگ و ، داگ دیگ : مردم یا دولت و گوشت و بزاق گون گرین گوند و چ یا میہ و سوچک ، پیمانہ و داگ دیگ بزاق ماں گرین روگن و شھر ترینگ - دپ دیگ : گون و پدڑیں مردے و - در دیگ : درد و ، بزاق دروانی در شنگ - درک دیگ : دآیک بزاق نگ و پڑو آیک - دست دیگ : لاپ و بزاق رچک - دور دیگ : چکل دیگ ، پترینگ ، دل و دور دیگ : بزاق دل و پترینگ ، ہمت و یلہ دیگ - دیم دیگ : راہ دیگ ، روان دیگ ، گون کنگ ، ڈک دیگ : بندیک و ، ساد و ، بزاق گک - ٹریت دیگ : دوچار کنگ - راہ دیگ : دیم دیگ ، روان دیگ ، دگرے و پگوزگ و - رشت دیگ : بوجیک و موئل و رتج دیگ ، اشتر و ، دریا و - زبر دیگ : چہ دیریں راہے و تنگ و پڑو و بزاق دآیک - زور دیگ : زمین و بزاق کد دیگ - زور و دیگ : کسے و ہبرے و بارہ و یا کارے و کنگ و سکی و گوشتگ - ساہ دیگ : مرگ ، ساہ و یلہ دیگ - سر دیگ : رمل و ، سکت دیگ : چٹانی و چارگ و بزاق روک روک و چارگ ، دست و سکت دیگ : پچک و ، گھٹ و یا دگر جاگے و بزاق بند دیگ ، بد یا پشت و سکت دیگ : گون دیوال و سکیں دیگ : سترینگ ، پر ماہگ - سوک دیگ : پ و ش نیکی شینگ و سوزمان و زگ ، سوک بوگ - سیگ دیگ : سی دیگ بزاق تو سکیں چیزے و گت دیگ - شاک دیگ : چٹانی ، کسانیں چیزے و ، آب و - شھار دیگ : دست یا دستانی بزاق ذراع کنگ - کار دیگ : کار و آیک - کار دیگ : اوگا لگ ، کار کنگ - گرنج دیگ : گت دیگ ، گشت دیگ : سپا ہنگ و ، پانیا و - گوات دیگ : دیم و پ پشت یا پ شحات ، لبر و شنگ - گور دیگ : شحات و لٹ و بزاق جنگ - لاپ دیگ : دآیک چہ دیریں راہے و ، یا لاپ دیگ و روگ - گت دیگ : ناہ و ، پشر و - لھر دیگ : آب و شیر و ، روگن و بزاق جوش دیگ - لھم دیگ : آسن و ، شھر و ، بگرہ و یا دگر مادے و - لب دیگ : گون شھان ، گون شھان ، گون لٹان ، گوانی و کر گوانیگانی ماتے لب دت مان دیگ : گد و ، ہبر و تڑو آب و تڑو - مشت دیگ : ماہیگ کشک و چیر دان و - ملک دیگ : گزک و مین دیگ ، مین بختینگ - نال دیگ : گماری و (جواری و) وار دیگ : رام دیگ ، وچ دیگ ، بارگ - واری دیگ : ازالی دیگ - ہاک دیگ : بزاق ج نہ دیگ - ہون دیگ : شپ و ، وتی ہوناں دگرے و دیگ - یات دیگ : یات و گیجگ ، ٹرانگ و پترینگ - یلہ دیگ : یلہ کنگ ، یلہ دیگ ہوش و ، ہمت و ، دل و ، بہت و ، ساہ و ، بندیک و -

دیگ : (دے گن) چہ ہاک و جوڑ و گزنگیں منیل و ہمیش و تڑو و ماہیگ ، ہٹ ، گوشت یا سبزی گزاد آنت -

دیگیان : (دے گن + پان) ہما مردم کہ دیگ وورگی چیزانی پانگ رانت -

دیگر : (دی - گن) بیگاہ ، روز و دیار و لوط و دھد -

دیگ موش : (دے گن - موش) دیگ و غلانی مشوک و شودوک ، رزان شود -

دینگی : (دی - سی - گن) ہما چیز کوئی دیگ بیت -

دیگی : (دے۔ گئی) ہمارے گوں دیگیء سیدی کنت۔

دیم : (دے تم) پدیا پشت و چپ، پیش، نو، مردم و دیم، کتاب و دیم، رند و دیم، دیتمز طب : دیم اڈھم " دم "
 پاؤ دیم، دیر، دیر، پچہ : دیم ۱۱ (دین)، ستا، وسلا، سا : "چشم" چه او ستار بنگال وس (دد)
 " دین "

گالہند : دیم ء آئیگ : مردے ء کچہ دگہ ٹنکے ء کیت ، ہرے ء ، نیکی ء اک : "من ء تی نیکی دیم ء کایت"۔ دیم ء
بیگ : پیسریگ ، مانزمان بیگ - دیم پے چیر بوگ : شکون دیم بوگ - دیم پے دیم بوگ : روبرو بوگ - دیم پے دیم کنگ :
دو مرد ء روبرو کنگ - دیم پے دت بوگ : ہر کس پے گورے بوگ - دیم ء جنگ : کسے ء داتگیں چیز ء نہ زیرگ - دیم چیر کنگ :
شکون دیم کنگ - دیم ء دارگ : دیمپان بوگ - دیم ء در آئیگ : داوا ء جنگ ء ، گوازیگ - دیم ء روگ : مردے ء کچہ
چہ در ٹنک ء کیت ، ۲ - دیمتر ء روگ - دیم ء کپک : مو جریں جینے ء دتی بھرے ء ۔

دیم: (دی تم) بوجیک، پُشتی بھرہ "دیم" گوش است و دی بھرہ "خور" (بجاریت)

دیم بند : (دے تم + بن ڈ) ہر چیز سے دیم و بند۔ چوٹ یا چبہ و ہما بند کہ ٹال یا سر تلتانی برز و پاد و پشت حد و سر و بیت
دیمیان : (دے تم + پان) دیم و دار و کی، پھر یز و کی۔

PPB, LWD, DĒMPĀN (or DEPĀN): protection, guardianship (from DĒM. face and PĀN or BĀN.) Protector

دیکم پہ دیکم : (بے تم - پ - بے تم) رو برو، یکے دومی برو دیکم ۔

72

FRONTCOVER : (دے نم + تان) کتاب سسریم دیم و تاک

وہمیتہ : (دے ق + ت ر) جہدو دیم، دیم دتہ ۔

ویم تھار : (دے تم + ت۔ ہار) جُنگِ دیم، ہمارم کہ دُوسے تھار ایت۔

وَمِجَاهٌ : (رِسْمٌ + جَاهٌ) خِوَتِ يَاجُجَہِ ہما ٹھٹھل کہ آئی دسر پادایرانت ۔

دہم تدار : (دے م + دار) یا نور و سمیعینوک و ترازوک ۔

دیمتر : (دے تم + دڈر) دو جگہ دڈر کہ گوشت عسیت۔ جھل دڈر ددمدر + انت دڈر + پید دڈر + انت ۔

دیم دیگ : (دے + م) شکسایگ، روان دیگ، راھی دیگ، راہ دیگ - دیل کنگ، ہلس کنگ، بُشت ء

مان دیگ، مَرُوگ، شکر و دیم دیگ، نِزان شکر و دُور دیگ، آچار و دیم دیگ، نِزان آچار لنگ، آچار و چامپک، میل یا بوجک

دیم دیگ ہذاں چامیگ وڈوگ ۔

دیمساد: (چم + ساد) دیم بر ساد۔ ہر دھما ساد کہ گوں سنا۔ بے تنگ و دبی نیگ ایک مرد سے کشا کرتے۔

ویم شیاہ: (دے م - سن - یاق) کوزوا ہمنیہ کرو، بتائیں مردم۔

دیکھو: (دے تم) لوگ، ہاں بھر کہ اوہ چان شودگ، دست، دیم شودگ بیت۔

دېمېگ : (وېي تم - مېگ) بېچار "دوونگ" -

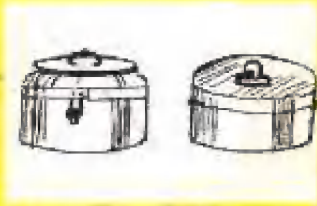
دیمک: (وے مٹ) خیمک، دیم۔

- دیکھاں : (دی ش۔ م۔ گان) سربازہ کورہ کرتا ہے جلالی کلک، چہرے شیبے کہ بازارے شے ہم مان۔ اسے چہرے جی درہ برز انت۔
- دیکگر : (دے ش۔ م۔ گ۔ ر) پردگ
- دیکگر : (دے ش۔ م۔ گ۔ ی۔ ز) دیم و گر وک، دیمپان، وقی دیم و چہ دگران چیر دیوک۔
- دین : (دی ن) نیگراہ، نیگراہ۔
- دین : (دے ن) وڑال، تاوان و دیم و داتگیں زریا مال۔
- دینوگ : (دی ن۔ ن۔ ب۔ وگ) جیوگ، دانی « دینوگ کہ باز بنت چک و سر لونڈ بیت »
- دینکار : (دے ن۔ کار) دڑمن، دڑمن دار
- دیوال : (دی وائی) گون جشت یارنگ بستگیں دیپان، لوگ و دیوال، کپان و دیوال۔
- دیوان : (دی وائی) محبس
- دیوان درہ : (دی وائی + در) دیوان، دربار۔
- دیوان درہ : (دی وائی + در) ہما پتاریں مردم دیوانے و بندایت و یک و دود و پاد نہایت۔
- دیوانگ : (دے۔ وائیگ) گنوگ، ششیدا۔
- دیوس : (دی۔ یوس) بے شرم، وقی جند و دلاری کنوک، وقی گرت و بھاکنوک۔
- دیوک : (د۔ یوک) ہما کہ دنت، دادانی دیگ و کار و کنوک۔ بیکار گال « دیگ » و کنوک (فاعل) ★
- دیجھ : (دے ہ) مزن جون، ہے دیجھ کہ ماں کسحان انت کہ جون ٹے مزن انت و کانٹ ٹے پیر۔
- دیجھات : (دے ہات) کلک، کوپک، کیچ و جاگھے و نام انت۔

ڑ

ڑ : (ڑاں) بلوچی و ضمی آب۔

ڑا : (ڑا) "داڑ" یک برے وقتی باریک و لیب بے کداری، ایک دستے لیب کنگ۔

ڈاکو

ڈال

ڈاہلی : (ڈاہلی) کس نیں چراگ کر بندیک، وٹ ٹے مان۔ "ڈاہلی"۔ چٹانپال۔

ڈاپ : (ڈاپ) بچار "ڈامپ"۔

ڈاچی : (ڈاچی) مادگیں اشتر، ڈاچیگ۔

ڈاچیگ : (ڈاچیگ) بچار "ڈاچی"۔

ڈاڈر : (ڈاڈر) سببی و غور، گھومنین و مشهور بن شھرے۔ دھاڈر۔

ڈاک : (ڈاک) ٹون، پٹ، سگ پڑ، تل، تل۔

ڈاکگ : (ڈاکگ) انچوش باز و رنگ کر لاپ، پٹ، بیت، و رنگ کون بارگ (بالاگ)، و پ، بیانیت، ڈمرگ،

لاپ و گوات، گرگ، لاپ و گینگ۔

ڈاکل : (ڈاکل) (پنج) : بان بند، هماستاک بان بندایت۔

ڈاکو : (ڈاکو) بچار "ڈاکو"۔

ڈاکو : (ڈاکو) و رنگدان، گلیپ، ڈاکو۔ (بچاربت)

ڈال : (ڈال) ماش، پرماش یا مک، و ہما کو رنگ کر جوہان، و مشک، و نہ ترک، انت کر گیشتر دروہ گینگیں بنت یا وگر سبے

نہ رس ایگن آنت ء هئش انگ آنت - (۲) آورت ء چپٹ، ڈنگ، زنڈ، ڈالیں مرد، پلائی وت ء ڈالیں مردے کنت
بزاں وت ء مزنیں مردے کنت - ڈال گپ بزاں مزن گپ - ڈال چار کنگ : ڈنگ چار کنگ -
(۳) کاسے (۴) کوثر ء راستیں مرگے، جون واریں مرگ - بچار (میت تاکدیم ۴۵۷)

ڈالچار : (ڈال چ اڑ) هماکه پشتری دنگوشن دیگ نہ بیت انت - ڈالچار کنگ : دنگوش نہ دیگ، کمار نہ کنگ، پشتری
دنگوش نہ دارگ، ڈالچار

ڈامبر : (ڈا امبر) یک شیا هیں، بزین ء پچناکین آپیکے کہ جد پشرون ء پوجگل Bitumen یا سنگ اشکره یک کسے
Binuminous coal ء کنگ بیت - اسے پولات ساری، درمان موشبوانی نہ ء کار مرد بیت - سٹک ء ڈال کنگ ء هم کار مرد مری

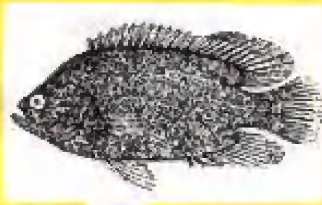
هکوار ء کھتان - انگ : Coal tar

ڈامبرگ : (ڈانم ب رگ) چو ڈامبر ء بگ - ڈمبرگ

ڈامپ : (ڈا م پ) گوشاں حران، کتیں کر

ڈامیچ : (ڈا م ی چ) کردنگیں، ڈالچار کنگیں

ڈانبرگ : (ڈان ب رگ) بچار ء ڈامبرگ

ڈائی

پدیا ننگ ء ڈانکو

ڈانپ : (ڈان پ) بچار ء ڈامپ

ڈاند : (ڈان ڈ) ڈاندیں شھرو بزاں مزنیں شھرو میں ما هگ - مزن، ڈاندیں کپتو -

ڈانس : (ڈان س) اشتر ء ادکاس : روست ء تو

ڈانکو : (ڈان ک) پدیا ننگ ء ڈانکو یا کرد وازگ ء تاکانی ڈانکو یا ڈکی ء ڈانکو - دربرجاه ء نور برانی دیم ء ڈانکو کائی ء

سرد ءانچی ایرکن آنت ء نیس آنت - (بچار میت)

ڈانکو : (ڈان کو) بچار ء ڈانکو

ڈانگرگ : (ڈان گ رگ) چو ترس ء زانکار بوگ، ڈاھر گرگ -

ڈاھر : (ڈاھر) شور - هما شور کہ چو ترس ء زانکار بکنت -

ڈاھر گرگ : (ڈاھر بگ رگ) ڈانگرگ، چو یک مزنیں ترس ء زانکار بوگ، چو کارے ء بوگ ء ساری شکی بوگ -

ڈاھو : (ڈاھو) نامے، یک ڈاھے ء وهد ء نام بستگیں، ڈاھر کنوک یا کہ ڈاھر ء هال ء دیوک -

ڈاھی : (ڈاھنی) بچار ء ڈاھو

ڈائی : (ڈا ی) چیلو ء زاتیں ما هگے بے شیاھ انت - چیلو اسپیت انت - (بچار میت)

ڈب : (ڈب، مرگ، ڈب، گنبتس) اے گیشتر پہ بالی مرگاں جوڑکنگ بیت۔ پہ گنسی مرگاں ہم کار مرد بیت۔ ڈبکت پہ پرانگاں
بزاں بہ ڈب۔ پھلوگانی ڈب۔

ڈبا : (ڈبب) بچار " ڈبہ "۔

ڈبا : (ڈبب) بچار " ڈبہ "۔

ڈبسن : (ڈبسن) زندہ بے سہ میں مردم۔

ڈنگ : (ڈببگ) سکت پر ڈنگ باز۔

ڈنگلی : (ڈببلی) بچار " ڈنگلی "۔

ڈبو : (ڈبب) بچار " ڈبہ "۔

ڈبہ : (ڈببہ) ٹامب۔

ڈبہ : (ڈببہ) زمرہ داری، بار، کارے کردنی کو پنگاں زیرگ بیت۔

ڈبہ : (ڈببہ) چوکہ سگریٹ، کس یا مشوک، ڈبہ، بزاں کسانیں درپ۔ *

ڈپ : (ڈپ) ٹرس، ریم (درآمدیں کالے)۔

ڈپ : (ڈپ) ڈک، ڈمپ، کسانیں ڈمپ۔

ڈپ : (ڈپ) ڈمپ، برز۔

ڈپر : (ڈپپر) زندہ، مزین مکرے، بکلی، ریک و کسانیں ڈمپ۔

ڈپک : (ڈپپک) ڈمپ، کیت ڈمپیں زمین، برزگ۔

ڈپک : (ڈپپک) ڈمپ، کیت ڈمپیں زمین، برزگ، ڈمپ۔

ڈٹ : (ڈٹ) تاب، ٹرنڈی، ڈٹ و کنگ، تاب و یا ٹرنڈی و کنگ۔

ڈٹو : (ڈٹو) ٹنو، سست کار۔ *

ڈڈ : (ڈڈ) سک، ٹرنڈی، زبر۔ دست پہ پرکنگ، ٹرنڈی، ڈڈ و جوڑ، ڈراہ و سلامت۔

ڈڈ : (ڈڈ) مزین لاپ۔

ڈڈر : (ڈڈر) پھلیگانی ڈب، دیم و دمی ہجر، لاگری سینگ، پھلیگ، آئی و تہہ بھر۔

ڈڈر : (ڈڈر) چانچورنگیں مایکے۔

ڈڈرگ : (ڈڈرگ) گوات، گرگ، گینگ، ڈمپرگ۔

ڈڈو : (ڈڈو) کھنگ۔

ڈڈوہ : (ڈڈوہ) جاگھے و نام انت مال بلوچستان۔

ڈڈی : (ڈڈی) مزین لاپ۔ *

ڈڈی : (ڈڈی) ٹرنڈی، سکتی + جاندرامی، جوڑی۔ *

ڈڈرات : (ڈڈرات) انچوشن، بات کہ پہ ڈڈرات۔ پہ ڈرات۔ *

ڈڈرت : (ڈڈرت) زندہ بے سہ توار۔

رنگ، بھل کنگ، جتا جتا یک ڈکارے۔

ڈکار دوج : (ڈنگ از دوج) بلوچی دوپے۔

ڈکارو : (ڈنگ اردو) بلوچی دوپے۔

ڈکاری : (ڈنگ اری) ہمارے گوں ڈکار، سیادی کنت۔

ڈگر : (ڈنگ گز) سکتیں پیریں، ڈگرےس ٹوک یا پس بزان سنگ پیریں۔

ڈگلو : (ڈنگ لڈ) کوٹ، بے آستیں کوٹ۔

ڈگی : (ڈنگ گنی) مادگیں پیریں ٹوک۔

ڈل : (ڈنگ) کس کسائیں سنگک (۲) ڈنگ پر مانگال، بزان پر ڈل۔

(۳) باھوہ مزو کورہ کر ڈینگے۔

ڈلی : (ڈنگ) کور، موت، ملام (۱۲) منڈ (مادگیں ٹپکت)

ڈل : (ڈنگ) اشتراہ لڈ۔

ڈلاک : (ڈنگ اک) ڈل حاک (۲) ڈلوک۔

ڈلی

ڈکوٹینگ

ڈلانگ : (ڈنگ ان گن) بکور، تاس یا انجین چیزے پر رنگ و توار، اشتراہ ٹلینگورک و توار، ڈنگ و ڈلانگ۔

ڈلاٹینگ : (ڈنگ اے ٹنگ) بچار و ڈینگ۔

ڈلپاد : (ڈنگ پاد) ہماریں کہ ڈل انت، ڈلینگ، ڈلینگ زمین۔

ڈلسر : (ڈنگ سن زر) موآن و دشت و یک میٹگے۔ *

ڈلستگ : (ڈنگ سست گن) ہمارے کہ آئی و زمین ڈلپاد انت۔ ڈلپادیں زمین۔

ڈلگ : (ڈنگ گن) (۱) یک چیزے و ماں (۲) ڈلوک و ڈنگ و ڈلگ۔

(۲) آرت، روگن و شکر، گزاد انت ڈلگ بنت۔

(۳) ڈال : کتے زنت (آورت اتان) ڈلگ چار، دان و ڈلگ، کرزہ ڈلگ بزان بزرگ۔

ڈلگچار : (ڈنگ گن + سچ اثر) بچار و ڈال چار۔

ڈلگچیم : (ڈنگ گن + سچ اثر) مزو چیم۔

ڈلگموش : (ڈنگ گن + سچ اثر) آرت، روگن و شکر، جو ڈلگیں وراکے کو کبشتہ کپتک لے ورانت۔

ڈلینگ : (ڈنگ گن) ڈلگ کنگ۔

• ڈلوک: (ڈل وک) ہمارے ڈنگ ہمارے کنت جہتہ زاتے کو گزرتا انت اسے پاش و دگر اپنی چیزے ڈنگ ہمارے
• مرد بیت۔

• ڈلونک: (ڈل وک) بچہ "ڈلوک"

• ڈلی: (ڈل دی) لڈی لیب

• ڈلینگ: (ڈلے ن گ) ڈنگ ہمارے بچے، ڈلاینگ براں انجوش بچے کے بڈل انت ایش، دگرے، ڈنگ پرایگ۔

• ڈمب: (ڈم ٹ) نیم کڑ، ڈامپ، ہمارے شتری زہشکنت، گوش ڈمب بنت براں آپ ایش روت بند بنت یاوت کم ہشکنت۔

(۲) ڈمب کنگ: جم کنگ، دارگ، بند کنگ، آپ، ڈمب کنگ۔

(۳) بچگورہ چہ بگورہ مزن شیب، چیر دؤ بازار انت یکے سری ڈمب، دومی چیری ڈمب۔

(۴) کومنی مانش (ڈمب)۔

• ڈمبرگ: (ڈم ب رگ) گوات گرگ، ٹیگ، زھر گرگ۔

• ڈمبرینگ: (ڈم ب رے ن گ) انجوش کنگ کہ بڈمبرایت۔

• ڈمبگ: (ڈم ب گ) ٹیگ، ڈمبان، روگ، ڈمبرگ، گوات گرگ۔ انجوش روگ دلوت یاوت سرے کہ بڈے بوز چڈایت،

کچک، ڈمب، استار، ڈمب، ٹیگ، ٹیگ، ڈمب۔

• ڈمس: (ڈم س) ڈرم، زندی مردم، ہم گوش انت۔

• ڈمن: (ڈم م) بلوچستان، جاگھے، نام انت۔

• ڈن: (ڈن ن) در، پٹ، وڈ۔

• ڈن: (ڈن ن) ناپ، ڈنک، ناپ۔

• ڈنڈ: (ڈن ڈ) ملام

• ڈنڈا: (ڈن ڈا) زندی لٹ، بچو پی دار۔

• ڈنڈسک: (ڈن ڈسک) زر دکی گومز۔

• ڈنڈلو: (ڈن ڈل و) کاہ، بارگ انت (دشت، ہم بیت)۔ ہ، ٹینگ، ڈنڈلو مردو گوارا انت، مات ایش ٹینگ، پرس،

دار انت، ٹینگ، ڈنڈلو مردو ماں سیاہا پیں دگاراں ردا انت۔

• ڈنڈور: (ڈن ڈور) بٹنیر، بالی گونڈا اسے سک تواریکنت پلائی سرے انت، پرتی لوگ، دار، ٹینگ کنت۔

• ڈنڈوسک: (ڈن ڈوسک) بچہ "ڈنڈیک"۔

• ڈنڈیک: (ڈن ڈی سک) دار، پیش، بارگین روت، بارگ، لاگ۔ ڈنڈسک: زر دکی گومز۔

• ڈنسر: (ڈن س) سرابزہ کور، بپتان، شھر، ہم بچیت، کورہ دومی دست، بالارے۔

• ڈنگ: (ڈن گ) ڈنڈیک، پیش، بارگین بندیک، رنجیں روت، بارگ۔

• ڈنگ: (ڈن گ) بچہ "ڈن"۔

• ڈنگ: (ڈن گ) ملک، زاتے کو گیشتر گچت، پرتی ایت، گزکنت۔ ڈنگ جنگ (۲) بینگ ملک، ڈنگ، کر

مزنیں بینگ بیت۔ بلکیں اسے مانی یا ملک براں Queen انت، اسے بینگ گردک، سک جنت۔ دلوت، ڈنگ،

ٹکٹ، ڈنگ، مری ڈنگ۔

● ڈول: (ڈول) پیس، براہ، نمونہ۔

● ڈول: (ڈول) کمیٹ، ڈولو۔

● ڈولدار: (ڈول + دار) براہ دار۔

● ڈولکو: (ڈول گ) ک نہیں سونکے کپیل کے نسب، اچھ بنت۔ برزی دوپد پڑاہ روت کدہ نان پھیں تینے یا گیشتر گیشتر
گپارے "تو ڈولکوہ نسب، ہوا کن ہے۔ ۲۔ بچار "ڈولو"

● ڈولو: (ڈول ڈ) ڈولکو: اوشتاگیں جاہ، دوتل برگ، یاد تچکی، اوشتاگ انت، مچہ ستریں، برز پڑشتنگ۔ ڈولو۔

● ڈوم: (ڈوم) ڈمل، مزین ڈھل، باز گوش انت ک نہیں انت۔

● ڈومب: (ڈومب) ڈھل، ڈوم۔

● ڈومبک: (ڈومبک) ڈومبکی۔

● ڈومبکی: (ڈومبکی) ڈومبکی: ایشانی کار ڈھل، جنگ انت، ڈومبی، ڈھلی۔

● ڈومبو: (ڈومب ڈ) مہر، ڈندورہ، ذاتیں بالی گوندارے۔

ڈونگا

● ڈونڈ: (ڈون ڈ) ساھدارے، گھ انگیں جون، گھ انگ، گندہ جو (۲) مڑنگیں ساھدارے ک آئی جون ڈمہر انگ، پینس

انگ، سکت گندگ بوکت، مڑنگیں ساھدارے جون۔ ڈونڈ وار: جون داری مڑگ ک چو ایشاں گیتو، ڈال، ہر وار انت۔

ڈونڈ کش یا ڈونڈ وار: ہتیار، ہم گوش انت ک اسے ہم ستریں ڈونڈ وار انت۔

● ڈونگا: (ڈون گ) ناڈشت مان کنگ، مزین کاشیک۔ (بچار مٹ)

● ڈوہ: (ڈوہ) بھارہ موسم، پال ساہ، دو بردوش انت، یک برے دوش انت، دومی برد پد، شیریں کی انت، کش انت ک سپاں
، ڈوہ، گڑگ۔

● ڈوہانی: (ڈوہانی) مہامزین کاشیک، کاسگ یا رزان ک آئی، تہ شیر دوش انت، گوک دوش، ہر مزین کاشیک بے آپ وار یا شیر وارے۔

● ڈوہگ: (ڈوہگ) دوہر دوشگ۔

● ڈھاڈر: (ڈھا - ڈر) بچار "ڈاڈر"

● ڈھبند: (ڈھب ب) انجیں رنگے کنگ ک ڈاہ، سرندگ بہیت۔

(۲) مہاموم ک ماں ڈاھ گڑگ، بندیک کنگ بوتگ انت۔

- ڈھیشوک : (ڈھ + پٹےش + وک) ڈاھ + پیشوک
- ڈھتران : (ڈھ + تران) ڈاھ + تران یا پے ڈاھ + تران کنوک
- ڈھبار : (ڈھ + برج + از) ہما جاکر مردمانی ڈاھ دیگ + پرتینگ بیت۔ ماں اے جارے مردم چیک ہیرانی کنوکیں یا تاوان دیوکیں جیسے نہ یا کارے + باروہ + حال دیگ بنت + " Warning " ڈاھ + جار براں وھدے ملک + ڈاھ بیت گرا ایشی + جار یا ایشی + بارہ + یا ایشی + کنوکائی وقی پرمان یہ مردماں سرنگ بیت۔
- ڈھدار : (ڈھ + دار) میار دار + میار بار + میار یگ
- ڈھس : (ڈھ + سس + ر) ڈاھ + سروک
- ڈھسروگ : (ڈھ + س + روگ) ڈاھ + سروگان
- ڈھگ : (ڈھگ) کم کم + لاگر بوگ، شپگ، لھگ، پگ، کرگ، لاگر بوگ
- ڈھگپت : (ڈھگ + پت) ڈاھ + گپت
- ڈھگپت : (ڈھگ + پت) ہما مردم یا جاگ کر ڈاھ + گپت یا پے ڈاھ گرگ بینگ
- ڈھل : (ڈھل) در چنگیں دارے + مردوئیں نیگ + ٹنگ انت + مردوئیں نیگاں پوست ہستگ کہ پے ٹٹ یا دست جنگ بیت کہ توار کنت موساز + آوازانی تے + مزنیں بھرے گپت۔
- ڈھلجن : (ڈھل + جن) ڈھل جنوک، ڈھل
- ڈھلی : (ڈھل + لی) بچار + ڈھل جن
- ڈھم : (ڈھم) مزنیں ڈک + پے باز مال + ہم گوش انت کہ مراد تلاء + ڈھم انت
- ڈھمستر : (ڈھم + مش + تر) ڈاھ + مستر
- ڈھور : (ڈھور) مزنیں مردم - ڈھور دیگ : باز ریگ یکپارگی ریگ، پلائی + ٹھگ + آپ ڈھور دانگ انت [بلکیں اے گالھے " ڈور " انت کہ دریاہ دپ + ڈھور انت]
- ڈھیرو : (ڈھ + ری + رو) بچار " ڈھیکو"
- ڈھیکو : (ڈھ + ی + کو) بلوچی زیرے چوک نازیک، سوت، زھیرگ + ڈھیرو
- ڈھیری : (ڈھ + ری + ری) گورانی دیوانی
- ڈھیر : (ڈھ + ری) سلگت، جون، ستیں
- ڈھیدار : (ڈھ + دار) ڈرچکے کشیرگ باز دنت - شیرگ شے اسپیت انت + بدنک - اے دو زات انت۔ ایشی + کشک پر نیست بے " گھڈیڈار " + سکت کشک پر
- ڈھیک : (ڈھ + ی + ک) پیر، سکت پیری جنین، پیری بڑ
- ڈھیک : (ڈھ + ی + ک) ٹیکر، دو چیز یک درگہ گون ٹلگ - ڈھیک دیگ، ڈھیک درگ : دو چار کپگ، دیم پے دیم کپگ
- ڈھیکی : (ڈھ + ی + کی) قتب، پیلپا
- ڈھیل : (ڈھ + ی + ل) مزنیں مادیانیں مر - ڈھیل دیگ : ہیٹ دیگ - تلک + گزنی دیب + " بیل "
- ڈھیل : (ڈھ + ی + ل) کڑب + ہوشگ + ڈھیل، کاشش یا نی + ڈھیل - باکس + ڈھیل، بارگ + ذرا جین چیز، آبریشم پتایگ + ڈھیل

دست و ڈیل۔ کٹارو ڈیل جنگ۔ بڑاں دار بندگ، سگ بارگ۔

(۲) بالاد (۳) زرد۔ دلھیالانی۔

ڈیلا : (ڈے ل) زرشان۔

ڈیلنگ : (ڈی ل ن گ) ڈیل۔ جرز۔ کرمب یا نیل ڈیلنگ۔ دست و ڈیل۔ پادہ ڈیلنگ : ٹینٹ۔

ڈیمبک : (ڈے م ب ک) ڈکارو، مشک ہونڈ کنت چد مہستر بیت گش انت "ڈکارو، زرگزنگ" اگان نرمن بیت

گش انت کہ "ڈیمبک مے کورتگ۔ ڈیمبک کمزن بیت گڈا بند بارت بڑاں بند درایت مہ سدا بیت مہ آپ روت۔

ڈینگرگ : (ڈی ن گ ر گ) چیزے مہ چہ وقی کاب مہ گیام، در سر پگ : چم تہ ڈینگرگ۔

ڈینگرینگ : (ڈی ن گ رے ن گت) چیزے مہ چہ وقی گیام، در سر پینگ، در گوبگ، کوھرینگ، چمان ڈینگرینگ : چمان ندرگ

ڈیہ : (ڈے ہ) ملک، جاگ، دیار۔

ڈیھی : (ڈے جی) ملکی، "ڈیھی کن مہ بیا"۔

- ر : (رے) بلوچی و دھمی آب ۔
- ر ۱ : (را) "ر" و "زانت" و "گالے" کھر جا گئے گپ و تہ و "زانت" و "اڑگ" و "تس" بہ بیت ، کار مرد بیت بنے کم ، البت ماں تھان پہ سنگ و ہاتر و کار مرد بیت ۔ وھدیکہ اسے کار مرد گون "ر" و "ہمراں" بیت ۔
- راپچ : (راپ چ) روایر شتی بلوچستان گنترک و جاشک و میاخی و کاروان و ہد و کورے و نام رانت *
- راپچی : (راپ چنی) راپچ کور و کتر و گور و مندوک ۲۔ چاریگ ، پیش چار کنوک ، راوچی ۔ ⑤
- راج : (راج) مردم ۔ گوم ، بلوچ راج : بنان بلوچ گوم ۔
- راج اندر : (راج آئند) راج و تھی کار ۔
- راج اندر : (راج ان + دژ) چہ راجان و گنتگیں ۔
- راج باھو : (راج + باھو) راج و بھا کنوک ، بیبا دیوک ۔
- راج باھوٹ : (راج + باھوٹ) ہاکر راج و باھوٹ بیت ۔
- راج دار : (راج - داز) ہاکر آئی و گوم و راج بازانت ۔
- راج دپتر : (راج - دپت تر) ہاوا گلی کر آئی و تہ و راجانی سہ و کنگس اھوال بنشگانت ۔
- راج دوست : (راج و دوست) نیشلسٹ * ہاکر و تی ڈیجر ، راج و آئی و زبان و دود و بیہدگان دوست دار بیت
- راج لچہ : (راج - لچ چ) ہالچہ کہ پر راج و بودناکی و بابت و پرہنگ بہ بیت یا پآئی و سر و سوچ و ۔
- راج مستری : (راج + م سن - ت برنی) جمہوریت (REPUBLIC)
- راجین : (راجن) یکدارے و چہ مسترانت و چہ بدن و کترانت ۔ بلوچیک و راستے ۔
- راد : (راد) راست ، بیسہ ، اوست ۔ RADH : True , trusty ۔
- رارٹ : (رارٹ) بارگ بڑا تگیں کتر ۔ گد و دراجیں ٹکر ، بارگیں دراجیں ٹکر ۔ کوٹنگ و رارٹ ، تیجگ و رارٹ
- راز : (راز) چیریں گپ ، زردال
- رازدار : (راز و دار) ہامروم کہ دگر و چیریں گپ و حالان زانت کارانت ۔
- رازی : (رازی) چیریں ، چیراندیں ۔ رازیگ ۔
- رازیگ : (رازی گ) منوگر ، چہ گپے ووش ، اڑ و کنوک ۔ ووش (تازی و راضی)

راہبند : (راہنہ بنی) منطق۔

راہبندگر : (راہبند-گر) راہبندگر : راستیں (CORRECT) بند (REASON) و گرہن بزان گروک ، راہبند : منطق ۔ راہبندگر LOGICIAN و منطقی 1963ء

راست : (راہنہ) چپ و چپ ، تپک ، نمونہ ، چوناٹیک و گونہ من و ڈنڈگر گدانت پلے پلے و راستہ ایش انت " گدہ راست و چپ ، ڈروک و چپ ، ہکت ۔

راستی : (راہنہ بنی) راست کنگ ، راست گوشک ۔

راستینک : (راہنہ بنی) کت) پر یک کارے و راست بیگ و بارہ و چیزے بنینگ کہ ہر کس آئی و راست بمن ایت ۔

(تصدیق نامہ) CERTIFICATE

راسک : (راہنہ کت) بلوچستان و شہرے کسر باز و کورہ کت انت ۔ پیرو آباد و بھل ۔

راسکوہ : (راہنہ ک و ہ) ہارن (خاران) بلوچستان و زانتگیں کوہ و نام انت کہ اود و ۲۸ مئی ۱۹۹۸ء پاکستان و اولیٰ بنی ایسی عجب ٹرکینگ بوتک انت ۔

راشک : (راہنہ گ) کچک و پ کسے و راشک بزان چاننگ ۔

راک : (راہنہ گ) بڑا گلیں یا بند روہے رنگ و پڑ کہ چپ انت رشلوارہ راک : درگیں جاگہ ۔

راگ : (راہنہ گ) آواز کہ گوں س از و گوشک بیت ۔

راگا : (راہنہ گ) کتی و دارگ و جاگہ ۔

راگل : (راہنہ گ) نامے (راہنہ گل نام نوانی است از موسیقی ۔ بق)

راگول : (راہنہ گ) راہ گول بزان راہ گولک ، راگل : ہر دو نام انت

رام : (راہنہ گ) گورانی مزنی بھترے بوتک ۔ نشانیں کشک کہ دار یا تھنگ مان بیت ۔ وار ، رامگ ، دیم و رام ۔

رامانی : (راہنہ گ) لیوا ، رھانی بھگمانی ۔

رامٹو : (راہنہ گ) آلم ، کسانیں بیرک ۔

رامگ : (راہنہ گ) ہیلدار ، لاھو ۔

رامین : (راہنہ گ) مرد بنی نامے ، بوجی و کوہنیں و پترانی مزنی و زانتگیں ہامردے ۔

ران : (راہنہ گ) چر کوئڈ و بڑی بنینگ و بگر دانکہ پاد و بن و ، بنگ ۔

رانر : (راہنہ گ) ران بنی و ران ہسر ۔

راوچی : (راہنہ گ) چاریگ یا پیشا ریگ و سرہال کنوک PPB, LWD: RAWACHI: a herdsman, messenger

راہ : (راہنہ گ) مزنی کشک کہ پ و ر و آ و کار و مرد بیت ۔ راہ و رھبند :

راہ و آرگ : راہ و گچک ، در آرگ ، راہ و بڑگ : منزل جنگ ، راہ و بندگ : ڈر منداریں مردے و یا پ و ڈنگی و ۔

راہ و بچ کزگ : راہ و دیمپانیں چیزاں دیر کنگ ۔ راہ و پڑینگ : پ و س و سوچ یا پ و ریک و ہنر کسے و راہ و آرگ ۔ راہ و ۔

تچک کنگ : راہ و راست کنگ ، گیک کنگ ۔ راہ و گیک : گون کنگ ، دیم دیک ، رواٹک کنگ ، کسے و راہ و گیک پ و گوزگ و ۔

راہ و شنگ جنگ : کارے و دیم و اڑ و بھال پیدا ک کنگ ۔ راہ کنگ : آپ و ، بندیں راہے و بچ کنگ ۔ راہ گرگ : رھاگ

بوک ، روک ۔

راہبر : (راہنہ گ) راہ و بروک ، پیشوک ، راہ پیش داروک ، سروک *

راہبند : (راہ + بند) وڑ، ڈول، پیم، کانود، کاندو۔

راہتنگ : (راہ + تگ) ہاتھنگ کہ شہرستان و میٹگ و بازاراں راہانی نام نہشتگ و جنگ آنت، تابلو۔

راہجن : (راہ + جن) پنہجن، دیریں پسندانی جنوک۔

راہچار : (راہ + چار) کسے، کلوه، مندی یا چند و ایک و واست و راہ چاروک۔

راہدار : (راہ + دار) بچار، رھدار۔

راہدربر : (راہ + دربر) بچار، رھدربر۔

راہسوج : (راہ + سوج) بچار، راہشون۔

راہشون : (راہ + شون) راہ سوج دیوک، راہ و سر و سوج کنوک : رھشون۔

راہگول : (راہ + گول) راہ گولوک۔

راہوار : (راہ + وار) بچار، رھوار۔

راہی : (راہ + ی) ہماکہ راہ و انت، راہ و۔ نامے۔

راہینگ : (راہ + نگ) بچار، راہینگ۔

راہینگ : (راہ + نگ) پاچن کہ بڑے سوار بیت گوش آنت کہ راہینگ۔

رُب : (رُب + چارک) ۱/۴

رُمب : (رُب + آرت) لہم گلدانت و مکتیں شکرمان گنج آنت و ناڈراہاں دینے۔

رَب : (رُب + ب) رووینوک، پروردگار (تازی رب) *

رَبَاب : (رُب + آب) سازے و نام انت۔

رَبَال : (رُب + ال) کاسد، سپر (ربال) باز جاگہ پر ہماکہ سہ و گوش آنت کہ پر دشتماری و ہبہ و برگ و دیم دیگ بیت۔

۲۔ ہما نیکیں رھدربر کہ واجہ آئی و پر وقی بندہانی سر و سوج و دیم دنت، نیگراہ رھدربر، رسول، پیغمبر، نبی۔ اک : عیسیٰ موسیٰ، محمد و درست ہند و ربال ہونگ آنت۔

ربودگ : (رُب + و) دگ، ہیال، ہیلداری، رھبند ۲۔ نیکشیگیں راہبند، ہیل یا ہیل گپتگیں رھبند routine

usual way "من پسری ربودگ و او دے شمتاں بے آمن نہ دیت و ربیدگ، دود، رسم و رواج، کلچر۔

رَبی : (رُب + ی) مچے۔ الیشی و کلونٹ زردانت

رَبیدگ : (رُب + دگ) بچار، ربودگ۔

رَبیت : (رُب + پت) شت، روگ، و گوشت یا : رفت چہ ربکا رگال "رفتن" و۔ *

رَبیت : (رُب + پت) روپگ و گوشت۔ جت انجوش کہ : "شمتاے ربت" بزان شمتاے جت۔ *

رَبتار : (رُب + تار) رواج، کام گنج، روگ و کار۔ پاہ رفتار۔ *

رَبت موروپ : (رُب + پت) موروپ، روپگ موروپ، لوگ و ربیت موروپ بزان لوگ و روپگ موروپ کنگ۔

رَبنگ : (رُب + نگ) بے سر و منیں گپت جنگ، گپت جنگ و جنگ موبس نہ کنگ، بازہر کنگ، بے کاریں گپت جنگ، چیز و بارہ و باکہ چہ جنگ و داداویہ و زند تھاگ جنگ کہ کس آئی و گپانی پرواہ نہ کنت یا کہ سپد نہ بیت، تھنا زندگ گوں بزرین توار و وانگ۔

کرپ : (رُب + پ) آلم و توار و ہمدے کہ گوات و چنڈین ایت۔

- رجینوک : (رَج ے - فِ وِک) ہمارم دم کہ رجینگ و کار و کنت ، رنگ دیوک ، رجوک - *
- رِج : (رِج) کپک ب لیب و رِج کہ دست و ننگ و گوں یک پادے و ننگ کا اڑین اُنت - ہیشی و اڑینت گیں رنگ و رِج و گوش اُنت - اگاں رِج ایت گڑا اچک نندایت - (رِج اُنت)
- (۲) رِج و گرگ : سکت بے دار و گرگ -
- رِج : (رِج) ہابارگ و ٹھو سکت تاب و اگیں بندیک کہ گوں آنی ٹیک رِجے گوپ اُنت کہ آئی و نام ہم رِج اُنت - اسے گنتریہ و بریں گلو و گرگ و کار و دیت - رِجیں بندیک و ہم گوش اُنت -
- رِچک : (رِچک) چیزے و چہ درپ و درکپ ، آپ چہ کاشیک و رِچ اُنت ، اگاں شکون بہ بیت - گونی و درپ رِچ اُنت بلینے دان و رِچ اُنت - ایر رِچک ، رِچ رِچک ، در رِچک (در رِچک) ، سر رِچک ، پر رِچک ، ماں رِچک - آپ و رِچک : دریا و آلاڈ بیگ بزاں رِچک و روگ - چتانی ایردگ و رِچک : چہ بازیں چارگ و - دستانانی رِچک : بزاں کپک ، چہ پیری و یا چہ نا وراہی و - دل و رِچک : شائگ - گشتان و رِچک : دوستیں مردے و آیک و مستاک زانگ بیت گردن و رِچک : بزاں گردن و رِگانی ژند و یک - گوات و رِچک : بزاں کم بوگ - لاپ و رِچک : بزاں لاپ و روگ یادست آیک -
- (۲) کوہشکی کلمت و کہ زند و اسپت اُنت - ایشی و " ہر کی رِچک " ہم گوش اُنت -

کپک و رِج

- رِچوک : (رِچ وِک) ہا چیز کہ رِچ ایت (۲) دستانانی رِچوک بیگ بزاں چہ ہیلکاری و سبب و دست کار و گشت ادبنت - اک - پلانی و دست کار و رِچوک اُنت - *
- رُد : (رُد) " غلط " ہا چیز یا کار کہ راست نہ اُنت - شیتان - کلپ - رُد دیک : رِپینگ ، رُد وِک ، رُد کنگ ، رُد کار رُد کپک : بڈگ بوگ ، رِچک ، رُد وِک - رُد کنگ : شتر نہ کنگ ، راہ و رُد کنگ بزاں گسر بوگ - روچے رُد نہ کنگ : بزاں روچے یلہ نہ کنگ ، رُد وِک : رُد کپک -
- رِد : (رِد) رِتر (سطر) LINE - ترتیب رِدین (لچہ کاری و)
- رِدینری : (رِدینری) فہرست ، ترتیب - TO EDIT
- رِدک : (رِدک) بلوچی دوچے -
- رِدکار : (رِدکار) ہمارم دم کہ رِد تاک یا ہتاک و چاگ و رِد و بند و کنت EDITOR مزین رِدکار CHIEF EDITOR تراز کار -
- رِدکار : (رِدکار) رِدیں کار کنوک ، رِدی کنوک - کلپیں مردم - *
- رِدگ : (رِدگ) بچے کہ کلونٹ و ژد اُنت -
- رُدگ : (رُدگ) چہ زمین و دھل یا درچک یا کاس و دراگ ، مردم یا درچک و چہ کسان و مزین بیگ بزاں رُدگ و مزین بیگ - درد و

رُودگ، جبرے رُودگ، چیز و چان رُودگ، چوکوہ و یا چوچہ و رُودگ۔

رُودوم : (رُودوم) رُودگ و کار و جاوہ۔

رُودی : (رُودی) رُودکاری۔

رُودی : (رُودی) بچار ”رُودیک“ ۲۔ رُودی، رُودی، رُودی، رُودی۔ *

رُودیک : (رُودی) رُودیک، رُودیک، رُودیک۔ *

رُودیک : (رُودی) بلوچستان و جاگے و نام انت۔

رُودی : (رُودی) ہرکے : رُودیک، لاگر، ہندوسک۔

رُودک : (رُودی) سکیں لاگر، رُودکشتگیں۔

رُودگ : (رُودی) کشت و کشتار و زمین کہ پیریت و دھل و دیک و بُودے رُوت۔ گش انت ”اے زمین

رُودگ : رُودکشت بزاں لاگر بواگ یا کہ ہرکے کشت۔

رُودی : (رُودی) رُودکشت، رُودکشت، ہرکے۔ *

رُوز : (رُوز) و شبوتیں سولے کہ آئی و برسات و و شبوات۔

رُوزا : (رُوزا) دلکشی، جازات، موکل۔

رُوزان (رُوزان) جام۔ ایران۔ کاشیگ۔ درپ۔ جولاہگ و رزان : ہاڈراجیں مُنگ مُنگیں تھگ کہ آئی و مُنگانی تہ و

تا بخوات، دو رُوزان انت کہ تا بخواتی نر و مادگ کنگ و کار و رونت۔

رُوزانی : (رُوزانی) دلکشی۔ نامے

رُوزگ : (رُوزگ) ڈولدار و زیب دار بیگ۔ ستا : ۱۔ (آراستن و نظم دادن)

رُوزم : (رُوزم) اُشتر (یا ہرکے دو سالے تہ بیت ۹) ہر (۲) جھلگ بند (۳) مادا آپس (۴) مازات۔ (۵) رُزم چو

کلدار و یک نلنگے رُوزے و نام بیگ۔ سہ ”پہ چل رُزم و بھامیک انت“

رُزوا : (رُزوا) رُسوا، بنام، نام و دپ، رُسوا، رُزوا : *

رُزینگ : (رُزینگ) ڈولدار کنگ، زیبدار کنگ، سمبھینگ۔ *

رُزین : (رُزین) روشنی، تھاری و چپ، رُزین۔ *

رُزنا : (رُزنا) بچار ”رُزونا“۔ *

رُس : (رُس) ”رُسگ“ و پرمالگال بزاں پہ رُس۔ *

رُسبندگر : (رُسبندگر) رُسبندگر، بچار ”رُسبندگر“

رُست : (رُست) ”رُستگ“ و گوستگال (۲) ”رُستگ“ و گوستگال (رُستات)

رُست : (رُست) ”رُستگ“ و گوستگال، بزاں رُستگ و کار بوت۔ *

رُست : (رُست) ”رُستگ“ و گوستگال (رُستات)

رُستر : (رُستر) جنگلی جانور، دُرندہ (شیر، پلنگ، مزار، ہتھوڑا گرگ و دگ) بزاں ہاکر شکار کن انت و گوشت و رانت۔

رُستگ : (رُستگ) ”رُستگ“ و دیر گوستگال (۲) ”رُستگ“ و دیر گوستگال بزاں رُس رُستگ۔ *

رُستگ : (رُستگ) ”رُستگ“ و دیر گوستگال بزاں رُستگ و کار بوتگ۔ *

بُنگ، دوق نماگ گوانگ پرکٹ کہ متی کثیر و بیار کہ دانکہ هر و پنگ من هم کتیں جنگ ریاں۔ هر و کربنگ و جبر اشک انت دوق
دل و دے گوشت کربنگ و رکس چہ منیگان هم گیشل انت، حامدان و پاد آتک۔

رُکست : (رُک سٹ) ید، آزات، موکل، جازات۔

رُکش : (رُک ش) جہا پس کہ بال کنت بزان سکتیں مزین زودیں۔

رُکشان : (رُک ش ان) یا رُکشان : چچکور و کور کہ چکران و مزین کوران یکے دگر ۱۔ کچکور ۲۔ نھنگ ۳۔ دشت کور۔

رُگگ : (رُگ ک گ) رُگگ، دزکز ابوگ۔ لگشگ۔ چہ جبالے و رُگگ۔

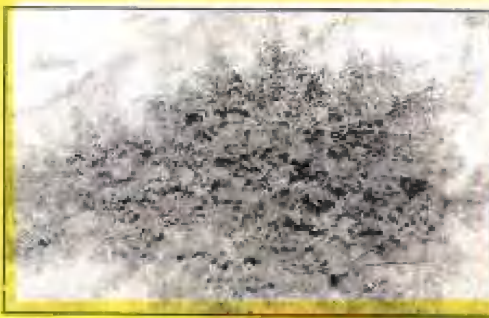
رُگگ : (رُگ گ) رُگگ، چہ نا ذراھی و لاگربگ۔ چہ نا ذراھی و زدنوکی دپار و مورے و واہشت بگ و پید و بندان بگ

رُگد رینگ : (رُگ ن ڈرے ن گ) چہ زاء کچ کنگ۔ باز زاء بد دیک۔ *

رُکیب : (رُک بے ب) رکاب کو پس و سوار دوق پاداں هائی و مان اڑیں ایت۔ تالی، تار، ننگری۔

رُکینگ : (رُک بے بے ن گ) انجوش کنگ بہ رُک ایت۔ زهینگ۔

رُگ : (رُگ) جسم و تہ و ہمتیں ننگ کو آئیانی تہ و خون تچ ایت۔ پاد و رُگ کو پوزتر و سوار انت۔ رُگ و ریشگ۔

رُگت

رُگ

رُکاب

رُگ : (رُگ) گر و کیں داسے کہ مید پہ گیم یا مریہ، لیجر، کوئگر، دُبر و مُدگ و رُگ و کار و دے کن انت * رُگ و گوازگ :

رُگ و ماں دریا و انجوش مانبرگ کو رُگ و گر دی پنج بہ بیت و دریا و بے رس ایت۔ (بچار بُت)

رُگام : (رُگ ام) دُور۔ باریک۔ موسم (رُگام شگام نوکیں تام) نلمے۔

PPB: LWD: RAGAM: season opportunely, Time of waiting Threatening weathery (2Rank, Dignity)

۲۔ هر نوکیں چیزے و نوکیں باریک و رُگام گوش انت۔ بلوچی لچہ کاری و دومی دُور و یک جوانیں لچہ کارے رُگام و اشی انت، باز مردم

یہ نواز شکاری ایشی و رُگام دوق گوش انت اسے رُد انت رُگام آئی و نام انت و و اش (خاش) آئی و ملک انت۔

رُگیت : (رُگ بے بے) ریا، ریا و رُو، ریا و رُگیت (رُگیت) *

رُگبند : (رُگ بے بے) ارزبند، ناری، نامشتہ۔ *

رُگت : (رُگ گ) کلہ، سولے، نامے (بچار بُت)

رُگتک : (رُگ گ) روتک۔ آھنڈ، هُنڈال، آگنڈ۔

رُگتک : (رُگ گ) کسانیں رُگت و سول۔ رُگت و زاتے کہ مزین و بیت۔

رُگد رنر : (رُگ + رُگ) جسم و جان و رُگ و رنر چنڈینگ

رنگ : (رنگ) نرمیں ہند انجوش کہ گوش یا پوزہ نرمیں ہند، کٹر اشوک۔

رنگو : (رنگ) تسلیں سرگ (۲) ناؤں اسی بے کہ پاداں گیت۔

رنگوشت : (رنگ و شت) رگیں گوشت (پتہ، عضلات) (8-9-64) Muscles

رُل : (رُل) رُلگ و پرمانگال بزاں بہ رُل - *

رُلانینگ : (رُل - لائے - ننگ) تیکے و پرمانگ کہ دگرے و بہ رُلین ایت - واری دیانینگ -

رُلگ : (رُل لگ) بیکار و ترنگ -

رُلوک : (رُل ل و ک) ہاک بہ رُل ایت -

رُلی : (رُل - لی) ننگی گندل - کوھیں گندل - چرگدہ ہکت رُلگن خراں جوہر رُلگن نپا دکر آئی و پڑم یا پوگی مان نیست -

رُللی : (رُل - لی) بچار رُللی -

رُلینگ : (رُل - لی ن گ) بیکار و ترینگ - واری دیگ -

رُم : (رُم) مُرگ و رُلگ، جفانی رُم - نبشتنگ و تہ و شر - بزاں ہاکال کہ لچہ نہ انت - "prose" (۲) ہوش، ہیال ،

زائک، وار، گیگ، رام و گونڈک، ڈر، لگ، پلانی بے رُم و گرگ بوت -

رُمب : (رُم ب) ننگ، نچی -

رُمبگ : (رُم - ب گ) پُشت کپک، یلدوگ، یلدوگ بوگ، سرسند بوگ، ڈرہگ -

رُمبگ : (رُم - ب گ) پہ کار و یکا بوگ و پہ بیڑ بوگ، پہ آشوب سرگزگ، شکر و سرگزگ -

رُمبو : (رُم - ب و) کلگی، چھوانی - رُمبو -

رُمبی : (رُم بی) بچار رُمبی -

رُمبی : (رُم بی - بی) آسنے کہ سبے چوھنگ گیش انگ بے چن انت کہ حلواہ جنگ کارمربیت -

رُمبینگ : (رُم - بے - ن گ) یلدوگ بوگ، ڈر وھگ، پُشت گیجگ -

رُمبینگ : (رُم - بے - ن گ) شکر رُمبینگ بزاں شکر کنگ -

رُمپان : (رُم - پ ان) مزین شیبے چہ لھا باد و بھل انت و چہ رود بن و بزن، پچ و مینگے مان -

رمزان : (رُم - ز ان) مسلمان بھی ماہ انت کہ روچک دارگ بیت، روچکانی - نامے (تازی: رمضان)

رمزی : (رُم زئی) کورماہیگے، نامے و شش انت، ذراچی و دو تاسے بوگ بیت، بارگ انت، پہ کاسنگ یار و دگ

مرآنت ہے - رود و دپ و گدے بند انت و مینگے پرے کن انت، ماہیگے ہلے مینگ و پتر ایت -

رُمسا : (رُم سا) غوانی بیے - *

رُمک : (رُم ک) رمزان و نیم نام -

رُمکار : (رُم - ک از) ہاند کار کہ رُم - جوان نبیش ایت -

رُمگ : (رُم گ) پسانی پچی انجوش کہ پہ گوکان گورم گیش انت - بتل : "رُلد رُمگ نہ بیت" -

رُمگدار : (رُم گ - د از) ہا مردم کہ رُمگ بدار ایت - *

رُمگی : (رُم گ بی) ہاکر گوں رُمگ، سبادی کنت - *

رُمَل : (رُم ل) پال - رُمَل جنگ : پال جنگ - نجومی و کار انت -

- رَمُوز : (رَمُوز) کلاگ، تزن، پیگور۔
- رَمُوک : (رَمُوک) رم رم و رودک۔ رموکیں مرگ، رموکیں کرگشک۔ چوک۔
- رَمی : (رَمی) رَمزان گوادور و بندوکیں یک تیں وں خوشیں پھلوانے بوتگ کر دتیک و آئی و منٹ نیست۔ نام ے ملا رمضان انت سبے پر رَمی رانگ بیت۔
- رَمیز : (رَم ے ز) دار و رمیز گیت بزاں کل بیت۔ کل و تہ و سترایت یا انچوریزایت۔ لھتیں مردم دار واریں مور و عم گوش آنت (دیک، رَمیز) (بچار بُت)
- رُن : (رُن) رُنک و پرمانگال، بزاں و رُن۔
- رُنِک : (رُنِک) بچار رَمِک۔
- رُنِک : (رُنِک) بچار رَمِک۔
- رُنبو : (رُن ب و) بچار رَمبو۔
- رُنِبی : (رُن ب بی) بچار رَمبی۔
- رُنِبینک : (رُن ب بک) بچار رَمبینک۔

رَنجی

رَمیز

- رَنج : (رَنج) گندہ ناڈراھی۔ گم و آندوہ۔
- رَنجِک : (رَنجِک) لاگرِک۔
- رَنجی : (رَنج بی) مایکے، گلور زاتے۔ (بچار بُت)
- رَنجینک : (رَنج ے ن گ) رَنج دیک۔ لاگرِک۔
- رَند : (رَن و) پند، پُشت، نشان، کشک۔ پَند (رَندگ پرمانگال)
- رَند : (رَن و) رَند، لاسار، کورائی و مھوت چار براتانی نام و مھشور آنت، رَند بلوچانی سانڈیں کُٹے و شمار بیت، میر چاکر چہ حے مکت و آنت۔ گوش آنت اے گال بُندر و "رَند" آنت کہ ہما بلوچاں پر کنگ بوتگ کہ عربانی ہماھی و پر حلب و شام شتک آنت و مھود و بُندر ایش بستگ، رَند و پد و گلینگ و در کنگ بوتگ آنت۔ رَند و بلوچستان و اتلک آنت۔
- رَند پد : (رَن و پ و) پُشد، نشان۔
- رَند پر رَند : (رَن و پ۔ رَن و) پُشد و رَند، پلاں پد۔ *
- رَندرو : (رَن و ر و) رَند و رودک۔ متوک۔ رَندگیر۔

رندک : (رَن دُک) کسانیں رندہ تلمے ۔

رندکش : (رَن دُک کش) رند یا پشت و پشت کپوک ۔

رندگ : (رَن دُگ) لستہ کنگ ۔ سرہ رندگ گوں سسر رندہ ۔ کشک رندگ : بیکش کنگ : ریش رندگ : بڑا سلامت بوگ ۔

رندگیر : (رَن دُ- گِ ی ر) رندرو ، رندہ رُزوک ، پدگیر کنگ ، متوگر ۔ *

رندگیری : (رَن دُگِ ی رنی) همراه داری کنگ ، پشت و کپک ، پدگیری *

رندو : (رَن - دُو) اُستاء از بابے کداریا تھنگ و لستہ کنت ۔ (بچار بٹ)

رندہ : (رَن - دَہ) بچار " رندو " *

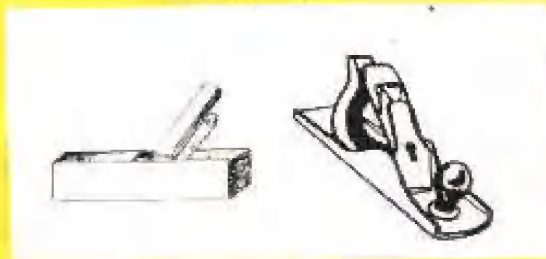
رندی : (رَن - دِی) ہاکہ رندہ انت ، پدی ، پشتی : ہاکہ پشت و انت ۔ *

رندی : (رَن - دِی) ہاکہ گوں رنداں سیاہی کنت اک : رندی اُرٹ ۔ *

رندیگ : (رَن - دِی گ) بچار " رندی " *

رندنگ : (رَن دِک کش) پھک ورگ - ورگ : پھک ویک چیزے پشت و کنگ ۔ ہرہ پھ کدیم و شو کنگ ۔

رنگ : (رَن گ) ہرے رنگ : سُھرے ، شیاہیں ، سہریں ، اسپتیں یاوگہ رنگ ۔ پیم ، ڈول ، جاوہر (۲) رنگ ، ہواک : رنگ

رندہ / رندو

رنگ انت دانگ ہزاں یک و جانا چم و پوز ہر یک چیزے تمنا ہم شتر انت ، " پلانی رنگ و دانگ و شتر انت " *

رنگ : (رَن گ) ڈگارہ کشا کہ ہر یک بہت کشا و شتر انت اسے کارہ " رنگ " گوش انت ۔

رنگ : (رَن گ) ہا دولت کہ چکتے نیست و آپس ہم نہ بیت ۔

رنگراہ : (رَن گ + راہ) ہا راہ کہ سگ کم روگ بیت یا کہ انارگ کسے آئی و پھ بے دسی کار مرد کنت ، بے اسے گال و نہ انت پھما

راہ و انت کہ کار مرد نہ ہوگ ۔ رنگیں راہ ۔ انچوش کہ پھ دولت و گوش انت " رنگیں پس " ہزاں ہاکہ آپس نہ انت ۔

رنگ رُج : (رَن گ + رُج) ہاکہ گد یا پوست و رنگ دیگ و کارہ کنت ، رنگیز ، کتریک ، رجوک

رنگرنگیں : (رَن گ + رَن گِ تے) ہر رنگیں ، رنگ پھ رنگیں ، ڈولڈولیں ، ہرڈولیں ، ہرہیں ، وڈولیں ۔ *

رنگرینہ : (رَن گ + رینہ) رنگر ، رنگ دیوک ، رجوک ۔

رنگو : (رَن گِ و) ہاکہ دتی چیز کہ چہ آئی و مردم رنگ جوڑ کن انت کہ گیشتر سنگ انت ۔

رنگی : (رَن گِ ی) رنگ و بڑش ، موچی و بڑش : دارہ چوڑی کسے سرے رند رند رنگ و بڑش جوڑ رنگ ۔

رنگینگ : (رَن گِ ی گ) گیشتر " پاد و رنگیں " کپک و قی دُمب و رنگیں ایت ۔ سہ رنگ ، چہ رنگ ۔

رَد : (رَد) رَدگ ، انچوش کہ آپرہ ، دیرہ پشت کپک انچوش کہ اسے گد رَد نہ کنت ہزاں زیت و رایت ۔ مردم و رَد کنگ : اسے

مرد اداؤ کو نہ کنت بزائون اداؤ مردم یا ملک ء ہم دھبندی کنت نہ کنت ہمیشہ کا اداؤ نہ کنت ۔

رُو : (رُو) دیم، مردم ء دیم + ہاتر، ریا "ریا رُو"، "رُو رُو دم" *

رُوا : (رُوا) راستیں دھبندو منن (گیگیں کار، جائز، ہما کہ ناروانہ انت ۔

رواج : (رُواج) راہ کپتگیں، راہ ء کپتگیں، ہما کہ وقی راہ ء کپتگیں (۲) مردم ء گام گنج بزائون آئی ء راہ ء رُوگ ء رُوگ نمونگ، اک :- ووش رُواج، ترند رُواج، لہم رُواج دگر دگر (۳) دودو ء بریدگ ۔

رُوان : (رُوان) رُوگ ء تہء (۲) کپت جنوک گوش ایت :- "من رواں" رُوگ ء آیکی (۲) گزروان، گزین ء چک زلتے کہ کنگ بُر زیت ۔

روائی : (رُوائی) تاج، رتج، واکم ء تہء جیتی نہ کنگ ء واکم ۔

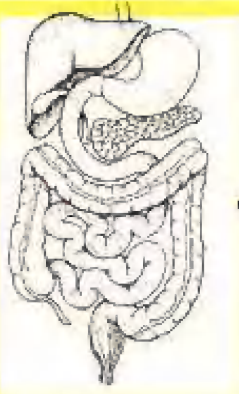
روائی : (رُوائی) "ہما کہ حسیقی نرائت ۔

روا یرشت : (رُو-اے-ر-شت) روبرکت ء نیمگ، رُوج ء بڈگ ء ترند یا ہما وھد، رُوکپت ۔

روبا ء دمب : (رُو-با-دُمب) درمانکاھ ۔ لب : شال دم طبری روباہ ء شال گوش آنت کہ پا : شگال انت ۔

روبار : (رُو-بار) بلوچستان ء یک جاگھے ء نام انت ۔

روباہ : (رُو-باہ) جنگلی رستہ کہ پچی ء محشور انت ۔ (بچار بُت)

روت

روپگ

روبا

روباھی : (رُو-با-ہی) کچی ۔

روبرکت : (رُو-ب-ر-کت) بچار "رُو یرشت" ۔

رُوبند : (رُو-ب-ن-د) ہما کہ کہ جنین آدم وقی دیم ء پرستہ ء ہاتر ء لونجائے کن آنت ۔ پارسی : پنم، اوستا : پایتی دان ۔

رُوپ : (رُوپ) ماھیگے ۔ (۲) روپگ ء پرمانگال، بزائون روپ ۔

روپگ : (رُو-پ-گ) زمین ء روپگ ء سپانگ ء کار بوج ۔ (بچار بُت)

رُوت : (رُوت) ایک مردے رُوگ ء کار ء کنت، "رُوگ" ء کارگال ء آیکی ۔

رُوت : (رُوت) مردم یلوگر اولاک ء دولت ء رستہ رانی یا ماھیگانی لاپ ء تہء ء راجیں زمین تل کہ چھیشانی راہ ء درائی ء جنگل

درکیت ایشانی یک سرے سگندان ء سگ انت ء دوی درائی ء راہ ء (۲) تخت ء روت، تخت ء تیج (نگیں ساد (۳) سرو، یا

دگرستی سارہ روت (۴) روت کنگ : بزائون درگ بے بدیں رنگ ء، درو ء روت کنگ ۔ "پلانی گوک ء روت انت سندنہ

نہ اوشت ایت" (بچار بُت)

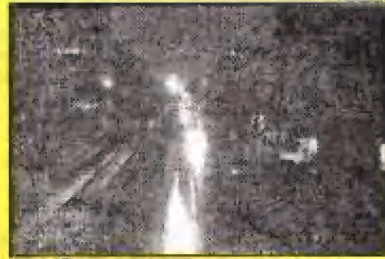
روتاپ : (رُو-تاپ) پیتاب، روج ء سر بزائون ہودہ کہ ساھگ نہ انت، ہما جاگہ کہ روچ ء بزائون دیم نہ انت ۔

روتاک : (رُو-تاک) "روچ تاک" روزنامہ ۔ ہانا کہ کہ روچے یکے شنگ بیت

- روتنگ : (رُو- تَگ) ڈرچک ۽ ھنڈال، ریشنگ، آگنڈ، آگنڈ، ھنڈال، چرگ
- روط : (رُوٹ) بزیں زندگی نچنے کڑکیتی کٹ (تگلیں رُچ ۽ میدنگ آنت ۽ موریاء دورے دینت (چہ ھندی روتی ۽)۔
- روتک : (رُوٹک) روج ۽ ٹک کنگ ۽ وھد بزاں ھما وھد کہ روج نوکی سکرش ایت۔
- روج : (رُوچ) روجک ۽ پرمانگال بزاں یہ روج۔ *
- روجک : (رُو- چک) کروچک، ھروچک۔
- روجن : (رُو- جن) روج جن ھما کہ روج ۽ نہ بنت۔
- روج : (رُوچ) ھے تروپکین ۽ روت ناتیں چنیر کہ رودراتک ۽ سب ۽ درکیت ۽ زمین ۽ ھما بھر ۽ روت شناکت کہ بزانے کپ آنت، اسے روتک ۽ ایر روت شپ بیت۔ چھے روج ۽ در آگ ۽ دانکہ روج ۽ بڈگ ۽ وھد۔ روج روج کنگ : بزاں پرکار ۽ نہ کنگ ۽ نیون کنگ، مری بانڈ کنگ۔ روج روج : بزاں ھر روج، شپ ۽ چپ، روت نائی ۽ وھد۔
- (سن : اروش معنی سُرخ، آتشی)
- روچک : (رُو- چک) روج ۽ دراجی ۽ آپ ۽ ورگ نہ ورگ بزاں تھاری ۽ ورگ ۽ بس، بانگواہ ۽ بگردانکہ بیگاہ ۽ تھاری ۽ مانٹ نگ ۽ ھچ نہ ورگ، روچک بیک۔

رود گوارچک

۱۱ اگست ۱۹۹۹ء نیستی کرن۔ گڈی روچگر کہ کراچی
رود ۽ تھارانت (رودناک ھلال پاکستان ۽ منتوری ۽)

روچگر

- روج جن : (رُوچ + جن) بچار "رجن"
- روج زرو : (رُوچ + زرد) بچار "رُو زرد"
- روچکار : (رُوچ - کار) روج ۽ کار یا ھما کہ روج ۽ کادکت۔
- روچگر : (رُوچ + گر) زمین ۽ ساھگ کہ روج ۽ دیم ۽ مان تر ایت سیاھ ۽ کنت ۽ تھار بیت۔ (بچار بیت)
- روج گرد : (رُوچ + گرد) رُو گرد : پتے کہ آتی ۽ دیم گون روج ۽ گرد ایت۔
- روج گوارچک : (رُوچ - گوار - چک) روج گردیں پل کہ ھرو وھد دیم ۽ گون روج ۽ انت۔ (بچار بیت)
- روج نندگ : (رُوچ + ن - ن) روج برکت، روکپت۔ روج ۽ نندگ یا ایر نندگ بزاں پہ بڈگ ۽ نھل آگ
- اک : روج نندگیگ انت۔
- روچی : (رُوچی) ھما کہ گون روج ۽ سیاہی کنت۔
- روچی مگیک : (رُوچی + مگ - مگ - مگ) س دگیں مگیک کہ ماں لوگاں بیت۔ باز مردم ایشی ۽ گیتی مگیک یا گوئی یا گوئی مگیک ھم خوش آنت
- رود : (رُوڈ) کور ۽ بزیں کور، ۲۔ رودن، پیتل، آپواری رودیں رزان۔ روداں ھوادو : "مالدار سترجن آنت روداں ھوادو"

- رُودَار : (رُود- دَار) ریادار، پتاروک کہ مردم چہ آئی بے وس بہ بیت ۔
- رُودِجُن : (رُود- جُن) سر بازہ پاتان مہیت و نیامی و شہرے ۔ مپ و ہم شہر و نام انت ۔
- رُودِپتر : (رُود- پتر) ہاوپتر کرائی و تہ و ہر وچی سرگوست نینگ بنت یا کہ ہاوپتر کہ باپاری وتی ہر وچ و بھا و زیر و نیست
- ایت (Dairy) روزنامچہ، یومیات ۔
- رُودِراتک : (رُود- راتک) رُودِراہت، رُودِرهت، ہادیم و کہ رُودِچ سباہ و درکیت ۔ (مشرق - East)
- رُودِراہت : (رُود- راتک) بچارہ رُودِراتک
- رُودِرهت : (رُود- راتک) بچارہ رُودِراتک
- رُودِک : (رُودِک) کسانیں رُودِک رُوجن و تیل مان کن انت ے ۔
- رُودِکور : (رُود- کور) چہ سر بازی ہیت و بازارہ چیر من شیچے ۔
- رُودِکی : (رُود- کی) سامانی دُورہ ایران و مزن نامیں لچہ کار ایشی و نام جعفر بوتگ ۔ گوش انت کہ
- رُودک و پیداک بوتگ کہ سمرقند و نزدیک و جاگھے و نام انت ۳۰ و کہ و بیران بوتگ ۔ اے اولی پاری لچہ کار بوتگ
- کہ ایشی و وتی لچھانی دیوان "کلیلہ و دمنہ" بد و مہند داتگ *
- رُودِگ : (رُود- دگ) PPB, LWD: RODHAG, Causal of RUDHAG, To bring up, cause to grow, nurse to sway, to Move.
- رُودِین : (رُود- ین) مارنے ۔ ۲۔ درانکامے، و شیاہی مک نینگ انت رنگ رُودِینک انت
- رُودِنو : (رُودِین) درانکامے ۔
- رُودِی : (رُودِی) پدراہیں
- رُودِینگ : (رُودِینگ) دُرچک و یا پچک و چار و گند لنگ دانک رُودِایت ۔ دُرچک و رُودِینگ، چک و رُودِینگ ۔
- رُودِینوک : (رُود- ینوک) ہما کہ رُودِین ایت، پروردگار (رب) ۔ *
- روز : (رُود- ینوک) ہما کہ رُودِین ایت، پروردگار (رب) ۔ *
- روزاتون : (رُود- زاتون) جنینی نامے ۔
- روزان : (رُود- زان) جنینی نامے ۔
- روزرُود : (رُود- رُود) ہما کہ رُودِینگ رُودِانت و آسمان زرد تر ایت ۔
- روزُک : (رُود- ینوک) جنینی نامے ۔
- روزگار : (رُود- گار) کار ۔ دندا ۔
- روزندار : (رُود- زن داند) ہما کار کنوک کہ وتی کار و مژدہ ہر وچ بگپت ۔
- روزنداری : (رُود- زن داری) ہما کار کرائی و مژدہ ہر وچ دیگ بیت ۔
- روزی : (رُود- زنی) روزیگ : مردنی نامے ۲۔ ہا و ز کہ مردم یک روچے و کت ایت ایش ۔ ریمک و روزی ۔
- روزیگ : (رُود- زنی) بچارہ "روزی"
- روزنا : (رُود- زنا) روشنا، تھار اتان ۔
- روزنائی : (رُود- زنائی) روشنائی، تھاری و چپت ۔ شپ تھار انت، رُود کہ درکیت روزنائیت ۔
- روس : (رُود- ینوک) بچارہ "اورس" *

رُوش : (رُوش) ہر رُوشنگ ء ہزاں چہلنگ رُوشنگ ، ریشنگ ۔ ۲۔ رُوش ، نہ سیرگی ۔

رُوشنگ : (رُوش - س گ) بچار ریشنگ ۔

رُوشنگ : (رُوش - س نے گن) بچار ریشنگ ۔

رُوشس : (رُوش) بچار " روج " ۔

رُوشپک : (رُوش - پک) رُوشپک ہزاں روجک رُوشپک ۔ Hanger strike 1962

رُوشس : (رُوشس) رُوشس ، نہ سیرگی ، یہ چیز ء گوشتیں چمھل دلانگ بیگ یا صوٹام بزرگ ۔ رُوشس کشتک ؛ چرشد ء سکت لاگربیک ۔

رُوشسن : (رُوش - سن) رُوشسن ، ہما کہ تھار نہ انت ۔ مردہنی نامے ۔

رُوشنائی : (رُوش - نائی) رُوشنائی بچار " رُوشنائی " ۔

رُوک : (رُوک) ہما کہ رُوشنائی انت ، آس کہ رُوک انت ہزاں ہن انت نہ توس انگ ، چراگ رُوک انت ہزاں رُوشنائی انت ۔ رُوک رُوک ء چارگ ؛ سکت چارگ ۔ چنائی رُوک ؛ رُوشنائی دیدگانی رُوک ۔ (افروغ اقل معنی فروغ و روشنی و تابش و پرتو باشد اعم از روشنی و پرتو آفتاب و ماہ و آتش و امثال آن ۔ ب ۔ ق) بلکیں آفت ہزاں آفتاب ء رُوش " ہزاں " رُوک " گڑا " رُوش " ء رُوک " ہندہ رُوک انت ۔

رُوکار : (رُوک - کار) بچار " رُوکچکار " ۔

رُوکپیت : (رُوک - کپیت) رُوک کپیت ؛ ہما جاگہ کہ اود ء ہرودھد رُوج ء ہکت بکپ ایت ، رُو ایرشت ء نیگ ، رُوکرت ۔

رُوک : (رُوک) چرک جگہ ء سترگ ؛ دگہ جگہ ء سگ ، راہ ء رُوک ۔

رُوکز : (رُوک - گز) رُوکز ۔ بچار " رُوکز " ۔

رُوکز : (رُوک - گز) بچار " رُوکز " ۔

رُوکریس : (رُوک - ریس) رُوکریس ، کتار ء ذات ء لُوکے بلے سکت سکت ء رُوشیار انت ء باز ترپ ایت ، رُوکریس ، رُوکریس ۔

رُوکریس : (رُوک - ریس) بچار " رُوکریس " ۔

رُوکریس : (رُوک - ریس) بچار " رُوکریس " ۔

رُوکریس : (رُوک - ریس) بچار " رُوکریس " ۔

رُوکریس : (رُوک - ریس) بچار " رُوکریس " ۔

رُوکریس : (رُوک - ریس) بچار " رُوکریس " ۔

رُوکریس : (رُوک - ریس) بچار " رُوکریس " ۔

رُوکریس : (رُوک - ریس) بچار " رُوکریس " ۔

رُوکریس : (رُوک - ریس) بچار " رُوکریس " ۔

- زول : (زؤل) پہ مہیت مہنچا گزوک مہگولوک جوت۔ آوارہ۔
- زولا : (زؤل-لا) ہراب، لگانڈو، کارے مہ زولا یگ : ہراب بیگ، اڈگ۔
- زولہ : (زؤل-لہ) روچ مہ لہ : لہ سندھی گالے، لہن، لہن دیو : بنان ایرکیت مہ روچ آسانی مہ رولہ چمنی انگریز زولہ۔
- روم : (زؤل-م) چہرناپگ مہ چیرکرت یاساہین مہ پٹ۔ (زحار، روم، اسپ) ۲۔ ماں اٹلی شہرے۔
- رومال : (زؤل-م-اں) کانیں گد مہ جوڑ کر تگیں گدے کہ پدیم مہ پھک کنگ کیتنگ مہ کنگ بیت، دسحال۔ اگاں آ
- مزین بیت گڑا سر مہ بند انتے۔
- زومست : (زؤل-م-ش-ت) پس، گوک یا امشترکہ دار تگیں کاہاں پدے گلاٹ کنت مہ پدے جارا بیت مہ فی پدے ایراش بارت،
- گلاٹ۔
- زوستی : (زؤل-م-ش-ت-نی) سگندان مہ بھرے۔
- رومی : (زؤل-م-نی) جلال الدین رومی (۶۰۳-۷۶۲ھ / ۱۲۰۴-۱۲۴۳) : پارسی مہ پاکبازیں پچہ کار۔ بلخ
- (ایران) مہ پیداک بوتگ۔ ایشی مہ لچھانی دپیر مہ مشوی مہ باز مہ شورانت (بچاربت) *
- زون : (زؤل) کشار مہ زونگ مہ وھد، گلہ زون : مارچ، اپریل مہ مینج زون : ستمبر مہ مینج مہ

جلال الدین رومی

- رونی : (زؤل-ن-نی) کشار مہ کونگ مہ گورہ انت، پہ زونگ مہ جریہ انت۔
- روہانو : (زؤل-ہا-ن-و) کور کہ دتی کرتے بانڈم مہ زمین مہ وارت آئی مہ کرائی پچانی ہنڈال کور مہ کرتے زاہر بنت ایشی مہ
- روہانو مہ خوش انت۔ کور مہ روہانو مہ کونگ : بنان دتی کرتے زمین مہ وارتگ اسے جاگہ مہ اسے رنگیں مہ کپ انت۔
- ۲۔ گلے مہ نام انت۔
- روہنا : (زؤل-ہ-نا) روژنا، کھن مہ پچیں جاگہ کہ روژنا انت۔ روژنا روہنہ، روہنہ
- مہ دل مہ روہنا مہ سن مہ گشتہ روچ مہ تھاری مہ (عطا شاد) *
- روژنا : (زؤل-ہ-نا) بچار مہ روہنا *
- رۂ : (رؤل-راہ) راہ، راہ مہ رہبند۔
- رھاڈگ : (رؤل-ڈگ) یلہ، چہ یک چیزے مہ گیشگ۔ رھاڈگ بوگ : پچ بوگ، لگشگ، روانگ بوگ۔
- رہبیر : (رؤل-ہ-ہر) پیشوک، سدوک
- رہبیر : (رؤل-ہر) راہ مہ بوک : بنان روک۔
- رہبیر : (رؤل-ہر) ارواھ مہ بروک، دلبر، جوانیں جنک، شتر زونگ۔

رَهِبِنْدَ: (رَهْ-بَنْدَ) کارے و کنگ و راستین نمونگ، راہ و رَهِبِنْدَ-گرامر grammar

رَهیگر: (رَه - پَد) کشک، راه، پیدمُرند۔

رہت : (رفت) اشتراء سے دارہ جوڑ کر گیس جتا رہا ہے ۔

رہچار: (رُخ، چار) بچار "راہچار"

رَهْدَار: (رَهْدَ دَار) دود، ریبینگ، راستین و منقش انگلیس رهبند، کانود

رہدہ رہبر: (دفعہ - ڈزبر) راہ پتہ داروں۔ سرحد سوچ دیوں۔ رسول۔

رہتوں: (رہ-س ون) بچا رہا ہوں

ہک (رہو۔ کئی) بکار "رہکے"

رہنماگ : (رہنما کی ٹیگ) چھ ناڈراہی اور

دھبہ : (دھبہ گڑ) جبرئیل، راہ و گر وک ۔

رہگوز : (رتھ گوز) مساپر ، راہ و گوزوک

سید : (رہز گئے خ) راہ گجھو کہ براں راہ و پتہ

رہگیر : (رھ گ) ہیر زور دے ، ہیر زور لیں ۔ راہ پستیں ۔

رسول : (پڑھو) سید عالمی ایں ملک پڑھیں جاہ
 رُہم : (پڑھو) رُہم

رهن : (رهن)

رہنوار : (رُکھ و آواز) اولیٰ ایک پرستشیں آرام و نوکس روان کہ عملسون انت عواگال (اولیٰ)

بیت -

ری : (دی) ریگ و پرماگال انت۔ نران پری۔

ریا : (پڑھے) پلا مریدی - حاضر۔

ریارو : (رے-ا-رو) پڑھائی میں، ریاضی، علم و ادب

رس : (درے تے) رنگ دے سوانگال نران پو رس ۔

ریت: (ریتیٹ) ریتیگ ۽ یرمانگاں مڙاں ۾ ریت

ریسنگ : (پرسے-ٹیک) رُود و رُنگ۔

ریسنگ : (رہنمائی کے) چھ پتھر، پتھر

یک جاگہ و نام انت، دشتیاری و کوہ و نام انت۔ رینگ: نران جنگ پہ لٹ سکتا چوٹ پہ لٹ جنگ پہ چنگ یا زندنگ یا

دندان کنگ و هاترو

تریبہ : (رے پ + کار) رے پینوک، ہما کہ رے پیناب، کار گنت۔

لیمپینک: (رے۔ پے۔ گت) رُدیگ۔ بڈاگ

ریپنیول: (برے-پے۔ ٹوٹ)۔ بچار "ریسپکار"

بریتانج : (ریت - بناج) ریتا چک، ہمارا دیوان کہ مردم بلاپ و بیارت براں چہائی و درک دست بیتی بلاپ ہوت۔

رہنما چمک : (رقیث - تاج کُن) درمیان کا حصہ کہ لاپ و بارت - جلا ہے۔

ریشنگ : (رے ٹاگ) دڑمالے کہ کوپکے دے سرے ایرکنگ بیت۔

PPB, LWD: RETAGH : A Scarf, a garment worn over the shoulders

ریشٹھ : (رے ٹاٹھ) سُھر، سُھررنگ، صون۔

ریشج : (رے ج) اندیم، بٹنگ۔

ریشج : (رے ج) بریشج (ریشج) پرماننگال (جھلاڈ-آلاڈ-اُشتریا دگر دلوئے چوریتاچک ڈوریلان مان ریشج انت کہ ریشج دیگ ٹوشنگ بیت۔ آپ ریشج، شیرریشج، سرریشج، ایرریشج، تیرریشج، ہون ریشج، درریشج، ریشج ریشج۔

ریشجک : (رے ج ک) آپس، آرتیں یا کوشنگیں چیزے چہ رزان یا درپے وڈن کنگ یا تالان کنگ۔ بزاں ددر دیک یا ریشجک۔

ایرریشجک، پرریشجک، درریشجک، سرریشجک، ماں ریشجک۔ بڈریشجک : گیم و چنڈ کنگ و دریا و ریشجک۔ پل ریشجک :

ماہکانی و درچک و کہ برجنت۔ تاک ریشجک : درچک و تاکچنڈ و۔ قوم ریشجک : دکارو۔ سپر و ماہ و سیزدہ و ریشجک : لوگ و ریشجک : چہ حور و۔

ریشدگ : (رے د گ) مُھم، مُھر (گیشتر بہ بارگیں چیز ٹاگ بیت)

ریشڈ : (رے ڈ) بچار "ریشڈ"

ریشڈر : (رے ڈر) گڈ و بارگیں ذراہیں مُسٹر۔

ریشز : (رے ز) ساد، مُھکم و مُھمیں ساد۔ جولاہیگ و ذراہیں ساد کہ دوئیں سرے گوں کارگ و آنت و میناچی گوں بن بندہ دار و ہنج انت کہ ہرچنت کہ گویاں کنت ہے ساد و سُست کنان کنت۔ ریشز مُھر : بزاں ملگور ریشزگ و پماننگال بزاں پریشز ریشزک : (رے ز ک) درچکے سولے۔

ریشزک : (رے ز ک) کسان تاکیں سولے۔

ریشزگ : (رے ز گ) سترگ دار و، ہڈ و، ساد و، ریشگ و۔ سہ اگاں ریشگ ریزانت ماں دیرینیں چاتاں پ گڑا کینگ چہ مرادانی دلاں کینز انت۔ رد، بیکر، پلاں چیز دیر چوریشزگ و ایرانت۔

ریشزم : (رے زم) زمینز۔

ریشس : (رے س) مینگ ۲۔ تاب کہ ساد و مان انت ۳۔ ریشس کہ مردم و گپت کہ زگ ترند میت و کتا بیت۔

ریشس : (رے س) ریشگ و پماننگال بزاں پریشس، بریشس۔

ریشائینگ : (رے ش س اے ن گ) دگرے و پرمایگ کہ چیزے و بریشس بیت

ریشک : (رے س ک) بارگیں مُندرک و زاتے چو کہ کنت گود انت۔

ریشک : (رے س ک) بریشک ماد یا چیتک و تاب دیگ و دنگ۔

ریشک : (رے س س گ) چچنگ، چیدگ۔

ریشتوک : (رے ش س و ک) کاسے کہ پر مشک و پٹانی دیرکنگ کار مرد بیت، شوٹکے، پوست و گھین انت ریشتوک پرکن انت و کُلی کن انت شے روچے یا دوشپ و دوروچ و زند مشک یا ہینزک و پٹان دیرکنت۔ ہمار مان کہ سیدان چہ بُن و دیرکنت ہود پاک، پٹ پاک

ریشینگ : (رے ش س ن گ) ریشینگ، چیلینگ، چیلینگ۔

ریشس : (رے ش س) مردم و جان و یک جگہ پا کیت در دکنت آئی و تدریم و ہون بیت ریشس بیت، ٹپ، ۲۔ بیزار

ریشس : (رے ش س) چو گو شدم و بگر گتانی سر و زوگ و مود بزاں دیم و پٹ۔

ریشال : (رے شال) ماہیگ و شانوک کہ دریا و سر و چرپ کنت۔

ریشکند : (رے ش ک ن ڈ) شکان، کلاگ، رموز، تزن، پیگور۔

- یا دلائی، ریتینگ ایت۔
- ریوند : (رے۔ وُن ڈ) درمانے۔
- ریہان : (رے۔ حان) نازبو، بلوچی دپترانی سراوشتانیں مڑوے کہ پر نوابیں ریہان، محشورانت۔
- ریہان قوم : (رے۔ هان۔ ٹ وٹم) نازبو و قوم، درمانے۔
- ریکوٹ : (ری۔ ھوٹ) مڑگے۔
- رینگ : (ری۔ ی گن) سورگ کنگ، لاکھوچ کنگ، دست لاک کنگ، گیت کنگ، ذرا نجگ کنگ۔
- ریتیناٹینگ : (ری۔ ی۔ ن۔ ن۔ ا۔ عے ی گن) انچوش کنگ کہ کسے دگرے، بے ریتین ایت۔
- ریتینگ : (ری۔ ی۔ ی گن) انچوش کنگ کہ کسے بے ریت، گیت پر مایگ۔ ٹرینگ۔

ز

بلوچی ۽ دوازدھمی آب

ز : (زرا) جن ٽڙڪا ۽ لیب ۽ یک ٿولی یے پشت ۽ اوشت ایت ۽ دومی ترایت وهدے ”زا“ گش ایت
بزال لیب ٻڙیج بوت. بلکیس لے گال ٻہ ”زاه“ ۽ زیرگ بیتگ کہ ٻہ بلوچاں ہدی گیتے، کہ لے لیب

زا پراں

هم ٻہ رنگ ۽ بزلاں جنگ ۽ رنگ ۽ ٻڙیج بیت۔

زابل : (زابل ن) سیستان (بلوچستان) ۽ مزراں شهر۔

زا پراں : (زا پراں) جوانیں ٻچک کہ آئی ۽ بوباز جوان ۽ رنگ سکت زرد بیت (تازی زعفران) (پچاربت)

زات : (زات) نمونہ، راست، بہت، رد، سندھو سال (۱۲) ”زایک“ ۽ گوست ”آزات، زانگ“

زاتن : (زاتن) پیداک بیگ، زایک ”زیک ۽ زاتن“۔ پا : زادن۔ پھر : (زاتن)

زادگ : (زادگ) ٻہ ٻیچے ۽ زانگیں، زانگیں چیزاک، ”حرام زادگ“، ”حلال زادگ“، ”کیھر زادگ“، ”دور زادگ“،

بلوچانی سکتے ۽ نام انت۔

زار : (زار) مونک، غریوگ، زار جنگ بزلاں بازگندہ غریوگ، گوات، مھاگوات کہ مردم ھیمہ ۽ پربت۔

بتل، زار ٻہ سرمہ مردیناں پاگ ٻہ رنگ انت جنیناں۔ PPB,LWD; ZARIH: Lamentation

زاری : (زاری) پریات ۽ غریوگ، پریات ۽ زاری۔ سکتیں غریوگ، سکتیں پریات، سکتیں دسہندی

● **زاگ :** (زَاگ) جوحان ء زاگ کنگ۔ جوحان ء مُشت ء موش ء تیار کنگ۔ زمم ء سچ ء زاگ کنگ۔

زاگلیں جم۔ زرد چک۔

● **زاگل :** (زَاگُل) زاگ رنگیں، زاگلیں یا زرد چکیں چم۔

● **زال :** (زَال) جنین، جنین آدم، جن۔

● **زالبول :** (زَال) جنین آدم، جنین۔

● **زالم :** (زَالِم) بدیں زوراک، ردیں زوراک (تازی : ظالم)

● **زاللی :** (زَالِی) ہمارم (مردین) کہ ورنائنت زال گرگ ء سندن ء انت۔ زال داروک

● **زاللیک :** (زَالِیَک) بچار : ”زالی“

● **زامات :** (زَامَات) گوہار یا جکت ء لوگ واجہ پاک ہمارم کہ نوکی پہ مے کا دگی منگ بوگ۔ زامات

کنگ، زامات بوگ۔ زاماس طب : زوما (انول مہم) زاما۔ پا : داماد، پھ : زامات، دامات۔

زامر

● **زاماس :** (زَامَاش) بچار ”زامات“ بلوچی ء چیزے گالوار ء ”ت“ ء ”س“ گوشس انت۔

● **زامر :** (زَامَر) درمانکھے ۲۔ ہما آسک کہ آئی ء کانت ذراج ء شاہ شاہ انت صپاشی گورانڈ

(بارہ سنگھا اردو) (بچار مہم)

● **زامران :** (زَامِرَان) بلوچستان ء جاگھے۔

● **زان :** (زَان) ران : چہ کوٹداں بُرز ء بھر ۲۔ زانگ ء پرماتکال بزاں ”بزآن“۔

● **زاناک :** (زَانَاک) ہما چیز کہ گول گندگ ء پتجارگ ء زانگ بیت۔ ”زانوک“ بزانت ء ہم زیرگ بیت۔

● **زانان :** (زَانَان) بزاں ”من زانان“ (گپت جنو کے گوشس ایت) ۲۔ مے ”زانان“ ء گال مان گپت ء

دگر رتھے ء ہم کار مرد بیت کہ دومی مردم ء نزانکاری ء منینگ ء جھد کنگ بہ بیت۔ اک : ”راے

زانال پلانی انت ؟“ بزاں تو ر دے اے پلانی نر انت۔

● **زانت :** (زَانَت) چہ ”زانگ“ آزان، آزان انت۔ زانگ ء چند، زانت ء سہا۔ دگر گالانی رند ء

کمیت و وقتی پیسری گال و زانتکاری و متین ایت، اک، زبان زانت، مک زانت، مبر زانت
کار زانت، بے زانت۔

زانتکار : (زان + ک + از) زانویں مردم، سحیک، ماهر، مالوم، مالومداریں مردم۔

زانتکاری : (زان + ک + ارنی) زانگ و کار، سحیک، زبری، بلدی۔

زانسر : (زان + س + ز) چه کونڈاں بُرز و بھر، سوزان، ران۔

زانگ : (زان + گ) مالوم بُوگ، چه چیزے و زانتکار بُوگ، اگل (عقل) "علم" سہی بیک، ساکپ، تچاہ آرگ

دُرس کنگ، جاہ آرگ، دربرگ، سوہو بیک، سنا کنگ Knowledge - پا: دانستن، پھر

دانستن، طب بون

زانگشود : (زان + گ + ش + وژ) زانگ و شودگ۔ زانگشود کنگ: کسے و انجوش کنگ کہ آونی پیسری زانت و سستاء بشوش ایت۔

Brainwashing 1962

زانوگر : (زان + وگر) ہما مردم کہ باز زانت، مشیار، زانتکار، بلد۔

زاه : (زا + ہ) بد و رد، گندگیں بے سلیکیں بد۔

زاهر : (زا + ہ) پدرا، درا، سغرا، ہما کہ گندگ بیت، ہما کہ چیرن زانت (تازی: ظاہر)

زاهگ : (زا + ہ + گ) "زایگ" دولت یا رستری و چت پیدا کنگ۔

زاهی : (زا + ہ + ی) ہما کہ گون زاه و سیا دی کنت۔ زاه و یوک، زاه مژدار۔

زایگ : (زا + ی + گ) بچار "زاهگ"

زب : (زب + ہ) چه دار و جوڑ کزگیں مردکار (عربی زب)

زباد : (زب + اذ) و شیں بویے

زبادبو : (زب + اذ + ب + و) ہما کہ زباد و بویے کنت۔

زباددان : (زب + اذ + دان) چہ مخرو و جوڑ کزگیں کسانیں حکہ بے کہ گور و کنگ بیت۔

زبادمال : (زب + اذ + م + ان) ہما کہ زباد مال ایت، دوستار، دوست۔ *

زبار : (زب + اژ) ریک ہواریں ہاک، نرین سینگ و ریک۔

زبارستگ : (زب + ایش + ت + گ) ہما کہ کہ آئی و زمین زبار ایت۔

زبان : (زب + ان) بیک، بزر، کول (بچاربت تاکدیم ۴۹۰)

زبانپول : (زب + ان + پ + و) ہما مردم کہ زبانی بُندر و بیحانی شوہاز و گرد ایت۔

زبانزانت : (زب + ان + زان + ش) زبان زانوگر، زبان زانویں مردم، زبان کوتاس۔ linguist

زبانک : (زب + ان + ک) یا زب + ان + ک، زبانک ویک، بیک و چه دپ و کشک و یکے و سوکلو دیک۔ آس و زبانک ویک۔

- زبان کشت : (زَبَّ اَن بَک تَش) هاشاکنوک ، دپ کشتوک .
- زبائنگ : (زَبَّ اَن گُ) ننگار ، حماسرکه آئی ء کیر ء مان گلو شس انت .
- زبائنگ : (زَبَّ اَن گُ) آس ء دراجیں بُرائنز ، زبائنگ دیگ : آس ء بُرائنزانی بُرز روگ ء سکت شہار گرگ .
- زبانی : (زَبَّ اَن ی) سر زبانی ، ہماکہ پہ دل یات کنگ بیت ء کُشک بیت ء نبیتگ مر بیت .
- زبیر : (زَبَّ ز) جَوان ، شَر ، بَلَد ، زانتکار ، ڈولدار . Good, fine, nice. ۲. کھل ء کُتر با (زبراں بندگ یا ماں بندگ)
- گورگند ، گورموش . زبر دیگ ء روگ یا آئیگ (زَبَر ک رس - ۱ : ZBAR : تاختن ، روان شدن یست)
- زبر : (زَبَّ ز) سپر ، سز مبر . نشانی کہ آبانی سر بُر ء انت ۲ . زبردست : زوراک .
- زبر : (زَبَّ ز) شَرند ، دبر ، گزگز ، ہماکہ شَرند ء دبر انت ، لہم ء نرم نہ انت .

مردم و زبان

- زبر : (زَبَّ ز) زبرگ ء پرمائنگال بزیاں بہ زبر .
- زبرجل : (زَبَّ ز - ج ن ن) ٹھکم - ٹھمر - ہماکہ جلے بہ بیت .
- زبردست : (زَبَّ ز + دشت) زوراک
- زبردستی : (زَبَّ ز + دشت نی) پہ زورکارے ء کنگ یا کٹائیگ .
- زبرگ : (زَبَّ ز - گ) کُترگ ، پہ بے پروائی جُنگ یا ٹپگ ، گزئیگ .
- زبگ : (زَبَّ گ) زپتیں کلونٹ کہ دینگانہ رس ایگ .
- زبھر : (زَبَّ ہ ز) بے بھر ، بے نیب ، بے مراد .
- زپ : (زَبَّ پ) زپگ ء پرمائنگال بزیاں بہ زپ . ہلکاپ کشت
- زپت : (زَبَّ پ) بے تاہ بے دپ ء کُشک کنوک ، بیڈام یا کلونٹ کہ زپگ ء گڈ انت گڈ تاہ زپت
- انت . سبز ، مارگ ، پوپل ء شپسک ء تام زپت انت .

- زنگ : (زنگ پگ) سادے یا دگر چیزے ء کتیس شیک ء وقتی نیک ء شریک شنگ زنگ، شریک۔
- زنگ : (زنگ) بنگار گال "زنگ" ء گوشت گال بزاں پہ زور کچ گینگ یا بنگ۔
- زرد : (زرد) مینگ ء ہماکار بوج کہ آئی ء زور پردیک ء تیر شریک ایت۔ (بچار جت)
- زرد : (زرد) کینگ، کست۔
- زردگ : (زردگ) ہماکہ ٹپٹے وارنگ۔ پتی ٹوری، زیم، تہ ٹپ، آزگ۔
- زردی : (زردی) ہماکہ زرد کنت، کینگ، کستی، آسدی
- زرد : (زرد) غوات گپتگیں، غوات ء سسوم کہ سادار ء گوشت ء بگپت، پاد اٹکگیں، کپ اٹکگیں،
- زرد چوڑک ء۔ زرد لاپ : مزن لاپ
- زردگ : (زردگ) غوات گرگ، کپک، لاپ ء مزن بیگ، لاپ ء غوات گرگ، شریک، پزور بیگ۔
- زرد لاپ : (زرد + لاپ) مزن لاپ۔

مینگ ء زرد

- زردی : (زردی) مزن لاپ، مزن زرد۔
- زر : (زر) "زرگ" ء پرمانگال "پرز" ۲۔ زرد ء سبگال اک : زر پت بزاں زرد پت، زرچ، زر دیمب۔
- زر : (زر) تیاب ء چپ بزاں دریا ء دور۔ زر ء روگ : بزاں ماہیک ء گشگ ء روگ، زرچ، تیاب کنگ : عزمت کنگ۔
- زر : (زر) کھدار ۲۔ چار آنا، زرسر : بزاں یک زرے (چار آنا) ء خرائی ء سنگ ۲۔ نگرہ ۳۔ مال
- زراب : (زراب) گرمی، تاپ، گرمائش۔
- زراتون : (زراتون) جنینی نامے۔
- زراتون : (زراتون) جنینی نامے۔

● **زراگ :** (زراگ) آپنی منگے کہ کسان جو ٹھہرا انت۔ (بلکس ہمے کرم انت کہ پہ ہولن جنگ کارموبیت)

● **ززان :** (ززان) نامے ۲۔ زڑے باز۔

● **ززاں گل :** (ززان - گن) جنبی نامے۔

● **زراہ :** (زراہ) پارسیء دریا ء گوش انت۔

● **زربار :** (زڑ - ب اڑ) چہ زڑے بار۔ زڑے بار۔

● **زربار :** (زڑ - ب اڑ) زرد نیلگ۔ زردنگ، جنوب۔

● **زربانو :** (زڑ - ب اڑ) جنبی نامے۔

● **زربہر :** (زڑ - ب اڑ) زرد بہر ہما ڈرچک یا کچ کہ آئی ء بر زرد انت۔ ۳۔ زڑ بروک۔

● **زربیک :** (زڑ - ب اڑ) نیلگ ء رسگ ء پھتہ بیگ، ڈرچک ء تاک ء رسگ ء ڈوڈ بیگ، تیجک یا

کینگ ء رسگ ہزاں کچک، دارم "زربیت" ہزاں کارمرد کرز ایت۔ "پلائی اے چش ء بچاراگال

ایشی اے شاہ ء وار زربانگ گھڑا من پہ نگار ء بزلن ے۔

● **زربیرمان :** (زڑ - پ زیم اٹ) پہ پال دیم دانگیں ہما زرائی ہرمان کہ یک تپالے ء برے ایش ء دگر

تپالے ء برس ایت۔ Money order

● **زربیل :** (زڑ - پ اڑ) زرد پیل، زرد پیل کا سہ کہ بھار ء زرد ایت۔

● **زربیلک :** (زڑ - پ اڑ) ہما بیلک کہ زڑے مان کن انت۔

● **زرت :** (زڑ - ت) زورگ یا زیرگ ء گوست

● **زرت :** (زڑ - ت) زرت : جواہری Maize

● **زرت :** (زڑ - ت) بچار "زرت"

● **زرتاک :** (زڑ - ت اک) سرکاری زری تاک کہ پہ تلاء ء نگرہ ء زرائی جاگ ء کارمرد بنت۔

"Bank note" "اسکناس"

● **زرتنگ :** (زڑ - ت گ) زورگ ء دیر گوست۔

● **زرتو :** (زڑ - ت و) دوچے ء نام انت۔

● **زرت ء زور :** (زڑ - ت و) زور۔ بھار زور۔

● **زرجنگ :** (زڑ + ج گ) مان زرد ء دریائی جنگ۔

● **زرجک :** (زڑ - ج ک) زرد چک ہزاں زرد رنگ۔

● **زرجہ :** (زڑ - ج ہ) بچار "بچار" زرجک۔

● **زرد :** (زڑ - د) الگدار ء رنگ زرد چو الگدار ء، زرد چو دس ء، زرد چو زاپران ء، زرد چو گول ء

● زرشان: (زرش ان) زرشانگ، پتے و سرء زر ریچک، زر پترچک: زرشان کنگ۔

● زرشاہ: (زرش۔ا۔ہ) باج۔مونت۔دہ یک۔ہما زر کہ سرکار آیاں مال و سرء گپت۔ زرشاہ

دیگ۔ہزاں یک نزدیری سرکارے و دگر زور اکثریں سرکارے و باج و زر دیگ Royal Tax

● زُرک: (زُرک) زُران یا زراتون و نیم نام۔

● زُرک: (دزُرک) زُران یا زراتون و نیم نام۔

● زُرکار: (زُرک از) ہماگد یا کاگد یا پوست کہ گون نگره یا تلاء و دوچک بیتگ۔

● زُرکاگد: (زُرک اک ذ) ہندی، پوسٹل آرڈر یا چک کہ چو زرتاک نہیگ دیگ بیت بے

اسے چو کہ زرتاک و سرکاری من انگیں زرتاک و نہ بیت۔ پہ ”پوسٹل آرڈر“ و ”تپالی زُرکاگد“
“Cheque“، ”زرجامی زُرکاگد“، ”ہندی“، ”پاری زُرکاگد“

● زُرکنات: (زُرک۔ن کن) زُرگور، زُر پرت، زُر و دامن ہزاں کنارہ۔

● زُرگ: (زُرگ) کسے و یات و بے تاجیر بوگ و دشتیں بو و شنگ بوگ، کل و زرگ۔ زرگ۔ زر بیگ۔

● زُرگور: (زُر۔گ تر) تلاء کار، زُرگورک۔

● زُرگل: (زُر۔گ ن) زردگل زُرین گل ہزاں زردیں گل و پت، جنینی نامے

● زُرگواپ: (زُر۔گ واپ) ہما کہ گون نگره و گوچک

● زُرگوات: (زُر۔گ واث) گواتے چو کتب و روبرکت و کیت۔

● زُرگور: (زُرگ وُر) زردگور: ”زُرچک یا دزُرچک“ مَرگے کہ کشار و سک وارت۔

● زُرگور: (زُرگ وُر) زُر و نیمگ: زُرکینک۔

● زُرل: (زُر۔ل ن) جنینی نامے۔

● زُرلوٹ: (زُر۔ل وٹ) بِل (Bill) ہمانا گپتگیں نبشتگ کہ آئی و تء پہ کسے و ناک و زُرگیں

چیز و گرتگیں کار و دیم و زر نبشتگ و لوٹگ بنت۔

● زُرلوٹا: (زُر۔ل و۔ٹ ا) ”زُرلوٹ“ ہزاں بِل

● زُرمب: (زُر۔م ب) زندیں بالی گوٹارے کہ کورانت، گوش انت کہ اے لوٹک مردم و کہ تیج جنت گڑا

روت کبرستان و بندایت کہ سہ مردم و جنازہ کیت ۲۔کور، تھار (بچاربت تاکدیم ۴۹۵)

● زرمبار: (زُر۔م ب از) ہزانہ (Treasury)

● زرمبار: (زُر۔م از) یک مارے کہ رنگ و زُر دانت

● زرمبش: (زُر۔م ب شش) بچار ”زرمبشت“ *

● زرمبشت: (زُر۔م ب شش) چیزے و گرن دوکیں توار یا جکسگ و گرن دگ و توار

- زرمشت : (زَرْمَشْت) نگرہ دستک، سگار بزاں زرم
- زرنار : (زَرْنَار) چوڑے یا زردار پھل ۲۔ جنینی نامے۔
- زرنہشت : (زَرْنَهَشْت) گون زرنہ نشتگیں، زرنہشتیں شار، بزاں سیم کاریں شار *
- زرنہشت : (زَرْنَهَشْت) بچار "زرمہشت"
- زرننگ : (زَرْنَنگ) محکم، مزبوت، نکڑا، زورمند
- زرو : (زَرُو) جنینی نامے
- زروک : (زَرُوک) ہمارے دیات کے زرایت ۲۔ دشتیں لوتالان کنوک *
- زره : (زَرِه) آسین و حول پوش
- زرهبر : (زَرِه + بَر) بزاں آسین و "حول پوش" و "بر" بزاں بروک (بروک)، زرم، سگار
- زره بند : (زَرِه + بَنْد) ہماروم کہ پہ جنگ و آسینیں حول و پوشش کے غور و انت۔

زری

زرمب

- زره پوش : (زَرِه + پُوش) زره بند ۲۔ اے پہ ہاجگی بارکش ہم کار مرد بوت کنت کہ حول پوش انت کہ لشکری
- آئی و سوار بنت و جنگ و پڑ و روانت۔ چوایشاں باز و ٹوپ یا تیر شنز ہم منڈانگ۔
- زری : (زَرِي) تلاء رنگیں بندیک یا نگرہ رنگیں بندیک یا چو مہیشی و جوڑ گرہیں پیت۔
- زری : (زَرِي) ہمارے گون زرد و سیاہی کنت اک : زری نوہ ۲۔ داں دتی دس و، ازگیش اک : "من زری
- بر سوچ گرت بلے سر پند بوت"
- زری : (زَرِي) زردار ۲۔ نگر می ۳۔ دست و یک ننگے زرائی بانگ۔ (بچاربت)
- زریات : (زَرِيَات) بن و بیہد، کٹھ دان، ذات "ذات و زریات"
- زرننگ : (زَرْنَنگ) وٹ پہ کسے و زرگ و بلے تاہیریک یا دگہ کسے و زرننگ ۲۔ گون و تیشیں ہواں
- کل و زرننگ بزاں و شبو کنگ۔ ایشی و دگ و زرننگ "ہم گوش انت۔ کسے و اچو کنگ کہ بہ زرایت۔
- زک : (زَك) زبگ بزاں سکت زپت، زکیں کھونٹ : ہمار کھونٹ کہ دنیا کا آئی و نہ و شیر کنی نہ
- کپنگ، باز جاگہ و "دزک" ہمار پک و گوش انت کہ مزن انت و کھونٹی و رس انگ بلے دنیا کا

رنگ نہ انت۔

زک : (زک ک) چہ شیک پوست ء جوڑ کھینچیں روغن دان یا بینگ دان۔

زک : (زک ک) چہ ”زنگ“، زنگ ء توار بزاں ہما توار کہ گٹ ء تہ ء بند بیت ء پہ در آیک ء زور جنت بے در آتک نہ کنت۔

زکات : (زک ات) مسلمان ء نیکراہ ء پرمان ء صریک مالدار سے ء مال ء چلی بھر کہ پہ خدا ء نام ء دیگ ء گیشینگ بیت، پاکونڈ۔
PPB, LWD; ZAGHATH: Alms ZAGHATH WAR: Dependent on alms.

زکت : (زک کت) بدیں جبر۔ زاہ ء زکت۔

زکت : (زک کت) زور، توانائی، ہائی، نزدیں زور۔

زکڑک : (زک ک زک) نز کڑک، زکڑک بزاں وت ء نز چنگ۔

زکک : (زک ک ک) ہما توار کہ چہ گٹ ء در آتک مکنت یا گٹ گیریں توار کہ بے ہزانت انت، گٹ گیریں توار ء کشک۔

زگر : (زگ ز) تازگ دشتگیں شیر، تاجک یا تاجگیں شیر ۲۔ پھکیں، بے کچہ (Pure، خالص) زگریں زمستان، زگریں نیم روج یا زگریں روج ء سر، زگریں حون، زگریں آپ۔

زگر : (زگ ز) یات، زندہ پر زند نام گزگ، زگر کنگ، خدا ء نام ء زندہ پر زند گزگ۔

زگرد : (زگ زڈ) دنگ، دوش ء ذراہ، چار شانگ، پہ کار ء سوار۔

زگرہانہ : (زگ ز + ہانہ) زگریانی زگر کنگ ء جاگ۔

زگری : (زگ ری) بلوچانی نیکراہے کہ آیانی مستریں رہند زگر کنگ انت۔ ایشانی مستریں زیار تجاہ

”کوہ سمراد“ انت کہ کچہ انت۔ ایشانی زگر پہ جوگان بیت پہ زمیر زگر کن انت کہ ابید چہ چیز کے ء سر جمیں گال بلوچی انت کو تواہ ء سکت باز انت ء دگہ کچہ۔ پسنی، غوادر، سر، کپتر، اور مارہ ء کراچی ء بندوک انت۔

زلب : (ز ل پ) چوٹیل، سر ء حش ء ہما مید کہ انار کافی سر ء چوٹ بنت۔

زلی : (ز ل پی) ہما کڑی ماں کڑی ایں آسن کہ دروازگ ء تاک ء میہ انت کہ سر بُری چانٹ ء ماوگ ء اڑینگ بیت۔

زنگ : (ز ل ک) ”زیا“ یا ”زلیا“ ء نیم نام۔

زنگ : (ز ل ک) نہ رنگیں کونٹ

زُل : (ز ل ل) تماوان، تادانی، چروش (تازی، ضرر) ذول ورگ، دیگ، رگ

زلم : (ز ل م) بد زور کی۔ گیشی *

زلمان : (ز ل م اں) بیوس۔ آجز *

زُلوَر : (زَلْ دُور) بچار : ”زُلیر“

زُلی : (زِلِ نِی) جینی نامے ، زیاء نیم نا۔

زُلیا : (زِلِ نِی) بلوچی جینی نامے ۔

زُلیر : (زِلِ نِی) گوش آنت کا مے کہ گول ایشی ء گد رُج آنت کہ سکت زرد بیت ۔ باز مردم گوش آبت کہ اے مے ”الگدار“ آنت ، دگر مردم گوش آنت کہ ”زعفران“ آنت ، زُلوَر ، زُرد ء زُلیر یا کہ زُرد ء زُلوَر (پارسی : زریر) (اوستائی : زسیری) دثیری) بکیں ہم بلوچی ”زمریگ“ ء گال چر ہمیشی ء دُر اٹنگ کہ مھا لچہ یا زمر کہ پے کسے ء یات ء گوشگ بیت کہ ایشی ء گول گم ء سیادی است ء گم مردم ء زُرد کنت ۔

زُلینک : (زِلِ نِی) نرشت ، شیر یادگہ آپسینکیں چیزے ء گیشتر آپ مان کنگ ء کتے رنگ ء سٹے بدل کنگ بزاں مے بدل کنگیں چیز ء زُلینک گوش آنت ۔

زُماندار : (زَمَّ اَن دَار) مانزمان (ضامن) ۲۔ محتاک یار دتاک ء مدیر مسئول ۔ سربرہ پہ حاسین مدتے ء دوزگ ۔
زُمانگ : (زَمَّ اَن گ) ”دُنا ، زمانہ ، امروز ۳۔ وحدہ ، دُور ء بارگیک ۔

زُمت : (زَمَّ بَ ب) زُمت : زندیں دپار ، دان یادگہ انجیں چیزے ء مُشت کنگ ء زُریگ ء گوش آنت ۔ زُمت ء مزین مُشت ء پترے ۔ ۲۔ پہ سوب یک چیزے ء زُسگ ، دل ء تب ء زُرتگیں بھرہ زمباں بھاراں کرے ۔
زُمبار : (زُمتَب اَر) بچار ”زُمتبال“

زُمتبال : (زُمتَب اَن) مزن سولے تاک سٹے چو گیشتر ء آنت ، جلا بے کہ لاپ ء بارت ایشی ء مُعتدال ء پہ جلاب ء دُر آنت ۔

زُمتبک : (زُمتَب ک) ملے کہ پہ گدریں ء الاج ء کار مرد بیت ۔

زُمتبل : (زُمتَب ن) مزین دُو مردی دار ء تھاری کہ آئی ء سر ء گیل ایرکن آنت ء بان ء بندگ ء کار مرد کن آنت ۔ کسر کند ء مزین شہیم ء سرے پکے کار ء کار مرد بیت ۔ ۲۔ ترندجی مُتقی ، ترندیں مَوَنزک ۔

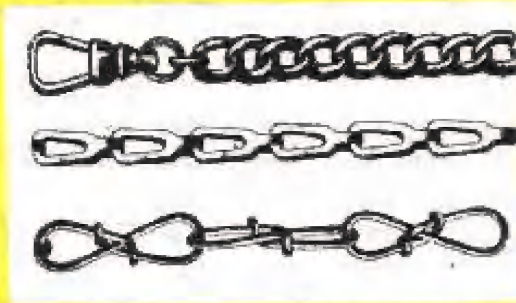
زُمتبلگ : (زُمتَب ل گ) آپ ء زُمتبگ بزاں پہ دست یا کاشیگ ء دزان جُنگ ء مُشک ء پتر کنگ ۔
اے رنگ ء مُشک ء جندم آپ ء ستہ ء آنت (کُور ء یا جُور ء)

زُمتبیل : (زُمتَب نِی) مزین پُلیک یا کہ مزین چلی ۔

زُمترد : (زُمت رُود) گراں بھائیں سینگے کہ رنگ سٹے سبز ات چکہ پیروزہ ء بٹے بھلے باز ات ۔ پیروزہ ایشی ء کم بھائیں زاتے ۔ (Emerald)

زُمریل : (زُمت رِی ل ل) کڑی پہ کڑی ایں سیم یا آس ، پہ بندیک بستگیں زُمریل کیجہ ء بند ء زُمریل
نُصیر ء زُمریل ۔ (بچار بُت تاکدیم ۴۹)

- زِمستان : (زِم شِش تِ اَن) سارقی ءِ موتم ، ٹوھر ءِ وحد ، سال ءِ مہما بھر کہ سارقی بیت ۔
- زمیک : (زِم ی کِث) گھادر ءِ دیچی زر ءِ جاگھے کہ اتوں آپ ءِ تہ ءِ انت ۞
- زمین : (زِم ی نِث) ہمیشی ءِ سر ءِ کہ دیا انت ۔ اے مئے دنیا ۔ زمین بیگ : بیگواہ بیگ ، تمپ بیگ ، تباہ بیگ ۔
- زمین ٹومب : (زِم ی نِث + ٹِ ڈِ مِث) گٹینگ ۔ ہر چیزے کہ چہ زمین ءِ ٹومب ایت ءِ دُر کیت ۔
- زمین جُمت : (زِم ی نِث + جِ مِث) زمین چنڈ ، زلزلہ ، زمین کہ دُرہ ایت
- زمیندار : (زِم ی نِث + دِ اَر) مہامردم کہ زمین ءِ حسبت ۔
- زمین چنڈ : (زِم ی نِث + چِ نِ ڈِ) بچار ”زمین جُمت“
- زمین زور : (زِم ی نِث + زِ وَر) گٹینگ ، کٹومبو ، کٹونبو ۔
- زمین کان : (زِم ی نِث کِ اَن) دشتیاری ءِ جاگھے ءِ نا ایت ۔

زمینل

- زِن : (زِن) جنین
- زنا : (زِن اِ) گوں اپنیں جینے یا مردینے ءِ دپت ءِ واب کنگ کہ گوں آئی ءِ سیر نہ بوتنگ
- زَنار : (زِن - نِ اَر) بچار ”زَنگ“
- زَنال : (زِن - نِ اَن) بچار ”زَنگ“
- زنب : (زِن بِث) بچار ”زِمب“
- زنبک : (زِن بِ کِث) بچار ”زِمبک“
- زنبِل : (زِن بِ لِث) بچار ”زِمبِل“
- زنبِلگ : (زِن بِ لِ گِث) بچار ”زِمبِلگ“
- زنبیل : (زِن بِ ی نِث) بچار ”زِمبیل“
- زِنجک : (زِن چِ کِث) جیگ

- زند: (زَنَ دَ) زندمانی، مرگ، چپ، ساه، سمداری ۲۔ زور، زکت، حاق
- زنداپ: (زَنَ دَ + آپ) ہما آپ کہ ہر کس کہ وارثے نہ میرایت، زند و آپ (آب حیات)
- زندان: (زَنَ دَان) بندی ہانوَ، کید، جیل۔
- زندگ: (زَنَ دَگ) ہما کہ نہ مریگ، ہما کہ ساهے مان انت۔ مرگ و چپ۔
- زندگانی: (زَنَ دَگ اِن ی) زندمانی
- زندگی: (زَنَ دَگ ی) زند
- زندمان: (زَنَ دَمَ اِن) ہما کہ زندگ انت۔
- زندمانی: (زَنَ دَمَ اِن ی) زندگانی
- زندہانی: (زَنَ دَ۔ ہات ی) زند و حیاتی و گونڈ
- زند: (زَنَ دَ) مزن۔ جون و پند۔
- زند چم: (زَنَ دَ + چَم) آلاڑی و زاتیں مہیگے ۲۔ ہما کہ چمے زند انت۔
- زند گردن: (زَنَ دَ + گَر دَن) مزن ہرگ۔ مزن گردن۔
- زند ہبر: (زَنَ دَ + ہَب ز) مزن ہبر۔
- زندیں: (زَنَ دَ ی) مزیں۔ جان و پڑیں۔ پندیں۔
- زندیں داز: (زَنَ دَ ی + دَاز) چنگو و رکشان و گور و کز و شھرے کہ چہ مرادک و جھل و چہ سسری کور و ہر زانت۔
- زَنَ زَرگ: (زَنَ زَرگ) پزہیر گریوگ، گیشتر کسانیں چکت گزیت و زَنَ زَرانیت، پاپچے چہ ناوری و درد و نروری و گزیت و نہ سسھڑایت۔ بلے زَنَ زَرگ و گریوگ آہستہ انت۔
- زَنَ زَرینگ: (زَنَ زَر یَن گ) اپخوش کنگ کہ کئے بہ زَنَ زَرانیت۔
- زَنک: (زَن ک) زایگ، زَنک و زاتیں۔ زَنک، بزاں نوک زانگیں دولت یا اولاک، زَنک گزگ یا زیرگ: بزاں زایگ و اومان بوگ۔ زَنک و بَر۔ زَنک و پس دولت یا زنجی یا زَنکیگیں دولت: بزاں زَنکیگ و زایگ انت۔ نہ زَنک: بزاں و حری و حد و گوسنگ و باید انت کہ و حری بکنت بلے چہ واری یا بے پاجنی و چوش نہ بیت۔ باز جاگ و ایشی و اے بزانیت و ہم زیر انت کہ و حدے کہ آبادی نہ بیت گزرا پس زَنک و زاتیں نہ کن انت کہ ایشی و سبب واری و بے آبادی انت کہ و حری نہ بنت۔
- زَنکرگ: (زَن کَرگ) بچارہ زَنکرگ
- زنجی: (زَن ک ی) زَنکیگ: ہما دولت کہ زَنکیگ و زایگ و انت بزاں اند نہ اند و زایت دپ و زَنک انت۔

زَنکِیَک : (زَن ک ی گ ت) بچار ”زَنکِی“

زَنگ : (زَن گ ت) آس ک آپ، نَب یا گوات لگ ایت چل بیت مے چل دَنگ گُوش ایت کہ رند دَ آس مَسا دین ایت ۲۰۔ شکایت : کہے
مے زَنگ مے جَنگ۔

زَنگ : (زَن گ ت) مَنج گُزگ، پے زور بُرگ، جَنگ مے آرگ۔

زَنگ بوج : (زَن گ + ب و ج) مہا چیز کہ گون آئی مے زَنگ پے آسانی دیر کیت۔

زَنکِی : (جہشی ۲ مہا چیز کہ زَنگال گیتنگ ۳۔ زَنگ جنوک : ہزاں شکایت کنوک۔

زَنگِیَسَر : (زَن گ ت ی س ر) مہیگے کہ لیٹ مے دُزمن ایت۔ پلائی تئی زَنگِیَسَر ایت : ہزاں تو پلائی مے گور مے سَر۔

زَن مُرید : (زَن + م ر ی ڈ) جَن مُرید

زَنوُک : (زَن و ک ت) پے زور مے گُروک، بُروک

زَنوُک : (زَن و ک ت) سُنٹ، دیم مے بھلی کُٹ (بھگیں بھر) (بچار بیت)

زَن ہاری : (زَن م ہ ا ر ی) پڑنی، مِیڈی (اچھے پس یا سِی پس)

ZUNNARI: Woolly, hairy (Sheep or Goats)

زَنوُک

زَو : (زَو ڈ) زمین مے چیر مے آپ مے چَگ۔ آپ مے زَو۔ چَگ۔

زَواک : (زَو واک ت) چہ ریش مے رچوکیں آپ کہ نہ حول ایت نہ ریم۔

زَوال : (زَو ا ل ت) برابر، گتال، حُرب، تاوان، بیران، (عربی : زوال)

زَوبک : (زَو ب ک ت) زیبک، پارہ، مَگرہ رَگیں آپ مے لِر زوکیں مادے۔

زَوُت : (زَو و ت ت) زیت : جلدی، وہ وہ، اشتہائی۔

زور : (زَو و ر ت) طاقت، زوراکی۔

زورار : (زَو و ر ا ر ت) مہاکہ پے زور آرگ بوتنگ

زوراک : (زَو و ر ا ک ت) زوردار، زبردست، بزرگ

زورالسری : (زَو و ر ا ل س ر ی ت) پے زور کارے مے کنگ

زوربر : (زَو و ر ب ر ت) مہاکہ چیز مے پے زور بہ بارت

زور بُرد : (زَو و ر بُ ر د ت) پے زور بُرگیں، زبردستی زَنگیں۔

- زور پُچ : (زُو ٹپ پُچ) ہمارے کہ پہ زور پاشینگ بہ بیت۔
 زور جا : (زُو ٹوچ) پاد و دل و لنگاں چہ جھل و ہز گوشت۔ (بچاربت)
 زور جت : (زُو ٹوچ ت) ہمارے کہ پہ ناروا فی جنگ
 زور دار : (زُو ڈار) طاقت و تر، زور مند۔ ہمارے کہ باز زورے مان۔
 زور و تر : (زُو + و تر) ہمارے کہ پہ زور و ترگ ہو گ۔
 زور سندن : (زُو + سندن) ہمارے کہ پہ زور سندن بہ بیت۔
 زور کش : (زُو + کش) ساعدارے پہ زور کش۔
 زور کشش : (زُو + کشش) پہ زور چیزے پہ کش۔
 زورگ : (زُو - رگ) بچار "زیرگ"

- زور گونج : (زور بگ دنج) ہماذر چک یا ول کہ پہ زور شو جگ بونگ ۔
 زور گیر : (زور گیری تر) ہما کہ پہ زور بہر گیت
 زورینگ : (زور سے لنگ) انجوش بھینگ کہ مردم ء وقی چند ء لاپ ء زور پر بہر بیت گیشتر ہما و حد
 چوش کنگ بیت کہ کچے ء لاپ سک بہر بیت ء آئی ء درائی بے زورینگ ء درمٹیت ۔
 زوم : (زور م م) زیم ، سچ جنوئیں لوکے ۔ (بچار بٹ)
 زہ : (زہ) تنکلیں بڑے ، تلارانی زہ ، زم ء زہ کمان ء زہ ، زہن جس سنگ ، کومی زہ ، بچار « زہم »
 زہت : (زہت) زہ ات ، بزات دکت ات
 زہر : (زہر) مھے کشوئیں آپیک یا زواک کہ مار ء مری دنانانی سر سبری آریکانی پیک ء انت کہ چہ آئی ء
 نیشانی سو ء دنج انگیں ساحدار ء گوشت ء پترایت ۔ مرقم ، کوکے ء نام انت ، زہر میں تام ، جشکیں تام
 گوشت ء زہر گرگ ، گوشت کہ زہر گیت بزات وقی سر ء وت آئی ء زہر جوڑ بیت ء مراب ترایت

کہ آئی ۽ ورگ مرگ ۽ کلوانت۔ ۲۔ نہ دوش، نہ رزا۔ زھرگرگ: بزائ سگ نردابیگ، زھرہیگ، نازابیگ (بچاربت)
زُھر: (زُھڑ + ز) زُھرہ و حد بزائ دومی نماز ۽ وعد (تازی ”ظہر“) ساھگ تَر ۽ وعد۔

زُھرآپ: (زُھڑآپ) ساھدارے کہ مرایت ۽ پوس ایت ۽ چہ آئی ۽ گوشت ۽ آپ رچ ایت ۽ آپ ۽
 گش انت ۲۔ موسم ۽ هورے ۳۔ دشتیاری ۽ جاگھے ۽ نام انت

زُھرات: (زُھڑ + زات) چُک ۽ نماگ، (پارسی زہ وزاد: (ب ق)

زُھرازھر: (زُھڑا۔ زُھڑ) چہ زھر ۽ پتر۔ بزائ سگ زھر۔

زُھرتام: (زُھڑ + تام) ہما چیز کہ تائے زھر بہ بیت۔

زُھرجاہ: (زُھڑ + جاہ) اُشتر ۽ گوگ بزائ مرگ ۽ مُزگ ۽ چیکر دم برگ ۽ حید کنت، گوش انت کہ

ناہ ۽ اُشتر ۽ زھر جاہ ۽ حیدال گول پُش ۽ یا بُہ پند ۽ چُک ۽ بدے چُک مرایت،
 گوش انت کہ چُک اگال اُشتر ۽ پت ۽ ہم بوارت کور بیت۔

زُھرکاہ: (زُھڑ + کاہ) گوش انت کہ یک کاہے کہ مرکس آئی ۽ بوارت مرایت، جور۔

زُھرکزا: (زُھڑ + کزا) مے وعد کہ زھر ۽ نماز کزایت۔ محلہ اُشر

زُھرکش: (زُھڑ + کش) ہما درمان کہ زھر ۽ اُسر ۽ حلاس بکنت۔

زُھرکنت: (زُھڑ + کنت) ہما مردم کہ چہ دگرے ۽ کتے دلرچ انت۔

زُھرگ: (زُھڑ + گ) مردم یا جانور ۽ ادلاک ۽ زھرگ (آردو پتر) ایرانی: زھرہ (۲۔ سادگ بریس

سادک آپ ۽ کنگ نہ بیت۔ مرن زھرگ: دلیر ۳۔ زھریں تام، زھر تام۔

زُھرگال: (زُھڑ + گال) ہما مردم کہ گال ۽ تمل انت ۽ ترند۔

زُھرگر: (زُھڑ + گر) زھر گر وک۔ ہما کہ زھر ۽ برگیت

زُھرگھرگ: (زُھڑ + گھرگ) گوش انت مُھرگے کہ مار ۽ دج انگیں جاگہ ۽ تار انت ۽ کہ

زھر ۽ بیکار بنت۔

زُھرو: (زُھڑ + و) پاکس ۽ زات ۽ ماھیکے۔

زُھروار: (زُھڑ + وار) زھر وروک۔

زُھرچُک: (زُھڑ + چُک) کاہے کہ زھر انت، گل ۽ رودایت پس ۽ وارت شیر باز دنت شیرگ

دنت، چان کور کنت ۲۔ زھر تام، سگ زھر

زُھرینک: (زُھڑ + نک) ہما کہ زھر ۽ مان بہ بیت۔

زُھرین کرگ: (زُھڑ + کرگ) کرگے کہ چہ دتیں کرگ ۽ کستر انت۔ اسپتیں شیرگ باز دنت،

پہلے باز دولدار انت، ایشی ۽ بر چو سبزیں امب ۽ انت بلے پڑناک انت۔

زہ زہ : (زہ + زہ) بُرناک ۔

زہکاء : (زہ + کاء) یک و شش بُو و زند تاکیں کا حصہ کہ کوہ و بیت ۔ زیکا

زہگ : (زہگ + گ) چُکت ، پرزند ، اولاد

زہگ : (زہگ + گ) رنگ ، چہ یک جنجالے و دست کزائیگ ، چہ اڑے و گیشگ

زہگ لچہ : (زہگ + لچہ) ہما لچہ کہ گوں آسانین و سادگیں گال و مرادان پہ گوندیں چکتانی سر پہ

کنگ و پر بندگ بنت ۔

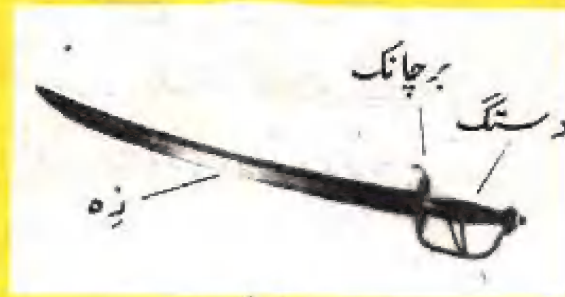
زہم : (زہم + م) تیگ زہم جنگ ، گوں زہم و مڑگ یا گوں زہم و کسے و جنگ ۔ پہ ترن ہم گوش انت ۔

زہم و زہم کنگ ۔ (بچاربت)

زہمت : (زہم + ت) محنت ۔

زہمت کش : (زہم + کش) محنت کنوک ۔

زہم ٹپ : (زہم + ٹپ) ہما ٹپ کہ زہم و بُرائگ ۔

زہم

زہم جن : (زہم + جن) سر بچار ۔ زہم جنوک

زہیر : (زہ + ہیر) بے تاہیریں شرانگ و یات

زہیر نال : (زہ + نال) نالگ و زہیرگ جنگ ۔

زہیروک : (زہ + یروک) زہیریگ ، ہما سوت کہ آئی و تہ و سوز بہ بیت کہ پہ دوست و یامک و شرانگ

و یات و گوشگ بیت ۔ لچہ و زاتے ۔

زہیریگ : (زہ + ہیریگ) بچار "زہیروک"

زہیم : (زہ + ہم) سے ماں گل و دیم و ثروات انت بے گنجیں زہیم

زہینگ : (زہ + ینگ) رنگ ، یکتے و چہ جنجالے و یلہ دیائیگ ، چہ واری و دست کزائیگ ۔

زئی : (زہ + ی) چُکت ، زہگ ، چُکت و نماسگ ، اوداگ ، زہ و زات ، کُٹم ، ہمراہ ، ہمدل ، ہمت ۔

زُہیب : (زہ + ہیب) بزور ، بے واک ، ناتوان ، کمزور (تازی "ضعیف")

زیر: (زے ٹی ژ) بچار ”زہیر“

زئی شیر: (زے ٹی + شے ٹی) بیہ درچک، بھشیز، بھدرچک، یک گٹے ۽ مردمانی رد ۽ ہند
گزنگیں پت ۽ پیرکائی نا کہ چہ آئی ۽ دانگ ۽ زانگ بیت کہ ایشی ۽ بن ۽ بیہ کے انت۔

زیم: (زے ٹی م) بچار ”زیم“

زی: (زے ٹی) زیت ۽ سبک گال، زنگیں روچ، چہ مرچیک ۽ پسر گونسنگیں روچ ۲۔ جیک
زے: (زے ٹی) زو

زیات: (زے اٹ) گیشتر، گیش، باز، سکت باز۔

زیانی: (زے اے ٹی) گیشین، گیشتریں، گیش، گیشتر۔

زیارت: (زے اے ت) حج، مدینہ۔ دگہ بزرگانی گمبیا مانس۔ زیارت کنگ یا زیارت ۽ زوگ: حج،
مدینہ یا دگہ بزرگے ۽ مانس ۽ سر ۽ پہ کول ۽ نذر روگ۔

زیار جاہ: (زے اے ج اہ) سر باز ۽ کور ۽ چہ پستان ۽ چیر ۽ چہ پارود ۽ بزر شمرے۔

زیان: (زے اے ان) تاوان، نکسان، بیرانی۔

زیان: (زے اے ان) سر باز ۽ چہ تنک شکر لگاں چیر شپے کہ بچے ۽ مم مان انت۔

زیب: (زے ب) ڈول، بڑا، زید، زبیداری۔

زیبا: (زے ب ا) ڈولدار۔

زیبدار: (زے ب ا) ڈولدار، بڑا دار۔

زیبک: (زے ب ک) روک، پارہ، نگرہ رنگیں مادے کہ آپ انت ۽ کرار نہ گپت لڑزیت ۽ لڑزیت۔

زیبک: (زے ب ک) جنینی نامے۔

زیبیل: (زے ب ا) جنینی نامے۔

زیبناک: (زے ب ا ک) بڑا دار، ڈولدار۔

زیت: (زے ٹی) جلدی، اشتاپی، زوت۔

زیتون: (زے ٹی ون) زانگیں نیبکے OLIVE، باز مردم ”جام“ ۽ زیتون گوشش انت کہ رد انت۔

(بچار بیت) تاکدیم 505

زچپان: (زے ٹی ان) چمک، زچپان ۽ آپ، چمک ۽ آپ، بند زچپان انت، بند پشت ۽ نمب ورن۔

یا آپ کتیں کتیں چکر ایت کہ چہ نمب ۽ چہ ایت انچوشش کہ جھلگ، مائی یا سار تاپ آپ تاج ایت۔

زید: (زے ڈ) بڑا، زبیداری، جوانیں نڈارگ، پشک ۽ ذات ۽ ماحیکے، کچر ۽ زید۔ بچار تاکدیم 505

زیر: (زے ٹی ژ) بزر، زیر، زیرگ ۽ پرمالگال۔

● زیریر : (زے ز) چیر، ۲۔ سرکیل ۽ تہ ۽ آئی ۽ تنگ ۽ دپ ۽ تمباکافی چیر ۽ اشکرے ایرکن انت کہ تمباک
چہ مے تنگ ۽ گھ ۽ ایرمہ کپ انت یا کہ دیت پہ لاٹوری مہ گوز انت۔ ماں نبشنگ ۽ " — " ۽
شان ۽ توار۔ " ۽

● زیراپ : (زے زاپ) بوجیگ یا میل ۽ ہمار یا آسن کہ درستان ۽ ساری ایرکنگ بیت۔ (بچاربت
۲۔ چیرآپ، زیرآپ بوگ : ہزاں ہڈگ " مردم درست زیرآپ بوٹ انت"

● زیرائینگ : (زئی زاء مے ن گن) انچوش کنگ کہ زیریرایت یا کہ زیرگ بہ بیت۔
● زیربار : (زئی ز۔ ب اڑ) کدر ۽ چگرد سولے کہ دانگ ۽ کسان انت ۽ سحر انت مشک بیت
● سیاہ بیت ملین انت ۽ ورا انت ۽ پہ دل ۽ روپگ ۽۔

● زیربار : (زے ز + بار) چیربار : ہما کہ بارے ۽ پڑو انت۔ متناں ہڈو بار۔ *
● زیرپشت : (زے ز + پ ش ت) ہماجل کہ صر ۽ پشت ۽ بلے پلام ۽ چیر ۽ انت، زیرجل۔

زیراپ

زیر

زیتون

● زیرتش : (زے ز + ت ش) یازیرتنش : مہڈے کہ آئی ۽ سر ۽ دار ایرکنگ ۽ گون تش ۽ تراشنگ
یا پڑوشنگ بیت۔ موچی ۽ پتیں گرو دیں دارے کہ آئی ۽ سر ۽ پوست ۽ ایرکنت ۽ ہرایت
● زیرتنگ : (زے ز + ت ن گن) چھر ۽ زیرتنگ کہ چھر ۽ ترین ایت۔

● زیرجل : (زے ز + ج ل) زیرپشت، ہماجل کہ صر ۽ پلام چیر ۽ انت۔

● زیردست : (زے ز + د ش ت) ہما کہ کسے ۽ دست ۽ چیر ۽ بہ بیت۔ محتاج، لاکر، گلام، بڑگ
● زیرک : (زئی ز رکن) کوہی کسانیں ڈرچکے ایشی ۽ تاک ۽ گمادے چو سبز چاہ ۽ بیت " زیرک ۽ نہ
پڑوش ات کہ امشتر ۽ پاد پڑش ایت یا شج ایت"

● زیرگ : (زئی ز رکن) زیرہ

● زیرگ : (زئی ز گن) ڈینگ ۽ چت، کسے تراچیزے دنت تو آئی ۽ زورے زورگ۔

● زیرگلو : (زے ز + گ ل و) سادے کہ دلو تانی گرون ۽ چیر ۽ پرتیرنگ ۽ ہڈگ بیت۔

- زیک : (زیکٹ) زی، زینجی روچ، چرچیک ء پیسگو سنگیں روچ
- زیکا : (زیکے کا) بچار ”دھکا“
- زیک : (زیکٹ) زینجی روچ، زی، زیت۔ ۲۔ جیک : پشک ء ہما بھر کہ سر و حمد ء گوازیگ بیت
- زیل : (زیکٹ) مورک، حالیک PPB, LWD; ZEL: Empty, Bare
- زیت : (زیکٹ) سروریک روتے ء نام انت ۲۔ یک سرے نام انت ۳۔ زیل ء دارگ : ہزاں کسے ء صبر ء دارگ، چیت ء دارگ۔ زیل ء بام۔
- زیت بند : (زیکٹ + بیکٹ) زیل ء بند : انترا۔
- زیلو : (زیکٹ ل) ء، بالدی، مادنیں کیٹ، ڈول۔
- زیم : (زیکٹ م) ٹپ، نہ ٹپ، رڈگ، آرگ۔
- زیم : (زیکٹ م) تچ جنوکیں گوتکے روم۔

زین

- زیمار : (زیکٹ م) جیمار، مار ء زاتے باز گوش انت ”زیم“ ء زاتے۔
- زیم چیں : (زیکٹ م + چیکٹ) حماد رمان ء زیمیک کہ زیم ء روت و ش بکنت۔
- زیمیر : (زیکٹ م) دشیں ستر یا ترز۔
- زیکل : (زیکٹ م) بچار ”زیمیر“۔
- زیمہ : (زیکٹ م) زیمو، آرہی بوجیک ء زاتے۔
- زیمیک : (زیکٹ م) حماد رمان ء دارو کہ زیم ء و ش کنت۔
- زیمین : (زیکٹ م) اُسپ ء رحمت کہ چر پوست ء جوڑ بیت۔ (بچار بیت)
- زیمینٹ : (زیکٹ م) زیب، براہ، ڈول، سمبھگ، سینگار۔
- زیمند : (زیکٹ م) لیب ء اگلان دگر پیسہ یے ء جنگی بہر بیت ء گُلب دگر پیسہ یے ء بگ ایت گوش انت

”زیمند“ یازمند جنگ۔

- زینکوڈگ : (زے ٹن کڈوڈگ) پاواں کوڈنگ دوئیں دستاں سربرہ ہڈگ ء سربرہ آیانی سربرہ ایرکنگ
اپس ء زین ء "کوڈگ" بزاں زین ء دیم ء کتیب (بجارت)
- زینہ دینی : (زے نة + دنی نئی) بوچ راج ء یک مٹے ء نا انت۔
- زیور : (زے ڈوڑ) سحت ء مھر۔
- زمیہار : (زئی ہاڑ) بڈ ء زمیہار : بزاں بڈ ء مٹہ یا کہ ستریں ء کرز

زینکوڈگ

ثر: (ثرے) بلوچی و سیدھی آب

ثرامبلگ: (ثرانم. ب ل گن) چیزے و ترند ترند و چندگ، کسے کہ چیزے و ثرامبلین ایت آثرامبل ایت۔
ثرامبلینگ: (ثرانم. ب ل مے. ن گن)؛ یک چیزے و گرگ، انچوشس چندینگ کہ ترند ترند و ہر چند ایت۔

ثرانگلوک

ثرانبلگ: (ثران. ب ل گن)؛ بچار "ثرامبلگ"

ثرانبلینگ: (ثران. ب ل مے. ن گن)؛ بچار "ثرامبلینگ"

ثرانگ: (ثران گن)؛ کسانیں کسانیں تھ پچیں گرد و انت کہ آیانی تہ و گلٹریں چیزہ مان کہ سرنینگ و ثرینگ انت، "ثرانگ" و یاداں بند انت و نالچ کن انت۔

ثراننگ: (ثران گن)؛ صر و آواز. سترگ۔

ثرانگلوک: (ثران گن ل و گن)؛ لیو کے کہ پچکاں جوڑ بیت۔ (بچار بت)

ثربر ثربار: (ثرپ + ثرب ار)؛ چر گرے و ایر چوکیں آپ و توار

ثرپ: (ثرپ)؛ ہماچ کہ کسان انت و بکار انت؛ چچ و ثرب۔ ۲. "ثرپگ" و پرمانگال براں پر ثرب۔

ثرپ (ثرپ)؛ گوات گیتگیں توار، ثرپگ و نندگ، سکت ترندی و نندگ کہ گد گوات بند بنت۔ ثرپگ

ثرپگ: (ثرپ پ گن)؛ یک چیزے و ہرچک پر ترندی ثرپ و کش۔

ثرپ و ثراپ: (ثرپ. مے. ثراپ)؛ چیزے و شہپگ و توار

ثرچپگ: (ثرچ گن)؛ گرچک، توکیں یا تیزیں چیزے و گوشت و تہ و ترندی و پترگ و توار۔

ثرثر: (ثرثر)؛ ثرثر ثرثر، آپ و رچک و توار۔

ژگر ژگر: (ژگ ژ + ژگ ژ) ژر ژر، ژبر ژبر، ژبر ژبار۔ آپ ۽ رچک ۽ توار
ژل: (ژل ل) بچار ”ژیل“

ژلانگ: (ژل ان ب گ) گرائیں چیزے ۽ ماں آپ ۽ کپک ۽ توار۔

ژلانگ: (ژل ان گ) بازی ژانگانی توار۔ ژلانگ ۽ ژلانگ۔

ژلانگوک: (ژل ان گ وک) چکی لیوک کہ ژلانگ ۽ توار کنت۔ ۲۔ کاحے کہ گھہ ۽ تہ ۽ باز ژدایت
کہ ۽ گھہ ۽ نیم بیت، موش ۽ کھش ایت شک شک کنت۔

ژلانگینگ: (ژل ان گ نے۔ ن گ) ژانگ ۽ توار پرمائینگ۔

ژلمبگ: (ژل م۔ ب گ) گرائیں چیزے ۽ آپ ۽ تہ ۽ کپک ۽ توار۔ ژلمبگ۔

ژلانگ: (ژل ن گ) بازی کجائیں ژانگانی کپاری توار، پادیک ۽ توار، باؤ بند ۽ توار۔

ژلانگینگ: (ژل ن گ نے۔ ن گ) ژانگ، پادیک یا باؤ بند ۽ توارینگ۔

ژلوک: (ژل وک) زردیں نیمگ۔

ژلانگ ژلانگ: (ژل ی ن گ + ژل ان گ) ژانگ ۽ پادیک ۽ دگر انجیں چیزانی توار۔

ژلانگینگ: (ژل ی ن گ گ گ) ژانگانی توار، پادیک ۽ توار یا باؤ بند ۽ توار

ژمب: (ژم ب) ژمبگ ۽ توار۔

ژمب: (ژم ب) بچار ”ژیمب“

ژمب: (ژم ب) ژیمب، ژومب: سک تھاری

ژمبارگ: (ژم۔ ب۔ ا۔ رگ) مزنیں گمزد وکیں توار۔

ژمبگ: (ژم۔ ب گ) چیزے ۽ ماں آپ ۽ کپک ۽ توار، ژمبگ جگ، آپ ۽ تہ ۽ کپک ۽ ”ژمبگ“ ۽ توار کنگ۔

ژند: (ژن و) جنک، دمبرج، ژند ۽ پند: سک ژند، مکر مکر، شینگینگ، شنگیں۔ آژند: صماگل

کر مشانی سر ۽ چ کنگ ۽ آسانی سر ۽ دگر گل ایر کنگ بیت۔

ژند کنگ: (ژن و + ک ن گ) ممک ۽ ژند کنگ بزان ممک ۽ تاراج کنگ

ژنگ: (ژن گ یا ژن گ) ژانگ۔

ژنگینگ: (ژن گ ن گ گ) ژانگ ۽ توار، ٹلینگ۔ ۳۲، بچار ”ژینگ“

ژنگوک: (ژن گ وک) بچار ”ژینگوک“

ژوب: (ژوب) بلوچستان ۽ جاگھے ۽ نا اانت۔

ژوپ: (ژوپ) بچار ”ژوپ“

ژول: (ژول) سک ژند، شش شش، جنک، ژند ۽ ژول یا ژند ۽ ژیل۔ ژول کنگ: وراج کنگ

کارے ۽ ژول گزرگ: کارے ۽ وڈگ۔

ژولینگ: (ژول۔ ل۔ ن گ) سک ژند کنگ۔

- ثرومت : (ثرومٹ) بچار "ثریمت"
- ثرومتنگ : (ثرومٹ بگٹ) بچار "ثرمتنگ"
- ثرونب : (ثرونٹ) بچار "ثرومت"
- ثروننگ : (ثرونٹ گٹ) بچار "ثرنگ"
- ثریل : (ثریٹ) سکتہ ژند، ٹشٹش، جتک جتک، ٹریل ژند یا ژند ژول۔
- ثریمت : (ثریٹ مٹ) بازجھل ۽ تھاریں گار یا گڑ
- ثریبارگ : (ثریٹ مٹ بگٹ) یک اناگ ۽ ٹرنڈی ۽ چرکش ۽ یادیم ۽ گوزگ ۽ توار۔
- ثریمتنگ : (ثریٹ مٹ بگٹ) گرانیں چیزے ۽ ماں آپ ۽ لپک ۽ توار۔
- ثریمتنگ : (ثریٹ مٹ بگٹ) تھار بوگ، مرمرانک بوگ۔
- ثرینب : (ثریٹ مٹ بگٹ) بچار "ثریمب"
- ثرینبارگ : (ثریٹ مٹ بگٹ) بچار "ثریمبارگ"
- ثرینبگ : (ثریٹ مٹ بگٹ) بچار "ثریمبگ"
- ثرینگگ : (ثریٹ مٹ گٹ) ٹانگ ۽ توار، سکتہ تیزی چیزے ۽ گوزگ ۽ توار، لائٹنگ ۽ تیزترگ ۽ توار۔
- گوشت فی ثرینگگ بزاں جاسگ۔ *
- ثرینگوک : (ثریٹ مٹ گٹ) مہاچیز کہ ثرینگ ایت۔ ۲۔ یک گونڈار زاتیں بالویے کہ بھار ۽ ذکریت
- مہر کبرانت، جتک بندیکتہ بدانتے کے کہ آبال کنت ۽ ثرینگ ایت۔

س

س : (س ی ن) بلوچی ۽ چار دھلی آب

سا : (س ا) ساھگ

سا برنگ : (س ا ب ر ن گ) بچار "سا پرنگ"

ساکب : (س ا ب ک) جنینی نامے ، سیبک

سابون : (س ا ب و ن) گون پیگ ۽ چن ۽ اؤگتگیں هے سابون کر پر چل ۽ بیگار ۽ شودگ ۽ کار مزد بیت ۔

Italian:- Sapon French:- Savon English:- Soap

ساپ : (س ا پ) سٺا ، شترانگ ۔

ساپار : (س ا پ ا ر) پھک ۽ تگیں ، بے ساء کپتگیں ، بے صوش ، سٺک دم برتگیں ، سٺگ ۽ ساپار بیگ

اے ساپاریکیں "ساپ هار" انت کورے کر هار کنت بے آپ ۽ هج نہ سٺا بیت ۽ گورم مکنت براں سٺا ۽ آپ نہ سٺا بیت ۽ چیر ۽ تان انت کر سمان وٺت ۔

ساپرنگ : (س ا پ ر ن گ) براں پھک رنگ ، تچ کر پھک رنگ بیت ۽ چہ ده روح ۽ رند پر ناہ ۽ سٺک کپ ایت ، سا برنگ ۔

ساپکوه : (س ا پ ک و ه) ساپین کوه کر دیوال ۽ بندگ ۽ کار مزد بیت کر تراشگ ۽ شترانگ بیت ۔ دومی زات غز انت کر چترانگ ۽ ترازگ نہ بیت ۔ "ساپ سٺگ"

ساپکوج : (س ا پ گ و ج) هما گوج یا باکار کر گزگز نرانت ، گوج ۽ زاتے ۔

ساپی : (س ا پ ی) کسانین ماھیکے ، بے اے مزن هم بیت ۔

سات : (س ا ت) سفر ، سات ۽ سپر ، مزنین مساپری ۔ چه سات ۽ ستریں گڑا معیم انت (سات ۽ سترنگار)

ساتر : (س ا ت ر) جینے ۽ گون دگہ جینے ۽ چوکر مرد ۽ جن ۽ وٺت ۽ وٺاب کنگ ۔

ساتری : (س ا ت ر ی) هما جنین کر چو مردین ۽ گون دگہ جینے ۽ وٺت ۽ وٺاب کنت ۔

ساتریش : (س ا ت ر ی ش) هما کر ریش ۽ ساتگ آنت ۔

سات : (س ا ت) هما درمان کر پر درد کشی ۽ هاتر ۽ کر پاس یا گد ۽ سٺک کنگ ۽ درد ۽ چاگہ ۽ جنگ بیت یا کر درد ۽

ہاگہ دوہگ و رند آئی و سر و کرپاس یا گدے پر کن انت - ۱۱

۲ - ساٹگ و پیراٹال بڑاں "سے ساٹ"

ساٹ آرگ : (سے اٹ - آرگ) چہ واری و لاگری و رند دیم یہ بود و آبادی و بیگ -

ساٹارگ : (سے اٹ - آرگ) بچار "ساٹ آرگ"

ساٹگ : (سے اٹ - گ) : گوں مزنیں دلوکشے و رودینگ ، چینگ -

ساجو : (سے اٹ - ج) : ساجہ ، پے کارے و کنگ و تیار ، پے اشارت و مندو ، جریدہ -

ساجہ : (سے اٹ - ج) : بچار "ساجو"

ساج : (سے اٹ - ج) : جوڑ کر تکیں یا کنوک ، انچوش کر : و ساج - بڑاں و ت جوڑ کر تکیں ہے رنگ و موت جوڑ کنوک -

ساجیان : (سے اٹ - ج) : بوم ، ہوا ، ساجیل -

ساجگ : (سے اٹ - ج) : تب و کیگ ، سازگار بوگ - ۲ - اڈکنگ ، جوڑکنگ -

ساجی : (سے اٹ - ج) : ہما چلی کر کڑی و پیرانت - انگ : (Basket)

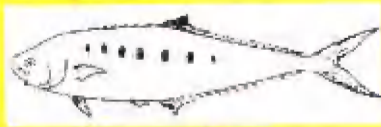
ساد : (سے اٹ - د) : پے پیش و جوڑ کر تکیں بندوک ، باز راست انت : چینگ ، سیٹو ، وریس ، لڈوک ، شیل ، اُشری ہلد -

سادار : (سے اٹ - د) : ساٹگ دار -

سار : (سے اٹ - ر) : ہوش ، دلوکش ، ہما کر پے زات و سارانت ، تراٹگ

سارم (گودانی)

سارم (کچیان)

سارم (آلاڑی)

ساراں : (سے اٹ - ا) : جنینی نامے - ۲ - بڑاں من ساراں -

ساراں بی بی : (سے اٹ - ا) : بی بی - بی بی : جنینی نامے -

ساربان : (سے اٹ - ب) : اُشر و ساربان بڑاں اُشر و گلیان -

ساربوگ : (سے اٹ - ب) : بلوچستان و جاگھے و نام انت -

سارت : (سے اٹ - ث) : گوھر ، سرد -

سارتاپ : (سے اٹ - ث) : تھلے کر آب و سارت کنت -

سارت بو : (سے اٹ - ث) : سارتیں بو ، و شیں بو -

سارتگوٹ : (سے اٹ - ث) : سارتیں گوٹ -

سارتو : (سے اٹ - ث) : سارت کنوک ، نامے ، ایر کنڈیشنر (Air-condition)

سارقی : (سے اٹ - ث) : گرمی و چپ ، اگاں گرمی نہ انت گڑا سارقی انت ، گوھر ، زمستان و صدمہ -

سارگ : (سے اٹ - گ) : ہوش کنگ ، ساکنگ ، شاکنگ ، یات کنگ ، تراٹگ و کپگ ، تھتال کنگ -

سارتگوٹ : (سے اٹ - گ) : سارتیں گوٹ -

سارم لے : (سے اٹ - م) : ماہیگے - • زدد و شریگ رنگیں ماہیگے کہ ایشی و سے زات زانگین انت (۱) سارم

آلارمی Slender Queen fish (۲) سارم کچان Leather Skin FAO NAME: Double Spotted Queen fish

(۳) سارم گزدانی Black Tipped leather skin FAO NAME: Talang Queen fish (بچاربت)

سارم لے: (س-ا-ر-م) مڑھے کدہ شاتوؤ بیت، رنگ لے پڑوؤ منیاہ بڑمش انت، گندم ۽ وھد کیت
ساروان: (س-ا-ر-و-ا-ن) نرین آسک، نر آسک۔

سارہ: (س-ا-ر-ہ) جنبینی نامے۔

ساری: (س-ا-ر-ی) ہوش ۽ تہ ۽ سار مڑھوش۔ ۲- پیسر، چدو پش۔ *

ساڑ: (س-ا-ڑ) ہما کہ گلائیگ مڑا ایک کرز انت (سارین ورنہ)

ساڑا: (س-ا-ڑ-ا) پے کسے ۽ ساڑا ایک ۽ خوشنگین گپ یا کال، ہما لچہ کہ پے کسے ۽ ساڑا ایک ۽ پربندگ بیت۔

ساڑاھک: (س-ا-ڑ-ا-ہ-ک) بچار "ساڑا ایک"۔

ساڑا لیک: (س-ا-ڑ-ا-ل-ی-ک) گلائیگ مڑ توسپ دیگ۔

ساڑی: (س-ا-ڑ-ی) ساجو، جالری، تیار۔ *

ساڑیگ: (س-ا-ڑ-ی-گ) ساڑا ایک، گلائیگ۔ ۲- انجوش کنگ کہ بر سڑا لیت۔

ساز: (س-ا-ز) ساز مڑ آواز ۽ ساز: تمبرگ، سرود، نل، درست ساز انت۔

سازگ: (س-ا-ز-گ) ساچک، جو کنگ۔ ساز کنگ۔ *

سازنی: (س-ا-ز-نی) ہما کہ ساز ۽ بلہ انت یا کہ ساز زانت۔ سازگر، ساز کار بزاں ہما کہ گوی سازاں کار گر لیت

Musician

ساسار: (س-ا-س-ا-ر) پے دوم ۽ پڑ کنگ ۽ منزلے ۽ دارگ، ساسار کنگ۔

ساسر: (س-ا-س-ر) پاٹ کہ کوپ ۽ چیر ۽ ایر بیت۔

ساکم: (س-ا-ک-م) امین، ترہ انگ دل، انسگ۔

ساکولٹ: (س-ا-ک-و-ٹ) بچار "ساکول"۔

ساکول: (س-ا-ک-و-ل) دوئال بندیک یا دوئال آبریشم تاب دینت گد دوچ انت، ساندل

ساگوان: (س-ا-گ-و-ا-ن) ڈر چکے کہ لیشی ۽ داچوان انت پے دار ۽ سامان مڑ بوجیگ جوڑ کنگ ۽ کار مرد بیت۔

سال: (س-ا-ل) دوازده ماہ ۽ سرجمیں روچ بزاں پے روچ سال ۳۶۵ یا ۳۶۶ روچ، پنجاہ مڑ دوھپتگ۔ سند، امر۔

سالار: (س-ا-ل-ا-ر) کارستر، کماش، پیشوک، سداگان، کاتیاں۔

ساتاک: (س-ا-ل-ا-ک-ن) مھتاک، روتا کہ یاھپنگی ۽ ہما تاکبند کہ گول سال ۽ سرجم بیگ ۽ پے سال ۽ نام ۽ انت کہ

چوشیں تاکبند سالے یک بے شنگ کنگ بنت مڑ چہ انچائیں تاکبند داں دوھپک مستر بیت۔ Annual Number

سالچین: (س-ا-ل-چ-ن) سال ۽ سرجمیک رندے چنگیں پسانی میداں سالے یک برے تن انت،

سالگوست: (س-ا-ل-گ-و-س-ٹ) یک سالے ۽ گوزنگ (سالگرہ Anniversary Birthday)

سالونکٹ: (س-ا-ل-و-ن-ک-ٹ) وھدے مردم سیر کنت ہما سیر ۽ روچاں مردین ۽ "سالونک" ۽ گوش انت مڑ جنین ۽ بانور۔

سالونکٹ: (س-ا-ل-و-ن-ک-ٹ) ٹینٹیل ۽ راستیں کوھی ماھیکے

سالت: (س-ا-ل-ہ-ٹ) سال ۽ ایک ۽ وھد۔

سالینو: (س-ا-ل-ی-ن-و) بچار "سالینو"۔

سالینو: (س-ا-ل-ی-ن-و) ہما کار کہ ہر سال کنگ بیت، ہما ز کہ ہر سال پے چیزے ۽ دیم مڑ پڑ کنگ بنت۔

سامان: (س-ا-م-ا-ن) چیز، ازباب، لوگ ۽ تر ۽ ہر چیزے کہ بیت۔ سامان کنگ: پے دلی سرجم کنگ کہ ہر چیزے

کہ پکار بہ بیت پے سرجمی پور کنگ، سر ۽ سامان: سر ۽ مال (۲) براھدار

سامان: (س-ا-م-ا-ن) چہ ہاشیپ مڑ مزین شیاں پکے کہ چہ شکیل ۽ کانت ۽ کیچ کور ۽ ایر رچ انت، آو کہ زاگی امین انت:

(۱) دو گرم، (۲) کچڑی، (۳) آسکانی، (۴) سورو، (۵) چرپانک، (۶) کڑوگی، (۷) سموری۔

سامی : (س ۱-م پی) تربت و نزدیک و جاگھے و نام انت۔

سان : (س ۱-ن) غیب و گمش آنت کہ ڈکار و تہ و دارایت، ڈکار سرورڈ پھک و ہٹک انت بلے تہ و آئی و نمبگ آنت، گمش آنت
"اے ڈکار سان داریں ڈکارے ایشی و ہٹکی و چار" (۲) موسم، (۳) وھد، (۴) ساچ، (۵) بوم Period

سانڈ : (س ۱-ن ڈ) گلایش و ز، بگت و سانڈ، خوان ترو لائک تر، دلیر، بے مٹ، مڑوک، دل و سانڈ بوگ : بزاں دلیر
بوگ، موڈی ز بوگ "پلائی دل و سانڈے"

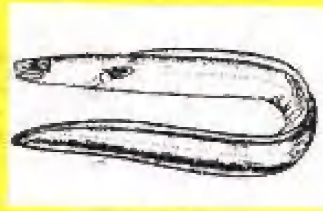
سانکل : (س ۱-ن-ک-ن) سنکل : آسن و زمزیل *

سانگ : (س ۱-ن-گ) سیر، شور، سیر و سانگ، بازجاگ دشت تادی و ہیر سندی و گوش آنت۔

سانگبند : (س ۱-ن-گ-ب-ن-ڈ) ہما مردم کہوت ماں دوت گوں سانگ و سیر و بند و ہلگر نچ آنت، مرد و زال و مردم
یک و دگر و سانگبند آنت۔ سانگ و شریار۔

سانگ : (س ۱-ن-گ) بام : کلو و زات و ماہیگے ایشی و دوزات مھشور آنت : (۱) تیلی سانگ (۲) میای سانگ
یا کوھی سانگ (پچار بیت)

سانگبندی : (س ۱-ن-گ-ب-ن-ڈ) سیر و گپ جنگ یا گپ و منگ یا ہما کہ چہ سیر و رند سانگبند انت۔ پلائی و

سانگ

پہ سانگبندی و ہیر و زنگ، پلائی پہ پلائی و سانگ یا سانگبندی و زنگ ایشی یا سانگبندی و پلائی پہ پلائی یک آنت، بزاں سانگبند
آنت۔

سانچ : (س ۱-ن-پی-چ) سرباز و کور و کرے، چہ منگ و بڑ شھرے۔

ساوات : (س ۱-واٹ) سھوات و ساہوات : سیل، سیل و ساوات : سیل و پرگول، سیل و گروش

ساوڑ : (س ۱-وڑ) دریا، ساوڑ۔

ساہ : (س ۱-ا) ٹپس، ارواہ۔

ساہار : (س ۱-ہار) ٹرس، بیم۔

ساہت : (س ۱-ہٹ) کلاک، وھد، چہ دمان و دیر تر۔

ساہدار : (س ۱-ا-دار) ہر شہ نہی کہ آئی و ساہ مان، زند گیں چہ نہ کہ ستا و سمایے دارایت۔

ساہکنڈن : (س ۱-ا-ک-ن-ڈ) سکران : ہما جود کہ ساہدار مرگ و سمھان و تی ساہ و جن و گرو بیت *

ساہگ : (س ۱-وگ) ہر چیزے کہ روپ، چراگ یا دگر کجام ہم و شنائی و دیپان بہ بیت، آئی و دومی دیم و تھاریں پتے

کپ آیت، ہمیش آئی و ساہگ انت، لوگ و تہ، کاپر چیر و چرک و چہ ساہگ انت و ہد و سہ گرم انت (۲) جن۔

ساہگ : (س ۱-ا-گ) بچار "سیگ" *

ساہوات : (س ۱-ا-واٹ) بچار "ساوات"۔

● ساہین : (س ا ہ ے ن) کرکٹ : چہ ناپک د چیر چہ منگان بُرز د جاگہ کہ مہید ر د ایت د مے جاگہ د تھی نیم د ابدست چہ
گوشگان ایر چ ایت د جم بیت کہ مے مسدان گوشگ بیت ۔

● ساجی : (س ا ی ے ج ن) گوادرد پر گنگ د کو مے د نام ایت ، چے کوہ د کورے کیت کہ ساجی د کورے
گوش ایت ، ساجی د بند : اے بند ہد امرزی سینٹر محمد اسحاقی کور گنج د جھدانی برورد ایت ۔ ★

● سانگ : (س ا ے گ ن) بچار د ساہگ ۔ *

● سانگ تر : (س ا ے گ ن ت ز ز) سانگ لیٹ : مے وھد کہ نیم روح د زند روح کہ لیٹ ایت د ساہگ ہم لیٹ ایت ، بلے ساہگ
لیٹ د گوشگ د سانگ "تر ایت" گوشگ شر تر ایت پر چاک روح لیٹ ایت د سانگ تر ایت ، ساہتر ، ساہلیٹ ۔

● سانگ لیٹ : (س ا ے گ ن ل ے ٹ) بچار سانگ تر

● سایگ : (س ا ی گ ن) ساہگ نموداں پر استرگ ت پاکگ ۔ وانگ د سر د گوں مٹیک د چیزے د پھک

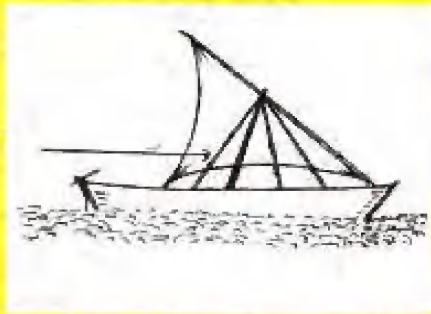
● سیرت کنگ ۔

● سرب : (س ب ے ب) بلوچستان د جاگہ د نام ایت ، سب د سوان ۔

● سبارگ : (س ب ا ے ر گ ن) ہادرگ کہ نیروچ د ورگ بیت

● سباہ : (س ب ا ے خ) روح د در آگ د زند ، سباہ د بیل ، روح د اولی نیم ۔

سباہیگ

● سباھیگ : (س ب ے ب ا ے ی ا) (س ب ے ب ا ے ی گ ن) بوجیک د چاساداں د وکر دور د جلاہگ د بندگ بنت
(بچار بیت)

● سبب : (س ب ے ب ے) نیمون ، سوب

● سبر : (س ب ے ز) ادپار (تازی صبر)

● سبر : (س ب ے ز) کاہ ۔

● سبز : (س ب ے ز) سبزی رنگ ، در چکانی تاک د کاہانی رنگ (۲) سینکے کہ مندریک د پلوہاں مان د کن ایت
کسانیں ٹھگ ایت کہ دوز د اشس کن ایت ۔ سبز چو دریا د ، داز د یاتاک د ۔

● سبز آپ : (س ب ے ز ا ب) دریا د ہما جاگہ کہ اود د آپ سبز ایت ، سبزی آپ : بزاں پھکین د بے کھیں آپ ۔

● سبز آپ : (س ب ے ز ا ب) کورے کہ چہ بُرز کیت د سبج گور د کور د رچ ایت ۔

● سبزگ : (س ب ے ز گ ن) سبز بوگ کش د ، بزاں د آتنگ کہ زمین سبز گنگ د کیت توری کاہ ، ڈرچک سبز ایت
پا سبز ایت : پٹیک بند ایت ، سبز شراب ایت بزاں کلونٹ د سبزی د گار کنت د پھک رنگ بیت ۔

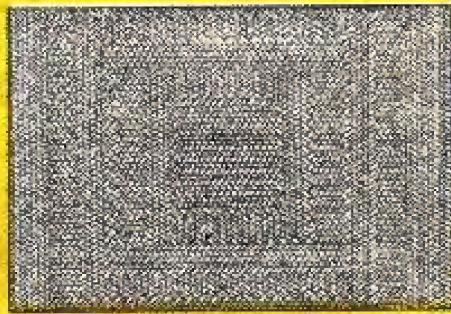
● سبز ل : (س ب ے ز ل ن) سبز گونگ ، دوست ، سبز د شتر رنگیں جنیک یا بچک ، نامے ۔

● سبز و : (س ب ے ز و) سبز گونگ ، نامے ، مچے کہ ایشی د کلونٹ سبز ایت

- سبک : (س ب ک) چہ ملاء دربر تگیں ہرچ و نر تگیں ، درونت ۔
- سبک : (س ب ک ک) کشر سبک انت ، نرانی نرانت ، بے ازت ، بے ادب (گران : با ادب)
- سبکوان : (س ب ک و ا ن) ہاگال کا سبک دانگ بیت ، انچوش کہ "درتنگ پشک" "کن انت" "ہاگال درت پشک" "کن آں" دانگ بیت ۔
- سبگی : (س ب گ ل ن) مجولی ہے ، چار دانگ اسکی مجول (چوکر ششیں مجول) زیر انت "چوکر ہشتی" سنگ "جن انت" "چار ہشتی" در بند انت
- سبیل : (س ب ی ل ن) : چوٹ ، بے کار - مردہی نامے ۔
- سپ : (س پ) : شرب (عربی صفت) کتار ۔
- سپت : (س پ پ) : چہ پت "تھر تھر" بھر کہ گاندہ "تھر انت" ۔
- سپانی : (س پ ا ن) : ہاکپ کہ بندے پر انت - *
- سپارت : (س پ ا ر ت) : اُمیت ، آسرا ۔
- سپار کو (ا) : (س پ ا ر ک و ا) : کورے کہ چہ رودر انگ "گوری پانی نیانچی" کیت "گول بھنگ" "ہور بیت کہ ہر دوش ہوری" سر باز "فرق کورہ" رچ انت ۔
- سپارگ : (س پ ا ر گ) : کسے "اُمیت" "یل دیگ" ۔
- سپاہ : (س پ ا ہ) : سپہ ، بڑا ، ڈولدار ، لشکر ۔
- سپاہدار : (س پ ا ہ دار) : بڑا ہدار ، ڈولدار ، شترنگ (۲) لشکر دارو کہ یا سرشکر ، سالار ۔
- سپاہی : (س پ ا ہ ی) : بچاڑ سپاہیگ ۔
- سپاہیگ : (س پ ا ہ ی گ) : سرکار "سلعہ بندیں" مردم کہ پہ جنگ یا ملک "گرہ دار" داوگ بنت ۔
- سپت : (س پ ت) : مزین چلتی
- سپت : (س پ ت) : ساڑا ، توسپ ، گلاؤ ستا - *
- سپت : (س پ ت) : کسے "یک چیز" سبب انت ، سبب "گورستگال" انت "میزہ دیوال" سبت بڑاں سبب ات ۔
- سپتنگ : (س پ ت گ ن) : سببگ "دیر گورستگال" ، سبب انگ ، سبتگیں ، سبب انگیں ۔
- سپتگیں : (س پ ت گ یں) : سبب انگیں ۔
- سپٹ : (س پ ٹ) : مرگ "وقتی بانزلاں" ماں "وقتی بچاں" پہ زور جنگ ، بانگ "وہدہ" کروس "انچوش کنت" ، بانزل "چوگلت" "ہیم" جنگ
- سپٹ : (س پ ٹ) : سپٹ "مجت کار" ماں ۔
- سپٹنگ : (س پ ٹ گ ن) : کسانیں "نزدیں" سپٹ ، مرگ "تخت" "مرگ" "بانزل جنگ" ۔
- سپر : (س پ ر) : سات ، مساپری ، چہ ٹیکے "پہ دگر ٹیکے" "روگ" "کار" ۔
- سپر : (س پ ر) : سربر ۔
- سپر پوست : (س پ ر پ و س ت) : بچاڑ "سر پوست" ۔
- سپر زنی : (س پ ر ز ن ی) : دشتیاری "کورہ" "چہ بڑیانی" "جھل سینگ" ۔
- سپرہ : (س پ ر ہ) : کپار ، پرزونگ ۔
- سپک : (س پ ک) : ہمازمیں کہ ہجیر کشگ نہ بوتنگ کہ مزین "مپٹ" بہ بیت ، باز جاگہ "سکس" زمین بندہ "عم گوش" انت ۔
- سپن : (س پ ن) : ساپ "نوجوان" "نیزہ" "نرپوکیں" کر کینک ، چہ سپن "جوڑ کرگیں" کرنگ ۔
- سپ : (س پ ہ) : بڑا ، ڈولدار ، لشکر ۔

- سپہ دار : (سپ پ ف - داز) سپاہ دار، بڑا ہدار، ڈولدار، شتر رنگ (۲) سر لشکر یا لشکر داروک، سالار۔
- سپیت : (سپ پ تے ش) شیر رنگ، بیرم۔
- سپیتاک : (سپ پ تے کن) اسپیت تاک، بوٹے کے تازی ایشیاء "کرمتہ البیضاء" گوش آنت، ہر در چکے کہ آئی و تاک اسپیت بہ بنت، ہر و انگلی یاد کہ دپترے کہ آئی و تاک اسپیت آنت۔
- سپیٹنگ : (سپ پ ی ٹ - ٹاگ) سک سارت بلے پر گراستگلیں و دون و گیشتر پٹ و گوش آنت۔
- سپیدار : (سپ پ نے داز) اسپیدار، در چکے کہ دارے اسپیت آنت، بلوچی و صوبہ دار و گوش آنت۔ ہر رنگ و "سپادار" ہم گوش آنت۔
- ستا : (سپ - تا) تو-پیپ، ساڑاھگ، مٹاھگ۔
- ستاپوری : (سپ تے ا - پ فوری) ننگ و راستے، چمگلہ و پچگ بیت، ایشی و چانگ و تان آنت و روگنٹ
- مش آنت و پد پتا آنت چانگ کن آنت نی پد تان آنت ایشی و ننگ تلو و طم بیت
- ستر : (سپ تے ز) بندیکے کہ آنت آئی و گلکان میں آنت و تھنگ و سر و کشک کش آنت۔
- ستر : (سپ تے ز) ہر چنت، ہر رنگے کہ، پہ ہر رنگے و ستر آنت کہ بزاں ہر چ آنت کہ۔
- ستر : (سپ تے ز) چیزے چیر دیگ، پردگ، چیر اندر، اڑت، آبرو۔
- سترنگ : (سپ تے ن گ) سترنج، (شطرنج) Chess
- ستک : (سپ تے کن) باور، بیسہ، مٹنگ (تازی : صدق، باعتقاد، یقین)
- ستک : (سپ تے کن) "مٹنگ" و گوشنگال بزاں یک چیزے ستک
- ستلگ : (سپ تے گ) "مٹنگ" و دیر گوشنگال بزاں دیر آنت کہ اے لوگ یا چیزے ستلگ، پہ ناکار میں و بے پکاریں مردم و ہم گوش آنت۔
- ستلک دل : (سپ تے ک ف + ون) ہاکر دل و ستلگ، دردگیں دل۔
- ستلک سر : (سپ تے ک س ز) مشوم، بے سیت، بدبخت
- ستلک سوچ : (سپ تے ک س و ف) سچک و سوچک، بزاں برباد، تاوان و بیرانی۔
- ستم : (سپ تے م) لازم، پہ زور، مٹج، مٹے نہ مٹے۔
- ستمکار : (سپ تے م ک ا ز) ہاکر و قی کار و پہ زور و ستم پر ماریت۔
- ستو : (سپ تے و) بیساکر چہ ناہ و آرت و روگن و جوڑ بیت۔
- ستی : (سپ تے بی) پاک، اڑت دار، نیک، گیشتر پہ جنیں آدمیاں گوشنگ بیت انجوش کہ "بی بی ستی"، بلے پہ ترن ہم کار مردے کن آنت۔
- ستی : (سپ تے بی) چہ اپیان یا تریاک درمانے (واہنج) جوڑ کن آنت پہ چکانی واپینگ و واہنج
- سٹ : (سپ تے بچار) "سٹ"
- سٹ : (سپ تے ٹ) چہ اُمیت و گیش کر تگلیں کار، باز حیران کنوکیں کر تگلیں کار، کردار، (۲) چوٹ و کہ دوچ آنت سترل و بن و گر و گر و یک بندیکے پوست و کن آنت و دوچ آنت، ایشی و سٹ گوش آنت۔
- سٹ : (سپ تے ٹ) جھ، جٹک، بترنر، دور، کپ، شاگ، انزار، سٹ جنگ، سٹ کنگ، سٹ و سما، سٹ و دور، سٹ و نند، سٹ و کپ۔
- سٹ : (سپ تے ٹ) ذراج و بارگیں چیزے و سر و کٹ انگلیں بھر و گڈی سیم سر و انجوش کہ کٹ، شینگ،

- زانگ (۲) یک چیزے و سرور بارگے ٹوسک ترنگ، ٹوسکین چیزے و ماں دگر لہم تریں چیزے و گت بیگ ۔
- سجک : (سج گن) براہدار بوگ (ہندی: سنجنا) سے دڑماں ہاگوشاں و سج ایت کہ مات و کسافی و ماں کنگ ۔
- سجمرہ : (سج غم و) چترہ، ہاگکڑویں مشرب کشکاری تیراں مان انت، ہمے رنگیں دگر گکڑویں پولات کہ مشینانی تہ و کار مرد بیت ۔
- سجمنی : (سج غم و) چترنی ٹپنگ کہ گیشترہ مرگ و مشکار و کار مرد بیت ۔
- سججبل : (سج غم و) چم، بلوچی دومی دور و لچہ کاری و کار مرد بوتگ (پارسی دانگی "شیراز" و تہ و نشتگ :-
- بکسرین مہلد و فتح ہر دو جیم کہ درمیان آنہا نون سکنہ است در آخر لام معنی "آئینہ" است بعض می گویند این لفظ رومی است)
- سجھو : (سج غم و) پورا، توام، سرجم، ہما کہ کپ و چٹنہ انت ۔
- سجہ : (سج غم و) بچار "سجھو"
- سجی : (سج غم و) بچار "سجیگ"
- سجیگ : (سج غم و) کباب و ڈول یا کباب وڑ، ہشک کباب

سجکان

- سج : (سج پن) دو گیس شیر و گردانت شیلانچ کن انت آئی و آپاں و سج "گوشش انت و
- من سند و نیاں گنوکیں کہ سچاں دیاں کچکاں - Whey (WĀ)
- سج : (سج غم) سچ، سچک، پرماتنگال ۔
- سج : (سج غم) سرپرہ سراج و سج، گد مڈ، سج و سج کنگ یا بیگ، سٹ دٹ یا گد مڈ بیگ یا کنگ ۔
- سچک : (سج غم) نمکش و نگار ۔
- سچکان : (سج غم) تکرورہ راستے کہ نگار گواپ کر تگ ۔ ونگار گواپ (بچاربت)
- سچک : (سج غم) آس و تہ و اگاں دارے دور بدٹے سچ ایت چہ آس و گرمی و یا کہ چہ آس و سرور ایر بیگ یا چیزے و سرور آس پر دارگ و آچیز چہ آس و گرمی و سچ ایت ۔
- پادانی سچک : شہادیں مروت و ۔ دریا و سچک : براں ماہیگ نہ بیگ، دل سچک : نادراھی یے ۔ دل و سچک
- سک تورگ، پسوز و ارمانی بیگ ۔ سرسوز بوگ : سپر سوز بیگ ۔ کٹار و سچک : چہ سادق و، چہ بے آپی و ۔
- لاپ و سچک : سوکی بوگ، سک تورگ ۔ ملک و سچک : ویران دان بیگ ۔

•

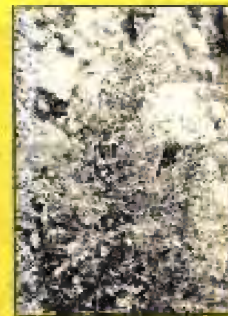
•

•

•

•

سپ

•

•

1

1

1

—

گیشک - ساد و سِدگ : « ساد چہ ہما جاگہ سِدایت کہ بارگ انت » سرین و سِدگ : زندگی تاوان ورگ ، سرین و پُرسنگ ۔

سَد گنج : (سَ ذِ گَ نَ جَ) باز گنج ، سک باز انجوش کہ ہزار گنج - جنینی نامے

سَدَل : (سَ ذَل) مَنَ ، بدل ، بدل سدل : مَنَ ، بدل ۔

سَدُم : (سَ ذُ مَ) گُت ، جَہَنَم

سَدَن : (سَ ذَن) گورے نام انت کہ ماں بلوچی کوہنیں دپتران ایشی نام کیت ۔

سَدَن بچالے کہ بلوچی ہتہ در انت ۔

سَدو : (سَ ذُو) اناگہ تندی و دیم روگ ، اورش کنگ ، بچک ، چوتیر و تندی و دیم روگ ،

سَدو : (سَ ذُو) جنینی نامے ، بتل : من سَدو نیان گنوکیں بچان دیاں کچک ۔ « کیا و سَدو » و داستان باجن ۔

سَدوم : (سَ ذُ مَ) کسائیں ہوئیگے ۔

سَد مہند : (سَ ذُ مَ بَ نَ ذُ) مے و ہدی کہ روح مہنگ انت : مہند مہند انت

سَدی : (سَ ذِ یَ) یک سدی ، چہ سدی و انجوش کہ نو دیزاں چہ سدی نو ذہر ۹۰ (۲) ہورانی گڈی در ،

زستانی ہورانی گوارگ و سَد روح انت کہ ہریک دہ روح ایک درے گوش انت و ایشانی نام و دھی ، بیستی ، سیٹی ،

چٹی ، پنجاہی تاکہ سدی ، بتلے گوش انت : « سدی پدی یا کہ بدی » بزاں (۱) در گیشترے گوارگ و گوزایت مہدی

بیت اگان ناں گڑا سک گوارایت کہ بدی و بیرانی کنت یا کہ « بدایت » بزاں گوارگ و بس زکنت ۔

سَدیج : (سَ ذِ یَ جَ) رودراتکی بلوچستان ایک جاگہ و نام انت ۔ میر کبر و پچہ انت :

سہ بنداں سدیج و کتنگ و ۔

سَدیری : (سَ ذِ یَ رِیَ) کسائیں واسکوٹ ، ڈگلو ۔

سَدیک زنی : (سَ ذِ یَ کَ - زِ یَ کَ) سَدیک و چک مہناسک ، دشتیاری و جاگہ و نام انت

سَد : (سَ ذُ) مین و سَد ۔ مَنَ کنگ

سَدو : (سَ ذُ ذُو) کسان چرننگ

سَر : (سَ زَ) سَرگ ، ہریک چیزے و کُت انگلیں سر ، پیسر ، جُنگیج ، سما و شتا ، کوشش ، سردار ، سَر بَر ۔

سَر و ایر کنگ : پ و پیگ ۔ سَر بَدگ یا سَر و بَدگ : دُز من و ، لشکر و ، آپ و ، کیتوک و سَر و بَدگ گون سَر بَدگ

سَر پاد خنگ : جُہد و کوشش کنگ ۔ سَر پاد و رگ : اُرگ و کپگ ۔ سَر و پچک : پ و ریشک و بوٹ و رگ و ۔

سَر پد بوگ : پوہ بگ ، زانگ ۔ سَر پد کنگ : سَر و سوچ کنگ ۔ سَر و پربوگ : زانگ و سَر پد بوگ ۔ سَر ترنگ

یا سَر و ترنگ : بزاں سَر و چکرگ ۔ سَر جم کنگ : جریدگ کنگ ، تیار کنگ ، پورا کنگ ۔ سَر دیک : رملگ و ،

گودم و ، بکت و ، سَر و نند کنگ ۔ سَر سَدگ : چہ ہما راہاں گسر بوگ ، جتا بوگ ۔ سَر سَد بوگ : بچا و سَر سَدگ ۔

مسر سوچ بیگ : تہ ہاگ و سر بر و میچک ۔ سر کوئی درگ : ارگ و کپک ، سر پاد و رگ ۔
سر و گرگ یا سر و گرگ : کارے و سر و گرگ بزاں چہ میچک و گرگ ، رینگیں سر و گرگ ، پھر بیک ، چہ نا ذراھی و ،
چہ گندیں کارے و ۔ سر و گرگ ، کارے و گرگ ۔

سر : (س ر) گوار و نیک و جاگے و نام انت (۲) بہ سر بزاں و تہ بر سرین (۳) سر و پڑ : پہ کارے و
چست و ایر (۴) زیر ترند

سر : (س ر ز) مزن ، بھانگ کنوک ، چیریں چیز ، سرگ و پرمانگال بزاں بستر : دور بجن ۔

سر : (س ر ز) زند ، گوانگینگ ، سیاہ ، سگ سیاہ ، ترسناک ، مزن جون ، سیاہیں سر ۔

سر ابرا : (س ر ا ب ز ا) ار املیں ، نہ گیش املیں ، سر ابراوگ : چہ ترس و یادگہ نیتوئے و سر و ہوش و روگ
و مان ارگ ، سر ابرا ایں گپ جنگ بے رہبند و سر و بنیں گپ جنگ ۔

سر اپ : (س ر اپ) چیز و رند و انچوش روگ کہ آئی و سماں بیت ، سر اپ و بوگ ، سر اپ کنگ ۔

سر آپ : (س ر آپ) چالاک ، ہشیار ، بلند ۔

سراچک : (س ر ا چ ک) ماہور یا روگ و درتگیں چمکان پد و سر کنگ ، ہر چیز و پتچ و پچین کنگ ۔

سراد : (س ر ا د) یک چیز و اد و کار و دگ جاگے زاہر بیک یا تراخ ، سراد کنگ ، تراخ کنگ

”و ہم کن شپ چراگ سرادانی ۔ بزاں چو شچراگیں بالو آئی و روک ادا کہ جنت و میرایت پد و دور و گہ جاگے جنت ۔

سراوک : (س ر ا و ک) پنجگور و رکشان و کرت و چہ پنجگور و برتریں شہراں کیے کہ آبادی ، کشار و جوئے ہم مان ۔

سراوگ : (س ر ا و گ) پشت گیجگ انچوش کہ اگاں کسے و رگ و انت یا باز چیز ایر انت و زیر گ و انت ایں آئی و گر کنگ
بیت ”کئیں سرار“ بزاں پھکیناں یا درستان و سر یا سر کئیں پشت گیج ۔

سراروک : (س ر ا و ک) سرار تگیں چیز ، گیشتر پہ و رگ و گوشگ بیت کہ کسے و وارنگ و چہ ہرے و رگاں

کئیں پشت کپنگ ، ”سرار“ بزاں پھکیناں یا درستان و سر یا سر کئیں پشت گیج ۔

سراس : (س ر اس) ہما ز ندیں ”روت تل“ کہ سگندان و گوں سیشل و ہور کنت ۔

سر امداد : (س ر ا م د) سرگردن ، مسست ، ہنوش ، بے سار ۔

سر امینگ : (س ر ا م ے ن گ) یا سر ہینگ : پہ ترس کسے و گر تینگ کہ پہ پھر بیک و سر بخت ۔ یہیگر گوندلاں سر ہینگ ۔

سر اندل : (س ر ا ن و ن) بھ بکرو ، ہاکہ دل و چہ نہ زیر ایت ، دلاں سر و ، دلاں لاد ۔

سرانو : (س ر ا ن و) ہما مردم کہ بشتی بندراش نیست ، خانہ بدوش ، ہما مردم میل یا بوجیک یا کریل و

گاڑیاں سپر کنگ و انت ۔ (تازی مکتاب)

سرانہ : (س ر ا ن و) بچار ”سرانو“

سراوشتاتیں : (س ر اوشتاتے ن) سراوشتاتیں مردم ، نام کشتگیں و مہشوریں مردم

سراہینگ : (س ر ا ہ ے ن گ) بچار ”سراہینگ“

سراہینگ : (س ر ا ہ ے ن گ) شیوار ، بشکرنگ ، ہیران ۔

- سربار : (سَ رَبَّ اَرْ) ہاکہ بُنبار ۽ سُرُور ۽ کُدرائنگ، ہما مردم یا کہ اولاک کر سگ باز لنگ بوتگ، بُد بُبار۔
- سرباز : (سَ رَبَّ اَرْ) بلوچستان ۽ جاگے، سرباز ۽ کور، سنگین نہیں ذرا جین گورے کہ ایشی ۽ هر دو کراں آبادی انت۔
- سرباز ۽ کور : (سَ رَبَّ اَرْ ۽ کَ دُز) ہما زن کور کہ چہ سراوان ۽ کوہاں در کیت، پد ۽ دشتیاری ۽ چیل ۽ دوچار کپ ایت ۽ چہ جونی ۽ دوا یرشت ۽ گوثر ۽ نرک ۽ دریاء ۽ رچ ایت۔
- سرباسک : (سَ رَبَّ اَش کَ) باسک ۽ بُری بھر کہ گون کوپک ۽ نرک ترانت، باز مردم ایشی ۽ ترانت ۽ چہ سُروش ۽ دانک ۽ چہ ۽ بھر ۽ گوش ایت ۽ دست ۽ ماں سرباسکون مہن لوتس گت پُرش انت « شہداد ۽ مہناز »
- سربالاد : (سَ رَبَّ اَل اِذ) دیم پہ بُر ۽، پہ بُری نیگ ۽ دیم ۽ کنگ ۽ رُوگ، شریار، مزن سر۔
- سربنگ : (سَ رَبَّ تَ گَ) گار، سر پہ نہ بوگ، در پہ در، ہیران، پریشان۔
- سربہر : (سَ رَبَّ زَ) کشار یا در چکانی ہما ہر کہ پہ کشر اس (ٹھیک) ۽ زریگ یا دیگ بیت۔
- سربہر : (سَ رَبَّ زَ) سرہک، سرہر ۽ بزان سر ۽ چک ۽ بُر ۽

تنگ ۽ سربند

- سربش : (سَ رَبَّ شَ شَ) موسیٰ خورے کہ چہ اپریل ۽ نیم ۽ بُنگ بیت ۽ دانک مہی ۽ نیم ۽، گر ماگی ہورانی اول جوہا
- سربگل : (سَ رَبَّ گَ لَ) کسے کہ آئی ۽ سر ۽ ہم باز بیت ۽ بگل ۽ ہم۔
- سربند : (سَ رَبَّ نَ دَ) گدے کہ پہ ناڈا ہی ۽ کپتوک ۽ سر ۽ بند انت ۽ کہ اے گد چکن انت، پہ براہ ہم بندگ بیت (۲) تنگ ۽ سربند کہ سیم یا کانزگ یا دنجی ۽ بیت، (بچاربت) (۳) لچہ ۽ بُنگیچہ بند۔
- سرب : (سَ رَبَّ) دیوان رد، دیوان ۽ سربان، (۲) سربگ ۽ پرمانگال بزان بہ سرب۔
- سرب : (سَ رَبَّ پَ) یک سر ۽ تنگوئیں نرم ۽ سنگ ۽ گرانین مادے (پا، سرب، تازی، رصاص، ہندی، سیسہ، انگ، Lead) کہ پایشی ۽ چترہ، تیر یا دگہ چیز جوڑ بیت
- سرباد : (سَ رَبَّ اِذ) پیادگ، بزان اولاکے ۽ سوار ۽ جتا ز انت، سرباد ننگ : پادانی سر ۽ ننگ، سرباد ونگ، پاد ۽ سر ۽ گون سنگے ۽ یا دگہ چیزے ۽ ڈیک ونگ کہ مردم سرت دارت۔
- سرباگ : (سَ رَبَّ اِگَ) پچگ ۽ یک نمونگے، بلوچی دوچہ ۽ نام انت
- سرتپ : (سَ رَبَّ پَ چَ) ہما بان یا لوگ کہ سرے ۽ پچ انت

سرید : (سَ رَ پَ دَ) زانکار، زانگر، پھیں مردم، سرید بنگ : زانگ، زانکار بنگ، پھنگ، پھ بنگ۔

سریدیں : (سَ رَ پَ دَ یں) زانکاریں، زانگریں، پھیں، سریدیں مردم، زانکاریں مردم، الکاپیں مردم، پھیں مردم۔

سُریدگ : (سَ رَ پَ دَ گَ) چیر بونگ، ٹپنگ۔

سُریدگ : (سَ رَ پَ دَ گَ) کرپاس، کلونٹ، تلک، سُریدگ : ٹرنڈ بنگ، ٹرنڈ بنگ، ٹپنگ، لکان، مردم۔

سُریدگ پلے : سُریدگ : بزاں بنگ، ٹپنگ، سُریدگ : بزاں بنگ۔ تلک، سُریدگ : ٹرنڈ بنگ

سُرپوست : (سَ رَ پَ دَ وِشَ تَ) مردم، ساھدار یا دگر چیزے، سُرپوست، سُرپوستی بھر، سُرپوست۔

سُرپوستی : (سَ رَ پَ دَ وِشَ تَ یَ) تیر یا دگر چیزے، پویش، تلک، سُرپوستی، سُرپوستی، سُرپوستی۔

سُرپوش : (سَ رَ پَ دَ وِشَ) چادر، دپیک، پویش، پویش، چادر، پویش، دپیک، سُرپوش، سُرپوش، سُرپوش۔

سُرپوش، ہر چیزے، سُرپوش۔

سُرپچک : (سَ رَ پَ دَ چَ کَ کَ) سُرپچک، دگرے، سُرپچک، سُرپچک، سُرپچک۔

سُرپچک : (سَ رَ پَ دَ چَ کَ کَ) سُرپچک، دگرے، سُرپچک، سُرپچک، سُرپچک۔

سُرپینگ : (سَ رَ پَ دَ یَ گَ) ٹپنگ، تلک، یا دگر انچیں چیزے، پویش، سُرپینگ، پویش، سُرپینگ۔

سُرپاب : (سَ رَ پَ دَ اَبَ) تیر یا دگر انچیں چیزے، سُرپاب، سُرپاب، سُرپاب، سُرپاب۔

سُرپاش : (سَ رَ پَ دَ اَشَ) سُرپاش، ہماک، سُرپاش۔

سُرپاک : (سَ رَ پَ دَ اَکَ) سُرپاک، ہماک، یا دگر، سُرپاک، سُرپاک، سُرپاک۔

سُرپران : (سَ رَ پَ دَ اَنَ) مجلس، دیوان، سُرپران، سُرپران، سُرپران۔

سُرپرتل : (سَ رَ پَ دَ رَ تَ لَ) ہماک، آپ، سُرپرتل، سُرپرتل، سُرپرتل۔

سُرپرتک : (سَ رَ پَ دَ رَ کَ کَ) سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک۔

سُرپرتک : (سَ رَ پَ دَ رَ کَ کَ) سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک۔

سُرپرتک : (سَ رَ پَ دَ رَ کَ کَ) سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک۔

سُرپرتک : (سَ رَ پَ دَ رَ کَ کَ) سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک۔

سُرپرتک : (سَ رَ پَ دَ رَ کَ کَ) سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک۔

سُرپرتک : (سَ رَ پَ دَ رَ کَ کَ) سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک۔

سُرپرتک : (سَ رَ پَ دَ رَ کَ کَ) سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک۔

سُرپرتک : (سَ رَ پَ دَ رَ کَ کَ) سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک۔

سُرپرتک : (سَ رَ پَ دَ رَ کَ کَ) سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک۔

سُرپرتک : (سَ رَ پَ دَ رَ کَ کَ) سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک۔

سُرپرتک : (سَ رَ پَ دَ رَ کَ کَ) سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک۔

سُرپرتک : (سَ رَ پَ دَ رَ کَ کَ) سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک، سُرپرتک۔

- سَرَجَنگ : (سَرَجَن گَن) بھنگیجی جنگ، اول جنگ۔
- سَرَجَنگ : (سَرَجَن گَن) پہ کارے، کنگ، ٹنگ، تاج کنگ، پہ دمانے گیندو گدارے کنگ، پہ چیزے کنگ، کوشت کنگ۔
- سَرَجَم : (سَرَجَم) دُستیں، سبجی، نیم رتان، مُکَل، توام، سرجم کنگ : توام کنگ، تیار کنگ۔
- سَرَجَنگ : (سَرَجَم گَن) سرجم بیگ، یکجا بیگ۔
- سَرَجہ : (سَرَجَہ) بچار "سرجا"۔
- سَرَجھل : (سَرَجَہ لَن) لونجان، ایرجھل یا ایرجھلگ، سَرَجھل و لوگ، سَرماں جھلاد، شرمندگ۔
- سَرَج : (سَرَج) سَرَجہ پرچگ : سَرَجہ ناڈراھی پے کہ پہ مُشگ، کُچ کنگ جوڑ بیت، پُشاک، لپوشک،
- سَرچات : (سَرَجَہ اٹ) چہ کھن و بُنڑو، بھنگیجی چات کراشاں دپچات یا دپچاہ ہم گوش اُنت۔
- سَرچادر : (سَرَجَہ ادر) ہاچادر کہ سَرچگ و سَرچا مانپوشک بیت، سَرچادر بیگ : جنین و پہ جاگھے و روگ سَرچگرگ
- سَرچاہ : (سَرَجَہ اہ) بچار "سرجات"۔
- سَرچک : (سَرَجَہ کَن) بچار "سریچک"۔
- سَرچک : (سَرَجَہ گ) درپ یا زرنے و چہ پُڑ گیش ہر چیز مان بکن لے سَرچ ایت بزاں گیشیں چیز چہ سَرچو
- سَرچک : (سَرَجَہ گ) دھل کہ چہ پکن سَرچک ایت گوش اُنت "سَرچک" یا "دَرچک" کہے و ت م پندور
- سَرچک : (سَرَجَہ گ) زانتکار بکنت مردم پہ کلاگ لے گوش اُنت "سَرچک"۔
- سَرچک : (سَرَجَہ گ) دھل کہ چہ پکن سَرچک ایت گوش اُنت "سَرچک" یا "دَرچک" بلے دَرچک ہا و ہدی راست
- سَرچک : (سَرَجَہ گ) اُنت کہ نوکی سبز رنگ بزاں چہ زمین و در آکنگ، چہ پل و سَرچک۔
- سَرچنگ : (سَرَجَہ گَن) چنگ و بُنڑو، بھنجنگ - چودو چنگ درکیت
- سَرچن : (سَرَجَن) ہا اُستا کہ مردمانی سَرچ میدان پہ ڈول و بُراہ چنت، سَرچک و پرمالکال، بزاں سَرچن۔
- سَرچنڈ : (سَرَجَن ڈ) سَرچنڈ کنگ بزاں گونستان چت کنگ چہ سَرچ بُرزی دودریگ، سَرچنڈ (۲) سَرچنڈ کہ چہ پری یا ناڈراھی بیت
- سَرچنگ : (سَرَجَن گَن) پُک یا نیسنگ چہ دَرچک و سَرچک۔
- سَرچوپ : (سَرَجَن ڈپ) ہا سَرچک یا دار کہ گون آئی و جَنک یا دگر انجیں چیز چوپ اُنت (بھنجوپ ہا سَرچک اُنت کہ زمین و
- سَرچوپ : (سَرَجَن ڈپ) سَرچوپ یا انجیں چیز ایرکن اُنت و گون "سَرچوپ" و چوپ اُنت) ڈگوٹنگ کہ پہ جَنک و چوپک
- سَرچوپ : (سَرَجَن ڈپ) کار مرد بیت، چوپک۔
- سَرچیر : (سَرَجَن ر) سَرچیر، چیر و سَرچیر، آلوڑ بلوڑ۔
- سَرچیت : (سَرَجَن ٹ) ساز و آواز و ہا بھر کہ بُرزرگ بیت۔ (آستانی)
- سَرچ : (سَرَجَن) ہا کہ گرم نہ اُنت۔ گوہر، سارت۔
- سَرچاپ : (سَرَجَن آپ) ہا کوئی کہ زمین و چیر یا کرکلیں کوہ و تہ و جوڑ کنگ بیت کہ گرماگ و سارت بیت و

زمستان، گرم، سردانا، سار تو گیس، چنگ، سکیں سارتیں آپ کہ گرماگ، ہم آئی آپ ترونگل انت۔

سردار: (س ز داز) راجواہ، راج و ستر۔

سردار: (س ز داز) ہاکم۔

سردار چیمو: (س ز داز)۔ ت ف ب ڈ) بلوچستان، ایک جاگہ و نام انت کہ کتہ رود و کوه و بزر انت بزاں ایشی و گوریجان انت۔

سردانا: (س ز داز) ۱) سردانہ، بچار "سرداپ"۔

سرداوگ: (س ز داز) سردیں ہند، سردیں دمگ، ہماجاگ کہ اود و موم سارت انت، سارتیں ہند، سارتیں دمگ، سارتیں جاگ۔

سرد پتر: (س ز داز) راجی سرد پتر بزاں ہما مردم کہ راجی زندمانی و آئی و نام، کار و کردار سرد پتر انت،

راجی زند و بار و نبشتگیں سرگوستگیں گپ و جاو (تاریخ، History) و تہ و سروسا تیں مردم،
(Historical figures, Personalities)

سردج: (س ز داز) دشتیاری و دودج انت یکے "سردج" و دومی "چیردج" انت۔

سردر: (س ز داز) کسے کہ سرے و انت۔

سردرد: (س ز داز) سرد درد، مسیبت، جنجال۔

سردرنز: (س ز داز) پگش دی سرچندینوک، زوت زهر گوگ۔

سردرنزگ: (س ز داز) پگش دی سرچندینوک، اتاکنگ، زوت زهر گوگ۔

سردست: (س ز داز) چر دست و مچ و بزر، تمل و دستونکائی ہند و کوشیں سردست گون نگاریچیں تملان۔

(۲) دست و گز، باھینگ، ڈیل، سردست کنگ، دستانی سرچست کنگ یا کہ ہارنگ و دور دیگ۔

سردشت: (س ز داز) مکران و دشت و زرباری نینگ "جمل دشت" و گوریجانی بھر "سردشت" و گوش انت
ہے ہم و سرباز و جاگہ و نام انت

سردک: (س ز داز) مردینی نامے۔

سردی: (س ز داز) سارقی، گوھر، زمستان و حوا۔

سرڈاہ: (س ز داز) چہ ڈاہ و پسرچہ گوئیں شور شے کہ ایشی مرادھکی و اہگ و زانگ انت کہ باریں ڈاہ

اگان کنگ بہ بیت مردم و شاک نے کن انت یا کن انت اول ڈاہ، ڈاہ و بنگیج۔

سرزان: (س ز داز) چہ بزان و بھل و چہ کوند و بزر۔

سرزور: (س ز داز) زور و زور۔

سرسا: (س ز داز) سرشاش، ہجام، سلمانی، (۲) ریسپینوک،

سرسبز: (س ز داز) میقاب، میسر۔

سرسپٹ: (س ز داز) اولاک یا مردم و ہارنگ و تچک کہ گوش نے زانان بزر و بھل بیت، گیشتر بہ ہر و پس

گوشک بیت۔

سرچنگ : (سُر - سُر جَنگَن) سپر سوج بوگ، چیزے سر برے بسیج ایت مڈتہ ہاگک بہ بیت۔

سررند : (سُر - رند) جے کار بوج ک گون ایشیء سر و مودان رندانت، شک ۲۔ سر و رند

سر سر جنگ : (سُر - سُر جَنگَن) چہ درد و تورشت سرے دیم و آدیم جنگ و لیٹ ورگ۔ چیزے و شوہار زاد و آود و

دست جنگ۔

سر سرگ : (سُر - سُر رَنگَن) میزان میزان و سر پر کنگ۔

سر سری : (سُر - سُر رَنگَن) سپر سری

سر سند : (سُر - سُر نَدَن) گستا، جتا، سر سند بوگ : چہ ہمارا ہاں سیدگ و گستا بوگ

سر سوج : (سُر - سُر وُجَن) پنت، شور و سلاہ

سر سوج : (سُر - سُر وُجَن) ہا چیز کہ سر برے بسیج ایت بے توک بے سرچ ایت و ہاگک بہ بیت۔

سر شام : (سُر - سُر شَامَن) مہلش شام، ہاشام کہ مہلہ ورگ بیت۔

سر شان : (سُر - سُر شَانَن) شنگ، سر شان کنگ نزاں ہما و مان مکر ورگ وارت ہما و مان و شان ایت، (۲) ہما برز و

پڑاھیں جا کہ ہور و آپ چودہ ویم پر ایر جھلگ و بہ رُصب ایت۔

سر شاہ : (سُر - سُر شَاهَن) دُرچک و بُرتریں شاہ۔

سر شپ : (سُر - سُر شَپَن) شپ و جُنگی بھر یا پاس کہ چہ تھاری و مانا شنگ و بگرداں کروسانی اولی باگک ایت، مسلمانان

بہنجی نسا ز و ہد کہ جے و ہد ایت۔

سر شگ : (سُر - سُر شَگَن) شرک، آرٹینک و گون آپ یا آپینک و شرک، شرک تگیں، (چہ پارسی «سرشتن» شرک،

سر شم : (سُر - سُر شَمَن) کوہ و بُرزیں جاگھاں کہ چو کوہ و چو گان سرش اگک ہایانی شم، کوہانی بُرتریں شم، دُر و جھلگ۔

سر شود : (سُر - سُر شَوُودَن) جنینانی ماہینویں ہون برچ، ماہواری۔

سر شودگ : (سُر - سُر شَوُودَن) چہ سر شودانی بند بیگ و رند سر و جان و شودگ و پاک بیگ۔

سرک : (سُر - رَنگَن) مزین کاگ۔

سرک : (سُر - رَنگَن) سرک و پرمانگال۔ (۲) شک و شرک بستیں

کسانیں شک (۳) تَرز

سرک : (سُر - رَنگَن) چیزے و کُٹ اٹگیں سر۔ سرک کنگ : چہ جاگھے و کے سر و کنگ و چارگ

سرکار : (سُر - رَنگَن) (۱) حکومت، راجداری، سرداری، گورنمنٹ (۲) ہاکار کہ سرجم و برجم ایت، سرکار کنگ :

شرک کنگ، جوان کنگ، زمین و سرکار کنگ : نزاں زمین و آپ دیگ، لگت کنگ، شرکاری کنگ و سرجم کنگ (پہ بُرنج و

شدام چنگ و)

سرکارچ : (سُر - رَنگَن) کارچ و سرک۔

سرکاری : (سُر - رَنگَن) ہاکر سرکاری ایت، مہمت، انچا، بے دُرد و۔

سُرگ : (سن زگن) ساھدار ء جند ء ھما بھر کہ گردن ء سر پر انت " پلائی ہشکین سرگے " : بزاں بے کاریں مردے ۔ سرگ مُسگندان : سرگ مُاو جریک ۔

سُرگ : (سن زگن) سر دیگ، سارت بوگ، دُرگ ء میرگ، انسُرگ، ترھگ، تاجیر گرگ، آرام گرگ ۔

سُرگ : (سن زگن) کتیں چنڈگ، لڈگ، دنتان کہ یلہ بیت آسُرایت، دُرچک ء بُن کہ یلہ بیت آسُرایت ۔ چیزے ء چنڈینگ آسُرایت ۔

سُرگ : (سن زگن) ہرے توار، ہرے سُرگ بزاں ژانگ، (۲) مچ کہ کوکر کشرایت اگاں داں صپت روج ء گشے مکن نے خڑا سبز ترایت مُریچ ایت، گوش آنت " سُرانگ "۔

سُرگ : (سن زگن) جُتک جنگ، دُور جنگ، شاگ کنگ ۔ یک اناگد گزوک، جبر سُرگ

سُرگ : (سن زگن) گوات گرگ، کُتپگ، چہ کدے ژند تر بوگ، زھر گرگ ۔

سُرگاں : (سن زگن ان) عنوان، سُرنی Headline

سُرگٹ : (سن زگن ٹٹ) پے سُرٹنی گپ جنگ (آواز بنا کر بولنا) گٹ یا گڑے شُرو ۔

سُرگردان : (سن زگن زدان) ویل، سلیول، سر جان، سر سر جان

سُرگرگ : (سن زگن رگن) پے جاگھے ء روگ ء تیار بیگ، روانہ بیگ ۔

سُرگروہ : (سن زگن رُوہ) لشکر یادگہے رنگیں مچیے ء پیشوک دُسروک ۔

سُرگو : (سن زگن و) سُرینگ، ھیران، ھماھوشگ کہ بُرائنگ دُبن ء کپینگ (گلہ ء با مسار ء نمب ء ژن آنت پر چاکہ روچ کہ درکیت گرم نے جنت بُرائت)

سُرگوات : (سن زگن واث) موسی گواتے چہ سُمیل رودرائنگ ء کیت (ھندی : پُروا)

سُرگوپ : (سن زگن وپ) سُر ء رندوک دُگھوچک، بانور ء دیمدار ۔ *

سُرگوز : (سن زگن وژ) راہ ء سُر ء دگہ جاگھے یا چیزے یلہ دیگ، پر بارہ ۔ سُرگوز کنگ : چہ چیزے ء سُر ء گوزگ مُآنی ء کمار نہ کنگ، یلہ دیگ ۔

سُرگوشی : (سن زگن وشی نی) والیگ، نالک، کُشل ۔

- سرگیجگ : (سُر ز - گب س - ج گن) چیزے دے بُرزد سرگنگ - ایرگیجگ ۽ چپ *
- سرگین : (سُر ز - گب ی ق) ساهدارے کہ پر ساه و کشگ ۽ سر سربخت ، تشارگ ، گین پٹار *
- سرگنٹ : (سُر ز - ل ن ٹ) سری گنٹ ، سر بُری گنٹ - دپ ۽ سر بُری گنٹ کہ آئی ۽ سر بُر دوت ر دایت .
- سرماد : (سُر ز م اذ) پیش ماد : ہما ماد گین آسک کہ نوکی توام بوتگ بزاں شکر ورنائیں ماد گین آسک ، ہر یک شکر ورنائیں ماد گین دلوت یا اولاک -
- سرمب : (سُر ز م ب) حر ، گوک ، اپس ، میش یا پس ۽ پادانی ناگن د پنگ ۽ بدل - (بچار بُت)
- سرمپک : (سُر ز م پ گن) بچار "سُر مپک"
- سرمپک : (سُر ز م پ گن) سرمپک : مے پتین پنگ کہ ناه یا کہ کلونٹ ۽ دپ تچ انگ - (بچار بُت)
- سرمتاب : (سُر ز م ت اب) ہما کہ سر ۽ تاب نہ دنت ، بھادر ، دلیر ، سر بچار ، سر بچند *
- سرمچار : (سُر ز م چ از) ہما مردم کہ سر ۽ پرداہ مکنت - بھادر ، دلیر -
- سر مچند : (سُر ز م - ج ج ڈ) ہما کہ سر ۽ مچندین ایت *

سُرنا

سر ساد

سر مپک

سر مپک

- سرمرد : (سُر ز م ز ڈ) ہما موسم ایت کہ شدام چنگ بیت ، مچ ہم جنگ بیت ، ہزارام د موسم ایت ، اے "مردار" یا کلک ۽ ماہ ایت ایشی "کوئڈ ککر" یا "کین ککر" ۽ ماہ ہم گوش ایت -
- سرمساد : (سُر ز م س اذ) چہ ساد ، پڑم ، مید یا بندیک جو کتر تگیں چمگ چنگ ، بھر تگیں سر لگوٹے کہ اولاک ۽ سر گوش ۽ چیم ۽ لیونز ۽ ماں لگوٹگ بیت - (بچار بُت)
- سرمھار : (سُر ز م ہ از) بچار "سرمھارگ"
- سرمھارگ : (سُر ز م ہ ار گن) سرمھار : ہما گونڈیں ناڈر کیں ساد یا پڑم یا مود یا بندیک کہ مھار ۽ سر د بستگ ۽ پد ۽ خمس ۽ لوپ ایت -
- سُرنا : (سُر ز ن ا) جوانیں ششرو ، توارو کے وش زیمیریں کہ بے پڑاہ ایت ۽ دپ ۽ تنک ، دپ ۽ پیکے مان ایت ۽ کہ گون دھل ۽ جنگ بیت - (بچار بُت)
- سرنار : (سُر ز ن از) جنیں گون نازینکیں سر ۽ جنینی نامے کہ ایشی ۽ "ستار" ہم گوش ایت -
- سرنبشت : (سُر ز ن پ ش ٹ) وتی سر کپت ۽ نیشگ ، ہرچی کہ وتی سر ۽ کپنگ ہمانی ۽ نیشگ -

- سُرنَدو : (سُرِن دَو) بچار "سُرنَدہ"
- سُرنَدہ : (سُرِن دَہ) ہرچی کہ زمین و سر و سادہارہست (عربی : دابہ) Creatures, Living things.
- سُرنَنگ : (سُرِن گَن) بوجیگانی تہ و جانشوانی جہادار۔
- سُروان : (سُرَوَان) بچار "ساروان"
- سُروان : (سُرَوَان) لیفٹننٹ Lieutenant
- سُروپ : (سُرَوِپ) نیگی کہ ایشی و باز راست آنت (Apple) ایشی و تاک زمستان و پُچ آنت۔
- سُروت : (سُرَوَت) سر ووت، پہ ہوش (اے سر ووت نہ انت)، وقتی دل و میل و۔
- سُروچک : (سُرَوِچک) بند و "چار بند" بزاں ہا جاگ کہ بند کُچ جنت۔ سُرِچک۔
- سُروز : (سُرَوَز) سر ووز۔ بلوچ و مٹوری سخی ساز انت کہ ہر کس لے زانت ایشی و چنگ ہم گوش آنت۔ دومی
- چنگ انت کہ ہند ستانی تانپورہ و کار و دنت
- سُروزام : (سُرَوَزَام) ہا جنین آدم کہ مَر و سون و انگ آنت۔
- سُروش : (سُرَوِش) دست و مٹک، بڑوک، چانگوٹ۔
- سُروش : (سُرَوِش) پُرتنگ۔ جبریل و نام۔ (ب۔ ق)
- سُروک : (سُرَوِک) پیشوک، سروگان، کماش۔
- سُروک : (سُرَوِک) ہما کہ سرائیت، اسروک۔ *
- سُروک : (سُرَوِک) ہما کہ سرائیت۔
- سُروک : (سُرَوِک) ہما کہ سرائیت، دور کنوک۔ *
- سُروگ : (سُرَوِگ) سرگ، گُشان۔
- سُروگان : (سُرَوِگَان) پیشوک، چیزے و بُنگی کنوک۔ ۲۔ ہما کہ سوت گوش آیت جواب دینت۔
- سُرومدان : (سُرَوِمَدَان) بچار "سرمیدان"
- سُرومگ : (سُرَوِمَگ) بچار "سرمنگ"
- سُرومگو : (سُرَوِمَگ) سُرومگ رنگ، سُرمگو۔
- سُرون : (سُرَوِن) بچار "سرتن"
- سُروند : (سُرَوِن دَہ) ہا گال کہ دگہ گالانی سر و ہنگر نی بنت و دو گالی گالے جوڑ کن آنت۔ اک : پشت، ہم، پر،
- سر کہ چوش بنت، پشت، ہمبند، پد رھگ، سرتچک۔ مے رنگیں گال کہ گالانی زندہ ہنگر نی بنت آیان "پد وند" گوش
- آنت۔ اک : بر، گر کہ دلبر، سر بر، مشتریں، بدین، زرگر، ماہگر۔
- سُرونز : (سُرَوِن ز) بچار "سرونز"
- سُرونی : (سُرَوِن نی) تھت و سرون و دار، سرتنی۔

سرهاں : (سن زده ان) پیش حال۔ مالوم دار، زانکار، گزارش Report (8-9-67)

سرهیم : (سن زده نم) کنگل زمین یا کوچک کہ سنگ مزین بہ بیت۔ سرہیمیں کوچک۔ بیم، ترس

سرہماہ : (سن زده نم او) بچار "سرہماہ"

سرہمگ : (سن زده نم گ) گروگ چہ ترس و سرہمگ و کارگاہ بہ بیگر گونڈاں سرہمینگ، ہندیاں ترس و ہمگ۔

سرہمینک : (سن زده نم ے ن کن) سرہمینک دیگ، ترس دیگ، نیم شھر دیگ۔ چہ "سرہمگ و سرہمینک" و درآنگ کہ ایشانی بزات "ترسگ گروگ و شہوار بیگ" یا "ترسینگ و شہوار کنگ" انت۔

سرہمینگ : (سن زده نم ے ن گ) گروایگ، ترسینگ، بیم دیگ۔

سرہنگ : (سن زده ن کن) چک اسپتیں آپس

سرہطور : (سن زده ط و ز) طور و سرہ طور کوریت گون دریا و طور بیت *

سرہ بان : (سن زده ب ان) سرہ بزرتری بھر، سرہ بان و برگ یا کنگ، بزات کسے و چہ ہڈہ گیش، علائک و چہ کدہ گیش بزر و برگ۔

سرہ بون : (سن زده ب ن) بون و بھ، سرہ بون کنگ، بزات و زریات و دیگ۔ کسے و بارہ و سرہمی و زانکار بیگ۔

سرہ دول : (سن زده د و - ن) سرہ و ترسگ و دل و ہراب لوگ۔

سرہ شریک : (سن زده ش ر ن گ) سرہ کانت

سرہ کپک : (سن زده ک پ گ) کارے مردم و سرہ کپایت، جہاں لوگ، تے و سرہ بار لوگ، چہ سرہ کپک، بیلچ کنگ۔

سرہ نیم سر : (سن زده ن ے م ی ن) پلائی و پلائی سرہ نیم سر انت، بزات کتیں کتر و ستر انت یا بزر و پتکتر۔ اے سندر سال، بزر و پتکتر پھر و میناں کار مرد بیت۔

سرہ حش : (سن زده ح - و - ح ش) مردم و پیشانی و دوین گوشتانی سرہبی بھر۔ *

سری : (سن ر ن ی) ہاکہ گون سرہ شہادی کنت۔ پیری، سرہیگ۔

سری : (سن ر ن ی) پوز و ہلک وڑیں سمیت کہ چہ ہلک و کستر انت۔

ستر پچ : (سن زده پ ے چ) ہاکہ سرہ پچایت، چیزے اڑ گیش و پرب بیت و پرب بیت۔ چکار، کنت ماں کنت،

سرہ پچ بیگ : و پربے اڑ گیش و پرب بیت و گیشیں آپ یا آپیک چہ دپی نیمگ و پرب بیت۔

سرہ پچک : (سن زده پ ے چ کن) دھارانی تہ و دارے ہلک کن انت گدے پر دینت کہ چہ مردم و بہ بیت کہ مرگ بھر انت۔

سرہ پچک : (سن زده پ ے چ کن) علائک۔ سرہ پچک۔

سرہ دیاں : (سن زده د ان) بوجیگانی تہ و ہما دار و لوگ کہ آئی و تہ و کتور کنگ بیت۔

سرہ دیکور : (سن ر ن ی - و پ ک و ز) سرہ بازہ چہ دیکور و سرہ کور و پ ہڈہ ایر و پچایت۔ ایشی و شاماشک ہم گوش انت۔

سرہ ریگ : (سن زده ر گن) بزات سرہ ریگ، گدے کہ چپک وڑگ نہ بیت گڑا آئی و پھنات و یک کترے وراج تر بیت و دوی

سرہ کور : (سن ر ن ی ک و ز) پنجگور و رکشان و کور و کتر و شھرے۔

سری کوس : (سن ر ن ی ک و س) چم و سرہبی ہما پوست کہ مچاچے پرب انت و مچ و تر بیت بزات جنت و مردم کہ و اب

کپ ایت ہے سری کوس چم پو شس ایت مہ بند کنت ۔

سرنگ : (س ری گن) ہے گد کہ جنین سر وٹے کن آنت ۔ سر و گد ، گشان ۔

سرنگ : (س ری گن) لوگ یادگار انجیں چیزے و دری کانٹ ۔ تہ و گنچ گونچ یا کوپ گوش آنت ۔

سری لنت : (س ری نٹ) بچار و سر لنت ۔

سریمدان : (س ری م م۔ دان) سرومدان : ہمارپ کہ آنی و سرینگ مان کن آنت (بچار مٹ)

سرینگ : (س ری م م گن) سیاہیں ترپناکیں چوسرپ و گرانیں سینگے انچوش ترپ ایت گوش ٹے ڈر

ڈرنز انک ۔ ایشی سکت ہیرت سا آنت ، شینگ و ماں ایشاں جن آنت چماں مان کش آنت کہ مچاچانی مہ و گوشت و سیاہ کنت کہ تم ڈولدار بنت ۔

سرینگو : (س ری م م۔ گ و) سرینگ رنگ ۔ سرونگو

سریں : (س ری ن) پشت ہڈ یا سرین کرز و ہا بھر کہ پھلیگانی شنکانی سر و نہ رس انک مہوار نہ

سری کز

سریمدان

آنت کہ کلور و پھلیگانی میناچی و آنت ۔ سرین کش : اگاں سواس و تہیگ گونڈ آنت گرڈ ادگہ گیشیں سادے لوپ ٹے کن آنت و سرین و مان ترین آنت ہے ساد و نام ۔ سرین کش آنت ۔ سرین کش کنگ : سواس و سرین کش کنگ براں سکت ترند کشک ۔

سریں : (س ری ن ن) سروں ۔ چیزے و سری بھر ، اک : کبر و ، تھت و ، مردم و ۔

سریٹ : (س ری نٹ) دست و ماتی ٹنگ و توکی لنگ و سر و یکجا لنگ و زور پر دیگ و زور پر دیگ

سرپینگ کہ گوں اے سرپینگ و ترندی توارے کن آنت (ہندی : چشکی بجانا) ۲۔ مجولی و یک لیے ۔ اے لیب و لیے ۔ دتی مجولی و پ و گہ مجولی و جنت و گوش ایت : "ہرچی گوش ایت مال دین" دومی جتگیں مجولی و واہند گوش ایت "بینٹ"

سریٹی : (س ری ن ٹی) مجولی لیے

سرین کرز : (س ری ن۔ ک ز) پشت و ہڈ کہ پ گردن و بگر دانک و بزی و آنت ۔ (بچار مٹ)

سرینگ : (س ری ن گن) ترہینگ ، آرام کنائینگ ، تاہیر دیگ ۔

سرینگ : (س ری ن گن) کمتیں چنڈینگ ، چیزے و انچوش دست جنگ کہ بہ سر ایت ۔ پاد ، دست یا سرو

سیرینگ: مردم و پے دگرے و بدی و سیرینگ: گپ و سیرینگ: پے بچنگ کنگ و دل و سیرینگ: دل و سیرینگ: جاتیگ و۔ لٹ و سیرینگ: دپ و سیرینگ: پے ورگ و، دپ و سیرینگ: پے گپ و، دپ و سیرینگ: انجیں مردم و کہ آئی و گپ و جوانیں آسرنیارت یا کہ چیریں گپاں پڈر اکن آنت۔ دُمب و سیرینگ: کچک و (دُمب و رینگینگ)

سیرینگ: (سِر ز۔ رے۔ ننگ) انجوش کنگ کہ بستراست یا دُور بکنت۔ *
سیرینگ: (سِر یے ن وک) ہماکہ دگرے پے سیرین ایت۔ مردے کہ یکے و پے دگرے و بکیر و سیرین و پیرین کنت۔
وانگے ہانٹان کہ آسانی توارہ گیشینگ و آسانی سیرینگ بنت "سِر یے" بلوچی و ایشاں "مِر و مِر" گوش آنت۔
سیرینی: (سِر یی ن ن یی) بچار "سرونی"

سِر: (سِر یے) سِرگ و پرماتکال بزاں "سِر"۔
سِرگ: (سِر یے) ریزگ، دار و سِرگ، دستان و سِرگ، ساد و سِرگ، گیشترگ، پوست، بندیک، آبیشم و رنگیں چیزانی ریزگ و گوش آنت

سِر و: (سِر یے) "سِر و" سِر اٹگیں

سِر ز: (سِر یے) کس، دوا، میار و مِر، بدیں کارے و پے مِر کہ چہ آمیدگیس یا ہداءینگ دیگ بیت۔

سِر زوار: (سِر یے) دار و ازب و مِر پتار۔

سِر س: (سِر یے) پچر، سما، هیالات، بکن پے کدرتاں سِر س۔

سِر سار: (سِر یے) بچار "سار"

سِر سارچ: (سِر یے) سار، سارچ، سِر سارچ: سارچ: جوڑ کرنگیں یا جوڑ کنوک۔ بزاں جوڑ کرنگیں پچر (تخلیق) یا پچر جوڑ کنوک (تخلیق کار)

سِر سٹ: (سِر یے) سِر سٹ، الکا پ PPB, LWD, SASAT - Good, properly

سِر سٹ: (سِر یے) سِر سٹ یا سِر سٹگ "پے گوشتگال"۔ ایشی و دیر گوشتگال "سِر سٹگ" آنت۔

سِر سٹ: (سِر یے) بے تھیل، تھیل، بے کار، ہماکہ ترند نہ ایت، بٹل، ہماکہ دیر نہ ایت، ٹانٹ نہ ایت، زور، آہستہ، یزان، کار گنٹ۔

سِر سٹ کش: (سِر یے) کش کش، بچار "سکسش"

سِر سٹہ دل: (سِر یے) جگرو، دپٹ۔

سِر سٹہ تی: (سِر یے) بے تھیل، کاہلی، بے کاری۔

سِر سٹ: (سِر یے) چش یا ہمے ڈولیں و چک و شیرگ کہ بڈا کنت۔ کالگ و چینگ و کار مرد بیت۔ ہندی گوند *

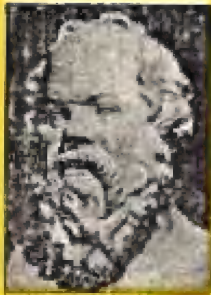
سِر سٹک: (سِر یے) باز، بے شمار، مچ، سنکار و داریں ز بانگ۔

سِر سٹش: (سِر یے) کش کش، ہماکہ ترند نہ کش انگ۔ سواس و راستے کو گونگ و آئی و

تجیگ و ترند نہ کش آنت۔ اے سواس پے کوماں روگ و کار مرد بیت پر چاکر اگان ترند نہ کش نے کوہ و گڑ ایت

سِر سٹشیں سواس کوہ و لہم بیت کہ مردم و پادان ہم نہ نور ایت و کوہ و گڑ ایت

- سُسٹ : (سُسٹننٹ) بالی مذک وچک کہ دنیگا بالیک نہ انت . (بچاریت) سک باز ۔
- سسوم : (سُسوم) دست مڈ پادانی یادیم چہ نادر اسی مڈ گوات گرگ ۔
- سیک : (سِسک) ڈالیں ریک کہ کسانیں کسانیں اورتیں سینگ ٹے ہم مان انت مڈ کسانیں گڑ مڈ کر کینک ٹے ہم ۔
- سیک : (سِسک) یک سیاہیں در مانے بلیکس کتیں ناسینیں در مانے کہ سک ٹرپش انت ۔ مچھانی دیم مڈ گت بان ہم رنگ دینت کہ نر رے مڈ گیت ۔
- سیک : (سِسک) ٹرند ، مشکل ، ڈک ، گران ، بوجیک یا کیدار کہ آپ رتہ مڈ زمین مڈ لگ ایت ۔ سک انت ۔ سک دیگ : یک چیزے مڈ پر ٹرندی گوں دگرے مڈ جان پر جان کنگ ، تنک دیگ ۔
- سیکالک : (سِسک) ان کن) موداں سیکالک کنگ ، پاتینک کنگ ، مٹیر کنگ بزاں سے بھر کنگ مڈ ٹو پنگ ۔
- سیکان : (سِسک) ان) ہما پتیں تھنگ یا آسین کہ میل یا بوجیک مڈ دیم انت کہ گوں ہمیشی مڈ دیم ترینگ بیت ۔ (بچاریت)
- سکانی : (سِسک) ان کن) ہما مود کہ سیکان مڈ دار ایت ۔

سکرات

سکٹان

سُسٹ

- سکداد : (سِسک) داڈ) سک مڈ داد : پلیسٹڈی ۔
- سکرات : (سِسک) رات) بچار « ساہکندن » *
- سکرات : (سِسک) رات) Socrates (۴۰۰ - ۳۹۹ پک) یونان مڈ مزن نامیں فلسفہ زانت مڈ کو اس کہ اتنر پیداک بونگ ۔ انسان مڈ اندری مارشت (نفس) مڈ بچار مڈ مردم گری (اخلاقیات) مڈ زانش آئی مڈ ستا مڈ بنیاد بونگ انت ۔ آئی مڈ دانینگ مڈ راہبند جت مڈ پتو مڈ تران بونگ ۔ وقی وھد مڈ اتنر مڈ سرکار مڈ رہبندانی سر مڈ ایراد گری مڈ میار مڈ آئی مڈ مرگ مڈ سزا دیگ مڈ زھر مڈ کڈہ تنگ مڈ بے وس کنگ بونگ ۔ یونان مڈ محشوریں کو اس اپلاتون Plato مڈ استاد بونگ اپلاتون مڈ مان وقی دانگی راجداری (Republic) مڈ سکرات مڈ هیالات بیان کنگ انت ۔ (بچاریت) *
- سکڑوی : (سِسک) کڈنی) گوامی ، سوگات ۔
- سکڑوگ : (سِسک) کڈوگ) اوگ ۔
- سکڑینگ : (سِسک) کڈرے کڈنگ) اوینگ ۔
- سکٹاہ : (سِسک) یس اڈ) ہما کہ سک مرگ انت بزاں ماہ ٹے پر دراگ مڈ سک زور جنت ، سکبر ۔
- سکستگ : (سِسک) شت گن) ہما جاگہ کہ آئی مڈ زمین سیک انت ۔

سکٹ : (سک ٹٹ) مُردار لوگ ، سُرُ سکٹ ، ہرگ

سکسر : (سک سز) ہماساہ دارکر نیت مرو کے مہر بیت ، سکاہ ۔

سکسک : (سک سک) آئستہ گوشاں گپ جنگ ، ہلوت کنگ ، گوش ماں گوش گپ ۔

سکسکی : (سک سک نی) پہ سکسک گپ جنگ

سکمر : (سک کم ز) ہما مردم کر ہرگ سک زور جنت ، سکمرگ ۔

سکمرگ : (سک کم زگ) سکمر ، سکاہ ۔

سکن : (سک کن) گوک و لند ۔ بت : "سکن و ٹے بدے ٹنگن و ٹے چچ گر" ۔ باز گوش ایت "ناہ و ٹے چچ گر"

سکندان : (سک کن دان) سگندان ۔

سکندر : (سک کن - دژ) نامے ، مقدونیہ و بادشاہ مزنیں سکندر Alexander The Gerat (۳۵۶-۳۲۳ پک)

کہ ذوالقرنین و نام و ہم زانگ بیت ۔ مقدونیہ و پیداک بویگ بابل و ایران بونگ ۔ یونان و مزنیں کو اس ارستو Aristote و شاگرد

بونگ ۔ ملک گری و اہشت و پد و پارس و سر و بڑارت ، الیسوس و جنگ (۳۳۳ پک) و سکندر و دست پارس و

پادشاہ داریوش پر دوش دوگ و رند چہ جنگ جاہ و جھ ایت ۔ ۳۳۲ پک و سکندر مصر و اسکندریہ و نام و شہرے آباد کنت

مزنیں سکندر و بڑارتی ملکیت

مزنیں سکندر

پدا و داریوش و پد جنگ و عراق و سر و ارش کنت ۳۳۱ پک و اریکل و نیک و کوکامیل و داریوش کنگ بوت ۔ فی پارس و

کر و گور و درگیر کنت و دم روان و سند و دریاب و آدست کنت (بچار مکت) (بچار مکت)

سکو : (سک ک ڈ) سک : اے شر سکیں مردے بزان شر ڈولے ۔ ایشی و سر و سیک شتر انت بزان

ایشی و کد و کالب شتر انت ۔ بے گیشتر و اولاک و گوشگ بیت ۔

سکوچیک : (سک وچ کن) ہاک رنگیں زمیں سکے کہ پرش ایت چو کہ فھیں میٹ و انت ایشی و کورپاچ ایت

و ایردگ کنت و گوں حار و کار ایت ۔ بچگ ۔ ہما جا کہ کہ کوہ رتنگ و سیک پشت کپنگ لحم انت و سان دار انت ۔

سک : (سک ک ڈ) بچار "سکو"

سکی : (سک ک بی) تکلیپی ، شندی ، سکی و سوری

سکیداد : (سک بی - ڈاڈ) نامے ۔

سکی سوری : (سک کی بی و بی و بی) واری ازانی ۔

سکین : (سک کن) کسے و پکارے و و اھدار کنگ ۔ سکین دیگ : پکارے و کنگ کسے و دل و سرننگ ۔

- سنگیں : (سنگ کنیک ے ن) ٹرنڈیں، دہریں، ہاک لہم نہ انت ۔
- سنگ : (سنگ گن) ٹچک، بینگ : "سنگ اشتاپ انت ٹھکڑے کور انت"
- سنگ : (سنگ گن) برداشت، سنگ زورگ : مردماں چولانی سنگ زرت نہ گرت درست زیرآپ بوت انت سنگ اوپار۔ جَل ۔
- سنگار : (سنگ از) (۱) پس، گوک یا اسپ کہ آئی یدیم ۷ اسپتیں ٹکے بہ بیت ۔ (۲) زہم ۔

PPB, LWD, SAGHAR - White, bright, flashing (of a sword), white-faced (of a horse)

- سنگارو : (سنگ ازو) آپي بے ۔ مگر گے کد ۷ گوتے بیت ۔ برنج ۷ رون ۷ کیت چو کہ نکول ۷ زربال نہ کنت پے دست گرانٹ ۷ ۔

- سنگر : (سنگ ز) سنگار ۔ سرگ ۔
- سنگری : (سنگ ری) آسن ۷ چَل ۔
- سنگری : (سنگ ری) بچار "سنگری"

سگندان

- سنگس : (سنگ سنش) مگیق ۷ کتہند
- سنگگ : (سنگ گن) برداشت کنگ ۔
- سگندان : (سنگ ن دان) سگندانک : ہمود ۷ کہ ورگ روانت ۷ جم بنت، معدہ Stomach (بچار بیت)
- سگندانک : (سنگ ن دان کن) بچار "سگندان"
- سگندک : (سنگ ن دکن) بچار "سگندان"
- سگور : (سنگ گن دوز) سہولت، استطاعت ۔
- سل : (سنگ ن) پوست، سادار ۷ جان ۷ سپر ۷ مانپوشتگیں بھر ۔
- سل : (سنگ ن) مین، چل، چرکیں، بڑناک ۔ رنج ۷ ناڈراھی، سنگک ۔
- سلوات : (سنگ لات) بچار "سلوات"
- سلام : (سنگ لام) ڈرہبات ۔

- سلامت : (سنگ لام) زندگ، ذراہ، سابت، سرجم ۔ سلامتی : ذراھی، سرجمی، ساجی ۔ *

- سلاہ : (س ل ا ہ) شور، سہم سوچ، جیڑہ چپ، بوانیں پیسلات، ٹران ہسٹھل۔
- سلاہ : (س ل ا ہ) زہم، ٹینگ رُھے رنگیں دگر جنگی ازباب۔
- سلاہ بند : (س ل ا ہ ب ن د) سپاہیگ۔ ہاکر سلاہ بستگ۔
- سلاھی : (س ل ا ہ ی) نامے۔
- سیک : (س ل ک ن) ادب، تمیز، الکاپ، تام، رینچ، پلکاری، بے سیک : بے انکاپ، سیک و برگ :
- تمام و کشگ، سیک و برگ یا کشگ۔ سیک کش۔
- سیک : (س ل ک ن) نامے۔
- سٹک : (س ل ک ن) گت گت۔ سٹک کنگ : کسے و پیر کیرینگ و یا کتلی و ہاتر و سٹک کنگ۔
- سٹک (کنگ یا جنگ)
- سیکت : (س ل ک ت) ستر و پولنگ، گھ اٹک
- سٹو : (س ل و) سٹ : نہ بچوکیں گر نچے و نام انت۔ ۲۔ ساپ، لشد۔

سٹور

- سلوات : (س ل و ا ت) کوتار، واہی۔ سلوات
- سلوت : (س ل و ت) شور، جگا، جاگ۔
- سلور : (س ل و ر) سیاہیں مورے پلے سٹک تیز انت۔ نامے۔ Ant (بچار بٹ)
- سٹو : (س ل و) بچار "سٹو"
- سٹیلول : (س ل و ل) بے منزل و مراد و ترنگ، وقتی تب و بے منزل و مراد و روگ یا ترنگ۔
- سما : (س م ا) (۱) مارشت، زانت، سما بوگ : زانگ، مالوم بوگ، سہیگ بوگ، احساس
- یا جس بوگ Feel۔ سٹ و سما، سما کنگ : باز مگر۔ ۲۔ کسانیں مالد۔ مزین سمائی : احساس بہتری
- کہاں سمائی : احساس کتری، کپتہ سمائی : احساس ذلات۔
- سمات : (س م ا ت) کٹ یا کٹ و سر۔ بزرگیں جاگہ، میدان۔
- سماج : (س م ا ج) دشتیاری و جاگھے و نام انت۔
- سما رنگ : (س م ا ر ن گ) دست و سٹک یک چیزے و سر و ایر کنگ و کتیں کتیں برگ و آدگ یا کہ یک دیم و

- برگ : پدے چست کنگ : پدے انجوش کنگ، کسے : سرے سارگ، ایر مارگ۔
- سُمت : (سُ م ب ب) بارگیں ٹنگ، جنبینانی گوش یا پوزے شپنگیں ٹنگ، سیچن : ٹنگ : ٹنگ۔
- سُمتار : (سُ م ب ا) سُنتار : ہیدوگ : دوگ : تہ : تا جگیں شیر ہتر جن آنت کہ دوگ : پچ بند آنت : سکت بزبنت۔ سُمتال۔
- سُمتیر : (سُ م ب ز) سنیر : سمیرنگ : پر مانگال بزائ "بسمیر"۔
- سُمتیرگ : (سُ م ب رگ) سنیرگ : بزائ "سمیرگ"۔
- سُمت سمر : (سُ م ب ب س) ہماچینہ کسرے سُمت انت۔ مردیں آدم : ٹنگ۔
- سُمتنگ : (سُ م ب گ) سُمتنگ : ٹنگ کنگ : سوچن یا گوندوچ گت کنگ، گوش یا پوزے پدے ڈرے پلوہ : ٹنگ کنگ۔
- سُمتیل : (سُ م ب نی) سُمتیل : مردین نامے۔
- سُمتیلان : (سُ م ب ل ان) سُمتیلان : مردین نامے۔
- سُمتیلاں برو تو : (سُ م ب ل ان ب روتو) سُمتیلاں برو تو : بلوچی بزائنگیں داستائے : بامرد انت۔

سمبوک

- سمبوک : (سُ م ب وک) سنبوک : بوجیگانی یک راستے (بچاربت)۔
- سُمتوک : (سُ م ب وک) ہاکس کہ سُمت ایت۔ درپش یا انجیں چیز سنبوک : ریشے چہ آلدے پادکیت پادے دل و پاد کیت، تہے آپ دریم و پڑ بیت پخت کہ بیت سوچن بندیک مان کن آنت سُمت آنت : بندیک : شیکار آنت کہ ٹنگ : پڑاہ بنت : آپ پڑ بیت۔ بندیک : پٹنگ کن آنت و تھشک بیت و ش بیت۔ گوش سنبوک۔
- سمبھگ : (سُ م ب ب) ہگ (ہگ) و ت : سینگار کنگ، بانور بوگ، سمیرگ۔
- سمبھینگ : (سُ م ب ب) ہے (ہگ) : سینگار کنگ، سمیرنگ۔
- سمبینگ : (سُ م ب بے و گ) سنبینگ : بانور کنگ، سمیرنگ۔
- سمبی : (سُ م ب بی) سنبی : سُمت گتیں، ہماکار بوج کہ گون آئی : چیزے سبھگ بیت۔
- سمپا : (سُ م ب پ ا) سادے چو کہ منگل : برو و گت و آنت کہ و پادے تنگ : گون ہمیشی : بند آنت۔
- سیمٹ : شیر چن Cement
- سُمر : (سُ م م ز) کابیا۔ تریل، آپ : سرے ایر۔

سَمَر : (سَمَ مَ نَ) چش و بر بچار چش

سَمَك : (سَمَ مَ نَ) مگہ راستہ کہ اگان مردم و جنت چم گوات گپت یا گٹ و کلکچین ایت و گٹ نش و جگ ننت

سَمُور : (سَمَ مَ یَ وِز) کاهے تاکٹے بارگ آنت - رنگ و زرد ایت - کسان و ناز و کی و و شش ایت - مزین

بیت سور بیت - اُشتر سگ وارت لے - (کلا تگ و باز بیت) بمسیر

سَمُورِی : (سَمَ مَ یَ وِز) چدھامزن شیب و شیبیاں پیکے کہ چہ سھیل و کانت و کیچ کور و ایر پچ ایت و گٹ محشور و ایش ایت : (۱) دو کرم (۲) آپد رگ (۳) آسکانی (۴) سور و (۵) سامان (۶) کڑ ونگی (۷) چر پانگ

سَمُوک : (سَمَ مَ یَ وِز) در مان کاهے کہ پیشی و سگ دوست بیت - *

سَمِیر : (سَمَ مَ یَ یَ وِز) بچار "سمور"

سَمَل : (سَمَ مَ نَ) آریک و گوات برگ کہ دستان و پاد آریک ہم گوش ایت لے

سَمندر : (سَمَ مَ نَ وِز) چو کہ گوج و دنگے کماں آس و زندمانی کنت - بُند و رے گال "سام اندر" ایت - سام و بزات ایت "آس" - مردی نامے

سَمَنڈ : (سَمَ مَ نَ وِز) تلمیں اپس ، مستیں اپس ، آبادیں اپس ، پر جنگ و ساڑا و ہم گوش ایت - نَوَل - ہما پس کہ آئی و رنگ و رچ ایت

سَمَو : (سَمَ مَ مَ وِز) بچار "ستہ"

سَموکاں : (سَمَ مَ وِک اَن) کورے کہ چہ رو ایرشت و کیت و سراز و مزین کور و چہ شنگیم و بُز ایر پچ ایت

سَمہ : (سَمَ مَ مَ وِز) سَمَو : نامے ، آریپ و بوھیریں مردم

سَمی : (سَمَ مَ مَ نَ) نامے - سَمی و گوک و گوھر و ہڑانی کیتو محشور ایت

سَمین : (سَمَ مَ یَ وِز) سھب و سر و گوات

سَمَن : (سَمَ مَ نَ) سَمَد ، سال

سَمَن : (سَمَ مَ نَ) ہڈ و چادیم جاڑی بوگ - تگ سَمَن ایت اگان سَمَن تاز ایت گڑا گبدا ایت

سَمانا : (سَمَ مَ نَ اَن) سَمانا گ : اگان کسے جیڑ و جاک و جتل بہ کنت و پد و بے تواریہ بیت بے اوارے و پد و بیکج بہ کنت گڑا گوش ایت لے "آ ایت پد و سَمانا گے گنگ"

سَمب : (سَمَ مَ بَ وِز) بچار "سَمب"

سَمبار : (سَمَ مَ بَ اَن) بچار "سَمبار"

سَمبال : (سَمَ مَ بَ اَل) بچار "سَمبار"

سَمبر : (سَمَ مَ بَ ر) بچار "سَمبر"

سَمبرگ : (سَمَ مَ بَ رِگ) بچار "سَمبرگ"

سَمبیر : (سَمَ مَ بَ سَمَن) بچار "سَمبر"

سَمبگ : (سَمَ مَ بَ گ) بچار "سَمبگ"

سَمبل : (سَمَ مَ بَ ن) بچار "سَمبل"

- سنبلان : (سُن بَل اَن) بچار "سنبلان"
- سنبلان برو تو : (سُن بَل اَن - ب روت و) بچار "سنبلان برو تو"
- سنبھگ : (سُن ب گھگ) بچار "سنبھگ"
- سنبھینگ : (سُن ب جھ گ) بچار "سنبھینگ"
- سنوک : (سُن ب وک) بچار "سنوک"
- سنوک : (سُن ب وک) بچار "سنوک"
- سنبی : (سُن ب ی) بچار "سنبی"
- سنیا : (سُن ب ا) بچار "سنیا"
- سنٹ : (سُن ب ٹ) تپاک
- سنٹ : (سُن ب ٹ) چک و بزرگ ۲ - سنٹ : ہمارے ہمارے پاکس و تال محمد کنگ کرائی و سنٹ (مسلم)
- سنٹ : (سُن ب ٹ) ہم جنین کے چک میا رایت - سنٹ نپا : بزان ہشکس نپا و گوش اُنت : اگان تو

سنٹ

- مے گورہ کائے تراؤ کیس نگے سنٹیں نپا دے دیں
- سنٹ : (سُن ب ٹ) زوک - ٹھل - مرگ - چمب -
- سنٹ سر : (سُن ب ٹ - سُر) دشت و جاگے و نام اُنت
- سنٹو : (سُن ب ٹ و) ٹھل اُنتار اُنتاک بوشارو
- سنٹی : (سُن ب ٹ ی) ہمارے سنٹ پر سنٹی مگسک اپنی مگسک کہ سوچیں سنٹے پراٹ کہ سگ تو ہیں اُنت
- Mosquito (بچار بٹ)
- سنج : (سُن ب ج) دڑے سنج چہ تلاء و بوڑ کرنگیں مھر گے کہ دڑے مان اُنت ایشی و گنکرو ہم گوش اُنت
- دین - اپس و سنج و زین - زگر یا اسکار و آزر
- سنجت : (سُن ب ج ٹ) جالوس چک - جاڑ
- سنجر : (سُن ب ج ر) نامے
- سنج : (سُن ب ج ر) رھوک (بلکین "سنگر" ہم سنجرات)
- سنجرائی : (سُن ب ج ر اِن ی) ہمارے گوں سنج و سیادی کنت، بلوچی پتر و راستے کہ رنجی اُنت

سنجی : (سَن جِ ثی) گوں سنج و سیا دی کنوک جسنی نلے۔
 سنج : (سَن پَچ) پاکی، پھکی، الکاپی، سلک، پلکاری و زانت۔ (بے سنج بے پلکاری) شتری، لاکلی۔
 سنج : (سَن جِ ذ) کالب، پتھر بندہ سنج یا کالب یا وزن، سسر و ورو کنگ و مشین۔
 سند : (سَن ذ) (۱) ہما چکیں جاگ کہ چر گمان و رند راتیں زمین بیت (۲) جاگھے و نام انت دشتیاری
 کہ سنگان، تلانگ، دلکان، کلکالی و میاخی و کپ ایت (۳) کور و نر و ہما بھر کہ اود و بزرگ انت و دھک ہار و آپ
 ئے نگیت، ابھر و کہ ہر و دھ آپ مان انت آئی و جگر گوش انت اگل آپ ئے مان نیست بلے ہر و دھ کہ کور آپ بیا رایت جگر و
 آپ و بیت سند و سندت کن انت و کی کش انت کہ کور آپ بہ منٹ ایت ئے براں کور و آپ باز بیت و میلک
 منٹ بیا رایت و دھ کہ منٹ سرجم بیت و میلک باز مان ئے بیت ہنجو کہ سنگار و دپ ڈل و مے اس ایت کی و کم کن انت یا کہ
 "سندت و بزر تر کن انت بلے گیشتر سندت بزر تر کنگ بیت آپ شان ہم پر ئے کن انت کہ بے میں آپ بروت انجین سندت و
 دھ ئے آپ شان پر کن انت۔ سند جنگ : کور و سند جنت براں آئی و ہار و ت "سند جو کنت براں باز ڈل یکجا کار ایت
 و بزر گے جو کنت کہ مردم رند و ہئے سند و سندت "بذ انت

سندان

سند : (سَن ذ) سند و منک۔ سال۔ امر۔ تیل۔ سندگ : و پر ما و کال براں یہ سند۔
 سند : (سَن ذ) چہ پیش و جوڑ کر تگیں ناہ و در پے کہ چہ سلامتیں دو بن پیش و جوڑ بیت۔
 سندت : (سَن ذ) سنگ رو پر و پر چنگ دیوال بندگ کہ چہ پند و آئی و تہ و ہاک و ہاک و میلک منٹ و پر کن انت و کش انت۔
 سنداس : (سَن ذ) سنجی، پوئی، گیس و ہما بھر کہ اود و بہ جنگل کنگ چات جنگ۔
 سندان : (سَن ذ) موجی و سندان یا آسنگاریں آتا و سندان، آسنے کہ آئی و سر و آسن ٹپنگ یا کوشس میہ جنگ
 بنت۔ موجی و سندان سے پانچ انت و آسنگار و بٹے و تہ و انت بلے پانچ ئے پر نیست۔ (دچار بیت)
 سند پشت : (سَن ذ) پُ شِ شِ شِ سند و پتین انت و آئی و پشت و ناہ ایر کن انت و کتاں پچ انت و دوج انت۔
 سندگ : (سَن ذ) (۱) بندیک، سادی و گانچیں چیزے و پ کشگ یا ہر جنگ و ٹکر کنگ کہ آ "سلایت" ٹکر
 کنگ، جت کنگ، وک جنگ و بزرگ۔ یہ کار چ شیکار گ و بزرگ۔ سند میل کنگ، سر سند کنگ، (۲) دل و
 سندگ : براں کسے و انجوش گڑ بیک کہ آئی و دل بہ سدا ایت۔ چہ یک دوست و کسے و سندگ براں آئی و دل نہ من ایت
 بلے پر زور جتا کنگ یا دل ئے چہ آئی و دور کنگ بیت۔

سندل : (سن ن دل) آبریشم و تاب و اٹھیں ٹال۔ دو ٹال آبریشم یا کہ ہندیک کہ تاب دینت گد دوچ انت۔ تیل، ساکول، ساکوڑ، مھکیں ساد۔

سندو : (سن ن دؤ) سندھ : دار و دو ٹکرائی سداں یکجا سرماں سدکنگ و ہندگ یا میہ کنگ۔

سندم : (سن ن دم) کاہے کہ جگر داں رڈایت، تاک نے گردانت۔ دوزات انت۔ یکے و دوزانت مودی و نہ ورات ورگی و گوں شیر و یاد کہ چیزے و ورات۔ یک در مانے "آ لکوزھر گپنگ پتن تاکیں کہ سندم و سور چیں جے گپنگ۔ سندوکی : (سن ن دو کی) بلوچی دوچے کہ دوزات انت یکے پنج ٹکئی مودی سے ٹکئی۔

سندہ : (سن ن دہ) بچار سندو۔

سندھ سبیل : (سن ن دھ سبیل) سر سبند، وڑ و دوچ۔ جنگ و جیڑو

سند : (سن ن ڈ) کٹینگ و زاتے کہ ایشی و ہری سند "حم خوش انت۔ گد و سند، بھر و بانگ۔

سند : (سن ن ڈ) در مانے، ایشی و گوشت و بزاراں ہم مان کن انت کہ گوشت و زوت ھلین ایت۔ (بچار بیت)

سند یرو : (سن ن ڈے رڈ) دشتیاری و یک جاگھے و کوھے و نام انت کہ چہ ھے کوہ و آپ بھلا د بیت و دج و کور و

سند

ابریج ایت۔

سکش : (سن ن کش) بدبو۔

سکشل : (سن ن کشل) زندگی آسنی زمزیل۔

سنگ : (سن ن گن) ھے آسن یا ڈوک کہ پہ چیز و کشگ تورگ کار مرد بیت کہ چیز و گرائی زانگ بہ بیت۔ گرائی۔

پھانی سنگ بزائ زمر و یک بیگ۔

سنگ : (سن ن گن) موت۔ ڈل۔ کسم ڈیوٹی۔

سنگ : (سن ن گن) ڈوک۔ جوگن و سنگ۔ بزائ جوگن و چنگ۔

سنگار : (سن ن گن) ہمراہ۔ دویا دویا گیش بوجیک یا آپ گراب و ہمرائی۔ آپ اولاکانی ٹھگ یا کاروان Fleet

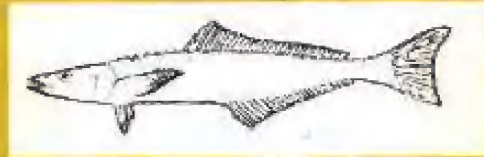
سنگار و کال پہ سپر و ہم کار مرد بیت "سات و سنگار"۔ من اے سنگار و تربت و رواں۔

سنگار : (سن ن گن) بچار سینگار۔

سنگان : (سن ن گن) باھو و مزن کور و کز و چہ سیتاد و بزر یک جاگھے و نام انت۔

سنگاں ٹکئی : (سن ن گن) سنگاں ٹکئی : صورتاری۔ لیے۔

- سنگاں کٹی : (سَن گ اَن گ ٹ ٹ نی) بچار "سنگاں کٹی"
- سنگانی سر: (سَن گانی + سَن) کیچ و تربت و شہر و یک میتگی، عطا شاد و بون جاہ . *
- سنگت : (سَن گ ت) دوست - یار - ہمبیل - ہیل - دزبرادر -
- سنگچاپ : (سَن گ - چا پ) Lithopress
- سنگدل : (سَن گ - دل) سنگ دل ، بے رحم
- سنگر : (سَن گ ز) مورچہ
- سنگر : (سَن گ ز) نام - کٹھے و نام - (۲) اتابک گرا سنگر "سلجوقی سلطان حوڑ زمانگ و یک جرنے کہ وھدے کہ "البوابیہ" و بیڑ بڑت، سلطان و سر جیو شکر بندی کُرت و کُشت آنت ٹے سلطان گوں سنگر و درشت -
- (سَن گ ز) نام - کٹھے و نام - (۲) اتابک گرا سنگر "سلجوقی سلطان حوڑ زمانگ و یک جرنے کہ وھدے کہ "البوابیہ" و بیڑ بڑت، سلطان و سر جیو شکر بندی کُرت و کُشت آنت ٹے سلطان گوں سنگر و درشت -
- (سَن گ ز) نام - کٹھے و نام - (۲) اتابک گرا سنگر "سلجوقی سلطان حوڑ زمانگ و یک جرنے کہ وھدے کہ "البوابیہ" و بیڑ بڑت، سلطان و سر جیو شکر بندی کُرت و کُشت آنت ٹے سلطان گوں سنگر و درشت -
- سنگرگ : (سَن گ ر گ) آپ کہ لڑ بیت آئی و ایر کن آنت یا پٹکی جن آنت کہ آئی وھا کہ جن و نندا آنت ایشی گوش آنت "سنگرگ" -

سنگلو: کہ ۲۰۰ م م

- سنگستان : (سَن گ سَن تان) (۱) سنگشکند، اشکندگ : مچے کہ ایشی و کونٹ وراج و نذر و آنت هُشک بیت سک و ڈ بیت - (۲) یک مزین کوھی بندے کہ پیش و کتنگ و میانجی و آنت - کتنگ پیش و سھیل و آنت -
- اے کوہ و سنگ یکر و سبز آنت ایشی مگرے گرا دانت و گوں گوری شیر و لیکن آنت و چھا مان کتس آنت کہ ہم و روژناتی و سنگ شزانت (بلکیں "توتیا" آنت)

- سنگتگ : (سَن گ گ ش ت گ) حائلک کہ آئی و زمین سنگ آنت
- سنگ سیاہ : (سَن گ س ی ا ہ) ہیران - ہبکہ - هاموش - هاموش - وانگ - نہ شرگ -
- سنگ نبشت : (سَن گ ن ب ش ت) ہما سنگ کہ ورجتگیں آب آئی و سر و نبشت آنت - ٹیری -
- سنگلو : (سَن گ ل و) ماہیگ Black king fish (بچاربت)
- سنگو : (سَن گ و) سنگ : چہ مگر و جوڑ کرگیں زندیں سحے کہ جنین دست و مچ و کن آنت و
- سنگوٹ : (سَن گ و ٹ) ککڑ و سنگوٹ : براں ککڑ یا دگر مگرگانی سنگدان -
- سنگہ : (سَن گ ہ) بچار سنگو

● سنگین : (سن گ ن ن ن) گران - گرانین جنین براں پر گپٹ مہر مہر پادہ گران انت مہر پرواہ نہ انت - نامے سنگین ماول : بچار "گراناول"

● سو : (س ن ذ) آبدست و در آگ و مٹنگ - سو : (س ن ذ) کم - سوکنگ : کم کنگ - ہار و زور کم تر ایت گوش انت کہ آپ مہر کنگ یا سوکنگ - اشتراول سر و تیز و زندہ کم کنٹ گوش انت "اشتہر سوکنگ - سودارگ : یلہ دیگ - سودیگ : یلہ دیگ - کار سہ و بہ سر جی و گدہ صراں (کماں) و و سگ و رند سوکنگ بھل کپان بیگ -

● سواب : (س و اب) جوانین و نیکیں کارانی زندمتر (عربی ثواب) ● سوار : (س و ار) ہر واپس یا وگلولہ کے مہر زندگ گوش انت سوار بیگ : ہر کسے کہ اپس مہر و یا اشتہر گلینگ مہر ارگ برانت آئی و "سوار گوش انت - ہشیار - تیر - کار سوار : کار و کنوک یا کار گشت - کار سوار : پکاری و دور کنگ - سوار کنگ : براں گوکان گوزن بندگ و زمین و ترازگ - سوار - سوار : (س و از) بچار "سوار"

Sole سواسو (۲)

Centipede سواسو (۱)

سواس

● سوار مچ : (س و ار - م چ) مچے کہ دانگ مے گرد انت و زرد -

● سواری : (س و اری) اولاک و سوار بوگ و کار - سوار مہر جتازی - سواری یک لیپے - پیادگی و چپت -

● سواس : (س و اس) چہ پیش و جو کہ تگیں بلوچی پادپوش (کوش) ملکی سواس : تہرند کشیں سواس کہ ملکین زمین و ترنگ و کار مرد بیت - کوی سواس : سست کشیں سواس کہ ماں کوہاں روگ و پاد و کنگ بیت - (بچار بیت)

● سواس بند : (س و اس - ب ن ذ) ہما ساد کہ چہ آئی و سواس و بند کن انت

● سواسو : (س و اس و) لولکے کہ بوگ بوگ مہر دراجی و پادے پر - (پارسی : ہزارپا، ہندی : گنجپورا) مہا ہیگے * کہ باز زات انت اک : مٹا سواسو، مٹا سواسو و دگ - (بچار بیت)

● سواسو گکڑ : (س و اس و - گ ک گ و) گکڑیں مہا ہیگے و یک راستے -

● سوب : (س و ب) سنب -

● سوب : (س و ب) پل - سکیں مہر نپ پہ بے تاوان و ہلاکی و ہر کس رایت - باج "دوسوب پیگبرہ نہ کس رنگ"

● سوبان : (س و بان) سوب و باز - ہما کسوبین انت ہما کسوبانی تہرنت نامے - *

- سویان و سند : (سُ وَتِ اَن اِوَس نَ قَ) دشتیاری و جاگھے و نام انت ۔
- سوپ بر : (سُ وَتِ + بَر) سوپ بروک ۔
- سوپ مند : (سُ وَتِ - مَ نَ قَ) سوپین، سوپ کست گیں، کامیاب ۔ "فتح مند" *
- سوپین : (سُ وَتِ - پَ یَ نَ) ہائی و سوپ کنگ، سوپ مند، ہائی وکر باجے بنگ ۔ *
- سوپ : (سُ وَتِ) چار ماہ یک سوپے گوشگ بیت، سالے سے سوپ انت ۔ باز جاگہ سال و ہرستیں سوپاں دھل کنگ بیت
- سوپ : (سُ وَتِ پَ) پڑم : آپ بند و بار گیں وراجیں میگلے کنت ۔ دیوال و سوپ : تھاریں تنکیں کوئی یا لوگ
- سوت : (سُ وَتِ) ہما ساز و آواز کہ مردین گوں جوابیاں جن انت ہے کہ کونزگ آئی و مستریں ساز انت کہ مردیاں دھل ہم زیر
- انت ۔ جنیں ہم سیراں سوت جن انت ۔ ہمے رگیں لچہ ۔
- سوت : (سُ وَتِ) نپ ۔ بیت
- سوٹیکال : (سُ وَتِ کَ اَل) سٹنگیں ۔ بلوچستان و جاگھے و نام انت ۔ سک شہاد ۔
- سوٹلی : (سُ وَتِ - تَ لَ یَ) سولے کہ چہ ایشی ریشگاں گونی، باردان، چیرگیج و دگر انجیں چیز جوڑ کن انت ۔
- ایشی و ریشگاں بریں انت و بندیکت یا ساد جوڑ کن انت کہ ایشی و سوٹلی گوش انت ۔ Jute (بچاربت) *

سوٹلی و شول

- سوٹوار : (سُ وَتِ شَ وَاَر) سیٹوار، نپ وار، گیشیں نپ و بیت و روک ۔
- سوٹی : (سُ وَتِ یَ) سوت جنوک ۔ ہما کہ گوں سوت و شیادی کنت ۔
- سوچ : (سُ وَتِ) Note ۔ ڈوس ۔ سوچ دیگ : پیش دارگ، نشان دیگ، شون دیگ ۔ سر و سوچ کنگ ۔ باز
- جاگہ و سوچ کنگ چہ جت کنگ گوش انت بے گالہ بند رد انت ۔
- سوچی : (سُ وَتِ یَ) (۱) ہما دانگی کہ آئی و تہ و یک چیز و بارہ و سر و سوچ نبشتگ Guide book (۲) سوچی و
- آرت، ہما آرت کہ چہ ماٹ و گراگ و کار مرد بیت ۔
- سوچ : (سُ وَتِ) "سوچک" و پر مانگال نیاں "بہ سوچ" ۔
- سوچاک : (سُ وَتِ اَک) ہماچینز کہ مرق و تام و کنت ۔
- سوچاکو : (سُ وَتِ اَک وَ) (۱) سحرورہ یک زاتے بے ذراچ انت بال کنت، سک سوچ ایت (۲) کاٹے کہ بھار و ہز
- بیت بے چہ بھار و زندہ شکیں دارے پشت کپ ایت کہ پوزیرگ و دگر و پچرانٹ ۔
- سوچچ : (سُ وَتِ پَ چَ) سوچک و سوچک ۔ سوچچیں گت نیاں تشرن و شگان ۔

سوچک : (سن دُچ ک) سُچک ۽ درد۔ سوچک ۽ سوزان۔ سوز

سوچکي : (سن دُچ ک بني) دُشيس ٻوٽو ڪه آس ۽ سِر ۽ رتچ آنت ۽ ٻوٽو دُوت ڪنت۔

سوچک : (سن دُچ ک) آس ۽ سِر ۽ کنگ۔ ٻُن ڊيگ، روک کنگ، مان ڍارگ۔ آس ۽ کار سوچک آنت۔

ٻوٽو سوچک يا ٻوٽو چير سوچک، سوچکي يا ڊگه ڇڪي ۽، لاپ ۽ سوچک : سوکيگ کنگ، لوگ ۽ سوچک : لوگ ۽ ويرندان کنگ
”لوگ ۽ سوچک ڪر ٻُڙ ۽ هر يد آنت“

سوچکي : (سن دُچ ک بني) ها چيز ڪه پ سوچک ۽ کار مرد بيت۔

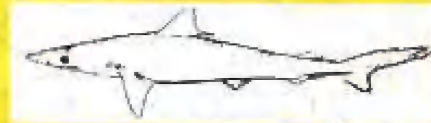
سوچن : (سن دُچ ک بني) بارگيس آسن ڪه دُمب ۽ کنگ آنت ۽ سِر ۽ ٽوسک بنديت ۽ مان کُش آنت ۽ مگد دوج

آنت۔ ڊاکٽري سوچن ڪه در مان جنگ ڪار مرد بيت۔ هر چيز ڪه سِر ۽ ٽوسک ۽ تيز به بيت۔ ٻن اٿان۔

سودا : (سن دُڙا) بھاءُ زور۔ باپار۔

سوداگر : (سن دُڙا گ) باپاري۔

سودگ : (سن دُڙگ) مزنيں کاسگ

Milk king fish

سورا ٻوٽڪ

سوڌوم : (سن دُڌوم) ڪسانس اوليگ ڪه بے ڪليت ۽ جنگ بيت۔ سوڌومي : ڪسانس يڪدار۔ ڪٽي۔ يڪ اوليگي

سوڌ : (سن دُڌ) سوڌ : جريدہ، ساجو، يڪدار، ميل ۽ ”سوڌ“ بند ايت

سور : (سن وُر) وادي، واد ۽ تام، ڏاچي ۽ سور بزان بشير۔

سور : (سن دُور) سير : آروس، سانگ

سور آسن : (سن دُور آسن) آسن ۽ زات ڪه پُرش ايت۔

سورا ٻو : (سن دُور اُڀ) پشک ۽ زات ۽ ماهيگے۔ * ايشي ۽ سورا ٻو پشک هم ڪوش آنت ڪه : اندازہ ۱۰۰

سم (گيش ڳيش) (بچار ٻُٽ)

سورا ٻيگ : (سن دُور اُڀ گ) ۱۱ ها جاگه ڪه آپ يازمين ۽ سورگ به بيت۔ سگيس سورس ماهيگ يڪا ٽي ۽ وادپ

(۲) مڇ ۽ پشک ڪه دت به رچ ايت۔ ڪلونٽ ڪه شودگ بيت وادي آپان ڪن آنت ٿڌ ۽ پات ۽ کنگ ۽ رندر وچ ۽ سِر ۽ اير کنگ بيت

ڪناه به بيت يڪه شودگ ۽ ڪل کنگ به بيت هم ناه بيت۔

سورت : (سن دُور ت) شکل، رنگ، مٽ، جُوان، شُرنگ، مھر رنگ، هېرنگ، ڪلام الله ۽ ”دُر“۔

- سورچک : (سُ وِرِ چَک) بُو قُلے کُ سورتام اِنٹ گون شیر وِ رانت ے۔ جنینی نلے۔ سورچک بُو اِنٹ۔
- سورچیل : (سُ وِرِ چَ ی ل) پنجگور وِ یک جاگے وِ نام اِنٹ کہ چہ کور وِ پشت اِنٹ
- سور دو : (سُ وِرِ دُو) پنجگور وِ بازار وِ شھر وِ نام اِنٹ۔ چٹکان وِ رو در آہک وِ اِنٹ۔
- سور کمب : (سُ وِرِ کُم بَ بَ) چہ گھ وِ جھل وِ چہ مومان وِ جُزیک جاگے وِ نام اِنٹ۔ ہاکمب کہ آئی وِ آپ سور بہیت۔
- سورگ : (سُ وِرِ گ) کاہے، گز وِ تاک، کھڑ، کھڑیں زمین، دستلانک۔
- سورگ پُتل : (سُ وِرِ گ۔ پُ ل ل) مھے موسم کہ سورگیں کاہ پُتل کنت اے مُدت وِ دار بڑگ جوان اِنٹ۔ ایشی وِ دار بُر وِ موسم گُوش اِنٹ۔
- سورگ گز : (سُ وِرِ گ۔ گ ز ز) گزیں وِرچک وِ زاتے۔
- سور مور : (سُ وِرِ م وِ م وِ) بچار "مُحرمور"
- سور و : (سُ وِرِ وِ) چہ ہاشیپ وِ مزین شیپاں پتے کہ چہ شھیل وِ کایت وِ کچ کور وِ ایر بچ اِنٹ۔ آدگ زانگیں ایش اِنٹ : (۱) دوکرم (۲) آدگ (۳) آسکانی (۴) سامان (۵) چہ پانگ (۶) کڑ وِ لگی (۷) سمسوری۔
- متد وِ میتگے وِ نام اِنٹ کہ شھل وِ کار مٹلا پازل وِ مانشس ہود وِ اِنٹ۔
- سور وان : (سُ وِرِ وِ اِن) پنجگور وِ چہ ڈراک وِ جھل بازار وِ میتگے۔ کوہیں کلاتے ہم ہست اِنٹ
- سوری : (سُ وِرِ ی) سک سوریک بزاں سک وادوک بیگ (۲) سکی سوری : تنگستی۔ واری۔
- سوری : (سُ وِرِ ی) ہاک گون سور (سیر) وِ شادی کنت۔ سوری جک یا بچک، بزاں مرن وِ سیر وِ سند وِ اِنٹ۔ سیری جنین۔
- سورچک : (سُ وِرِ ی چَ ک) سک سور۔
- سوری سبھگ : (سُ وِرِ ی سَ مَ بَ گ) بچار "سیری"
- سوریک : (سُ وِرِ ی گ) بچار "سیری"
- سوڑ : (سُ وِرِ) بچار "سوڑ"
- سوڑگ : (سُ وِرِ گ) شور۔ سلاہ۔ گپ وِ شان۔ سلاہ بنا مشورہ کنگ۔ ہمشوری کنگ، شور کنگ، رائے۔
- سوز : (سُ وِرِ) سوچک، ساز وِ دردناکین وِشی، سُر، زیر۔
- سوز : (سُ وِرِ) اے گال "سبز" اِنٹ بچار "سبز"
- سوزمان : (سُ وِرِ م اِن) سگیں سوچک وِ درد۔ سوچک۔
- سوس : (سُ وِرِ س) سونتس : سیس، سینس : فچ وِ ٹکائی بُن وِ تنگیں پوست۔ سوتک یا سونسک : شتر وِ گندگ نہ زانوک۔
- سونتس : (سُ وِرِ س) بچار "سونتس"
- سوسگ : (سُ وِرِ گ) ماہیگ وِ سوسگ بزاں آوٹنگ، ماہیگ وِ وار وِ کنگ۔
- سوسمار : (سُ وِرِ س م اِن) پارسی : ہما گوج کہ عرب ے وِ رانت۔ ہندی : سانڈا۔ ایشی وِ تیل وِ ہم پِ درمانی کار مردکن اِنٹ۔

- سوسن : (سُن دِسَن) سوسنیں ورننا : کُن گریں ورننا۔
- سوک : (سُن وکَن) سوچک۔ سوز بیلے بدیں رنگے ء
- سوکلل : (سُن وکَن + وِلَن) سوکیگ، سوکلاپ۔
- سوکلاپ : (سُن وکَن لَ اَن) سوکیگ۔
- سوکلو : (سُن وکَن لُ وُ) کسے ء سوکی کنگ، چیزے پیش دارگ بیلے نہ دیگ۔
- سوکو : (سُن وکَن وُ) هوسناک۔
- سوکوسان : (سُن وکَن وِسَ اَن) پیش بھار ء سنان (موسم) ء پس پد ء پ وهر ء هوس کنت توری زانگینے بہ بیت بیلے باز کلم آپس بیت۔ سوکو، هوس سنان : موسم ء کوشش انت۔
- سوکی : (سُن وکَن یَن) هوسی، هائی ء سوک مان، سوکی کنگ : سوک لاپ کنگ۔ پے گپ ء هبر کسے ء توریگ۔ سوکیگ
- سوکیگ : (سُن وکَن ی گَن) بچار ء سوکی۔
- سُوگ : (سُن وکَن) بچار ء سیگ۔

سول

- سوگا : (سُن و- گا) هما کہ پے دگے ء بدی ء سُرینگ ء سونج دیگ بوتگ سھیک، سرپد۔ سوگا کنگ :
- کسے ء بدی ء سُرینگ، کسے ء مردے ء یا چیزے ء هرا بیانی باره ء زانتکار کنگ۔ حُشیار کنگ۔ *
- سوگات : (سُن وکَن اَن) ٹھپ، چیزے کہ پے دوستی پے کسے ء چو دگ ملکہ ء آرگ دیگ۔ سوگاتیں پنج سوگاتیں مرد۔ سوگاتیں ملک یا زبان۔
- سوگال : (سُن وکَن اَن) بچار ء سیگال۔
- سوگند : (سُن وکَن نَ وُ) کسم، سرداری، مسام، کول، لبر سوگند درگ، سوگند دیگ، سوگند کنگ، سوگندی بیگ یا کنگ۔
- سُوگی : (سُن وکَن جی) سیگی، پُرسیگ، کسے کہ آئی ء مردے بیران بیتگ۔
- سُول : (سُن وُ لَن) نوک پاد آتنگین ء آپ داریں زمین ء مگر وکرتگیں درچک۔ جوسری سُول (۲) ورننا۔
- سُول : (سُن وُ لَن) (۱) کسانیں درچک (۲) درچکے کہ سورگ انت۔ (بچار مہت)
- سُولارگ : (سُن وُ لَن لَدَ گَن) لینکارگ : سوتینگ۔
- سولانسرو : (سُن وُ لَ اَن یَن زُ وُ) مُرگے۔
- سُولاهگ : (سُن وُ لَن اَ هَ گَن) سولایگ، سولارگ، لینکارگ، سبتینگ۔

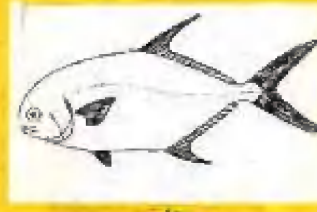
- سُولَیْگ : (سُونِ لَن اِیْیَگَن) بچار "سولہ گ"۔
- سولبند : (سُونِ وَلِیْبَن دُ) کیچڑ مینگے نام انت
- سولک : (سُونِ وَلِکَن) کسانیں سول - ٹونڈیں ڈرچک، نامے
- سولیک : (سُونِ وَلِیْگَن) کورے کہ شور مینگے شھر چیریلے نرکے گوزایت (سربازے)۔
- سولیک : (سُونِ وَلِیْگَن) ماہیگے۔ کد : ۱۰۰ س م داں ۱۵۰ س م Southern Meagre (بچار بٹ)
- سوم : (سُونِ دُم) ریش کرا پاکیت در وکنت دُجُن گے مزن بیت۔ نرسوم : مزنیں سوم کد در وکنت
- سومر : (سُونِ دُم ر) دوست، ہمبیل، بیل۔
- سون : (سُونِ دَن) ۱۱، ماہیگ کُشگ دُ موسم (۲) سونی آہند : سبڑ آبادیں ملگزار، جوانیں زید دُ کچر نوک،
- سون : (سُونِ دَن) ہاگال کگون آئی دُ مرد دُ جن گیش انت (طلاق)
- سونام : (سُونِ دَن اُم) سارم دُ زات دُ ماہیگے۔ کد : ۹۰ س م Pompano (بچار بٹ)

PPB, LWD, SOM - Swelling

کارنہ بستگیں، اک نیمسون : Second hand

سوهان

سونام

سولیک

- سونس : (سُونِ دَن ش) ہاناہ کہ تہ دُ سیاہ انت دُ شرس انت۔
- سونس : (سُونِ دَن ش) بچار "سونس"۔
- سونس : (سُونِ دَن ش) ہا ماہوریں پوست کہ پچ دُ لٹانی بُن دُ انت۔ رند دُ گوپہ دُ دُ گد سر دُ کلپوگانی بُن دُ بنت۔
- دریائی سونس : دریائی بوٹے کد گوات دُ گویم گے تیاب دُ کارایت۔
- سوهان : (سُونِ دُھان) گر گزیں آسنے کہ اڈگ یا دُگ آزما بانی دپاں تیز کنت۔ File (بچار بٹ)
- سوھو : (سُونِ دُھو) بلد، زانت کار۔
- سھاتگ : (سُونِ دُھاتگ) سھاتو، آزمان جبر دُ پوش اٹگ دُ شترایت دُ شترایت پلے پشیل دُ گوارایت (ہندی: پھوار)
- سھاتو : (سُونِ دُھاتو) بچار "سھاتگ"۔
- سھار : (سُونِ دُھار) بانگواہ، سھار۔
- سھارگاہ : (سُونِ دُھارگاہ) بانگواہ۔
- سھب : (سُونِ دُھب) سبہ۔
- سھبت : (سُونِ دُھبت) ناچ۔

- سُھت : (سُھت) سُھر، زپور، دمان (سُھت و دمان)
- سُھت : (سُھت) مزین، مھنت، مزین تاوان بے جسمانی و روحانی۔ سُھت دیگ : واری و گڈی و ہت۔
- "پلائی و یا نا ڈراھی و من و سُھتے دات"
- سُھتہ مرگ : (سُھتہ - تہ - ہ - م زگن) سُھتہ مرگ، سُھتہ مرگ، سُھتہ مرگ، سُھتہ مرگ۔
- سُھتتی : (سُھتتی) جسینی نامے۔
- سُھتدار : (سُھتہ - ڈاڈ) بچار "ساھدار"
- سُھر : (سُھر) جاتنگ و کار، گتگیں دم و چوت۔ *
- سُھر : (سُھر) ہون و رنگ - تنگہ، ۳۱ مسکال، ریٹہ، سُھرمور، سُھرچو، پُت، انار و، مٹر اسیمیں گڈے، پُرک و، جگر و، ہون و، پت و۔
- سُھرا : (سُھرا) پیداوار، پدرا، ددی، زاھر۔ *
- سُھراب : (سُھراب) رستم و چک کہمائی و جند و دست و کشک بیت۔ سُھراب : تلاء و آب
- سُھرابو : (سُھرابو) ۱۱ آپنی مرگے، اے مرگ و مادگ و "کوہ کل" گوشت اُنت (۲) پشک و زات و ماہیگے۔

سُھرکپ

- سُھرآپ : (سُھرآپ) تلاء و آب، سُھراب کہ رستم و چک اُنت (بلکیں پارسے و سرخاب) اُنت
- کہ بلوچی و سُھراب یا سُھراب اُنت
- سُھرپن : (سُھرپن) پٹ، پٹ، پٹ (پٹیں ماہیگ و زاتے)
- سُھرتنگ : (سُھرتنگ) سُھرتنگیں، سُھرتنگ
- سُھرتنگ : (سُھرتنگ) سُھرتنگ - زراگ
- سُھردمب : (سُھردمب) دُمب (ماہیگے)
- سُھردمبل : (سُھردمبل) دُمب بے کسانیں مرگے
- سُھرک : (سُھرک) دبائی ناڈراھی بے چوگر میک و سُھتنگ بیت، جان و در رچ ایت، تپ دنت، لاپ روت، گیشتر چکان گپت بے چوگر میک و زوالی نہ کنت۔
- سُھرکپ : (سُھرکپ) ہمارو کیں آس کہ دار و سرعانت - عربی "مشعل" (بھارت)
- سُھرکپ : (سُھرکپ) چچ و کوک و بون کہ بوندیں بون اُنت، کیش و جاگر۔
- سُھرگ : (سُھرگ) سُھرگ
- سُھرمار : (سُھرمار) مار و زاتے

سُھر ماہیگ : (سُھڑ - ماہی گن) ماہیگے (سُھر ماہی)

سُھر مور : (سُھڑ - م و ر) سُھریں کسانیں مور، بے باز زات ایت ۱۔ سگ کسان ایت ۲۔ کسان ایت بے سرے زندا ایت ۳۔ سرے زندا ایت بے سنیہ برمش ایت ۴۔ سگ سُھرے مانگو و مربے ایت ۱۔ سگ تچ ایت۔ (سُھر مور : مورچہ ہای خرد و کوچک ب ق)

سُھرنگ : (سُھڑ ن گن) اپنے زلاتے کہ رنگ سُھرا ایت۔

سُھرو : (سُھڑو) چوک گلہ و جوہ دھلے کہ دشت و دشتیاری و باز بیت۔ اے باز زات ایت۔ سُھر و کشگ ایشی

توم و پل و ہم رچ ایت و چنگ ہم بیت۔ پل و دھل شتر بیت۔ زمستان و گرماگ ہرد و موسما کشگ بیت اگان زمستان و گوڑ (سکس گورہ و مد گیت ہشتی روچ و تچ کنت۔ ہامینی روچا چارمی روچ و تچ کنت۔ چشیں زمستان و دوازہ تا چار دہ روچ و تچ کنت۔ بُندر و یک تاکہ جنت کہ چو مشک و گوش و ایت، رند و تاکہ بیت، چد و رند چار تاکہ بیت۔ چہ ایشی و رند کپڑی بیت (بزاں پل و وپ و ایت و گوات لگ ایت تاکہ ایشی ایت کپڑی کنت) چہ کپڑی و رند گیش ایت بزاں چہ پل و گیش ایت۔ چہ پل و گیش و رند کونڈے بُر بیت اولی رند و گر کہ جنت چہ ایشی و ہینگے رند تاکہ و ترین ایت بزاں دوی گر کہ و رس ایت

سُھر ۲

سُھر ۱

چد و رند گت بیت بزاں ہوش ماں پوشش ایت نزدیک تر گت و ایت۔ نی گت و تر کین ایت و ہوش در کیت پد و ہوش کش ایت و ڈیل بند ایت۔ چہ گت و در کیت یک سُھریں مگکے آئی و سر و زند ایت کہ بے دان و گت کنت۔ اے مگک و و ہد گرماگ ایت۔ چہ رودرا مگ و بانگواہ و سر گوات کش ایت کہ بے دان و ترس ایت کہ بے دان و مگک و نا ایت ہم۔ سُھر و و کرب و گوکاں دینت۔ اُشتر و پس و ہرے ہم و ایت۔ (بچار بیت)

سُھر ۲ : (سُھڑو) ماہیگے * ٹینیل زاتیں بے چ ٹینیل و ستریں ماہیگے کہ : ۳۰ س م داں ۶۵ س م Long spined Red Bream (بچار بیت)

سُھر و موٹ : (سُھڑو - م و ٹ) گزگیں دم و چوٹ کہ مردم و تاوان دنت۔

سُھر یگ : (سُھڑی گن) کور ماہیگے، چہ مرے و کستر ایت کہ د پلے بیت۔ ہرد وین کشاں بارگیں سُھریں کشگے پد ایت۔ اے پد دام گرگ بیت۔

سُھگ : (سُھ گن) ساہگ بوگ، چٹ بوگ، ٹمپ بیگ، برباد بیگ + ساہگ بیگ، ساہیل بیگ۔

سُھگ : (سُھ گن) چہ بازی کہ کایاں بوہو بیگ بزاں چیرے و بارہ و سگ زانت کار بیگ۔

سُھل : (سُنْ ھُن) آسان۔

سُھل : (سُنْ ھُن) تران، وشتانی، چہ مرگ و رند سلاہ، سُھل و تران۔

سُھم : (سُنْ ھَم) بھر بھری زمین کو میناپ و تہ و بیت + باز مچھ و مڈ گار و میراس۔ سُھم کپتنگ، ہزاں میراس وے گرتنگ۔

سُھمان : (سُنْ ھَم اَن) چہ زیار جاہ و جھل و جھیت و سر و سراز و مزین کور و روبرکت و شپے۔

سُھمن : (سُنْ ھُن) کاشیک، ورگ وار

سُھمن : (سُنْ ھُن) بچار "سون"

سُھوات : (سُنْ ھَو اَت) بچار "سادات"

سُھور : (سُنْ ھَوِر) سھیر: روچکیں مردم کہ بانگوواہ و ورانت اے ورگ و نام انت۔

سُھی : (سُنْ ھِی) سٹی: سالوم دار، زانشکار، سرپد۔ سھی بُوگ، سھی کنگ، سھیگ، سٹیگ۔ *

سُھیر : (سُنْ ھِی ر) بچار "سھور"

سُھیگ : (سُنْ ھِی گن) بچار "سھی"۔ *

سُھیل : (سُنْ ھِی ل) زربار و نیگ۔ سھیل و استار۔

سُھیل بش : (سُنْ ھِی ل۔ ب ش ش) موسمی سورے۔

سُھی : (سُنْ۔ ھِی) بچار "سھی"۔ *

سُھیگ : (سُنْ۔ ھِی گن) سھیگ، سھی، سٹی۔ *

سُھی : (سُنْ ھِی) بینت و دگہ ۳۰ - ۳۵

سُھی : (سُنْ ھِی) سی دیگ، ہیگ، گت دیگ، گوار نیگ۔

سے : (سُنْ ھِی) پیچے و دگہ دو: ۳ = ۲ + ۱

سُھیاد : (سُنْ۔ ھیاد) سہال: ہما کہ ہون و شریدار انت اک: دو بنگ کانی نماگ یا پیر کانی کمر لگ چہ وارس و مکین

دور تر بے پتہ گم و مردم۔ دود سہاد: ہزاں دودریں سہاد اے چہ بُن نیگ و بُن پیرک و آدم انت۔

سُھیاد : (سُنْ۔ ھیاد) شکاری۔

سُھیادی : (سُنْ۔ ھیادی) ہون و شریداری، کرس، بند کہ یک مردے و گوں دگرے و بیت یک چیزے گوں دگر چیزے و یک

بندے و بنگ۔ سُھیادی و "ہی": ہما "ہی" و آب کہ یک نامگال یا نام ہزانتیں گالے و گڈ سر و گوں آتی و جگر پچ بیت اک:

چہ "دار" و "داری"، چہ "آپ" و "آپی"۔ ہزاں ہما کہ گوں "دار" یا "آپ" و سُھیادی کنت۔

سُھیاری : (سُنْ۔ ھیاری) جاسوس (انگریزی C-I-P) و بلوچی *

سُھیال : (سُنْ۔ ھیال) بچار "سہاد"۔

سُھیالی : (سُنْ۔ ھیالی) بچار "سہادی"۔

سُھیانا : (سُنْ۔ ھیانا) ہوشیار، چالاک، سوھو (گال در آمدے) *

سُھیاء : (سُنْ۔ ھیاء) شپرنگ، تھار، سُھیاء سہاہ جو: مک، چنم، کیل، مہند، اشک، تین،

تا پگ، کھیل، سیرنگ، شپ، جک، ٹونڈ، مٹونڈ، جنوزام و پشک و چاکر کو لواھی و ایس و نام۔

شاہنامہ و اسفندیار و ایس و نام: زردشت "دزم" میں کتاب و نام۔

شیاہاپ : (سُنْ۔ ھیاء۔ آپ) نہ گٹو میں آپ۔ ہما کور یا کھن و آپ کہ جھگ ٹے پر نیست ۲۔ چانی نما و اھی ہے۔

سیاہ بگل : (س. یاہ - ب. گل) مزنیں مگرے ۔

شہادہ ہند: (س۔ یا ء۔ ب ن ڈ) بچاد "شہید ہند"۔

سیاحیاد: (ش۔ یاھ۔ پاؤ) بلوچ و پشتون کے درگاہ جانی تہ، ہم نے نام، نکات ہست ۲۔ سیار و نزدیک و جاگھے و نام انت۔

شاہ پٹن: (س۔ یاد۔ پ۔ ٹ۔ ٹن) پٹنیں ماہیگ بڑاتے۔

سیاہ پس: (شش - یَاہ - پٹس) شہ پس: ہزاں مودی پس کہ بڑا مہا چن اُنت (اِسے پس میش ڈگور اُنت اُنت)

بحار اربع

شیہاھیل اسک : (ش. یاھ. پ. لائنٹ) شیہ پلاسک، شیہاھیل اس، شیہ پلاس، شیہا رنگیں سنگیں بزیں

گرمی کہ مرگ و پشراہ انت ۔

شیاہ یوش : (س - یاہ - یوش) ہمارا دم کرتا ہے یوشاک گورء کنت، ہا جنین کر سیک انت یوشا ہیں گدے پر نہ

شیاء تھار : (شیاۃ۔ ت۔ عازم سکت تھار، کیل

سُیَا تَهَنُک : (س - یا تھ - ٹٹ) بڑاں "سُیَا تَهَنُک" ، ہما سُیَا ہیں تَهَنُک کہ در بر جاہاں گوں گچ (چاک) ء

خیشگ و کارم و بیت Blackboard

Engraved Cat fish

شیاه گوشت

سہیاد جگر : (سہ - یاہ - جگ نہ) دلیر، بہادر، شہس.

شیاه دل : (شہیاد - دل) دلیشاہ، شہزاد، ہزارہ۔

سُپاہِ درِ حِکمت : (سُن پاؤ۔ دے۔ جُت) سِپاہیں دیکھ، جنگیں، بد لوگے۔ *

سُیَاہِ دِیْمِ : (سُ- یَاہِ دِیْمِ) بَدکار، دِیْمِ سُیَاہِ، سِیْفَرُو۔

سبب دیگر : (س. یا ف. دے ٹنگ) چٹانی دیم و شیا می و مان ترگ که مردم و سر شترایت و کپ ایت . تامور .

شیاءِ دُن : (شس-یاء- دُن) سیرِ کنگس دُن کہ شیاءِ دُن دُ شپورس سینگ انت .

سیاہ زبان : (سن-یادہ - زبان) ہمارے دل کی آبی و بیدیں پیش گوئی و بیدیں لوگ پورا بہت۔ شووم زبان ۔

سُیَاہِ سَر: (سُیَاہِ سَر) جنہیں آدم، زال بول، جنہیں چُک۔ ❁

شیاء سوچ : (پس-یاہ-سن-وج) سیاہ، مستطیل، گیشتر پہ منجیل و بٹ، گوشگ، بیت کہ بن، سچ، ایت

شو تیں مردم ۔ سگین شیاہیں مردم ، شیاہیں سوتکال ۔

شیاء شپ : (ش - یاہ - شپ) سنگ تھار ، سنگ تھاریں شپ ، شیہ تھار

شیاء کار: (س۔ یا۔ کار) بدکار، شیاعکار، بیگ: گوں دگر جینے، مرد، جنی کار سوانی، گرگ بیگ، مہنام بیگ۔

شیبہ گوش : (س۔ یا + گ و ش) گلاب و زائیں مامی کے کہ اشیاء سے زادگ ہم گوش آت۔ (بحارِ نبوت)

* (ایچاربت) Black Pomfret

Rough draft

سیٹی : (سی ٹی ٹی) سیوی : بلوچستان، کوئٹہ میں جو زانہ گیس شھر کے کوئٹہ جاکر خان رند و مسند جہاں ہوگ

سید: (س-س-یڈ) بلوچی مردنی نامے۔ تازیء "سید" ء ہم بلوچی سید گوش انت۔ سید ہاشمی: بلوچی ء لچہ

کاروندکار

سید ہاشمی: بلوچی زبان ء نامداریں لچہ کار، نڈکار، زبانزانت، شوہارکار ء دپترزانت سید ظہور شاہ ہاشمی: بون

روح ۲۱ اپریل ۱۹۲۳ء (گودار) بیران رنج ۴ مارچ ۱۹۶۵ء (کراچی)

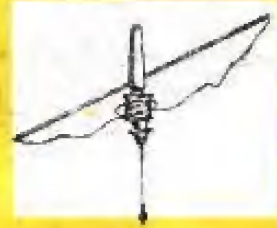
- وانگی: ① جستگین دستونک (رم) ② انگر ترونگل (لچہ) ③ بزرنگیں بیر (لچہ) ④ ترپکینیں ٹرمپ (لچہ) ⑤ بلوچی
جنگی (رم) ⑥ بلوچی اردو بول چال ⑦ بلوچی سیاہگ ء راست نبیگ ⑧ جزعیم بلوچی (رم) ⑨ میرگند (رم)
⑩ نازک (ناول) ⑪ بلوچی زبان وادب کی تاریخ ⑫ بچکانیں سسا (لچہ) ⑬ شکلیں شنجو (لچہ) ⑭ سید ندا (رم)
⑮ شعلچہ کار (رم) ⑯ چٹکاس (رم) ⑰ بلوچی دربر (رم) ⑱ بے سرگال (رم) ⑲ گئے تالان کناں ⑳ گارین
کلدار (رم) ㉑ زوت گر ء دیرھل (رم) ㉒ بلوچی دلپندیں لچہ کاری ㉓ گسہ گوار (لچہ) ㉔ سید گنج *

سید: (س-س-ے ڈ) آسک، آھو

سید: (س-س-ے ڈ) ناڈراھی یے کہ مردم ء جتکی گوات گرا انت۔ لاپ سید: ہمے سید انت بے جتکیانی گوات
گرگ رچدل ء وگر رگے ساھین ء اسے کش آکش درد کنت ء شنگرا انت۔

سیرک

سیرانگ

سیدک: (س-س-یڈک) مردنی نامے

سیدی: (س-س-ے ڈی) ہماک گوں سید ء شادی کنت اک: سیدی گوشت۔ نامے کہ مردین ء جنیں ہر دوکان
پر کنگ بیت۔

سید: (س-س-ی ڈ) بچار "سیڑ"

سیر: (س-س-ی ڈ) سور: جنین ء مرد ء زال لوگ ء کار ء جار۔ وژدلی ء شادانی۔

سیر: (س-س-ے ڈ) کسے کہ شڈیگ نہ انت۔ کسے ء کہ وژگ وارنگ (۲) دوارنل۔

سیراپ: (س-س-ے ڈ) ہماک شتاپ نہ انت۔ ہمازمین کہ آپ ئے بازمان۔

سیرانگ: (س-س-ی-ڈا-ء-ی گن) دار ء شنگ کنوکیں از بابے (بچاربت)

سیر جاہ: (س-س-ی-ڈہ) باھو دشتیاری ء یک جاگھے ء نام انت (۲) سیر ء جاگ: ہمود ء کہ سیر کنگ بیت

(۳) سیر لگین ڈن

سیر چینک: (س-س-ے ڈ-چ-ے ن-ک) ہما مرگ کہ چہ دان ء سیر انت "سیر چینکیں کروس" بت: "کرو سے کہ

سیر چینک انت بے مدت ء بانگ دنت"، "سیر چینکیں کروس ء بانگ انت"، مالدار ء کروس سیر چینک انت

سیرک: (س-س-ی-ڈک) دھلے کہ تیمار ء ہمراہ انت (بچاربت): (۲) سیر لگ۔

- سیرکک : (سی ی ڈگگ) بھارکاھے ۔
 ● سیرکک : (سی ی ڈگگ) سپاہ، سَد، وَڈ، میدان ۔
 ● سیرگ : (سی ی رگگ) بھار سیرگ ۔
 ● سیرگ : (سی ی رگگ) سیر، شُدِیک اتان۔ سیرگ، ہماکہ سیرنہ انت ۔
 ● سیرلاپ : (سی ی رڈ لاپ) ہماکہ لاپ، سیر انت۔ آپ لاپیں مردم، هستومند ۔
 ● سیرور : (سی ی رڈ - وَڈ) ہمانہ کپستگیں چ کہ یک رندے و روپک د سیرے دو سیرناہ پہ ورگ و دنت گوش انت ۔ سیرور انت ۔
 ● سیری : (سی ی رنی) ہماچنک کہ رستگ توام انت د سیرور سانگ و سیرور انت ۔
 ● سیری : (سی ی رنی) شُدِیکی و چیت، شُدِیکی مردم کہ ورگ وارت سیر بیت۔ آبادی، مالداری، زرداری ۔
 ● لاپ سیری، لاپ سیری و کپک بزاں سو بے و رنگ ۔
 ● سیریس : (سی ی رے - رے من) سادے کہ تے برور ریس دانگ بزاں سے ٹال و برستگ ۔ گوں سے پیش و برستگیں ساد ۔
 ● سیریک : (سی ی رنی رگگ) بھار "سیری (سی ی رنی)"
 ● سیرٹ : (سی ی رڈ) مدگ وارتگیں کشار "کشار مدگ د سیرٹانگ" یا کشار مدگ و دانگ سیرٹ انت "سیرٹ"۔
 ● سیرگ : (سی ی رگگ) سیرٹیک، مدگ و کشار و ورگ ۔ ہرچیزے کہ ہے رنگ و ورنگ د بندال کنگ بہ بیت ۔
 ● سیرٹری : (سی ی رڈ ٹری) گراب و دنی آپ و تہ و تروک و چنکا ترینگ بزاں ہر دھدے کہ گراب یا کہ لانچ ونی تروک سک چنکا ترین ایت پہ دالگ یا پشت روگ و ہاتر، ایشی و سیرٹری دیگ گوش انت
 ● سیرٹنگ : (سی ی رڈ - رڈے ن گگ) آذرودہ کنگ، ورنگ، مدگ کشار و سیرٹری ایت ۔
 ● سیتس : (سی ی سن) بھار "سونس"
 ● سیتاد : (سی ی سن - ساد) روبرکتی بلوچستان د جاگے د نام انت کہ باہو و مزن کور و کز انت
 ● سیتادی : (سی ی سن - سادی) ہماکہ گوں سیتاد و تادی کنت سیتاد و سندیو کیں مردم
 ● سے : (سی ی سن - سڈ) دوسد د وگ یکسد ۲۰۰ + ۱۰۰ یا ۳۰۰
 ● سیددی : (سی ی سن - سیدی) جمل دشت و مینگے ۔
 ● سیتیرک : (سی ی سن - سیرک) گلہیں آرت و شرد ترکن انت و پہ صنگ زور انت و تین و سرو و بچ کن انت د روگے
 ● پرتج انت نمن و آرت اورتیں ٹنگ مان بیت د روگ مچل و لھم انت، شکر پہ کن انت د ورا انت گے ۔
 ● سیتیک : (سی ی سن - سٹ) بھار سونٹک ۔
 ● سیتگ : (سی ی سن - سگ) سگندان د سرو انت چو کہ ہون و انت، ورا انت گے، سبھرا انت، تین و مشنت
 ● "دلوگ"
 ● سیتل : (سی ی سن - سٹل) سیتل کہ روستی دولت و پرا انت، روستی دولمانی ورگ چہ گز و ایر و رونت پہ سگندان
 ● چہ سگندان پیتل یا پہ بیلند و، چہ بیلند پہ رومان
 ● سیتان : (سی ی سن - سٹان) روبرکتی بلوچستان د مزین پر گنگے د نام انت
 ● سیسو : (سی ی سن - سڈ) بھار "سیسی"
 ● سیسوک : (سی ی سن - سٹوک) بھار "سیسی"
 ● سیسی : (سی ی سن - سیسی) سیسوک، سیسیگ، مگرے، کوھی مگرے گش انت کہ اے مگر چورکاں دکار ایت چو
 ● گز و، ہریچ ونی چورکانی رند و انت دود و گینگ و تان و ت مڑ انت ہر ہی چ ایت آتی و چورکاں دوی بارت ہے

رنگ، برے برے دہ دوازده نکلینک، پورکاں پکے بارت .

سیک : (س نی۔ س نی گ) بچارہ سیسی ۔

سے شنبے : (س نے۔ ش نم۔ ب نے) ہپنگ و چارمی روچ، چہ دو شنبے، زندہ چہ چار شنبے، پیرانت ۔

سیک : (س یک) بزاں سے بدستہ کیے ۔

سیک : (س نی گت) ڈرا جیں بارگ سرین دار یا آسن کر گوشت یا ماہیگ، مان جن انت آس و سرہ یا ترون، انت

انت۔ سیک دیگ : گوں سیک، گت کنگ یا سیک و جندہ گوازیگ یا اھے رنگیں دگر چیزے، سیک دیگ ۔

سیکارچ : (س نی کن۔ کارچ) سیک + کارچ : چوسیک و پیم بارگیں ڈرا جیں دو دپی کارچہ کہ ایشی و دستگ، جک

دارنگ انت و چوستی لٹ، انت۔ ہما دو دپی ڈرا جیں کارچ کہ جنگی ٹپن کافی تل و سرہ مان نے کن انت *

سے کانٹی : (سے۔ کان۔ ٹ نی) نگنے کہ سے کانٹ سے کن انت، استا پوری، ایشی و چار کانٹی ہم کن انت۔ چیزے کہ

آئی و سے کانٹ، سے گنڈیا سے سیک بہ بنت

سے گرت : (سے۔ گرت) تگر و یک راستے کہ اھے رنگ، گچک بیت ۔

سیکرگ : (س نی کن۔ کی رگن) بچارہ "سیکرگ" ۔

سیکرینگ : (س ی کن۔ ک۔ رنے۔ گت) بچارہ "سیکرینگ" ۔

سے گڈگی

سیکن

سیکرہ : (س ی کن۔ ک ٹ) چہ جتک، دستگیں سادہ زاتے کہ چہ چلیک، زندہ ترانت بے زور ترانت ۔

سیکرٹگ : (س ی کن۔ کن۔ ٹ گن) چوسیک و سیک ۔

سیکرینگ : (س ی کن۔ کن۔ ٹے۔ گن) کریرنگی دو چگی "رہا تو دیت کہ ماہکان و نمبر و پندول چتور سیکرینگ" ۔

سیکن : (س نی کن۔ کن) کسائیں دنگے کہ ایشی ڈرا جیں گنٹگ پر کہ چو کمان و تیر و بند و ترند کنت و یلہ اش دنت۔ اگاں مردے

یا گچکے پہ ایشی و گزگ و گوں سیکن و جان بہ جان بہ بیت اھے گنٹگے دو چ انت۔ انچیں گنٹگ کہ بچیلے ہم بنت۔ جنین

ایشی و گیتوار و گنٹگ و چوشیگے کار مرد کن انت۔ (بچارہ بت) ۔

سیکی : (سے۔ ک بی) مردہ نی نامے ۔

سیگ : (س ی گن) چرس۔ مردم و مرگ و گزردگ بوگ و رینگ و گوش انت، سوگ ۔

سیگ : (س ی۔ گن) سوگ۔ چیزے گوں سنگ، سوهان یا دگر چیزے و مٹگ و تارگ یا لگا شک و لیکارگ و سی ایت یا سیت ۔

ہمشی "سیگ" گوش انت۔ گد، گوش یا دگر چیزے چہ بازی کار مردی و نیم سونی بیت و کوھن ترانت ۔

سیگال : (س نی۔ گال) کسے و آئی و مردے و مرگ حال و دیک، سوگ حال، سیک حال ۔

سے گڈگی : (سے۔ گ۔ ڈ۔ گ ی) لوگی لیے چو گڈگی و (بچارہ بت) ۔

سیگیٹ : (س ی۔ گ ی) سوگی، چرسیک، کسے و آئی و مردے و مرگ ۔

- سیگی : (سی بی گ) ہاگیشیں مبد کہ گون مٹان یکجا کن آنت مگوپ آنت ایش، سیگیگ۔
- سیل : (سے۔ ن) سوات، سواد، ساوات، سیلہ پگول۔ چارگ (شیرازی : سیل، تماشا، دیدن)
- سیل : (سی بی ن) کسانیں شینگ کہ دینگا کاھواری نہ انت آئی و سگندان و ہشک کن آنت پچھ و تہ بند انت و شیران ترین آنت کہ شیر پیر منت
- سیل : (سی بی ن) ماہیگ و سیل۔
- سیل : (سی بی ن) تپاک، ہمرامی۔ سہ سیل بوگ : بزاں چھراہ مہبلان دور کہگ۔
- سیل : (سی بی ن) سگریٹ، اسپتیں برہی۔ ذرا جیں بارگیں کلم پاک نکل۔ بلوچی سوتے و بندے۔
- سیلانی : (سی بی۔ لائی) ہا مردم کہ تر مگر و سیل و ساوات باز کنت (۲) سیلجاہ (شیرازی : سیلانی : محل و باغیکہ عمومی شد)
- سیلک : (سی بی۔ لی کن) تپنگ و ہاڈب یاد رہ کہ آئی و تہ و تیراں مان کن آنت، لہتیں پنج دار ایت، لہتیں دہ۔
- سیلک : (سی بی۔ لگن) ٹھگ، تپاک بوگ، چرک و دگر و وشن و وشن دل بوگ، ہم تب بوگ۔

سیم

- سیم : (سی بی تم) آسن و یا ترنج و ذرا جیں سیم، آسن و ذرا جیں بارگیں روت
- (۲) ٹیلگرام (۳) چنگ و مکاے (۴) کسانیں یاہیگ۔ Jack Mackerel کد : ۲۰ س م داں ۲۵ س م (بچار بٹ)
- سیمانی : (سی بی۔ مانی) بھولی لب و یک راستے۔
- سیمرگ : (سی بی م رگ) شاھت امر و رستم و داستان و کار سواریں مرگ کہ رستم و پت و دستاں زال و ہائی و رودیتنگ۔
- سیمک : (سی بی بی کن) جینی نامے و سیمک و نتھا۔
- سیمکار : (سی بی تم۔ کار) ہا ٹینگ پاک زہم کہ نگرہ بستگ بھر چیزے کہ پنگرہ بندگ بہ بیت۔ ہا اٹاک نگرہ و کار و کنت۔
- سیمکش : (سی بی تم۔ کش) ہا مردم کہ گواکو سیم یا پت و سیمان کش ایت بزاں شربکنت (Wire man \ Line man)
- زر گرانی گور و یک ہتہیں آسن و تھکے کہ مزین و کسانیں ٹنگ لے مان انت کہ تلاء یا نگرہ و سیمان ہمیشی و تہ و کش آنت و کار مرد کن انت۔
- ہا گر و جگ کہ سرور، تمبورگ یا رباب و سیمانی سر آئی و پنا تگ آنت۔
- سیمی : (سی بی۔ می) چہ دومی و رند و۔
- سیمی : (سی بی۔ می) چہ بیت و غمی و رند و۔
- سیخی رو : (سی بی۔ می۔ رو) بو جیگ و بندگ و زیراب و سر بر و اولی تھگ و نام و میلکی و انت دوی و نام
- پستقلکی و سیمی تھگ و سیمی رو و خوش آنت۔

سینہ : (س ی ن ڈ) مھڑ "سینہ" : پیدیں رنگے "دپ م دیم" بڑانت و گوشگ بیت ۔
 سینٹری : (س ی ن ن - ن ڈ) گدے زیر انت تاب دینت م مسئل کن انت پر آپ و آرگ و جنین ایشی و سر و بان و
 ایرکن انت و جھگ و ایشی و سر و ایرکن انت ۔ لوگان ہم جھگ مٹ ہمیش و سر و ایرکنگ بنت سینٹری ایشی و
 سینریا سینری ہم گوش انت ۔ *

سینٹری : (س ی ن ن - ن - ٹی) بچار "سینٹری" *
 سینٹس : (س ی ن ش) بچار "سینٹس"

سینتار : (س ی ن شن - سار) بھگ، مزین گاندو ۔ PPB, LWD, Sēnsar - Crocodile.

SAR AZH SĒNSĀRĀN NA PHĀHREZATHE
 AZH DARYĀYĀN LAHAR THEĻĀNKAN

جنگو گلامی بارہ پتو دنت م گوش ایت

سینکل : (س ی ن - ک ن) یتال ۔

سینگ : (س ی ن - نگ) سینہ (۲) اشر و سینگ و ڈک (سینہ پا، سینہ پاگ) مھ سینگ و ڈک پادکیت
 و خوات گیت ۔

سینگار : (س ی ن - گار) براہ، ڈولداری، سبھگ ۔

سینگارگ : (س ی ن - گ - گار - رگ) سمبھینگ، بانور کنگ، ڈولدار و براہدار کنگ ۔

سینگ بند : (س ی ن - نگ - ب ن ڈ) بچار "سینہ بند" یا "سینہ" ۔

سینو : (س ی ن ڈ) سینگ - دل بند - ماہیک ۔

سینہ : (س ی ن ڈ) بچار "سینگ"

سینہ : (س ی ن ڈ) سارم و زاتیں ماہیک بلے پر سارم و تنگ ترانت ۔

سینہ بند : (س ی ن ڈ - ب ن ڈ) مھ گور بند کہ جنین بند انت مے کہ گودان ایش پر گرانی و لونجان مہ بنت ۔ ۲ - مھ

سادیا کہ پوست کہ اولاک و سینگ بند بیت ۔ اپس و تنگ م گوش انت ۔ "اپس دار ایت انت کو نڈ ترندیں سری سید بند"

سینی : (س ی ن ی) مزین پتیں رزانے کہ آئی و تہ و دگر و رگانی کاشیاں پر کن انت و ایرکن انت چو کپار و کار دنت
 مھ سینی و تہ پر بازیں مردم و بٹ ہم مان کن انت ۔ مھ رنگ و علوا و ناہ یا دگر چیزے ۔

سیون : (س ی ن یون) سندھ و زانگیں شھر و بازارے کہ لال شھباز کلندر (عثمان روندی) و ادیرہ ہود و انت ۔

سیون : (س ی ن ی - و - ی ن ی) چہ میدہیں آرت و جوڑ و تکیں ورا کے کہ بارگ و راج و ریشگو انت ۔

سیون : (س ی ن ی - و - ی ن ی) بچار "سیون"

سیون : (س ی ن ی - و ی) بچار "سیتی"

سیہ : (س ی ن یخ) بچار "سیاہ"

سیہ بگل : (س ی ن یخ + ب - گ ن) بچار "سیاہ بگل"

سیہ بند : (س ی ن یخ + ب ن ڈ) سگ مزین، برز و درا جیں کوہ ۔

سیہ یاد : (س ی ن یخ + یاد) بچار "سیاہ یاد" ۔

سیہ پٹن : (س ی ن یخ + پٹ - ٹن) بچار "سیاہ پٹن"

سیہ پس : (س ی ن یخ - پے ش) بچار "سیاہ پس" ۔

سیہ پلاسک : (س ی ن یخ + پ - لاسن ک) بچار "سیاہ پلاسک"

سیہ پوست : (س ی ن یخ + پ و س ت) سیاہیں مردم ۔

شیہ پوش : (سش۔ یٹھ۔ پٹ وٹش) بچار "شیٹھ پوش"

شیٹنگ : (سش۔ یٹھ۔ ٹنگ) بچار "شیٹانٹنگ"

شیہ جگر : (سش۔ یٹھ۔ جگ۔ ز) بچار "شیہ جگر"

شیہ چن : (سش۔ یٹھ۔ چن) سیمٹ CEMENT

شیہ دل : (سش۔ یٹھ۔ دل) بچار "شیہ دل"

شیہ دیم : (سش۔ یٹھ۔ دے۔ تم) بچار "شیہ دیم"

شیہ دیمہ : (سش۔ یٹھ۔ دے۔ تھ) شیہا میں دیمہ، چن۔

شیہ مرو : (سش۔ یٹھ۔ مرو) رو شیہا، دیم شیہا، مرزوا۔ المشار

شیہ ڈن : (سش۔ یٹھ۔ ڈن) بچار "شیہ ڈن"

شیہ زبان : (سش۔ یٹھ۔ ز۔ بان) بچار "شیہ زبان"

شیہ سوچ : (سش۔ یٹھ۔ سن۔ وچ) بچار "شیہ سوچ"

سیٹنگ : (سش۔ یٹھ۔ ٹنگ) چہ بزرگت پیش امب "سیٹنگ کشت ایت، پیدہ "کرمگ" بیت، رندہ "بوتہ بیت،
نوں "انٹک مگڈسہ امب۔ (۲) دل و دست یا ول و رنگ یا بزرگ بزاں دل و مے بارگیں روت کہوت و گون و نمک
موسول مڈر چکان پتا ایت (۳) تحت و گور باسک یا سرون مپادون و چور۔

سیٹنگ : (سش۔ یٹھ۔ ٹنگ) بچار "سیٹنگ"

شیہ گواہ : (سش۔ یٹھ۔ گن۔ وات) تو پانی گوات کر شیہا مڈتھار کنت مڈچ مڈر چکان تادان کنت۔

شیہ گور : (سش۔ یٹھ۔ گن۔ وز) مرگے، ایشی و آواز انت "سے چارک مڈوگیاس ایلڈو" یا "سے

چارک مڈوگیاس ایلڈو گرنے" یا کہ "سے چارک مڈوگیاس ایلڈو گرنے" جنگلی مرگے، ایشی و مادگ و "سٹز"

گوش انت (۲) ہما جنین کہ آئی و چک مرانت یا کہ کسی چک مڈر بیچین ایت چک مرانت۔

سیٹل : (سش۔ یٹھ۔ مل) گوشت یا ماہیگ و ہما ہلا کہ آئی و آپس نارشت مان نیست (چہ سندھی سکیل،

بلیڈ)

سیٹینگ : (سش۔ یٹھ۔ ٹنگ) لیکارگ، سولارگ، سولارگ۔

ش

ش : بلوچی و پانزدہمی آب - ایشی و توارشین (ش مئی ن) انت -

شاباش : (ش اب اش) شات بات ، شات بات نے ، پہ دلہنڈی و توسیپ و گوشگ بیت - بے میار -

شاباشی : (ش اب ایش مئی) شاباش دیگ -

شابان : (ش اب ان) مردینی نامے ۲ - مسلمانان ہشتمی ماہ و نام انت کہ چہ ایشی و کند روچگانی ماہ کیست و شابان

شعبان و روت و زمان پہ حساب و داد «تازی : شعبان»

شابی : (ش اب مئی) گوادر و نزدیک و جاگھے و نام انت ۲ - مردینی نامے -

شابیک : (ش اب ے گن) مردینی نامے ، شاہ بیگ -

شاپ : (ش اپ) شھپ ، شاپگ و پرمانگال بزاں بہ شاپ -

شاپان : (ش اپ انت ان) پنجگور و چہ و ڈناپ و بزرشمر -

شاپان : (شس اپ ان) شھبان ، زربان -

شاپک : (ش اپ ک) ورا جیں ساہین و بارگیں شنگ کہ لوگ و لاپدارانی سر و ایرکنگ و بندگ بنت ، ورا جیں

ساہین و بارگیں دار کہ چو کہ میز رانک و کار مرد بیت ، ہیز رانک

شاپک : (ش اپ ے کن) کچھ و جاگھے و نام انت -

شاپگ : (ش اپ گن) بچار ، شھپگ -

شاپی : (ش اپ مئی) شاپی کروس ،

شاپی کروس : (ش اپ مئی - ک. ک. ک. و س) حده و مرگے کسر و تاجے پر انت و کہ کچھ و بند بیت (بچار بیت تا کیم 564

شات : (ش اش) دوست - کرزگ - من و تو چو شات نہ بے ، اے چیرمین پہ تراشات نہ بیت . دقتس - عطا شات

بلوچی لہجہ کار -

شاتاپ : (ش اش اپ) ساپ ، سہ ، لہر ، شاتاہیں گد ، شاتاہیں زمین - آبادیں -

شاترگ : (ش اش زرگن) کاہے -

- شات کام : (ش ا ت - ک ا م) دش، وژڈل، دلوش، سیر، سور، آروس۔
- شات کامی : (ش ا ت - ک ا م ت) دشسی، ہدو ناک، زاهر کنگ، چست، ڈایر۔
- شاتل : (ش ا ت ل) شاتل۔ شاتو، ہشوریں مرگے کہ دش ڈول، دش آواز انت، ایشی، آواز کوکو! کوکو!
- لیب پٹ، کوکو! کوکو! کوکو! جھکی بڑنگ انت! شومیں شوانگ! دست، مٹہ بیات! چم، کور بیات۔ لچہ کار، زند کار دوست، شاتل، نام پڑکن انت۔ چونائیگ، جنینی نامے۔
- شانو : (ش ا ت و) بچار، شاتل۔
- شاجوہان : (ش ا ج و ہ ا ن) سرباز، رودکور، شہرے کہ چہ پارود، بزر انت۔
- شاد : (ش ا د) دش، وشدل، یاوشدل، شات، شادان۔
- شادان : (ش ا د ا ن) دشس، وشدل، گل، شادان۔
- شاد کام : (ش ا د - ک ا م) بچار، شات کام۔
- شاد کامی : (ش ا د - ک ا م ت) بچار، شات کامی۔

شانی کروس

- شادو : (ش ا د و) بچار، شادی۔
- شادو بند : (ش ا د و - ب ن د) خود، دیکھ، بٹا، انت
- شادوہ : (ش ا د و ہ) دشس، وژڈل۔
- شادی : (ش ا د ت) مردم، رنگیں، سہارے، شادو۔
- شادی کور : (ش ا د ت - ک و ر) چہ پستی، بزر یک کور، شادی کور، انت، یکے پچ، ڈو، کمیت، یا تیکے، چق، کن، ڈو، کر، کیت؟
- شار : (ش ا ر) شہر، سی گہ، رات۔
- شاران : (ش ا ر ا ن) بلوچ، جینی نامے۔
- شارایگ : (ش ا ر ا ی گ) مزین، ناڈا، ہی، یا مھنتے، برداست کنگ، ڈرنگ، ناڈا، ہی، گوازیگ، رومپ، شانیگ، یاخارگ، براں
- ہشک بوگ، پچل دیگ۔ یک چیزے، چہ لچا، انگیں جاگہ، لڑگ، ڈر چگ۔
- شارپتگ : (ش ا ر پ ت گ) تاجگ، ہینرک، کن، انت، سیل، تری، انت، مھینرک، بد، کن، انت، شیر، پیر، بنت۔
- شارٹ : (ش ا ر ت) بدجگ، پلین، توک، شگیں، ہاساد، کہ دور، کچی، مان کنگ، آچار، چاگ، کبک، بیت۔ آچار، پلین، دارو، کیں، ستر، بند، شانت

شاردر : (ش اؤ دز) سرباز ۽ کور ۽ ڇم پیردان ۽ بُند نہ شھرے۔ شھر در

شارشود : (ش اڑ۔ ش ذؤ) آریٹھ۔

شارگ : (ش ارگن) بچاڙت رايگ۔

شارگور : (ش اڙ ۽ گ دز) شار پوش، یا کشار پوشين، "شمار گور گجماں ترات"، آبادين مردم۔ شمار ۽ کوشن ۽ شال ۽ شومش ۽ يامہ شومش۔

شارو : (ش اڙؤ) نيرت، نادوستي۔ PPB, LWD; SHARIO : Hatred.

شاري : (ش لڙي) بلوچ جيني نامے۔

شاک : (ش اک) گور بند، سينہ بند (پاری)

شاکار : (ش اک اڙ) شاهکار ۽ مزني کار۔ ۲۔ شھکارگ ۽ پرماتنگال، بزاں بر شھکار۔

شاگ : (ش اگ) یک دارے کہ باز جوان ۽ محشور انت شاگين گوانزگ، شاگين بوجيگ۔ (تازی: ساج ھندي: ساگوان)

شاگ : (ش اگ) سگين ذراحيں دور جنگ، آسک ۽ شاگ کنگ۔ (طب: ساخ، پا: ساق، شاخ، شغ، شغہ، تازی: ساق پھ: ماسور (شاک)، سسي: شاکھا)

شاگاسي : (ش ڙگ۔ س تي) وزير، سردار یا راجدار ۽ سترين گکار۔

شاگرد : (ش اگ زؤ) ھامردم کہ پے کارے ۽ دربرگ ۽ نوک نندريت، نودربر

شاگور : (ش اگ وز) شھگور: آشگور، ھماڇہ کہ بھل ۽ دنتان آئي ۽ نہ زمین آنت۔ کلا گور، کلا جور۔

شال : (ش اڙ) ڇم پڙم ۽ جوڙ ۽ گنگين تنگين گڙ۔ ۲۔ کوٹھ ۽ کوھنين نام بزاں شال یا شاکوٹ۔

شالا : (ش اڙ ا) پے ديم ۽ بيوکين کار ۽ واھگے انجوش کہ: شالا چومبات۔

شالپوش : (ش اڙ ۽ پ ۽ ش) شاگور، ھماک شال گڙ ۽ کن آنت۔

شالگ : (ش اڙ ۽ کن) کوھين ۽ درنگين شال، کسانين شال۔

شالکوٹ : (ش اڙ ۽ کن وڙ) کوٹھ ۽ کوھنين نام۔

شالکي : (ش اڙ ۽ کن) گرسيبيں بلوچ، درتہ شال۔

شالگور : (ش اڙ ۽ گ دز) ھماک شال اڙش گور ۽ انت، نيز گاريں مردم، چونائيگ ۽ بندر ۽ ھرس شال پوش اڙنگ بزاں گور ۽ گنگ۔

شالمار : (ش اڙ ۽ م اڙ) روکيتي بلوچستان ۽ کوھ ۽ نام انت کہ اڙد ۽ دشتياري ۽ يوسف ۽ دين محمد ۽ گون وڙي ھماھان گجراڙي دست ۽ پڙش وارت، ڇہ اے جنگ ۽ رند دگ ۽ چشين کجماں جنگ نہ بوتگ۔

شالي : (ش اڙ ۽ ني) ھماڇرڇ کہ دنيگا پوست ۽ نہ انت، بزاں ھماڇرڇ کہ ڇوڇو ۽ پوست ۽ انت۔

شاليگ : (ش اڙ ۽ ني گ) بچار ۽ شالي۔

شام : (ش اڙ ۽ م) شپ ۽ ورگ۔ ۲۔ عربستان ۽ ملڪ ۽ نام انت۔

شاماشک : (ش اڙ ۽ م اڙ ۽ کن) سرباز ۽ ڇہ ڊپ کور ۽ پيسر کورے کہ ايتسي ۽ سري ڊپور ھم ۽ شوش انت۔

شاماني وھد : (ش اڙ ۽ م اڙ ۽ م اڙ ۽ دز) ڇہ تھاري ۽ رند، سرشپ ۽ اولي بھر۔

شامی : (ش ا م ن) دستگیں . PPB, LWD, SHAMI : Asleep.

شان : (ش ا ن) سرخسلیں پڑاھگ کہ کوہ و آپھودہ ایر برق ایت۔ پد مہ شان آپھل ایر کپ ایت اسے پھل ترس جاہ و گواش

گوشس آنت۔ چہ گواش و آپ پدھات و دوت داز و دیر یا دازدان۔ شان وپ ہکسانیں شان کہ شان و ایر برق ایت۔ ۲۰ پھل

ناز ۳۔ شک : پلانی شان ۴۔ دور دیگ، شانک دیگ۔ انچوش و نر شان ۵۔ شانگ و پرماتگل ہزاں ہر شان

شانت : (ش ا ن ت) شانگ و کارگل، ہزاں کہے و شانگ و کارگت۔ یا آئی و شانت *۔

شانسل : (ش ا ن س ل) بچار و شانسل *

شانزده : (ش ا ن ز د) دھ و دھ و دھ شش ۱۰ + ۶ = ۱۶

شانک : (ش ا ن ک) شانگ : شانک دیگ گون دستانی زور و دور دیگ مان بڑگ۔ پھل دیگ *۔

شانک دیگ : (ش ا ن ک و د یگ) دور دیگ ہزاں چوک کور و بڑگ و شانک دیگ، چانی شانک دیگ ہزاں چارگ

شانگ : (ش ا ن گ) کور و بڑگ ہزاں ہمازن شیب و کسان کور کہ پد مرن کور و ایر برق آنت چوکہ شاہ و آنت۔ شگ و شانگ

ہزاں کہ چو شانگ و دور دور۔

شانگ : (ش ا ن گ) ٹرند دور دیگ، ریچک یا جنگ، چہ سگندان و ورگانی پد وپ و درایگ۔ کوپک، دست و شانگ،

شاہ

زعم و شانگ، آپ و شانگ۔

شانگرہ : (ش ا ن گ ر) بچار "شانگو"۔

شانگو : (ش ا ن گ و) چہ آنگو، چہ آگورہ، چہ آدمیم و، چہ آنیگ و

شانوک : (ش ا ن و ک) وازگیں چیزے کہ چہ سگندان و پد و چہ دپ و دور ہیت۔

شاہ : (ش ا ہ) بادشاہ، ڈرچک و مزین لب کہ چہ گنٹ و درکایت، شاہی دار ہزاں ملے، مزین، ہڈا، ہاکس کہ

سیدے آئی و نام و رندہ گیش و کن آنت، نکل۔ (بچار ہت)

شاہاتون : (ش ا ہ ل ت و ن) جنینی نامے۔

شاہ بانگ : (ش ا ہ ب ا ن گ) بادشاہ و لوگ بانگ۔ مزین بانگ

شاہبانو : (ش ا ہ ب ا ن و) جنینی نامے، بادشاہ و لوگ بانگ، شہبانگ یا شاہ بانگ۔

شاہ بی بی : (ش ا ہ ب ی بی) جنینی نامے۔

شاهبیت : (ش ا ہ ب ی ت) شہنشاہ، شاہگان، سگ پڑاہ و دلچ۔

- شاہپول: (ش اھ - پ و ل) شاہپول، شاہپول، شہادت، کستریں، بڑا، انت۔ چامپول، چانپول، بچار "شہپول"۔
- شاہ تب: (ش اھ - ت ب) بادشاہ تب، بادشاہ مستا، مزن سستا، مزن خیال۔
- شاہ تیر: (ش اھ - ت ی ز) لوگ، سرد، مستریں دار۔
- شاہ جو: (ش اھ - ج و) مزین جو، بچار، شہجو۔
- شاہد: (ش ل و د) گویا، (گال تازی) بے برانتے، گندوک، انت۔
- شاہداد: (ش اھ - د ا د) مردینی نامے، شاہ، داتگیں۔
- شاہدانگ: (ش اھ - د ا ن گ) بلوچی نامے، (شاہ دان: تخم بنگ راگویند۔ ب ق)
- شاہ راہ: (ش اھ - را ہ) مزین راہ۔
- شاہزانت: (ش اھ - ز ا ن ت) مزین زانت۔
- شاہ سوار: (ش اھ - س و ا ر) جوانیں سوار، مردینی نامے
- شاہ کار: (ش اھ - ک ا ر) بچار، شکار۔
- شاہکارگ: (ش اھ - ک ا ر گ) شکارگ، بچار، شہکارگ۔
- شاہ کور: (ش اھ - ک و ر) مزین کور۔
- شاہگ: (ش اھ گ) تلب کنگ، ہاکاں انچوش، در روپگ کہ تلب بہ بیت، بے درایت۔ کیشگ شاہگ، گوش انت
- "بند، کیشگان شات کہ بے درایت، بے گون نوکیں ہاکاں سوار بہ بیت" شاہگ، شاہگ۔ ۲۔ شاہ گلب در آرگ۔
- شاہگان: (ش اھ گ ا ن) پراہ، دراج، شہنشاہ۔
- شاہ گپ: (ش اھ - گ پ پ) مزین گپ۔
- شاہ مراد: (ش اھ - م ر ا د) مردینی نامے۔
- شاہ مرد: (ش اھ - م ر د) مزین مرد۔
- شاہ میر: (ش اھ - م ی ر) مردینی نامے۔
- شاہناز: (ش اھ - ن ا ز) شہناز، جنینی نامے۔
- شاہو: (ش اھ و) مردینی نامے۔
- شاہی: (ش اھ ی) ہاکاں گون بادشاہ، شادی کنت، ہاکاں گون بادشاہ، سرکاردار، ایت، بادشاہی، سرداری، ۲۔ شاہیگ:
- آبریشی گدے کہ جنین آدم پر آئی، پشک جوڑ کن انت ۳۔ مردینی نامے۔
- شاہیگ: (ش اھ ی گ) آبریشی گدے کہ جنین پشکے کن انت۔
- شاہیم: (ش اھ - ہ ے م) کتش، تور کنگ، اسبابے کہ چہ ایشی، چیزانی گزانی، زانگ بیت (بچار، بت تاکدیم 568
- شاہیم سر: (ش اھ - ہ ے م - س ر) شاہیم، سر کہ چو کہ چلی، انت بے ایشی، دراجیں بند، چیر کتش پر انت۔
- شاہین: (ش اھ ی ن) شکاری، مرگے، چم کتشیں مردم، دڑیں مردم۔
- شاہینگ: (ش اھ - ن گ) شاہگ، بند، کیشگان، یکہ انچیں چبڑے شاہگ۔

شاہک : (ش ۱۔ ے گ) بچار «شاہک»

شپ : (ش ۱۔ ے گ) ہاشپ انت کہ جاگے شپ ٹے کن انت کہ گیشتر گرجی گالاں کار مرد بیت۔ شپ : روچ ۽ چپکان۔
شیامی، تھاری، ۲۔ گور، بے اُمیت، بے وس۔

شبانگ : (ش ۱۔ ے گ) ہا آپ کہ شپ ۽ دپ ایش بچے بونگ انت۔

شجاء روجاہ : (ش ۱۔ ے گ) ہا مردم کہ شپے یک جاگے روچے دگر جاگے، گیشتر پہ چیزے ۽ شوہاز ۽ یاکار ۽ پشت ۽ ملک پہ ملک انت۔

شبیخت : (ش ۱۔ ے گ) شپ ۽ جشگیں، بزاں شپ ۽ ہم سات جنوک۔ ہما کہ شپ ۽ بے واب بونگ۔

شبدوار : (ش ۱۔ ے گ) لوگ، شپ ۽ جاگے۔

شبدوار جاہ : (ش ۱۔ ے گ) شپ ۽ وپسگ ۽ جاگے۔

شبد ست : (ش ۱۔ ے گ) درتیں شپ ۽ یا آئی ۽ مزین بھرے ۽ تروکیں مردم۔ لونڈ ۽ لندریں مردم۔

شبدوست : (ش ۱۔ ے گ) شپ دوست داروک، ہما دشیں موسیٰ گوات کہ شپ ۽ کشس ایت۔

شاہیم

شبرو : (ش ۱۔ ے گ) شبرہ : جنیں ۽ گندلاں پہ کار سواری روگ۔

شبرہ : (ش ۱۔ ے گ) بچار «شبرو»۔

شبرتج : (ش ۱۔ ے گ) ماحی کشگ ۽ نوکے۔

شبنہ : (ش ۱۔ ے گ) گوکان شبنہ انت بزاں ذرا جیں س دے ہد انت کہ نزدیک ۽ گور ۽ بچر ایت بے دگر جاگے شت مکنت۔

شبنہ : (ش ۱۔ ے گ) دروازگ ۽ شبنہ بند، تاری، دروازگ چہ تھی نینگ ۽ بند کنوک۔

شبنہ : (ش ۱۔ ے گ) شبنہ ان، ہما وھد ۽ گوش انت کہ جبر آزمان ۽ پھک ۽ مان پوش ایت ۽ پچوارگ ۽ مند و انت۔

شبنہ : (ش ۱۔ ے گ) سرداں سر، چہ سرے دانکہ دگر سرے، دلوئے ۽ ذرا جیں بزاں چہ سرگ ۽ دانکہ دسب ۽ گوش انت :

۱۔ گورائڈ ۽ شبنہ چہ اد ۽ دانکہ اود ۽ بیت۔

شبننگ : (ش ۱۔ ے گ) مان زرد ۽ سرھال بوگ، چیزے ۽ چہ بوگ ۽ بیسر زانگ، الموم بوگ یا گوشتگ (تازی : الہام)

شپ : (ش ۱۔ ے گ) روچ ۽ چپکان، شیامی، تھاری، گور، بے اُمیت، بے وس، شپ ۽ وھس، شپ آھرے، شپ ۽

پچے۔ شپ۔

شپ : (ش ۱۔ ے گ) ذرا ج ۽ ساپیں مکتے، رز ۽ یادکہ انجیں مادے ۽ ساپ ۽ مکتیں ذرا جیں لٹ، شپیں در ۽ شپیں

تیر، نہ جت گیں سھر بزاں گروٹ "سشپیں سھرائت ماں دپ، پونگ نہ بنت"
شَب : (شَب پ) چہ کسانیں موبارگیں دڑوے، درآنگلیں گوات، توار کہ گٹ گیر بہ بیت، ہائرندیں توار کہ ہئسایت
 موبے تواریں توارے بہ کنت۔

شِپاد : (شِپ پ اڈ) کسے کہ آئی وکوش پاد، نیست، برھنگ پاد۔

شِپار : (شِپ پ از) ساپ، کتہ۔

شِپاس : (شِپ پ، پ اس) شپ و مندگ مپاس جنگ۔

شِپانگ : (شِپ پ ائی کن) پسانی شوانگ، پسانی چارینوک۔

شِپ بند : (شِپ پ، ب ن ڈ) بچار "شبتند"۔

شِپتال : (شِپ پ، ت ال) بچار "شپیتال"۔

شِپتپ : (شِپ پ، ت پ) شپتپ، ہاتپ کہ مردم و شپ و گپت کہ رنج و نشانی انت۔

شِپتر : (شِپ پ، ت ز ر) شپ و تروک، شپ گرد، چپیل یا شچیریں مرگ۔

شِچیر

شِچاہ روجاہ : (شِپ پ، ج اہ - روج اہ) بچار "شچاہ روجاہ"۔

شِپ جت : (شِپ پ، ج ت) بچار "شجت"۔

شِپ جنگ : (شِپ پ، ج ن گ) شپ و جنگ، ہاجنگ کہ شپ و بڑگ بیت (پا، شجون)۔

شِچیر : (شِپ پ، ج ز ر) چپیل، شچیر، شپ چتر بزاں شپ و تروکین موبال کنوکیں ہامرگ کہ پٹ لے پر نیست، دپ

دنن لے مان، چتکان شیر و نت، چومشک و پیست ایت، بانزلانی مزن ہڈ و دو چومکے پر کہ گون ہمیشاں وت و درنج آیت

دگر رنگ و نشت نہ کنت، و ہڈے کہ لونجان انت سرے جھل انت۔ (طب : شوپرپی، پا : شپرہ، شپرہ پھ : سف شپ)

(بچاربت)

شِچیراگ : (شِپ پ، ج ر اگ) بالی کرمے کہ آئی و ممب روک بیت و مرایت، دوست و گوش انت ہ رحم کن شچیراگ مرادانی

شِپست : (شِپ پ، د ش ت) بچارہ شبدست

شِپ دوار : (شِپ پ، د وار) لوگ، شپ و جاگ۔

شِپ دوار جاہ : (شِپ پ، د وار، ج اہ) ہاجاگ کہ شپ و وپسگ موبارام کنگ بیت۔

شیدوست : (ش پ + دوش ت) بچار "شیدوست"

شیدیم : (ش پ + دے م) تھار دیم، تھاری دے مانٹ نکلیں رنگ، تامر دے شیدیم نرال FILM NEGATIVE.

شیرنگ : (ش پ + رگ) چیز دے دوت گوزگ دے توار۔

شپرو : (ش پ + رو) بچار "شپرو"

شپرہ : (ش پ + رے) بچار "شپرہ"

شپک : (ش پ + ک) انار دے پوست۔

شپ شپ : (ش پ + ش پ) بزاں سک تھار، شپ و شپ انت بے روچ ہم شپ انت۔

شپک : (ش پ + ک) مردی نامے ۲۔ شپکی کنوک، ہامردم کہ شپکی کنت SMUGGLER.

شپکار : (ش پ + ک) ہما کہ شپ ع کار کنت۔ (شیرازی : شپکار، کسی کہ در شپ کاری کند)

شپکش : (ش پ + ک) استارے۔

شپکور : (ش پ + ک) ہامردم کہ روچ دے پوجانی گندایت بے تھاری دے، شپ حج نہ گندایت۔

شپکورگ : (ش پ + ک) ناڈراھی بے روچ دے گندگ دے شپ حج نہ گندگ۔

شپکی : (ش پ + ک) چہ سرکار چیرکائی دے ملکی بیچار *

شپک : (ش پ + ک) ہما کہ آئی دے شپ دے پورگ حج مدرسایت، بے شام، ہشام۔ ۲۔ ہما کہ شپ حج نہ گندایت "شپ کورگ"۔

شپک : (ش پ + ک) شپ، شپ، ساپ، ساپ دے لکٹان بیگ دے کنگرگ، شپ ورگ۔

شپگرد : (ش پ + گ) شپ دے باز تر توکیں مردم۔

شپگول : (ش پ + گ) شپ دے باز تر توکیں مردم۔

شپور : (ش پ + و) ساپ، سڈ، چیزے کہ زمیں دے سر ساپ ساپ دے نشان دے شتران بیت، ہما چیز کہ سڈ بیت کہ کتیں تیلانگ

یادست جنگ شتران بیت دے بروت، شپور دے بنان شترینگ کہ دے شتران دے بروت، شپوریں بچول، شپور گریگ۔

شپی : (ش پ + پی) ہما چیز کہ گول شپ دے سیادی کنت۔

شپیں : (ش پ + پی) چو کہ شپ بزاں شپ دے تیم دے اک : شپیں دے شپیں تیر۔

شنت : (ش ت) دے راجیں لے کہ آئی دے سر دے شپے پر انت۔ ڈکار دے کشگ دے گولان چک دے یک بیت۔ شنت کنگ، گولک دے شنت کنگ

۲۔ شنت دے شنت کنگ : بزاں شنت جنگ (TO GOAD)

شنت : (ش ت) شنتگ دے گوست گال بزاں آئی دے شنتگ دے کار کنت۔ *

شنت : (ش ت) زوگ دے گوست گال بزاں آئی دے روگ دے کار کنت۔

شنت : (ش ت) شنتیں بچول کہ ہر دو دیاں سک لے انت دے گران انت کہ ہر دے پس بیت ۲۔ بگشتیں مردم، پالاکیں مردم

شتاب : (ش ت + ب) اشتاب *

شتانگ : (ش ت + ن) ڈراج، بڑ، مانگو

شتر : (ش ت + ر) شتر، شتر، جوانمیر۔

شتر : (ش ت ز) بہ شتر "شترگ" و پرماتنگال ۔ *

شتر : (ش ت ز) درماتنگال ک پٹ دور کنت (بالعفا)

شتر : (ش ت ز) اشتر ۔

شترانگ : (ش ت ا ن ک) جاگھ کہ ترم بیت یا چوپ، یا کنتہ و سر جھلا د بہ بیت اشترانگ انت ۔

شترانگو : (ش ت ا ن ک و) چٹکانی یا گچھ، لب جاگھ کہ سر کپک و پیدانگ ٹے پرائنت و اری کپے شترانگو سر جھلا دیں

پتی بے کہ چٹ ہمیشی و سر و شتر انت ۔ ہا جاگھ کہ شترانگ بہ بیت ۔ * (بچار بت)

شترت : (ش ت ز ت) "شترگ" و گوستنگال بزائ اشترت ۔

شترگ : (ش ت ز گ) شتور گرگ، مٹان و رشت گرگ، زمین ترم بیت یا چوپ بیت مردم شترایت (شیرازی : لیز خورن،

سریدن) ۔

شتک : (ش ت ک) برز و تچک و ترند ۔ شتکین تمار ۔

شتگ : (ش ت گ) تچک چو دیک و کچھ رنگین چو ٹے مان نیست ۔

شترانگو

شتگ : (ش ت گ) "شتگ" و دیر گوستنگال بزائ آئی و شتگ و کارگر تگ ۔ *

شتگ : (ش ت گ) "زوگ" و دیر گوستنگال بزائ آئی و زوگ و کارگر تگ ۔

شتگیں : (ش ت گ ی ن) ہا کہ شتگ بو تگ ۔ *

شتگیں : (ش ت گ ی ن) ہا کہ شتگ ۲۔ ناکاریں، بے پکاریں مردم کہ ہج دود و نہ وارت ۔ چہ نپ و سیت و کتہ و

شتگ، ہدا بردہ ۔

شتل : (ش ت ل) وروگ ہند، پٹ ۔

شتلکار : (ش ت ل ک ا ر) شتل کنوک ۔

شتلی : (ش ت ل ی ن) شتل کاری ۔

شتنگ : (ش ت ن گ) یا (ش ت ن گ) ہا ذرا جیں دار کہ سکرمان ننگار و انت و دوی سرگوں شیر و بنگ ۔

ذرا ج، ذرا جیں مردم ۔

شتور : (ش ت و ر) یا (ش ت و ر) شتران، چرین یا لہ و سر جھلا دیں پتی بے و سر و چنے شتران بہ بیت ۔ شتور ویک

یا شتورگ : بزائیک چیزے ء شترائینگ یا کہ مے چرہیں یا سترائیں پتی ء سرء تیلانک دیگ کہ شتران ء برودت ۔
شتور : (ش ت و ر ز) نامے ۔

شتر : (ش ت ء) بچارہ شتگ ۔

شتر شام : (ش ت ء ء ش ا م) شوم ، بے کاریں مردم ۔

شتینگ : (ش ت نے ن ک) پنجگور ء دنگ ء شتگ ء گوش آنت ۔

شد : (ش س ذ) سیرہ چپ ، ہما د اہشت کردرگ لوٹ ایت ۔

شدام : (ش د ا م) برنج ء کسانیں سبز کہ گوج مین کنگ بیت ۔

شدام چند : (ش د ا م ء چ ن ڈ) مے موسم کہ شدام چند ایت ۔ پیکوران (اپریل ، مئی ء درمیان)

شدامی : (ش د ا م نی) ہما زمین ء متحرکہ اور ء شدام کش آنت یا چند آنت ۔

شداہگ : (ش د ا ہ گ) دونگ ۔

شدت : (ش د ت) پسات ، جنگ ء چوپ ۔ *

شدر : (ش س ذ ر) گران بھائی سنے ۔

شدری : (ش س ذ ری) جنینی نامے ۔

شدکش : (ش د ک ش ش) شد سگورگ ۔ *

شدکش : (ش د ک ش ش) شد ء کشوک ، شد برگ ء درمان ء دارو ۔ *

شدگ : (ش د گ) اپس ء شدگ ، اپس ء توار ۔

شدلاپ : (ش د ل ا پ) شدگیں لاپ ، باز شدگی ۔

شدہ : (ش د ء یا ش د ء) کاشانی رنگیں ہنگلوہیں پٹ پٹیں چادرے کہ کزان ءے بش پر انت کہ وھداں

لانک ء دوہچ دیگ ء بندگ بوتگ ۔ لاکے پے سحرین شدہ بستگ ۔

شدیک : (ش د نی ک ک) گزننگ ۔ ہما مردم کہ آئی ء شد ء گپتگ کہ آئی ء ہر رنگ ء درگ لوٹ ایت ۔

شدیگ : (ش د نی گ) بچارہ شدیک ۔

شتر : (ش س ر) بلوچی " شرع " (وت شرانت ء موت کازی وت ہرانت ء موت پالام) ۔

شتر : (ش ر ز) جوان ، زبر

شتر : (ش ر ز) بد ، جھال ۲۔ نا ذرا مہی یے کہ چٹکان گپت ۔ سکتیں ردیں مردم ۔

شراب : (ش ر ا ب) آپیں درگی چیز ۔ ترنداب (تازی گالے) ۔

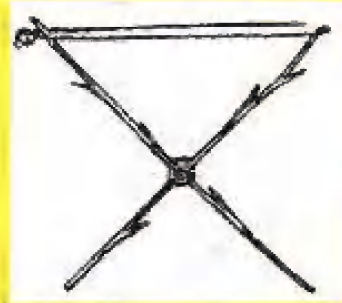
شرابی : (ش ر ا بی) ہاکہ شداپ وارت ۔ شراب رنگ ۔

شتر اتون : (ش س ر ا ت و ن) جنینی نامے ۔

شربت : (ش ر ب ت) شکرمان گرنگیں آپ ، شرکینیں آپ ۔

شربتی ممل : (ش ر ب تی) م م ن م ن (مملیں گدے ء راستے

- شَرپ : (شَر پَٹ) اِزَت (تازی : شَرَف)
- شَرپار : (شَر پَٹ - دَاز) اِزَت دار .
- شَرَت : (شَر زَت) بے ، پے کارے ، کنگ ، مَنیتون ، اُڑ - (تازی : شرط)
- شَرَتگ : (شَر زَت گَٹ) هور مَنوات ، تو پَان -
- شَرَجَنگ : (شَر زَ - جَن گَٹ) شرع بزرگ - اُڑے ، گیشینگ -
- شَر د : (شَر زُڈ) تَرین گل کراگان پادے ایرجکے مین بروت -
- شَر د : (شَر زُڈ) لحم ، باز لحم -
- شَر دَاگ : (شَر زُڈ اَگ) هاپشک کراستونک مَن گونڈا نَت مَدیم مَن پَچ اِنت -
- شَر د کار : (شَر زُڈ - ک اَڑ) کَکار ، گِلکار -
- شَر د کاری : (شَر زُڈ - ک اِرنی) کَکار ، گِل کاری -
- شَر دو : (شَر زُڈو) یا (شَر زُڈو) کاھے

شَرگ

- شَر دو : (شَر زُڈو) هاک شَر د اِنت مَدیم اِنت ، لحمو -
- شَر رنگ : (شَر زُڈ رنگ) دَش رنگ ، زیبا ، ڈولدار -
- شَر ک : (شَر زُڈ ک) جنین نامے -
- شَر ک : (شَر زُڈ ک) نامے -
- شَر کار : (شَر زُڈ - ک اَڑ) هامردم کرجوانیں کارکنت چه بدی کار مَدوت مَن پهریز اِست -
- شَر کیاں : (شَر زُڈ - ک اَڑ) ٹیکٹ مَٹاک ، شکپال - Voodoo
- شَر گ : (شَر زُڈ گ) یک استیں پے کمرگ گِرگ چیرے کُن اِنت (تازی : شَرک ، شَرکے : دام برای صید مرغیان) سَن بَگشارگ :
تور برای گرفتن پرندگان - (بچا بٹ)
- شَر گ : (شَر - زُڈ گ) شَرپ ، بَرانزدیک - پُروشگ دیگ *
- شَر گپ : (شَر زُڈ - گ پَٹ) هامردم کچه آئی مَن گپاں دل آزاری نہ بیت
- شَر گدار : (شَر زُڈ گ - دَاز) هامردم کچه بدی سستانه دار اِست ، هاک گون مردم مَن آئی مَن گند مَن گدار شَر اِنت

- وش گدار، بدگدار اناں -
- شرگداری : (شُر ز - گ داری) بدگداری و چپت -
- شرگند : (شُر ز - گ ن د) ہماردم کہست مہ بدی نہ چار ایت -
- شُرل : (شُر ز ل) سفتہ - نامے -
- شرم : (شُر ز م) تچ، تنگ -
- شرمسار : (شُر ز م س ا ز) بچار، شرمندگ -
- شرمندگ : (شُر ز م ن د گ) پشل، حجات، شرمسار -
- شرمنگ : (شُر ز م - ن گ) مردین آدم و حیریں اندام ہزاں مرد کار و جنگی و گوش انت، شرمزنگ *
- شرنام : (شُر ز - ن ا م) بدنام و چپ، نیک نام -
- شرو : (شُر ز و) جنبی نامے -
- شرو : (شُر ز و) بنگیج، بنا، بنگیش، بندان (تازی : شروع)

شریش

- شروات : (شُر ز و ا ت) بنگیج، بندات -
- شروک : (شُر ز و ک) ترپوک، شریک، ہرانز، پشروشگ -
- شتری : (شُر ز ر ی) جوانی، زبری، نیکی -
- شتری : (شُر ز ر ی) تماشا، مسکما، شتری تری : رزوائی - شتری و چپت - بدی، ہرابی -
- شربدار : (شُر ز ر ی - د ا ر) شریک : یک چیرے و دو یا دو چہ زیات واجہ کہ بہنت ہریجے و شربدار و گش انت -
- شریش : (شُر ز ر ی ش) زانتگیں و دچکے ایشی و تاک سک زہرانت - ایشی برکسان و مزین گدگ انت - (بچار بٹ)
- شریشک : (شُر ز ر ی ش ش ک) کروچیں تچے دانگے سھر و زرد انت -
- شریک : (شُر ز ر ی ک ک) شربدار، گون دگرے و کارے و ہور، ہمکاریں واہند -
- شتر : (شُر ز ز) جنگلی مرغے - شہ غور و مادگ -
- شتر : (شُر ز ز) بوٹنگ کاھ کہ گنگٹے باز پرانت، تاک ٹے سک کسان انت، باز و ر د ایت جنگل بیت -
- بوٹنگ ٹے پراہ روت - اشترے سک دارت - ایشی و گنگٹے گان لگ ایت سک سوچ ایت -

شِزار : (شِش زَار) بزار، پھرگ، شیدہ دل ۔

شِزارنو : (شِش زَان وَ) ہما جاگہ کہ آئی و چپ و چاگرد و تگرد و بدل و شتر بند انت ۔ تبد و لوار و ایشی و تہ و بند انت
شِزارن آپ چنڈ انت چو کہ سارتو و بیت ۔ آہتکن (پارسی : خس خاند)

شِزارنہ : (شِش زَانَه) بچار و شِزارنو ۔

شِزک : (شِش زُک) کسانیں شِز، چہ شِز و شِیادی و بلوچی مردینی نامے ۔

شِزگ : (شِش زُگ) کاہے کہ چو شِز و انت ۔ گنٹکے چہ شِز و کستر و شِز تہ انت چندے ہم چہ شِز و کستر انت ۔
شِزگ : (شِش زُگ) (بچار) "شِزگ"

شِست : (شِش شِث) چل و دگر بیت $۶۰ = ۲۰ + ۴۰$ ۔ ۲ ۔ ماتی لنگک ۳ ۔ ہما مندر یک رنگیں چلہ کہ ایشی
ماتی لنگک و کن انت کہ کمان و کنگ کمان و زہ و ڈک وارت ۔

شِست : (شِش شِث) ٹک و نٹ انگ ۔

شِستون : (شِش شِث وَن) بلوچستان و جاگہ و نام انت ۔

شِستی : (شِش شِثِی) ہورانی درے کہ شششی دھی و انت ۔

شش : (شِش شِث) سے و دگر سے $۶ = ۳ + ۳$

ششاکلی : (شِش شِث ا - ک ل ی) ادیب ششاکلی یک و ہدے سور یہ و پاگواجات کہ رند و برازیل و شت
و بُندرے بست بے ہمود و ہم سور یہ و دروزیاں چہ بیچے و شت و گشت ۔

ششت : (شِش شِث) مینکار گال "شودگ" و گوستگال بزاں شودگ و کارے گت ۔

ششتگ : (شِش شِث گ) مینکار گال "شودگ" و دیر گوستگال بزاں شودگ و کارے گرتگ ۔

شش تل : (شِش شِث - ت ل) دوتل سے تل، چاتل، پنج تل، شش تل ۲ - میتچل، باز تر، انچوش کہ چو بست و شش
تل - چہ تری و شش تل

ششت شود : (شِش شِث - ش و و) شودگ و کار ۔ *

ششک : (شِش شِش کن) چہ گت و کسترین بلجوکیں لوگ کہ اسپیت انت چو رشک و ۔

ششگ : (شِش شِش گن) چکت و پیدا بیگ و شششی روح ۔

ششگ : (شِش شِش گن) چشگ، گراستگین کٹ، کڑ، پیش بچ، مہلیگ ۔

ششگان : (شِش شِش گن) چکت پیداک بیگ و شششی روح کہ شاد کامی کن انت ۔

ششگیم : (شِش شِش گن) سر باز و کور و یک شمرے و نام انت کہ چہ جگل و بڑ تر انت ۔

ششم : (شِش شِش نم) بچار و شششی ۔ *

شششی : (شِش شِش م ی) گوں شش و یادی شششی بزاں شش و جند ۔ *

ششو : (شِش شِش و) ہما چک کہ چہ ماہ و بدل و شش ماہ و پیداک بیت ۔ ۲ ۔ ہما مردم کہ آئی و دستانی لنگک و بدل شش انت ۔

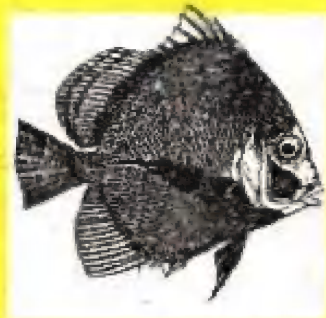
ششی : (شِش شِش ی) ششش مردی (لیب و تہ و)

- ششیم : (شش نے تم) کسانیں تنکیں پٹکے کہ پہ مرگ بد مرگ بندہ آنت ہے ۔
- شک : (شکن) کسانیں بارگین چھتیں تن ۔
- شک : (شکن کن) بے دلچی، بے یکینی ۲۔ سٹند ۳۔ کبرہ بکلیں لادی ۴۔ ماحیے ۔ (بچاربت)
- شک : (شکن کن) دل و نہ متنی، ترسگ و نہ متنگ ۔ شک کنگ ۔
- شکال : (شکن کن) - پال، بچارہ شہ کپال ۔
- بشکار : (شکن کن) ہمارا اسک یا کو ہنگراند یا مرگ یا رستہ کر آئی و مردم پہ ٹپنگ جن آنت یا پہ لوپ و شک گبر آنت ۔
- شکار بند : (شکن کن) - بن ڈ) مرگ گریں ملک و شکار بند، شکاری بند ۔
- شکاری : (شکن کن) ہمارا مردم کہ شکار کنٹ ۲۔ شکاری ٹپکت ۳۔ شکاری مرگے چر شامین و کشرانت ۔ شب و
- مڑ گانی چتاں جنت، شہی مرگے ۔
- شکر : (شکن کن) چر گوٹ (شکر کانڈیل) یا کہ چر دگر نیبگاں کشر تکیں ٹیر کنیں چیر ۲۔ چچے کو آئی و کلونٹ شمرانت ایشی سیری یا جگالی ہنگوٹ آنت
- شکر : (شکن کن) منت، شکر ۔

دریامی شک

شک

- شکر رنج : (شکن کن) - رن ج) کتے دلگران، کتے دل رنج ۔ *
- شکر کانڈیل : (شکن کن) - گ ان ڈے ل) گوٹت، ہمارا کانڈیل کہ شیر کن انت چر ایشی شکر جوڑ بیت ۔
- شکرو : (شکن کن) - رو) چچے کہ آئی و کلونٹ شمرانت ۔
- شکورنا : (شکن کن) - ورن ا) نوک ونا، ورنائی و نیچ، ہمارا مردم کہ نوکی ورنائی و پادے ایر گرتگ ۔ شکور ورنائی : نوک ورنائی ۔
- شکری : (شکن کن) - رنی) چچے کہ کلونٹ شمرانت ۲۔ ہمارا مردم کہ گوں شکر و شیا دی کنٹ، شکری ٹھد ۔
- شکرو : (شکن کن) - ٹو) شکو، شکور، شک و ٹھمان ۔
- شکرو : (شکن کن) - ٹو) یا (شکن کن) - ٹو) شکور، شکلیگ، لگانو ۔
- شکا : (شکن کن) - س ا) ٹرانسمیٹر (TRANSMITTER) ریڈیو ۔ رسیونک، چر یک ہاگے و دگر جاگے بروک، سہر کنوک ۔
- شکساگ : (شکن کن) - س ا) گن) روان دیگ، دیم دیگ ۔ *
- شکشک : (شکن کن) - شینگ یا دیوال و ہمارا کہ کنٹ کل انت بچے چن انت ۔
- شکک : (شکن کن) کسانیں شکوگ ۔

- شِک : (شِک گِ) گرائیں چیزے وچہ وقی جاگہ ء کتیں کنزنگ - مزنیں دلوال ء تہ ء غرائیں سنگے ء چہ وقی جاگہ ء کتیں کنزنگ -
- مزنیں تلارے ء شکوے ء تل بیگ ء کتیں چہ وقی جاگہ ء کنزنگ ، سنگیں بارگیں غل -
- شِکل : (شِک کِ ل) شکوہ روگن یکجا کن آنت شِکل بیت ، نامے
- شِکل : (شِک کِ ل) یا (شِک کِ ل) پھرگ (تازی)
- شِکم : (شِک کِ م) لاپ ، تھ (پارسی)
- شِکو : (شِک کِ و) بستگیں کر زک لوگ کشس ء یا ذراچی ء آنت (بچار بیت)
- شکوار : (شِک کِ و آزار) یا (شِک کِ و آزار) شکی ، شِکیگ ، گمانو
- شکوگ : (شِک کِ و گ) چہ دارے ء یا کر زے سنگیں بارگیں شکوے کہ دیر کیت ء دست ء پتھر ایت -
- شکون : (شِک کِ و ن) شکین ، دیم پیر -
- شکونگ : (شِک کِ و ن ی گ) شکوگ ، کوھی کرت
- شِک : (شِک کِ و) بچار "شکو"

شکو

- شکپگ : (شِک کِ و پ گ) شکپگ
- شِکی : (شِک کِ کِ ن) یا (شِک کِ کِ ن) شکپگ ، شکوہ ، شکوار
- شِکیگ : (شِک کِ کِ ن ی گ) شک کتوک -
- شکین : (شِک کِ ی ن) بچار "شکون"
- شکینگ : (شِک کِ ن ی گ) گرائیں چیزے ء چہ جاگہ ء کتیں کنزنگ -
- شِکال : (شِک کِ ا ل) روباه ، جون وار ، هر جون واریں رستر - ہمار دم کہ هر گندہ گئے وارت (طب ، شال ، پا ، شغال
- شِکال ، ترکی ، چقال ، پھ : اوشکال ، اوشکاد (شِک کِ ا ل) ہمار ء ہیروپ "ہ لچہ ء شِکال
- کار مرد کرتگ - سن : شِکال - بزاں روباه - روباه دُمب "کہ کاھے ایشی ء ہم طبری ء " شال دم "خوش آنت -
- شکام : (شِک کِ ا م) شکام شکام نوکیں تام (رگام رگام نوکیں تام)
- شِکال : (شِک کِ ا ن) تین ، پیگور - سر شِکالان سوتلگ ء بالادون بازیں گوشتان -
- شِکپگ : (شِک کِ پ گ) بچار "شک دُپگ"

شکر : (شُکْرُ) مَنّت - مَحْمَد

شکرانہ : (شُکْر اِنْ فَا) کوں کر تگیں ، ندر کر تگیں ۔

شکرانہ : (شُکر ران ۛ) ہجاء "شکرانو"

شکر: (شگ گرز) ہا جاگہ کہ پختی بزرگ و رندناہ جو ہان کنگ بیت کہ رند و پاتان مے کن انت اناہ و جوہان۔
ہشکس شکر انت و کنت: بزاں مچ نیست، پرچاکہ آمین و رند شکر و یلہ انت و کنت انی جاگہ انت۔

شیکڑی : (شگڑی) بھار "شگڑ"

شگوز : (شیریں ووز) "شگوزک" پر مانگال بڑا زوقی ایک گوز۔

شگوزگ : (شگوزگ، دوزگ) پہ روتی گوزگ، گت مگدی، زگ، رنگ، کسے، گوازیگ، ہاں چہ کسے، مہ گوزگ

شگوشگ: (شگل و شکل) کوہ بونچے پر، کوہ کرٹ، شگوشگ شش ماہ پر تو شگ۔ (بجاریت)

شِگ مُبْگ : (ش گ - م - پ گ) نوک سُر اِیں ہال کر راست مَر ڈروگ اِنت دنیگا دل جی یے مان نیست .

شَلِیکَ : (شَرِکِ ئِک) جَنْتَرِ مِیہ PPB, LWD; SHAGIKH: Axle of a millstone

شکریہ

شِگِیم : (شرنگوئے نم) جاگھے کہ چہ گھمڑ نَزیکِ اِنْت .

شَل : (شَن) ہماکہ مُحرز انت (شَل)، ہماکہ نہ بد انتگ، ہماکہ نہ بچ انتگ اک؛ شَلین ناہ (مشگلین) شَلین

ہاک یا گل - چہ ناڈ راہی دے دست پاد جو ان کا ٹکمن اُنت - چو کہ چہ پاداں کپت گیں مردے - ۲ - آپس چہ یہ یا ہو رہ کیا رہی

برچنگ هور پشگل گوارگ انت . ارس شل انت . طب : شلاب (باران سخت) پا : شم ، شمزان شمیدن ، شماریدن

سبیل: (شہنشاہ) بچاؤ، سبیل، یہ کاروبار کا نام، جو خوش قسمت کو سبیل سے بہت چلنے، چلنے، چلنے کا راج۔

شکل : (شمال ل) گردن و کت انگلیں بھر کر ہر دو بردستانی میانجی، گون پشت کر زہد و صوار بیت۔ " پلانی و گردن

چھ شہزادوں در آہنگ " ۲۔ تیر PPB, LWD; SHIL :Sharp.

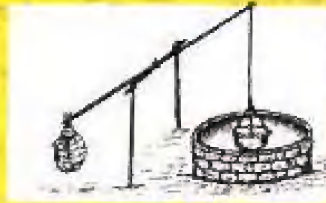
مثال: (مثنوی) سست ایله، لطم بند، سست بند۔ (شیرازی) = مثل: سست۔

شُلّ : (شُلُّ لُ) بجار "شُلّ" -

شلاپگ : (ش۔ ل۔ ا۔ پ۔ گن) پشلاپگ : گدے یا دو گنا پشیرے آپ عجب کٹنگ، پتکیں آپ رزان یا دو گنا چیزے و سہر شود کنگ، پشلاپگ رزان
 دنگ۔

- شلا مگ : (شَلَّام گ) شلیگ، سست، شلیگ، شلب دلب۔
- شلان : (شَلَّان) جوان رچان، نو دی شلان۔
- شلانک : (شَلَّان گ) چابک یا اینر مانک در ہمیں چیزے کہ پے پوست یا دار اڈ کنگ بیت۔ کوڑہ۔
- شلب : (شَلَّ پ پ) آپ ر توار کہ گوں بوجیگ، تیاب یا جوہ کیز و لگت ایت (شیرازی : شلب یا چلب : سدای دست خوردن مکر در آب)
- شلبا : (شَلَّ پ ا) تختگ یا دار کہ چہ گوہنی د یا کہ روچ و سبب و کوچل دنت اے کوچل و شلبا گوش ائت۔
- شلک : (شَلَّ ک ک) شلیگ و توار، باؤ بند و توار۔
- شلیگ : (شَلَّ ک ک گ) شلیگ چیزے و چلک و توار، باؤ بند یا چال و تو مانی مان شلیک پوست و توار کنگ۔
- شلگ : (شَلَّ گ) دانگ دانگ شلیگ ناہ ۲۔ انچوش رچک کہ دانگ مہم مہنت۔ یکپارگی رچک۔ ہور و شلگ

ار س و شلگ PPB, LWD; SHALAGH: To rain on, to moisten..

شُلخِک

- شلگ : (شَلَّ گ) ش - نیگ، سست بند، بچار "شَل"
- شلگ : (شَلَّ ل گ) سست و یلہ یلہ میں مردین۔ شلیگ، جینو۔
- شلگم : (شَلَّ گ م) سبزی یے کہ بٹے چوہنار و ائت۔
- شلب : (شَلَّ م ب) دلب، پڑاہ و شلا مگ ۲۔ سست و یلہ
- شلیگ : (شَلَّ م پ گ) بچار "شلومپگ"
- شلب : (شَلَّ ن ب) بچار "شلب"
- شلنیک : (شَلَّ ن پ گ) بچار "شلومپگ"
- شلخک : (شَلَّ ن ج گ) چات و کڑاں دو دار یک کن ائت تیرے بند ائت و دگر دارے آدو کن ائت، آدو دار و یک سرے و
- شلخک : (شَلَّ ن ج گ) چات و کڑاں دو دار یک کن ائت تیرے بند ائت و دگر دارے آدو کن ائت، آدو دار و یک سرے و
- شلخک : (شَلَّ ن ج گ) چات و کڑاں دو دار یک کن ائت تیرے بند ائت و دگر دارے آدو کن ائت، آدو دار و یک سرے و

شلنگ : دریا و شلنگ ، کور و شلنگ ، ارس شلنگ - ہلنگ .

شلنگ : (شَل لَن گن) ژند و پند، شتال ۲- کیا و اشترا نام بونگ .

شلوار : (شَل وَار) پاد و کنگ و دو تگلیں گد - شلوارینک .

شلونگ : (شَل لُون پَنگ) آپناکین چیز پگین و پد و برگ یکپارگی دپ و تہ و برگ : پلانی و درستیں نام شنت شلوپ ات انت .

شلوک : (شَل لُون گن) ہما کہ شل ایت ، رچوک ، شلوکین ارس ، شلوکین جبر .

شلومنگ : (شَل لُون م پَنگ) چہ گرانزانی رہ و چیزے پساہ و پدنگ و برگ . لمپ و شلومنگ . شلنگ .

شلونگ : (شَل لُون پَنگ) بچار "شلنگ" .

شلی : (شَل لِن ی) جسینی نامے .

شلی بند : (شَل لِن بَن ڈی) یاشنی بند : ہردو اوشماں (اوشم) بستلیں بارگیں سادیابندیگ .

شلیپو : (شَل لِن ی پَنگ) ایک ڈراہیں جو ٹر تگیں نوکے کہ پو بوجیک و گمتانی چنگ و ہیش و راہ و پو دریا و ریچک کا مڑ

بیت - اے نوک چوش جو رانت کہ بوجیک ستو و سر و کدر دست و پراہی و ڈراہیں و مکتیں بڑیں دار جگ کہ چوکہ نوک و انت - دگہ جانی انجیں نوکے ہم ہست کہ آئی و با تلی شلیپو و گوشس انت .

شلیک : (شَل لِن ی کَن) ایک برے یا یک زندے حور گوارگ و یا شیر و گوارگ و یا زمزبل و توار .

شلیمگ : (شَل لِن م پَنگ) سست ، شلنگ ، شلب ، دلپ .

شلینگ : (شَل لِن گن) دانگ دانگیں چیز و انچوشس ریچک کہ آئی و دارنگاں چم گیشینت مکنت بزاں سک توند

ریچک ، ایر ریچک ، شنگ کنگ .

شم : (شَل م) بارگیں یا کسانیں راہ کہ چہ آئی و آدم گندگ بہ بیت اک : ڈرچکانی شم و چیزے پیدا و رانت ، ماہ شینکانی

شم و انت ، چہ تگرد و یا چادر و شم و چارگ ، شوکانی شم ، لنگکانی شم - چہ مردمانی شم و گوزگ - دو کوہ و میانجی و راہ کہ

آپ ہم چمد و ایر ریچ ایت و کوراں روت ، ایشی و تہ و تل بیت ، آپدار بیت ، سبزگ بیت ، شکار بیت و کچر بیت - کوہ و

درگ - سکتیں تگلیں و بارگیں راہ و در ، شم و در ، شم و تل - سرشم : کوہانی بڑیں شم - شم و ماہ : بلوچی و ماہ نام .

شما : (شَل م ا) "تو" و باز : شما گجا کو ات بزاں بازیں مردم کجا و انت - پمستریں مردم و ادب و ہم کا مرد بیت .

شمار : (شَل م اذ) حساب ، نمبر ، تھیات ، اندازگ .

شمارا : (شَل م ارا) شما درستان .

شمال : (شَل م ان) گواتے کہ باز دزد و دت کنت - ہمے گوات ادستان و گور کنت - گودنچ و نیمگ .

شمالبندن : (شَل م ان - بَن دِن) پستی و نزدیک و کوہ کہ ہمو و بندے ہم ہے نام و ہست انت .

شمانگر : (شَل م ان گن) بچار "شمانگو" .

شمانگو : (شَل م ان - گن) چہ ہانگو ، چہ ہاننگ ، چہ ہادیم و

شمبسمائل : (شَل م ب - سَم ا - عے ل) چہ گوار و بازار و چار میل دور محدوی کوہ و نزدیک و جاگے و نام انت

ادو دو کھیر انت یے و نام شنبہ و یے سٹائیل انت۔ خوش انت کہ دو خرات بونگ انت۔ هر دو کھیر زیارت انت۔ یک کھیر مرنگ و یے سبز انت۔

شمیک : (شش مہ بے کن) شنبہ و نیم نام۔

شمبیل : (شش مہ بے ن) نامے۔

شمبلان : (شش مہ بے ل ان) نامے۔

شمبو : (شش مہ بے و) شنبہ و نیم نام، شہرے و نام انت : "نستی و شنبو گھر انت"۔

شمبہ : (شش مہ بے ہ) بچار "شنبہ"۔

شنبہ : (شش مہ بے) ہپنگ و ہینگ و روچ، پارس : شنبہ "عربی : سبت" انگریزی : SATURDAY چھ آدینگ و

رند و کیشہ و ہیسر و روچ، یہودیانی ہپنگ و وشتیں روچ۔

شمیک : (شش مہ بے گ) ہشک و لاگر بوگ، کینگ، ڈھگ، رپگ، لھگ۔ پلانی شمپ (تگ) (پتوہ تپ شپینگ)

شمپینگ : (شش مہ بے ن گ) انچوش کنگ کہ بہ شمپ ایت۔

شمشل : (شش مہ بے ل) شمش و تل یا شمش و تل۔

شمجنگ : (شش مہ بے ج ن گ) شمش کنگ و جنگ کنگ، ہماجنگ کہ چیزے رچ شم کنگ ہاں پر اداری جگ و اداری و پد کنگ

شمدر : (شش مہ بے دز) شمش و در۔

شمیر : (شش مہ بے ر) کاہ، بچار "شمیل"۔

شماتون : (شش مہ بے س ا ت و ن) جنینی نامے۔

شمک : (شش مہ بے س ک) جنینی نامے۔

شمسل : (شش مہ بے س ل) جنینی نامے۔

شمسی : (شش مہ بے س ی) جنینی نامے۔

شمش : (شش مہ بے ش) کساں تاکیں بھار کاہ کہ باز ڈولدار انت۔ اسے سے زات انت (۱) گوکی شمش : ایشی و مردم نہور

انت (۲) ٹیٹکی : ایشی و تاک و تہ و مھر ی کٹکے ایشی و مردم و انت ایشی و ٹیٹکل ہم خوش انت (۳) آزاد :

ہشکا پگیں دگاراں و دایت، ایشی و ہم مردم و انت۔

شمشاد : (شش مہ بے ش ا ذ) ڈر چکے، نامے۔

شمشیل : (شش مہ بے ش پ ل ن) شمش و پل بوگ و وہد۔ شمش و پل۔

شمشک : (شش مہ بے ش س ک) شنگ و اد کتگیں تاک انت کہ سیرگ و دیم و جنگ بنت کہ پیشانی و سہ و دراجی و لوجاں

انت۔ تلا یا نگرہ و دگر ہم لختیں سمعت و زیوراں پر بنت۔

شمشکار : (شش مہ بے ش ک ا ز) شمشکار : بے ترانگ، بے ہیال۔

شمشنگ : (شش مہ بے ش گ) بے ترانگ بوگ، بے ہیال بوگ، چہ دل و روگ۔

شمشم : (شش مہ بے ش م) چیزے کہ درگ درگ بہ میت۔

شمک : (شَم مَ کَ) کسانیں شمن ۔

شمک : (شَم مَ گَ) شمن ، شملک ۔

شمَل : (شَم لَ) شملک : دو چیزیں میانہ جی و بارگیں ہاں سکیں جاگے کج بہ بیت ۔ "دنتان شملک آنت" ۔

شمیل : (شَم اِ لَ) نامے ۔ کاحے ایشی و ٹال و دند کن آنت ، ایشی و ٹال و دار و ڈھل و سر ہاں کن آنت گوانگ چیر و کما ۔

شمَلگ : (شَم لَ گَ) دو چیزیں میانہ جی و بارگیں جاگے کج بہ بیت ، کوئی شملک دیوال و سنگانی شملک ،

دنتانانی شملک ۔

شمورگ : (شَم مَ وَر گَ) مور شمنز ، نوشنز ، نووشنز ، شمنز و شمنز و شمنز و شمنز ۔

شموشنگ : (شَم مَ وِشَن گَ) شموشنگ و شموشنگال ۔ بزاں شموشنگ بوتگ ۔

شموشنگ : (شَم مَ وِشَن گَ) یک چیزیں و بے ٹرائنگ کنگ ، گپ یا دگر کارے و کنگ و چہ دل و برگ ۔

شمئے : (شَم مَ یَ) شما باز مردم و اک : شمنے و گار بزاں شمنے و رستانی و گار ۔

شمئی : (شَم مَ یَ) بچار "شمئے" ۔

شمیگ : (شَم مَ یَ گَ) بچار "شمئے" ۔

شمن : (شَم نَ) بند یا دگر کار شمن کنت بزاں پربندیں و گار و بند و جاگے و آپ کنتیں رہ کنت کراگاں سہ و شے

مہ گر شے بند بارت ۔

شمن : (شَم نَ) شنگ و پرمالنگال ۔

شنتال : (شَم نَ اِ لَ) شینگ ، ژند و پند ۔

شنبامیل : (شَم نَ بَ مَ اِ یَ نَ) بچار "شنبامیل" ۔

شنبک : (شَم نَ بَ کَ) بچار "شمیک" ۔

شنبل : (شَم نَ بَ لَ) بچار "شمبل" ۔

شنبلان : (شَم نَ بَ لَ اِ نَ) بچار "شمبلان" ۔

شنبو : (شَم نَ بَ وَ) بچار "شمبو" ۔

شنہ : (شَم نَ پَ ہَ) بچار "شنہ" ۔

شنئے : (شَم نَ پَ یَ) بچار "شنئے" ۔

شنیک : (شَم نَ پَ گَ) بچار "شمیک" ۔

شنینگ : (شَم نَ پَ نَ گَ) بچار "شمینگ" ۔

شنت : (شَم نَ تَ) شنگ و کار و کنت ۔

شند : (شَم نَ دَ) آبشار ، آپشان ، تنکار ۔

شمنز : (شَم نَ زَ) شور و سگ اور تین و تنگیں ترسپ و رچک "شمنز و شمنورگ" ۔

شمنزک : (شَم نَ زَ کَ) بچار "شمنزک" ۔

شنرگ : (ش ن گ) نود و تنک تنک و برچک ۔

شنرینگ : (ش ن زے ن گ) انچوش کنگ کہ بهشنر ایت ۔

شنک : (ش ن ک) ڈرچکی ہاشاہ کہ آیاں لمبیم پرانت بلے تاک ایش پر نیست ۲۔ ندر، کو لیگ ۳۔ پھلوگانی حد ۔

شنک : (ش ن ک) پس و گوٹس چک کہ بهشنک و کتیں ڈال ترانت، نر بہ بیت کہ مادگ ۔

شنکار : (ش ن ک) شنک و تالان کنوک ۔ شنکار ۰۸-۰۲-۶۸ PUBLISHER, DISTRIBUTOR

شنکبند : (ش ن ک) ہا کا پر یا لڈک کہ بهشنک و بستگ ۔

شنکرگ : (ش ن ک) ہر یا اسپ کہ بہ کدیم و گوٹز کنت ۔ چہ پوزو آواز کشک ۔

شنک پچ : (ش ن ک) رے پچ (شنک رچ کنگ) براں گے و بلز شنک مان کنگ ۔

شنک : (ش ن ک) آرٹیک یا آپیکین چیز و پوزو راہ و ساہ و پشت و کشک و پوزو و تہ و برگ ۔

شنک : (ش ن ک) مال مال کنگ ۔ پڑم یا کر پاس ۔

شنک : (ش ن ک) تالان شنک و شنک ۔

شنکجاہ : (ش ن ک) نشرگاہ، ریڈ و یاٹی۔ وی اسٹیشن Broad casting house

شنکدان : (ش ن ک) دان (بچار شنک شنک) ۔

شنکر : (ش ن ک) مردی نامے، کھیر و بر ۔

شنکرپاک : (ش ن ک) پاک (شنکر پچک و موسم) ۔

شنکرو : (ش ن ک) دولت و اولاک کہ ستنیں لاگری و رند پڑوری و نینگ و بیٹ ۔

شنکڑ : (ش ن ک) گڑ و ڈرچک و زاتے کہ بازیدگ انت گیشتر کوراں و دایت، دارے و سھر انت

دارے و پڑے چرپ کنے سٹ سھر بیت و جی مہی کور و ریدگیں شنکڑ بہ ہمک توپان و سر و ایر آر

شنکشانگ : (ش ن ک) دانگ دانگ، یک یک ۔

شنکشند : (ش ن ک) اشکند یا سنگستان : مچ کہ ایشی و کلونٹ زرد و ذراج انت ۔

شنکار : (ش ن ک) اک ارم شنک و تالان کنوک ۔

شنک کنگ : (ش ن ک) تالان کنگ ۔

شنک : (ش ن ک) شنک بوگ ۔ چیزے کہ بنے کیجاہ بہ بیت و سرے مال مال بہ بیت ۔ ملگورہ شنک ۔

گیشک ۔ پچ شنک ائک : براں پیک انت ہوش و مال ٹے شنک ائک انت ۔

شنکو : (ش ن ک) MICROPHONE ۔ مے از باب کہ ایشی و دیم و اوشت آت گت جن آت ۔ توامزن بیت ۔

شنکینگ : (ش ن ک) بارگیں چیزے و مال مال کنگ یا باز چہ کہ مچ آت آیاں دانگ دانگ کنگ ۔

شنک : (ش ن ک) کسانیں شنک ۔

شنوک : (ش ن ک) شنک و کار و کنوک ۔

شو : (ش و) جن و مرد، جود، مرد ۔

- شواذ : (شَسْ دَاژ) بچار "شوہاز"۔
- شواژگ : (شُ دَاژگ) لوگ ۽ چاک منک۔
- شوانگ : (شُ دَاژگ) پسانی شپانک۔ پاسپان۔
- شوچ : (شُ وِچ) مزین مسیت کہ تاوان ۽ گون بہیت۔ انہیں مسیت کہ درتیں مھلوک سرجم ۽ گیت، شوچ کپک
- شولوش : (شُ وِچ وِش) "شودپوش" بزاں ہاگد کہ استری نہ لوٹ ایت شود ۽ گور ۽ بکن WASH AND WEAR۔
- شود : (شُ وِچ) شودگ ۽ پرمانگال۔ بزاں بہشود ★
- شودائینگ : (شُ وِچ دَا ۽ ن گ) دگر ۽ گوشگ کہ آپہ شود ایت ★
- شودار دَا : (شُ دَا - رُ دَا) ناہ ۽ لھیں ہلوک کہ چہ ناہ ۽ روگن ۽ گرا دَا انت جوڑ ۽ کن انت، دگر تچ ۽ ہم مان انت۔
- شودگ : (شُ وِچ) گون آپ ۽ سپانگ۔
- شودل : (شُ وِچ) مردین نامے۔
- شور : (شُ وِچ) سداہ۔ ارادہ۔ شورنگ، شورجنگ، شور دیگ، شور بیگ۔ شور ۽ بنا۔
- شور : (شُ وِچ) جاک، کوکار، داهی، بادوست، ڈاہ۔
- شور : (شُ وِچ) کسانیں ماہیگے کہ ڈراج ۽ ساپ انت ۲۔ شوریں (شیریں) کوہ۔ بے ہاکیں مردم۔ ساپ۔
- شوراوگ : (شُ وِچ) سورگیں زمین کہ دھل نہ دنت۔
- شورج : (شُ وِچ) "شورجک" ۽ پرمانگال بزاں بہشورج۔ شرد۔
- شورجک : (شُ وِچ) شیرپک : انچوش چیرتوگ کہ پن ۽ ایرتیک۔ شردیک۔
- شورمینگ : (شُ وِچ) سرباز ۽ چہ دیکوہ بازار ۽ چیر، چہ گواٹولکان ۽ ہرن، کور ۽ ایرتیک کر ۽ شمر ۽ مینگ۔
- شورو : (شُ وِچ) بچار "شورہ"۔
- شورہ : (شُ وِچ) بارود کہ تیراں مان کن انت۔ بارود، شورو۔
- شورینگ : (شُ وِچ) شور دیگ، ڈاہ دیگ لشکر شورینگ، بزاں لشکر ۽ پہ جنگ ۽ تیار کنگ۔ ★
- شوشلگ : (شُ وِچ) بھانگ۔
- شوشگ : (شُ وِچ) بشار ۽ ہوش ۽ جنگ بے تہ گت ہوگ۔ پل ۽ شوشگ۔
- شوشنگ : (شُ وِچ) پل، سیلوک، لاڑ۔ پل ۽ شوشنگ۔
- شوک : (شُ وِچ) ٹھل، براہدار، وشدل، دلدوستی، پستندی۔
- شوک : (شُ وِچ) چہ کونڈان دانکہ پادانی دیم ۽ رانانی تھ ۽ بھر۔ بچار بت تاکدیم 585
- شوکی : (شُ وِچ) ہامردم کہ آئی ۽ شوک ۽ ہوس باز انت۔
- شوکین : (شُ وِچ) براہداریں، شتریں، ڈولداریں ★
- شوکگ : (شُ وِچ) گد ۽ ڈال ۽ دوچک ★
- شوم : (شُ وِچ) شومگ ۽ ازباب۔

- شوم : (شس وُم م) بدبخت، بے بھر، بگھت و چپ (عری شوم)
- شومان : (ش وُم اَن) پشومان، شیمان، پشیمان
- شونک : (ش وُم م ک) ناسور، ناسوری ریش
- شونگ : (ش وُم گ) بے قوم و دُکار و سنگار دیگ
- شوم و شانزدہ : (ش وُم م و ش اَن زَدَہ) سگیں شوم۔ بلوچ ماہ و ش نزدھی روچ و شوتیں روچے میک انت۔
- سے شیعہ و شانزدہ سرمہ شود ہرانی گوہار شیعہ پر ثبات و شرن انت شانزدہ پرت و *
- شون : (ش وَن) ہوکین، نشان، شونات، سرمہ سوج
- شوناہگ : (ش وَن ا ہ گ) بچار شوناہگ
- شوناہگ : (ش وَن ا ی گ) شوانگی کنگ۔ سمبالگ۔ گیشتر پر شہ پداری چیزے و سہگ و شوناہگ۔
- "من میر تو میر نوں ہراں کے شوناہگ" سوج دیگ۔
- شونات : (ش وَن دَا ت) نشان، سوج *

شوک

- شونز : (شس وَن ز) شینز
- شونز سر : (ش وَن ز سَر) آپہ بٹے۔ شینز سر۔
- شونزک : (ش وَن ز ک) شینزک کہ آپ سرمہ بندایت، شونز کاہ۔ شک یا جھلگ و چیر و یا دشتاگیں آپ و سرمہ بندایت۔
- شونز کاہ : (ش وَن ز کاہ) بچار "شونزک"
- شونز مگسک : (ش وَن ز م گ سس ک) شونز مگسک۔ شینز مگسک۔
- شونکار : (ش وَن کَا ر) شون دیوک، سرمہ سوج کنوک + ہوکین کار + پر ایڈٹر (رد کار) و ہم کار مرد بوگ انت *
- شونکرگ : (ش وَن کُر گ) شونکرگ : گون پونز آواز کشگ : ہر و شونکرگ۔
- شونگ : (ش وَن گ) بچار "شوناہگ"
- شوال : (ش وَا ل) مسلمانان ہی ماہ و کسائیں ائید
- شوہاز : (ش وَا ز) پٹنگ۔ پٹ و لوٹ۔ پٹ و پول۔ بونگ۔ جُست پُرس (شہاز، شواز)
- شوہازگ : (ش وَا ز گ) شوہاز کنگ، پٹنگ، پٹ و پول کنگ، در گیمگ *

● شہہ : (ش ہ) بادشاہ، مزن ۲۔ شہ، از، اچ۔ دست و شہہ : ہزاں لنگہ کافی شہہ و بھر آئی و زمگ، دست و دل و بارگیں کسٹیں کشک۔

● شہاز : (ش ہاز) یک چیز و ذراچی و دانکہ گڈی ہڈ و رسک و ہڈ۔ ذراچی - زانگ و شہار۔

● شہارگ : (ش ہارگ) ذراچ کنگ۔

● شہاز : (ش ہاز) بچار «شہاز»

● شہاز شہم : (ش ہاز) شہم (چورہتی)۔

● شہباز : (ش ہباز) نامے - شہباز - قلندر عثمان مروندی و ہم لال شہباز گوش انت

● شہباز : (ش ہباز) نامے - بانزیر مرگ و یک شہر تے - پنجگور و ہستان و چیر جاگھ و نام انت۔

● شہبند : (ش ہبند) مزن بند ۲۔ دستونک و جوانیر بند *۔

● شہبندر : (ش ہبندر) ہما بندر یا بندن کہ اود و گراب سگ باز روت و کثیت - اک، لندن، نیویارک، بمبئی، عدن - شاہ بندر ہندو ایک کسائیں بندے و نام انت۔

● شہبیر : (ش ہبیر) شہتان، چالاک - ہشیار *۔

● شہپ : (ش ہپ) شہپگ و پرمانکال، ہزاں بہ شہپ۔

● شہپر : (ش ہپر) شہر بانزل۔

● شہپگ : (ش ہپگ) پہ لٹ کٹر و تاکاں یا وگ ڈر چکے و تاکاں جنگ کہ برہج انت، استرگ و شہپگ کہ دیم و ذراچی و بارگ بارگ و برایت، چوکر رام و ذراچی و ہون ترک ایت - کسے و پہ لٹ جنگ - پیش شہپ کنگ کر یا کٹ و شہپگ، شہات و شہپگ، ورگ و شہپگ۔

● شہپول : (ش ہپول) شہات و کستر۔

● شہتیر : (ش ہتیر) لوگ و شہتیر دار کہ لاپار ویشی و سر و ایر بنت۔

● شہجن : (ش ہجن) شاہی تبیں جنیں آدم۔

● شہجو : (ش ہجو) مزین جو۔

● شہد : (ش ہد) بیگ۔

● شہداد : (ش ہداد) شاہ و دانگیں - نامے، شہداد و مغاز و داستان محشور انت۔

● شہدانگ : (ش ہدانگ) یک بازگراں بھائیں سنگے - مردینی نامے کہ پہ جنین و ہم شہرات ۲ - جنگ و توم۔

● شہدر : (ش ہدر) نامے۔

● شہدو : (ش ہدو) نامے۔

● شہدوست : (ش ہدوست) نامے *۔

● شہڈال : (ش ہڈال) ڈال و ذاتیں مزین مرگے کہ جون وارت ایشی و ہتر وار ہم گوش انت۔

● شہر : (ش ہر) شہر و بازاریں جاگہ ۲ - چکدگ، ہمود و کپچ باز بیت۔

● شہراہ : (ش ہراہ) شاہراہ - مزین راہ *۔

گوشنگین آنت۔ چہ اے دور و بے سر ہرچ بلوچی تھے کہ گوشنگ بوتنگ کیانی لپے کار زانگ نہ بنت کہ کے آنت۔ مٹا اندازہ ۱۲۰۰ ہجری و
پیداگ بوتنگ کہ ۱۲۷۰ ویران بوتنگ و سور و مند و آئی و مانس اود و سرکاری ادارہ و دی نیگ آنت۔

ششم: (ش ہ م) رُژن، روژنائی، روژنائی و ژانز۔

ششم: (ش ہ م) ادب۔

شحات: (ش ہ م) گوں دست و دل و رنگ و جنگ کہ مردم تیلانک ہم نوارت، پہ دست و دل مردم و جنگ
شحات جنگ یا شحات کنگ۔

شھپول: (ش ہ م) پ و ل) بچار "شھپول"۔

شھمنزل: (ش ہ م) ن ز ل) سکین مزین "منزل جاہ" پہ ریل گاڑیانی جنکشن یا انٹرنیشنل ایر پورٹ یا کہ
پشھمند "کار مرد بیت"۔

شھمیر: (ش ہ م) م ن ر) ہاکم، سردار، امیر، مزین سردار، مزین امیر۔ شامیر مرد بخ نامے

شھناز: (ش ہ م) ن ا ز) شاہناز۔ جنینی نامے۔

شھنشاہ: (ش ہ م) ن ش ا ہ) شاہانی شاہ مزین بادشاہ

شھنگ: (ش ہ م) ن ک) شھناز و نیم نام، جنینی نام۔

شھی تمپ: (ش ہ م) ن م پ) کچھ و سینگ و نام آنت۔ *

شھیہ: (ش ہ م) ن ی ہ) کسے کہ بے گناہ و میار و کشک بہ بیت ۲۔ پس و نڈیک و تیاب کرد و کوہے۔

شیپ: (ش ہ م) پ) آپ و ہمارا کہ پہ کور و مزین شیپاں سر بیت۔ شیپ مار: مار و زاتے۔ شیپ گرگ:

آپیں چیز بارگیں راھے و چہ بزادی و بھل و آیک۔ بھل ایر کپک (آب شیپ۔ ب ق)

شیپانک: (ش ہ م) پ ا ن ک) لمپش و مال، زمیں ہیزرانک کہ سنگ بارگ بیت۔

شیپتال: (ش ہ م) پ ت ا ل) نیم گنوک، ابدال۔

شیپ سر: (ش ہ م) پ س ر) بندیک و ہار سنگ و گوشنگین مال کہ آھاں کبلی آجگ و دپ و مانکش آنت کہ چہ ہمیشہ و

آجگ و دپ و بچ و بند بیت۔ ایشی و پل و گگ ہم گوش آنت۔ شیپ سر و گگ: شیپ سر و مال کہ یکجا گگ داتگ آنت۔

شیپ سر و پل: شیپ سر و مالانی سر و پل۔

شیپک: (ش ہ م) پ ک) کسانیں شیپ کہ آپ چہ ہمیشانی راہ و پشپان و پد و پہ کوراں رچ ایت۔

شیپک: (ش ہ م) پ ک) گور و کنگ۔ شیپ گرگ و شہرنگ و شیپک۔ بچار بیت تاکدیم 588

شیپک: (ش ہ م) پ ک) گوں شیپانک جنگ۔

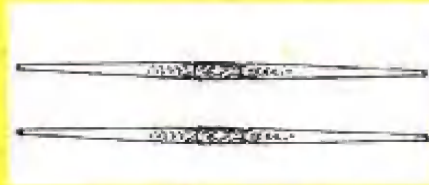
شیتان: (ش ہ م) ت ا ن) بدیں پیش و ارواہ: ابلیس۔

شیتاناپ: (ش ہ م) ت ا ن ا پ) شیتان و آپ: سراب، لوڑیاپ، لوڑی آپ، جن آپ، گولاپ۔

شیتانی: (ش ہ م) ت ا ن ی) کلجی۔ ردی، بدیں کار کنگ۔

شیتانی بیگ: (ش ہ م) ت ا ن ی ب ی گ) شیتانی و اب گندگ و بند و مجگ۔ *

- شیتک : (شے نے کٹ) کٹان شیتک۔ لیے
- شیتگ : (شے نے کٹ) کماٹگ، کشتگ اک : شیتگ انت سیوانی کڑی سنداں۔ آدروہ کٹگ۔ رند کڑنگ
- شیدا : (شے نے کٹا) گنوک، کسے ۽ واہگ ۽ بے سار
- شیدگ : (شے نے کٹا) نامے۔
- شیدیل : (شے نے کٹا) نامے۔
- شیدی : (شے نے کٹا) سگ سیاہیں مردم، زنگی۔
- شیر : (شے نے کٹا) لچہ۔
- شیر : (شے نے کٹا) جناوری شیر۔ بھادر ۲۔ ہماساد کہ شتنگ ۽ جگ ۽ ہمگر کھ کنت۔
- شیر : (شے نے کٹا) چہ گودان ۽ درآپوکیں اسپتیں آپنگ، پس گوک ۽ اشتر ۽ شیر کہ ورا انت ۽
- شیر : (شے نے کٹا) ہماکوہ کہ یلٹیں گل یاریک انت۔
- شیرا : (شے نے کٹا) شیر محمد ۽ نیم نام۔

شیتک

- شیراپ : (شے نے کٹا) ہما آپ کہ چو شیر و انت۔ سگتیں شیر کنیں آپ، سگتیں اسپتیں آپ۔ گھباگ ۽ نامینتگیں آپ
- شیراز : (شے نے کٹا) ایران ۽ محشوری شمرے ۽ نام انت۔ *
- شیراں بڈو : (شے نے کٹا) ب ۽ ڈو
- شیراں پچ : (شے نے کٹا) پ ۽ چ (شیر مچیں چک کہ شیراں سر کنگ بیت بزاں چک کہ وھک دو سال ۽ سند ۽ رس ایت گودانا فی شیر مچینگ ۽ بندے کن انت۔ شیراں سر کنگ۔
- شیراور : (شے نے کٹا) شیر مچینو کیں دائی
- شیر پالیدو : (شے نے کٹا) پ ۽ ال ۽ ڈو (چہ شیر ۽ جوڑ کڑنگیں شربتے کہ ایشی بڑ ہم کن انت کہ چو شیر ۽ مستگ ۽ بیت یا کہ چو آپو ۽ انت۔
- شیر تاک : (شے نے کٹا) تاک ۽ بوٹک۔
- شیرجبت : (شے نے کٹا) ج ۽ ٹ (ہما دلویت یا مردم ۽ ٹنگ کہ آئی ۽ مات بہ مر ایت یا چہ مات ۽ شیر ۽ کتی ۽ سیر ۽ شیر ۽ مدرس ایت آ "شیرجبت" بیت۔

شیرجن : (شیرنی ژ۔ جن) ہمارا کہ شیر، نیمک، کشک، ہاتر، گون آئی، شیر، جن انت .

شیرداگ : (شیرنی ژ۔ داگ) بچار "شیرداگ"

شیردل : (شیرنی ژ۔ دل) دلیر، بہادر، نامے . *

شیردیگ : (شیرنی ژ۔ دی، دیگ) شیرجکس چم - PPB, LWD; SHIR-DIDAG: Milky-eyed.

شیرستگ : (شیرنی ژ۔ ستگ) ہامک کہ آئی، زمین شیرانت .

شیرتج : (شیرنی ژ۔ تج) دار، جوڑ کو تگیں، چپی، ایشی، ہینزک، دپ، دینت، شیر، رتج انت .

شیرزال : (شیرنی ژ۔ زال) دلیر، نہ ترسیں جنین . *

شیرشکر : (شیرنی ژ۔ شکر) شیر، جن انت، شکر، مان کن انت، شیر، شکر، بیت .

شیرک : (شیرنی ژ۔ ک) شیر، محمد، نیم، نام .

شیرک : (شیرنی ژ۔ ک) نازک، ریس، اگیں، دھل اک، پیاز، "شیرک"، شنگ، گوشت، ہوگ .

شیرکن : (شیرنی ژ۔ کن) شکر، تام (شیرک کن، شیرک تام)

شیرکنگ : (شیرنی ژ۔ کنگ) جنین، بڑا، دگ، یادگ، مادگیں، سادہ، کائی، چک، گال، سرج، ایت، چہ آئی، گوداناں، شیر، سرج، ایت

ایشی، شیر، کنگ، گوشت، انت . *

شیرگ : (شیرنی ژ۔ گ) چہ ناہ، یا نیگ، پٹ، اگیں، بزیں، آپ کہ سک، شیر، کن، بیت .

شیرگرم : (شیرنی ژ۔ گرم) کتیں، گرم، بزاں، ہینک، شیر، دوشگ، وھد، انت . روج، گور، بنگ، کتیں، رند، نرک

گرم، شنگ، بیت، گش، انت، شیر، گرم، انت .

شیرگمبر : (شیرنی ژ۔ گمب) بچار "شیرگمبر"

شیرگمبر : (شیرنی ژ۔ گمب) چو شیر، دور، کنگ - PPB, LWD; GUMBAZ: Bounding like, a Tiger

شیرگو : (شیرنی ژ۔ گو) شیر، رنگ، شیر، بابت، شیر، وڑ ۲ - یک، نادر، اھی، دلو، گپت کہ آئی، جان، کپک، کھک، دنت، و

آئی، پٹ، مید، رتج، انت - ہراگاں، شیر، دل، یا "گوماز"، بوارت، "شیرگو"، گپت، گڑا، ہر، ہر، دوش، گوشاں، پشت، کائی، آئی،

گردن، سر، واپین، انت، ہر، جا، کہ گوشاں، سر، ایت، ہمو، گردن، سر، بڑ، داگ، دینت، ۲ - بلوچی، دوپے، نام، انت .

شیرگھوش : (شیرنی ژ۔ گھوش) گھ، وشن، گھ، گردان، بیت، آئی، پیریں، لٹ، ہشک، بوان، بنت، گڑا، ایشاں، چہ، ہشک، بیگ

پیر، دل، انت، بزاں، بزاں، اے، رنگ، کہ لٹ، بون، دنیا، بابر، تزا، انت، فی، آئی، تری، کہ "شیرگ"، گھوش، انت، پشت، کپ

ایت، گھ، بون، لٹ، ہا، پشت، کپ، تگیں، بھر، کہ گون، پچ، وگنٹ، وگنٹ، اگ، ہما، تہ، ہش، ایت، گھ، وگنٹ، زند، وگنٹ، ہش، بیت . ایشی،

گوش، انت، "شیرگھوش"، بزاں، شیرگ، کپ، بھر، تہ، ہش، اگ، انت، اگاں، پچ، گھ، لٹ، تری، وگنٹ، گودا، وگنٹ،

سر، ہش، ایت، سڑا، ایت، پچ، وگنٹ، وگنٹ، بارگ، وگنٹ، وگنٹ .

شیرماہیگ : (شیرنی ژ۔ ماہیگ) کسانیں، گیمی، ماہیگ .

شیرمچ : (شیرنی ژ۔ مچ) انسان، یا دلو، ہما، چک، دنیا، شیر، مچ، انت . *

شیرول : (شیرنی ژ۔ ول) کا، کہ، ذرا، چو، شیر، بیت، پوش، گے، شیرگ، دنت، پگ، وگنٹ، شیر، انت، شیر، اش

گیش کنت، ول و جند و طال و پروش نے ہم شیر دنت۔ اے ول و استر ہم وارت، ہر اگاں بوارت نے ہر و شیر گو۔
 نادر اھی گیت کہ جان نے کچک دنت و پٹ نے ریح آنت ایسی و در مان ایس انت کہ ہر و گوشاں پشت کاٹی آئی و گردن و
 سر و واپین آنت ہر جاگھے کہ گوشانی سر رس ایت خود و گردن و پشت و داگ نے دینت۔ اگاں ہر گو ماز ہم بوارت شیر گو نے بیت۔
 شیر و ول : (شیر و رة - ول ن)، بچار شیر و ول۔

شیری : (شئی رقی) شیر ہوار۔ ہما کہ شیر ہما گنت۔

شیرین : (شہنی ریٹن) چوشیر، شیرکن، نامے۔

شیریں دوکرم: (شئی رہے نہ۔ دوکڑم) چہ ہمارے شہیاں بیچے کہ چہ تحصیل آیت مکیچہ کورہ ایر برج ایت۔ ایشیہ
نام و شیریں دوکرم یہ ایشیہ کن آنت کہ زگرانی منگ بد پدو آیانہ صدی و ہمیشی تہ و نیزہ جنگ و چہ زمین و شیر
دراکملگ، زگری ایشیہ پاکین زیار تہ منق آنت و وفی زگر تہ و ہم گش آنت :

شیریں دوزم گنج داناگ از برکت محمدی چراگ م۔

شہینز : (شہزادے) کاھے کہ باز بھجست ، جَدّ۔

شیرازدگ : (شیرے زادگ) ماہیگلو، زاتے۔ ایشیاء سیاہ گوش ہم گوش اُنت۔

شیزارگ : (شہ زار گ) دپ ۰ ۰ پیم ۰ کنگ ۰ اُپ کنگ کہ بار گیس بیٹے توار کنت . سیٹ کنگ .

شہرِ نک : (شہر نے زمین کو) مکران و جلگہ کو نام لیتا اور وہ ایک زیارتی مسکن کہ ہم نام نہ لھتے۔

شیشار : (ش ن ش شس از) یکدم سای ملسته - طب : شوشار ، شمشاد ، ششار ، شیشار ، یه : ششار -

شیشارگ : (ش ی ش - ش - ا - ر گ) یکدم ساپ ، تہ کنگ ، جوشیشگ ، ساپ مڑ لہ کنگ ۔

شدنایمیل : (شئی بیش از حد) ژند و مُند، خُک خُک، سَک دم مرگ، ژامبلنگ۔

شستانیل : (شیئی ششانی کے لئے) بحار ششانیہ

ششک: (شے شکر) گنہ باد از عقل، "لعل و مشک"

ششکارگ : (شش و ششکارگ) ششکارگ

شہ شگ : دشت پرست گنج راج جو کہ تیکھ جی کا ایک دیو اور پڑاؤنگ ہے۔

سیٹک : (سی سی سی)

بانی، دیم لند، ادینک .

تشیلتک : (سوی شتر لک) کساین تشیلتک کساین بلور یا باغلی۔

تیشلک : (تشی ی تشلک) سربانی پشت و چلب که پس و کوک و پر میت ایشان جازی چلب و جزی

کوس انت ۲۔ ہاگساں لاسیں ڈراج بتیں کوہ وچپ کہ سراسر نہ است ڈراج ڈراج وچپ وچپ

ستیشلینگ : (شیرازی نے ننگ) چلکینگ، ٹراپلینگ، چٹچلینگ۔

شیت: (تیری کک) شیت

کباب کنگہ کا مرد بیت .

دومی سرء برس ایت۔ شنگر شیتکارگ یا سنگر شیتکارگ یا سنگل شیتکارگ : زندیس زمزیلے زیر انت م آس مکن انت م
مھر کن انت فی کش انت م آس م سیک م جن انت م کے لونجان بر بیت ہمیشی م چیر م تالے ایر کن انت م زھر م تیل م مان
مردم دستاں تیلان جن انت م مھے سنگر شیتکار انت۔

شیکر : (ش م۔ کی ز) شیکل : کسے م اگاں چر دین کار م مکن کنگ م بیت آبد مھا کار م پرنتر مسی م دلجی کنت
مژدہ وار

شیکگ : (ش م۔ کی گ) شیکوگ م ننگ م شیک و رگ م برز م روت پد م بھل م کیت م دومی دیم م پد م برز م روت
شیکل : (ش م۔ کی ن) بچار "شیکر"

شیکن : (ش م۔ کی ن) گدے م گناں مان کن انت م پتاينت م

شیکوگ : (ش م۔ کی گ) ڈر چکے م شاه م یا کار م دار م یا دگر انچیں جاگے م یک سادے م دو مں سران انخوش بند انت
ک آئی م کوب چر زمین م کتیں برز بر بیت مھے کوب م مند انت م شیک م دینت۔

شیکینگ : (ش م۔ کی گ) دگر کسے م مان شیکوگ م کنگ م سرینگ م یہ شیک ایت۔ گوانزگ یا

شیلیم

ھندول م سرینگ م برت م بیت۔

شیکینگ : (ش م۔ کی گ) شیکینگ : (سراز م) مھنیں پشک، کرتول، گردول، جرت۔

شیل : (ش م۔ کی ن) شم، شم، شیل۔ بچار "شیلیم"

شیل : (ش م۔ کی ل) تیز م ترندیں بیڑ، ترندیں ایر دیگ، سگ تیزیں ایر تاب۔ وکاب شیل : اپس م ساٹا،
کچو شاھیں م راہ م ایر تاب کنان انت م روت۔

شیلانچ : (ش م۔ کی ل) ان پخ، شیر م پخ کن انت مچاں پشک کن انت مھنیں انت شیلانچ بیت۔ پاد م کوڈ م پشکیں ھڈ۔

شیلانچک : (ش م۔ کی ل) ان پخ م پاد م کوڈ م پشکیں ھڈ۔ ایشی م شیلانچک م گوش انت۔

شیلگ : (ش م۔ کی گ) شتل، شتلیں مردم۔

شیلیم : (ش م۔ کی م) کسانیں ماتکینگ راستیں بوتگے۔

شیلیم : (ش م۔ کی م) کور م آپ م ددایگ م بڑاگ یا کچر کوہ م در آ یوکیں کوہ م بڑاگ۔ دو کوہ م برز دامن

ک برز م ھلد بنت م کیشکے جوڑ بیت م بھل م ایر کپ ایت۔ (بچار بت)

• شیماز : (شِی مَ اِ) ڈول و ساد، کیٹ و ساد، چات و ساد۔

• شیمان : (شِی مَ اِ) پشیمان، پشومان۔

• شیموش : (شِی مَ اِ) شتر و داجے کہ آئی و پادموش، ہم گوش اُنت۔
سہ تنی مہری شیموش اُنت۔ مارندہ و لموشیں۔

• شینر : (شِی نِ اِ) شونز رنگ۔

• شینر سر : (شِی نِ اِ) شونز سر، آپی بچے۔

• شینزک : (شِی نِ اِ) بچار "شینزک"

• شینزکاه : (شِی نِ اِ) بچار "شینزکاه"

• شینزگ : (شِی نِ اِ) شینز گمک، شونز گمک۔

• شینزگ : (شِی نِ اِ) در چکے کرایشی و دار و آس نہ میرایت چو کرکچ و اگرکچ و کھٹور۔

• شینک : (شِی نِ اِ) بارگین تنگیں جبر، لاگرس شینک : تنگیں جبر و لاگرس شینک کانیں دھکان گشتگات

• شینک : (شِی نِ اِ) آپا اولاکے و آپ و تیلانک دیک کہ رشت بگیت شینک دیک، شینگ درگ۔ *

• شینگل : (شِی نِ اِ) بڑھنگ، بے سلاہ، پدراہیں، تچک۔ PPE, LWD, SHENGAL: Naked.

• شیوا : (شِی وِ اِ) باز مردم و یکپارگی ہمراہی و دانگ یازیم کشک۔ (ملا تھدے کہ لوٹ ایتگ کہ مکتبی کیا یکپارگی

پہ جاک بوان اُنت گڑا گوشگ اُنت "شیوا")

• شیوار : (شِی وِ اِ) سک دگوش، ہٹادی، ڈاہ داتگیں یا گپتگیں۔

• شیوارگ : (شِی وِ اِ) ہٹارکنگ، دگوش دارگ، چٹیک، پیش ڈہ کنگ۔ *

• شیوان : (شِی وِ اِ) سباہ و مھلہ شوانگ پساں بارت مروج و در آیک و تند پد و کار ایت۔ ایشی و

"ہوات" ہم گوش اُنت۔

• شیہ : (شِی وِ اِ) ہماردم کہ درگ نیکراہیلہ دنت و مسلمان بیت + ہماردم کہ بند و تائید کن اُنت، بکت و

فاک کنوک۔ بلوچی کوہنیں دپترانی مستریں واہگدار "شیہ مرید" + زگریانی ملائیاں ہم شیہ گوش اُنت۔

• شیہانی ننگور : (شِی وِ اِ) ہان و گ و ز) شیہزادگان مندیگ۔ وھدیکین و انوگیں۔

• شیہزادگ : (شِی وِ اِ) ہان و گ و ز) شیہانی چک و نماگ کہ گیشتر بلوچستان و مان ننگور و تندوک اُنت

کہ ہمایانی نام و اُنت۔

• شیہزنگی ننگور : (شِی وِ اِ) ہان و گ و ز) رودراکی بلوچستان و جاگھے و نام اُنت بچار "شیہانی ننگور"

• شیہ مرید : (شِی وِ اِ) ہان و گ و ز) بلوچی دپترانی چاکر و زماگ و زانتگیں مردے کہ ہانی و واہگدار بونگ۔ ہانی

چاکر و گپنگ گڑا شیہ و ملک یلہ دانگ و پکیری و رنگ۔ ایشی و داستان و لچر سک باز اُنت۔

• شیمن : (شِی مَ اِ) بور۔

● شیخو : (شیخ نے - ہُو) یا شیخو : بلوچی و شیخ انت ، عربی و شیخ ۔ ۔ روایتی اپریکا و یک سرداری ہے کہ آجانی بادشاہ پشیخو و نام و انت بزا شیخ انت یا کرپنس یا امیر و سلطان و مقیم گالے ۔

ک

ک : بوچی ہمشا نزدیکی آب ۔ ۲۔ کسانا ہر ک " ہرنا مگالے در رند و گیش سنگ بیت آسان شمار کنگ بیت۔
اک : پس ، پیک ۔ لوگ ، لوگ ۔ دست ۔ دستک ۔

کابلوشک

کد : ۱۲ اس م دان ۱۵ اس م

کاب

- کاب : (ک اب) پستول و دار و پوش (بچاربت)
- کابدگ : (ک اب) بے دگ (بچار «کابدگ»
- کابر : (ک اب) گوش آسنے کے دستگے و تہ انت، مہیگ و جنگ بیت۔
- کابزگ : (ک اب) آہو، آسک کے لچہ کار دوست و ہم گوش انت ۔ *
- کابل : (ک اب) اوگانتان و بجاہی شمر *
- کابلی : (ک اب) تہ و بیہی دھلے کے گزادگ یا تاپک و ورگ بیت ۔ *
- کابلوشک : (ک اب) ویشک (کسانیں گیش مہیگ) (بچاربت) ۲۔ دست و چنکی کنگ۔
- کابیل : (ک اب) تہ و بیہی دھلے کے گزادگ یا تاپک و ورگ بیت ۔ *
- کاپاچ : (ک اب) تہ و بیہی دھلے کے گزادگ یا تاپک و ورگ بیت ۔ *
- کاپر : (ک اب) تہ و بیہی دھلے کے گزادگ یا تاپک و ورگ بیت ۔ *
- کشیرازی : کپتر : اٹا فیک از چوب و برگ برای محافظت معمول سازند

کاپیر : (ک اپر) نہ منوک، ہمارم کہ ہداء، بودشت، متوگر نہ انت۔ (تازی : کافر)
 کاپور : (ک اپر) اسپتیں ابرک و رنگیں چرنے کہ پو یا درمان کار مردے کن انت۔
 کات : (ک اش) کاٹے کہ چو اسپست، انت، عدک، مؤین و مردم چوک پان و و انت ٹے۔
 کاتر : (ک ات) استل، هر، افس، و یکجا یگے چه پیداک، بو نگین چکت، خوش انت، لے پد وگ چکت نیار انت۔
 کاتیل : (ک ات) لے ان، لیب و تو، هر یک، ٹولی بیے و مستر و کاتیل، خوش انت، هر لیج و مستر و لیبی
 Captain " لیدر، پیشوک، کمانڈر، (پتی نذر و اے "کات و آل" انت، "کات" براں مکت و آل براں مردگان و پیشوک، مانینگان۔

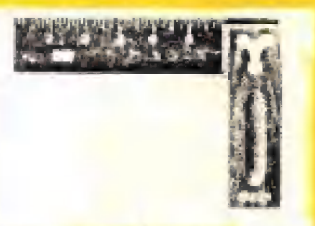
کاٹ : (ک اش) بچار "کانٹ"
 کاٹار : (ک اش) ہمار ک کہ آئی، دستند، چنگ، نگرہ انت (سالونکانی دست و دست ٹے)۔
 کاٹکون : (ک اش) ک وٹ، اسے کہ استا چیسے، کڑ و گیشینگ و کار مردے کن انت، (بچار بت)
 کاجا : (ک اج) پورٹنگ، وش و تیل دھلے کہ ماں کونگ، بیت پے ایش و برچو کہ ٹاٹ و زمین و چیر و انت، (بچار بت)
 کاجار : (ک اج) چ پھلوی کٹم دان و پسر ایران و تاجدار بونگ انت، بلوچ ایشان نگر و ہم خوش انت۔

کاجو

کاجا

کاکون

کاجو : (ک اج) دشتیاری و کور و نام انت کہ چکر کند و کیت۔
 کاجو : (ک اج) نیکے کرھشی و و انت ٹے (بچار بت)
 کاد : (ک او) رستریا گت، گت پد، ہما چاکر رستریا گت چنگ، گوشت و کڑے بستگ، رستریا دپ چنگ
 کادنگ : رستریا گت پا چگ و نیشانی پد کنگ۔
 کادر : (ک او) کاہ در، کاہدر براں ہمود، کاہ بانہ بیت۔
 کادر : (ک او) تازی "قادر" و بلوچی رنگ۔
 کاڈ : (ک او) کاڈ، شتر رنگ، وش کد، وش رواج، کھیب کونک۔
 کاڈی : (ک او) بچار "کاڈی"
 کار : (ک او) ہزمت، نوکری، کار کہ مردم کنت زرتے رس انت، مردم و هر مردے کار انت۔
 کارانی : (ک او) بلوچستان، جاگے نام انت۔
 کار بند : (ک او) کار و آنگیں، یا، کار و بند کنگ، وعدہ، کار مرد کنگ مردے و یادگہ چیزے و۔
 کار بندگ : (ک او) کار و آنگ، کار و پر مایگ، کار مرد کنگ، دپ و کار بندگ، چپے کز لوگ و

کاربوج: (کَ اِز + بوج) دست مَدَنی کسانیں ازباب - ہاچینہ کہ چہ آئی کارے گرگ بیت - آہ -

کارپید: (کَ اِز + پَ د) گرتگیں کار، کارانی پد (گیشتر پدیں رنگ و کار مرو بیت - اک: "پلانی لے نمی چکتہ" کار پد آنت)

کارنگ: (کَ اِز + نَ گ) گڑاگ و کارنگ، ہزاں گوراک، آئی و توار - ۲ - باکارگ، کرنگ یا گنگ -

کارجاور: (کَ اِز + ج اَوُر) عمل یا فصل the process

کارنچ: (کَ اِز + چ) ٹپت آتگیں تیز دپیں چنینیں آسے کہ گوشت یا دگہ چپے ہزہ بزرگ و کار و دنت - کارچ و دواراست آنتیکہ دئی دوی آتگی یک دپے کارچے دوی آتگے -

کارچیک: (کَ اِز + چ ک) کسانیں کارچ - چوٹ و کارچیک: سرخ و بَن، کش و پتینیں پوست و گیشیں بخرے کہ پ نقری و ہزار و ہزار دجن آنت آتے - ۲ - دوپے و نام آنت کہ بچکی پشتکان کن آنت -

کاردار: (کَ اِز + دَ اِر) داری منہیں کارانی مستر - نوکر، خدمت کار - ۲ - دیوانے، سکریشی (وزیر: بقی)

کاردربر: (کَ اِز + دَ ر) کارانی جوان کنوک، کارانی رہبندانی سورج دیوک -

Manager، مزدکار دربر Director

کارزانت: (کَ اِز + زَ اَن) زانختکاریں مردم آکے کہ کار پہ جوانی بزانت - مُستاد Artist

کارزوال: (کَ اِز + زَ وَا) کارانی صراب کنوک، شتریں کاراں صراب کنوک، تادوان دیوک -

کارسر: (کَ اِز + سَ ر) کارے و مستر "Officer

کارسیر: (کَ اِز + سَ س) سیرکار ہزاں کسے کہ باز کار بکنت -

کارگاں: (کَ اِز + گَ اَن) ہماگاں کہ کارے و کنگ و بارہ و گپ بچنت گرامر "فعل - Verb

کارگشاد: (کَ اِز + گَ شَ اُ) کارانی گشاد کنوک - کار دربر - "مجلس عاملہ و ممبر: باسک -

کارگاہ: (کَ اِز + گَ اَہ) جولاہیک و کارگاہ یا کار و جاگہ -

کارگیج: (کَ اِز + گَ ج) کار و گنجیوگ، ہاسرکاری ادارہ کہ ملک و مردماں کار و روزگار و دنت - Employment exchange

کارگین: (کَ اِز + گَ نَ ن) جولاہیک و کارگاہ و کت

کارمرد: (کَ اِز + مَ رَ د) کارمرد: چیزے و کار و گرگ - ٹوک و آرگ و کار

کارمردکنگ: (کَ اِز + مَ رَ د + کَ نَ گ) ٹوک و آرگ - استعمال "کنگ - کارگرگ -

کارمرد: (کَ اِز + مَ رَ د) بچار "کارمرد"

کارمستر: (کَ اِز + مَ سَ تَ ر) کار و کماش، دیوٹی آفیسر، انچارج: مزدکار مستر: ڈائرکٹر - وزیراعلیٰ -

کارنچ: (کَ اِز + نَ چ) ماہیکے چہ لیٹر و زات و - کارنچ پشن: پشن و زاتے - بچاربت تاکدیم 599

کارنشت: (کَ اِز + نَ شَ ش) Retired "بازنشستہ، بازشت، متقاعد

کاروان: (کَ اِز + وَا ن) گنگ -

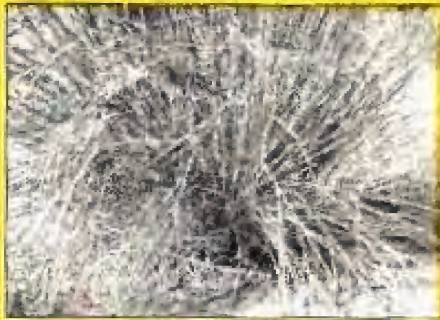
کاروانک: (کَ اِز + وَا ن ک) مَرگے کہ پارس ایشی و کاروانک و تازی و "کروان" گوش آنت -

کارواں کش: (کَ اِز + وَا ن + کَ شَ ش) درواںکھے، شیاپاں و زات، باز پل پرکنت، پلے سھر آنت -

کارواہند: (کَ اِز + وَا ہَ نَ د) ہما مردم کہ کارٹے صست بے کار و آنت یا کار و ہدا بند، مستر و واجہ -

کاری: (کَ اِز + رَ ی) کارکنوکیں مردم، مَزور، کار و آیدکیں چیز یا مردم کاہگ - ۲ - مزنی پت انجی پ کائی و نشت و دوت

- کاريز: (ک ا ر ي ز) کھن
- کاریگر: (ک ا ر ي گ ر) کاشیگر، نری گوک
- کارینگ: (ک ا ر ي ن گ) ہماچیر کہ چہ آئی، کارے گزرک بہیت، (تازی: آلتہ - انگریزی: tool)
- کاڑ: (ک ا ڈ) بچار، کاڈ
- کاڑواڑ: (ک ا ڈ + واڑ) آڑکڑ
- کاڑی: (ک ا ڈ ی) زوتیں دست مریج، ہما، صیگ کہ مید آئی، چٹاکن آنت، پے وقی چندہ ہرج، زائر آنت کہ حساب، نہ نہیت، ناھدا یا جاننورہ چکت، پے دوستی دانگیں ناھگ، Pocket money
- کاس: (ک ا س) پے کاس، پے ماناس ماں بوجیگ، یاھے راستیں چیزہ
- کاسپیت: (ک ا س پ ی ت) سپیشر زان گتہ، پگ، اے کمال چہ پاری، "کاه سپید"، زریگ بیگ
- کاسد: (ک ا س د) پے حال، رسینگ، دیم دانگیں مریج، ربال، حال بر (تازی: قاصدہ انگریزی: Messenger)
- کاسگ: (ک ا س گ) ۱- دارہ رزان کہ آئی، دتہ، قورون درگ بیت، دارہ رزان کہ مید، پیکدارانی آپ چنگ، کارموشے کن آنت، ۲- ماناسگ، بزاں یکدار، بوجیگ یا میل دتہ، سوار بیگ، ۳- کورہ کرائی دتہ کہ چورمک، آنت

کاش

کارنج پٹن

کہ: پھناتی دے چہ... س م د گیش

- ۴- مینگ، ہر دوشیں کتیں جاگہ کہ کاشیگرانی گردن، کالب آنت، چو کاسگ، آنت
- کاسگ پشت: (ک ا س گ ن + پ ش ت) کسپ
- کاسگ چٹ: (ک ا س گ ن + چ ٹ) ہماکس کہ کاسگ، پچٹ ایت، ۲- ماتی کنگ، کش کنگ کہ گوں ہمیشہ، کاسگ یادگہ چیز چنگ بیت
- کاسگ: (ک ا س گ ن) کسائیں کاسگ
- کاسگ: (ک ا س گ ن) کسائیں کاسگ، ۲- کاسے، ۳- ٹوٹکے، کسپ کہ دواست ایت (مٹکی دواپی)
- کاسلوک، کاسلوک، کاسلوک
- کاسلو: (ک ا س ل و) بچار، کاسلوک
- کاسو: (ک ا س و) تازی: قاسم، بلوچی گالوار، نیم نام
- کاش: (ک ا ش) کاشیں کاه کہ زن بیت، چہ ایشہ، دیکل، کاشیں کلم جوڑکن آنت، لوگ بند آنت، اے کاشیں کاه، کاسک، پاپتان، سر بازار، مردم گوک، دینت، دتہ نہ کوآنت، بے آشتہر، چاریں آنت، کاشیں کاه گوک، پتور کنت، نہ رنجین ایت، چہ کاش، جوڑکریگیں لوگ، کاشی لوگ، کاشیں مید، بزاں تچک، لھیں مید کہ دتہ نہ آنت، (بچار بیت)

کاشا: (ک اش ا) بچار "کاشک"

کاشانی: (ک اش ان ی) آب ریشی جولاہیگ گواپیں ہیرنگیں سرچادرے کہ بانورہ سیرودھدہ دیگ بیت۔ بلکیں
اے رنگیں سرچادرہ بندرہ کاشانہ جوڑکنگ بوتگ انت۔

کاشک: (ک اش کن) لیجرہ زات وکسانیں ماہیگے ۲۔ چہرہ کاشک، چہیتوک و کاشک۔

کاشی: (ک اش ی) لوگے کہ آئی و ہنگ وار انت بے تگردانی بدل کاش انت

کاشیگ: (ک اش ی گن) پڑشوکیں ایران

کاک: (ک اک) بوچ کہ شیشگ و دپ و دیگ بیت۔ انگریزی (کارک: Cork) و بلوچی۔

کا کا: (ک اک ا) ناکو (چہ ہرہندے) مستریں ہرات۔

کا کرٹوس: (ک ا۔ ک ٹوٹس) بچار "کا کرٹوسک"

کا کرٹوسک: (ک ا۔ ک ٹوٹس کن) بانویہ کہ گیشترماں گندیں جاگھاں بیت، گسانی تہ و ہر جاگھے کہ ورگی چیز ایر بیت ہم
بیت (Cockroaches) (بچاربت)

کاگد: (ک اک ذ) کرپاسک، ہمے کاگد کہ آئی و سرہ تبیتس انت، وانگی و کاگد انت۔ روتاںک ہفتاک درست کاگد انت۔

کا کرٹوسک

۲۔ بندی۔ کاگد و کراچ: بندی و کلوہ۔

کاگشک: (ک اک ش کن) بچار "کاگشک"

کاگوشت: (ک اک ش ش) سکتیں سشدگیں مروے و اگاں چہ آئی و شدہ کترورگ دیگ بہ بیت یا اگاں ورگ و
ورگ و انت و نیم سیرپوگ و گوں ورگ چہ آئی و تچ گرگ یا چہ آئی و دیم و برگ یا ورگ و نیلگ بہ بیت۔ گوش انت کہ کاگوشت
بوت اپخوش کہ بہ آب ورگ "ہیتار" بیت۔

کال: (ک ان) کاہے۔

کالپ: (ک ال پ) سنجہ۔ کچہ و وزن۔

کالپانی: (ک ال پ ان ی) کورہ تہ و یک برزگیں زمین و کتے کہ آئی و سرہ درچک و سبزگ بہ بیت و آئی و ہرد
دیم و بلکیں چپ و چاگرد و کورہ آب رو بہ بیت۔ ہشک و جزیرہ: کنگ، جنگل و کت۔

کالک: (ک ال کن) جنین کہ موداں رند انت پہ مرشگ و ہر ہر اش کن انت ہمے رنگ و پہ گوپگ و ہریے و ہواں
سے ہرہ کن انت کہ ہر یک ہرے یک "کالکے"۔ اے رنگ و گوپگ و ہم "ریکا لک، ہزاں" سے کالک "موش انت۔

کیفگ، تہیگ یا ورگ اپجیں نیگانی راٹ

- کالگ : (ک ا ل گ) گزشت یا ماہیگ و بے ہمتی شرمیں مکہ۔
- کام : (ک ا م) ۱۔ ناڈراہی یے کہ اولاک و گیشتر ہر نگیت کہ آئی و نک و اولتار آنت نریں ہر کہ پہ ماوگ و کیت گڑا ماوگ و ق و پ و چا پین ایت۔ ایشی ہم کام گوش آنت۔
- ۲۔ ویش، کوڑولی، واہشت، واہگ، ولدوست، مہب، دلوہی (ناکام و نا)
- ۳۔ دوس، دوسر، الاج، توجیل، (بتل) کام ناکامی، ڈلگ ہم شامی، یا ناکام نامے نہ انت، ڈلگ شامے نہ انت
- ۴۔ ہستار دوس یا کاکڑوہ تھکیں لاپ وارڈ سکت کام، گوش آنت، جوئیں، ملہم کام، چوناہیکا، ہر دو میناں کام گوش آنت۔ (بچاربت)
- ۵۔ دپ و کام بوگ (ایشی مردم پہ زانت کاری دپ و کام بوگ، مٹس آنت۔ پتی زنتا لے گپ چوش بیک لوٹ ایت و دپ کام بوگ یا دپ و کام بوگ، براں "کامبو" زود انت) پشل بیک۔
- کامبا : (ک ا م ب) کینزی : مزنیں پات۔
- کامبو : (ک ا م ب) مگر کے گردن لے باز ذراج انت۔ دریا گورہ کوہاں نہایت، ماہیگ وارت، زمستان و گرمیں مڈکاں کیت و مگر گائی سادیں لمکاں روت۔ چہ تہنگ و ابید پہ مگر ہم شپ و مگر گ بیت۔

کانا

کام

- کامپول : (ک ا م پ) پ و ن) سگ و ہڈ۔ کامپول۔
- کامہ : (ک ا م ہ) مراد، واہشت، پ مراد، مکہد۔ "پہ سلاہ و خوشیروان عادل و کامہ آت" (شعلیچ کار)
- کامیاب : (ک ا م ی ا ب) سوہین، سوہ کرتگیں۔ *
- کان : (ک ا ن) دلیم، سروشتات، گچ، جوانیں سر، کار۔ لاکری شینکاں کانیں دھکان کشنگ آنت۔
- ۲۔ سدا باز و شہرے نام آنت کہ ایشی و کھن ہم گوش آنت۔
- کانا : (ک ا ن) ایک جیم ۲۔ سکان و کانا، ہما کہ سکان و بیرش بہ بدل انت۔ (بچاربت)
- کاناتی : (ک ا ن) ۱۔ تائی ۱۔ پاکاسے کہ لاگڑ بہ ڈول انت۔
- کانپول : (ک ا ن پ) بچار "کامپول"
- کانٹ : (ک ا ن ٹ) پس، گوک، گوراند یا آسک و دگھے رنگیں ولوتانی سر و مستگیں ہڈ۔ مردم و سر و کانٹ : براں سر و دیک و ہر دو میں گت تری جاگہ آنت کہ سر و ہر تری ہڈ انت و ہڈ۔ پہ ہون و جنگ و تراشنگ و جوڑ کرتگیں کانٹ، سواس و بند کنگ و آسکی کانٹ، کانٹ کہ پچراں گون انت کہ زمویل بند انت (کانٹاں کلندر جن انت، ماراں جوگی گرانٹ) بوجیگانی کرنا یا آول بہ بدل و کانٹ و کانٹ جنگ : پس یا گوک کانٹ جن انت، کانٹ جنگ، کانٹ ہڈ کنگ توارکت۔

۲۔ کر یا سدرگ، لوگ و کانٹ بزاں سدرگ۔ دگر تپنیں چار سدرگی یا گیشتر سدرگی چیزے و کانٹ۔ تلک و کانٹ۔
۳۔ چم کانٹ بنت بزاں سیاہگ چم و توک و نہ بنت بلکیں راستی یا چپی نیمگ و بنت، چٹاں کانٹ کنگ۔ یہ زانت
بزاں سیاہگال پیر و دارگ یکہ پونز و گون ہر دو میں چٹاں چارگ کہ دو میں سیاہگ چم و دی و دو مگ و کابنت۔
کانٹار: بچار "کانٹار"

کانٹک: (ک ان ٹ ک) اپونگ و بر ہر کسانیں بارگین ٹوسکیں چیز کپ (گیشتر و بر) ۲۔ مور، ملتا یا تو، چرت یا مھے ڈولیں
لوکائی کانٹ، شنگ، کسانیں کانٹ کہ نوک در کابنت۔ بچیک و نہ رس اٹلین بر۔

کانٹکو: (ک ان ٹ ک و) جنگ و بر و لاچک، کانٹو بیگہ جنگ و بچک پہ دوستی کانٹکو بنت و شاری
مولجان مرچاں کانٹکو آنت "پنی نر و کانٹکو" و کمال پہ اے نیون و کار مرد بیت کہ دو مور کہ وت ماں وت دیم پہ دیم
بنت ڈیک و رگی بنت آیاں ساکپ ایت کہ یک چیزے مے دیم و انت (مور نہ گند ایت سکا کنت) نوں ہر دو میں وتی
کانٹاں دیم و بر آنت بزاں گ لوٹ آنت کہ چہ چپیز و مے راہ گٹ گرتگ (چو ناہیکا چہ بو و ہم زان آنت) من لیستگ
کہ میز زان میز زان وتی کانٹاں سر میں آنت و بر گن آنت و یک و گر سہ راہ دینت آکاں مور و ساہ بیت کہ منی دیم و دگر
ساہدارے ہما دمان و دپ ٹے جنت و گپٹے چہ ایشی و زانگ بیت کہ مور پہ کانٹ و بو چیز و زانت مور و ہدے
زانت کہ منی دیم و دگر مورے، یہ دوستی آئی و کانٹ لہم سرائت پیشکا پہ دوستی و خوش آنت کہ "شاری و مولجان مرچاں
کانٹکو آنت و"

کانٹل: (ک ان ٹ ل) بچار "کانٹک"

کانٹی: (ک ان ٹ ی) ہما کہ چم ٹے کانٹ یا ٹیلگ ٹے چوٹ بہ بنت۔ ۲۔ پس گوک یا گرانڈ ۳۔ ماہیک چہ پاکس و
زات و ۴۔ شیتانیں مردم ۵۔ حاتی کہ چم ٹے کانٹ آنت۔

کانٹجل: (ک ان ٹ ج ل) داد جوڑ کنگ و کار جاہ۔

کانٹجو: (ک ان ٹ ج و) کیدار یا بوجیکا فی تاگرانی پشت۔ کنبو۔

کانڈار: (ک ان ڈار) ماہور و راستے کہ تیاب و چیر کنگ بیت۔ اے کانڈاراں یک تھگی مزنیں پکے یا پتیں دارے و سرو کن آنت و
وت مم ایشی و سرو سنداقت و چہ گورماں برتر بر آنت و ماہور و رنج آنت و پد و کابنت۔ اے کار و کیدار کار مرد نہ بنت۔ کانڈار
کانڈور: (ک ان ڈور) دریا و کرتہ دور و تہ و یاد دگر انجیں کسانیں کنتہ و منڈ کہ آپ و ہدے آلاڑ بیت ایشانی تہ و
آپ پشت کپ ایت گون آپ و ماہیک کی کدا و کسپ پشت کپ آنت کہ بر آنت ایش۔

کانڈار: (ک ان ڈار) بچار "کانڈار"

کانڈرس: (ک ان ڈرس) نیم زاتیں (آکانڈریں مردے)

کانڈور: (ک ان ڈور) بچار "کانڈور"

کانڈرگ: (ک ان ڈرگ) مچ و حوش و بچ و دار و مچ و کانڈرگ۔

کانڈر: (ک ان ڈر) چم کہ کانٹ بیت۔

کانڈروسک: (ک ان ڈروس ک) لوکے کہ گندیں جاگھاں بیت۔ پتن، مرن، بزل و سھرائت۔ کانڈروسک،
کانڈروسک۔

کانگ: (ک ان گ) لوگ و ہما مزنیں دار کہ آئی و سرو دگر کسانیں دار ایر بنت۔ بوجیک و ہما دار کہ ستور

چیرہ انت

کانگاشک: (ک ان گ اش ک) مٹو رنگیں بازو دلداریں مرگے، سرگئے زند، دپے مرن مرن توار انت۔

کانگرٹو: (ک ان گ ٹو) استار دمی، داوا دمی، پنگ۔

کانگڑوسک: (ک ان گ ٹو س ک) بچار "کانگڑوسک"

کانگرٹو: (ک ان گ ٹو) بچار "کانگاشک"

کانگشک: (ک ان گ ش ک) بچار "کانگاشک"

کانگی: (ک ان گ ی) تپکلیں بان کہ آئی، چاریں دیوال مری، برابر انت سرے پن انت کانگ موری نے مان انت م

نوکے ہم مان انت چہشت مغل یا کہ سنگ مغل یا چن جو کنگ بیت، راستیں بان۔

کانیگ: (ک ان گ ی) بچار "کھنیگ"

کاہ: (ک ا ہ) چہ زمین، مستگیں سبزی کہ دلت نے دارت، بے دان، کاہ بڑ: کاہ بڑوک، کاہ مہوچ،

۲۔ بے نام۔

کاہبونی: (ک ا ہ - بے - بے - بے) بچار "کھبونی"

کاہچر: (ک ا ہ + چر) دلت م اولاکانی چراگ جاہ کہ کاہ آپ باز بیت، کچر، چراگ۔

کاہدر: (ک ا ہ + در) ہمود کہ کاہ باز بیت، کاہ چر یا کچر، کھدر۔

کاہک: (ک ا ہ ک) سبزی ہما کہ مردم نے گزار دیت یا آنگ، دارت، "کاہکے نور راہکے برو" ۲۔ جینی نامے۔

کاہگل: (ک ا ہ + گ) ہما گل کو آئی، سپر یا کہ کاہ گدا انت م مان کن انت کہ لوگ، دوگ، کار مہو بیت۔

کاہگوشت: (ک ا ہ گ و ش ت) بچار "کاگوشت"

کاہل: (ک ا ہ ل) دل، کاہل، سینگ، مینا، مہڈ، کٹ، انگیں لو بنائیں سر۔

کاہوران: (ک ا ہ + ورا ن) ہما دھدہ گش انت کہ گدا، کشار، تہ، دگہ کاہ ردرایت م چنگی بیت۔

کاہوش: (ک ا ہ و ش) جوحاں موش، بھاروش، ایت گدا، جوحاں شگ بیت، کاہوش، جوپاگ، ایراحت۔

کاہیگر: (ک ا ہ ی گ ر) نریں گوگ، کاربگر۔

کبت: (ک ب ت) گردی، گنبد، کبت یا سہ کبت۔ *

کبا: (ک ب ا) مرنیں کوٹ، راستے P.P.B. L.W.D. KHAWAH overcoat

کباب: (ک ب ا ب) آس و تاپ، مٹو رنگیں گوشت۔

کباٹ: (ک ب ا ٹ) گس، ہمالاپ دریک کہ دپیک، تاک، ہش پر انت۔

کبر: (ک ب ر) مانس، ہمے کل کہ مردم، جون، مان گے کن انت۔

کبرجن: (ک ب ر + ج ن) ہما مردم کہ کبرجنت۔

کبت: (ک ب ت) پیر کاہ، کوہی، ڈرچکے، اشترے دارت، سگ باز بیت۔

کبتر: (ک ب ت ر) ملک م ڈکارانی کاگد ۲۔ لاپ، بندیک۔ *

کبیس: (ک ب ی س) گسی مرگی، کبت۔

کبگ: (ک ب گ) گوگ، مرگے، دوش رواہیں۔

کبیل: (ک ب ی ل) ہر چہ کہ بند بیت پنی یا لوگ، دروازگ، کبیل، پنگ، کبیل، کبیل، سال، توایں سال، کبیل، بردان۔

کبلند : (ک ب ن + ب ن ڈ) مے بندیک کہ ٹنگ ۽ ٹنگ ۽ گون نیا ملار ۽ بندایت۔

کبلنگ : (ک ب ن + ک) ٹنگ ۽ کنگ (کمرنگ) کنری دار ۽ مکرے کہ تے ٹنگ ۽ انت سربر ۽ کندنگ جنگ کہ کرم ہمیشہ ۽ سدو پ کن انت ۽ وارک ۽ گون ہمیشہ ۽ آثرین انت۔

کبلہ : (ک ب ن + ب) خانہ کعبہ ۽ نیگ۔ بوجستان ۽ روبرکت ۽ کپ ۽ ایت۔ *

کبلھی : (ک ب ن + ی) ہما کہ گون کبد ۽ شیا دی کنت ۽ روبرکت ۽ نندوک۔

کبلی آنجگ : (ک ب ن + ی + آن ج گ) کبلی مے بلوچی آنجگ انت کہ آئی ۽ ت ۽ وزر مان کنگ بیت۔ چہ پرم ۽ جوڑ بیت

کبلی آنجگ ۽ تے راست انت پیچ داری (پیچ ڈیل زور انت) ۽ شش داری ۽ پیت داری ۽ صحت ۽ پیچ داری ۽ دو گوش ۽ شش داری ۽ تے گوش ۽ پیت داری ۽ چار گوش انت ۽ شش داری ۽ صحت داری ۽ چار گوش کنگ بیت۔

کبند : (ک ب ن + ڈ) ذرا جیں شے کہ پگور ۽ شکار ۽ کامر ۽ دینگ ۽ مے رنگ ۽ جنگ ۽ ت ۽ یک کلا تانی بک کپنگ کامر ۽ دینگ ۽ ۲ ۽ ہاکو کہ سد کپنگ ۽ ایر کپنگ ۽ راہ ۽ ش نیست ۽ گش کوه ۳۔ گر پتر۔ بند۔

کبند : (ک ب - ب ن ڈ) کپو کنگ ۽ ہنام دیگ سنگ مھر

کبوتری : (ک ب + وٹ بری) ماتی لنگ ۽ توکی لنگ ۽ سرا ل بجا کن انت ۽ ندر پر دیگ ۽ گون انجوش شیرین انت کہ توارے کہ کثیت

اردو ۽ ایسی ۽ چکی ۽ شش انت (چکی بجانا) ۽ بے گیشتر ۽ لے بزانت ۽ زیرگ بیت کہ کدے ۽ دیم ۽ انجوش کن انت کہ آ ۽ کبوتری ۽ بکنت بزانت ۽ کنت اکو دی ۽ پڑ کا نیگ۔

کبول : (ک ب + و ن) ٹنگ (تازی: قبول)۔

کبی : (ک ب ی) بچار ۽ کبیہ

کبسی : (ک ب + ب) گد ۽ ذرا جیں مکرے کہ کسانیں بچک دتی اکب ۽ دیم ۽ مان مے جن انت ۽ چہ شوکانی شم ۽ گواذین انت

دوی سر ۽ پستی نیگ ۽ اکب ۽ مان جن انت ۽ دریا ۽ جان شودگ ۽ ہاتر ۽ باز بر ۽ منیں مردین میدم لاکینگ ۽ منیں گدے ۽ یک چادرے انجوش کن انت۔

کبسی : (ک ب ی ی ی) سکتیں پن ۽ پتیں میہ انت کہ بوجیک ۽ زرب آپ ۽ میکی ۽ جنگ بنت۔ یکداراں مہم جنگ بیت بے

آنی ۽ سرگرد انت ۽ تھنگ ۽ ت ۽ روت۔

کبھیہ : (ک ب ی خ) گیر تدار ۽ جوا نمرود ۽ پڑشان ۽ مڑا ۽ اسر میر PPB. LWD. KHAWAH: A-warrior, mighty man

[ا دوستا ۽ یک میہ ۽ پادوناں ۽ جنگ انت "کوی" KAVI بمعنی خدیو ۽ سردار ۽ فرمانده است ۽ اینجا زرنشت

سراں ۽ بزرگان آریا مینان دیو پرست را بدین نام میخواند "وہ" ۽ از امرای دربارینا۔ رستا]

کپ : (ک پ) اے مسیں ماہیک ۽ بڈ انت کہ مدے ۽ زند ۽ کدے ۽ رورین ایت ۽ اولی ۽ بد دنت۔ اے بلو بیت ۽

تیاب ۽ کیت اے جو گچ ۽ انت ایسی ۽ دریا ۽ گچ ۽ م گوش انت ۽ زرگر ۽ ایسی ۽ کارگر انت ۽ گچ ۽ کپ۔ ۲۔ کپ ۽ ہر مانگاں بزانت کپ۔ کپ ۽ لیٹ ۽ کپ ۽ پارا۔

کپ : (ک پ) نیم ۽ دو مکر ۽ دوبر ۽ گیشتر ۽ مکر ۽ چنڈ۔ ۲۔ کپ ۽ گند ۽ بلوچی دوچے ۽ نام انت ۳۔ پاگاسے ۽

بزانت پشک ۽ ذات ۽ منیں ۽ یکے کہ گوش ۽ زاناں کپ ۽ رنگ ۽ موب ۽ بھر ۽ رنگ ۽ دور ۽ رنگ ۽ کوهانڈے ۽ من انت ۽ گوش ۽ م من انت ۽ سکتیں جنگولے ۽ درو کے ۽ سترگ ۽ تیار انت ۽ چو پگل ۽ بزانت۔

کپ : (ک پ) گیشتر کہ آنی ۽ بر ۽ کوسگ گوش انت ۽ مے کوسگ انت کہ مید چیران ۽ شش انت ۽

- کپت : (ک پ ت) نر زوکیں جٹک ملے پ چرے ، گڑگ ، کپ کنگ ، کپ بندگ ، پ چرے ، گڑگ ، نزار ۔
- کپات : (ک پ ا ت) چرچ ، پیش ، جوڑ کر گئیں کسانیں واپ کناہ مان گئے کناہ ۔ ۲۔ کپات
- کپانک : (ک پ ا ن) کسانیں کپات ۲۔ نڈا جیں کپاتے بے بارگ انت چیری سرے بارگ دسری پڑاہ عزانت کوگن
- ننگار ، بند انت مے وایش ، تہ ، دانال ر بچان کن انت کہ پلانی تہ ، ریچ انت
- کپار : (ک پ ا ر) شیکن ، دستر خوانے ، کر گرد انت و چر پیش ، جوڑ کنگ بیت ۔ (بچار بیت)
- کپتر : (ک پ ت ر) سک گرم کہ گوات بند بہ بیت ۔
- کپارک : (ک پ ا ر ک) کسانیں کپار
- کپان : (ک پ ا ن) ہما کہ کپک ، انت کپان د پڑ شان : پ واری د جخال جابے د سرنگ ۔ *
- کپان : (ک پ ا ن) کپان ، شہر بند ، پیل ۲۔ کشر د من کوگیں آزاب ۔ مزین شاہم ۔ (بچار بیت)
- کپند : (ک پ ن د) بچار " کبتد "
- کپت : (ک پ ت) " کپتہ " " گوست گال "
- کپت : (ک پ ت) نر جہاہ ، شورج ، کلور ، ہڈ ، پھوگانی میناچی ۲۔ بوجیک ، کپت : PFB, LWD, KHUPT: Hip-joint

کپان

کپار

- کپتا : (ک پ ت ا) لولا ، پوری ، کسانیں گنگ کہ ماں روگن د پچک بنت
- کپتگیں : (ک پ ت گ ے ن) ہما کہ کپتگ ، چر آریپ د بوجیری ، جھل کپتگیں ، بھیا ، بے پچ ، تمام ۔
- کپتوک : (ک پ ت و ک) ہما جنیں کہ چک د سروا نوش بوتگ ۔
- کپتوک جاہ : (ک پ ت و ک + ج ا ہ) ہما نڈر جہاہ کہ اووہ جنیں چک سر کپک بڑگ بنت ، زہرنا " ولادہ " Maternity Home ۔
- کپتہ دل : (ک پ ت ہ د ل) زور دل ۔
- کپچ : (ک پ ت چ) بے تام ہما ہارگ کہہ د رک آگیں کلونٹ د جوڑینگ ، بے شریگ ۔
- کپچی : (ک پ ت چ ن) کسان کسانیں بنگ د ٹوک ۔
- کپر : (ک پ ت ر) نہ کنگ ، ہڈا ، بودشت ، نہ کنگ (تازی : کفرا)
- کپر : (ک پ ت ر) سر د رودانک د بندے ۔
- کپدک : (ک پ ت د ک) درمان کاہے کہ پت گئے سک اسپت یا تھرا انت ۔ تھر تھر چر کپنرک یا اسپت اسپت
- چوکپدک : بے روک چوکپنرک ہم کش انت ۔
- کپتر کپار : (ک پ ت ر + ک پ ا ر) کاگد بارگ انجیں چرے تھار کپنرک

کپڑی : (کپ پڑی) کڑبہ، ہما دھدکہ ٹوکی چہ پیل و تاکانی سداں کش ایت۔
 کپڑگ : (کپ پڑگ) گمرد یادگہ پچیس چیرہ گور مشک و توار کپڑگ و : یک اناگہ گول توار۔
 کپڑنگ : (کپ پڑنگ) نیم رنگ، ہما چیرکہ دنیگانیم سرجم انت۔
 کپڑو : (کپ پڑو) کپڑی، کپڑہ، مندوک۔
 کپڑی : (کپ پڑی) کپڑہ، مندوک۔ مردی نامے۔
 کپڑیل : (کپ پڑیل) کلندکہ پہ لوکانی سر و دیک و جزو کنگ بنت۔ (مے و دیکہ دیں گلے)۔
 کپڑ : (کپ پڑ) آپ یا شبکتیں صورتہ ریچک و توار۔
 کپڑ کپڑا : (کپ پڑ + کپ پڑا) آپ یا صورتہ ریچک و توار۔
 کپڑگ : (کپ پڑگ) آپ یا صورتہ ریچک و توار کنگ۔
 کپڑش : (کپ پڑش) کپڑ، پنجبرو۔
 کپڑک : (کپ پڑک) کپڑا، کپڑا، کپڑا۔

کُنک : (ک پ پ ک) نالکین، کُنک براں ہما سکیں پوست کرجک گئے، دانت، ایضاً دانت د گیشتر پہ شیرہ کیل کنگ، کار مروکن آنت ۲۔ غلوہ زات، مہیگے۔
کیکا برکا : (ک پ ک + ب ر ک) بخول یسے، کیکا چنکا۔
کیکا چنکا : (ک پ ک + چ ن ک) بچار، کیکا برکا۔
کیکپ : (ک پ ک پ)، دارہ سواس (بچاربت)
کیکپ : (ک پ ک پ) گزل گزل، مکر مکر۔
کپ کنگ : (ک پ + ک ن گ) مکر کنگ، نیم کنگ، دو یا گیشتر مکر کنگ۔
گپ کنگ : (ک پ + ک ن گ) چیزے، گرگ، انزار بندگ، پوشی دت، نزار ایت، پہ مشک، ہرنگ، انزار
مند ایت۔

گینگ : (کپ پٹ پٹ) کپکپ، لیبے کراہی، دھڑ دھڑ راست آنت : لٹی، مانرچکا
گٹنگ : (کپ پٹ پٹ) غلوات گرگ ۲۔ زھر گرگ جو گٹ : جنگ، ہونسا ہونسا ہوگ، اولاک کہ گٹ : میت مڑ دھڑلای
دولتے کنت۔

- کپنٹ: (ک پ ن ڈ) چہ نروری یا لاشکوری یا چہ کسے ۽ تیلانک ۽ سرلاد و رگ۔
- کپنٹ نذر: (ک پ ن ڈ) کنز لیک: جوہان ۽ مشک ۽ رند ہما حوشنگ کہ چہ آئی ۽ دان کپنگ انت ۽ حوشنگ ۽ لہش ۽ ایشی ۽ کٹنگ ۽ ہم گوش انت۔
- کپن کش: (ک پ ن ڈ) کش سگ سودا ۽ چہ نیاد ۽ گیش گروک ۽ لالچی ۽ لب دار۔
- کپنو: (ک پ پ ڈ) کیدار یا بوجیگ ۽ پڑشتگیں جاگ ۽ پ دار پنج جنگ۔
- کپنو: (ک پ پ ڈ) کپ گرتگیں ۽ ہشک کرتگیں ناہ۔
- کپوت: (ک پ و نٹ) دشر اول گوش آواز میں مگرگے۔ ایشی ۽ آواز کوکو: کو (فاختہ) Drive
- کپوت چاھی: (ک پ و نٹ) چاھی (جنگلی کپوت کہ سیاہ انت)۔ ایشی ۽ چاھیگ ہم گوش انت۔
- کپوچک: (ک پ و) مچ کن (دریائی مگرگے)۔
- کپودر: (ک پ و) رانگیں کسی چاھی کہ گیشتر پیر ۽ زیارتانی سر نہنت۔
- کپورت: (ک پ و نٹ) درملنے۔
- کپتہ: (ک پ پتہ) مردم ۽ سر ۽ روئیں کا نثانی غلام۔

کپی (چین کپی)

کپودر

کپتی: (ک پ پ پی) چہ دار یا کہ اسن جوڑ کرتگیں گھل۔ (بچار بہت)

کپسیر: (ک پ پ پی) چلی، سپت۔

کٹ: (ک ٹ) کٹ، کٹوگ، بچار "کٹ"۔

کٹ: (ک ٹ) کنگ ۽ "گوستنگل" کٹ۔

کٹ: (ک ٹ ٹ) ہاکی مگسک۔ (سپیتیں کسانیں مگسکے کہ ہاک ۽ بیت۔

کٹا: (ک ٹ ٹ) گچینی ورنہ۔

کٹا: (ک ٹ ٹ) کیکل، ہما اسنیں کڑی کہ ڈرال مال آئی ۽ مانکٹنگ ۽ آڈینگ بہت۔ کٹہ۔

کتاب: (ک ب ٹ) اب ۱ وانگی۔

کتابک: (ک ب ٹ) کسانیں کتاب۔

کتابی: (ک ب ٹ) ہما کہ گول کتاب سیادی کنت۔ ۲۔ اسپیتیں گند ۽ زلتے۔ چار کتابی: شوئیں مردم۔

کستار: (ک ٹ آر) دُنب پ ۽ دُنب ۽ ہمدی ۽ سر ۽ رند ۲۔ ہے پوست کہ تپنگ ۽ تیر کئی ۽ سر ۽ پردہ مان جنگ انت۔

کُتار : (کُت ش ت از) بچار "کُتار"

کُتام : (کُت ش ت ام) کجام۔

کُت مگلی : (کُت ش ت ا) م ک ک ل ی (کامھے کہ باگ و تہ و دایت۔ سارت ایت، گر میں تپ و چوب ایت، میں ایت و آپان مے زور ایت جان شود ایت۔

کُتان : (کُت ش ت ان) دُر چکے۔ ۲۔ سکتیں چمکیں ساوے کہ چر کُتان و دُر چک و جوڑ بیت۔

کُت تان : (کُت ش ت ان) ہمار کُتگ و ایت۔

کُت تب : (کُت ش ت ب) رخصت و دیم و پتہیں دار۔

کُت بانگ : (کُت ش ت ب ا ن ک) کد بانگ، لوگ و بانگ، بانکیں جنیں۔

کُت تر : (کُت ش ت ر) برپ (برف)

کُت راشوک : (کُت ش ت ا ش و ک) گوشت و تہ و ہما ہڈ کہ تنگ ایت و سکت آسانی و جایگ بیت۔ انجوش کہ : بردست و ہڈ، گوشانی ہڈ [پارسی و ہرنده]

کُت رنگ : (کُت ش ت ر ن گ) بارگیں چہیزہ پُرتنگ و توار، کُنکلائی بوگانی ہڈ و تنگ و توار۔ کُت کارگ۔

کُتگ

کُت رہ : (کُت ش ت ر ہ) دمان و شستی بھر، وحدہ کُت رہی بھر [تازی : ثانیہ و انگریزی "Second"]

کُت رہگ : (کُت ش ت ر ہ گ) دار، ہڈ یا انجیں چیزے و پُرتنگ و توار۔

کُت ری : (کُت ش ت ر ی) "بچالہ" : کُت ران ۲۔ حندوستانی ملکتے نام ایت۔

کُت ریگ : (کُت ش ت ر ی گ) رنگ و رجوک۔

کُت شک : (کُت ش ت ک) کسانیں کسانیں ڈوک۔

کُت کار : (کُت ش ت ک از) کُت رنگ کار، کُت رنگ کار بزاں ہمار دم کہ آئی و کارے کُت رنگ و کُتس مے در آنگ و بھرہ کار۔ ہمار دم کہ کسے شنگ مے ہم گوش ایت۔

کُت گ : (کُت ش ت گ) کسانیں ساہدارے کہ کدر و ہش پانچ یا تہوٹے و بیت کہ بن ایت، دولت و انجک و گوشاں پر پتہ ایت و یہ بہ

دیر نیست، محمود و ہیک و رنگ کنت ۲۔ اُستری کُتگ : زندی کُتگے کہ گیشتر اُستراں پر بیت، لے نکجک و ہم پر پتہ ایت (بچار بیت)

کُت گ : (کُت ش ت گ) پچل و کُتگ : ہما سبیں رنگ کہ آسانی سر و منجیل و پر کن ایت ۲۔ کُتگ و گوشت۔

کُت گ : (کُت ش ت گ) بچار و کُت گ۔

کُت گ : (کُت ش ت گ) پیش و یک مہلے۔

کُتگی : (کُت - گئی) ہما کہ گوں کُتنگ، سبب دی کُنت۔ ہما کہ کُتنگ ٹے پر۔

کُتگین : (کُت گئے ن) کارے کہ کُتنگ بوٹنگ یا کہ ہما کہ کار آئی و سر و کُتنگ بوٹنگ ل گرامر مہینہ مفعول، Object

کُتُل : (کُت ل) نرین پات۔

کُتِل : (کُت ل) کیتلی، چاہ دان

کُتچی : (کُت مئی) کچے کہ ایشی و کلونٹ زرد انت۔

کُتہ : (کُت ش تہ) بچار و کُتہ

کُتہ کار : (کُت تہ - کار) کُتنگ کار، ہما مردم کہ آئی و کارے کُتنگ و ترس ٹے در آہنگ، کُتکار، تجرب کار

کُتہ زور : (کُت تہ + زور) بلوچستان، کوٹھے و نام انت کہ چہ سردار و قبوہ چیر تر انت۔ پے مرنی و ایشی و زور کن انت۔

کُتہ کھبہ : (کُت تہ + کُت تہ ب تہ) ہما جنین کہ پر دل کھگی کُنت براں راستیں کھبے۔ باز مردم ایشی و "کُت کھبہ" ہم گوش انت

کہ زور انت۔ ایشی و دیم و "دپ کھبہ" انت براں کھبے زور انت بے دپ ٹے سکت یلہ انت و پُڑ و زور انت۔

کُتینگ : (کُت ش تہ ن گ) بچار "کُنتینگ"

کُٹ : (کُٹ) بھلیگ تر زنگتیں پس یا لوک و شیر کہ گوں گراوگ، و کُت بنت، ہما شیریں شکرمان کن انت گراو

کُٹا نوک

انت "کُٹ" بنت، کُتیں شیر، کوٹ، پیش سچ، پیشنگ، چشنگ۔ ۲۔ دنتان و کُٹ بیگ براں تر پیشیں چیز و ورگ و رند و ننا

دگہ چیز و ورگ و زنگت انت۔ بے گیشتر کُتیں اُمب و ورگ و رند۔ ۳۔ چرک و چل و چلیم و کُٹ : صما چل و چرک کہ چلیم و نل و

تہ و بندایت یا کُٹہ تہ و سمات، رند و ہاک۔

کُٹ : (کُٹ) سمات و ڈوپگ۔

کُٹ : (کُٹ) جست (Nickel) ۲۔ ہما کہ اسل زور انت (نقلی)

کُٹ : (کُٹ) پیدا نش، کمائی، نپ، پاندگ، تاوان و چپ۔

کُٹ : (کُٹ) مبنی، بندری، تباہ ۲۔ پاکاس یا دگہ انجیں ماہیگ و جگر و گراو انت و آئی و تیلان کُش انت

ہما تیلان چل کُش انت و پشت کُتنگیں بھر کہ بز و سکت بنت۔ ایشاں "کُٹ" کُش انت۔

کُٹ : (کُٹ) مردم و کُٹ، پرشک و کُٹ ۲۔ کسانیں کُچے قوم ٹے مان کن انت کُٹ، و ہمد و لاکہ

بند انت و توماں چنڈ انت۔

کُٹا نوک : (کُٹ - نوک) چہ چ و کا زنگ و جوڑ کُتیں تو ا روک۔ (بچار بت)

کُٹارہ (کُٹ - تار) رندوک : نوکے کہ لوگانی دیوالانی دیم و تر انت۔ گری گریل یا گری گریول۔

کٹیننگ : (کٹ لئی ن گٹ) بچار "ٹیننگ"

گٹم : (کٹ ٹم) یک لوگے ہانکے و مردم کو دت مان کو رنگ و تیری رنگی رنگیں سیادی ویک آنت یکہ کتیں تک و مردم آنت (CLAN)

گٹمدان : (کٹ ٹم + دان) یکہ کتے و چک و مناسگ یا بنگ و پیرک یلمے رنگیں مردم۔

گٹم سوچ : (کٹ ٹم + سوچ) گٹمدان و برباد کنوک۔ گٹمدان و اکبوء و بروک۔

گٹنگ : (کٹ ٹن ن گٹ) باز سھریں ایشکر۔ آسی وکت۔

کٹنگر : (کٹ ٹن گٹ) سھرک و زاتیں ناؤ راھی یے۔ ۲۔ بچکی۔ جوهان و ایرگواتانی تہ و گوں پکان شنگیں

دان۔ "کٹنڈیک" و "کینز" و ہم باز جاگ و گوش آنت۔

کٹو : (کٹ ٹو) ہمارے ستر ساگ۔ چوک کوٹک و (کوٹگو) ۲۔ گندیم و یک راستے کہ پڑ و مڑے پر نیست۔ ۳۔ کسانیں

لچ رنگیں درپے کہ دو چک دان دار ایت، لانکے بند آنت دیم و، چر ایشی و دان زیر آنت و کپانک و کپان کن آنت کہ پل و تہ و چان و بنت

کٹو : (کٹ ٹو) ہشک گرتیں کپتیں ناہ کہ سگ بیت، مرگے۔ کٹک۔

کٹوپار : (کٹ ٹو۔ سپار) مچ، سرو چک و چپ، کوٹب، جوهان

کٹور : (کٹ ٹو + وڑ) کوٹک و وروک ۲۔ بلوچ راج و کتے۔

کٹور : (کٹ ٹو وڑ) ٹچک : گمہ زلتے کہ داج بڑ آنت و پشتے لستہ آنت۔

کٹور : (کٹ ٹو وڑ) کٹیر : چپیش جوڑ بوتگیں گدہ وروپ کہ دو چکی گدہ مان لستہ آنت۔

کٹوری : (کٹ ٹو وری) تاس، کدہ ۲۔ کٹوری لیب کہ کٹور زور آنت و لیب کن آنت (لے چہ بولی لیٹ آنت)

کٹوک : (کٹ ٹو وک) زور کٹوک، لیب و تہ و ہماردم کہ باز کٹ ایت، کافی کنوک

کٹوگ : (کٹ ٹو وگ) کسانیں گمردی لوگ۔

کٹومبو : (کٹ ٹو وٹم ب) کٹونبو، کٹیننگ، زمین زور، باز زات آنت، گٹش آنت کہ گزند و زور ایت۔

کٹونگ کٹانگ : (کٹ ٹن گٹ کٹ اٹ گٹ) سامان (لوھی بخل تالاب کہ کچا و یکراہ بنت) باز رنگیں چیز کہ کچاہ بنت۔

کٹھک : (کٹ ٹھ کن) بچار "ٹھک"۔

کٹھک : (کٹ ٹھ کن) بچار "ٹھک"۔

کٹش : (کٹ ٹش ٹی) یکدار و بوجیگاں کہ چل مشش آنت گٹار وچے و دند ایشاں کٹر آنت و دودر کن آنت۔ ہمیشاں "کٹش"۔

گٹش آنت۔

کٹش : (کٹ ٹش ٹی) کسانیں یکدار، ایشی و سڑدومی حسم گٹش آنت کہ گوں سڑدوم و بگ بیت۔

کٹشٹ : (کٹ ٹش ٹے ٹا) جنجاں، مسپتیں او۔

کٹشیر : (کٹ ٹش ٹی) بچار "کٹور"۔

کٹش کٹش : (کٹ ٹش ٹی + کٹ ٹش ٹی) زمین کندگ و توار "کٹش کٹش" کندگ

کٹشینگ : (کٹ ٹش ٹے ٹا) دار یا سیمے زورگ و آس و کونڈگ یار وکیں واراں کتیں سرینگ، سرنینگ، گوں جنگ۔

کٹشینگ : (کٹ ٹش ٹے ٹا) بچار "کٹومبو"۔

کٹیشی : (کٹ ٹش ٹی) ٹیشی ایں مرگ۔ ٹی ٹی آسک، ٹی ٹیاسک۔

- پنجنگ : (ک چ - چ ل ن گ) تام و زهر ترنگ ، سک زهر نام بوگ ، چو کچل و بیگ - ۲۔ زهر گرگ۔
- پنجنگ : (ک چ - چ ل ن گ) انجوش کنگ کر " پکچل ایت " بزاں زهر تام بہیت
- پنجنگ : (ک چ م ب گ) بچار " کچمبک " یا " کچمبک "۔
- پنجنگ : (ک چ ن ب گ) بچار " کچمبک "۔
- پنججو : (ک چ - چ ڈ) حرالی ، آیب ، گندگی ، ہلیپ۔
- پنججو : (ک چ ڈ) کسانیں پک کر کوری گشتگیں ، مہیگاں مان مے کن آنت ۲۔ کچک : تو مدان کہ دان مے مان کن آنت پہ گندیم ، جو یا اردن و چسندگ
- پنججو : (ک چ ڈ) نامے
- کچیمبک : (ک چ م ب گ) سبک مرشیں مردم ، بنامیں مردم ، بدستیں جنین ، نام و وہیں جنین۔
- کچینگ : (ک چ ن گ) کھینگ ، پناکن جان و کڈرگ۔
- کد : (ک ڈ) کدی ، کجام و ہمد ، کجام دمان
- کد : (ک ڈ) کساس ، کچ ، مپ ، چیرے ، برزی ، ذراحی ، پرامی یا تھلی و کساس۔ تاشید۔
- کدام : (ک ڈام) کجام ، کدوگ ، کڈان۔
- کدان : (ک ڈان) چہ بنکار گال " کدینگ " و من کڈاں ۲۔ کدام کدوگ۔
- کدبانک : (ک ڈ ب ا ن گ) نوگ و بانک ، بانگیں جنین۔ بچار " کدبانک "۔
- کدبانو : (ک ڈ ب ا ن ڈ) بچار " کدبانک "۔
- کدر : (ک ڈر) بھا ، اندازگ ، کچ ، کساس۔
- کڈرت : (ک ڈ - رت) تاکت ، زور ، جوازت۔
- کڈرتی : (ک ڈ - رت ی) ناگمانی۔
- کدکڈا : (ک ڈ - ک ڈا) کھودا ، کھدا۔
- کڈگ : (ک ڈ گ) ریش یا آزیں ٹپ یا زمیں جاسے ، کڈین مے آکڈایت ، ددکنت۔
- کڈم : (ک ڈم) گام [تازی : قدم]۔
- کڈنی : (ک ڈ - ن پ نی) استدے۔
- کدوک : (ک ڈوک) ہماکہ کڈایت۔
- کدوگ : (ک ڈوگ) بالی مرگانی و پنگ و جاگہ کہ آئی و تہ و صیک دینت و چمک کن آنت۔
- کدونک : (ک ڈون گ) بچار " کدوگ "۔
- کدہ : (ک ڈوہ) برنجیں بزیں آپوار۔
- کدہ : (ک ڈوہ) جاگہ ، اک ، چمک کدہ
- کدہ بالاد : (ک ڈوہ - م - ب ا ل ا ڈ) ڈیل ، ڈیل و بالاد۔
- کدہ باندات : (ک ڈوہ - م - ب ا ن د ا ت) دحدہ نزدیک بیگ۔
- کدووت : (ک ڈوہ - و - و ت) دتی کساس ، دتی اندازگ و

- کراتی : اک ڈرائی، منشی، میتا۔
- گربان : (کُرتَبان) ندر، کوکیگ، صیرات، شنگ (تازی، قربان، انگریزی)۔
- گربانی : (کُرتَبان) ندریگ۔
- کر بڑنگ : (کُرتَب بڑنگ) بے رہبند، بے رہمبند، حراب تراب، بے ڈر۔
- کر بڑنگی : (کُرتَب بڑنگی) بے رہمبندی، بے وڑی، کر بڑنگی، دوچک : اڑنگ بڑنگ دوچک، کر بڑنگی، ٹنگ، اڑنگ بڑنگ دوچک۔
- کریشو : (کُرتَب شُو) کیشار، رڈوک۔
- کرپ : (کُرتَب) بوٹکے، درمانے، ایشی، پل باز دولدار انت۔ بلوچ ندکار وقی دوست، "کُرتی پل، گوش انت۔ ایشی و تاکانی سر، چوٹیں گنٹے پر انت کہ چک چوکر شمشک، وقی سرگ، جن انت ایش۔ Sacrifice (بجارت)۔
- کرپا چین : (کُرتَب - رچ نے ن) کرپاس چین، کرپاس چنگ، موم۔
- کرپاس : (کُرتَب - پ اش) درچکے کہ چہ آئی و برہ تہ لھمیں پکی و بندیک، گد و کاگد جوڑ بیت۔ کرپاس و درچک یک برسے پل جنت، چہ پلاتی ریچک و زند بڑنج بیت (کرکسین گلتے) پد، کلونٹ بیت، کلونٹ ترک ایت "سنگ" بیت بزاں

کرپاس

کرپ

- کرپاس، چند چہ کلونٹ، تیج پل بیت، کرپاساں چن انت و کلونٹ و ہشکیں پوست و، کوک "گوش انت۔ ایش و گڈگ "کرپانک۔ انت۔ ایش و پکی، ہسم "کرپاس" گوش انت۔ کرپاس و پل باز جوان بیت۔ (بجارت)۔
- کرپاس چین : (کُرتَب - رچ نے ن) کرپاس چنگ، موم۔
- کرپاسک : (کُرتَب - پ اش) چہ کرپاس و جوڑ کرپاس تنکیں کاگد کہ پ ہشک و کار مرد بیت و وانگی، مھتاک، رتاک درست چہ ہمیش و جوڑ جنت۔ کرپاک، کرپس، کپشک۔ کاگد (کاغذ، قرطاس، Paper)۔
- کرپاسک : (کُرتَب - پ اش) مڑگے۔
- کرپاشن : (کُرتَب - پ اش) مدینوک، ہما کار بوج کرگول آئی و کرپاس شن انت۔
- کرپانک : (کُرتَب - پ اش) کرپاس و گڈگ۔
- کرپس : (کُرتَب - پ اش) کرپاسک، کاگد۔
- کرپل : (کُرتَب - پ اش) کرپل۔
- کُرت : (کُرت) کسین جہے، مڑگے (پر زمین و گوشک بیت) مزین بجن، مزین کُرت دار، کندار، بجن + کُرت۔
- بزاں "کُنگ" و گوشک گال۔

کُرت بند: اگر تہ بن ذی و مگرے کہ کُرت کُرت یا کمندار کندار یا بجن بجن بہ بیت و کندار بند۔

گرتنگ: (کن زنگ)، کنگ، درخت گنگاں، کنگ۔ ۲۔ چہ زهر گنگ، تہ تواری کشک۔ ۳۔ کرت بندگ، دگاد، کرت کرت کنگ۔

گرتنگ کار: (کُرتنگ کار) بچار گتہ کار۔

کرتول : (کڑ-ٹون) گردوں، جڑ، ٹوہنیں پشک، شینگینگ۔

سُگرتے کار : (کُڑتے دھڑک اتر) بچپن کہتے کار۔

گھڑٹ : (اِس گھڑٹ) کو انہیں اُنہیں یا نہ پڑے انہیں تیجگ ۔

کرت: (کرتی) بھار "کرت"

کرم تنگ: (کوڑھٹ گن) خرنڈی چیز ہے کہ کم و گذر دنگ کہ مجرایت موریج ایت۔ مُشک دار یا دگر چپینڈہ کوٹ (ایت)۔
مُشک و درگ و نمونگ۔

گرمجگ : اک روچ من، مہجگ، مہر مگ، بستیں ! جوڑ کر تھیں چہیند، پریش مے یا ہر اب کن مے یا آئی و کروچ مے۔ آکر وچ
ہایت۔

کرتہ ارفاء

کرجل : (کڑ-ج) لگت و زاتیں کا ہے ۔ ۷ لگت و کرجلاں سندھ میگاں

گرچک: (اگر بچ کن) کوئیں، گندے کرچک کرچک انت، پیریت مردم دیم کرچک، زهرحیت چینیائی کرچک بیت۔

نرمک : کن رچ کن (نرمک بگ، نرمک ترگ)

گرمیوں: (گرمیوں کو) گرمیوں آگیا۔

گر حکنگ: (کن رنج۔ کنے کن) انخوش کنگ کہ بہ کڑ چک ایت۔

کرد: (ک ژڈ) کردار - کار

سگر و: (کُ ژد) بلوچانی مک زاتے۔

سُرُودِ کَرَم : (کُرُت - چوک سی) کُرَدانی زبان ، کُرَدی ۔

سُکڑوم : (کڑ- دُوم) مہلائی نثرین مندرکہ ہے جنگ : مهم کار مرد بیت ۔

گروہ ۱۰۶ : ایک نر (دی) ، کردانی زمان ، کرمدک ۔ اسے زمان گھول بلوچی ، نر کی گنت ۔

[illegible]

کرز کرؤاۃ : رک زو - ازؤاۃ) زهری ہوگے پر ذرمانی کار مرد بیت - گیس و ذرخ آنت گے کہ پیری نہ بیت - ذرنگ هم نہ میرا بیت

کرز زوہ : (کرز زوہ) بچارہ "کرز ارواہ"

کرزنگ : (کرزنگ) لاک بونگ، پلائی ٹھلائی کرز ایت بزائ باید انت کہ ٹھلائیگ بہ بیت، کرز بندنگ، کرز پلنگ۔

کرزی : (کرزی) ہالوگ کہ پہ کرز بستگ۔

کرس : (کرس) سادے کہ دو بوجیگ یا میلانی مینائی و بندانت مے کہ چکر آشترہ بھارہ کہ دومی آشترہ رھت یا پارووم

بستگ۔ کرس، کنگ، کرس، بندگ، کرس، بزرگ، کرس کنگ، Link

کرسنگ : (کرز۔ سگ) کرس بندگ، ہم کرس بیگ۔

کرسبند : (کرز۔ بن) بزائ کرس بسند، ہاک کرس بے بستگ یا ہاک کرس ہسندوک انت

کرسی : (کرز۔ سی) ہاچار پاوگی کہ آئی ہ سرو مردم بند انت، کرشی۔

کرسینگ : (کرز۔ سی) ننگ، کرس کنگ، انچوش کنگ کہ "پہ کرس ایت"۔

کرشش : (کرز۔ شش) بوج ہارباں، شش انت کہ شکست، زیر کستیں مٹکانی مستری زر انت، اے کرش بندرہ اسرہ یا ہ کرانگ

انت عرب ایشی، زریاں فرسی، زریاں مناسی، شش انت۔ کرش گوگ، کرش کنگ۔

کرشوو : (کرز۔ شش) گڈو، کسانیں آپ درپے کہ مین مے براہ ترہ گردن مے تنک انت ہ پدہ، دپ مے براہ انت۔ گیشتر گور کہ

دریا ہ پ اجات، رو انت ایشی، چہ دریا، آپ ہ پزکن انت کلا انت گون کہ دق حرحبندہ سرو چند انت۔ باز مردم کرہ، ہم کرش

انت۔

کرشی : (کرز۔ شش) بچارہ کرشی۔

کرک : (کرز۔ ک) سک سور۔ زھری کرگ یا آئی ہ پٹی ۲۔ ہمارا کہ یکبارہ اولیگ گول آئی، اڑیں انت مچن انت بزائ کلیت مان کنگ جاگ کرک۔

کرکت : (کرز۔ کن) کرکت، چہ ناپک، بھل ہ چہ ننگ، بزرگ، جاگ کہ مپتہ ہمدہ، رد انت۔ معاہین۔

کرکت : (کرز۔ کن) بچارہ "کرکت"

کرکت : (کرز۔ کن) ہاکیکنک کہ ہیک دیگ، بند کنت، کیکنک ہ ہاچار کہ ہیک دیگ، وعدہ بیت اے وعدہ گیشتر

دپس انت ہ ترہ متاب، کن انت۔ پرچاکہ باید انت ہیک آئی، چیرہ دیگ، بیت کہ چوڑک کش بکنت۔ لھتیں کیکنک سک باز روج ہ

کرکت بیت لھتیں کتیں روج، ہرچ کہ ویراں کرکت بیت آئی، دریا، ہم گوا میل انت، باکس، ماش مان کن انت، پاوٹے بند انت۔

کرک امب : (کرز۔ ک) آمب، اھری کرگ، امب بزائ آئی ہ بزرگ چوسہ بزی امب، انت۔

کرکاوگ : (کرز۔ ک) وگ، کاکے چوکر شیرہ انت، کرکاھک PPB, LW/D, KHARKAVAG: Thorn, Thorny bush.

کرکپٹ : (کرز۔ ک) پٹی، زھری کرگ ہ پٹی۔

کرکٹ : (کرز۔ ک) ہما زمین کہ زھریں سنگوں میں رنگے، انت کہ سورگ مے ہم مان انت۔ اے رنگیں ڈباریں زمین سواس ورت

گوا بیت ہ شپاد ہ پاراں بز ایت۔ اے لگ، مٹرک انت کسانیں زھریں سنگ مے مان، کیت گوا انت۔ ۲۔ سک سور، کلا۔

۲۔ کاکے ایشی، بونگ زمین، پشت، پناہ روت، سک گچ گیت، ایشی ہ گچاں پہ تپ ہ کر انت ہ ناوارہ، شش انت۔

کرکٹنگ : (کرز۔ ک) ٹش۔ ٹگن، ہماک کہ آئی ہ زمین "کرکٹ" انت۔

کرکٹی : (کرز۔ ک) ٹش، بوج راج، دیک ٹکے، نام انت۔

کرکڑا : (کرز۔ ک) ڈا، کرپی ماہیگ، چک، کسانیں کر۔

کرنگ : (کرز۔ ک) کرک، کرک کنگ، کرک کنگ۔

- کرکل: (کر کرکٹ) ٹورگہ زراتے کو چھ آئی، پوست، شلہ جوڑکن انت۔
- کرکو: (کر کرکٹ) نہ پلگیں یا زرس اگیں تیجگ۔
- کرکی: (کر کرکٹ) مڑگے۔
- کرکینک: (کر کرکٹ) دریاہ وپ، ایک ریک و تہ کسان جو مرنیں رزان رنجیں گڑے کو روگن مان کنگ، ایک درمان گراوگ، کارم و بیت اسے بازات انت۔ "کرکینکے روگن، ہزاں مک مکٹ۔ کرکینک۔ (بچار ہٹ)
- کرکینکو: (کر کرکٹ) (کر کرکٹ) سبز رنگیں مڑگے کو دسب ڈراج انت (پھسکی) ۲۔ ہمانو کو اسپیت کو کوک کوک انت۔
- کرکینک: (کر کرکٹ) بچار "کرکینک"
- کرگ: (کر کرکٹ) گلگ، بچارچ یا کرم جن گلگ، پر ناکن کچینگ، کھینگ۔
- کرگ: (کر کرکٹ) ڈھگ، میزان میزان، لاگر توان، لھان، شمشان، ریپگ، لھگ، شپگ
- کرگ: (کر کرکٹ) آپس یا ہر گونڈیں چکت۔
- کرگ: (کر کرکٹ) زانگیں درپکے کو دو راست انت، "وشتیں کرگ" کہ مک مرن بیت، مردم بران تے ذرات دوی، زھر مں کرگ "کرکان بیت۔

کرکین

کرکینک

- کرگ: (کر کرکٹ) بچار، کرگ۔
- کرگرن: (کر کرکٹ) شتر رنگیں جنیں، دوستار، کیگد، ٹکلی بانک۔
- کرگرس: (کر کرکٹ) بچار، کرگرن۔
- کرگشک: (کر کرکٹ) کسانیں دتے کو، پوٹشی بے بیت، گوش مے ذراج انت، گوش مے دتشی انت۔
- کرگشکاه: (کر کرکٹ) کاکے کو تاک مے پر نیست چو کچک انت، کرگشک مے مک وارت، بھار کا مے، مردم مے مم وارت۔
- کرگی: (کر کرکٹ) پٹنگ زراتے کو درگ بیت چہ پیشکاں مے کرگی دستیاہ گوش و درگ بیت اوگراں ذرات البت ٹھٹاں ولانت۔
- کرگی: (کر کرکٹ) ہما کوں کرگ، سیادی کنت۔
- کرگین: (کر کرکٹ) مرنیں گڈک کہ پٹگود، کرز جوشنک یا دار جوڑ بیت، (بچار ہٹ)
- کرگرم: (کر کرکٹ) دریاہ تہ، سنگانی سر یا دریائی اولاکانی چیرہ گڑ بند ایت مے کرگرم انت۔
- کرگرم: (کر کرکٹ) ہما کسانیں، ذرا جیں لوگ کہ پلاپ روت۔
- کرگرم: (کر کرکٹ) تھکے گوج انت سوریں آپ جو واد مان مے کن انت، مہا مہاں ہمیشی، تہ کن انت رندہ کنش انت ٹھٹک ایش کن انت۔ مے کل، کرگرم کنش انت۔ انجیں کرگرم پے پیش پٹینگ، ہم جوڑکن انت۔

- کرمار : رکڑ - تم ازم مارو زاتے.
- کرمان : رکڑ - تم ان اردکیتی بلوچستان و ایران و سیم سرانی نزدیک شھرے و نام انت ۲- کریم و " باز"
- کرمانی : رکڑ - تم ان بی، ہماچین یا مردم کوں کرمان دست یادی کنت۔ کرمانی تاس : تنکیں تاس۔
- کرمانی تاس : رکڑ - تم ان بی + ت اسن تنکیں تاس، تاس، آپوار۔ لے تاس انچوش تنگ انت کہ اکال آپٹے مان بکن ٹے و
رکڑ دٹے بجرے پت ایت۔
- کرچ : (رکڑم بچ) کرچ - بچ - چوکرچ و چگ واکہ ماہگ و خیر و ٹرپیے مان کرچ ٹے یلہ دنت ہشکیں ماہگ و ہم
نچوس ایت بچ ایت کہ بکیں تر پیے شیر کیت۔
- کرچ کنگ : چیتہ، بچک جینگ، چٹ کنگ، چیتہ و سترک و نہ ہلگ، سرہ چست کنگ و نہ دیگ۔
- کرچ مش : رکڑم مش دو دار و تارگ کہ آس در کیت، چہ لے داراں یکے کرچے و دومی دگہ دارے۔ بزاں کرچ مش۔
- کرچمگ : (رکڑم گ) بچار "کرچمگ"۔
- کرچموش : رکڑ - لموش، گپ و گوں بے پرواھی و کوشدارک، ہبرہ نہ نورگ، لے گوش و بچگ و آئی و کنگ۔
- کرن : (رکڑن) زمانگ، بارگ، دور۔

کروس

کرنا

- کرنا : (رکڑ - ک) ہنر میں سنا، پراہد میں سنا سے توارکت پراہد میں کرناھاں - ڈھل و نوبت و سناھاں۔
(بچاربت)
- کرچنگ : (رکڑن - کنگ) کرچنگ، کرچنگ، کرچنگ کرچنگ۔
- کرچمش : (رکڑن - گمش) یک زاتے، گٹے۔
- کرچو : (رکڑو) ڈامپ، گوشاں گران۔
- کرچو : (رکڑو) بچار "کرچی"۔
- کرچو : (رکڑو) یا (رکڑو) بچار "کرچہ"۔
- کروالی : رکڑ - وال بی، (P.B. LWD. KARWALI. Strong (drink))
- کروچگ : (رکڑو - بچ گ) حراب کنگ، پڑوشگ، بنگیں دیوال غبان و پڑوشگ۔ روجگ، حروچگ۔
- کروچ : (رکڑو) بچ کہ ایٹانی کلوش و گڈک زند انت و دانگ کسان انت۔
- کرود : (رکڑو) کوہ و تچکیں دیم کہ سترکپ نہ بیت، جبر و جبر کہ کوہ دیم کہ سرکپک ٹے گران انت۔ باندیم۔
- کروں : (رکڑو) نریں گسی مرگ۔ (بچاربت)

● **کروسانی اول بانگ:** اک زور۔ سن اینی + اول۔ ب ان گ اشپ و بچھی پاس و کہ کروس بانگ و بیت۔

● **گروٹو:** اک زور۔ سن ڈا گروٹو بیگ: یہ جنگ و بوشادو بیگ، یہ جنگ و چڑاں پادکنگ، یہ مڑا جریگ بیگ۔

● **کرومگ:** اک زور۔ م م گ (نہ ترک آگھس مل، ناڑ یا لاڑ، گواڑ گ۔

● **کروندگ:** اک زور۔ ڈ گ (کونڈ گ، گنو جگ۔

● **کرہ:** اک زور (چوکہ کتیل و انت کز سمنار یادست شردگ و آپ مان کنگ بیت۔ (پچاربت)

● **کرزی:** اک زور، گوش و کز، کزاج، کزاجک

● **کرزی:** اک زور، کشی، گندی۔

● **کرزی:** اک زور، اسباد و اسپتین، پس ۲۔ ہماچک کرائی، گوش بڑ بانگ انت۔ ہضر۔

● **کرزی:** اک زور، "پھرین" کری کنگ براں نادر اھے و یک چہینے و کزگ و مکن کنگ۔

● **کرزی:** اک زور، چہ چکر و کستر و صول و مستر انت براں مزن سولے (کرزی و آپرینج) ایشی و دارساپ و شتاب انت۔ اکاں

● **کرزی:** اک زور، مکن مے شچک مھتل نہ بیت و یک برے اکاں روک بوت گوا بزرگ نہ زانت، حور و ہرگ یا شرتکاں کہ حور گوارگ بس نہ کنت گج دار نہ مچ ایت بے ایشی و دار یک برے کزاس بہ گپ پدہ نہ ملیت ایشی و پل زرد انت و تاک مے کتیں پتن انت۔

کڑا

کرہ

● **کریٹیک:** اک ری ک۔ کر ٹی گ (ٹک و وپ و دو میں بڑاں کسانیں ٹک انت کہ برے برے پاد کا بیت۔ ٹریٹیک Tonsils

● **کریمان:** اک ری م ان (رستم و ٹن پیرک و نام انت۔ شرم چک زال چک کریمان۔ کریمان و کوهنیں نام مہم کریمان مہونگ۔

● **کریٹیک:** اک ری ک۔ کر ٹی گ (بچار "کریٹیک"

● **کرینگ:** اک برے ناگ (ہمازہ تھ و ہما سکتیں تاک کر آئی و سر و پل م توم بیت۔ انجوش کہ دارہ کیڈر یا کوٹو۔

● **کرہ:** اک برے تھ (ہاڑہ، تول، زور کہ پہ لوگ و تہہ زینگ و یا اولاک و سواری یا بار لوگ و دیگ بیت۔

● **کرہ:** اک برے۔ چہ ٹی ہما لوگ، اولاک کہ پہ ہاڑہ و کرہ زورگ بہ بیت، ہاڑہ۔

● **کڑ:** اک ٹو زور و ہمیں ٹوکے بے زرد انت۔ ۲۔ گلا سٹیں کشیں شیر، پیش بچ، مہدیگ، ہشتک، چشک۔

● **کڑ:** اک ٹو، "کڑوگ" پرمانگاں، پہ کڑو، چہ کڑوگ و "پہ کڑو"۔

● **کڑ:** اک ٹو سکر کونڈ، کوٹو جنگ، گول سکر کونڈ و جنگ۔ کپگ و "کڑو" جن انت۔

● **کڑا:** اک ٹو، مامیگے، کسانیں سولیک۔ کد: ۴۰ س م داں ۶۰ س م (پچاربت)

● **کڑا سنگ:** اک ٹو ایس گن (نامگ و چک ۲۔ گلا سٹیک دیگ و زرد گوا اس ایت یا چہ ٹرس و گوا اس ایت۔

● **کڑا سنگ:** اک ٹو اس کٹ گن (کڑو کڑا سنگ۔

کڑائی: (کڑا ہئی) گدھرتی، نرانتھیں۔ کڑائی بڑگ: لاپ، مٹوائے رزگ بے پے توار۔

کڑبانگ: (کڑ-ب-ان-ک) بچار "کدبانگ"

کڑبانو: (کڑ-ب-ان-و) نامے ۲۔ بچار "کدبانگ"

کڑگر: (کڑ-گ-ر) بے راہ، مال مٹیک، کڑملیک، مست سے مال ھٹا ہنداں کر ھڑو، بے راہ کن آنت۔

کڑملیک: (کڑ-م-ل-ی-ک) بچار "کسملیک"

کڑور: (کڑ-و-ر) سرباز، چہ پشامگ، بڑز جاگھے، نام انت کہ اودہ، خوانیں ماہ بیت۔ "مال کڑور بچار، بڑور"

کڑونک: (کڑ-و-ن-ک-ن) بچار "کڑینک"

کڑینک: (کڑ-ی-ن-ک-ن) بچار "کڑینک"

کڑدر: (کڑ-ڈ-ر) بچار "کچدر"

کڑونک: (کڑ-و-ن-ک-ن) بچار "کڑینک"

کڑینک: (کڑ-و-ن-ک-ن) ھے بالی گونڈار کہ لینڈ لیٹ دوت۔

کس: (ک-س) کسے، مردم، سیاد، کس، کو، سیاد، مردم۔

کس: (ک-س) جنیں، کڑیک، بھل شوکانی کٹ (تھیں ھندہ تھیں راک کہ چہ اودہ، چک پیدایگ، دور کیت، جنیں آدم و رنگ۔

جنیں، جان۔

کس: (ک-س-س) کس، کسے، NO BODY

کساب: (ک-س-اب) پس، گوک، کشتوک۔

کساس: (ک-س-اس) اندازہ، سندا، بدیں کار، مڑز، کچ، وکیل۔

کسان: (ک-س-ان) مزین، چپ، کد، گونڈ۔

کساں: (ک-س-ان) کس، باز۔

کساں پاندو: (ک-س-ان + پ-ان-و) آڑ، تھیں مردم براں مانگیش، رگ۔ او، مہیں مردم۔

کساندل: (ک-س-ان + دل) کسان دل، بھیل، کم ھمت، کڑوک۔

کسانزات: (ک-س-ان-زات) کم، سندا، امر، کسان

کسانزانت: (ک-س-ان-زانت) کم زانت، کم ھم۔

کسانال: (ک-س-ان-سال) کم سال، کم سندا۔

کسانگیں: (ک-س-ان-گیں) سگ، کسانیں۔

کسانو: (ک-س-ان-و) بلوچستان، جاگھے، نام انت۔

کسانوی: (ک-س-ان-وی) کسانو، نندوک، ھماگوں کسانو، سیادی کنت۔

کسانھشکی: (ک-س-ان-ھش-ک-ی) "بڑمنصیر"

کسانی: (ک-س-ان-ی) مڑی، چپ، سندا، کسان، زات، کسان، کد، کسان، جوب، کسان، ھڑوی، چکلی، زمانگ۔

کسب: (ک-س-ب) کار، دندا، روزگار ۲۔ ھیل، آوت۔

کسب: (ک-س-ب) بچار "کسب"

کسبی: (ک-س-پ-ی) بدکاری، جنیں، رندی، چکنت۔

کَپنڈ: (کَش - پَن ڈ) درما نکاشے۔

کَست: (کَش شَث) کیننگ، ہسٹہ، انجین زھر کہ پتاوان و بیرانی، سسر و پکشی ایت۔
کَست: (کَش شَث) درمانے۔

کَستَر: (کَش - سَتَر) کسان تر۔

کَستَر پاد: (کَش - سَتَر + پاد) کسترین۔

کَستی: (کَش - سَتِ نِ) مقل، گشتی۔

کَسر: (کَش - سَر) سوتی عیس و سوت گوش و قی سوت گوش ایت و دگر لھتین جواب دینت ہما جواب و کسر گوش ایت (۲) مالدائی گورو
یک کسانیں مالدے و نام ایت (۳) ناڈو مہیے کہ مردم و کَش ایت (۴) سکتیں سارقی کہ آپ بدایت۔ (۵) دشت و جگھے و نام ایت۔

کَسرک: (کَش - سَرک) اسے کمال جندہ و کل سُرک یا کل سُرک، بونگ یا "سُرکل" ہم گوشک بونگ بے ہاڑیں کار مردی،
پُرشتنگ و اس رنگ گوشک بیک و ایت۔ ہما کل کہ "تک گوزی" و لیب و چہ ہمیش و لیب بونگ بیت۔ پُر گوش ایت "کَسرک"
و نام و زانگ بیت کہ زدا ایت۔ راستیں گالوار "کَسرک" ایت۔

کَسرکند: (کَش - سَر - کَن ڈ) بلوچستان و سکتیں نام کپت گین شھرے۔

کَسری: (کَش - سَر - ی) جوایی، ہما کہ سوت گوشک و کسر بند و کیجا پشیرا گوش ایت۔ شعیوانی۔

کَسر کوھل: (کَش - کُوھل) دان و کچ و کنگ و ننگہ تہ و ایر کنگ کہ گری و ہم تر ایت پے ہی کے و دارین ایت۔
کَستگ: (کَش - سَر - گَن) رکتہ۔

کَستگ: (کَش - سَر - گَن) متشک و وز و دوچک و پاناک۔

کَستگ: (کَش - سَر - گَن) چہ راستیں کالب و کد و کتیں گیش بیک و کالب و کد و تے کہ چہ کیا ماں کستگ ایت بھلچہ کار
۲۔ رھاگ بیک، گوزک، گیش بونگ۔

کَسم: (کَش - سَم) سوگند، کول، مَسام، اھد۔ تازی "قَسَم"

کَسم: (کَش - سَم) زات، نمونہ۔ تازی "قسم"

کَسمانک: (کَش - سَم - اَنک) ڈرامہ *

کَسمت: (کَش - سَم - ت) بھبت، نصیب، بھر۔ تازی "قسمت"

کَسملیک: (کَش - سَم - لے کن) ہما مردم کہ آئی و کس مان نیت، مانیتک، کھیں جنین، کزملیک۔
کَستو: (کَش - سَم - و) کیتہ، داستان۔

کَسو: (کَش - سَو) ہما مردم کہ گوں کسے و جمان ایت و کسے و بد۔ تہو، ہما مردم کہ گوں مردم و تب گے نیست۔
کَسو (کَش - سَو) سوگو

کَستہ: (کَش - سَم - سَہ) کیتو، داستان، آردانگ۔

کَستی: (کَش - سَم - سِ نِ) خچ کسہ۔

کَسیپ: (کَش - سِ - پ) دونات ایت تیکے آبی (و شین و سوری آپ) و دومی مشکلی و، آپی و دست و پاد جو بانزل و ایت
دومی و پچک ایت۔ (بجارت تاکدیم 626)

کَش: (کَش - شَش) بھنات، چوٹ، ووتا ۲۔ لائیگ و پتاگ و چیران ۱۔ طب: بغل، پا: کش۔ پھور،

کِش : (کِش) کِشگ و پرمانگال بزاں پکش۔

کِش : (کِش) کِشگ و پرمانگال، پکش۔

کِش : (کِش) کِشگ و پرمانگال بزاں پکش۔ حرجن۔ بہ رُپ ۲۔ گزائی، وزن ۳۔ ممد و نشان کہ ۱۔ و سر

پر کنگ بیت و دو " ۱۱ " وانگ بیت " ۲ "۔ ۳۔ کئے راہ : بزاں پندے راہ۔ آپ کِش : ریشے کو آپ زیر ایت و گزوات گپت۔

بار کِش : آشتر، اولاک، لاری LORY، بُت کِش : بُت کِشوک۔ پاد کِش : کسے کہ راہ و روگ و پادے گزانت۔ پُر کِش :

مادہ راستے۔ تیر کِش : لوگ و۔ نرند کِش : نرند کِش اگلیں۔ ٹیلک کِش : دز اسکیں چالاک۔ جان کِش :

چم کِش : مذ۔ دپ کِش : جاکو، ذراج کِش : ذراج کِش : دان کِش : مورے، شاہیم۔ درد کِش : درد کِش ایں مردم۔

دست کِش : موزگ، گون دتی دستاں کِش و من گزگیں۔ دل کِش : ہرمت، واہگ، دکستی۔ دنتاں کِش : دنتاں کِشوکیں

داکتر یا امشہر۔ زبان کِش : جاکو، است کنوک۔ سر کِش : کسے کہ سر کِش پکنت " Overseer " شہ کِش : شہ کِشوک۔

کپن کِش : سکتیں لالچ زیروک۔ گر و کِش : گر و کِش پگڑ و کِش : کِش و چیت۔ گر کان۔ مس کِش : کسانیں از بے کہ گول آئی مس

گوج آنت۔ موٹنگ کِش : مزنیں پچ۔

کِش : (کِش) بچار " گوس کِش "۔

کِشپ

کِشاپ : (کِش) ش ایت (ہما آب کہ گالائی ذراج کِش و توارہ دینت انپوش کہ : ۱۔ و۔ ی۔ ۳۔

(VOWELS - حرفِ جلت)

کِشار : (کِش) اتر (مگا کِش تگیں چیز کہ پاد کبت۔

کِشار : (کِش) اتر (کِش) کِشگ، کِشگ و کِش، کِشکا

کِشار جاہ : (کِش) اتر + ج اڈ) نر گِشگ و کِش ہفتہ و ہند کہ پس و گوکانی مے جاگہ و کارچ و ابر دینت۔

کِشائینگ : (کِش) اتر (ن گن) کِشائینگ کتے و پر ماگ کہ دگہ پتے و کِش ایت۔

کِشاں : (کِش) اتر (کِش) و ہند۔ ۲۔ من کِشاں۔

کِشاں : (کِش) اتر (کِش) من کِشاں بزاں من کِشگ و کارہ کناں۔

کِشاں : (کِش) اتر (کِش) من کِشاں بزاں من کِشگ و کارہ کناں۔

کِشاں : (کِش) اتر (کِش) من کِشاں بزاں من کِشگ و کارہ کناں۔

کِشال چیتل : (کِش) اتر (کِش) من کِشاں بزاں من کِشگ و کارہ کناں۔

کِشائینگ : (کِش) اتر (کِش) من کِشاں بزاں من کِشگ و کارہ کناں۔

کشتا ئینگ : (کُش + ننگ) بچار "کُشتار ننگ"
کُش مبری : (کُش + بُز مری) کُشکی، چیرا ندی شنگان جنگ۔
کُش بند : (کُش + بُن) کُش و بند : پھیدگ و پھنات۔ نلک و کُش و بند۔
کُشپ کُشپ : (کُش پ + کُش پ) نوکیں گد و توار، پادان گول زمین دُشگ و توار۔
کُشپل : (کُش پل) بے پکار، بے سچ۔
کُشت : (کُش + ش) کُش ات، کُشگ و گُشتگال۔
کُشت : (کُش + ش) کُشگ، نزدیک گُشتگال ۲۔ گارکت، بیگواہ کُت۔
کُشت : (کُش + ش) کُشگ و گُشتگال۔
کُشتر : (کُش + تر) نلک لے کُشتر بزاں لے نلک، کُشتر بزاں آئنگ۔
کُشتکُشار : (کُش + ش) بچار "کُشت و کُشار"
کُشتکُشار : (کُش + ش) بچار "کُشت و کُشار"
کُشتگ : (کُش + گ) کُش اُنگ، کُشگ و گُشتگال۔
کُشتگ : (کُش + گ) کُشگ و گُشتگال۔
کُشتگین : (کُش + گ) ہماک کُشگ بونگ، کُش (گین)۔
کُشتگین : (کُش + گ) ہماک کُشگ بونگ، کُشار۔
کُشتگین : (کُش + گ) ہماک کُشگ بونگ (تازی: مقول)
کُشت و کُشار : (کُش + ش) کُشگ و کُشار (زراعت)
کُشت و کُشار : (کُش + ش) کُشگ و کُشار، کُشت کا کُنگ۔
کُشتی : (کُش + ی) زگرانی زگرہ یک نمونگے۔
کُشتی : (کُش + ی) مَل بشتی۔
کُشک : (کُش + ک) زند، بارگین راہ، کسانیں راہ۔
کُشکا : (کُش + ک) کُشت و کُشار، کُشت و کُوش۔
کُشکار : (کُش + ک) کُشار۔
کُشکار چین : (کُش + ک) کُشار چین، کُشار چین۔
کُشکانی : (کُش + ک) کُشکانی، کُشکانی، کُشکانی۔
کُشکانی : (کُش + ک) کُشت و کُشار، کُشت و کُشار۔
کُشکری : (کُش + ک) کُشکری، کُشکری۔
کُشکور : (کُش + ک) کُشکور، کُشکور۔
کُشکی : (کُش + ک) کُشکی، کُشکی، کُشکی۔

کٹنگ: (کٹش ٹن) چسپنڈہ چہ دگہ چسپنڈہ تہہ در کنگ۔ زنگ، مھر جنگ، ٹرنڈ کنگ۔ حلیم یا بیری کٹنگ۔ آپ کٹنگ۔ ریشہ، چہ چات، دانہ کھڑا دگ بیت، زمین، پے پڈ۔ اُمت کٹنگ، اُمت دارگ، اوپار کٹنگ، سبر کنگ۔ برداشت کنگ۔ ایر کٹنگ، شھما، کٹ۔ بار کٹنگ، پے پڈ، پے آستریا دگہ اطلاق۔ پاد کٹنگ، تیز روگ۔ پد کٹنگ، دت، اُپشت دارگ۔ پر کٹنگ، شھما، پُشت د کٹنگ، چیز، جواب کنگ نہ دیگ وقتی کنگ۔ پے کسے د کٹنگ، کسے بدل د کٹپ جگ۔ تامہ کٹنگ، مہبرہ، مردم و تادان یا تادان د کٹنگ، کسان درگ۔ ٹرس د کٹنگ، چہ کسے د دل، ٹرنڈ کٹنگ، کجگ۔ سگ ٹرنڈ کنگ۔ ٹینگ کٹنگ، پے ٹرس دیگ۔ جان یا جان د کٹنگ، چہ ٹندی د یا پے د اہشت، چر کٹنگ، چہ ٹندہ، چم د کٹنگ، پے کسے د ٹرینگ د چہ کار د کٹنگ، دار د کٹنگ، پا حودیک، دپ د کٹنگ، جاک جنگ گیشتر پے ردی، آت کٹنگ۔ ذراج کٹنگ، ذراج کنگ، صبر د کٹسہ، بیماری، درد د کٹنگ، درد د کٹنگ، ہزاں جنگ، منی دست د بکسے تراشتریں درد د کٹس۔

دست کٹنگ، یل دیگ، دستاں چہ کارے د دارگ، چہ درگ، دل کٹنگ، کسے د دل کٹش ایت سرھشت گل کٹش ایت، منی دل نہ کٹش ایت (ورگ، دل) کٹنگ، جانگ د، دختان کٹنگ، ٹنگ د کہ لوکی دنتان در کایت۔ زھرا یگ، درجگ، دہ کٹنگ، ہندجگ، دوش کٹنگ، لاگروگ، زبان کٹنگ، جاک جنگ گیشتر پے ردی۔ سدر کٹنگ، چہ پل، چہ درگ، چار یگ، یگ۔ شاہ کٹنگ، درجگ، دشت کٹنگ، شھما، یا کٹ۔ شد کٹنگ، بازی د وعدہ، پے شد گواز یگ، شد تگ۔ کار د کٹنگ، دتی کار د شد کنگ۔ کہیں کٹنگ، مردم د چہ مال د دولت د بھر کنگ، باز لچ گرگ۔ کٹش کٹنگ، کٹش رندگ، گوات د کٹنگ، گوات کٹش ایت، گوات چسپنڈہ گواتانی کٹنگ، مردے کہ مرد د گمراہ بہ بیت آئی د ایر ماد کنگ، زیر کنگ۔ ٹرس کٹنگ، چہ شد د لاپ کٹنگ، روز یگ، پیدار کنگ، صبر کنگ۔ لاپ رود یگ، لاپ د دینگ، نام یا نام د کٹنگ، نام پیدار کنگ، صبور یگ۔ شد کٹنگ، لاگروگ، صبر کٹنگ، چہ کنگی د چہ شد۔

کٹنگ: (کٹش ٹن) چھنا، کٹش۔ چک د کٹنگ د کنگ، جانا کٹش د پڈ د کنگ، مے رنگ د بھگ د ۲۔ ہمازمین د مکر کہ کورہ کورہ بیت مے دھات نہ انت، چو کہ خواش د انت گیشتر سدر باز د کورہ کورہ مے رنگیں زمیناں خوش انت۔

کٹنگ: (کٹش ٹن) دکار کٹنگ، توم ریچک دنگار کنگ۔ ۲۔ بیگوان، گارات کنگ۔

کٹنگ: (کٹش ٹن) پکے د زندہ هلاس کنگ، پکے د پے کارچ پے تیر یا دگہ چسپنڈہ جنگ کہ مر ایت یا اپنیں رنگے کنگ کہ آب مر ایت۔

کٹنگور: (کٹش ٹن) ہماش یا کبر کہ آئی د پچک جنگ د کٹش د تلپ کن انت د مردگ د مے تلپ د چیر د دینت۔

کٹنگور: (کٹش ٹن) کورہ کورہ کٹش د کٹش د کٹش۔

کٹش: (کٹش ٹن) کٹے کہ بندر آزاد دیم د انت۔

کٹشور: (کٹش ٹن) بلوچستان دیک جاگے کہ اود دیک جاگے سوئی، سکیں مزنیں کڈرتی گیس (Natural gas) درانگ۔

کٹشیر: (کٹش ٹن) ٹکے کہ حد دستان د پنجاب د برزی نیگ د گور پچان انت۔ ایشی د وقتی مردم ایشی د "کٹشیر" خوش انت۔

کٹشوک: (کٹش ٹن) ہما کہ کٹنگ د کار د کٹ۔

کٹشوی: (کٹش ٹن) کٹنی، بچار "کٹشوی"۔

کٹش پچھنا: (کٹش ٹن) پے پڈ د کٹش (نومہ)۔ (تپ د زاتے)۔

کٹش پچیل: (کٹش ٹن) پچ نی لئی کٹنگ د چیتینگ۔ گر د کٹش۔ گر د کٹش۔

ککڑگ: (ک ک و ز۔ ر گن) چیزے و ککڑگ۔ توار۔

ککڑو: (ک ک و ز۔ ر گن) ککڑو زات و ماہیگے۔ (بچاربت) کہ ایشی و ککڑو ہم ککڑو ش آنت کہ: ۱۰ س م داں ۵ اس م

ککڑو: (ک ک و ز۔ ر گن) بچار و ککڑو۔

ککڑو: (ک ک و ز۔ ر گن) ککڑو زات و ماہیگے۔ (بچاربت) کہ ایشی و ککڑو ہم ککڑو ش آنت کہ: ۱۰ س م داں ۵ اس م

ککڑو: (ک ک و ز۔ ر گن) ککڑو زات و ماہیگے۔ (بچاربت) کہ ایشی و ککڑو ہم ککڑو ش آنت کہ: ۱۰ س م داں ۵ اس م

ککڑو: (ک ک و ز۔ ر گن) ککڑو زات و ماہیگے۔ (بچاربت) کہ ایشی و ککڑو ہم ککڑو ش آنت کہ: ۱۰ س م داں ۵ اس م

ککڑو: (ک ک و ز۔ ر گن) ککڑو زات و ماہیگے۔ (بچاربت) کہ ایشی و ککڑو ہم ککڑو ش آنت کہ: ۱۰ س م داں ۵ اس م

۳۔ درست و تمام۔ PPB, LWD; KULL. A small hut or tent. CHYAR – KULL. a four sided hut.

ککڑو: (ک ک و ز۔ ر گن) ککڑو زات و ماہیگے۔ (بچاربت) کہ ایشی و ککڑو ہم ککڑو ش آنت کہ: ۱۰ س م داں ۵ اس م

ککڑو: (ک ک و ز۔ ر گن) ککڑو زات و ماہیگے۔ (بچاربت) کہ ایشی و ککڑو ہم ککڑو ش آنت کہ: ۱۰ س م داں ۵ اس م

ککڑو: (ک ک و ز۔ ر گن) ککڑو زات و ماہیگے۔ (بچاربت) کہ ایشی و ککڑو ہم ککڑو ش آنت کہ: ۱۰ س م داں ۵ اس م

ککڑو

ککڑو

ککڑو: (ک ک و ز۔ ر گن) ککڑو زات و ماہیگے۔ (بچاربت) کہ ایشی و ککڑو ہم ککڑو ش آنت کہ: ۱۰ س م داں ۵ اس م

ککڑو: (ک ک و ز۔ ر گن) ککڑو زات و ماہیگے۔ (بچاربت) کہ ایشی و ککڑو ہم ککڑو ش آنت کہ: ۱۰ س م داں ۵ اس م

ککڑو: (ک ک و ز۔ ر گن) ککڑو زات و ماہیگے۔ (بچاربت) کہ ایشی و ککڑو ہم ککڑو ش آنت کہ: ۱۰ س م داں ۵ اس م

ککڑو: (ک ک و ز۔ ر گن) ککڑو زات و ماہیگے۔ (بچاربت) کہ ایشی و ککڑو ہم ککڑو ش آنت کہ: ۱۰ س م داں ۵ اس م

ککڑو: (ک ک و ز۔ ر گن) ککڑو زات و ماہیگے۔ (بچاربت) کہ ایشی و ککڑو ہم ککڑو ش آنت کہ: ۱۰ س م داں ۵ اس م

ککڑو: (ک ک و ز۔ ر گن) ککڑو زات و ماہیگے۔ (بچاربت) کہ ایشی و ککڑو ہم ککڑو ش آنت کہ: ۱۰ س م داں ۵ اس م

ککڑو: (ک ک و ز۔ ر گن) ککڑو زات و ماہیگے۔ (بچاربت) کہ ایشی و ککڑو ہم ککڑو ش آنت کہ: ۱۰ س م داں ۵ اس م

ککڑو: (ک ک و ز۔ ر گن) ککڑو زات و ماہیگے۔ (بچاربت) کہ ایشی و ککڑو ہم ککڑو ش آنت کہ: ۱۰ س م داں ۵ اس م

ککڑو: (ک ک و ز۔ ر گن) ککڑو زات و ماہیگے۔ (بچاربت) کہ ایشی و ککڑو ہم ککڑو ش آنت کہ: ۱۰ س م داں ۵ اس م

ککڑو: (ک ک و ز۔ ر گن) ککڑو زات و ماہیگے۔ (بچاربت) کہ ایشی و ککڑو ہم ککڑو ش آنت کہ: ۱۰ س م داں ۵ اس م

LOUD SPEAKER

ککڑو: (ک ک و ز۔ ر گن) ککڑو زات و ماہیگے۔ (بچاربت) کہ ایشی و ککڑو ہم ککڑو ش آنت کہ: ۱۰ س م داں ۵ اس م

پہ در دل اتاں - کلاگرگ: کہے ویدی رنگ و کچھ کٹنگ - کلاگر بندگ: زرد دیگ، ریمپینگ -

کلاگر: (ک ل ا - گ ت ر) آسگور، شاگور، کلاجور

کلاگوش: (ک ل ا - گ ت ر) گوش، گوشین

کلاان: (ک ل ا - ن ا) سرازری پچے - ۲ آس کنوک - ۲ شیپے کہ سرازری پچے میر آباد، چسیدانت -

کلائنگ: (ک ل ا - ن ا) ٹکن یا ٹکن (کانٹ، ٹریگ، گٹہ -

کلائنج: (ک ل ا - ن ا) گٹہ -

کلائنج: (ک ل ا - ن ا) کلاھے - ۲ مکھنیک یا ہراپنیں سنگیں چیرے کہ دست و کنگ بہریت - اشترو مھارہ سرہ گیشیں لوک ساراہن

وتی دست و آئی و تہ مان کنت - گٹہ: PPB, LWD: KALANCH: Ivory Bangles

کلائنج: (ک ل ا - ن ا) بچار، کلاچ -

کلائندار: (ک ل ا - ن ا) داز (دولت یا اولاک کہ چار دستان رنت -

کلائنر: (ک ل ا - ن ا) گونڈ کدی مردم، چنگ و بارگ و بے جونیں مردم -

کلائنر کلائنر: (ک ل ا - ن ا) ک ل و ن ر (باز مچھکانی غر یوگ، مٹوکار -

کلائنگ: (ک ل ا - ن ا) کلائنگ و رنگ و گریوگ یا کلاھے رنگ و گریوگ و کیں گریوگ -

کلائ شیتکی: (ک ل ا - ن ا) شیت کی (یے -

کلائنہ: (ک ل ا - ن ا) ہماجنیں کہ مرن و سر پد انت "کلائنیں جنین"

کلاہ: (ک ل ا - ہ ا) پوگہ، پڑم یا دگہ اپنیں چیرے جو گریوگیں سرہ پوش -

کلاشیج: (ک ل ا - ع ی ن ا) قلسی -

کلبیت: (ک ل - ب ت) اشترو دوہیں بردستانی میاچی، گردن، گٹ انگیں بھرائت - اشترو گیشتر مرگ و وھد واپ و کلبیت سگ

دنت و ہرائت - بے کلبیت و دنتاں بگر مرچی - زانگے مان انت اشترو مرگال (مسید)

کلبج: (ک ل ب - ج) کلاے گونج آت کلاے سدر یک دارے ایرک انت و دگہ دارے مے ایریں دارو سر و بک کن انت و دانگے

گون بکتی دارو بکتہ دینت فی ذراچی و دان رچ آت - مرگ دانان و دان و دانگ و چیر و کیت کس دامت و دار و گت و نت - دار مرپ

ایت و دانگ مرگ و گپس کنت - ۲ - سگ گونھن (بے گیشتر و مان و گتس آت) -

کلبینا: (ک ل - ب ت - ن ا) ہماکبے نہ انت -

کلب: (ک ل ب - ا پ یا آئی و نوشیں چیز و چدنگ و نوار -

کلب: (ک ل ب - ا پ یا آئی و نوشیں چیز و چدنگ و نوار - ۲ - کوری، ہیگے -

کلیات: (ک ل - پ ا ش) مچھی، زندی، مچی کہ بوجیگانی تشنگانی شان مان پس کن انت - کلیات کنگ -

کلیاتون: (ک ل - پ ا ش) مچھی، زندی، مچی کہ بوجیگانی تشنگانی شان مان پس کن انت - کلیات کنگ -

کلیج: (ک ل پ - ج) بچار، کلاچ -

کلیج: (ک ل پ - ج) سگ کونھن، کونھن کنت - کلبیں رز -

کلیپر: (ک ل - پ ر) درما کلاھے - ناھے -

کلیپ کلب: (ک ل پ - ک ل پ) بچار، کلب -

کلیپورگ: (ک ل - پ و - ر گ) درما کلاھے -

- کُلچُک : (کُل لُ - لُ چُک) کا ہے۔
- کُلدار : (کُل لُ - دَار) روپیہ کہ ہندوستان و پاکستان و سندھ پسیدہ انت۔
- کُلدان : (کُل لُ - دَان) کُل ۽ جنگل۔
- کُلدر : (کُل لُ - دَر) کُل ۽ جنگل۔
- کُلر : (کُل لُ - ر) بچار ۽ "کُلر"۔
- کُلر پاد : (کُل لُ - پَ + اذ) بچار ۽ "کُلر پاد"۔
- کُلر سنگ : (کُل لُ - سَن) کُلر ۽ زمین۔
- کُلری : (کُل لُ - رِی) بچار ۽ "کُلری"۔
- کُلر : (کُل لُ - ر) سَد گت (۱۰۰۰۰۰۰) کروڑ۔
- کُلر : (کُل لُ - ر) سو گین ۽ سو ریں ہاک کہ اود ۽ کُش ر ۽ بیت۔ سگ سور۔
- کُلر : (کُل لُ - ر) کسانیں دریائی مَدگ ، دریائی مَدگ ۽ چُک۔ کُلر۔ (بچار بٹ)
- کُلر پاد : (کُل لُ - پَ + اذ) ہما زمین کہ کُلر ۽ گیش مان۔

کُلر

- کُلری : (کُل لُ - رِی) کُلری : کراچی ۽ یک میٹھے ۽ نام انت۔ (لُ رِی ۽ مَلیر ہر دوش ۽ مکان امت انت)
- کُل سُرک : (کُل لُ - سُرک) تنک گوزی لیب ۽ ہما کُل کہ چہ آئی لیب ۽ بیٹ۔
- کُل سُرک : (کُل لُ - سُرک) ہما کُل کہ چہ مود ۽ تنک لیب ۽ بیٹ۔ کُل سُرک۔
- کُل سُرک : (کُل لُ - سُرک) بچار ۽ کُل سُرک۔
- کُلشت : (کُل لُ - شُت) نہ شیاہ نہ اسپیت۔ مے میناچی ۽ رنگ۔
- کُلشتو : (کُل لُ - شُت) توگ ۽ رنگ۔ توگ ۽ پتانی رنگ۔ تلاء رنگ ۽ مھر گو۔
- کُلشو : (کُل لُ - شُت) بچار ۽ "کُلشو"۔
- کُلک : (کُل لُ - کُل) بچار ۽ "کُلک"۔
- کُلک : (کُل لُ - کُل) نہ شتیا ۽ ہر دوش گانی ہر دوش بزرگ گوشت۔ کُلک۔ بزل ۽ کُلک۔ دیم ۽ ہر دوش گانی بزرگ گوشت کہ پزور۔
- کُلکوت : (کُل لُ - کُل + کُت) بچار ۽ کُل کپوت۔
- کُلچُک : (کُل لُ - کُل + چُک) مردم جسم ۽ نہ ۽ لہمیں ہارشت دیگ۔ کُلچُک ۽ کُلچُک۔

● کلمپد: (ک ل م - پ نر) بھک، لونگ، کسانیں سوچاکیں دھلے کہ ہزاراں مانٹے کن آنت - یہ درمائی ہم کار مرد

● کلمپوگ: (ک ل م - پ نر) مچ و گنٹ و سر و گنٹ گنٹ آنت لے بندر و لٹانی بن آنت کہ بزرگ و رند پشت کپ آنت
● مچ بزر بیان بیت اسے گنٹ و سر و کاینت -

● کلمت: (ک ل م - نر) بلوچستان، پستی و اور مارٹ و میاخی و بندے و نام آنت - کلمت و ہک کہ اسپتیں چن آنت
● باز بیت - کورے، سورے - حمل و جیند و نندہ جاہ بوتگ -

● کلمچوک: (ک ل م - چ نر) داز و پیش و بند و چوریک و بن -

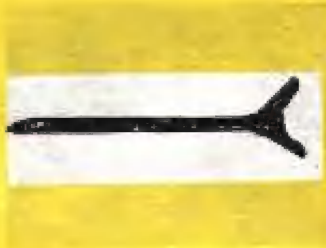
● کلمخش: (ک ل م - ک ش) دش نبیس (تگیں) - کمش و نگار -

● کلمو: (ک ل م - نر) گوراک کانتی: درمانے -

● کلمور: (ک ل م - م نر) بچار "کلمیر"

● کلمی: (ک ل م - نر) منشی، کزانی ۲ - کسانیں آچار یا دور - کلمی امب -

● کلمیر: (ک ل م - نر) پتیں بندے کہ نشتکانی درستان و پاواں بند آنت -

کلمندر

کلمیر

● کلمیر: (ک ل م - نر) چہ کور و کہ پکشار و آپ زیر آنت گڑاچہ بزر و جھلیں و تنکیں جو یے کش آنت کہ دانکہ
● زمبانی نزدیک و کہ رس بیت نی برابری جو کش آنت - ہا جھلیں و تنکیں جو کہ تنگیں و کش بیت آئی و کلمیر گوش آنت
● کلمیر و آپ و باز جاگ و کلمیرے فرنیں کلمے (چو کہ سکتیں فرنیں پراہ و ہیں چلتے بیت) رسین آنت و چہ ہمیشہ و پد و جو کش آنت
● ۲ - بجن و تہ و بند - کلمیر بند کنگ -

● کلمیر: (ک ل م - نر) کلمے کہ عجیب و مرایت - (بچار بت)

● کلن: (ک ل ن - نر) شیبے کہ سر باز و کور و ایر رجا بیت نمبر و حوشاپ شے ہم مان آنت چہ پیشکرو جھل آنت و چہ صیت و بزر -

● کلمندر: (ک ل ن - نر) یا کولندر: لیڑہ کہ مست بیت و وک کہ بیت آئی و ہمار و گول دارے و دار آنت - لے دار و
● سر جک آنت و جک پاند آنت جک و گومس و بن و سک دینت کہ سر و جھل گرت مکت - (بچار بت)

● کلمٹ: (ک ل ن - نر) مان اس و پنگیگی نکل درپ (جھلگ، مائی، مکت، کلمندی و گراپچیں چیز) یا ایشانی پر شتگیں مکت -
● ۲ - شتیانیں مردم - کومیں چیز، بے پکار،

● کلمٹرو: (ک ل ن - نر) دانے رنگ شے اسپیت آنت ہو شگ شے وک آنت - کانڑیلے زند آنت آپواری جاگھاں
● دانگ شے زند تربنت - مٹگ و چہ پوست و شتر گیش بیت ایشی کینر لیک و ت و برابر دارایت نہ پرش آنت - کلمٹرو

کانڈیل تاک ہرو زرجہ انت۔

کلتی: (ک ل ن) پنگیں ہاک درپ یا پواریں کاشیگ و رزان ۲۔ شیتان، روریں ناشر۔

کلتنگ: (ک ل ن گ) ٹیسگم، کڑی۔

کلتنگ: (ک ل ن گ) بوریں ماویان۔ PPB, LWD, KULANG, BAY MARE.

کلو: (ک ل ن) بچار، بکڑ۔

کلو: (ک ل ن) چہ ہاک، جوڑ کر ٹیجس کس نین جھگ و دگر رزان کہ چک آیل زیر انت و لیب کن انت۔ ۲۔ ہاک درپے

کدپ و شے بند کن انت شے پر کن انت و ایشی و تہ و پیسہ جم کن انت پر کہ بیت پر و ش انت شے۔ وگر ماسے لو کافی کو چا و دوگ بیت۔

کلو: (ک ل ن) مار بڑیں ذہا جیں ماسیگ ۲۔ گراگ، بخت و کلو برگشتگ کہ تو پک نہ نام پرتک بوت

کلو: (ک ل ن) اگاں بڑی زین، کسمی رند و نہ مرزے گرا و کلو بیت بنان گل شے ڈک بیت و دگر و آپ زیرت مشس ایت و

کیشار شرز بیت زور بیت، ہم آپ، ہم نہ بیت۔

کلو بند: (ک ل ن و ب ن) دگر و بند گاں یک جاھے آیب بزیر ایت۔ بزاں آپ کم کم، زبچان بکنت و در بیت

کلوٹو (سندی کٹی)
Slender Thread fin bream

کلوٹو
Goat fish

و ترس بیت کہ چہ و بارت گرا بند وھے جاگھ و پستی ننگ و دگر کسانیں بند کے بند انت کہ آئی و تہ وھے چکر و کیں آپ جم

بیت وھدیک اے کلو بند و تہ بند و بند آپ وھتان و بنت گرا آپ پ بند و برگ وھج زور نہ جنت (بلکیں ہم اے

کلی و باز مردم و ت آپ مان کنت) ایشی و گروک وھم گوش انت۔

کلوٹ: (ک ل ن) پتھے کہ دانگ شے شہر انت۔

کلوڑ: (ک ل ن و ن) یا (ک ل ن و ن) سگس وھتہ سر بری بھر کہ ہمد و چک یا دگر چیتہ کنگ بیت۔ کنگ (NIP)

کلوٹسک: (ک ل ن و ن) کینگ ووش، جھگیں کیتنگ۔

کلوٹنٹ: (ک ل ن) وونٹ، پتھے کہ ایشی و کونٹ جاھے زور و انت و جاھے شہر۔

کلوٹنٹ: (ک ل ن و ن) آپیک کہ رنگ بیت کونٹ بیت۔

کلوٹو: (ک ل ن و ن) کسانیں ماسیگ کد: گیش چہ گیش ۵۰ س م، باز ذات انت۔ لپوچ وگر ذات و ماسیگ وھم کلوٹو

گوش انت کہ سندی و کٹی گوش انت شے۔ کد: ۲۵ ماں ۳۰ س م (بچار بیت)

کلوٹنڈ: (ک ل ن و ن) کسانیں نکل، کسانیں کنت، نکل و کلوٹنڈ یا کنت و کلوٹنڈ۔

کلوٹنگ: (ک ل ن و ن) زنگ، ٹچک کہ شڈیک بیت یا کہ پتھے کتے جنت شے یا کہ چہ گراں یا ڈنگاں سوگیگ بیت و کلوٹنڈ ایت۔ ٹچک و

کلوہ آواز۔

● **کلوہ:** (ک ل و) گول کسے د سر زبانی دیم دا گیس گپ، پیغام، ذروت، جن پہ کلوہ آپس نہ بنت: ۲۔ بچار "کلوہ"
● **کلوہ:** اک ل و ا ڈوری چپے نہ گش آنت کہ پہ کلوہ "گندگ بیت۔ یا" پہ کلوہ "بات یا سمارنت ملک کم د کسان۔ لے گون گندگ د کار
دارایت بزاں مسم د گندگ د کم ترے جاور، بندہ ایشی بزانٹ "دیم" آنت بزاں ہر چپے نہ جند دیم یا مردم د دیم۔ ۲۔ مے کسانیں
شک کہ باز مردم د گپ د پہ کندگ، جوڑ بنت۔

● **کلوہ:** اک ل و ا بچار "کلوہ"

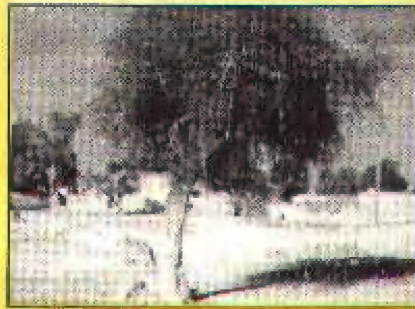
● **کلوہ:** اک ل ل و ا ہما ساہگ کہ یک کاشانی یے زور آنت آئی د چاریں کاشاں چارکر نہ بند آنت د سالونک د کورگان برگ د سر
ٹے دار آنت۔ بشانگ د ہم گش آنت۔

● **کلوہ دار:** (ک ل و + دار) کلدار، روپیہ۔

● **کلوہ نرگ:** (ک ل و ن ر) بچار "کلوہ نرگ"۔

● **کلوہ چور:** (ک ل ل و ی) - چ وڑ) GIPCY "خانہ بدوش" چار نشین۔

● **کلی:** (ک ل ی) کلیگ ۲۔ ہما چپے نہ مکل و تہ آنت۔

کلیہ

● **کلی:** (ک ل ی) کلی آیت د گولڈ گال ۲۔ کسیت، کسلی۔

● **کلی:** (ک ل ی ی) کلد، ہمود د ک شکل باز بیت، ہمالوگ کہ آئی د چاریں دیوالاں پہ حشت د مکل بند آنت۔ سر رے تیرے پرد
بہو یا دری بے پر کن آنت۔ دارانی سر د ککل، مکل د سر د تگرد د تگرد د سر د دون آنت۔ ۲۔ چوٹ د کش د ہما پوست کہ برتل،
دیم بند، بکل د پد بند درستانی سر گول ہمیشی د سک آنت۔

● **کلی:** (ک ل ی ی) نامے۔

● **کلی:** (ک ل ی ی) ببل۔

● **کلیا:** (ک ل ی ی) مشرک د چچ، کہ گون کال، رگبت، سورگ یا دگہ انجیں بولسکاں جوڑ بیت۔

● **کلیت:** (ک ل ی ی) چابی، گنجی، کبل د چچ کنوک۔

● **کلیت:** (ک ل ی ی) استینک: دارہ تراشگیں مکرے کہ یکدار د ذرا بو د تھی نیگ د کزک د مان گنگ بیت کہ اولیگ گون
سالی، گون آئی بندگ بیت۔

● **کلیتک:** (ک ل ی ی) کس، کسین کلیت۔ چہرہ کلیتک۔ تلک د توسک سوس دارک کہ کبک د آڑ نیگ بیت۔

● **کلیہ:** (ک ل ی ی) ڈرچکے کہ تاک مے انجوش سک کسان آنت کہ گندگ نہ بنت "لچہ نہ کنت کلیہ کہ بے تاک د بر کنت"

- ایشی: پٹی مسمر و شزنگ انت۔ ایشی: بر مسمر بیت بے گڈوٹسے مزن انت۔ برہ و رانتسے ایشی: برہ گت گمش انت۔ (بچاربت)
- کلیر پگ: رک لے زہ پ ان، مے موسم کہ کلیر: بر پچ انت۔
- کلیر پٹن: رک لے زہ پ ن ن، مے موسم کہ کلیر پٹن: جنت۔
- کلیر گ: رک لے زہ پ (رگت) پادانی مہاں یا بکلاں چہ ریش یا دگر زہرے و پاد اکلیس رک کہ گت جنت و گوات بر انت۔ گت و کلارگ یا کلیرگ: گٹوٹیک۔ زرخ و کلارگ: T B (tuberculosis) Glands
- کلیری: رک لے زہ پ۔ ری پچ۔
- کلی کپوت: رک لے ی + ک پ وٹ) وٹکے چو کہ شک و انت۔ بے دستسے گونڈ انت و پاد و مہبے ذراج انت و مہب و سر و پٹرے پرا انت۔ عرب ایشی و ذرا انت (عربی: یربوع) (بچاربت)
- کلیک: رک لے ی گن اک نین شک۔
- کلی لچ: رک لے ی + ل چ) کلیک لچ ہما لچ کہ کلیک آئی و تہ کن انت و اشترو ذرخ انت۔
- کلینٹ: رک لے ی ن ٹ) در مانکا مے۔
- کلینچ: رک لے ی ن چ) کور ماہیگے، ہاکی رنگ انت چہ دھیب زہ ذرا انت و ورگ و وٹس انت۔

کلی کپوت

- کلینگوٹس: رک لے ی ن گ وٹس) ہری گوشس: بھا کا مے۔
- کلیوار: رک لے ی + وار) ہمانا کہ ٹکلی گٹے جنت و بچ و پ انت۔
- کم: رک م ا تاب، تیج، پر تر۔
- کم: رک م م) باز اتاں، کمٹک۔
- کما: رک م ا، کماگہ پر مانگال یزاں پ کما۔
- کماٹ: رک م اٹ) کماگہ و نزدیک گوسٹال۔ کماگہ: کماگہ، ویر گوسٹال۔
- کماٹگیس: رک م اٹ گ نے ن، ہما کہ کماگہ بونگ۔
- رکار: رک م اڑ) ونگوش، پرداہ (attention) توجہ ۲۔ ٹھل، ناز۔
- کمار: رک م اڑ) جوا ۲۔ تلاوگ یا بنے کہ چہ آپ و ٹنٹ پ ٹنٹ بہ بیت "ڈوری پر گمار ی آپ"۔
- رکارگ: رک م ا۔ رگت) یکار کنگ۔
- کمار ی: رک م اڑی) کمار کنگ و کار، ہما مردم کہ سک کمار کنت۔
- گٹاڑ: رک م اڑ) دلہ کمار بگ: دلہ بار بگ کہ ورگ مزور انت۔ مزجی من مان نہ وداں منی دل و گٹاڑ۔ انت ۲۔ کمک: مزن

تھل، سٹٹ، مواڑ۔

گٹاری: (کٹم۔ کٹم۔ آئی) بلوچانی زائے۔

کماشش: (کٹم آتش، اسپیت۔ اسپیت پوش مردم، مستری مردم، جوانیں سر، من زاتیں مردم۔ مستر۔ سرودک۔

کماک: (کٹم آک) یا (کٹم آک) سٹٹ، تھل، ناز، گٹار، مواڑ، سروداؤگ۔

کمال: (کٹم آئی) جوانیں کردار۔ مردی نامے۔

کمالان: (کٹم آ۔ کٹان) مردی نامے کے کوٹک کمالان نہ بیت گوٹری دوش نہ بیت۔

کمان: (کٹم آن) تیرہ کمان لوگ یا مسیت و کمان گوٹ، چوٹ میل یا بوجیگ و مانم یا ناھلا و کمان کہ نیم روچ

و روچ لیٹک و دھند چہ آئی و زانگ بیت۔ چنگ و کمان سیرائیگ و کمان پوج و کمان۔

کمانڈار: (کٹم آن + دار) ہمارم کہ جنگ و مردماں سر و سوچ کنت۔

کمانگ: (کٹم آ۔ کٹ) تیرہ سر پینوک کہ کمان ٹے خوش آنت، ہر سر پینوکس نیم منگل یا بیچ و بیچیں چیز۔

کمانگر: (کٹم آن۔ کٹ ز) پہ کمان تیرہ بک جنوک۔

کماھگ: (کٹم آھگ) بچار "کماگ"۔

کمبر

کماگ: (کٹم آ۔ کٹ) تھرگاں بندیک و کنگ، بندیک و تھرگ یا سوچن و تومک و ما کٹشگ۔

کٹب: (کٹم بٹ) آپ یا دان و کٹب، کلنڈی و ورپے کہ بن ٹے تک نیام و کپت و دپ ٹے تک انت۔ ۲۔ ہما کٹد کہ بھل انت

آپ دار بیت۔

کٹب: (کٹم بٹ) دار و پیش و بن کٹشک بیت بے چیت نہ انت ایشان لوگ و سر و پر دینت و کش و بند انت۔ گمٹی گرس۔

کٹب جنگ یا کٹب چروگ: براں پیش بزرگ و بر و پر و تری و تپی کنگ و آسانی سر و ہاک پر و گ کہ چپت مہنت۔

کٹبار: (کٹم۔ بٹ از) زندگی سادہ چہ ناگین و سوسس و جوڑ کنگ بیت۔

کٹبار: (کٹم۔ بٹ از) ہمارم کہ بھنگ، مائی و گونزگ آؤ کنت و بھاکنت۔

کمبر: (کٹم۔ بٹ) بلوچانی مزیں مشوریں بھارے بیگ کہ آئی و مات و دیری ہم مشور انت۔ ۲۔ رنگے (اسپیت و مشیاہ

نار و وارنگ چہ کمبریں ریزاں ترس بیت۔

کمبر: (کٹم۔ بٹ) مزیں پاتے (کامباے) کہ بن ٹے بارگ و سر ٹے تک و نیانجی ٹے پڑا و کپت انت۔ ۲۔ چوک "کٹب" و

انت گیشتر ایشی و تہ و توم و ماناں ایرکن انت۔ (بچار بٹ)

کمبری: (کٹم۔ بٹ) مردی سر بازی نچے۔

گیل: (ک م پ ن) بلوچستان، دشتیاری، جاگھے و نام انت۔ گیل مارا بل سیٹا و شکس وارو

کمبودی : (کٹم - بڈ - ری) گنتی در نزدیکی، نابودى۔

گیمبیل : (اگ تم بہت لڑ جائو گے، اس روز کہ لچھو کارا ایشی و شاگھم خوش آنت۔

آفت و مپ

ایشی، گپان هم گوش آنت۔ آبل۔ ایل، پتی۔

گم تماکت : رکتم۔ ت اکث، مزدور۔

Olive Grunter

کلمہ تترگٹ: اکہم۔ تترگٹ، کم بیگ۔

کم داشت: (کَمْ + دَاشْت)؛ هماکه داشت و بر داشت نیست۔

کمدید: (ک م - دی ڈ) کم گیند - نہ زائکار - کم چار۔

کمر: اکت مژاسمین

کمر بند: (اکمڑ + بَنَ + نَفَس) سُرین بند Belt

کردانی: (کَمَر - دالائی) کمزاری: دُعا جس گدے کہ نندگ و سُرن و مان تَرینگ و دیم و کونڈاں بندگان بیت۔

کمرزانی: (کف مڑ- نران می) بچار "کمرزانی"۔

کمر کریش: رکتم زہ کریش درمے

کمر: (کَمْ - رَو) ہمچین کہ رُو ممکنست یا دیرء مر جل ایت۔

کمری: ک م - ری (ری) مرگے۔

کم رین: (ک م - رین) ہمارے گھر کے کم ہیک بہ دنت۔

کمڑ: (ک م - مڑ) پھل گوات بند بہ بیت و تاکے مہر ایت خوش انت: کمڑ انت۔

کم زات: (ک م - زات) بے کارین مہرے پکاریں مردم۔ مہرے گیں مردم۔

کم زانت: (ک م - زانت) ہمارے زانگ شے نیست۔

کم زانگ: (ک م - زانگ) بچار "کم زانت"۔

کمزور: (ک م - زور) زور بہ زور۔

کم ستا: (ک م - ستا) ہمارے سما ستا پھرے کم انت۔

کم سما: (ک م - سما) ہمارے سما کم انت، بے سما۔

کم شرب: (ک م - شرب) ہمارے شرب کم انت، شرب مہریت۔

کمک: (ک م - کمک) کمک۔ کلورہ پھلو گانی نیاجی۔ کلورہ ہڈ بہ سرہ نرمک گش انت "دستے ماں کمکان انت"۔

ادشتانگ "شرین ہر دو میں کش۔ دل بہ کمک: بڑا ہلکی و گوشت کو پکاں بگردانکہ ہکیگ و کل انت۔

کمک: (ک م - کمک) کمک: مہریت۔

کمک: (ک م - کمک) کمک: آرت گیچک و از باب۔

کمک: (ک م - کمک) کمک: چہرہ۔

Assistant Secretary

کمکار: (ک م - کار) کمکار دیوک۔

کمکار گال: (ک م - کار) کمکار گال "کار گال" کمک کن انت "انت، انت، انت، انت"۔

کمک: (ک م - کمک) کمک: گش و گش۔

کم گوشت: (ک م - گوشت) گوشت مردم یا دولت۔

کمگو: (ک م - گو) کمگو۔

کمگو: (ک م - گو) کمگو۔

کمند: (ک م - مند) کمند: بے بوجی و بے انت۔

کمند: (ک م - مند) کمند۔

PPB, LWD: KHAMUND. Cliff, Rock.

کم نیاد: (ک م - نیاد) ہمارے دیوان و مجلساں زیادہ ہونے تو مہریت۔

کم و اب: (ک م - و اب) ہمارے کم و اب۔

کم ورد: (ک م - ورد) ہمارے کم و ورد۔

کم ہبہ: (ک م - ہبہ) ہمارے کم و ہبہ۔

کم ہرج: (ک م - ہرج) ہمارے کم و ہرج۔

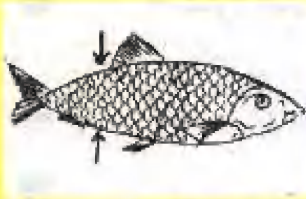
کمیت: (ک م - کمیت) کمیت: کمیت۔

کمیت: (ک م - کمیت) کمیت: کمیت۔

کمیت: (ک م - کمیت) کمیت: کمیت۔

کمیر: (ک م - کمیر) کمیر: کمیر۔

- کن : اک ن ا پکن ، کنگ و پرمانگل انت۔
- کن : اک ن ا تام۔ وڑ، بوم کنگ، انچوش کہ لے نیگ زهرکن انت، شیرکن، پلانی زهرکن انت براں نگران گور انت۔
- کن : اک ن کنوک انچوش کہ ہاکن براں کارکنوک۔
- کن : (ک ن ن) گلو و زات و مایگی۔ کد : ۲۵ س م داں ۳۶ س م مزین کن کہ ایشی و کپ کو م گوش انت
- کد : ۷۰ س م داں ۱۸۵ س م (بچار بت) cat fish
- کنار : (ک ن ا) دامن۔ ریشک و کنار، داب و کھیب، کبار، ناز و ٹھل۔
- کنار : (ک ن ا) گم، لے ڈیس کش ایت کہ کنار و کال آئی و پگور و زانت و PPB, LWD, WILD ASS
- (BAY MAYER) مچ ماگ دست نہ کپنگ۔
- کنارگ : (ک ن ا) رگ، رگت، رکنار۔
- کناویر : اک ن ا۔ وئی ن ا بریشی گس و لاسے کہ ورن بشم بیت (SUNPROOF)
- کنائینگ : (ک ن ا) وے۔ ن گن) پتے و پرمایگ کہ کارے گنت۔
- گنب : (ک ن ب) بچار و کب۔

گنت

کن

مزین کن

گنت

- گنب : (ک ن ب) بچار و کب۔
- گنبار : (ک ن + ب ازا) بچار و گبار۔
- گنبار : (ک ن + ب ازا) بچار و گبار۔
- گنبر : (ک ن ب ازا) بچار و کبر۔
- گنبر : (ک ن ب ازا) بچار و کبر۔
- گنبیل : (ک ن ب ن) بچار و گنیل۔
- گنبیل : (ک ن ب ن) بچار و گنیل۔
- گنپ : (ک ن پ) بچار و گپ۔
- گنپان : (ک ن پ ان) بچار و گپان۔
- گنپو : (ک ن پ و) بچار و گپو۔
- گنت : (ک ن ن) مایگی و لاپ و موب و نیانچی و بھر (بچار بت)
- گنت : (ک ن ن) مایگی و لاپ و موب و نیانچی و بھر (بچار بت)۔ ۲۔ بلوچستان و جاگھے و نام انت۔

کنندار: اکٹ ت۔ دائرہ، بجن، سوٹنگ۔

گفتد تماشا: اکنون دزدانم را بچار گفتا شاه

کُنْزِ دُرِّ: (کُنْز - دُرِّ) یا (کُنْز دُرِّ کُنْ) درمانے۔

کسنگ: (ک-ن-گ) دلوشی کہ مردم تواری چہ دپ دکش ایت کہ کہ کہ ، ہر حصہ ۔

کندل: (کٹ - کول) باگیں دارے کہ زنگمار ویداک بیت۔

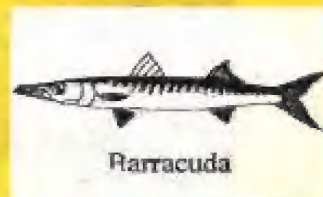
LWD: KHUNDAL: Leaf of a dwarf palm. گندل: (رکن دَل) چغ و انگلیں زاتیں کانیں وریک و تاک

کندونہ (کُن - دُونہ) کنارہ ، دریائے تیاب ۔

گندہ: (ک ک - زہ) بچار "گندو"

گُندہ : (کُن - دَہ) گُنت، زو، سندی گ، گُنتی گ، زو گ۔

کستدیل: (کُن - پٹی) چراگ۔

گند

گفتہ: ایک ق ق ق کسانیں نقل، کوئٹہ، کلونڈ - ۲ - بدایہیں شکر - کپتہ گفتہ: بلوچی دوچے۔

گفتند: اکنون کوئی، بجز چوئیکز، گند کند.

کتابت اسول: رک ۴ - ۵ - ۶ - ۷ - ۸ - ۹ - ۱۰ - ۱۱ - ۱۲ - ۱۳ - ۱۴ - ۱۵ - ۱۶ - ۱۷ - ۱۸ - ۱۹ - ۲۰ - ۲۱ - ۲۲ - ۲۳ - ۲۴ - ۲۵ - ۲۶ - ۲۷ - ۲۸ - ۲۹ - ۳۰ - ۳۱ - ۳۲ - ۳۳ - ۳۴ - ۳۵ - ۳۶ - ۳۷ - ۳۸ - ۳۹ - ۴۰ - ۴۱ - ۴۲ - ۴۳ - ۴۴ - ۴۵ - ۴۶ - ۴۷ - ۴۸ - ۴۹ - ۵۰ - ۵۱ - ۵۲ - ۵۳ - ۵۴ - ۵۵ - ۵۶ - ۵۷ - ۵۸ - ۵۹ - ۶۰ - ۶۱ - ۶۲ - ۶۳ - ۶۴ - ۶۵ - ۶۶ - ۶۷ - ۶۸ - ۶۹ - ۷۰ - ۷۱ - ۷۲ - ۷۳ - ۷۴ - ۷۵ - ۷۶ - ۷۷ - ۷۸ - ۷۹ - ۸۰ - ۸۱ - ۸۲ - ۸۳ - ۸۴ - ۸۵ - ۸۶ - ۸۷ - ۸۸ - ۸۹ - ۹۰ - ۹۱ - ۹۲ - ۹۳ - ۹۴ - ۹۵ - ۹۶ - ۹۷ - ۹۸ - ۹۹ - ۱۰۰ - ۱۰۱ - ۱۰۲ - ۱۰۳ - ۱۰۴ - ۱۰۵ - ۱۰۶ - ۱۰۷ - ۱۰۸ - ۱۰۹ - ۱۱۰ - ۱۱۱ - ۱۱۲ - ۱۱۳ - ۱۱۴ - ۱۱۵ - ۱۱۶ - ۱۱۷ - ۱۱۸ - ۱۱۹ - ۱۲۰ - ۱۲۱ - ۱۲۲ - ۱۲۳ - ۱۲۴ - ۱۲۵ - ۱۲۶ - ۱۲۷ - ۱۲۸ - ۱۲۹ - ۱۳۰ - ۱۳۱ - ۱۳۲ - ۱۳۳ - ۱۳۴ - ۱۳۵ - ۱۳۶ - ۱۳۷ - ۱۳۸ - ۱۳۹ - ۱۴۰ - ۱۴۱ - ۱۴۲ - ۱۴۳ - ۱۴۴ - ۱۴۵ - ۱۴۶ - ۱۴۷ - ۱۴۸ - ۱۴۹ - ۱۵۰ - ۱۵۱ - ۱۵۲ - ۱۵۳ - ۱۵۴ - ۱۵۵ - ۱۵۶ - ۱۵۷ - ۱۵۸ - ۱۵۹ - ۱۶۰ - ۱۶۱ - ۱۶۲ - ۱۶۳ - ۱۶۴ - ۱۶۵ - ۱۶۶ - ۱۶۷ - ۱۶۸ - ۱۶۹ - ۱۷۰ - ۱۷۱ - ۱۷۲ - ۱۷۳ - ۱۷۴ - ۱۷۵ - ۱۷۶ - ۱۷۷ - ۱۷۸ - ۱۷۹ - ۱۸۰ - ۱۸۱ - ۱۸۲ - ۱۸۳ - ۱۸۴ - ۱۸۵ - ۱۸۶ - ۱۸۷ - ۱۸۸ - ۱۸۹ - ۱۹۰ - ۱۹۱ - ۱۹۲ - ۱۹۳ - ۱۹۴ - ۱۹۵ - ۱۹۶ - ۱۹۷ - ۱۹۸ - ۱۹۹ - ۲۰۰ - ۲۰۱ - ۲۰۲ - ۲۰۳ - ۲۰۴ - ۲۰۵ - ۲۰۶ - ۲۰۷ - ۲۰۸ - ۲۰۹ - ۲۱۰ - ۲۱۱ - ۲۱۲ - ۲۱۳ - ۲۱۴ - ۲۱۵ - ۲۱۶ - ۲۱۷ - ۲۱۸ - ۲۱۹ - ۲۲۰ - ۲۲۱ - ۲۲۲ - ۲۲۳ - ۲۲۴ - ۲۲۵ - ۲۲۶ - ۲۲۷ - ۲۲۸ - ۲۲۹ - ۲۳۰ - ۲۳۱ - ۲۳۲ - ۲۳۳ - ۲۳۴ - ۲۳۵ - ۲۳۶ - ۲۳۷ - ۲۳۸ - ۲۳۹ - ۲۴۰ - ۲۴۱ - ۲۴۲ - ۲۴۳ - ۲۴۴ - ۲۴۵ - ۲۴۶ - ۲۴۷ - ۲۴۸ - ۲۴۹ - ۲۵۰ - ۲۵۱ - ۲۵۲ - ۲۵۳ - ۲۵۴ - ۲۵۵ - ۲۵۶ - ۲۵۷ - ۲۵۸ - ۲۵۹ - ۲۶۰ - ۲۶۱ - ۲۶۲ - ۲۶۳ - ۲۶۴ - ۲۶۵ - ۲۶۶ - ۲۶۷ - ۲۶۸ - ۲۶۹ - ۲۷۰ - ۲۷۱ - ۲۷۲ - ۲۷۳ - ۲۷۴ - ۲۷۵ - ۲۷۶ - ۲۷۷ - ۲۷۸ - ۲۷۹ - ۲۸۰ - ۲۸۱ - ۲۸۲ - ۲۸۳ - ۲۸۴ - ۲۸۵ - ۲۸۶ - ۲۸۷ - ۲۸۸ - ۲۸۹ - ۲۹۰ - ۲۹۱ - ۲۹۲ - ۲۹۳ - ۲۹۴ - ۲۹۵ - ۲۹۶ - ۲۹۷ - ۲۹۸ - ۲۹۹ - ۳۰۰ - ۳۰۱ - ۳۰۲ - ۳۰۳ - ۳۰۴ - ۳۰۵ - ۳۰۶ - ۳۰۷ - ۳۰۸ - ۳۰۹ - ۳۱۰ - ۳۱۱ - ۳۱۲ - ۳۱۳ - ۳۱۴ - ۳۱۵ - ۳۱۶ - ۳۱۷ - ۳۱۸ - ۳۱۹ - ۳۲۰ - ۳۲۱ - ۳۲۲ - ۳۲۳ - ۳۲۴ - ۳۲۵ - ۳۲۶ - ۳۲۷ - ۳۲۸ - ۳۲۹ - ۳۳۰ - ۳۳۱ - ۳۳۲ - ۳۳۳ - ۳۳۴ - ۳۳۵ - ۳۳۶ - ۳۳۷ - ۳۳۸ - ۳۳۹ - ۳۴۰ - ۳۴۱ - ۳۴۲ - ۳۴۳ - ۳۴۴ - ۳۴۵ - ۳۴۶ - ۳۴۷ - ۳۴۸ - ۳۴۹ - ۳۵۰ - ۳۵۱ - ۳۵۲ - ۳۵۳ - ۳۵۴ - ۳۵۵ - ۳۵۶ - ۳۵۷ - ۳۵۸ - ۳۵۹ - ۳۶۰ - ۳۶۱ - ۳۶۲ - ۳۶۳ - ۳۶۴ - ۳۶۵ - ۳۶۶ - ۳۶۷ - ۳۶۸ - ۳۶۹ - ۳۷۰ - ۳۷۱ - ۳۷۲ - ۳۷۳ - ۳۷۴ - ۳۷۵ - ۳۷۶ - ۳۷۷ - ۳۷۸ - ۳۷۹ - ۳۸۰ - ۳۸۱ - ۳۸۲ - ۳۸۳ - ۳۸۴ - ۳۸۵ - ۳۸۶ - ۳۸۷ - ۳۸۸ - ۳۸۹ - ۳۹۰ - ۳۹۱ - ۳۹۲ - ۳۹۳ - ۳۹۴ - ۳۹۵ - ۳۹۶ - ۳۹۷ - ۳۹۸ - ۳۹۹ - ۴۰۰ - ۴۰۱ - ۴۰۲ - ۴۰۳ - ۴۰۴ - ۴۰۵ - ۴۰۶ - ۴۰۷ - ۴۰۸ - ۴۰۹ - ۴۱۰ - ۴۱۱ - ۴۱۲ - ۴۱۳ - ۴۱۴ - ۴۱۵ - ۴۱۶ - ۴۱۷ - ۴۱۸ - ۴۱۹ - ۴۲۰ - ۴۲۱ - ۴۲۲ - ۴۲۳ - ۴۲۴ - ۴۲۵ - ۴۲۶ - ۴۲۷ - ۴۲۸ - ۴۲۹ - ۴۳۰ - ۴۳۱ - ۴۳۲ - ۴۳۳ - ۴۳۴ - ۴۳۵ - ۴۳۶ - ۴۳۷ - ۴۳۸ - ۴۳۹ - ۴۴۰ - ۴۴۱ - ۴۴۲ - ۴۴۳ - ۴۴۴ - ۴۴۵ - ۴۴۶ - ۴۴۷ - ۴۴۸ - ۴۴۹ - ۴۵۰ - ۴۵۱ - ۴۵۲ - ۴۵۳ - ۴۵۴ - ۴۵۵ - ۴۵۶ - ۴۵۷ - ۴۵۸ - ۴۵۹ - ۴۶۰ - ۴۶۱ - ۴۶۲ - ۴۶۳ - ۴۶۴ - ۴۶۵ - ۴۶۶ - ۴۶۷ - ۴۶۸ - ۴۶۹ - ۴۷۰ - ۴۷۱ - ۴۷۲ - ۴۷۳ - ۴۷۴ - ۴۷۵ - ۴۷۶ - ۴۷۷ - ۴۷۸ - ۴۷۹ - ۴۸۰ - ۴۸۱ - ۴۸۲ - ۴۸۳ - ۴۸۴ - ۴۸۵ - ۴۸۶ - ۴۸۷ - ۴۸۸ - ۴۸۹ - ۴۹۰ - ۴۹۱ - ۴۹۲ - ۴۹۳ - ۴۹۴ - ۴۹۵ - ۴۹۶ - ۴۹۷ - ۴۹۸ - ۴۹۹ - ۵۰۰ - ۵۰۱ - ۵۰۲ - ۵۰۳ - ۵۰۴ - ۵۰۵ - ۵۰۶ - ۵۰۷ - ۵۰۸ - ۵۰۹ - ۵۱۰ - ۵۱۱ - ۵۱۲ - ۵۱۳ - ۵۱۴ - ۵۱۵ - ۵۱۶ - ۵۱۷ - ۵۱۸ - ۵۱۹ - ۵۲۰ - ۵۲۱ - ۵۲۲ - ۵۲۳ - ۵۲۴ - ۵۲۵ - ۵۲۶ - ۵۲۷ - ۵۲۸ - ۵۲۹ - ۵۳۰ - ۵۳۱ - ۵۳۲ - ۵۳۳ - ۵۳۴ - ۵۳۵ - ۵۳۶ - ۵۳۷ - ۵۳۸ - ۵۳۹ - ۵

کند ما : (کن فاعل) کوڑا ، ناکھہ ہنسنے کے لئے شروع کرنا ۔ کنشہ ماؤں شاریک

کندنگ : اک ن - وگن) کوہ ، سرکنگ ، مارکنگ و تحکم راہ - کندکنشد و حملہ کرے ۔

کبر: طہ گاری: رک:ن۔ ٹوٹ کر بنی آسمان گہی مہے کہ یہ بڑی ہستی است۔

کمر۔ بلنگو۔ (ک۔ ن)۔ ٹوگٹ فی مارگس ے ٹب ۽ سرسٹ منس درنگ۔ جلد۔

کمنڈ لیک : (کنڈول فی کنڈ) کنڈ لیک، کنڈ

گفتو: اک نیکو فرد، ترمس دوازدهم، و منتهی نور امانت و سران اشراف کرامت و محضه و آب و حوض رحمت امانت و نور

آیت

کَنتُ عِکْبَارًا : کہن ڈے ۔ کہ کشت از م (زاهدانی) کند و زان شکر و گواراں نادر احمی ۔ شکرہ نادر احمی کہ دست شمار کوں

میت ما که چون شد کین میت -

•

•

•

•

•

•

•

2

1

•

2

کشتکاوڑ

•

1

•

•

•

2

•

•

•

کوار : (ک وار) پھناتی چادر، دو ڈسٹر گھنچ دینت، لوہان کے کوپک، گردن، مانگوش آنت، ایشی، تہ، گیشتر کاہ رن
آنت مان کن آنت یا گہ انجیں کارے، کار مرد بیت۔ سکتیں ڈروگ بندیں مردم " پلانی ڈروگ کوایے"

کوار : (ک وار) کوارگ، پرمانگال بزان پر کوار۔ کوار کوار کنگ : پریات کنگ،

کوارت : (ک وارث) کوارنگ، کارنگ، کوارگ، توار، تورشت، ٹنگی، واہ، پریات۔ کوارت، کیرت، جاک، جمل،
وامی، سستی۔

کوارنگ : (ک وار- رگ) ہرک، کوارنگ بزان، ڈنرگ، اشتہر، کوارنگ۔

کوارگ : (ک وارگ) کُن، پندشگ PPB, LWD, KHAWARAGH: To quench the thirst

کواس : (ک واس) زانگر، زانکار، مردم۔

کوامپک : (ک و- ام- پگت) دشتیں کرگ، کلونٹیں پر۔ کواپک۔

کوانٹ : (ک وان ٹ) ورنائیں یا شکر ورنائیں زیر، اشتہر۔

کوانج : (ک و- ان- ج) تیاب کر، ہما جگہ کہ دریا، آب یا تیاب دو کوہ، مٹیا جی، یا کہ کوہ و کوب ورنجیں ہتہ، بروٹ، مک، اودہ

تیاب و رپ جو ایس، نال یا جگہ، بر، بیت۔ دپ، بٹشانی، کچرک یا پگت۔ پرچین، زیرگ، چادر یا پشک، دامن، دامن، کتان

کون دویمیں دستان انجوش دارگ کہ آئی، جند کل، بیت۔ کوانجیں رپ، کوانجیں دامن، کوانجیں تیاب، کوانجیں کوہدیم۔

کوانزگ : (ک و- ان- رگ) اشتہر، چہ ورد، یا کہ بار، نڈگ، وھدہ، نارینگ، گر یوگ، توار۔ جزو کہ جوازے یا کہ بار، نڈے
مزیت، گش، آنت، کوانز، بیت۔

کوب : (ک و- ب) سادہ گرد، تر، انجیں جگہ، ڈمپ، ڈمپک۔

کوپ : (ک و- پ) چاھوار، چاہ، وگ، جام یا درپ۔

کوپارگ : (ک و- پا- رگ) مزین نلکے، کسانیں مرگے کہ جنت، آئی، شتم، درکیت، بروٹ، گش، آنت کہ تلک، کوپارت، لائٹگی

لیب، چیریں، دست، لائٹگی، دارگوں یک وگرہ دوچارک، آنت، گش، آنت کہ کوپارگے دات، ٹے، مے، ڈول، اگان، مچ، دومی، مین، بروٹ،
گش، آنت، "ینگے" دات، ٹے۔

کوپتا : (ک و- پ- ت) کسانیں گشی، ٹولک، کولوں ناہ یا شکر، ماں، روگن، پچک، بیت۔

کوپک : (ک و- پ- گ) چہ گردن، جمل، بردست، بگلانی، سبر، کوپک، ماں کوپک، ہم کوپک۔

کوپتہ : (ک و- پ- تہ) سچ، ہماہد، بھر، کر، ٹٹ، پیش، آنت۔ کپتہ، کوپک۔

کوپیزا : (ک و- پ- ز) سوار، چہ بارود، چیر، شہرے کہ مینگ، مہم، مان۔

کوت : (ک و- ت) کوٹ، مچ، کرنگیں، چیر، جوهان، پرکوت، ڈمپک، باز۔

کوتاہ : (ک و- ت- اہ) مخونڈ، کسان، پگت، چاکر، کینگاں، کوتاہ کن۔

کوتک : (ک و- ت- ک) کوچک، غوست، گال، ۲ کوٹ، جٹپ، پرکوت، ۳۔ چہ پیش، جوڑ، کرنگیں، کٹیر، دیگ، رنگیں

دیگ " پلانی ترا کوٹکی چیرے جگہ بات۔"

کوتل : (ک و- ت- ل) کڈن، کہ پس، یا اولاک یا کچک، مہارکن، آنت، مہند، آنت، ٹے۔ دل، کوتلی، چیر، نہر، آنت۔ مہر،

بھاپت، نہر، بیت (مریہانی) [سپ کوٹل، بق]

کوٹ : (ک و- ٹ) ماڑی، کلات، ۲۔ گور، کنگ، استو، کی، ڈگلو۔

کوٹ : (ک و- ٹ) ہماپس کہ کانٹ، ٹے پریت یا چہ نہر، آیت، ٹے۔ میش کہ بندہ، بے کانٹ، آنت، جنین، کوٹی، ٹھراں

کشی (بیت گوش آنت و گوٹ ٹے ٹرنگ، بے مندریک و دستونکال دست گوٹ بنت ۲۔ سائیں سر، ہماکہ ہراہدار نہ انت۔
چ۔ گوٹنگ "گوٹ۔

گوٹنگ: (ک و۔ ٹ گن) وٹے و مزنیں برے، ورگی نیگیے کہ باز مشور انت هور و زندگیت بیت۔ بچار "کیتنگ" (۱ بچار بیت)
گوٹنگ: (ک و۔ ٹ گن) ہماکہ وٹی پت و چک نہ انت۔

گوٹنگ: (ک و۔ ٹ گن) وک جننگ، گڈگ و زندگیت، گوشت و گوٹنگ ۲۔ بجن ہندک۔

گوٹول: (ک و۔ ٹ وٹ) گوٹنگ و وٹ۔

گوٹ کنگ: (ک و۔ ٹ گن) گڈ و کوٹ کنگ بزاں پر گرگ: پ دوچک و گڈ و کچ کنگ و بزرگ۔

کوٹی: (ک و۔ ٹ گن) مصل، دارگ "پلائی و منی کار کوٹی کنگ" ۲۔ اوتاک، بان، کمرہ

کوٹیا: (ک و۔ ٹ گن) بوجیک و راستے کو گیشتر کچ و مردم ہند انت۔

کوجا: (ک و۔ ٹ گن) دگا کور، بے برو سائیں مردم، ٹنڈا۔

کوچ: (ک و۔ ٹ گن) اشتر کہ گندل کنگ بیت آئی و دیم و کتب و دیم و کوچ و پُشت میگ و پی کوچ گوش آنت، کوچہ، کوچگ۔

کوچ: (ک و۔ ٹ گن) بچار "کوچ"۔

گوٹنگ

گوٹنگ: (ک و۔ ٹ گن) ہماکہ کو گیشتر و کور و سرگاریں آپ و کشت و کشار کنگ بیت، دشت، دشتیاری کوچنگ آنت۔

کوچک: (ک و۔ ٹ گن) بچار "کوچک"۔

گوچل: (ک و۔ ٹ گن) کھل، ناکن رنگیں چیزے کہ اہیک و پست و پرا انت۔ (گوچل جننگ: بے پروگ کنگ یا اشتر و باشک کنگ)۔

کوچندگ: (ک و۔ ٹ گن) کونا ہگ، گڈگ اگان کسے زنگ و آئی و چم ہند انت سست بیت و پ کپک و چند انت۔

کوچو: (ک و۔ ٹ گن) بچار "کوچہ"۔

کوچہ: (ک و۔ ٹ گن) بوچستان و جاگھے و نام انت کہ اود و آپ سکت تم انت پ و دوری جیل گوش آنت۔ "خواد گیبیں

کوچہ انت آپ روگینگ و بھر بیت "کوچک"۔

کود: (ک و۔ ٹ گن) گردن و بردستانی پستی نیگ و گردن و ہماکہ کہ گول شیرین و کرد و ہوار بیت کہ ہمد و ہمد کتیں بزر انت مردم

کہ زند و پڑور بیت آئی و کود ہم گوشت و پیگ ہند انت۔ مزن کود: بزاں بھادر و دیر، سر بھاریں مردم، گوک یا اشتر و کھانڈ،

۲۔ آپس و زین و دمی کشب، کودگ۔ ۳۔ جاگہ بارہ، مونت، میکس۔

کودر: (ک و۔ ٹ گن) سہار و پچہ جنگل و پھر شھر۔

کودک: (ک و۔ ٹ گن) کسانیں مکت، گولا۔

- **کودگ :** (کڈ - ڈگ) زمین کود، بڑا آئی دھم، کتب، زمین و گرون، گردنگ۔
- **کوڈال :** (کڈ - ڈال) گڈال، پاؤڈرا، کوڈال۔ (بجاریت)
- **کور :** (کڈ - ڈر) زمین و ہمارنگیں بھر کے آئی دتہ، صورو آپ یا کوہانی آپ کہ چہ شیپاں کیت، ایریج ایت، دیم پے دریا، روت۔
- **کور :** (کڈ - ڈر) چہ چان لنگ، ہماروم کہ چہ نہ گند ایت۔
- **کور :** (کڈ - ڈر) کورکس بٹ۔ ۲۔ جٹ و جاسل CRUDE, ROUGH.
- **کوراس :** (کڈ - ڈر) راس، تھاری، ڈرمب، پتھر، بے آس، سترگیں آس، ستر آس۔
- **کوراسک :** (کڈ - ڈر) آس ک، کوری آسک، بے روڈ ناٹیں جاگ، مردے کے آئی د لوگ، آس و روڈ ناٹیں مہریت گوش آنت، "کوراسک" ایت بڑاں چوک کوری آسک، ہشتنگ چہ نہ گند ایت تھاری ڈرمب، بے سیم۔
- **کوراندی :** (کڈ - ڈر) ڈمی اسبازی پتھ۔
- **کورانی :** (کڈ - ڈر) رادی، بلوچانی راتے۔
- **کوزایگ :** (کڈ - ڈر) رادی گ، یا کوتاہگ، چکل دیگ، دور دیگ۔
- **کورپاد :** (کڈ - ڈر) پانی شوم پاد۔

کوڈال

- **کورپیم :** (کڈ - ڈر) پھم، کم پھم، کم زانگ، ہماروم کہ روت سپر نہ بیت۔
- **کورت :** (کڈ - ڈر) کورج، "پلائی و وارنگ، کورتا کورت ایت"۔
- **کورٹو :** (کڈ - ڈر) ہماروم کہ برابریم نہ کنت، لاشکور۔
- **کورجو :** (کڈ - ڈر) چہ ہمارجک، چہ کور، کشتنگ، پے دگار، ستر گرتنگ۔
- **کورج :** (کڈ - ڈر) زیمہ، کپت، کلورہ ہڈ، پھلوکانی نیانچی و رنگ، کش، کشنگ۔
- **کورج :** (کڈ - ڈر) زمین گوہر، کدوگ۔ ہماروم کہ زمین و تہ آئی و کدوگ ایت۔ آگومز کہ ڈرچک و سرو پاکہ تلاری دیے و تہ کدوگ، چوکہ بینگ، ملک، ہت نہ ایت آئی و لگتنگ گوش آنت۔
- **کورچات :** (کڈ - ڈر) چات، ہمارچات کہ آئی و چگ کور یونگ ایت کہ رند و یلہ دیگ بیت و ڈر ایت، ڈر انگیں چات، کوہمن و بے آپیں چات، ہمارچات کہ آپ و نہ کپتنگ و یلہ دیگ بینگ۔
- **کورڈل :** (کڈ - ڈر) کورپیم۔
- **کوردید :** (کڈ - ڈر) کم گند، کورپیم ہمارک سپر نہ بیت، کم اگل۔
- **کور دیم :** (کڈ - ڈر) چہ کہ آسپان ایت دیم، ڈرناں لپنگ، نہ ترپوک، تھاریم، ہمارچہ کہ آئی و رنگ کیں لگتنگ۔

- کور دیگ : (ک ڈ - دے - م گ) بچارہ کور دیم
- کور زات : (ک ڈ + زات) کورہ زانگیں، کورہ آورنگیں۔
- کور زانت : (ک ڈ + زانٹ) ہماکم سرپہ بیت۔
- کور زانگ : (ک ڈ + زان گ) بچارہ "کور زانت"۔
- کور گان : (ک ڈ + گان) سالونک لوگ برگ پسر کورہ یا چاتہ سرہ برانت ہماں و شوانت شے و نوکیں گدے کورہ دینت۔
- کور گند : (ک ڈ + گن ڈ) کم دید۔
- کور گنج : (ک ڈ + گے ج) کورہ گیتنگیں، کورہ یا ہارہ آورنگیں۔
- کورم : (ک ڈ + م) سکیں گرہن و سوچوکیں اسل کہ باز بہ بیت۔ جہنم Hell دروخ
- کور میم : (ک ڈ + مے م) نزانکار، کم بھم۔
- کور و : (ک ڈ + و) ہما مردم کہ زہرہ گندایت، کور و۔
- کور و : (ک ڈ + و) گمبدہ نمونشیں چلے کہ آئی و تہ و بسکوت پچک بیت۔
- کور وانک : (ک ڈ + وان ک) ہما دار کہ چو شروش و انت کہ کالگ و بوجیگ ہماں و میہرانت۔

مزنیں کوروش و مارش

- کوروش : (ک ڈ + و) ایران و ہما منشی بادشاہ کوروش (۵۵۷ ق م - ۵۲۸ ق م) کہ مزنیں کوروش و نام و زانگ بیت۔ لے ایران و مسترین و نامدار ترین بادشاہ بونگ لے کوروش و بادشاہانی بن بادشاہ منشی و گڈی بادشاہ واریوش سہی برنگ کہ سکندر مقدونیہ دست پر ووش شے وارتگ۔ (بچارہ بیت)
- کورہ : (ک ڈ + ر) بچارہ "کور و"
- کور ہار : (ک ڈ + ہار) کورہ ہار
- کور ہوکین : (ک ڈ + و) ہما ہوکین کہ پہ ناکام و نادری و مقابلک بیت پر چاک و بھیں ہوکینے نہ انت۔
- کوری : (ک ڈ - ری) ہما مردم کہ آپہ کسیر کند و بگردانکہ آھران و کا جوہ کورہ و دوشیں کراں آباد انت۔ (بلکیں لے گال پرشنگ یا ترینگ بونگ و کورانی و کنگ بونگ کہ بلوچانی شکے و نام انت) ہے رنگ و لھنیں مردم وپ کوری، سرکوری ہم گوروش انت یا دگر کورے و ناما کور۔ سبادی یے کن انت۔
- کوری : (ک ڈ - ری) چہ جم و لنگ بیگ و میم نہ کنگ۔
- کوریں راہ : (ک ڈ - رے ن + راہ) ہما کرشک کہ نہ گیشیں راہ۔
- کوریں کرشک : (ک ڈ - رے ن + کرشک) بچارہ "کوریں راہ"

کوشائینگ: (ک. و. ش. ا. ب. ی. ن. گ) کہتے ہیں پر مایک کہ درے پر گشت است۔

کوشجہ: (کوش + ج) کوش جاہ : ہمارا جاگہ اور واپس لوگوں پہ ہمارا کشتی بنت (ابیطار : ABATTOIF) {

کوک: (اگ ڈک) پادے کوئڈے چیری بھر باز مردم گئی، و هم شوک خوش انت بے زو انت۔ و ز چک یا دارے که مورک یا کل بیت۔

مرکوک : ایک ٹوک، دریائی مڑے۔

گوک: (کُ وُکُث) ہما اسپت پس کہ آئی و گوش سک کسان بہ بنت۔

کوکا : رک ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۸، ۲۹، ۳۰، ۳۱، ۳۲، ۳۳، ۳۴، ۳۵، ۳۶، ۳۷، ۳۸، ۳۹، ۴۰، ۴۱، ۴۲، ۴۳، ۴۴، ۴۵، ۴۶، ۴۷، ۴۸، ۴۹، ۵۰، ۵۱، ۵۲، ۵۳، ۵۴، ۵۵، ۵۶، ۵۷، ۵۸، ۵۹، ۶۰، ۶۱، ۶۲، ۶۳، ۶۴، ۶۵، ۶۶، ۶۷، ۶۸، ۶۹، ۷۰، ۷۱، ۷۲، ۷۳، ۷۴، ۷۵، ۷۶، ۷۷، ۷۸، ۷۹، ۸۰، ۸۱، ۸۲، ۸۳، ۸۴، ۸۵، ۸۶، ۸۷، ۸۸، ۸۹، ۹۰، ۹۱، ۹۲، ۹۳، ۹۴، ۹۵، ۹۶، ۹۷، ۹۸، ۹۹، ۱۰۰، ۱۰۱، ۱۰۲، ۱۰۳، ۱۰۴، ۱۰۵، ۱۰۶، ۱۰۷، ۱۰۸، ۱۰۹، ۱۱۰، ۱۱۱، ۱۱۲، ۱۱۳، ۱۱۴، ۱۱۵، ۱۱۶، ۱۱۷، ۱۱۸، ۱۱۹، ۱۲۰، ۱۲۱، ۱۲۲، ۱۲۳، ۱۲۴، ۱۲۵، ۱۲۶، ۱۲۷، ۱۲۸، ۱۲۹، ۱۳۰، ۱۳۱، ۱۳۲، ۱۳۳، ۱۳۴، ۱۳۵، ۱۳۶، ۱۳۷، ۱۳۸، ۱۳۹، ۱۴۰، ۱۴۱، ۱۴۲، ۱۴۳، ۱۴۴، ۱۴۵، ۱۴۶، ۱۴۷، ۱۴۸، ۱۴۹، ۱۵۰، ۱۵۱، ۱۵۲، ۱۵۳، ۱۵۴، ۱۵۵، ۱۵۶، ۱۵۷، ۱۵۸، ۱۵۹، ۱۶۰، ۱۶۱، ۱۶۲، ۱۶۳، ۱۶۴، ۱۶۵، ۱۶۶، ۱۶۷، ۱۶۸، ۱۶۹، ۱۷۰، ۱۷۱، ۱۷۲، ۱۷۳، ۱۷۴، ۱۷۵، ۱۷۶، ۱۷۷، ۱۷۸، ۱۷۹، ۱۸۰، ۱۸۱، ۱۸۲، ۱۸۳، ۱۸۴، ۱۸۵، ۱۸۶، ۱۸۷، ۱۸۸، ۱۸۹، ۱۹۰، ۱۹۱، ۱۹۲، ۱۹۳، ۱۹۴، ۱۹۵، ۱۹۶، ۱۹۷، ۱۹۸، ۱۹۹، ۲۰۰، ۲۰۱، ۲۰۲، ۲۰۳، ۲۰۴، ۲۰۵، ۲۰۶، ۲۰۷، ۲۰۸، ۲۰۹، ۲۱۰، ۲۱۱، ۲۱۲، ۲۱۳، ۲۱۴، ۲۱۵، ۲۱۶، ۲۱۷، ۲۱۸، ۲۱۹، ۲۲۰، ۲۲۱، ۲۲۲، ۲۲۳، ۲۲۴، ۲۲۵، ۲۲۶، ۲۲۷، ۲۲۸، ۲۲۹، ۲۳۰، ۲۳۱، ۲۳۲، ۲۳۳، ۲۳۴، ۲۳۵، ۲۳۶، ۲۳۷، ۲۳۸، ۲۳۹، ۲۴۰، ۲۴۱، ۲۴۲، ۲۴۳، ۲۴۴، ۲۴۵، ۲۴۶، ۲۴۷، ۲۴۸، ۲۴۹، ۲۵۰، ۲۵۱، ۲۵۲، ۲۵۳، ۲۵۴، ۲۵۵، ۲۵۶، ۲۵۷، ۲۵۸، ۲۵۹، ۲۶۰، ۲۶۱، ۲۶۲، ۲۶۳، ۲۶۴، ۲۶۵، ۲۶۶، ۲۶۷، ۲۶۸، ۲۶۹، ۲۷۰، ۲۷۱، ۲۷۲، ۲۷۳، ۲۷۴، ۲۷۵، ۲۷۶، ۲۷۷، ۲۷۸، ۲۷۹، ۲۸۰، ۲۸۱، ۲۸۲، ۲۸۳، ۲۸۴، ۲۸۵، ۲۸۶، ۲۸۷، ۲۸۸، ۲۸۹، ۲۹۰، ۲۹۱، ۲۹۲، ۲۹۳، ۲۹۴، ۲۹۵، ۲۹۶، ۲۹۷، ۲۹۸، ۲۹۹، ۳۰۰، ۳۰۱، ۳۰۲، ۳۰۳، ۳۰۴، ۳۰۵، ۳۰۶، ۳۰۷، ۳۰۸، ۳۰۹، ۳۱۰، ۳۱۱، ۳۱۲، ۳۱۳، ۳۱۴، ۳۱۵، ۳۱۶، ۳۱۷، ۳۱۸، ۳۱۹، ۳۲۰، ۳۲۱، ۳۲۲، ۳۲۳، ۳۲۴، ۳۲۵، ۳۲۶، ۳۲۷، ۳۲۸، ۳۲۹، ۳۳۰، ۳۳۱، ۳۳۲، ۳۳۳، ۳۳۴، ۳۳۵، ۳۳۶، ۳۳۷، ۳۳۸، ۳۳۹، ۳۴۰، ۳۴۱، ۳۴۲، ۳۴۳، ۳۴۴، ۳۴۵، ۳۴۶، ۳۴۷، ۳۴۸، ۳۴۹، ۳۵۰، ۳۵۱، ۳۵۲، ۳۵۳، ۳۵۴، ۳۵۵، ۳۵۶، ۳۵۷، ۳۵۸، ۳۵۹، ۳۶۰، ۳۶۱، ۳۶۲، ۳۶۳، ۳۶۴، ۳۶۵، ۳۶۶، ۳۶۷، ۳۶۸، ۳۶۹، ۳۷۰، ۳۷۱، ۳۷۲، ۳۷۳، ۳۷۴، ۳۷۵، ۳۷۶، ۳۷۷، ۳۷۸، ۳۷۹، ۳۸۰، ۳۸۱، ۳۸۲، ۳۸۳، ۳۸۴، ۳۸۵، ۳۸۶، ۳۸۷، ۳۸۸، ۳۸۹، ۳۹۰، ۳۹۱، ۳۹۲، ۳۹۳، ۳۹۴، ۳۹۵، ۳۹۶، ۳۹۷، ۳۹۸، ۳۹۹، ۴۰۰، ۴۰۱، ۴۰۲، ۴۰۳، ۴۰۴، ۴۰۵، ۴۰۶، ۴۰۷، ۴۰۸، ۴۰۹، ۴۱۰، ۴۱۱، ۴۱۲، ۴۱۳، ۴۱۴، ۴۱۵، ۴۱۶، ۴۱۷، ۴۱۸، ۴۱۹، ۴۲۰، ۴۲۱، ۴۲۲، ۴۲۳، ۴۲۴، ۴۲۵، ۴۲۶، ۴۲۷، ۴۲۸، ۴۲۹، ۴۳۰، ۴۳۱، ۴۳۲، ۴۳۳، ۴۳۴، ۴۳۵، ۴۳۶، ۴۳۷، ۴۳۸، ۴۳۹، ۴۴۰، ۴۴۱، ۴۴۲، ۴۴۳، ۴۴۴، ۴۴۵، ۴۴۶، ۴۴۷، ۴۴۸، ۴۴۹، ۴۵۰، ۴۵۱، ۴۵۲، ۴۵۳، ۴۵۴، ۴۵۵، ۴۵۶، ۴۵۷، ۴۵۸، ۴۵۹، ۴۶۰، ۴۶۱، ۴۶۲، ۴۶۳، ۴۶۴، ۴۶۵، ۴۶۶، ۴۶۷، ۴۶۸، ۴۶۹، ۴۷۰، ۴۷۱، ۴۷۲، ۴۷۳، ۴۷۴، ۴۷۵، ۴۷۶، ۴۷۷، ۴۷۸، ۴۷۹، ۴۸۰، ۴۸۱، ۴۸۲، ۴۸۳، ۴۸۴، ۴۸۵، ۴۸۶، ۴۸۷، ۴۸۸، ۴۸۹، ۴۹۰، ۴۹۱، ۴۹۲، ۴۹۳، ۴۹۴، ۴۹۵، ۴۹۶، ۴۹۷، ۴۹۸، ۴۹۹، ۵۰۰، ۵۰۱، ۵۰۲، ۵۰۳، ۵۰۴، ۵۰۵، ۵۰۶، ۵۰۷، ۵۰۸، ۵۰۹، ۵۱۰، ۵۱۱، ۵۱۲، ۵۱۳، ۵۱۴، ۵۱۵، ۵۱۶، ۵۱۷، ۵۱۸، ۵۱۹، ۵۲۰، ۵۲۱، ۵۲۲، ۵۲۳، ۵۲۴، ۵۲۵، ۵۲۶، ۵۲۷، ۵۲۸، ۵۲۹، ۵۳۰، ۵۳۱، ۵۳۲، ۵۳۳، ۵۳۴، ۵۳۵، ۵۳۶، ۵۳۷، ۵۳۸،

گودکار: (کٹ وکٹ - کٹ آر) سکتیں گوانک، بڑی جاک، سلوات، دھمی۔

کوکارگ : (کڑو-کڑا-رگٹ) بچار "ھوکارگ"۔

گوتکارگ : دُک دُک تک (اُگت) گوتکار گنگ۔

کوکر: (ک-د-ک-ڑ) مچہ کوکر: مچہ پوست کہ آئی انگشٹس مان است "مچہ کوکر بنگ"۔ "مچہ کوکر در آورنگ" یا "کوکر نرنگ

اینگ "جہیز کوکر: ہما جہیز کوکر پٹہ پٹہ اسپت انت کوکر یں گووم: ہما گووم کہ کسان انت مو پڑش انت کوکر پٹہ پٹہ انت مو ولدار انت۔

کوکر اچیک: (ک-ؤ-ک رچ یگ) (ک-ؤ-ک را-یج یگ)، یا (ک-ؤ-ک تراچ گت) کوکر قش ایہ مکارنگ وین، پشت

کے ایت۔

کوکڑی: (کڑکڑی) (جداگالی پسندھی و کڑیاں گھڑش آنت۔ کڑکڑی) سے کوکک کہلان نہ بیت کوکڑی دلوش نہ بیت۔

کوک کنگ: (کن کن + کنگ) بچار، هوک کنگ۔

کوگو: (کٹ-ڈ-ٹو) کیوتہ تو ارے کوگو کن کیوتہ بلانی۔ کیٹنگ یکم اُنت ولانی۔

کوگ: (حک و گ) کسانیں گڑھے کو دان یا دار و دوارت میں ریزن ایت ۲۔ دستان و کریم ۳۔ مچھوٹا لکڑی کا بیٹ۔

کوگ: (کن وگن) لاپ و مزین کرم کہ جو الائنٹ ڈگ انٹ پھنس سکتا مزن بیت۔

کوئی: (کڑی) ہمارے دل کو گھیر کر جنگ۔

گول: اک و ن، منج، برا، کھڑک، کھول، کنگ: دُرگ، چور کنگ، بوت کنگ، درد کنگ، لاپ کنگ) ۲۔ نا ذراھی ہے۔

گول: (کَ وَل) نذر، ہمت۔

کول: اک وں اک نیں بگن، چدو کسٹریں کوں اک انت ۲۔ گوات، کول، گوات پریشکے یا شہماتے۔

گولہ: اک دن۔ (د) دانہ خشک ہو گئیں ہو شک بڑاں
 جنگ کہ دانہ گرگ در کبت و ہمیشہ د کوز پر بیت۔

گوئی: اے ولی! فرما سچا کہ گوئی۔

کولک : اکٹو (کن) کریس ، "شرگ" ، ہشکس پوست۔

گوٹک: (کڑوٹن) کسٹیں، گھنٹے، پائنتوات، بکول، ۲۔ کسٹیں، کٹار، پاکٹ، روڑا، تیس ٹوٹکے۔ بتل: گوٹک، کمالان نہ بیت

کو کڑی دلوش نہ بیت۔ ۳۔ جنیں آدمی پشک بگل گنار۔

کوٹک: (ک د ل م ن) کوٹک درگوش آنت آئی و سرگ م سگندان و بادگان یکجا کن آنت ایٹل کوٹک درگوش آنت۔

کولکو: اک دن اک ڈاکٹر، رپوک۔

کوئٹہ: (ک و ن رگٹر) کسانوں کے لیے چرچہ و مستر ہے جن ترابیت، کٹنگ کے بارمان۔ بچا دیت تاکہ ہم، 652

کولنج : (کٲوہلن ٲج) درد۔

- کولواہ : (کٹ ول - کوا) بلوچستان و مکران و رودراکھی بھرہ تاسیلے اردو جو سکت باز بیت ، کولواھی کیر : کانٹھی کیر۔
- کولیگ : (کٹ ول - یگ) ہشتک ، نذر ، ہیرات ، چاگرد ، گربان ، گیرنگ ، ہماچک کہ پہ آئی و کول و نذر متنگ بوتنگ ۔
- کولیگ : (کٹ ول - یگ) ہماچک کہ چہ آئی و آپ در کیت ۔
- کوم : (کٹ وٹم) راج (عزف - قوم)
- کوم : (کٹ وٹم) چیسے کنگ بیت ، کسانیں کوت ، گونڈ کیس جوہان ، کومب ۔
- کومب : (کٹ وٹم) بچار "کوم"
- کومپارگ : (کٹ وٹم - پ ارگ) بچار "کوپارگ"
- کومپال : (کٹ وٹم - پال) سرگ و ہڈ ، کونپال ۔
- کومپالی : (کٹ وٹم - پالی) کونپالی ، مہیگے گرزے کہ جنگ و کار مرد بوتنگ ۔
- کومتنگ : (کٹ وٹم - مگ) یا (کٹ وٹم - مگ) مگ : تچ و بن کہ روٹنگ چہ ہمیشی و در کابنت ۔ ایشی و بنارہم گمش آنت ۔
- کون : (کٹ وٹن) بچار "کین"
- کوناہگ : (کٹ وٹا - نا - ہگ) کوچندگ : گڈگ ۔

کونڈ

کونڈ

- کونپال : (کٹ وٹن - پال) بچار "کومپال"
- کونپالی : (کٹ وٹن - پالی) بچار "کومپالی"
- کونٹ : (کٹ وٹن) ہماگوالگ کہ ہت و اورگ و سرو دوچک بیت ۔ جمل و یک راستہ کہ چہ میتہ جوڑ بیت ۔
- کونٹولی : (کٹ وٹن + ٹ وٹن) کینٹول : سروش و کونڈانی سرو بیگ و کونٹ و بزر کنگ ۔ ٹول بوگ ۔
- کونچ : (کٹ وٹن) اے ہندوستانی حملے کہ شمال (کونٹ) و دمگ و کار مرد گے کن آنت کہ بلوچی و پختی نر و کامو و خوش آنت ۔ بے اے نام ہندی ہے ۔ ۷ - چوٹ ، چچک آٹاں ۔
- کونچ : (کٹ وٹن) کونچ ، کونچ ، کونچ : لوگ یا دگہ انچیں جاگھے و سرگ و تھی ننگ ۔ کوہے کہ کونچ بہ بیت ۔
- کونچگ : (کٹ وٹن - چگ) گونچگ ، کوچگ ، کونڈگ ۔
- کونڈ : (کٹ وٹن) چہ ران و جھل و ڈینگ و بزر و پروش جاہ و سر بری دیم ۔
- کونڈاسک : (کٹ وٹن - ڈاسن) پوس ، ڈریپا پنچ ۔
- کونڈبند : (کٹ وٹن) بند و پینڈ ، دوبری کونڈ و بندک ۔ اختر و کونڈان بندگ و کونڈ بندک ۔ ہے ساد کہ کونڈ بندگ بنت ۔
- کونڈکش : (کٹ وٹن) بچار "کونڈموش"

- کوئٹہ : (ک و ن ڈنگ) گوہگ، کوہگ، یا کوہچگ۔
- کوئٹہم : (ک و ن - ڈم) دولت و پ شرب زمین و کوئٹہگ۔ پ مٹو جنگ و کوئٹہم جنگ۔ کوئٹہم جنگ و کوئٹہاں جنگ و
- نیندگ۔ پادان سکت دیگ یا پکارے و کنگ و زور و دارگ و پادان میندکنگ۔
- کوئٹہ موش : (ک و ن ڈ + م و ش) گول کوئٹہاں روگ۔
- کوئٹہ : (ک و ن ڈ) یا کوئل : دازہ برکہ اول سر و کنگ بیت براں پناہیت و درکیت پد و مگسک و زور پد و پالایت فی کوئٹہاں بیت و گیش بیت۔
- (بچاربت)
- کوئٹہ جھت : (ک و ن و ن سچ و شت) کوئٹہ کاہگ۔
- کوئٹہگ : (ک و ن ڈ - رگ) آپ درپے کہ بنے پڑا و دپ ٹے تیک ترانت کش و یک دستگ پرانت ٹے سکت برانت۔ لے
- کوئٹہگ بلوچی ستانی تہ و مہل و بدل انت چو کہ صت و ستانی سازاں دو کوئٹہگ و مہل و بدل و کار مرد بیت۔ لے ساز و مجلس ہم کوئٹہگ۔
- گوش انت انچوش کہ مرچی پلاں بازار و کوئٹہگ انت «ایشی و جنوک و «کوئٹہگی» گوش انت۔
- کوئٹہ نباد : (ک و ن ڈ - رن ب اڈ) چٹے ایشی و کلونٹ شھر صت و زور و صم۔
- کوئٹہس : (ک و ن ش) بچار «کوئٹہس»

کوہانڈ

کوئل / کوئٹہ

- کوئٹہک : (ک و ن کن) گوک۔
- کوئل : (ک و - نا) بچار «کوئٹہ»
- کوئل موش : (ک و ن + م و ش) پ کوئل کینر روگ۔
- کوہ : (ک و ہ) زمین و سر و مہزی بند۔
- کوہانڈ : (ک و - ہانڈ) کوہنت و اختر و پشت و مکتی بھر کہ ہمیشہ و سر و رت ایر کنگ بیت۔ کاٹہگر و بردستانی برزی بنگ
- گردن و کٹ اچگیں سر و ڈستے۔ کوہانڈگ رودیگ : پزور بیگ۔ (بچاربت)
- کوہین : (ک و ہ + مین) کوہ کڑ، کوہی دامن، کوہیدم۔
- کوہ بند : (ک و ہ + بند) سنگ بند : ہادیوال یا بند کہ گول سنگاں بندگ بیت۔ کوہ بندی چات : ہماچات کہ گول سنگ بندگ بیت
- کوہ بنگ : (ک و ہ + ب ن گ) کوہی بنگ کہ سکت ترند انت و مزوم و گنوک کنت۔
- کوہ بیرک : (ک و ہ - پی رن) یا کوہ بیرک : مگس و کوہ و نام انت۔ لے کوہ و یک کوہ گرانڈے صت کہ کانٹے چو آسک انت
- جندے چن انت مائگے کوئٹہ انت۔
- کوہدر : (ک و ہ + ڈر) ہمادر کہ کوہانی تہ و انت و ادوی + سدا زور شھر کہ میتگ ٹے مان، چہ جنگل و چیرانت۔

ایشی ء کوہدر ہم گوشِ آنت۔

کوہِ دل : اک وہ + دل (سنگدل، زالم۔

کوہِ طرگ : اک وہ + ترگ (ریشے کہ تہ گھایت ء جُل بہ بیت۔ ذرچک کوہِ طرگ بیت بزان شے ھا لیکِ آنت۔

کوہِ تنگ : اک وہ + تنگ (ہما ملک کہ ہر جاگہ ٹے کوہِ آنت۔

کوہِ سر : (کوہ + سر) کوہِ سر۔

کوہِ کھڑٹ : (کوہ + کڑٹ) سنگوٹنگ یا سنگوٹنگ۔ پَن ر برکہ جوتلک ء ہر دوشے بارگ ء نوک ٹے ڈکِ آنت ء سرجم ء

کُنٹک کُنٹکِ آنت بے اے کُنٹک نہ آنت چو کہ ہے برہ جتہ ء ہم آنت ء ورگ بنت باز مردم ذرچکیں گنج ء بر گوشِ آنت۔

کوہِ کل : اک وہ + کل (ٹے کہ تلافی حیرے شہر آنت ء تاک ٹے پَن آنت، ایشی ء کُنڈال ء ور آنت، کُنڈال ء رنگ ٹے ھاکی آنت۔

کوہِ گور : اک وہ + گور (کوہ ء نزدیک ء گور، ہما جاگہ کہ کوہ ء دامن ء بہ کپِ آنت۔

کوہِ ل : (کوہ + ل) بریج ء دان کہ دنیگا نیم رس آنت ہوش ء تہ برابر پلنگ۔ ۲۔ دان، گوشت یا ہیک ء کوہِ ل کن آنت۔ بزان

آپ ء تہ لھڑے دینت۔

کوہِ لہو : اک وہ + لہو (منیک، بونگ دُو ذات آنت یکے اسپیت ء یکے سیاہ، اسپیتیں منیک ء بونگ ء گواہچ گوشِ آنت ء

سیاہیں منیک ء بونگ کوہِ لہو آنت۔

کوہِ مراد : (کوہ + مراد) کچ ء یک کوہے کہ زگرانی زیارت جاہ آنت۔

کوہِ مرد : (کوہ + مرد) کوہِ تنگ ء مردم۔

کوہِ میتگ : (کوہ + میتگ) بچار " کھ میتگ "۔

کوہن : اک وہ + کوہن (نوکِ آتاں دیر گوشیں۔

کوہنِ ڈ : (کوہ + کوہن) بچار " کوہنِ ڈ "۔

کوہنگ : (اک وہ + کوہنگ) سکتیں کوہنیں کار مرد کر تگیں گد۔

کوہنگ : (اک وہ + کوہنگ) بوچستان ء ہم گوشِ آنت۔ ۳۔ کوہنگ ء اے کوہیں کلات کستی پت ء میراس

تہ آنت۔

کوہول : (کوہ + ول) سنگوٹنگ ء سولک۔ ۴۔ کوہکل : وتے۔

کوہی : اک وہی (ہما مردم، دلو، ذرچک، رستریاکہ دگہ انجیں چیزے کہ کوں کوہ ء شادی بکنت۔

کوہی بڈال : (اک وہی + بڈال) مرگہ، (کوہی بڈال)

کوہی بود : (اک وہی + بڈوڈ) درمانے کہ ریش ء دپ ء پڑاہ کنگ ء کار مرد بیت۔

کوہی پترو نک : (کوہی + پترو نک) پشرونک ء زائے کہ کوہ ء مرد آیت۔

کوہی جنینک : (اک وہی + جنینک) بچار " جے جاتنگ "۔

کوہی کرگ : (کوہ + کرگ) زھریل کرگ ء زائے کہ کوہ ء مرد آیت۔

کوہی کلو : (کوہ + کلو) ماہیگے۔

کوہیگ : (کوہ + کوہیگ) بچار " کوہی "۔

کھ : (کھ) کاہے زمین ء پشت ء پڑاہ روت بے ایشی ء باز کُنٹک پر آنت۔

- کھ : (کھ + کوہ) کوہ۔
- کھار : (کھ + عاز) کھرنو کھیں مردم۔ ہسد، گینگ۔
- کھیر : (کھ + ب + ز) کاه بڑوک، ہماردم کہ کاه بڑگ و کار و کنت یا ہما کار بوج کہ یہ کاه و بڑگ و کار مرد بیت۔
- کھیر : (کھ + ب + ز) کوہ و بڑوک ہماردم کہ کوہ بڑایت یا ہما کار بوج کہ یہ کوہ و بڑگ و کار مرد بیت۔
- کھیر : (کھ + ب + ز) کوہی بڑ۔
- کھگ : (کھ + بگ) چلندین و کپت گیس جنین، بدکاری سبکیں جنین
- کھ بند : (کھ + ب + ن) کوہ و بند، دراجیں کوہ و بند۔ ہما بند کہ یہ سنگ بستگ۔ ہما دیوال، چات یا دیگر جگہ کہ یہ سنگ بستگ۔
- کھبوٹی : (کھ + ب + ٹ) بچار "کھگ"
- کھب : (کھ + ب + ہ) بچار "کھگ"
- کھب در : (کھ + ب + ہ + در) ہما پشک یا دیگر انجیں پوشگی گدے کہ انجیں رنگے و درگ بونگ کہ راطے چک نہ انت و یہ شتری بچنگ نہ بیت۔

کھپاچن

- کھپاچن : (کھ + پاچن) کوہی پاچن کشت کار کنگ بیت۔ (بچار بیت)
- کھ پٹ : (کھ + پ + ٹ) کوہپار، ہماردم کہ کوہاں پہ ما دن و در گینگ و چار انت۔
- کھت : (کھ + ت) گھتے کہ دل و گھت بہ بیت، بڑن، تورینو کیں بڑن، ارمان، دلپرو دی : "پلائی و چویشیں کارے و کنگ منی دل و کھت انت۔ بڑاں من و سکت بڑن انت۔"
- کھٹور : (کھ + ٹ + ور) اے ڈر چکے کہ الیشی و داریکبرے دوک بیت صج بہ نہ مرایت۔ ماں صور و ہر گان جکل و اے سکت کار دنت اے روک بیت ہم زیت۔ ہمے ہمیں دگر دارم صست انت کہ یہ آریاں شینرگ۔ اگرچ و کرچ زانگیں انت۔
- کھجنگ : (کھ + ج + ن) کوہی جنگ بڑاں کو صافی نہ و جنگ کنگ ہمے رنگ و "پڑجنگ"، "گریشہ جنگ"، "دڑجنگ"، "مشب جنگ"، "شم جنگ"، "زرجنگ"
- کھجنگ : (کھ + ج + ن) کوہی چنگ، مرگے۔
- کھچر : (کھ + چ + ز) کاه چر، چرگ، دلوت و اولا کافی چرگ و جاگاہ کہ ادد و کاه و آب باز بیت۔ چرگاہ۔
- کھدا : (کھ + دا) سیرین مردم، مستری مردم، سروک۔
- کھدائی : (کھ + و + دائی) بلوچانی کئے و نام انت۔

- کھدر : (کھ + در) کوہ در، کوھاں در (وادی)
- کھدل : (کھ + دل) مزن دل، دلیر، بھادر، ہمتی مردم۔
- کھڈیار : (کھ + ڈے - ڈار) ڈیڈار و زات انت بے ایشی و بازگشتگ پر انت۔
- کھر : (کھ + ر) آہت، کھریں مردم، ششیتان یاز دیں مردم۔ ۲۔ زھر و کھر، زھر، دلرنج۔
- کھربا : (کھ + ربا) کھرگ و زاتے کہ جنیں ماں دستوزکان کن انت ہے۔ گوش انت اے کھرگ یک ڈرچکے و سترانت۔ باز گوش ایت کہ چھ ڈرچک و بر و اڈکنگ بیت۔ مڈرگ لھتے گوش ایت کہ ہمے ڈرچک و دار انت ایشی و ڈرچک و نام "غیرس" (انگریزی) انت ایشی و "جوزروی" ہم گوش انت۔ کھربائیں ہنگ : بنال جنینیں دوستار کوش بیت چو کھربا انت زھر گپت چو ہنگ و بیت کہ چم و چارگ و ہر دو یٹانی رنگ زرد انت ۳۔ بچے کہ دانگ ہے کسان انت۔ عربی و "کھربا" پہ نپت و زمرگ بوتگ کہ چہ "کاہ ربا" و ز رنگ اش کہ کاہ و وقی نیمگ و کش ایت
- کھریگ : (کھ + ریگ) دلرنج، دل و کھریگ۔
- کھروگ : (کھ + وگ) بچار "کوہروگ"
- کھسیرک : (کھ + سیر) کوہی سیرک کہ چہ اے سیرکاں بوئے ترند تر انت۔

کھ ڈرائڈ

- کھکر : (کھ + کر) بچار "کوکر"
- کھکڑ : (کھ + کڑ) ڈرچکیں گنج ۲۔ شگوشگ۔
- کھکر : (کھ + کڑ) کوہ و دامن۔
- کھکل : (کھ + کل) بچار "کوہ کل"
- کھکول : (کھ + کل) ڈراجیں و ٹھکویں کنگ۔
- کھگ : (کھ + گ) کچک، کچک دیگ۔
- کھگ : (کھ + گ) دمبرگ، کین کنگ۔
- کھگنج : (کھ + گنج) ہاگنج کہ چہ کوہ و دست کپ ایت یا ہا چیزے کہ کوہ و درکیت و مزین بھایے کا ایت
- کھگور : (کھ + گور) ماہیگے، گور و زاتے۔
- کھگورائڈ : (کھ + گورائڈ) کوہ و گورائڈ۔ (بچاربت)
- کھگوشٹ : (کھ + گوشٹ) بچار "کاگوشت"
- کھ میتگ : (کھ + میتگ) ہا میتگ کہ کوھاں بہ بیت ۲۔ سر باز و چہ گور و جھل شھرے۔ کوہ میتگ۔

- کھن : (کھن) کاریز کہ ڈھارانی آب دیگ و واست و چہ زمین و چہ کشتک بیت . (تازی فلج)
- کھن : (کھن) بچارہ کھن .
- کھنکار : (کھن + کار) ہماردم کہ کھن و کار و بلد انت .
- کھنیگ : (کھن + نیگ) ہما تلکین جات یا کسانیں کنڈ کہ کتیں کو چک و آب و کپ ایت مردم کاشیک چیرت کنت یا ایرکت کنت . کور و تہم آپداریں ڈکارے و کسانیں کتے جن نے آب و کپ ایت . ڈکہ آپداریں جاگھے ہم بیت .
- کھوا : (کھ + وا) چاء و پیس چیزے کہ ایشی و Coffee گش انت . (بچاربت)
- کھودا : (کھ + وا) بچارہ کھودہ .
- کھوری : (کھ + وری) کھوربت ، حمودہ کہ کھور بازبت ۲- چہ ہما زن شیاں یٹے کہ چہ گوریچاں کانت و کیچکوریہ ایرچ انت . آدگہ
- کھوری ایش انت : مارگرت و پڑاہین و تنکین و گھگانی و کیساک و ہستان و جنرات .
- کھول : (کھ + ول) مکت ، تم .

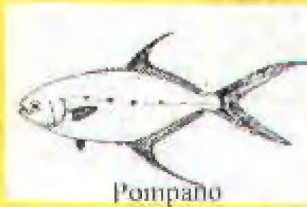
کھیر

کھوا

- کھیب : (کھ + یب) پہ ٹھل راہ و روگ . داب .
- کھیر : (کھ + وری) کھور . (بچاربت)
- کھیرنگ : (کھ + وری + نگ) کھیربت ، کھیردان ، کھیردر ، ہما دین کہ ملک و نگ انت کہ خوشیں جاگھاں کھیر و جنگل رڈ ایت .
- کھیربت : (کھ + وری + بت) حمودہ کھیر بازبت کھیر و جنگل .
- کھیرک : (کھ + وری + کن) کسانیں کھیر ۲- مردنی نامے
- کھیرکاه : (کھ + وری + کاه) کاه .
- کھیری : (کھ + وری + ری) کھیربت ، حمودہ کہ کھیربت ۲- شیعانی یک زاتے .
- کھینگ : (کھ + نے + نگ) کھینگ : مردم و جسم و جاگھے کچک دنت آجاگہ کھینگ بیت .
- کھینگ : (کھ + نے + نگ) دم سرینگ "گھگ و گشکال"
- کشتی : (کھ + وری) کجام مردم و ، کجام کشت و .
- کشتیک : (کھ + وری + ک) کشتی و ہمزانت انت بے اے ہردوئیں جتا کار مردبنت . اک : اے کشتی لوگ انت . اے لوگ کشتیک انت .
- کی : (ک + وری) ہما مزین کور جو کہ بہ لوکس سندات بندیں زمین و ہاتر و چہ کور و کشتک بیت .

- کے : (کے۔ے) کجاء کس۔ کجاء مردم
- کیٹا : (کے۔ٹی۔یا) بلوچی زانستگیاں نامے کر ایشی و برزانت جوانیں سہ، واجہ، گھتریں کماش و سید و گوش انت۔
- «کیٹا عمر زوال» پارسی وانگی «شیرازی» و دیم ۲۱۷ و نبشتگ : «کیا بمعنی مہتر و بزرگتر و خداوند است و سید رانیز کیا گفستہ اند»
- گیس : (کے۔ے اس) کش و تور و یک وزن و نام بوٹگ چہ نیم کیلو و زیات و چہ کیلو و کم بوٹگ۔
- گیم : (کے۔ے ام) کالب، سنجہ، کالب و کتہ و نیکہ چہ گیماء کیٹگ انت۔
- گیامت : (کے۔یا۔مٹ) حلاک، اذاب، وار، تکلیف ۲۔ چہ مرگ و رند، پدہ زندگی بیگ۔
- گیامگ : (کے۔یا۔مگ)
- کیپ : (کے۔ے پت) نشہ۔ ہنوشی (عربی کیفیت)
- کیپ : (کے۔ے پت) باری۔ رند۔ پرام ۲۔ کوچ و باکار و زاتے بے اے ساپ و سہ انت و زات و کسانین و کیپک گوش انت۔
- کیپان : (کے۔ے پت پان) جنبینی نامے۔

Pompano

کیپان

کیٹا

● کیپک : (کے۔ے۔مٹ) کوچ۔ باکار و کتار و زات و لوگے۔ کسانین کیپ۔

● کیپی : (کے۔ے پت) نشہ تی، کیپ کنوکیں مردم۔

● کیت : (کے۔ے ت) بیکار گال «آگ» و آہوکی (مستقبل) گال ہزاں نوکی کیت۔

● کیٹو : (کے۔ے ت۔ٹ) گوں مردینی پشک، شلوار و کوٹ و یکجا و تلکیں کیٹگ۔

● کیتلی : (کے۔ے۔ت۔لی) کرہ و چیس درپے کہ ایشی و دیگ و کڑی پر انت۔ (بجارت)

● کیٹ : (کے۔ے ٹ) رزان یا بندے کہ داں کٹماں پربہ بیت۔ سترچ، کیل ۲۔ زمیں ریک و مجب ۳۔ متکا فی زبان و زھر بیگ۔

● کیٹگ : (کے۔ے ٹ۔گ) بچار «کوٹگ»

● کیٹگول : (کے۔ے ٹ۔گ + وں) یا کیٹگول : کیٹگ و وں، کوٹگول۔

● کیچ : (کے۔ے چ) بلوچستان و مکران و تربت و آئی و کور و دگ و نام۔

● کیچان : (کے۔ے چان) کیچان : کوھی ماہیگے۔ کد : گیش چیش ۳۰ س م۔ (بجارت)

● کیچکار : (کے۔ے چ + کار) کیچ و جوڑ بوٹگیں چیز۔ کیچی، کیچ و مردم۔

● کیچکور : (کے چ + ک ڈن) کیچہ کور کہ چہ کرانہ چارین منین کورائینچے۔ آدگسٹیں مارکشان مارکھنگ مارکشت کورانت۔
 ● کیچو : (کے چو) نامے۔

● کیچی : (کے چ نی) ہماکہ گوں کیچہ سیادی کنت۔

● کید : (کے ڈ) بستہ جیل ۲۔ جنین زبورے : جنین و سر و کید کہ چہ تنگہ و جوڑ بیت۔ ڈرائی کید کہ گوشہ و سر و مان ترایت، بارٹیک و کید۔

● کیدہ : (کے ڈ۔ ڈ) دازہ راستیں مچے کہ ایشی و گشت سات دوش بو کنت چہ ایشی و تیل م کشت انت۔

● کیدی : (کے ڈی) ہماکہ کید انت "ہندیگ"

● کیدیگ : (کے ڈی گن) بچار "کیدی"

● کیر : (کے ر) مردین و شوکانی شہم و چہ کرکٹ و جھل لونجانیں آزاد کہ چہ ایشی و سوء و مس در گیت۔

● کیر بند : (کے ر + ب ٹ) تلک و کیر بند : ہندیگ کہ سرے گوں کیرک "و م سرے گوں نیام دارہ بستگ۔ دار بند۔

● کیرنگ : (کے رن) کسانیں کیر ۲۔ تلک و کیرنگ براں داؤک کہ گوں کسنگ و اڑینگ بیت۔

● کیرنگ : (کے رن گن) کیرنگ و توار۔ کسے و گٹ و سگ ہمارے آئی و توار کیر کیر و دہ کیت۔

● کیرنگ : (کے رن گن) رنج۔

● کیرینگ : (کے رنے ن گن) کنت کنگ۔ مردے و انچیں سوچ پچیں ہر کنگ کہ آبد سیارت و مزارنگیت۔

● کینڈ : (کے ڈ) بچار و کید۔

● کیزی : (کے ڈی) بچار "کیدی"

● کیزیگ : (کے ڈی گن) بچار "کیدی"

● کیس : (کے س) بزیں چادر کہ گیشتر جولانگ گواپ انت۔

● کیساک : (کے بے ساک) چہ ہما منن شیاپاں یچے کہ چہ گور بچان کانت و کیچکور و ایر رچ انت۔ آدگہ مشوری ایش انت : ۱۔ گروک،

۲۔ پڑاہیں ۳۔ تنکیں ۴۔ کھوری ۵۔ گنگانی ۶۔ مہستان ۷۔ جنرات۔

● کیسپیلک : (کے سی سن + پ نے ٹن) یا پ نے ٹن) کسانیں پیلک، کیسہ پیلک۔

● کیٹنگ : (کے سی سن۔ سن گن) گڈ و پیلک کہ چیزماں کنگ و کوپکے اڑینگ بیت، کیٹہ پیلک۔ کیٹنگ پڑینگ انت ۲۔ کیٹو و

ہم گوشہ انت۔

● کیٹگ : (کے سی سن گن) لتارگ، پرمٹگ، زمین و سر و گر۔ نیگ۔

● کیٹگ بُر : (کے سی سن۔ سن گن + ب ڈر) جیب کترہ۔ ہما ڈر کہ کیٹگاں ترایت زراں بارت۔

● کیٹگ جن : (کے سی سن۔ سن گن + چ ٹن) بچار "کیٹگ بُر"

● کیٹسم : (کے سی سن۔ سن گن) بچار کاھے چو گندیم و انت ہوش بیت بے دانے و مسک ایرت انت گیشترماں ڈکاراں گوں دھل و رد

ایت کہ کا پاچ و مے کن انت۔ ڈن و گیشتر گوں "بشر" و مرد انت۔

● کیٹمب : (کے سی سن۔ سن ٹن) بچار "کیٹم"

● کیٹنٹ : (کے سی سن۔ سن ٹن) بچار "کیٹم"

● کیٹو : (کے سی سن ڈ (یا) سن ڈ) بچار "کیٹو"

- کیستی : (کِ ی س - سِ ی س) کسانیں ماسیگے - کینستی - (بچار بُت)
- کیش : (کِ ی س - سِ ی س) دین، نیکو، مذہب (پاری : کیش)
- کیش : (کِ ی س - سِ ی س) گوش، بچ، کیش
- کیٹنگ : (کِ ی س - سِ ی س) ہر جاگے کہ بندہ بُرنگ ہے دتہ دپ و ہر دو میں نیمگ و بندہ بُر و گوش آنت - "بندہ کیٹنگاں بہ شارات کہاک بہ دُورین ایت کہ گون نوکیں ہاکاں وت و بگیت -
- کیٹرا : (کِ ی س - سِ ی س) بچار "کیٹنا"
- کیٹ : (کِ ی س - سِ ی س) بارگ و دُوراج لوگ ۲ - کوکار، داہی ۳ - بُرچ و تیار ۴ - کیٹا -
- [طب : ککا = بشکل گوسفند لکھ، کیلاک - پا : کک لک]
- کیٹکا : (کِ ی س - سِ ی س) کا، سیل، جون، گند، دلو، یا اولاک و درائی، مردم و درائی
- کیٹکا : (کِ ی س - سِ ی س) مدگ مات (بچار بُت)
- کیٹنگ : (کِ ی س - سِ ی س) بر و دُولیں چیر و بارگ و دُوراج بیگ - کیٹ گرگ

کیٹکا

کیستی

- کیٹنگ : (کِ ی س - سِ ی س) لبت و دُولیں چیزے و کٹنگ و دُوراج کنگ
- کیل : (کِ ی س - سِ ی س) پُر، کٹماں کٹ ۲ - پاکاس و زات و ماسیگے
- کیل : (کِ ی س - سِ ی س) درمانے کہ سٹ سیاہ بیت - سٹ سیاہ - کیلی : اڑی کنگ، کیل دارگ
- کیل : (کِ ی س - سِ ی س) یکتیں جاگہ و پُر نگیگ و نادری کپک کہ نہ راہ و دیم هست و نہ راہ و پُر، پہ بے دسی چوتی
- جاگہ و شت نہ بوگ، چو کہ بندیک و ہج جاگہ سُررات و شت نہ کنگ، پہ پتے و اُمیت و خندگ بے پہ بے آسری
- کیلاہگ : (کِ ی س - سِ ی س) (لا - ہگ) مُشتگیں جوہان و کنزلیک و کپننراں درکن آنت، جوہان و دانان گون ہنشنون یا کرگیں
- "پنجو" یا پہ دست گوآت و دینت کہ پگان گوآت چہ دانان جتا بگنت، ہمیشی و کیلاہگ گش آنت
- کیلٹ : (کِ ی س - سِ ی س) داز و کوکڑ : براں ہوش کہ ہمیشی و کوکڑ پرانت چو کلونٹ و
- کیٹگور : (کِ ی س - سِ ی س) مکران و یک مزین کورے و نام آنت ہے جاگہ و ہم کیٹگور گوش آنت
- کیٹنگ : (کِ ی س - سِ ی س) مزین بست - باز بستگیں و گار کہ بر دہم بندہ و کتار بست
- کیلو : (کِ ی س - سِ ی س) ہادرپ کہ گون آئی و چیزے کیل کنگ بیت

- کیلو : (کِی لُؤ) دورس و دواؤس و سنگ - کیکھار گرام -
- کیمار : (کِی ئی ماژ) کنٹکی کاھے کراشترے وارت، زهرانت -
- کینن : (کِی ئی ئی) لاکلیوچ و درایک و راه، گون، مردم و پشبندهم گوش انت -
- کین : (کِی ے ن) بچار «کین کنگ»
- کینٹک : (کِی ے ن - نکت) کینٹکی لیب «آماچی» کہہ گب جنگ بیت -
- کینٹکی : (کِی ے ن - ٹ کِی) لیے -
- کینٹول : (کِی ن + سٹ و ن) بچار «کونٹول»
- کینجا : (کِی ے ن - جا) کینجہ : چنگ، بانور «کینجہ و کین گرتنگ! چے لوٹ ایت؟ جھلے لوٹ ایت؟
- کینچند : (کِی ئی ن + کھ ن ڈ) کینچند : بالی مرگے -
- کین در : (کِی ن + دز) ہماکہ کینے درانت، جاندر، بڑھنگ -
- کینتر : (کِی ن ڈ) کسلی گالوار و «پینتر» و گش انت - پینتر، پونتر -
- کینتری : (کِی ئی ن ڈ - ڈ کِی ئی) کسلی گالوار و سواس و «پینتری» و گش انت کراشی و پونتری، پینتر یا پونتر بندھم گش انت
- کینترنگ : (کِی ئی ن ڈ - ڈ کِی ئی) تیزس بارگیں توار و کٹنگ
- کین کنگ : (کِی ے ن + ک ن گ) دمبرگ و مندگ -
- کیننگ : (کِی ے ن گ) جیسک، ہسد، کست و کیننگ - چوکر دکانی برسر و ہلے کیننگ انت -
- کینگی : (کِی ے - ن گِی) کیننگ دار و کیں مردم ۲ - بلوچی نامے پہ مردی و
- کین موش : (کِی ئی ن + م و ش) پہ کین موشی روگ و گوش انت
- کین مکل : (کِی ن - م - ک ن ن) مردمے و سگ باز دیر و یک جاگے و مندگ و پادنیایک -
- کینیل : (کِی ے ن - ئی - ئی) بچار «کینیل»
- کیوہ : (کِی ی و) بچار «کیوہ» PPB, LWD; KIAVA: Drunken, Stupefied, Intoxicated
- کیھو : (کِی ئی - ہ و) مست، ہنوش، نشہ -
- کیھوی : (کِی ئی - ہ وئی) مستی - ہنوشی -
- کیھو : (کِی ئی - ہ و) بچار «کیھو»
- کیٹی : (کِی ے ئی) کٹی (کیچ و گالوار و)

گ

- گ (گ) بوجی وھپدھی آب۔ ”گ“ و آب دستیں مانگالانی رند و کیت اک : بندگ، جنگ، وگ، بڑگ، بستیگ۔
- گابیا : (گ آب ی ا) بڑکر مرنیں دور و سر و دگر کسانیں دور یک کن آنت و آچارے چامپ آنت۔

گادھب

- گاکٹ : (گ اٹ) انگریزی گارڈ Guard و بوجی
- گاج : (گ اچ) بلوچستان و جاگھے و نام انت۔ پشکانی ہانگ کرنگ و ماں تھارش اڑین آنت۔
- گاجلینگ : (گ اج) لے۔ ن گ (گاجیل گنگ، بڑنگ گنگ، پھدنتان۔
- گاجوڑی : (گ اج و۔ بڑی) چیرے و گرگ و ژا بلینگ، گیشتر مرنیں رستہ کرکسانیں دلوئے بگیت و بہ ژا بلین ایت۔
- گاجیان : (گ ا۔ بچئی۔ آن) مردنی نامے۔
- گاجیل گنگ : (گ اج نے ن + ک۔ ن گ) وگ و جاھگ و درگنگ، دولت کہام و جاہ ایت و پد و کش ایت۔
- گاچم : (گ اچ نم) کسانیں بوجہ وڑیں گیمی ماسیگے۔
- گاڈر : (گ ا۔ دڈر) اے مال بند و گار وڈر۔ انت۔ سکت مرن۔
- گادھب : (گ ا۔ دھم ب) ددرج دھبیں مرنیں پٹن و زاتے۔ (بچار بٹ)
- گاڈلینگ : (گ ا۔ ڈلے۔ ن گ) ڈلگ ویر پگن، پچوش کہپتا کرگھگال گاڈلین ایت۔
- گاڈوک : (گ ا۔ ڈوک) بچار، گاڈوک۔

گاڑی کنگ: (گڑاڑی ہک ن گن) مکاہد کنگ (گڑو گاڑی ایت)

گامسوج : (گگ ایس و ج) بچار، گامسوج۔

- گاشگ : (گ ا ش گ) شکون دیم یا شکون پشت بیگ ۔
- گاشینگ (گ ا ش ے ن گ) چر یک سگے یا ڈے ، پروگر رنگ یا ڈے ، ترینگ : بحالی ییب ، بحولہ جنگ و پریٹینگ ۔
- گالگ : (گ ا گ ن) باکارگ ، وگ ، کرموم سیریت چر دل و گوات درکیت کرگٹ ، تواریے کنت ۔
- گاکوڑ : (گ ا گ و ر ز) گرتاک ، لانیگ کر آئی ، سچ شپور نہ انت گوشش انت گاکوڑیں لانیگے ۔
- گال : (گ ا ن) کلمہ ، لفظ ، چر دپ و درانگیں حر تواریے کر برانت ے هست + بوجی و لچانی ہر یک بندے گالے ۔
- گالا : (گ ا ل ا) بوجیک و دوالکین و میاخی و ہالیگیں جاگ ۔
- گالبت : (گ ا ن ب ن ذ) محاورہ ' Idiom
- گالشگ : (گ ا ن ٹ ک ن) ٹاٹپ رائٹر Typewriter (بچاربت)
- گالجوڑ : (گ ا ن ج و ژ) کمپوزیٹر ، پریس و ہر پانی جم و جوڑ کنوک Compositor
- گالک : (گ ا ل ک ن) مزن حور و تہ و یک بندے ۔

گالیٹ

گالی

گالشگ

- گالوار : (گ ا ن و ا ر) لب و لہجہ ، گالوار و تواریے گپ و تواریے لہجہ ، تلفظ ' Dialect, Pronunciation
- گالی : (گ ا ل ن ی) بوجیک ، ذراتے ۔ ۲۔ جوانیں چیر گئیے کہ چر پترم و نمود جوڑ کنگ بیت ۔ (بچاربت)
- گالیٹ : (گ ا ل ے ٹ) راجن و زاتے ۔ (بچاربت)
- گام : (گ ا م) راہ و روگ ، چر پدے و دانکہ دوی پد و میاخی و زمین و دواجی + تیزیں رواج + گام و برگ : بنکیں چک کہ یک برے گو کو کنت پد و پادکیت و ادشت رایت چد و رند راہ و روگ ، جھد کنت ہر و حد کہ چک بنگی گام و راہ و روت فی گوشش انت کہ پادان کپتگ ، پریشی و دودے هست ۔ چچ و تریں پیشے زود انت و مھے چک و پادان پاندکن انت ۔ یک مردے چک و شکر روگن دپ و دنت ۔ کادچے زیرایت مھے پیش و برایت گون پیش و برگ و چک و کوپک و کنت (بے گردن و ٹے کنت کہ چک و یک پادے آئی و راستی گود بند و دوی چتی گود بند و لو بخان بیت) و چچ رایت و پدے ہلے و کر پیس و نایتنگ روت و پد و کیت + ادلاک و گام ۔ گام کنگ : پد کنگ ، کد م کنگ ، کچ کنگ و ۔ گاماں کنگ : تیز روگ ، گاماں گچگ : راہ و پترینگ ، رحبند و پترینگ ، گاماں پترینگ ، گام گچ : گام و رحبند گام و ذراج کنگ ۔ گام و گوند کنگ
- گاماں گرگ : (گ ا م ا ن ب گ ز گ ن) گاماں گوند و سست تر کنگ ،

● گام بُر : (گم امب نر) حمام دم کچھکائی گاماں بُرايت۔

● گام جن : (گم امبج ن) گام جنوک، رنوک پگام۔

● گام گنج : (گم امبگ ے نج) رواج، رپستار و آئی و نمونگ Speed

● گامیش : (گم امب ے ش) چرگوک و مستر و تیار ترانت۔ چرگوک و گیشتر شیر دنت۔ پت یاھیں دلو تے۔

● گاندی : (گم ان بڑی) موہن داس (مہاتما گاندھی) ۱۹۴۸ - ۱۸۶۹۔ پور بندر ہندوستان و پیدائگ بوتنگ۔ ہندوستان و

آزادی و مزن دھدر بر بوتنگ۔ بے رشتہ تیں جھڈے برجہاہ داشتنگ۔ ۱۹۴۸ء ایک کینگی برھمنے و دست کٹنگ بوتنگ (بچار بُت)

● گانڈ : (گم ان ڈ) چرگون و و و گو و در آیک و راہ و زندیں کر کہ دومی ستر سگندان و سکت انت۔

● گانڈو : (گم ان ڈ و ڈ) نینگ، واکو، پونز و گانڈو، وٹشک بوتگیں لپ۔ (بچار بُت)

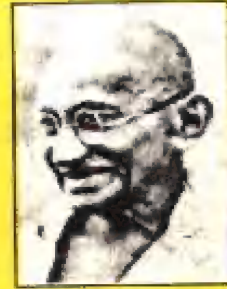
● گاہ : (گم اہ) وھد، گاہ، گاہ، وھدے وھدے، گھ، گاہ کنگ۔

● گاہ : (گم اہ) گورنچ و نینگ، شمال، قطب North

● گاہ استار : (گم اہ ایش ت اتر) گاہ و استار North Star

گانڈو

گاندی (گاندھی)

● گاهسوج : (گم اہ و س و ج) بچار، گھسوج۔

● گاہی : (گم اہ و ی) گوات کہ چر گاہ و کیت۔

● گانم : (گم اہ و نم) بوجیک و گانم (عربی، قائم)۔

● گایگ : (گم ای گن) جنین و مردین و و پت و و اب کنگ، شبرہ۔ «گایگ» و گوست «گات»، «گایگ»

کنگن (مفعول) «گائگن»۔ نامگال «گاتین»۔ پرمانگال «گا» براں پگا۔

● گت : (گم ب ب) چر کا پور یا وھد و جوڑ بوتگیں منگیلک کہ دست و و کن انت۔ ماہ و گت براں جوھان و دست و

گت براں ویک یا وھد و چر وچ و دان مکت و و گلا گت انت براں وھشگ و چر وچ و درینگ و براج گت انت۔

● گت : (گم ب ب) ویم و اے کش و آکش کہ انارک و آشکور و میا بچی و انت۔

● گتار : (گم ب اتر) دز، تاور۔

● گتباں گواتو : (گم ب ب اں بگ و ایت و) مزن گت، گوات گت، و ماھیک۔

- گبد : (گ ب ڈ) تنک گبدانت براں مین یا ڈک انت۔ سُن نہانت بدشت ویک متنگے کلا تو ہونیک و۔
- گبدی : (گ ب دئی) لیے، ستنکی + گبد + مندوک۔
- گبیر : (گ ب ز) دپدوچ پاک سر پاک و ساد۔
- گبیر : (گ ب ز ز) زور و نیم براں دوانا۔
- گبیرگ : (گ ب ز ز گن) چکوه و سنگ و ڈل و رچک و توار۔
- گبیرگار : (گ ب ز گ ب ا ز) آپ و رچک و توار، ژہر ژبار + چکوه و سنگ و ڈل و رچک و توار۔
- گبیر : (گ ب ب ز) پریگ بے چکوات، دنزیادیت و لوگ چر دیت و گبیرانت۔ گبیرنگ : آدھورنگ۔
- گبیل : (گ ب ب ج ل) بچار گپیل۔
- گبیس : (گ ب ب ن) بچار گپیس۔
- گبنک : (گ ب ب کن) ہاکر گبتے مزن انت۔ گبتی۔
- گبنگ : (گ ب ب گ) گبت بیک، گت و گبت بیک،
- گبنو : (گ ب ب و) دریا و جھلانکیں جاگھ۔
- گبنو : (گ ب ب و) ہمار دم کہ آئی و گبت مزن بہنت۔
- گبورت : (گ ب ب و ژ ت) بے سد + گبورت گبورتگ و پترگ براں پر ژوت و بے دار و یک اناگہ پستہرگ۔ کسے کہ
- ناسر پدیں رنگ و گبت جنت۔
- گبتہ : (گ ب ب ہ) بچار گبتو۔
- گبتی : (گ ب ب ی) مزن گبت۔
- گبتیت : (گ ب ب ی ت) چشک و آرت و جوت و گبتیں شیر کنیں پتلی یے۔
- گپ : (گ ب پ) بچار گپ۔
- گپ : (گ ب پ) جبر گپ و رپ بشکرائی، گشکند، گر امر و تہ و جملہ فقرہ۔ Sentence
- گپاں پوس : (گ ب پ ان + پ و ش س) وھدے یک جاگھ کسانیں و آئی و تہ و مردم باز کیت و زندایت
- مردم گوں یک و دگے و سک و گت انت و زندانت کہ سرگ و ہم جاگھ نیست۔ گروش انت مھلوک و درست
- گپاں پوس۔ انت
- گپت : (گ ب پ ت) بچار گال، گرگ، و آیکی۔ انت و گپت و گیر، بھا و زیر +
- گپت : (گ ب پ ت) بچار گال، آئی و گپت وھے رنگ و آیکی۔ آبا ند گپت۔
- گپتار : (گ ب پ ت ا ز) گرشنگیں گال یا پتہ۔
- گپتان : (گ ب پ ت ا ن) یا کر گستان براں پندول۔

گیت و گیر: (گ پ ش) موگ (نی ز) بھاؤ زیر + چیز بھاؤ زورک سات + پسر گنگ بیت۔
 گچیل: (گ پ س ج ن) از (گنیں یا مانگیش) انگیں کار + گچیل + کچک: مشکل یا ڈکچک۔
 گچیر: (گ پ پ ٹ) مزنی بزیں مگر + مزنی + گنی۔

گچس: (گ پ ن) گچی لب + اگاں گب کل + سہ + بہت ایت + مکل پھک + گب + چیر + بیت: گچس ایت۔
 گچس: (گ پ ن) کٹے + دپ + سنکے انجیں رنگ + سیریک کہ درایگ + پترگ + راہ یا کہ چد + گیشتر گوات + ہم راہ + بیت،
 کسے + لوگ + و تہ + برکنے + دریک + دروازگاں + پخشش + مھر برکنے + کہ آئی + گوات + رس ایت + گیتپٹار

بہ بیت - Suffocate

گچسگ: (گ پ س گ) کچک + راشگ یا ونگ یا چانگ۔
 گچک: (گ پ پ گ) یک چیزے شے + تہ + یانگے + تہ + روت + بے پد + درایگ + زور دجت + پاد + ونگشگ + بیت۔
 گچکپ: (گ پ گ پ) آس + گچکپ + بزاں آس + گوات + چیرانت + تواریکنت۔

گچی

گچورت: (گ پ و ز ث) بچار بچورت۔
 گچ و مپ: (گ پ س و ز پ) گوشکند + گپ + رپ + گپ + مژان۔
 گچی: (گ پ پ نی) پاد + وچ + وائے کش + واکش + گچس + حد - (بچار بیت)
 گچیل: (گ پ ی ن ن) مھ + گو پل + انت + یا کہ گو کچیل کہ کہ کدن گوش انت + پاری + وامبیلانت۔
 گت: (گ ث) اُمت، یمن، گمان، گت + گمان + سما + گت + گرگ: اُمت دارگ۔
 گت: (گ ث ث) رگپت، گرگ + گونستگال + آیکی
 گت: (گ ث ث) بارگس چیزے + دگر لھیں چیزے + جک + بہت + مکتیں یا باز + پتر ایت، گوندوچ یا سوچن + گت + لوگ۔
 گت + منت کنگ: بزاں کسے + پٹ + ہیک + وچڑیگ۔

گتاچ: (گ ت ا ج) گچاچ، سیاہ پس + ماد گیں + ہاچک + کر نرک + دھری بگ انت۔ ایشی + بگیس + ہم گوش انت۔
 گتاچک: (گ ت ا ج ک) سیاہ پس + ماد گیں + ہاچک + کر نوک گتاچ انت۔ بزاں نوک + نوک انت + وچشنکی + نوکسگ۔

اسپتیں گج کہ دربر جاہاں سیاہنگ و سرو نیسنگ و کار مرویت۔

گج: (گج-ج) زبڈیں، بڑیں ٹکڑے، ماہیگ، گج کہ تلے نہ کن انت و سلاستی و چہ دُوب و تاسرو ٹکڑ کن انتے۔
(بچار بیت) لیتار، لیزو لیتار، بے پلکاریں چل، گجی، بے پلکار، لیتاری و گجی۔

گجساج: (گج-ج) بچار، گتاج۔

گجنگ: (گج-ج) پ-پ (گن) آس دیگ: بزاں آس و دیم و کہ چیزے دیپان بیت گزائی و سبب و روژ ناہی نوان بیت و تتعار و دیگ بیت فی ہم دیپانیں چیز گندگ نہ بیت۔ جدیگ۔

گج گج: (گج-ج) ٹکڑ ٹکڑ، گزل گزل، (گج گج) گتہ گتہ۔

گجیل: (گج-ج) نی (گجیل) بیل، سلگت، مین، جون و، بے پلکار، بیگار، پرنگ - ۲۔ گج گج، گزل گزل۔

گجنگ: (گج-ج) گن (گجنگ) بزاں چہ باز و تہ و یک یا گیشتر دوست ترنگ۔

گجو: (گج-ج) (گج) بچار، گتہ۔

گج

گجیہ: (گج-ج) (گج) اسپت، سک اسپت چو کہ گجی و۔

گجیر: (گج-ج) نی (گجیل) بیل، گجیل گیتنر باز جاگ و اے ٹیک۔

گجیل: (گج-ج) نی (گجیل) بچار، گجیر۔

گجین کنگ: (گج-ج) گن (گجنگ) بے اے ہارنگ و کہ تیکے گوش ایت چا ایشاں تیکے گجین بزر بزاں چہ گج اگیناں گجین کنگ۔

گجینی: (گج-ج) نی (گج) درچتگیں، گجین کر تگیں، خواہیں ہشتریں۔

گد: (گد) چہ کر پاس یا البریم و چوڑا بنگیں گد کہ چا ایشی و پرشاک بزاں پشک و شلوار و دگ چیز جو دکنگ بیت۔

گدا: (گد) (گد) مینا، پنڈوک، پنڈوگر، پکیر، نادار۔

گدار: (گد) (گد) گوندیں گندک، گند و گدار، گندک و گدار، گنگدار، و شگلاریں مردم و پہ گدارے بگندے۔

گدار: (گد) (گد) بلوچستان و باز جاگ و ہمار دار و کردان گوشش انت کہ پہ گدان و بندگ لک کنگ بنت ایشاں فی سر و پہ

میدگرنگیں گد یا گد تکر و دگر چیزے پرش آنت۔ بلیک ایشانی کار و دس گال چہ بگس دار و گدار بونگ۔ اسے شہر بندہ دیوال و ہم کار و بیت کرتا زیاں بگ۔ پراج۔ مٹ کرتنگ و جدار کرتنگ کرایشی و بزانت دیوال رانت پرچاکہ شہر بندہ دیوال و تازی و راستیں گال حائط و انت۔

گدار: (گ د ا ر) گوزگ و دوزگ، یک جا گھے و پگتگ و حاتر و مانترگ، تر و گدار۔

گدام: (گ د ا م) مزین جا گھے و کراود و مال و سامان امارنگ بیت۔

گدان: (گ د ا ن) چہ مید و جو کرنگیں جوچی مالدارانی یا بیستلانی تمبو، گدان بند: لوگ ماں سر بران خاندوش و بچا رہت۔

گدائی: (گ د ا ی) پکیری میانی و ناسے۔

گدبری: (گ د ب ر ی) بازو و گدانی برگ وورسینگ و کار۔

گدبند: (گ د ب ن) پگتگستگیں۔

گدپ: (گ د پ) ذرا جس دار آنت کہ دھدے بوجیک و هشک و کن آنت و داراں آئی و ہر دو کراں بک کن

گدان

آنت۔ بوجیک و گوں ہمیشی و بند آنت کہ تچک برشت ایت۔

گدرا گد ریک: (گ د ر ا گ د ر ی) تختگی پد یا نک یا کہ دگر انجیں چیزے و سرو پادانی جنگ یا نچک و توار و جھک و جیک۔

گد رشک: (گ د ر ش ک) درشک و نتان و رشک ماں و اب و یا کہ چہ زہرو۔ جبرہ گد رشک: بزاں گد مارگ یا گد رشک چیزے انچرش درک کہ آئی و جایگ و درشک و توار در بیت۔

گد رمبو: (گ د ر م ب) مصلباں گد رمبو رنگ: بزاں جتی ناگن مان کنگ کہ بو و باش مخین ایت۔ چوناھیگا دگر بو و بس مسک ہم مان کن آنت۔ بتل و مصلباں گد رمبو ممکن تی لانا کاں گوات بارت و باز جا کرایشی و دنگ بزاں ڈال و رشک و بزانت و ہم زیر آنت کہ راست بوت نہ کنت۔ پھر رنگ لوٹ ایت۔

گد رنج: (گ د ر ن ج) گد و دنجک و دار یا آسن و دنجوک و گمبھ۔

گد روش: (گ د ر و ش) گز و رنگیں تاک کہ هشک بیت۔

- گڈروشا: (گڈ - ڈو - شس ی ا) یا (گڈ - ڈو - شس ی ا) مکران و گجھنیں نام بونگ . *
- گڈروشگ: (گڈ - ڈو - شس گن) بچار گڈروشگ .
- گڈرین: (گڈ - ڈو - رے ن) پوست و ناڈاھی یے کرکسان کسانیں دانگ بنت کر گڈر دگر و پراہ روان بنت . دوراست انت
- یخے شک انت کر بجل بجل انت و ترین دانگ دانگ انت .
- گڈگت: (گڈ - ڈو - گت ت ت) گت گت .
- گڈگتی: (گڈ - ڈو - گت ت ت) بچار گڈگتی .
- گڈگدی: (گڈ - ڈو - گت د نی) گڈگتی بگڈگتی، گڈگدی، گڈگڈی: بچار گڈگڈی .
- گڈگچ: (گڈ - ڈو - گے چ) آرتیکے و پرتیکیں گڈگچ سگ ایرت و لہم و نانڈک بہ بیت، ایرت گچ کر تکیں آرتیک .
- گڈو: (گڈ - ڈو - چلیم و خوش انت) ایرانی یا مزن ہو و عارب .
- گڈیر: (گڈ - وی ژ) ماہیگے . کڈ : ۶۰ سم دال ۹۰ سم م (بچار بنت)

Starry pig face bream

گڈیر

Pig nose pig face bream

- گڈ: (گڈ - ڈو - ڈن) گڈنڈ و زند بگڈیں مردم، گڈتیں تنک، بگڈٹ، گڈگڈانڈ، گڈ یا اسک و مجول .
- گڈ: (گڈ - ڈو - ڈن) نہ بگیں نیگ، گڈ و وڈ، بک و ڈال بگڈو دانڈ و ماڈگ . گڈ انت کر گڈر اند بنت: بزان گڈر اند ہم چر گڈاں پداک بنت .
- گڈ: (گڈ - ڈو - ڈن) رند و پشید . مردے کر مرایت آئی و سیا و داس نہ بیت سرکار آئی و مال و گڈ بگڈت .
- گڈاپ: (گڈ - ڈو - اپ) سبید بوچستان و یک جا گھے و بندنے اد و گڈانی آپ جاہ بونگ .
- گڈانی: (گڈ - ڈو - ان نی) سبید بوچستان و بندنے ایشی و کر و گڈر ان گڈ: باز بونگ .
- گڈبند: (گڈ - ڈو - ب ن) بچار گڈبند .
- گڈبھر: (گڈ - ڈو - ب ن) میراث یا میراس (عربی و درہ، تراث) مال و ملک یا حیل آدت کر چر پت و پیرک و برس ایرت .
- گڈپاچن: (گڈ - ڈو - پ ن) مزن شاہین و نیم زاتیں پاچن چر کوہ پاچن و مزن کانٹ بیت .
- گڈجنگ: (گڈ - ڈو - ج ن) گڈی جنگ .
- گڈچین: (گڈ - ڈو - چ ن) گڈی چین .

گڈی بند: دگڑی بَن (ق) پتھر گڈی بند۔

گدھی دلوک : دگ ڈ ڈی - دی ذکن مرے۔

گر (گ) : مزنی جُڑ، جِستَر، گر : هاسر بر، ننگ کہ دان مان کنگ بیت۔ گرے دان نزل کنگ۔

گرتہ دگر (اگانہ اگر)

گرگ: (زگر دوک، کنوک یا کارے و زانوک۔ اے گال دگر گالانی رند و ہنگر بیت و بزانت و گشتین آیت، اک و دو و گگر
بالگسر، زگر، بیدگر، رھگر، یا لگر، بسرگر، داواگر دگر دگر۔

گرتے: (ز) بگر، بگرگ، پر مانگال بزان، بگر۔
گرتے: (ز) پوست و نادر اسی ہے کہ پوست لپٹ کر گرت بیت، زہر، گرت گرتہ ساپ، گرت کوہ، گرتیں سنگ کہ گون آتی زبان

بند آنت کو تراشگ و ساپ کنگ نہ بیت، گر کوہ و یب و گزہ - گری با گار : با گار و زاتے - گری کڑیل یا کڑول، کٹار، لڑوک -

گزرے (۱) جزیرے، گزرتیگ، نشان کز زمین، رند کن آنت نادار اھی ے کہ چک گزرت گزرت، گزرتنگ، دکت بندگ، گزرت بند۔

گڑبندگ: چٹک پھینکے۔ گڑکنگ: گڑکان کنگ۔ گڑکنگ: پھانسیگ گڑگڑ و ماہور و گڑکنگ۔ گڑکنگ: پھانسی
چیزے و شوہاز و چار و پانچیں چیزے دریا و تہ و گڑکنگ کہ گوں ایشی و بہ اڑلایت۔

گرتے (گُر زر) مے نل کرچہ نک، بنگیت پگندان وروت یگردن و تہو نل (بچاربت)

گرمے (گرم زرد) دریا، دپ، دیکنگس گرنیکہ، لوکمانی لوگ یا کہ پوست انت - (حاجہ ربیعہ)

گرتے ہیں (دکڑے) گرتے ہیں، گرتے ہیں، گرتے ہیں۔

گرتے: دگر (ز) چار پاچھ کہ پہ ماحور ہنگر، جوں یادگر چیزے و شوہار و دوریا و گر کنگ بیت۔ ماہیگ و گرگ و ماحور
گر کنگ۔

گراب : گنگ ر آب) ہما اولاک کہ ماں دریاء یہ مشین روت یا کہ ماں گوات و بال کنت ، آئی گراب : میل ، انگوٹھ ۔ بالی

گراپ: حوائی جہاز، (شیرازی: غراب بکشتی)
 گراپ: (گک ز۔ راپ) گرائین دسکتی شحات حوائی رگاماں چہ سدی دوزند دوزچہ ہرآپ دوزپیسر دوزور۔
 گراپ: (گک ز۔ راپ) نوزندیں ہکل، گک دوزکاپ، مزنی ہکل دوزکڑبا۔
 گراپاد: (گک ز۔ راپ) بندر دوزگراپاد، ہکارا کھہ کہ ہامگ دوزم دوزگ بیت۔
 گراوگ: (گک ز۔ ا۔ دگن) چیزے دوزمان لوزہیگ دوزکگ دوزاس دوزسرو کنگ کہ بکڑ دایت۔
 گراز: (گک ز۔ از) گد، لبیس، تیج۔
 گراز: (گک ز۔ از) حوک، لدیگ، نرگراز، نرگراز، نرگراز، نرگراز۔
 طب۔ دراز، پا، وراز، گراز۔
 گراک: (گک ز۔ اک) ہجاز دوزوک، خریدار
 گراکینگ: (گک ز۔ اک) س ن گن

PPB,LWD; GIRAKH : Intoxicating

گراک

گراک: (گک ز۔ اگن) باز زانت کار دوزچالاکیں شیلیں مگرے۔ (بچاربت)
 گراگو: (گک ز۔ اگن) ماہیگے۔
 گرام: (گک ز۔ ائم) باز دوزرون یکجا بندانت آیاں گرام کوشش انت۔ دوزازیکل یک گرامے۔
 گرام پونس: (گک ز۔ ائم پٹ و ن نس) موسمی حورے۔
 گران: (گک ز۔ ان) سبک دوزچپ، ہاک دوزن دوزسنگینی ٹے نیست کرباس سبک انت۔ آسن گران انت۔
 گراناز: (گک ز۔ ان) ضینی نلمے بزاں ہاک آئی دوزٹھل دوزناز گران انت۔
 گرانبار: (گک ز۔ ان ب۔ از) ہاوا لاک کہ آئی دوزبار سک گران بہ بیت۔ گرانیں بار، دوزنی۔
 گران بر: (گک ز۔ ان ب۔ ز) ہاوا دوزچک کہ بر دوزبار بہ بیت۔
 گران ہجا: (گک ز۔ ان ب۔ ہا) گران نیمیت۔
 گرانپاد: (گک ز۔ ان پ۔ اذ) بزاں ہا مردم کہ ہر جا گھے دوزوت تاوانے بارت گون۔

گراں جانی: دگ رَا اَن جَا نِ نِ (سُستی بے تھیلی۔ نا ذرا می۔)
 گراں جوک: دگ رَا اَن جَا نِ (حالیہ کہ ڈاچی و سر و دیراں بندایت۔)
 گراں دُور: دگ رَا اَن دُور (ہا جنین کہ آئی و دُور سک مزن و سک گراں آنت۔ جینی نامے۔)
 گراں دست: دگ رَا اَن دُور (ہا مردم کہ دست گراں آنت۔)
 گراں ندل: دگ رَا اَن دُور (ہا مردم کہ ہر دھندل گراں آنت۔ ہاکہ رُوئے تچ نہ آنت۔ ہاکہ کم و دُور لی کنت۔)
 گراں د: دگ رَا اَن دُور (بچار گوراں د۔)
 گراں ز: دگ رَا اَن ز (دماگ، پوز و دوئی سنگانی دپ و پڑاویں ہد و پوسست کہ پڑا و سنگ گنگ بیت۔ (بچار بیت)
 گراں زیک: دگ رَا اَن ز (ی گن) گراں زیک: سھتے کہ ماں پوز و گراں ز و گن آنت و آئی و بند یا کہ گوش پُشت و یا کہ گوراں و
 بگ و گون موداں اڈینگ بیت۔
 گراں سر: دگ رَا اَن سَر (گراں سریں مردم۔)

گراں

گراں سری: دگ رَا اَن سَر (مزن سری، ہاکہ دت و مزن لیک ایت۔)
 گراں سودا: دگ رَا اَن سَر (سکت سودا۔)
 گراں گنگ: دگ رَا اَن گن (جینی نامے، گراں نا و نیم نام ایت۔)
 گراں گکو: دگ رَا اَن گک (بچار گکو۔)
 گراں کیمت: دگ رَا اَن کیم (گراں بھا۔)
 گراں گٹ: دگ رَا اَن گٹ (گٹ گٹ گراں توار۔)
 گراں گود: دگ رَا اَن گٹ (وڑ) ہا اُشتر کہ بارے یک نیگے لیٹ ایت۔ ۲۔ دنگراں، کتیں دگرچ۔

گراں ماوِل: دگ رَا اَن مَ (گراں کپل ہا جنین کہ آئی و ماوِل گراں و سنگین بیت کہ راہ و دگ و سک و دلداد و
 بالادے بڑا داریت سنگین ماوِل و دوست، دوستار، جنگ شر رنگ و شر بالادیں، گراں گراں راہ و روک، مملوک
 رواج، جنگ و ساڑا

انہیں دریاء اولاک و کیت، بوجیک و گرد۔ گرد گردو، بلوچی دوچے۔

گُرد : (گُ ز د) بچار گُرد

گردار : (گ ز - ذاز) گرد و مدار بڑا گیشینگ۔

گردچم : (گ ز ذ و چ ن م) : حاکر چمے گردانت۔

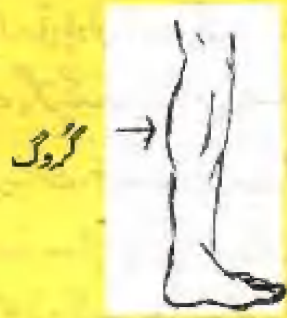
گُرد دُور : (گ ز ذ و د ز ز) : حاکر دُورے گردانت۔ PPB, LWD; GREH: GIRD DURR: Round pearl ear ring.

گُردر : (گ ز - ذ ز) درما نکاے۔

گردشت : (گ ز ذ ش ث) تر، ترنگ چکر ترنگ، تر و گرد، زمانگ و چیر، چیر درگ (پارسی گردش)

گردگ : (گ ز د گ) : حاکمیں چیزے مغل و کن نے و آس و سر و کن نے آچے آس و گری و لھر بیت و لحم بیت بڑا گُرد ایت۔

گردگ : (گ ز - د گ) : گردیں، مانتریں گرد گیں بک بڑا حاکم کہ چہ دراجی و یک سرے اد و انت و مدوی سرے چوریل

گُردوگ

گاڑی و دُورماں ترایت (پہ گوکاں گُرش انت : ہاریں گوڑم، پہ پس و گُوشش انت، مگی میں مال)۔

گردگ : (گ ز - د گ) : ترنگ (گردینگ، ترینگ، پد ترینگ، سر و ماں ترنگ)

گردگ : (گ ز - د گ) : پاد و ڈینگ پُشتی نیم، چہ کونڈ و کوک، و مغل تر و بڑگوشت کر تہذے کن نے آئی و دگوشت سک بت۔

چہ کونڈ کل و مغل زندیں گوشت۔ (بچاربت)

گردن : (گ ز - د ن) : زانت گیں اندام۔

گردنگ : (گ ز - د ن کن) : بچار گردنگ۔

گردنگ : (گ ز - د ن گن) : گُشت گیں پس یا گوراند و گردن و بھر، گردنگ۔

گردو : (گ ز د و) : سُنْد پُشت و دپ و پانگ کہ گردانت۔

گردو : (گ ز د و) : کومنین پُشک، کوفنگ۔

گُردول : (گ ز د و ن) : گردو، کومنین پُشک، کوفنگ، شینگیک، جُز، کُرتول،

گرددون : (گ ز د و ن ن) ترکو، چسکر، دولاب (بھنور)

گرددوہ : (گ ز د و ہ ہ) پتی تر دے اے گال گردد دوست "رانت - PPB, LWD, GIRDON: Love, friend

گرددوگاڑی : (گ ز د و گ اڑی) گردوگاڑی کنگ بزبان مکابلہ کنگ - دتر د و دوت، دتر د و ملاوڑ۔

گرددی : (گ ز د ی ی) سنگی گردد گردد دگردیس چیز د بے، دکنین د بکڑیں چیز د بے، گلاٹیشی گون کارے د۔

گرددے : (گ ز دے ی) یک شرمیاری ملے، سسر د کہ هر دوشرمیاری رانت گردا، گرددے، آئی د سلاہ رانت، بزبان هر دوش شرمیکانی

نسیا بجی دے مال پر بھا، بیت هر د آئی د بھا، گیشش کنان کنان رانت هر کسی نام کو، اندک "بیت آھے حساب د دمی

دزراں گیشش رانت د و دنت۔ اے گال بندر د گرد یادے، رانت، بزبان "یا کر بگر یا کر بدے"۔

گردینگ : (گ ز دے ن گن) زمین و گردینگ پر بھج دے، یک بے زمین د گردین رانت۔ ماھے رند پد و گردین رانت آھے۔ آپ آھے

مان کن رانت د لپیگ آھے مان رنج رانت، نی پگوزن آھے مرزانت آپ آھے مان رانت کر شدام د گونج رانت د آھے

آپ د تر د و دینیت کو بنسگر د و برکتدار بیت۔ چہ سے روج د و رندیکبرے زمین د پد و گردین رانت د و مرزانت نی

گرددی

گرددی

شدام د کرش رانت، اے دگار د هر دھد آپ مان دانکہ رینگ بیت، بے چہ راون د و چیت گے پیر آپ د و خوشین رانت

د و دھد د گوش رانت کو ملک رس رانگ۔

گردینگ : (گ ز دے ن گن) ترینگ، کسے د ترینگ د جاگھے پیش دارگ، وارکنانینگ یا کنگ، بیرو دیک، بچ ترینگ،

پد ترینگ، پترینگ، زمین یادگار د گردینگ، بزبان نتگار دیک د لینینگ، گشینگ، گاشینگ، چیک جاوے پر دگر

جاوے ترینگ۔

گردد : (گ ز د) بکار، لوٹ، پرواہ، بے گرد : بے پرواہ

گردد : (گ ز د) گردد، زنت سرس آسنے کو دھلاں پھلواناں گون ایشی د جنگ گردد (بچاربت عا) ۲۔ مالدیانی گردد

کو مالدی جن رانت۔ (بچاربت عا)

گرددجن : (گ ز د بچ ن) ہماکہ گردد جنت۔

گرددی : (گ ز د ی ی) ہماکہ گون گردد و سیدی کنت۔

گرس: (گرس) سکن شد که نزدیک، هر که عانت + طب: گرس و جادرس، گورس، گورس، پا: گادرس، جادرس.

گرست: (گڑسی ت) گم، زهر، مید، کینگ، گم، و گڑست (شکانت) کہ اے گال چہ عربی غفہ، عذابت)

گرتشک: (گرتش-ت گن) گرتیں زمین، ہامٹک کہ آئی و زمین گرت انت۔
گرتسکن: (گرتس-کن) گرتے کہ دریا و درکیت و ماں و شک و ریکاں ہم کہ ایت کہ آئی و پشت سپک
سپک انت اے گال بندر و گرتسکن انت بزاں گرتیں سیکن۔ میکمی۔ میگمی۔

گرسبکن: (گرسبکن) گرتے گرتے دریا و درکیت و ماں حُشک و ریکاں ہم کپایت کہ آئی و پشت سپچک
سپچک انت اے گال بند رو، گرسبکن، انت بزاں، گرسبکن، میکمی، میگمی۔

گرمسی: (گرمسی نی) لاپی، لاپ جت، ہاڑہ و روک۔

گڑسیکن : (گڑسی کی کھن) بچا گڑسیکن ۔

گرِشْت : (دځړ شت) گرېشت، میم، ګنډگ۔

گر شست : (دگ. به ش ت) بپار، بگرفت.

گر گرک : (دگ زن) سچ بول کر ہزار گرگ و دراکو کی اسپتیں پیش ، جگ ، شر ترس بھریا پھک و بے کتہہ - چر دل و گھر کے

پادائیک یا دل و گڑب گڑب جنگ : چه نژادنگ عویات یا اومانء کرب کپل و سرچ ایت دند و گڑب بیت بزان نژیک و گڑب یاکب ایت۔

سگرک: (گگ زسن) ٹوٹا ہوا دس ماہیگے۔

گرگت : دکن زن ، سب کے کو گرت پرستانتہ اور از زو، منازنتہ و دیگر امور۔

کون : (کل ٹوک) راستہ کے چرچکے و مسترینت و مبارز و زورمندانت۔ میتھ گان ایر و نٹ پولیس
کہ مازست گڑا سکے ترسے، زمانہ برحاکہ تک بہتر تارت، ویشاکہ : (سماج)۔

کہ باذیت لڑا سدا نرسے مان پر چاکر ملک و ترایت و شکار کنت۔ (بچا رحمت)

لڑل : (دک زور کن) حمار دم کہ چیم
کہ ہم رنگ و گروست

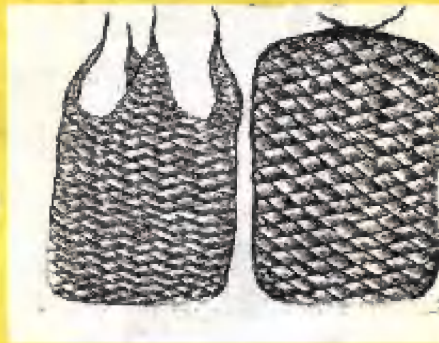
کہ مجھے رنگ و کربیت +

گرک : درک (درک کن) کسانیں گریا تھیں۔ بلوچستان و بہار جاگھانی نام آنت، چرھے گرائی نہ

لعل : (رنگ - رُکن کن) یک جا کھے و نام اِست گوادر و دشت و سیم سران اِست -

لڑکے : (کُڑکُن) چہ ہامنر شپ و شیپاں یکے کرچہ گور نیجاں در کتب و کایت و میچکور و ایر رج آنت ۔ آدگ
مھش ، ایش آنت ۔ امانت ۔ بکن ۔ کن ۔ مھش ۔ مھش ۔ مھش ۔ مھش ۔ مھش ۔ مھش ۔ مھش ۔ مھش ۔ مھش ۔ مھش ۔

- گرکاپ : (گُر زک ۱ پ) بُڈا بگ، برباد بونگس۔
- گرکاسک : (گُر زک ۱ ش ک) گرکاس، رستے چہ گرک و کسٹرانت، گوش اُنٹ کہ مِس جنت کہ چوتیزاپ و سوج ایت و دگر لھیں مردم گوش ایت کہ زبان تے تیزانت کہ چٹ ایت سوج ایت۔
- گرکمان : (گُر زک ۱ ن) گرکینگ و کار، انجوش کشان کنگ کہ ہما چیز زمین و پشت و ریش پودوران بہ بیت۔
- گرک کڈیل : (گُر زک ۱ ی س ن) بچار، گری کڈیل۔
- گرک سگار : (گُر زک ۱ س گ ا ز) ہما گرک کہ پیشانی تے اسپت انت۔ بزنا نشانیں گرک، پہ چکتانی ترسینگ و گوش انت۔ ہپتار بلی گرک سگاری چپ و دپ و مے کن۔
- گرک کو : (گُر زک ۱ ف) چہ چہ گرک و پیش و جوڑ بونگس کہ پاک کہ ناہ مان تے کن انت۔ ایشی و گون ناھاں ہم گرک گوش انت۔ (بچار بت)
- گرکی : (گُر زک ۱ ی) تینگ و زلتے۔
- گرگ : (گُر زک ۱) چہ گرگ بزنا ہما جا کہ نوکس لٹ دوکانست۔ راج و گرگ بزنا جوان تریں مردم، گرگ جنگ۔

گرکو

ڈرچک و بونگانی۔

- گرگ : (گُر زک ۱) زورگ و بھانورگ، پیچے و پے ڈرک رینگ، کسے گرگ و آرگ و دست جنگ، سیر کنگ۔
- آپ و گرگ : چہ کور چہ حور و پ جنگ و۔ امبازاں گرگ : گولا تیش کنگ۔ باد و گرگ : باد و ناڈراھی و گرگ۔
- بزنا گرگ : گرم گرگ۔ سگ زھر گرگ۔ بن گرگ : آس گرگ، روک بیگ۔ بند گرگ : ڈیک و رگ، مل و رگ۔
- سیر گرگ : چہ دژمن و۔ پاداں گرگ : پاداں سست دادگ۔ پیچ گرگ : زیرگ پر ہر پام زور۔ پد گرگ : پادانی
- نشان و چارگ۔ پد گرگ : گد و۔ پونز گرگ : زھر بیگ۔ پونز و گرگ : پہ چرنے و میار کنگ و بزنا پونز و
- پاھوٹ کنگ۔ تاب گرگ : تاب و رگ، ساد و، بندیک و، مود و۔ تر اس گرگ : ہزگ، ہزورگ، سٹ کنگ۔
- ترند گرگ : تپ و گرگ۔ داد گرگ : باج مٹر (انعام) گرگ۔ جن گرگ : مردین و گوی جنینے و سور کنگ۔
- چم و گرگ : چم و ناڈراھی۔ فراج گرگ : پاداں ذراج کنگ و سچ بیگ۔ دست گرگ : دست و زیرگ۔
- دل و گرگ : کسے دل و قی نینگ و ترینگ یا دل و ناڈراھی و گرگ۔ دز گرگ : سگ ترند و تیز روگ، انجوش
- روگ کہ دز پاد بیت۔ ڈک و گرگ : راہ گرگ : روانگ ہوگ، روگ۔ راہ و گرگ : راہ و بندگ یا راہ
- و بیگ مرشت گرگ : تیز روگ۔ دند و گرگ : کسے و رند گیری کنگ۔ رور و گرگ : دیم و تھا رکنگ، دیم و ترینگ

زھر گرگ - ملک گرگ، کلات گرگ، دُڈ گرگ، حراب گرگ، سہیہ کار گرگ، دام گرگ -

گرگ : (گ ز ر گ) ہمارے پس و پیشدگ بلے کم کار مرد بیت کہ وشن زیمیر و ندکاری نہ انت چو ناھیکا باز کوھنیں پچہ کاراں

ہور گرگ - کار مرد کرنگ بلے فوان نہ انت - PPB,1 WD:GARAGH: To neigh

گرگ : (گ ز ر گ) پہ جنگ و و زھر و و تی نہ وشی و زھر کرنگ و توار - پشی پچک یار ستر کہ پہ مرگ و گرگ ایت و
گرانیں توارے و دکنٹ - لاپ و گرگ - رونانی گرگ چہ شد و لاپ و گرگ ایت، و ننان سنگ و ایت -

گرگ و گ : (گ ز گ) بچار و گرگ و گ -

گرگ و گ : (گ ز گ) ہمارا کہ بڑکیں سنگ و ڈل انت و گل و گ و گ -

گرگ : (گ ز م) ساد و چپ و دوج کو نر نیم و دوج و بیت گوش انت کہ گرگ، انت یا گرگ و دت و ر سینگ -

گرگ و س : دو بوم، دو بوم و حوا -

گرگ : (گ ز م) ہا کیو کیو پوشاک کہ پشک و چیر و گند و گن انت (نانید، بنیان) چیر و گ -

گرمار

گرماپ : (گ ز م ا پ) ہا آپ کہ گرگ انت -

گرمار : (گ ز م ا ر) مار و زاتے - RATTLE SNAKE (بچار و ت)

گرماگ : (گ ز م ا گ) گرماگ و موسم، زمستان و چپ -

گرماگرم : (گ ز م ا گ ر م) تازگ تازگ و، جلدی زیت -

گرماگی : (گ ز م ا گ ن ی) گرماگی، کسانیں پشک انت کہ گرماگ و جان و د و رچ انت کہ گرماگ -

گرماگ : (گ ز م ا گ ن ی) گرماگی، گرماگی -

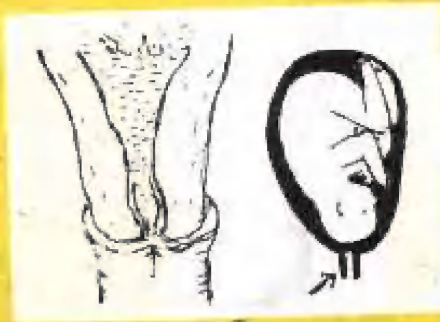
گرماگی : (گ ز م ا گ ن ی) بچار و گرماگ -

گرماپک : (گ ز م ا پ ک ن ی) نا و راھی یے کہ جان و آبلہ و ر کیت -

گرمس : (گ ز م ن ی) گرنگ، گرماگ -

گر مکان : (گ ز م ک ا ن ی) بچگور و زانت گیں شھرے -

- گرمی : (گ ر م ف) سارتی و چپ۔
- گرتاشک : (گ ر ز ن ا ش ک) : بچار گرتاشک۔
- گرتاشک : (گ ر ز ن ا ک) گرتاشک بچار گرت۔
- گرنالی : (گ ر ن ا ل ف) جبیل گرنالی، گوادری کوہ و دیمری سنٹ و گبڈے بے کبرے نہایت پرتاشک و اے گدانی بستگیں گبڈے کہ کاٹھیا واڑ و گرنار مندر و گت نہایت۔
- گرچ : (گ ر ن چ) سادے یا بندے گرچ دیگ براں بندگ گڈے کہ چیزے بستگے ماں آبریشمی گرچ گرگ : براں انچش کہ جبر نہ چ ایت۔ ابریشم و گرچ و بچگ مشکل ایت۔
- گرچک : (گ ر ن چ ک) : بزنکن پٹ، پپل پٹ۔
- گرچک : (گ ر ن چ ک) : گرچ دیگ۔
- گرچ گرچ : (گ ر ن چ + گ ر ن چ) باز گرچ۔

گرو

- گرچن : (گ ر ن چ ن) : بچار کامے (هری) زبازانتی و ہا گال کہ چر دو گال و جور کنگ بوتگ۔ اک : سر پہ، میلانک، در زوگ (مرکت)
- گرند : (گ ر ن و) : جبر و توار، جکسویں توار، گنگھاریں توار، گرندگ و توار
- گرندگ : (گ ر ن و گ) : گون سکین زرمبشت و توار کنگ، زرمبشت کنگ، جکسویں توار کنگ۔
- گرو : (گ ر و) : چکلان و دپ۔ (بچاربت)
- گرو : (گ ر و) : نگر، ایر، کینگ چیزے آوونگ و چیزے حمود و گرو انت۔
- گرو : (گ ر و) : ماہیک و گوائے کہ چ کتب برکت و کیت و پاگاسے۔
- گروٹ : (گ ر و ٹ) : مردم و گرو چرنک، بگر تاکہ کینگ و انت۔
- گروو : (گ ر و و) : حابین چک کہ آئی و میردینت بے سالونک و چارایت و انکو سپتینگے۔
- گروو : (گ ر و و) : گپتی، گروو و حد، گپتی و حد کہ پار و چ و مرد و میان انت۔

گر محتاج: (گن زادت ا سچ) ہمارے دم کے گڑھنا چنگ و زبر انت۔ یا اولاک کہ کامردیت۔

گر تھاجک: دکن رنہاٹ (سچ گت) گون سوارء جمہازان تاجکاکنگ۔

گرهتاجی: (گن رختہ سے ایچ نی) بچار گروہتاجی۔

گزنہ: (گزنہ) گزنہ، گزنہ، گزنہ - [شیرازی: گردن گره]

گرگی : (گک یہ فی) کاریا کارے پوزانوگری بوجہ یا آئی بددوری اک، دوچ گری، زردگری، پدگری، داداگری۔

گریب: (گ۔ ثی بے دس، تنگ، وار، گریبی، بے دسی، تنگی، داری (عربی، غریب، درآمد)

کتری باگار : دگر در نی وب آگ از باگار در استے ، گزری باگاڑ کسترین گوج رنگیں لاپ کشتے باگار چر ہمیشی
ذات برانت ۔

ذاتِ برائت۔

گرتی باگاڑ: (گرتی فہم اگرتی) سچا گرتی باگاڑ

گرمیو: دگري پ. پ. د. پاداني رگ که پاد و مچ دپشت و چپ پترو و برزانت، ايمک يا ايمی گريو گنگ، رگای بنگ.

گریستہ : (گ. ر. ن. پ. پ. ن.) بچار، گریستہ

گرمیت و دگر بے (ث) گرمیوگ و آئیچی و خوشگماں اک : ۱ : آ گرمیت بزاں لونی گرمیت انت - خوشگست : آئی و خوشگست بزاں آئی و گرمیوگ و کارگرت -

گرتی چپٹ: (گ زنی، چپ ٹ ٹ) چپٹ راستے، بجارہ، دیکھ

گر نیناں: (گریزاں) پارسی کالے: بچوک، بیزار۔ ستمن وقتی گومار، گریزاں

گریشک: (گنہگار) ہاں جنگل کو اور دھڑ چکے بے کاس بہ بیت۔

گتریکان: دگڑی کی ان سربازوں میں شیخ شہر و میتنگ نے چہ درپ زیمو چیراٹ۔

گرتی کڑیل: (گگ زری بک۔ ڈے ن) کٹار، بڑوک۔

گر کیجئے : دگر بھی سن کن (ف) چٹکانی باز نہ است گیس ایسے۔

گرتی کوہ: (گرتی کوہ) بجار گرتی کوہ۔

گرمین : (گڑے ن) بھار بگرھن،

جن سے آگرتیت ہے تواریں گریوگ کہ اس برنج آنت ۔ بلے چروپ و توار درنیت ۔

گریمہ : (گڑے کا) : گردن ۔

گزا : (گڑے) تو اسیں و دست نہ جنگیں ، ہاگند و تاکہ کہ دنیا دست نہ جنگ ، ہاگند کہ سوچن نہ جنگ ۔ ہا ورناکہ چہ شکر ورنائی و
سیم سراں گوستگ و ورنائی نے سر ہم انت گڑیں و زنا و ورنائی و گڑ ۔ گڑ پاجن سے رنگ و سلکیں پکائیں ورنائیں پاجن ۔ پلانی ورنائی گزانت
گڑ : (گڑے) شکر کاندیل و گڑا سنگیں شیرگل کہ رند و شکر کنگ بیت ۔

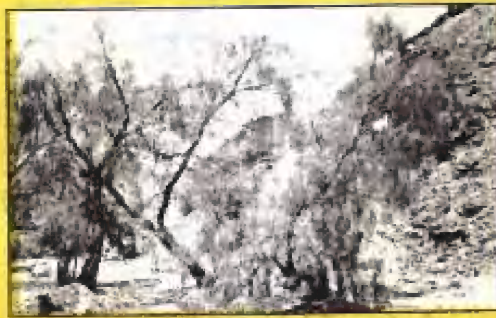
گڑا : (گڑے) اچھے ، انچوش کہ اکاں شماسن و مری نہ برات گوں گڑا و گڑ روپے من ہم نیایاں ۔

گڑا انجی : (گڑے) (پاؤں) پاد گویے کو آئی و سر و مائی یا جھلگ ایرکن آنت ۔

گڑا انکو : (گڑے) (پاؤں) گڑا کو : تمباکے کہ تر کرینگ و مٹوٹ جوڑ کرینگ کہنگی تمباک و گوں گڑ و پند آنت جوڑکن آنت کشک بیت ،

گڑا اینگ : (گڑے) (پاؤں) انچوش گنگ کہ بیکرین ایت ۔

گڑا گ : (گڑے) (پاؤں) پستان گد و یا بندیک و بڑگ ، آسن یا سیم و پے امبر گڑا گ گسنگ ۔ زر گڑا گ ، وڑ گڑا گ ۔ گڑا گ ۔ گڑا گ ۔

گزا

گڑا گ ۔

گڑا گ : (گڑے) (پاؤں) چچ زرہگ ۔

گڑا ووب : (گڑے) (پاؤں) بن بن ، منزیں سنگ ، بن یا پانگڑے و ماں جھلیں آپے و پکگ و توار ۔

گڑا و منج : (گڑے) (پاؤں) منج و منج ، اڑ و منج ۔ بھ و بکڑ ۔

گڑا اینگ : (گڑے) (پاؤں) چچ ورنینگ ، گوں کسے و انجیں کارے کنگ کہ آپہ گڑا ایت ۔

گڑا : (گڑے) (پاؤں) وراجیں دارے کہ آستاجن و حملوں کنگ و کار مردے کنت و دو دست و گورے ۔ دست و گڑا ،

یاھینگ ، باھیک ، سرد دست ، دست و ڈیل ، دست و ڈیلنگ ۔

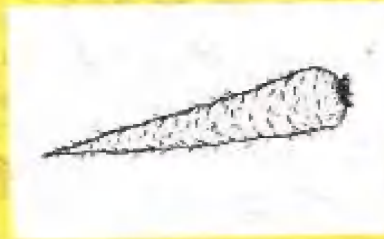
گڑا : (گڑے) (پاؤں) زانگیں دچکے گڑا ہارزات آنت ، ۱۔ گلکڑا ، گیکڑا ۲۔ پانگڑا یا پاوڑا ۳۔ سنگڑا ۴۔ واد و یا واد گڑا ۵۔ سورگڑا ۔ (پیاربت)

گڑا : (گڑے) (پاؤں) پارسی ہم گڑا و تازی و آمل ، آنت ، ایشی و بر و پارسی و گڑا مازہ و گڑا ش آنت ۔ یا کہ بلوچی و گڑا مازگ ۔

بیت ۔ بلوچی و ایشی و گڑا کونٹ ہم گڑا ش آنت ۔

گزا : (گڑے) (پاؤں) جھاد ، تازی و غزا ، و بلوچی ۔

- گزائیگ : دگ ز ا ب (ے گن) نامے۔
- گززار : دگ ز ا ر (گپت و گزار۔ چار و گزار۔
- گزب : دگ ز ب (زهر، زهرنگی (تازی : غضب)
- گزبنگ : دگ ز ب (ن اک) سک زهر گردک یا سک زهر گپتگیں۔ پینگ یا کرمادریں مردم و گزش انت۔
- گزبند : دگ ز ب (ن ذ) پنے کہ پر گز بستگ یا کہ آئی و پت و چ گرد و گز بستگ۔
- گز تاک : دگ ز ت (اک) گزئی تاک۔
- گزدان : دگ ز د (ان) ماہیگ کشگ و راستے۔ حمود و گز باز بیتہ گزدر و بلوچستان و باز جاگھانی نام انت۔
- گزدر : دگ ز د (ر) بچار گزدان۔
- گزر : دگ ز ر (بچار) «گزران»
- گزران : دگ ز ر (ان) و دچانی گزرگ، زندمانی و دچانی گزرگ۔ داریں زندمانی۔

گزنک

- گزرائی : دگ ز ا (نئی) گزرائ بیگ۔ بچار گزرائ۔
- گزردک : دگ ز ر (کن) سبزی باجی یے۔ طب : گزدر۔ پاہ گزدر۔ تازہ، جزر : (بچار بیت)
- گزرننگ : دگ ز ر (ن گن) گزرنو دار و رنگ۔
- گزروان : دگ ز ر (ان) گزرو راستے۔ ۲۔ گوادر و میگے و نام انت۔
- گزروگن : دگ ز ر (ن) بچار و دگن گز۔
- گزک : دگ ز ک (نامے)۔
- گزکاه : دگ ز ک (ان) یک کاه و نام انت گز و تاک۔
- گزکنڈ : دگ ز ک (ن ذ) بلوچستان و جاگھے و نام انت۔
- گزکنڈی : دگ ز ک (ن ذ) (نئی) حمارم کہ گزکنڈ و نندوک انت یا بیگ انت و بلوچ متھے و نام انت۔
- گزلی : دگ ز ل (ن تازی و غزل و بلوچ گاوار۔ دستونک گزل پر بندگ گزل جنگ۔ پزیر گوشگ۔

گزل: (گزل زن) مزنی زندگی ممکن ہے اے نیکوئی تو بڑیگ و رنگ و بڑی ہم بہیت۔ منزل گزل: نیکوئی ممکن
گزل: (گزل زن) اے ماہ و یک راستے۔

گرممازگ: (گرم ازگ) گز و کلوت یا گز و بر۔

گزنو: (گ ز ر زو) نامے۔

گزئی: (گک زرنی) هاجیز کگون گزئی سیاوی به کت - اک: گزئی اشکر - گزئی دار، گزئی کلونٹ مردی نیا.

گنیزیر: (گنیزی) سردار و کاردار که همان داری زمین و مال و گنیز و گنیز است۔

گزنی کہا: (گنڈنی ہک ب ۱) ماہیگے۔

گشت : دگ ژژ (گشت گویر مائیکال۔

گنڈ دال: (دگ ڈال) نیم گنوک، گنوک، گنڈ دال۔

گنہگار : (کے لئے) گناہ، گنہگار، گنہگار، گنہگار، گنہگار۔

[illegible]

گڑمبگ : (گڑم بگن) سکیں منزلیں چیزیں اُپے اُکیگ، و تو ا۔

گزشن : (رُگ ژن) شد. گشن : پر درگ و درگ بے تاحیری

گشترنگ: دگ (ژ ن ب گ) به چار گشترنگ .

گَرَنَگ : (گَرَن گَن) سُدیگ گَشَنَد (دلب : دشنا، یا اگَشَنه، گَسَنه، گَرَسَنه، گَرَسَنه۔

گُزشتگی: (گُزشتنِ گُشتگی) گُشتگی، شُدگی.

گشتنی : (گشتن) شادی گشتنی ۔

گزومب: (گ. ژ. ژ. م. م. ب) بکار، گزیمب۔

گروہ : (گڈ ڈونٹ بن) بچار گمشدہ،

گڑب گڑامب : (گڈری نم بن + گڈرام بن) آپ دتہ دیگی تکیں آئے دتہ دی انچوش روگ کراپ

سکتہ تواریہ بہ کنت۔

گس : (گش) گند، گند، گس۔

گیس : (گگ نس) لوگ + دوار + مردم، دوار جاہ ۔

گربند: (گربناب ن ذ) کے ہر لوگ عتہ و بندگی کنگ۔

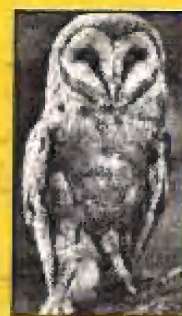
نہیں: (گنہگار نہ تھی) لوگ بے پنگ و سرکاری پرمان۔

گستاخ (گرسنه) جفا، دیر، یکم، یک گستاخ۔

گستگ : (گب ش ت گن) سر آردک یا دپیل، سر آرتگیں هار و رگ که دسینه مگد آنت یا گاجیل، پد زهر سر آردک و کان گوش آنت۔

ایک سربارگ ترمودومی سرخے زندہ ترانت۔ پشت ٹے رگ رگ انت، کہا انت وگور وے کن انت۔ باز مردم ایسانی شم و مھرک هم دنت۔ گورش انت کسے وک کلاک درکیت ایستی وگور وے دے کلاک روا انت۔

گنگر : (گنگ گنگ ز) گنگے کہ باز درنگ و پناہ بہ بیت۔
 گنگر گنگ : (گنگ گنگ گنگ) گنگے و درگ و پناہ بیگ۔ دیشے و تر گنگ، گھگ و دپ و پناہ بیگ۔
 گنگرینگ : (گنگ گنگ گنگ) گنگے گنگ، انچوش گنگ کہ بہ گنگر ایت۔ گون تیراں گنگرینگ۔
 گنگلی : (گنگ گنگ ل نی) گنگلی، چہ کہ پتوڑ و انت کہ گنگ و شیر کن انت چہ اورت و جہز گنگ و ماں تیل و پچک بیت۔
 گنگو : (گنگ گنگ نو) گنگر و رنگ و مرگے، بوتم و زاتے بلے چہ بوتم و کستر انت۔ ٹینگے سک منز انت تو گوشے
 زاناں چہ کل و دد اننگ انت پسر پنگس ٹینگ انت گوش انت کہ اے تختیں مرگے۔ ایسی و آواز انت،
 کیچو کیچو، مرد حد کہ مردم ایسی و توار و اشکن انت گوش انت چن و گنگ و گنگے کن، ایسی و گنگو، و چری ری، ہم
 گوش انت۔ (بچار بت) و
 گنگودی : (گنگ گنگ نو دینی) بچار گنگدی۔

مکھڑ، بکیر، بگاڑ: (گگ و زز)، (گگ ی زز)، (گگ ا زز)، چیزے مکھڑگ، توار، گرائیں چیزے، بکڑینگ
 ۽ توار۔

گنگی : دگر گدگ نی کسانیں جھلگ ورتے کہ بے گردن تے ذوالج انت ایشی و گنگی ہم گوشش انت ۔ (بچار بہت
گل : دگر (ن) خوش ہشادہ ، خوشی ، ورتولی بہشت و آپے کہ جانشد دگر و روانت بہشت اک : بزرگل ، جن گل ۔
گل : دگر (ن) لیسنا کس ہاکے کہ بان بند انت و وشت جن انت ۔ ہما کوہ کہ آئی و چند گل : انت آئی و گل و روانت
بان بند انت ۔
گل : دگر (ن) یں ۔ دوستار ۔

گل: (رگ ن) چو ناھیکہ پارسی گالے کہ نباتت تے پل نباتت بے ماں بلوچی و پل و نباتت و مسکن کم کار مرد بیت۔ البت
ماں گلا و چو گل زمین، گل رگ، کار مرد بیت اگان ناں بلوچی و گیشترہ پہ دوست و خوشگ بیت۔ گلگدار:
دش گدارس مردم -

گل: (گُرُن) ہمارے شان و شوکت انت کہ تینگ و جنگ و منشا نگے ٹکن انت و بند انت۔

گل: (دگ ن ن) ماہیگ و گل کہ چہ آیاں سادہ زورایت کہ آئی و آشکور و چیر و انت۔ مردم و ہما گوشت کہ آشکورانی
چیر و زونک و چیر و لونجان بنت، کیننگ و گل۔ گرج و گل۔ مار و گل۔

گل: (دگ ن ن) گردہ گردہ دین چیز، بچار:۔ گلتر۔

گل: (دگ ن ن) گت، زندہ و پندہ و گت، زہر گت گیس: گل و گل۔

گلا: (دگ ل ا) پہ گلاگ و خوش تگیں گال، لچہ و راستہ کہ آئی و تہ و دتی جہند یا دتی کٹم یا دتی ملک و مردم
گلاگ بہ بنت۔ ستا، تو سیپ۔

گلا: (دگ ل ا) دڑ و تہ و چہ تلاء و جو و کر تگیں ٹنگ ٹنگ گیس ٹھگے کہ آئی و زردا نگ ہم گوشتش انت۔

گلاتون: (دگ ن ا ت ذ ن) جنینی نامے۔

گلاٹ: (دگ ل ا ت) حاکاہ کہ دولت و مالاک پہ دوست و چہ لاپ و پد و ذر کنت و جاہ ایت و پد و ایر بارت و
دوست و مزنیں گئے گئے آب۔ گلائے شیر، گٹ و گلاٹ کنگ: بزان گٹ گٹ و دزگ یا پد و مردم و گٹ گٹ بیت
کہ یکے گئے گپت و پد و دومی، چہ گٹ و مستر و چہ رنگ و کم تر کہ گئے۔

گلاس: (دگ ل ا ن س) لیٹو، لیوان، شیشنگ، بلور۔

گلاک: (دگ ل ا ک ن) پوست و نافہ اھی یہ کہ پوست بچ و بچ و اسپت ترایت۔

گلاکال: (دگ ل ا مگ ا ن) ہما گال کہ پہ نام گال گلاگ و سا زایگ و کار و بیت۔ گر امر: اسم صفت۔

گلام: (دگ ل ا م) نوکر، کاردار، زور و زنگیں نوکر، میک زلے کہ ایش ہما مردمانی کٹم انت کہ پہ نار وائی و گ راجاں چہ اپریکا و

جہنگلن زہر و سستی گینگ و دگر ملکاں بھا کر تگ انت و ہرچ یک سنیا ہیں مردے کہ اپریکاں رنگ و انت بے

چوش زورایت۔

گلام: (دگ ل ا م) ہما مردم کہ دزگ یا ماں جنگ و گزگ و کار بندگ بو تگ انت و پد و اے مردم چہ کہ دولت و بہا زور و

کنگ بو تگ انت۔

گلاہگ: (دگ ل ا ہ گ) ہر بچار "گلاگ"

گلاگ: (دگ ل ا ی گ) گلاہگ، سا زایگ، کسے و شریاں گوشت، کسے و شریاں کپاں جنگ۔

گلابگ: (دگ ل ب ا گ ن) گل و پلانی باگ، جنت، بہشت، اسپند، مینو، نورگ۔

گلابانگ: (دگ ل ب ا ن گ ن) گل خان نفیر و پلانی بنگی و انگی و کوہیں پچاں پد و زور و گوشت بو تگ۔

گلہبت: (دگ ل ب ا ت) پتیں کوہ ماہیگے۔ بچار بت تاکدیم 693

گلابو: (دگ ل ب ا و) ہما کہ چو گل و بو کنت۔ ہما کہ پل و دشمنی بو کنت۔ ہرچ رنگیں بھا رکھ کہ دشمنی انت۔

دوست و ہم گوشت بیت۔

گل بی بی: (دگ ل ب ی پ ی) جنینی نامے۔

گلپ: (دگ ل پ) گلپ کنگ: بوجیک و کوہیں تھنکانی دیر کنگ و نوکیں تھنگ جنگ مزنیں پات۔

گلیان : (دگ ل ن پ ان) موٹل و ہما بھر کہ پر گانی سر بری نیگ و انت - چکل و گل و دیپان انت - 1268 Mudguard

گلیچ : (دگ ل ن پ رچ) چیزے کر ماں گل و بدن سے و بے چے ہے -

گلیگ : (دگ ل ن پ پ گن) یکیں گلب و و رگ - آپ و گلب گلب و توار - گلیگ -

گلب گلب : (دگ ل ن پ گ ل ن پ) آپ و چلگ و توار و آپ و گورچک و توار - لاپ و تہ و آپ و چلگ و توار، چ

شیشگ، آبدان یا کرنگی و گت و آپ و در آگ و توار - قلقل مینا -

گلیلاس : (دگ ل ن پ ل اش) گلیان، ہما مردم کہ گلیانگ و کار و کنت - 1269

گلیت : (دگ ل ن ش) عربی و غلط انت کہ بلوچی و لے رنگ و انت بزان رد - ناراست -

گلیتلام : (دگ ل ن م ت ل ام) تلامے کہ چہ تنگ و جود رنگ بیت چار و راجہیں و تنگے پر کہ آئی و سہ و گل ایرکن

انت و دو مردم گپت و بارت ہے - 1270 (بچاربت)

گلتوبی : (دگ ل ن ت و پ ی) پلتوے و آئی و پل و نام انت و دوپے و نام انت -

گلیتلام

گلیت پش کہ : ۱۰۰ س م

گلیت کہ : ۱۰۰ س م

گلیجان : (دگ ل ن رچ ان) نامے کہ پر مردین و جنین ہر دو میناں زیرگ بیت -

گلیچین : (دگ ل ن رچ ی ن) پینگ و گوش انت -

گلیچکن : (دگ ل ن رچ ک ان) جوانیں چکن -

گلدان : (دگ ل ن و ان) پل دان ہالیان یا کر رزان کہ آئی و تہ و پے بڑا و پل مان کن انت -

گلر : (دگ ل ن ل ر) گلرگ : ساپ - سہ پیشثار - لستہ -

گلرنگ : (دگ ل ن ہر ن گن) پل و رنگ، سحر،

گلرون : (دگ ل ن - ر و ن) پلائی رنگ و موسم -

گلزار : (دگ ل ن - ز ا ز) ہود و پل سکت باز انت -

گلڑ : (دگ ل ن ل ر) گر دچ کہ جود و جوداک و ماژگ و مشتک و -

گلڑ : (دگ ل ن ل ر) نکتہ و کسانیں چکن کہ باز و دلداد و پزور انت - پے سحر و زندی چک و ہم گوش انت -

- گُرک، شیر، هیک، هر یک، سترے، و گونڈیں چکتے، و گوش آنت۔
- گھڑو: (دگ ل ن ر و) کسانین گھڑو۔
- گل زمین: (دگ ل ن ر م ی ن) دق ملک و زمین و پے دوستی گوش آنت، بلوچستان۔
- گل ژانگ: (دگ ل ن ژ ا ن گن) بلوچی دوپے و نام آنت۔ گل و ژانگ۔
- گلسوگات: (دگ ل ن بس و گ ا ش) گلین سوگات، سکیں خوانین نیکی۔
- گلستگ: (دگ ل ن ش ت گن) گلین زمین، هاما ملک کہ آئی و زمین گل آنت۔
- گل شاه: (دگ ل ن ش ا ه) تاعے و در کہ گل شاه و کتاب۔
- گلک: (دگ ل ن ک) سحرین رنگی سگے کہ داران رنگ وینت۔
- گلک: (دگ ل ن کن) گلناز یا گلنازن و نسیم نام۔
- گلک: (دگ ل ن کن) نشتا نجاه و دویں بزرگوشت، گل و یک۔ گلک۔ بچار و گلک۔

گلکدان

- گلکار: (دگ ل ن ک از) حامردم کہ گل کاری کنت۔ بلوچکار، بیگاری۔
- گلکار: (دگ ل ن ک از) حامیز کہ آئی و سر و پے هر رنگیں ابریشم نکش و نگار و دنگل۔ گل دوچوک۔
- گلکاری: (دگ ل ن ک ای ی) بلوچکاری، بانین دیں آستا و گون گل و کارکنگ۔ بیگاری۔
- گلکاری: (دگ ل ن ک ای ی) گلکار و کار بزان نکش و نگارکنگ، چکنکاری، دوچکاری،
- گلکدان: (دگ ل ن کن، و ا ن) داژحانی رنگدان کہ گلک آپ کن آنت و ستر و پلین آنت و نختگ یادار و سر و کشک رندا آنت۔ (بچار ویت)
- گلکش: (دگ ل ن ک ش) هاکر گل کش ایت۔
- گلک: (دگ ل ن کن کن گن) چه آپدان بشیشگ یا گنگی و جھلگ و گت و آپ و در ایک و توار۔
- گلکنڈ: (دگ ل ن کن ن ڈم) کردچی مچے کہ دانگ و سهر آنت۔
- گلک: (دگ ل ن گن) گون دوستان رنگ و جنگ۔ گلک۔ گلک ویک۔ گلک دار و گلو۔
- گلک: (دگ ل ن گن) کاروان (قافله) بازس آشت ترے کہ بار و سامان و لڈانگ و همراه آنت۔

گُلگ : (گُ ن گن) مردین و ہامو داس گُوش اُنت کد راج اُنت گردن و پُشت و چنگ اُنت ۔

گُلگ : (گُ ن گن) گوات گرگ و زہر بوگ و گزنگ ۔ پُچ پُچ ۔ پُچ ۔ نو پُچ ۔ سندر پُچ ۔

گُلگدار : (گُ ن گن) ہامو داس گُلگ دار اُنت ۔

گُلگدار : (گُ ن گن) وُش گداریں مردم ۔ گُلین گدار

گُلگرک : (گُ ن گن) گُل بزائ پُل و گرگ یا کُ آئی و رنگ و نازرک ۔

گُلگرک : (گُ ن گن) چہ کاری میں پُت و ورگ و یا چہ ہتہ و گیش و زرد مردم یا دگر ساہدارے و گُت و گوں بے ہوشی و بے سائی و توارے و رکیت ۔ گردگرک ۔

گُلگ گام : (گُ ن گن) اُستہ و روا بے بزائ ہمار و اج کہ بویں گُلگ روت ۔

گُلگل : (گُ ن گن) دپ و تہ و شودگ ۔ گُلگل جنگ یا کنگ : آپ دپ و تہ و کنگ و گُباں چہ گوات و پُتہ و ہایگ کنگ

رگوں مے آپاں دپ شودگ بہ بیت ۔ و پد و آپاں و تہ و پُچ ۔

گُلگل : (گُ ن گن) چہ دار جوڑ کرنگس پُچ ۔ داری پُچ یا چرک ۔

گُلماں

گُلگلان : (گُ ن گن) گُلچ ۔

گُلگوات : (گُ ن گن) چہ مزین گوج و کُسترا اُنت گُل گوات اُنت ۔ گُلان مے سیاہتا میں سبز سیکے

پُرانت ، سُر و زرد اُنت ، سُر و بُرد و جھل کنت ۔

گُلماں : (گُ ن گن) دیوال و کہ گُل جن اُنت و دون اُنت پہ دستگی تھکے و آئی و مال اُنت و لہر کن اُنت ۔ (بچار بُت)

گُلمب : (گُ ن گن) دپ و پُتہ و شیر یا دگر آبی چیزے (گُباں پُتہ) ، چہ گُتے و گیشتر ۔

گُلمبگ : (گُ ن گن) آپین و کیس بزین چیزے کیا پارگی و زگ ، شیر گُلمبگ ،

گُلمود : (گُ ن گن) بچار گُلمب ۔

گُلمید : (گُ ن گن) گُل و مید مردم و زند کانی ماں گُل و میداں دونگ ،

گُل میہ : (گُ ن گن) دار و جوڑ کرنگس میہ کہ دیوال و گُلگ و گُدے یا دگر چہ کُز و زنگ بیت و ایس و بندگ

گُل میہ و تمبو و گُلمید ۔

- گلنار : (گُل نَ اَر) انار و پل کہ هندوستان و ایشی و نام انا رکلی : انت کہ سلیم (بادشاہ جہانگیر) و دوستار بونگ۔
- من انگلیں گئے کہ او حدان سرکاری زبان پاری بونگ انا رکلی و نام گلنار بونگ کردند و ہندوستانیاں تریتنگ و انا رکلی کرتنگ۔
- گلنار : (گُل نَ اَر) چوکل و نازک یا کچوکل و پل و نازینگ۔
- گلنارک : (گُل نَ اک) ہمازمین بدوک بہ بیت کہ نالگیر بیت۔
- گلنام : (گُل نَ ام) چہ بستدریں نام و ابید و گنامے پہ دوستی و واہگ کسے و پرکنگ یا بونگ بہ بیت۔ لچہ کار چہ
- وئی جسند و نام و ابیدیک و گنامے و ت و پرکن انت کہ ماں لچھاں آئی و کار و آسان بیت و اک : مصلح الدین و
- سعدی : محمد مس الدین و محافظہ : اسد اللہ خان و غائب : زرتنگ۔ بلوچی لچہ کار ہم پہ آزات : زہیر جگر،
- شات : و نام زانگ بیگ و انت کہ ایشی و تخلص : خوش انت ایشی و ہند نام : ہم خوش انت بے ہند نام : پہ
- سدریں : ہند کارانی : گلناماں خوشگ بیت۔
- گلنبت : (گُل نَ ب ت) بچار : گلنبت

گلو کہ : ۳۰ سم

- گلنگ : (گُل نَ ب گ) بچار : گلنگ۔
- گلنجگ : (گُل نَ ب ج گ) بوی دو چہ و نام انت۔
- گلندام : (گُل نَ د ام) نازک جان و دوستار و ساڑا و گلا بزاں آئی و اندام چوکل و پل و انت۔
- گلو : (گُل نَ و) گٹ و گلو : چہ گٹ و گلو و کپک : چہ بازیں کو کار و جاگ و گٹ و روگ : (بچار بیت)
- گلو : (گُل نَ و) نامے۔
- گلو : (گُل نَ و) گنگ۔
- گلو : (گُل نَ و) ماہی کے کہ ایشی بازات بنت : بارکاشی : شیرازگ : رنجی : گلو : کپک : گیتی : دوبر : اسی۔
- گلو : (گُل نَ و) حلام علی : حلام حسین و رنگیں نامانی گوندک۔
- گلو تنگ : (گُل نَ و ت گ) گر و گ و ڈ و رنگ جنگ یا گلک کنگ یا گپ جنگ : گلو تنگ گرگ۔
- گلوژد : (گُل نَ و ژ د) بچار : گلوشت

شکلوشت : (گٹاں وُش ث) درچک یا وُل وِ حابِر کِر چُر پُل وِ بُن وِ نُوکِ گیش اِگ بِل پُل وِ ش اِگس بُن اِگت وِ پ وِ
انت البت کسگی انت -

گٹہ : (گٹاں وُ گندیم -

گٹہ رُون : (گٹاں وُ رُون) گٹہ وُ رُنگ وِ وِ حد (مارچ، اپریل)

گٹہ کیش : (گٹاں وُ کیش) گٹہ وُ کیش وِ موسم بگٹہ وُ شکار وِ موسم (دسمبر)

گٹلی : (گٹاں وُ) گٹلی بی یا گلسون وِ نیم نام بگٹل وِ نیم نام

گلیپ : (گٹاں وُ پ) وُ گلو، وُ رگدان -

گلیتر : (گٹاں وُ گلیتر) گٹ وُ چیر وِ لوبجانیں گوشت وِ پس وُ گٹ وُ چیر وِ دو لوبجانیں گوشت وُ نکر آنت - (بچاربت)

گلیتر : (گٹاں وُ گلیتر) جلیک، جلیک دار وِ هر دو سراں وُ راجیں رُطے وِ دو مین سراں بند آنت کہ پُتر گ

وِ شکار وِ کار مرد بیت «غلیل» (بچاربت)

گلیتر

گلیتر

گلیتر : (گٹاں وُ گلیتر) لھتے پس وُ گٹ وُ چیر وِ جتکے وُ راج بُری چلب لوبجان بیت -

گلیتر : (گٹاں وُ گلیتر) گوک یا کاسیک وُ گردن وُ چیر وُ وُ راجی وُ لوبجانیں گوشت وُ گس پرست کہ آشگورانی چیر وُ بگر

دانک سینگ وُ رس ایت بُرگ وُ گلیتر وُ مردم وُ گلیتر -

گلین : (گٹاں وُ گلین) جنی ناسے -

گلینگ : (گٹاں وُ گلینگ) تاچینگ، پُر زور چیک جاگھے روان دیگ، ادا لاک وُ گلینگ : سوار بیگ وُ تاچک -

هکل گنگ -

گم : (گٹاں وُ گم) آندو، رنج، بگر -

گم : (گٹاں وُ گم) گار وُ بیگراہ وُ بے سوچ گم وُ گار -

گمار : (گٹاں وُ گمار) بچار وُ گمار -

گٹاں : (گٹاں وُ گٹاں) باز گم وُ باز گٹاں -

گمزد : (گم مہ زڈ) گمزدگ بچار " گجت " .
گمزدگ : (گم مہ زڈگ) بچار " گجت " .

گمزیو : (گم مہ یو ی ز) گوار، گمانی زیروک، گمانی بھرکنوک -

گمساچ : (گم مہ س اچ) ہائی وک گم سلچ ایت -

گمسنراچ : (گم مہ س ر اچ) ہاکہ گمان سراج ایت بزاں اگاں یک گے دیر بیت یا کر کوہن بیت و پردہ تازگ و نوکے کنت -

گمشاد : (گم مہ ش ڈ) مردینی نامے گون گمان شادان و موش و ہاکس کہ گمان پہ شادی ووشی ترین ایت -

گمشان : (گم مہ ش ا ن) انچش زرشان و زردی لکن انت - گم شان و گم -

گمک : (گم مہ ک) گداد و نیم نام، نامے -

گمگمار : (گم مہ گ م ا ز) گرائیں توار - زردبشت -

گمگمارگ : (گم مہ گ م ا ز گ) گزند و یا گزند و دولیں توار، درد و سکتیں گیر ارگ -

گموار : (گم مہ و ا ز) گم وروک بزاں کسے و گم و کنگ - کسے و درد و وروک کسے و پگرو وھیال و دارگ -

گمواری : (گم مہ و ا ر ی) مونس، درواری -

گمی : (گم مہ ی) نامے -

گمینز : (گم مہ ی ز) کشم و بوی و آبدست و خوشش انت -

گمیگ : (گم مہ ی گ) چگمان بار -

گناباد : (گم ن ا ب ا ڈ) یکہ جاگئے نام انت بلوچستان و -

گنارگ : (گم ن ن ا ر گ) دارگ، زیرگ - لکام و کجایگ بچار " گینارگ " .

Pt.B.LWD:GINARAGH,PP GINASHTA: to hold, to take. Possession of, pull (a bridle)

گناس : (گم ن ا ن) گناہ، زدی -

گناہ : (گم ن ا ہ) ردکاری - بدیں کار و کنگ -

گنوب : (گم ن ب) بچار گب -

گنبارگ : (گم ن ب ا ر گ) بچار، گبارگ -

گنبداپ : (گم ن ب ڈ ا پ) ہاکوات گپتگیں گب دو کو آپ و سر و پاو کیت -

گنبی : (گم ن ب ی) بچار، گنبی -

گنج : (گم ن ج) مال، دنیا، ہزمینہ، زرد -

گنج : (گم ن ج) کل کشنگ، کوئل، بازو حریں بوٹکے - زھر تھل، کوس، (گم و)

گنجاباد: (رگ ن. ج. اب. اذ) سرسبز و ایک شہر ہے، نام انت کہ چر و دین و پیر انت۔ میتگ نے کسان انت۔

گنجباتون: دگر نرج ایت و ن تاسے۔ گنجے و بانگ۔

گنجان : (گَن جَا اِن) جنینی نامے ، ہمارے ماں گنجان انت ، باز گنج ۔

گنجیل: دکن-جے لے گنجیا تون ونیم تام۔

گنجک : (گَن - جُ کن) جنینی نامے کے انیس گنج۔

گنج ول : (گ ک ن ج ی و ل ن) گنج وول۔

گنجی : (گَنَ نَبِجَ نِی) گنج و داد + گنجے - نامے۔

گنجی گنجلان: (گنچ نیء گنچ ل ان) بلوچی داستانے، باجن انت، مھے داستان گوسے نام، عزانگ بیت۔

گنبد: (گَنَ نَ دَ) بُدْ، گُسْ، گنبد و گُسْ۔

گنند : (گَنَن) مردن و کبر و حیر و دودھک ماں سیکے و آنت و لولہ خان آنت۔

گنداکو: (گن) در مانے کہ آس و کن آنت ئے سک تو کنت۔ حق و گن و اکو: دوم دوم گن و اکو: دیگر سر و مسا اید

گرہ اگوںش آنت « پلانی میلائی وت ماں وت جن دیگند اکو آنت .

ندادگ : رگ : ن : دوا و گن : حستان : حاجم : نام انت :

گندشت : (گندشت) ممبر گندگ، جن گشت۔ 117-1065

گفتار: (کتابت) میم بکنک و چند برگشت - 1.12.1965

گندک : (دُرگ ن دُرگن) یک موصی و کرمی و لوگ و پے آئی و گندگ و روت ایشی و گندکس و گندش اُنْت و بائجی بدے گندک آوے۔

کندگی : دُک-نِ، دُک-نی، ہمارے کہ پہلے کے

آنت : اے جنسین گندگی آنت " بڑاں کسے دگندک د روگ د آنت + پگندگی روگ چیزے

نہ انت بلکیں تھنا پہ چارگ، ہا اہرانت

گنبدک : (کب. ن. دگن) پہاڑ چمکیندے رنگ و مڑول و زنانگ۔ چٹائی کارانت۔ گنبد مرگنبد : برے گنبد۔
نہایت۔

زندگ : (گَنَ نَ دُگَ) دُ دُ حُرَاب دُ رُ دُ

دگر از دگر و خنجر تو کجاست حکم تو را از دست من نبرد
دگر از دگر و خنجر تو کجاست حکم تو را از دست من نبرد

گندوک : (گَن نَ - ذَوَن) ہماکس یا چیز کہ گندایت : عینک، نظارہ Spectacles چشم و دیدوک ۔

گندہ باک : (گَن نَ - ذَوَن) اک (ناؤواھی) کہ باکارگ بکن انت ۔

گندیم : (گَن نَ - ذَوَن) گلہ و دان گندیم و سرے : بزان گندیم و دانگ و گران و سنگ ۔

گندیکی : (گَن نَ - ذَوَن) ہماکہ گوں گندیم و سیادی کنت یا کہ چہ گندیم و جوڑو بنگیں ۔ استارے کا گان چہ شامانی دھدو
رند و رکت گزراچہ و رند گندیم کشک شتر نہ انت ۔

گنڈ : (گَن نَ - ذَوَن) گند و سر خند : بھر و بانگ ۔ برہین یا برہ و برہین ۔

گنڈار : (گَن نَ - ذَوَن) بچار گنڈار ۔

گنڈیل : (گَن نَ - ذَوَن) کانزیل ۔

گنسر : (گَن نَ - ذَوَن) پیشکان و جیٹری و نیمراہ و بندے کریشی یا لیجر زند و دوش بنت ۔

گنش : (گَن نَ - ذَوَن) بدین و جوئیں جو ۔

گنش : (گَن نَ - ذَوَن) چچ و گنش یا گنش ۔

گنگ : (گَن نَ - ذَوَن) ہما مردم کہ گپ جت مرکت ۔

گنگدام : (گَن نَ - ذَوَن) پس و گوکہ کہ چہ مردم و گپ جت زکن انت ۔

گنگرو : (گَن نَ - ذَوَن) ژانگ ۔ ژانگوک ۔

گنگ سر : (گَن نَ - ذَوَن) ہیران و اباشکو ۔

گنگش : (گَن نَ - ذَوَن) گن گش، نیلی و ترن،

گنگل : (گَن نَ - ذَوَن) یب و گوازی، یب و گنگل، یب و گنگل، بکیں، گنج گل بزاں گلائی گنج ۔

گنگو : (گَن نَ - ذَوَن) مروینی نامے ۔

گنواں : (گَن نَ - ذَوَن) اے مے بنبا یا نباکنٹے ! و کال بیت ۔

گنوک : (گَن نَ - ذَوَن) بے سار، بے حوش، ہما مردم کہ اکی و وقی و دنیا و سانیست و ہرچی کنت کنت ۔ ہما مردم کہ زانگ و سار

پہک یل و انگ ۔

گنوی : (گَن نَ - ذَوَن) گنوک بیگ ۔ بے ساری، بے زانت و ساری و گندی سیم سر پلائی و سر پگنوی و دانگ یا جنگ ۔ چہ

واری پلائی و سر پگنوی و جنگ ۔ سر پگنوی کش انگ ۔ پگنوی روگ ۔ پگنوی خرگ، پگنوی ترن کنگ ۔ پگنوی گپ جنگ ۔

گنہ : (گَن نَ - ذَوَن) جاگھے و نام انت ماں کچہ ۔

گنہکار : (گَن نَ - ذَوَن) میار بار، زودکار

گننی : (گَن نَ - ذَوَن) منزیں مکتے بے گوشت یا ماہیگ و کانگ و

گو : (گَن نَ - ذَوَن) کارچر گوک

گو : (گ و) گوشت و کھانا (۲)

گو : (گ و) مے گند کہ چہ مردم و رقاں در کانت۔ گیت۔ طب : گوئی : پشل گاؤ۔

گواپ : (گ واپ) دہ یا پانزدہ دازرون (یا باز جاگہ و پنجک یک گواپے بیت) (۲) گوپتگیں۔

گواپار : (دودار یک کن آنت و ذرا جی و دار بند آنت ایشی و سر و ماہور تاپ و دینت، یا کہ مے رنگ و دار بند آنت۔

گوات : (گ واث) گوات کہ کش ریت چہ ہمیشی و ذراہیں ساہدار زندگی آنت۔ طب : وا۔ پا : پاد : باد،

واد۔ پھ۔ اسم (وات)۔ ستا : جاسم۔ گوات و بند بندگ : نہ بوتگیں کارکنگ۔ گوات جن بیگ : بچار و گوات جنگ : دگ، گوات دیگ۔ گوات و دارگ : بزاں نہ کشگ۔ گوات دیگ : لبر و ہشک و، کسے و جنگ و آئی و دپ و دیم و گوات دیگ، ہونسانی یا گرانزانی گوات دیگ بزاں زھر گرگ۔ گوات و دیگ : دے گوات و دیگ بزاں میل گرد کنگ۔ گوات و رچک : بزاں کم کنگ۔ گوات و سر کنگ : بزاں کشگ یا بچک کنگ۔ گوات و سرگ : بزاں گوات و کم کشگ یا کوئے کوئے کشگ۔ گوات و کپک : کم کنگ، گوات و کپک مردم و بزاں بھل آئیگ۔ گوات و کشگ : گوات و جند و، مردم و، گوات و انگیں چہرے و۔ گوات کنگ : دگ، گوات کنگ سر و چہ زوری، سبکیں گوز و (۱) گوز سنی دست و گوات کنت۔ گوات گرگ : زھر گرگ، پاد آئیگ، کپک زیم و، مڑنگیں جون و۔ گوات و گرگ : خشکاری و، گوات و گرگ بزاں اندیم کنگ

گوات جت : (گ واث و ج و) بچار و گواجت و

گوات جن : (گ واث و ج و) بچار و گواجن و

گوات چینگ : (گ واث و چ و) چہ پچ و ہاناہ و کلونٹ کہ گوات ایش دور دنت و گریب و بڑ کار ایش جن آنت۔ گوات سر : (گ واث و ہ و) گوات و سر، پٹ، و ڈن۔

گواتنگ : (گ واث و گ) درمانے کہ سے راست انت (۱) پتین گواتنگ (۲) سندھ گواتنگ (۳) مکرانی گواتنگ طب : وائنگ، پا : بادبان۔

گوات گر : (گ واث و گ و) بادگیر، ماڈیانی سر و بھر، کلاتانی بڑیں بچ۔ PPH, LWD, GWAIDH-GIR Words

گواتو : (گ واث و و) دموک، گواتیکچن یا گواتیکچن۔

(بجلی یا معمولی) گر و گواتو

گواتیک : (گ واث و ی و) گواتی لیب کنوک۔

گواچار : (گ واث و ا و) گوات چار، بزاں چار کہ گوات و بارت کہ آئی و ایش کنگ و ایش کنگ و بزانٹ یک انت

۔ گواچار آرگ، گواچار دیگ، ٹھت، ٹرس و بیم، نامدپ : (جوتو جنی مردے نہ انت ہشک و جنان گواچار دنت ہتو

گواچارگ : پ و پتو گواچینگ۔

گواجت : (گ واث و ج و) گوات جت۔ گوات جتگیں۔ گواچیں منل : مستیں بور کہ گوات و گیشتر مست کنت۔

گواجن : (گ واث و ج و) گوات جن۔ گوات جنوک۔ گواتیکچن، دموک، گوات جتگیں، گواجن بیگ بزاں گوات لگ انگیں۔

ناڈاھیں مردم و خوش آنت . دُن مَرُو گواجن بے گوات جت .

گواجینگ : (گ وایج ے گ) توارینگ ، گواجارگ ، پُورت گواجینگ ، تر گواجینگ

گواجن : (گ وایچ ے ن) مہا ہریا کار کہ آئی و گواھی حسرت . شاہدی ، زاہر ، سسہرا ، پدرا ، راستی .

گواچنڈ : (گ وایچ ے ن ٹی) نیمروچ و کر ساہگ تزاریت . گواتے کشن ایت مے و ہدی نام انت گواچنڈ . گوات چنڈ و ہدی .

روچ کر لیٹ ایت زہرہ زندگین گوات سر ایت مے و ہدی کار دار لڈا ایت اے و ہدی زہرہ زندہ اُسرہ

پیش انت .

گواچنی : (گ وایچ ے نی) گواھی ، شاہدی ، زاہری ، سسہرائیں . راستی .

گواچی : (گ وایچ ے ٹی) ٹھپہ ، ٹیکی ، دلوشی و چیز ، بانجی ، بانجیگ ، توشگ ، گریبانی مستگ امیرانی گواچی .

گواچین : (گ وایچ ے نی) گواچن

گواور : (گ وایڈ ے ن) سرجمیں بلوچستان و جوان ترین بدن کہ بلوچ سزارے و پشنگ و سزار زاد گے و ۱۷۸۳ پہ مہانی

گواور و تدارگے
چہ دیچی زہرہ

دانگ ات کہ زندہ بہ بٹنکی بڑنگلش م ۱۹۵۷ء انگریز و گواور و مردم ہج سہیگ نہ کرت انت و بے جت و چہ شکت و

سرکار و چ گیت و پاکستان و سرکار و ڈے دات . (بچار بہت)

گوار : (گ واز) کاہے ، باجی بے کہ ایشی و براں گوں پوست و نار مشت کن انت .

گوارچ : (گ وایچ) گدے کہ دیم دار انت و مَرگ و شکار کن انت .

گوارگ : (گ وایگ) ہور و گوارگ ، ہور و رچگ ، چہ جبران آپ و رچگ ، جبر و گوارگ ، نمب و گوارگ . کاہرہ

گوارگ . ارس و گوارگ ، تیر و گوارگ ، ریک و گوارگ .

گوارگو : (گ وایگ ڈم) پنجگور و یک کورے و نام انت .

گواز : (گ واز) دوئیں دستان کہ پتھان ٹے چیک دستے و لنگ و بگر دانکہ دوی دست و توکی لنگ و اے دواجی و

نام "گوازانٹ" تازی و "باغ" ترکی و "ہتلاچ" پا : باز یا کہ بازہ انت

گواز : (گ واز) چش و ڈرچک و دار و سب و پوست . ہر ڈرچک و دار و پوست . گواز جنگ : بزاں گواز و دیر

لنگ کہ ترس دار و پہ ڈنڈا یا تیری مندرجن انت دانکہ گواز چہ دار و چٹا بیت . گواز دیگ : گد و گواز و رنگ

دیگ . اُشتر و دینتے .

•

1

2

1

1

●

●

•

- گوپیل: (گُ وِ پِ ئِ ل) جناورے کہ چوگا میشر انت بے چہ گامیش کسترات کانٹے پونز سر پر انت لھتین ء
- دوکانٹ بنت بے ہر دو پونز سر پر پشت پر پشت آنت۔ عربی کرکدن۔ پارسی: "انبیلا" انگ، RHINOCEROS بچار۔ آرج
- گوپینگ: (گُ وِ پِ پِ ی گن) مُشت جنگ۔
- گوٹ: (گُ وِ ش) بگیت، لاکھ بوج، سورگ، جنگل، دست لاکھ، ذر لاکھ، درائی، ذرا جنگ۔
- گوتر: (گُ وِ ش ز) میٹری ء روبرکت ء یک بندے کہ باہو دشتیاری ء کور ہمد ء کیت ء دریاء برچ ایت۔
- گوٹلو: (گُ وِ ش ت ل و) گوٹلوئیں نب کہ چہ چادر برچ ایت۔
- گوٹی: (گُ وِ ش ت ی) گوٹتاں گوں میں، جون، آڑال، ہماچک کہ ریت ء ریت۔
- گوٹی کوٹدار: (گُ وِ ش ت ی گُ وِ ش د ا ر) گزینگ۔
- گوٹو: (گُ وِ ش ت و) جو نواریں مگرے۔ گیتو
- گوٹنگ: (گُ وِ ش ت گن) بچار گنگ ۲۔ جاگھے ء نام انت۔

گو جادگ

- گوج: (گُ وِ ج) مزنیں دنگے کہ کوهاں بیت (کہ گوج ء بڈ ء انت) گوج ء بازرات آنت۔
- گوجادگ: (گُ وِ ج ا و گن) چہ ہیر ء کلیم ء جوڑ کرنگیں گوری ہار ء توکی۔ (بچار جبت)
- گوجائینگ: (گُ وِ ج ا یو ے ن گن) بچار "گوجینگ"
- گوجک: (گُ وِ ج ک) کانیں گوج۔ نامے۔
- گوجنگ: (گُ وِ ج گن) کوچک۔ درجنگ۔
- گوجو: (گُ وِ ج و) چو کہ گوج ء۔
- گوجینگ: (گُ وِ ج ے ن گن) انچوش کنگ کہ کسے بگوج ایت۔ گوجائینگ۔
- گوج: (گُ وِ ج ی ج) نکلیک کہ رینی بیت یا کراول ین۔ گامیش ء چک۔ آسک ء گوج۔ درمانے۔ گوجک: کانیں گوج۔
- گوجڑ: (گُ وِ ج ڈ) یا گوجڑ: گوجل، گوجڑی گنوک۔ دگرے ء بھرے پر پیک ء ہنر ء اڑ ء کڑوٹی کنگ، گوجڑی کنگ ء برگ۔
- گوجڑی: (گُ وِ ج ڈ ی) گوجلی۔ گوجلی ء کار۔
- گوجیل: (گُ وِ ج ل) ہما کہ گوجیلی کنت۔

گوچلی : (گ وچ ل بی) بچار گوچڑی

گودان : (گ وڈان) گور، جیٹک، مادگیں دلوٹ، اولاک مڑ رسترو جنیں آدم و جان و ہابھر کہ چہ آیاں شیر درکیت کہوتی چکت و میچین انت۔ مردم و دو، پس و دو، گوک و ہر و پس و اشترو چار دگر رسترانی

ہشت انت۔ چہ شادی مڑ آئی و گنم کہ چو کہ مردم و دو انت کوہی پس مڑ آسکانی ہم دو انت

گودان بند : (گ وڈان ب ن ذ) سیگ و ہار گوشت کہ بگلانی دیم و درکیت مڑ گوں گوداناں ہوار بیت۔

(۲) سیگ بند، گور بند، جالگ کہ جنیں آدم ووتی گوداناں گوں آئی و بند انت کہ لونجان مہ بنت۔

گودر : (گ وڈر) زندیں ناہی گومز کہ زرو و سیاہ انت۔ گوبز۔

گودی : (گ وڈی) بی بی، بانک (بُرز بلوی و بلیں چہ دگر زبانے و لاٹرام انگے)۔

گوڈ : (گ وڈ) بچار "گوڈ"۔

گوڈگ : (گ وڈ گ) بچار "گوڈ"۔

گوڈل : (گ وڈل) ڈلگ ڈلگ مڑ پس رنگ کہ گتا ناں کپتگ انت

مورگر کہ : ۹۰ سم دان ۲۲۰ سم

مور کہ : ۲۱۰ سم

مور

گور : (گ وڈر) گودان، سیگ (۲) نرک، کر (۳) گردن و مان لگوشت (۴) وال، وڈ دست و ذراحی (۵) بوجیک یا میل و گورزاں دیم و بھر۔

گور بندگ روچ و زباں چیت بیگ و روگ۔ گور بندگ : چیزے تگرچ روگ "پلائی و پتن گور بستگ و کیت" گور دیگ، مشت، شحات یا لٹ و۔ گور دیگ : دگرے و پشک و ہار و۔ گور کنگ : کر و روگ، کر کنگ۔ گور کنگ : پشک و کوٹ و۔ گور گند دیگ : گور موش دیگ : گور و گجگ : گور و دیگ، پوشک۔

گور و کنگ : پشک، ہار، کوٹ و۔ گور و بندگ : گور بندگ : روچ و گور بندگ : چیزے و تگرچ و روگ

"پلائی پمن و گور بستگ و کیت" گور دیگ : دگرے و : ہار پشک و۔ گور جنگ : نا ذراحی و

گور : (گ وڈر) بنی، ہندو، بتال، کرشن بھگوان و رام و منوگر۔

گور : (گ وڈر) پھر زگ، سانگ، گور کنگ : سانگ و پھر زگ۔

گور : (گ وڈر) گور و جنگل و ہرے کہ سیاہیں کفک ٹے مان (۲) ساہیگے بازوش و وشتا میں، ایشی و بازرات

انت کہ چہ آیاں ہر گور، گورچنگ، تولگو زانگلین انت۔ کبر، مانس۔ (بچار بمت)

گورامبار: (گ و ز ا م ب از) امبار کنگ، بجل، کنگ، گولائش کنگ

گوران: (گ و ز ا ن) یک باز بزیں کندگے کہ چب گور، کچ، نیامی، کچنگ، خوش انت کہ آزانگ، کچ، مچنگور چیک، دگر، پھک بستگ بونگ انت۔ کس ویک، دگر، جاہ، پ، اے، راہ، د، رو، آگرت، نرنگ۔ یک رندے یک شکاری یے پشکار در آتلگ انت یک گورے گون چک، آئی، ددیت رند، آتش کت گور، چک یک کسانیں کندگے، عبت نے کہ چ گوران، بجل انت ایشی، نام "گوراں چک" انت گور، مے کنگ، کت کت شکاری، م، دگر، د، رندے کت۔ مے کوہانی سر، کت کہاں داں دومی، دیم، نرپ، کس، ات، گور، مے جت، اے، ڈول، اے، یک باز شکاریں کندگے، راہ، جڑ، بوت، کچ، مچنگور، زوگ، آگ، کچ، بوت پے سب، اے، کنگ، گور، خوش انت۔

گوراں چک: (گ و ز ا ن چ ک ک) بچار، گوراں

گوراند: (گ و ز ا ن ڈ) اسپت، پ، نر، میش، نر۔ کھوراند۔

گورباسک: (گ و ز ب ا ن ک ن) تحت، کش، ڈراجیں دار۔

گوربام: (گ و ز ب ا م) شپ، گدی سرکہ چد، رند، روچ، آگ، متاگی، گرگ بیت، بام، نر، یک۔

گوربانگ: (گ و ز ب ا ن گ) بانگواہ، گوربام۔

گورنچ: (گ و ز ب ن ج) مرگ، بانز لانی، بردست، گوشت کہ ایشی، یکدی، گور دست، عبت، انت، دومی، مے، تکیں پوتے۔ اے گوشت بے ہڈ، جوانیں کالگے۔

گوربند: (گ و ز ب ن ڈ) ہماساد کہ چہ اشتہر، گردن، چیر، مان، ترینگ، بیت، م، دوئیں، سرے، گون، رحت، بستگ

انت کہ رحت، پشت، روگ، نیل، ایت (۲) گودان، بند، بزاں، ہما، باگ، کہ جنیں، وقی، گودا، مان، کالی، کوندانت

گوربندگ: (گ و ز ب ن ڈ گ) روچ، گور، بندگ، بزاں، چت، بونگ، مردم، سینگ، ہڈ، بزی، انت۔

گورپات: (گ و ز ب پ ا ت) پات، گوپ، انت، پد، دوچ، انت، مگر، دکن، انت۔

گورپاند: (گ و ز ب ا ن ڈ) اشتہر، گور، پاندکن، بزاں، پینڈان، بند، پد، مے، ساد، چہ یک، پینڈے، مگر

چہ آئی، گردن، سر، بر، گوا، زین، م، دومی، پینڈے، بند، گیشتر، شیتان، م، مگر، یں، بیڑ، ہاں، بار، کنگ، و، ہڈ

انچوش کن انت

GWARFAND, GWARPAN: Shield: lit: breast protector, from "GWAR" breast and-

"PAN" or "tan" protector. Cf. deimpan. Shetank, Jopank

گورپٹ: (گ و ز ب پ ٹ) خوش انت کہ رسترے کہ مانس (کبر)، پٹ، ایت، م، مگر، کش، ایت۔ پے سکیں، ڈڑے

خوش انت۔ شیتان، م، کار، سیرا، میں، مردم۔ بچار، بمت، تاکدیم 709

گورپش: (گ و ز ب پ ش) گورپشک، گورپش یا گورپشک: مچ، خوش، ہما، مال، کہ کلونٹ، ایش، پر، انت۔ حولب۔

گورجیگ: (گ و ز ب ج ی گ) جیگ، نیامی، ہڈ۔

گورچک: (گ و ز ب چ ک ن) ماہیگے، چہ گور، زات، م۔

گورچنگ: (گ و ز ب چ گ) آپ، مرنیں، گئے، گٹ، و، تہ، یکپارگی، زوگ، و، تار، بنگ، م، گور، چنگ

- گوردز : (گ و ر د ز) سر باز و چ کوه یتک و بزر شمرے۔ (۲) سر باز و مزین شپے کہ چہ تولدان و چیرات
- گوردگ : (گ و ر د اگ) وڈی مرگے
- گوردگ : (گ و ر د گ) رستریا و نوت کہ بہ نزد اومان کنت۔ هر و اپس گوردگ بنت۔
- گور رنگ : (گ و ر ن گ) پنگ کہ سبز سرپن انت گوش انت کہ گور رنگ انت بز ان نزیک و رنگ انت۔
- گورس : (گ و ر س) عادل، محافظ Justice
- گورسند : (گ و ر س ن و) ہا چک کہ شیر و سر یتک۔ بز ان شیر چک و و ہدے تمام کنگ۔
- گورسچک : (گ و ر س و چ ک) نا ذرا ہی یے کہ تریشیں باکارگ و نت۔ گندہ باکار۔
- گورسی : (گ و ر س نی) گواری، منسی، دگوش داری، عدل۔ انصاف
- گورشاپ : (گ و ر ش اپ) بوجیک و گور و آب و مش پگ۔ بوجیک کہ دریاء و رشت و پڑ و روت گورمانی سر و
- گورشی : (گ و ر ش نی) ہا اولیک کہ یکدار و گور و نیمگ و انت۔ گورشی : دو اولیک کہ یکدار ہا یکدار کہ یک سو و دم

گورشی

گورپٹ

- بڑیک گورشی یے مان انت ہے۔ (بچار مت)
- گورک : (گ و ر ک) بچار "گورگ"
- گورک : (گ و ر ک) پاکس و ہا چک کہ آئی و لاپ و تہ و چہ کشک بیت۔
- گورکاہ : (گ و ر ک اہ) کاہے کہ کوہاں و رایت گوک و پست و رانت و مشتہم بہ ناکامی وارت ہے۔
- گورکش : (گ و ر ک ش ش) بردے کہ بہ ہاک کشک یا جوہ چنگ و سرے ساد بند انت یتکے مان ہا کاں چیر جنت و دگ
- یتکے یاد و کس ہے ساد و کش انت اے کار و گور کشن گوش انت (۲) بے کاریں مردم و بہ زور گز یتکے کار و برگ۔
- گورکلمی : (گ و ر ک ل م نی) بوجیک و آچار و زاتے۔
- گورکنگ : (گ و ر ک ن گ) ساک، چینگ، پھر یگ
- گورگ : (گ و ر گ) کسانیں گور۔ ایشی و "گورک" ہم گوش انت و اسک و شنگ، ایسے پس و کسانیں
- چک بے زریں چک۔

- گورتج : (گ ورتج) کتب گواتے کہ آئی دناشی ہم گوش آنت : زمستان د کیت گوهر کنت (بلوچستان د)
- گورین : (گ وری ن) پشک د زات د ماہیگے۔
- گوڑ : (گ وڑ) سکتیں گوهر، گیڑہ، گیڑو سکتیں سارقی (۲) شلوارہ نیتنگ د نزدیک د گرد لائک د مان جن آنت مے جاگہ گوڑ گوش آنت۔ گوڑگ۔
- گوز : (گ ووز) تلک گوزی لب د ذرا جیں لٹے دگار د گوز (۲) بگوز : "گوزگ" د پر مانگال۔
- درگوز کنگ : پھل کنگ، بکشگ، سرگوز کنگ، یلہ دیگ، پرداہ نہ کنگ، کمارہ کنگ، چرسہ سرگوزگ : بزاں سرہ پرداہ نہ کنگ۔ گوزجگ : تلک د۔

گوز : (گ ووز) کلھے۔ PPB.L.WD.GOZ: Boosting. Jugg: to boost.

- گوزانی : (گ وزان ن) دشتیاری د چر سید رحل شاہ د گسود چیر میتگے د نام آنت۔
- گوزگ : (گ ووزگ) دیم د روگ، پتے د پشت گیجگ، پتترگ توک د (۲) آپ د ترین آنت د کوری ماہیگ گرانٹ، ماہیگ مے گوزگ د کیت د گرگ بیت ایشی د پھ ڈوک یا پلار جوڑکن آنت۔
- گوزن : (گ ووزن) مرزا مرزن کہ گون ہمیشی د دگار مرزا آنت۔

گوڑبُن : (گ ورتب ن) بچار "گوڑبُن"

گوست : (گ ووش ن) ہمارا کہ کنگ بوتنگ آئی کارگال، اک : بنگال "روگ" د گوست "شت" آنت۔

رہبندہ "ماضی" Past tense (grammar) ایک کسے گوست بزاں آئی د گوزگ د کارگت۔

- گو سک : (گ ووش کن) گوک د چٹک۔ طلب : گوک۔ پا : گو سالہ، گوک، گوکہ، گو۔ مرزن د ک۔ تصغیر۔
- گوش : (گ ووش) گوش، گوشگ د پرمانگال بزاں گوش۔

- گوشش : (گ ووشش) مردم یا جناور د گوش کہ گون آئی د اشنگ بیت۔ آچار د گوش، بوجیگ د گوش، چیتوک د گوش آپ د د گوش کنگ بزاں بڈورگ۔ یکدار د گوش کنگ، گوش دامن کنگ۔ ماہ د گوش کنگ : بزاں سرکش ایت۔
- گوشبُن : (گ ووشب ن) گوش د بُن کہ شاگور د ہڈ د بُن ہمودہ ہوار بیت۔ گوش د بُن د ہڈ، کلا گوش۔
- گوشت : (گ ووشش) ہر ہدارے د ہڈانی سرہ مانپوش اٹگیں کالگ کہ آئی د سرہ پوسٹ آنت۔
- پلے گوشت بزاں یک بختے (پہ ماہیگ د بوٹیکے "گوشتگ بیت)۔

- گوشتی : (گ ووشش ن) ہاپس کہ پے کُشگ د ورگ د حاتمہ دارگ بیت۔ پابندی۔ گوشتی مجول : ہامجول کہ دنیا تزاناک آنت کٹانی تہ انگت گوشتی رگ د مگانی چٹک آنگ آنت

گوش دار : (گ ووش داز) گوشدارگ د پرمانگال گوش بدار بزاں بشکن

گوشدارگ : (گ ووش + دارگ) اشکنگ۔

گوشکالی : (گ ووش ک ال ن) داز د پیش بُن د دوئیں کزی تاک۔

- گوشکنہ : (گ ووش کن ن) انجیں گپ کہ چہ ایانی جنگ د مردم بہ کند ایت، انجیں گپ کہ دل دل نہ آنت پہ و شگتی ہارہ کنگ بنت۔

- گوشگ : (گوشگ) بچار "گوشگ"
- گوشگ : (گوشگ) یککڑ، یک دیے، گوشگے، بزاں یک کرے۔
- گوشلی : (گوشلی) پیش و گوشلی۔ گوشلیگ، گودی۔
- گوشمالی : (گوش - م - ا - لی) ہرے و گوشال کپک و چرینگ و کار۔ مالومدار، ہسمی۔ گوشمالی کنگ یا گوشمالی بوک، گوشالوم۔

گوک : (گوشگ) کسی دولتے کہ شیردنت و ڈکار کنگ و تہ و کار گ بیت۔ گوک مھر: چو گوک و دوست دارگ
بزاں گوشک کہ دیر انت گوک بے تاہمیر انت بے تریک جنت ہے۔ (۲) گوک و زبان: کاھے کہ تاکٹے
چو گوک و زبان و انت ایشی و پٹ در مانے۔ گوک و زبان: ہما مردم و گوش انت کہ وئی گپ و سر و نہ اوشت
انت "گوک زبان" بزاں گوک و زبان چہ دپ و ابید پوز و ہم پہ جوانی و پشتر کنت۔
گوک : (گوشگ) سر و گوں گردن دوچار کپک و جاگہ (بچار بیت)
کہ دو مزین رگ گوں سر و ہور بنت و

گوکستر

گوکاسک

گوک

- اشانی میانجی کتیں کل بیت۔ گردن و پشتر۔
- گوک : (گوشگ) مکران و جاگھے و نام انت۔
- گوکار : (گوشگ) کار گیکر، ہما کایگر کہ پشتر و کثارت و کار بنگ بیت، کایگر و ڈرا لگ یا آئی و توار۔
سہ مگم انت سر شاہاں، گواں گوکار، شعلہ کار
- گوکاسک : (گوشگ) آسکی زاتے کہ سگ مزین بیت و چو گوک و وڑ و انت (نیل گلے) (بچار بیت)
- گوکپروش : (گوشگ) پڑوش، مکران و کچھ و پستی و نیام و جاگھے و نام انت۔ ادہ سردار مھراب خان و دور و
سردار بلوچ خان نوشیروانی و کما نزاری و بلوچاں گوں انگریزاں جنگ کنگ و پردوش دارنگ۔ مھے جنگ و بلوچ خان نوشیروانی
شخصہ کنگ بوتنگ۔ اے جنگ ہم "گوکپروش و جنگ" و نام و زانگ بیت۔
- گوکرت : (گوشگ) زردیں مادے کہ چہ ایشی مشورہ جوڑ بیت۔ در مانے و ڈوگہ باز کار دنت، چہ زمین و کوہاں
درنگ بیت۔
- گوکستر : (گوشگ) گوک اشر۔ جنگی ساہدارے کہ سگ بزاں انت دیم و پادے و دلج و پشپادے

گوئڈ ترانت، گردن ٹے سک ڈراج انت، رنگے زرد انت مٹیاھیں پچھٹے مان انت، گوئڈس کانٹے پر انت بے کانٹ نہ انت کہ ہم انت، شرمبے پر انت تازی "ڈرافٹ" مٹاگریری Giraffe (بچاربت) بچار سوج
گوگلش : (گ' وک' ب' شش) گوک گشوک - زمستان و ہماہور کہ ششرایت و ششرایت کہ دلوٹ پہ چرگ و شش نہ کن انت کہ چر شہ مرانت -

گوک مھر : (گ' وک' م' ہر) کسے کرائی و دوستی چو گوک و انت - گوک مھر بیت سک مھر بیت - گوک و گو سک کہ دور برے سک ٹے لوٹ ایت بے نزدیک ٹے بیت جنت ٹے - "پلائی تو گوک مھرے ٹے"
گوکناہ : (گ' وک' ن' اہ) بچار "گوکناہ"

گوکو : (گ' وک' و) بزاں دوغیں دست و کوئڈانی سرو چو پگل و بیگ - گوکو کنگ : کسانیں چک انچوش بیت و راہ و روت - گوکو بیگ : دست و کوئڈان گوں روگ - زانگ و اسے گال چہ "گوک" و در آتلگ، بزاں چو کہ گوک چار دست و پاد روگ -
گوکی : (گ' فک' ی) گوکی کنگ : بزاں ترند کاری کنگ، گوک میڑی کار کنگ - (۲) گوکناہ -

گوکین

گوکی شمش : (گ' وک' ی' ش' م' ش) شمشیں کاہ و زاتے، دگہ زاتے و رگی شمش انت کہ ورانت ٹے -

گوکین : (گ' وک' ی' ن) دیائی جادو کہ گوش کنت و درکیت کہ شکار نہ کن انت ٹے - (بچاربت)

گوگ : (گ' وک' گ) مردم و سیگندان و روتانی تہ و کرے بیت کہ کسانیں و سک اسپیت و بارگ بیت بے مزہ بیت کہ و شتریں مارے و ڈراجی و بیت جندے چو الہ لینڈگ و انت -

گوگا : (گ' وک' ا) گوئڈس چک

گوگز : (گ' وک' ز' ز) گیسگڑ : گزیں وچک و زاتے، زڈ بیت بے ریدگ نہ بیت -

گوکناہ : (گ' وک' ن' اہ) گوکناہ، گوکی : کروچیں پچے دانگ ٹے سھر انت -

گوگو : (گ' وک' و) کٹی موکو کہ ریک و ہاک و بیت کہ ایشی و "ڈڈ" ہم گوش انت و گگوئیں مرگ -

گول : (گ' وک' و) اگول، جق (گول آپ، شیتان آپ، لوڑی آپ - سراب

(سوج : زرافہ و نام من دیر انت ۱۹۶۳ و گوک شتر بیتگ بے ۱۹۶۶ و "بربان قاطع" و تہ و ایشی و

نام ہم "اشتر گاڈ" دیست - بازھیرانی ہم ستائی یے - سید)

- گولاب : (گُل وُل اپ) گول آپ، جن آپ، شیتان آپ، لوڑیگ آپ، رد آپ، ریاپ (سراب) Mirage
- گولپش : (گُل وُل پش) لمپش، پتچ، ہوش، ہمال کہ کلوٹ اشس پر انت۔ اشی و دگر نام "گولپشک، گولپش، گولپشک، گولپ" آنت۔
- گولپشک : (گُل وُل پش ک) بچار "گولپش"
- گولت : (گُل وُل ت) الاجے راستے، ناچک اپت خولت تے جن آنت۔
- گولٹ : (گُل وُل ٹ ٹ) ہمشکپ
- گولو : (گُل وُل و) ناسی تھیں لڑگے، مینا، کہ مر مرگ، توار، گیگان کنت : گولو ملام انت آپشک تے ہلا نات، (بچار بت)
- گولوبٹ : (گُل وُل و ب ٹ) آپی مرگے۔
- گولوشھباز : (گُل وُل و ش ب از) آپی مرگے۔
- گوم : (گُل وُم) گیگ، وار، ورج۔
- گوم : (گُل وُم) بچار "گون"

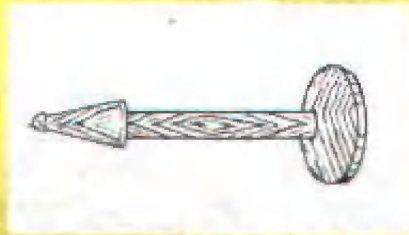
گومز

گولو

- گوماز : (گُل وُم از) کاھے اشی و گن ہم بچ آنت۔ خوشن سے من وقی گومازاں گریزاناں تودگر گومازی گن پنگ۔
- گومازی : (گُل و - مازی) ہاکر گوں گوماز، سیادی کنت۔ گومازی : تمپ، شھرے۔ مردینی نامے۔
- گومب : (گُل وُم ب) چوٹ، گردیں جوٹی۔ پنگو۔
- گومت : (گُل وُم ب ب) میناب و ہامزین گار و گوش آنت کہ دپ تے تنک انت بے تھ و سگ فرن و پراہ و
- کشا وگ انت۔ زمین تے چک انت۔ نرم یا کہ سگ، سنگ و ڈپاد ہم بیت۔ ایشس چو کہ یک تیں مزین ہا
- انت سرے بند انت ایشی و تہ مالدار زمستان و وقی گوک و دوتتاں دوار دینت۔ جنگ و دھد و وقی سر و
- سال و ہمیشی و تہ و کن آنت۔ دمت۔
- گومبارگ : (گُل وُم بند ب ارگ) گونبارگ، گمبارگ۔
- گومپال : (گُل وُم پ ال) سگ زند، گاڈول۔ زڈیں مجول۔
- گومتان : (گُل وُم ت ان) بچار "گمتان"
- گومز : (گُل وُم ز) ہم گومز کہ پنگ یا کل و بیت، مردم و تچ جنت۔ گودر، گوبڑ۔ ایشی و چڑو کہ ہم گولشک بیت (بچار بت)

- گومس : (گ و م س) دارے کہ تراش انت مو اشتہ پوزو دینت ۽ مو ہمیشی ۽ سر ۽ محار ۽ بندانت . (بچار بہت)
- گومش : (گ و م ش) سگیں لچوکیں سک میں ملکے کہ گوک دلو ت ۽ سک پر لچا ایت ۽ باز بر ۽ کش ایت ۽
- گو مے : (گ - م - ے) گون ھے ، گون اے - گوئے *
- گو ہمیشی : (گ - و - م - ی - ش - ی) گون ہمیشی ، گون ہمیشی *
- گون : (گ و ن) کور کھ کہ ایشی ۽ بر ۽ تارشت ہم کن انت ۽ جو گن ۽ گوئی واداپ باز مرور زوٹ پادا -
- گون : (گ و ن) ہمراہ یکجاہ گون کنگ : دیم دیگ ، ہمراہ کنگ - منی کتاب گون آئی انت - من گون پلائی ۽ کایاں تو
- گون من چو من - تو گون کئے ۽ گون کپک ، گون جیجک ، گون کنگ ، گون دیگ ، گون دارگ (۲) مزنی گولگ
- گوناب : (گ و ن اب) دیم (پرسی گوئے) گوناب دیگ براں نگرہ تلاء ۽ آپ دیگ -
- گوناپ : (گ و ن اپ) بچار ۽ گوناپ ۽
- گونب : (گ و ن ب ب) بچار ۽ گونب ۽
- گونپال : (گ و ن پ ال) بچار ۽ گونپال ۽

گومس

- گونجبت : (گ و ن ج ب) درمانے (۲) گون جنگ ۽ گومت براں آئی ۽ پلائی ۽ گون جت ۽ براں چیزے گت ۽ گرت -
- گونچان : (گ و ن چ ان) پتینک یا مزنی پیلک کہ تو شگ مان کنگ بیت یا کہ دگر گرنچ ۽ پتینک ہم مان ۽ کن انت ،
- ۽ اے پلائی ۽ درشتگیں آرت انت کہ منی گونچان ۽ بن ۽ ایرانت ۽
- گوندگ : (گ و ن - گ) گوندو دیگ ، سوگند دیگ ، گوندو ۽ پرمان کنگ -
- گوندو : (گ و ن و) سوگند - پ پال ۽ مانگ ۽ کار مرد کرگیں چیزے ۽ دم ۽ چوٹ ۽ راستیں پتوہ دیگ ۽ پرمان کنگ -
- جاتیگ یا دگر انجیں مردم یک چیزے ۽ گوندو دینت کہ پلاں جاگہ ۽ بروت یا پلاں کار ۽ کنت - گوندو دیگ -
- براں سوگند دیگ - گونداں بندگ ، گوندواں بیگ -
- گوندوچ : (گ و ن و و چ) مزنی گوئی ۽ گوالگ دوچیں سوچن - لوگ دوچ -
- گونڈ : (گ و ن ڈ) چیزے کہ ذراج نہ انت ، گت ، ذراجی ۽ کسان - کسان ، گونڈیں دملنے ، گونڈیں دار ، گونڈیں
- گت ، گونڈیں مرد ، گونڈیں بچک ، گونڈیں کار ، گونڈیں راہ -
- گوندھار : (گ و ن و ڈ ار) سیاہیں سرندھے کہ باز زات ۽ کسان مزن انت کہ گیشترہ رنگ پھک سیاہ انت -

لینڈی گوٹھار کہ گندگی لیٹ دیان بارت کہ بال ہم کنت۔ سک شیاہ۔

گوٹھک: (گن وَن ڈن) چیزے گوٹھ کر تگیں گوٹھ گپتگیں رنگ کہ سرجم انت و سرجم نہ انت۔

گوٹھل: (گن وَن ڈن) گر وکیں۔ گوٹھ لیس تیر، گوٹھ لیس چم، گوٹھ لیس وَر، گر وکیں ڈل، سنگ۔

گوٹھلی: (گن وَن زلی) مچے۔

گوٹھان: (گن وَن شان) گوشتی نشان کہ زٹھ بیت و مزن۔

گوٹھک: (گن وَن گن) مچی گوٹھ بزاں کانیں مچے۔

گوٹھک: (گن وَن کن) سولے مزن بیت کورہ کراں زدا بیت۔ کاپلیں باگھاں بیت مروحد بیت و زدا بیت مزلگ مزن بیت

گوٹھلی: (گن وَن تی) سوتلی و گوپتگیں مزنی پیک۔ بدوین۔

گوٹھے: (گن وَن) گونھے۔ گونھے۔ گونھے۔ ایک گونھے۔

گوٹھیشاں: (گن وَن) گونھیشاں، گونھے مروان۔

گوٹھیشٹ: (گن وَن) شے شے درمانے۔

گوٹھیشی: (گن وَن) شے شے گونھیشی۔ گونھیشی۔

گوٹھار: (گن وَن) کے و مات و پت و جٹک۔ جمشیر۔

گوٹھار زھت یا زٹک: (گن وَن) زھت یا زٹ کن، گوٹھار و چٹک۔

گوٹھار: (گن وَن) گواچی دیوک بشاھد، بودشت، مستی، سابتی، دلجیں نیوون۔

گوٹھگ: (گن وَن) گن، ہانریں ادلاک یا مردین کہ آئی و گند کشگ یا چوپک بیتگ انت کہ مست مر بیت۔ درمانے و نامے۔

(نارسی آخت) گوٹھگ گنگ، دولت یا مردین و گند لانی چوپک کہ چر آئی و چٹک بوت مر کنت۔ وھدان بادشاہاں و قی ماڑیاں

پر لوگ و جنین آدمی چلو پکاری و چار و گند و مردین گوٹھگ کر تگ انت و داشت گنگ انت ایشانی جٹکی ایش بڑا گنگ انت

کہ گون ماڑی و جنین آدمی دست جنی کر ت مکن انت۔ بے مرگیں و اکثر اے منینگ کہ چر اے گوٹھگ مرونیان چٹک

و پیساک نہ بیت بے قی مرونی کار سواری چوک و مردیناں سرجی و کر ت کن انت۔ تیجگ گوٹھگ گنگ، کرٹ کہ دل و سر و انت

آئی و راڑے بڑا انت و تومان نے کش انت اے راڑ و پد و قی جاگ و ایر کن انت و گون گل و کرٹ و دون انت۔ اے کہ پچ

ایت و تیجگ بیت ایشی و تو ممان نہ بیت و سک و شس بیت۔

گوٹھر: (گن وَن) سارقی، زمستان۔

گوٹھر: (گن وَن) ہما باز بھائیں سنگ کہ زمین و چوک زور و شھر و چر کھناں و گنگ بیت اک، لال، زبرجد، زمرد، ہنز

و دگر دگر، گوٹھر کہیتی، مردار و ہم گوٹھش انت بے اے راست نہ انت مردار و چر دیا و در کیت و گوٹھر و شکی و

گوٹھر: (گن وَن) بوی دپت لانی زانگیں جنین آدم کہ آئی و ہرانی ہاتر و بوی چانی سنی سال و جٹک چ کہ گوٹھرام

و نیبا جی و تیجگ بوت۔

گوٹھرام: (گن وَن) بوی کوٹھیں دپترانی چر دو مستری سرد پتری سرداراں یکے کہ دوی چاکرات۔ گوٹھرام و

چاکر و حد و مڑ و جنگاں بونگ انت و چاکر و حد و باج بونگ بے گڈی میڑ و گھرام باج و بارت و چاکر بونجنا
 یلہ و نت و حد و ستان و ست گڑ و روت و مرایت (۵۵۵) کہ آئی و گھب و موب ہم مود و انت۔
 ۲۔ ہاک، مے زمین و ہاک (پارسی و الیشی و گھرام و گھوش انت) بزان مردم چہ پیشی و جڑ بونگ کہ بوجی و اے پڑ و شنگ
 و گھرام بکرنگ۔

گوهری : (گن و خد و فی) ہاکر گون گھرم و سادق و شادی کنت۔ مری نلس و گھرام و نیم نام کہ گھرم کہ ہم گھوش انت۔

گوهری : (گن و خد و فی) بچے کہ کلونٹ و خد و انت۔

گوهلیسر : (گن و خد و فی) مرگے و کلمے۔

گویمیرک : (گن و خد و فی) کورے کہ چہ بڑا دیکت و سر بازی کلمات و مبان سر باز و منن کور و ایرج ایت۔

گھ : (گن و خد و فی) ۱۔ وحد ۲۔ چلیم و حامل کہ کیرے چلیم و تہ و انت و دوی و سر و سرکیل پیرانت، ۳۔ بڑا آڑ، اشتہر و
 گھنگ۔

گھ : (گن و خد و فی) بونچستان و شہرے و نام انت۔ ۲۔ آباد و بے پرداہ، بے حاجت بلے پہ جوانیں بزانٹ و مہتل و
 "نیستی و شہو گھ انت" شتر، جوان۔

گھ : (گن و خد و فی) گو، گوٹ، گیت، لاکھوج، سورگ، دست لاک، دستا بنگ، جھگل، گھ دپ و دیگ، اھکل دیگ کہ زندی
 دپارے و انت گے۔

گھاسگ : (گن و خد و فی) گھاسگ یا گاسگ : داب کہ مردم و گیت مردم دپ و بچ کنت و ۱۰۰ کنت پہ زندی و بے قہلی
 مردم بگ و ہم گھاسگ کیت، اولاک و دولت ہم گھاس انت ہم رنگ رستہ کہ داب و میر نہ بیت
 یا کہ انکت داب و سر و انت ہم گھاس ایت گھاسگ نر و داب انت، ہر ششہ، آپ انت، پرائی ماں پرائی
 انت گھو ماں انگمان انت +

گھبود : (گن و خد و فی) گھ : شتر، جوان، بود : سپنج، لاکھی، ہستی ۔ *

گھبودی : (گن و خد و فی) شتری مہ بودناک، دیمروی پا : بہبودی ۔ *

گھتر : (گن و خد و فی) شتر، چہ دوی و جوان تر و جوانیں مردم "دگہ گھتر انت نہ کرسند"

گھترین بدگ : (گن و خد و فی) جوانیں سر، شتریں مردم، میتگ و خلک و ڈالتری مردم، شتریں۔

گھتک : (گن و خد و فی) سڑک، پیس (لگیں)۔

گھتہ چبٹ : (گن و خد و فی) چبٹ و راستے کہ الیشی و گری چبٹ، ہم گھوش انت، بچاڑ و پچل ۔

گھرت بدگ : (گن و خد و فی) منن، چارشاہک، نورامند، دلیر، منرندل۔

گھسر : (گن و خد و فی) گھہ شتر، جوان و سر، سری مردم، جوانیں سر، شتریں مردم آبادیں مردم، کماش، راج و اجہ۔

گھسوج : (گن و خد و فی) گاہ سوج، گاہ و راستار و سوج دیوکیں کار بوج (قطب نما Compass) دیرد۔

گھگ : (گن و خد و فی) پینگ، گند بیک، مین بوگ، بے پیکار بیک۔

گھگ : دگہ گن (گھ بگ - بے پردہ بگ -

گھگ : دگہ (گن) سکہ جو بگ بگ گند بگ - سہل و بے پیکار بگ -

گھگیر : دگہ فہگ ی ز (سر چارہ اڑکنوک ، مرکزکوک - دتی چند ہر ہر سر ہر گروک ، دتی دل و پردہ دودوک -

گھناز : دگہ فہن اڑ (جوان ناز ، بھناز -

گھنک : دگہ فہن کن (گردیں سولے کر بولے و شانت کوٹہ و بڑی و بیت ، گھناز و نیم نام -

گھنی : دگہ فہن ی (بکس لے گال گنتی انت -

گھنیچ : دگہ فہن ی (ناز کی سبزی بے کتری ایشی و تاکہ و عیشی و ایشی و بریں نازشتا کن آنت - گلگلان (عربی

جلجلان (ہندی دھنیا) - نامے جینی -

گھمرد : دگہ فہم زو (جوان مرد ، جوانیں سر ،

گھمی : دگہ فہنی (مردینی نامے بگہ و نندوک ، ہاکر گوں بگہ و سیاہی کنت -

گھیر : دگہ فہن (دلیاہ ، جاہل ، لیزر ، سیاہ دل کنوک بگھیر گپ بگھیر و بگھیر دال -

گھیں : دگہ فہن (گھ - ایس ، گھیریں ، شریس ، جوانیں سر -

گھینگ : دگہ فہن گن (انچوش کنگ کہ بگہ لایت گوں چیزے و مین کنگ ، پیٹ کنگ -

گیاب : دگہ فہی اب (تاہا پیں جا کہ اود و آپ مہ بیت -

گیابان : دگہ فہی اب ان (بے درجیک و داریں میدان و پت و جنگل و گیابان -

گیابان سوت : دگہ فہی اب ان (سوت و شت گیابانی سوت و دیحاتی گیت) گیابان سوت لچر و راستے

گیابانی : دگہ فہی اب ان (جینی نامے - ہاکر گوں گیابان و سیاہی کنت -

گیا سگ : دگہ فہی (یا - سنگ) بچار " گھاسگ " -

گیب : دگہ فہی ب (چہ عربی غائب - ہاپکیر و مہنگ و ہمدانی مردمان گوش آنت مرنگ آنت بے انگت ہم کا آنت مردمان

دو چار کپ آنت یا زنگ آنت ہم برے یک جا گھے گندگ و نہ گندگ بنت - ہاکر سہرا نہ انت گاد انت -

گیبی : دگہ فہی پ (نامے - بتل : ہرچی کراچی پانگ و گبی -

گیت : دگہ فہی ب (گوت ، لاکوچ ، سورگ ، جنگل ، دسلانک ، دزلانک ، ذرائی ، درآنگ -

گیتیک : دگہ فہی ب (چکن) درما نکا -

گیتو : دگہ فہی ب (شلوار گیتو ، جوانیں مرگے -

گیتی گلو : دگہ فہی ب (گن ل (و) ماہگ و زاتے -

گیتی گونڈار : دگہ فہی ب (گن ل (و) گونڈار و زاتے -

گیپ : دگہ فہی پ (چہ سرین ، بڑی و نیم ، مردے کہ تور جان و روت گوش آنت کر گپیہ و رس ایگ ،

بے گیت تر اے گپیہ ہاکر پت بیت کہ اود و چہ و گت انت - گپیہ جنگ : چہ کہ دگ و زیر لیت چہ زمین و کر گیش

ایت آئی و بٹ گچی ٹٹاں مہر انت کہ گوں ایشانی بزرگ و سچ چہ زمین و سدا ایت۔ مھے بٹ گچی بڑا نکلیں اٹٹانی پد و گیتہ
گوش انت، چوش هم گوش انت کہ دو گیتہ یا س گیتہ و چ شنگ بزاں ر سنگ۔

گیج : (گے ج) گیجگ پرمانگال بزاں "بہ گچ" اک : ایر گچ، پشت گچ، در گچ، سر گچ، مان گچ
۲۔ گیج در مان بزاں یکرندے و چم و مان کنگ و در مان و کس ۳۔ دوت و گچ کنگ بزاں گیجگ۔

گیجائینگ : (گے ج ۱۔ مے ن گن) انچوش کنگ کہ بگچ ایت۔

گیجگ : (گے ج گن) دوت و چک و اشکنہ کنگ + کار کالے کہ گوں وتی همکر پیچ کال و هما کار و کنگ و حاوہ
سہرا کنت اک : ایر گیجگ بزاں جھل و ایر کنگ۔ بٹ گیجگ بزاں کارے چہ بٹ عزیز گ و کنگ، شرو کنگ، ٹرانگ و گیجگ
بزاں انچوش کنگ کہ یات بکنت۔ پشت گیجگ : انچوش کنگ کہ پشت بہ کپ ایت، پشت و یلہ کنگ و گرس و گیش کنگ۔
چیر گیجگ : چیر و چ کنگ۔ در گیجگ : شوہاز کنگ۔ سر گیجگ : بزر و سر کنگ، بزر و ایر کنگ، سر گیجگ و رگ یا
چیرے و : بزاں کتہ پشت گیجگ و ایر کنگ۔ گور و گیجگ : بزاں مانشر و مان کنگ۔ گور و گیجگ : گور و کنگ، پونشک،
شینک گوں گیجگ : گون کنگ، حور کنگ، مان گیجگ : مان کنگ۔ یات کیجگ : یات دیگ، انچوش کنگ کہ یات

گیج

بکنت، ٹرانگ و پترینگ۔

گیج : (گے ج) گیجگ و پرمانگال بزاں بہ گچ۔

گیجائینگ : (گے ج ۱۔ مے ن گن) و گرس و پرمانگ کہ بگچ ایت۔

گیجگ : (گے ج گن) و گیش و چہ آرتینگ و یا آرتینگ و چہ و گیش و گیشینگ۔

گیچین : (گے ج ن) کنگ : آرت گیجگ و از باب۔

گیچینگ : (گے ج ن گن) کو چنگ، کوناہگ، گڈاگ۔

گیچوک : (گے ج و گن) ہاک کہ بگچ ایت۔

گیدان : (گے ی و، دان) سگدان، ہامنرین روت کہ آئی و راہ و چہ سگدان و درانی (گیت) و رکابنت۔

گیدر : (گے ج و ز) ماہیگ (بچاربت) کد : ۱۵۰ س م دان ۱۹۵ س م

مہادریامن جگر مہ او! مزاری و گیدریں ہوتاں۔ PPBLWD:GEDAR-valiant.

گیدگ : دگ نے دگ، دان یا برج و جھان و مشک و زند پست کپتگیں دان و عوش و مال و مال (چو کہ گلہ و سپر)
گیدی : دگ نے دنی (جھان، دنیا، گیتی،

گید : دگ نے دگ، مردم، مرد، مجاہدیں مرد، جوانیں مرد، ابر گید سے زحم جنگ نا کوری ابر گیداں

گیر : (گ ی ز) گروک : گرگ و کار و کنوک۔ باج گیر، دست گیر، دل گیر، نال گیر + ہا آسن و جوہ کر تگیں ملکر کہ کا گداں
یکجاہ دارگ و کار مرد بیت۔ ہما دار یا پلسٹک و کار بون کہ گداں تاپ و دیک و گداں گوں سادہ دارایت۔ آسن و ہا ٹنگ
کروت نبیساں پرانت کہ گوں ہمیشی و کیتگ و مان جنگ بنت۔

گیر ۲ : (گ ی ز) یات، ترانگ، تھتال، یاداش، گیر آدگ : یات دیک، گیر آگ : یات آگ، گیر کپگ : یات کپگ

گیر : (گ ی ز) یک ترندین و گر نکائیں یا گت سر کتی چیزے و گوں دگر انجیں چیسے و پر مشک و ترندین توار، آھنیں کار بھانی
(انجانی) توار، یادگر انجیں ترندین توار۔ گیر و کار، گیر گیر،

گیرگ : (گ ی - رگ) گیرگ + ترانگ و کپگ، یات و کپگ۔

گیرین : دگ فی دے ن، گروک : و زبان شیرین کلات گیرین۔

گیرینک : دگ فی دے ن کن، نذر، کوید، کربان، سد کہ، رشٹک، ”جوہان تہی گیرینک انت بے بور و پشت چہ پگاں بند۔“
گیری : دگ ی ز و ی، اڑی، گتی، ماں یے یا گت و ترانے و پے بے رہندی اڑی کنگ، گیری بندگ، گیری کنگ۔

گیرینک : دگ فی دے ن کن، ترانگ و گیک، یات و پریگ۔

گیروش : دگ فی دے ن کن، ترانگ و کپگ، گوں ترانگ و دگوشش بوگ۔ ماں گپ و ترانے دگوشش بوگ۔

گیر : (گ نے ز) : داز، بکت یا انجیں کاہے و سکت مزین یکجاستگیں بھرے کہ جتا چو کہ یک بے انت۔ مشکول، کارے و
گلائیٹش بوگ۔

گیرگ : دگ نے دگ، یکجاہ و گیک۔

گیرو : دگ نے دگ، سارقی ٹنٹ، سکتیں سارقی۔

گیرہ : دگ سے دھ، بچار گیرو۔

گیس : دگ نے ن، گتاچ و ناٹیں مادگیں سیس۔

گیت : (گ ی ش ت) بیت ۲۰ - ۲۵، وہ و وہ = ۲۰

گیش : دگ نے ش، زیات ملاک تر،

گیش : (گ ی ش ش) جتا، گیش و گیار، گیشک و پر مانگاں بزاں بگیش۔

گیشتر : دگ سے ش، زیات تر، باز تر۔

گیشتر : (گ ی ش - ت دز) کاہے، تو لگ و شیر و دو بندات۔ تو لگ نشٹک ماں گیشتر و بن و نارایت

مسنڈی منڈی پرمن و چارایت۔

گیشران : (گ ی ش - ران) گلبت و زات و ماہیگے (بچا ربٹ) *

گیشکور : (گ ی ش - ش) ش بک و ژم بلوچستان و سکران و یک جاگھے و کورے و نام انت -

گیشک : (گ ی ش - ش) گن (جتابیگ، چر دگر ویکر بیگ، دیر و بیگ، گیشتابیگ، یک کربک و، چاڑے و گیشک - بندک

و چاڑک و گیشک، چر شیریداری و گیشک - چٹ بیگ - تاوانی و میرانی و گنڈی سیم سواں رسک، چر وچ و گیشک بزاں
سک واد و ازاب بیگ + وچ و گیشک : بزاں پیک و بندگ + جنین چک و گیشک بزاں آئی و ہا ساند و رسک و گورے
برابر گیش انت - دست و گیشک بزاں وئی کار و گیشک و دیک بیگ -

گیشوار : (گ ی ش - وار) گیشوار : گیت و پر گیش و گیشوار سرید کنگ - پرشتری گیشینگ - تفسیر -

گیشوک : (گ ی ش - ش) وک، سر و وک - پشت کپت گیس و رگ یا آپ -

گیشین : (گ ی ش - ش) ن، زیاتیں، ہا گیش انت، زیات -

گیشین : (گ ی ش - ش) ن، گیش این گیشینگ و پر مانگال -

گیشران

گیشینگ : (گ ی ش - ش) ش نے ن گن، لگو شک و یکی کن انت و کوئد جو کن انت و کوئد و گیشینگ گروش انت - ایشی و
سیب ہم گروش انت - گیشینگ -

گیشینگ : (گ ی ش - ش) ش - ن گن، انجوش کنگ و گیشینگ ایت

گیگ : (گ ی ش - ش) گن، گنوم و وریج و وار -

گیگان : (گ ی ش - ش) ان، یک مردے یک کارے بکنت یا راہ و یکڈولے بروت دوی مردم ہم جھد کنت و ہمارنگ و کنت،
پیشی و گروش انت : پلائی گیگان کنت، یا اے پلائی و گیگانا کنت -

گیگنز : (گ ی ش - ش) گن، گیشنگز، گزیز و رچک و زاتے کز زت بیت بے ریدگ نہ بیت -

گیل : (گ ی ش - ش) چوٹ، وھل، لیشک، زھم اگان جنگ و وھد و بلیٹ ایت ٹپ و نہ بارت یا کز زھم و جند و پنگ و ہم

گیل یگ گروش انت - PPB.LWD: GYAL: Lover

گیلان : (گ ی ش - لان) اراک و شھرے و نام انت

گیلی : (گ ی ش - ش) گیلان و مردمانی زبان

گیم : دگر نے تم (ہماک) میں ماہیگ کہ پہ رگ گرگ بنت و پد و چھیشاں منوئیں ماہیک کرانت اے کندی و جنگ بنت ۔
چہ ایشاں لھتیں ایش انت : بشور، کرانت، کندکاری، بزرگ، گاچم، شیر ماہیگ، کلونٹو، بیجم، لیجر، کنچک، ٹانٹار،
کابوشک، دنگلی، کاشک، پڈنی،

گیم بند : رگی نی تم بن د (بچار) گیند

گیم پٹار : رگی نی تم پ۔ پٹ (از) ساء و بند بوگ یا پ ساء و کشک پسر جنگ (گین پٹار)
گیم رگ : رگی نی تم۔ م رگ (ڈرچک) کو آپ در سرایت، کاه کہ بزرگ و زندایہ گنگ بیت آئی و تاک لھم بنت۔ بزان گیم رانت،
دل و گیم رگ : بزان دل و ایر ننگ دل و کنگ۔

گین : رگی نی ن (ساء، نیس، ار داه، گین کنگ، بوچنگ، گین پٹار بوگ، ساء و بند بوگ، گین گرگ، گین کشک : ساء
کشک، گین پڑ کنگ، گین دارگ۔

گیتوارگ : رگی نی ن۔ ن ارگن، ساء کشک، دم و پڑ کنگ۔

گیتوار

گین بند : رگی نی ن، ب ن د (پونز و دوئیں شنگانی بند بوگ کہ ساء کشک و مردم نگیگ بیت۔

گینک : رگی نی ن گن (بچار بگریک۔

گیتگر : رگی نی ن، رگ (ز) ساء گروک، کشک، تکلیپ دیوک۔ داری دیوک۔

گیتوار : رگی نی د، و (از) جنین یا مردین کہ سر و میدان و دبھر کنت۔ میدان می دوئیں بھرائی میاخی و کشک و خوش انت،

ساکیش و گیتوار، بھر و بانگ۔ (بچار بیت)

گیتوارگ : رگی نی د۔ و (از) یک چیزے برابر بھر کنگ و ہر یک بھرے انچوش گیشینگ کہ چ رگیں آئے پشت مرکب رایت،

ملک و سیم سران گیتوارگ بزان سرحد بندی و کشکان پہ خوانی کشک و گیشینگ۔ زمین و گیتوارگ، جوهان و دان و۔

ل

ل: بلوچی و مشرومی آب۔

لا پدار: (ل ا پ + دار) بچار "لا پدار"

لا بشود: (ل ا پ + ش و د) بچار "لا بشود"

لا بگوشت: (ل ا پ + گوشت) بچار "لا بگوشت"

لا بلیٹ: (ل ا پ + لے ٹ) بچار "لا بلیٹ"

لا پ: (ل ا پ) مردم یا درگ سادار و ہما جاگہ کر آئی و درگ محمود و روانت۔ درستیں مھے جاگہ کر روت مھے مان انت۔

لا پ و بڑگ: بزاں تن دیگ + لا پ و بڑگ: بزاں وقی لا پ و درگ مڑ زنج کنگ یا درگے مڑ دیگ۔ لا پ چارینگ: لا پ گرگ

مڑ و رگ، لا پ و دینگ۔ لا پ دیگ، و رگ دیگ + لا پ دیگ و آئیگ یار وگ: بزاں دیریں جاگہ و پے کارے یا پے لالچے آئیگ یار وگ۔

لا پ و بچگ: سکت تورگ چہ کار بیرانی یا تاوانے و و رگ مڑ۔ لا پ و رودینگ: پزورینگ۔ لا پ و سینگ: لا پ و بڑگ۔

لا پ و کپگ: بچگ و لا پ و ضم بندگ۔ چہ لا پ و کپگ: بزاں چہ بیکاری مڑ بے دردن بیگ۔ لا پ کنگ: روت کنگ بزاں

درگ (چوش پ و شینکی یا پمشکر گوش انت) ماہیگ و لا پ کنگ: بزاں بڑگ مڑ تل کنگ۔ درد لا پ کنگ: بچار لا پ کنگ

لا پ گرگ: بچار "لا پ و دینگ"۔ لا پ و لگت جنگ: کسے و روزی و پشت و کپگ۔ کسے و با پشت انجیں ہر کنگ کہ چہ کار و

کنگ مڑ بے روزگار کنگ بہ بیت۔ لا پ و سینگ، لا پ چارینگ، پے ہما کس و گوش انت کہ ابید چہ وقی لا پ و شوہار و درگ مڑ کنت

لا پ بند: (ل ا پ + ب ن د) تنگ + لا پ و بند وگ۔

لا پتاج: (ل ا پ + ت ا ج) جلاب۔ لا پ و روگ، لا پ و ریچگ۔

لا پدار: (ل ا پ + دار) لا پدار: لوگ یا کاپر و سر و ہما دار کہ دوسراش مان دیول و انت و آئیانی سر و مگر دیا کہ پد و گل یا

درگ چیز و انت اے لا پ دار چہ لوگ یا کاپر و تر و گندگ بنت۔ بتل، کاپر و لا پدار چنت انت و یا صپ انت یا سبتر۔

لا پ درد: (ل ا پ + درد) لا پ و درد۔

لا پدریگ: (ل ا پ + دریگ) ہما دریگ کہ لوگ و تر و انت مڑ پشت و بچ در انت ایشانی تر و چیز و سامان ایر

کنگ بیت۔

لا پ دور: (ل ا پ + دور) لا پ درد و ناڈرامی۔

- لاپ سیر: (لَا اِسْمَ سِیْر) سیر لاپ۔ شدیگ ۽ چپ۔
- لاپ شوڈ: (لَا اِسْمَ شُوڈ) جنیں ۽ گندی چک کہ چر ایشی ۽ رندوگر چک میا رایت۔
- لاپ شوڈ: (لَا اِسْمَ شُوڈ) بڑا لاپ ۽ جوانیں ۽ نوکیں ورس گے ۽ روگ کہ دیرانت ورس گے نہ بونگ۔ شتریں ورس گے چہ دیراں زند ورس گے۔ لاپ ۽ شوڈ بڑاں جلا لاپ ۽ رنگ ۽۔
- لاپکش: (لَا اِسْمَ لَکَش) بڑاں لاپ زمین ۽ سر ۽ روگ ۽ پڑکش ۽ ماسا کہ پار ۽ روم ۽ گنگ ۽ بندگ بیت۔
- لاپکش: (لَا اِسْمَ لَکَش) ممالو کہ راہ ۽ روگ ۽ آسانی لاپ ہم زمین ۽ لگ انت۔ اک: کتار۔ گاندو، گوج، باکار۔ خزندہ Reptile جزندگ یا سرننگ۔
- لاپگوشت: (لَا اِسْمَ لَکُوش) بچار "لاگوشت"
- لاپو: (لَا اِسْمَ لَپُو) بچار "لاپی"
- لاپوش: (لَا اِسْمَ لَپُوش) لاپ ۽ زمین ۽ سر ۽ گرتینگ۔
- لاپنی: (لَا اِسْمَ لَپَنی) مرن لاپ، مرن زڈ، ۽ ہاک باز ورس گے وارت۔ لاپگ ۽ مرنی کہ لاپ ۽ انت۔ لاپو۔
- لاپیک: (لَا اِسْمَ لَپِیک) بچار "لاپی"

لاپیک

- لاٹور: (لَا اِسْمَ لَٹُور) لوڑ کہ ماں آزمان مبرز روت۔ سادے کہ مرن ۽ زند ۽ سر ۽ ہارگ انت۔
- لاٹیدان: (لَا اِسْمَ لَٹِیدان) مود ۽ کہ "لاٹی" کاہ باز بیت۔ دشتیاری ۽ یک جا گھے ۽ نام انت۔
- لاٹینگ: (لَا اِسْمَ لَٹِینگ) کاہ کہ ایشی ۽ "لاٹی" ہم خوش انت۔ دوزات انت تے سبز انت کہ کو صنگ ۽ ڈن ۽ ڈلیں زمین ۽ بیت۔ دگہ کیے اسپیت انت کہ کور ۽ یلکیں ۽ نہیں زمین ۽ بیت۔ مردی نامے۔ (بچار بت)
- لاچار: (لَا اِسْمَ لَچَار) بے دس، بے کس، بے در۔
- لادی: (لَا اِسْمَ لَادی) مرنیں ۽ بزیں سنگ کہ گیشتر زمین ۽ سر ۽ کنگ بیت۔
- لادی: (لَا اِسْمَ لَادی) مرنیں پتیں سنگ کہ لوگ ۽ تہ ۽ چوک پلگیں کلنڈ ۽ کنگ بیت ۽ ہراچی مرنیں ۽ بزیں چیزے۔
- اک: سنگ ۽ لادی، برپ ۽ لادی۔
- لاڈک: (لَا اِسْمَ لَڈُک) بچار "لاڈک"
- لاڈکی: (لَا اِسْمَ لَڈُکی) بچار "لاڈکی"
- لاڈو: (لَا اِسْمَ لَڈُو) بچار "لاڈو"
- لار: (لَا اِسْمَ لَار) پارس ۽ ملکہ ۽ نام انت۔

لاری : (ل ا ر ی) ہما کہ گوں "لار" ء شیا دی کنت + ٹینگ + ٹینگ ء راستے ۔

لاڑ : (ل اڑ) ہما چک کہ مات ء پت ء چچ ء شات مہ بیت ۔ بزاں سکت دوستیں چک ۔ لاڑی مزار ۔

لاڑام : (ل اڑ ا م) پہ بدل زورگ، پہ آوار کے زورگ، پہ کار سواری چچ بزرگ ۔

لاڑامگال : (ل اڑ ا م گ ا ل) ہما گال کہ چہ دگہ زبانی ء پہ لاڑامی زورگ بونگ اے گال ء اگال پہ لاڑامی زور و کیس

زبان ء وڑ ء مرکب بیت پہ زور آئی ء گالوار ء ترینگ بیت ء دانکہ پہ وت ء مے بزانٹ ء گالے جوڑ نہ کنت ایشی ء کار مرد کنت ۔

لاڑامی : (ل اڑ ا م ی) ہما چیز کہ پہ آوار کے پہ کار سواری زورگ بونگ کہ پد ء دیگ بیت دپلے زور مہ بیت (گیشتر پہ ہانور ء

سہمینگ ء شہر چچ بکر آنت ۔

لاڑک : (ل اڑ ک) لاڈک : پٹی پونری + دوستناک، نازگر + نامے ۔

لاڑکی : (ل اڑ ک ی) لاڈکی : نامے ۔ دوستیں، چار شریگیں داسے زور آنت آئی ء چاریں پھناتماں کز زبند آنت یک دیئے ء

کرزاں دُراں کن آنت، کور ء ماحیگاں چیر دینٹ ء بکر آنت

لاڑو : (ل اڑ و) لاڈو، ہمالچہ کہ سورانی وحد ء خوشگ بیت ء پہ مے مراد ء پر بونگ بلے لاڑو ء جنین خوش آنت اے مرونانی

"سوت" ء مٹ آنت ۔

لاش : (ل ا ش) اسپتیں مھر گے کہ چو موار د ء آنت + لاسیں گد : گدے کہ چو ا برشم ء شرب بیت بلے ا برشم زبانت ۔

لاش : (ل ا ش) لاشہ، جون، مڑگیں یا گشتیں مردم، لاشت، لش، طب، لاش + پا، لاش، لاشہ، لش

شگاف PPB, LWD: LASH: Worthy

لاشار : (ل ا ش ا ر) بلوچستان ء یک جا گھے ء نام آنت (بلوچستان ء دگہ چارزا نگیں جاگہ حس کہ آیانی نام ہم

لاشار آنت) اے جاگہ ء نندوک لاشاری خوشگ بنت۔ اے جاگہ چو وٹی کر ء گور ء جاگھاں بُرز تر آنت۔ بُرزین ء پتیں جاگہ بُرزین

ء پتیں زمین ء خوش آنت رند، لشار ء محوت بُرات بونگ آنت بلے اے رنگیں نام چچ جاگہ بلوچاں نہ زورنگ البت پہ

زات ء گٹم ء خوش آنت کہ اے رندے ء آلاشاری یے یا اے محوتے چہ ایشاں رند ء محوت بلیں دگہ بزانٹ دینٹ کہ گوں وٹی

مٹ ء شیا دی کن آنت۔ بلے لشار گیش (نگ کہ جاگہ ء نام آنت)۔

لاشت : (ل ا ش ث) مادگیں چک (منڈ) کہ گور دگ بیت خوش آنت "لاشت آنت" پہ دگہ رستراں ہم خوشگ بیت۔

لاشکور : (ل ا ش ک و ر) ہما مردم پہ جوانی مہ نہ کنت، کورٹو۔

لاشکورگ : (ل ا ش ک و ر گ) نیم کوری۔

لاشو : (ل ا ش و) بچار "لاش"

لاگ : (ل ا گ) چک ء راشک پہ کسے ء، چانگ، گونگ، ونگ، وڑنگ ۔

لاکوٹ : (ل ا ک و ط) یک دستے ء پتر ۔ دو لاکوٹانی یک چنکے (چک دو میں دستاں یکجا کن آنت دان یا دگہ انچیں

چیزے چیر جن آنت) چک ء لاکوٹ بزاں بے حساب بلے چہرے گیشتر گز خوش آنت "چلی کوڑاں" (بچاربت تاکہ مم 726

لاگ : (ل ا گ) نریں حر، ہمانریں حر کہ وزنا آنت یا کہ مسترا آنت + بدیں رنگے ء پہ مردین ء خوش آنت ۔

لاگر : (ل ا گ ر) بزاں زبڈاں، ہما کہ پزور نہ آنت۔ بے گوشت مے پیگ، بارگ، بے نپ، لاگریں، لاگریں یا لاگریں

اوست بزاں سکتیں بلے اوستیں اُمیت ۔

لال : (ل ا ل) دوست + یک خراں بھامیں سنگے ۔

- لالا : (لَا - لَ) نامے۔ لالہ
- لالتاک : (لَا لَ + تَاک) گھسٹھریا دگہ و شبو میں در چکے و تاک انت کہ ماں جوئے بُساں کار مرد بیت۔
- لالچ : (لَا - لَ + چَ) کتب۔
- لالچی : (لَا - لَ + چَ + یَ) بقی۔
- لالنگ : (لَا - لَ + نَ) لالاتون و نیم نام۔
- لالنگل : (لَا لَ + نَ + گَ + لَ) نامے + سٹھریں پتل + لال + نعل = پتل۔
- لالو : (لَا - لَ + وَ) لال کیش یا لال محمد و نیم نام سے رنگ "لالان یا لالغان" و
- لالہ : (لَا - لَ + ہَ) ہرات۔ مستریں ہرات
- لالی : (لَا - لَ + یَ) لال بی بی و نیم نام۔
- لالے : (لَا - لَ + یَ) پر بٹرن گوشگ بیت جو بے امیہتی "اے کار و جوان بوگ شنگ، لالے!"
- لالین : (لَا - لَ + یَ + نَ) نامے۔ ہماکہ گول لال و سیا دی کنت یا لال گوئیں یا لال دُرور۔
- لامپ : (لَا + مَ + پَ) یک زائیں چرا گے۔

لالچ

لالنگ

لاکوٹ

- لالٹوگ : (لَا لَ + تَ + وَ + گَ) مھے لیوک کہ "کش" پتاہگ و زمین و سرء جنگ بیت کہ نتر بیت۔
- لالسی : (لَا لَ + سَ + یَ) پونر و سٹھریں کہ خزانگیگ ہم گوشگ بیت + اشتہر و گو مس۔
- لالٹیگ : (لَا لَ + تَ + یَ + گَ) بچار "لالٹوگ" (بچار بت)
- لالٹیگی : (لَا لَ + تَ + یَ + گَ + یَ) گول لالٹیگ و لیب کنگ۔
- لالچ : (لَا لَ + چَ) ہما بوجگی کہ انجل کش مان (بچار بت)
- لالنگ : (لَا لَ + نَ) سٹریں : مردم و کپل و مبرز و پھلوگاں جمل و گردی کہ لاپ و سرء مانترایت + صر چیزے و نیم یا ہما جاگہ کہ آئی و سٹریں و کار و پندت + لالنگ بندگ : پر کارے و، پر جنگ + دور و لالنگ : بوجگی و دور ہما بھر کہ ستور
- سٹریں : سٹریں بیت کہ چر اے جاگہ و زند مبرز و روت۔ شلوار و بیڑگ
- لالنگبند : (لَا لَ + نَ + گَ + بَ + نَ) بچار "لالنگبند"
- لالنگٹری : (لَا لَ + نَ + گَ + ٹَ + رَ) منزیں مٹر گے۔
- لالکوٹ : (لَا لَ + کَ + وَ + ٹَ) بچار "لاکوٹ"

لائنگ : (ل ان ک ی گ) چترک ، گدے کے لائک ، کنگ بیت۔ بڑاں چوشلوار ء چہ سرسین ء دانکہ پادانی مچ ء پوش
ایت (لائنگ ء سر ء ہم بند اُنت)

لائنگند : (ل ان گ + ب ن ڈ) لائنگند ، گدے یا پوشے کے لائک ء بند اُنت ء مچنگی مردم : مسلحندیں مردم Armed
لائگو : (ل ان گ ڈ) لوڑیگ۔

لاہ : (ل ا ہ) لہ ، لاہ جنگ : پر بے اجائی چست بوگ بے اے گیشتر پر یک جاگھے ء روگ ء سر گرگ ء بزانٹ ء بیت۔
لاھو : (ل ا ہ ڈ) راگ ، ”گرگ ء گھڑاُنت لاھو نہ بیت“

لَب : (ل ب ب) لالچ + جھار بتل : کہاں کلات ترینگ اُنت حشکیں رزا اُشت کپنگ اُنت۔
لَب : (ل ب ب) زبڈ + پگیں کُتر۔

لَبجگ : (ل ب ج گ) جوڑگ ۔ نرندگ ۔ ستر اُتر اُیں گپ جنگ۔

لبران : (ل ب ر ا ن) بوجگ ء دور ء دار وکیں چاریں سادانی تہ ء وساد لبران اُنت دگہ دوستا ہیگ۔
لَبڑ : (ل ب ب ڈ) رَبر۔

لَبز : (ل ب ب ز) مُتک ، دپ ء آپ۔

لَبز : (ل ب ب ز) زبان Language کول ۔ اُحد ۔ Promise
لَبک : (ل ب ب ک) ”لَب“ ء گونڈ۔

لَبجگ : (ل ب ب ج گ) چپت ء چوٹیں مچ کر گدے ء جن اُنت۔
لَب لب : (ل ب ب) دبڈر۔

لَبی : (ل ب ب ی) ہلپی۔

لبیس : (ل ب ب ی) گدے ، گراز ، مچ گور ء کنگی ، پوشاک (تازی لبیس لباس : پوشنگ ء چیز)۔ Dress

لَب : (ل ب ب) رنگ ء یک چترے کے گدے ء سر ء ہر بیت۔ لَب گدے ء سر ء داگ ء ہم خوش اُنت + لَب لَب + کشار ء کُترے
لَب یا لَب اُجگیں جاگہ۔

لَب : (ل ب ب) ٹامب یا آسنیں پیتی یا ٹانگی ء لَبگیں جاگہ Dent.
لَبار : (ل ب ب ا ر) پارگ۔

لَبارگ : (ل ب ب ا ر گ) بے وڈیں پتین سواس + کسانیں کورما ہیگے ڈراجی ء سے بوگ بیت۔ بارگ ڈراج مٹو سک مُسنے ،
اورت نو چلے بروٹ مے پڑ پے لَبار جن اُنت مے۔

لَباشگ : (ل ب ب ا ش گ) چیزے ء گور موش دیگ ء روگ ، گوں گڑیں پادان لگت دیگ روگ ، لگتال کنگ۔

Man – devouring Sivi۔ مرد پاشیں سیدی۔ PPB, LWD: LAFASHAGH: To Kill, to be killed. to devour, devour.
طب : پاسر سیدی : نسخہ لباس ، اکون نیز لباس ، پاج یا : لَب : سیلی و گردنی۔

پَلچ : (ل پ ب چ) پر گلوک ۔ پچناک۔

پچاک : (ل پ ب چ اک) بچار ”پچناک“

پچانک : (ل پ ب چ ان ک) بچار ”پچناک“

لپچناک : (ل پ چ - ن ا ک) لگوک، لچاک، لچاک بزاں مما چیز کہ گوں دگر چیز سہوڑیک دیگ، بے لچ، آیت، بگت آیت۔

لپرزگ : (ل پ ز - ز گ) لٹرزگ، لٹرزگ، لٹرزگ۔

لپڑ : (ل پ - پ ٹ) لپڑ، لپڑ۔

لپڑک : (ل پ ٹ - ٹ ک) لپڑ، لپڑ، لپڑ۔

لپڑو : (ل پ - زو) کسانیں، لپڑک (شیرازی)۔ لپڑی : گندہ بے تناسب وزشت (

لپس : (ل پ ش) لپس، چلونس، چلونس یا چلونس۔

لپش : (ل پ ش) لپس، چلونس، چلونس، لپش، لپش، لپش۔

لپک : (ل پ - پ گ) لپک، لپک، لپک، لپک، لپک، لپک۔

لپک : (ل پ - پ گ) لپک، لپک، لپک، لپک، لپک، لپک۔

لپک : (ل پ - ل پ) لپک، لپک، لپک، لپک، لپک، لپک۔

لپنگا : (ل پ - ن گ) لپنگا، لپنگا، لپنگا، لپنگا، لپنگا، لپنگا۔

لپونر : (ل پ و - و ن ز) لپونر، لپونر، لپونر، لپونر، لپونر، لپونر۔

لپونش : (ل پ و - و ن ش) لپونش، لپونش، لپونش، لپونش، لپونش، لپونش۔

لپی : (ل پ - پ نی) لپی، لپی، لپی، لپی، لپی، لپی۔

لپی : (ل پ - پ نی) لپی، لپی، لپی، لپی، لپی، لپی۔

ناہ بونگ، ماں اے دگر کونٹاں زورے پر بونگ، لپی، لپی، لپی۔

لٹ : (ل ٹ - ٹ ٹ) لٹ، لٹ، لٹ، لٹ، لٹ، لٹ۔

لٹارگ : (ل ٹ - ا ر گ) لٹارگ، لٹارگ، لٹارگ، لٹارگ، لٹارگ، لٹارگ۔

لٹر : (ل ٹ - ت ر) لٹر، لٹر، لٹر، لٹر، لٹر، لٹر۔

لٹرگ : (ل ٹ - ر گ) لٹرگ، لٹرگ، لٹرگ، لٹرگ، لٹرگ، لٹرگ۔

لٹر : (ل ٹ - ت ر) لٹر، لٹر، لٹر، لٹر، لٹر، لٹر۔

لٹ : (ل ٹ - ٹ ٹ) لٹ، لٹ، لٹ، لٹ، لٹ، لٹ۔

وت، دارایت، لٹ، لٹ، لٹ، لٹ، لٹ، لٹ۔

لٹ : (ل ٹ - ٹ ٹ) لٹ، لٹ، لٹ، لٹ، لٹ، لٹ۔

لٹار : (ل ٹ - ا ر) لٹار، لٹار، لٹار، لٹار، لٹار، لٹار۔

لٹر : (ل ٹ - ت ر) لٹر، لٹر، لٹر، لٹر، لٹر، لٹر۔

لٹر : (ل ٹ - ت ر) لٹر، لٹر، لٹر، لٹر، لٹر، لٹر۔

لٹک : (ل ٹ - ک ن) لٹک، لٹک، لٹک، لٹک، لٹک، لٹک۔

لٹک : (ل ٹ - ک ن) لٹک، لٹک، لٹک، لٹک، لٹک، لٹک۔

لٹک : (ل ٹ - ک ن) لٹک، لٹک، لٹک، لٹک، لٹک، لٹک۔

لڙڪ: (لڙڪ - جڳن) بچار ”لڙڪ“

لڙڪ: (لڙڪ - جڳن) لڙڪ + پر لڙڪ - لڙڪ

لڙڪ: (لڙڪ - جڳن) بچار ”لڙڪ“

لڙڪ: (لڙڪ - جڳن) مھرڪ يا موتي ۽ لڙڪ يا ڪوٽڪ بچا بڻت. آبريشم يا بندڪ ۽ لڙڪ بڻا پڇڻ ۽ انگين آبريشم يا بندڪ ڪر بچا بندڪ بڻت

نڪاري ۽ تڏ ۽ هاشنگ ڪر زم ڏانت. آئي ۽ سنگ ۽ ڀرڻ ۽ پيشرو هست: ”شعر“ - نظم. لڙڪ ۽ راست بڻا (۱) دستونڪت

(۲) بڻڪ (۳) نازينڪ (۴) پاڪنازينڪ (۵) گيانان سوت (۶) سوت (۷) آلو. هالو (۸) لاڏو (۹) مونڪ (۱۰) گلا (۱۱) ساڙا

(۱۲) ايرجن (۱۳) بڪست (۱۴) نڍارگ (۱۵) راج لڙڪ (۱۶) جڳ ۽ مڙائي (۱۷) ڏيڏرو، ليڪو لڙڪو، ڏيڏرو (۱۸) زهيرگ (۱۹) نيپ لڙڪ

(۲۰) چيستنان (۲۱) زهڪ لڙڪ (۲۲) مڙائي.

لڙڪ ديوان (لڙڪ - جڳن + ديوان) لڙڪ ڪاري ديوان (بجلي مشاعره)

لڙڪ ڪار: (لڙڪ - جڳن + ڪار) هاندڪار ڪر لڙڪ پر بند ايت (شاعر POET)

لڙڪ ڪاري: (لڙڪ - جڳن + ڪاري) لڙڪ پر بندڪ، شاعري (ڪوئهن لڙڪ ڪاري، ڏيڏرو لڙڪ ڪاري، آزاتين لڙڪ ڪاري).

لڙڪ گوش (لڙڪ - جڳن + گوش) هاندڪار ڪر لڙڪ پر بند ايت، لڙڪ ڪار، (۲) هاندڪار ڪر لڙڪ پر بند گوش ايت.

لڙڪ: (لڙڪ - جڳن) هاندڪار ڪر لڙڪ پر بند ايت، لڙڪ ڪار، (۲) هاندڪار ڪر لڙڪ پر بند گوش ايت.

لڙڪ: (لڙڪ - جڳن) هاندڪار ڪر لڙڪ پر بند ايت، لڙڪ ڪار، (۲) هاندڪار ڪر لڙڪ پر بند گوش ايت.

لڙڪ: (لڙڪ - جڳن) هاندڪار ڪر لڙڪ پر بند ايت، لڙڪ ڪار، (۲) هاندڪار ڪر لڙڪ پر بند گوش ايت.

لڙڪ (لڙڪ): PPB, LWD:LADHAR: (from Ladh, Jangle), Over grown, Surrounded with trees.

KHAJI -LADHAREN, Embowered in palm - groves.

لڙڪن (لڙڪ + ڪن) هاندڪار ڪر لڙڪ پر بند ايت، لڙڪ ڪار، (۲) هاندڪار ڪر لڙڪ پر بند گوش ايت.

لڙڪ: (لڙڪ + ڪن) هاندڪار ڪر لڙڪ پر بند ايت، لڙڪ ڪار، (۲) هاندڪار ڪر لڙڪ پر بند گوش ايت.

لڙڪان (لڙڪ - ڪن) دشتياري ۽ جاڳي ۽ نام انت، ”لڙڪيان“ بندجهه.

لڙڪ: (لڙڪ - ڪن) دشتياري ۽ جاڳي ۽ نام انت، ”لڙڪيان“ بندجهه.

لڙڪ: (لڙڪ - ڪن) دشتياري ۽ جاڳي ۽ نام انت، ”لڙڪيان“ بندجهه.

لڙڪ: (لڙڪ - ڪن) دشتياري ۽ جاڳي ۽ نام انت، ”لڙڪيان“ بندجهه.

لڙڪ: (لڙڪ - ڪن) دشتياري ۽ جاڳي ۽ نام انت، ”لڙڪيان“ بندجهه.

لڙڪ: (لڙڪ - ڪن) دشتياري ۽ جاڳي ۽ نام انت، ”لڙڪيان“ بندجهه.

لڙڪ: (لڙڪ - ڪن) دشتياري ۽ جاڳي ۽ نام انت، ”لڙڪيان“ بندجهه.

لڙڪ: (لڙڪ - ڪن) دشتياري ۽ جاڳي ۽ نام انت، ”لڙڪيان“ بندجهه.

لڙڪ: (لڙڪ - ڪن) دشتياري ۽ جاڳي ۽ نام انت، ”لڙڪيان“ بندجهه.

لڙڪ: (لڙڪ - ڪن) دشتياري ۽ جاڳي ۽ نام انت، ”لڙڪيان“ بندجهه.

لڙڪ: (لڙڪ - ڪن) دشتياري ۽ جاڳي ۽ نام انت، ”لڙڪيان“ بندجهه.

لڙڪ: (لڙڪ - ڪن) دشتياري ۽ جاڳي ۽ نام انت، ”لڙڪيان“ بندجهه.

لِثَوِّهِ (لِثَوِّ) كَسَانِك - لِيْثَك -

کس و دلش من، بلوچستان، ایک ریاست نام انت کہ آئی سردار، جام، گوشت انت، آئی، مزن شجر، ہلیہ، انت۔

لَتَأْتِيَنَّكُمْ آهٌ (لَتَأْتِيَنَّ + اءْ + وُ + نَ + تَاءُ) آسک + لَتَحْمِلُنَّ بِأَسْفَلِ آسک + سَارَوَان (نَزَّآسک) لَتَحْمِلُنَّ آهَوَگْ وَ دُرُو شَان

انت: ہذاں آسک ہر دودشتان کلاندار یا چار دشتان نہایت۔

لَسَّ بِلْمَلِكِهِ دَلِيلًا مِّنْ رَبِّهِمْ ؕ يُبَيِّنُ لَكُمُ الْآيَاتِ الْكُبْرَىٰ

لَسْتُمْ بِمُؤْمِنِينَ) يَا كَرُّ لَسْتُ بِمُؤْمِنٍ سَابُّ هِمَلْسُونُ مُشْتَرَاكٌ.

لَسْتُمْ كَارِي (لش سہ جک انر) ہمارم دم کہ آئی عکار و ہدے کچہ اُنت ۔

لَشَارِي: (لَشَا - رِي) لاشاری + لاشاء + مردم + بلوچانی یک زائے۔

شکر: (لش-گز) پوج، جنگی مردمانی ٹمکت۔

لشکران (لشکر کا ران) بلوچی مردینی نامے۔ ۲۔ لشکر بازار۔

لشکویہ (لش. کُ ڈ) نامے ۴ لاشکور، کورٹو، لاشکورگ۔

لَشَو: (لِشَو) لاشو، چوکه لاش یا لاشه، یا لاشه،

لکت (ن ک کن) بلوچستان ایک کوہیہ مقام است۔

لگت : (لگن) سہ ہزار ایک تکیے ۱۰۰۰۰۰

لَک (ل ک ک) لکت، تھیک ادشتنگ یا ادشتارینگ، دار و لکت کنگ: ادشتارینگ، لکت بیگ: مِکچی، ادشتنگ،

نک کیگ : سر کیگ + نک یادداشتنگ .

نکتہ: (لکھنؤ) گونڈ (۳) قبیلہ (۳) مار

لکھا: (لک ۱) (۱) کیودر عزاتے، ایسی بگردن مدام سہایت .

لکھ: (لَکَ بَ) عربی لقب:

لکے : (دس - بیڑم لکھا، مٹکا، اوشتکا۔

لکھنؤ : (کن-ٹ-ن-ری) لکھنؤ، ملکانی.

۲۳ ک ۱۰۰

لَا يَلْبَسُ إِلَّا الْإِسْلَامَ

لکچا د: (ل ل ک + پ ا د) پادانی سر

بَلَدٌ (بَلَدٌ) دُوِي مَرْتَبَةٌ

للصَّ: (ل ل ص) حماد و له حمود و لور و به ما حیل و رک و بندک بیت اے لیستر چه کر و بندک بیت.. چار بیت ما لدم 733

لکھ: (لک-کڑ) سیاہ مور، زائے، زلڈیاں مور کے شرین نے سک بادک یافت۔ مراد موب کے سمہ بر من۔

راہ سے تیز رفتاری سے لڑ رہا تھا۔ ایک پہلے نام انتہائی لڑائی میں بارگاہِ شریف

1. Of lak, a small plateau. (لک-پٹی):

تک: (ک-ک) "بی بی" نام (۲) تک

لگم : (لگم) دوازہ پیش و ملتیں تریں تاک زور آنت۔ گر پنج دیان کن آنت و ذراج کن آنت پہ چیزے بندگ۔ بے جنگل و آستر۔
 مھار مہریت مے لکم و آئی و مھار کن آنت۔ لکم مھار و مستیں لپڑواں کنت۔ من زانان کاروان و زبان کنت دوست
 لکو : (لگت۔ ک۔ ذ) یا کر مکہ مہاشان کو تو ہمان و لگت کن مے روئے کو کار مہ ہے۔
 لکھ : (لگت۔ ک۔ ذ) بچار لکو
 لکی : (لگت۔ ک۔ ی) منی نامے + لکت سحر کر زایت۔ مزین بلج۔
 لکینگ : (لگت۔ ک۔ ی) سے۔ ن گن اپیر دیگ، پہ چیر کا و ذکا مہرے برگ۔ اغوا کرنا۔ بے اغوا و عربی ریڈینگ و برگ آنت۔
 لگت : (لگت۔ گن) چہ لگت و براں۔ بہ لگت۔
 لگا : (لگت۔ ا) بیت، مسکراز
 لگاش : (لگت۔ اش) آتش لگاش و پرمانجال، براں بہ لگاش۔
 لگاشگ : (لگت۔ گ۔ اش) تارگ، پہ ترندی مشگ، پختہ و سر و پگ و آئی و زیر مال کنگ، پہ ترندی پر مشگ۔
 لگاکو : (لگت۔ گ۔ اک) ذرا چکے کر دل و رنگیں تاک آنت مے کر آئی و سر و کنگ پر آنت، شمشک پوئیں کا ہے۔
 لگام : (لگت۔ ام) آپس و مھار کر آئی و دپ و دیگ بیت و سوارے دارایت۔

لگم

لگت

لگانڈو : (لگت۔ ان۔ ڈو) اڈوگ، حراب بوگ، کار و لگانڈو بوگ۔

لگت : (لگت۔ ت) ایک چیزے و سر و روگ براں آئی و سر و پاواں ایر کنگ و روگ : لگت جنگ : پہ نورگوں پاوا و جنگ۔ لگت
 دیگ : اک : تکر و لگت مدے۔ لگت کنگ : پہ بے ساری۔ لگت ورگ : جنگ بیگ۔

لگت : (لگت۔ ت) چہ پاوا و مچ و بھل سر جہیں پاوا و ہما بھر کہ اوشتنگ و زمین و سر و ذراج و ایر بیت۔ ایشی و یک سرے لنگ
 آنت و دوئی پاوا و پنر (۲) گد دوچی کارگ و ہما بھر کہ سر و ایر بیت کہ چومردم و لگت و آنت۔ لگت بیگ : لگتانی چیر و آیک۔

لگت پر دیگ : پاوا پر دیگ، پہ تاوان دیوکیں یا رسوکیں کارے کنگ و موت و بے سما کنگ لگت جنگ : ہر، آپس، آشر کر وتی پشپاد
 و پشت و کہے شان آیت لگت جنگ ٹینگ و کہ و ہدے تیر و بارت آئی و گنداک چہ تیر و دژوگ و زور و سیگ و ترند لگت آیت۔

لگت دیگ : چیزے و لگتانی چیر و آرگ و تکر و لگت مدے " پتر و لگت دیگ : کہے و لوگ و پہ پرسی روگ۔ لگت کنگ :
 چیزے و پہ زانت بے پاوشی پاوانی چیر و کنگ و زور پر دیگ۔ لگت کنگ : لگت کہ آپ پریچک بیت کہ لکم بہریت۔ لگت کنگ :

ناہ و کہ چہ دانگی و رنگ مے تر آیت و زرد و یکہ بیت، ایشی و لگت ناہ گوش آنت (آناہ و کہ پہ دست پند آنت و مے رنگ و یکہ
 کن آنت آئی و " دست پند " گوش آنت۔ ایشی و گیشتر کسانیں مچ و پیش و جوڑ بوئیں کپاٹکھاں کن آنت کہ اے کپاٹک و گون ناہ و
 " پتر و " گوش آنت، مے رنگ ایشی و " گرگو " ہم گوش آنت۔ مے کپاٹک چہ مچ و کرک و اسپتیں جھگیں پشپاں جوڑ کنگ بیت۔

پُنڈی، ہما دست پُنڈیں ناہ، گوش آنت کہ چوشتک، وڈکتے کن آنت و پدہ ماں آرتان ۽ مہ جن آنت) لگت مال بیگ : لگتانی
چیرہ آیک : پاد مال بیگ۔ لگت مال کنگ : چیزے ۽ ترہ برہ کنگ لگت دیگ یا ہرکس بشیت ۽ لگت ۽ بکنت، "پاد مال کنگ"
لگت ورگ : لگت جنگ بیگ۔ (ھے رنگ ۽ لگت مُشت، زاہ، ہرہ شحات ۽ ورگ)۔

لگتجاہ : (لگت + ج آف) بچار "لگتجاہ"

لگتشی : (لگت + شی) کسانیں چکت کہ زھر گیت زمین ۽ سر ۽ بندایت موقی پادان ترند ترندہ کوئڈ ۽ تچک کنت۔
چہ دردان ساہدار ۽ مردم ہم لگتشی جنت (مرگ ۽ سپشکی یا سپٹ : بانزل ۽ جنگ) لگتشی جنگ۔

لگتال : (لگت + مال) لگتانی چیرہ ۽ لگتال بیگ۔ لگتال کنگ۔

لگتی : (لگت + تی) لگتی ناہ : ہما ناہ کہ لگت دیگ ۽ رندہ پاتاں کنگ بیت۔

لگتجا : (لگت + ج) بزاں لگتجاہ کہ رکاب ۽ دورواں گوش آنت۔ اپس ۽ کہ سوار بے پاد لگتجاہ ۽ بنت۔

لگچ : (لگ + چ) لچ۔ ترین گل۔

لگد مال : (لگ + مال) بچار "لگتال"

لگوشک

لگڑا : (لگ + آ) جون، گند، بے پلکار

لگشتک : (لگ + ش + ت) لگشتکین + بے پروائیں۔ بے سروریں مردم۔

لگشک : (لگ + ش + ک) چیزے ۽ ید بیگ ۽ کپک، رنگ ۽ ترنگ، شترنگ، رنگ یا پوست ۽ لگشک بزاں رنگ ۽ ترنگ دست یا
پاد ۽ لگشک بزاں ید بیگ، چہ کوہ ۽ سر ۽ کپک، چہ مات ۽ لاپ ۽۔

لگگ : (لگ + گ + گ) لگگ، پر بدگ ۽ ڈیکہ ورگ۔ مان آیک۔

لگل : (لگ + گ + ل) لگل وار، مژدہ وار، بزاں کسے ۽ یک جاھے ۽ یک چیزے برس بیت آہر و حد پ ھے ہاتر ۽
روت کہ پدہ برس بیت ۽ لگل وار بوگ، بو ۽ سوچک، موچکین یا موچک چنگ۔

لگن : (لگ + ن) مادن ۽ بزی مزین تالاب کہ آئی ۽ تہ ۽ گد شو وگ بیت۔

لگنک : (لگ + گ + ن) لگنک، لگنک، زیت لگنک۔

لگمش : (لگ + م + ش) پ لگت مشک۔

لگور : (لگ + و + ر) بلوچانی یک ٹکے۔ ۲۔ بزدل، بے دل۔

لگوشک : (لگ + ش + ک) کہ پاس ۽ گڈگ کنگ ۽ رندہ چھر ریں آنت کہ آئی ۽ ڈیرہ ۽ لگوشک گوش آنت۔ (بچار بت)

لگو شک (ل گ و ش گ) یک چیزے ۽ پوست ۽ دیر کنگ ۽ پوست لگو شک ۽ در لگو شک براں کشک ۽ لوپ ۽ در لگو شک ۽

لگوک (ل گ و ک) گن وکن ۽ پر پچوک ۽ کاھ ۽

لن : (ل ل ن) ۽ بچار ۽ لن ۽

لن : (ل ل ن) ۽ ہاکہ آئی ۽ زبان چہ نا ذراھی ۽ سبب ۽ گران تترانگ ۽ گپ جنگ ۽ گون آئی ۽ زیر سرننگ نہ بیت ۽ چہ باد یادگ

نا ذراھی یا تترند آپ ۽ ورگ ۽ رند زبان ۽ لن ۽ بیت ۽ یک مردم سکت پیر بیت ہم چہ نزدی وئی وئی لک ۽ دلکش ۽ سرنیت نہ کنت ۽

مرگ ۽ نریک ۽ ہم زبان پرنش ایت ۽ لن بیت ۽

لن : (ل ل ن) ۽ مچکانی زبان ۽ شتر ۽ جوان ۽ ہبرہ نہ گیشک ۽ لن بیگ ۽ لن کنگ ۽ لن

لن : (ل ل ن) ۽ مچکانی زبان ۽ کیر ۽ گوش آنت ۽

للاک (ل ل ا ی گ) بکواس کنگ ۽ گورگ کنگ ۽ نلاھک ۽

لترگ (ل ل ل و گ) سرنرگ ۽ چنڈگ ۽ کوکا یا ٹامبے ۽ یکہ وارے کہ پادانی چیر ۽ کن آنت آئی ۽ بن زمین ۽ سر ۽ برابر کہ

ایر نہ بیت گور ۽ لتر ایت ۽ تترگ ۽

للیک : (ل ل ل ک) ۽ زبان ۽ مے گوشت ۽ چیر ۽ کوک ۽ پ ۽ تہ ۽ انت ہترام ۽ چش ایت ۽ گپ جنگ ۽ سرائیت ۽

للو : (ل ل ل و) ۽ بچار ۽ لن ۽

للووم : (ل ل و م) ۽ چیزے کہ لونجان بہ بیت ۽ انچوش کہ کما تگیں مھرگ ۽ ہولی ۽

للوک (ل ل و ک) ۽ کسانیں لوم ۽ چیزے کہ لونجان بیت چہ کہ چادر ۽ کش ۽ یکہ پس ۽ پادانی پشت ۽ مودانیگ ۽ یاگون مے

میداں آئی ۽ لٹ ہم بچ ایتگ آنت ۽ لنڈک ۽ لونجان ۽

لنہ : (ل ل و) ۽ بلوچی دپترانی زانگیں واھلدار کہ آئی ۽ لوگ بانک ۽ نام گراناز ایت کہ واھلدار داری داستان ۽

بانورانت ۽ بلوچی نامے ۽ ہامردم کہ یک مچکے ۽ زیر ایت ۽ آئی ۽ رودین ایت ۽ Faster, یا Guardian ۽

لنی : (ل ل ن ی) ۽ گنگی ۽ ہراں نہ گیشینگ ۽

لمب : (ل م ب) ۽ در چک ۽ شاھاں چہ در آتکین کستری شاہ کہ چہ آیاں ٹال رودانت ۽ چادر ۽ لب ۽ سرگ ۽ لب ۽

آس ۽ لب ۽ تنگ ۽ لب براں گلسری بھر ۽

لمب : (ل م ب) ۽ بزبز ۽ دوکنگ ۽ بزبزین ذون ۽ لمبگ ۽ پرمانگال براں ۽ لمب ۽ ۽ بدون ۽ ۽

لمب : (ل م ب ب) ۽ دژ ۽ بے پرواہ ۽ بے سرفد ۽

لمبگ : (ل م ب گ) ۽ بزبز ۽ دوکنگ ۽

لمبگ : (ل م ب گ) ۽ چاتے کہ تمب بیت ۽ تمب ۽ کپ ایت ۽ بزبز ۽ دوکنگ ۽ بوال ۽ گل تری ۽ مہ بچ ایت دیر بیت ۽

بکپ ایت ۽ تمب ۽ لمبگ ۽

لمبو : (ل م ب و) ۽ بچار ۽ لمبو ۽

لمبوس : (ل م ب و ش) ۽ پ ۽ تہ ۽ گمانی تھی نیگ ۽ (لمبوس: گرداگرد اندرون وھان)

لمبوک : (ل م ب و ک) ۽ ہاچیر کہ آئی ۽ لب ذراج بہ بیت ۽ ہا آس کہ برازے ۽ بانک ۽ دینت ۽ یکہ پہ دگر چیزے ۽ گرگ ۽ لب

کش آنت ۽

- لمپ : (لِمْ پ) چہ پونزور آیوکیں گندہ ریتا رکہ بزہ ریتا ک انت ہونش کنگ ء در کیت . پشاک ء آپ بیت . سوچاک ء سارتی ء سم . ہندی : رینٹھ ، انگریزی : Snuti ، عربی سنسون . بحرینی : سناسین ، یمنی : عطا ، پارسی : ٹلم . مجرم .
- لمپش : (لِمْ پ ش) کچھ ء ہوشک کہ چہ آئی ء درشتیں کلونٹ یا ناہ دور کنگ بہرنت ، چہ ہمیشی ء جوڑ کرگیں ڈال روپ . (بجارت)
- لمپشک (لِمْ پ ش ک) : ہما پشاک کہ آئی ء ترہ لمپ آپ انت ء باز رج ایت .
- لمپشو : (لِمْ پ ش و) : شہرک بہ رنگیں ناقدرامی ہے .
- لمپک : (لِمْ پ ک) : ہمار کاھے چو پیما زہ انت . تاکہ چو پیما زنگ ء بارگ انت ، بنے چو پیما زہ انت . بنے دور بیت . شکلتے روت . تاکہ چو پیما زہ انت بزاں چو آکلہ ء بیج بنت .
- لمپوشک (لِمْ پ و ش ک) : ہمار "لمپشک" .
- لمپی : (لِمْ پ ٹی) : ہمار دم کہ آئی ء لمپ رج انت ، لیتی : ہما کلونٹ کہ چک ناہ بوگ ء رند درپ ، ء بیج انت .
- لمز : (لِمْ ز) : ریز ، ریزم ، ریمز .
- لموک : (لِمْ و ک) : ترپوک ، چموک .

لمپش

- لنب : (لِمْ ن ب) : ہمار "لمب" .
- لنب : (لِمْ ن ب) : ہمار "لمب" .
- لنب : (لِمْ ن ب) : ہمار "لمب" .
- لنبگ : (لِمْ ب گ) : راستیں گال "لمبگ" انت ہمار "لمبگ" .
- لنبگ : (لِمْ ب گ) : ہمار "لمبگ" .
- لنبو : (لِمْ ب و) : ہمار "لیمبو" .
- لنبوس : (لِمْ ب و ش) : ہمار "لمبوس" .
- لنبوک : (لِمْ ب و ک) : ہمار "لمبوک" .
- لنبپ : (لِمْ ب پ) : ہمار "لمپ" .
- لنبشک : (لِمْ ب ش ک) : ہمار "لمپشک" .
- لنبوشک : (لِمْ ب و ش ک) : ہمار "لمپوشک" .
- لنبوشک : (لِمْ ب و ش ک) : ہمار "لمپوشک" .

لنڈور: (لُن - دُوَر) دُراج، دُراج، لُونجَان، لَنْدُور، بُرُز، گُشاد [شیرازی: لَنْدُور: آدم غول پیکر]
لُنڈی: (لُن - دُشی) بے سُوری، بے سُوری، ز مانگ۔

لَنش: (لُن ش) ہمارم کہ راہ، روگ، تہ، کتیں لنگ کنت + لَنش، پتار براں لَنڈ، بوج۔

لَنگ: (لُن - کُ کُ) دست یا پادہ لَنگ + موردا لَنگ۔

لَنگ: (لُن - کَ کَ) دُپار، دپ، یک پڑے چورون، "لَنگھے بٹ"۔

لَنگ: (لُن گُ) ہاکس کہ پہ شری راہ، شت، کنت یا کہ یک پادے پر شتگ سے یا کہ مرد میں پاداں لَنگ انت۔ [شیرازی: لَنگ، آدم شل]

لَنگ: (لُن گُ) ران: لَنگ (پا)، پا، لَنگ۔

لَنگ: (لُن گُ) یک رنگ رنگی دُراج بُشیں پگے کہ گیشتر پہ سالونگی یا پہ دگر انجیں و شیں روچے، سر، لَنگ، کارم دُونگ۔

لَنگیک [شیرازی: لَنگ: پارچہ ای کہ در حمام دور خود پیچند]

لَنگار: (لُن - گُ اُ) بچار، "لَنگار"۔

لَنگاسی: (لُن - گُ اسی) دشت، چہ تو لَنگانی بازار، جمل میگے۔

لَنگر: (لُن - گُ ز) مُبدا، حاکم یا سرداری ورگ جوڑ بیگ، جاگہ کہ پہ باز مردم، ورگ جوڑ لَنگ بیت۔

لَنگری: (لُن - گُ ری) بگلیں ماہیگ، زاتے کہ مزین بیت۔

لَنگڑ: (لُن - گُ ز) وار، بزار۔

لَنگ: (لُن گُ - لُن گُ) رشتال، بنگے پہ دیے۔ [شیرازی: لَنگ، لَنگ: یکے یک]

لَنگو: (لُن - گُ و) بلوچستان، روبرکتی گُوتی بندن انت کہ چہ ایشی، "آدیم ایران، سیم سرانت۔ رودرا لَنگ، بلوچستان"۔

تباب کزہ سیم سرچہ ہب، کور، بنگیج بیت کہ ہب، کورم گوں وقی کزہ جاگھاں بلوچستان انت۔

لَنگو: (لُن - گُ و) لَنگ۔

لَنگ: (لُن - گُ و) بچار، "لَنگو"۔

لوار: (لُو - وَا) بُد، لکت، دُرچک، ہمارم میں گوات کہ گرماگ، کُش ایت دیم، سوچ ایت۔ مردی نلے۔

لواسی: (لُو - اسی) ماہیگ کُشیں بکداراں چہ دریا، کُشک، ہشک، سر، برگ، دار زندیں لواسی، ترم خوش انت۔

لواش: (لُو - وَاش) سادگین، کُشکین لَنگ کہ بے روگن، پچک بیت، ہماڈ گار یا زہین کہ اود، کُشک یا تیجک کُشک بیت۔

لواں: (لُو - وَاں) ساڑا، توسیپ (PPB, LWD: LAWAN: They praise(found in this form only))

لویاری: (لُو - ب اری) واڑہ، کار بوجانی تہ، برگد سرین پتاسی یے کہ گوں ہمیشی، کیسی، کُشدر چنگ بیت کہ ہے، کُشدر

تہ کیسی میہ، ٹپ خندایت۔

لوپ: (لُو - وِپ) ساد یا بندیک کہ آئی، سر، کوب سے مان کُشک کہ ہشک روت، لوپ کُشک: گرچار کُشک، آڈینگ۔

لوپد: (لُو - وِپ) لوگ، پد براں پُشتی تیگ۔

لوپک: (لُو - وِپ) یک چیزے، گیشیں مُکتر اک: سر، دگر نیبگاں لوپک پر۔

لوت: (لُو - وِٹ) کیسی لَنگ، کُش، پیک کہ چیز مان کُشک، کُپک، دُرچک بیت۔

لوت: (لُو - وِٹ) بُرہنگیں دُن۔

لوٹار : (ل و ت ا ر) دارے کے یک سرے زندہ ایک سرے بارگ انت کہ مید پہ ماہیگ ۽ جنگ ۽ کار مردنے کن انت

لوٹاری : (ل و ت ا ر ی) ماہیگ۔

لوٹو پوٹو : (ل و ت و پ و ت و) گوں کارے بند ۽ ٹکائیش یاد گشت۔ پہ میت یک کارے ۽ ہور بیگ۔

لوٹ : (ل و ت) بزاں ۽ بہ لوٹ ۽ (۲) گرز، پکار، (مطالبہ)

لوٹا : (ل و ت ا) پکاری، زوروت، لوٹک، چیزے ۽ لوٹک ۽ کار یا ڈک۔

لوٹار : (ل و ت ا ر) بچار "لوٹار"

لوٹارگ : (ل و ت ا ر گ) آپس ۽ تیز تاجینگ پہ زور

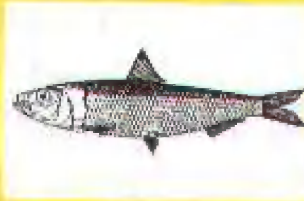
PPB, LWD: LOTARAGH: To urge on, To make a horse gallop.

لوٹارگ : (ل و ت ا ر گ) بچار "لوٹار"

لوٹک (ل و ت ک) کسے ۽ پہ سور یا دگہ کارے ۽ لوٹا ینگ،

لوٹکی : (ل و ت ک ی) ہامردم کہ پہ لوٹک ۽ کابیت، یا لوٹک ۽ کار۔

لوٹک : (ل و ت گ) کسے ۽ چیزے پکار بیت و دلی غور دے نیت چہ دگرے ۽ لوٹ ایت + لوٹا بزاں مطالبہ

لوچر

لوچر : (ل و چ ز) کسانیں ماہیگ کہ گوادر، گنر ۽ پستی ۽ دریا ہاں باز بیت مستریں لوچر ۽ ذرا بجی پتلے بیت (بچار بیت)

لوچ : (ل و چ) برھنگ، جاندر، بے گد ۽ بچ۔

لوڈپ : (ل و ڈ پ) لوگ ۽ دپ۔

لوگدل (ل و گ ۽ د ل) لوگ ۽ دل بزاں لوگ ۽ تہ ۽ زمین ۽ سر۔

لوڈی : (ل و ڈ ی) بچار "لوڈی"

لوڈیگ : (ل و ڈ ی گ) بچار "لوڈیگ"

لوگرپ : (ل و گ ۽ ر پ) ہماجنین یا مردین کہ پہ کریم ہر کسی لوگاں روپ انت۔

لوٹ : (ل و ت) یکجا، ہور، ہوار

لوٹ : (ل و ت) دنز کنوکیں گوات گیشتر ہاکہ چو جن کول ۽ انت۔ جن کول۔

لوٹک : (ل و ت ک) کسانیں لوٹ۔

لوٹری : (ل و ت ر ی) دھل جنوک + آسن کاریں دھل جن۔ جیسی (Gypsy) "خانہ بدوش" + کسے کہ ہر دھل دستے

پہ لوٹک ۽ دواج انت۔ پنڈوک۔

لوٹری: (لُؤ-ٹری) یا کر لوٹریگ: ہمارے لوٹری سیادی کنت ہمارے چہ لوٹری یا لوٹری ہمراہ انت۔ لوٹریجاں ہمیشہ کا
لوٹریگ: گوش انت کہ چو لوٹری ملک پہ ملک تران انت۔ روچے جاگھے ء شپے جاگھے۔ چہ ہے لوٹری ء گال ء ایشانی نام
لوٹری: یا۔ لوٹریگ۔ انت۔

لوٹریگ: (لُؤ-ٹری گت) بچار۔ لوٹری
لوٹری مُرگ: (لُؤٹری + مُرگ) داراں مُرگو ء کُٹاں جنگ۔ مُرگے۔

لوس: (لُؤش) بچار۔ لونس۔

لوس: (لُؤش) چٹوس

لوش: (لُؤش) نہ پلگین کسانیں ء نائذ کین کوٹنگ (کیٹنگ) بلوچستان ء باز جاگہ تیجگ ء حم۔ لوش۔ گوش انت

لوشت: (لُؤش) برھنگ۔

لوشتو: (لُؤش) سرہازی بچے۔

لوک: (لُؤک) جتازی امشر، مصری۔ PBLWD: LOK: A male camel, a strong camel.

لوکارگ: (لُؤک-کارگ) لیکارگ: الگدار یا چندن ء دار یا دوگہ انچیں چیزے وانگ ء سر ء زود پر دیگ ء مُشگ

لوگدوچ

کہ بہ سیت ء چہ آئے چیزے دیر بیٹیت۔

لوکم: (لُؤکٹم) PPB, LWD: LOKHM: Fine, powdered.

لوگ: (لُؤگ) ہے جاگہ کہ مردم تہ ءے ننڈرایت، گیس۔

لوگاری: (لُؤ-گار) دراجیں میڈ PPB, LWD: LAGHAR: Long hair.

لوگجاء: (لُؤگٹ + جاء) لوگانی وٹرو۔ بنپدان زبدر۔

لوگدار: (لُؤگٹ + دار) لوگ دارو کین مردم، ہمارے چکت ء لوگ داشت کنت۔

لوگدوچ: (لُؤگٹ + دوچ) لوگ دوچک ء کمانیں سوچن۔ (بچاربت)

لوگی: (لُؤ-گی) لوگ بانگ، جنین، چکائی ماتہ لوگ ء ننھی۔ اک: لوگی مُرگ، لوگی گپ، لوگی کار

لول: (لُؤل) کُٹکان زبان ء لوک۔ بزاں کوھن اتان۔

لول: (لُؤل) ہمارے ہمارے کہ پہ لاپچش زمین ء سر ء روت توری بے پاد چو کہ مار توری پادی چو کہ گوج، کُٹار۔

لولاء: (لُؤل-لا) کوپتہ ء راستے۔

لولارگ: (لُؤل-ارگٹ) پاچن کہ مست بیت وتی بلک ء وٹن ء کشایت ء پساں لولارایت۔

ٹوگ: (لُؤ-لُؤ-لُؤ) کسانیں ٹول بزاں کسانیں کٹار، کرم، کیچک، گوڈار، آئی، زات بے ہا کہ بال
ذکن آنت۔

ٹولی: (لُؤ-لُؤ-لُؤ) پہ چک واپنگ پہ زیر گشتیں لچو۔ لیلو۔ PPB, LWD:LOLI: A lullaby.

لون: (اَل-وَن) پالاس، زات، ماسیگے (بچار، بٹ) *

لونج: (لُؤ-وَن) لونجان، چونٹ، چوٹ۔

لونجان: (اَل-وَن-جَ اَن) ڈرنکلیں چیز کہ بھلی، سرے ید بہ بیت۔

لونڈ: (اَل-وَن-ڈ) ڈراہیں پوسے کہ پس و نام و سبز بندہ نیانی، بندانت کے کہ پس و قمر، چست کت و رکت، پس و را و اربانت کوند۔

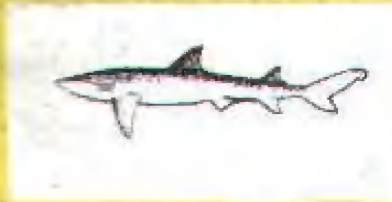
لونڈ: (اَل-وَن-ڈ) مادیانیں، مادہ، یا مات، ح، پجان، ہامردم کہ بے سر و رانت، پچو کت، انت، و تر، ایت، چنڈ۔

لونڈ: (اَل-وَن-ڈ) چوٹ، وھل، لونڈو، چوٹ، چوٹ، چوٹ۔

لونس: (اَل-وَن-س) بزیں کنت۔

لوہار: (اَل-وَن-ہ) جونگیں لیڑہ، منی لوہار، اگاں بدکن، زاناں گرانیں گماں بیگارکن،

لوہڑ: (اَل-وَن-ہ) لہڑ اک، "دریاء لوہڑ، جوش"۔ بے اے گال کم کار مرد بیت۔

لون

لوہگ: (لُؤ-ہ-گ) PPB LWD: LUHAG: To burn, to scorch

لوھی: (لُؤ-ہ-ی) منجل، بٹ یا نارشت گراگ، ززان۔

لوہیگ: (لُؤ-ہ-ی-گ) بچار، "لوھی"۔

لہ: (لَہ) لہ جنگ، گوں باہند پاؤ آگ، لہ لہ کنگ، راشک گپسگ چو کچک، بچار، "لاہ"، ہوہو کنگ۔

لہا باد: (لَہ-ا-ب) سرباز، چہ بپان، شہر، چیر شیبے، نام انت۔

لہت: (لُہ-ت) برہنگ، جاندر

لہتے: (لُہ-ت-ے) بچار، "لہتیں"۔

لہتیں: (لُہ-ت-ے-ن) یا لہتے بزاں ڈرست، اتاں چہ درستاں کتیں یا یک بھرے۔

لہداد: (لَہ-د-ا-د) نامے۔

لہڑ: (لَہ-ڑ) جوش، چہ آس و گرمی، آپ منجل، و تہ جوش، جن آنت۔ بزاں لہڑ بنت۔ سگ گرم + دریاء گورم۔

لہڑو: (لَہ-ڑو) ہمار دمان کہ اگاں دگہ "آپینک"، یا "آرتینک"، یا "نرندینک"، و تہ کنگ، بیت آتش،

لہڑ و جوش بدنت۔ Boiler. (15-11-1966)

لھری: (لہ-ڑی) بلوچانی یک مکتے نام انت۔

لھرنیک: (لہ-ڑے ن ک) لھرائگیں چیز۔

لھک: (لہ-گت) لاگر بیگ، بارگ بیگ، ڈھک، شپک، برپک۔

لھکام: (لہ-ک ام) بچار، لھکام۔

لھلھ کنگ: (لہ-لہ-ک ن گت) راشک، گیسک، چونچک، ہو ہو کنگ، دپ جنگ کنگ۔

لھم: (لہ-م) دو آسن یا مادون نام کنگ (عربی - لحم - Solder)

لھم: (لہ-م) نرم، ہما کر سکتے ترند انت۔

لھم کام: (لہ-م+ک ام) کانگڑو یا داوا دمی، ہما کام کہ کان کنگ بیت، پھتاق، دو دین گوشان، سک انت۔

لیکوک: (لہ-ی-ک ڈ) لیکو، ڈلیکو، ڈپرو، دش زمیل، لہتیں گال، پاتے، گوشک۔ بلوچی زمیل، زاتے، ہما لچو کہ
ہے مراد پر بندگ بوتگ۔

لیب: (لے-ب) گوازی، اک، تلیکی، جنگلی، من، کنگ، لیب، لہتر یا لیب، لہتری۔

لیبجاء: (لے-ب+جاء) ہما جا کہ لیب کنگ بیت۔

لیب لچہ: (لے-ب+لج+چہ) ہما لچو کہ گوندیں چک ماں لیباں ایش گوش انت۔

لیبو: (لے-ب ڈ) ہما مردم کہ گوں آئی، مردم گوشکند، دوشی کن انت، ہما چیر کہ گوں آئی، چک لیب کن انت، لیبوک۔

لیبوک: (لے-ب ڈک) ہما چیر کہ گوں آئی، گوند کیں چک لیب کن انت۔

لیبونک: (لے-ب ڈن ک) بچار، لیبوک۔

لیپ: (لے-پ) نپا، گندل

لیپڑو: (لے-پ ڈو) پلیٹ درگ۔

لیپک: (لے-پ گن) ہما چیر کہ آئی، دریا، گوات، گورم بیار انت، تیاب، دور بدینت، بوجیک، لیپک بیت۔

مڑنگیں، ماہیک، لیپک بیت، ہر دگہ چیز کہ دریا، آپ، گوات آئی، تیاب، بیار بیت، ہالنش، پتار کہ ہاراش روپ بیت

ہر جگہ، آپ، کرت، لیپک کنت۔ ہما کا، ڈور چکی مال کہ برنجی دگار، پیر زمین زور، ہاتھ، مان کن انت، چہ ایشاں زانگیں

لیپک ایش انت۔ (۱) ایشرک، (۲) پنیر (۳) گز (۴) جور (۵) جگ (۶) ثرات (۷) ماتکیگ (۸) بید۔

لیت: (لے-ت) لیو نہیں مردم، ہما مردم کہ چہ آئی، سر، پیر، گپتاں مردم بکند انت۔

لیتار: (لے-ت ار) لیچنا کیں آپ، لہز، لیتار، دپ، ہما آپ کہ وت رج بیت، پتارک انت، ماہیگانی بد،

لیتار، گیشتر ٹھو، لیتار، مردی ہم چو لیتار، انت پیشکا باز مردم آئی، لیتار گوش بیت، لیدگ، لیتار۔

لیٹ: (لے-ٹ) بزاں، بہ لیٹ، لیٹنگ، پرمالگاں۔

لیٹنگ: (لے-ٹ گ) مردے کہ وپنگ چہ کٹے، پیر دگ کٹے، لیٹ بیت۔

لیٹ درگ: (لے-ٹ+درگ) چیزے وتی سر، وت لیٹ گپت، لیٹ گرگ، لیٹ دیگ۔

لیٹوک: (لے-ٹ ڈک) ہما کہ لیٹ بیت، ہما چیر کہ ادشتات نہ کنت چیتوک، لیٹوک، بیٹ۔

لیٹینگ: (لے-ٹ نے-ن گت) چیزے کہ وت نہ لیٹ بیت، آئی، لیٹینگ بزاں چہ یک کٹے دگ کٹے، کنگ۔

سنگ، دیم، لیٹینگ، بزاں کٹے، ہج برا خوش کہ گوشک نہ کنگ یا چوشیں

کارے، اُسمیت، ڈبوتنگ، ڈکنگ، پہ آئی، گوش آنت، سنگ، دیم، لیٹین، ات، دل، دیم، لیٹینگ: پہ کسے، سر، پکنگ،
ناگڈی، سیم، سراں، ساہ، ژند، کنوکیں، جھد، کنگ، یا کسے، پہ کارے، گوشک، دے، آسریں، پکنگ۔
لیجر: (لی، ج، ج، ژ) گوثر۔ کسانیں، وشیں، مایکے۔

لیدگ: (لی، ے، ڈگ) لیدگ، دیتار، لیدگ، لیما۔
لیڈ: (لی، ی، ڈ) چوپیر، کاہے، کہ، ڈر، چک، ے، مزین، بیت، کہ، کسانیں، کنرے، د، بیت۔ ایشی، د، اُشتر، د، پس، د، ابید، مردم، ص
دارت۔ لیوار، د، زاتے۔ دانگ، ے، سحر، آنت، د، حلوب، انت۔
لیٹ: (لی، ی، ڈ) بچار، "لیٹر"

لیزگ: (لی، ے، ڈگ) دلیہ، کنوک، ہمار، ب، زکت، ہمار، پتار، گھیر، گپ، لیس، ناک، پوناک۔
لیٹر: (لی، ی، ڈ) سکیں، مزین، جنادیں، مایکے۔ (بچار، بت)
لیٹر: (لی، ے، ڈ) پتر، کہ، پوست، د، سرو، غوات، بنت۔ "پیر، یان، پتر، یگان، "۔ ۲۔ یک، ٹو، ککے۔ ہمار، کم، کہ، ترک، ایت، بالو،
بیت۔

لیٹرو: (لی، ے، ڈو) نریں، اُشتر۔

لیٹر

لیٹرہ: (لی، ے، ڈو) بچار، "لیٹرو"
لیس: (لی، ے، ش) پزین، د، لگناکیں، آپیں، چیز، ہماہیک، لیس، گیشتر، گلو، لیس، کہ، چولیتار، د، انت۔ لیتار، د، لگناکی۔
لیس، پلیس: (لی، ے، ش، پ، لی، ے، ش) یک، ہرے، د، تڑ، پتر، کنگ، پتار، ری، کنگ۔
لیس، دیگ: (لی، ے، ش، وی، گ، آرت) تڑ، کنگ، د، باز، پندگ، کہ، آئی، د، تڑ، لگناکی، پیدا، کہ، بیت۔ گپ، د، لیس، دیگ
بزاں، باز، بر، د، گوشک۔

لیگارگ: (لی، ی، ک، ک، آرگ) یک، سکیں، درمان، یاد، کہ، چیزے، د، وانگ، د، سرو، زور، پر، دیگ، د، مشگ، کہ، بیت، چیزے
دیر، بنیت، چندن، یا، الگدار، د، لیگارگ۔

لیکگ: (لی، ے، ک، گ) کمار، کنگ، متگ، شمار، کنگ۔

لیکو: (لی، ے، ک، ڈ) حساب، داد

لیکو: (لی، ی، ک، ک، ڈ) پہ کسے، ٹرانگ، د، سوتے، گوشک، د، ٹیرو، لیکو، ڈیکو۔

لیکہ: (لی، ے، ک، ڈ) بچار، "لیکو"

لیگار: (لی، ے، گ، آر) چن، چلین، چیرکین، پونگین۔

- لیگر: (لے - گڈ) لیگر۔
- لیلا: (لے - ل) کارے و رنگ و سرخ رنگ یا کارے و چہ سر و دور رنگ بے بزانتیں گپ رنگ۔
- لیلا مجنون: (لے ل + م ج ن و ن) ہما و نہیں مزیں استار کہ مگر ب و و حد و در برکت و نزدیک و گندگ بنت۔
- عربی ادب و اشکی داستانے و دو نام۔
- لیلا نیک: (لے ل - ل ا ن ب - ل ک) بچار "لیلا نیک"۔
- لیلا نیک: (لے ل - ب ل ک) تو لک انگور۔ برے مھرانت ووش انت بو لکے کہ بھار و ر و ایت۔ باز جاگ و ایشی۔
- لیلا نیک ہم گش انت۔
- لیلا نیک: (لے ل - ب ل ک) بچار "لیلا نیک"۔
- لیلا: (لے ل - ل ک) نیک و واپینگ و نازینک کہ پ زیل گوشتک بیت۔
- لی: (لے ل - لے ل) متحان زبان و گوانزگ و نام انت۔
- لیما: (لے ل - م ا ن) ہا شرد و لھیں لیتاری تنکین پت رنگیں گوشت و پیک کہ ہر سا ہدار و چکت و پیداک بیگ و رند۔

لیبو

- چمات و لاپ و در کیت، چکت و پوش و ہر مے رنگیں چیز + لیدگ و لیما۔
- لیماڑی: (لے ل - ب ا ڈی) ما جیگے
- لیماڑی: (لے ل - ب ا ڈی) بچار "لیماڑی"۔
- لیماڑی: (لے ل - ب ا ڈی) نیگے کہ باز زات بیت۔ ترپشیں لیبو کہ کلونے و مترانت بلے گرد انت سک ترپش بیت۔
- ترپشیں لیبو عثمان و محشور انت۔ و شیں لیبو و باز راست انت۔ (بچار بیت)
- لیبو: (لے ل - ب ا ڈی) باسک و پر دست زہم جنگ یا گوں لنکھاں مھر گرگ و رگ و ہلکا پگ و یک رگے باسک و
- گر دی پاکیت "لیبو و گوش انت"۔ گوش انت "بیاتی دست و لیبو و کشاں"
- لیج: (لے ل - ب ا ڈی) گئی، مجولی، کیتی یادگہ اپنیں لیبانی تہ و چہ دارگ و تاہاں دور اوشنگ گب یا مکر و دور
- دیگ یا جنگ و جاگہ۔ ہر لیج و بنگیج و جاگہ
- لینڈ: (لے ل - ب ا ڈی) حساباد
- لینڈ: (لے ل - ب ا ڈی) گندگ یاد راہی و لینڈ: زندین و دراجیں گیت۔
- لینڈک: (لے ل - ب ا ڈی) لک، بلوک و گوں پس و میدان لونجانیں لچ اتگیں لڈ۔

- لینگا (لے ن۔ گ) لھنگا: تھک مڑیں بے کڑچیں سبکیں شلوارے۔
- لینگاٹ (لے ن۔ گ اٹ): ٹیلپون و سیمانی پاسپان کنوک کہ انگریزی و LINE GUARD - انت۔
- لیوا (لے۔ و): مزنیں یک دپی ڈھل کہ زمین و سر و اوشتارینگ و گوں دولٹ و جنگ بیت
- لیٹوار (لے نی و۔ واز): نیگے کہ دانگ وے کلونے بنت کہ گرد انت کالک و سکت پچناک انت ایٹی و تاک گرد و پتن انت ہم درگ و پچناک انت۔ رلیک۔

- م : (م می تم) بلوچی و نوزدھی آب
- ما : (م ا) "من" و باز، "من" یکے، "ما" باز انت ۔
- ما بک : (م اب ک) بچار "محبک"۔
- ما بی : (م اپ بی) جنینی نامے ۔
- ما پ : (م اپ) کچ، کاس، بکشگ، درگوز ۔
- مات : (م ا ت) پت و جنین، ہا جنین کہ آئی مچکے بہ بیت، مے چک و مات انت، اماں، ماس۔ ماتھوٹ، مزین بوٹ، مات کور، مات بند۔
- مات کوہ ۔ دور و مات : کسانیں بُنڈے کہ دور و لانک گول ایشی م بستگ ۔
- ماتاپس : (م ا ت اپ ش) ہزاں "مات آپس" ہا ہر کہ آئی و مات پد آپس انت، دومی سال و تہ دیا دومی سالے بیت
- ماتاسک : (م ا ت آس ک) ہا آسک کہ دھری انت یا کہ چکے آورنگے ۔
- مات بُز : (م ا ت بُ ز) ہا بُز کہ دوچار رند و زانگ نی دتی سندنہ توام انت ۔
- مات بند : (م ا ت ب ن ذ) مزین بند ۔
- مات بھر : (م ا ت ب ہ ز) مڑگیں مردم و مال و ششک کہ آئی و مات مرس ایت ۔
- مات دار : (م ا ت د ا ر) مستریں دار، پڑہ و مات دار، میل یا بُن میل و ماتیں دار ۔
- مات زات : (م ا ت ز ا ت) ہا ہر کہ آئی و مات دومی برہ ہزا ایت ۔
- ماتشاہ : (م ا ت ش ا ہ) کور و مزین شاہ، کور و مات شاہ ۔
- ماتکوہ : (م ا ت ک و ہ) مزین کوہ (میزریں ماتکوہ) سہ تو پانے بہ بیت مڑگیں ۔ ماتکوہ نہ کنز انت رندیں ۔

● ماتکینک : (مَ ا ت ک ی سُو ن ک) ہیکل پٹ، کسانیں سولے کہ ریکپ دے سکد ایت، چہ ہور و رند سک گرو کنت پلے لابی رنگ اُنت کسان اُنت بے ڈولدار اُنت، تاک دُپلے تام لے زہر اُنت، گیشتر کجار د ایت د پُر گنگے و تیگ کنت، ایشی د برچو کہ کسانیں گوار د کوسگ اُنت، چہ درمانی کار مرد بیت، لاپ د در د و اُنت لے، بالی مرگ ایشی د کوسگ و اُنت۔ (بچار بُت)

● ماتکینگ : (مَ ا ت ک ی سُو ن ک) بچار د ماتکینگ۔

● ماتنگال : (مَ ا ت ک ی سُو ن ک) گال د مات، اک شنگ، روت، برو د ماتنگال روگ اُنت (رہبند۔ گرامر) معدے بے پ ایشی د بنگال د خزانہ اُنت۔

● ماتنگان : (مَ ا ت ک ی سُو ن ک) کاتیاں، لیپانی د بچکانی ستر، ماتنگان

● مات مرگ : (مَ ا ت ک ی سُو ن ک) یا ماد مرگ، ہانکینک کہ بزرند و ہیک لے دانگ، ماد گیں مرگ بیکینک۔

● ماتو : (مَ ا ت ک ی سُو ن ک) پتے د پت کہ دگر جیسے بہ گیت آجین آئی د ماتو اُنت۔

● ماتو شود (مَ ا ت ک ی سُو ن ک) ماتو تو چکو د گد یا کاشیک د حودہ سہر شود کنت د پلکار لے نکنت ہمیشہ کاکر کے کہ چنرے شتر

ماتکینک

نہ شود ایت آئی د ماتو شود گوش اُنت۔

● ماتی : (مَ ا ت ک ی سُو ن ک) مات د، ماتیں، مزین۔

● ماتی پادگ : (مَ ا ت ک ی سُو ن ک) پ ا د گ، مزین پادگ، چہر ماتی پادگ۔

● ماتی لنگک : (مَ ا ت ک ی سُو ن ک) دست یا پاد د بچی لنگک۔

● ماتینک : (مَ ا ت ک ی سُو ن ک) بچار د ماتکینگ۔

● ماتیں گور باسک : (مَ ا ت ک ی سُو ن ک) گ و ر باسک (چہر د ب زان د ستریں گور باسک۔

● ماٹ : (مَ ا ت ک ی سُو ن ک) ایت د روگن د شکر د گراد اُنت، و شش شیر کئی بے جوڑ بیت۔

● ماٹو : (مَ ا ت ک ی سُو ن ک) کار س یلہ دیگ یا مصل دارگ۔ *

● مائی : (مَ ا ت ک ی سُو ن ک) چہ آپ د بھنگ د ستریں درپ۔

● ماجہ : (مَ ا ت ک ی سُو ن ک) یا ماجہ، پکار، ماہینو د ز کہ چہ ماہ یا کتر یا گیشتر کار کنگ د دیم د رس اُنت (تازی د ماوجہ)

● ماجہی : (مَ ا ت ک ی سُو ن ک) بلوچی نامے۔

- ماجرٹو : (مَاجَرِٹُو) بچار » مانجرٹو » .
- ماجین : (مَاجِرِیَن) درمان کا ہے ، سکت زہر تمام عقل انت ۔ مار جین ۔
- ماچین : (مَاجِرِیَن) چین ماچین ، چین عہد دست ۔ ہند چین ۔
- مادبڑ : (مَآذ-بُڑ) یامات بُڑ : سیاہ پس و ہا مادگ کہ دوچار لاپ و زانگ ۔
- مادبند : (مَآذ-بَن) مزین بند ۔
- ماور : (مَآذَر) مات ، ماس ، مادر ۔
- مادرگ : (مَآذِرگ) پاد و اٹکی پھرگ ۔
- مادگ : (مَآذِگ) نر و نر و ، جنین ، مادگیں گوک ، نر مادگ : دروازہ یا بوجیگ یا دگ چیزے و زپی و مادگ
- مادگ آسک : (مَآذِگ-آسِک) مادگیں آسک ۔
- مادگیں : (مَآذِگے) مزین و چپ ۔
- مادل : (مَآذِل) مادر ، مات ۔
- مادمرگ : (مَآذ-مُرگ) مادگیں مرگ ، نکینک ۔
- مادی : (مَآذِی) دھات - کان - ۲۰ - مزین راہ ، جویں راہ ، مادیں راہ High way
- مادیان : (مَآذِیے) مادگیں پس ، پھر و ہم کار مرد بیت ۔
- ماڈرو : (مَآڈَرُو) بچار » مانڈرو » ۔
- ماڈل : (مَآڈِل) زنڈیں ڈل (سنگلک) ۔
- ماڈلی : (مَآڈِلِی) بچار » مانڈلی » ۔
- ماڈی : (مَآڈِی) بچار » ماڈی » ۔
- مار : (مَآر) ذرا جیں کر کے کہ پ لاپ شپ ایت ، پادے پر نیست ، چہ ایشاں باز و زہر مان کہ اگاں مردم و بوارت مردم
- مرایت - ذراج - دور و ذراج : کسائیں بند کہ دور و لانک گوں ایشی و بستگ ۔
- مارا (مَآرَا) مئے چند ۔
- ماراپ : (مَآرَاپ) بزاں مار آپ ، زہر ۔
- مارتوسگ : (مَآر-ٹ-و-سگ) نیم بے صوف بیگ ، ٹسگ ، زکت و زوگ * ۔
- مارتین : (مَآرِتِیَن) ٹینگ و راستے ۔
- مارتینی : (مَآرِتِیَن) مارتین ، ٹینگ و راستے ۔ A kind of rifle.[person] Martini (-ENE)
- مارجین : (مَآرِجِیَن) بچار » ماجین » ۔
- مارسر : (مَآر-س-ر) ہاک آئی و سر چومار و انت ، یا کہ چومار و سرگ انت ، مارسریں پادینک : تواری پادینکے و راستے کہ
- ہر دوسرے چومار و سرگ و انت چہ آدگ پادینکاں بارگ تر و پرنکش انت و چومار و سر و انت : بزاں چہ زہر و پرت انت کہ چہ آئی و

درگ و مردم مرايت .

● مارشت : (مَ ا - رِش ت) مارگ و چند سماکنگ . *

● مارک : (م ا رِک) نامے .

● مارگ : (مَ ا رِگ) دست و کسے و یا چیزے و سِر و سَبک ایرکنگ و میترن میترن و شیرینگ (کہ گوں حایزہ و مٹان بہ بیت) و یک دیم و کشنگ یک مے رنگ و بَرگ و اَرگ . تانجوان مارگ : بزائ جولاہگ کہ بندیکان تچک کنٹ پہ گُوپک و ہاتر و گڑا یک پُش رنگین چیزے و ماں موشان جَنٹ و مے بندیکانی سَو مَش ایت و بارت و کار ایت کہ بندیک موش بگر اُنت . زہیرانی تانجوان مارگ : بزائ پہ بے تاحیری زہیریک گُشگ و چہ ایشی و سارگ ، سِر و مارگ ، ایر مارگ . ۲ - سماکنگ ، زانتکاری و سماکنگ ، مَرگ تلک و مار ایت : اگاں تلک برابر کُل نہ اُنت گڑا مَرگ فانت کہ اے تلک اُنت و مَرگ جنت مے ، خوش اُنت مَرگ و تلک مار اُنگ . ۳ - سگ ، برداشت کنگ .

● مارگر : (مار گ ر) جوگ ، جانبند .

● مارگوچ : (ما ر - گ وچ) گوچ و زاتے .

● مارٹھرگ : (ما ر - م و رِگ) ٹھرگ و زاتے (خوش اُنت کہ چہ مار و تلک و دکت)

● مارٹلی : (ما ر ٹ ل ی) بچار و ماٹلی .

● مارٹری : (ما ر ٹ ر ی) ہالوگ (بان) کہ دو یا گیشتر تبک بہ بیت .

● مازگ : (ما ز گ) درمانے کہ گرد اُنت چو پو پل و بے سبز اُنت و گُگ داور اُنت .

● مازگ : (ما ز گ) بچار و مازو .

● مازمان : (مَ ا ز م ا ن) زامین (تازی : ضامن)

● مازو : (مَ ا ز و) سِر و مچگ .

● ماس : (مَ ا س) مات ، پت و جنین ، بُرات و گُوہارانی مات

● ماسول : (مَ ا س ک و ل) بچار و ماسولک .

● مانگ : (مَ ا س گ) پال و یک رنگے کہ ہیت ٹال مچی پیش زیر اُنت ، ہمتک اِش کن اُنت کہ بارگ ہنت نیم موڑین اُنت و

سران اِش گُگ دیان کن اُنت رند و مچ اِش کن اُنت پال و بارہ و گُش اُنت .

● ماسو : (مَ ا س و) ماتو ، ابیدہ چہ مات و پت و دومی جنین کہ مات و جند نہ اُنت .

● ماسولک : (مَ ا س و ل ک) ہانگ کہ آسانی سِر و پہ چہر بندیک پتانگ کہ ہمیشی و کران و تہ و کن اُنت جولاہگ گد و

اور تانگاں گُوپ ایت .

ماسولک چتور جوڑ بہیت : دتھے ٹال ند زیر اُنت ہم کہ کن اُنت کہ کد و دستے و راجی و بنت ایشاں و راجی و چوک و نجی و تل کن

اُنت ہریک ندے دو و نجی بہیت . ایشانی بچوان ٹنگ کن اُنت و ہر د و کشش کشش کماینت اِنخوش کہ دل اِش یکدیم و بہ بنت و پُشت

اِش یکدیم و (چوک سگم یا سمن) بہنت ، فی ایشاں چو تگر و مَرگ دتھے اُنت و ایشی و تھی نیگ و ہمنو پراہ کن اُنت کہ پَرہ و مات دار و سِر

ماں بگٹش ایت۔ مات دار ۽ نیچے مے ندانی ڈراجی ۽ رس ایت دوی نیم زند تر ایت کندیوت ۽ بدار ایت، ملت دار ۽ سر ہم
کھتیں چہ ندان گیش ایت کہ آئی ۽ سر ۽ بند ایت کہ تر گند در میا ایت۔ فی مے ندانی سر ۽ گیشینک ۽ لگوش ایت ۽ آئی ۽ کٹش ایت ۽
گون ماسولک ۽ اڑین ایت۔ اے ماسولک یک بار گین ندی ۽ ترے کہ گون دیک ۽ میھ ۽ گت کنگ بیت۔ فی چھر ۽ ترین ایت ۽ مے
گیشینک چہ پڑہ ۽ پڑچان بیت ۽ ماسولک ۽ سر ۽ پتایاں بیت۔ یک ماسولک کہ پڑ بیت آئی ۽ کٹش ایت ۽ دگرے جن ایت :

ماسی : (مَ اِسِ نِ) مات ۽ گوہار، تری یا ترو، هرک کلا نھیں جینے ۽ پہ پوہیری ۽ خوشگ بیت۔

ماش : (مَ اِشِ) دھلے ۽ رنگ ۽ شیاہ ۽ برمش ایت، دانگ ۽ گرد ۽ کسان ایت چوٹ ۽ پاش کوسگ بیت۔ ایشی ۽ نگوں ہم پنج ایت کہ چو
سینک ۽ لہم بیت، چہ ایشی ۽ ماشینک جوڑ کنگ بیت، ماش کنگی ۽ وار ۽ بٹ ہم جوڑ کنگ ایت ماش بٹ۔ ماشی سرے ۽ بڑاں ماش ۽ دانگ ۽ سنگ۔
ماشاه : (مَ اِشِ اَہ) بچار "ماتشاہ"

ماشکیل : (مَ اِشِ کِ لَی) چہ ہاران ۽ سر ۽ ہادست۔ بلوچستان ۽ جاگھے کہ اود ۽ واد باز بیت ، ۲۔ کورے
کہ گور پچاں کیت ۽ گون رکشان ۽ لاشت ۽ ہور بیت ۽ اے آپ سر جم ۽ پہ ۽ عامون ماشکیل ۽ روت کہ اود ۽ سور بیت۔
ماشکیلی : (مَ اِشِ کِ لَی) پچے کہ دانگ ۽ زرد ۽ شھر ہوار ایت، ڈراج ایت۔ ایشی ۽ ناہ نازرک بیت ۽ شرب ایت
تری ۽ ہٹشکی ۽ دوش ایت۔

ماشو : (مَ اِشِ وِ) آپنی مرگے، کسانیں یتار، ماشینگ، ویشیں کرگ ۽ بڑ دانگ ۽ وانپگ نہ ایت۔

ماش ۽ کنگ : (مَ اِشِ ۽ کِ نِ گِ) ماش ۽ کنگی بٹ (۲) ریش یا سر ۽ میدانی تاک کپگ۔ بڑاں میدانی تہ ۽ اسپتیں
مید ۽ آیک۔ گوش ایت پلائی ماش ۽ کنگ ایت *

ماشینک : (مَ اِشِ سِ ۽ نِ کِ) ڈل ۽ انگیں ماش ۽ نارشت۔

ماشیکول : (مَ اِشِ کِ وِ) ک ۽ دل ۽ مرگے۔

ماک : (مَ اِکِ) دھلے کہ چہ ماش ۽ مسٹر ۽ ڈراج تر ایت، گٹگ بر ایت، بور رنگ ایت۔

ماکیلی : (مَ اِکِ لَی) پچے کہ ایشی ۽ گلونٹ زرد ۽ ڈراج ایت۔

ماگی : (مَ اِگِ نِ) نامے جینی، ویش گیش جینے کہ سند ۽ ندوک بوتگ، آئی ۽ مرد ۽ جوانیں کونزگی ۽ ایشی پچہ بلار کہ پہ بلادل ۽ بلجیم ۽
زانگ بیت سکیں پنجو جنو کے بوتگ۔

مال : (مَ اِ) زَر، پس ۽ گوک، مال ۽ مڈی، کف ۽ مال، مال وار، سیٹی مال وار، زرد وار ۽ رنگدار

مالار : (مَ اِ لَ اِ) آواران ۽ نزدیک ۽ جاگھے ۽ نام ایت

مالد : (مَ اِ لَ دِ) سے چارست کنگ پتیں مثل ۽ یک دیجے ۽ پوست بند ایت ۽ جن ایت۔ بچار بٹ تاکہ ایم 751

مالدار : (مَ اِ لَ دَ اِ) زرد دار، ہا مردم کہ آئی ۽ زرد ہست ۽ مال، سیریں مردم، ہا مردم کہ آئی ۽ رنگ ہست۔

مالشت : (مَ اِ لَ شِ تِ) مشگ، مالگ، تارگ گون تیل ۽ *

مالگ : (مَ اِ لَ گِ) تارگ، مشگ، یک چیزے ۽ گون دوی ۽ کینگ ۽ آئی ۽ ڈراجی ۽ بڑگ ۽ آرگ، دشتاں مالگ،
مڑواک مالگ۔ بتل : گداں پہ صابون (میک) مال ۽ کینگ ۽ دانگ ۽ دارے۔

- مالم : (م ا ل م) ہماردم کہ بوجیک ، ناھدا ، رھدر بری ء کنت ۔
- مال میت : (م ا ل م) مال میتاھ *
- مال مڈی : (م ا ل م + م ڈی) مال مڈی ۔ *
- مال مست : (م ا ل م) زر زوال ۔ ہماردم کہ دنی مال ، پیراہ ء بے راہ ہرچ کنت ۔
- مالوم (م ا ل م) زانتگیں (عربی معلوم) ، مالیم
- مالوم دار : (م ا ل م) دار ، زانتکار ، سسک ، پیراہ ء سرپہ
- مالیم : (م ا ل م) بچار ، "مالوم"
- ماما ایتھی : (م ا م ا) ای س س (نی) سھر دس دان ، راستے ، حوش ء شنگ رانگ ، مشک پوسٹ ء زبر نہ گش ایت ،
- ڈلوک ء ڈل ء گڑا پوسٹ ء دیر کیت ، گوں پوسٹ ء سھر مسیت انت ۔ کرٹب ء کانڑیل ء لک انت ۔
- ماما نگ : (م ا م ا ن گ) کتیں مھتل ، کتیں دارگ ۔ ماما نگ بوگ : کتیں مھتل بوگ ، کتیں دارگ ۔ ماما نگل ۔
- ماما نگو : (م ا م ا ن گ) بچار "ماما نگل" *

مالد

- ماما نگل : (م ا م ا ن گ) مھتلی ، ماما نگ بوگ : بجل بجل بوگ *
- مامو : (م ا م م) مات "بابو اگاں بابوے بوتیں مامو میشان نہ بوت"
- مامی : (م ا م ی) نامے ۔
- مامے : (م ا م م) مات ، چوکہ "بابے" ، "لالے" ، "دادے" ہزاں "پت" ، "ہرات" ، "گوہار" ۔
- مامیتک : (م ا م م) بچار "مانیا تک" ۔
- مان : (م ا ن) "تہ" یا "تہ" ، بلے گیشتر گپ "تہ" اے گال "مان" وانگ بیت کہ مان دپ ء روان رچوک بیت ۔ البت اگاں ایشی ورنڈہ "انت" ، "انت" ، "ات" ء رنگیں گتکار گال کہ کایت گڑا "مان" وانگ بیت ۔
- ۲۔ تلک ء گوڑی لیب ء چہ "کل سڑک" ء یک ڈوگ ء کشکے ورنڈہ بینگ کں انت ء دیر دیر ء مان ترین انت ء پدہ "کسڑک" ء دومی ڈوگ ء کار انت ء ہوارے کن انت ۔ اے کشک ء تہ "مان" خوش انت ۔ تہ : گوں بے ٹیکیں "س" ء "مان" نیٹنگ ء چوکہ Particle ۔ یے ء کامر دیت ۔
- مانا : (م ا ن ا) ہزاں ، گالے ء مراد مستلب ۔

- مان آرگ : (مان - آرگ) گیش بُوگ (اے زراں کہ من زوراں با پارکناں داں کہ دیم ۽ سال ۽ پنجاہ کلدا رمان کارانت)
- مان آرگ : (مان - آرگ) گون چیزے ۽ آرگ، مانگیشگ *
- ماناس : (ما - ناس) ماناسگ ۽ پرمانگال بزنا ماناس *
- ماناسگ : (ما - ناس) بوجیگ یادگ دریائی اولاکے ۽ مان بوگ - بوجیگ ۽ ۽ زوگ، بوجیگ سرکپگ - کاسگ *
- ماناورد : (مانا - وژڈ) دومن دان پکشی تور زورے ۽ پد ۽ روئے ایشاں کتشی ۽ دانگ سیرے دان گیش انت - ہے سیر ۽ دان ۽ گش انت کہ "ماناورد" انت -
- مان آیک : (مان - آیک) ڈیک ورگ، وٹول ۽ گون یک دگر ۽ مان آیک بزنا ڈیک ورگ ۽ جنگ ۽ دیم ۽ دیم بیگ *
- مان بزرگ : (مان - بزرگ) چیزے ۽ دستانی زور ۽ دور دیگ *
- مان بندگ : (مان - بن - ڈگ) گون ترندی ۽ جبرہال دیگ، گون چیزے ۽ جنگ، گون ہکلاں مان بندگ : ہکل دیگ گون لٹاں یا گون شھاتاں مان بندگ : بزنا جنگ -
- مان پوشگ : (مان - پو - شک) پوش ۽ کنگ، ڈبگ، سترکنگ - چادر یا شال ۽ مان پوشگ : گون چادر یا شال ۽ وت ۽ انچوش پتایگ ۽ پوشگ کہ بدن رنگ مہ بیت - جبرانی مان پوشگ : آزمان ۽ جبرانی ماناشاگ کہ آزمان گندگ مہ بیت *
- مانترگ : (مان - تر - رگ) سر ۽ ترگ بزنا راہ ۽ تاب دیگ ۽ دگہ جاگھے ۽ روگ ۽ رند ۽ وقی منزل ۽ روگ -
- مانجا : (مان - جا) گھیرگت، لینرگ، مپتیں گت جنوک، گت ۽ تہ ۽ دور کنوک ۽ مپتیں گت جنوک، جاہلی کنوک - "مانجائی کنگ یا مانجا بوگ"
- مانجھڑو : (مان - ج - ڈو) دشتیاری ۽ چہ چیردج ۽ جھل بازارے -
- مانجنگ : (مان - ج - نگ) یک چیزے مان دگر چیزے ۽ پترینگ ۽ آرینگ اک : سپن ۽ مان گد ۽ مانجنگ یادار ۽ مان پڈل ۽ مانجنگ -
- مانچکرگ : (مان - چ - ک - رگ) بچار "مانترگ"
- مانچنگ : (مان - ج - نگ) چیزے ۽ تہ ۽ آرگیش ۽ چیزے مان کنگ، چنگ ۽ مان کنگ، چہ ہد ۽ گیش ورگ - گین ۽ مانچنگ : ساہ ۽ دارگ *
- ماندارگ : (مان - دا - رگ) بن دیگ، آس دیگ، سوچگ - آس ۽ ماندارگ بزنا یک چیزے ۽ سوچگ ۽ آئی ۽ بن دیگ، اک : لوگ ۽ ماندارگ، جوحان ۽ ماندارگ، کاہدان ۽ ماندارگ، لد ۽ ماندارگ -
- ماندیک : (مان - د - یگ) پترگ، بلے گیشتر آپ ۽ تہ ۽ رشتگیں مردانی تہ ۽ مان دیگ، کسے ۽ گت ۽ تہ ۽ ماندیک گلان یا بیجگلاں ماندیک - گد ۽ ماندیک : پچ ۽ جنگ -
- مانڈڑو : (مان - ڈ - ڈو) دشتیاری ۽ چہ پٹ ۽ بزر مینگی، ماڈڑو -
- مانڈلی : (مان - ڈ - لی) پرچندھی : ہاتھنگ کہ دیوال ۽ دیم ۽ ڈراجی ۽ جنگ بیت ۽ سامان ایر کنگ بنت -

مانرچکا : (مان۔ رچ۔ کا) کپنگ ایک لیے۔

مانرچک : (مان۔ رچک) یکپارگی پترک، ایر رچک، بیر بزرگ۔

مانروپ : (مان۔ روپ) ہماکس کہ ہر چیزے واکہ کارے واپہ گنوںکے گلائیش بیت۔ روپوک و بروک۔

مانریچک : (مان۔ رے۔ چک) یک چیزے و تہ و آپہں چیزے ایر ریچک۔ کسے واپہ زور درمان مانریچک۔

بزاں وارینگ۔ گیشیں چیزمان کنگ۔

مانزمان : (مان۔ ز۔ مان) زامن (ضامن)

مانسترگ : (مان۔ ستر۔ رگ) سترگ و مان بیگ لوگے و دیوال و سترگ و مان بیگ، چیزے و تہ و دور کنگ۔ *

مانشانگ : (مان۔ شانگ) ہرنیمک شانگ بیگ، تھاری و مانشانگ : تھاری بیگ، جھیرانی مانشانگ : جھیرانی چست بیگ و

آزمان و پوشک۔ *

مانکشگ : (مان۔ کش۔ گنگ) سچن و تمک و بندیک و مانکشگ و دومی دیم و کشگ، ۲۔ بوجیک یا گرا باں مال و

از باب مان کنگ۔ *

مانکش : (مان۔ کش۔ شنی) موچی و ڈریش، دستگی زہڈیں سوچن، دستگی گوندوچ۔

مانگ : (مان۔ گنگ) پشت کپک، تہ و بیگ۔

مانگیجک : (مان۔ گے۔ چک) تہ و مان کنگ۔ *

مانگیشگ : (مان۔ گ۔ نی۔ ش۔ گنگ) مان اڑگ، سکت باز دسگٹ بیگ، انچوش بیگ کہ گیشگ مہ بیت۔ *

مانگیشینگ : (مان۔ گ۔ ی۔ ش۔ شے۔ گنگ) کسے و انچوش کنگ کہ آمہ گیشینگ ایت۔ اڑینگ۔ *

ماننیارگ : (مان۔ ن۔ یا۔ رگ) نہ منگ، ہاب و نیارگ، شمار نہ کنگ، اک : ”پلائی کس و مان

نیار ایت۔ مان نیایک۔ *

ماننیاتک : (مان۔ م۔ یا۔ تیک) بچار ”ماننیٹک“

ماننیٹک : (مان۔ م۔ ٹیک) ہاکر کس و مان نیٹ۔ کسٹلیک۔

ماؤ : (ما۔ و) متکانی زبان و پیشی۔

ماول : (ما۔ وں) جنین و چہرین و جھل و بھر کپل، ”سنگیں ماول، گراناول“

ماہ : (ماہ۔ ۲۹، ۳۰ یا ۳۱ روچ، ۲۔ مہ ماہ کسپ و روژناکنت چہ زمین و ۲۳۸،۸۵۷ میل دور ایت

ماہاتون : (ما۔ ہا۔ ٹون) جنینی نامے۔

ماہان : (ما۔ ہان) چو کہ ماہ و، ماہیں، مہدیم، جنینی نامے

ماہبانو : (ماہ۔ با۔ ٹو) جنینی نامے۔

ماہ بی بی : (ماہ۔ بی۔ بی) جنینی نامے۔

ماہیر : (ماہ۔ ہیر) مہر، ملگور۔

- ماہیری : (مَ اھ - پَ رِی) ماہیگے۔ (بچارِبت) *
- ماہتاپ : (ماھ - تا پ) ماہکانی - نامے۔
- ماہتاک : (ماھ - تا ک) بچارِ مہتاک
- ماہدیم : (ماہ - دے م) ہما کہ دیم ٹے چو ماہ ء انت، مہدیم، جنینی نامے۔
- ماہک : (ماھ ک) جنینی نامے۔
- ماہکان : (ماہ ک ان) ماہ ء روژنائی، جنینی نامے ۲۔ ہاشپ کہ ماہ ء روژ ناگزنگ۔
- ماہگ : (مَ اھ گ) کماہگ، کماگ۔ بچار "ماگ" *
- ماہگ : (مَ اھ گ) دلوت ء شیردان کہ گودان ہمیش ء سر ء انت udder بچارِبت
- ماہگر : (مَ اھ گر) زمین ء ساہگ ء کپک ء ماہ ء روژنائی یا ماہکانی گار بیت۔ گوش انت کہ ماہ ماہگر ء گیتگ۔ وھدے کہ ساہگ دیرکیت ماہ ء ہا بھر پد ء تر پگ ء بنا کنت۔
- ماہگل : (مَ اھ گل) ماہ ء پُل یا ماہیں پُل براں ماہ ڈروشم، سک بڑا ہدار، گیشتر پہ دوست ء کار مرد کنگ بیت،

ماہگ (گوک ء ماہگ)

ماہیری

- جنینی نامے۔
- ماہگل ء مہگون : (مَ اھ گل ء مَ اھ گ وٹ) علی بنی غریب سر بازی ء تھانی وانگی۔ (نکار بی کشن - ۱۹۶۶ء غنی غریب ۱۹۶۶-۱۹۶۷)
- ماہگلین : (مَ اھ گل لے ن) جنینی نامے۔
- ماہگونگ : (مَ اھ گ وٹ گ) ماہ ء یم، ماہ رنگ۔
- ماہل : (مَ اھ ل) جنینی نامے۔ آسک ء زاتے، گور ء زاتے، "ماہلین آسکے گوں دز گوجاراں سور نہ بیت"، ماہلین گور۔
- ماہلنج : (مَ اھ ل ن ج) ماہ ڈروشم، ماہگونگ، دوست بلوچ پوہ کار وئی دوستدار ء گوش انت۔
- ماہناز : (مَ اھ ن ا ز) ہما کہ آئی ء ناز چو ماہ ء انت۔ چو ماہ ء ناز اکین جنیں، ماہ درور، ماہگونگ، مصناز، جنینی نامے۔
- ماہو : (مَ اھ و) جنینی نامے۔
- ماہو : (مَ اھ و) بلوچ داستان "اومرد ماہو" ء باجن، اے ہر دو میں وئی اہدائی سر وندگ محشر انت۔ *

ماہور : (م ا و ز) چٹک پہلے جبر، جبرانی کتار (ملکین ماہور چمیشی، زور و رنگ) PPB, LWD; Lines of clouds.

ماہور : (مَ اِط وُز) چنگ چنگیں گونچیں گے کہ ماہیگہ گرگہ کار مرد بیت (ماہور و باز راست آنت)

ماحول: (مَاحِلہ - وَن) زین . PPB, LWD; MĀHVAL: Saddle.

ماہیگ : (مَ لَعُوئی گن) ہمارا سہارا کہ ماں سوریں دریاء زندگانی کبوت ابید کہ چہ آپی مار دگر کو تو تک ، و شقیں آپ ، عم میت ۔
پارسی : ماہی ، پچھ مہس سرو (ماہیگ)

ماہیگ کش : (م ۱۔ جی جی + ک کش) ماہیگ کشکار کنوک۔ ماہیگ گروک، مید۔ *

ماهیگ گر : (م ا ه ی گ ر) ماهیگ گردک، ماهیگ کش، ماهیگ شکارکنوک . *

ماہیئل : (مہرے ل) بڑاں ہمائیں * دو گورگج کہ ہر یک گور گئے چہ یک کو پگ سے زمان تراست دوی پھنات ۛ
لوخجان بیت .

ماہیہیں : (مَ اِیہے ن) چوکہ ماہء ، جنینی نامے ، مہیں .

ماہرکانی : (۴۱ ایک لینی) یا ماہکانی : ماہ و روژ ناٹی ، ماہ و روژ ناگر تگیں شپ و روژ ناٹی ، ماہ تاپ ،

ماہی : (مَ اِیوئی) جنین آدم، مات، کلا نشیں جنیں (سندھی)

مایک : (مہ لڑ گت) کماگ، ماینت، کما انت ۔

مبات : (مَہات) بد لوگوں کے، مکار بات، چرستی و نیست بات، مہ بیت *

مبادا : (مَبَّ اِذَا) چومہ بیت کہ ۔ نیا کہ ۔ *

مبارک: (مُہبہ ایک) مُراد باقی۔ نامے۔

میار کی : (محمد یار کی) مراد باقی ۲۔ بلوچ گھمڈانے نام انت ۔ *

مُیْدَا : (مُیْتِ دَا) سردار، حاکم یا بادشاہ بلنگر، شاہی مُیْدَا

میدنی : (مُت دَ یعنی) سنگرھانو ۽ مَستَ.

میو: (مَیو) برگ، مکن گال، برگ، چپ *

مسی : (تم پتی) "مہریت" درخونڈ کمال ۲۔ "بیگ" در ممکن کمال *

مہیت: (مُ پ ت) اغیا یا ہنچا۔ بڑاں بے زرد بے بھاء چیزے برس ایت، (پارسی: مفت)

مَت : (مَٹ) اگل، زانگ، سر، ہوش (گال درآمدے)

مَتَاب : (مَم تَاث) هَاك تَاب مَه گِیْت سِر مَتَاب ؛ هَاك وَتِی سِر مَتَاب مَه دَوْت ، دِلِیْر ، مَه تَرَس . *

متاھ : (مَتَّ اَھْ) مال، مَدَّی، "مالِ مُتَّاھ"۔

متراسنگ : (مَٹ راس سنگ) درمانے .

متراسی : (مٹ راسی) سٹھر، گڈے۔

مشرکہ : (مٹ رکنک ۵) یا مٹرکی : موچی ۲ کسانیں کڈ تیگ۔

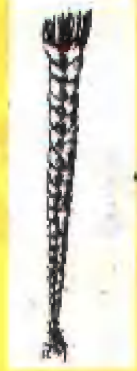
- مٹک : (م ٹ ک) "بچک" و گوستگال بزاں بچک و کار بوت .
- مٹنگ : (م ٹ ک گ) "بچک" و دیر گوستگال .
- مٹگ : (م ٹ گ) "مٹگ" و دیر گوستگال .
- مٹل : (م ٹ ل) بچار "بٹل" .
- مٹلب : (م ٹ ل ب) مراں بزاں، مانا، لوتا، لوتک، باز، هُرمَت، مکسد (تازی، مطلب)
- مٹلبی : (م ٹ ل ب ی) لازمی، بزاں داریں، مُردی، وتواہ، وتگند، لالچی، بچی
- مٹٹ : (م ٹ ٹ) ہمار ملک کہو و آپ ٹے چہ کوہاں کارایت و دکاران کنت . ہمیں، ہیریں، سار بویں ٹٹ، ہارمٹ گوں ایشی و گد ہم شود انت .
- مٹٹ : (م ٹ ٹ) ماٹی ۲۔ بڈل، مٹٹ و سوت، مٹٹ و بھا، مٹٹ و سٹ، مٹٹ و بڈل .
- مٹٹ : (م ٹ ٹ) جنین و آبدست و سؤ و بڑی نینگ و کسانیں گوشت و مٹٹے - Clitoris
- مٹٹ : (م ٹ ٹ) گوشتگیں ملگور - (بچار بٹ)

مٹو

مٹر

مٹٹ

- مٹاری : (م ٹ اری) ڈکوتی بڑی دارے کہ پوست و نرم کنگ و گوں ہمیشی و چوپ انت .
- مٹاھگ : (م ٹ ٹ اھگ) گوازیگ، راہ و مٹایگ یا مسنزل و مٹایگ، تیر و مٹایگ بزاں اے دیم و لگک چا دیم و در آیک، کور و مٹایگ - بدل کنگ .
- مٹاٹینگ : (م ٹ ٹا - اے ٹک) بدل کنگ، مٹ کنگ، گد و مٹاٹینگ : بزاں گور و گداں بدلی کنگ
- مٹایگ : (م ٹ ٹ ای گ) بچار "مٹاھگ" .
- مٹر : (م ٹ ر) کڈول - کشک و موسم، دسمبر - (بچار بٹ)
- مٹو : (م ٹ ٹ و) توتی ای مَرگ، مٹوئیں مَرگ، پوپٹ ۲۔ ہاتھگ کہ آیانی سر و ماٹلی ایر کنگ بیت - (بچار بٹ)
- مٹو : (م ٹ ٹ و) کسانیں ماھیکے .
- مٹونڈ : (م ٹ ٹ و نڈ) ماھی ٹونڈ بزاں "ٹونڈ" کسانیں کوری سیاہ سریں ماھیکے - سٹ سیاہ - بچار "ٹونڈ"
- مٹینگ : (م ٹ ٹ ی گ) میدیک، ذر یا تنگ و جوڑ کنگیں سھت کہ گوشتگیں ملگور ان مان کٹک بنت .
- مٹینگ : (م ٹ ی گ) گواوری دشت و جاگھ و نام انت .

- مُج : (مُج) دَنز، تَامور کہ دیر میمِ مِثیت۔
- مُجَا : (مُجَا) سَک دیر، چان اندر۔
- مَجاز : (مَجازِ اِثر) مُصل، سُنٹ، نَاز۔
- مَجال : (مَجالِ اِن) زور، تاکت، دَسرس۔ *
- مَجبور : (مَجْ بُوڑ) بے وس، لاچار۔
- مَجبتی : (مَجْ جَتِ تِی) مَدامی، ابدی۔ *
- مَجرنِگ : (مَجْ رَن گِ) مَج رَنگ، کلوَنٹ ورنِگ و سَم۔
- مَجگ : (مَجْ گِ) ہر گیس چیز و تہ و زمیں مازو اک؛ کُتر یا بیدام و گڈگ و مَجگ یا سر و مَجگ، ہڈانی مَجگ : ہڈاء کلم و تہ و لَمیں اسپیتیں زُر چُکِیں چیز۔
- مَجگ : (مَجْ گِ) دَنز بَگ، تَامور بَگ، مَج بَگ، زہر بَگ، تھار دیم بَگ، تَامُر گ۔

مَجول

- مَجگوک : (مَجْ گُ وُک) کتیں زہر تائیں (جٹکیں) مَجگ کہ داکوانی تہ و پہ تَامور ہاترہ مان گے کن اَنٹ۔ مے مَجگوک دَس اَنٹ و مصلب جوڑ کن اَنٹ۔
- مَجلس : (مَجْ لِ سِ) دیوان، مجلس کنگ : بَندگ و دیوان کنگ۔
- مَجلی : (مَجْ لِ تِی) بچار "مَجلی"۔
- مَجگ : (مَجْ گِ) تَبوَس، چاہ و تالب۔
- مَجنون : (مَجْ نُون) عربی و زانت گیس داستان "لیلیٰ مَجنون" و بامرد "قیس" کہ لیلیٰ و واہگ گنوک و سیمسراں کس اِنگ و مَجنون و نام و مَجشور بونگ و "لیلیٰ مَجنون" و داستان نام اَنٹ۔ *
- مَجو : (مَجْ وُ) مکران و دشت و جاگے و نام اَنٹ۔ *
- مَجو : (مَجْ وُ) دَنزو، کور دیمگ، مَجین۔ *
- مَجوسر : (مَجْ وُ سِر) مَجولسیر : درمان کاشے۔
- مَجول : (مَجْ وُل) دولت یا رسترائی دست و کوٹہانی ہڈ کہ بندہ جوڑ کن اَنٹ۔ کعب، Knuckle Bone. (بچار مَجت)

- مجلس: (مَجْ ذَلِ یَسْ) مجلس: درانکا ہے۔
- مجلس: (مَجْ ذَلِ یَسْ) مجلس: کون مجلس، کنگ بیت۔ اسے مجلس باز رنگ، لیب کنگ بیت کہ چہ آیان لستیں نام ایش انت: سے مانی، ٹکی، کپکے چکے، ٹکری، سرینٹی۔
- مجلس: (مَجْ ذَلِ یَسْ) مجلس: انچوش کنگ کہ مجلس ایت، نامور کنگ، دنگ کنگ، تھار کنگ، مورک مجلس: دیم و تھار کنگ۔
- مجلس: (مَجْ ذَلِ یَسْ) مجلس: بزاں چک و کار و بکن۔
- مجلس: (مَجْ ذَلِ یَسْ) مجلس: ڈرچکے کہ آئی و برکلونٹ موناہ انت، ایشی و زات باز انت۔ مجلس بے کوکر بند ایت پد و کوکر و درکار ایت (زاهر بیت) پد و کوکر ترک ایت۔ اسے وھد و کش انت کہ مجلس و جگ،
- مجلس: (مَجْ ذَلِ یَسْ) مجلس: پد و سبز ایت بزاں پیک بند ایت پد و شنگ ایت بزاں پیک بیت پد و ترنگ بیت بزاں پیک دست و تر ایت نون پیک و اربیت پد و گدگ بیت پد و گور رنگ بیت پد و گواھی انت رنگ و پد و سبز و شراپ ایت بزاں سبزی و کار کنت نون کلونٹ انت بزاں برابر رنگ انت پد و ڈر بیت مچ

مچا

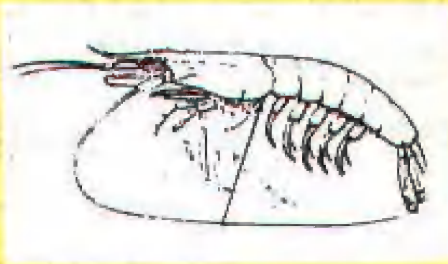
مچ

بیت بزاں پیک کلپت نون بڑگی بیت۔ مچ کش: فردی، پیک کش ایت، اپریل، رنگ و گواھی، مٹی، پیک کپ ایت، مٹی، ناہ بیت: جون، روپ و نشان: جون جولائی، بڑ بیت: اگست، حراثت، یوکیس ناہ "حسینی" انت۔ شیرگ چہ وشتاری، گرگ بیت مچ پہ جوانیں ناداری ہم وشتاری و کن انت۔ پاچا لیس مچ "بیگم جگی وھلینی" انت۔ مچ تسیں سال و کار ایت بزاں بکنت۔ مچ کش و موسم یچ "فردی، انت و دومی "جنوری" سوس ملکاں مچ رند و کار انت و رند ایرھت بیت۔ سہرا وگیں ملکاں دانکہ اکتوبر و ہم ترین ناہ رس ایت (بچار بیت)

- مچ: (مَجْ ذَلِ یَسْ) مچ: باز، یکجا، مچکے۔ مچے کاہ بزاں پیک کاہ۔ دست یا پاد و مچ
- مچات: (مَجْ ذَلِ یَسْ) مچات: کمان و جاگے و نام انت۔
- مچاچ: (مَجْ ذَلِ یَسْ) مچاچ: چم و کوسانی سہر وود۔ (بچار بیت)
- مچاں گریک: (مَجْ ذَلِ یَسْ) مچاں گریک: مچاں گریک یا چنگری: مچکے وراج گردنیں کد و کپھرے بیت۔
- مچ بڑ: (مَجْ ذَلِ یَسْ) مچ بڑ: مچانی ہوش نی بڑگ و وھد۔

• بدل انت کہ "۱۱" وانگ بیت۔ بلوچی و ایشی کشش گوش انت۔ August 64

- مَدّ : (مُ دُ دُ) باز جاگہ و پہ "مَدّت" و بزانست و کار مردے کن انت ہے رنگ "مَدّہ" کہ بندہ اے کال عربیہ۔
- مَدّاری : (م د اری) ہاکس کہ چوقی ہم بندی پرپاں مردان حیران کنت۔ *
- مَدّام : (م د اَم) ہر وہد، یکش و، دائم و، مدیم۔
- مَدّان : (م د اَن) آہستہ، میزاں میزاں "مدان مدان ویا" براں آہستہ آہستہ بیا۔
- مَدّت : (م د ت ت) گمکت۔ (تازی : مدد)۔
- مَدّت : (م د د ت) یک گیشینگیں وھد، وھد، دور، باریگ۔
- مَدّو : (م د و) گمکت۔ بچار "مَدّت"۔
- مَدّر : (م د ر) ناہ و روگن گرا دانت مدکن انت یا کہ ہر زنی گن، روگن و شکر ہم مدکن انت۔
- مَدّک : (م د ک) مدو نامے
- مَدّک : (م د ک) (دریائی) "جھینگا" Prawn, Frank, Fact. Madame بچار "جیرامدگ" بچار "کھڑ" (بچار بُت)

مدگ

- مَدّک (م د ک) (بالی) جرادو کوکٹ (مدگ و دل تحت و سلیمان چل و زمان) مدگ و چاں سہ میگ کن انت و جہترہ گورہ دورے دے انت جہترہ برے راست و برے چپ و ترین انت و گوش انت سہ
- "سہترہ و دل ترے بات و پد و بیایات"
- مَدّک مات : (م د ک - م ا ت) کیکٹا۔
- مَدّنی : (م د ن ن) راست راست، بے ریائی، بے کجی۔
- مَدّو : (م د و) مَدّک و نیم نام۔
- مَدّی : (م د ی) نامے، مدیان۔
- مَدّیم : (م د ی م) ہر وہد، یکش و، دائم و، مدام
- مَدّم : (م د م) انگریزی جنین، سھر پوستیں جنین
- مَدّو : (م د و) نامے۔
- مَدّی : (م د ی) مال و بون، مہال، ہست و نیست۔ مال و مَدّی۔

سبب ایشیء نام ”مُرد“ بینگ ”مُردگ پد“ . (اردٹ)

مَرت : (مَ رُت) مارت ، مارت (مارگ و گوستگال) سناکیت .

مَرت : (مَ رُت) مرگ و گوستگال .

مَرتہ دل : (مَ رُتہ - دل) ہمارے دل و واہشت مَرتگ انت .

مَرتہ بینگ : (مَ رُتہ - بینگ) ہم بینگ انت بے چہ ملیونانی سلالانی گوزگ و رند بوم و موم ایشیء کوھن و نذر

و ہم ترین ایت . روپے سونچ ایت . بُندر و ہمے کوہ و چندہ بھرے بے چو کہ مَرتگیں پوست و چہ کوہ و رچ ایت .

مَرج : (مَ رُج) سولے کہ ہرے یک ہرے سبز و راج انت ، پد و مَھر تر ایت . ماہیگ ، گوشت و سبزی و نارشت و

کن انت ، سوچاک انت (مَھر و شیاھین)

مَرجاپ : (مَ رُج اپ) مَرجی آپ .

مَرجاں : (مَ رُج ان) ماں اے روچاں - مروچاں .

مَرجک : (مَ رُج کن) کسانیں مَرج . مَرتیں چک .

مَرجی : (مَ رُج ی) مروچی ، مروچک ، مَرجک : مروچگیں روپہ بزاں روپہ کہ دساتگ مَرجگیں روپہ و شمار بیت ، چہ

باند و پسر و چہ ذیک و رند و روپہ .

مَرجی : (مَ رُج ی) ہمارے کہ آئی و تہ و مَرجان .

مَرجک : (مَ رُج کن) بچار ”مَرجی“

مَرد : (مَ رُڈ) مردین ، جُن و مَرد : جُن و سانگ مَرتگیں مَردین ، چٹکانی پست - ہمارے چک پیداک کنگ و جوانی وے ماں یا کوں جنین

پہ جوانی و پت و داب کُرت کنت - دلید ، نہ ٹرس .

مَرد : (مَ رُڈ) ننگار و بُرزی و راجیں دار چیتوک و مَرد -

مَردار : (مَ رُڈ ار) ہرام ، ہاپس ، گوک یا اختر کہ پہ کارچ و نہ رس ایت . جون ، ہیگ

مرداں گیش : (مَ رُڈ ان - گیش) ماں کارے و باز مردم کہ گلائیش بیت مَرس لوٹ ایت کہ گیشتر بکنت

Race, Competition, Match. 20.2.68

مَرداں مردی : (مَ رُڈ ان - مَ رُڈ ی) دیری ، بے ترسی ، کارے پہ مرداں مردی کنگ : بزاں کوں دیری کنگ . *

مَردک : (مَ رُڈ کن) یک انچائیں مردے .

مَردکو : (مَ رُڈ کو) مَردک .

مردکہ : (مَ رُڈ کہ) مَردک ، مَردکو .

مَردگ : (مَ رُڈ گ) ہمارے مَرتگ ، مَرتگیں مردم ، لاشو .

مردم : (مَ رُڈ م) بنی آدم ، انسان .

مَردگیش : (مَ رُڈ گیش) مرداں گیش : پہ باج بری و مَرس و جُھد کنگ .

مردوار : (مَ رُڈ وار) مردم و روک ، زہم ، ٹرسناک ، بھا دیری مردم .

- مُردی : (مَر دِی) بھادری، دلیری ۲۔ ہا بڑیں لیتا کہ گون جنین، کوہت وواب و سرجم بیگ، چہ مردین و رنگ، و در کیت و جنین و اندام و روت کہ ہمیشی و تہ و کرنگ و ت و پھکدان و رسیں اُنت، مے رنگ و چہ جنین و ہیکدان و یک ہیکے لگش ایت و پھکدان و کیت، مے کرنگ مے ہیک و تہ و پتر اُنت و چہ و چک و بندگ و گنج بیت۔
- مردین : (مَر دِی) نریں مردم، جنین و چپ۔
- مردیں آدم : (مَر دِی) آدم، مردین، جنین و چپ۔
- مردینی : (مَر دِی) ہا چیز کہ گون مردیں آدم و سیادی کنت۔
- مرز : (مَر ز) پتہیں گرائیں دارے کہ سیم و دنتان مے پراُنت گون ایشی زمین و مرز اُنت۔
- مرز : (مَر ز) مزنیں تکلم کہ ایشی و وانگ مہ گش اُنت۔ *
- مرزا : (مَر ز) نامے سرنامے کہ چہ نام و پیسر کیت اک : میر، سردار، ملک۔ *
- مرزک : (مَر زک) مردینی نامے۔
- مرزک : (مَر زک) گون مرز و زمین و تچک و مہلسون کنگ۔ دست و سر و مرزک : دلبڈی دیگ۔
- مرسان : (مَر س) اُنت ہما کہ ندریں ایت۔ available 20.2.68
- مُرشد : (مَر ش) ڈ۔
- مُرک : (مَر ک) مُرک بنان زندمانی و کُنگ، ساہ و درآگ۔ مُرک کنگ، یل دیگ (اوستائی : مُرک، و Marek : گنوشن نابود گشتن، ویران گرویدن۔ یسنات) (اوستائی : مُر ۶۔ و مصدبہ او و او مُر ۶۔ دد ۶۔ و AVA-MAR و مردن۔ یسنات)۔
- مُرک : (مَر ک) مریم و گونڈ نام۔
- مُرک : (مَر ک) مراد کبش و نیم نام۔
- مُرکاپ : (مَر ک اپ) بچار و مُرکاب۔
- مُرکب : (مَر ک ب) (مُشکی، یا آپی، بالی، ساہدار کہ بے ساہ) عربی : مُرکب۔ اولاک۔
- مُرکب و تہ : (مَر ک ب) و زہر، تینگ یا آلی و تیر۔
- مُرگ : (مَر رگ) تے و پ زودا کی لحم کنگ و جھل جنگ۔ مُرینگ و بکار گال۔
- مُرگ : (مَر رگ) موت، زندہ چپ۔
- مُرگ : (مَر رگ) زندگیاں ساہدارے و ساہ و در آگ، بنان زندمانی و سہرگ، ویراں بیگ۔
- مُرگ : (مَر رگ) ساہدارے کہ بال کنت۔ گسی مُرگ، اُشت مُرگ، مور مُرگ، میش مُرگ۔
- مُرکاپ : (مَر رگ اپ) مُرگ و آپ، ہما آپ کہ آئی و درگ و مردم ہر ایت۔ زندآپ و چپ۔
- مُرکاپ : (مَر رگ اپ) ہما کیں ہور کہ پ مُرگے و آپواری و بس بہ بیت یا مہجو کہ آئی و آپ و تہ و مُرگے و اوشتات بکنت۔
- مُرگ آمین : (مَر رگ) آمین و گش اُنت کہ مُرگے کہ ہرج لوہگ و دوا یے بہ ایشکنت آکبول بیت۔ (مشیرازی : مُرغ آمین، مہی است خیالی کہ دعا و نفرین ایش گیر است)

- مرگ دار : (مُر زِگن - دَاژ) ہاکہ مرگ بدارایت ۔
- مرگ گسر : (مُر زِگن - گِر ز) ہاکہ مرگ گپت ۔ ہا اسباب کہ چہ آئی ء مرگ گرگ بیت ۔
- مرگ میران : (مُر زِگن - مِر نی زان) مرگ ، موت ۔
- مرگی : (مِر زِگنی) مرگ ء گور ء ۔
- مرمانٹ : (مُر زِمَ ان ٹ) بچار "مورمانٹ" ۔
- مرمر : (مُر زِمَ ز) باز خوانیں سنگے کہ پہ خوانیں ماڑیانی بندگ ء کار مرد بیت ۔
- مرمر : (مِر زِمَ ز) کچھ ایک جاگھے ء نام انت آئی ء کھن ہم سے نام ء زانگ بیت ۔
- مرمران : (مِر زِمَ زان) ہاکہ مران انت ۔
- مرمرانک : (مِر زِمَ زان کن) ہاکہ نزدیک مرگ ء انت ۔ گیشتر پہ اس یا چراگ ء گوشگ بیت ۔
- مرمرگ : (مُر زِمَ زِگن) سکت ساپ ء لستر بیگ چوکہ مرمریں سنگ ء ۔
- مرمرگ : (مِر زِمَ زِگن) مران بونگ بزائ کم ء مرگ ، ٹیگ چراگ یا اس ء ۔ نزدیک مرمرگ ۔
- مرمری : (مِر زِمَ ری) ٹھڈ (چنا) ء آرت ء بوسوئی ء کن آنت ء ماں تیل ء بیچ آنت ء ۔ ایشی ء دومی زات شکری مرمری گش آنت *
- مرمنڈی : (مِر یَن ڈنی) چم بھل ۔
- مرو : (مُر زُو) کسے ء چہ روگ ء ممکن کنگ ء گوشگ بیت ۔ بزائ "مہ رو" "مہرو ء چپ" ۔
- مرو : (مُر - زُو) مروچی ء گونڈ گال ۔ *
- مرو : (مُر زُو) مریم ء گونڈ نام
- مروار : (مُر زُوَار) بچار "مردوار" ۔
- مروارد : (مُر زُوَارِڈ) گوھر کیمتی ۔ جنینی نامے ۔
- مروچاں : (مُر زُوچَ ان) ماں اسے روچاں ، مروچاں
- مروچی : (مُر زُوچَ نی) بچار "مرچی" ۔
- مروچیگ : (مُر زُوچَ نی گن) مرچیگ ، مروچی ، مروچی ۔
- مروشاں : (مُر زُو شَ ان) بچار "مروچاں" ۔
- مروشی : (مُر زُو شِ نی) مروچی ۔
- مروشیگ : (مُر زُو شِ نی گن) بچار "مروچیگ" ۔
- مرهم : (مُر زَهَم) نلکم ، نازم
- مرهنڈی : (مِر زِهَن ڈنی) بچار "مرمنڈی" ۔
- مرٹی : (مُر ری) ناڈراھی یے کہ مردم ء بے ہوش کنت ء دور دنت تاب ترین ایت گونچ ء کپ کنت Epilepsy
- مرٹی : (مُر ری) بلوچ راج ء ایک ٹکے ء نام انت ۔

مُری : (مُری) مراد بکش و گونڈ نام ۔

مُرید : (مُری) تابیدار ، پیرے و متوگر ، متوگر ۔

مُرید شمس : (مُری) دشتہ ہزار (سرباز و شمس) کے کہ جنگ و بُر زانت ۔

مریم : (مُری) بنی عیسیٰ و مات ، نامے ، پاکین جنس آدم ۔

مریم : (مُری) مریم و بلوچ گالوار ۔

مرینا : (مُری) شالیں چادر کہ جنس آدم سر و کن انت و و ہداں مردیناں چوپاگ و سر و گزنگ و و پچ و

پتاگ بوتگ کہ دراج تر زانت ۔

مُرینگ : (مُری) کہے و زور کی و ترس و آئی و دست و لم بوگ و آئی و تب و بوگ

To Yield, To Surrender, To Obey. 24.2.68

مُڑ : (مُڑ) مڑگ ، جنگ و میر ۔ مڑگ ۔ و پرمانگاں بزاں یہ مڑ ۔

مُڑا : (مُڑا) "خودی" ۔ اذت ۔ منگہ "مڑا و منگہ" ۔ لچ ۔ میار (تکلف) بے مڑا (بے تکلف) مڑا کنگ ، میار کنگ ۔ "خودی" ۔

مُڑادار : (مُڑا) داز ، مڑائی ، پُڑا "خود دار" ۔

مڑائی : (مُڑا) ہاک مڑادار انت ، "خود دار" ۔ حالچہ کہ وئی مڑا و منگہ ہاں بارہ و گوشگ بہ بیت ۔ ۲ ۔ مُپت ،

(بھائی و مڑائی) ۔

مڑ جنگی : (مُڑ) ج و گ بنی (ہالچہ کہ جنگ و مڑ و داوایے و بارہ و پر بندگ بیت ۔ جنگ و مڑ ۔

مڑکا : (مُڑکا) جنگ و چوپ ۔

مڑکائی : (مُڑکا) بچار "مڑکا" ۔

مڑگ : (مُڑگ) جنگ کنگ ، ڈیک و رگ ۔ دوچار کنگ ۔

مڑوک : (مُڑوک) جنگول ہاک مڑایت ۔

مڑی : (مُڑی) گورانی پاکلوگ "مندر" ۔

مڑ : (مُڑ) یا (مُڑ) مڑگ ، تام ، چش ۔

مڑ : (مُڑ) کہے و کنگین و بدل کہ آئی و رس بیت ۔ ہک ، (ہک و مڑ)

مڑا : (مُڑا) تام ، مڑک ، چش ، وشی ۔

مڑاہتی : (مُڑاہتی) بچار "مڑا" ۔

مڑاتی : (مُڑاتی) مڑا وئی ، مڑاہتی ، مڑاتی : بچے کہ ایش و کونٹ سھر بیت ۔ ایشی ناہ چہ و دستیں ناہاں جو انت زانت ۔

بچار بیت تاکدیم 766

مزار : (مُزار) زردیں سیاہ کشیں شیر کہ چوکہ آدگ شیر و بکش ٹے پر نیست ۔ دلیری مردم ۔ پھلوانیں مردم ، نامے

بچار بیت تاکدیم 766

مزار نیم : (مُزار) بئی نام ہا مردم کہ چو مزار و ہیناک انت ۔ ہیناک ، تر ہیناک ۔

- مزاردل : (مَزْدَل - دَل) شیردل، بھادر، دلیر۔ *
- مزاری : (مَزْدَارِی) بھوپراج و ٹکے و نام انت۔ گندیم و یک راستے۔
- مزانت : (مَزْدَانَت) نہ زانگ، نہ زانتی، بزانت و چپت۔ آمہ زانت۔ Meaningless.
- مزانتگال : (مَزْدَانَت - گال) ہاگال کہ بے بزانت انت۔ (عربی: مُهْمَل)
- مزادتی : (مَزْدَاتِی) بچارہ مَزَاتِی
- مَزْدَار : (مَزْد - دَار) ہکدار (حقدار)۔
- مَزْر : (مَزْدَر) ٹپنگ و زاتے۔ Mowzer (Mowzer) A Magazine rifle.
- مَزْدُو : (مَزْدُو) پیک جاگھے روگ و راہ و خرچ، مَزو، مَزْدُو مَزروہنگ و آیک یاروگ۔
- مَزْدُو : (مَزْدُو) بچارہ مَزْدُو۔
- مَزوہ : (مَزْدُو) بچارہ مَزْدُو۔

مَزگ

مزار

مَزَاتِی و مَزَج

- مَزْدِی : (مَزْدِی) سٹیں چوشینگ و شروپکین و مساپی شکر، مَزْدِی شکر۔
- مَزْدِی شکر : (مَزْدِی - شکر) مَزْدِی، بازپ و شیشگین شکر۔
- مَزگ : (مَزْدَگ) تام، چش، مَزگ۔
- مَزگ : (مَزْدَگ) بچارہ مَزْگ۔
- مَزگ : (مَزْدَگ) سرہ مَزْگ، سرہ چُگ یا چونگ کہ چُگ و بُزْد انت۔ (بچارہ بُت)
- مَزَن : (مَزْدَن) بزناں کسان نہ انت۔ ٹوہ۔
- مَزَن بار : (مَزْدَن - بار) مَزْنِی بار، لٹرھی بار، گرائیں بار۔
- مَزَن بازار : (مَزْدَن - بازار) مَزْنِی بازار۔
- مَزَن بال : (مَزْدَن - بال) بُزْد بال۔
- مَزَن بُڈ : (مَزْدَن - بُڈ) ہما کہ بڈے مزن + پتن + ہما مردم کہ دگرے و ہکت و وارث اک "مزن گردن" مہیت و مال و وروک و

- مزن بُن : (مَزْن - بُن) ہا چیز کہ آئی و بُن مزن مُزْنَد اِنْت .
- مزن بھا : (مَزْن - بَہَا) گران بھا - گران بھا کنوک .
- مزن بیم : (مَزْن - پِئِم) بیمناک ، ترسناک .
- مزن پاگ : (مَزْن - پَاگ) سرس مردم ، ہا مردم کہ پاگ ٹے چہ درستان سترانت - پاگواہ .
- مزن پت : (مَزْن - پَت) مزنیں پت ، پیرک ، بُن پیرک ، بابا .
- مزن پھنات : (مَزْن - پَہَن اِث) ہا کہ پھناتی و مزن اِنْت ، مزن پھناتیں گد ، پُراہ .
- مزن تاک : (مَزْن - تَاک) ہا درچک کہ تاک ٹے مزن اِنْت ، ہا کتاب کہ تاکہ ایم ٹے مزن اِنْت .
- مزن جگر : (مَزْن - جَگَر) دلیر ، بھاد ، نہ ترس .
- مزن جَل : (مَزْن - جَلَن) سلوک ، برداشت کنوک .
- مزن جنگ : (مَزْن - جَآن گ) مزنیں جنگ ، جگ ، بھانی - جنگ عظیم .
- مزن جو : (مَزْن - جُو) مزنیں جو ، ششجر .
- مزن دپ : (مَزْن - دَپ) ہا کہ دپ و توارے مزن اِنْت ، چہ جاکے جل ہر کنوک - ہا کہ دپے مزن اِنْت ، پُراہ دپ .
- مزن دپار : (مَزْن - دَپَار) زنڈ دپار .
- مزن دَر : (مَزْن - دَر) مزنیں دَر .
- مزن دُر : (مَزْن - دُر) ہا کہ دُرے مزن اِنْت مزن دُریں حبسین .
- مزن دریا : (مَزْن - دَرِیَا) مزنیں دریا " بحر اعظم " .
- مزن دست : (مَزْن - دَسْت) ہا مردم کہ دست ٹے مزن اِنْت ۲ - ہا مردم کہ پہ دیگ و مکتیں چیزے مان نثیت .
- مزن دل : (مَزْن - دِل) دلیر ، بھادر ، جوانمرد ، او پار کشوکیں مردم .
- مزن دیم : (مَزْن - دِئِم) زنڈ دیم ، پتن دیم ، ہا کہ دیم ٹے مزن اِنْت .
- مزن ڈک : (مَزْن - ڈَکَن) مزنیں ڈک جنوک .
- مزن راج : (مَزْن - رَاج) ہا کہ راجے و داہند اِنْت ، ہا مردم کہ راج ٹے بازانت .
- مزن راہ : (مَزْن - رَاہ) مزنیں راہ ، پُراہیں راہ ، شمعراہ ، شاہراہ Main Road
- مزن زات : (مَزْن - زَات) شہزاد ، مزن سندیں مردم ، ہا کہ زات و مزن اِنْت .
- مزن زانت : (مَزْن - زَانَت) شہزانت ، زانکاریں مردم .
- مزن زانگ : (مَزْن - زَان گ) بچار " مزن زانت " .
- مزن زمب : (مَزْن - زَمَب) مزن دپار .
- مزن زمین : (مَزْن - زِمِئِن) سرباز و چہ دُر بگاں چیر شہر .
- مزن زور : (مَزْن - زَوَر) شہزور ، زورمند .

- مزن سال : (مَ زَن - سَ اَل) کساں سال ء چپ - مزن سبند ⑤
- مزن سر : (مَ زَن - سَ زُ) زبڈ سر، ہاک سرے مزن انت . کسملیک، تمرد، مجاز مزن مری کنگ : دگر ء کمار ء کنگ ⑤
- مزن ستا : (مَ زَن - سَ سَ سَ ا) شھ ستا - ہوش مندیں مردم، مزن زانت .
- مزن سبند : (مَ زَن - سَ نَ ذُ) مزن اُمر، مزن سال .
- مزن سول : (مَ زَن - سَ وُل) مزنیں سول، ہا سولیں ڈرچک کہ مزن بیت .
- مزن شاگ : (مَ زَن - شَ اَک) ہاک شاگ ءے دُراج آنت - ہاک پاوانی شھارے دیر دیر ء کپ آنت ⑤
- مزن شھار : (مَ زَن - شَ هَ اَڑ) مزن شاگ، مزن رس .
- مزن شھر : (مَ زَن - شَ شَ هَ زُ) مزنیں شھر ء بازار - ریاستے ء مستری شھر
- مزن شیب : (مَ زَن - شَ یَ پَ) مزنیں شیب کہ دگر شیبانی آپ کیت پہ ایشاں ء چہ ایشاں آپ کور ء ایرج انت -
- مزن کرد : (مَ زَن - کَ رَ دُ) شھر کردیں مردم، مزن کرداریں مردم، مستری کردار ⑤
- مزن کردار : (مَ زَن - کَ رَ دَ اَڑ) بچار مزن کردار
- مزن کور : (مَ زَن - کَ وُڑ) شھ کور، ہا مزنیں کور کہ دگر کورانی آپ آئی ء تہ ء کیت مجم بیت - مزنیں کورانی آپ ہر و حدریا ء برج ایت .
- مزن کوہ : (مَ زَن - کَ وُہ) مات کوہ، مات بند، مزنیں کوہ ⑤
- مزن گپ : (مَ زَن - گَ پَ پَ پَ) زبڈیں گپ جنوک، بٹاک جنوک ⑤
- مزن گردن : (مَ زَن - گَ رَ دُن) اُگبال زیر، ہاک دگرے ء صک ء وئی گردن ء زیر ایت - ہاک گردن ءے مزن انت ، زبڈ گردن ⑤
- مزن گزگ : (مَ زَن - گَ زَ گَ) ہاک باز گزگ ء گاپ کنت ⑤
- مزن گلگ : (مَ زَن - گَ لَ گَ) باز گلگیں مردم -
- مزن گلگ : (مَ زَن - گَ لَ گَ) ہاک گلگ، ہاک مردم کہ گلگے مزن آنت .
- مزن گوات : (مَ زَن - گَ وَاَت) پلانی مزن گواتے بزاں مزن شان ء شوکتے .
- مزن گوج : (مَ زَن - گَ وُج) گوج ء زات ء چہ درستاں مستری گوج -
- مزن گوش : (مَ زَن - گَ وُش) ہاک گوش ءے مزن آنت ، ٹال گوش .
- مزن لاپ : (مَ زَن - لَ اَپَ) زبڈ لاپ، لاپ، ہاک لاپ ءے مزن انت ⑤
- مزن مرد : (مَ زَن - مَ رَ دُ) مستر، پیشوک، کماش، جوانمرد، دیس :
- مزن مردی : (مَ زَن - مَ رَ دِی) مستری، پیشوک، کماش، جوانمردی، دیسری -
- مزن مَر : (مَ زَن - مَ رَ زُ) تمرد، سنگیں زور مند، مزن زور ⑤
- مزن مستر : (مَ زَن - مَ سَ تَ رَ) چہ درستاں مستر - ادارہ یا گلے ء مستری سر ⑤
- مزن ملگور : (مَ زَن - مَ لَ گَ وُڑ) ہا جنین کہ ملگورے دُراج آنت -
- مزن مید : (مَ زَن - مَ یَ دُ) ہاک مید ءے دُراج آنت ⑤

- مزن نام : (مَزْن - نِ اُم) مزن نام و تواریں مردم ، نادار مہشور ، ①
- مزن ہسبر : (مَزْن - هَبْ ر) بچار " مزن گپ " .
- مزن ہڈ : (مَزْن - هُ دُؤ) ہمارے ہندے مزن بہ بنت . ②
- مزن ہور : (مَزْن - هُ وُؤ) مزنیں ہور ، سگنیں ہور ، زوریں ہور . ③
- مزن ہور : (مَزْن - هُ وُؤ) مزنیں ہور - " گلف " ، خلیج .
- مزن ہوش : (مَزْن - هُ وُؤ) ہوشمندیں مردم . ④
- مزنئی : (مَزْنِ ئِ) عزت ، کماشی ، مستی .
- مزنیں : (مَزْنِ ئِ) ہا کہ کسان نہ انت .
- مزنیں پت : (مَزْنِ ئِ - پِ ش) پیرگ ، واجو . *
- مزنیں مات : (مَزْنِ ئِ - مِ اٹ) بنگ ، بانی . *
- مزنو : (مَزْنُؤ) نامے ، مزار ، گوند نام .
- مزنواک : (مَزْنُؤاَک) جوز (خروٹ) ، دُرچک ، گواز (چل) کہ دنسانانی ساپ کنگ کار مزنیت ، نشان ہم مہر کنت .
- مزنور : (مَزْنُؤُؤ) ہما کہ گے ، مزنو دارت - ہٹ وار .
- مزنور : (مَزْنُؤُؤ) بڈی ، قتال ، مزدور (لے گال " مزن - زور " انت) طب ، مزنہر ، نسخہ مزنہر ، کنون نیز مزنہر -
- پا ، مزدور ، مزنہر ، مزدورہ - پھ ، کاہی (مزدورہ) کاہی (مزدورہ)
- مزنور : (مَزْنُؤُؤ) بزور ، ناتوان ، کمزور .
- مزنور : (مَزْنُؤُؤ) زورگ ، ممکن گال ، مزنہر *
- مزنئی : (مَزْنِ ئِ) کنبوس ، ہما مردم کہ وقی مال ، دگر نہ دنت بے وت ہم نہ وارت - موزئی - ہما کہ بے مزنانت .
- مزنیدو : (مَزْنِ ئِ دُؤ) PPB,LWD; Mazido is said to have been Chākūr's original name.
- مزنیر : (مَزْنِ ئِ ر) زیرگ ، کار ، ممکن ، " زیرگ " ، ممکن گال انت
- مزنر : (مَزْنِ ئِ ر) کاہی ، پلانی ، گوش ، مزنرے نہ وارت ، " انچوش کہ بوٹے یا مورے نہ وارت)
- مزنلنی : (مَزْنِ ئِ لنی) جاگھے ، نام انت .
- مزنمب : (مَزْنِ ئِ مِ ب) درمانکاہی (بندہ مشکدم انت)
- مزنو : (مَزْنُؤُؤ) یکے ، یک جاگھے چیزے کس ایت ، نوں پدے پے اُمیت ، زوت - گش انت مزنوہ وار انت ، وستی .
- مزنووار : (مَزْنُؤُؤوار) کسے ، مزنوہ وارنگ .
- مزنوہ : (مَزْنُؤُؤہ) بچار " مزنوہ " .
- مزنوہ وار : (مَزْنُؤُؤہ - وَاَر) بچار " مزنوہ وار " .
- مزنرگر : (مَزْنِ ئِ گِ ر) ہاتک کہ مشک ، گرگ ، کار مزنہر ، مشک گر .

- مُزگو : (مُزگ ڈو) بڑا مُشک گوش (گیشتر پسی ڈ اور ماڑہ ۽ مردم گُش آنت)
- مُزگو : (مُزگ ڈو) مُشک ۽ گوش۔
- مَس : (مَس) مے آپیں رنگی چیز کہ نہ ماں آیاں جُنگ بیت یا ندۂ ماں کنگ بنت ۽ نیشگ بیت۔ نیشگی آپیک۔
- مَس : (مَس) دریائی ماہیگ ٹوگے۔ (بجارت بیت)
- مَس : (مَس) بے توار، بند، گنگ، مُھر۔
- مَس : (مَس) ہما زرخشیں آپ کہ گنگ اش چہ خون ۽ گیشیں ایت ۽ پیر گریگ ۽ پیک (ساحین) ۽ جم بوگ ۽ رند چہ سُو درکیت (پا، میز، گیر۔ پھ : ۵ سو (میٹک))
- مَساپر : (مَس اپر) رھگوزی، رھگوز، در آمد، ساقی، سپری، نامے (تازی : مسافر)
- مَسار : (مَس یں از) بچار ۽ موشار
- مَسالہ : (مَس الہ) بزار، آچار۔
- مَسالی : (مَس الہ نی) چوکریک ۽ چنگ بارگ برستگیں سادے کہ بوجیاں کار مرد بیت، یکدار ۽ ہولیگ ۽ بندوک، مثالی۔

مس ماہیگ

- مَسام : (مَس ام) سوگند، اُھد، "سوگند ۽ مَسام" مَحلت۔
- مَسان : (مَس ان) گورانی سوچگ ۽ جاگ۔
- مَسبند : (مَس ب ن ڈ) دھان ملاھاں پَر ڈز ۽ رُسیگ ۽ ہیک نیشگ ٹوکل کنگ کہ اکاں مالان نیار ایت مَسبند بیت۔
- مَس پٹ : (مَس پٹ ٹ) ناڈامی بے کہ آبست ہر وھد پٹ ایت۔
- مَس : (مَس ٹ) بے سار ۽ ہنوشس، جوش۔ گراہ، مُرد۔ دریامست ایت : دریاکو دم ایت۔ اُشرست بیت۔
- "مَس ۽ رادو چیز ایر آویت۔ تارونکیں شب ۽ دیریں راہ" بڑاں اپس ۽۔
- مَساگ : (مَس یٹ اگ) وشتیں حال، وژدلیں کلوه۔
- مَساگر : (مَس تاگ ر) ہما مردم کہ مَساگ (وشتیں حال) ۽ کار ایت ۽ مَساگی (داد) رگپت۔
- مَساگی : (مَس تاگ نی) کسے پیک مردے مَساگے بیار ایت گڑ آئی ۽ چیزے نہ چیزے (زرد یاد کہ چیز) پیر دپ ۽ شیر کنی ۽ دیگ بیت مے دانگیں داد ۽ مَساگی گوش آنت۔

- مَستان : (مَ سَ سَ تان) مردِ پنی نامے ۔
- مَستانہ : (مَ سَ تان ہ) مستیں مردم ۔
- مَستانی : (مَ سَ - تان - نی) پسنی ءیک مرنیں ریکی کیٹے ء نامِ انت "مستانی ریک" *
- مَستر : (مَ سَ سَ ت - مزن تر ، مزن ، کارِ مَستر ۔
- مَستگ : (مَ سَ سَ ت گ) بستگیں شیر کہ چہ ترپشی و بدایت ، بَستگ
- مَستنگ : (مَ سَ سَ ت ن گ) چہ شان ء ۳۲ پند دودریک شمرے ۔
- مَستنگ : (مَ سَ سَ ت ن گ) ذرا جیں کاٹے بچہ پتا نگ ، پالام ء چیر ء انت ء مَھر ء پشت ء ایرانت ۔ زیرِ پالام یا چیرِ پالام ۔
- مَستی : (مَ سَ سَ ت ی) بے ساری ۔ تھردی ، شیتانی ، ردکاری ۔
- مَستی : (مَ سَ سَ ت ی) بودبودیں گڑ ۔
- مَسط : (مَ سَ سَ ت) مہ سوت ، بے سوت ء سائیں بھوال ۔
- مَسدان : (مَ سَ سَ - دان) ہادرپ کہ آئی ء تہ ء نبشگی آپہنگ بزان مَن مان کن اُنت ۔
- مَسدان : (مَ سَ سَ - دان) گرک یا ساہیں ء ہا پیلک کہ مَس چہ گشتگان ایر ریح ایت ء ایشی ء تہ ء جم بیت ۔
- مَسرّی : (مَ سَ سَ رِ ی) گونڈیں تے کجَن اُنت ء (ہندی بینسری) ۲ - بچے کہ آئی ء شکر ء جڈگال م گش اُنت ۳ - مِزوری ، مِسرّی شکر ۔
- مَسرّی شکر : (مَ سَ سَ رِ ی - ش ک ز) شکر ء کچوشینگ ء لستہ انت ء سگ شیر کن انت ۔
- مَسیک : (مَ سَ سَ سَ ک) بچار "ملنگ" ۔
- مَسیک : (مَ سَ سَ ک) وشتیں بویے کہ سیاہ انت بے بوئے سگ و ش انت "مسیکین ملگور" ۔
- مَسیکان : (مَ سَ سَ ک ان) جنبی ء مرد پنی نامے ۔
- مَکرا : (مَ سَ سَ ک رَا) لیت ، لیبو ۔ گوش کند ۔
- مَسکرائی : (مَ سَ سَ ک رَا ی) لیت ء کتہ نیوکیں گپت یا سُر ء پُر ۔ کلکانڈو پہ دل اُناں ۔
- مَسکوتان : (مَ سَ سَ ک و ت ان) بلوچستان ء جاگھے ء نامِ انت ۔
- مَسیکین : (مَ سَ سَ ک و ت ان) گریب ، بڑگ ، پکیر ، لاچار ۔
- مَسیکین دُگار : (مَ سَ سَ ک و ت ان) بڑگ از (بلوچستان) - و تن ، پتی مُلک ۔
- مَسلّا : (مَ سَ سَ لّا) نمازی تِگرو (نمازی) : مَصلّٰی ہا جاگہ یازمین ء مَیک کہ اود ء "صلوٰۃ" (نماز) وانگ بیت) ۔
- مَسلم : (مَ سَ سَ ل م) بچار "مسلمان" ۔
- مَسلان : (مَ سَ سَ ن م ان) "قرآن" ، "محمد" ء یکیں ہڈاء مَنوک ، اے گال بُندر ء "مَسلم" ء باز انت بزان "مَسلم" یکے "مَسلان" ۔
- باز انت بے پہ رد کار مردی پہ یکے ء مَنگ بیت ء ایشی ء باز ء "مسلمانان" گوش اُنت کہ رد انت ۔ بایداں کہ "مَسلم" ء
- باز پارسی ء بلوچی ء رہبند ء "مَسلان" بہ بیت ۔
- مَستو : (مَ سَ سَ و) میتینگ : پہ آپ یا آپہنگ ، چیزے ء تَرَکَنگ یا مینگ کہ سگ شُر د ء لم بہ بیت ۔ باز مردم اے گال ء گون

مُس (آبدست) ءُ مَشَادکن اَنَت ءُ هاشکارایانی داستان ءُ کار اَنَت کہ وقتی ناہ اِش پِرس تر تَرگرت مُردنءُ کہ شد ءُ گِیت اَنَت وارت اِش .

● مسواک : (مُش وَاکن) بچار "مُزواک"

● مسوٹ : (مُس وُٹ ٹ) بے زانگیں پھوال ، بے پرواہ ، سرمچار ، چہ کارے ءُ کنگ ءُ پیسرائی ءُ آسره دلوکش نہ کنوک .

● مُستی : (مُس سِنی) مُست کنوک یا کہ چست ءُ مین .

● مُستی : (مُس سِنی) پاگاس عزات ءُ ماہیگے . کہ : ۱۰ اس م (بچار بُت) . *

● مسیت : (مُس سِنی) مسلمان نمازو انگ ءُ لوگ

● مُشس : (مُس ش) "مُشگ" ءُ پرمانگال بزائ پُشس : دست ءُ یک چیزے ءُ سرءُ برءُ بنیار .

● مُشارینگ : (مُس ش اِرنے نِکی) مُشائینگ : دگرے ءُ مُشگ ءُ کار ءُ گرگ .

● مُشاگ : (مُس ش اکن) جوز (اخوٹ) ءُ ڈرچک ءُ گواز (کُچل) : مُزواک

PPB,LWD;MUSHAG, MUSHAG – DAR: Walnut-Bark, used by women to give a bright colour to lips.

● مُشالی : (مُس ش الِنی) بچار "مُسالی"

مُستی

● مُشانءُ : (مُس ش اِنِی ڈ) مُرس ، بیم ، مُرس لرز PPB,LWD; MASHANDE DATH: Fear. پنی نرءُ لے گال

● "مُجَنڈ" اَنَت .

● مُشائینگ : (مُس ش ائے نگ) بچار "مُشارینگ"

● مُشت : (مُس ش ٹ) دست ءُ پُچیں کُنک کاں چُت کُن ءُ مُشت بیت . مُشت مکونڈ ، مُشت جنگ ، مُشت ءُ دیگ :

● دست ءُ پُچگ ءُ دیگ . مُشت کنگ : دست ءُ پُچگ ءُ کنگ یا مُشت ءُ زیرگ . ننگار ءُ مُشت : ہما دار اَنَت کہ ننگار

● کنگ ءُ وهد ءُ دھکان ءُ مُشت ءُ بیت . کار ءُ مُشت یا زہم ءُ مُشت بزائ دستگ اک : زر مُشت ، دار مُشت .

● "مُشگ" ءُ گوشتگال بزائ مُشگ ءُ کار بوت . مُشت ءُ موش ، مُشت ءُ مال .

● مُشتک : (مُس ش کُن) گردیں ساپیں کسانیں سینگے کہ "وانگ" ءُ جُتک اَنَت درمانے کارے ءُ سایگ ءُ کار دنت .

● مُشت مال : (مُس ش ٹ) مُشگ ءُ مالگ .

● مُشت مکونڈ : (مُس ش ٹ) مُشک وُٹ ٹ) دست جنگی ، مُشت جنکائی .

مُشت و مُوش : (مُش ش ت و مُش و ش) مُشک و کار۔ ایران و کرمان و مُشت و مُوش ہزاراں شودگ ۔

مُشجنگ : (مُش ج ن گ) پہ مُشت جنگ کنوک، مُشت و جنگول، مُشجنگول Boxer 24.2.68

مُشجنگول : (مُش ج ن گ و ل) بچار و مُشجنگ ۔

مُشجنگی : (مُش ج ن گ نی) پہ مُشت جنگ کنگ Boxing ۔

مُشچوپ : (مُش چ و پ) مُشت چپتگیں ۔

مُشک : (مُش ک) چہ پُرس و پوست و جوڑ کر تگیں آپ و مزنیں درپ ۔ زند ۔ کپتنگ مُشکیں ماہگ ۔

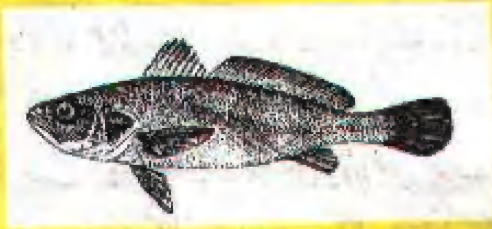
مُشک : (مُش ک) مہشوریں دُنگے (چوہا) میکی مُشک، کور مُشک کہ کسان و مُسٹ لے دُراج انت و زہرہ

گند (ایت) ۔ گیشتر دیوالا فی بُن و گپت و روت پاگاس و زات و ماہیگ، کد : ۵۰۰ س م (بچار بُت)

مُشک پٹن : (مُش ک ن) پ ٹ ٹ ن) پٹنیں ماہیگ و زاتے ۔

مُشکرا : (مُش ک ر ا) بچار و مُشکرا ۔

مُشکرائی : (مُش ک ر ا ی) بچار و مُشکرائی ۔

مُشکو

مُشک پاگاس

مُشکل : (مُش ک ل) گرائیں کار، گرائیں اڑ، دُک ۔

مُشکو : (مُش ک و) ماہیگ ۔ بڈی مُشکو، ورنامُشکو و پنداسی (بچار بُت)

مُشکول : (مُش ک و ل) دزکٹ، گون چیرے و دنگوش مُشکولی، دزگٹی (تازی : مشغول)

مُشکی : (مُش ک نی) پھک و سیاہیں آپس ۔

مُشگ : (مُش گ) یک چیزے و گون دگرے و دُکینگ و انچوش سُرینگ کہ ہر دو میں چیزانی چندچ یک دگر و چتا

مہریت و یک دگر و بہ لاش انت، لتارگ، مالگ، دزشتگیں یا چہ بند و لگشتگیں دست یا پاد یا دگر بھرے و گون چرپی

مُشگ، گردن و مُشگ، تاس و مُشگ دل و پہ دگار و مُشگ ہزاراں سکت ہے تاہیر و بے آرام بیگ یا منت وار

بیگ یکدار و مُشگ : یکدار و چل و مُوشش کنگ، مُشوک مُشگ، مُشوک دپ و کنگ ۔ دست پہ دست و مُشگ،

بُرنی بیگ ۔ جوحان و مُشگ : ہوشگ چرگ Thrash

مُشگر : (مُش گ ر) پہ مُشک و گرگ و جوڑ کر تگیں دُت یا تلک ۔

[illegible]

مُشمال : (مُش - مَآن) مُشت مَآل -

مُشوڪ : (مُشش وُك) دپ ۽ گنگ ۽ تماڪ .

مُشَوِّك : (مُشَوِّكُ كُنْ) بھار کاھ، مٹرے کے چھڑکڑول، کسترانت۔ پُتے سُھر بنت۔

مشوتر : (مَشْ وُنْ) شونزک، شونزگاه که آپ در سرء بندایت .

مشیتگ: (مَشرِی ت گُ) بھارو آتے۔

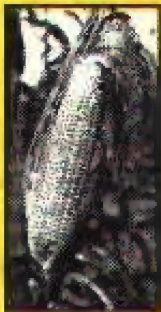
مشین : (م مشین ن) گد دو چکی، سر چکی، یادگہ ہزار زاتیں مشین۔

مشین کنگ: (مَشِیْن - کَن گَن) سرء ڈیرو کنگ۔

نکاح : (مَمَكُ) درمانے کے لئے سیاہ اُنت، پہ رنگ دیگ، کالہ مرد سمیت (سیہ سیہ چوہے) اُنت (سیاہی) لک نیگ اُنت رنگ رو دن نیگ اُنت۔

مکٹ : (مَمکن) سگ سُبک، لائیگ مک بیت براں سگ سُبک بیت کہ دست و کُن ٹے ٹے سامانہ دنت (چوپیش عزانہ)

- مکھران : (م ک ک زان) بلوچستان و یک بھر گے۔ (ریاست مکران)
- مکھرائی : (م ک ک زان ئی) مکھران و سندھ و کیں مردم۔
- مکسد : (م ک ک س ذ) مراد، واهشت، مکتب۔ (تازی : مقصد)
- مکسک : (م ک ک س ک) بچار "مکسک"
- مکک : (م ک ک ک) مککل، کسین پکت۔
- مککائی : (م ک ک کائی) مککی، مککی، مککائی۔
- مکگ : (م ک ک گ) مکگی، گت یک۔
- مکگ : (م ک ک گ) گت جنگ و وحدہ زبان و گتگ، دذکنگ، ارگ، مھر یک، مککینگ۔
- مکگ : (م ک ک گ) چو مک و یک، سیاہ یک، مک یک، مک یک۔
- مککل : (م ک ک ک) کسین پکت، چمک۔
- مککلک : (م ک ک ک) مککل کسین پکت۔

مکھی

مکھی و سول

مکھی گڑ

- مکمکی : (م ک ک م کئی) گڑے و ذات انت ک آئی و پشت سچ انت۔ مککل۔ گڑ سیکل (بچاربت)
- مکمن : (م ک ک ن) "منع" مکن کنگ (منع کرنا) (گرامر : فعل نہی)
- مکمنٹ : (م ک ک ن ٹ) بچار "مکمنٹگ"
- مکمنٹگ : (م ک ک ن ٹ گ) سیاہیں رڈیں مور۔ مکناٹ، مکونٹ، مکٹ۔
- مکومکو : (م ک گنو۔ م ک گنو) کسانیں چکت و دسیائی، آڑی و ناشری۔ *
- مکونٹ : (م ک ک و ن ٹ) بچار "مکمنٹگ"
- مککئی : (م ک ک ک ئی) دھلے ک آئی و دانگ زبڈ انت۔ ایشی و دانگاں مک انت پل کن انت چہ ایشی وورگی تیل م کٹگ
- بیت۔ مککی گنر، گنر و زاتے۔ (بچاربت)
- مککی : (م ک ک کئی) شو انگ و کٹ ک سرے گت انت، سرین مردم۔
- مککینگ : (م ک ک ک ن گ) بچار "مکک"۔

- مگ : (م گ ن) بلوچستان ء جاگھے ء نام ، سدا باز ء چر سانچ شھرے ۔
- مگت : (م گ ث ث) چر گت ء رند کثیت گت مگت ، گت گت کنگ ۔
- مگت : (م گ ث ث) گت نہ کر تگیں ، ہا ماہیگ کہ گت نہ کر تگیں ۔
- مگر : (م گ ز) بے ، لیکن ، مگر ۔
- مگر : (م گ ز) مگر ، مندر ، ہنر ، بریک ۔
- مگراز : (م گ راز) دوکارچ ، دوکارچ ، امبرین ۔ (مقراض : قینچی ، مقصق) (بجارت)
- مگرب : (م گ رب) مگرب ء وھد ، روایر روگ ء وھد ، روزرد ، رولہ ، تھارگ ، چاری ناز ء وھد ، روایرشت ء نیمگ ۔
- مگرب تھار : (م گ رب) تھار تھارگ ء مانٹ مگ ء رند براں چر روچ ء مگرب ء رند کہ تھاری مانٹان ایت ۔
- مگرود : (م گ ر و و) بچار "مگرید" ۔
- مگرید : (م گ ربی ذ) حرام ، نارو ، بے بون ، ایٹی ء تازی ء مکروفہ ء بزانت ء ہم زیر انت ۔ ہوک ، ہوک ء گوشت ۔
- مگرز : (م گ ز) سنٹ ، ٹھل ، بے پرواہ ، بے گم ، چر وڑ دلی ء بے گم بیگ ۔ کتابے کہ زندانات ء آئی ء تاک باز انت چر بون بندگ ء ابید آئی ء تاکانی بون یہ ابریشم یا عوانیں بندیکٹ گوپ بیت کلائی ء

مگراز

- تاک مگر یک نہ بنت سر ء بجگ کہ ایشان مازو ہم گوش انت (مغر)
- مگس : (م گ س) بلوچستان ء جاگھے ء نام انت کہ آئی ء سر ء یک ٹکے پہ "مگسی" ء نام ء زانگ بیت ۔ مگس ء نام بلوچ کوھیں دپڑاں ہم هست ۔ شعلہ کار (مگلا پازل) ء لچہ ء بندے سے "ناصر دین ماں کچھ ء مگس جاہیں بکرات" ۔
- مگس درنز : (م گ سن) درن درن مگس درنز : دان ء کوئی کہ بگلیج ء سر ء کت ایت مگس ء انت پدے "مگس درنز" بیت ۔
- مگسک : (م گ س س ک) بالوے براں بالی ٹوٹلے کہ نہ پھکیں جاگھاں باز بیت ۔ مگسک ء ذات باز انت ۱۔ لوگی مگسک ، ۲۔ زندی مگسک یا مگسک ۳۔ اورتیں مگسک ، ۴۔ کسانیں مگسک ، ۵۔ شپی مگسک ، ۶۔ آپی یا سنٹی مگسک ، ۷۔ پری مگسک ، ۸۔ شینز مگسک ، ۹۔ بیگ مگسک ، ۱۰۔ ڈنگ مگسک ، ۱۱۔ گندی مگسک ، ۱۲۔ بے دان ، ۱۳۔ گت یا ہاکی مگسک ، ۱۴۔ داری مگسک کہ چوکر گومر ء دار ، دیوال یا زمین ء مگسک جاگہ کنت کہ چوکر کسانیں ڈنگ ء رنگ ء انت ، بال کنت مگسک ڈینگ ایت ۔
- مگسگرند : (م گ سن گ ر ن ذ) مگس گرند : چیزے کہ سر بچ ء ایر بیت ء مگسک آئی ء پر بیت انت ۔
- مگسی : (م گ سن نی) مگس ء نندوک یا ہا مردم کہ یک زمانے مگس ء نندوک بوتگ انت ء ہر جاگہ کہ هست انت دینگات ء

گمشدہ گوش آنت۔ چہ ایشان یوسف علی خان گسی " چہ درستان زانستگین آنت۔

مُگل : (مُ گُن) بلوچی " مُغل " نامے

مُگل سراج : (مُ گُن - سراج) زعمے کہ مُگلانی زہمانی بُرد جوہر کُرمیک ایشی ء مُگل سراج ہم گوش آنت۔

مُگل سراج : (مُ گُن - سراج) بچار " مُگل سراج "

مُگل گند : (مُ گُن - گُن) ملوک گند، مزین گند، باز دور چارین دُ جوانیں مردم ء گوش آنت۔

مُگل مان : (مُ گُن - مَان) مزین دُ محل، مُگل مان دُ محل۔

مُگل مان : (مُ گُن - مَان) ستمیں مزین دُ محل کہ جنگانی و ہد ء جنگ بنت

مُگم : (مُ گِم)

PPB, LWD; MUGHEM: Stirgy, Miserly.

مُگیگی : (مُ گِم گِ نِ) بچار " مُگیگی "

مُگنا : (مُ گُن ا) آبریشیں سرگ ء راستے، ایشی ء "منا" ہم گوش آنت، چو کہ "کاشانی" ء جوانیں سرگیگی۔

مُگند : (مُ گُن د) "گند مُگند" : "اے چیز پہ گند گندانت" بزاں سک کم دست کپ ایت۔

مُگند : (مُ گُن د) بچار " مُگیت " PPB, LWD; MUGHUND: Buttocks

مُگوش : (مُ گُ وُش) "گوش مُگوش" بیک : پاسیک بیک۔

مُگون : (مُ گُ وُ ن) بچار " مُگیت "

مُگہ : (مُ گَ ہ) چہ پارسی ء "مگر" ء، لیکن، بے۔

مُگیر : (مُ گِ ی) بچار کاھے کہ ورا آنت تے، اے دوزات آنت بیچے ء خُراد آنت یا آملگی ء ورا آنت، دومی ء دولت وارت۔

مُگیم : (مُ گِ ی م) یا (مُ گِ ن م) ہار، مزینیں رُموکیں کور۔ PPB, LWD; MUGHEM: Mighty, Great.

PPB, LWD; MUGHEMANI LOGH: House of covetous. COVET: Desire Eagerly. (usually What belong to another) Covetous :Eagerly Desirous.

نود بندگ نہ زوال گوش آیت

AGH MA PHAS O PHOSTI KHUTHEN, MAL CHO MUGHMA MELATHHEN

اے دوئیں بند بُند رء چوش آنت : "اگاں من پس م پوستی گتیں، مال چوگیم ء مل ایں

ہے رنگ ء دگہ لچے گوش آیت : "ہ چہ بیگمانی دُور سریں کوریں"۔ چہ اے گالاں ہم زانگ بیت کہ "مُگیم" ہار ء گوش

آنت۔ مالداریں مردم ء ہم مُگیم گوش آنت اک : "ہے بچے بُرات بھائی بُوتیں، مالدار ء مُگیماں دُرتیں :

مُگیماں : بازو شہال ء آسودگیں مالدار، کورڈ پٹی، ملیویر۔

مُگین : (مُ گِ نِ ن) سر میں پاد ء کت اٹگیں بُردی نیگ ء گڈی ہڈ یا بند۔ بچار بت تاکدیم 778

مُل : (مُ ن) بچار " مُل "

مُل : (مُ ن ن) پھلوان، زور مند - پس۔ PPB, LWD; MAL: Fighter, athlete, wrstler.

مُل : (مُ ن ن) ہا جاگ کہ چہ اود ء لیب بُنگ بیت، یک کشفے رندا آنت ایشی ء مل گوش آنت۔

مُل : (مُ ن ن) رواج، رپتار، بھا، کیمت (گرا مل)

- مَلَا : (مُنْ لَ ا) دستگیں مردم - کلام اللہ دستگیں یا وانینوکیں مردم - ماسٹر
- مَلَابند : (مُنْ لَ ا - بَ نَ ذ) گوادے مینگے نام انت . *
- مَلَا پاتو : (مُنْ لَ ا - پَ ا تَ و) بالی کو لکے کہ پلانی سرے گر دایت بانزلے مزن مہن مڈولدار انت .
- مَلار : (مَ لَ ا و) ہنوش، نشہ، بنگ، ترنداپ یادگشت کنوکیں چیزے و ورگ و رند مردم ملار بیت .
- مَلَا شپ : (مُنْ لَ ا - شَ نَ پ) سرباز و کھورکان و کرتے مزن کور و رودراتک و جلگے نام انت .
- ملام : (مَ لَ ا م) کسے و را پہ بدیں کارے و کنگ و دیم و زوگرگ و گوش انت " ملام کنگ " ہے ذر ملام انت . جہانہ
- ملامت : (مَ لَ ا م ت) میاریگ .
- مَلان : (مَ لَ ن ا ن) ملک و تہ و ملک و بوگ
- مَلان کڑو : (مَ لَ ن ا ن - کَ زَ و) مَل
- مَلانی : (مَ لَ ا ی) بشیر کہ لڑوگ و رند ایرے کنے آئی و سرے تشکیں پوشے بندایت کہ " مَلانی " انت چکا شیرمان
- کن انت و گرادانت ایشی و ہم مَلانی گوش انت .

ملگون

● مَلیت : (مُنْ لَ بَ ت) مَلکی نکشہ کہ آئی و تہ و ملک و سیم سر، مزن شمر، بندر، راہ و دگ چیزے نکش کنگ پنت

Map 24.2.68

● مَلبر : (مُنْ لَ بَ ر) دگرانی ملک و پزور بروک - (۲۳-۲-۶۸، سید)

● مَلبک : (مُنْ لَ بَ ک) ماہیگے .

● مَلپہ : (مَ لَ پَ و) مڑگ و نشان کہ زمین و سر و پشت کپ انت - زمیں زمین .

● مَلپیل : (مُنْ لَ پَ ی) ملک پلوک و بروک، مَلجین، مَلبر - (۲۳-۲-۶۸، سید) .

● مَلتر : (مُنْ لَ تَ ر) ملک گول .

● مَلجن : (مُنْ لَ جَ ن) ملک جنوک بزاں ہما سردار یا پادشاہ کہ دگرانی مَلکان جنت و پل ایت و بارت - چنڈ، کپتگیں جنین .

● مَلچار : (مُنْ لَ جَ ا و) ہما مردم کہ تر ایت و ملک چار ایت - (۲۳-۲-۶۸، سید)

● مَلچیر : (مُنْ لَ جَ زَ ر) مَلتر، ملک تر و کیں مردم، ملک چیر - (۲۳-۲-۶۸، سید)

Exile 24.2.68 مُتَلَدِر: (مُ نِ دَر) دَر اِن دُ بَیْه، جَلَاوَتَن

مِلِس: (م لِس) اُشتر و پُٹ، گُونڈ و تاب گنگنیاں یا بَرنگنیاں پُٹ۔ پِلپِل پُٹ

مَلَش: (م ل ش) بے زَند۔ مَلَش بُوگ: بے زَند بُوگ، سَرین بے مَلَش بُوگ، دَست یا پاد مَلَش بُوگ Paralyze

مَلشان: (م ن ش ا ن) زور مندیاں پھولان، مڑوک A Power full Warrior

مَلک: (م ل ک) بادشاہ، سردار، شہزادگ۔

مَلک: (م ن ک) ہاھاک کہ پیر کشار و سک جُوان اِنٹ کہ ڈل و مڑوک تے مان نیست۔ مَنٹ۔

مَلک: (م ن ک) مَزیں زمین و ہتے کہ راجے بے بند جاہ اِنٹ۔

مَلکار: (م ن ک ا ر) ہا مردم کہ مَلک و چست و ایر، مَلک و رہبند و مَلک و کار و باراں بلد و زانتکار اِنٹ۔

سیاست کار، سیاست زانت Political Person

مَلکاری: (م ن ک ا رین) سیاست، مَلک و چست و ایر و رہبند اِن بلد و زانتکاری Politics 24.2.68

مَلکت: (م ن ک ت) مَلکت، جاہداد، مال و مَلکت۔ (تازی: مَلکت) *

مَلکتگ: (م ن ک ش ت گ) ہا زمین کہ مَلک اِنٹ، ہا جاگہ کہ آئی و زمین مَلک اِنٹ۔

مَلک سوچ: (م ن ک ش و چ) مَلک سوچوک۔

مَلکو: (م ن ک ک و) گُرمپک و راستیاں نادر اھی بے چہ گُرمپک و باز سست تیر اِنٹ۔

مَلکوت: (م ن ک م و ت) دین و مذہب و رہبند و یک مَلک و نام اِنٹ کہ مردم و ساہ و کش ایت، مَزگ و

پُرشنگ، مَلکت۔ (تازی: مَلک المَوت)

مَلکتیت: (م ن ک م ن ت) بچار "مَلکوت"

مَلکنار: (م ن ک ن ا ر) ہا کہ آئی و داب و کھیب چو مَلک بزاں بادشاہ و اِنٹ۔ جنینی نامے۔

مَلکی: (م ن ک ی) ہا چیز یا مردم کہ گون مَلک و سیادی کنت، ہم مَلک، مَلک و تھی۔

مَلگ: (م ن ل گ) مردم کہ راہ و روت دست دیم و روانت و پشت و کایت ہمیشی و مَلگ و گش اِنٹ۔ ہا و مَلگ

کور و ہارنگ، کشار و مَلگ: کشار و گون گوات و لنگ، "من تھی دستاں تلی اِت نہ کناں": من تھی داب و کت نکناں یا گون تو

رست نکناں، پلانی و دست و مَلگ نہ بیت: پلانی و پیم و کنگ نہ بیت یا پلانی و مَلگ اِنٹ نکنیں۔ نامے۔

مَلگیر: (م ن گ ر) مَلک گروک، مَلک گروکیں سردار یا لشکر Occupant 24.2.68

مَلگزار: (م ن گ ز ا ر) سبز و آباد، میز، *

مَلگور: (م ن گ و ر) جنین و باز و راج و بزیں سید بے انچوش کہ بچ بہ بنت بزاں گوہگ مہ بنت۔

یسکیں مَلگور: شنگیں مَلگور۔

مَلگول: (م ن گ و ل) ہا مردم کہ تر اِنٹ مَلک گول اِنٹ و مَلکانی بارہ و دپتر نیست اِنٹ۔

مَلگیر: (م ن گ ر) باز شنگ و تالان، ہا چیز یا گت یا دود و بیدگ سر جیں مَلک شنگ اِنٹ۔

ملکم : (مَلَم) مارم : بھیں در مانے کر ریشاں پر کنگ بیت ۔

ملکل : (مَلَمَل) تنکین و نازکیں گدے ۔

ملکمہ : (مَلَمَمہ) گون یک کارے و علامیش یا گرد بیگ یا کہ دسگٹ بیگ (مشغول) ۔

ملکناز : (مَلَمَن) نائی بچار "ملکناز" ۔

ملنج : (مَلَمَنج) کاہے ۔

ملندروہ : (مَلَمَن دُرُوہ) سینگ و دی بھر، اپس و سرکوند و ملندروہ : کڑو و سینگ جنگ ۔ انجوش کہ گور بند سینگ و

ملنڈ : (مَلَمَن لَنڈ) یا مَلَمَن لَنڈ (الزام) ، ملنڈ بندگ یا جنگ ، چوک و ملنڈ یا چوک و ملنڈ ۔ کلاک گرگ ، مشکلا ۔

ملنگ : (مَلَمَن گَن) شیرا ، گنوک ، مست ، کمپیر ، ہندووک ۔

ملو : (مَلَمَن لُو) ملنگ و نام کہ دوستی و ملو گنگ بیت ۔ "ہر کس بخت ملو و کہ ملو مال و ہڈا انت" ۔

ملو : (مَلَمَن لُو) کوہ و سر و ملن ، ملن و سر و بارگس میک یا ملن یاد گر ملن ۔

ملور : (مَلَمَن لُو ر) گزدوگ ، دلگیر ، بے چارہ ، پریشان

ملوک : (مَلَمَن لُو ک) کسے کہ ملن ایت ۔ نامے ۔

ملوک : (مَلَمَن لُو ک) باز خوانیں ادب داریں ، گزانیں و بے آزاریں مردم ، بانگ ، دوستار ، ملوک رواج ، گران رواج

ملوگ : (مَلَمَن لُو گ) بچار "ملیگ" ۔

ملوگ : (مَلَمَن لُو گ) کسانیں کٹور کہ در مان لے مان کن انت (لمتیں جاگہ و مزین مید بندیں کثیر و ہم کش انت) ۔

ملوند : (مَلَمَن لُو وَن) جاگے و نام انت ، ایشی و "مروند" ہم گوش انت "عثمان مروندی قلندر سندھی" انت ۔

ملہگ : (مَلَمَن لُو گ) پتی نر و اے گال "ملنگ" انت ۔ PPB, LWD; MALHAGH: To go crowd, to throng

ملیر : (مَلَمَن لُو ر) سیالک : پاتیک یا پاتین : پہ جنگ کنگ و پیش ملیر زباں سے کالک کن انت ، ملیر ۔

ملیرو : (مَلَمَن لُو رُو) بچار کاہے ۔

ملیک : (مَلَمَن لُو ک) مرلیک ، نلیک ، مان نیاروک ۔ کس ملیک : کس و مان نیاروک ۔

ملیگ : (مَلَمَن لُو گ) داز و پیش و بن و ملے کالک کن انت و چوپ انت جنگ کن انت پہ مسالی و گور پات گوپک و کار

دنت کہ چہ ہمیشہ و "جی" جوڑ کن انت ، چہ ایشی و اشتری ہار و لڈوکیں سادہم جوڑ کن انت کہ طہم و مھر انت ۔

ملین : (مَلَمَن لُو ے ن) نامے ۔

ملینک : (مَلَمَن لُو ے ن ک) بچار "ملیگ" ۔

ملم : (مَلَمَن م) رستری کہ مردم و گیگان و سکت کنت و دو میں پادانی سر و ہم شنت کنت ۔ بچار بُت تاکدیم 780

ملم : (مَلَمَن م) شتکانی زبان و درگی چیز و نام انت ۔ ملم کنگ ، چیز و درگ ۔

مانگ : (مَلَمَن اَن گ) بچار "ملمانگ" ۔

ممبر : (مَلَمَن مَب ر) مسیت و ایریں ہاپدگ پدگی و کئی کہ آئی و سر و ملا و شنت انت و آدینگ و گشتانک دنت ۔

• مَنّاگ : (مَم مَم مَم) کسانیں مَم - پہ دوستی ایرکرتگیں نامے۔

• مَمّو : (مَم مَم مَم) دوستنامے، پہ دوستی ایرکرتگیں نیک نامے۔

• مَمّو : (مَم مَم مَم) نامے

• مَمّی : (مَم مَم مَم) نشتکانی زبان و ہامردم و گوشش انت کہ چیز بھاکنت پہ دوستی ایرکرتگیں نامے۔

• مَمّیرو : (مَم مَم مَم مَم) کاہے، درمانے، درمانکاهے۔

• مَمّیرو : (مَم مَم مَم مَم) بچار "مَمّیرو"۔

• مَم : (مَم مَم) یک ناسینتگیں سگے کہ چیزانی گُرانی و زانگ و کار مرد بیت کشت و مَم : بزاں گُرانی و وزن و کشت و زانگ

دوازده ٹیاس یا بیت و چار ٹیاس یک مَم "انت، هندوستان و چل سیریکٹ مَم" انت۔

• مَم : (مَم مَم) مَمی جند بزاں یک مرد مَم۔

• مَم : (مَم مَم) مَمگ و پرماتنگال بزاں بہ مَم۔

• مَم : (مَم مَم مَم) اگاں کسے کارے بکنت بے سرجم مَم بیت یا چیزے جوڑ بکنت بے جوان مَم بیت، گوشش انت "وئی مَم و"

مَنّاڑی

مَم

ایشی و مَمزین کارے کُتگ : اے "مَم" پہ هیال، کوششت و زانگ و گڈی ہڈ و نبات و مَم دنت - "عقیدہ"۔

• "ثبوت"۔ "مَم"

• مَم : (مَم مَم مَم) "مَمگ" و پرماتنگال بزاں بہ مَم، کبول بکن۔

• مَم : (مَم مَم مَم) گُرت، گُرت و مَموش، بٹاک۔

• مَم : (مَم مَم مَم) گُت

• مَمّا : (مَم مَم مَم) بزاں "مَم"

• مَمّاگ : (مَم مَم مَم) مَمّا، مَمّاگو۔

• مَمّاگ : (مَم مَم مَم) داگ دیگ : مَمّم مَمّگیں آسنے یا داگ انچیں چیزے پر داگ کہ سوچک پیداک بہ بیت۔

• مَمّا : (مَم مَم مَم) مَمّا، مَمّاگو، مَمّاگ

• مَمّاڑی : (مَم مَم مَم مَم) بوجیک، راجن یا بدن و گُور و پتوہ ہر دو مَمی بزاں و گُتیں دار کہ پر ساد و لوپ دیگ

یا چایک و کار مرد بنت، گیشتر به راجن و گرد سر بنت - (بجارت)

مثال : (مَنْ نَ اَنْ) هما حال که به دگر هالے برداست متنگ و شنگ کنگ بیت (۲۶-۲-۶۸، رسید)

مثال : (مَنْ اَنْ) بزاں من هستاں - اک : آتوئے، آشا همی انت و اے مناں -

منان و من : (مَنْ اَنْ - م - مَنْ) وقتی جند و ابید دگ کس و نه متنگ، کسمیلی، منی کنگ، تکتر کنگ -

منایانی : (مَنْ اِ ی ا ن ی) مژایانی، مژاهاں PPB, LWD; MANĀYĀNI PEROSHAH : Distinguished Warrior.

منبر : (مَنْ بَ ر) مسیت و ممبر.

منت : (مَنْ نَ ث) به منت، "منتگ" و پرمانگال و مانگ، و گوستگال اک : آمنت بزاں پشت کپت -

منت : (مَنْ نَ ث) پیاں پد گشگ و دز بندی کنگ - بکشگ اک : من و پلانی و ده کلدار به انت منت و

کرنگ انت و مهربانی، "احسان" -

منتر : (مَنْ تَ ر) هاجو و کرنگیں پر بستگیں گال که به دم و چوپ و واگ بیت (هندی)

منتگ : (مَنْ تَ گ) آپیں چیزے و انخوش و امبلینگ که توار بکت - اک : شیر و منتگ، مانگ و دیر گوست

بزاں پشت کپت -

منت وار : (مَنْ نَ ث - وار) شکر گزار، منت وار، متوار -

منج : (مَنْ ج)

منج : (مَنْ ج) کھیر و منج بزاں "کونسل" کھیر یکسر منج کنت پد و بتر (بوتر) بیت رند و شنگر - ندرارے گوش ایت :

ساہگ من ووش بنت انت و تیرانی منج ایش هرنگ انت لال و دُرانی

شکر ایش هو هنگ انت چلبانی گنت ایش گش و سرزان انت املانی

پوچکاش مژواک انت جنگانی اوکپوت ! کو کو کن کھیرانی

و کون منجکائی کپگ : چه چیزے و سر و انخوش کپگ که دوئیں کپکات زمین و به لگ انت -

منج : (مَنْ ج) ساد و محک که بوجیک شودگ و کار دنت "منجگ" پرمانگال "به منج"

منجیار : (مَنْ جَ اَر) پیر یا پیری نکانه یه و سر و نندوک

منجگ : (مَنْ جَ گ) مهربانگ، اوگ، جواب دات و کنگ -

منجل : (مَنْ جَ ل) لوهیگ که آئی و ته و بٹ (برنج) یا نارشت گراد انت

منجک : (مَنْ جَ لَ ک) کسانین منجل

منجو : (مَنْ جَ و) رنگیشین تحت، منجه -

منجه : (مَنْ جَ ه) بچار و منجو،

منجی : (مَنْ جَ ی) بوجیک و حاجت جاه، پونی، دیم شود - (مرحاض : تازی)

مند : (مَنْ دَ) مکران و جاگے که رندانی بند جاه انت - "مند واه انت رنداں کوشش انت" لوٹوک، اک : واسمند

در دمند، نیازمند -

- مندر : (مَن ڈر) مندر، رپک، گوشس آنت چوش نہ من ایت پہ مندر ٹے بگر۔ مگر و مگر۔ (بچار بیت)
- مندر : (مَن ڈر) تیر و مندر : دستک مان کنگ و جاگ
- مندریک : (مَن ڈری کن) زرتیا تگ و جوڑ تگین منگلین سہتے کہ لنگاں مان کنگ بیت۔ (دست یا پادے)، بازات ایت۔
- مندریک : (مَن ڈری کن) بچار " مندریک "
- مندرگ : (مَن ڈگ) ساجو، چک جریگ، پہ نختلی تیار، ستن، مندو، نختل۔
- مندو : (مَن ڈو) تے مرید و حاتی و داستان و حاتی و پت و نام۔ نختل۔ اک : تو و ہمچک مندوئے براں نختلے بچار مندرگ۔
- مندو : (مَن ڈو) یا (مَن ڈو) کنتر اس، مندو کنگ، کنتر اس کنگ۔ To Contract " اک : " اکتا و اے بوجیک مندو
- کنگ کونج سدکلدار بند ایت ہے :
- مندو ست : (مَن ڈوش ت) مردینی نامے۔
- منڈ : (مَن ڈ) مادگیں کچک۔
- منڈ : (مَن ڈ) چہ نانہ صی و یا پرنشک یا گڈک و سبب و دست یا پادے لک بونگ یا چوٹ بونگ۔ سوچن و سر و
- کنٹ بونگ یا چوٹ و دول بونگ۔ کمریشی و سر منڈ ایت۔ *

مندر

- منڈک : (مَن ڈکن) کسانیں منڈ۔ پہ دولشی و دوستی گوندو تیں چک و گوشس آنت۔
- منڈک : (مَن ڈکن) منڈ ایر کنگ، منڈ کنگ۔ ٹوپ یا تیر گوار و منڈک براں سنگر و رد و آپس دیگ یا تیر کنگ و انچش
- منڈ ایر کنگ کہ مر سر آنت، ٹوپاں پہ جنگ و منڈ کنگ۔
- منڈی چم : (مَن ڈی چم) چم بھل، بھیا۔ منڈی منڈی و چارگ، چم بھلی و پشل بھلی و چارگ۔
- منزل : (مَن ڈل) سات و مساپری و ہر جاگھے کہ مردم دار ایت کہ ورگے نوارت یا اولاکاں دم بدنت یا بولپس ایت
- آجاگ و منزل گوشس آنت (تازی، منزل : دارگ یا ایر کنگ و جاگ)۔ Station.
- منسیر : (مَن سیر) (بلکہ منہ سیند، مونٹی، مونٹ)۔ PPB, LWD; MUNSIR: Funeral banquet.
- منشا : (مَن شس) دل و لوٹ، رزا، مراد (گال تازی یے)
- منشی : (مَن شینی) میتا، کلرک۔
- منگ : (مَن کن) دارے کہ لوگ و تیر و سر حاتی و سر ایر ایت۔ تمب۔

منزل : (مَنْ كُنْ) سریداں۔ چلڈ۔ آسداں۔ سگری ۽ جاگہ۔

مینگ : (مِنگ) چیزے ماں درپے برمان کنگ و پیر زور جاگہ دیگ، ناہ و مینگ بنان پاتاں کنگ۔ مینگ۔

منگ : (منگ) راجن دتہ و اوشت انت و گول و نج (منزلیں و راجیں دارے) دریا دتہ و زمین و زور دینت کے راجن دیم بروت منگ جنگ .

منگ : (مُن مَن) دراجین تو سکیں چیرے سرے گرد و ساپ و لبتہ کنگ کہ ہر رنگ گت مہ بیت، مُنڈ ۔

منگ : (مَن نَ گَ) ھوکنگ، قبول کنگ، رازی بیگ۔

منگ: (مَن نَمان) گُزگ، بٹاک جنگ، گُزگ و جوش - پہ دگرے و چیز بگ و سکت بے تاہیر بیگ۔

منگور : (مَن گُڑ) نوکے کے گیشتر تھان بیت، تھنگ دُ دیوالاں ہم بیت، سنگ وارت - ۲ - چہ نل دُ ونجی جوڑ
کُرتگیں تگرد کہ اراک دُ جوڑ بیت۔ منگور (بچار بیت)

منگسر: (مُن قُگ - سَن) کسانیں ماہیے .

منگل: (مَن گَن) گرد گز تگین بارگین سیم یادگار انجین چنر. (بجارت)

منگلیک : (منگ لہی کن) شیشنگ، کاشی، زریاتنگہ منگلیں سھتے، منگلیک (بجارت)

منطیگ: (مَن گِلِ ٹی گِل) بچار ”منطیگت“

PPB,LWD;MANGEH:Might Well born مننگه: (مَن نِگِه) مزین ، زورمند

MANGEHANI: Mighty ، نورمندس، اِرت دارس، (مَن گ ه ا ن ی) مزنیس،

منگھیں: (م.ن. گ. ہے ن) شریداریں، مژاداریں، مزنین

منگیر: (م. ن. گ. ی. ز) مزین و شاهستانین، مته و ساھگ یا کاپر (گیشتر به گد ساھگ کنگ بیت) که سیرانی ویدہ
 بندگان بیت۔ ایسی و چیرہ دھل، نانچ، سوت و دیوان مجلس، و رگ و جگر بیت۔

منندی :- (میں نے دینی) کرسی، ہمارے کرسی کہ یہ آیاں مردم گچین کنگ بنت و اے گچ اٹلیں منندی Seat و مردم
پہ نلک و مردمان کا دکن آنت و آیاں جھگیری و کن آنت .

مَنْو : (مَنْ نَاو) بھجار "مَنْو"۔

مُسَوِّ : (م م ن و) بجا ر مُسَوِّ

- موٹو: (مُوٹُو) موٹ، بڑکار، وار
- موٹی: (مُوٹُوٹِی) ہمارمدم کہ بھڑمُوٹُوٹِی کار کنت، مُوٹُوٹِی۔
- موج: (مُووَج) سُنٹ۔ تماشا، مزا، تَب، موج بُوگ: سُنٹ بُوگ۔ موج کنگ: تماشا کنگ، مزا کنگ۔ موج پد: تب موشوک پد۔
- موج: (مُووَج) ہمارمدم کہ نشت مُو پاداکرت نہ کنت۔ مردے کہ پاداں لنگ انت پہ روگ پانداٹ مُمُرات کنت نہ کنت۔ آجریں مردم۔
- موچکین: (مُووَج کِی) پہ پادیا کت، کیشک رندا انت کہ آئی پتہ دان ریچان کن انت دانکہ تلک مُو یا کہ دام، دیا کت پد پے کمرگ پہ بے سمانی دانان دان مودو دس ایت گرگ بیت۔ اُمُوچک۔ موچکین پچنگ:
- مژدہ درگ، بُوو سوچک، لکلی دار بُوگ۔
- موچک: (مُووَج کِی) پوست دوچک، پہ درپش ٹنگ مُو پد پتہ پتہ دوچک۔
- موچی: (مُووَجِی) کوش دوچ، ہمارمدم کہ کوش جوڑ کنت پوستکار کہ چو پست پتہ جوڑ کنت۔
- مودو: (مُووُدو) میتہ سر پٹ، سر و مید۔ پس مودیا اختر مودو دلو تانی مودو کہ دواج بہ بنت۔ (پٹ گوند بیت)
- مودگ: (مُووُدگ) مودک آرگ (گر بُوگ) مودک مودو گے پر بندان ددیں پچان سنداں۔ میتہ
- مودی: (مُووِدِی) بچار "میدی"
- مودیک: (مُووِدِی کِی) بچار "میدیک"
- موڈ: (مُووُدِی) بچ، لاپ و بچ دیگ۔
- مور: (مُووُر) کسانیں سولے، موری دانگ بزاں بڑہ "شراتی بزاں سیر نہ بے موری کسانیں دانگاں۔"
- مور: (مُووُر) کسانیں لویکے کہ بازات انت سیاہ مود، مھر مور، بالی مور مودگ۔
- مور پڑو: (مُووُر۔ پُڑو) درمان کاہے، درمانے۔
- مور پڑو: (مُووُر۔ پُڑو) کرے کہ رنگ مود دانت مُو پڑو پڑو انت۔
- مورت: (مُووُرٹ) سولے کہ ایشی و بوسارت انت ایشی تاکاں زور انت مود آرتینک کن انت۔ چہ سبزی مھرگ
- جوڑ مگر تکیں جینی گٹ بندے۔ PPB,LWD;MORTH,MURTH: Arrow.
- مورتگ: (مُووُرٹ کِی) چو مورت و سبزی مودگ۔
- مورچنگ: (مُووُر۔ چنگ) آسن پچنے کہ گون دشناں دارگ مود گون لنگک نجگ بیت۔ (بچار بت تاکدیم 787)
- مور دانگ: (مُووُر۔ دان کِی) لنگک۔ لنگک پتہ پتہ کچ
- مورسوانی: (مُووُر۔ سوانی) ماک و زاتے۔
- مورک: (مُووُرک) میرک، پیشانی، اینچک۔ دو میں بروانانی میانجی و جاگہ۔ مورک و مجینگ: دو میں بروانانی میانجی و
- کُرچک کنگ، مراد زھر گرگ یادیم و تھار کنگ۔ ریش و انچیں ٹپ کہ وش بُوگ مود مود پست گٹ مود کت بہ بیت۔

دست یا پادے رنگے ڈنگ بہ بیت مُورگ اُنت "مورگ جنگ"

مورمانٹ : (مُورِ مَ اِن ٹ) تہ کَلپ - میراٹ

مورمُگ : (مُورِ مَ رگ) یک مُرگے کِ ایشی ءِ دُ مِب سِک جِلوہ ناک اُنت - (بچاربُت)

موری : (مُورِ مَ یِ) موی سبزی یے کہ چوپا زءِ گون وِ رگ ءِ وِ رگ بیت - (بچاربُت)

موری : PPB, LWD; MURI: A Fight, struggle. MURI-WATTAGH: To engage in a struggle.

مورینک : (مُورِ مَ ن ک ک) ریزم کسانیں موری زات ءِ لولکے کہ دار ءِ وار ت مُسارین ایت -

موز : (مُورِ مَ) نیگے کہ ڈراج ءِ طم اُنت - پوس تے ءِ تہ ءِ اُنت - (بچاربُت)

موزگ : (مُورِ مَ گ) بلوچی گوش حُراب - پاکش -

مُوزی : (مُورِ مَ ز ی) ماکس کز رشک دوست اُرایت کہ پِ چاری باحاں ہم صر ج تے زکنت دگ کس ءِ ہم نہ دُنت دت ہم نہ وار ت - مُزی -

موش : (مُورِ مَ) بچار "موش" -

موش گُراد : (مُورِ مَ گ راد) بچار "موش گُراد" -

موز

موری

مورمُگ

مورچنگ

مُوسار : (مُورِ مَ سار) گنڈیس داسے کہ بوجیک یا یکدار ءِ کُند ءِ میہ اُنت کہ دُور ءِ چیت آئی ءِ تہ ءِ نند ایت -

موشک : (مُورِ مَ س س ک) موسی ءِ نیم نام -

موسلی : (مُورِ مَ س ل ی) فچے کہ کلونٹ تے زرد اُنت مُزاتی ءِ نمونہ اُنت -

موسم : (مُورِ مَ س م) بلوچی دوچے ءِ نام اُنت ۲ بوم نیاں هوا ءِ بوم - وهد، یک کارے ءِ راستیں وهد -

موش : (مُورِ مَ ش س) آر ت مَور گن ءِ گُراد اُنت، آر ت کہ سھر تر ایت گُڑے مان کن اُنت "موش" بیت - ڈنگ - آر ت ءِ

آپ مان کن اُنت ءِ گُراد اُنت کہ پہ پتینگ ءِ کار دنت - ۲ - مُشگ ءِ کار اک : مُشت ءِ موش، چل ءِ موشس -

مُوشک : (مُورِ مَ ش ک) بے در مانیں ناڈاھی یے، چہ مز ن سالی ءِ نوردی یے کیت یا دگہ ناڈاھی یے کہ مردم ءِ مے جاو ءِ

بہ ترین ایت س "پیری یک موشکے کیت پہ آمرو ءِ، کم کنت و اب ءِ لُز ت ءِ دُرد ءِ -

موش گُراد : (مُورِ مَ ش گ راد) موی ءِ موش گُراد : روڈکے کہ آئی ءِ تہ ءِ موش گُراد ایت - موش گُراد لگ : موش ءِ نیم ءِ جنگ ءِ گُرادگ -

موشنر : (مُورِ مَ ش ن ر) جمبر ءِ سبک سبک ءِ شنرگ، نودشنر یا نوشنر (پہ جمبر ءِ هور ءِ گوارگ ءِ گال اُنت مَ پہ نوڈ ءِ

شنرگ ءِ) "هور ماں گوارگ اُنت نودماں شنرگ اُنت، مین ایت تے گد ءِ بُد ءِ چادر ءِ" شنرگ شنورگ، سمھا تو

- موک : (مُؤَكِّن) رهن گرتگیں مال یا چیز دیم و زرتگیں زرت۔ موکگ و پرانگال بزائ "بہ موک"۔
- موکگ : (مُؤَكِّگ) رهن گرتگیں مال یا چیز دیم و زرتگیں زرتانی دیگ مال و پید و زورگ۔ بازجاگہ و بہ بھازیرگ و ہم گوش آنت "مالیشی و موک ات نکنیں"۔
- موکل : (مُؤَكِّل) رنا، عازات، اجازت۔
- موکو : (مُؤَكُّو) ذراج ٹانگیں لوکے کہ تند بندایت بلای بازرات آنت لھتیں تند بندایت، لھتیں زمین و سر و لھتیں دیوالانی ٹینگ و کدوک بندایت۔ آپی موکو ہم هست۔ (بچار بیت)
- موکو : (م و ک و) (اینگ، الزام، بھتام، ملٹ) PPB, LWD; MOKHO: Outcry, accusation. (پریاد و زاری، آہ و زاری)
- موول : (مُؤُولِی) بندر، اسل، بیہ۔ مٹل، بھا، کیمت، امل، گران بھامہ موولیں تاواناں کش ات دکار و شکر کن ات (بازل)
- مولد : (مُؤُولِی) زرت زرتگیں جنیں کہ نوکر بیت، ٹینگ۔ بازجاگہ و بہ مردین و ہم گوش آنت کہ ماں بلوچی و دوش نہ انت۔
- مولد و مٹ : (مُؤُولِی و مٹ) سرشپ و اول پاس و کہ کروس بانگ دنت گوش آنت "مولد و مٹ انت"۔
- بزائ مے و ہد کہ سردارانی گمان مولد نوکی چہ کار و گیش آنت و شام و رت و ششت و شود و ہلاک کن آنت۔

موک

- مومل : (مُؤُولِی) موسم، یوم، هوا۔ زهریں تخت و مومل زریایت و ت کیت مے سلام و ۲۰۰۰ یات، ٹرانگ، زہیر، چارڈ
- مولو : (مُؤُولِی) یکدار یا بوجیگ و بہ ساد مٹگ و شودگ و کار۔
- مولودیک : (م و ل و دے گ) یکدار یا بوجیگ و بہ ساد مٹگ و پھک کنگ گون آپ و۔
- مولی : (م و ل ی) بچار موری

● مولی : (م و ل ی) (PPB, LWD; MOLI: Wanting, desiring. (cf. AR. MUWLA'))

- مولی تاگر : (م و ل ی) تاگر بوجیگ و بہ پیرچہ و بھل و تھنگ۔
- موم : (م و م) اسپتیں چرناکیں چیزے کہ چوبینگ و گننیک و انت۔ گوش و موم۔ روک کنگی موم بتی۔ نرم
- مومان : (م و م ان) بلوچستان و جاگے و نام انت کہ چھبار و گھ و نیم راہ و انت۔
- موم کش : (م و م کش) ہا بندیک کہ تاب دانگ آنت و موم کش انک انت بزائ موم مٹگ انت پھر و مھر کی و ہاتر و۔

- موم لاس : (م و م لاس) لاس و زاتے۔

- مومن: (مُؤْمِن) نیگراہی رہبند، ہامسداں گوش آنت کہ "قرآن"، "سنت"، "شرع" پابند آنت، بے آزاری مردم۔
 - مومنائی: (مُؤْمِنَانِی) درمانے کہ چہ کوہاں درکیت گوی شیر، ورا آنت کے کہ نزدیکی و بارت۔ *
 - مونت: (مُؤْنَت) ٹیکس، کود۔ بدیں رنگ، جھری، مونتی، جھانسی۔
 - مونجا: (مُؤْنَجَا) لگیگ، چہ گماں بار۔
 - موند: (مُؤْنَد) کاہے (ہری) باز بن جنت۔
 - مونڈری: (مُؤْنَدِرِی) بیچک، کاہے (کوہی) کہ پہ "وازانو" شتر آنت۔ سہریں درد، ہم جوان آنت۔ گوش آنت کہ پہ مردی، ہم شتر آنت۔
 - مونٹس: (مُؤْنَس) مونت، ٹیکس، کود۔
 - مونیس: (مُؤْنِس) گوار، درداں شیریدار۔
 - موہ: (مُؤْه) دست پستی، بے دست گئی، گیگ، وار۔ اک: "من وقتی کاراں انچوش دست گچاں کہ من و دمانے و پہ دگر کارے و کنگ و موہ نہ بیت۔" یا کہ "پلائی و کس و موہ نہ دنت۔" بزاں کس و وار نہ دنت۔
 - مھٹا: (مُھْٹَا) ماہ، ماہ و گوند گال اک: ماہگل و ماہگونگ و بدل و مھگل و مھگونگ گوشگ و نبیتگ بیت۔
 - مھٹا: (مُھْٹَا) منھ، دلت، کارے و کنگ و کنگ و آتانی یاوت ستری، "مکن" و چپ اک: اے دیوان و ہر کس گپ جنت "یا کہ پلاں جاگہ و ہر کس و روگ و مر آنت" دومی رنگ و چوش کار مرد بیت: "پلائی و دیوان" نہ نہ آنت کہ کسے گتے بہ جنت "بزاں کس گپ جت نہ کنت۔" اے گال باز جاگہ و "منھ" ہم گوشگ بیت اک: "منھ نہ آنت کہ کسے پلائی و چیزاں دست بخت و۔"
 - مھٹا: (مُھْٹَا) موہ و گوند۔ بچارہ "موہ" ۲۔ دیم بے پہ بدیں رنگ و، اک: "اوہ پلائی و مھٹا و سیند بات!" یا کہ "پلائی چشیں مھٹا نہ آنت و۔"
 - مھار: (مُھْآر) ہاساد کہ آئی و سہ گون اشتر یا ہر و سمساد و بستگ و دومی سر و مردم دست و کنت و ت پسر بیت و مھے اولاک و گون و ت بارت بزاں مھار کنت۔ گوک، ہر، اپس و ہم مھار کن آنت۔
 - مھبت: (مُھْہَبَت) نامے۔ عربی محبتہ و بلوچی۔
 - مھپہر: (مُھْہَپَر) ماہپر، ملگور۔ شپ۔ سکت سیاہ۔ بے ماہیں شپ۔ چو کہ جبر و سیاہ۔
- PPB, LWD; MAHFAR: Woman's hear.
- مھپری: (مُھْہَپَرِی) ہا پری کہ چواہ، شترنگ آنت، شترنگ۔ دوست و گوش آنت، ماہیں پری، مھرنگ۔
 - مھپل: (مُھْہَپَل) گندل گرتگیں اشتر رھت یا پاکیزہ۔
 - مھت: (مُھْہَت) گھہ و نزدیک و شھرے۔
 - مھت: (مُھْہَت) اُمیت، اُمیت واری، اوست۔
 - مھتاپ: (مُھْہَتَاپ) جنینی نامے۔ ماہکانی۔
 - مھتاک: (مُھْہَتَاک) ماہنامہ Monthly paper، ہما چاپ رنگیں وانگی کہ ہر ماہ شنگ بیت۔

● مہتر: (مَہ تِ ر) مَتر - مزن - نبی، رسول

● مہتک: (مَہ تِ ک) مہتاپ و نیم نام۔

● مہتگ: (مَہ تِ گ) میتگ - بازار کہ بازیں لوگے اودے بہ بیت۔

● مہتل: (مَہ تِ ل) کارے و کنگے پہ یک نیمتے و دارگ، مانگ بگ، کوئی (تازی: مَہ تِل)

● مہتوس: (مَہ تِ و س) ہاک ماہ و روشنائی آئی و دیم و گار بیت بزاں ماہ و توں ایت۔ شترنگ، دوست و گلا گال۔

● مہجان: (مَہ جِ اَن) جنینی نامے، ماہ جان۔

● مہد رور: (مَہ دِ رُور) ماہ و دُرور بزاں چو کہ ماہ و، مہگونگ۔

● مہد روشم: (مَہ دِ رُوش م) ماہ و دروشم، ماہ رنگ، ماہ و تیم و، مہگونگ۔

● مہدی: (مَہ دِ وِی) نامے۔ زگر یا نیسکراھی پیشوک

● مہدیم: (مَہ دِ م) ہاک دیم و چو ماہ و انت، مہرو۔ شترنگ، مہرنگ، دوست و گلا گال۔ نامے۔

● مہر: (مَہ ر) دوستی۔ مہردیگ: دوستی و پدرا کنگ۔ اختر مہر انت بزاں پہ لیرہ و او مان وے مہرنگ۔

● مہر: (مَہ ر) بند، مہکم۔ نام و مہر کہ جنگ بیت۔ مولوگرام۔

● مہراتون: (مَہ ر ا تِ و ن) جنینی نامے۔

● مہران: (مَہ ر ا ن) مردینی نامے۔

● مہربان: (مَہ ر ب ا ن) شتری کنوک، چ و قی شتری پہ کسے جوانی کنوک۔

● مہربانی: (مَہ ر ب ا نِ ی) جوانی، شتری۔ "احسان"

● مہربن: (مَہ ر ب ن) ہا چیز کہ بے مہر انت۔

● مہربند: (مَہ ر ب ن د) بندے کہ آئی و سر و گڑیاں یا کہ کلیت اش بنگ انت دومی سر و پل و

لاڈ انت کہ چو کوپک ساں پشت و دردیگ بیت۔

● مہر سر یا مہر سر: (مَہ ر س ر) مزن - شوانگ۔ مالدار PPB, LWD; MEHR-SIR: Head herdsman

● مہرک: (مَہ ر ک) نامے، مہرک و مہرک تی مہبتاں گاراں۔

● مہرکم: (مَہ ر ک م) یا کہ (مَہ ر ک م) چو کمب سر بند و مہرزاں سک مہر (بلکین مہکم و گال چہ عربی "مہکم" و ناچو چو مہرک و انت)

● مہرگ: (مَہ ر گ) سنگ، ہڈ، پلسک یا گوں دگر انچیں چیزاں جو دگر تگیں کسانیں گردیں یا چوھیک و گردیں چیزے کہ توک و

ٹنگ انت، کما گت دست و کنگ بیت، مہرگ دانگ، مہرگ دستونک۔ ٹینگ و مہرگ کہ گوں ننگ و برا بکنگ بیت۔ Coral Beads

● مہرم: (مَہ ر م) ہا نزکیں سیا د کہ جنین گورائی پردگ مہرکنت۔ ہاکس کہ گورائی چندی راز چیر مہرکنت، مرد و جن یکے

دوی و مہر انت۔ راز دار، راز داریں دوست (تازی: مَہ ر م)

● مہرو: (مَہ ر و) مہدیم، مہرنگ۔

● مہروان: (مَہ ر و ا ن) مہربان، مہر دیوک + مہر و درس دیوک۔ *

مُھری : (مُھری) جازی و اشتر۔

مُھری : (مُھری) مھرگ - جنینی نامے۔

مُھری : (مُھری) تگرد و زاتے - مُھکی، مُھکی۔

مُھرب : (مُھرب) گران و سنگین، ملوک، مڑا دار، ادب دار۔

مُھسک : (مُھسک) مِلک۔

مُھکش : (مُھکش) چو کہ مگر از دو دپی آئے کہ پہ مہد و کشک و کار دنت۔

مُھگ : (مُھگ) ماہگ بیگ - گوات گرگ، چہ چیزے مڑ پڑ بیگ - سیرلاپ بیگ، آباد بیگ۔

مُھگ : (مُھگ) مہد بیگ : ماں چیزے و تہ و دگہ ذرا جیں چیزے و بھرے مین روگ۔

مُھگ : (مُھگ) کسے و دیم و جنگ، کسے و زندہ گ - باپاری یا دوستی و نیمون و کسے و کم بھائیں چیزے پہ باز دیک۔

مُھگل : (مُھگل) ماہیں گل، دوست و ساڑا - بلوچی جنینی نامے، زہیر و مھگل۔

مُھلج : (مُھلج) جنینی نامے۔

مُھلونگ : (مُھلونگ) ماہ گونگ براں ماہ دیم۔

مُھلا : (مُھلا) مہالہ، پٹکا، پہ و ہد یا مہلو، مہلا، مہلو۔

مُھلو : (مُھلو) مہلا بچار "مُھلا"۔

مُھلب : (مُھلب) و شیں بویے کہ جنیں کار مروئے کن انت گیشتر پہ بانوراں کار مردنگ بیت - بندہ و جگے ہولے کہ آئی و

بر و جگہ ہم مہلب گوش انت - ایشی و بر و تنکیں کالگے پر ایشی و گڈگ ترند نہ انت، ایشی و جگہ چہ زندیں گندی دانگے انگے کتیں

پڑ تر انت، ذراچ بڑ انت مڑ چپ و مان انت ایشی و چو انت و سا انت (باز مردم تاپ ایت) گوریچانی لوجتانی باز بیت - باز مردم وارت۔

مُھلت : (مُھلت) پہ کارے و کنگ و کسے و شمار کرتگیں و داتگیں و ہد - موہ، وار، گلیگ۔

مُھلج : (مُھلج) بچار "مُھلیج"، بچار "ماصلج"۔

مُھلوک : (مُھلوک) ہر کس و ناکس، مردم (تازی: مخلوق)

مُھلیج : (مُھلیج) شرننگ، مھرنگ، پہ دوست و گلا مال۔

مُھمان : (مُھمان) مردے کہ کسے و گس و پہ ورگ و لوٹنگ بیت یا کسے کہ چہ دگہ ملکہ و کیت و کیت و گس و دار ایت۔

مُھندار : (مُھندار) ہا کس کتائی و گور و مُھمان دار انت - مُھنداریں مردم، مُھمان نواز

مُھمیز : (مُھمیز) گڑی۔

مُھنا : (مُھنا) بچار "مُھنا"۔

مُھناز : (مُھناز) بچار "ماہناز"۔

مُھنگ : (مُھنگ) جنینی نامے "مُھنار" مُھیم ماہاتون، ماہان یا ماہین و نیم نام۔

مُھیری : (مُھیری) چہ مند و پہ رود و ایک یک جا گھے کہ چاتے ہست - نامے ۲ مالداریں جنین کہ پہ گوہر و

- مسی : (م م مٹی) بچار "مے"
- مے : (م م مٹی) گپ جنک باز انت "اے مے گس انت" پہ تچے "مٹی"۔ مٹیگ، مٹی۔
- مٹیگ : (م م مٹی) ایک مردے "مٹیگ" بزاں آگیک "کار و مہ کنت"، "بیت" "چپ"۔
- مٹیگ : (م م مٹی) بچار "مے"
- مٹیگ : (م م مٹی) بچار "مے"
- مے : (م م مٹی) "مٹی" "باز"، پہ باز گشوکان کار مرد بیت، مے۔
- میا : (م م مٹی) "آگیک" "مکن گال بزاں آگیک" "کار و مکن" "بیا و چپ"۔
- میتا : (م م مٹی) پکیر، پندوک - مردینی نامے۔
- میار : (م م مٹی) گتہ "مٹی میار چے انت" یا "من چے میار کنگ" بزاں چے گتہ کنگ - ۲۔ باھوٹ
- مے : (م م مٹی) چادر بند انت - ۳۔ "تچ، تچ، تچ" میار اک : "مہانے پہ شتری درگ مہ وارت گوش انت" : "لوگ
- تتی و تیگ انت میار مکن" یا کسے "گور و چیزے" "لوگ" "میار کنگ" بزاں "تچ کنگ" - ۴۔ "آرگ" "مکن گال، بیا و
- چپ۔ نامے۔
- میار بار : (م م مٹی) چہ میار و بار، گتہ گار۔
- میار بند : (م م مٹی) "بند" میار بوتگیں، کسے "میار بوتگیں، میار بندی" : میار بوگ اک : "شہداد" "الہار و
- گور و پہ میار بندی شتگ" بزاں "شہداد شتگ" "الہار و گور و کہ آوتی میار و بکنت" کسے "گور و پہ میار بندی
- روگ بزاں پہ میار بیگ و روگ ووت و آئی و میار کنگ۔
- میار جیل : (م م مٹی) "جیل" "ہما کس کہ آئی و گور و میار کانت و جیل انت"، ہما مردم کہ آئی و میار دارگ و جیل
- بزاں برداشت هست۔
- میار دار : (م م مٹی) "دار" گتہ گار۔ ہما کہ میار دار بیت۔
- میار بیگ : (م م مٹی) "ہما کہ آئی و سر و میار ایر بہ بیت، گنہگار۔
- میان : (م م مٹی) "میان"، "نیام"، "سرن"، "سرن" و بارگیں بھر "کمان میان"۔
- میان تکی : (م م مٹی) "تاک" "نی" "نان" "سترین" "نیک" "سترین" "توکی"۔ "نیام تکی"۔
- میانجی : (م م مٹی) "توک و توک"، "در میان و"۔ "نیامجی"۔
- میانجین : (م م مٹی) "جیل" "بچار" "نیامجی"۔
- میانگ : (م م مٹی) "نیامجی"، "در میان" ۲۔ "چنگ و مکامے"۔
- میانی : (م م مٹی) "بلوچستان" "جاگھے" "نام انت"۔
- میاؤ : (م م مٹی) "پشی و توار"۔

- میبالو : (مے ب ال ڈ) بچار میس بالو ۔
- میت : (مے ئی - ئی ٹ) لاش ، لاشو ۔ مڑگیں مردم ء گنٹ یا جون ۔
- میتا : (مے ئی ٹا) منشی ، کاردار ، کلرک ۔ *
- میتاپ : (مے ئی ٹا پ) پڑاھیں مڑیں زمین کہ آئی ء آپ بازمان بہ بیت ۔ شورہ زمین ء ہم گوش اُنت ۔
- اے زمین ء توری کشارمان بہ بیت کہ مہ بیت بلے پچ بہ بیت ۔ کشار جاھے بیت جاھے نہ بیت بلے پچ بیت ۔ مند ء یک نوزیے ۔
- میتھر : (مے ئی ٹا ژ) مچے کہ کلونٹ ءے ژر دانت ۔
- میتگ : (مے ٹا گ) ہمود ء کہ باز لوگ یکجا بہ بنت ، بہتگ ۔
- میتی : (مے ٹا ئی) نازشتی کاھکے ۔
- میتین : (مے ٹا ئی ن) ہیپ : ذرا جیں آسے کہ یک سرے ٹپ اٹگ پہ کل جنگ کار مرد بیت ۔ (بچار بُت)
- میٹ : (مے ٹا ٹ) گلے کہ باز ژند ، ساپ ء لٹہ اُنت کہ گول اشی سر شود اُنت ء باز جنین اشی ء وارت هاگلی ء یا پچ اُنت ءے ۔
- میچل : (مے ئی پچ ل) سک پل اٹگین ء تر بیگ ۔

میدکش

میتین

- میچلگ : (مے ئی چ ل گ) سک پٹگ ء تر بیگ ۔
- میچلینگ : (مے ئی چ ل نے ن گ) دگرے ء میچل کنگ بزاں گوں آپ یا آپیں چیزے ء سک پٹینگ یا تو کنگ ۔
- میچی : (مے ئی چ ئی) "ہمے چیز" ء پڑشکاں اُنت کہ گپ ء تہ ء کار مرد بیت بزاں "پلاں چیز" ہچی ۔
- میچینگ : (مے چے ن گ) چہ دتی گور یا گوداناں شیر دیگ ۔ بھار مچ : ہورے کہ بھار ء موسم ء بیت ۔
- مید : (مے ئی ڈ) ہما مردم کہ دریا ء ہزمت کن اُنت اک : ماہیگ گردک ، بوجیگاں یا کہ میلاں سات جنوک ۔
- مید : (مے ئی ڈ) مُود ، ذرا جیں پٹ کہ مردم ء سر پڑاٹ ۔ پس ء مید ، اپس ء دُمب ء مید ۔
- مید : (مے ئی ڈڈ) مید ، مُود ، مُود ۲۔ (پچگوری) سچیک ء کباب ء گوش اُنت ۔
- میدان : (مے ڈان) پٹ ، وڈ ، جنگاہ ، ڈرک ، گروہناچی ، میدا نے راہ بزاں ہمنچوراہ کہ یک میدا نے ذرا جی ء بیٹ ۔
- میدکش : (مے ئی ڈاک ششش) چہ آسن یا نگرہ جوڑ ڈرگیں کسائیں ازبا بے کہ میدکشک کار دنت ۔ (بچار بُت)
- میدل : (مے ڈل) مردینی نامے ۔

- میدہ : (مے ڈہ) سگیاں اورت رُجوانیں کرتے۔
- میدی : (مئی دئی) دریاوردی، میدہ کار
- میدی زئی : (مئی دئی-زئی) بلوچانی یک ٹکے نام انت۔
- میدیک : (مئی دئی گئی) مُٹیک (بچار مُت)
- میسر : (مئی ز) جوانیں سراوشتاں مردم۔ بلوچانی یک ٹکے نام انت۔
- میر آباد : (مئی ز-آب اڈ) ماں بلوچستان ء اے نام ء مینگ شھر ء کلگ بازار انت۔ پنجگور ء کچ ء دگہ جاگھاں هست۔ میر ء مینگ، میر ء بازار، میر ء کلگ۔
- میراٹ : (مے رَاٹ) بچار "مورمانٹ"
- میراس : (مئی رَاٹس) مالے کہ چہ پت ء پیرکان رس انگ۔
- میران : (مئی رَاٹ) نان + ہما سادار کہ مرگ ء مرؤ آست میران ء پت اک : مرگ ء میران + "میر" ء بازار "میران" *
- میر بازار : (مئی ز-بازار) دشتیاری ء مینگ کہ جیسپ دئی ء رُز ترانت۔

میدیک

- میرجبت : (مئی ز-جٹ) بلوچانی ٹکے نام انت۔
- میرک : (مے رُک) میرم ء دوسنام۔ عزت لله ء دوست ء نام کہ "میرک" ہم گوشگ بیت۔
- میرک : (مئی رُک) بچار "مورک"
- میرہ : (مئی رَہ) گوک ء مچہ، اُشتر ء بوقہ کراٹی ء دپ ء بند کنت کہ دارت۔
- میری : (مئی رئی) کلات ۲- پت ء ہما بھر کہ ٹٹ ء مُٹ انت۔ ۳- ماہیگ کہ رُز انت توک ء ہڈ ء دوئیں کشانی گوشتاں پنی ء رُز انت ہڈ ء جند پنی ء سرکیت
- میری : (مے رُ) دوچار کپک، ڈیک ڈیک، ڈیک ورگ۔ جنگ ء میر۔ مچی۔ دیوان۔
- میرہ : (مے ڈہ) مچی یکجاہ بیگ۔ مچی میری۔
- میرینگ : (مے رُٹے ن گئی) جنگ دیگ، ڈیک وارینگ، دوچار گیجگ۔
- میرپینوک : (مے رُٹے ن وُک) جنگ دیوک۔

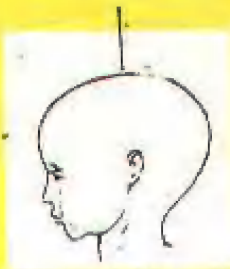
- میسر : (م نے ژ) میزگ و پرمانگال بزاں پر میسر، مسکن۔
- میزان : (م ے ژ ان) میزگ و بوگ، میزگ و تہ و ۔ *
- میزان : (م ٹی ژ زان) آہستہ، دوش و دوش، دتے و تے، مدان۔
- میسر : (م نے ژ) آباد، سبز آباد، میسرین گٹ، میسرین مانکوه۔
- میزگ : (م نے ژگ) مسکن بزاں چہ ساہین و زرد چٹیں آبانی چہ سو و راہ و ریچک، آبدست کنگ، مشک یادگہ
- انجین چیزے کہ کنگ بہ بیت و آپے ہے رنگ و در بیا انت۔ چہ کسانیں ٹپے و ہون بارگ بارگ و ترند در کیت کہ چو کہ
- ترندیں بست و در کیت۔ پھر : مہ ۱۱۱ (میزتین) ۱۱۱۔
- میزوک : (م نے ژوکن) ہما کہ میزایت، مسکن کونک۔ گوڈارے کہ گوہنیں نگر دانی چٹلائی چیر و بیت : میزوک میزنگ :
- بے پکاراں گٹگ بیت۔
- میسر : (م نے ژ) بچار "میش"
- میسر مرگ : (م نے ژ۔ م ژگ) بچار "میش مرگ"

میش

- میسر نائی : (م نے ژ ان ٹی) میسنائی : درمانکاہے۔
- میس بالو : (م ے ش۔ ب ال و) تچے کہ کلونٹ وے ذراچ دانگ و زردانگ بیت۔
- میسپل : (م نے ش۔ پ ل ن) میسک و سول و پل و موسم : موس کہ ہے مدت و میسک پل بیت۔ میسک و پل۔
- میسک : (م ے ش کن) سولے کہ چہ ایشی پہ جان شودگ پشک جوڈکن انت۔ دوزات انت اسپت و شیاہ۔ ہلانی چو خیں
- میسک نہانت کہ دیم و در بیا رایت ؟
- میسکپل : (م نے ش گ۔ پ ل ن) میسک و پل بچار "میسپل"۔
- میسک کشک : (م ی ش بک ش بک ش گ) تر بوگ، میسک ۔ *
- میسک : (م ی ش س گ) گدہ، پوست یادگہ انجین چیزے و چہ آپ یا آپینکیں چیزے و میسک کشک و تر بوگ ۔ *
- میسینگ : (م ی ش س نے ن گ) گدہ، پوست یادگہ انجین چیزے و چہ آپ یا آپینکے و تر و مان کنگ کہ تر بیت ۔ *
- میس : (م نے ش) اسے پس و توامیں مادگ، گرانڈ و مادگ (بچار بیت) پٹکاس و زات و ماہیگے ۔

- میشت : (مئی مشش شش) زمین پر ٹھکرے کہ پہ کسے دیگر بیت کر کش ایت دھل ۔
- میشر کاہ : (مئی مشش - کاہ) کاہ ۔
- میشر مرگ : (مئی شش مُم زگ) مزین دربان مرگے ۔ ایشی و دراجیں چُپ و ہر و گچی بے کہ ہمیشی و تر و وئی شکار کرتگیں
- کسانیں ماہیگان جاگہ دنت ۔ (بچار بُت) ⑤
- میشر وار : (مئی شش - وار) میشر وار : استار ۔ نام انت کہ میگاہ و رو برکت و چہ درستان پیسر گندگ بیت ۔
- سکت ثرپ ایت ۔
- میک : (مئی کن کن) سر و کانٹ میک و سر و کنگ دُ جنگ ۔ دبزی و ہڈ و گکڑ و میک ۔ (بچار بُت)
- ۲۔ مجولی لیب و کہ مجول لکت اوشت ایت ۔
- میل : (مئی ن) لوٹک ، ٹوش ، تب ۔ دل و پہ چیزے میل بوگ بزاں لوٹک ۔ دل و میل و : دل و ٹوش و ،
- دل و تب و ۔ لاپ و رچک و میل بوگ ۔

میک

میش مرگ

● میل : (مئی ن) ۱۷۶۰ گور و دراجی یا ۸۸۰ گواز و دراجی ۔

● میل : (مئی ن) انجلی مزین گراب ۔

● میل : (مئی ن) زیراپ و فادر و تہ و کہ تختک ایرکنگ بیت ایشی و میلی گوش انت ، اسے بنگی تختک انت ۔

● میل : (مئی ن) ہماکل کرتگیں دار کہ دام ۔ و سرگون آئی و پتایگ بیت ۔ بازاری لیب و کشش انگلیں کشکانی نام ۔

● میل : پتایگ و بندگ یادارگ ۔ میل بوگ یا بیگ : مرگ ۔

● میل : (مئی ن) بارگ و دراجیں نل ، ٹینگ و نل ۔ دریا و ہما تاب کہ کمان بیت ۔

● میل : (مئی ن) یا مھلانک : میھ بیگ و اوشتک و کش انت ۔ اوشتوک ۔ لکت پاد ۔ لکت ۔

● میل : (مئی ن) گزشت ۔ گندگ و جند ۔ گندشت ۔

● میل : (مئی ن) ہشکیں انگور ، کشمش ۔

● میں : (مئی ن) نرمیں چیزے و تہ ایروگ ۔ میں بوگ : گھگ ۔ تلک میں انت بزاں ڈک انت ۔ سر و میں :

مازو گیشتر سر و تاس و میں ۔

- میٹن : (م م ی - یچ) میٹور۔
- مینا : (م م ن ۱) چیزے ہم بہ بیت کہ ہر چیزے مین بکنت ۔ بکنتس ۽ کتیں ہور یاد گ پڑ پڑیں ہور ۔
- میناب : (م م ی نابت) یا کہ میناب : بلوچستان ۽ جوانیں بندے کہ بندہ آرات ۽ رودراتک انت ۔
- مینان : (م م ی - نان) رو برکتی بلوچستان ۽ جاگھے ۽ نام انت * ۔
- مینائیں ہور : (م م ی - نا - ی - ن + ہ و ژ) ہما ہور کہ بگوار ایت ۽ بگوار ایت ، مزنیں ہور ، باز گوار وکیں ہور ۔ بکنتس ۽ کتیں ہور ۽ ہم گوش انت ۔
- میٹکی : (م م ی - ی - ک - ی) ہما درمان کاہ یا تھلگ کہ مین انت اش ۽ آیان اش درانت ۔ اک : گمہ در ۔ از بوتک ۽ و دگہ ۔ *
- مینگ : (م م ی - نگ) چیزے ۽ ہم کنگ ۽ ہاترے آیان کنگ ۔ میسک مینگ ، جیتی مینگ ، جھل مینگ ، درمان مینگ ماں لھے چیزے پندگ ۔
- مینگ : (م م ی ن گ) ماہیگے ۔ مربوط زات انت بے چہ مربوط مسترات ، کہ : ۲۵ س م داں ۳۰ س م ۔ (پچا ریت)

میگ

- مینگل : (م م ی - گ - ن) بروھیانی ٹیکے ۔
- میوار : (م م ی - و - ا - ر) میٹانی گواں
- میوہ : (م م ی - و - ہ) نیگ
- میچھ : (م م ی - ہ) کیلا + مزنیں چونگ + آسن ۽ زدنیں شپ کہ یک سرے تو سک ۽ یک سرے ۽ پٹے پر انت ۔

ن

- ن : (ن و ن) بوجی و سستی آب۔
- نا : (ن ا) اتا، اتان، نہ، ”ہو“ و ”چپ“۔
- ناباور : (ن ا ب ا) خدا (ن ا ب ا) خدا کس کو دگر کسی ہیراں باور نہ کنت۔ *
- نابکار : (ن ا ب ک ا) بے پکار، بے سیت، شوم۔ *
- نابراہر : (ن ا ب ر ا) ہما کہ براہر نہ انت، ناساز، ناجوڑ، ہما جا کہ کہ ہمسو نہ انت۔ *
- نابزانت : (ن ا ب ز ا ن ا) ناسرپرہ نادان۔
- نابود : (ن ا ب و د) بے بود، بے نپ، بے پامنگ، بے سیت۔
- ناپات : (ن ا ب پ ا ت) ناہ پات۔
- ناپاک : (ن ا ب پ ا ک) ہما کہ پاک نہ انت، پلٹ۔ *
- ناپگ : (ن ا ب گ) خدا ہیں دے کہ چک پید اگ بیت گوں آئی و لاپ، ”چ“ اگ بُزانتے ایشی و جا کہ و زند و کندے پشت کپایت، ہم ناپگ گوش انتے، بوج گوش انت چک بُز انگیں ناپگ و اشتر و گوش و بدے کہ چک حوشمند بیت، ”چ“ و گرگ و دینتے کہ مرد و سبز انت، ”چ“ و بن و کلے کن انت کہ ”چ“ و زند و راج انت، بت : مال ”چ“ و چک ”چ“۔
- نا پھل : (ن ا ب پ و ن) حرام، نہ بخش انگیں، درگوز نہ کرگیں۔
- ناتاھیز : (ن ا ت ا ت ا) ”ہی“ (ن ا ت ا) ”ہی“، ”ناتاہیز“۔
- ناتپاک : (ن ا ت پ ا ک) ہما کہ تپاک نہ انت، ہما کہ ہم پت نہ انت، ہما کہ وت پہ وت نہ سیل انت۔ *
- ناترس : (ن ا ت ر س) زالم، ہما کہ چر خدا و نہ ترس ایت۔ *
- ناتوام : (ن ا ت و ا م) ہما کہ سرجم نہ انت۔
- ناتوان : (ن ا ت و ا ن) بے نور، نرور، بے دس، بے جوازت، بے داک۔
- نائک : (ن ا ی ک) سینا کہ آئی و تر و نامریش دارگ بیت یا کہ تعمیر کہ مردمانی جنڈ آئی و تر و لیب گمن انت۔ (۲) مشکرا بازیں مردم و

مگر شس انت۔

ناچ : (ن ا چ) سببت۔

ناچار : (ن ا چ) لاچار، بے وس، بزرگ۔

ناچو : (ن ا چ) ناچ سونک۔

ناو : (ن ا و) ناوگ، پرماتنگال

نادان : (ن ا د ا ن) نابزانت، ناسرپ۔

ناور : (ن ا و ر) بے در، ہامردم کردار و بزرگوار انت، مگرے پہ آئی، نیست، لاچار، بے وس۔

ناوراء : (ن ا و ر ا ء) کسے ذراہ نہ انت کہ دوش و جوڑ نہ انت بیماریں مردم، ناورچاہ، ہسپتال، ہمارا ناچا کہ اور ناوراء پہ درمان دارگ و واپینگ بنت۔

ناوراجاہ : (ن ا و ر ا ج ا ء) بچار ناورچاہ، Hospital bed، ہماقت کہ ناورچاہاں ناوراء و آئی و سر۔

ناورہ تھت : (ن ا و ر ء ت ت ء ت) ش،

واپن انت۔

ناورچاہ : (ن ا و ر ء ج ا ء) ناوراحانی پہ درمان دارگ و ہاتر و واپینگ و جاگ۔

ناورچان : (ن ا و ر ء ج ا ن) ہامردم کہ ہر و ہد ناوراء انت۔

ناورچاہ : (ن ا و ر ء ج ا ء) بچار ناورچاہ۔

ناوگ : (ن ا و گ) ناگ، بوجیک یا کدو و ناوگ : بوجیک و چر آپ و کتنگ و سپانگ۔

ناوگشی : (ن ا و گ ش ی) ش ش تی، پہ دل نہ کشتی، پہ بے حد و ناکی، پہ ناکامی۔

ناووک : (ن ا و و ک) بچار، ناھت۔

ناوینگ : (ن ا و ن گ) کسے و نندینگ، وارے یا آسنے و جاگے انچوشس ایرنگ کہ مر سرایت۔

نار : (ن ا ر) درچک یا دل و بر کہ نوکی پٹن و بن و گت بنت۔ پہ تیجگ و مگر گتگ بیت۔ (۲) ناو و دل و بزرگ۔

ناراست : (ن ا ر ا ش ت) چوٹ، چنگ، و حل۔

نارشت : (ن ا ر ش ت) گوشت یا ماسھیگ یا کاھکے و گراوگ کہ آئی و تر و آپ م مان بہ بیت۔ مے آپ نارشت انت۔

نارگ : (ن ا ر گ) آھستہ پر یا ت کنگ۔

نارنج : (ن ا ر ن ج) نیبکے، لمبوے۔

نارند : (ن ا ر ن د) بے رند، بے پدر و دیں، گندگ، نارندیں کار و گتہ گس کار۔

ناروا : (ن ا ر و ا) بے رہندیں مردم بے راھیں مردم، گتہ کاریں مردم، رد کار، بد کردار۔

نارینگ : (ن ا ر ن گ) بچار، نارگ۔

ناٹ : (ن ا ٹ) پٹن و ملاٹ یا پٹن و ناٹ، نرنگ یا نر و مگ (اردو کلی، انگ Bud) سیجھک، چر پٹن و رند کہ نوکی بر پٹن و بن و

شنگت جنت - ناز -

ناز : (ن آ) شغل، نازگر، نازگرین، چکت یا جنین، لاڈل، بچی پونزی -

ناز آقون : (ن آ) تراث (ن) جنینی نامے -

نازاک : (ن آ) اک، سکیت نازگرین، نازاکیں، نازینکیں، نازرکیں، پہ نازر سنگیں -

نازبانک : (ن آ) ب ان کن، جنینی نامے -

نازبانو : (ن آ) ب ان ڈ، جنینی نامے -

نازبو : (ن آ) ب ان ڈ، رحیمان -

نازبانی : (ن آ) ب ان ڈ، جنینی نامے -

ناز رک : (ن آ) ڈ (ن) تھک، ہارگ، جاپیر کر توند، مسکت نہ انت -

نازک : (ن آ) ڈ (ن) جنینی نامے - سید حسنی، "نازک" بلوچی، اولی ناول، شنگکار، نذکار چاپ شنگ کرچی، بنگلہ چاپ ۱۹۷۲ *

نازگر : (ن آ) ڈ (ن) لاڈل، بچی پونزی، نازگل، نازگرین، چکت یا جنین -

نازگل : (ن آ) ڈ (ن) بچاز نازگر -

نازگل : (ن آ) ڈ (ن) جنینی نامے -

ناز تکی : (ن آ) ڈ (ن) ب ک ک بی، بچے کو رنگ لے ڈر دانت، تری و عسکی مردوئیں رنگ و دوش انت -

نازی : (ن آ) ڈ (ن) ناز آقون یا نازبانی و نیم نام -

نازینک : (ن آ) ڈ (ن) ک، لچر و رنگے کہ بہ زمیں بانو یا سونک، گوشنگ بیت، نازینکیں مردم -

نازینک : (ن آ) ڈ (ن) گ، نازینک، جنگ، ساڈاھگ، گلاھگ - *

ناس : (ن آ) ڈ (ن) بنیاد، بید (د) ناسی رنگیں چیزے کہ آرت و بیم و انت، پونزو کن آنتے و دپ و ہم کن آنتے، ہر کسے و کر

ھیل نہ کرنگ چستین آیت -

ناس : (ن آ) ڈ (ن) ایب، کچہ، نرودی، نابودی، بت : ناس چہ باسکان انت کمان تیر ذبارت، ترا چہ ناس انت - ناس گیر،

ایب گیر، کچہ چین، ناس گیری، کچہ چین، ایب گیری -

ناس : (ن آ) ڈ (ن) شپنگ، گونٹاک و نک، زانتگیں ناس آنت و ایشاں ماں رنگاں پہ وچ و حاترو مان کن آنت -

ناسانہ : (ن آ) ڈ (ن) سائر - نابراہر - *

ناسرید : (ن آ) ڈ (ن) سائر - پڈ، ناز انت، بے زانت، جاھل، ناسھی - *

ناسگ : (ن آ) ڈ (ن) ایس گ، بوجگ، یکیدار، ناسگ، بزبان برز، کنگ و چل و دوش کنگ و بہ تینگ، جریہ و کنگ -

ناسوار : (ن آ) ڈ (ن) سائر - ہا کہ سواری و زبر نہ انت، ہا کہ بلدیں سوارے نہ انت - *

ناسور : (ن آ) ڈ (ن) سائر - شوٹنگیں ریش - *

ناسھی : (ن آ) ڈ (ن) سائر - ہا کہ سھی نہ انت، ناز انت، ناسرید - *

ناسی : (ن آ) ڈ (ن) سائر - ناس رنگ - *

- ناسینگ: (ن ا۔ س۔ ے۔ ن اگ) نسینگ، بے سوب کنگ، پرورش دیگ،
- ۵ ھیت برء ناسینگ تہی بالاد۔ من ترا آھوے نہ گت چوشیں (رند لاشار) *
- تاش: (ن اشی) تاش و استار (ھپتیں تاش)
- ناشر: (ن اشی) شیتا نیں مردوم، پتنہ، پلینہ، دوز، بدکار۔
- ناشی: (ن اشی) گواتے کرایشی و گوریتج ہم گوش انت کہ چر گور پچان کیت۔
- ناکام: (ن اک ام) نادر، بے دس۔
- ناکن: (ن اک ن) پچ، نلکانی سر بر تکیں ھن ناھن۔
- ناکنپاچ: (ن اک ن۔ پ اچ) کرے۔
- ناکن چن: (ن اک ن۔ چ ن) ھا از باب کر گون آئی و ناکن یا پچ چن انت یا گز انت۔
- ناکو: (ن اک و) پت و برات، مات و برات، پتو، (ناکوزھت: ناکو و چکت) ناکوگ۔
- ناکوز تک: (ن اک و۔ ز ت ک) ناکوزھت: ناکو و چکت، ناکوز ھگ۔

ناک

- ناکوزھت: (ن اک و۔ زھ ت) بچار "ناکوز تک"
- ناکوز ھگ: (ن اک و۔ زھ گ) بچار "ناکوز تک"
- ناکوگ: (ن اک وگ) بچار، ناکو۔
- ناکہ: (ن اک ہ) سروپ و ڈولیں نیمبکے بے گرد نہ انت (بچار بت) *
- ناگ: (ن اک) بوچستان و جاگھے نام انت کہ چکورو نزدیک انت کہ آئی و کرے سبزاپ کد انت (پلے ھار ان ٹیگ انت) + کوہ، کھ
- ناگ: (ن اک) ترناک، رب، گدے کہ ھشک بیت بے انگت آئی و ترے پشت کپ ایت، گوش انت انگت ناگ نے مان۔
- ناگت: (ن اک ت) ناگت، اناگہ بے گت و گمان۔ *
- ناگیگ: (ن اک گ) بچار "نگیگ"
- ناگل: (ن اک ن) نامے۔
- ناگمان: (ن اک م ان) بے شک، بے گمان بے ڈاھ، مردی نامے۔
- ناگمانی: (ن اک م ان ی) بے ڈاھی، بے ڈواھی، بے شک و گمانی۔

- ناگو : دن اگ (ن) نامے۔
- ناگی دور : دن اگ (ن) دژ (بوجستان) جگھے نام انت۔
- نال : دن ان (ا) پس و نال (بچاربت) داگ و نال۔ چیزے گوشت و برترایت گوشش انت آئی و گوشت و نالے کشات ہے بوجستان و خضدار و روبرکت و جگھے نام انت کہ بوجستان و وزن پیشوک بابا میر خوش بخش بیزخوہر هکین و مدیری آرابجاہ انت۔
- نالگ : و پرمالگل زبان ہنٹال۔
- نالداگ : دن ان داگ (منزنی داگ) نشان داگ کہ اولاک و دوتاں پر نشان پر کن انت کہ گون دگر مالان و دگر مہ بنت۔
- نالدان : دن ان (دان) چریم و جود کرگیں رنگیں پل و لاریں چکو کہ آئی و تہ و تاسن تاکدہ ہرمدان و دگر انجین چیزمان کن انت و دیوال و دیم و دوزخ انت گزندیں سپتوری کے کہ آئی و تہ و پیالگ و چاہ دان و مان کن انت، منزنی حکم کہ سمت لے مان کن انت۔
- نالک : دن ان کن (سرگوشی، وایگ، کشت)۔
- نالگ : دن ان کن (پریات کنگ، نلو و نالگ، لانیگ و نالگ، کپوت و نالگ)۔
- نالگیر : دن ان گ (ی) ہمازمین کہ کیں نرم انت و اشتر کردت آئی پد کیں کیں بجان بنت کہ کام و دست کنت۔

نامبو

نالگیں

نال

- نالگین : دن ان گ (ی) پچے کہ آئی و بزرکد و مردی سگر بیت کہ سر و بزیں پو ستے و تہ و دیشیں بگے کہ اے بگ کہ ہشک بیت کو پڑا گوشگ بیت بچک : کبار (بچاربت)۔
- نالگینی : دن ان گ (ی) ہماگرون نالگین و سیاہی کنت یا کہ چر نالگین و جود بینگ۔
- نالگینی چچ : دن ان گ (ی) ہم چچ و نالگین و چچ کہ آئی و بزر نالگین انت۔
- نام : دن ان (م) ہر چیزے و نام کہ چر ہمیشی و زانگ بیت، مردم و نام، نام کپگ، معشور بگ، نام و پزنگ، نام کہ شگ۔
- پچہ : اسٹا (نام)، فب، استا : اس 6۔
- نامانی : دن ان (ی) وزن نام، نام پزشتگیں، نام کپگیں، سکتیں معشوریں۔
- ناما ورن : 1۔ (م۔ وژ) نام آورد و نامدا، نام پزشتگیں، معشور۔
- نامبزنشگیں گال : دن ان (ب) زانت گ (ی) ہماگال کہ آئیانی زانت چو کہ نام انت۔
- نامبو : دن ان (ب) و چانچو و زات و ماہیگ (بچاربت)۔
- نامدا : دن ان (و) پچیزم و دیپانی و شتریں چیزے یا مرمے یا چکے و گنگ و دگوشگ، تو نام خدا، نام خدا، نامدا کنگ یا گوشگ۔

نامیدار: (د ن ائمہ و ائز) مزن نام :-

نامدار: (نشدوار) بجای نیامدار۔

نام و پ: (ن ا ث و پ) بنام و پنام۔

نامراد: (ن. ا. م. ر. ا. د) شوم، بدبخت. *

نامزد : دَن اَم، دَرُو نام گیت، نامینگ : حماکار نامینگ یا نام گیت کنگ برنگ، طب : نومزد، نومره -

نام سورج : دن اٹھ س وچ پہ دُور درگجگ و پکت و تائیدی ملایانی پر پکے کر ناماں ماں کر پاستاں نبیس انت و ویک یک
در جتا جتا ویتا انت و سورج انت ۔

نامِ گال : (نِ اِ مِ گِ اِ اِ) ہا گال کہ آمردے یادگے سجدار یا بے ساجیں چنرے و نام انت ۔

نام گیت : (ن ا م ہ گ پ ت) نامزد، کسے کو آئی و نام پر دہستاری گوں کسے ہر گ ب رنگ۔

نامین : (نَ لوم ن) ناء و مُنگ و موسم (ستمبر، اکتوبر)

ناموس : (دنيا میں) عزت، شہرت۔

مامُ هَذَا: (ن ا م - ه - د ا) بچار نامدا

نام و توار: (نام و توار) نامداری، محشوری

نامیگ : (نہی گ) ہمارا، آمیگ، نہ انت، بڑا، مجاز، انت، حقیقت، نہ انت۔ آمیگ، بہت، غیر فطرت، ہمارا فطرت نہ انت۔

Unnatural

نامیگی: (د ن ا ی گ ی) عکاک صفت "ن ا ت" غیر فطری

نامینک : (ن ا م سے ن گن) نام گیت کنگ، چیزے و نام و پر اسے حاتم و گرگ کہ آدیگ بہ بیت یا جاکنگ بہ بیت یا کہ و گرگ کا سے و حاتم
آئی و بارہ و چپے ز گوشت بہ بیت۔

نمان : دن ان گن ، غلہ سحر و جہ آرزو ، برنج یا دو کہ درشتگی دان ، چہ پگلیں ۔

تانیو: (نَ اَنّ بُ و) بچارنامیو

نامندان : دَن اَن دَان (دنگدان، چاشدان، گنگدان، گراستگس، توشگدان -

ناتده : دڼ اندوه، بچاره گن ده

تالو : دن ان وی نابود، کار، مستیں مردم۔

تات وار : دن اٹھو، واٹس بچاؤ بگن وار *

ثناوار : (دنيا وار) بے وار۔

ثاوانندہ (ن۱- و۱- ن۱- د۱) ہمارے دم کہ نہ ہونے کے، *

ناوَل: (نَـاَوَل) «ناوَلگ» پرمانگال ہزاں بہ ناوَل۔ «ناوَلگ» نامگال۔ *

ناؤنگ : (ن اؤ ن) ل گن گران دابیں مروے دے پر اگر کنگ دے ہاتھ رند پر رند گوانک جنگ، پیسراں ناؤنگ، مردگ ناؤنگ۔
جے آسریں جاک جنگ۔

تاوحد : (ن ل و ک ا ژ) بے وحد۔

تانا : (ن آء) مچ دیگیں بر، ہرماگ۔

تاجھار : (ن آ ا ژ) ہپتار، مرن۔

ناٹھار: (دن ۱۶) جے ورگ بڑاں سپاہ دکر واپس پاداننگک چلے نہ وارنگ آہارہ ورگ خوش آنت، بندہ اے کال

ناھاڑی انت آناوار۔

ناھاڑی : (نَ اَ اِرِی) ہمارے کہ مردم وئی ناھاڑی یا بے ودگی و پیروشنگ و وارثے کے سپاہ و چہ و اب و پادارگت و
ورگ بیت۔ ایشی و ناھاڑی ہم گوش آنت۔ چہ نرانت کاری و باز مردم ایشی و گون عربی گان ناھاڑی شیا دکت کہ
آئی و نرانت و وچ و انت بے چرخش و انت ناھاڑی۔

ناھاڑی : (نَ اَ اِرِی) سپاہ و سر و ورگ خدی۔

ناھبر : (نَ اَ اِبَ اِ) ہبر نہ زیر وک، گپت و گوش نہ وروک۔

ناھدا : (نَ اَ اِ وَا) ہمارے کہ بوجگ و تہ و چہ دستیں مردان سترانت، کیپٹن۔

ناھک : (نَ اَ اِ) ناھک، ناکس، زالم۔ ہمارے کہ حکمت (حق) نہ کنت۔ *

ناھک : (نَ اَ اِ کَ کَ) نکت، گندی بھر۔

ناھن : (نَ اَ اِ نَ) پیچ، ناکن، بچار، ناکن۔

ناھنگام : (نَ اَ اِ نَ گَ اِ مَ) بے دھد بے رجبند۔

ناھ وار : (نَ اَ اِ وَا رَ) ناھ وروک۔

ناھوگ : (نَ اَ اِ وُ وُ گَ) بے حودگ، واهیات۔

ناھوگ : (نَ اَ اِ وُ وُ گَ) بوجستان و جگھے و نام انت۔

ناھ و ناھاڑی : (نَ اَ اِ وَا وَا رَ اِ یِ) مے دھد کہ دانگے ناھ و رانت و ورگ بند کن انت و کار و روات۔

ناھین : (نَ اَ اِ هَ هَ) ناھاں مین۔ دیم ناھین کنگ، بزاں بنامیں کارے کنگ *

نائی : (نَ اَ اِ یِ یِ) مرگے۔ (۲) ہاک ناھ بھاکنت۔

نائیلون : (نَ اَ اِ یِ یِ) مے سسک و بندیک انت کہ ماھور بند انت و ماھیک کش انت۔ بیدائی گور و ایشی و نام

نیشم، انت۔ Nylon twinge

نبا : (نَ بَ اِ) "نباید" و گوئد گال اے کار و نباکن مے بزاں نباید اے کار و بکن مے۔ *

نبات : (نَ بَ اِ تَ) بچار نباو۔

نباو : (نَ بَ اِ وَا) مسری شکر یا مری شکر، گراسگیں و ورتیں شکر۔

نباید : (نَ بَ اِ یِ یِ) بایہ نہ انت۔ نباید چوش بہ بیت بزاں بایہ نہ انت کہ چوش بہ بیت *

نبر : (نَ بَ رَ) ہمارے کہ جبرائی و شاہ و مال گدگ نہ بونگ انت، گیشتر پہ کھیراں گوشگ بیت کہ نر و دولدار و بے۔

نگنگ بیت۔ (۲) نہ بتریں بیکر بنگ اش و بنگ اش اپوشش کہ ننگو تیں جبر (۳) بے نر، بے دول۔

نیشٹ : (نَ بَ شَ تَ) "نیشٹ" گوشت گال ۲۔ نیشٹگیں اک : دست نیشٹ، نر نیشٹ۔ *

نیشٹانک : (نَ بَ شَ تَ اِ نَ کَ) Article ہرچ چیزے و بارہ و نیشٹگ بیت، ہر نیشٹگے بہ بیت۔

نیشٹگ : (نَ بَ شَ تَ گَ) نیشٹگیں چیز نیشٹگ، و دیر گوشت۔

ننگ : (نَ بَ کَ) نبی دا وانی بکش و نیم نام، نبو۔

تنبؤ : (ن بے ڈ) بچار، تنگ۔

نبی : (ن پ ٹی) محترم، رسول، رہنما، حال دیوگ : نسبت، مسک وان۔

نہی بکش: (ن ب ٹی ب ک ش) مردی نامے بڑا نہی بکشاںگ۔

نبی داد : (رَبِّی، وَادِّی، مَرْدِی، نَاسِی، بَرِّی، نَبِی، وَدُکْشَانِگِ)۔

نمبرگ : (ن سے زنگ) مُلک بگڑگ، پاجیرگ - PPB,LWD; NIBERAGH,p.p.nibertha,: To Conquer, Overthrow.

نبیؐ گ: (نِ بِ ی س۔ س س گ) گپت، مہبران مان کر پاشک (کاگدہ)، ہنسیاہ کنگ۔

نہی : (ن پ) سیت، پائڈلگ، کٹ، (عربی، نفع)

نیاد : (نہ پ) گندل بسترہ، جسے گندہ کہتے ہیں۔ پیرامی پانچویں مان کنگ، ویرک جنگ بیت، ویرگیگ ویرگیگ بیت۔

نیت : دن پتہ گر وک : برسر Electric. الکتری : چمکاری Electrification. Electrified.

نیت: (ن پ ت) PPB, LWD; NAPT: Lightning (P.naft) Met. gun in modern times.

نہیٹ : (نہ پٹا) بے ہیٹ، بے ٹپ، ٹھٹک پاؤ، ٹھٹپاؤ، حاصر دم کہ ہر کارے، مگر دست جنت کا ہر اب ہیٹ۔

نیمبر: (ن پ ز) کے کہ دگرے و گورے پہ پکار کار کنت، نوکر، چلو پکار (۲) کا سد۔

نپیس : (ن پ ش) دواہشت گیر، دُر نپیس : چم چٹ، بھیل، بد زرو۔

پلیس : (ن پ ش) یا فیتس اساء، ارواء، نیس گیر، ساہ گروک، کشوک۔

نپسا پسى: رن پٽ پٽ سى، هرکس هرکس انت، هرکس وى عیدى عوژ نال انت، مریں داهے کرکس کیگ نہ بیت۔

پیشتر: (ن. پ. س. ن. وی) پشند نہ کناب، نہ پسندی - پہ نہ پسسی، کارے دہتہ کہ اوست مہیت.

تسمیہ و تفسیر

شکستہ: انا تھک گیا، تھک گیا، تھک گیا، تھک گیا

شماره (۱۰۰) و اثر استیو هامر، مرکز مجاهدین

نُتِ : نُنُ شُثْ گُو، کُ مَنُ دَس، رُ تَنُ د، رُ نَس، دُ گُ لُ حُ تَ، حُ نَس

گوں مارگ سرسبز چمنز بہار گشت، کنگد گروش آنت رگشت، دشت۔

نَتَّ: (ن ث ش) نَتِك، نِلْوَه: سندھی نِتھ PPB,LWD; NATH: Nose ring PHULUH.

نشاہ (نشاہت) بلوچی داستان "سیمک و نشاہ" بامرد و نشتا * ۴

نتاری: دن تہا رتی، سکتیں منزیں نہ گھر کہ آئی، دو منزیں پانچ آنت۔ پر منزیں بوجیک و گراہاں کار و رویت۔ (۶) ماہیکے۔

شہا ہیر: (ن۔ ۱۔ ہی ر) بے شاہیر۔ ہمارا دم کہ ناہیر ہے نیست، بے آرام۔ *

تک: در وقت نماز و در وقت دعا و در وقت دعا و در وقت دعا

نجات : (دن رات) سندر، اصل بمعنی -

سَنَجَاد : (نِجَ اؤ نجات، نیدر، اسل، بیہ، (پاریسی : سَنَژاد)

سُجّوگ : (ن ج م) دد چیر د دنگ و زور د بگ ، د ستانی سڅگ .

سُجِّل : (نِج ن) تھیک : راست : پلان ڈرائنگ : سُجِّل کُن : ممبر : لکھو ۔

بخینگ: (ن چ یے ن گن) دستاں بخینگ بڑاں بخینگ ہندو پر دیگ۔

سُجّ : (ن س ج) ننگ و پرمانگمال ہزار ہ س ج

نیمک : دن پنج پانچ گن اگر انہی چیز سے دیر و درنگ دوزخ سے بزرگ کر آئی و تہ دوزخ سے گنت ۔

نخستینک: (ن ۱۰۰) چ ۱۰۰ - ن ۱۰۰ گ ۱۰۰ خوش بیک ۱۰۰

خنگ: (ن) رخسار، کمر و سر و تنگ و آواز و شک خنگ و گنگ و زرد و سبز و نارنجی

پیشین: (ن ج ے ن)۔ یہ دردی سے یہ جلتا رنگ، نیلی رنگ۔
 PPB I WD: NICHJEN DAYAG: Pile up.

تختنگ: دن غریب غن گن انوش گنگ کر۔۔۔ بچہ است،

نخننگ: (ن. چ. ے۔ ن. گ) یہ ردی سر پہ حک کنگ، تہ کنگ، ردی، مند کنگ۔ *

تند : (ن د) کلمہ، نب، بیتنگ، کاربورج (طب) للہ، للہ قانار، نایر، نال، ریم، اور دایر، مار، سیر، تندر، تارا

ندارگ: (ن. دارگن) نزد. نیم و شش. تماشا. سسل و نندارگ.

نداره: (ن-دا-ده) بچار «ندارگ».

نند : (نَ دَر) کو لگ، شنگ، جاگو، گم، نک۔

نندک : (نن وکن) و شوم کا صرہ ہنگامہ کا نام ہے کہ فنا جوتہ یہاں جہ کاتر کہ ہر روز ہر روز

دولت نے کم وارت۔

بدکار : دن ڈاک اثر ادب، ہمارے دم کو کھینٹ کر ہر انسانیت پر رشتہ داری منسوخ کر رہا ہے۔

مدکاری: (نَظَرِکَ اَدَنی) ادب یا ادنی۔ نیکوکاری دیوان، ادبی دیوان کہ آکائی تہ عینہ کار سحر زور آنت۔ انجمن دیوانہ کار۔

۷۔ کارے گنگ بیت۔

مذکات : دن و کیک الیہا دشتار و جاگھ کر۔ جو گو، کار از هر آب و زمین جوی، و انج را در این مذکر

کام بازاریانت۔

کشت : (نَ قِیکَ شَرُّ) مُنْشَرُ شَیْئَتُکَ : کار و بار که است کنوک

دک : دوزخ گشتن از راه درختان و کوهستان

نقد است. نزار گنگوگ با گدا است.

رکاو دوزخ از کبریا بدختر بر سر رکب گزید

منام : (نقشہ) انگریزی نام کا نقشہ

۱۔ دل و جان ام، عطا کی ہیں نام کہہ کر اسے پہنوت دے کر یہ کثرت ابید چھوٹی بندریں نام اور۔

بھادر، دلیر، فروغِ خواب دیگ، پھلک خواب دیگ، نرنگ کیر، لٹ لنگ گیشتر پہ ہر، گروش انت۔

نہیں: (ن) دتہ: جھیل یا جھیل: ڈگڑے کہ چڑشک ہوڑہ رہے، آئی واپ رہے کنت: ڈگڑے و نیز کرنگ۔

تر: (دُن) ننگ، ریشہ کر اُنگ انت، دُننگ مے مزن انت، جھلیں ننگ یا ارگیں جھلیں ریش کرتے سحر بہ بیت۔

نمرانہ : (نہ اڑ) نہیں کچھک (مداوگ) ہینڈنگوش آنت (کچک) ہزات ہسہیں رسترا نی نرہ، نرانا، ہماوگ، ہینڈنگوش آنت،

ترا سگ: (نَ ذَا آخِرِ كَ) خیریں آسگ، ساروان۔

تراوی : (ن۔ ز۔ راو) کرگ۔ توار۔

نربیکا : (نَرَبْ گَگَ) ماہیگے (بچاربت)

نمبر ۲۰ : (ن ۲۰ + پ ۲۰) سزائیں۔

شرعاً قول: (نَنْتَبِئُكَ وَنَا) نہیں تو لگ۔

تحرکت: (نن پک کن) نر و از باب یا نر و جند، مردین آدم یا نر نیں دولت و ماولاک یا نر و از باب بنان کیر، هر چیزے که چو نر

مواہ بیت۔ ہما گوشت کو وحدے پہ خون و زور و تندر تریات چو کہ حد و سکت بیت۔ مورک۔ گوشت و تہ و مورک، ریش

نرمائی

نرتکا

بُن۔ اگلا دیشے کہ سربر و خوش گئے زانماں و شایستہ بے مَن گئے سکہ و سنگ و انت ایشی و ہم نرگ و خوش انت۔

نمرکت: (ن۔ رُکُن کُ) ہمارا رُکُن اِست نہ کُنْتُ، نہ رُکْتُ، نہ رُکُوکُ۔

بزرگ: دین پر کس کن ہو گیا، نیز، تنہا ہو گیا۔

نہ کنڈگ: (نُ ژ کُن - وُگ) فوستان کہ درد، بُسبک کہنت۔

نیز گفت: (در روزگار کن) کثرت راه و بند و جعل و میکس هت

نکر کر از : (ن ڈھگ۔ ر اڑ) تریں ھوکت، تریں لدی۔

شرمانی : (نثریم این ٹی) ماھیگے، پاگاس عزرات و۔ (بجارت ثبت)

نرمجاء: (ن ر م، ج ا ه) گورج، کلور، ہڈو، پھلو گانی میاخی۔ کیت۔

نَزِيدُ مِرْتَدٍ : (نَزِيدٌ دُوْبِيٌّ رُنْدٌ) مِتْگ، نَزِيدِگ۔

نزدک : (نُزْدِك) ہے کہ دُھریگ، اُنّی، اُمّتِ آہستہ پہ رُحْمُو گرا تَواری زحر کپٹ گوشگ اپنی سَنگے دُپڑھر

یا نہ دشتی گپ جنگ رگیشتریں گالاں کس سر پر بیت ہو، ہوں گوں، تو رگیشتر بہ بیت۔

نروٹ : (ن ر و ٹ ش) مزن، زند

نرودگ : (ن ر و گ) نرنگ، نرنگ بے پر کے و زھرو اتان بے باز جاگ و پھایکس نرنگ و نرانت و کار مرد بیت۔

نریان : (ن ر ی ا ن) نریا پس، نریا ہر۔

نریا بچ : (ن ر ی ا ن بچ) یا نر گھانچ، نر گے۔ اے نرگ و آواز "پلی پلی لی یا کلی کلی لی" انت۔ گوشش انت کہ پالمہ گے،

اگان اے نرگ کے و راستی نرگ و آواز بکت یا بگولیت یا چہ بال و بیت و راستی نرگ و بے بندایت و آواز بکت،

بزاں نیکیں پالے ہر جاے بر و یار و گے سب انت۔ اگان ناں چپی نرگ و بکت بزاں بزاں پال انت۔

نریا : (ن ر ی) نر، ہاکر مادگ نر انت۔ دلیری، مزن دیں۔

نریا الدار : (ن ر ی د، ن، و ا ل) نر ندیں الدار سے کرتے سیہ تر انت۔ دوی نرم و نر و تر انت۔

نریا ریحان : (ن ر ی د، ن، و ا ل) چہ آگ و ریحان ایشی و قوم کیں قورج تر انت و "تم ہلا ملنگا"

نر : (ن ر) PPB, LWD, NAZ: Fine, thin.

نر : (ن ر) بند، چپت، اپچش کر چاں نر کن۔ وپ نر کن۔ نرنگ۔ پمپی نر و۔

نر : (ن ر) دید، نرنگ، پمپی نر و، بزاں پمپی نرنگ و۔

نزار : (ن ر، ز ا ن) نزار وک (مولف) (6.3.1967)

نزارگ : (ن ر، ز ا ن) کچا کنگ، جم کنگ، ہشنگیں چیزاں کچا کنگ۔

نرانتاکی : (ن ر ا ن ش، آ ی ک ی) نرانتگیں آبی گرامرو "ستقبل مجہول"۔

نرانگوست : (ن ر ا ن گ و ش) نرانتگیں گوست گرامرو "ماضی مجہول"۔

نرنکٹ : (ن ر ن ک ن) یا نرکت۔ ہا تو میں بزرگ دیکھا چکتے نیا ورتنگ۔

نرنکٹ : (ن ر ن ک ن) وھری ایں بے وھرن کرنگیں بزرگ ورنائی و تروام انت بے چہ واری یا بے پاچنی و نرنگا آپس نہ بونگ۔

نرور : (ن ر و ر) بے زور، کم زور۔

نرنگ : (ن ر) نر، نر کن، دودراتان، گور و یا کیر و۔

نرنگ : (ن ر، نر گ) پھرتوارے ورننگ، پلانی پھرتوران انت کیت۔ تیر نروران و آسک۔

نرنگ : (ن ر، نر گ) نروریں گریگ و توار۔

نرنگ : (ن ر) درمانے۔

نرنگ : (ن ر س ک) گندگ، ہراب، ہیران، بیکار، شیہ رو، رسوا۔

نرنگ : (ن ر س ک) رسوا، بے تام، وشیہ۔ Fall, decline.

نرنگت : (ن ر س ک ن ش) بوجپستان و جاگھے و نام انت

نرنگت : (ن ر س ک ن ش) بچار، نرنگت۔

نرنگی : (ن ر س ک ن ش) ہا شرمیک کر نرنگے مان۔

ننگ : (ن ن گن) بے سوب بوگ، بے بھر بوگ، ہر کارے دست و چھ نپ نہ رنگ۔ پھک بے سوب بیک۔ بد بخت بوگ۔
برباد بوگ، پر گشک بخت و، بت : گرا نڈانی کلم ننگ، سر اسٹ پھ مکران کپنگ

نسو : (ن ن س و) PPB, LWD; NASO: A fowl's beak.

نسیب : (ن ن س ی ب) بخت، تار، کسمت، (تازی: "نصیب") *

نسیت : (ن ن س ی ث) پنت، جوانیں سر و سوج (عربی: نصیحت)

نسیرگ : (ن ن س ی ر گ) ہمارا گھر سیر گنت، جلوس۔ *

نسیلگ : (ن ن س ی ل گ) پیم نہ بوگ، نہ ٹھگ، تپاک نہ بوگ۔ *

نسینگ : (ن ن س ی گن) بے سوب کنا ٹینگ، بے بھر کنا ٹینگ۔ انچر ش گنگ کہ بنس ایت۔

نیشا : (ن ن ش ا) یا نشہ، ہمارا دکر بوجیک یا دکر دریائی اولاک و نگر ہائی و بستگ۔

نشار : (ن ن ش ا ر) بازو سالونک و لوگ و دستیں مردانی نشار گرو شگ بیت۔ برات ویا چکت وچینین۔

نشان : (ن ن ش ا ن) ٹپ، پد ہشیا ہیں مکے کر پرست و پرات، پیش راہ، چیدگ و نشان۔

نشانجا : (ن ن ش ا ن ج ا) ہمارا دکر نشان گنگ برنگ یا نشانگ برنگ۔

نشان گنگ : (ن ن ش ا ن گ) یک چیسز و نشانے پر گنگ کہ زانگ بہ بیت یا کہ وقتی زرد و ہا چیز و نشان ویا دکر گنگ۔

نشانگ : (ن ن ش ا گ) چیسز نشان گنگ و پیر چنگ۔ ۲: دشتار بیک و زند چر سالونک و چیزے زر پہ

نشانگ پر چکت و مردان دیک بیت۔

نشیل : (ن ن ش ی ل) آجنگ، آجنگ گنگ و دار۔

نشت : (ن ن ش ت) "نندگ" و مخوسنگال۔

نشتار : (ن ن ش ت ا ر) دشتار، جتار، دستار براں ہاجکت یا جنین کر پکے و نام گپت گنگ بوگ کہ گول آئی و سیر دیک بیت۔

نشتانجاہ : (ن ن ش ت ا ن ج ا) بچار "نشتجاہ"۔

نشتنگ : (ن ن ش ت گ) "نشتنگ" و دیر گوست۔

نشتگیں : (ن ن ش ت گ یں) ہمارا دکر نشتنگ، جنگ و ہمارا دکر دور نشتنگ و پیر چنگ و مردان سر و سوج

کنت : نشتگیں مردم کما نڈارانت۔ نشتگیں چکت، سورد نہ کر تگیں جنین چکت۔

نشتجاہ : (ن ن ش ت ج ا) کین و کلا ننگ یا کلاک، مردم و پیر سرین و بھل و ہڈ و بزرگوشت کہ نندگ و زمین و

ایر گنگ بت۔ *

نشتینگ : (ن ن ش ت ی گن) نشتانک، نشتانجاہ۔

نشت و نیاد : (ن ن ش ت و ی ا د) نیے او مجلس و دیوان

نشتینگ : (ن ن ش ت ی گن) بچار "نشتجاہ"۔ *

نشک : (ن ن ش ک) بچار، نکش۔

نیشوک : (ن ن ش و ک) نیشوک کہ چر تباک و کلیا و پیر و جوت بیت۔

نشون : (ن-ش-ون) سوج، شون، شونات، نشان *

نیشہ : (ن-ش-ہ) ہنوش، بنگ وارتگیں مردم، نرنداپ وارتگیں مردم، کیپ۔ ہر چیز کے کمر دم، ہنوش کپنت۔ اک بنگ نرنداپ جوندک۔

نیشہ : (ن-ش-ہ) بچار، نیشہ

نک : (ن-ک) ہاڈتان کہراب رستگ انجوش کہ کمی دستان۔

نکٹ : (ن-ک-ک) چہ واڈو بڑ تریں رنگیں پیتے، جوڑ کر رنگیں نگر دے کر لوگانی کش و بندگ بیت۔

نکٹ : (ن-ک-ک) دپ و ترو بڑی دیم۔ جوڑ کر و نریک۔ گڑ و بنگی دپ۔ بنگ و جنگ۔ بنگ و چیت کنگ۔ بنگ و دیم۔ دپ و

ترو بڑی دیم۔ بنگ و دیگ۔ بچک و پر گور و چک و۔ بنگ و پک۔ بنگ و دیگ۔ بنگ و چیت کنگ۔ بنگ و جنگ۔ بنگ و

چک بیک۔ گڈی ماں بنگ و بیک۔ بنگ و ہشک بیک۔ بنگ و ناہک یا بنگ و نادوک۔ بنگ و نریک بنگ یا نریک بنگ۔ بنگ و

چک کنگ۔ بنگ و درگ یا درگ۔ بنگ و نک۔ و ش بنگ۔ بنگ و بند کنگ۔ بنگ و روگ۔ PPB, LWD; NUKH: Dirt, filth.

نکٹ : (ن-ک-ک) بن بنگ یا آئی و مات۔

نکٹ : (ن-ک-ک) نمک و پر ما نکال بزاں۔ بنگ۔ بنگ بجن یا نکین، بکین۔

نکارہ : (ن-ک-ا-رہ) بے پکار، ہاکر، چکار، عذیت، بے صیت۔

نکان : (ن-ک-ا-ن) گڈے کہ آرت گے مان کن آنت و پر پک و ترو و روات۔ پک و اوکین، ترو و بنگ پک و

مرد و آرت نکا نے شمار بیت۔ ۲ : ہاجا گڈے کہ چہ چتر و درشنگ آرت در کانت و عجم بنت۔

نکاح : (ن-ک-ا-ہ) جنین مردین و سیر کنگ و سیر کراھی و بند و پد و نک و دے و زیر و دیوان و کار (عربی: نکاح)

نکمت : (ن-ک-م-ت) پتیں چپے گڈ، پوست یا کرپاسک، بکس کسانیں بکتر، پلائی و وتی پشک نکمت نکمت کرت۔

نک ترک : (ن-ک-ک-ن-ت) بے ترک و توار، ہاموش۔

نک جنگ : (ن-ک-ک-ن-ج) پد ماں پد پکتری و در بندگی گوشگ۔

نکدستان : (ن-ک-د-ن-ت-ا-ن) ہاکر و نستان گے نک آنت۔

نکترگ : (ن-ک-ر-گ-ن) دستان کہ کتیں در و بنگ کنت۔

نکس : (ن-ک-ن-ش) شوم۔ بے بخت۔

نکساں کش : (ن-ک-ن-ش) سن ان بک شش، تاوان کش، ہامردم کہ تاوان کش ارت کنت۔

نکش : (ن-ک-ن-ش) پر و د و بٹ دیر بنگیں دوچ یا رنگ یا در چن یا در کراچیں رہندے و جوڑ کر بنگیں بکن، بکن بنگار (عربی: نقش)

نشان پد۔

نکٹ : (ن-ک-ک-ن) نریک و مرگ و مردم یا درگ ساہا کہ دپ و دیر ویر و بچ کنت و گونڈیں ساہ چہ تیر کوہ و در کیت

کرا آئی و بستین ایت۔ نریک و مرگ و ساہا و ساہ و ارایت و ارایت و کیت۔ گون ساہ کتگ و ہورائی و

سرم سرائیت۔ نمک جنگ بزاں ہر گ و ساہ و کتگ۔ نمک کایاں بک یا سیر بک۔ پد نمک بک۔

نمک جنگ : (ن-ک-ک-ن-ج) مرگ و نریک و رگ۔

تنگ : (ن ک ن - ک گ ن) پہ کارے مکے ، پدماں پر گوشگ - پکستری و زندگی زندگی پر گوشگ - ۲ : چہ در و دورانی سوک مکے پر یاد رنگ - بے تنگ چہ اور ہا و ہدی بست کہ نادرہ بے دس بیت - پہ یک کارے مکے پدماں پر پہ کارے گوشگ -

نک نادوک : (ن ک ن - ن ا و ک) بے دس ، نادر ، سک پریشان بگ ، گڈی دس -
نگول : (ن ک و ن) سرگے کہ برنج رون مکیت ، شاتو بیت چہ یک بالے و زند بال کُرت نکنت ، گرانت ٹے -
نکئی : (ن ک ن - ک ن ی) کندک کست گیس آسنے کہ ترندیہ آپانی لگام پر ٹے کن آنت کہ آئی نکے نکایت سر و زند ٹے نیل بیت -

نکی : (ن ک ی) بچار نہ بھی دندان -
نکیب : (ن ک ی ب) نوکر ، ہزمتکار ، کستر پاد -
نکیبو : (ن ک ی ب و) بالاج ہزمتکار کہ دودا بیری گزگ ، ہمراہ ٹے بوتنگ -
نکی دستان : (ن ک ی و ن ت ا ن) ہاگیشیں دستان کہ دگر دستانی چیری نیمک یا سریر و دایت -

نکینک

نکینک : (ن ک ی ک ن) مادگیں گکٹر - (بچار بت)

نگار : (ن گ ا ر) نکش ، بچن ، نکش و نگار -

نگاہ : (ن گ ا ہ) چم ، دید ، زنت -

نگھبان : (ن گ ہ ب ا ن) بچار "نگھبان" *

نگھبان : (ن گ ہ پ ا ن) نگھداروک ، پھر نروک ، چار و گند کنوک ، ساٹوک ، نگران - *

نگھدار : (ن گ ا ہ د ا ر) بچار "نگھدار"

نگٹ : (ن گ ٹ ٹ ٹ) بے توار ، چرگت تھیر گزگ - چہ ترس ہیر و دنیا یگ - ۲ : گار ، بے گواہ -

نگد : (ن گ ڈ) سودا تہ سرچیں زرائی ہما بھر کہ دیگ بیت "نگد" انت و پشت کینگیں زرد "وام" ہما زرد کہ دتی دیگ بنت

CASH ۲ - بے ریائی اک : نگد کنگ و گوشگ : بے ریاء و زود گوشگ - نگد نگد کنگ - تجک و تجک پہ بے ریائی گوشگ - *

نگد کار : (ن گ ڈ ک ا ر) ہما با پارنی کہ نگد کار و بار کنت - ہا کس کہ پہ بے ریاء و زود گپ جنت (اے جتک گال و لہتیں ندر کار

پہ "تنقید نگار" زورگ آنت بے "نگد" بندر و عربی "نفد" انت بلوچی و دتی جند بے بچتیں گال "چکاسکار" انت) - *

نگران : (ن گ ر ا ن) نگھبان ، سپردانزہ -

نِگَران: (دِن گَن + اَن) مُکُور، بَرَنِگ۔ PPB,LWD;NIGHRAN:Sad , grievd.

نِگَرہ: (دِن گَن + رَہ) چاندی، زَر، اَسپیت۔

نِگَل: (دِن گَن ل) چَرشتری و بے مَت گیشتر پَر جَنک مَگوشِگ بیت۔ شَرزَنگ۔ بُندر مَکال، نوک گُل، اَنخت، نوک
نِگَل لَکِین تَپَن مَکالاکِ هم گوشِگ بیت۔

نِگَن: (دِن گَن ن) نان، اَرَت کَر مِیس وِگ مَمان نَمُون یاتین مَپِچِگ بیت۔ پَن۔

نِگَن سَچ: (دِن گَن + تَ سَچ)، هَامَرَم کَر نِگَن وِرد مَ سَچ اِیث مَگَن نَے دِست مَ مِیث بَران کَار نَے مَرس اِیث۔

نِگَن لَن: (دِن گَن + وَا ن)؛ وِرد گَدان، اَنانَدان، گَراسَنگیس توش گَدان، چاشدان۔

نِگَن دِه: (دِن گَن + دِه)؛ ناندِه، نِگَن دِیو کَر بَران مَمان جِست، هَامَرَم کَر هَر کَے کَرائی، مَگَس مَ بروت نِگَن نَے دِست۔

نِگَنک: (ن گَن)۔ ن کَ هَموی مِیں لو تَے کَر بِنِگَسک نَے پَر بِنِگ مَ هِیکافی اِیر کَنگ، مَ جو مَ کَفت (بِچار بَست) *۔

نِگَن وار: (دِن گَن + وَا ر)؛ نانوار، نِگَن وِرد ک، هَامَرَم کَر باز نِگَن وار ت کَنت یا کَر نِگَن وِرد ک مَ سَک هَد و ک اَنت۔ هَا

نِگَنک

مَردم چو دِگرے مَلاپ وار ت۔ پَلائی پَلائی وَا نانوار اَنت۔

نِگُور: (دِن گَن وِز) نِیَمِگ، کَشت۔ PPB,LWD;NIGHORE,NAGHOR: side,direction.

نِگُور: (دِن گَن وِز) بوجِستان مَ نِگُور نامِیں جاکَر باز اَنت۔ گُوادِی نِگُور، دِشت مَ نِگُور، کُوه مَگَن نِگُور مِیں زمین کَر گِشت مَ کَشت اِیث وادی (نِگُور دِیم)

PPB,LWD; Hill skirt.,

* بُندر مَکال، ناک گُور، اَنت۔ ناک، کُوه

نِگُور پان: (دِن گَن + وِز۔ پَ اَن) نِگُور پَھنات، نِگُور دِیم

نِگُور ت: (دِن گَن وِز) هَا مَیاه مَ بَرِیں جِبر کَر چَآپ مَ پَتر اَنت بَے دِنی کَاز گُور تِگ نَے بَے پَر گُور اِگ مَ مَعتل اَنت۔

نِگُور دِیم: (دِن گَن وِز + دِے م)؛ نِگُور پان، وادی۔

نِگُوشِگ: (دِن گَن وِز)؛ گُوش دار گ، اِے گال مَمان مَوجی کُوه مِیں لَچَیاں باز کِیت۔ مَ مَنی گالان نِگُوش دار۔

پَتنی نَور مَ اِے مَ ن۔ هَے مَگالان، نِیَمِگ اَنت کَر اِو مَ سَرم مَ توار دِست۔ بَران مَ مَنی گالان گُوش دار یا کَر مَ مَنی

گالان مَ گُوش دار کَر بوجِستان مَ باز بَهر مَ مَگالان مَ دِند مَ مَ مَگِشش کَن اَنت کَر باز مَ کار مَرد مَ نَاز مَکار مَ

مَردم اِیثی مَ مَگُوش دار گُوش اَنت۔ مَ مَیاز جاکَر مَ مَگُوش، کار مَرد مَ تِگ۔

نگوٹ: (ن گ و م م) پتن پتیس بڑے میچہ کو دھان پتی یا تالان پتیش و نگار جنگ بوتنگ انت۔ لانٹیک و ڈنٹ
مہم پکن انت (عربی: نجوم)

نگھدار: (ن گ ہ۔ ڈاڑ) نگھدار، پھر نڈک + "نگھدارگ" و پرمانگال بڑاں نگاہ بدار، بہ پھر نڈ۔ *
نگھدارگ: (ن گ ہ۔ ڈاڑگ) نگھپانی کنگ، پھر نڈگ۔ ساٹگ۔ *

نگیرگ: (ن گ ی۔ زگ) جنگ، وارگ۔ PPB, LWD; NIGERAG, p.p. nigertha: To Stay.

نگیز: (ن گ ی ز) مسور و ڈال، نگیز، ٹھریں ڈالے۔

نگیک: (ن گ ی گ) پے ٹیک نہ بیک، بے وار، بے تاهیر۔

نگینز: (ن گ ی ن ز) نگیز، مسور و ڈال، بچار، نگیز۔

نگینگ: (ن گ ی۔ ن گ) بچار، نگنگ۔

نل: (ن ل) نل کر جنگلاں و دانت کتھراش پچ انت۔ نل کر جنگ بیت۔ سارے پچیمی نل۔ نل و نل بوگ بڑاں سک
پے بوگ پینگ و نل۔ آپ و نل۔ طب: لڈ، لڈ۔ فا: نا، نای، نی، نال، پچہ: اس (نای، ناڈ) سن بند نل نال۔

نلاپ: (ن ل ا پ) لاپ کر تگلیں ماہیک، ہاما ماہیک کر دنیگانہ بڑا تگ۔

نل جن: (ن ل ج) ہا مردم کر نل جنٹ، بڑاں نل و سارکار، زیرکار۔

نلک: (ن ل ک) کسانین نل ہشیشگ و بارگین نل۔

نلینٹ: (ن ل ی ن ٹ) بوجستان و یک جاگے و نام انت او و و امب سک شتر انت۔

نم: (ن م) نمب و گوند گال (پارسی و نمب و گوندش انت)

نما: (ن م ا) براہ، زریب، جلولہ، سپہ، ڈول۔

نماوار: (ن م ا و اڑ) براہدار، زریبدار، جلولہ ناک، سپہ دار۔ ڈولدار۔

نماوار: (ن م ا و اڑ) ہا جاگ کر او و یا پاری یادگ کسے وئی چیزاں پے مھلوک و چارگ و عاتر و ایرکن انت (پارسی):

نمائش، عربی: معرض انگ: Exhibition, 25.2.1968

نماز: (ن م اڑ) خدا و دیم و پکستری و شتگ یا رنگ و آئی و یات کنگ یا آئی و سار و اڑ و چیسے زنگ و شگ۔

نماز جا: (ن م اڑ۔ ج ا) نماز جاہ، نماز و جاگ و بڑاں مسیت۔

نماز جاہ: (ن م اڑ و ج ا ہ) بچار، نماز جاہ۔

نمازی: (ن م اڑ ی) یا نمازیک، ہا مردم کر نماز و ان اسیت۔ بڑاں سلمان۔ ۲ مسک: نماز و تگر و یادگ چیسے کر آئی و

سر و نماز کنگ بہ بیت۔ پاک: ہا چیز کر پلیت نہ انت۔

نمازیک: (ن م ا۔ ز ی گ) بہ چارہ نمازی۔

نماسگ: (ن م ا۔ س گ) چک و پچک، چک نہت۔

نماکار: (ن م ا ک اڑ) ہا مردم کر چیسے نماز و اکنت۔ نماوار کنوک، مہمینوک Decorator. پے روتاگ و

نمب: (نَ نَ مَ بَ بَ) تریے کر باہانی سرور چہ برزور پہ زمین و ایردنت۔ نمب و شرمپ، گدے کہ تر نہ انت بلے
تریے مان انت۔ ڈگار و نمب کہ کشک بیت۔

نمبو: (نَ مَ بَ بَ) بونگ کلاھ کہ شود انت و اشت تر دینت نے پر چاکر سک سور و شرنند انت بکڑ وئیں زمین و روائت۔

نمبی: (نَ مَ بَ بَ) نمب بیگ۔ یک گواتے و نام انت۔ نمبی یا نمبیک: مرگے و نام انت۔ مردی نامے۔

نمبیپان: (نَ مَ بَ بَ) پان (نَ) ہانمک و ہڈ و جب کہ کہ ہر و ہڈ نمب بیت۔

نمبیک: (نَ مَ بَ بَ) ی گ (نَ) مرگے مردی نامے۔ گواتے و نام انت۔ نمبی

نمتاک: (نَ مَ بَ بَ) ت اک (نَ) نیم تاک۔

نمتاک: (نَ مَ بَ بَ) ت اک (نَ) نیم تاک، نیم تاک

نمٹا: (نَ مَ بَ بَ) ٹا (نَ) ہاکر مٹا یک نہ بیت۔ ہاکر چو کہ کورے و گوازی یک نہ بیت۔ "ناقابل عبور" Uncrossable.

نمدی: (نَ مَ بَ بَ) دی (نَ) پر کسے و نام ویم و انگیس چہ گپ و ہیرا نہ شنگ و پیریں کاگد، کراچ، کاگد، کلور و

سلام و مرد و ہباتی کاگد (خط، مکتوب، رسالہ) Letter. نیم دید یا نیم دیدار و گوند گال (چہ نیم و نیم) "نم"

"چہ دیدار و دیدار و دیدار" (نم + دی)

نمر: (نَ مَ بَ بَ) جنینی نامے۔ نمیران۔

نمرو: (نَ مَ بَ بَ) مہرگے کہ ماں دستو نکاں بیت۔

نمروز: (نَ مَ بَ بَ) روز (نَ) نامے

نمروز: (نَ مَ بَ بَ) روز (نَ) نامے

نمرنگ: (نَ مَ بَ بَ) رے رنگ (نَ) لہم و ایراد نہ بوگ، رام نہ دیگ، تب و نہ بوگ، چہ مستی و تمدی و ایراد و لہم نہ بوگ۔ *

نمنتک: (نَ مَ بَ بَ) ت کن (نَ) کاہے کہ چہ شمش و تاک نے اور تیر انت۔ زمین و پشت و پراہ روت و گورش

انت نمنتک و ڈنڈ لوہر و گواہ انت مات اش مرنگ و پیرس و ٹے نہ دار انت و نمنتک و ڈنڈ لوہر و

نسیا ہاپیں و گاراں ردا انت۔

نمیران: (نَ مَ بَ بَ) ران (نَ) ہاکر نہ مرایت۔ ہاکر مرگ نے پر نیست۔ نہ مرو کس۔ جنینی نامے۔

نن: (نَ نَ نَ) کسان۔

نن: (نَ نَ نَ) پتن۔ نشت کا گپ و گنگن و گورش انت۔

نشد: (نَ نَ نَ) و زندگ و پر ما نکال بزبان بہ نشد و نند و نیا و دیوان و مجلس و نشت و نیا و۔

نشدار: (نَ نَ نَ) و زندگ و نام و پلائی و نندار نیست، بزبان یک جا گھے نہ نندار بیت۔

ننداشت: (نَ نَ نَ) و داشت (نَ) زندگ و سگ و پلائی و ننداشت نیست و بزبان زندگ نہ سگ ایت۔

نشت نہ کنت۔ * زندگ و داشت بزبان برداشت۔

بندک : (پن - دکن) سکین گوتھیں دھانے پر بندگ - ۲: مردی نامے مردی -

زندگی : (پیشہ کی) ہمارے گونڈے ہیں چمک کہ فک زندگی کے ہیل گیتنگ یا نشت کنت ۔ *

زندگ: (دین و دکن) انجین ڈولے بیگ کہ مردم و نشت تاجہ یا کلا نشتک زمین و سر و یاد کہ چہ پلتر و سر و
ایر بہ نشت کہ مردم چہ سرین و و بر نزلت و تحجک بہ بیت و جہلی بھر زمین و سر و بہ بیت -

نیزه و نیاد: (ن ن ڈ - ع - ن - ی ا ڈ) دیوان مجلس، نیشتم، نیاد -

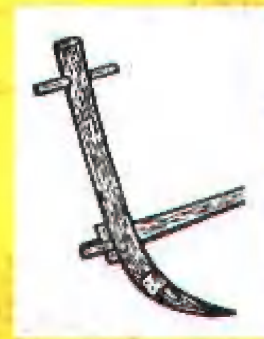
نیشترگ: (ن ن ٹ ڈ گ) نیشترگ، کس اینس نزدیس رنگے پوگر یوگ، مژدہنگ، بے زمینس تارگ۔

مُتَنَك : دُنُؤ - دُنُؤ کتیں کسانیں چکت، خیر و ابرس چکت، نُنُو - سکت کسان -

تنگ: (دَن نَ گَن) شرم، گیرت، شرم و تنگ: کیر و مَکُند۔
 جنین و تنگ: لُج، کُٹ، موت، تنگ، موت۔

”شدگیں لاپ سیر بیت بے شتمگیں ننگ غنیمت“۔ وگرنہ بیانی ننگ برامیرانی گواچی“

ہنگ : (دین گن) ہر چیز کے بستگ، جتنا احتیاجت یا کہ ہر چیز کے روت جنائیں تو امیں دانگے۔ داگینہ۔ یہ

ماہیکہ نہ ننگ نہ مرغیں تو امیں دنگوش آنت کسانیں ءہکت دنگوش آنت ۔ ننگ ءہکت ہر مردم ءہرستگین ءہ

رَس اَنگِیں مَر دے ۱۰ پڑ بچک یا جنک ۱۱ شمار نہ بیت بکس پڑ مَر دین یا جنین ۱۲ Adult.

شکار: دَن ۱۳ گ ۱۴ ۱۵ ھا جو مِس د ا ر ک گ و ک ا ن ن د گ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰ ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰ ۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸ ۶۹ ۷۰ ۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹ ۸۰ ۸۱ ۸۲ ۸۳ ۸۴ ۸۵ ۸۶ ۸۷ ۸۸ ۸۹ ۹۰ ۹۱ ۹۲ ۹۳ ۹۴ ۹۵ ۹۶ ۹۷ ۹۸ ۹۹ ۱۰۰ ۱۰۱ ۱۰۲ ۱۰۳ ۱۰۴ ۱۰۵ ۱۰۶ ۱۰۷ ۱۰۸ ۱۰۹ ۱۱۰ ۱۱۱ ۱۱۲ ۱۱۳ ۱۱۴ ۱۱۵ ۱۱۶ ۱۱۷ ۱۱۸ ۱۱۹ ۱۲۰ ۱۲۱ ۱۲۲ ۱۲۳ ۱۲۴ ۱۲۵ ۱۲۶ ۱۲۷ ۱۲۸ ۱۲۹ ۱۳۰ ۱۳۱ ۱۳۲ ۱۳۳ ۱۳۴ ۱۳۵ ۱۳۶ ۱۳۷ ۱۳۸ ۱۳۹ ۱۴۰ ۱۴۱ ۱۴۲ ۱۴۳ ۱۴۴ ۱۴۵ ۱۴۶ ۱۴۷ ۱۴۸ ۱۴۹ ۱۵۰ ۱۵۱ ۱۵۲ ۱۵۳ ۱۵۴ ۱۵۵ ۱۵۶ ۱۵۷ ۱۵۸ ۱۵۹ ۱۶۰ ۱۶۱ ۱۶۲ ۱۶۳ ۱۶۴ ۱۶۵ ۱۶۶ ۱۶۷ ۱۶۸ ۱۶۹ ۱۷۰ ۱۷۱ ۱۷۲ ۱۷۳ ۱۷۴ ۱۷۵ ۱۷۶ ۱۷۷ ۱۷۸ ۱۷۹ ۱۸۰ ۱۸۱ ۱۸۲ ۱۸۳ ۱۸۴ ۱۸۵ ۱۸۶ ۱۸۷ ۱۸۸ ۱۸۹ ۱۹۰ ۱۹۱ ۱۹۲ ۱۹۳ ۱۹۴ ۱۹۵ ۱۹۶ ۱۹۷ ۱۹۸ ۱۹۹ ۲۰۰ ۲۰۱ ۲۰۲ ۲۰۳ ۲۰۴ ۲۰۵ ۲۰۶ ۲۰۷ ۲۰۸ ۲۰۹ ۲۱۰ ۲۱۱ ۲۱۲ ۲۱۳ ۲۱۴ ۲۱۵ ۲۱۶ ۲۱۷ ۲۱۸ ۲۱۹ ۲۲۰ ۲۲۱ ۲۲۲ ۲۲۳ ۲۲۴ ۲۲۵ ۲۲۶ ۲۲۷ ۲۲۸ ۲۲۹ ۲۳۰ ۲۳۱ ۲۳۲ ۲۳۳ ۲۳۴ ۲۳۵ ۲۳۶ ۲۳۷ ۲۳۸ ۲۳۹ ۲۴۰ ۲۴۱ ۲۴۲ ۲۴۳ ۲۴۴ ۲۴۵ ۲۴۶ ۲۴۷ ۲۴۸ ۲۴۹ ۲۵۰ ۲۵۱ ۲۵۲ ۲۵۳ ۲۵۴ ۲۵۵ ۲۵۶ ۲۵۷ ۲۵۸ ۲۵۹ ۲۶۰ ۲۶۱ ۲۶۲ ۲۶۳ ۲۶۴ ۲۶۵ ۲۶۶ ۲۶۷ ۲۶۸ ۲۶۹ ۲۷۰ ۲۷۱ ۲۷۲ ۲۷۳ ۲۷۴ ۲۷۵ ۲۷۶ ۲۷۷ ۲۷۸ ۲۷۹ ۲۸۰ ۲۸۱ ۲۸۲ ۲۸۳ ۲۸۴ ۲۸۵ ۲۸۶ ۲۸۷ ۲۸۸ ۲۸۹ ۲۹۰ ۲۹۱ ۲۹۲ ۲۹۳ ۲۹۴ ۲۹۵ ۲۹۶ ۲۹۷ ۲۹۸ ۲۹۹ ۳۰۰ ۳۰۱ ۳۰۲ ۳۰۳ ۳۰۴ ۳۰۵ ۳۰۶ ۳۰۷ ۳۰۸ ۳۰۹ ۳۱۰ ۳۱۱ ۳۱۲ ۳۱۳ ۳۱۴ ۳۱۵ ۳۱۶ ۳۱۷ ۳۱۸ ۳۱۹ ۳۲۰ ۳۲۱ ۳۲۲ ۳۲۳ ۳۲۴ ۳۲۵ ۳۲۶ ۳۲۷ ۳۲۸ ۳۲۹ ۳۳۰ ۳۳۱ ۳۳۲ ۳۳۳ ۳۳۴ ۳۳۵ ۳۳۶ ۳۳۷ ۳۳۸ ۳۳۹ ۳۴۰ ۳۴۱ ۳۴۲ ۳۴۳ ۳۴۴ ۳۴۵ ۳۴۶ ۳۴۷ ۳۴۸ ۳۴۹ ۳۵۰ ۳۵۱ ۳۵۲ ۳۵۳ ۳۵۴ ۳۵۵ ۳۵۶ ۳۵۷ ۳۵۸ ۳۵۹ ۳۶۰ ۳۶۱ ۳۶۲ ۳۶۳ ۳۶۴ ۳۶۵ ۳۶۶ ۳۶۷ ۳۶۸ ۳۶۹ ۳۷۰ ۳۷۱ ۳۷۲ ۳۷۳ ۳۷۴ ۳۷۵ ۳۷۶ ۳۷۷ ۳۷۸ ۳۷۹ ۳۸۰ ۳۸۱ ۳۸۲ ۳۸۳ ۳۸۴ ۳۸۵ ۳۸۶ ۳۸۷ ۳۸۸ ۳۸۹ ۳۹۰ ۳۹۱ ۳۹۲ ۳۹۳ ۳۹۴ ۳۹۵ ۳۹۶ ۳۹۷ ۳۹۸ ۳۹۹ ۴۰۰ ۴۰۱ ۴۰۲ ۴۰۳ ۴۰۴ ۴۰۵ ۴۰۶ ۴۰۷ ۴۰۸ ۴۰۹ ۴۱۰ ۴۱۱ ۴۱۲ ۴۱۳ ۴۱۴ ۴۱۵ ۴۱۶ ۴۱۷ ۴۱۸ ۴۱۹ ۴۲۰ ۴۲۱ ۴۲۲ ۴۲۳ ۴۲۴ ۴۲۵ ۴۲۶ ۴۲۷ ۴۲۸ ۴۲۹ ۴۳۰ ۴۳۱ ۴۳۲ ۴۳۳ ۴۳۴ ۴۳۵ ۴۳۶ ۴۳۷ ۴۳۸ ۴۳۹ ۴۴۰ ۴۴۱ ۴۴۲ ۴۴۳ ۴۴۴ ۴۴۵ ۴۴۶ ۴۴۷ ۴۴۸ ۴۴۹ ۴۵۰ ۴۵۱ ۴۵۲ ۴۵۳ ۴۵۴ ۴۵۵ ۴۵۶ ۴۵۷ ۴۵۸ ۴۵۹ ۴۶۰ ۴۶۱ ۴۶۲ ۴۶۳ ۴۶۴ ۴۶۵ ۴۶۶ ۴۶۷ ۴۶۸ ۴۶۹ ۴۷۰ ۴۷۱ ۴۷۲ ۴۷۳ ۴۷۴ ۴۷۵ ۴۷۶ ۴۷۷ ۴۷۸ ۴۷۹ ۴۸۰ ۴۸۱ ۴۸۲ ۴۸۳ ۴۸۴ ۴۸۵ ۴۸۶ ۴۸۷ ۴۸۸ ۴۸۹ ۴۹۰ ۴۹۱ ۴۹۲ ۴۹۳ ۴۹۴ ۴۹۵ ۴۹۶ ۴۹۷ ۴۹۸ ۴۹۹ ۵۰۰ ۵۰۱ ۵۰۲ ۵۰۳ ۵۰۴ ۵۰۵ ۵۰۶ ۵۰۷ ۵۰۸ ۵۰۹ ۵۱۰ ۵۱۱ ۵۱۲ ۵۱۳ ۵۱۴ ۵۱۵ ۵۱۶ ۵۱۷ ۵۱۸ ۵۱۹ ۵۲۰ ۵۲۱ ۵۲۲ ۵۲۳ ۵۲۴ ۵۲۵ ۵۲۶ ۵۲۷ ۵۲۸ ۵۲۹ ۵۳۰ ۵۳۱ ۵۳۲ ۵۳۳ ۵۳۴ ۵۳۵ ۵۳۶ ۵۳۷ ۵۳۸ ۵۳۹ ۵۴۰ ۵۴۱ ۵۴۲ ۵۴۳ ۵۴۴ ۵۴۵ ۵۴۶ ۵۴۷ ۵۴۸ ۵۴۹ ۵۵۰ ۵۵۱ ۵۵۲ ۵۵۳ ۵۵۴ ۵۵۵ ۵۵۶ ۵۵۷ ۵۵۸ ۵۵۹ ۵۶۰ ۵۶۱ ۵۶۲ ۵۶۳ ۵۶۴ ۵۶۵ ۵۶۶ ۵۶۷ ۵۶۸ ۵۶۹ ۵۷۰ ۵۷۱ ۵۷۲ ۵۷۳ ۵۷۴ ۵۷۵ ۵۷۶ ۵۷۷ ۵۷۸ ۵۷۹ ۵۸۰ ۵۸۱ ۵۸۲ ۵۸۳ ۵۸۴ ۵۸۵ ۵۸۶ ۵۸۷ ۵۸۸ ۵۸۹ ۵۹۰ ۵۹۱ ۵۹۲ ۵۹۳ ۵۹۴ ۵۹۵ ۵۹۶ ۵۹۷ ۵۹۸ ۵۹۹ ۶۰۰ ۶۰۱ ۶۰۲ ۶۰۳ ۶۰۴ ۶۰۵ ۶۰۶ ۶۰۷ ۶۰۸ ۶۰۹ ۶۱۰ ۶

ننگار دیگ: ہلکے رنگ، گون ننگار و زمین و درگ، ننگار کنگ + کسے، لوگ و پروشگ و مریاد کنگ۔ (بجارت)

شکر: (ن. ن. گ. ز) ہا آسن کہ ساوے بندانتے مودیا مودے مودے دوسرے دینیت کہ میل یا بوجیگ

بامردے کہ باز مہشورایت - PPB, LWD; Generous. (بیجا ربٹ)

شنگری: دن ن گ ر ی)۔ لنگری، منزیں تاسیں تالپ یا کہ منزیں منجل۔ ۲: ہا مردم کرنٹ گر بھاکنت۔ ۳: ہا

زیرِ بوجِگ یا میلِ ہرچ بندے کہ نگر کن آنت ہما بن در و سرکار و بزرگن آنت۔

ننو : (ن ن و) سکتیں سست کار، سکتیں سست و لطم سترگ۔

نُتُو: (نُ ن و) ننگ، سکتیں کسا نہیں چکت، سنگ کسان۔

نواب : (نَوَاب) مزن سردار۔ نامے۔

نوادگ : (نَوَادِگَن) بچہ "اوادگ" "دیگ" نوادگ چہ مزرگ، مردہ در آمد چہ گلگ

نواسگ : (نَوَاسِگَن) بچار "نماگ"

نواں : (نَوَان) "نبا" PPB,LWD; NAWAN: Perhaps. (Ginavān)

نوان : (نَوَان) دیوالے و پشت و زندگ کہ دیوال تی نوان انت۔ نوان چہ نوات یار و چہ مزرگ و حاترہ کنگ بیت

چیر بیگ۔ اندیم (بے اندیم و ت چیر دیگ و حاترہ کنگ بیت)

نواہنگ : (نَوَاهِگَن) نہ لوٹ (نگ، پسند نہ کرتگیں) "پلائی مہدائے شتر نواہنگ" بزاں ہدا چہ آئی ووش نہ انت *

نواہگٹ : (نَوَاهِگَن) پے بدیں رنگ و نہ لوٹگ۔ نواہنگ : بزاں ہما کہ ہدا چہ آئی ووش نہ انت۔

نواہگٹ : (نَوَاهِگَن) نہ لوٹگ، واہگ و چپ، بیزاری، نفرت۔ Hatred. 25.12.63

نوبت : (نَوَبَت) دور باریگ۔ دھمد۔

نوت : (نَوَت) ازت، شرب۔ PPB,LWD; NAWATH: Pride, honour.

نوت : (نَوَت) (نَمَد یا نمت) نومت، ریش۔ PPB,LWD; NAWATH: Felt. (p.namad) Thick, matted.

نود : (نَوَد) تنکیں یا بزیں بے آپیں جسبر کہ نہ ٹھارایت بلکیں شنزرایت۔ نود کنگ : چمگ روگ

PPB,LWD; NODH: A storm-cloud ,Met. a sword.

نود : (نَوَد) ہشتاد و دہ گیتے (۹۰) چہ تند و دہ کم

نود بندگ : (نَوَد - بَن وگن) نامے بلوچی و پیرانی چہ درستان متری داد دیوک۔ "بلوچی و حاتم" نود بندگ زر نوال

یک جاگے و ت گوش ایت ہ اگان من پس و پوشتی کتیں۔ مال چو میگم و مل ایں

نودر بر : (نَوَدَرَبَر) نوک در بروک بزاں شاگرد تلمیذہ Student, Pupil. 1961

نودرہ : (نَوَدَرہ) کیچ و ناھر آباد و رودر آنک و جاگھے و نام انت۔ *

نود شتر : (نَوَد - شَن و ز) بچار "نوشتر"

نودیت : (نَوَد - دِی شت) جنینی نامے کہ یا کہ ایشی و بندہ نوک دیت "انت یا" نودیت "کہ رند و جوان تربیت۔

نور : (نَوَر) تازی و وژنائی۔

نور اتون : (نَوَر و آت و ن) جنینی نامے۔

نوران : (نَوَران) نامے پے مردین و پے جنین۔

نور بی بی : (نَوَرہ پ بی بی) جنینی نامے۔

نور جان : (نَوَر و ج ا ن) نامے کہ پے مردین و جنین دوئیاں کار مرد بیت بے گیشتر پے جنین و

نورک : (نَوَر و ک ن) نامے۔

نورل : (نَوَر ل) نامے جنینی و مردینی۔

نورو : (نَوَر و) اسپینی چ

نوروز : (نَوَر و ز) نامے۔

- نوری : (نُورِی) نامے کے یہ جن میں ہر دو میناں بزرگ بیت پر چاکرے نورقون، نور بی بی، نور محمد، رنگین، لانی نیم نام انت۔
- نوزانت : (نُوزَانَت) نوک زانتیں۔ نوک زانگیں۔ نوک زانوک۔
- نوزانگ : (نُوزَانِگ) نوکیں زانوگر۔
- نوزر : (نُوزَر) مردی نامے۔ شاہنامہ کو مہیں زرتشتی دانگیانی تہو ہم نامے (اوستائی = سوتیشتر)۔
- نوزر : (نُوزَر) نوک کیتنگ۔
- نوسا : (نُوسَا) نودسا، نود و ساچان۔
- نوسالچ : (نُوسَالِج) نوک ساز نوک، نوک اڈکنوک، ہماروم کہ نوکیں چیز جو کنت۔ (مخترع Inventor)۔
- نوشگ : (نُوشِگ) آپیں چیز وورگ۔
- نوشنر : (نُوشِنَر) نودشنر۔ موشنر، شورگ، شنر، شورگ۔
- نوشیروانی : (نُوشِروَانِی) نودا۔ (نئی) بلوچانی محسوس ٹیکے۔ *
- نوک : (نُوک) ہاکر کوہن نہ انت۔ ماہ کہ اولی شپ و گندگ بیت کہ بزرگ انت۔
- نوک : (نُوک) بانانی سر و آپ و درشاگ و جوڑ کرگیں تنگ و راہ۔ زمین و سر و جوڑ آپ و ترینگ یا چکر کڈے یا کھنڈے سر و گوزینگ و پکنت جوڑ کرگیں نوک۔ ۲۔ گوکانی کہ ہم کہ بوستہ و کر پداگ ہند انت و دینت اش یا ماہ۔
- نوکاپ : (نُوکِآپ) ہور و آپ۔ پلانی نوکاپے، بزاں کو انت جھلی تے زانگ نہ بیت۔ مے رنگ و پلانی زانگ نہ بیت۔ مردی نامے۔
- نوکار : (نُوکِآر) نوک کار : مردے کہ نوکی پہ کارے گلا تیش بہ بیت کہ درے بہ بارت۔ زہم یاد کہ انجیں چیزے کہ نوک کار کرنگ۔
- نوک اُستا : (نُوکِآسْتَا) ہما اُستا کہ نوک کارے و بیگیج کنگ۔
- نوکامد : (نُوکِآمَد) نوک آملگیں مردم۔ نوکامدو۔
- نوک بانگ : (نُوکِآبَانِگ) ہاکر کوس کہ نوکی بانگ و کپنگ۔
- نوک بُر : (نُوکِآبُر) نوک بڑا لگیں ڈرچک، ہامین و بیگیج و وہد۔ ۲۔ نوکیں و ڈر، ۳۔ نوک سنت گنگیں چنگ۔
- نوک بروت : (نُوکِآبُرُوْت) ہاکر نوک بروت تے دم اُنگ انت۔
- نوک بست : (نُوکِآبَسْت) نوک بستگیں۔
- نوک بند : (نُوکِآبَنْد) بچار "نوک بست"۔
- نوکیت : (نُوکِآکِیْت) نوک کیوکیں۔
- نوک پٹاک : (نُوکِآپَٹَاک) نوک نوکیں۔ پھک و نوکیں۔
- نوک پرورش : (نُوکِآپَرُوْش) نوکیں پرورش و ارگیں۔
- نوک تراش : (نُوکِآتَرَاْش) نوک تراشتگیں۔
- نوک ترک : (نُوکِآتَرِک) نوک ترک (تگیں)۔
- نوک ٹاپ : (نُوکِآٹَاپ) نوک ٹاپ کرگیں۔

نوک حن : (ن وک + حن) نوک جستگس

نوک دُر : (ن وک + دُر) ہماجنین کہ نوکی سیرلا پانت - نوک دُر گوش -

نوک دربر : (ن وک + دُر + بر) بچار "نودربر"

نوک رین : (ن وک + رین) اول رین ہماکنیک کہ نوکی ہیک دیگ لگ ایت *

نوک رُد : (ن وک + رُد) ہما کہ نوک رستگ - نوک رستگس -

نوک رنگ : (ن وک + رنگ) نوک رنگ کستگس ، نوک رنگ کستگس -

نوک رھت : (ن وک + رھت) ہما اُشر کہ نوک رھت کنگ بیت

نوک ریش : (ن وک + ریش) ہما کہ نوک ریش کپنگ - ورنہ -

نوک زانت : (ن وک + زانت) ہما کہ نوک زانت کپنگ -

نوک زین : (ن وک + زین) ہما پس کہ نوک دساؤر تگ - ورنہ ہیں پس کہ نوکی پر سواری ، زین کنگ بیت - *

نوک سچ : (ن وک + سچ) نوک ہمیشگیں زہم و چک PPB, LWD, NOK-SAJ: Sheath of sword.

نوک سر : (ن وک + سر) بگیج - اول سر نوک آتلیگیں مردم - دآمد -

PPB, LWD; NOKH-SAR: New man, stranger, foreigner.

نوک سند : (ن وک + سند) کساں سال -

نوک سوار : (ن وک + سوار) ہما مردم کہ نوک اولاک و سواری دربر تگ -

نوک سیر : (ن وک + سیر) نوک روس کتگیں جنیں یا مردین -

نوک کیتگ : (ن وک + کیتگ) ہما مردم کہ نوکی زردار بیتگ

نوک گند : (ن وک + گند) ہما کہ نوکی یک جاگے و سرے کپنگ یا نوک کارے بگیج گرتگ بلد نہ انت - نہ دینگ یا نوک آمد -

نوک گنوک : (ن وک + گنوک) ہما کہ نوکی گنوک بیتگ -

نوکلات : (ن وک + لات) کچھ جاگھے و نام انت - *

نوکمر : (ن وک + مر) نوک مڑتگیں -

نوکناد : (ن وک + ناک) ہما کہ نوک نادینتگ ، نوک نادینتگیں -

نوکناہ : (ن وک + ناہ) نوگناہ ، تازگیں ناہ ، ہامین بنگس ناہ یا کہ ہامین ناہ

نوکندر : (ن وک + ندر) ہما مردم کہ چیزے یا کارے و ددربرگ نوکی بنگس بہ کنت - چہ نوک ندر و ندرمان وانگ و آ

"نوک دُر بر یا نوذربر" گوشگ بیت : "پلائی ملاھے نہ انت نوک ندرے"

نوک ورنہ : (ن وک + ورنہ) شکر ورنہ ، ہما چک کہ نوک بروتے سبز رنگ انت -

نوک ہیک : (ن وک + ہیک) اول رین : ہما مرگ کہ نوکی ہیک و وانگ -

نوک : (ن وک + نی) کوھنی و چپ و آتو ، پی آئیگی "ہم کار مرد بیت اک : نوکی کیت بزاں نیگانیگ آئیگی انت - *

نوکین : (ن وک + کین) کوھنیں و حبت ، ہما کہ نوک انت کوھن نہ انت - *

نوگناہ : (ن وک + ناہ) بچار "نوگناہ"

نول : (نَؤَل) کرایہ، ہمارے بہ بوجیک یا سیر و سواری و گرگ بنت، چہ مردم و چہ مال۔
 نول : (نَؤَل) ورنہ، نہت، گوردگ، گمراہی سستی، بے ڈول و تہود، رستگس چکت، جکت یا اپس و ساٹا۔
 نول : (نَؤَل) نیجک یا کینک پتن و ریجک و رند و نول بیت پد و کرکو، پد کرک مرنی نیجک۔ باز مردم گوش بیت ما
 نیجک انت کہ بے ڈول و رستگ و دتی دل و ہم کار کرک یا کشتگ و دریا تلگیں دلوت یا اولاک۔

نولی : (نَؤَلِی) کر بھی۔

نولیک : (نَؤَلِیگ) کر بھیگ۔

نومر : (نَؤَمِر) نوکر، نوک مرگیں۔

نون : (نَؤَن) آؤں بزاں آتی، ہم دمان و

نوناد : (نَؤَناد) بچار "نوکناد"

نونند : (نَؤَنند) بچار "نوکنند"

نوهانی : (نَؤَهَانِی) بلوچ راج و یک ٹکے کر میر نوهان و چک نماسگ انت اے "نوهان" و نام "نودان" یا
 "نودھان" بونگ

نوهت : (نَؤَهَت) ریش و شیدہ مریہ ماں رند و دیوان و کول کنگ، سے برہ دست وے ماں و قی نوهتاں

چنگ PPB, LWD; NOHAT: Beard. NOHATA JANAGH: To stroke the beard.

نھ : (نَؤَه) ہشت و دگہ کیے ٹھ (۹)

نہ : (نَؤَه) اناں۔

نھ : (نَؤَه) زہ کر تیز و توسک و بڑوک بہ بیت۔ کوہانی تیز و بڑوکیں ٹک یا کہ سر و دراجی کہ چور ہم و نشتگ و تیز انت

نھاد : (نَؤَهاد) متین کرگیں بھا۔ بھر۔

نھار : (نَؤَهار) ناہار۔

نھاری : (نَؤَهاری) سیاہ و سر و درگ۔ بچار "ناہاری"

نہر : (نَؤَه) بڑ (بڑ) بچار نہر۔

نہ پاچ : (نَؤَه) پ (پ) نہ پاچگیں۔

نہ پاک : (نَؤَه) پ (پ) نہ پاکگیں۔

نھ لوپ : (نَؤَه) ٹ (ٹ) وپ، دروگ بند۔

نھد : (نَؤَه) بگرڈا، (نخود، چنا، جھنص)

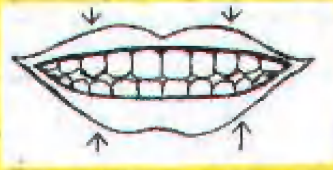
نھر : (نَؤَه) نہاد، متین کرگیں بھا۔

نھر : (نَؤَه) ہٹل، گڑ، گڑ باہ نہر ان بندگ یا نہر ان ماں بندگ ہذاں ہٹل و ہٹل کنگ۔ *

نھردگ : (نَؤَه) دگ (دگ) پڑ و جوش بڑیرگ، گڑگ۔ پڑ و جگ بشار و بیگ و گڑگ۔

نہ زنگت : (نَؤَه) زنگ (کن) بچار "نہ زنگت"

- نیام تاک : (نئی ام۔ ت اک ثی) درمیانی، توکی (مسترس نیام تاکی ماکستری) نیام تاکی۔
- نیام جی : (نئی ام جی) توک، درمیاں، نیانجی۔
- نیام دار : (نئی ام، دار) توکی دار۔ چھر نیام دار۔ لوگ یا کاپر نیام دار، تلک و نیام دار۔ دارے کہ تلک نیام دار۔
- نیگ : (نئی بگ) میوہ۔ در چکانی ہا بڑ کہ مردم آیان و رانت۔
- نیگ : (نئی پ۔ پے گ) شوار و ہا بڑ کہ آنجک مان کنگ بیت "شوار نیگ"۔
- نیگ : (نئی پگ) لاپ پری و نیگی ماہ و روچ۔ یہ یک چیزے و ورگ بے تا میری لوگ و واہشت۔
- نیگان : (نئی پگ ان) نیگ۔ لاپ پری جنین کہ دل ٹے یہ چیزے و بند انت۔ لاپ پری و نیگی روچ۔
- نیگان۔ پلانی چکی نیگان گپنگ۔
- نیت : (نئی ت) ارادہ، دل و لوٹ رتگیں (عربی نیتہ)
- نیٹ : (نئی ٹ) ہر رنگ بہ بیت۔ آسکر
- نیٹو : (نئی ٹو) انگریز سرکار و ملکاریں جاہنند۔

مردم و نیش

مار و نیش

- نیزگار : (نئی گ از) بے درسی مردم۔ گریب، ناتوانی مردم۔
- نیزہ : (نئی زہ) دراجیں آسنے کہ سرے چوکا بڑ انت۔
- نیشرگ : (نئی ش رگ) بزور و بڑگیں توارے، گریوگ یا ز نزرگ۔
- نیست : (نئی ش ث) ہست و چپ۔ ہست نہ انت۔ بیگواہ۔ بڑگ۔ چٹ بوگ۔ زمین بوگ
- نیسگار : (نئی گ از) نیزگار۔ ہما کہ جٹے نیست۔
- نیش : (نئی ش) ہما دستان کرایانی سر تو سک انت۔ مردم و دیم و چاریں دستاناں رند انت و رستریاد لوت و
- دیم و ششیں دستاناں رند۔ کلم و نیش مار و نیش، مار و دوکین تو سکیں دقان (پچاربت)
- نیک : (نئی ک) بد و چپ۔ شتر۔ جوان۔ * نیک : نیکیں جن و ہم گوش انت
- نیک بھت : (نئی ک۔ بھت) شتر تالہ، وش بھت، نکبھت، نگبھت : نامے۔
- نیکدینی : (نئی ک۔ دینی) سربازی بچے۔
- نیکراہ : (نئی ک۔ راہ) دین، نیکیں راہ، نیکیں راہبند، پاری کیش، عربی : دین

نیکو : (ن ے گ ف) نامے ، ہما کہ پر ہر کس د نیکو لوٹ ایت ۔

نیکو : (ن ے ک ی) شکاری ، پہ کسے د جوانی کنگ ۔ بدی د چپ ۔ مردی نامے د نیکو پرا حالی دگار ۔ سیتے د ذنت کلا د کفار ۔

نیگراہ : (ن ے گ ب راہ) نیک راہ ۔ دین ۔

نیل : (ن ی ل ن) نیل رنگ ! درمانے ۔ نیل بجر ، نیلیں ٹیٹک ۔ بلوچستان د کوہے د نام انت ۔

نیلپر : (ن ی ل پ) نیلو پر د پل ۔ یا سول ۔ پیلگوش د سول ۔ نیلپر ۔

نیلگ : (ن ی ل گ) نیل رنگیں ۔ نیلگ پس ، اشتر ۔ بندر د ہما اسپتیں رنگے گوش انت کہ آئی د تہ د سبزی د

نیمش بہ بیت ۔ دشت مکران د کورے د نام انت رو بہ کئی بلوچستان د کوہے د جاتھے د نام انت کہ با مردیں دادشاہ د ہنکین بوٹک ۔

نیم : (ن ے م) یک چیزے د اگان دو برابر د ہم کد د ہم سنگیں بھرہ کن د ہر یک بھرے یک نیچے گوشک بیت ۔

نیم بار : (ن ے م ب ا ر) تنگے ، بار د نیم ۔

نیم بالی : (ن ے م ب ا ل) ہما کہ سر جی د بال د نہ انت ۔

نیمان : (ن ے م ا ی) ہما در پ کہ داں نیم د چیزے مان انت ۔ *

نیم بڑو : (ن ے م ب ر و) نوک کیتنگ ۔ نیم بڑو د بڑے بیت ، دوشک د بڑے بان د سرے د

نیم بُندگ : (ن ے م ب ن د گ) ہما کہ سر جہ نہ انت ۔ اشکند ۔ نیم گندا کہ ۔

نیم بندو : (ن ے م ب ن د و) نیم توام ۔ اشکند ۔

نیمبیل : (ن ے م ب ے ل) سبہ د دانکہ نیم روچ د بیلے سبہ د نیم روچ د نیم ، بزاں روچ د چارک

نیم بچ : (ن ے م ب چ) نیم بنگلیں ۔

نیم پڑ : (ن ے م ب پ ر ز) ہما کہ نیان انت ۔

نیم پس : (ن ے م ب پ ش) سیگ : پس د سگدان د سریر د بستگیں ہون گوشت ۔

نیم تبیب : (ن ے م ب ی ب) بچار د نیم حکیم ۔

نیم توام : (ن ے م ب و ا م) نیم بُندگ ۔ نیم سر جہ ۔

نیم جن : (ن ے م ب ج ن) ہما جنین کوئی گسٹ چہ ناف د اھی ، بزوری د د لگو ش کُرت نہ کنت ۔ ہما جنین کہ آئی د جنین

آدی نیم بُندگ انت بزاں نہ مردیں انت د نہ جنین یا کہ جنینی د تے تکت مان ۔

نیم چم : (ن ے م ب چ م) نیم حتی چارک بزاں پہ د دکائی چارک

نیم دلی : (ن ے م ب ل ی) پہ دل اتان ۔ کارے د دل د نہ بیگ + ہو د اتان ۔ *

نیم دول : (ن ے م ب و ل) ہما چیز کہ وتی جاگہ د شری د ایر نہ انت یا ہما مردم کہ پہ لیگ نہ نشنگ

نیمراہ : (ن ے م ب راہ) راہ د نیم ۔

نیمروچ : (ن ے م ب و چ) روچ کہ سر د مھر بیت نیم روچ انت ۔ نیمروچ د ٹھک : یکدم روچ سر د مھر انت ۔

نیمزات : (ن ے م ب ز ا ت) نیم زاتیں مردم بزاں ورنائی د پیری د نیانچی د رس اتگیں مردم ۔

نیم زانت : (ن ے م ب ز ا ن ت) ہما کہ آئی د زانت نیم بُندگ انت ۔ نیم مٹا

- نیم میچ : (ن ے م + م س ج) نیم سٹھ، ہما کہ سرجم نہ سٹلگ
- نیمسیر : (ن ے م + م س ر) سرور دردے کہ سرور یک کپتہ گپت سرور نیمسیرزاں کتیں چہ یک مگر کستر مستر۔
- نیمسو : (ن ے م - م س و) نیم سوارنگیں۔ بچار "نیمسون" ★
- نیم سوار : (ن ے م + م س و ازم) ہما کہ سوارئی زبر نہ انت۔
- نیم سوچ : (ن ے م + م س و ج) چیزے کہ شتری و سرور نہ سٹلگ
- نیمسون : (ن ے م + م س و ن) کار مرد کرنگیں چیز، ہما کہ نوک نہ انت۔ اول دست نہ انت۔
- نیم سٹھ : (ن ے م + م س و ت) سر سوچ، ہما کہ نیچے سٹلگ، نیم سوچ
- نیم سیر : (ن ے م - م س ر) سیر و نیم ۲۔ نیم سیرگ۔
- نیم سیرگ : (ن ے م - م س ر گ) ہما کہ سیرے نہ سٹلگ، نیم سیر۔
- نیم شپ : (ن ے م - م س پ) شپ و نیم و وہد، نیم شام۔
- نیم گنداک : (ن ے م - م ک ن - ذاک) چیزے سرجم انت م سرجم نہ انت۔ بندر تھنگ و زاتے کہ گنداکے
- گوند انت
- نیم کلدار : (ن ے م - م ک ن - واز) ہشت آند، ڈوڈر، نیم کلدار و سرزبان ہشت آند و گرانی و سنگ، پنجاہ پیسہ۔
- نیمگٹ : (ن ے م گ ن) نیم، اے نیمگ و زباں اے نیم و + نیم ۱/۲، نیمگی۔
- نیمگٹ : (ن ے م گ ن) حامگیں روگی کہ چ شیر و منگ و کشک بیت۔
- نیم گرد : (ن ے م - م گ ر ذ) چیزے کہ برابر مگر ادے، نیم گرد۔
- نیم گرد : (ن ے م - م گ ر ذ) چیزے کہ توامی و گرد نہ انت بزبان نیم گرد انت۔
- نیمگو : (ن ے م - م گ و) مچے کہ آئی و کلونٹ زرد انت۔
- نیمگ و نیم سٹھ : (ن ے م گ ن - م ن سٹھ) نیم پ نیم، نیم تاوان + نیم پچ۔
- نیمگی : (ن ے م گ ن) نیم پ نیم، چرکے دو بھر کنے آئی و نیم۔
- نیم مرد : (ن ے م - م ر ذ) ہما مردین کہ آئی و مردینی و کچہ مان انت چو کہ نیم جنین و + ہما مردین کہ گس و تہ و
- آئی و ہرنیت۔ جنین چہ آئی و گیش انت و سر مھارے جنین و دست و انت۔
- نیم مرگ : (ن ے م - م ر گ) سگ زدگ، باز جنک بوتلگیں۔
- نیم ملّا : (ن ے م - م ل ن - ل ا) نیم وانندہ، نیم زانتکار، شتری درنہ برنگیں مردم۔
- نیم من : (ن ے م - م ن) من و نیم، ایشی و سبک تواری و "نیم" ہم گش انت۔
- نیم واب : (ن ے م - و اب) شتری و داب اتان، نیم واب و نیم آگہ، و ابینگ۔
- نیمون : (ن ے م - م و ن) سبب، پیریک چیزے و "بہانہ"
- نیم حکیم : (ن ے م - م ک ن) نیم تبیب : ہما کہ شتری تبیبی دے درنہ برنگ، نیم زانتکار۔
- نیوگ (ن ے م گ ن) بچار "نیمگ"

و

- و : (رو) بلوچی ء بیت ء یختی آب ۔
- و : (و) بلوچی گالے کہ اردو ء "تب تو" ء برزانت ء دنت ۔
- واب : (وآب) ہما تر حک ء آرامی کہ مردم یاد کہ سہوار ء تہا بند بنت ء مچ ء سہیگ نہ بیت ۔ واب گندگ : واب ء نہ ء چیزے گندگ ۔
- واب پر روش : (وآب + پ روش) ہما در مان کہ چہ آئی ء ورگ ء واب نفیت ۔ *
- وابجاہ : (وآب + جاہ) وپگ ء جاگہ ۔
- وابگیج : (وآب + گج) ہما در مان کہ واب گیج ایت ۔ *
- وابو : (وآب + و) سکتیں یا باز و پسیں مردم ۔
- واب صیال : (وآب + ویاں) پہ کلمے ء حیلے یات بوئیں ۔
- وابی : (وآب + ی) وابی تحت ۔
- وابینگ : (وآب + نگ) کسے کہ آئی ء واب ء گینگ ۔
- واپار : (وآب + ار) ہاپار، سوداگری ۔
- واپینگ : (وآب + نگ) کسے ء انچوش کنگ کہ بہ واپس ایت مچک ء واپینگ ۔ دل ء واپینگ چیز کہ کت انت آئی ء واپینگ ۔
- واتر : (وآب + تر) روگ ء پد ء ترگ ۔ "واترگ" ء پر مانگال بزاں داتر بجا ۔ *
- واترگ : (وآب + تر) روگ ء پد ء ترگ ۔ بیرہ کنگ ۔ *
- واترینگ : (وآب + تر) روگ ء پد ء ترگ کہ پد ء ترایت ، بیرہ دیگ ۔ *
- واجکار : (وآب + کار) واجہ کار ، واجہ بزاں مستر ، واحد ، کار مستر ، مالک ۔ Boss, Master, chief ۔
- واجہ : (وآب + ہ) مزینیں مردم ، جوانیں سر ، میر ، مشر ، جناب ، خدا بند ۔
- واجہ کار : (وآب + کار) بکار "واجکار" ۔
- واد : (وآب + د) اسپتیں شکر رنگیں چیزے کہ چہ دریاہ سوری آپ ء جود بیت یا کہ کوہ ء درکیت کہ سک سور انت ۔

- واداپ: (دولڈاپ) سورس طھر دا بھیس باھیک یا گوشت ء آپشک ء آپشک آپک، نارشت۔
- وادار: (دوا۔ وار) لوٹوک، واحدار، واحدار، صبت وار۔
- وادرو: (فادرؤ) حمائند کر تھنگ یا دارے ء ذراچی ء جنگ بیت کر لشی ء تہ ء دگر دار یا تھنگ جنگ بر بیت۔ زیراب ء وادرو بوجیانی زیراب ء مردوئیں کران سر بری نیگ ء وادرو کٹنگ بیت کر مہیشی ء تہ ء میکی بڑاں نیگی تھنگ ایر کنگ بیت۔
- وادک: (دوا۔ وکن) نامے۔
- وادگتر: (دوا۔ گ۔ زُر) وادو۔ گتریں ذرچک ء زائے۔
- وادو: (دولڈو) بچار ء وادگتر۔
- وادوک: (دوا۔ وکن) ہاگر استگیں یا پتگیں ورون کر وادے مان انت۔ سورتام، اوداگ ء چپ۔ *
- وادہ: (دوا۔ وہ) کول، بتر، کرار، ذروامی، ذرونی، وعرہ۔
- وادی: (دوا۔ دی) ہا چیز ء وادمان انت یا وادوک انت۔ *
- وادو: (دوا۔ وڈ) مرانہ، مہاکر گس اشی نیست۔ (جیپی۔ Gypsy) خانہ بدوش، بلکہ اسے گل ء واندو ء انت۔
- وار: (دوا۔ ازاب، بزرگ، بے زر، گرمب۔ وار کنگ، گیک کنگ، گوم کنگ، وار ء وشن کنگ، گیک ء گوم کنگ، بزرکار، بے دس دست مکرس، گوم، گیک، طلب: وار۔ پا، بار، وار پھ: (رسل بار)
- وارس: (دوا۔ ریش) عربی ء وارث ء بلوچی کہ چوک سیار ء بزانت ء زیرگ بیت۔ بے وارس تریک انت ء شیار دور۔
- وارو: (دوا۔ رڈ) پر گوم ء گیک، وچ دار دو بیچ داء ء وارو آگیک۔
- واروٹ: (دوا۔ وٹ) چم ء دویم، واروٹش۔
- واروشش: (دوا۔ وشنش) گیک ء گوم، وار ء گیک، واروٹ۔
- واری: (دوا۔ ریش) آزاب، واری دیگ: آزاب دیگ۔ آزابی، بزرگی، بے زری، گرمبی۔
- وارینگ: (دوا۔ رے۔ ن گ) گونڈو یا ستنیں پیریں مردے ء ورگ دپ ء دیگ۔ انچوش کنگ کہ دگرے نوارت۔
- وارگ: ء گیشکار گال۔ *
- واٹر: (دوا۔ پٹ)۔
- واٹرو: (دوا۔ وٹو) دارکار، اُستاد۔ ہمارم کہ دار ء تھنگ بتر ء تراش ء چر آئی ء مہ چیز جو کنگ ء کلر ء زانت۔ واٹرہ۔
- واڑہ: (دوا۔ وٹہ) بچار ء واٹرو۔
- وازانو: (دوا۔ زان) نوا نا ذروامی یے کہ آبدست شج ایت۔
- واز آرگ: (دوا۔ آرگ) پر راہ آرگ۔ چہ جوشاں پریگ۔ نرم کنگ۔
- واز دار: (دوا۔ واز) بچار ء واستار۔
- وازگ: (دوا۔ زگ) مجلس ء دیوان، گپ جنگ (میدی گال) زور ء وازگ۔ اسے زور نہ واز ایت بزان زور ء داشت نہ کنت یا نہ سگت ایت۔ یا کنت نہ کنت۔
- وازمند: (دوا۔ تم۔ وڈ) محتاج، دستچار، اُمت وار۔
- وازمندگ: (دوا۔ تم۔ وکن) بچار ء وازمند۔ *
- واڑہ: (دوا۔ وٹہ) پارسی ء گال ء گوش انت۔ مری گالوار ء ء واج ء گوش انت۔
- واس: (دوا۔ واش) باس ۲۔ پٹ، چنگ۔ Perfume

واست : (واست) لوٹک، دکشت، چمرزی، چرواست، پہ ہدا، واست، منی واست،

راے گال، اردو، واسط، بندیش آنت کہ رواست، واست، بندیش لوٹ ایت۔

واستار : (واش۔ تار) لوٹوک، واہلدار، واحدار، واجہ۔ دشتار، واستار۔

واستومند : (واش۔ مَن ڈ) وازمند، واستیگ، محتاج، دگرے، چمدار۔ *

واستی : (واش۔ ت بی) لوٹوک، چمرزی کنوک۔

واستیگ : (واش۔ ت بی گت) وازمند، دگرے، محتاج، چمدار۔ *

واستی مند : (واش۔ ت بی۔ مَن ڈ) بچار، واستومند۔ *

واسیدار : (واش۔ بی) واز، ہماردم کہ آئی، گور، ممان بہ بیت، میزبان Host۔ محراب، امیر، لچہ، بندے۔

سہ ممان کہ راہ، خوش است ایت آنت پہ، واسیدار، گنت آت۔

واشش : (واش) روایتی بلوچستان، شمرے (واش)

واشک : (واشک) "واش" روایتی بلوچستان، شمرے، ناک آنت کہ ایرانی ایشی، "عاش" خوش آنت، "خواش"۔

واشکی : (واش۔ ک بی) "واشک" ہ مردم۔ اے گال، "واشکی" ہم خوش آنت کہ رواست۔

واک : (واک) جوازت، دسترس، تمہیل۔

واکائی : (واک ای بی) گوائے کہ چہ رودر، ایک، کتیب، کیت۔ دریا، باز، توپان، گورم کنت۔

واکوب : (واک۔ ک۔ و ب) پچہ آردک، زانتکار (عربی "واقف") *

واگ : (واگ) نگام، پوستیں بند کہ مردوئیں دیمان آنت۔ کہ ترکش سوار، دست، آنت۔ واگ دارگ۔ واگ چنڈگ۔

واگ تریگ۔ واگ گزگ۔ (واگال)۔

واگو : (وا۔ گ۔ و) گانڈو، نھنگ، دشین آپ، ناہاریں جناورے۔ *

وال : (وال) دست، ذاجی، یک گورے۔

والی : (وال بی) بچار، وایگ۔

والیگ : (وال بی گت) والی گوش، سمیت۔

وام : (وام) ہماز کہ یک مردے چہ کسے، زورایت، اش کہ پردہ وام دار، دیگ لوٹ آنت۔ Loan, debt.

وامدار : (وام۔ دار) ہما کہ آئی، وام پرانت۔

وامزیر : (وام۔ ز بی) ہما مرد کہ باز وام زیرایت، وام زیروک۔

وامی : (وا۔ م بی) ہما چیز کہ پہ وام زیرگ بہ بیت یا پہ وام برس ایت۔ *

وان : (وان) چہ دار، جوڑ گھیں مزین، زانے کہ گھ شوگ، یا دگر چیزے مان کنگ، کار دنت۔ درگ مان کنگ، وان، ورگ چہ ہیر کنگ، وان،

مننگ، جان شوگ، وان Bathing tub.

واناک : (وا۔ لی اک) ہمانیش تاکت کہ تری، وانگ بہ بیت، نما دار۔

وانڈہ : (وان۔ ڈ) رنگ، وانڈہ، آنت۔ چوش بیت کہ رنگ، شوانگ کوہ، بارت، چار، روج، میگ، نیارایت ہے۔

ایشی، خوش آنت رنگ، "وانڈہ" آنت۔ دگر اے رنگ، کہ ملک، آبادانی نہ بیت۔ فی رنگ روچے یک جاگے پہ پرگ، ہرگ بیت،

شے یک جاگے دوار دیگ یا وانڈہ دیگ بیت۔ گیشتر کوہی کڑاں دوار دیگ بیت۔

وانتکار : (وان۔ ت۔ ک۔ ار) ہما، بیرے پر بہ بیت۔ یا گول آئی، آڑے بہ بیت۔ وینکار۔ واجہ۔

وانک : (وان۔ ک۔ توار) توار، تیرش، چہ کہ، گوانک۔

وان کشت : (وان۔ ک۔ شش) ہما مرد کہ ممانانی درگال رسیں، آنت، یا کہ دیم، دینت۔ مزین، ورگ، چہ ہرگ، ممانانی

تہ، ہما مرد کہ مردمان ونگ دیم، دینت۔

وانگ : (دوان گن) کتاب وانگ، اسکول وانگ، دربرگ۔ پتہ پتہ بزرگ، ساہیں سینگے کہ آئی و مسرہ در مان
سایت۔ موی و وانگ : پتہ پتہ وانگے کہ آئی و گزن و تیز کنت۔

(بجارت)

وانگ : (دوان گن) حاموش و میران، بے مد۔

وانگداد : (دوان گن + داد) ہمارا دک و انوکس نو در بران چہ سہ کار و نینگ و دیگ بیت۔ * Scholarship

وانگدیوان : (وان گن + دیوان) ایجوکیشنل سوسائٹی

وانگر : (وان گن + تباک) طب : وینگوم : یا : باورجان، باتنگان۔ (بجارت)

وانگس : (وان گن + ش) وانگرس : شیریری : ریڈنگ روم۔

وانگی : (دوان گن + کتاب) حمر کتابے۔ Book

وانگس : (وان گن + گن) بجار "وانگس"

وانوک : (وان وک) ہمارا دان بیت ہمارا وانگ، بازو لگوش دنت *

وانینگ : (وان + ن) دگرے و وانگ سوچ دیگ۔ و پخوش کنگ کہ دگرے توان بیت،

وانینگ و کار۔ *

وانگر وک

وانگ (تکلم)

وانینگ : (دوان + ن) وک، ملا کہ چکت و انینگ بیت۔ استاد۔ Teacher

واوا : (واوا) نمکائی زبان و "شتر" و خوش آنت۔ اک "اے واوا انت" بزان شتر انت یا کہ نوک انت۔ مے رنگ و "بل" ہم خوش آنت۔

واواہ : (واوا + ہا) ہماگی خوشگ بیت۔ شہابی۔

واورنگ : (واوا + رنگ) در مان کا مے۔ بلکیں مے "واولینک" انت۔

واولینک : (واوا + ل) بے ن ک، در مان کا مے۔ شوتیاں مان کنگ بیت۔

واویلن : (واوا + ل) گریوگ، کوکار و زاری (عرف : یاویل)

واہ : (واوا + ہا) کنگ شہابی دیگ، پچ بیگ پچلی مست گے مان بشارتاں واہ بیت۔ (شہلچہ کار)

واحدار : (واوا + دار) دوست، لوٹوک، حدوناک، آشک، شہیدا۔

واھر : (واوا + ہر) شتریں موسم بزان ہور و گوات و توپان مہ بیت۔ گیشتر ایشی و دریائی مردم کار مرد کن انت

پر بوجیاں نورم و توپانی گوات تاوان انت و حدے کہ اے چیز نہ بنت و گوات پر جوانی بوجیگ و سگ و

پد و کشش بیت خوش آنت کہ "واھر" انت۔ توپان و واھر بیگ : بزان توپان و کنگ و حلاس بوگ۔

● واہشت : (واہ-شٹ) دلی لوٹک، واہگ۔
 ● واہگ : (واہ-گ) دل و دوست تریں لوٹ و واہشت۔ دلکشی، دوستی و گڈی حد۔ اشک
 "محبت۔ Love۔ ۲۔ لوٹک، سکتیں لوٹک، سکتیں دل دوستی، محبت۔ بے تاحیرین محبت۔ واہگدار، ہماکہ دل و
 شے واہگ صحت۔

● واہگدار : (واہ-گ + دار) بچار "واہدار"
 ● واہند : (واہ-ہنڈ) خدا بند، واجہ۔
 ● واہ واہ : (واہ-واہ) شاباشی۔
 ● واسی : (واہ-وی) کوتار و واسی، جاک۔ ۲۔ وائی، جریہ، ساجو، تیار، (تجی پشک مرچی واسی نہ بیت) واہیگ
 یا وائیگ۔

● واہیگ : (واہ-ہی گ) بچار "واسی"
 ● وائے : (واہ-ے) توری (وائے لے گپ بر بیت کہ مر بیت)
 ● وائی : (واہ-ئی) جریہ، ساجو، تیار (بچار "واسی")
 ● وپا : (وہ-پا) ہمانا واسی کہ زوت یشنگ بیت بک۔
 ● وپا : (وہ-پا) دپاداری، ہماساد کہ گوں سپا، بستگ کہ حاک کہ کشگ و ملک و مردے کش ات ہے۔
 ● وپات : (وہ-پا) برگ (عربی: وفات)

● وپادار : ہماکہ وپا شے صحت۔
 ● وپت : (وہ-پت) "وہپگ" و "وہپستال"۔ "وہپت و وہاب" ★
 ● وپنگ : (وہ-پنگ) ہماکہ واپ انت گپی لیب و اگاں گب برابر نشائیں پیسہ و سر و بکپ ایت خوش انت وپنگ۔
 پر مرگ و گرگ و تنک چیر کو انت اگاں تنک مرپ ایت و مرگ و بگپت خوش انت "وہپنگ" یا کہ چر وک ہم مرگے بگپت
 انوش خوش انت۔ "وہپگ" دیر خوش گال۔

● وپنگیں : (وہ-پنگے) ہماکہ وپنگ، واپیں "وہپگیں مرد و میض نہ کار ایت"۔ ★

● وپتوک : (وہ-پتوک) واپیں مرد۔
 ● وپگ : (وہ-پگ) واپ کپگ۔ کپگی لیب و مر لیبی ہے و کہ رچ نچ ایت خوش انت وپنگ۔
 ● وپسوک : (وہ-پسوک) ہماکہ واپں کہ باز وپس ایت۔ خرائی ہے کہ واپیں مردم و سر و بکپ ایت کہ وٹ و سرینت
 نہ کنت و گپت ہم محبت نہ کنت ۲۔ مرگے۔

● وٹ : (وٹ) تو وٹ۔ من وٹ بزاں تی وٹ چند یا منی وٹ چند۔

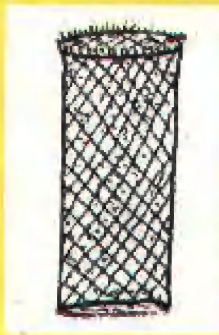
● وٹلج : (وٹ-لج) بچار "وٹاس"۔

● وٹاس : (وٹ-اس) وٹاج۔ پستول، پشردہ یا پیشدہ (بے لے آٹومٹیک ریوالور و انت۔ صریح سلاخے
 کہ آٹومٹیک بر بیت)۔ بچار بت تاکہ یم 829

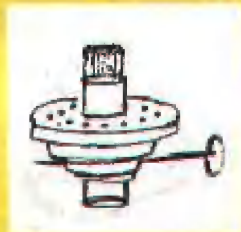
● وٹاک : (وٹ-اک) جاگہ۔ کوٹی ہے کہ پر مجلس و دیوان و گیشینگ بر بیت۔

● وٹکشی : (وٹ-کشی) وٹ چند و کشگ و کار، "خود کشی" ★

- وٹنگوش : (وٹ + کن + وٹش) ہمارے دم کے دوت کے کش ایت
- وٹگلا : (وٹ + گ - لی) ہمارے دم کے دوت کے گلا ایت ء ساڑ ایت "دوت گلا ء دپ پیمانہ ء بوء کنت" *
- وٹبر : (وٹ + ب + زڑ) دوت گڑ۔
- وٹچار : (وٹ + چ + از) ہمارے دم کے دوت کے چار ایت ء دگر ء تاوان ء پرواہ نہ کنت۔
- وٹسلج : (وٹ + س + لچ) بچار "وٹساج"
- وٹسر : (وٹ + س + ر) بے پرواہ۔ بے ساحارہ، ہمارے آئی ء دگر مستر نیست۔
- وٹکار : (وٹ + ک + از) ہمارے دم کے بے گوشگ ء کار بہ کنت ء ٹوہینگ مروت ایت۔ ہمارے گڑیاں یا مشین کے دوت
- کار کنت ء دوت بہت بہت۔ Automatic.
- وٹگڑ : (وٹ + گ + زڑ) بچار "دوت گڑ"۔
- وٹگش : (وٹ + گ + ش) دوت گش : ریڈیو - Radio.
- وٹگند : (وٹ + گ + نڈ) دوت چاریں مردم۔

وٹ

دوتاس

- وٹمر : (وٹ + م + زڑ) ناڈراھی سے کہ گندگ ء زانگ نہ بیت کہ ناڈراہ، ناڈراہ ایت، اناگ چار ایت کہ مٹنگ پمیش کا ایشی ء "وٹمر"
- گوش ایت۔ گیشتر اولاک ء دوتوں گپیت۔ وڈمر : دوتی سرء وٹمرگ۔ بے نیٹون ء مرگ۔
- وٹن : (وٹ + ن) عربی۔ وطن = پتی ٹنگ، ہمانک کہ مردم محمود ء بندر ء نیت دوت ایت۔
- وٹو : (وٹ + و) ہمارے دم کے دوت ء بہ گلا ایت ء بہ ساڑ ایت وٹ گلا یا ہمارے دم کے دوت ء بہ لوت ایت۔
- وٹوار : (وٹ + و + از) ہمارے دم کے دوت ء دگر کس ء مروت ء دوت ایش بوارت۔
- وٹواہ : (وٹ + و + اہ) ہمارے دم کے دوت ء بہ لوت ایت، وٹو۔ "خود غرض" *
- وٹی : (وٹ + ی) دوتی یا مٹی دتی بڑاں دتی چند ء یا مٹی دتی چند ء۔ وٹیک۔
- وٹیک : (وٹ + ی + گ) بچار "دتی"
- وٹق : (وٹ + ق) دوتی یا مٹی دتی بڑاں دتی چند ء یا مٹی دتی چند ء۔ وٹیک۔
- (۲) پیتے ء راست ایت۔ سکتیں نہیں چیز۔ (۳) چراگ ء کندیل ء وٹق۔ بلوچی دوسرے ء نا ایت۔ بندروی وٹق۔ وٹق
- وٹگ : (وٹ + گ) ہمارے دم کے دوت ء بہ لوت ایت۔

وٹی : (وٹ - ٹی) کسانیں روڈک : ہماروڈک یا حاک : زنان کو وصلی ٹیل مان ایش کرنگ : چراگ : بدل ہوئنگ
بلوچان پر چراگ : بندہ "کرکنک" : تیل مان کرنگ : چراگ کرنگ : (بچاربت)

وج : (وٹخ) پھیرے چیزے : بدل : دیگ : چوک وچ : سودا دار انگریزی : (13)

وج : (وٹخ) نا ایتیں چیز : ۱۲۔ جی شتیں دام (۲) وار : گنگ۔

وتچور : (وٹخ - وچ وڑ) حسابہ سر میں بیان - Detail

وتچورگ : (وٹخ - وچ وڑ) گستاخ : جتانگ : PPB;LWD:VECHORAGH: To separate.

ودار : (وٹوار) راچہری : (انتزار)

ودار یگ : (وڈ - ڈا - ری گٹ) ر ہچار ہما کہ کسے "ودار" فرشتگ : آئی : راہ : چارایت : کسے : کلو،
ٹیکسی یا ندی : ر ہچار - *

ودان : (وڈ دان) گیش بوان، دیمتروان - *

ودریپ : (وڈ - ری پٹ) ہر چار "ودریپ"

ودریپی : (وڈ - ری پٹی) : بچار "ودریپی"

وٹی

وڈگ : (وڈ - وگن) گیش بوگ، گیش کنگ - *

وڈگڑ : (وڈ - گڑ) وٹ جوڈ کرگیش، وٹلج، نوڑی جنگ : وٹلج۔

وڈگش : (وڈ - گش) وگش، ریڈیو

ودمر : (وڈ - مر) وٹی سر، وٹ بے نیمون : تاڈرامی : مرگ : "دوتن و دمرے کپنگ" بزاں ناؤراہ زانت : مران انت۔

ودمر : PPB;LWD: WADH- MIRI: Self-dying, i.e. natural death.

ودوار : (وڈ - وار) ہما کہ تمنا وٹی لاپ : سیر کنگ : شو حاز : انت۔

ودی : (وڈی) زاحر : سمرا، ہما کہ گندگ بیت : پیداک بیگ۔

وڈینگ : (وڈ - یگن) انچوش کنگ کہ بوڈایت + چہ دگرے : دیمتر روگ بزاں آئی : گوازینگ - *

وڈ : (وڈوڈ) ہما پٹ کر پٹک ہر بیت : ڈر پٹک : بوگ : مان مر بیت : بلوچستان : جاگے : نام انت۔

وڈی : (وڈوڈ) ہما کہ پٹ : وڈان بندایت۔

وڈی وڈی : (وڈ - وڈی + وڈ - وڈی) وڈی وڈی کنگ : پگڑ : وسواس کنگ، پری پری کنگ - *

ور : (وز) حجابا کہ پر پڑائی تھی، پہنچا، عبور کنگ بیت۔ نرمگیں زمینیئے عکس کو بڈانت ع آئی تہ دارچ کس آنت ع آس ع روک کس آنت۔ دارک مچ آنت ع اشکر بنت فی آس ع گیشین آنت تان ایگیں آرت ع مان بڈل وور وینت ع آئی ع سربرہ ہم جسل پور وینت۔ نرمگیں اشکر کنگ بچر ع کنگ بنت۔ ۲۰۔ ورگ ع پر مانگل بڑاں "بہور"

وَر : (دُور) چه آزادی، غریب، پُر پری کنگ۔ وَر وَر کنگ چه شد۔

وَرَا: (وَرَا۔ رَا) چیزے کو یکتہ دیے، لیٹ اُتنگ۔ پھنات۔

وراک : (وراکت) وریدن، ورگ چہیز۔

ورپیگ : (وڑ۔ بئی گم)

PPB;LWD: WUR- BLAGH:To be open, incumbent on.

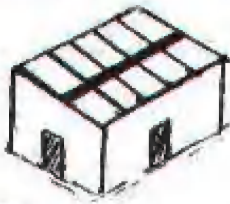
PPB;LWD: WUR-KHANAGH: To apply, to Sprinkle.

وردن : (روز-دن) کوئی چیز: دان، آرت۔ ”وردن کنست گردن“ بڑاں وردن مردم یاد نوت پرتور کنست۔

ورس : (فورش) یا ولس : درمائی کے چھ انگڑائے زبردانت ۔

ورک : (ڈوڑک) چختی ایں سرگی، ورکیں پشک۔

ورگ : (وزنگ) وردن۔ ورگ۔ وزنگ وزگ۔ لیب۔ تہ و دارگت وزگ، پامبولی و حرہ اپس آدمراں پشت و دمی و رانت۔

وری

ورورک

ورگدان : (ورگت + دان) ڈاکو کہ ورگ مان کنگ، مہاجھے، روگ بیت۔ گراسنگیں تو شگدان۔ چاشدان، ورگدان، بگنڈن، نانڈان۔

ورگی از بوتک : (وَرگِ بَیْ + اَبُو + وُثْکُ) در مانے ۔

ورتا : (دورن ۱) مردم که چنگی، غمگن و ایت، ریشش بروت رودین ایت که وقتی جوانی، ایت، بشکر ورتا، نوک ورتا۔

ورنالی؛ (ورن ۱۔ ورنی) زندہ ہمارے ہمارے کہ مردم ورنائی است۔ جوانی *

دڙود : (وڙ-رود) دت رستگي دږچک - سکتی مزنې چیز۔ PPB:LWD: WA-RODEN: Self-sounding.

ورور : (دۆز-دۆز) مامردم که بیکه دوزگه دگر چچ دخیال دندانت. تیپ د ورور.

وروک : (دُروک) دُرُک دُروک۔ پاگاسے + ماہیگے + کرے کہ دارے دارت + ریشے واران بیت مروت چوک
نوشتر ہیشمکے۔ (بجارت)

درونی : (دۆڭ زۇڭەڭنى) سۈڭىتى، بازارى، (ورىنىدۇ ياكى ورنىدۇ)

وری : (وَرِی) دُر اچیں دار اُنت کہ بائانی سرء اُنت۔ (بجایہ بُت)

وزیر : (وڑے پٹ) دت، ریننگ، خود فریبی۔

- وڑپی : (وڑ-رے پی) وت رپی۔ وت ء وت رڈ ڈیگ ڈریسنگ (خود فریبی)
- وڑ : (وڑ) نمونہ، راست، ڈول، بُر۔
- وڑال : (وڑال) ملاں۔ تاوان ہماکہ بیرے ء دیم ء دیگ ہر بیت۔ تاوان بھڑتاوان ء دیم ء دانگیں۔ باز جاگہ بے سیتیں تاوان پُرکنگ ء ہم کار مرد بیت۔ وڑالان روگ۔ وڑالان دیگ۔ وڑالانی دیم ء روگ۔
- وڑالی : (وڑ-لی) ہماکس کہ بے سیتیں تاوان یا بیرے ء دین ء وت۔ وڑالی بوگ : بے سیتیں تاوان یا بیرے ء دیم ء روگ۔ تباہ بوگ، برباد بوگ۔ میران بوگ۔ *
- وڑک : (وڑک ک) کچک ء وگک ء توار۔
- وڑکگ : (وڑک ک گ) کچک ء وگک، گوگک، جاگک، راشک، لاگ۔
- وڑگال : (وڑ+گ ال) Type ء آب کہ چر شرب ء جوڑکگ بنت ء پے چاگک ء کار مرد بنت۔
- وڑبت : (وڑ-بت) ہڈاء پاکیں رتبال بھڑ محمد ء داہگ ء گوشنگیں لچے، پاکنازینک۔ *
- وڑمر : (وڑ-مر) رنگے کریش ء نمودال جنگ بیت۔ وسمہ۔
- وڑوز : (وڑ-وز) وسوس PPB;LWD:WAZWAZ: Dream, imagination. (Ar.waswas)
- وزیر : (وڑی ز) بادشاہ یا نمک ء مستر ء دست ء چیر ء کارکنوکیں منسب دار۔
- وڑبار : (وڑ-ب ا ز) بچار ”دشبار“
- وڑبگل : (وڑ+ب گ ل) دوشدل : (برچاڈر منان وڑبگل کن گے)
- وڑدل : (وڑ+د ل) ہماکہ آئی ء دل کوش انت۔ وڑدل ء شادان۔ ۲۔ نامے۔
- وڑرنگ : (وڑ+ر ن گ) شتر رنگ، ہماکہ رنگ گے وٹش بہ بیت۔
- وڑرگپ : (وڑ+ر گ پ) ہماکہ دم کہ آئی ء گپ وٹش انت ء تامدار انت۔
- وڑنام : (وڑ+ن ا م) بچار ”دشنام“
- وڑنامی : (وڑ-ن ا-م ی) بچار ”دشنامی“
- وڑنکت : (وڑ+ن ک ک) بچار ”دشکت“
- وڑندگ : (وڑ+ن ن گ) بچار ”دش نندگ“
- وڑوار : (وڑ+و ا ر) وٹش وراکیں مردم۔
- وڑوراک : (وڑ+و ر ا ک) کسے کہ وٹشیں وگ ء ہیلدار بہ بیت، دشکت۔ دشوار۔
- وس : (وٹش) دست برس۔ واک۔ زور، حاتی
- وسالچ : (وٹش-س ا چ) وڈرڈ۔ وت جوڑکرہگیں۔ وڑوگ
- وٹال : (وٹش-س ا ن) چنگ ء ساز ء مکامے۔ ساز ء مکامے۔ ایٹشی ء جدگالی ہم خوش انت۔
- وٹسک : (وٹش-س ک) جن ء بڑات یا مرد ء بڑات۔ جن ء پت ء ہم باز جاگ ء گوش انت ء جن ء بڑات ء ”وسرک زحمت“ گوش انت۔
- وسمہ : (وٹش-م) بچار ”وڑمر“
- وستو : (وٹش-س و) یا وٹہ بڑان جُست، سوال۔ وستو ء پتو بڑان جُست ء جواب۔

- دوسوس : (دوش - سوش) دل نہر کئی ڈول ء هزار زنجیں بے پجاری گپت ء آگیک کہ مردم پریشان بیت و زوز .
- دوسوگ : (دوش - سوش ڈگ) - بچار "دوسیک"
- دوسی : (دوش - سوش) - بچار "دوسیک"
- دوسی : (دوش - سوش) دوس ء زور ء "اے پلانی ء دوسی کارے نہ انت" بزاں اے کار پلانی ء دوس ء کارے نہ انت یا پھر آئی ء زور ء حرکت ء گیش انت *
- دوسیگ : (دوش - سوش) دوشو ء دوشوگ ء دوشی جن ء مات یا مرد ء مات (خوشدامن) دوسی -
- دوشش : (دوشش) شتر مزگ ء شتر نام ء نادراہ نہ انت ء زھر نہ انت ء آھستہ مگوں سوری آپ ء شودگ ء زندوشیں آپ کہیں پتہ بچگ . جاگ ء دوش کنگ وئی یادہ چیزے ء - شھمات یا لٹ ء دوش کنگ پے بچگ - رازی کنگ - پیشش و ش کنگ : بچگ کنگ ء شیر کئی کنگ .
- دوش آتک : (دوش - آتک) یا دوشا تیک ء تیار جوڑی ء حال اھوال ء چبھیر کسے نوک چہ دریں ملکے ء کیت پر آئی ء آگیک ء وئی دوشانی ء گوش انت "دوش آتک نے" (خوش آمدید) *
- دوش آتکی : (دوش - آتک) بچار "دوش آتک" *
- دوش الھان : (دوش - آن - ہان) دوش گٹت ء دوش توار ہما کہ چھال ء الھان نے پُر زیم ء پُر درد انت . *
- دوشان : (دوش - شان) دوشیں وحد ء دوشل ء زھر ء دوشان : دومردم و ت ماں و ت نار زانت بزاں آ زھر انت پر ء کہ کٹھ انت بزاں دوشان بوت انت -
- دوشانی : (دوش - شش لپٹی) چہ زھر بیک ء زندوشش بیک یا کہ مے و ش بیک ء شاد کامی ء چیزے ہستاک یا سوگات دیک . دوشبودی -
- دوشبار : (دوش + ب اڑ) ہشکی یا کہ دریائی اولاک کہ پے گیک بار کنگ بیت -
- دوش بالاد : (دوش + ب اڑ) ہما کہ ڈیل ء بلاو ء شتر انت ء دوش کتہ -
- دوش بتر : (دوش + ب اڑ) ڈولدار ء براحدار ء دوش ڈول
- دوش بگل : (دوش + ب گ ل) دوشل : (پر چاڈر منال و شبگل کن نے)
- دوشبو : (دوش + ب ڈ) دوشیں بو ء ہما کہ دوشیں بو بکنت -
- دوشبود : (دوش + ب وڈ) بچگور ء شھرے کہ چہ نگر مکان ء ہر زانت -
- دوشبودنی : (دوش - ب وڈ لپٹی) دوشانی -
- دوش بھت : (دوش + ب ہٹ) دوش نسب ء نیک بھت ء نیک تالہ . *
- دوش پاچ : (دوش + پ اچ) ہمانیک کہ ڈر چک ء سر ء و ت بہ بچ ایت - دوشپاگ
- دوش پاد : (دوش + پ اڈ) ہما کہ پاد ء کدم نے نیک انت ء بھتاوہ شوم پادہ چپت -
- دوش پاگ : (دوش + پ اگ) بچار "دوش پاچ"
- دوش پشت : (دوش + پ شٹ) ہما اولاک کہ آئی پشت دوش انت پر سواری ء -
- دوش شتام : (دوش + ش اٹم) دوش مزگ -
- دوش تب : (دوش + ت ب) دوش رو ء دوشیں تب ء میل داروک -
- دوش تران : (دوش + ت ران) دوش گپ -
- دوشتلوار : (دوش + ت واز) ہما کہ توار نے دوش انت -

- وش تیل : (دوش + تیل) وش بالاد۔
- وش بچنگ : (دوش + بچنگ) ہما سھر، سھت یا سلاہ کہ ستر بچنگ۔
- وش چم : (دوش + چم) ہما کہ چمے ڈولدار آنت۔
- وش دپار : (دوش + دپار) وش وراک، وش سھت۔
- وش دل : (دوش + دل) بچار "وژدل"۔
- وش رچ : (دوش + رچ) ستر رنگ دا بچس، ستر رچ اعلیس۔
- وش رُو : ہما مردم کہ گون مردم ہر و حد پہ کنگ و وشدی روچار کہ ایت۔
- وش رواج : (دوش + رواج) ہما مردم آئی و راہ و روک ڈولدار آنت۔
- وش زد : (دوش + زد) ہما پنگ کہ زدے وش ایت۔
- وش کتب : (دوش + کتب) ہما ستر کہ کتبے وش لیک ایت۔
- وش کڈ : (دوش + کڈ) وش بالاد، ہما کہ ڈیل و بالادے ستر آنت۔
- وش کرام : (دوش + کرام) وش رواج۔
- وش کنگ : (دوش + کنگ) چمے کہ آئی و کھونٹ سھر آنت۔
- وش کھیب : (دوش + کھیب) وش داب۔
- وش گپ : (دوش + گپ) ہما کہ گپے وش آنت۔
- وش گٹ : (دوش + گٹ) وش توار، وش آواز، وش گوش *۔
- وش گمان : (دوش + گمان) شرمیال۔
- وش گوم : (دوش + گوم) ہما کہ گومے وش بیت وش لیک۔
- وش لیک : (دوش + لیک) بچار "وش گوم"۔
- وش لو : (دوش + لو) لبب "تہ" حال "پہ کہ رس آنت گوش آنت" حال "وشلو" اے مال بندر "وشیں لوگ" بونگ۔
- وش مڑ : (دوش + مڑ) ہما کہ ستر و جوانی، بہ مڑ ایت۔
- وش ملک : (دوش + ملک) کہے کہ باز ستر مل ایت۔
- وش نام : (دوش + نام) وژ نام، شرنام ہما کہ مرکس آئی و نام "پہ ستری گپت۔ وشتیاری و جاگے کہ کبیل و نزدیک ایت۔
- وش نامی : (دوش + نامی) نیک نامی "بدنامی" و چپ۔
- وش نبیس : (دوش + نبیس) ہما کہ گالان پہ ہم نبیس ایت، ندکش، (کاتب) *
- وش نبیسی : (دوش + نبیسی) ہما کہ ندکش، (کاتب) *
- وش نک : (دوش + نک) ہما کہ ورتیں ورت وارت۔ وش وراک۔
- وش نندگ : (دوش + نندگ) جاگے و داں دیر و نندگ۔
- وش نیتک : (دوش + نیتک) ہما کہ کہے و سر و وش نہ ایت بزاں بدے کیت۔ بدواہ، وژمن۔
- وش واد : (دوش + واد) ہما کہ کہے و کس واد کنگ بیگ۔ وشوادیس ماہیگ۔
- وشوار : (دوش + واد) وش سھت۔

وشوار : (دش - قار) دش گینگ، دش گوم، داروش : ہاک وارے دش انت - *

وش وراک : (وَشَّ + وُراک) و شوار۔ وشن مہمت۔

وشمال : (وش + اَل) حماکہ آئی، مجاور حیوان انت۔ وشدل۔

وش مبر : (وش + مَبَر) وش گیت۔

وشتی : (کوش - شیشی) زردلی، زهری، پت - وشتانی، واهری - شیرکشی - مردی نامے۔

وہیں کرے : (دوش شے نہ ہو کہ رنگ باز منہیں ڈر چکے کہ برے تر ہوا غیر انت بے سربرہ سحر و گرد میت۔ ناہ بیت سیاہ ترایت۔

وکاب: (دُک اُٹ) اکاہیں مُرگ۔ بورچیک نامے۔

دلگ: (دہن یک گن) چمک رہو گوند گوند، رانشک کہ توارے گزان عو گوند بہت۔ مردے کہ چکتیں سُر زس جاگے بہ کپ

ایت کہنگ و گون و حور چو آئی و دپ و بلکیں سیگ و مُنکت و دو توگ و توار در کیت۔ پر چیزے و لوگ و دمپ و مساحت
نکدن کنگ۔

دکوک : (دک۔ک دک) ہما کہ دک ایت، ہما کہ ”دکگ“ دک کار دکنت۔ *

وقت و مکان : (بیت ۱-۲) بیت ۳-۴ بیت ۵-۶ بیت ۷-۸ بیت ۹-۱۰ بیت ۱۱-۱۲ بیت ۱۳-۱۴ بیت ۱۵-۱۶ بیت ۱۷-۱۸ بیت ۱۹-۲۰ بیت ۲۱-۲۲ بیت ۲۳-۲۴ بیت ۲۵-۲۶ بیت ۲۷-۲۸ بیت ۲۹-۳۰ بیت ۳۱-۳۲ بیت ۳۳-۳۴ بیت ۳۵-۳۶ بیت ۳۷-۳۸ بیت ۳۹-۴۰ بیت ۴۱-۴۲ بیت ۴۳-۴۴ بیت ۴۵-۴۶ بیت ۴۷-۴۸ بیت ۴۹-۵۰ بیت ۵۱-۵۲ بیت ۵۳-۵۴ بیت ۵۵-۵۶ بیت ۵۷-۵۸ بیت ۵۹-۶۰ بیت ۶۱-۶۲ بیت ۶۳-۶۴ بیت ۶۵-۶۶ بیت ۶۷-۶۸ بیت ۶۹-۷۰ بیت ۷۱-۷۲ بیت ۷۳-۷۴ بیت ۷۵-۷۶ بیت ۷۷-۷۸ بیت ۷۹-۸۰ بیت ۸۱-۸۲ بیت ۸۳-۸۴ بیت ۸۵-۸۶ بیت ۸۷-۸۸ بیت ۸۹-۹۰ بیت ۹۱-۹۲ بیت ۹۳-۹۴ بیت ۹۵-۹۶ بیت ۹۷-۹۸ بیت ۹۹-۱۰۰ بیت ۱۰۱-۱۰۲ بیت ۱۰۳-۱۰۴ بیت ۱۰۵-۱۰۶ بیت ۱۰۷-۱۰۸ بیت ۱۰۹-۱۱۰ بیت ۱۱۱-۱۱۲ بیت ۱۱۳-۱۱۴ بیت ۱۱۵-۱۱۶ بیت ۱۱۷-۱۱۸ بیت ۱۱۹-۱۲۰ بیت ۱۲۱-۱۲۲ بیت ۱۲۳-۱۲۴ بیت ۱۲۵-۱۲۶ بیت ۱۲۷-۱۲۸ بیت ۱۲۹-۱۳۰ بیت ۱۳۱-۱۳۲ بیت ۱۳۳-۱۳۴ بیت ۱۳۵-۱۳۶ بیت ۱۳۷-۱۳۸ بیت ۱۳۹-۱۴۰ بیت ۱۴۱-۱۴۲ بیت ۱۴۳-۱۴۴ بیت ۱۴۵-۱۴۶ بیت ۱۴۷-۱۴۸ بیت ۱۴۹-۱۵۰ بیت ۱۵۱-۱۵۲ بیت ۱۵۳-۱۵۴ بیت ۱۵۵-۱۵۶ بیت ۱۵۷-۱۵۸ بیت ۱۵۹-۱۶۰ بیت ۱۶۱-۱۶۲ بیت ۱۶۳-۱۶۴ بیت ۱۶۵-۱۶۶ بیت ۱۶۷-۱۶۸ بیت ۱۶۹-۱۷۰ بیت ۱۷۱-۱۷۲ بیت ۱۷۳-۱۷۴ بیت ۱۷۵-۱۷۶ بیت ۱۷۷-۱۷۸ بیت ۱۷۹-۱۸۰ بیت ۱۸۱-۱۸۲ بیت ۱۸۳-۱۸۴ بیت ۱۸۵-۱۸۶ بیت ۱۸۷-۱۸۸ بیت ۱۸۹-۱۹۰ بیت ۱۹۱-۱۹۲ بیت ۱۹۳-۱۹۴ بیت ۱۹۵-۱۹۶ بیت ۱۹۷-۱۹۸ بیت ۱۹۹-۲۰۰ بیت ۲۰۱-۲۰۲ بیت ۲۰۳-۲۰۴ بیت ۲۰۵-۲۰۶ بیت ۲۰۷-۲۰۸ بیت ۲۰۹-۲۱۰ بیت ۲۱۱-۲۱۲ بیت ۲۱۳-۲۱۴ بیت ۲۱۵-۲۱۶ بیت ۲۱۷-۲۱۸ بیت ۲۱۹-۲۲۰ بیت ۲۲۱-۲۲۲ بیت ۲۲۳-۲۲۴ بیت ۲۲۵-۲۲۶ بیت ۲۲۷-۲۲۸ بیت ۲۲۹-۲۳۰ بیت ۲۳۱-۲۳۲ بیت ۲۳۳-۲۳۴ بیت ۲۳۵-۲۳۶ بیت ۲۳۷-۲۳۸ بیت ۲۳۹-۲۴۰ بیت ۲۴۱-۲۴۲ بیت ۲۴۳-۲۴۴ بیت ۲۴۵-۲۴۶ بیت ۲۴۷-۲۴۸ بیت ۲۴۹-۲۵۰ بیت ۲۵۱-۲۵۲ بیت ۲۵۳-۲۵۴ بیت ۲۵۵-۲۵۶ بیت ۲۵۷-۲۵۸ بیت ۲۵۹-۲۶۰ بیت ۲۶۱-۲۶۲ بیت ۲۶۳-۲۶۴ بیت ۲۶۵-۲۶۶ بیت ۲۶۷-۲۶۸ بیت ۲۶۹-۲۷۰ بیت ۲۷۱-۲۷۲ بیت ۲۷۳-۲۷۴ بیت ۲۷۵-۲۷۶ بیت ۲۷۷-۲۷۸ بیت ۲۷۹-۲۸۰ بیت ۲۸۱-۲۸۲ بیت ۲۸۳-۲۸۴ بیت ۲۸۵-۲۸۶ بیت ۲۸۷-۲۸۸ بیت ۲۸۹-۲۹۰ بیت ۲۹۱-۲۹۲ بیت ۲۹۳-۲۹۴ بیت ۲۹۵-۲۹۶ بیت ۲۹۷-۲۹۸ بیت ۲۹۹-۳۰۰ بیت ۳۰۱-۳۰۲ بیت ۳۰۳-۳۰۴ بیت ۳۰۵-۳۰۶ بیت ۳۰۷-۳۰۸ بیت ۳۰۹-۳۱۰ بیت ۳۱۱-۳۱۲ بیت ۳۱۳-۳۱۴ بیت ۳۱۵-۳۱۶ بیت ۳۱۷-۳۱۸ بیت ۳۱۹-۳۲۰ بیت ۳۲۱-۳۲۲ بیت ۳۲۳-۳۲۴ بیت ۳۲۵-۳۲۶ بیت ۳۲۷-۳۲۸ بیت ۳۲۹-۳۳۰ بیت ۳۳۱-۳۳۲ بیت ۳۳۳-۳۳۴ بیت ۳۳۵-۳۳۶ بیت ۳۳۷-۳۳۸ بیت ۳۳۹-۳۴۰ بیت ۳۴۱-۳۴۲ بیت ۳۴۳-۳۴۴ بیت ۳۴۵-۳۴۶ بیت ۳۴۷-۳۴۸ بیت ۳۴۹-۳۵۰ بیت ۳۵۱-۳۵۲ بیت ۳۵۳-۳۵۴ بیت ۳۵۵-۳۵۶ بیت ۳۵۷-۳۵۸ بیت ۳۵۹-۳۶۰ بیت ۳۶۱-۳۶۲ بیت ۳۶۳-۳۶۴ بیت ۳۶۵-۳۶۶ بیت ۳۶۷-۳۶۸ بیت ۳۶۹-۳۷۰ بیت ۳۷۱-۳۷۲ بیت ۳۷۳-۳۷۴ بیت ۳۷۵-۳۷۶ بیت ۳۷۷-۳۷۸ بیت ۳۷۹-۳۸۰ بیت ۳۸۱-۳۸۲ بیت ۳۸۳-۳۸۴ بیت ۳۸۵-۳۸۶ بیت ۳۸۷-۳۸۸ بیت ۳۸۹-۳۹۰ بیت ۳۹۱-۳۹۲ بیت ۳۹۳-۳۹۴ بیت ۳۹۵-۳۹۶ بیت ۳۹۷-۳۹۸ بیت ۳۹۹-۴۰۰ بیت ۴۰۱-۴۰۲ بیت ۴۰۳-۴۰۴ بیت ۴۰۵-۴۰۶ بیت ۴۰۷-۴۰۸ بیت ۴۰۹-۴۱۰ بیت ۴۱۱-۴۱۲ بیت ۴۱۳-۴۱۴ بیت ۴۱۵-۴۱۶ بیت ۴۱۷-۴۱۸ بیت ۴۱۹-۴۲۰ بیت ۴۲۱-۴۲۲ بیت ۴۲۳-۴۲۴ بیت ۴۲۵-۴۲۶ بیت ۴۲۷-۴۲۸ بیت ۴۲۹-۴۳۰ بیت ۴۳۱-۴۳۲ بیت ۴۳۳-۴۳۴ بیت ۴۳۵-۴۳۶ بیت ۴۳۷-۴۳۸ بیت ۴۳۹-۴۴۰ بیت ۴۴۱-۴۴۲ بیت ۴۴۳-۴۴۴ بیت ۴۴۵-۴۴۶ بیت ۴۴۷-۴۴۸ بیت ۴۴۹-۴۵۰ بیت ۴۵۱-۴۵۲ بیت ۴۵۳-۴۵۴ بیت ۴۵۵-۴۵۶ بیت ۴۵۷-۴۵۸ بیت ۴۵۹-۴۶۰ بیت ۴۶۱-۴۶۲ بیت ۴۶۳-۴۶۴ بیت ۴۶۵-۴۶۶ بیت ۴۶۷-۴۶۸ بیت ۴۶۹-۴۷۰ بیت ۴۷۱-۴۷۲ بیت ۴۷۳-۴۷۴ بیت ۴۷۵-۴۷۶ بیت ۴۷۷-۴۷۸ بیت ۴۷۹-۴۸۰ بیت ۴۸۱-۴۸۲ بیت ۴۸۳-۴۸۴ بیت ۴۸۵-۴۸۶ بیت ۴۸۷-۴۸۸ بیت ۴۸۹-۴۹۰ بیت ۴۹۱-۴۹۲ بیت ۴۹۳-۴۹۴ بیت ۴۹۵-۴۹۶ بیت ۴۹۷-۴۹۸ بیت ۴۹۹-۵۰۰ بیت ۵۰۱-۵۰۲ بیت ۵۰۳-۵۰۴ بیت ۵۰۵-۵۰۶ بیت ۵۰۷-۵۰۸ بیت ۵۰۹-۵۱۰ بیت ۵۱۱-۵۱۲ بیت ۵۱۳-۵۱۴ بیت ۵۱۵-۵۱۶ بیت ۵۱۷-۵۱۸ بیت ۵۱۹-۵۲۰ بیت ۵۲۱-۵۲۲ بیت ۵۲۳-۵۲۴ بیت ۵۲۵-۵۲۶ بیت ۵۲۷-۵۲۸ بیت ۵۲۹-۵۳۰ بیت ۵۳۱-۵۳۲ بیت ۵۳۳-۵۳۴ بیت ۵۳۵-۵۳۶ بیت ۵۳۷-۵۳۸ بیت ۵۳۹-۵۴۰ بیت ۵۴۱-۵۴۲ بیت ۵۴۳-۵۴۴ بیت ۵۴۵-۵۴۶ بیت ۵۴۷-۵۴۸ بیت ۵۴۹-۵۵۰ بیت ۵۵۱-۵۵۲ بیت ۵۵۳-۵۵۴ بیت ۵۵۵-۵۵۶ بیت ۵۵۷-۵۵۸ بیت ۵۵۹-۵۶۰ بیت ۵۶۱-۵۶۲ بیت ۵۶۳-۵۶۴ بیت ۵۶۵-۵۶۶ بیت ۵۶۷-۵۶۸ بیت ۵۶۹-۵۷۰ بیت ۵۷۱-۵۷۲ بیت ۵۷۳-۵۷

آنت کہ "پروٹ جیکٹ اینٹ" بڑا نرس ایٹ "وٹ" "چر ٹیوٹ" "وٹنگ" "وٹ" "پٹ" "پہ مردم" "پہ یک چیزے وٹ باز بڑا
پہ بڑی ٹوٹنگ اینٹ۔

وکیل: (وکیل ٹ)، وزیرہ زیر دستیں مردم (عزلی - وکیل)

PPB;LWD: WAL: on, upon. see wur(on, upon.) ول: (دل)، سر، سریر.

ول: (دُنْیَا) زمین، سرء ذلج انت، کینگ چه دَلان مَشْهُور س کینگ ول تَبِیْج ول، چَبُول، کُوسِج، ول، کاکڑی، ول،

توری و ول و دیگر۔ ول و واولینک یک کامے کہ یہ درمائی هم کار مردوست بزنان درمائی کامے۔ "یکتس ول و برانت" بزنان یکتس ناهیه

سر جو منہ انت یا یجنس لگ ۽ شاگ انت۔ بزاں کت ڏو لیس مردم انت یا کتس کت ۽ مردم انت۔

والثنت : (دولہ) مزنیں دوسری مملکت گیشترہ یہ انگلند کا گوشگ بہت ۔

ولایت حیدرآباد : (اولاً) نئی تھی مچنی پتھر کا، وشتی چمک۔ از جگہ ایشیاء میں ان کے گوش آنت دے رہا تھا۔

ولمرٹ : (قول: سٹ) ہو گئے، درمیان کے کریشے ہر گز کونے ترکین است۔

ولہ : دُولُ فُجْرٍ حَالِکِ شَتَائِرِ

والا : (دولت) ، (دین) ، (مذہب) ، (عقائد) ، (اے گلا ، شتہ)

ولدا : دون ذرا پچھلے بار سے ملنے

وہ : (دوں سال) بچاؤ ورس

ولست : (کونست) اوت، سیکل،

ولک: (قول ک) وی عمدہ گوشت نا۔

ولند : (دول، ملکی) مماثلہ لہائی و غیرہ، تکیہ و عجب پس است۔ چریہ

چنانچه که در کتب معتبره است چنانچه که در کتب معتبره است

PPB;LWD:WALAGH: To twist, to bind, to wind. - (ولک) : پاپ و لک یا ولک - بھل

- چین، نیست، ناناود۔ ولوچ کنگ: چک چین کنگ، تباہ، برباد کنگ، نیست، نابود کنگ۔ *
- ولندر: (وَلَنْدَر) ڈر، ٹینگ، راستے۔
- ولو: (وَلُو) نلے۔ ولی محمد، گوٹہ نام۔
- ولول: (وَلَل) بے تاجیری، جوش، طر، حلال۔
- ولی: (وَلِي) بزرگ، نیکراچی، پوتھی ولی، بونگ۔
- ولید: (وَلِيْد) عربی گالے بلے بلوچانی گور، بومیکانی تر، کار مرد بیت۔ پر گوٹہ وئیں بکت، خوش آنت کر چلوپگ کنت۔
- ولینگ: (وَلِيْنِگ) چارینگ، گوک یا پس یا اشتہر، ولینگ۔ لاپ ولینگ، بزاں لاپ چارینگ پر ماکس، خوش آنت بیک لاپ، شوہاز، دگرچ، زکنت۔
- وئی دیگ: (وَوِيْدِيْگ) بنگ، ست بنگ، پتی کنگ، تھ زد کنگ، بنگ کنگ، چپ کنگ۔
- ول: (وَل) پنامگالے، کتار گالے کہ پر، من، جاگ، کلمہ بیت۔ "راحوں گارانت" بزاں "منی راہ گارانت"۔
- ون: (وَن) گون۔
- ونج: (وَنَج) دراجیں دارے کہ بدن یا راجیں تر، اوشت آنت، آئی، دریاء تر، زمین، زور پر دینت کہ اولاک راہ، روت۔
- ونخی: (وَنَخِي) مادگیں، میو، تل کی آنت، کتیں، پتیں، دراجیں، ٹوٹا، کن آنت، بانانی سر، میہ کنگ، ہنت کہ ارشانی سر، ٹوٹو دیگ بیت، لوگانی دیم، کاپر، ہم ونخی جن آنت۔
- وند: (وَنَد) "دادونہ زانگ شیر، وند" بزاں پیشرد (قانیہ) بچار "پساوند"۔
- ونڈ: (وَنَد) بھر۔
- ونڈ بھر: (وَنَد) بڈ، بڈ، ڈنڈ، گنگیں بھر کہ کسے، دیگ بیت۔
- ونڈ ونڈ: (وَنَد) بڈ، بڈ، بھر بھر۔
- ونگ: (وَنَگ) شریں، ہڈ کہ چر دگر بھراں نازرک ترانت، پیگ باز بندایت۔ ونگ، گوشت۔
- وؤ: (وَوُو) تنکائی زبان، بکت، خوش آنت۔
- وحد: (وَوَد) شب، وحد، سبہ، وحد، روج، شب، ہر بھرے، وحدے، رانت، زمانگ۔
- وہدی: (وَوَدِي) زمائگی، اہدی، وہدیگ، وحدے۔ *
- وہدیگ: (وَوَدِيْگ) بچار "وہدی"۔ *
- وہر: (وَوَدِي) پس یا گوک یا میش وہرانت۔ بزاں پر آپس بیگ، تیارانت۔ وھر کرنگ، نر، پاد داگ بزاں سوارے بونگ۔
- وہری: (وَوَدِي) سیاہ پس، ہمیشک کہ نزل منن رانت، وہری رانت کہ وھر بہ کنت، بڑے بہ بیت۔
- چہ گتہی، گوشت۔
- وحشی: (وَوَشِي) گنوک، ابدال، جنگلی۔ *
- وہگ: (وَوَهْگ) دوست بیگ، دلدوست بیگ، بنگار گال، "واہگ"، "وکار گال"۔

- وہل : (وہل) کتیں چٹ۔ طب : دل۔ پا : کج۔
- وہم : (وہم) ذروگیں حیاں۔ جُرت۔ وت حیاں۔
- وے : (وے) بھانگلے کو صدرے کسے بھان ایت گوش ایت ع۔
- ویران : (وے۔ رائ) برباد، ویرندان۔ آبادی بچپ۔
- ویرندان : (وے۔ رن۔ دائی) ویران، آبادانی بچپ۔
- ویرہ : (وے۔ رہ) PPB;LWD: VERHA: A Courtyard, enclosure.
- ویرٹ : (وے۔ ٹ) واٹر۔ کپان۔ پس۔ PPB;LWD: VERH: A Ring.
- ویل : (وے۔ ل) یلہ، بے ساحار۔
- ویلان : (وے۔ ل۔ ان) مردی نامے۔ ویلیں مردم۔

ه ه

هـ - ۵ - (۵) بلوچی ء بیت ء دومی آب

هاتر (هـ ۱ - ت ر) دوستی۔ داست ء، واہگ، ریا۔ روء ء، اک: تہی ہاتر ء براں نئی روء ء، تہی دوستی ء، پے ٲیگی۔

هاترجم (هـ ۱ - ت ز ج م) دلجم، ترہگ، دل پہ دل ء جاگ، امین، بے گم۔

هاتون (هـ ۱ - ت و ن) جوانین جنین ء نامے ء

هاتونین جن: (هـ ۱ - ت و ن) جوانین جنین، بانگیں جن

هانٹ (هـ ۱ - ٹ ٹی) ہائیگ۔ زکت، زور، ہمت۔ آٹ۔

هائیگ (هـ ۱ - ٹ ٹی گ) بچار ء، ہاٹ۔

هاجر (هـ ۱ - ج ر) جنینی نامے۔

هاجران (هـ ۱ - ج ر ا ن) جنینی نامے۔

هائج (هـ ۱ - ج گن) نیم، آزگ، هائج ء، تائج، آجگ: سور، وادو۔

هائجل (هـ ۱ - ج گن ل) آجگل یا آجی گل، هائجل کہ چہ آئی ء کونزگ ء، جھلگ جوڑکن آنت

هائجی آباد (هـ ۱ - ج نی ء آ ب ا و) سرباز ء، چہ جلائی ء، گلگ ء، چیر چہ دیکان ء، بُر ز شھرے۔

هادی (هـ ۱ - و نی) زگریانی یک زگرے ء، بنگیچ انت۔ ”ہادی ء، مہدی ء، بُندر ء، گال تازی ہے۔

هارلم (هـ ۱ - ر ا ر) سھتے کہ جنین گورہ کن آنت سے۔ کور ہارکت، یک مزین سوچنے کہ کتاب ء، ٹنگ کنگ ء کارمو

بیت۔ ڈرپش۔

هارلمہ (هـ ۱ - ر ا ر) تیز: ہار ہار گریوگ براں سک گریوگ۔

هارگ (هـ ۱ - ر گن) گراسنگ ء، ہوشینگیں کلونٹ [شیرازی: خرک: خرمای زسیدہ خشک کردہ کہ آزا

بیایزند]

هارمٹ (هـ ۱ - ر م ٹ) ہارمیں زمین: ہامزین کہ ہار باز مٹ کارایت ء، آئی ء مٹ باز بیت۔

هارمل (هـ ۱ - ر م ل) ہما جاگہ ء، ہار ء، مل (ٹنگ۔ ہامزین کہ ہار سے مل آیت۔

ہارمنگر (ہارم ننگ) پانچاس عزت و مایگی۔

هيارو (هـ - اُرُق) بيجار «هارون» -

ہاروک (ہ - ا - ر و ک) دنیائی بنی و سُھری گوشت مان حبیشاں دنیان مین آنت۔ ہاروک۔

ہارون (ہـ ا ر و ن) ہارو۔ نامے۔ محترم موسیٰ جد مادرین برات نام ات۔

هارونک: (ھا۔ رُوْنِکَن) بچار "ھارونگ" *

ہمارے بادام (ہڈاڑ، ب۔ ا۔ د۔ ام) جینی سمجھتے ہیں نام انت۔

ہارم پتار (ہ۔ ا۔ ز۔ ع۔ پ۔ ت۔ ا۔ ز) ہارم کورہ ہارم پتار ہالٹن پتار کہ کورائش کارایت کہ آپ یہ کورہ جم بنت + اشتاپ کارہ مانروپیں مردم۔

هاری (ہو-ا-ہی) آری، نامے، ہمارے، ہمارے، ہمارے۔ PPB, LWD; HARI: cattle, Hungry.

ہارکٹ (حق ابرہہ کی) بیچارہ ہاروگت۔

ہمارے (دعا رسی ن) نامے۔

ہاریں گورم (ھ۔ ا۔ یرے ن۔ گ۔ و۔ ر۔ م) سکتیں مزین گورم۔

عاش

ھاریں گورم : (اے ن + گ + و + ژم) ھاریں : چو ھاء ژمبوکیں + گورم : گوکانی ژمب یارمگ بزاں چو ھاء
ژمبوکیں ژمبوکیں گورم - بلوچی و کوھنیں لوتہ کارے و گشتک

و شش است آنت اهدی دور بلو چانی - سبز است آنت ثقل و مسخ است آنت تازی .

کہیں ات انت مولاء دپ و شجر (بے) چاکر! تئی حارس گورم چرت انت

(ادعُ الحجة كاره مرادگوں چاکر عرشِ کرم رندم لاشاءِ عدوت یہ دتی جنگِ انت)

ہمے لچہ پر زندگی دے عطا شاد گشایت

مولانا بشیر، گنبد، گیر آرتھل و نمازیں چاکر و عاریس گورم و مل ایٹک کچھرتی ★

ہاش (ھ ا ش) پچارہ آتش (پ چار ہ) (پ چار ہ)

حاک (ح ۱ ک) زمین و سرور ایتیں زیارت ملک۔ زمین و سرور دوست و ایردگ، مرگ، بے مچ (پارسی: خاک)

ہاکیڈان (ہڈا کنڈا ن) ہمارے کہ پر ہاک * مان کنگ * کار مردیت۔

ہاگش (ہاگش - شش - شش) ہاگشوک . ہاگش کثایت .

ہاگو (ہ۔ ا۔ گ) (و) مُرگے کراشیء آواز انت "ہاگو ہکان زور !"

ہاکوٹ (ہا اے کٹ) آکوٹ۔ سمات۔ کوت کنگس ہاک۔

- ہاوند: (ہا - و ن ڈ) ہداوند، ہدا - «خداوند» - «اللہ» *
- ہانی: (ہا - ن ی) جینی نامے۔ بلوچی کونہیں دپترانی مستریں داہگدار شیخ مرید ۽ ہانی -
- ہاون: (ہا - و - ن) پارس: جوگن۔
- ہب: (ہا - ب) ہبب۔ جاگے ۽ نام انت۔ تریاک ۽ ہماچ ۽ کاس کہ باپور ۽ سر ۽ گئے کش انت۔
- ہب: (ہا - ب - ب) سند ۽ بلوچستان ۽ سیم سراں گیشینوکیں کوہ، ایشی ۽ زربار کراچی ۽ گورتیچ لس بیل انت۔
- ہب: (ہا - ب - ب) دوستی، واہگ، ہدوناک۔
- ہبر: (ہا - ب - ز) گپ۔ ہال۔
- ہبرآر: (ہا - ب - ز آ ژ) ہال آروک، کاسد، ربال، کراچ۔ [شیرازی:۔ خبرآر، خبربر: قاصد]
- ہبراہ: (ہا - ب - ر ا ڈ) بچار «ہبراہ»
- ہبردار: (ہا - ب - ز آ ژ ا ز) شیوار، ہشیار، دگوش، نیاکن ۽۔
- ہبرزانت: (ہا - ب - ز آ ژ ا ن ت) ہماکہ گپ جنگ ۽ بلد انت۔
- ہبرکش: (ہا - ب - ز ک - فن) ہمام دم کہ پہ زور و گران ہبراں کش ایت یاوت زوریں ہبردر گپ ایت۔

ہپتار

- ہبرنگ: (ہا - ب - ر ن گ) بچار «ہبرنگ»
- ہبرو: (ہا - ب - ر ڈ) ہبرزانت۔
- ہبروار: (ہا - ب - ز آ ژ ا ز) ہکل وار
- ہبک: (ہا - ب - ک ن ک) ہیران، ہماگ، ہبک
- ہبک: (ہا - ب - ک ن ک ڈ) ہیران، اجک، ہماگ
- ہبب: (ہا - ب - ہا - ب) چوچک ۽ پہ گنگ ۽ دپ جنگ ۽ ہبب گنگ۔ مردے کہ دپ زوار ایت۔
- ہبیر: (ہا - ب - ی ز) ہیرنگ، برگ، دیگ، کشک
- ہبیر: (ہا - ب - ی ز) آبیریک و شین بویے کہ تازی ایشی ۽ «ہبیر» گوش انت۔
- ہبیس: (ہا - ب - ی ش) بدیا گالے۔ گندگ، بد، ہراب (تازی: خبیث)
- ہپ: (ہا - پ - پ) دپ ۽ گوات۔ پہ دپ گوات پیداک گنگ۔
- ہپت: (ہا - پ - ت) شش ۽ دگر یکے ہپت۔
- ہپتار: (ہا - پ - ت ا ژ) رسترے۔ تاہار، ہپت۔ (بچار ہپت)

ہیت اناش (ہ پ ٹ ش + ن ا ش) بچار "ہیتیں ناش"

ہیت رنگ: (ہ پ ٹ ش + ن گ) ہرنگ، ہنگلوہ، چوتار۔

ہیتنگ: (ہ پ ٹ گ) ہیت روج، سرچیں ہیتیں روج کہی ہیتے کوشک بنت۔ "شعبے یکشعبے دو شعبے سے شعبے چار شعبے پشیمے آدینگ: ہورے تہ یا بندرے، کہ بوجیک آچار کنگ زبیت گراڈراجی" نشا۔ یہ ہنگرہ بندانت ہنگرہ دور برانت دور دینت نی ہے سادہ گرانت ہ بوجیک ہ ہورہ برانت۔ ہیتنگ کنگ۔

ہیتنگان: (ہ پ ٹ گ ا ن) ہ کار یا چیزے ہ ہیتی روج کہ پر وشی و وژولی گراڈینگ ہریت۔ ہر نیکارے، یک ہیتنگانے ہست انجوش کہ مسلمان ہ "آدینگ" یہود ہ "شعبے" کرستان ہ "یکشعبے" گورانی۔ سے شعبے۔

ہیتنگی: (ہ پ ٹ گ ن) ہفتہ وار Weekly paper ہزاں ہتا تاکند کہ ہیتے یکے شنگ بیت۔

ہیتلار: (ہ پ ٹ ل ا ر) ہسپی و نزدیک ہ آپ ہ تہ کنگے کہ ہور کہ بیت اے باز سبز بیت۔ دریائی ہرکانی ہیک دیگ ہ ہکت درارگ ہ ستریں ہجنا ہے۔

ہیتلال: (ہ پ ٹ ل ا ن) بچار "ہیتلار"

ہیتناش: (ہ پ ٹ ن ا ش) بچار "ہیتیں ناش"

ہیتہ پیج: (ہ پ ٹ ت ف پ ج) ہمانینگ کہ ہیتنگاں ہج ایت ہزاں ہر ہیتنگ ہج ایت۔ Technicolour

ہیتیر: (ہ پ ٹ سی ر) ہیت تیر، ہمانینگ یا کہ وٹاس یا پستول یا پیشردہ کہ ہیت تیر کجا دار ایت۔

ہیتیکل: (ہ پ ٹ ی ر ک ن) یک وڈے کہ وائنگ ہ کٹنگ بیت۔

ہیتیں ناش: (ہ پ ٹ ی ر ن ا ش) ناش ہ استار۔ ہیت اناش، ہیتناش۔

ہیراہ: (ہ پ ٹ ا ہ) بازارا، ہاکوہ یا ماوی یا میری کہ آئی ہ بازارا آنت ہ انجیں راہ آنت کہ مردم ہج سر پر بیت۔

"ہول بھلیاں" 26.2.1968

ہیرنگ: (ہ پ ٹ ر ن گ) ہما چیز کہ ہیت رنگ انت۔ ہنگلوہ، ہیت رنگی۔ چوتار

ہپک: (ہ پ ٹ ک) روباہے کہ چا اے دگر روباہاں کترانت کہ پوست ہے باز ز کار ایت۔ چریشی ہ پوست ہ جوانیں

کوٹ جوڈکن آنت۔ یہ دست گریگ بیت۔ ایشی ہ سر بڑی لٹ ہ تھی نینگ ہ دفاترانی سر بڑی تل دینت۔ منت آنت ہے دانکہ پوست چر گوشت ہ پھک یل بیت۔

ہپکار: (ہ پ ٹ ک ا ر) ہامردم کہ ہر کار زانت (ہرفن مولا 26.2.1968 Jack of all)

ہپت کنگ: (ہ پ ٹ ہ ک ن گ) چہ دپ ترندی گوات ہ چیزے ہ کٹنگ کہ اگاں ایرتیں چیز ہرنت بال گرانت۔ آس ہ ہپت کنگ۔

ہپوگ: (ہ پ ٹ و گ) یک مردے ہ گس ہ دوجن آنت ہرد نہیں جنین یک دگرے ہ "ہپوگ" آنت۔

ہپٹ ہاپ: (ہ پ ٹ ہ ا پ) ہپٹ ہاپ کنگ۔

ہپتنگ: (ہ پ ٹ ش گ) اپینگ: ملکٹالیں پڑ آپیں کاہے کہ ٹال ٹال ہر دایت کتیں ترپش نام انت۔

ایشی ہر ہر کانٹک گوش آنت۔ ایشی ہر دگر ذاتے زہر بیت کہ "ماری ہپتنگ" ہے گوش آنت بچار "اپینگ"

(بچار بت تاکدیم 843)

ہیپیری: (ہ پ ٹ ی ر ن) بچار "ہیپیری"

ہتھ : (ہ ت ٹ) کوھی ڈرچکے
 ہتھام : (ہ ت ا م) ہر، اپس یا اشتراء، صبار، لکام، ابیدانت کہ سرمساده، لیونزہ، پیرہ بستگ۔
 ہتھڑ : (ہ ت ز) چہ دست و منجہ، جھل، سرہیں بھر ہتھ مال کنگ : شحات و ہتھ مال دیگ۔
 ہتھ مال : (ہ ت م ا ل) انچوش کہ پہ گت و لگتھال۔
 ہتھلی : (ہ ت ل ی) سگہ آنت کہ کسانیں مردین چچکانی دست و دینت ایش، بچار، اتلی۔
 گازن یادگر انجیں کار بوجہ دستگ یادگر جاگھے و منگلیں ہتھلی۔
 ہتھم : (ہ ت م) بھار، بھارگر، حزام یا حزام۔
 ہتھیتا : (ہ ت ی ن ن) ہتھیتہ، سکین تیلانک چہ کہ گورگندہ، (بچار گوں اتھیتا) ہتھیتو۔
 ہتھیتو : (ہ ت ی ن ن) بچار، ہتھیتا۔
 ہتھیتہ : (ہ ت ی ن ن) بچار، ہتھیتا۔
 ہتھٹ : (ہ ت ٹ) ہتھٹ، گھ، "اٹھ" ہتھٹ کنگ بزاں گھٹک بزاں "اٹھ" پہ وق منزل و نہ رسگ۔
 یک بھولے پہ دگرے، سرہٹ کن آنت اگاں پہ دومی بھول و نہ رس ایت۔ اٹھ ایت۔

ہتھٹک

ہتھٹ : (ہ ت ٹ) اگاں کے اوشتنگ، پاداں چراہ بہ کنت چہ یک و دگر و دود بہ دار ایت ایشانی میا بنجی، حالیکیں
 جاگر و ہتھٹ گوش آنت۔ ہتھٹ کنگ۔ ہتھٹاں کچ کنگ (دگر و یاوتی) ہتھٹ ہتھٹ کنگ۔ ہتھٹ ہتھٹ و روگ یا بیگ۔ دپ و ہتھٹ
 بیگ بزاں ہتھٹ بیگ چہ میارگی، چہ پشومانی، چہ نہ لگی، چہ کارے و بدیا آسرو۔ Straddle.
 ہتھٹ : (ہ ت ا ٹ) دست و لٹکاں پشامگ، کسے و دیم و دست و دل و انچوش شہارگ کہ آئی و دیم و ہم بچت و
 بہ بیت۔ ایش و پتھٹ گوش آنت "لعنت" ثالث۔ ہتھٹ و پتھٹ کنگ۔ ہتھٹ دیگ۔ ہتھٹ کنگ۔
 ہتھٹک : (ہ ت ٹ ک) بچار، اٹھک۔
 ہتھٹلی : (ہ ت ٹ ل ی) بچار، اٹھک۔
 ہتھٹنگ : (ہ ت ٹ گ) اٹھک۔ بھول و ہتھٹ بزاں پہ نشامگ و نہ رسگ۔
 ہتھٹ : (ہ ت ج ج) ہتھٹ، ہتھٹ کنگ بزاں لازم کنگ۔
 ہتھٹ : (ہ ت ج ج) مکہ زیارت (تازی-جج)
 ہتھٹالت : (ہ ت ل ٹ) لچیک، شرمندگ، میارگی، موٹ، پڑشگ۔
 ہتھٹام : (ہ ت ج ا م) سرساہ، ہامروم کہ مردمانی سر و ساہ ایت۔ سر و میدان شرنکت۔ اُستا۔

ہرجنگ : پہ جنگ و ہرجنگ۔ ژنگ۔
ہرجین : (ہرج ی ن) چہ سودہ جوڑ کر تگیں ہادو پچ کر اشر و سدر ایر کنگ بیت پہ سامان برمان کنگ و ہاترہ
(بجارت)

ہرج : (ہرج ی ن) ہرجے، ہرجے کہ، ہرجی، ہرجے۔

ہرجار : (ہرج ار) ہما کہ چو ہرہ پادانی دیم چار ایت، ہرجارینوک۔

ہرجنت : (ہرج ن ت) ہرجند، ہرجند، ہرجے کد، ہرجنیش۔ *

ہرجند : (ہرج ن د) ہرجار "ہرجنت"۔ *

ہرجی : (ہرج ی) ہرجے۔ ہرجے۔

ہرجے : (ہرج ی) ہرجار "ہرجی"۔

ہرد : (ہرد ی) کسان "ہردک" کسانک "ہردکیں" کسانکیں

ہرداس : (ہرد اس) موچی و پست و تچک کنگ و داری گاژن، آپکش۔ ۲۔ ہا کارچ و ہم گوش انت کدیک سرے

کارچ و سکرداس انت۔ ہرگ + داس۔

ہرجین

ہرداگ : (ہرداگ) مزنی داگ کہ پہ منہ دیگ بیت۔

ہردک : (ہردک) چہ کسانین و کستر۔ ہردتر۔

ہردکیں : (ہردک ی ن) چہ کسان ترین و کستر، ہردتیں۔

ہردکیں : (ہردک ی ن) ہردو، ہردوئیں۔

ہردم : (ہرد م) ہردمان، ہرمت، ہروہد، مدام۔ *

ہردمان : (ہرد م ان) ہرجار "ہردم"۔ *

ہردمو : (ہرد م و) چچہ کہ کلونٹے زردانت۔

ہردو : (ہرد و) دوئیں، اے یک و ایک ہردوئیں۔ ہردکیں۔

ہردیں : (ہرد ی ن) ہروہدے۔ ہرجار "ہرکدی"۔ *

ہرس : (ہرس) تازی "ہرس"۔

ہرسک : (ہرس ک) ارک۔ جُل و یک زاتے۔

ہرسو : (ہرس و) چیسکوک (چیسوک یا چیسوک)

- ہرشی : (ہرشی سن سی تی) دریائی مڑگے، ارشی ۲۔ ماحورہ زاتے
- ہرشس : (ہرشی) بچار "ارشی"
- ہرکٹ : (ہرکٹ) کسانیں ہر۔ ہماگٹری (سے پڑی) کہ چک آئی و دارانت عراہ و روگ دربرانت، ۲۔ لوگے، ۳۔ ننگار و ہرک۔
- ہرکٹ : (ہرکٹ) جولاہیگ و کارگر و ہماہر کہ آسانی سر و جولاہیگ و فی پادان ایرکنت و آسانی سرنیگ و تانجو بڑ و جھل بنت۔
- ہرکٹ : (ہرکٹ) کسانیں ہر۔ *
- ہرکار : (ہرکار) ہماکہ ہران انت یاگون ہران کارکنت۔ ہری۔ ہرکش۔
- ہرکجا : (ہرکجا) ہرکجام جاگ "ہرجا و ہرکجا۔
- ہرکجام : (ہرکجا) ہم بازینے و ہریجے *
- ہرکدی : (ہرکدی) ہرکدیا، ہرودھ، ہردی *
- ہرکزناں : (ہرکزناں) ہرکزانت۔ ہماکہ ہرکس نے زانت۔ مشہور Famous (1968)
- ہرکزانت : (ہرکزانت) بچار "ہرکزناں"
- ہرکس : (ہرکس) ہرکس، ہریجے، ہرکس ہرکس انت۔ دور و ناکس انت *
- ہرکش : (ہرکش) ہماکہ ہرکش ایت۔
- ہرگ : (ہرگ) سکتیں پیریں بے ردیں جنین۔ بچار "آزگ"
- ہرگند : (ہرگند) ہرچار۔
- ہرگور : (ہرگور) گوریں ہر، مایہیگ و زاتے۔
- ہرم : (ہرم) ہپ۔ ہیسام، گری کہ ہر ہپ و کرس ایت۔ ہرم دیگ۔ چامی تاک یا ازگند یا دیگ انجیں درمانے دوسیر آپ و کھڑ دینت ناڈراہ و دیم و ایرکن انت چادرے آئی و سر و دینت کہ مے منجل گوں آپاں ہم چادر و چیر و بیت نی آئی و دیگ و کتیں کنتیں انت کہ ہپ کم کم درکانت و ناڈراہ و دیم و لگ انت انچوش کہ آپ سارت بیان بنت دیگ و بچ ترکان کن انت دانک سارت بنت۔ فی ناڈراہ و ڈب انت۔
- ہرم : (ہرم) شہر بند، پسیل، کپان، ایبل، ایسیل، پتل (ہرم) پتھریں مردمان گوشگ بیت)۔
- ہرما : (ہرما) ہرماگ، ناہ۔ مچ و پگیں ہر۔
- ہرماد : (ہرماد) ماد و زاتے۔
- ہرماگ : (ہرماگ) بچار "ہرما"
- ہرماوران : (ہرماوران) تازہ و ران کہ کلونٹ ناہ بیت۔ تازہیں ناہ و وھد۔
- ہرماہیگ : (ہرماہیگ) مایہیگ۔
- ہرمت : (ہرمت) ہمچو کہ ہکار انت ہمچو، سر جیں ڈک۔ مکسد، تمام، توام، بتس۔
- ہرمت : (ہرمت) چوہر و مست۔
- ہرمسک : (ہرمسک) ہری ملک، مزین ملک (شیرازی، فرگس، مگس بزرگ)۔

ہرن : (ہرن) ہرن کنگ و ازباب۔ ہرن۔

ہرنند : (ہرننڈ) آرند، دوستین، شیریں و لچے و شہرے و نام انت کہ اود و دوستین و بندیک کن انت۔

ہرننگاپ : (ہرننگاپ) ہرن و کنگ و جاگہ براں پہ ڈگارہ بندنگ و بیلگ و جوڑ کنگ و ہا بیلگی جاگہ کہ ہرن و

دپ ایر کنگ بیت کہ چمد و ہاک ہرن و دپ و بنت و بند و سر و بزرگ بنت۔ بیلگ و ہا ہڈ کہ گون ڈگارہ زمین و ہمدپ

انت براں ہمتان انت۔

ہرننگ : (ہرننگ) ہنگ رنگ، رنگ رنگ، ہر ڈول، ہر بیم۔

ہرود : (ہرود) بچار ہرود۔

ہرودار : (ہرودار) ڈال و راستین جو ناریں مرگے۔

ہروجک : (ہروجک) کروجک، ڈرینگ، پڑوشک۔

ہرود : (ہرود) سگ دوست داروک۔ پلائی پہ پلائی سگ ہرود انت۔ اے ہرودیں پس یاگو کے (ذوق)

ہرودی : (ہرودی) ہرودیک۔ ہرودناکی (ذوق)

ہروش : (ہروش) بچار ہروش۔

ہرہر : (ہرہر) ہارے ہارے گریوگ۔

ہرہرکتر : (ہرہرکتر) کپ پڑ، روت رنگ، مچ محصل نہ بیک۔

ہری : (ہری) ہا مردم کہ آئی و ہر هست انت۔ ہردار، ہر شس ۲۔ ردی، شیتانی۔ ہری اپسی کنگ، بیکیں و رھندی

کنگ چہ ردی ۳۔ بپک کہ گڈک بندایت آئی و ہری گوش انت۔

ہرید : (ہرید) بجا، چیزے و بجا کہ باز رتہ بیارایت گوش انت کہ پلاں چیزے ہرید انت۔

ہری شریک : (ہری شریک) کٹینگ و راستے کہ چیرے شیاہ انت۔

ہری سند : (ہری سند) کٹینگ و راستے کہ ذراچی و دستے بیت سھروئی ڈگارہ ردا انت، ورا انت۔

ہری شیاہلک : (ہری شیاہلک) بچار ہراں شیاہلک۔

ہریچے : (ہریچے) کپ (کپ) ہرکس۔

ہری گوشس : (ہری گوشس) پتن تاکیس بھارکامے۔

ہرک : (ہرک) مان بلوستان و شال و نزدیکے جاگے و نام انت۔

ہرکا : (ہرکا) بچار ہرکا۔

ہرکک : (ہرکک) ہرکک و گریوگ و گریوگ و ہرکک۔ پلائی ہرکک انت گریت۔

ہرکک : (ہرکک) کپک و گنوکی کہ ہرکک ہارے و دپ جنت پہ کاد کنگ و۔ ہرکک کنگ، دگر سادارم ہرکک کش

انت۔ ہرکک کپک ہرکک ہارے و دارت آ ہرکک کش انت۔ ہرکک کش براں گرس گرس، انچیں شد کہ سر و گنوکی کپک انت

ہرککی : (ہرککی) ہاک ہرکک۔ کٹینگ۔ ہرککی۔

ہرککی : (ہرککی) بچار ہرککی۔

ہرکک : (ہرکک) بھلین کپ، ذراچیں کنگ۔ ذراج و تھاریں کنگ۔

- ہز : (ہ ز) ہزگ و جند۔
- ہزار : (ہ ز ا ز) دہ سہ کچا بہ کن یک ہزار بنت (۱۰۰۰)
- ہزار گورگاں : (ہ ز ا ز گ و ز گ ا ن) شخصے کہ چہ از بندگ و سرانت۔ ایشی و مینگ ہم مان۔
- ہزاری : (ہ ز ا ز ی) ہما کہ آئی و بھا ہزار کھدار بیت۔ اپس۔ ٹوٹک۔ مردی نامے۔
- ہزاری : (ہ ز ا ز ی) کسائیں مڑ گے، لاپ و چیرے و دوانت و بڈے پروانت۔ حامین و کیت "چرچہ" تواریکت۔
- جندے دولدار انت بے کم بیت کہ و شاقو و بیت۔ سگ پزور بیت۔
- ہزام : (ہ ز ا ز ا م) آزام : بھار، بھار و موسم، تاکمین و دھد، ڈر چکین و دھد، بھار و موسم و کہ ڈر چک ا ن انت
- آئی و سیک و خوش انت۔ (چہ ۲۱ مارچ تا ۲۱ جون) کثرت ہزام کنت سیحڑ و ہزام (۱ اپریل)
- ہز انگ : (ہ ز ا ن گ) بچار "ہزانہ"
- ہزانو : (ہ ز ا ن و) بچار "ہزانہ"
- ہزانہ : (ہ ز ا ن ہ) زرت و مال و اسبار (تازی و خزینہ)
- ہزگ : (ہ ز گ) چہ یک رندے تاوان و رند و می رند و موت و چہ ترس و دور دارگ۔ رامگین دولت یا کہ اولاکے یا مڑ گے
- یا آکے یک رندے و ترسیگ و رند ہز کنت۔ ترس و دل و کپک۔
- ہزگار : (ہ ز گ ا ز) ہستوند، زردار، مالداریں مردم
- ہزگین : (و ز گ ی ن) جھینک : ناقدا ہی بے کہ ساء پہ واری کفگ و زیرگ بیت۔ سگ دم برگ۔
- ہز م : (ہ ز م) دل تہلا۔ دل ڈٹی۔ سکیں دل۔ اُمت۔ محرم۔ بچار ا۔ ازم۔
- ہزمت : (و ز م ت) روزگار۔ دندا۔ پہ وگ کسے و کارنگ۔
- ہزمتکار : (و ز م ت ک ا ز) پہ کسے و کارکنوک۔
- ہزوک : (ہ ز و ک) ہز و روک، ہما کہ ہز وارت یا ہزایت *۔
- ہزینگ : (ہ ز ینگ) انہیں رینگ و پیش آیک کہ کسے یا چیزے بہ ہزایت۔
- ہز دہ : (ہ ز د ہ) ہشت و دگر دہ ۸ + ۱۰ = ۱۸
- ہز دہ پھلوگ : (ہ ز د ہ) پ ق ل و گن) بوجیک، "اشتر و ہز دہ پھلیگ نہ آپ وارت نہ ایمان بار و بارت پہ دیوان"
- ہز دہ پھلیگ۔
- ہز دہ پھلیگ : (ہ ز د ہ) پ ق ل ی گن) بچار "ہز دہ پھلوگ"
- ہز دہ تاری : (ہ ز د ہ) ت ا ر ی) رباب۔
- ہز دہ گڈگی : (ہ ز د ہ) گ ڈ گ ی) لوگی لیے (بچار ت)
- ہز گرد : (ہ ز گ ر د) ہشت ٹال ٹوپنگیں گردی آنجکے۔ مے رنگیں بند۔ ہشت گرد یا ہشگردیں آنجکے۔
- ہز گرگ : (ہ ز گ ر گ) کامے حوشا پاں ر وایت چو ہز ورتک و انت۔ و رانت لے۔
- ہز م : (و ز م) یکپارگیں جہزہ۔ ہز م گرگ : جہزہ کنگ۔ چہ دھڑ، چہ ترس و، چہ بے تاہیری و، چہ سماء
- ہس : (ہ س) ہسگ و جند۔

- هسا : (هس ا) لکت تازی د "عضا" نامے .
- هصار : (هس اژم) هاکوه که چود لوال د ژداجی د کوت د برزو چو سنگر د انت
- هصب : (هس ب) نسب ، بن د بیو - حسب د نسب
- هسپتال : (هس پسته ال) انگ : Hospital. ناژراحماء .
- هست : (هس ت) نیست د زده ۲- رگ د زاتے ، ۳- زور ، زکت " هست د پست د کنگ .
- هستومند : (هس ت د م ن د) هستی مندین د هر گاریں مردم . زردار ، مالدارین مردم .
- هستی : (هس ت بی) هست د چند . هستی چیز ، مالداري . " هستی کنت هستی نالت پر کم د هستی " .
- هسک : (هس ک) کسانیر هس .
- هسکی : (هس ک بی) هسک جنگ
- هسکی جنگ : (هس کی بی . چن گن) سکدم برگ که پر گت د هم ساه زودگ گران به بیت .
- هسک : (هس گن) شک د لنگ د در کنگ " هس هس . کنگ ، سکدم بر گکیں مردم د زیت زیت د ساه کنگ .

هشاش

سر د هس

هرده گدگی

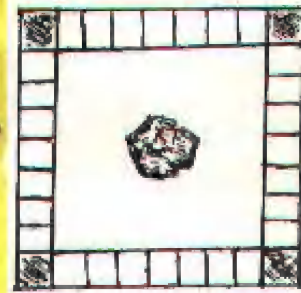
PPB,LWD; HASAG: To run.

- هسگار : (هس گ اژم) هر گار ، مالدار .
- هصول : (هس ول) نامے .
- هس هس : (هس هس) هسک .
- هسینی : (هس ی بی) بچه که هامین د درستان پر پیسر هم بختاه بیت .
- هشن : (هش) چنانی پدی د ونگ د کز د سر و پنینی جا که دوزگ دوزگ د هم جا که سُرانت (بچاربت) ۲- هوشن - زانگ .
- هشن : (هشن) جنتر ، هم کار بون که پر دان دوزگ کار مرد بیت (پاری : آس . آسیاب . آس آب : آب د جنتر)
- هشن : (هشن) آشتیر یا هر د اوشتارینگ د خوش آنت ، پر آشتیر جو کینگ هم خوش آنت .
- هشاش : (هش اش) اپیان د قوم یا بر (بچاربت)
- هشبر : (هش ب ژر) ساده د نام انت .
- هشبنده : (هش ب ن د) گر چ د سگ ژند کنگ .
- هشپاد : (هش پ اژم) شوم پاد .
- هشپاد : (هش پ اژم) بچار " هشپاچ " .

- ہشپانچ : (ہش پانچ) کنگ و نمونگ۔ ریک و بازیت ہر جاگھے کہ چنڈایت آجاگے کچک دنت و گوات بگیت، جندے کسان انت، پتن انت، ہشت پادے پر، پیشکا نامے ہشت پانچ انت، ۲۔ سنگر و رنگیں گرو۔
- ہشچ : (ہش پانچ) ہشک پنچ، سک ہشک پنچ، سک کباب کنگ۔
- ہشت : (ہش ت) ہیت و دگر پچے ہشت - $8 = 1 + 7$
- ہشت : (ہش ت) چوگل یا سیاہ چن و کالب و ریکلگیں وراج بڑیں ڈوک کہ لوگ و بنگ و کار مرد بیت۔
- ہشتاد : (ہش ت ا دڑ) ہشر۔ ہشتاد بنگ : دو بندی ماں تھ گڈگی و
- ہشت پانچ : (ہش ت پانچ) بچار و ہشپانچ۔
- ہشتری : (ہش ت رتی) ہشک تری
- ہشک : (ہش ت ک) کسانیں ہشت۔
- ہشکی : (ہش ت کی) کلدار و ہشتری بھر۔
- ہشنگ : (ہش ت گن) بچار و ہشنگ۔

ہشتی

- ہشت گرد : (ہش ت گرو) بچار و ہشر گرد۔
- ہشتی : (ہش ت تی) یا ہشتاں چوکی (ہش ت ان پ و کی تی) لیے ہشت کسی، ہماکار و ہشت مرد کن انت۔ (بچار بیت
- ہشر : (ہش ت دڑ) بچار و ہشتاد۔
- ہشتریچ : (ہش ت رے چ) ہشک رتچ بزاں و گار و ہشکیں حاک دیگ۔
- ہشک : (ہش ت ک) ہماکر تزد انت بزاں آپ ونب تے مان نیست۔ ہشک پاد، ہما مردم کہ ہر چیزے و رند و روت نہ رسوایت تے۔ ہشک، ہما مردم کہ آئی و دست و پاد نہ سرائت۔ ہشک بیگ : دست و پادانی نہ سرگ۔ مرگ، پھک حیران بیگ، ہشک و ہشک : ہشت، بے میار۔ ہشک : زمین و ہما بھر کہ دریا نہ انت ہشکی۔ ہشک و تیز : تاب و دپ و ہما بھر کہ تیز و ہشکیں ریک دوچار کپ انت۔ ہشک تیز : کسانیں پتہیں سنگے یا کلت تے و یک دیے لبرین کن انت و ہماکان جن انت دوی دیم ہشک انت پہ تروکی بڑ و تیز ترین انت تے کہ باریں گجام دیم تے سر و کپ ایت۔ Toss. آس کپ ایت تیز و ہشک نہ زانت۔ ہشک دست : ہشک، سکہ۔ کش و من و اگان ہماش ہم و سر کہ چیزے مان چہ سنگ و سر و کپ تیز بیت گوش انت : ہشک انت۔ ہشک بیگ : چہ تیزی۔ ہشک روگ : لوپے یا سادے کہ پس یا دگ و دوتے یا دگر چنے و ہشک آئی و گرنچ یا لوپ سک تزد بردت ہر بگیت۔ ہشک روگ : آپ کہ گٹ گیر بیت کہ گٹک دنت

ہک : (ہک کن) ہنگ و پرمانگال بزاں بہ ہک

ہکب : (ہکب ب) بندیکے ک لائک بندگ بیت

ہکبند : (ہکب ب ن ذ) چیزے کی بجا سرجم و بھاگنگ بیت

ہکپات : (ہک پ ا ث) ہکلی پات۔ ڈرا بھکیں پائنگ انت کہ ہک پاتش مان کن انت

ہکت : (ہک ک ث) بازاری، ورنڈو، لیپے

ہکتی : (ہک ک ب ث نی) بازاری، ورنڈو، ورنڈو۔

ہک زیر : (ہک ز ی ز) ہک زور : دگرانی ہک و وروک، بدیں زوراک، زالم۔

ہکٹ : (ہک ک گ) ساہ و سک ٹرنڈی و درآیک کہ "ہک" توارکنت کہ چہ پٹیاں ماں گٹ و راہ و درآیک و زورجنت۔ گوں ہکٹ و مردم وھے سماکپ ایت کہ چیزے پہ درآیک و زورجنت۔ ورنڈیں مردم گوش انت کہ اگاں دگر ہکے و کسے تی نام و گپت تو ادم ہکے۔ ہکٹ ہک ایت گوش انت پوست و پزکنت و زور ایت۔ "ہکٹ" پڑو۔ وروم و ہکٹ۔

ہکگ : (ہک ک گ) ہکگ و گروگ۔ (شیرازی : جی حق کردن، گریہ کردن بہ نوعی صدای گرفته)

ہکل : (ہک ک ل ن) نھر، نصیب، کسے و پہ ٹرنڈی و زھر ٹرنڈیں گپے جنگ بگیش پچن کنگ بیت۔ اولاک و ہکٹ بزاں گلینگ، تاجینگ، جھینگ۔ ہکل و ہکل، ہکل و گز با۔ چیزے و بازوگ۔ ہکل دیگ : نھر دیگ، زبران ہنگ، گز با دیگ یا کنگ۔

ہکٹگ : (ہک ک ل ل گ) اولاک و ہکٹگ، مرٹو مرٹو کنگ کہ تیز بہ روت۔ اولاک و تیز گلینگ۔ لوت یا رستہ و گلینگ و تاجینگ۔ خروگانی توار، خروگ۔

ہکٹلو : (ہک ک ل و) ہکٹ کہ دوکی پاداں کپ ایت آئی و خروگ جن انت کہ کتیں کتیں پاداں بہ روت۔ گوش انت "کے کے" بزاں "کے کیت کے کیت" نی ہکٹ وٹ رسیں ایت گز آئی و گلایش کن انت "ہکٹلو" چو کہ ہاں وٹلو و گوش انت۔

ہکم : (ہک ک م) اپس و بھرے۔ PPB, LWD; HUKAM: The quarters of a horse.

ہکم : (ہک ک م) پرمان (تازی "ہکم")۔ *

ہکلی : (ہک ک م نی) لینا کی لیپے۔

ہکڈ : (ہک ک ڈ) دار و درپے کہ جنیں ملت و بوٹے مان کن انت و سحران و تہ و کن انت۔ کسانیں ہکڈ و زباد مان کن انت بے زباد و ہرگوگی کانت و کنگ انت ایش۔ مزین ہکڈ و نالداں گوش انت۔ کسانیں دگر ہکڈ کہ ٹٹوک و ناس و دگر چیزے مان کنگ بیت۔ نال۔

ہکڈ نال : (ہک ک ڈ ن ان) اپس، بور و گلا انت۔

ہکٹو : (ہک ک ڈ و) بچار ہکڈ۔ ہکٹو سرب۔ ہکٹو نال۔

ہکٹ و اھند : (ہک ک و ا ہ ن ڈ) ہکدار، ہک و واج۔

ہکٹی : (ہک ک ب ی) جھینگ۔

ہکلی پٹ : (ہک ک ی و پ ٹ) ماتینگ، ماکینگ۔

حکایت : (۵۰ کی ٹی کے ت) راستیں جاوے، راستیں آسے، راستیں گپے، بُندی راستیں گپے (تازی : حقیقت)

هیک : (هک ی گ) گردن و چ گز، بھل ترے بھر کہ حمد و ہمتی بہ گوہشتو یا کھک ہوار بہت گردن و دوہیں رگانی

میانجی و نرمگیر نکل کہ ہمدرد ہتھی اٹھو پشوا دل و گنگ و ہڈ دو چار کپ اُنت

حکیم : (دیکٹیٹم) زانشکار، درمان دارگ، استا (تازی حکیم)

حکیم : (ہیک نے تم) نری پنج کو کر دے نہ ناز کر کیں گشتس کہ وراست ہے۔

جھکی ہوئی پشیمو، (وہ کہہ تی۔ ہ۔ گھوٹ پشیمو) دل بہ ملک کہ یک سرمان کو پگانی سرزانت و دومی ماہستی و۔

پہل: (پول) میلہ رہے۔

هَلْ : (هَ لَ نَ) به هل، به کُت، رَوِیَن، ره بگر، رواج به گر۔

ھَلّ : (ۛ ۛ ۛ) بے تاحیریں باہند ، وقتی لوٹنگ دُ دل ۛ سِل ، چار ۛ واعشت بے تاحیریں ۔ دل ۛ عَمَل بزاں دل ۛ موج ،

شور، تمیل، اومان .

هَذَا: (۱) نارِ شُت، هر چیزِ پُر نارِ شُت کنگه کار مرد به سیت۔ بڑا ہا سا ہیگ، گوشت یا سبزی یا دیگر انہیں چیز کے

گوں یابرف و رانت سے مرچیں شے ہلا چے انت ؟ گوشت انت !

ھلاپ : (ھلّ اِپ) بدھلاپ، بگیر (عربی : خلافت)

بھلاؤ : (وہی اذ) حرام و مُردارہ چیت۔ جلاؤ رنگ : یہ کاریج سرور بُزرگ : بلے پر کُشا رہا ، راست و مُنِ اِنگلیں

« هر کس وقت پست بر کار پناه عذر ندارد »

هلاک : کُفِ اِنک - کُفِ اِنکین - گُڈس - نَڑیک و مرگ - سَک دم بُر تِگ - زَر جاور و سَک

بدبوگ۔ یلہ، دسکڑا، آزات۔ (تمازی: خلاص)

ھلاس بوگ : (مَلَّ اس، بُوگ، گنگ، چھگ، پرکپگ)

هَذَا سَك : (هُ لَدُنَّ اِسْ كُ) بِجَارِ "مَوْلَا سَك".

هَلَّا صُوتَ : (هَلْ لَدَاكَ وَثَقٌ) بِجَارِ الْأَصَوْتِ.

هَلَا صَوَّبَ : (هَلَا لَدَا اِهْ وَتِ پ) بچار «الاصوب»

هَلَا صَوْتُ : (فَلَا وَش) چه ٹن مَسکت ہے تا میر بگ سکتیں ٹن۔

هَلَب : (هَلَبَتْ) بجار "الپ"

مَقَلَب : (مَلَط) سِجَار "الْب"

ہلیان : (ہَلِیَ اِنْ) نامے۔ ایسی عورتی "خلفان"۔

هَلِدُو: (هَل - دُو) یہ آسانی سے، ہلوا ہوا *

فہرس : (محلّس) یہ

ہاش : (ہَلْ شُ) افسوس لکری رولج یا ہری

مهلك : (ه ن ك) مهلوك، ميتگ، آبادى، (تازى و خلق)

هنگ : (مُلُکُت) مُلُک، سرِچک .

ہلکا : (۱) کھلکا ہوا ، بھرا ہوا ۔

- ہلینگ : (ہَلِے نَے بَن گَے) درماتے، دوزات آنت ۱- سیاہ ۲- زرد۔ جُلا ہے۔
- ہلینڈ : (ہَلِے سَن ۵) بچار "ہلینی" (بچار بُت)
- ہلینڈ گون : (ہَلِے سَن ۵ بگ ۵) بچے کہ ایشی و کلونٹ زرد آنت
- ہلینی : (ہَلِے سَن ۵) بچے "ایشی و کلونٹ زرد آنت۔
- ہم : (ہَمْ) ہوں ! من ہم کایاں ، تو ہم بیا۔ یک دُور
- ہما : (ہَمْ ا) یک مردم یا چیزے زانگے رند پد آئی و باوہ گوشگ بیت کہ ہما کجا انت۔ ہزاں ہما چیز یا مردم۔
- ہماپ : (ہَمْ ا پ) ہزاں بچکیں زمین و ہر جاگہ آپ تیں کس و تان گیت دُھر جا گئے آپ و بھلی یک انت
- اگان دُکار و نہ مرزے ہم آپ نہ بیت۔
- ہمال : (ہَمْ - م ا) بوجہ بڈ و کنوک ، بڈی مڑور ، زمبیل کش ۔ *
- ہمالی : (ہَمْ - م ا - ل ی) بڈی مڑوری و کار و نام ۔ *
- ہمانام : (ہَمْ ا ن ا م) ہمانام و ، ہماناما۔

ہلینی

- ہماناما : (ہَمْ ا ن ا م ا) اے گال بند و "ہمانام و" انت کہ ایشی و ہزاں ہم چکر ایشی و مراد و انت۔
- ہماںگ : "ہماہم و" بے اے گال چکر یک گالے کار مرد بیت بیش کا یکما بیتگ بیت مراد وے ہاگرگ بیت اک ، "ہما
- ناما تو اے کارکت بے پیت و سرور ویکاکت " تو ہماناما آتکے بے یک برسے نیون اب گرت ، پلائی و ہماناما ہر گرت بے پے
- ہزار چیز و رند۔
- ہمانگر : (ہَمْ ا ن گ ز) ہانگو : ہادیم و ، ہاھد و ، ہاکر و ہا دوری و۔ ہا جاہاں۔
- ہمانگو : (ہَمْ ا ن گ ۵) بچار "ہمانگر"
- ہماٹی : (ہَمْ ا - و ی) ہماکس یا چیز ، ہماٹی شینگ ، ہماٹی و ، ہماکس و ، ہما چیز ۔ *
- ہمب : (ہَمْ ب) کسانیں چہ ہاک و جوڑگر تگیں درپ کہ آئی و تہ و خوانیں ناہ مان کن آنت۔ ہمبی ناہ۔
- ہمبار : (ہَمْ ب ا) ہاکہ آئی و بار چکر دگرے و یک ، دو ہمباریں لیڑہ یا مردم ، ہمتنگ ۔
- ہم بالاد : (ہَمْ ب ا ل ا) ہم کہ ، ہم سر ۔
- ہمبا : (ہَمْ ب ا) مید مردم و گیشربو جیک و مردانی دریائی سوت کہ کار و و ہد و گوش آنت وے ۔
- ہم براہ : (ہَمْ ب ر ا ہ) ہر دو یٹانی براہ دُزید و یک بیگ۔

همبیزانت : (هم-ب-زانت) هماگال که بزانت ایش بیک انت . یکس بزانت داروکیں گال . *

همبیل : (هم-ب-یل) بیل ، دوست ، همراه ، سنگت ، اے همبیل و گال دلو تانی باره و په مادگیں و کار مرد

بیت - ۲* : بیمار ، چکت و پیداک بوگ و رند چه مات و لاپ و درکیت ، چکت و پوش ، چکت و همراه .

همببند : (هم-ب-بند) هادگار که بند ایش یکجانبست . پنه گوش و هم زمیں . این پنه . ۲ . هادرم که آئی و دگار و بند و دگر و دگار و بند . یک انت یا کرکش که کش انت . یک شل ، بے پستند .

همببوه : (هم-ب-بوه) اُنبوه : په بوه ووشس بویاوشس بویس (همبویس) هیکار چادر و همبویس . په مگردرنگیں و رپک و همبویس که شیمان نگر و همبویس .

همبلی بو : (هم-ب-لی-بو) چی پنه ویب (بندرو "همبیل و بڑت انت)

همپاد : (هم-پ-اد) همراه .

همپاس : (هم-پ-اس) پس یا گوک یا دگر دلو ته یا اوله که گلد بیت . همپاس و کن انت که رستر و وارث . هرکس و زانت کار چه یا دلو ته زمین و مین و خوش انت همپاس انت .

همپان : (هم-پ-ان) هینک همپان . مشک و گواتو و پیلک ، کیس پیلک یا پوست و پیلک که زرهم مان و کن انت . باز جاگ و چه خاک و مگردرنگیں همب و گلب و خوش انت . یا که دیز و که ایشی و ته و گرن و پشیک ایر کنگ بنت . (پارسی ، انیان) وینگ و مان همپان و دگرینگ و ننان و

همپیت : (هم-پ-یت) همپاک ، هم سدت ، هم سیک ، هم دست . *

همپینگ : (هم-پ-ینگ) لوگ یا کار یا هم رنگیں جاگے که ته و پچ انت آئی و سدر و بھر و گرن ایت آئی و ته و به کاپیت حالگیں جاگ و پُر بکت . چات و همپینگ . بانس و همپینگ . گار و همپینگ . لوگ و همپینگ

همتان : (هم-ت-ان) هم برابر ، همس ، همسونیں زمین که اود و آپ و تان یک پیم و بیت . *

همتب : (هم-ت-ب) یک تبیں مردم ، هادرم که گوں یک دوی و شریں انت *

همتپاک : (هم-ت-پ-اک) یکدل ، تپاک

همتران : (هم-ت-ران) هدل و هم شور .

همتنگ : (هم-ت-نگ) برابر کش پکش . هم کش (لاشو کپنگ انت همتنگ و) (لاشو همتنگ کپنگ انت پولاتیں) .

همتوار : (هم-ت-وار) هاک توار و شریک انت .

همتیر : (هم-ت-یر) کش پکش یا پشت مان پشت اوشتاگیں دویاگیں مردم یا دگر سادار و گون تیر و جنگ .

همتیل : (هم-ت-یل) هم بند ، هم سروک ، همسر و هم سال ، هم بالاد هم کد .

همجرات : (هم-ج-رات) دو بزاتانی جن و ت مان و ت و هجرات انت .

همجنگ : (هم-ج-نگ) یک جنگ ، یک پیم ، یک وڑ .

همجواب : (هم-ج-واب) هادرم که گوں ستریں مرد و همجوابی کنت . بهار و همجوابی *

همجوابی : (هم-ج-واب) ستریں مرد و همتل و ترندیں هجری جواب و ترینگ یا گورائی و دوپ و دوی کنگ . *

همد : (هم-د) هادرم بزانت هادرم جند . همد همد و کتریں پند ، دیم په دیم ، کتریں و همد .

صہداں : (ءَمِّ دُؤَانِ) " ھمد " و باز : پلانی ھمدان انت بزاں مے جاگھان انت دگر جاگے نہ شتگ ۔

همدرو: (۴۴م دَرْدُو) دردان شمعیدار.

همدروور: (هَمْ دَرْ وَوزْ) مَمْتُ.

همدست: (هَمْ دَسْت) دست مان دست۔ تپاک، همدل۔

ھدک : (۰-مہوکن) کترو کسان ترؤ نژیک ترہی۔ "ھد" ۽ کسان رنگ۔

محمدؐ : (۱) مہبون (دو مینائی دل) ایک بیگ بزاں دوست ٹریک دیگر در در دوار - تپاک ۔

عہدہ : (۱) ہمدل، ہمراہ، ہمدرد۔ بت : پیارے یا دوستے کہ نہ بیت عہد ملے کہ ہر روت بھندم

سمران : (۴۴مہراز) رازدار - دلی دوست کہ تجھے دومی رازدار آنت ۛ

همراه : (۱) شهدا) پی جہے روزگے دو مردم یکجا رفته آنت ای هر دو بین همراه آنت - همشور، همدل -

شمر د: (حتم۔ رڈ) یکس رڈ، تپاک۔ *

مهم رنگ : (۵ مہ رنگ) یک رنگ۔

عہد رواج : (۱) مہر و رواج (۲) ہم رستار ۔

هم ریش : (هَمْ رِیش) هم کار، هم تب .

حمیریش : (۵ مہری شش) ہتیل، ہسروگ

همزات : (هم- زات) یک زات، بیخس زات و کیس بسند و کیس اُمر و یک راست ۴۰

ہم زامات : (۵ م. زامات) دو گوارانی مردیکہ دگرہ علم زامات بنت .

همزمان : (۵ تمہذاں) ہم کوئٹہ، کوئٹہ یہ کوئٹہ، زان پہ زان، ہم دیوان، ہم مجلس سے آئے مجلس و همزمان سٹوئیں من ورا۔ سید

همزانت: (هـ مهزانت) یخیں زانگ و۔ ہمزانگ۔

همزاتنگ: (هَمْزَاتِ اِنْ گِ) همزات، هم سَمَا.

هم زبان : (ہم۔ ز۔ بان) تکیں زبان و مردم، ہا مردم کہ تکیں زبان و گت جی أنت، تکیں راج و مردم *

همزدد: (۴م زتد) همدل.

همزمانگ : (هَمْ-زَم-اَن-گ) یکس زمانگ و، یکس دور و، "همعصر" *

همزور : (۶ تم + زور) یک زور ، زور و برابر .

ہمسایک: (۵ مہینے اور گھنٹے) "ہمسایک"

حماٹک : (ہم ہیں ایگن) حماٹک : لوگ اش کرنزیک نزیک انت آؤرست یک دیگر حماٹک انت حماٹک : بڑاں

ہر ایک، لوگ، ساہگ، دومی، لوگ، و گیت۔ "عساہگ، امب، و ساہگ"

ہمیتک: (۵۰ نمبریں تک) ہمدل، ہمدست، ہمتپاک

مفسر: (ہم ہیں ز) ہم ذات، ہم اُمر، ہم ہند۔

همسرو: (هَمْ + سَ رُو) همسروگ، همسر، هم سیند *

ہم ہستا: (ہم جس سن سن ۱) ہم خیال۔ یک پیسین سستا دارو کین مردم، ہم پگر

- همسا: (هَمْ سَا، سَمْ ا) هم ذات .
- هم سنت: (هَمْ سَنْ سَنْ) هم پت - هم شور .
- هم سند: (هَمْ - سِنْ ا) يکين نسته و مردم . *
- هم سنگ: (هَمْ سِنْ نِ گ) کش مَرَمَن دیکت بیک دِباں دو چیز و گزانی یک به بنت - پختانی بند هم سنگ بنت .
- هم شام: (هَمْ شَمْ اَمْ) بے شام بزاں کسے و کد شام مهربیت .
- هم شور: (هَمْ شَمْ وُز) هم پت . هما مردم که شور و مسوژگ ایش یکت انت *
- هم شیر: (هَمْ - شَمْ نِ ز) هم شیر کيس چک - بچار "هم شیرک" ۲ - جنبه که گون و تقي چک و دگرے و چک و هم
- هم شیر ایت آپچک هم شیر انت .
- هم شیرک: (هَمْ - شَمْ ی زک) هم شیرک
- هم شیر: (هَمْ شَمْ نِ ز) هما جنبه که و تقي چک گون حور دگر جنبه و چک به مېچين ایت آپچک هم شیر خوشگ بنت .
- هم شیرک: (هَمْ شَمْ ی زک) حماات و چک که دنيا گاولی و شیران سره کنگ ددی پيداگ بیت .
- همک: (هَمْ ک) همک ، همک .
- همکار: (هَمْ ک اِز) يکين کار و مردم .
- هم کچ: (هَمْ - ک چ) هم کساس ، هم که یک کچ و کساس چيز يا مردم *
- هم کد: (هَمْ ک د) یک کد .
- هم کساس: (هَمْ - ک س س اِنْ) بچار "هم کچ" *
- هم کوپک: (هَمْ ک و پ ک) هم کنگ .
- هم گشت: (هَمْ گ ش ت) یک گشت بیک . هم توار .
- هم گرنج: (هَمْ گ ر ن چ) بستين . غرنج دالگين .
- همگل: (هَمْ - گ ل) مرديني ناسے . همگل کلتی : همگل و جيهند کلتی بلوچانی ناما و ريس مردے بوتنگ گون پرتگيزان ايشی و جنگ و داستان باز همشور انت *
- همگل و همگلج: (هَمْ - گ ل - و - م ه گ ل ن چ) همگل و جيهند کلتی و داستان و تامر "همگل و همگلج" که بلوچي زبان و اولی تامر انت . ايسے تامر و بامر د نای يک تامر کار انور اقبال انت و ايشی و شيا هک سيد هاشمی و نبشتگ . ايسے تامر هما ز مانگ (۴۶ - ۱۹۴۵) ایراد گری و سبب و شنگ نه بوتنگ . انو هم چه هم ترس و یاد گ نيوتون و شنگ بوگ و نه انت نه به بلوچي زبان و دود و کريدگ و مزين تاوانے . *
- همليب: (هَمْ ل ي ب) هما که حورليب کن انت .
- هملس: (هَمْ - ل س) هملس ، هملسون ، همساي ، برابر . *
- هملسون: (هَمْ ل س و ن) همست ، هماتين چيز يا زمين که چچ لگ و شنگ ، گل و گلوت و بريدی و مھلي مان و مريت . سبب سله چک .
- همنام: (هَمْ ن اَمْ) دو مردم که حور و شينانی نام یکت انت آهنام بنت .
- هم نند: (هَمْ ن ن د) هما که گون دگرے و کيجا رشتگ (پارسی : هم نشين) .
- همود: (هَمْ و د) هما نام گپستگين جاگ . هماود ، اود و جند .
- همودان: (هَمْ و د اَنْ) همود و باز : پلانی همودان انت بزاں هماودان انت . هما گمان انت . همود و آود و .

- هموش : (هَم وَش) چیزے کے لئے نہ دینگ۔ سلامت انت (مفوظ) ہمارے یا کاه پھر کہ دنیا لگتا نہ ہوگ۔ ہما
- جاگہ کہ کسی پادرو نہ ہوگ۔ لگتا لڑ لڑو چپ
- هممه : (هَم هَمَه) بگر بدار، دبدبہ۔
- همے : (هَم ے) ہمیشہ۔ سبکس رنگ انت۔ ہزاں ہمے چیز، ایشی و جند۔
- همیر : (هَم یر) میری : آرت و ترکن انت و ایرکن انت۔ پنج شش کلاک و زندگتیں گپ ایت و گتیں تریشیں بویہ کنت۔
- ہج انت و۔ اے نگوں و همیری، خوش انت۔
- همیری : (هَم یری) بچار۔ همیر۔
- همیش : (هَم یش) ایشی و جند۔ مروعدہ ہمیشہ (اوستائی : آیش۔ و ہمیشہ یسناط)
- همیشہ : (هَم یشہ) ہمیشہ، مروعدہ۔
- همیل : (هَم یرے ل) تیرانی کتا، پوسنے کہ تیرمان کنگ و گود و کنگ بیت۔
- همینگر : (هَم یرے ل) همینگو، ہمے دیم و، ہمے ہد و، ہمے کروت و، ہمے نزدیک و، ہمے جاہاں

همجر

- همیشکا : (هَم یشکا) ہمے واسط و۔ ہمیشکا۔ ہمیشکا
- همینگو : (هَم یرے ل) بچار همینگر۔
- همنام : (هَم نام) بچار۔ آنام۔
- همنب : (هَم نب) بچار۔ همب۔
- همنبل : (هَم نب ل) بچار۔ همبل۔
- همنبوہ : (هَم نب وہ) بچار۔ همبوہ۔
- همپ : (هَم پ) مکر، همز، هیل۔
- همپاس : (هَم پ اس) بچار۔ همپاس۔
- همپاں : (هَم پ ان) بچار۔ همپان۔
- همج : (هَم ج) سبز و آباد
- همجر : (هَم ج ر) جببیا، کاتار (پارسی : خمر) (بچار بیت)
- هند : (هَم د) جاگہ، مانس و کل، کل۔ گود، کز، نزدیک۔

ہند : (ہن ڈ) اتوں، مے دبان، مے ساحت، ہندا ہند، بکلیں کیت، لاند۔

ہندگ : (ہن ڈگ) کندگ۔

ہندول : (ہن ڈول) مزنیں گوانزگ کہ ایشی، تہ، مزنیں مردم نڈانت، ہرشیک درانت۔

ہنڈ : (ہن ڈ) گیکت یا سترہ پشپاد۔ ہنڈ جنگ۔ پشپادانی سر، زندگ، باز مارگ، ہنڈ جنگ، ہنڈ جنگ، ہم گوش انت۔

ہنڈال : (ہن ڈال) آہنڈ، ہنڈال، روتنگ، (بچار بت) *

ہنڈلاں کسک : (ہن ڈل ان) ک، ک، ک، ک، ہنڈلاں کلو سکی، اردکان کلو سکی، لیسے کہ بچک یک روت، ادشت

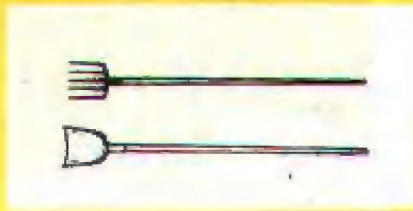
انت یک ذراعیں لے تے دگون انت کہ مانے بڑایت یک بچکے دک

دگر دڑست نہماں سرکپ انت آچک لٹ، چنت ہیرہ کنت یک دستے لٹ، دارایت دگون دومی دست، پچانی کلہرگان

گران، سرکپ ایت دگون مے ذراعیں لٹ، پتے، جنت حرکت، کہ لٹ لگ ایت پد، ہانٹ چنوک بیت۔

ہنڈلاں کلو سکی : (ہن ڈل ان) ک، ک، ک، ک، بچار، ہنڈلاں کسک۔

ہنڈی : (ہن ڈی) نامے

ہنشون

ہنڈال

ہنتر : (ہن ڈ) یک کہ سکیں کورے کارایت پہنچ، شتر انت، کساں کورے کارایت یک سرے کل جن انت

د سناات کن انت ایشی، در بند گوش انت۔

ہنسگ : (ہن ڈس گ) مزنیں استان کہ چنخل، بٹ، کٹنگ، کار مرد بیت۔ بچار گوں، انگ۔

ہنش : (ہن ڈش) بچار، حوش۔

ہنشگ : (ہن ڈش گ) پڑو، زات، کامے، مردی نامے۔

ہنشون : (ہن ڈش ون) سحر و ماش یا کلمہ جوہان، کیلاہگ، کار بون کہ دادر، جوڑ بیت۔ دستگ لے

ذراج انت۔ سرے چہ دار، چہ آسن، ہم جوڑ انت چکر دست پنجہ، کنگ لے پرات، یک راستے ہ سر جو کہ ہرڈ، پتن انت۔

(بچار بت)

ہوا : (ہوا) جینی نامے، بی بی هوا (بابا آدم و حوا) نیگراہی رہند، ہنسگی جینی۔ *

ہوا : (ہوا) موسم، مولم، بوم، خضاء۔ *

ہنکا پگ : (ہن ک اپگ) کشار کہ نوکی چہ پل، درکیت، مہورے گپتے، نوں زمین پد، بدایت، کشار، ہرچ

ایت، مہر دگ، نیل ایت۔ زمین، کشار، ہنکا پگ۔ ہنکا پگیں، کار یا کشار۔

ہنگلیں : (۴ ن ک ت گ ے ن) پتیں انگلیں ۔

ہنگین : (۴ ن ک ے ن) بُندیں جاگ ۔ ٹوہنیں ہنگیں جاہ ۔ بھی لوگ مُ جاگ ۔ ادا کی جاگ و بُہار لوگ ۔

گوش اُنت ۔ Permanent residence.

ہنگ : (۴ ن گ) درمانے کر بُوٹے باز ترند اُنت ۔ دلوٹاں چہ زایگ و رند ناہ و کن اُنت و دینت کہ زیت لیماہ بکت گوش اُنت کہ اگاں لاپ پڑی عٹے بہارت اشکنہ و ترس اُنت ۔ دوست و گوش اُنت ۔ ” برگوں کھربائیں ہنگ و ”

ہنگام : (۴ ن گ ام) سرجمیں شب یا سرجمیں روچ و وھد ۔ ۱۲ ادار ۔ شپے روچ دوہنگام اُنت ۔ شیاہاپ و ہماہر سرجمیں ۱۲ ادارہ پر یک و گارے و بہ روت ۔

ہنگلاچ : (۴ ن گ ل اچ) بلوچستان و جاگے و نام اُنت ۔ گوش اُنت کہ اود و گورانی مزین زیارتے ۔

ہنگلوہ : (۴ ن گ ل و) ہنگلوہ منجھاں ۔ رنگ پر ہنگ ہمرنگ ۔ PPB,LWD,HENGLO: Many colourd

ہنگول : (۴ ن گ و ل) بلوچستان و گورے و نام اُنت ۔

ہنگی پترک : (۴ ن گ ی پ پترک) درمانے ۔

ہنوش : (۴ ن و ش) ریشہ ، ہنگ ، ترنداپ کہ سر و جنت ہنوش کنت ۔ بے سار ۔ سادریں بے ساری ، کیپ ، مست چہ کیپ و ۔

ہٹی : (۴ ن ی) ڈرچکے کساں تاکیں کہ تاکاں و ہوشیں اُنت چوپ اُنت مین اُنت و دست و پاواں پر کی اُنت کہ سحرنگ بنت ۔ بازکاشیں مردی قی ریشاں مٹی کن اُنت ۔ و جنین و قی سار ۔ سالونک چہ لوگ و زدگ و یک شپے پسر دست و پاوانی مٹی کنگ و ربیدگ ۔ ” مرچ مرید و مٹی اُنت پلانی و مٹی و بریں ۔

ہنیچگ : (۴ ن ی چ گ) پیشانی ۔

ہنیشگ : (۴ ن ی ش گ) بچار ” ہنیچگ ”

ہو : (۴ و) اُتا و چپ ، (YES)

ہوات : (۴ و ا ت) رَمگ و مٹا و ہنگ و بر اُنت نہاری و وھد و کار اُنت و دوش اُنت بے ہمارگاہ و ایشی و گوش اُنت ” رَمگ ہوات و بُرنگ ” ۔ شیوان ۔

ہوات : (۴ و ا ت) سبہ و سر و تازگیں گوات (نہ شیر و روگن نہ کند پا و شارچنگ و ناہوات و پرم و نمود)

ہوادار : (۴ و ا - دار) ٹکس ، سبکیں مردم ۔ *

ہوار : (۴ و ا ر) ہور ، کچا ، لوڑ ۔

ہواری : (۴ و ا ر ی) ہواری ، کچا ہی ۔ ہواری بٹ : ماہیگ ، گوشت گون بٹ و کچا گراڈگ ۔

ہوپ : (۴ و پ) ناڈراہی ، بدیں ناڈراہی ۔

ہوپی : (۴ و پ ی) ناڈراہیان ۔

ہوت : (۴ و ت) بلوچانی زاتے ۔ چو کہ رند و لاشار و کورائی و ایشی و ہم بلوچ و سرچن و بلوچ خان و چکت

گوش اُنت بے ہوت نامیں مردم نیست و نہ بوتگ ۔ البت ” ہوتی ” بوتگ (ہوٹو ۔ ہوتو ۔ دد و دد و دد)

دارندہ رمد و گلہ خوب ۔ اوستا) یعنی نژدہ ” ہوٹو ” اُنت کہ ہوت ” گوشگ بیت پرچاکہ ” تھ ” و ہر جاگ و تھ ۔

- صورو: (ہ ق د و) "صورو و صورو ایروے" اے لب لپتہ و شہ پہ "صورو" و گوشش آنت ہے۔
- صوری: (ہ ق د ی) نامے۔
- صوریگ: (ہ ق د ی گن) نامے۔
- صوری مات: (ہ ق د ی م ا ت) مٹھریں بکریکے۔
- ھوڑو: (ہ و ڈ و) ھوڑ، باز جاگہ و یکدار و گوشش آنت۔
- ھوڑ: (ہ و ڈ) تازی و موص۔ تلاؤگ کہ پہ دیوال بستگ۔
- ھوڑ: (ہ و ڈ ژ) بچار ھوڑ۔
- ھوش: (ہ و ش) تین، ترم، گورڈگ، لاشت، واک، نتاھیر۔
- ھوسارگ: (ہ و ش ار گن) بچار "اوسارگ"۔
- ھوسپان: (ہ و ش پ ان) بچار "اوسپان"۔
- ھوسدار: (ہ و ش د ار) ھوسناک۔
- ھوسناک: (ہ و ش ن اک) ھماکہ باز ھوس کنت، ھمدگ۔

پچ و ھوش

- ھوشش: (ہ و ش) زانگ، اگل، سما، ترانگ، یات، (اوستائی، آتوش، ھوے،) (اوستہ، ھوے)
- ھوشش: (ہ و ش) پچ و ھوش کہ کلونٹ ہے پر انت۔ ھوش بند، (بچاربت)
- ھوشاپ: (ہ و ش اپ) کولواہ و زانستگس جاگے و نام انت۔ (ھوشاپ و کلک) مزین آزماں گندی و گار۔
- ھوشاپ: (ہ و ش اپ) سر باز و ھر زمان گندی زمین و ھوشاپ گوشش آنت۔ ھشکا و گیں و گار۔
- ھوشار: (ہ و ش ش ار) "ھوشارگ" و توار کہ مار و توار انت۔
- ھوشارگ: (ہ و ش ش ار گن) مار و "ھش" یا "پنگ" و توار کنگ۔
- ھوشاری: (ہ و ش ش ار ی) لیے کالیشی و سنگان کچی یا سنگان کچی ھم گوشش آنت۔
- ھوشام: (ہ و ش ام) ھماق کہ نہ پش ایت قوری ھر چنت آپ بہ ورے۔ آپ کتس۔
- ھوشبند: (ہ و ش ب ن ڈ) پچ و سر جیں ھوش۔

- ھوشیت: (ہوشیت) مست، جوش، ہار و اول زور، لڑنے کے مست بیت پہ آئی و در پینگ و گوش انت "بوشیت، ھشت یا ھوشیت"۔
- ھوشیت: (ہوشیت) بچار "اوشیت"
- ھوش کش: (ہوش کش) ھوش کش، مزین۔
- ھوشگ: (ہوشگ) گلہ یا شھر و دگر و ھلے و ھوشگ کہ دان ھیشی و انت۔
- ھوشگ کش: (ہوشگ کش) بچار "ھوش کش"۔
- ھوش گوش: (ہوش گوش) ھوش و ھیل ھیر و گوش دارگ۔ پہ جوانی پر ھلای بردار بیگ۔
- ھوشمند: (ہوشمند) سرپدیں مردم، زانکار۔
- ھوشیار: (ہوشیار) ہار ھما کہ ھوش ھے ھمراہ انت، ھوشمند، سرپد۔ ھردار "ھشیار"۔ *
- ھوک: (ہوک) لدیگ، ھیک، گرانہ۔ Pig.
- ھوکار: (ہوکار) ھامردم کہ ھرچ پہ گوش ھے گوش ایت ھو۔ ھامردم کہ ھرکارے پر مانے ھے ھواب نہ دنت ھاکار و کنت۔

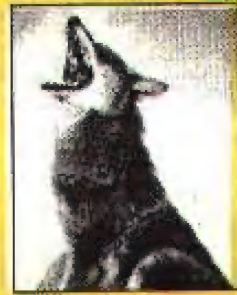
ھول

- ھوکارگ: (ہوکارگ) ھوک کنگ، دل و بدبوگ و پشیمانگ "ھوک کنگ"، "کوک کنگ" کوکارگ دل و پاد آگ (کہ جندہ و لاپ انت دل نہ انت)۔
- ھوک کنگ: (ہوک کنگ) بچار "ھوکارگ"۔
- ھوکی: (ہوکی) ھے کہ کلوٹ ھے ھمراہ انت۔
- ھوکیں: (ہوکیں) کور و ھاجا کہ ھٹایگ بیت یا گڈگ و گڈگ بیت FORD کور و ھاجا کہ اود و ایرکپ و آپ آرگ و راہ انت۔ ھود و کہ دلویت ایرکپ و آپ و رانت (بزاں چہ کور و باند و ایرکپ) چات یا چتر و ھوکیں بزاں واریت و ھتک و پتر کنت پد و ددی ھوکیں بیت ھے رنگ چتر و ھوکیں انت۔ چات و آپ کم بیت و بروک باز یا چتریت و در شوک باز گڑ گوش انت "چات یا چتر و ھوکیں" انت۔ کور ھوکیں: ھما ھوکیں کہ پہ نادری و ناکامی ھٹایگ بیت پر چاک دلجیں ھوکیں نہ انت۔
- ھول: (ہول) آسنیں پوش کہ جنگ و وحد و گور و کنگ بیت۔ (بچار بیت)
- ھولی: (ہولی) ھن۔ مزین مالے یا لوگ و سامان کہ ھرس مرداں گیش بیت بہ بارت ھے بزاں ھول انت۔
- ھولاس: (ہولاس) ھولاس و توار۔

- ھولاسگ : (ۋ ۋ ل ل ا ی س گ) توگ یاگزک ۽ آواز ، کچک ھم ھولاس ایت بے کچک ۽ ھولاسگ بدیں پال زان ایت (بچاربت)
- ھولگ : (ۋ ۋ ل گ) گوں بے کاریں چیزے یا بے آسریں دست گچی ۽ وقی وقی وھدۂ بیا دیگ یا انجیں کارے ۽ کنگ ۽ جھدنگ کہ دست ۽ نہ بیت : پلاں گوں پلاں کارۂ ھول ایتگ ۔
- ھولگ : (ۋ ۋ ل ل گ) ھولاسگ ۔
- ھولینگ : (ۋ ۋ ل ی س گ) بے بیت ۽ وھدۂ گارنگ ۔ بے بیت ۽ گوں کارے دست گت لوگ ۔
- ھولمب : (ۋ ۋ ل م ب) ذرا جیں بارگیں ملے کہ آئی ۽ سرۂ ذرا جی دانگ دانگ یا ذرا ج بڑیں چیز پر بہ بیت ۔ کلونٹ ۽ ھولمب بزاں مچے ۽ ھوش بند ۽ ٹال کہ کلونٹ اش پر ایت ۔ ھولپش (بچاربت)
- ھولنب : (ۋ ۋ ل ن ب) بچار " ھولمب " ۔
- ھوم : (ۋ ۋ م) کاھے ۔
- ھوتار : (ۋ ۋ م ی م از) ھوتارگ ، ھوتارجنگ ۔ ہیمناکیں توار ۔

کلونٹ ۽ ھولمب

گزک ۽ ھولاسگ

- ھوتارگ : (ۋ ۋ م ی م ل گ) اوتارگ ، ھوتارگ ، اوتارگ ، چر ھوۂ یا درۂ یاواب ۽ نہ ۽ ھوم ، ۽ توار ۽ نہ سر پر توگیں گے ۽ اریگ
- ھوتگ : (ۋ ۋ م ی م گ) ھوتارگ ، ھوتارجنگ ۔
- ھون : (ۋ ۋ ن) مردم ۽ دست ۽ یا پاوۂ ھر جاھے مجھے سھر بڑیں آپے رچ ایت ھے ھون ایت ۔
- ھوتارگ : (ۋ ۋ ن ل ا ر گ) بچار " ھوتارگ " ۔
- ھوناک : (ۋ ۋ ن ا ک) ھا کہ ھون ۽ رنگ بہ بیت ، ھا کہ ھونین ایت ۔
- ھونبند : (ۋ ۋ ن ب ن ذ) ھا درمان کہ پائی ۽ کار مرد و ٹپ ۽ ھونیک بند بیت ، دم ۽ چوٹ کہ بہ ھون ۽ بند کنگ کار مرد بیت
- ھونبھا : (ۋ ۋ ن ب ۱) گشتگیں ۽ ھون ۽ دیم ۽ زر ، مال یا دیگ چیزے دیگ ۔
- ھونبیر : (ۋ ۋ ن ب ن ر) ھون ۽ مٹ ، ھون ۽ بدل ۔
- ھونبتنگ : (ۋ ۋ ن ب ن گ) ھا کہ ھون بہ بتنگ ایت ۔ ھا کہ ھون بہ وارت ۔
- ھونڈ : (ۋ ۋ ن ڈ) مزین ٹنگ ۔ رسترا نی گس ۔ مشک ھونڈ ۔
- ھونرنگ : (ۋ ۋ ن ر ن گ) ھون ۽ رنگ بزاں ریٹھ ، سھر ۔
- ھونرتچ : (ۋ ۋ ن ر ن چ) مردے ، دلوتے یا رستری کہ چہ آئی ۽ جان ۽ ھون رچان بہ بیت ۔

- **ہیت :** (ہے ت) بلوچستان مردو شھر نام آنت۔ یکے کسر کنڈی ہیت مردومی سربازی ہیت۔
- **ہیت :** (ہے ت) رھت ویک زاتے کہ یک مردے و جازی و ہاتر و جوڑ کنگ بیت ایشی و دیم برز ترانت و پدے چو سواری پالام و انت دیم و کودگ نے پر انت۔ ایشی و سرباز و ہیت گوش آنت۔ (بچار ہت)
- **ہیت :** (ہے ت) بچار ہیت کہ مے اشر و یک نشی و ونگلیں رھت انت کہ کودگ نے برز انت۔
- **ہیتان :** (ہے ت ان) چہ ہامزن شپ و شپاں یکے کہ چہ گوریچاں کاینت و کیچ کور و ایر رچ انت۔ آ دگر ہشوریں ایش آنت : ۱۔ گرک ۲۔ پراہیں ۳۔ تنکیں ۴۔ کھوری ۵۔ کنگانی ۶۔ کے مساک ۷۔ جنرات۔
- **ہیت کش :** (ہے ت کش) سرباز و مزن کور و یک مزن شپ کہ پیران و جند و شھر و کیت و ہور بیت۔
- **ہیت :** (ہے ت) ساہگی کلاہ کہ آئی و دیم و پشت و ساہگ پر انت۔
- **ہیت :** (ہے ت) بچار "ایٹ"۔
- **ہیتک :** (ہے ت) بچار "ایٹک"۔
- **ہیتکی :** (ہے ت) بچار "ایٹک"۔
- **ہید :** (ہے د) مے آپ کہ گرماگ و چہ جسم و در کیت۔

ہیت

- **ہیدار :** (ہے داز) ہادرمان کہ چہ آئی و درگ و مردم ہید کنت۔ 27-2-1968.
- **ہیدگ :** (ہے دگ) بے حساب، بے کچ و کساس۔ PPB,LWD; BE-HIDHAGH: Countless,incalculable.
- **ہیدو :** (ہے د) چہ پشم و گوشتگیں پوشاک کے کرزستان و گور و کنگ بیت۔ Sweater.
- **ہیدوک :** (ہے دگ) ایشی و سرباز یا سرباز ہم گوش آنت۔ دوگ و تازگیں شیر ہتر جن آنت۔ دوگ و تازگیں شیر ہتر جن آنت۔ دوگ و تازگیں شیر ہتر جن آنت۔
- **ہیدوگ :** (ہے دگ) بچار "ہیدوک"۔
- **ہیت :** (ہے ت) اپس و زاتے۔
- **ہیت :** (ہے ت) الاچی، دوزات انت یکے زبند و مسترانت آئی و مریں ہر و گوش آنت، ووش بوئیں۔
- **ہیر :** (ہے ت) وشی، دراہی، ہیر کشگ : مینا و پیرنگ و توار جنگ۔
- **ہیر :** (ہے ت) آپیں یا دانگیں چینے پہ ترندی رچک یا درشان بیگ۔ ہیر دیگ : چیزے مان بزرگ، ترند شامک دیگ۔
- **ہیرات :** (ہے رات) پہ نیکی زرتیا چیز پہ بکاراں دیگ۔

- ہیر آرگ : (ہے ژہ آرگ) بچار "ہیر آرگ"۔
- ہیران : (ہے ران) بھان، ہیران لوگ : بھانگ۔
- ہیرانی : (ہے ژہ پئی پئی) جنینی نامے۔
- ہیرت : (ہی ژٹ) بچار "ہیرت"۔
- ہیردگ : (ہی ژدگ) اورتیں دانگ، چم و ہیردگ رچک : بزاں و نربیک۔ پادیا دست و چیرمڑگ و ہیردگ رچک کہ
مٹگ لوٹ ایت۔
- ہیرل : (ہے رلی) جنینی نامے۔
- ہیرو : (ہی ژرو) کلاگ، چرک و چھوا، ہیرو کنگ : سلوات دیگ۔
- ہیروپ : (ہے ژوپ) ہار و ہیروپ بلیں چہ روپ و ژرنگ۔
- ہیرہ : (ہی ژہ) دو گیں شیر و کسک بزاںت ہیرکو و کسک انت گلھیں دان و ژر و از گندمان و کسک انت دان
شیران کسک ایت۔ ایشاں کسک انت مڑوال و رٹس کسک انت۔ کاشی و کسک انت آپ و روگن مان کسک انت و گوگن ناہ و ورا انت۔
- ہیسری : (ہی ژری) جنینی نامے۔ ہما کہ گور ہیر و سیا دی کنت۔
- ہیری : (ہے ری) جنینی نامے۔
- ہیزک : (ہی ژک) بچار "ہیزک"۔
- ہیزکی : (ہی ژکی) بچار "ہیزکی"۔
- ہیزٹ : (ہی ژٹ) ہینٹ، ہیزٹ۔
- ہیزٹ : (ہے ژٹ) بچار "ہیزٹ، (ہی ژٹ)۔
- ہیزاب : (ہے ژاب) بچار "ہیزاب : (ہی ژاب)۔
- ہیزاب : (ہی ژاب) ہینٹاب، ہیزگ و توار۔
- ہیزگ : (ہے ژگ) بچار "ہیزگ : (ہی ژگ)۔
- ہیزگ : (ہی ژگ) ہیزاب و توار۔
- ہیزوک : (ہے ژوک) بچار "ہیزوک"۔
- ہیس : (ہی ش) تھت و گور باسک و چوڑ۔
- ہیسام : (ہے س ام) حریم : پر چاھی تاک، از گند یادگ انجیں چیزے و ماں آپ و لھر دیگ و چہ ہمیشی و باباں
حریم دیگ۔ ہید۔
- ہیک : (ہی سن کن) نا ذراھی ہے۔ (دھر۔ دم کسک) کہ ساہ و کٹنگ و ہلاک کنت۔
- ہیکگ : (ہی ٹگ) انجو و مبرگ کہ ساہ ہیس ہیس بہ کنت۔
- ہیسو : (ہے س و) بچار "ہیسو"۔
- ہیکت : (ہی ٹکن) مھوٹ، لیک۔ گراز۔ بچار بُت تاکدیم 871
- ہیکار : (ہی ٹکار) مھوٹ گریوگ کہ ہیکگ و گریوگ آوار بہ بنت۔
- ہیتارگ : (ہی ٹکارگ) ہیتار جنگ۔

ہیک : (ہے کن) مُرگ و ہیک چہ آئی و چورک و رکیت۔ اسپدگ (ہیک رنگ دیگ)
ہیک : (وٹی ک ک ک ک) گوشتی دانگے کہ بچا پانی تھی ہمگ و رکیت درود نہ کنت بلے ٹیلگ و جنت۔ مید و ٹالے
بد انت و کرچے و دینت و بچگونے کن انت۔

ہیکل : (۵۰۰ گز) کا نیں ہیک، گنہانی ہیک۔

ھیکٹی میٹ : (دی کن کئی + پٹ) بچارہ ھیکٹی میٹ ۔

قیل : (و ے ن) آد، ہر وہ کتیں کار۔ ہیل کنگ، ہیل دار، ہیل گرگ۔ ہیگ۔

ھیلاک : (وَلَا اَکْ) ھیلا دار، کے کہ پہ کارے کننگ عہ ھیلا دار بہ بیت ۔

ہیلت : (و فی لالت) **ہید**، پہ گٹھ، یکدم کم، **جُھد**، ہیلت بلا: پہ مشکل۔

ھیلدار : (ہے لے ڈاڑ) آدت دار - مُردہ وار -

ہیملک : (وے لُک) مردینی نامے ۔

ھیلک : (وئے رگن) ھیلکنگ، ھیل گرگ، سیلگ، ھیل وئب گرگ۔

ہیتم : (۱۰۷۴) اے درمان ہم کنت براں درد و ترہین ایت یا کرت ویم پہ وشن و بارت ۔

ہیمہ : (۱) مہ (۲) گدان، میدس تبو، تبو (تازی : خیمہ) گوانی لب کنگ یا یک و جاگہ۔

ہیتار: (جی ٹی اے) نیم ٹن سٹیکس مردے و اگلاں کتیں آپ پہ ورگ و ہر رس ایت آ "ہیتار" بیت۔
کسانیں رزائے کہ سرے آپ نہ دار ایت آئی و تہ و آپ ورگ و مردم ہیتار بیت بزاں نیم ٹن بیت۔ پہ ورگ و ورگ و کاکوشت
ایت بچارگوں "ایتار"۔

حصینرک : (وہی نڈک) شیرمان گنگ رئیس و پوست کشیران آئی عتہ ع منت انت - حصینرک بند - حصینرک بھج -

ھینز کی : (ہی ٹیڈک ٹی) ھانا ھ ھینز ھ ھنگ بیت ۔

حصینٹر: (وہی نثر) ہینٹرگ بدتوار۔ ہینٹر۔

ہینتراپ: (ہی ن ژا پ) ہنترگ و توار۔

هينئر تک: (هيئي ٿرڙوڳ) چنڊ ۾ ترند ٿوڳ ۾ ٿوڳات ۽ توادر.

هینترگ : (دی نثر ڈرگ) هینترگ، هینتراب و توار۔

هينٽر ٻوڪ: (هي نثر ٻوڪ) هينٽر ٻوڪ، هاجنر ڪه چي آئي ۽ هينٽر ٻوڪ ۽ توڙي درڪيت .

حقیقی : (ہی قنٹی) پکار "ہیتی"

- صحی : (ہئی-ہئی) کنگ و توار
- ہیئی : (ہئی-ہئی) اولاک و ہکل دیگ یا گلینگ و گوشگ بیت

- ع : (ء) بلوچی ۽ بیست ۽ ششی آب کہ ماں پارسى رھبندی بلوچی گپانی نہ دکار مرد بیت «من پلانی چم ۽ ت دیست»۔
- ع : (ع) چو کہ اردو ۽ «اور» ۽ تازی ۽ «و» اک : من ۽ تو۔ دریگ ۽ دروازگ۔
- ع : (ع) انجوش کہ آئی ۽ بہ خوش۔ من ۽ بدے۔ جبر ۽ گورت چو کہ اردو ۽ «کو» ۽ «نے»۔
- ع : (ع) چو کہ کتاب ۽ تاک۔ پس ۽ نلم۔ دل ۽ پت چو کہ اردو ۽ «کا» ۽ «کی»۔
- ع : (ع-ی) کئی، تھی۔
- ئے : (ع-ے) تو اک : کن ۽ بزاں ۽ تو کئی ۽ «روئے بزاں» توروئے۔
- ئے : (ع-ے) آئی ۽ اک : کتاب بُرت ۽ بزاں آئی ۽ کتاب بُرت «

یے

ی : (ئی) بوجی و بیت و چاری آب۔ اے ی و سیا دی و ی خوش آنت کہ اے مرچیزے و دند و کیت دوی گال گوں مے
چیز و سیا دی کنت۔ گوکی روگن : روگی گوں گوک و سیا دی کنت۔

ے : (ئے) یکی و ے : بوجی و بیت و پنچی آب

یا : (ئی) یاکر اک اے یا آ براں چہ دوئیناں یکے

یات : (یاث) ترانگ، تھتال، یاد * یات آیک، یاد بیگ، یاد دیگ، یات گرگ، یات گیجگ، یات و پرتینگ۔

یاتک : (یاثک) آنک، آنک، آھنگ، آھت، کانک، بھت۔ * یایگ "براں آیک و نرنگ گوستمال۔ *

یاتنگ : (یاثک گن) بچار "یاتنگ" *

یاتنگ : (یا۔ رگ) آننگ، آننگ، آھنگ، بھتگ۔ "یایگ" و دیر گوستمال۔ *

یاتنگار : (یاث۔ گن از) یادگار، آدگار، ناشانی۔ *

یاتگیج : (یاث۔ گے ج) ترانگ گیج، یات و پرتینگ۔ *

یاتگیجگ : (یاث۔ گے ج گن) یات و پرتینگ، ترانگ و پرتینگ، یات دیگ، ترانگ و گیجگ۔ *

یاتگیگر : (یاث۔ گے ی ز) یات، گیر، ترانگ + یات و پرتینگ۔

یاتگیگری : (یاث۔ گے ی برنی) یات، ترانگ، پتچار

یاد : (ئی اذ) یات، تھتال، ترانگ

یاداشت : (یا۔ داشت) یادداشت، یات، ہوش *

یادگار : (یا۔ گن از) بچار "یادگار" *

یادگیج : (یا۔ گے ج) بچار "یاتگیج" *

یادگیجگ : (یا۔ گے ج گن) بچار "یاتگیجگ" *

یار : (ئی از) دوست، مہسل، ہیل، سنگت * ہما مردین و جنین کہ بے نکاح و مردی و جنی کارکن آنت یکے دوی

و یار آنت۔

- پتیم : (ی پ ت - پ ے م) بچار " یکسیم " *
- پتاچ : (ی ت ت - ت ا ج) یک تاچ - یک تاچے اولاکے ۔
- پتان : (ی ت ت - ت ا ن) یک تان - ہم برابر ۔
- پتب : (ی ت ت - ت ب) یک تب - ہم تب - ہم ہیال ۔
- پتج : (ی ت ت - ت ج) یک تج - اول تج ۔
- پتش : (ی ت ت - ت ش) یک تش - یک تشے بزاں بازنگ ، پشی سرے ۔
- پتک : (ی ت ت - ت ک) یک تک ۔
- پتک : (ی ت ت - ت ک) آتک ، آتک " یاگ " و نزدیک خوشگال *
- پتکگ : (ی ت ت - ک گ) بچار " یاگ " *
- پتگ : (ی ت ت - ت گ) یک تک ۔
- پتل : (ی ت ت - ت ل) یک تل ۔
- پتیر : (ی ت ت - ت یر) یک تیر - دو یا گیشتر مرگ ، آھو یا مردم کہیں تیر و آماچ بہ بنت ۔
- پتیل : (ی ت ت - ت ی ل) یک تیل - ہمک ، ہم بند ، ہمسر ۔
- پتیم : (ی ت ت - ت م) ہماچک کہ آئی مات و پت ہر دوش مرنگ انت ۔ *
- پتال : (ی ت ت - ت ا ل) یک مال - ہما سول کہ آئی ویک شاہ بہ بنت ۔
- پتٹ : (ی ت ت - ت ٹ) یک ٹٹ - کیس ٹٹ بند دکیں ولوت ، ہم ٹٹ ۔
- پٹک : (ی ت ت - ت ک) یک ٹک ۔
- پتجا : (ی ت ج - ج ا) یکجا - بچار " یکجاہ " *
- پتجاگہ : (ی ت ج - ج ا گہ) یک جاگہ - بچار " یکجاہ " *
- پتجاگھی : (ی ت ج - ج ا گہ) یک جاگھی ۔
- پتجان : (ی ت ج - ج ا ن) یک جان ۔
- پتجاہ : (ی ت ج - ج ا ہ) یکجاہ ۔
- پتجاسی : (ی ت ج - ج ا ہ ی) یکجاسی ۔
- پتجک : (ی ت ج - ج ک) یک جک ۔
- پتجن : (ی ت ج - ج ن) یک جن - ہما مردم کہ آئی جن پتے بہ بیت ۔
- پتجواب : (ی ت ج - ج و اب) یک جواب - سگیں ترندیں مردم کہ وقی ہبرہ سرہ قشے نری نہ کنت ۔
- پتجہ : (ی ت ج - ج ہ) یک جہاہ - بچار " یکجاہ " *
- پتچار : (ی ت ج - ج ا ر) یک چار - ہم تب ، ہیال ۔
- پتچال : (ی ت ج - ج ا ل) یک پال - یک رواج + یک رپک ، بچار " پتپک " *
- پتچاہ : (ی ت ج - ج ا ہ) یک چاہ ۔

میچنگ! (یَ جَ - جَ پَ - پَ گَ) یک چنگ۔

میچپٹ: (ی می - ج - ح - ث - ث) یک چٹ۔

یئحیٰ: (یٰحییٰ - حٰجِ کَزْکُ) یک پخت - بخار "یکپخت"

نیچاک : (یا چ۔ ح ک) بچار۔ بیکچک

بیچک: (ی ی) ج ک کنی یک چک۔ حمامات و بہت کر آسانی چکت یہ بہریت

یہ (ی۔ج۔) (ج۔م۔) ایک نجم۔ ہمارا دریا دولت کو آئی یک چمے کور بہ بیت، ایلوک، ماچہ یک چمے، بگند است۔

پچھنڈ: (ی۔ج۔ج۔ج۔ن۔ن) یک چنڈ۔ چنڈے، پچھنڈے دیگ براں چنڈے دیگ

پیشہنگ (ی - چ - چ - ن - گ) یک چنگ۔

پکڑ پکڑا (سی۔ سچ۔ سچ نوٹ) ایک چرپ۔ یک چم و چپنگیں اجبتگیں یزدو۔

پچھن (ی ج - ج سے ن) یک چین - ہمارا دولت کر یک زند سے آئی پڑم و مود چنگ بونگ آنت

یَدَّارَ : (ی-ذ-وآث) یکدار - یگدار - بچار - یکدار =

پیدا ترک: (حی و ذی وارث) کہ نہیں یکبارہ۔

پدپ (پَد پَ - دَ پَ) یک دم، دوپ، همتوار، هاگ دوپ نہ انت۔

یتر : (ی-ڈ-ڈت) یتر، یترس۔ درست، سچ

پندرہ روزہ : (۱۵ روزہ) ایک روزہ، ایک روزہ، ٹیٹے، ہارڈ کک (سپر آرٹیکل)۔

پیدست: (حیڈ۔ دوش ت) یک دست۔ کیشء۔ تپاک، پیستی: تپاکی + ہم برابر۔

یہ دل : (عج و - دن) یکدل ، یک سبک - یہ دل غریب سبک ، یک دل غریب سبک ، پت ، تپاک -

یہ دوچ (دو دوچ) ایک دوچ - ایک پیمیں دوچ، ایک رنگ دوچ کرنگیں یا دو ٹکلیں۔

پیکیم : (ی ڈ۔ وے تم) یکدیم، دودیم :تاں۔

پتہ کی (ی ڈ۔ دے مئی) یک دی، دو دی اناں۔

یڈا : (ی ڈی ڈی ڈا) یک ڈا۔

پدگت: (دی ڈے ڈک کن) یک ڈکٹ - دی ہبرہ سرء اوشٹوک -

پیدول، (ی و۔ ڈون) یک ڈول عم رنگ۔ یک یم، یک وڑ۔

یٰۤاَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّبِعُوْا فِیْ سَبَیْحٍ وَّاَصَاۤیِْمٍ سَبْیَۃً مِّمَّۤیْنٍ سَبَّحُوْۤا لِلّٰهِ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَاَلْاَرْضِ وَاَنْتُمْ کَاٰفِیُّوْنَ ۝۱۰۰

یتریک: (ی۔ ژ۔ رِٹْ ک) یک رپہ۔ یک پیمیں ریک کنوکیں مردم

میرشت! (کی ز - رُش ت) یک رشت بچار "میکرشت"

یہ (ی ر - رگ) یک رنگ۔

یترم : (ی۔ ژ۔ رزم) یک دم۔ ہم دم۔ ایک دوسری مردم

بہری : (بی - رہیم ٹی) یک رمی -

میرن (جڑ-رُن) یک رُن۔ یک رندے رنگ + ڈھارے کہ باز مردم ہو رہنت، میریتیں رندہ رُن آنت ہے۔

میرند: (ی ر - رن ڈ) یک رند - یک رندے

- یرنگ: (ی ز۔ ر ن گ) یک رنگ۔ ہر رنگ، یک پیم، یک دڑ۔
- یرو: (ی ز۔ ر و) یک رو۔ یک چالاء، روگ، یکیں پیم، روکنوک۔
- یروچ: (ی ز۔ ر و چ) یک روچ۔ یک روچے، یخیں روچ۔
- یروئی: (ی ز۔ ر و ی) یک روئی۔
- یروی: (ی ز۔ ر و ی) یک روی۔ بچار "یرو"۔
- یرھندا: (ی ز۔ ر ہ ن ڈ) یک رھندا۔
- یرھی: (ی ز۔ ر و ی) یک رھی۔
- یرتچ: (ی ز۔ رے چ) یک رتچ۔ ماحور ویک برے رتچ۔
- یریش: (ی ز۔ رے ش) ہم ریش، ہم تب، یک پیمیں مردم۔
- یرڈ: (ی ز۔ ر ڈ) یک زد۔ سکت زدگ۔ زڈی، دتی زڈاء سرء اوشتوک، یرک۔
- یرڈ: (ی ز۔ ر ڈ ڈ) یک زڈ۔
- یرڈ: (ی ز۔ ر ڈ ڈ) یک زڈ۔
- یرکت: (ی ز۔ ر ک ت) یک زکت۔ یک زور، ہمزور، ہزکت۔
- یرور: (ی ز۔ ر و ر) یک زور۔ ہمزور، ہم زکت۔
- یرپ: (ی ز۔ ر پ پ) یک ژپ۔ یکیں ہرجن، یرپ، یکیں ہرجن۔
- یرپ: (ی ز۔ ر پ پ) یک ژپ۔
- یشاہ: (ی ش۔ س ا ہ) یک ساء۔ یک ساء، نزورس مردم۔
- یشک: (ی ش۔ س ک) یک سکت۔ ہمتک۔
- یشٹ: (ی ش۔ س ٹ ٹ) یک سٹ۔ یک سٹ، یکیں سٹ، یکبرا۔
- یشج: (ی ش۔ س ج ج) یک سچ۔ لائٹیک، ہما ازباب کہ آئی و شج یکے بہ بنت۔
- یشر: (ی ش۔ س ر) یک سر۔ "یکسر"۔
- یشما: (ی ش۔ س م ا) یک ساء۔ یک پیمیں مارشت داروکیں مردم، ہم ساء، ہم مارشت۔
- یشنت: (ی ش۔ س ن ٹ) یک سنت۔ ہم سنت۔
- یشج: (ی ش۔ س ج ج) یک سچ۔ یک داب سچ کر تگیں یا سبھ اگیں۔
- یشند: (ی ش۔ س ن ڈ) یک سند۔ بچار "یکسند"۔
- یشند: (ی ش۔ س ن ڈ) یک سند۔
- یشوب: (ی ش۔ س و ب) یک سوب۔ ہم سوب، یک پیمیں و سوب کر تگیں۔
- یشوچک: (ی ش۔ س و چ ک) یک سوچک۔ یک پیم و سٹگیں۔
- یشوک: (ی ش۔ س و ک) یک سوک۔ ہم سوک، یک پیم و سوکیگ۔
- یشیر: (ی ش۔ س ی ر) یک سیر۔
- یشاہ: (ی ش۔ س ا ہ) یک شاہ۔

- یشپ : (ی ش - ش پ) یک شپ - یک شے
 یشپی : (ی ش - ش پ ی) یک شپی -
 یشیل : (ی ش - ش ی) بچلہ - یک شیل
 یشیم : (ی ش - ش م) یک شہ
 یشنر : (ی ش - ش ن) یک شنر - فودانی مشنرے
 یشنگ : (ی ش - ش ن گ) یک شنگ
 یشو : (ی ش - ش و) یک شوی جنین، حاجین، کدیک مردے گینگ سٹے
 یشیر : (ی ش - ش ی ر) حم شیر - بچار - حم شیر
 یشیک : (ی ش - ش ی ک) بچار - یکشیک
 یک : (ی ک - ش د حساب، اول و بتلجی دانگ + گرامر : واحد - یک آنت : برابر آنت، یک پت آنت، یک کنگ، یک بیگ -
 یکاپ : (ی ک - ک پ) یک کاپ -
 یکار : (ی ک - ک ا ر) یک کار -
 یکال : (ی ک - ک ا ل) یک حل -
 یک اناگ : (ی ک - آ ن ا - گ) اناگ، پے ڈچی، ناگانی، بے ڈاھی
 یک بار : (ی ک + ب ا ر) حمبار، حمبارگ
 یکبتر : (ی ک - ب ت ر) یکبتر، یک تراش، یک بیم، یک ڈول -
 یکبن : (ی ک - ب ن) بیچ، تپاک، پت -
 یکبندی : (ی ک + ب ن - جی) حوری، یک بچ، یکپارگی - یک بندی و براں حوری و، یک بچ و، یکپارگی و -
 یکپارگی : (ی ک - پ ا - ر گ ی) حوری و، بچی و، درست، بتر و -
 یکپت : (ی ک + پ ت) پت، حمیت، حمشور، تپاک، یککت -
 یکپت : (ی ک - پ ت) وڑا، حاکم، یک کش، بیت و، یک کپنے بڑ و، بیت و -
 یکپتر : (ی ک - ک - پ ت ر) یک اناگ، کپتر و -
 یکپتی : (ی ک - ک - پ ت ی) یک نیگی، یک کپے و، یک بھرے و -
 یکپیم : (ی ک + پ م) یک ڈول، یک رنگ، یک فونگ -
 یکتار : (ی ک + ک ت) یک انا، یک کنار، حمرد -
 یکٹال : (ی ک + ٹ ا ل) -
 یکٹالی : (ی ک + ٹ ا ل ی) -
 یکٹک : (ی ک - ٹ ک) برابر ٹک، فٹاگ، سدر، ہیٹ -
 یکجاہ : (ی ک + ج ا) حور، یکس جاگ و -
 یکجاھی : (ی ک + ج ا - ہ ی) حوری -
 یکجھانی : (ی ک + ج ا - ہ ی) حور و، یک حور و، فدا و، جھان و، من ایت، بے دین، بدراھی -
 یکچ : (ی ک - ک چ) یک کد، یک کد، سن، ہم کچ، حمکد -
 یکچک : (ی ک + چ ک) براں یک چک و، یکس چک و -

- یکچک : (ی ک + چ ک) یکیں چھو، یکیں رپ، یکچک، یکچپ۔
- یکچم : (ی ک + چ م) یکچا، یکچم۔
- یکدار : (ی ک + د ا) ماہیگ کشیں کسانیں راجن دڑاتے کہ پرک دارے دے درچنگ و سچو کنگ بیت، رندہ پہ آئی دے
- سترکگ دے دگھنگ بند انت دے ستر دے بسترے کن انت۔ (بچاربت)
- یکدر : (ی ک + د ڈ) یک کچ، یک کس، ہمکد۔ *
- یکدست : (ی ک + د ش) یکدست، یکدست۔
- یکدل : (ی ک + د ل) ہمدل، ہم سیک بچار "یدل"۔
- یکدم : (ی ک + د م) روت، ہمدان، بلکل۔ *
- یکدماں : (ی ک + د م) یکیں دماں، روت، اشتاپ۔ *
- یکدیم : (ی ک + د م) یکچا، "یدیم"۔
- یکدی : (ی ک + د م) یکچا، "یدی"۔
- یکڈک : (ی ک + ڈ ک) یکچا، "یڈک"۔
- یکڈول : (ی ک + ڈ و) یک پیم، یک وڑ، یک رنگ۔ *

یکدار

- یکڑ : (ی ک + ک ر) یک نینگ، یک گور، پشت پڑ۔
- یکراہ : (ی ک + ر ا) یڑا، ہمراہ، یکیں راہ۔
- یکرد : (ی ک + ر د) ہمد، کتار، پردہ سدر۔
- یکرشت : (ی ک + ر ش) یکیں تاج دے ہمدان دے روت۔
- یکرنگ : (ی ک + ر ن) ہمرنگ۔
- یکرہ : (ی ک + ر ہ) یکچا، "یکراہ"۔
- یک زبان : (ی ک + ز ب) ہمزبان، یکیں زبان و مردم، ہا زبان کہ وقی زبان و سنج ایت۔
- یکزد : (ی ک + ز د) سکت زدگ، سکت پٹی ٹوری۔
- یکس : (ی ک + س ک) یک کچ، ہمکس، ہم کچ۔ *
- یکسد : (ی ک + س د) سد پنجاہ دے دگ پنجاہ۔ ۵۰ + ۵۰ = ۱۰۰
- یکسر : (ی ک + س ر) انوک، تھنا "یکسر و یکشاہ"۔
- یکسند : (ی ک + س ن) ہم آمر، ہم سند، ہمسروک۔
- یکچس : (ی ک + چ س) یک کس، یک مردی، یک کسے۔

- یخش : (ی ک + ک ش) یک پھنات ، وزا + مدام ، یکش و براں مدامی ، یک بیم ۔
- یکشاہ : (ی ک + ش اہ) یکشاہیں ڈرچک + مردے کہ یک و تھنا بہ بیت " یک سر و یکشاہ "۔
- یکشتر : (ی ک + ک ش - ت ر) یک کتر ، ہستند ۔
- یکشعبہ : (ی ک + ش م - ب ے) ہینگ و دومی روچ کہ چہ آدینگ و دور روچ رند ، چہ شعبہ و یک روچ و چہ دو شعبہ و
پسری روچ (پارسی : یکشنبہ ، عربی : الاحد ، انگریزی :
یکشیک : (ی ک + ش ی ک ک)
یکگ : (ی ک - ک گ) ایوک ، بے سنگت ، تھنا + زبان زانعی و ہما گال کہ وقتی جند تھنا انت اک : سر ، باد ، روگ
یکگونگ : (ی ک - گ و - ن گ) یک بیم ، یک ڈول ، یک رنگ ، ہمگونگ ، ہمرنگ ۔
یککل : (ی ک - ک ٹ) یکیں دانگ ، مات پت یکیں چک ۔
یکمرگ : (ی ک - م ز گ)
یکمشت : (ی ک - م ش ت) ہمدست ، تپاک ، پت " یکمشت " *
یکمن : (ی ک - م ن) منے
یکنڈ : (ی ک - گ ن ڈ)
یکخاد : (ی ک - ن - ہا ڈ) ہما چیز کہ آئی و خاد میتی انت کم و گیش کنگ نہ بیت ۔
یکخضر : (ی ک - ن - ہر ڈ) بچار " یکخاد "۔
یکوال : (ی ک + و آل) والے
یکوئی : (ی ک - ک و - ہر ی) یک بیم ، نہ بستگیں رنگے و (متواتر مسلسل) *
یکھزار : (ی ک + ہزار) ہزار دوسدیک ہزار انت ۔
یکٹٹک : (ی ک - ٹ - ٹ ک) بچار " یکٹک "۔
یکٹوکپ : (ی ک - ٹ ک پ) بلوپی دوچہ و نام انت + پٹے و دگر کہتے ۔
یکٹی : (ی ک - ک ٹی) تھنائی ، گوں دگرے و یکجا نہ بوگ * ایوک + ہوری ، تپاک ۔
یکٹے : (ی ک - ک ٹے) یک دانگے ۔
یکٹیس : (ی ک - ک ٹے اس) کیا سے ، یک ٹیس *۔
یکیک : (ی ک + ی ک) شنگ و دان ، پٹے پر گورے ۔
یکٹے کہتے : (ی ک - ک ے + ک پ - پ ے) پٹے یا کہتے ۔ براں اگال کے نہ بیت گرا کہتے + پٹے و کہتے *
یکٹے و کہتے : (ی ک - ک ے - ٹ ک پ - پ ے) پٹے و دگر نیم ۱/۲ + پٹے کہتے ۔
یکیم : (ی ک - ی م) دلجم ۔
یکین : (ی ک - ی ٹ) باور ، دلجم تازی " یقین "۔
یکٹی و یے : (ی ک - ک ٹی - ہر ے) ہا " ے " کہ ہر نامگال یا نام براں تیں گالے ، رند و کیت و آئی و یے و براں ت
کنت ۔ (" یا ٹے و حدانیت " بن رہبند - گرامر)
یکگام : (ی ک - گ - م) یک گام ۔
یکبند : (ی ک - ب ن د) یک بند - م بند ۔
یکپ : (ی ک - گ - پ پ) یک گپ ۔

پگٹ: (یگ گٹ گٹ ٹ) ہم گٹ۔ یک گٹ۔

پینگیا؛ (یگ۔ ج ۱) یک جاہ۔ ہور۔

پیکان: (یگ - چ ۱ ن) یک جان۔

یگیا ۵۲ (یگ۔ ج ۱۵) یک جاہ۔

یگنجہ : (یگ - ج) یک جاہ -

پیکدار: (یگ۔ دار) بچارہ پیکدار

یگردد؛ (یگ - درد) یک درد - هم درد -

یگرچہ (یگانہ - گن - پنچ) ہمنگ ایک گزچہ۔

مخوار (جگ-گ-واڑ) یک گواز، گواڑے ۰ *

یگور : (ی گ گ و ز) یگر۔ بکار " یگور "۔

گفتند و گفتند که (ع) گشت و گشت

گنگہ: گنگا، جگر، گنبد، دارو، دھرم کا آئینہ، دلکش، بک، نینگے سے سرت۔

یوم: (۱۔ ۲) یوم۔ نیت، قرار، تہا مقرر کہ ایسے دنوں میں یہ عبادت کی جائے گی

یہ کہنا : (ک-ک-و-ن-ک) یک پیم، یک دول، یک ر

میل : (ی ل) ورنہ ، بھادر ، دوست ، و

پیلان: (ی ل ان)

یہ (ی ن و) یہ -

یلوی: (ی و ی) یلی -

پیلہ : (ی ل ہ) آزات، وت سر، ہما کہ جج

یہ وہ ہے (۱)۔ (۲)۔ (۳)۔ (۴)۔ (۵)۔ (۶)۔ (۷)۔ (۸)۔ (۹)۔ (۱۰)۔

یله ویک؛ (ی ن - ذی ک) ربینک، ویل کنک، آذات کنک، رکت ویک

لیکھی؟ (ی ک ہ ی) یہ بیگ و جند، دستری، ویلی، چوکی۔ ۵

یہی: (ی ن و ی)۔ پکار "یہی"

یہی : (ی ل ی) نامے مردینی (باز مردم گوش ایت کہ اے "علی" و بلوچی ایت)

یہاں: (خُ م ا ن ی) یمن و مردم۔

یَمِشْت : (ی-م-ش ث) بچار "یَلِشْت" *

یمن: (ی م ن) ایک امامی سرداری ہے کہ معبودیہ عربیہ و زہر بار و انت۔ ہندستانی ساز و آواز و زیر سے غنا مانت۔

یعنی: (ی م ی) یمن و مردم۔

بیشت : (ی ن - نِ شِت) یک نشست، یکنہ، یکنشتیں کتب، یک مجلس، مجلس . *

یہ ہیں : (ک ا ن - ن ن ڈ) بچار " نشت "

سینک : (یٰ ن - ن - ی - م گ) یک نیمک ، یکم ، یکمور . *

یثیمکی : (ی - ث - م - م - گ - ث) یک تیسکی ، یگوری ، یجری ۔ *

- یھت : (ی ہٹ) یاہت، آہت، آتک، انک۔ *
- یھتگ : (ی ہٹ - گٹ) انگ، ینگ، کاتگ۔ *
- یں : (ی ں) پ چیزے یا کسے ۽ گلاہگ ۽ گلاگلے ۽ دند ۽ گیش کنگ بیت اک شتر ۽ شتریں۔
- یے : (ی ے) بھما رنگاے۔

**With Thanks To
www.baask.com**

Sayad Zahoor Shah Hashmi

21 April 1926 - 4th March, 1978

Sayad Zahoor Shah Hashmi was born on 21 April 1926 in a noble and literate family of Gwader Balochistan. He got his early education from his father Sayad Muhammad Shah Hashmi and secondary school Gwader. Beside being a distinguished poet, a prominent writer and a research scholar of Balochi language, he was adept at Persian, English, Arabic and Urdu. In 1949, he joined Radio Pakistan as Section Head of Balochi Service. In 1969, he was invited to Poona, India by Dr. Hans Strasser, a renowned linguist at the Educational and Research Center of daecen Collage. There he met Dr. N. S. Shukla a scholar of Avestan and Indo Iranian language. Their association and later work resulted in the development of the theory regarding the linguistic relation between Balochi and Avestan and Indo-Iranian languages.

Sayad Zahoor Shah Hashmi was a naturally talented and genius personality. He did the pioneering work to disentangle the complications of Balochi orthography. In this context he wrote a book "BALOCHI SYAHAG-E-RAST NABISSAG" (Proper Balochi Orthography) is a living testimonial of his abilities in the field of linguistics. Till the day he breathed his last, on 4th March, 1978, Balochi remained a passion for Zahoor Shah. He traveled extensively for his researches particularly in the Gulf and within Balochistan. He has 25 books of prose and poetry, to his credit. His magnum opus is a translation of 30th chapter of Quran-e-Hakim titled "JUZ-HAMM BALOCHI". Also important is "SAYAD GANJ" the first and authentic Balochi dictionary.

Baloch Vanguard